
TI
LIBRO
NI
MORMON

AINAYON A PAMMANEKNEK
KEN NI JESUCRISTO

TI
LIBRO
NI
MORMON

MAINAYON A
PAMMANEKNEK
KEN NI
JESUCRISTO

TI
LIBRO NI MORMON

PASPASAMAK NGA INSURAT

TI IMA NI MORMON

KADAGITI PINANID A

NAALA MANIPUD KADAGITI PINANID NI NEPHI

Gapuna, iti pannakayababa ti kasuratan dagiti tao ni Nephi, ken kasta met dagiti Lamanite—Naisurat kadagiti Lamanite a natda iti balay ti Israel; ken kasta met kadagiti Hudio ken Gentil—Naisurat babaen ti pammilin, ken kasta met babaen ti espiritu ti pammadto ken panangipaltiing—Naisurat ken naiserra, ken naidulin babaen ti Apo, tapno saanda koma a madadael—A mairuar babaen ti sagut ken pannakabalin ti Dios iti pannakaipatarus daytoy—Naiserra babaen ti ima ni Moroni, ken nailemmeng babaen ti Apo, a mairuar iti naituding a panawen babaen dagiti Gentil—Babaen ti sagut ti Dios ti pannakaipatarus daytoy.

Ti pannakayababa manipud met iti Libro ni Ether, a kasuratan dagiti tao ni Jared, a nagsisina idi panawen a pinagduduma ti Apo ti pagsasao dagiti tao, idi mangipatpatakderda iti torre a dumanon idiy langit—A mangipakita kadagiti natda iti balay ti Israel no ania a naindaklan a bambanag ti naaramid ti Apo kadagiti am-amada; ken tapno maammuanda ti katulagan ti Apo, a saanda a naiwalin nga agnanayon—Kasta met iti pannakaguyugoy dagiti Hudio ken Gentil a ni JESUS ISU ti CRISTO, ti AGNANAYON A DIOS, a mangiparparangarang iti bagina kadagiti amin a pagilian—Ket ita, no adda riro, nagkurangan dagiti tao; gapuna, saanyo nga uyawen dagiti banag ti Dios, tapno masarakankayonto nga awan mulitna iti pangukoman ni Cristo.

Orihinal a patarus manipud kadagiti pinanid iti Ingles
ni Joseph Smith, Jun.

Umuna nga edision iti Ingles a naipablaak iti
Palmyra, Nueva York, EUA, idi 1830

PAKAUNA

Ti Libro ni Mormon ti napagtitiapon a nasantuan a kasuratan a mayasping iti Biblia. Isu ti kasuratan ti pannakilanglangen ti Dios kadagiti umili iti America idi ugma ket linaonna ti pakabuklan ti agnanayon nga ebanghelio.

Insurat ti adu a propeta ti libro idi ugma babaen ti espiritu ti pammadto ken panangipaltiing. Naisurat dagiti balikasda iti balitok a pinanid, inadaw ken inyababa ni Mormon a propeta ken mannurat. Itden ti kasuratan ti napasasamak iti dua a naindaklan a sibilisasion. Naggapu ti maysa iti Jerusalem idi 600 s.c., sa nagbalin a dua a pagilian, nga ammo iti nagan a Nephite ken Lamanite. Dimteng ti sabali a nasapsapa idi pinagduduma ti Apo ti pagsasao idiaiy Torre ti Babel. Daytoy a grupo ti maaw-awagan iti Jaredite. Kalpasan ti rinibu a tawen, nadadaelda amin malaksid dagiti Lamanite a maibilang kadagit a nagtaudan dagiti Indian nga Amerikano.

Ti panagministro ni Apo Jesucristo kadagiti Nephite kalpasan ti panagungarna ti kangrunaan a pasamak a naisurat iti Libro ni Mormon. Iparangarangna ti doktrina ti ebanghelio, ipalawagna ti plano ti pannakaisalakan, ken ibagana ti aramiden dagiti tao tapno magun-odda ti talna iti daytoy a biag ken agnanayon a pannakaisalakan iti sumuno a biag.

Idi nalpas ni Mormon dagiti sinuratna, inyawatna iti anakna a ni Moroni, a nanginayon iti sumagmamano a balikas sana inlemeng iti turod ti Cumorah. Idi Septiembre 21, 1823, nagparang ni sigud a Moroni, ti naigloria, nagungar a tao, ken ni Propeta Joseph Smith ket insurona ti maipapan iti kadaanan a kasuratan ken ti naikari a pannakaipatarusna iti Ingles.

Iti naikeddeng a panawen, nayawat dagiti pinanid ken ni Joseph Smith, a nangipatarus kadagitoy babaen ti sagut ken pannakabalin ti Dios. Ita, naipablaaken iti adu a pagsasao a kas baro ken mainayon a pammaneknek a ni Jesucristo, Anak ti sibibiag a Dios ket iti dayta, amin nga umay kenkuana ken agtulnog kadagiti bilin ken linteg ti ebangheliona mabalin a maisalakan.

Maipapan iti daytoy a kasuratan ni Propeta Joseph Smith, kinunana: “Imbagak kadagiti kakabsat a ti Libro ni Mormon ti kalintegan a libro ditoy daga ket isu ti pagbatayan ti pammatitayo, ket as-asideg ti tao iti Dios babaen ti panangsuurotna kadagiti linaonna, ngem ti sabali a libro.”

Nangisagana ti Apo iti sabali pay a sangapulo-ket-maysa a tat-tao a mainayon ken ni Joseph Smith a mangkita kadagiti balitok a pinanid ket agbalinda a kangrunaan a saksi iti kinapudno ken kinasagrado ti Libro ni Mormon. Nainayon ditoy dagiti naisurat a

---

pammaneknekda a kas “Ti Pammaneknek dagiti Tallo a Saksi” ken “Ti Pammaneknek dagiti Walo a Saksi.”

Awisenmi ti amin a tao iti uray sadino man a mangbasa iti Libro ni Mormon, a mangusig iti kaungganda ti mensahe a linaonna, ket kalpasanna agsaludsodda iti Dios, ti Agnanayon nga Ama, iti nagan ni Cristo no pudno met la ti libro. Kadakuada a mangsursurot iti daytoy a wagas ken agdawat a napnuan pammati, magun-odda ti pammaneknek ti kinapudnona ken kinasagradona babaen ti pannakabalin ti Espiritu Santo. (Kitaen ti Moroni 10:3–5.)

Kadakuada a makagun-od iti daytoy nailangitan a pammaneknek manipud iti Nasantuan nga Espiritu maammuanda babaen ti sigud a pannakabalin a ni Jesucristo ti Mangisalakan iti lubong, a ni Joseph Smith ti agipaltiing ken propeta kadagitoy nga aldaw, ket ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw ti Pagarian ti Apo a naipatakder manen iti daga, a maisagsagana iti maikadua a yaay ti Mesias.

 TI PAMMANEKNEK DAGITI TALLO A SAKSI

MAIPAKAAMMO iti amin a pagilian, kakabsat, pagsasao, ken tattao, a pakaidanonanto daytoy nga aramid: A dakami, a gapu iti parabur ti Dios Ama, ken ti Apotayo a ni Jesucristo, nakitami dagiti pinanid a naglaon kadagitoy a kasuratan, nga isu ti kasuratan dagiti tao ni Nephi, ken kasta met dagiti Lamanite, dagiti kakabsatda, ken kasta met dagiti tao ni Jared, a naggapu iti nasao a torre. Ken kasta met nga ammomi a dagitoy ti naipatarus babaen ti sagut ken pannakabalin ti Dios, ta ti timekna ti nangipalawag kadakami; isu nga ammomi a sitatalged a pudno ti naaramid. Kasta met a paneknekanmi a nakitami dagiti naikitikit iti pinanid; ken dagitoy ti naipakita kadakami babaen ti pannakabalin ti Dios, a saan a ti tao. Ket ipalawagmi iti nasimbeng a sao, a bimmaba ti anghel ti Dios manipud iti langit, ket intugotna ken impakitana kadakami, a naiggamanmi ken nakitami dagiti pinanid, ken dagiti naikitikit; ket ammomi a gapu iti parabur ti Dios Ama, ken ti Apotayo a ni Jesucristo, a nakitami ket saksianmi a pudno dagitoy a banag. Ken nakaskasdaaw iti imatangmi. Nupay kasta, imbilin kadakami ti timek ti Apo a masapul a dakami ti mangisurat iti daytoy; ket, tapno agtungpalkami iti bilin ti Dios, paneknekanmi dagitoy a banag. Ket ammomi a no napudnokami ken ni Cristo, maikkat kadagiti kawesmi ti dara ti amin a tao, ket sumarangkaminto nga awan mulitna iti pangukoman ni Cristo, ket makipagnaedkaminto kenkuana iti agnanayon idiy langit. Ket agpaay ti dayaw iti Ama, ken iti Anak, ken iti Espiritu Santo, a maysa a Dios. Amen.

OLIVER COWDERY
 DAVID WHITMER
 MARTIN HARRIS

 TI PAMMANEKNEK DAGITI WALO A SAKSI

MAIPAKAAMMO iti amin a pagilian, kakabsat, pagsasao, ken tattao, a pakaidanonanto daytoy nga aramid: Nga impakita kadakami ni Joseph Smith, Jun., ti nangipatarus itoy nga aramid, dagiti nasao a pinanid a kasla balitok; ket kas iti kaadu ti binulong nga impatarus ti nasao a Smith naiggaman; ken nakitami dagiti naikitikit, nga aglanglanga a kadaanan, ken naisangsangayan ti pannakaaramidna. Ket paneknekanmi ti kasuratan a sipapasnek, a ti nasao a Smith ti nangipakita kadakami, ta nakitami ken binagkatmi, ket ammo mi a sitatalged nga adda iti nasao a Smith dagiti pinanid a nasao-min. Ket itedmi ti nagnaganmi, a mangpaneknek iti lubong iti nakitami. Ket saankami nga agulbod, paneknekan ti Dios daytoy.

CHRISTIAN WHITMER	HIRAM PAGE
JACOB WHITMER	JOSEPH SMITH, SEN.
PETER WHITMER, JUN.	HYRUM SMITH
JOHN WHITMER	SAMUEL H. SMITH

 TI PAMMANEKNEK NI PROPETA JOSEPH SMITH

Dagitoy ti balikas ni Propeta Joseph Smith maipapan iti yaay ti Libro ni Mormon:

“Iti rabii ti . . . maikaduapulo-ket-maysa ti Septiembre [1823] . . . nagkararagak a sipapakumbaba iti Mannakabalin a Dios . . .

“Bayat ti yaawagko iti Dios, natakuaatak ti lawag nga agan-ana-raar iti siledko, a nagtultuloy a rimmaniag agingga a nalawlawagen ti siled ngem iti tengnga ti aldaw, sa kellaat a nagparang ti maysa a kinatao iti abay ti katrek, a nakatakder iti angin, gapu ta saan a nasagid dagiti dapanna ti basar.

“Nagkawes iti nalawa a roba a naisangsangayan ti kinapurawna. Kinapuraw nga awan ti umartap iti nakitakon ditoy daga; wenna patiek koma nga adda naaramid iti daga a kas iti kinapuraw ken kinaraniagna. Awan ti abbong dagiti dakulapna, kasta met dagiti takiagna, iti ngatuen ti pungupunguanna; kasta met dagiti dapanna, a kas kadagiti gurongna, iti ngatuen ti palaypalayna. Agpaparang met ti ulo ken ti tengngedna. Natakuaatak nga awan ti sabali nga aruatenna malaksid ti roba, gapu ta silulukat, ket makitak ti barukongna.

“Saan la a ti robana ti naisangsangayan ti kinapurawna, ngem nailangitan ti pakabuklan ti kinataona nga awan ti makailadawan, ket pudno a kasla iti kimat ti langana. Nalabes ti kinalawag ti siled, ngem saan a kas iti nangbalkot iti kinataona. Iti umuna a panangkitak kenkuana, nagbutengak; ngem in-inut a napukaw ti butengko.

“Inawagannak iti naganko, ket kinunana nga isu ti mensahero nga imbaon kaniak ti Dios, ket Moroni ti naganna; nga adda paa-ramid ti Dios kaniak; a masapul nga agpaay ti naganko kadagiti naimbag ken dakes iti amin a pagilian, kakabsat ken pagsasao, wenna agpadanto a naimbag ken dakes ti sawen ti amin a tao.

“Kinunana nga adda libro a naidulin, a naisurat iti balitok a pinanid, a nakaisuratan ti napasamak dagiti immuna a nagingdeg iti daytoy a kontinente, ken ti puon a naggapuanda. Kinunana pay a linaonna ti pakabuklan ti agnanayon nga Ebanghelio, kas inyawat ti Mangisalakan kadagiti nagkauna a nagingdeg;

“Kasta met, nga adda dua a bato iti pirak a bai—ket dagitoy a bato, a naimuntar iti kalasag, ti mangbukel iti maaw-awagan iti Urim ken Tumim—a nairaman kadagiti pinanid a naidulin; ket naited ken naaramat dagitoy a bato dagiti nabukel a *Mammadto* iti nagkauna wenna immuna a panawen; ken insagana ida ti Dios nga agpaay iti pannakaipatarus ti libro.

“Ket imbagana manen kaniak, nga inton maalak dagiti pinanid a nasaona—ta saan pay a dimteng ti panawen a pannakaalada—diakto ipakita dagitoy iti uray siasino; kasta met ti kalasag a kadua ti Urim ken Tumim; kadagitinto laeng maibilin a pangipakitaak; ket madadaelakto no diak agtungpal. Bayat ti pannakisasaona kaniak maipanggep kadagiti pinanid, nalukatan ti parmatak ket nakitak ti lugar a nakaidulinan dagiti pinanid, ket nakalawlawag ken naisalalumina isu nga ammok manen ti lugar idi sarungkarak.

“Kalpasan daytoy a pannakisao, nakitak ti lawag iti siled a nardas a nangbalkot iti tao a nakisao kaniak, ket nagtultuloy a kasta agingga a simmipngget manen ti siled, malaksid ti nangbalkot kenkuana, idi, kellaat a nakitak, arigna, a naglukat ti dana a kumamang iti langit, ket nagpangato agingga a namimpinsan a nagpukaw, ket nabati ti siled a kas met laeng iti sigud sakbay a nagparang daytoy nailangitan a lawag.

“Nagiddaak a nangpampanunot iti naisalalumina a buya, ken masmasdaaw iti imbagana kaniak daytoy karkarna a mensahero; idi, iti kairut ti panagpampanunotko, kellaat a naduktalak a mangrugi manen nga aglawag ti siledko, ket iti apagdarikmat, a kasla iti sigud, adda manen ti nailangitan a mensahero iti abay ti iddak.

“Inrugina, ket inulitna manen dagiti imbagana iti immuna nga isasarungkarna, nga awan ti uray bassit a nagdumaanda; sa kalpasaanna, imbagana kaniak ti naindaklan a panangukom a mapasamakto ditoy daga, ti nakaam-amak a panagsaknap ti bisin, ranget, ken angol; ket mapasamakto ditoy daga iti daytoy a kaputotan ti naladingit a pannakaukom. Kalpasan ti panangisalaysayna kadagitoy a banag, nagpangato manen a kas iti immuna.

“Iti daytoy a kanito, nadagsen dagiti panangipapan nga immapay kaniak, ket awan ti umapay a turog, ket nagiddaak a masmasdaaw kadagiti agpadpada a nakita ken nangngegak. Ngem anian a siddaawko idi makitak ti sigud a mensahero iti abay ti iddak, ket inulitna manen dagiti naibaganaan; ket innayonna nga agannadak, ta padasennakto kano a sulisogen ni Satanas (a gapu iti napanglaw a kasasaad ti kaamaan ti amak), a mangala kadagiti pinanid iti gagem a bumaknang. Imparitna kaniak daytoy, a kinunana a masapul nga awan ti sabali a gandatko iti panangalak kadagiti pinanid no di ti pakaidayawan ti Dios, ken masapul a saanak a maawis iti sabali a gagem malaksid ti panangipasdek iti pagarianna; no saan diak ida maala.

“Kalpasan daytoy maikatlo nga isasarungkar, nagpangato manen iti langit a kas idi, ket nabatiak manen a mangub-ubog iti kinakar-karna ti napadasak; idi kalpasan ti maikatlo a panagpangato ti nailangitan a mensahero manipunod iti yanko, dandani naigiddan ti panag-

taraok ti kawitan a nakaammuak a parbangonen, a kaipapananna a nagpatnagkami a nagsarsarita.

“Bimmangonak iti iddak kalpasanna, ket, kas iti nakairuamak, sinangok dagiti nasken nga aramidek iti dayta nga aldaw; ngem, iti panangpadasko nga agtrabaho a kas iti napalpalabas, naduktalak a naugotanak iti pigsak ket saanak a makapagtrabaho. Nadlaw ti amak, nga agtartrabaho iti sibayko, nga adda di nasayaat a mapas-pasamak kaniak, ket pinagawidnak. Rinugiak ti nagna nga agawid; ngem, iti iruruarko iti alad ti talon a yanmi, napukaw a namimpin-san ti pigsak, ket nadalupoak iti daga, ket naawananak iti puot.

“Immuna a nalagipko ti timek a nakisao kaniak, nga aw-awagannak iti naganko. Timmangadak, ket nakitak ti sigud a mensahero a nakatakder iti ngatuen ti ulok, a nalikmut iti lawag a kas idi damo. Inulitna manen kaniak ti amin nga imbagana iti napalabas a rabii, ket imbilinna a mapanak iti amak ket ibagak kenkuana ti parmata ken dagiti bilin a naawatko.

“Nagtungpalak; nagsubliak iti amak iti talon, ket inulitko kenkuana ti amin a banag. Imbagana kaniak a naggapu daytoy iti Dios, ket imbagana a mapanak ken aramidek ti imbilin kaniak ti mensahero. Pimmanawak iti talon, ket napanak iti lugar nga imbaga ti mensahero a nakaidulinan dagiti pinanid; ket gapu iti kinalawag ti parmata a naited kaniak maipapan itoy, nailasinko a dagus ti lugar apaman a nakadanonak idia.

“Mainugot ti purok ti Manchester, probinsia ti Ontario, Nueva York, a yan ti turod a kalalainganna iti kadakkell, ken katayagan iti sangakaarrubaan. Iti akinlaud a paset daytoy a turod, iti saan nga adayo iti tuktok, iti pandag ti panakkelen a bato, adda dagiti pinanid, a naidulin iti kahon a bato. Napuskol daytoy a bato ken nagtimbukel a nagtimburog iti tengnga, ken naginduyas iti igidna, isu a makita ti akintengnga a pasetna a pimmissuol iti daga, ngem nagaburan iti daga ti aglawlaw nga igidna.

“Idi naikkatkon ti daga, nagsapulak iti barreta, nga insengngatko iti sirok ti igid ti bato, ket binasuelko babaen ti bassit a pigsak. Kimmitaak iti uneg, ket nakitak sadiay dagiti pinanid, ti Urim ken Tumim, ken ti kalasag, a kas nasao ti mensahero. Naaramid ti kahon a nagyanan dagitoy iti napidipid a batbato a kasla semento. Adda iti lansad ti kahon ti dua a bato a naisunggangat iti kahon, ket naiparabaw kadagitoy dagiti pinanid ken dadduma pay a banag.

“Pinadasko nga iruar ida, ngem imparit ti mensahero, ket naibaga manen a di pay dimteng ti panawen a pannakairuarda, ket di pay mabalin, agingga a mapalabas ti uppatt a tawen manipud iti dayta a panawen; ngem imbagana a rumbeng a mapanak iti dayta a lugar iti apagisu a makatawen manipud iti dayta a kanito, ket

agkitakami, ket rumbeng nga itultuloyko ti umay agingga iti panawen a mabalinen nga iruar dagiti pinanid.

“Ngarud, kas iti naibilin kaniak, tinawen a napanak, ket nasarak sadiay iti tunggal isasarungkarko ti isu met laeng a mensahero, ken immawatak iti panangiwanwan ken pannakaammo manipud kenkuana iti tunggal panagsaritami, a sidadayaw iti kayat ti Apo nga aramiden, ken no kasano ken no ania a wagas ti pannakaimaton ti pagarianna iti ud-udina nga aldaw.

* * * * *

“Dimteng ti panawen a pannakaala dagiti pinanid, ti Urim ken Tumim, ken ti kalasag. Iti maika-duapulo-ket-dua nga aldaw ti Septiembre, sangaribu-walo-gasut-ken-duapulo-ket-pito, nga ipapanko manen iti lugar a nakaidulinanda iti gibus ti sabali a tawen, inyawat ti sigud a nailangitan a mensahero babaen daytoy a paganetget: A siak ti rumbeng a mangaywan kadagitoy; a no baybay-ak ida, wenna gapu iti pannakaliwayko, maisinaak; ngem no usarek ti amin a kabaalak a mangaywan kadagitoy, agingga nga alaen ida ti mensahero, masapul a masalaknibanda.

“Naammua ti gapuna idi agangay no apay a naipaganetget ti panangitalimengko kadakuada, ken no apay a kinuna ti mensahero a no naaramidkon ti nasken nga aramidek, alaennanto ida. Ta apaman laeng a naammuan ti kaaddada kaniak, adun ti napinget a mangagaw. Adu a panglakagan ti naaramat para iti dayta a gagem. Limmanlan ti pannakaparparigatko, ket nagtultuloy ti adu a nagpanggep a mangala kadagitoy manipud kaniak agingga iti mabalin. Ngem babaen ti sirib ti Dios, nagtalinaedda a natalged kadagiti imak, agingga a natungpalko ti naikeddeng nga aramidek. Ket, babaen ti tulag, innala ida ti mensahero, inyawatko ida kenkuana; ket addada iti aywana agingga ita, iti maikadua nga aldaw ti Mayo, sangaribu-walo-gasut-ken-tallopulo-ket-walo.”

Para iti naan-anay a kasuratan, kitaen ti Joseph Smith—Pakasari-taan, iti Perlas a Kapatgan, ken *History of the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*, napagtitipon 1, dagiti kapitulo 1–6.

Immuna a naipablaak iti Ingles idi tawen 1830 a kas iti THE BOOK OF MORMON, ti kadaanan a kasuratan a nayeg ditoy daga, a kas timek dagiti tao nga agsasao manipud iti tapok, ken naipatarus iti agdama a pagsasao babaen ti sagut ken pannakabalin ti Dios kas ti panangsaksi babaen ti nailangitan a pammalubos.

ITI LIBRO NI MORMON

Nasagraduan a kasuratan dagiti umili iti nagkauna nga America ti Libro ni Mormon a naikitikit kadagiti pinanid a metal. Uppat a kita a pinanid a metal ti masarsarita iti daytoy a libro:

1. *Dagiti Pinanid ni Nephi*, a dua a kita: ti Babassit a Pinanid ken Dadakkel a Pinanid. Ad-adda a naipamaysa a maipaay ti immuna iti naespirituan a bambanag ken ti panangaskasaba ken panangisursuro dagiti propeta; iti naud-udi, kaaduanna ti sinakup dagiti nailubongan a pakasaritaan dagiti umili a naseknan (1 Nephi 9:2–4). Nupay kasta, manipud iti panawen ni Mosiah, nainayon met dagiti kangrunaan a naespirituan ken napateg a bambanag iti dadakkel a pinanid.
2. *Dagiti Pinanid ni Mormon*, a nanglaon iti inyababa ni Mormon a Dadakkel a Pinanid ni Nephi, nga addaan iti adu a kapanunotan. Nairaman pay kadagitoy a pinanid ti pannakaituloy ti pakasaritaan ti paspasamak babaen ken ni Mormon ken dagiti innayon ti anakna a ni Moroni.
3. *Dagiti Pinanid ni Ether*, a mangipakaammo iti pakasaritaan ti paspasamak dagiti tao ni Jared. Inyababa ni Moroni daytoy a kasuratan a nakailukonan ti bukodna a pampanunot ket pinagkaykaysana ti pakasaritaan dagiti pasamak babaen ti nagan a “Libro ni Ether.”
4. *Dagiti Pinanid a Gambang* nga inkuyog dagiti kailian ni Lehi manipud iti Jerusalem idi 600 s.c. a nanglaon iti “lima a libro ni Moises, . . . Ken kasta met ti kasuratan dagiti Hudio manipud idi punganay, . . . ayingga iti panangrugi ti panagturay ni Sedekias, ari ti Judah; Ken kasta met dagiti padto dagiti nasantuan a propeta” (1 Nephi 5:11–13). Adu a paset ti sao manipud iti daytoy a pinanid, ti mangilawlawag iti maipapan ken ni Isaias ken dadduma a propeta ken saan a propeta iti Biblia, ti agparang iti Libro ni Mormon.

Sagudayen ti Libro ni Mormon ti sangapulo-ket-lima a kangrunaan a paset wenna pannakagudgudua, maammuan malaksid iti maysa, a kas libro, a napauluan ti tunggal maysa babaen ti nagan ti kangrunaan a nangisurat. Naipatarus ti umuna a paset (ti umuna nga innem a libro, nga agpatingga iti Omni) manipud kadagiti Babassit a Pinanid ni Nephi. Nailukon iti nagbaetan ti Libro ni Omni ken Mosiah ti Dagiti Balikas ni Mormon. Pagsilpuenna ti kasuratan a naikitikit iti Babassit a Pinanid ken iti inyababa ni Mormon a Dadakkel a Pinanid.

Ti kaatiddogan a paset, manipud iti Mosiah agingga iti Mormon, kapitulo 7, mairaman ti pannakaipatarus ti panangyababa ni Mormon kadagiti Dadakkel a Pinanid ni Nephi. Inkitikit ti anak ni Mormon a ni Moroni ti maudi a paset, manipud Mormon, kapitulo 8, agingga iti gibus ti pagbasaan, ket kalpasan ti panangileppasna iti kasuratan ti biag ti amana, ginupgopna ti kasuratan dagiti Jaredite (iti Libro ni Ether) ken kamaudiananna innayonna dagiti paset a maammuan a kas Libro ni Moroni.

Iti agarup nga uppat-a-gasut-ken-duapulo-ket-maysa a tawen kalpasan ti ipapatay ni Cristo (421 k.p.), sinerraan ni Moroni, ti maudi a Nephite a propeta ken mannurat ti paspasamak, ti nasantuan a kasuratan ket inlemmengna babaen iti Apo, a mairuarto iti ud-udina nga aldaw, a kas iti impadto ti timek ti Dios manipud kadagiti propetana idi ugma. Idi sangaribu-walo-gasut-ken-duapulo-ket-tallo a tawen kalpasan ti ipapatay ni Cristo (1823 k.p.), sinarungkaran daytoy met laeng a Moroni, a nagungar a parsua, ni Propeta Joseph Smith ket inyawatna kenkuana dagiti nakitikit tan a pinanid.

TI LIBRO NI MORMON

<i>Nagan</i>	<i>Panid</i>
Umuna a Libro ni Nephi	1
Maikadua a Libro ni Nephi	66
Libro ni Jacob	147
Libro ni Enos	170
Libro ni Jarom	174
Libro ni Omni	176
Dagiti Balikas ni Mormon	179
Libro ni Mosiah	182
Libro ni Alma	260
Libro ni Helaman	470
Maikatlo a Nephi	521
Maikapat a Nephi	594
Libro ni Mormon	599
Libro ni Ether	623
Libro ni Moroni	662

TI UMUNA A LIBRO NI NEPHI

TI PANAGTURAY KEN NAESPIRITUAN A PANAGSERBINA

Iti pakaammuan ni Lehi, ken ti asawana a ni Saria ken dagiti Luppet a lallaki nga annakna, a mainaganan, (manipud iti inau-na) Laman, Lemuel, Sam, ken Nephi. Patigmaanan ti Apo ni Lehi a pumanaw iti ili ti Jerusalem, gapu ta impadtona kadagiti umili ti maipapan kadagiti kinamanagbasolda ket gapu iti daytoy kayat-da a gudasen ti biagna. Umabot iti tallo nga aldaw ti panagdalia-satna iti langalang a kaduana ti kaamaanna. Kuyogen ni Nephi dagiti kabsatna ket agsublida iti ili ti Jerusalem tapno alaenda ti kasuratan dagiti Hudio. Dagiti pakaammuan iti panagsagabada. Alaenda dagiti annak a babbai ni Ismael tapno agbalinda nga assa-wada. Alaenda dagiti kaamaanda ket agturongda iti langalang. Dagiti panagitured ken panagsagabada iti langalang. Ti dalan ti panagdaliasatda. Madanonda dagiti dadakkel a danum. Sumalu-ngasing kenkuana dagiti kabsat ni Nephi. Tubngarenna ida ket mangaramid iti bapor. Nagananda ti lugar iti Bountiful. Ballasiwenda dagiti dadakkel a danum nga agturong iti naikari a daga, ken dad-duma pay. Babaen daytoy ti panangipakaammo ni Nephi; wenno iti sabali a panna, siak, ni Nephi, insuratko daytoy a kasuratan.

KAPITULO 1

Irugi ni Nephi ti kasuratan dagiti kailianna—Makita ni Lehi iti par-mata ti adigi nga apuy ken binasa-na manipud iti libro ti padto—Agdaydayaw iti Dios, ipadtona ti yaay ti Mesias, ken ipadtona ti pan-nakadadael ti Jerusalem—Pariga-ten dagiti Hudio. Agarup 600 s.c.

SIAK, ni ^aNephi, nayanakak skadagiti ^bnaimbag a ^cnagan-nak, ket ngarud ^dnaisuro kaniak ti amin a sursuro ti amak; ket

adu dagiti nakitak a ^epanagsa-gaba iti panaglabas dagiti al-dawko, nupay kasta, naikkanak iti dakkel a panagayat ti Apo iti amin nga aldawko; wen, naad-daan iti dakkel a pannakaammo iti kinaimbag ken ^fkinadatdatlag ti Dios, ngarud mangaramidak iti ^gkasuratan dagiti pasamak kadagiti aldawko.

2 Wen, aramidek ti kasura-tan iti ^hpagsasao ti amak, a pa-kabuklan ti sursuro dagiti Hu-dio ken ti pagsasao dagiti taga-Egipto.

[1 NEPHI]

1 ^{la} PNK Nephi, Lalaki nga Anak ni Lehi.
^b Prov. 22:1.
^c DkK 68:25, 28.
PNK Nagannak.

^d Enos 1:1;
Mosiah 1:2–3.
PNK Mangisuro,
Mannursuro.
^e PNK Kinarigat.
^f PNK Kinadatdatlag

ti Dios.
^g PNK Nasantuan
a Kasuratan.
^{2a} Mosiah 1:2–4;
Morm. 9:32–33.

3 Ket ammok a "pudno ti kasuratan nga aramidek; ket aramidek iti imak; ket aramidek babaen ti pannakaammok.

4 Gapu ta napasamak iti "panangrugi ti tawen a panagturay ni ^bSedekias, ari ti Juda (nagnaged ti amak, ni Lehi, iti ^cJerusalem iti amin nga aldawna); ket iti dayta met laeng a tawen adu ti immay a ^dpropeta, a nangipadto kadagiti tao a masapul nga agbabawida, wenno masapul a madadael ti dakkel a siudad ti ^eJerusalem.

5 Ket iti kasta, napasamak a ti amak, ni ^fLehi, iti panagtultuloyna a nagkararag iti Apo, wen, uray iti amin a ^gpusona, a mai-paay kadagiti kailianna.

6 Ket napasamak nga idi nagkararag iti Apo, adda nagparang a kasla ^hadigi nga apuy a nagdisso iti bato iti sangona; ket nakakita ken nakanggeg iti adu; ket gapu kadagiti banag a nakita ken nangngegna nagkintayeg ken nagtigerger iti kasta unay.

7 Ket napasamak a nagsubli iti balayna iti Jerusalem; ket inyidana iti kamana, gapu iti ⁱkaadda ti Espiritu kenkuana ken dagiti banag a nakitana.

8 Ket gapu iti kaadda ti Espiritu kenkuana, inyagus ti ^jparmata, ket nakitana ti panaglukat ti ^klangit, ket impagarupna a nakitana ti Dios a situtugaw iti tronona, a linikmut ti saan a mabilang nga ummong dagiti anghel iti langa a panagkankanta ken panagdaydayaw iti Diosda.

9 Ket napasamak a nakakita iti Maysa a bumabbaba manipunid iti let-ang ti langit, ket nakitana nga artapan ti ^lkinaraniagna ti kinaraniag ti init iti tengnga ti aldaw.

10 Ket nakakita pay ti ^msangapulo-ket-dua a sumursurot kenkuana, ket artapan ti lawagda dagiti bituen iti law-ang.

11 Ket bimmaba ken nagturingda iti rabaw ti daga; ket immay ti immuna ket nagtakter iti sango ti amak, ket nangted iti ⁿlibro, ket imbilinna kenkuana a basaenna.

12 Ket napasamak nga idi basaenna, napno iti ^oEspiritu ti Apo.

13 Ket nagbasa, a kinunana: Asi pay, asi pay, ti Jerusalem, gapu ta nakitak dagiti ^pmakarimon nga aramidmo! Wen, ket adu a banag ti binasa ti amak

3a 1 Ne. 14:30;
Moshiah 1:6;
Ether 5:1-3;
DkK 17:6.

4a PNK Panagsasaruno
dagiti Pasamak—
598 s.c.

b 2 Cro. 36:10;
Jer. 52:3-5;
Omni 1:15.

c 1 Cro. 9:3.

d 2 Ari 17:13-15;
2 Cro. 36:15-16;
Jer. 7:25-26.

PNK Propeta.

e Jer. 26:18;
2 Ne. 1:4;
Hel. 8:20.

5a PNK Lehi, Ama
ni Nephi.

b San. 5:16.

6a Ex. 13:21;
Hel. 5:24, 43;
DkK 29:12;
JS—P 1:16.

7a Dan. 10:8;
1 Ne. 17:47;
Moises 1:9-10;

JS—P 1:20.

8a 1 Ne. 5:4.
PNK Parmata.

b Eze. 1:1;
Ara. 7:55-56;
1 Ne. 11:14;
Hel. 5:45-49;
DkK 137:1.

9a JS—P 1:16-17.

10a PNK Apostol.

11a Eze. 2:9.

12a DkK 6:15.

13a 2 Ari 24:18-20;
2 Cro. 36:14.

maipapan iti ^bJerusalem—a masapul a madadael, ken dagiti umili idiay; adu ti masapul a mapukaw iti espada, ket adu ti ‘masapul a maibalud iti Babilonia.

14 Ket napasamak nga idi ti amak nakabasa ken nakakita iti adu ken nakaskasdaaw a banag, nangipukkaw iti adu a banag maipapan iti Apo; kas iti: Naindaklan ken datdatlag dagitoy aramidmo, O Apo Dios a Manakabalin amin! Tumukno iti langit ti tronom, ket adda iti amin nga agindeg iti daga ti pannakabalin, ken kinaimbag, ken kinamanangngaasim, ken, gapu ta manangngaasika, saanmo nga ipalubos a mapukaw dagiti ^aumay kenka!

15 Ket kastoy a panagsao ti panangdayaw ti amak iti Diosna; ta nagrag-o ti kararuana ket napno ti pusona, gapu kadagiti banag a nakitana, wen, dagitoy impakita ti Apo kenkuana.

16 Ket ita siak, ni Nephi, saanko nga aramiden ti naan-anay a pakaammuan kadagiti banag a naisurat ti amak, gapu ta adu ti naisuratna a banag a nakitana iti parmata ken iti tagainepna; ken adu met dagiti naisuratna a banag nga ^aimpadtona ken imbagana kadagiti annakna, ket iti daytoy saanko nga aramiden ti naan-anay a pakaammuan.

17 Ngem mangaramidak iti pakaammuan ti mapaspasamak kadagiti aldawko. Adtoy, ^ayabak ti ^bkasuratan ti amak, kadagiti pinanid nga inaramid dagiti imak; gapu iti daytoy, kalpasan ti panangyababak iti kasuratan ti amak, mangaramidak iti pakaammuan ti bukodko a biag.

18 Gapuna, kayatko a maammuanyo, a kalpasan ti panangipakita ti Apo ti adu a nakaskasdaaw a banag iti amak, ni Lehi, wen, maipapan iti ^apannakadael ti Jerusalem, adtoy napan kadagiti tao, ket rinugianna ti ^bnangipadto ken nangipalawag kadakuada maipapan kadagiti banag nga agpada a nakita ken nangngegna.

19 Ket napasamak nga ^ainuyuyaw dagiti Hudio gapu kadagiti banag a pinaneknekanna kadakuada; gapu ta pudno a pinaneknekanna ti kinadangkesda ken dagiti makarimon nga aramidna; ken pinaneknekanna a dagiti banag a nakita ken nangngegna, ken kasta met dagiti banag a nabasana iti libro, iparangarangda a silalawag ti yaay ti ^bMesias, ken ti panna-kasubbot ti lubong.

20 Ket kinapungtot dagiti Hudio idi nangngegda kenkuana dagitoy a banag; wen, kas met kadagiti propeta idi ugma, a ^apinagtalawda, ken binato, ken

13b 2 Ari 23:27; 24:2;
Jer. 13:13–14;
2 Ne. 1:4.
c 2 Ari 20:17–18;
2 Ne. 25:10;
Omni 1:15.
14a Alma 5:33–36;
3 Ne. 9:14.

16a 1 Ne. 7:1.
17a 1 Ne. 9:2–5.
b 1 Ne. 6:1–3; 19:1–6;
2 Ne. 5:29–33;
DKK 10:38–46.
18a 2 Ne. 25:9–10;
DKK 5:20.
b PNK Padto,

Mamadto.
19a 2 Cro. 36:15–16;
Jer. 25:4;
1 Ne. 2:13; 7:14.
b PNK Mesias.
20a Hel. 13:24–26.

pinatayda; ken impangtada met ti biagna, tapno gudasenda. Ngem adtoy, siak, ni Nephi, ti mangipamatmat kadakayo a ti ^bpanangngaasi ti Apo adda kadagiti amin a pinilina, gapu iti pammatida, a nangpakireda kadakuada agingga iti pannakabaln ti pannakayawatda.

KAPITULO 2

Ipan ni Lehi ti kaamaanna iti langalang nga abay ti Nalabaga a Baybay—Panawanda dagiti gamengda—Mangidaton iti sakripisio ni Lehi iti Apo ken isurona dagiti anakna a mangtungpal kadagiti bilin—Agdayamudom da Laman ken Lemuel a maibusor iti amada—Agtulnog ni Nephi ket napnuan pammati iti panagkararagna; makisao ti Apo kenkuana, ket isu ti mapili a mangidaulo kadagiti kakabsatna. Agarup 600 s.c.

KET adtoy, napasamak a naki-sao ti Apo iti amak, wen, uray pay iti tagainep, ket kinunana kenkuana: Nagasatka Lehi, gapu kadagiti banag nga inaramidmo; ken gapu ta napudnoka ket impalawagmo kadagiti tao dagiti banag nga imbilinko kenka, adtoy, panggepda a ^akettelen ti biagmo.

2 Ket napasamak a ^abinilin ti

Apo ti amak, uray iti ^btagainep, a masapul nga ^calaenna ti kaamaanna ket mapanda iti langalang.

3 Ket napasamak a ^anagtulnog kadagiti sao ti Apo, ket inaramidna ti imbilin ti Apo kenkuana.

4 Ket napasamak a napan iti langalang. Ket pinanawanna ti balayna, ken dagiti tinawidna a daga, ken ti balitokna, ken ti pirakna, ken dagiti napateg a banag kenkuana, ket awan ti intugotna, no saan laeng a ti kaamaanna, ken dagiti taraon, ken tolda, ket ^anagturongda iti langalang.

5 Ket bimmaba iti beddeng iti asideg ti igid ti Nalabaga a Baybay; ket nagdaliasat iti langalang iti beddeng nga as-asideg iti ^aNalabaga a Baybay; a kaduana ti kaamaanna, a buklen ti inak, ni Saria, ken dagiti inawana a kakabsatko, da ^bLaman, Lemuel, ken Sam.

6 Ket napasamak nga idi nakadaliasat iti tallo nga aldaw iti langalang, impatakderna ti toldana iti ^atanap iti abay ti agay-ayus a karayan.

7 Ket napasamak a nangipatakder iti ^aaltar a ^bbato, ken nangaramid iti datonna iti Apo, ken nangiruknoy iti ^cpanagyaman iti Apo a Diostayo.

20b Alma 34:38;
DkK 46:15.

PNK Kaasi,
Manangngaasi.

2 1a 1 Ne. 7:14.

2a 1 Ne. 5:8; 17:44.

^b PNK Tagtagainep.

^c Gen. 12:1;

2 Ne. 10:20;

Ether 1:42;
Abr. 2:3.

3a PNK Agtungpal,
Kinamanagtungpal,
Natulnog.

4a 1 Ne. 10:4; 19:8.

5a 1 Ne. 16:14;

DkK 17:1.

^b PNK Laman.

6a 1 Ne. 9:1.

7a Gen. 12:7-8;

Ex. 24:4;

Abr. 2:17.

^b Ex. 20:25;

Deut. 27:5-6.

^c PNK Agyaman,

Napnuan Yaman,

Panagyaman.

8 Ket napasamak a ninaganan-na ti karayan iti Laman, ket nagayus iti Nalabaga a Baybay; ket adda ti tanap iti beddeng nga asideg ti ngiwatna.

9 Ket idi naimatangan ti amak nga agayus ti danum ti karayan iti lukong ti Nalabaga a Baybay, imbagana ken ni Laman, a kinunana: O sapay koma ta sika ti agbalin a kas iti daytoy a karayan, nga agtultuloy a pagayusan ti ubbog ti amin a kinalinteg!

10 Ket imbagana met ken ni Lemuel: O sapay koma ta agbalinka a kas iti daytoy a tanap, a nakired ken natibker, ken saan a maisin iti panagtungpal kadagiti bilin ti Apo!

11 Ita kinunana daytoy gapu iti kinasukir da Laman ken Lemuel; gapu ta adtoy adu a banag ti “indaydayamudomda a maibusor iti ^bamada, agsipud ta ‘managparmata a tao, ken isu ti nangilungalong iti iruruarda iti Jerusalem, tapno panawanda ti daga a tinawidda, ken ti balitokda, ken ti pirakda, ken dagiti napateg a banag kadakuada, tapno mapukawda laeng iti langalang. Ket kinunada nga inaramidna daytoy agsipud iti minamaag nga arapaap ti pusona.

12 Ket nagdayamudom da Laman ken Lemuel, nga in-inauna, iti maibusor iti amada. Ket nagdayamudomda gapu ta saanda

nga “ammo ti pannakilangen ti Dios a namarsua kadakuada.

13 Ken awan ti pammatida a mabalin a “madadael ti Jerusalem, dayta naindaklan a siudad, a kas nasao dagiti propeta. Ket mayarigda kadagiti Hudio nga adda iti Jerusalem, a nangpanggep a mangkettel iti biag ti amak.

14 Ket napasamak a nagsao ti amak kadakuada iti tanap ti Lemuel, nga addaan iti “pannakabalin, gapu ta napnuan iti Espiritu, agingga a ^bnagarigengenda iti sangona. Ket imbagana kadakuada, a saanda a padasen ti agsao iti maibusor kenkuana; gapuna, nagtungpalda kas iti bilinna.

15 Ket nagnaed ti amak iti tolda.

16 Ket napasamak a siak, ni Nephi, gapu ta ubingak unay, nupay dakkel ti pammagik, ken addaan iti nasged a tarigagay a mangammo kadagiti “kinadatdatlag ti Dios, gapuna, immagak iti Apo; ket adtoy ^bsinarungkarannak, ket ‘pinaluknengna ti pusok a ^dnamatiak iti amin nga insawang ti ^eamak; gapuna, saanak a simmuppiat kenkuana a kas kadagiti kakab-satko.

17 Ket nakisaoak ken ni Sam, a nangipakaammo kenkuana kadagiti banag nga imparangarang ti Apo kaniak babaen ti Nasantuan nga Espiritu. Ket napasamak a namati iti saok.

11a 1 Ne. 17:17.
PNK Agdayamudom.
b Prov. 20:20.
c 1 Ne. 5:2–4.
12a Moises 4:6.
13a Jer. 13:14; 1 Ne. 1:13.

14a PNK Bileg,
b 1 Ne. 17:45.
16a PNK Kinadatdatlag
ti Dios.
b Sal. 8:4; Alma 17:10;
DkK 5:16.

PNK Palting.
c 1 Ari 18:37;
Alma 5:7.
d 1 Ne. 11:7.
e PNK Ama, Matay
nga; Propeta.

18 Ngem, adtoy, saan a dimneged da Laman ken Lemuel kadagiti saok; ket “naglidayak gapu iti kinatangken dagiti pusoda, isu nga inkararagak ida iti Apo.

19 Ket napasamak a nakisarita kaniak ti Apo, a kinunana: Nagasatka, Nephi, gapu iti “pammatim, ta sinaraknak a siriregta, nga addaan iti napakumbaba a puso.

20 Ket agsipud ta tungtungpalem dagiti bilinko, “rumangaykanto, ken maiturongkanto iti ^bnaikari a daga; wen, uray iti daga nga insaganak nga agpaay kenka; wen, iti daga a napili kadagiti amin a daga.

21 Ket gapu ta sumuppiatto kenka dagiti kabsatmo, “mailak-siddanto iti imatang ti Apo.

22 Ket gapu ta sika ti magnatungpal kadagiti bilinko, sika ti agbalin nga “agturay ken mangisuro kadagiti kabsatmo.

23 Ket adtoy, iti dayta nga aldaw nga isusuppiatda kaniak, “ilunodkonto ida uray iti nasakit a lunod, ket awanto ti bilegda kadagiti bukelmo malaksid no suppiatendakto met.

24 Ket no suppiatendakto, isudanto ti “saplit kadagiti bukelmo, a ^bmangkibur kadakuada iti wagas a nakallalagip.

KAPITULO 3

Agsubli dagiti lallaki nga annak ni Lehi idiaiy Jerusalem a manggunod iti pinanid a gambang—Saan a kayat ni Laban nga ited dagiti pinanid—Bagbagaan ken ay-aywen ni Nephi dagiti kabsatna—Taka-wen ni Laban dagiti gamengda ken panggepena a papatayen ida—Dangran da Laman ken Lemuel da Nephi ken Sam ngem babalawen ida ti maysa nga anghel. Agarup 600–592 s.c.

KET napasamak a siak, ni Nephi, kalpasan ti pannakisarsaritak iti Apo, nagsubliak iti tolda ti amak.

2 Ket napasamak a nakisarita kaniak, a kinunana: Adtoy “nagtagainepak ket iti tagainepko, imbaga kaniak ti Apo a bilinenka ken dagiti kabsatmo nga agsubli idiaiy Jerusalem.

3 Ket adtoy, adda ken ni Laban ti kasuratan maipapan kadagiti Hudio ken kasta met ti “puon dagiti ammak, ket naikitikitda kadagiti pinanid a gambang.

4 Gapuna, imbilin kaniak ti Apo a mapankayo nga agkakabsat iti balay ni Laban, ket birokenyo dagiti kasuratan, ken itugotyo ida ditoy langalang.

5 Ket ita, adtoy agdaydayamudom dagiti kabsatmo, a kunku-

18a Alma 31:24;

3 Ne. 7:16.

19a 1 Ne. 7:12; 15:11.

20a Jos. 1:7;

1 Ne. 4:14;

Mosiah 1:7.

^b Deut. 33:13–16;

1 Ne. 5:5; 7:13;

Moises 7:17–18.

PNK Naikari a Daga.

21a 2 Ne. 5:20–24;

Alma 9:13–15; 38:1.

22a Gen. 37:8–11;

1 Ne. 3:29.

23a Deut. 11:28;

1 Ne. 12:22–23;

DkK 41:1.

24a Jos. 23:13;

Uk. 2:22–23.

^b 2 Ne. 5:25.

3 2a PNK Tagtagainep.

3a 1 Ne. 5:14.

nada a narigat a banag ti ipaaramidko kadakuada; ngem adtoy saan a siak ti agpaaramid kadakuada, ngem isu ti bilin ti Apo.

6 Gapuna a mapanka, anakko, ayonannaka ti Apo, agsipud ta "saanka a nagdayamudom.

7 Ket napasamak a siak, ni Nephi, kinunak iti amak: "mapanak ket aramidek dagiti banag nga imbilin ti Apo, ta ammok a saan nga ited ti Apo ti ^bbilin kadagiti annak ti tao, malaksid no 'naisagananan ti wagas nga agpaay kadakuada a mangtungpal kadagiti banag nga imbilinna.

8 Ket napasamak a naragsakan unay ti amak idi nangngegna dagitoy a balikas, agsipud ta ammona a siak ti binendisionan ti Apo.

9 Ket siak, ni Nephi, linasatmi kadagiti kabsatko ti langalang, inkuyogmi dagiti toldami, a mapan iti daga ti Jerusalem.

10 Ket napasamak nga idi nakadanonkami iti daga ti Jerusalem, nagiinumankami, siak ken dagiti kabsatko.

11 Ket "nagbibinnunotankami—tapno maikeddeng no siasino kadakami ti mapan iti balay ni Laban. Ket napasamak a ni Laman ti napili; ket napan ni Laman iti balay ni Laban, ket nakisao kenkuana bayat ti panagtugtugawna iti balayna.

12 Ket kinalikagumanna nga alaen ken ni Laban dagiti kasu-

ratan a naikitikit kadagiti pina-nid a gambang, a naglaon iti kasuratan maipapan iti "puon ti amak.

13 Ket adtoy, napasamak a nagpungtot ni Laban, ket binugtakna; ket saanna nga impalubos a maala ti kasuratan. Gapuna, kinunana kenkuana: Adtoy maysaka a mannanakaw, ket patayenka.

14 Ngem nagtaray ni Laman, ket nasaritana kadakami dagiti banag nga inaramid ni Laban. Ket nagladingitkami, ket kayaten dagiti kabsatko ti agsubli iti amak iti langalang.

15 Ngem adtoy a kinunak kadakuada: Agingga a sibibiag ti Apo, ken sibibiagtayo, nasken a saantayo nga agsubli iti amatayo iti langalang agingga a matungpaltayo ti imbilin ti Apo kadatayo.

16 Gapuna, masapul nga agtulnogyayo a mangtungpal kadagiti bilin ti Apo; ngarud nasken a mapantayo iti daga a "tinawid ti amatayo, ta adtoy imbatina idiaiy ti balitok ken pirak, ken amin a kita ti kinabaknang. Ket naaramidna amin dagitoy gapu kadagiti ^bbilin ti Apo.

17 Agsipud ta ammona a masapul a "madadael ti Jerusalem, gapu iti kinadangkkes dagiti tao.

18 Ta adtoy, "saanda a namati kadagiti balikas dagiti propeta. Gapuna, no agnaed ti amak iti

6a PNK Panangkanunong kadagiti Dadaulo ti Simbaan.

7a 1 Sam. 17:32;
1 Ari 17:11-15.
PNK Pammati;
Agtungpal, Kina-

managtungpal,
Natulnog.

b PNK Bilin ti
Dios, Dagiti.

c Gen. 18:14; Fil. 4:13;
1 Ne. 17:3, 50;
DkK 5:34.

11a Neh. 10:34; Ara. 1:26.
12a 1 Ne. 3:3; 5:14.

16a 1 Ne. 2:4.

b 1 Ne. 2:2; 4:34.

17a 2 Cro. 36:16-20;

Jer. 39:1-9; 1 Ne. 1:13.

18a PNK Yaalsa.

dayta a daga kalpasan ti ^bnaibilin nga ipapanawna adtoy, mapukawto met. Gapuna, masapul a pumanaw iti dayta a daga.

19 Ket adtoy, panunot ti Dios a masapul nga alanenmi dagitoy a “kasuratan, tapno mataginayonmi nga agpaay kadagiti annakmi ti pagsasao dagiti amami;

20 Ken kasta met a tapno “mataginayonmi kadakuada dagiti balikas a nagaon iti ngiwat dagiti amin a nasantuan a propeta, a naited kadakuada babaen ti Espiritu ken pannakabalin ti Dios, manipud iti panangrugi ti lubong, uray pay kadagitoy a panawen.

21 Ket napasamak a naallukoyko dagiti kabsatko nga agtungpal a sipupudno kadagiti bilin ti Dios babaen ti kastoy a wagas ti pannakisarita.

22 Ket napasamak a napankami iti daga a tawidmi, ket pinagtitiyonmi dagiti “balitokmi, ken dagiti pirakmi, ken dagiti gamengmi.

23 Ket kalpasan a napagtitiyonmi dagitoy, napankami manen iti balay ni Laban.

24 Ket napasamak a napankami ken ni Laban, ket tinarigagayanmi nga itedna kadakami dagiti kasuratan a naikitikit kadagiti “pinanid a gambang, ta isukatmi dagiti balitokmi, ken dagiti pirakmi, ken amin a gamengmi.

25 Ket napasamak nga idi nakita ni Laban dagiti gamengmi, a nalabes ti kaaduna, “nag-gartem iti kasta unay ket pinaruarnakami ket imbaonna dagiti adipenna a mangpatay kadakami, tapno maalana dagiti gamengmi.

26 Ket napasamak a tinarayanmi dagiti babaonen ni Laban, ket kapilitan a pinanawanmi dagiti gamengmi, ket nagtin-nagda kadagiti ima ni Laban.

27 Ket napasamak a nagtaraykami iti langalang, ket saandakami a nakamakam dagiti adipen ni Laban, gapu ta naglemmengkami iti rukib ti bato.

28 Ket napasamak a kinaguranak ni Laman, ken kasta met ti amak; ket kasta met ni Lemuel, agsipud ta dimngeg kadagiti sasao ni Laman. Gapuna “pinagasasawandakami da Laman ken Lemuel, nga in-inaudi a kakabsatda a lallaki, ket sinaplitdakami pay iti panaplit.

29 Ket napasamak a bayat ti panangsaplitda kadakami, adtoy, immay ti “anghel ti Apo ket nagtakder iti sanguananda, ket kinunana: Apay a saplitenyo ti inaudi a kabsatyo iti panaplit? Diyo, aya, ammo a ti Apo ti nangpili kenkuana a ^bmangituray kadakayo, ket gapu daytoy iti basbasolyo? Adtoy, mapanakayonto manen idiay Jerusalem, ket ti Apo ti mangyawat ken ni Laban kadakayo.

18b 1 Ne. 16:8.

19a Omni 1:17;

Mosiah 1:2–6.

20a PNK Nasantuan
a Kasuratan—

Dagiti maitalimeng
a nasantuan a
kasuratan.

22a 1 Ne. 2:4.

24a 1 Ne. 3:3.

25a PNK Agum.

28a 1 Ne. 17:17–18.

29a 1 Ne. 4:3; 7:10.

PNK Anghel, Dagiti.
b 1 Ne. 2:22.

30 Ket kalpasan ti pannakisao ti “anghel kadakami, pimmanawen.

31 Ket kalpasan ti ipapanaw ti anghel, nangrugi manen a “nagdayamudom da Laman ken Lemuel, a kunkunada: Kasano a mabalin a yawat ti Apo ni Laban iti imatayo? Adtoy, nabileg a tao, ken kabaelanna ti mangbilin iti limapulo, wen, mabalina met ti pumatay iti limapulo; ket apay ketdin a dina maaramid kadatayo?

KAPITULO 4

Patayen ni Nephi ni Laban babaen ti bilin ti Apo sananto alaen dagiti pinanid a gambang babaen ti nainsiriban a pamuspusan—Kaykayat ni Zoram ti maitipon iti kamaan ni Lehi iti langalang. Agarup 600–592 s.c.

KET napasamak a nakisaritaak kadagiti kabsatko, ket kinunak: Mapantayo manen idia Jerusalema, ket “napudnotayo koma nga agtungpal kadagiti bilin ti Apo; ta adtoy makitayo a narturturay ti Apo ngem iti amin ditoy daga, ngarud apay a saan a ^bnabilbileg ngem ni Laban ken dagiti limapulona, wen, wenno uray pay kadagiti pinullo a rinibribuna?

2 Mapantayo ngarud; “agpapgatsatayo a kas ken ni ^bMoises; gapu ta pudno a nakisao iti Na-

labaga a “Baybay ket ginudua da daytoy a nakalawlaw, ket bimmallasiw dagiti ammatayo, manipud iti pannakabalud, nga agturing iti namaga a daga, ket simmurot dagiti buyot ti Faron ket nalmesda iti Nalabaga a Baybay.

3 Ita adtoy ammoyo a pudno daytoy; ket ammoyo met a nakisao ti “anghel kadakayo; gapuna agduaduakayo kadi? Intayon; kabaelannatayo nga isalakan ti Apo, uray pay dagiti ammatayo, ken ti panangdadael ken ni Laban, a kas kadagiti taga-Egipto.

4 Ita idi naisawangko dagitoy a balikas, nagpungtotda pay laeng, ket nagdaydayamudomda pay laeng; ngem nupay kasta simmurotda kaniak agingga iti ruar ti inaladan ti Jerusalem.

5 Ket dimteng ti rabii; ket imbilinko a masapul nga aglemmengda iti ruar ti inaladan. Ket idi makapaglemmengdan, siak, ni Nephi, nagar-arudokak a napan iti siudad ket nagtarusak iti balay ni Laban.

6 Ket “imbagnosnak ti Espiritu, ta diak ^bammo idi damo dagiti banag a rumbeng nga aramidek.

7 Nupay kasta nagtuloyak, ket iti yaasidegko iti balay ni Laban, nakakitaak iti tao a nadalupo iti daga iti sangok gapu iti bartekna.

8 Ket idi makaasidegak kenkuana, nailasinko nga isu ni Laban.

30a 1 Ne. 16:38.

31a PNK Agdayamudom.

4 1a PNK Tured, Natured; Pammati.

b 1 Ne. 7:11–12.

2a Deut. 11:8.

b PNK Moises.

c Ex. 14:21;

1 Ne. 17:26;

Mosiah 7:19.

3a 1 Ne. 3:29–31; 7:10.

6a PNK Espiritu Santo;

Pammaregta,

Paregtaen.

b Heb. 11:8.

9 Ket nakitak ti "espadana, ket inasutko iti baina; ket puro a balitok ti putanna, ket nakapulpulido ti pannakaaramidna, ket naaramid iti kapatgan a landok ti tademna.

10 Ket napasamak nga "impaganetget kaniak ti Espiritu a mangpatay ken ni Laban; ngem kinunak iti pusok: Diak pay pulos napadasan ti nangpadara iti tao. Ket napasanutak ta agtukiadak koma a mangpatay kenkuana.

11 Ket kinuna manen kaniak ti Espiritu: Adtoy, inyawat ti "Apo kadagita imam. Wen, ket ammok met nga isu ti nagpanggep a mangkettel iti biagko; wen, ket saan a dimngeg kadagiti bilin ti Apo; ket isu met ti ^bnangala kadagiti gamengmi.

12 Ket napasamak a kinuna manen kaniak ti Espiritu: Patayem, gapu ta ti Apo ti nangyawat kenkuana kadagita imam;

13 Adtoy ti Apo "patayenna dagiti ^bnadangkes tapno maaramid dagiti nalinteg a panggepna. "Nasaysayaat a mapukaw ti maysa a tao ngem ti bumassit ken maungaw ti pagilian gapu iti panagduadua iti pammati.

14 Ket ita, idi siak, ni Nephi, nangngegko dagitoy a balikas, nalagipko dagiti imbaga ti Apo kaniak iti langalang, a kinunana: "No la ketdi salimetmetan

dagiti bukkelmo dagiti ^bbilinko, "rumang-aydanto iti naikari a "daga.

15 Wen, ket napanunotko met a saanda a matungpal dagiti bilin ti Apo babaen ti linteg ni Moises, malaksid no adda kadakuada ti linteg.

16 Ket ammok met a naikitikit ti "paglintegan kadagiti pinanid a gambang.

17 Ket manen, ammok nga inyawat ti Apo ni Laban kaniak tapno maalak dagiti kasuratan a kas mayannatup kadagiti bilinna.

18 Ngarud tinungpalko ti timek ti Espiritu, ket pinungotko ti buok ni Laban ket pinutolko ti ulona babaen ti "espadana.

19 Ket kalpasanna, innalak dagiti pagan-anay ni Laban ket inyusongko ida; wen, isu amin; ket imbarikesko ti kalasagna.

20 Ket kalpaskan ti panangaramidko iti daytoy, nagturingak iti pagiduldulinan ni Laban iti gamengna. Ket iti ipapanko iti pagiduldulinan ni Laban iti gamengna, adtoy, nakitak ti "adipen ni Laban nga akin-iggem iti tulbek ti pagidulinan iti gameng. Ket imbilinko kenkuana iti timek ni Laban, a masapul a kumuyog kaniak iti yan ti gameng.

21 Ket impagarupna a siak ti apona, a ni Laban, gapu ta naki-

9a 2 Ne. 5:14; DkK 17:1.

10a Alma 14:11.

11a 1 Sam. 17:41-49.

b 1 Ne. 3:26.

13a 1 Ne. 17:33-38;

DkK 98:31-32.

b PNK Nadangkes,

Kinadangkes.

c Alma 30:47.

14a Omni 1:6;

Mosiah 2:22;

Ether 2:7-12.

b PNK Bilin ti

Dios, Dagiti.

c 1 Ne. 2:20.

d 1 Ne. 17:13-14;

Jacob 2:12.

16a PNK Paglintegan ni Moises.

18a 1 Sam. 17:51.

20a 2 Ne. 1:30.

tana ti kawes ken kasta met ti es-pada nga imbarikesko.

22 Ket nakisarita kaniak maipapan kadagiti panglakayen dagiti Hudio, ta ammona a nakikuyog kadakuada ti apona, ni Laban, iti dayta a rabii.

23 Ket nakisaritaak kenkuana a kasla siak ni Laban.

24 Ket imbagak met kenkuana a masapul nga ipanko dagiti nakitikitan, nga adda kadagiti “pinanid a gambang, kadagiti inauna a kakabsatko, nga adda iti ruar ti alad.

25 Ket imbilinko kenkuana a masapul a sumurot kaniak.

26 Ket impagarupna a makisarsaritaak gapu iti kakabsat iti simbaan, ken impagarupna a pudno a siak ni Laban a napatayko, gapuna a simmurot kaniak.

27 Ket namin-adu nga imbagana kaniak ti maipanggep kadagiti panglakayen dagiti Hudio, bayat ti papano kadagiti kabsatko, nga adda iti ruar ti alad.

28 Ket napasamak nga idi nakitanak ni Laman, nalabes ti panagbutengna, kasta met da Lemuel ken Sam. Ket intarayandak; gapu ta impagarupda a siak ni Laban, ket napataynak, ket kayatna met a patayen ida.

29 Ket napasamak nga inawagak ida, ket dimnggeda kaniak; ket nagsardengda a timmaray.

30 Ket napasamak a nagtigerger ti adipen ni Laban idi nakitana dagiti kabsatko, ket itara-

yannak koman ta agsubli iti siudad ti Jerusalem.

31 Ket ita siak, ni Nephi, agsi-pud ta dakkel ti pammagik, ken nasagudayan iti “pigsa manipud iti Apo, tiniliwko ti adipen ni Laban, tapno saan a makataray.

32 Ket napasamak a nakisaritaak kenkuana, a no mamati iti ibagak, a kas iti kaadda ti Apo, ken kas iti kaaddak, dimi gudasen ti biagna.

33 Ket nakisaritaak kenkuana, a napnuan “sapata, a saan a rumbeng nga agbuteng; ta tao a nasken a mawayawayaan a kas kadakami no sumurot kadakami iti langalang.

34 Ket imbagak pay kenkuana, a kinunak: Pudno a “binilinnakami ti Apo a mangaramid iti daytoy a banag; ket saankami kadi nga agregta a mangtungpal kadagiti bilin ti Apo? Ngarud, no sumurotka iti langalang a yan ti amak addanto lugarmo iti sidongmi.

35 Ket napasamak a naaddaan ni “Zoram iti tured babaen dagiti balikas nga inyebkasko. Ita, Zoram ti nagan ti adipen; ket nagkari a sumurot iti langalang a yan ti amami. Wen, ket nagsapata met a makipagnaed kadakami manipud iti dayta a kanito.

36 Ita siaayatkami a makipagnaed ni Zoram kadakami, tapno saan a maammuan dagiti Hudio ti maipapan iti ipapanmi iti langalang, amangan no sumurotda ket dangrandakami.

24a 1 Ne. 3:12, 19–24;
5:10–22.

31a Mosiah 9:17;
Alma 56:56.

33a PNK Sapata.
34a 1 Ne. 2:2; 3:16.
35a 1 Ne. 16:7;
2 Ne. 5:5–6.

PNK Zoram,
Zoramite.

37 Ket napasamak nga idi “nag-sapata ni Zoram kadakami awanen ti rumbeng a pagbutnganmi maipapan kenkuana.

38 Ket napasamak nga innalami dagiti pinanid a gambang ken ti adipen, ni Laban, ket napankami iti langalang, ket nagdaliasatkami a nagturong iti tolda ti amami.

KAPITULO 5

Agreklamo ni Saria a maibusor ken ni Lehi—Agapadpadada a maragsakan iti panagsubli dagiti annakda a lallaki—Nagidatonda—Linanon dagiti pinanid a gambang dagiti surat ni Moises ken dagiti propeta—Paneknekan dagiti pinanid a naggapu ni Lehi iti kaputotan ni Jose—Ipadto ni Lehi ti maipapan iti bukelnan ken ti pannakataginnayon dagiti pinanid. Agarup 600–592 s.c.

KET napasamak a kalpasan ti isasangpetmi iti langalang a yan ti amami, adtoy, napnuan iti ragsak, kasta met ti inak, a ni ^aSaria, ta pudno a nagladingit gapu kadakami.

2 Agsipud ta impagarupna a nataykamin iti langalang; ket dinayengdenganna met ti amak, nga imbagana kenkuana a managparmata a tao; a kinunana: Adtoy, sika ti nangyadayo kadakami manipud iti tinawidtayo a daga, ket awanen dagiti annakko, ket mataytayo iti langalang.

3 Ket kastoy ti indayengdeng ti inak iti amak.

4 Ket napasamak a nakisarita ti amak kenkuana, a kinunana: Ammok a “managparmataak a tao; ta no saanko a nakita dagiti banag ti Dios iti ^bparmata saanko koma a naammuan ti kinaimbag ti Dios, ngem naganak koma idiay Jerusalem, ket natayak a kas kadagiti kabsatko.

5 Ngem adtoy, nagun-odko ti “naikari a daga, ket kadagitoy a banag agragsakak; wen, ken ^bammok nga isalakan ti Apo dagiti annakko manipud iti ima ni Laban, ket itugotyomanen ida kadatayo ditoy langalang.

6 Ket kastoy ti panangliwliwa ti amak, a ni Lehi, iti inak, a ni Saria, maipapan kadakami, bayat ti panagdaliasatmi iti langalang nga agturong iti daga ti Jerusalem, tapno gun-odenmi ti kasuratan dagiti Hudio.

7 Ket idi nagsublikami iti tolda ti amak, adtoy, naan-anay ti ragsakda, ket naliwliwa ti inak.

8 Ket nagsao, a kinunana: Ammok itan a sitatalged a ^abinilin ti Apo ti asawak nga agturong iti langalang; wen, ken ammok met a sitatalged nga inaywanan ti Apo dagiti annakko a lallaki, ket insalakan-na ida manipud kadagiti ima ni Laban, ken inikkanna ida iti pannakabalin tapno ^bmatungpalda dagiti banag nga imbilin ti Apo kadakuada. Ket kastoy ti panagsaritana.

37a Jos. 9:1–21; Ecl. 5:4.

PNK Sapata.

5 1a PNK Saria.

4a 1 Ne. 2:11.

b 1 Ne. 1:8–13.

PNK Parmata.

5a 1 Ne. 2:20;

18:8, 22–23.

PNK Naikari a Daga.

b PNK Pammata.

8a 1 Ne. 2:2.

b 1 Ne. 3:7.

9 Ket napasamak a nalaus ti ragsakda, ket nangtedda iti ^asakripisio ken napuoran a daton iti Apo; ket ^bnagyamanda iti Dios ti Israel.

10 Ket kalpasanna, innala ti amak a ni Lehi ti kasuratan a nakitikit kadagiti ^apinanid a gambang, ket inamirisna ida manipud iti rugi.

11 Ket nangkutalanna a linaonda dagiti lima a ^alibro ni Moises, a nangted iti pakaammuan iti pannakaparsua ti lubong, ken kasta met kada Adan ken Eva, nga immuna a nagannak kada-tayo;

12 Ken kasta met ti ^akasuratan dagiti Hudio manipud idi punganay, agingga iti panangrugi ti panagturay ni Sedekias nga ari ti Juda;

13 Ken kasta met dagiti padto dagiti nasantuan a propeta, manipud idi punganay, agingga iti panangrugi ti panagturay ni ^aSedekias; ken kasta met dagiti adu a padto a nagaon iti ngiwat ni ^bJeremias.

14 Ket napasamak a nasarakan met ti amak, ni Lehi, kadagiti ^apinanid a gambang ti puon dagiti ammana; ket iti kasta naammuanna a kapupuonna ni Jose; wen, uray ni ^bJose nga anak

ni ^aJacob, a ^anailako iti Egipto, ken ^anaisalakan babaen iti ima ti Apo, tapno isu ti mangispal iti amana, a ni Jacob, ken dagiti amin a kabbalayna manipud iti bisin.

15 Ket ^anayadayoda iti panakaadipen ken nagtalawda iti daga ti Egipto, babaen met laeng iti dayta a Dios a nangisalakan kadakuada.

16 Ket kastoy ti pannakasarak ti amak, ni Lehi, iti puon dagiti ammana. Ken kasta met a kapupuon ni Laban ken ni ^aJose, gapuna isuda nga agama ti nangidulin kadagiti kasuratan.

17 Ket idin ta nakita ti amak amin dagitoy a banag, nalapunos iti Espiritu, ket rinugianna ti nagipadto maipapan iti bukeln—

18 A masapul a maipakaammo dagitoy a pinanid a gambang iti amin a pagilian, kakabsat, pag-sasao, ken tattao iti bukeln.

19 Gapuna, kinunana a saan koma a ^amapukaw dagitoy pinanid a gambang; ken saanto a palidemen ida ti panawen. Ket adu ti impadtona maipapan iti bukeln.

20 Ket napasamak a tungtung-palenmi nga agama agingga ita dagiti bilin ti Apo kadakami.

9a Mosiah 2:3;
3 Ne. 9:19–20.
PNK Paglintegan ni Moises.
b PNK Agyaman, Napnuan Yaman, Panagyaman.
10a 1 Ne. 4:24, 38; 13:23.
PNK Gambang a Pinanid.
11a 1 Ne. 19:23.
PNK Lima a Libro.

12a 1 Cro. 9:1.
PNK Nasantuan a Kasuratan.
13a 2 Ari 24:18; Jer. 37:1.
b Es. 1:1; Jer. 36:17–32;
1 Ne. 7:14;
Hel. 8:20.
14a 1 Ne. 3:3, 12.
PNK Gambang a Pinanid.
b 2 Ne. 3:4; Alma 10:3.
PNK Jose, Lalaki

nga Anak ni Jacob.
c PNK Jacob, Lalaki nga Anak ni Isaac.
d Gen. 37:29–36.
e Gen. 45:4–5.
15a Ex. 13:17–18;
Amos 3:1–2;
1 Ne. 17:23–31;
DKK 103:16–18;
136:22.
16a 1 Ne. 6:2.
19a Alma 37:4–5.

21 Ket nagun-odmi dagiti kasuratan nga imbilin ti Apo kadakami, ket inamirismi ida ket naammuanmi a makaay-ayoda; wen, “napateg unay dagitoy kadakami, gapu ta ^bmataginayonmi dagiti bilin ti Apo nga agpaay kadagiti annakmi.

22 Gapuna, nakem ti Apo a masapul nga itugotmi ida, bayat ti panagdaliasatmi iti langalang nga agturing iti naikari a daga.

KAPITULO 6

Isurat ni Nephi dagiti banag a maipapan iti Dios—Panggep ni Nephi nga allukoyen dagiti tao a sumurot iti Dios ni Abraham ket maisalakanda. Agarup 600–592 s.c.

KET ita siak, ni Nephi, saanko nga ited ti puon ti amak iti ^adaytoy a paset ti kasuratak; wenna iti uray ania a kanito kadagitoy ^bpinanid nga isursuratko; gapu ta naited iti kasuratan nga indulin ti ^camak; gapuna a saanko nga isurat iti daytoy nga aramid.

2 Ta umanayen nga ibagak a naggapukami iti kapupuon ni ^aJose.

3 Ket awan aniamanna kaniak a diak maipamaysa nga ited ti amin a pakaammuan dagiti banag iti amak, ta saanda a mabalin a maisurat kadagitoy a ^apinanid, ta kayatko a pangisuratan

dagitoy kadagiti banag maipapan iti Dios.

4 Ta ti naan-anay a panggepko ket ti ^amangallukoy koma kadagiti tao nga ^bumasideg iti Dios ni Abraham, ken iti Dios ni Isaac, ken iti Dios ni Jacob, ket maisalakanda.

5 Gapuna, a diak insurat dagiti banag a ^amakaay-ayo iti lubong, ngem dagiti ketdi banag a makaay-ayo iti Dios ken dagiti saan a nailubongan.

6 Gapuna, a mangtedakto iti bilin kadagiti bukelko, ta saandanto a suratn dagitoy a pinanid kadagiti banag nga awan pategna kadagiti anak ti tao.

KAPITULO 7

Agsubli dagiti lallaki nga annak ni Lehi iti Jerusalem ket awisenda ni Ismael ken ti kameng ti kaamaanna a sumurot iti panagdaliasatda—Sumuppiat da Laman ken dagiti dadduma—Allukoyen ni Nephi dagiti kabsatna nga agtalek iti Apo—Punguenda iti tali ken panggependa a patayen—Maruk-atan babaen iti pannakabalin ti pammati—Dumawat dagiti kabsatna iti pammakawan—Mangyawat da Lehi ken dagiti kaduana iti sakripisio ken napuoran a daton. Agarup 600–592 s.c.

KET ita kayatko a maammuanyo nga insardeng ti amak, a ni Lehi,

21a PNK Nasantuan a Kasuratan—Pateg dagiti nasantuan a kasuratan.

b 2 Ne. 25:26.

6 1a 2 Ne. 4:14–15.

b 1 Ne. 9:2.

c 1 Ne. 1:16–17; 19:1–6.

2a 1 Ne. 5:14–16.

3a Jacob 7:27;

Jarom 1:2, 14;

Omni 1:30.

4a Jn. 20:30–31. Kitaen ti panid ti paulo ti Libro ni Mormon.

b 2 Ne. 9:41, 45, 51.

5a 1 Tes. 2:4; DBM 1:4.

ti “agipadto maipapan kadagiti bukeln, ket napasamak a nakisao manen kenkuana ti Apo, a kunana a saan a maiparbeng nga agsulsulo, ni Lehi, a mangipan iti kaamaanna iti langalang; ngem ketdi mangala dagiti ^bannak a babbai nga ^casawaenda, tapno isuda ti mangpaadu iti bukel para iti Apo iti naikari a daga.

2 Ket napasamak nga “imbilin ti Apo kenkuana a siak, ni Nephi, ken dagiti kabsatko, masapul nga agsublikami manen iti daga ti Jerusalem, ket itugotmi ni Ismael ken ti kaamaanna iti langalang.

3 Ket napasamak a siak, ni Nephi, napanak ^amanen, a kaduak dagiti kabsatko, manipud iti langalang tapno mapankami iti Jerusalem.

4 Ket napasamak a napankami iti balay ni Ismael, ket nagunodmi ti tulong iti imatang ni Ismael, iti kasta, imbagami kenkuana dagiti balikas ti Apo.

5 Ket napasamak a pinalukneng ti Apo ti puso ni Ismael, ken dagiti kameng ti pagtaenganna, iti kasta nakipagdaliasatda kadakami a napan iti langalang iti tolda ti amami.

6 Ket napasamak a bayat ti pagagdaldaliasatmi iti langalang, adtoy da Laman ken Lemuel, ken dua a babbai nga anak ni Ismael, ken ti dua a ^alallaki

nga anak ni Ismael ken dagiti kaamaanda, a simmuppiat kadakami; wen, maibusor kaniak, ni Nephi, ken ni Sam, ken ti amada a ni Ismael, ken ti asawana, ken ti tallo nga anakna a babbai.

7 Ket napasamak nga iti panagsisinnuppiatda, kayatda ti agsubli iti daga ti Jerusalem.

8 Ket ita siak, ni Nephi, “mala-dingitanak gapu iti kinatangken ti puspusoda, gapuna a nakisaritaak kadakuada, a kinunak, wen, uray kada Laman ken Lemuel: Adtoy, dakayo ti inau-na a kabsatko, ket ania ti pagtangkenan ti puspusoyo, ken pagbulsekan ti pampanunoty, a kasapulanyo a siak, ti inaudi a kabsaty, rumbeng nga agsao kadakayo, wen, ken mangipakita iti pagulidananyo?

9 Kasano ti diyo panangipangag iti sao ti Apo?

10 Kasano ti ^apannakalipaty a nakakitakayo iti anghel ti Apo?

11 Wen, ken kasano ti panna-kalipaty kadagiti naindaklan a banag nga inaramid ti Apo kadatayo, ti ^apanangisalakanna kadatayo kadagiti ima ni Laban, ken ti kinapateg ti pananggunodtayo iti kasuratan?

12 Wen, ken kasano met ti pan-nakalipaty a mabalin ti Apo nga aramiden ti amin a ^abanag gapu iti pagayatanna kadagiti anak ti tao, no ipakitada la ket ti ^bpammatida kenkuana?

7 1a 1 Ne. 5:17–19.

b 1 Ne. 16:7.

c PNK Panagasawa,
Mangasawa.

2a 1 Ne. 16:7–8.

3a 1 Ne. 3:2–3.

6a 2 Ne. 4:10.

8a Alma 31:2;
Moises 7:41.

10a Deut. 4:9;

1 Ne. 3:29; 4:3.

11a 1 Ne. 4.

12a 1 Ne. 17:50;

Alma 26:12.

b 1 Ne. 3:7; 15:11.

Gapuna, napudnotayo koma kenkuana.

13 Ket no napudnotayo kenkuana, magun-odtayo ti "naikari a daga; ket maammuanyo a matungpalto iti masakbayan ti sao ti Apo maipapan iti ^bpannakadadael ti Jerusalem; gapu ta masapul a matungpal ti amin a banag a naisaon ti Apo maipapan iti pannakadadael ti Jerusalem.

14 Ket adtoy, dandanin agsardeng ti Espiritu ti Apo a mangtulolong kadakuada; gapu ta adtoy, "tinallikudanda dagiti mammadto, ket imbaludda ni ^bJeremias. Ken kayatda a kettelen ti ^cbiag ti amak, ket iti kasta pinapanawda iti dayta a daga.

15 Ita adtoy, kunak kadakayo a maungawkayonto met no agsublikayo idiay Jerusalem. Ket ita, no adda pagpilianyo, mapankayo idiay a daga, ket laglagipenyoy dagiti balikas a nasaok kadakayo, a no mapankayo maungawkayo met; gapu ta impaganetget kaniak ti Espiritu ti Apo a masapul nga ibagak.

16 Ket napasamak nga idi siak, ni Nephi, nagpungtot dagiti kabsatko idi naisawangko dagitoy a balikas. Ket napasamak a dinissuandak, gapu ta adtoy, nalabes unay ti pungtotda, ket "pinungodak, ta panggepda a kettelen ti biagko, tapno ibatidak iti langalang a lamuten dagiti atap nga ayup.

17 Ngem napasamak a nag-

kararagak iti Apo, a kinunak: O Apo, gapu iti pammatik kenka, isalakannak manipud kadagiti ima dagiti kabsatko; wen, ikkanak iti pigsa a "mangruk-at iti daytoy tali a naireppet kaniak.

18 Ket napasamak nga idi naisawangko dagitoy a balikas, adtoy, nawarwanak, ket timmakderak iti sango dagiti kabsatko, ket nagsaoak manen kadakuada.

19 Ket napasamak a nagpungtotda manen kaniak, ket ginandadta a dissuan; ngem adtoy, maysa kadagiti "abbai nga anak ni Ismael, wen, ken kasta met ti inana, ken maysa kadagiti lallaki nga anak ni Ismael, nagpakpakaasida kadagiti kabsatko, iti kasta napaluknengda dagiti pusoda; ket simmardeng ti reggetda a mangkettel iti biagko.

20 Ket napasamak a nagladingitda, gapu iti kinandangkesda, iti kasta nagtamedda a sipapakumbaba iti sangok, ket nagpakpakaasida a pakawanek ida kadagiti naaramidda a maibusor kaniak.

21 Ket napasamak a nalawag ti "panangpakawanko kadakuada iti amin a naaramidda, ket inggunamgunamko ida a mangikararag iti pammakawan ti Apo a Diosda kadakuada. Ket napasamak nga inaramidda. Ket kalpasan ti panagkararagda iti Apo, intuloymi manen ti nagda-

13a 1 Ne. 2:20.
PNK Naikari a Daga.
b 2 Ari 25:1-21;
2 Ne. 6:8; 25:10;
Omni 1:15;

Hel. 8:20-21.
14a Eze. 5:6;
1 Ne. 1:18-20; 2:13.
PNK Yaalsa.
b Jer. 37:15-21.

c 1 Ne. 2:1.
16a 1 Ne. 18:11-15.
17a Alma 14:26-28.
19a 1 Ne. 16:7.
21a PNK Pakawan.

liasat nga agturong iti tolda ti amami.

22 Ket napasamak a nakadanonkamin iti tolda ti amami. Ket idi nakadanonkami, siak ken dagiti kabsatko ken ti kaamaan ni Ismael, iti tolda ti amak, nangipaayda iti “panagyaman iti Apo a Diosda; ken nangyawatda iti ^bsakripisio ken napuoran a daton.

KAPITULO 8

Makita ni Lehi ti parmata iti kayo ti biag—Mairanud iti bungana ket tinarigagayanna a mairanud met ti kaamaanna—Makitana ti landok a pagkaptan, ti nailet ken akikid a dana, ken ti nangisit nga angep a nangsallukob kadagiti tao—Mairanud da Saria, Nephi, ken Sam iti bunga, ngem agkedked da Laman ken Lemuel. Agarup 600–592 s.c.

KET napasamak nga inurnongmi a pinagkaykaysa ti amin a gagangay a bukukel ti tunggal kita, ti agpada a binukel ti tunggal kita, kasta met dagiti bukukel ti bunga ti tunggal kita.

2 Ket napasamak a bayat ti panagbati ti amak iti langalang nagsao kadakami, a kinunana: Adtoy, “nakaitagtagainepak iti tagainep; wenna, iti sabali a panna, nakakitaak iti ^bparmata.

3 Ket adtoy, gapu iti banag a nakitak, adda kalintegak nga agrag-o iti Apo gapu ken ni “Nephi ken kasta met ni Sam; ta adda kalintegak a mangipapan a, ken adu met kadagiti bukukel da ti maisalakanto.

4 Ngem adtoy, “Laman ken Lemuel, madanaganak unay gapu kadakayo; ta adtoy, ipatok a nakitak iti tagainepko, ti nasipngget ken nakaal-alingget a langalang.

5 Ket napasamak a nakakitaak iti tao, ket nagkawes iti puraw a “roba; ket immay ken nagtakder iti sangok.

6 Ket napasamak a nagsao ka- niak, ket imbagana a sumurotak kenkuana.

7 Ket napasamak nga iti isurotko kenkuana naduktalak ti bagik nga adda iti nasipngget ken nakaal-alingget a pakadadaelan.

8 Ket kalpasan ti panagdalia- satko iti uneg ti adu nga oras iti kasipnggetan, rinugiak ti nagkararag iti Apo a “kaasiannak koma, a maitutop iti kinabuslon ti kaasina.

9 Ket napasamak kalpasan ti panagkararagko iti Apo a nakitak ti dakkel ken nalawa a “pag- tatalonan.

10 Ket napasamak a nakakitaak iti “kayo, a makaay-ayo ti ^bbungana a makaparagsak.

11 Ket napasamak nga imma- sidegak ket nairanudak iti “bu-

22a PNK Agyaman,
Napnuan Yaman,
Panagyaman.

b 1 Ne. 5:9.

8 2a PNK Tagtagainep;
Palting.

b 1 Ne. 10:17.

PNK Parmata.

3a 1 Ne. 8:14–18.

4a 1 Ne. 8:35–36.

5a JS—P 1:30–32.

8a PNK Kaasi,
Manangngaasi.

9a Mat. 13:38.

10a Gen. 2:9;

Apoc. 2:7; 22:2;

1 Ne. 11:4, 8–25.

PNK Kayo ti Biag.

b Alma 32:41–43.

11a Alma 5:34.

ngana; ket naduktalak a nalaus ti sam-itna, a mangrimbaw iti amin a naramanakan. Wen, ket nakitak a puraw ti bunga, a mangrimbaw iti amin a ^bkina-puraw a nakitakon.

12 Ket bayat ti pannakairanudko iti bunga pinennekna ti espirituk iti nalaus a ^aragsak; gapuna, nangrugi a ^bkinalikagumak a mairanud met ti kaa-maak; ta ammok nga ad-adda a ^cmakaay-ayo ngem iti amin a sabali a bunga.

13 Ket bayat ti panangiwarasko iti panagkitak, tapno makitak met ti kaamaak, nakakitaak iti ^akarayan nga adda danumna; ket agay-ayus, ket asideg iti kayo a nakairanudak iti bungana.

14 Ket kimmitaak iti pagga-puanna; ket nakitak ti pangadaywen a puonna; ket iti pangadaywen a puonna nakitak ni inayo a Saria, ken ni Sam, ken ni Nephi; ket nakatakderda a kas man la dida ammo ti rum-beng a pagturonganda.

15 Ket napasamak nga inayabak ida; ket impukkawko met kadakuada nga umasidegda kaniak, ket mairanudda iti bunga, nga ad-adda a makaay-ayo ngem iti amin a sabali a bunga.

16 Ket napasamak nga imma-sidegda kaniak ket nairanudda met iti bunga.

17 Ket napasamak a tinari-

gagayak da Laman ken Lemuel nga umay ken mairanud met iti bunga; gapuna, inturongko ti panagkitak iti puon ti karayan, ta mabalin a makitak ida.

18 Ket napasamak a nakitak ida, ngem ^adida immasideg kaniak a mairanud iti bunga.

19 Ket nakitak ti ^alandok a pagkaptan, ket naipaurnos iti igid ti karayan, ken agturong iti abay ti kayo a pagtaktakderak.

20 Ken nakitak met ti ^anailet ken akikid a dana, a naipaurnos iti landok a pagkaptan, nga agturong met iti abay ti kayo a pagtaktakderak; ket agturong met iti puon ti ubbog, iti dakkell ken nalawa a ^bpagtatalonan, a kas man la lubong.

21 Ket nakitak ti di mabilang a grupo ti tattao, adu kadagitoy ti umas-asideg, ket nalabit a masarakanda ti ^adana a kumamang iti yan ti kayo a pagtaktakderak.

22 Ket napasamak a nakaasidegda, ken nasarakanda ti dana a kumamang iti kayo.

23 Ket napasamak a timpuar ti ^anangisit nga angep; wen, a kas iti nalabes ti kinangisitna nga angep, iti kasta saan a nasurotan dagiti nakakita iti dana ti papananda, isu a ti la naturturongda ket napukawda.

24 Ket napasamak a nakitak dagiti sabali nga umas-asideg, ket nakaasidegda ken nakakapetda iti murdong ti landok a

11b 1 Ne. 11:8.

12a PNK Rag-o.

^b Alma 36:24.

^c 1 Ne. 15:36.

13a 1 Ne. 12:16-18;
15:26-29.

18a 2 Ne. 5:20-25.

19a Sal. 2:9;

Apoc. 12:5;

PJS, Apoc. 19:15;

1 Ne. 8:30; 11:25;

15:23-24.

20a Mat. 7:14;

2 Ne. 31:17-20.

^b Mat. 13:38.

21a PNK Dalan.

23a 1 Ne. 12:17;

15:24.

pagkaptan; ket inusokda ti nangisit nga anep it i yaasidegda, agingga a nakaasidegda ken nakiranud it i “bunga ti kayo.

25 Ket kalpasan ti pannakairanudda it i bunga ti kayo inwarasda ti panagkitada a kasla “mabainda.

26 Ket inwarasko met ti panagkitak, ket nakitak, it i ballasiw ti karayan ti danum, ti dakkel ken “nalawa a pasdek; ket nagtakter a kasla agtatapaw it i angin, it i adayo a ngatuen ti daga.

27 Ken napunno it i tao, it i na-taengan ken it i ubbing, lallaki ken babbai; ken naisalsalumina ti pintas ti kawesda; ken adda-anda it i “ugali a manglalais ket itudtudoda dagiti immay maki-ranud it i bunga.

28 Ket “nagbainda kalpasan ti ^bpanangramanda it i bunga, gapu kadagiti mangab-abi kada-kuada; ket ‘nagtatarayda a kim-mamang it i maiparit a dana ket napukawda.

29 Ket ita siak, ni Nephi, diak ibaga “amin a balikas ti amak.

30 Ngem, it i ababa a pannaka-isurat, adtoy, nakakita it i sabali pay nga ummong nga umas-asideg; ket immay ken kimpet-da it i murdong ti “landok a pag-kaptan; ket inkagumaanda ti immasideg, nga intultuloyda ti kimpet it i landok a pagkaptan, agingga a nakaasideg ken nag-

rukbab ken nakiranudda it i bu-nga ti kayo.

31 Ken nakakita pay it i sa-bali nga “ummong a mangting-tingiting it i dalanda nga agtu-rong it i dayta dakkel ken nala-wa a pasdek.

32 Ket napasamak nga adu ti nalmes it i adalem a paset ti “ub-bog; ken adu ti napukaw it i ima-tangna, nga agallaalla kadagiti di karuaman a kalsada.

33 Ket dakkel ti ummong a simrek it i karkarna a pasdek. Ket kalpasan ti iseserrekda it i dayta a pasdek “mamabpabasol ti panangitudoda kaniak ken kasta met kadagiti mairanra-nud it i bunga; ngem dimi ida intaltalek.

34 Dagitoy ti balikas ti amak: Ta kas it i kaadu ti “dimngeg ka-dakuada, ti immadayo.

35 Ket saan a nakiranud da “Laman ken Lemuel it i bunga, kinuna ti amak.

36 Ket napasamak a kalpasan a naisao ti amak ti amin a bali-kas it i tagainep wenno parmata-na, nga adu, kinunana kadaka-mi, gapu kadagitoy banag a na-kitana it i parmataana, nalaus ti panangidanagna kada Laman ken Lemuel; wen, indanagna ti pannakaisinada it i imatang ti Apo.

37 Ket inggunamgunamna ida it i amin a rikna ti naasi a “nagan-

24a 1 Ne. 8:10–12.

25a Rom. 1:16; 2 Tim. 1:8; Alma 46:21; Morm. 8:38.

26a 1 Ne. 11:35–36; 12:18.

27a P^{NK} Kinapalanguad.

28a Mar. 4:14–20; 8:38; Luc. 8:11–15;

Jn. 12:42–43.

b 2 Ped. 2:19–22.

c P^{NK} Ikakalilis.

29a 1 Ne. 1:16–17.

30a 1 Ne. 15:23–24.

31a Mat. 7:13.

32a 1 Ne. 15:26–29.

33a P^{NK} Idadanes,

Panangidadanes.

34a Ex. 23:2.

35a 1 Ne. 8:17–18;

2 Ne. 5:19–24.

37a P^{NK} Kaamaan; Nagannak.

nak, tapno imdenganda dagiti balikasna, ta bareng no kasianan ida ti Apo, ket dina ida isina; wen, kinasabaan ida ti amak.

38 Ket kalpasan ti panangasabana kadakuada, ken panangipadtona kadakuada ti adu a banag, indawatna kadakuada ti panangsalimetmetda kadagiti bilin ti Apo; sa nagsardengen a nakisao kadakuada.

KAPITULO 9

Agaramid ni Nephi iti dua nga asmang a kasuratan—Maawagan dagitoy iti pinanid ni Nephi—Aglaon dagiti daddadakkel a pinanid iti nailubongan a pakasaritaan; ad-adda a dagiti sagrado a banag ti laonen dagiti babbabassit. Agarup 600–592 s.c.

KET nakita amin ti amak dagitoy a banag, ken nangngeg, ken insaona, bayat ti panagnaedna iti tolda iti ^atanap ti Lemuel, ken kasta met ti adu pay a naindakan a banag, a saan a maisurat kadagitoy a pinanid.

2 Ket ita, iti panagsaok maipapan kadagitoy a pinanid, adtoy saan la a dagiti pinanid a nangilanadak iti amin a pakaammuan kadagiti taok; ta naitedkon ken ni Nephi dagiti ^apinanid a nangilanadak iti amin a pakaammuan kadagiti taok; ga-

puna, naawaganda iti pinanid ni Nephi, a naipasurot iti nanganko; ket naawagan met dagitoy a pinanid iti pinanid ni Nephi.

3 Nupay kasta, nakaawatak iti bilin ti Apo a nasken nga aramatek dagitoy a pinanid, iti naisangayan a ^apanggep a nasken nga adda maikitikit a pakaammuan iti ^bnaespirituan a panagserbi dagiti taok.

4 Nasken met a maikitikit kadagiti sabali a pinanid ti pakaammuan iti panagturay dagiti ari, ken dagiti gubat ken panagsusupanget dagiti taok; gapuna agpaay dagitoy a pinanid iti ad-adu a paset ti naespirituan a panagserbi; ken agpaay dagiti ^adadduma a pinanid iti ad-adu a paset ti panagturay dagiti ari ken dagiti gubat ken panagsusupanget dagiti taok.

5 Gapuna, binilinnak ti Apo a mangaramat kadagitoy a pinanid iti ^anainsiriban a panggepna, ti panggep a diak ammo.

6 Ngem ^aammo ti Apo ti amin a banag manipud iti punganay; gapuna, nangisagana iti pamuspusan iti pannakaileppas dagiti amin nga aramidna kadagiti annak ti tattao; ta adtoy, adda amin kenkuana ti ^bbileg iti panakaipatungpal dagiti amin nga aramidna. Ket kasta ti naaramid. Amen.

9 1a 1 Ne. 2:4–6, 8, 14–15; 16:6.
2a 1 Ne. 19:2, 4;
Jacob 3:13–14;
DBM 1:2–11;
DkK 10:38–40.

PNK Pinanid.
3a DkK 3:19.
b 1 Ne. 6:3.
4a Jacob 1:2–4;
DBM 1:10.
5a 1 Ne. 19:3; DBM 1:7;

Alma 37:2, 12, 14.
6a 2 Ne. 9:20; DkK 38:2;
Moises 1:6, 35.
PNK Makaammo
iti Amin.
b Mat. 28:18.

KAPITULO 10

*Ipadles ni Lehi nga ibaludto dagiti taga-Babilonia dagiti Hudio—Ibagan ti idadateng kadagiti Hudio ti Mesias, ti Mangisalakan, ti Man-nubbot—Ibaga met ni Lehi ti idadateng ti maysa a nasken a mangbuniag iti Kordero ti Dios—Ibaga ni Lehi ti ipapatay ken panagun-
ngar ti Mesias—Idiligna ti panakasayyasayya ken panagtitipon ti Israel iti kayo ti olibo—Agsao ni Nephi iti maipanggep iti Anak ti Dios, iti sagut ti Espiritu Santo, ken ti kasapulan iti panagbalin a nalinteg. Agarup 600–592 s.c.*

KET ita siak, ni Nephi, irugik ti mangted iti pakaammuan “kadagitoy pinanid a nagsurat, ken ti panagturay ken ti naespirituan a panagserbik; gapuna, iti panangirugik iti bukodko a pakaammo, nasken nga agsaoak iti kas kadagiti banag ti amak, ken kasta met kadagiti kakabsatko.

2 Ta adtoy, napasamak a kalpasan ti panangigibus ti amak iti panangibagana kadagiti balikas iti “tagainepna, ken kasta met iti amin a kinaregta a pananggunamgunamna kadakuada, imbagana kadakuada ti maipanggep kadagiti Hudio—

3 A kalpasan ti nasken a pan-

nakadadaelda, a kas iti dayta naindaklan a siudad ti “Jerusalem, ken adunto ti ^bmaibalud iti “Babilonia, a mainugot iti naituding a panawen ti Apo, nasken nga ^aagsublidanto manen, wen, a kas iti pannakawayawayada iti pagbaludan; ket kalpasan ti nasken a pannakawayawayada iti pagbaludan nasken a tagikuaenda manen ti tawidda a daga.

4 Wen, uray pay iti ^ainnem-agasut a tawen manipud iti panawen nga ipapanaw ti amak iti Jerusalem, mangpatanorto ti Apo a Dios iti ^bpropeta manipud kadagiti Hudio—uray pay ti “Mesias, wenno, iti sabali a pan-nao, ti Mangisalakan iti lubong.

5 Ket nagsao met iti maipapan kadagiti propeta, anian a nagdakkel ti bilang dagiti “nangpaneknek kadagitoy a banag, maipanggep itoy Mesias, a nasaona, wenno daytoy Man-nubbot iti lubong.

6 Gapuna, mapukawto ken ad-danto iti ^apannakatnag ti sang-katawan, ket nasken nga agta-
lekda itoy a Mannubbot tapno maisalakanda.

7 Ket nagsao met maipanggep kadagiti ^apropeta a nasken nga umay sakbay ti Mesias, a mangi-sagana iti dalan ti Apo—

8 Wen, nasken met a mapanna

10 1a 1 Ne. 9:1–5; 19:1–6;
Jacob 1:1–4.

2a 1 Ne. 8.

3a Est. 2:6; 2 Ne. 6:8;
Hel. 8:20–21.

b 2 Ne. 25:10.

PNK Panagsasaruno
dagiti Pasamak—
587 s.c.

c Eze. 24:2; 1 Ne. 1:13;
Omni 1:15.

d Jer. 29:10;
2 Ne. 6:8–9.

4a 1 Ne. 19:8;
2 Ne. 25:19;
3 Ne. 1:1.

b 1 Ne. 22:20–21.

c PNK Mesias.

5a Jacob 7:11;
Mosiah 13:33;

Hel. 8:19–24;
3 Ne. 20:23–24.

6a PNK Pannakatnag
da Adan ken Eva.

7a 1 Ne. 11:27;
2 Ne. 31:4.

irakurak iti langalang: “Isaganayo ti dalan ti Apo, ket aramidenyo a nalinteg ti danana; ta agtakderto iti sidongyo a diyo am-ammo; ken nabilbilegto ngem siak, ta diakto pay mai-kari a mangbusbos iti kurdon ti sapatosna. Ket adu ti nasao ti amak maipanggep itoy a banag.

9 Ken kinuna ti amak a nasken a mabuniagan idiyay “Bethabara, iti asideg ti Jordan; ken imbagana met a nasken a ^bmabuniagan iti danum; kasta met a nasken a buniaganna ti Mesias iti danum.

10 Ket kalpaskan ti panangbuniagna iti Mesias iti danum, nasken a kitaenna ken mangted iti pammaneknek a pakaammuan iti panangbuniagna iti “Kordero ti Dios, a nasken a mangikkat kadagiti basol ti lubong.

11 Ket napasamak a kalpaskan ti panangibaga ti amak kadagitoy a balikas imbagana kadagiti kakabsatko ti maipanggep iti ebanghelio a nasken a maikasaba kadagiti Hudio, ken kasta met ti maipanggep iti “in-inut a pannakapukaw ti ^bpammati dagiti Hudio. Ken kalpaskan ti ^cpananggudasda iti Mesias, a nasken nga umayto, ken kalpaskan ti pannakagudasna nasken

a ^abumangonto manipud kadagiti natay, ket nasken nga agpakitanto, babaen ti ^eEspiritu Santo, kadagiti Gentil.

12 Wen, kasta met nga adu ti imbaga ti amak maipanggep kadagiti Gentil, ken kasta met ti maipanggep iti balay ni Israel, a nasken a maidiligdanto iti kayo ti ^aolibo, a nasken a matukolto dagiti sangana ken nasken a ^bmaiwarasdanto iti amin a rabaw ti daga.

13 Gapuna, imbagana a nasken a maiturongtayonto a sangsangkamaysa iti naikari a “daga, iti pannakaipatungpal ti balikas ti Apo, a nasken a maiwarastayonto iti amin a rabaw ti daga.

14 Ket kalpasanto ti nasken a pannakaiwaras ti balay ni Israel “maurnongdanto manen a sangsangkamaysa; wenno, iti paka-dagupanna, kalpaskan ti panangawat dagiti ^bGentil iti pakabuklan ti ebanghelio, dagiti pudno a sanga ti kayo ti ^colibo, wenno dagiti natda iti balay ni Israel, nasken a maisilpo, wenno maammuan danto ti pudno a Mesias, ti Apo ken Mannubotda.

15 Ket kalpaskan daytoy a wagas ti pagsasao a nangipadtuan ken nangibagaan ti amak kada-

8a Isa. 40:3;
Mat. 3:1–3.

9a Jn. 1:28.
b PNK Juan a
Mammuniag.

10a PNK Kordero ti Dios.

11a Jacob 4:14–18.
b Morm. 5:14.

c PNK Jesucristo;
Pannakailansa
iti Krus.

d PNK Panagungar.

e PNK Espiritu Santo.

12a Gen. 49:22–26;

1 Ne. 15:12;

2 Ne. 3:4–5;

Jacob 5; 6:1–7.

PNK Kayo ti Olibo;
Bangkag ti Apo.

b 1 Ne. 22:3–8.

PNK Israel—Ti
pannakasinasina

ti Israel.

13a 1 Ne. 2:20.

PNK Naikari a Daga.

14a PNK Israel—Ti
pannakaummong
ti Israel.

b 1 Ne. 13:42;

DkK 14:10.

c Jacob 5:8, 52,
54, 60, 68.

giti kakabsatko, ken kasta met dagiti adu pay a banag a diak isurat iti daytoy a libro; ta adun kadakuada ti naisuratko a maikanada kaniak iti “sabali a librok.

16 Ket amin dagitoy a banag, a nasaokon, naaramid bayat ti panagnaed ti amak iti tolda, iti tanap ti Lemuel.

17 Ket napasamak kalpasanna a siak, ni Nephi, nangngagak ti amin a “balikas ti amak, maipapan kadagiti banag a nakitana iti ^bparmata, ken kasta met dagiti banag nga imbagana babaen ti bileg ti Espiritu Santo, ti bileg nga inawatna iti Anak ti Dios babaen ti pammati—ket ti “Mesias ti Anak ti Dios a nasken nga umayto—siak, ni Nephi, tinarigagayak met a makita, ken mangnggeg, ken maammuak dagitoy a banag, babaen ti bileg ti Espiritu Santo, a ^dsagut ti Dios kadagiti “sireregta a dumawat kenkuana, a kas iti ^fnagkauna a panawen ken iti panawen a nasken nga agpakita kadagiti annak ti tattao.

18 Ta isu “met laeng idi kalman, ita, ken iti agnanayon; ket naisagana ti dana iti amin a tao manipud iti pannakabukel ti lubong, no pudno nga agbabawida ken umasidegda kenkuana.

19 Ta isu a sireregta a mangsapul masarakannanto; ket maipa-

rangto kadakuada dagiti “misterio ti Dios, babaen ti bileg ti ^bEspiritu Santo, kas kadagitoy a panawen kadagiti nagkauna a panawen, ken kas kadagiti nagkauna a panawen kadagiti mangingad a panawen; gapuna, maysa nga awan patinggana a panagrikus ti “turong ti Apo.

20 Ngarud laglagipem, O tao, ta maidatagto dagiti amin nga aramidmo iti “pangukoman.

21 Gapuna, no pinilim ti nagaramid iti kinadangkak kadagiti aldaw a “pannakasubokmo, madduktalankanto a ^bnarugit iti pangukoman ti Dios; ket saan a mabalina a makipagnaed iti Dios ti narugit a banag; gapuna, mapapanawkayonto iti agnanayon.

22 Ket inikkannak iti turay ti Espiritu Santo a nasken nga ibagak dagitoy a banag, ket diak ida ipaidam.

KAPITULO 11

Makita ni Nephi ti Espiritu ti Apo ken maipakita iti parmata ti kayo ti biag—Makitana ti ina ti Anak ti Dios ken maadalna ti pannakipulapol ti Dios—Makitana ti panamuniag, ti naespirituan a panagserbi, ken ti pannakailansa iti krus ti Kordero ti Dios—Makitana met ti akem ken naespirituan a panagserbi dagiti Sangapu-

15a 1 Ne. 1:16–17.

17a Enos 1:3;

Alma 36:17.

b 1 Ne. 8:2.

c PNK Mesias.

d PNK Espiritu Santo.

e Moro. 10:4–5, 7, 19.

f DkK 20:26.

18a Heb. 13:8; Morm. 9:9;

DkK 20:12.

PNK Dios, Kinadios.

19a PNK Kinadatdatlag ti Dios.

b PNK Espiritu Santo.

c Alma 7:20;

DkK 3:2; 35:1.

20a Ecl. 12:14; 2 Ne. 9:46.

PNK Panangukom, ti Maudi a.

21a Alma 34:32–35.

b 1 Cor. 6:9–10;

3 Ne. 27:19;

DkK 76:50–62;

Moises 6:57.

lo-ket-dua nga Apostol ti Kordero. Agarup 600–592 s.c.

TA napasamak a kalpasan ti panagtari-gagayko a mangammo kadagiti banag a nakita ti amak, ken namati nga impakaammo kaniak ti Apo, bayat ti panagtugawko a “mangutob a naimpu-suan, ^bintayabnak ti Espiritu ti Apo, wen, iti nalabes ti kinangaton a “bantay, a diak pay idi nakitkita, ken diak pay idi naad-adakan.

2 Ket kinuna ti Espiritu kaniak: Adtoy, ania ti tartarigagayam?

3 Ket kinunak: Tarigagayak a maimatangan dagiti banag a “nakita ti amak.

4 Ket kinuna ti Espiritu kaniak: Mamatika kadi a nakita ti amam ti “kayo nga imbagana?

5 Ket kinunak: Wen, ammom a “patiek amin dagiti balikas ti amak.

6 Ket idi maibagak dagitoy a balikas, impukkaw ti Espiritu iti napigsa a timek, a kinunana: Hosanna iti Apo, ti kangatuan a Dios; ta isu ti Dios iti amin a “daga, wen, kasta met ti amin. Ket bendisionanka, Nephi, gapu iti ^bpammatim iti Anak ti kangatuan a Dios; gapuna, maimatangam dagiti banag a tartarigagayam.

7 Ket adtoy a maited kenka ti banag a “tanda, ta kalpasan

ti pannakaimatangmo iti kayo a nagbunga iti rinamanan ti amam, maimatangam met ti tao a bumabbaba manipud iti langit, ket paneknekamto; ket ^bipanekekmo kalpasan ti pannakapaneknekmo nga isu ti Anak ti Dios.

8 Ket napasamak a kinuna ti Espiritu kaniak: Kitaem! Ket kimmitaak ken naimatangak ti kayo; ket kas iti “kayo a nakita ti amak; ket nagsaway ti pintasna, wen, mangartap iti amin a kinapintas; ket ti ^bkinapurawna artapanna ti kinapuraw ti nairraais a niebe.

9 Ket napasamak kalpasan ti pannakakitak iti kayo, a kinunak iti Espiritu: Pagyamanak ti panangipakitam kaniak iti kayo a “kapatgan iti amin.

10 Ket kinunana kaniak: Ania pay ti tarigagayam?

11 Ket kinunak kenkuana: Mammua koma ti “kaipapananna—ta nakisaoak kenkuana a kas makisasao iti tao; ta nadlawko a ^bkalanglanga ti tao; nupay iti kasta, ammok nga isu ti Espiritu ti Apo; ket nakisao kaniak a kas iti pannakisao ti tao iti sabali.

12 Ket napasamak a kinunana kaniak: Kitaem! Ket kimmitaak a kas iti ikikitak kenkuana, ket diak nakita; gapu ta nagpukawen iti imatangko.

11 1a DkK 76:19.
PNK Utoben.
b 2 Cor. 12:1–4;
Apoc. 21:10;
2 Ne. 4:25;
Moises 1:1.
c Deut. 10:1;
Ether 3:1.

3a 1 Ne. 8:2–34.
4a 1 Ne. 8:10–12;
15:21–22.
5a 1 Ne. 2:16.
6a Ex. 9:29;
2 Ne. 29:7;
3 Ne. 11:14;
Moises 6:44.

b PNK Mamati.
7a PNK Tanda.
b PNK Pammaneknek.
8a 1 Ne. 8:10.
b 1 Ne. 8:11.
9a 1 Ne. 11:22–25.
11a Gen. 40:8.
b Ether 3:15–16.

13 Ket napasamak a kimmitaak ket nakitak ti naindaklan a ciudad ti Jerusalem, ken dagiti pay sabali a ciudad. Ket naimatangak ti ciudad ti Nazaret; ket iti ciudad ti “Nazaret naimatangak ti ^bbirhen, ket naipanurok ti kinalinis ken kinapudawna.

14 Ket napasamak a nakitak ti panaglukat ti “langit; ket bim-maba ti anghel ken nagtakder iti sangok; ket kinunana kaniak: Nephi, ania ti naimatangam?

15 Ket kinunak kenkuana: Maysa a birhen, a kapintasan ken kalinisan kadagiti amin a birhen.

16 Ket kinunana kaniak: Am-mom kadi ti pannakipulapol ti Dios?

17 Ket kinunak kenkuana: Am-mok nga ay-ayatenna dagiti anakna; nupay kasta, diak ammo ti kaipapanan ti amin a banag.

18 Ket kinunana kaniak: Ad-toy, ti “birhen a naimatangam ti ^bina ti Anak ti Dios, iti nainla-sagan a kasasaad.

19 Ket napasamak a naimata-ngak ti panangipanaw kenkuana ti Espiritu; ket kalpasan ti panangipanaw kenkuana ti “Espiritu iti uneg ti sumagma-mano a kanito, nagsao kaniak ti anghel, a kinunana: Kitaem!

20 Ket kimmitaak ket naimata-

ngak manen ti birhen, a nagub-ba iti “maladaga.

21 Ket kinuna ti anghel kaniak: Adtoy ti “Kordero ti Dios, wen, a kas ^bAnak ti Agnanayon nga ^cAma! Ammomon ti kaipapanan ti “kayo a nakita ti amam?

22 Ket insungbatko kenkuana, a kinunak: Wen, isu ti “ayat ti Dios, a nangyagsep iti bagina kadagiti puso dagiti annak ti tao; gapuna, isu ti kangrunaan a matarigagayan iti amin a banag.

23 Ket nagsao kaniak, a kinunana: Wen, ken isu ti kangrunaan a “makaparag-o iti kaunggan.

24 Ket kalpasan ti panangi-bagana kadagitoy a balikas, kinunana kaniak: Kitaem! Ket kimmitaak, ket naimatangak ti Anak ti Dios nga “agturong iti yan dagiti annak ti tao; ket nakitak ti adu a nagparintumeng a nagdaydayaw kenkuana.

25 Ket napasamak a naawatak a ti “landok a pagkaptan, a nakita ti amak, ti balikas ti Dios, a nangitunda iti ubbog ti ^bnabiag a dandanum, wenna iti ^ckayo ti biag; nga ibagian dagitoy a danum ti ayat ti Dios; ken kasta met a naawatak a ti kayo ti biag ti mangibagi iti ayat ti Dios.

26 Ket kinuna manen kaniak ti anghel: Kitaem ken imutektekam ti “pannakipulapol ti Dios!

13a Mat. 2:23.

b Luc. 1:26–27;

Alma 7:10.

PNK Maria,

Ina ni Jesus.

14a Eze. 1:1; 1 Ne. 1:8.

18a Isa. 7:14;

Luc. 1:34–35.

b Mosiah 3:8.

19a Mat. 1:20.

20a Luc. 2:16.

21a PNK Kordero
ti Dios.

b PNK Jesucristo.

c PNK Dios,
Kinadios—
Dios Ama.

d 1 Ne. 8:10;

Alma 5:62.

PNK Kayo ti Biag.

22a PNK Ayat.

23a PNK Rag-o.

24a Luc. 4:14–21.

25a 1 Ne. 8:19.

b PNK Nabiag

a Danum.

c Gen. 2:9;

Alma 32:40–41;

Moses 4:28, 31.

26a 1 Ne. 11:16–33.

27 Ket kinitak ken “naimatangi ti Mannubbot iti lubong, a nasao ti amak; ket naimatangi met ti ^bpropeta a mangisagana iti dana iti sangona. Ket inasitgan ti Kordero ti Dios ket “binuniaganna; ket kalpasan ti pannakabuniagna, naimatangi ti panaglukat ti langit, ket bimaba ti Espiritu Santo manipud iti langit ket napan kenkuana a kalanglanga ti ^akalapati.

28 Ket naimatangi a napan nangibabaet kadagiti tao, iti ^abileg ken naindaklan a dayag; ket nagtitipon dagiti ummong a dumngeg kenkuana; ket naimatangi a pinaadayoda kada-kuada.

29 Ket naimatangi met dagiti sabali a “sangapulo-ket-dua a simmurot kenkuana. Ket napasamak nga inyadayo ida ti Espiritu manipud iti sangok, ket diak idan nakita.

30 Ket napasamak a nagsao manen ti anghel kaniak, a kinunana: Kitaem! Ket kimmitaak, ket naimatangi ti panaglukat manen ti langit, ket nakitak ti pannakipulapol dagiti ^aanghel kadagiti annak ti tao; ket imba-baetda ida.

31 Ket nagsao manen kaniak, a kinunana: Kitaem! Ket kimmitaak, ket naimatangi ti Kordero ti Dios nga immasideg kada-

giti annak dagiti tao. Ket naimatangi ti ummong dagiti tao a masaksakit, ken agsagsagaba iti nadumaduma a kita ti sakit, a linukonan ti “sairo ken dagiti ^bnarugit nga espiritu; ket nagsao ken impakita ti anghel kaniak amin dagitoy a banag. Ket “naagasanda babaen ti bileg ti Kordero ti Dios; ket napapanaw dagiti sairo ken narugit nga espiritu.

32 Ket napasamak a nagsao manen ti anghel kaniak, a kinunana: Kitaem! Ket kimmitaak ket naimatangi ti Kordero ti Dios, nga innala dagiti tao; wen, “nakedngan iti lubong ti Anak ti agnanayon a Dios; ket nakita ken paneknekak.

33 Ket siak, ni Nephi, nakitak ti pannakaingatona iti ^akrus ken ^bnapapatay gapu kadagiti basol ti lubong.

34 Ket kalpasan ti pannakapapatayna nakitak dagiti ummong iti daga, a naguummong a sangsangkamaysa a mangbursor kadagiti apostol ti Kordero; ta isuda dagiti sangapulo-ket-dua a tinudingan ti anghel ti Apo.

35 Ket naguummong dagiti ummong iti daga; ket naimatangi nga addada iti dakkel ken ^analawa a pasdek, a kas iti pasdek a nakita ti amak. Ket nagsao

27a 2 Ne. 25:13.

b Mat. 11:10;
1 Ne. 10:7–10;
2 Ne. 31:4.

c PNK Buniag,
Panagbuniag.

d PNK Kalapati,
Tanda ti.

28a DkK 138:25–26.

29a PNK Apostol.

30a PNK Anghel, Dagiti.

31a Mar. 5:15–20;
Mosiah 3:5–7.
PNK Sairo.

b PNK Espiritu—
Dagiti dakes
nga espiritu.

c PNK Agasan,

Panagagas.

32a Mar. 15:17–20.

33a Jn. 19:16–19;
Mosiah 3:9–10;
3 Ne. 27:14.

PNK Krus.

b PNK Mangsubbot,
Pannubbot.

35a 1 Ne. 8:26; 12:18.

manen ti anghel ti Apo kaniak, a kinunana: Adtoy ti lubong ken ti naikudi a pagsiriban; wen, adtoy nagkaykaysa ti balay ti Israel a mangbusor kadagiti sangapulo-ket-dua nga apostol ti Kordero.

36 Ket napasamak a nakita ken ipaneknekkko a ti dakkell ken nalawa a pasdek ti “pagtangsit ti lubong; ket naduprak, ket nakaro unay dayta a pannakaduprak. Ket nagsao manen ti anghel ti Apo kaniak, a kinunana: Kastanto ti pannakadadael ti amin a pagilian, kakabsat, pagsasao, ken tattao a mangbusor kadagiti sangapulo-ket-dua nga apostol ti Kordero.

KAPITULO 12

Makita ni Nephi iti parmata ti naikari a daga; ti kinalinteg, panagbasol, ken ti pannakaabak dagiti agindeg; ti idadateng kadakuada ti Kordero ti Dios; no kasano nga ukomen dagiti Sangapulo-ket-dua a Disipulo ken dagiti Sangapulo-ket-dua nga Apostol iti Israel; ken ti makarimon ken narugit a kasasad dagiti mapukpukawan iti pammati. Agarup 600–592 s.c.

KET napasamak a kinuna ti anghel kaniak: Kitaem, ken imatangam ti bukkelmo, ken kasta met ti bukkel dagiti kakabsatmo. Ket kimmita ken naimatangak ti “naikari a daga; ket naimatangak dagiti ummong ti tattao,

wen, a kas iti kaadu ti anay iti baybay.

2 Ket napasamak a naimatangak ti panagtitipton dagiti ummong a makiranget, iti tunggal maysa; ket naimatangak dagiti “gubat, ken dagiti sayangguseng ti gubgubat, ken dagiti nakaro a panagdangran iti espada kadagiti tao.

3 Ket napasamak a naimatangak ti adu a kaputotan a limmabas, babaen ti wagas dagiti gubat ken panagsusupanget iti daga; ket naimatangak ti adu a siudad, wen, uray pay diak nabilang ida.

4 Ket napasamak a nakakitaak iti “nangisit nga ^bangep a naya-bungot iti naikari a daga; ken nakitak dagiti kimat, ken nangngegko dagiti gurruod, ken dagiti ginggined, ken amin a kita ti makariribuk nga arimbangaw; ken nakitak ti daga ken dagiti bato, a nagrengngat; ken nakitak dagiti bantay a nagiddagidday; ken nakitak dagiti kapatagan ti daga, a nawarawara; ken nakitak ti adu a siudad a “limned; ken adu ti nakitak a napuoran; ken adu ti nakitak a natuang iti daga, gapu iti nasao a ginggined.

5 Ket napasamak kalpasan ti pannakakitak kadagitoy a banag, a nakitak ti “sengngaaw ti sipnget, a nagpukaw iti rabaw ti daga; ket adtoy, nakitak dagiti ummong a di natuang gapu iti naindaklan ken nakabutbuteng a panangukom ti Apo.

36a PNK Kinapalangguad.
12 1a PNK Naikari a Daga.
2a Enos 1:24;

Morm. 8:7–8.
PNK Gubat.
4a Hel. 14:20–28.

b 1 Ne. 19:10.
c 3 Ne. 8:14.
5a 3 Ne. 8:20; 10:9.

6 Ket nakitak ti panaglukat ti langit, ken ti ibababa ti “Kordero ti Dios manipud iti langit; ket bimmaba ken impakitana ti bagina kadakuada.

7 Ken nakitak met ken panek-nekak a bimmaba ti Espiritu Santo kadagiti sabali a “sangapulo-ket-dua; ket inordenan ida ti Dios, ken napilida.

8 Ket nagsao ti anghel kaniak, a kinunana: Adtoy dagiti sangapulo-ket-dua a disipulo ti Kordero, a napili nga agserbi iti bukelmo.

9 Ket kinunana kaniak: Malagipmo kadi dagiti “sangapulo-ket-dua nga apostol ti Kordero? Adtoy isudanto ti ^bmangukom kadagiti sangapulo-ket-dua a tribu ti Israel; gapuna, isudanto ti mangukom kadagiti sangapulo-ket-dua a ministro ti bukelmo; ta sika ti balay ti Israel.

10 Ket dagitoy “sangapulo-ket-dua a ministro ti mangukom iti bukelmo. Ket, adtoy, nalintegdanto iti agnanayon; ta nartarnawto ti ^bpagan-anayda iti darana gapu iti pammatida iti Kordero ti Dios.

11 Ket kinuna ti anghel kaniak: Kitaem! Ket kimmitaak, ket naimatangak ti “tallo a kaputotan a pimmusay a sililinteg ket puraw ti pagan-anayda a

kas iti Kordero ti Dios. Ket kinuna ti anghel kaniak: Naaramid a puraw dagitoy iti dara ti Kordero, gapu iti pammatida kenkuana.

12 Ket siak, ni Nephi, nakakita met iti adu kadagiti “maikap a kaputotan a pimmusay a sililinteg.

13 Ket napasamak a nakitak ti panaguummong dagiti ummong iti daga.

14 Ket kinuna ti anghel kaniak: Adtoy ti bukelmo, ken ti bukel dagiti kakabsatmo.

15 Ket napasamak a kimmitaak ken naimatangak dagiti tao ti bukelko a nagkaykaysa iti ummong a “maibusor iti bukel dagiti kakabsatko; ket nagkaykaysada a makiranget.

16 Ket nagsao ti anghel kaniak, a kinunana: Adtoy ti ubbog ti “narugit a danum a nakita ti amam; wen, a kas iti ^bkarayan nga imbagana; ket ti tukotna ti tukot ti ‘impierno.

17 Ket ti nangisit nga “angep dagiti pannulisog ti sairo, a ^bmangbulsek kadagiti matana, ken mangpatangken kadagiti puso dagiti annak ti tattao, ket iturongda ida kadagiti ‘nalawa a kalsada, tapno maungaw ket mapukawda.

18 Ket ti dakkell ken nalawa a

6a 2 Ne. 26:1, 9;
3 Ne. 11:3–17.

7a 3 Ne. 12:1; 19:12–13.

9a Luc. 6:13.

b Mat. 19:28;

DkK 29:12.

PNK Panangukom,
ti Maudi a.

10a 3 Ne. 27:27;

Morm. 3:18–19.

b Apoc. 7:14;

Alma 5:21–27;

13:11–13;

3 Ne. 27:19–20.

11a 2 Ne. 26:9–10;

3 Ne. 27:30–32.

12a Alma 45:10–12;

Hel. 13:5, 9–10;

3 Ne. 27:32;

4 Ne. 1:14–27.

15a Morm. 6.

16a PNK Rugit,

Kinarugit.

b 1 Ne. 8:13; 15:26–29.

c PNK Impierno.

17a 1 Ne. 8:23; 15:24;

DkK 10:20–32.

b PNK Ikakalilis.

c Mat. 7:13–14.

a “pasdek, a nakita ti amam, ti awan kaes-eskanna nga ^barapa-ap ken ‘pagtangtangsit dagiti anak ti tattao. Ket pinagsisina ida ti dakkel ken nakaam-amak a ^ddan-aw; wen, a kas iti balikas ti ^elinteg ti Agnanayon a Dios, ken ti Mesias a Kordero ti Dios, a nangtedan ti Espiritu Santo iti pammaneknek, manipud iti punyanay ti lubong agingga itoy a panawen, ken manipud itoy a panawen nga agtultuloy nga awan patinggana.

19 Ket bayat ti panangisao ti anghel kadagitoy a balikas, naimatangan ken nakitak a nakisinnupanget ti bukel dagiti kakabsatko iti bukelko, kas maibatay iti balikas ti anghel; ket gapu iti tangig ti bukelko, ken dagiti ^apannulisog ti sairo, naimatangak ti ^bpanangparmek ti bukel dagiti kakabsatko dagiti tao ti bukelko.

20 Ket napasamak a naimatangka, ken nakitak dagiti tao ti bukel dagiti kakabsatko a nangparmek iti bukelko; ket immadu ti ummongda iti daga.

21 Ket nakitak a sangsangka-maysada a naguummong; ket nakitak dagiti ^agubat ken dagiti sayangguseng iti gubgubatda; ket nakitak ti adu a kaputotan a pimmusay kadagiti gubat ken sayangguseng ti gubgubat.

22 Ket kinuna ti anghel kaniak:

Adtoy “mapukawandanto iti pammati.

23 Ket napasamak a naimatangak, kalpasan ti pannakapukpukaw ti pammati nagbalinda a “nangisit, ken makarimon, ken ^bnarugit a tattao, napeklan a ^csadut ken amin a kita ti makarimon nga aramid.

KAPITULO 13

Makita ni Nephi iti parmata a mabangon ti simbaan ti sairo kadagiti Gentil, ti pannakatakuat ken pannakadappat ti America, ti pannakapukaw ti adu a nalawag ken napateg a paset ti Biblia, ti naimbanagan a kasasaad ti ikakalilis ti Gentil, ti idadateng ti nasantuan a kasuratan iti ud-udina nga aldaw, ken ti pannakabangon ti Zion. Agarup 600–592 s.c.

KET napasamak a nagsao ti anghel kaniak, a kinunana: Kita-em! Ket kimmitaak ken naimatangak dagiti adu a pagilian ken pagarian.

2 Ket kinuna ti anghel kaniak: Ania ti naimatangam? Ket kinunak: Naimatangak ti adu a pagilian ken pagarian.

3 Ket kinunana kaniak: Dagitoy ti pagilian ken pagarian dagiti Gentil.

4 Ket napasamak a nakitak ti pannakabukel ti ^anabileg a sim-

18a 1 Ne. 8:26; 11:35–36.

b Jer. 7:24.

c PNK Kinapalanguad.

d Luc. 16:26;

1 Ne. 15:28–30.

e PNK Linteg.

19a PNK Sulisogon,

Sulisog.

b Jarom 1:10;

DBM 1:1–2.

21a Morm. 8:8;

Moro. 1:2.

PNK Gubat.

22a 1 Ne. 15:13;

2 Ne. 26:15.

23a 2 Ne. 26:33.

b 2 Ne. 5:20–25.

c PNK Sadut,

Kinasadut.

13 4a 1 Ne. 13:26, 34;

14:3, 9–17.

baan kadagiti pagilian dagiti ^bGentil.

5 Ket kinuna ti anghel kaniak: Adtoy ti pannakabukel ti simbaan a kakaruan a makarimon ngem iti amin a sabsabali a simbaan, a “nangpapatay kadagiti santo ti Dios, wen, ken nangparparigat kadakuada ken nangpungo kadakuada, ken insangolda ida iti ^bsangol a landok, ken pinagbalinda ida a balud.

6 Ket napasamak a naimatangak daytoy “nabileg ken makarimon a simbaan; ket nakitak ti ^bsairo a nangbangon itoy.

7 Ken nakakitaak met iti “balitok, ken pirak, ken seda, ken natingra a nalabaga, ken napulido ti pannakaabelna a lino, ken amin a kita ti napapateg a lupot; ken nakitak ti adu a balangkantis.

8 Ket nagsao ti anghel kaniak, a kinunana: Adtoy ti balitok, ken ti pirak, ken dagiti seda, ken dagiti natingra a nalabaga, ken ti napulido ti pannakaabelna a lino, ken ti napateg a lupot, ken dagiti balangkantis, ti “tarigagay daytoy nabileg ken makarimon a simbaan.

9 Ken kasta met a “dinadaelda dagiti santo ti Dios gapu iti dayaw iti lubong, ken pinagbalinda ida a balud.

10 Ket napasamak a kimmitaak

ken naimatangak ti adu a danum; ket biningayda dagiti Gentil iti bukel dagiti kakabsatko.

11 Ket napasamak a kinuna ti anghel kaniak: Adtoy kinapungtot ti Dios ti bukel dagiti kakabsatmo.

12 Ket kimmitaak ket naimatangak ti tao kadagiti Gentil, a naisina iti bukel dagiti kakabsatko iti adu a danum; ket naimatangak ti “Espiritu ti Dios, a bimmaba ken timmulong iti tao; ket napan iti adu a danum, a kas iti bukel dagiti kakabsatko, nga adda iti naikari a daga.

13 Ket napasamak a naimatangak ti Espiritu ti Dios, a timmulong kadagiti sabsabali a Gentil; ket rimmuarda iti pagbaludan, kadagiti adu a danum.

14 Ket napasamak a naimatangak ti adu nga “ummong dagiti Gentil iti ^bnaikari a daga; ket naimatangak ti pungtot ti Dios, iti bukel dagiti kakabsatko; ket “naiwaraswarasda kadagiti Gentil ken nasaplitda.

15 Ket naimatangak ti Espiritu ti Apo, nga adda kadagiti Gentil, ket rimmang-ayda ken nangun-odda ti “daga a tawidda; ket naimatangak a purawda, ken naipanurok ti linis ken ^bpin-tasda, a kas kadagiti taok sakbay ti “pannakapapatayda.

16 Ket napasamak a siak, ni

4b P^{NK} Gentil.

5a Apoc. 17:3–6;
1 Ne. 14:13.

b Jer. 28:10–14.

6a D^K 88:94.

P^{NK} Sairo—Ti
simbaan ti sairo.

b 1 Ne. 22:22–23.

7a Morm. 8:36–38.

8a Apoc. 18:10–24;
Morm. 8:35–38.

9a Apoc. 13:4–7.

12a P^{NK} Pammaregta,
Paregtaen.

14a 2 Ne. 1:11;

Morm. 5:19–20.

b P^{NK} Naikari a Daga.

c 1 Ne. 22:7–8.

P^{NK} Israel—Ti
pannakasinasina
ti Israel.

15a 2 Ne. 10:19.

b 2 Ne. 5:21.

c Morm. 6:17–22.

Nephi, naimatangak a nagpa-kumbaba iti Apo dagiti Gentil a nawayawayaan iti pannakabalud; ket naipaay ^akadakuada ti bileg ti Apo.

17 Ket naimatangak a nagum-mong kadagiti danum, ken iti pay daga, dagiti nagtaudanda a Gentil, tapno makiranget kadakuada.

18 Ket naimatangak nga adda kadakuada ti bileg ti Dios, ken kasta met a naipaay ti pungtot ti Dios kadagiti nagkaykaysa a makiranget kadakuada.

19 Ket siak, ni Nephi, naimatangak nga inlisi ti bileg ti Dios dagiti Gentil a ^anawayawayaan iti pannakabalud kadagiti ima ti amin a sabsabali a pagilian.

20 Ket napasamak a siak, ni Nephi, naimatangak a rimmangayda iti daga; ket naimatangak ti ^alibro, nga iggem ti sumagmama-no kadakuada.

21 Ket kinuna ti anghel kaniak: Ammom kadi ti kaipapanan ti libro?

22 Ket kinunak kenkuana: Diak ammo.

23 Ket kinunana: Adtoy nagtaud iti ngiwat ti maysa a Hudio. Ket siak, ni Nephi, naimatangak; ket kinunana kaniak: Ti ^alibro nga imatmatangam ti ^bkasuratan dagiti ^cHudio, a naglaon iti katulagan ti Apo, nga

inaramidna iti balay ti Israel; ken naglaon pay iti adu a padto dagiti nasantuan a propeta; ken kasuratan daytoy a kas kadagiti naikitikit kadagiti ^apinanid a gambang, nupay saan unay nga adu; nupay kasta, naglaonda iti katulagan ti Apo, nga inaramidna iti balay ti Israel; gapuna, dakkel ti kaipapananda kadagiti Gentil.

24 Ket kinuna ti anghel ti Apo kaniak: Naammuamon a nagtaud ti libro iti ngiwat ti maysa a Hudio; ket no nagtaud iti ngiwat ti maysa a Hudio linaonna ti pakabuklan ti ebanghelio ti Apo, a pinaneknekan dagiti sangapulo-ket-dua nga apostol; pinaneknekanda ti maipanggep iti kinapudno nga adda iti Kordero ti Dios.

25 Gapuna, mayakarto dagitoy a banag a nadalus kadagiti ^aGentil manipud kadagiti ^bHudio, kas maibatay iti kinapudno nga adda iti Dios.

26 Ket kalpasan ti panangyayar dagiti sangapulo-ket-dua nga apostol ti Kordero, ^akadagiti Gentil manipud kadagiti Hudio, nakitada ti pannakabukel ti ^bnabileg ken makarimon a ^csimbaan, a kakaruan a makarimon iti amin a sabsabali a simbaan; ta adtoy, adu ti ^dinikkatda a ^enalawag ken napateg a paset ti

16a DkK 101:80.
19a 2 Ne. 10:10-14;
3 Ne. 21:4;
Ether 2:12.
20a 1 Ne. 14:23.
23a 1 Ne. 13:38;
2 Ne. 29:4-12.
^b PNK Nasantuan
a Kasuratan.

^c 2 Ne. 3:12.
^d 1 Ne. 5:10-13.
25a PNK Gentil.
^b 2 Ne. 29:4-6;
DkK 3:16.
PNK Hudio.
26a Mat. 21:43.
^b 1 Ne. 13:4-6;
14:3, 9-17.

^c PNK Ikakalilis—
Ikakalilis dagiti
nagkauna a
Kristiano a
simbaan.
^d Morm. 8:33;
Moises 1:41.
^e 1 Ne. 14:20-26;
PP 1:8.

ebanghelio ti Kordero; ken adu pay ti inikkatda a katulagan ti Apo.

27 Ket inaramidda amin dagitoy a pangballikog iti umno a wagas ti Apo, tapno bulsekenda dagiti mata ken patangkenenda dagiti puso dagiti annak ti tattao.

28 Gapuna, makitayo a kalpasan a nakadanon ti libro kadagiti ima ti nabileg ken makarimon a simbaan, nga adu ti nalawag ken napateg a bambanag a naikkat iti libro, nga isu ti libro ti Kordero ti Dios.

29 Ket nagallaallatiw kadagiti amin a pagilian dagiti Gentil kalpasan ti pannakaikkat dagiti nalawag ken napateg a bambanag; ket kalpasan ti panagallaallatiwna kadagiti amin a pagilian dagiti Gentil, wen, uray pay iti ballasiw ti adu a danum a nakitayo kadagiti Gentil a nawayawayaan iti pannakaibalud, nakitayo—gapu kadagiti adu a nalawag ken napateg a bambanag a naikkat iti libro, a nalawag a maawatan dagiti annak ti tattao, a kas iti kinalawag nga adda iti Kordero ti Dios—gapu kadagitoy a banag a naikkat iti ebanghelio ti Kordero, nalabes ti kaadu ti naitublak, wen, iti kasta addaan iti naindaklan a bileg ni Satanas a mangrimbaw kadakuada.

30 Nupay kasta, maawatanyo koma a dagiti Gentil a nawayawayaan iti pannakaibalud, ken

naitan-ok babaen iti bileg ti Dios kadagiti amin a sabsabali a pagilian, iti rabaw ti daga a napili kadagiti amin a sabsabali a daga, nga isu ti daga nga intulag ti Apo a Dios iti amam a nasken a matagikua dagiti bukelna a “daga a tawidenda; gapuna, makitayo a saan nga ipalubos ti Apo a Dios a dadaelen dagiti Gentil ti ^bsingensinged dagiti bukelmo, a maibilang kadagiti kakabsatmo.

31 Ken dina met ipalubos a “dadaelen dagiti Gentil ti bukel dagiti kakabsatmo.

32 Ken di met ipalubos ti Apo a Dios nga agnanayon nga agtalinaed dagiti Gentil iti nakaam-amak a kasasaad ti kinabulsek, nga ammoyo a yanda, gapu iti nalawag ken dagiti kapatgan a paset ti ebanghelio ti Kordero nga inlemmeng dayta “makarimon a simbaan, a nakitayo ti pannakabukelna.

33 Gapuna, kinuna ti Kordero ti Dios: Kaasiakto dagiti Gentil, iti isasarungkar dagiti natda iti balay ti Israel iti naindaklan a panangukom.

34 Ket napasamak a nagsao kaniak ti anghel ti Apo, a kinunana: Adtoy, kinuna ti Kordero ti Dios, kalpasan ti isasarungkarko kadagiti “natda iti balay ti Israel—ket bukel ti amam daytoy kunak a natda—gapuna, kalpasan ti isasarungkarko kadakuada iti panangukom, ken ti panangsaplit kadakuada dagiti

30a PNK Naikari a Daga.

^b Alma 45:10–14.

31a 2 Ne. 4:7; 10:18–19;

Jacob 3:5–9;

Hel. 15:12;

3 Ne. 16:8–9;

Morm. 5:20–21.

32a PNK Sairo—Ti

simbaan ti sairo.

34a PNK Jose, Lalaki nga Anak ni Jacob.

Gentil, ken ^bpannakaitublak ti adu a Gentil, gapu iti kalawagan ken kapatgan a paset ti ^cebanghelio ti Kordero nga inlemmeng dayta makarimon a simbaan, nga ina dagiti balangkantis, kinuna ti Kordero—kaasiakto dagiti Gentil iti dayta nga aldaw, kasta met nga ^aitdeko kadakuada, iti bukodko a bileg, ti kaaduanna nga ebangheliok, a nalawag ken napategto, kinuna ti Kordero.

35 Ta, adtoy, kinuna ti Kordero: Agpakitaakto kadagiti bukkelmo, ta isuratdanto ti adu a banag nga ipaayko kadakuada, a nalawag ken napateg; ket kalpasan ti pannakadadael dagiti bukkelmo ken mapukawanda iti pammati, kasta met ti bukkel dagiti kakabsatmo, adtoy, maimlemmengto ^adagitoy a banag, a mapagtengto kadagiti Gentil, babaen ti sagut ken bileg ti Kordero.

36 Ket maisuratto kadakuada ti ^aebangheliok, kinuna ti Kordero, ken ti ^bsarikedked ken pakaisalakanak.

37 Ket ^anagasat dagiti agpanggep a mangtunton iti ^bZionko iti dayta nga aldaw, ta maitedto kadakuada ti ^csagut ken bileg ti

Espiritu Santo; ket maitagaydanto iti ud-udina nga aldaw no ^amakaibturda agingga iti panungpalan, ket maisalakandanto iti awan inggana a ^cpagarian ti Kordero; ket asino man a ^fmangiwaragawag iti kappia, wen, damdamag iti naindaklan a rag-o, anian a nagpintasdanto kadagiti bantay.

38 Ket napasamak a naimatangak dagiti natda iti bukkel dagiti kakabsatko, kasta met ti ^alibro ti Kordero ti Dios, a nagtaud iti ngiwat ti Hudio, a nagtaud kadagiti Gentil ^bkadagiti natda iti bukkel dagiti kakabsatko.

39 Ket kalpasan ti panaglabasda kadakuada naimatangak dagiti sabali a ^alibro, a napataud babaen ti bileg ti Kordero, kadakuada manipud kadagiti Gentil, iti ^bpanangallukoy dagiti Gentil ken dagiti natda iti bukkel dagiti kakabsatko, kasta met dagiti Hudio a naiwaraswaras iti amin a rabaw ti daga, a ^cpuerno dagiti sinurat dagiti propeta ken dagiti sangapulo-ketdua nga apostol.

40 Ket nagsao ti anghel kaniak, a kinunana: Dagitoy ^amaudi a kasuratan, a nakitam kadagiti

34b 1 Ne. 14:1–3;

2 Ne. 26:20.

c PNK Ebanghelio.

d DkK 10:62.

PNK Pannakaisubli ti Ebanghelio.

35a 2 Ne. 27:6; 29:1–2.

PNK Libro ni

Mormon.

36a 3 Ne. 27:13–21.

b Hel. 5:12;

3 Ne. 11:38–39.

PNK Bato.

37a DkK 21:9.

b PNK Zion.

c PNK Sagut ti

Espiritu Santo.

d 3 Ne. 27:16.

PNK Agibtur.

e PNK Celestial

a Gloria.

f Isa. 52:7;

Mosiah 15:14–18;

3 Ne. 20:40.

38a 1 Ne. 13:23;

2 Ne. 29:4–6.

b Morm. 5:15.

39a PNK Nasantuan a Kasuratan—Dagiti naipadton nga umay a nasantuan a kasuratan.

b Eze. 37:15–20;

2 Ne. 3:11–12.

c 1 Ne. 14:30.

40a 2 Ne. 26:16–17; 29:12. PNK Libro ni Mormon.

Gentil, ti ^bmangpatibkerto iti kinapudno ti ^cimmuna, nga isu dagiti sangapulo-ket-dua nga apostol ti Kordero, ket ipakamomodanto dagiti nadalus ken napateg a banag a naala kadakuada; ken maipakaammonto kadagiti amin a kakabsat, pagsasao, ken tattao, a ti Kordero ti Dios ti Anak ti Agnanayon nga Ama, ken ti ^aMangisalakan iti lubong; a nasken nga umasideg amin kenkuana dagiti tao, wenna saandanto a maisalakan.

41 Ket nasken nga umasidegda kas mayannatup kadagiti balikas nga agtaud iti ngiwat ti Kordero; ket maammunto kadagiti kasuratan dagiti bukkelmo dagiti balikas ti Kordero, kasta met kadagiti kasuratan dagiti sangapulo-ket-dua nga apostol ti Kordero; gapuna a ^amapagkaykaysadanto; ta adda ^bmaymaysa a Dios ken maymaysa a ^cPastor iti intero a daga.

42 Ket dumtengto ti panawen nga agpakita kadagiti amin a pagilian, nga agpadpada kadagiti ^aHudio ken kadagiti Gentil; ket kalpasan ti panagpakitana kadagiti Hudio ken kadagiti Gentil, agpakitanto met kadagiti Gentil ken kadagiti Hudio, ket

umunanto dagiti ^bnaudi, ket maudinto dagiti ^cumuna.

KAPITULO 14

Ibaga ti anghel ken ni Nephi dagiti parabur ken lunod a maipaay kadagiti Gentil—Dudua ti simbaan: ti Simbaan ti Kordero ti Dios ken ti simbaan ti sairo—Papatayento ti nabileg ken makarimon a simbaan dagiti Santo ti Dios iti amin a pagilian—Isuratto ni Apostol Juan ti maipanggep iti panungpalan ti lubong. Agarup 600–592 s.c.

KET mapasamakto, a no imdennganto dagiti ^aGentil ti Kordero ti Dios iti dayta aldaw a panagpakitananto kadakuada iti balikas, kasta met iti ^bbileg, iti tunggal aramid, ken ti pannakaipanaw dagiti ^clappedda—

2 Ket no dida patangkenen dagiti pusoda a maibusor iti Kordero ti Dios, ^amaibilangdanto kadagiti bukkel ti amam; wen, maibilangdanto kadagiti adda iti balay ti Israel; ket ^bnagasatdanto a tattao iti naikari a daga iti agnanayon; ket saandanton a maibalud; ket saanton a ma-laokan ti balay ti Israel.

3 Ket dayta nabileg nga ^aabut, a kinali nga agpaay kadakuada

1b Morm. 7:8–9.

c PNK Biblia.

d Kitaen ti panid ti paulo ti Libro ni Mormon.

Moises 1:6.

41a Eze. 37:17.

b Deut. 6:4;

Jn. 17:21–23;

2 Ne. 31:21.

c PNK Naimbag nga

Agpaspastor.

42a DkK 90:8–9;
107:33; 112:4.

b Jacob 5:63.

c Luc. 13:30;

1 Ne. 15:13–20.

14 1a 3 Ne. 16:6–13.

PNK Gentil.

b 1 Tes. 1:5;

1 Ne. 14:14;

Jacob 6:2–3.

c Isa. 57:14;

1 Ne. 13:29, 34;

2 Ne. 26:20.

2a Gal. 3:7, 29;

2 Ne. 10:18–19;

3 Ne. 16:13; 21:6, 22;

Abr. 2:9–11.

b 2 Ne. 6:12; 10:8–14;

3 Ne. 16:6–7; 20:27.

3a 1 Ne. 22:14;

DkK 109:25.

ti nabileg ken makarimon a simbaan, a binangon ti sairo ken dagiti annakna, tapno maiturongna iti impierno dagiti kararua dagiti tao—wen, dayta nabileg nga abut a nakali a pakadadaelan dagiti tao mapunnonto kadagiti nangkali, nga agbalin a pakadadaelanda, kinuna ti Kordero ti Dios; saan a pakadadaelan ti kararua, no di ketdi maipuruak iti dayta nga ^bimpierno nga awan ti patinggana.

4 Ta adtoy, maibatay daytoy iti pammalud ti sairo, ken maibatay pay iti linteg ti Dios, kadagiti agaramid iti kinadangkes ken makarimon kenkuana.

5 Ket napasamak a nagsao ti anghel kaniak, ni Nephi, a kinunana: Maimatangam a no agbabawi dagiti Gentil nasayaatto kadakuada; ken maammua met ti maipanggep kadagiti tulag ti Apo iti balay ti Israel; ken mangnegmo met a mapukaw dagiti saan nga ^aagbabawi.

6 Ngarud, ^akaasinto pay dagiti Gentil no agpaysonto a patangkenenda dagiti pusoda a maibusor iti Kordero ti Dios.

7 Ta umayto ti panawen, kinuna ti Kordero ti Dios, nga agaramidakto iti naindaklan ken ^anakaskasdaaw kadagiti annak ti tattao; aramid a mataginyonto, iti agsumbangir—uray

pay iti pananggutugot kadakuada iti kappia ken agnanayon a ^bbiag, wenna iti pannakayawatda iti pagbaludan iti kinatangken ti pusoda ken ti pannakabulsek ti panunotda, kasta met iti pakadadaelan, nga agpada a naindagaan ken naespirituan, a maibatay iti ^cpammalud ti sairo, a nasaokon.

8 Ket napasamak a kalpasan ti panangibaga ti anghel kadagitoy a balikas, kinunana kaniak: Malagipmo kadi dagiti ^atulag ti Ama iti balay ti Israel? Kinunak kenkuana, Wen.

9 Ket napasamak a kinunana kaniak: Kitaem, ket imatangam dayta nabileg ken makarimon a simbaan, nga ina dagiti makarimon nga aramid, a binangon ti ^asauro.

10 Ket kinunana kaniak: Adtoy, ^adua laeng ti nabati a simbaan: maysa ti simbaan ti Kordero ti Dios, ket ti simbaan ti sairo ti ^bsabali; gapuna, asino man a di kameng iti simbaan ti Kordero ti Dios kameng dayta nabileg a simbaan, nga ina dagiti makarimon nga aramid; ket isu ti ^cmanangabig iti amin a daga.

11 Ket napasamak a kimmitaak ket naimatangak ti manangabig iti amin a daga, ket nagtugaw iti ^adandanum; ket ^bnagturay iti amin a dagdaga, iti amin a pa-

3b PNK Pannakailunod; Impierno.

5a PNK Agbabawi, Panagbabawi.

6a 2 Ne. 28:32.

7a Isa. 29:14;

1 Ne. 22:8;

2 Ne. 27:26; 29:1–2;

DkK 4:1.

PNK Pannakaisubli ti Ebanghelio.

b PNK Agnanayon a Biag.

c 2 Ne. 2:26–29; Alma 12:9–11.

8a PNK Katulagan ni Abraham.

9a 1 Ne. 15:35;

DkK 1:35.

PNK Sairo.

10a 1 Ne. 22:23.

b 1 Ne. 13:4–6, 26.

c Apoc. 17:5, 15; 2 Ne. 10:16.

11a Jer. 51:13;

Apoc. 17:15.

b DkK 35:11.

gilian, kakabsat, pagsasao, ken tattao.

12 Ket napasamak a naimatangka ti simbaan ti Kordero ti Dios, ket “bassit ti kamengna, gapu iti kinadangkes ken makarimon nga aramid ti manangabig a nagtugaw iti dandanum; nupay kasta, naimatangka a ti simbaan ti Kordero, a sasanto ti Dios, addada met iti amin a dagdaga; ket bassit ti masakupanda iti ^bamin a dagdaga, gapu iti kinadangkes ti nabileg a manangabig a nakitak.

13 Ket napasamak a naimatangka nga inummong ti nabileg nga ina dagiti makarimon nga aramid ti ummong iti amin a dagdaga, iti amin a pagilian dagiti Gentil, a “makiranget iti Kordero ti Dios.

14 Ket napasamak a siak, ni Nephi, naimatangka ti bileg ti Kordero ti Dios, a bimmaba kadagiti santo ti simbaan ti Kordero, ken kadagiti natulagan a tao ti Apo, a naiwaraswaras iti amin a dagdaga; ket igamda ti kinalinteg ken addaanda iti nadayag a “bileg ti Dios.

15 Ket napasamak a naimatangka a “naiparukpok ti pungtot ti Dios iti dayta nabileg ken makarimon a simbaan, iti kasta adda gubgubat ken sayangguseng ti

gubgubat kadagiti amin a ^bpagilian ken kakabsat iti daga.

16 Ket iti panangrugi ti “gubgubat ken sayangguseng ti gubgubat kadagiti amin a pagilian nga adda iti babaen ti ina dagiti makarimon nga aramid, nagsao ti anghel kaniak, a kinunana: Adtoy, agpaay ti pungtot ti Dios iti ina dagiti manangabig; ket adtoy, makitam amin dagitoy a banag—

17 Ket inton dumteng ti “panawen a maiparukpok ti ^bpungtot ti Dios iti ina dagiti manangabig, nga isu ti nabileg ken makarimon a simbaan iti amin a dagdaga, a binangon ti sairo, ket, iti dayta nga aldaw, marugian ti ‘aramid ti Ama, iti panakaisagana ti wagas iti panna katungpal dagiti “tulagna, nga inaramidna kadagiti taona iti balay ti Israel.

18 Ket napasamak a nagsao ti anghel kaniak, a kinunana: Kitaem!

19 Ket kimmitaak ket naimatangka ti tao, ket nagkawes iti puraw a roba.

20 Ket kinuna ti anghel kaniak: Adtoy ti “maysa kadagiti sangapulo-ket-dua nga apostol ti Kordero.

21 Adtoy, makita ken isuratnanto ti natda kadagitoy a banag; wen, ken adunto pay a bamanan.

12a Mat. 7:14;
3 Ne. 14:14;
DkK 138:26.

b DkK 90:11.

13a Apoc. 17:1–6;
18:24; 1 Ne. 13:5;
DkK 123:7–8.

14a Jacob 6:2;
DkK 38:32–38.

15a DkK 1:13–14.

b Mar. 13:8;
DkK 87:6.

16a 1 Ne. 22:13–14;
Morm. 8:30.

17a PnK Maudi nga
Aldaw, Ud-udina
nga Aldaw.

b 1 Ne. 22:15–16.

c 3 Ne. 21:7, 20–29.
PnK Pannakaisubli
ti Ebanghelio.

d Morm. 8:21, 41.
PnK Katulagan
ni Abraham.

20a Apoc. 1:1–3;
1 Ne. 14:27.

22 Ken isuratnanto pay ti maipanggep iti panungpalan ti lubong.

23 Gapuna, nalinteg ken pudno dagiti banag nga isuratnanto; ket adtoy maisuratda iti “libro a maimatangam nga agtaud iti ngiwat ti Hudio; ket iti kanito nga agtaudda iti ngiwat ti Hudio, wenno, iti kanito nga agtaud ti libro iti ngiwat ti Hudio, nadalus ken natarnaw dagiti banag a maisurat, ken ^b kapatgan ken nalaka a mawatan ti amin a tao.

24 Ken adtoy, adu a banag dagiti banag nga isuratto daytoy nga “apostol ti Kordero a nakitammon; ket adtoy, makitamto dagiti natda.

25 Ngem dimonto isurat dagiti makitam kalpasanna; ta naordenanen ti Apo a Dios ti apostol ti Kordero ti Dios a “mangisuratto kadagito.

26 Ken kasta met dagiti sababali a, kadakuada nangipaki-taannan kadagiti amin a banag, ket naisuratdan; ket “nairikepdan tapno maitalimeng ti kinatarnawda, a maibatay iti kinapudno nga adda iti Kordero, iti naikeddeng a panawen ti Apo, iti balay ti Israel.

27 Ket siak, ni Nephi, nangneg ken paneknekak a “Juan ti nagan ti apostol ti Kordero, kas maibatay iti balikas ti anghel.

28 Ket adtoy, siak, ni Nephi, naparitanak a mangisurat iti nabati kadagiti banag a nakita ken

nangnegko; gapuna napneka-kon kadagiti banag nga isuratko; ket bassit a paset dagiti banag a nakitak ti insuratko.

29 Ket paneknekak a nakitak dagiti banag a nakita ti “amak, ket impakita kaniak ti anghel ti Apo.

30 Ket ita gibusakon ti agsao iti maipanggep kadagiti banag a nakitak bayat ti panangituray kaniak ti espiritu; ket no saan a naisurat amin dagiti banag a nakitak, “pudno dagiti banag nga insuratko. Ket kasta ti napasamak. Amen.

KAPITULO 15

Umawatto dagiti bukel ni Lehi iti ebanghelio manipud kadagiti Gentil iti ud-udina nga aldaw—Mayarig ti panaguummong ti Israel iti kayo ti olibo a maisilponto manen dagiti sangana—Ibuksilan ni Nephi ti parmata iti kayo ti biag ken nagsao maipanggep iti linteg ti Dios ti pannakailasin dagiti nangdangkes kadagiti nalinteg. Agarup 600–592 s.c.

KET napasamak a kalpasan a siak, ni Nephi, inturayan ti espiritu, ket nakitak amin dagitoy a banag, nagsubliak iti tol-da ti amak.

2 Ket napasamak a naimatangka dagiti kakabsatko, ket pagpipinnapilitanda ti maipanggep kadagiti banag nga imbaga ti amak kadakuada.

23a 1 Ne. 13:20–24;
Morm. 8:33.

b 1 Ne. 13:28–32.

24a Ether 4:16.

25a Jn. 20:30–31;

Apoc. 1:19.

26a 2 Ne. 27:6–23;

Ether 3:21–27;

4:4–7; DkK 35:18;

JS—P 1:65.

27a Apoc. 1:1–3.

29a 1 Ne. 8.

30a 2 Ne. 33:10–14.

3 Ta talaga nga adu a banag ti imbagana kadakuada, a narigat a “maawatan, malaksid no agsaludsod ti tao iti Apo; ket gapu ta natangken ti panagpuspusoda, ngarud dida kimmita iti Apo a kas rebbengenda.

4 Ket ita siak, ni Nephi, nagladingit gapu iti kinatangken ti panagpuspusoda, kasta met, a gapu kadagiti banag a nakitak, ken naammuak a nasken a di maliklikan a mapasamak gapu iti nalabes a kinandangkes dagiti ti annak ti tattao.

5 Ket napasamak a naabakak gapu iti panagsagabak, gapu ta imbilangko a nakarkaro ngem iti amin ti bukodko a “panagsagaba, gapu iti ^bpannakadadael dagiti taok, ta naimatangak ti pannakatnagda.

6 Ket napasamak a kalpasan ti pannakapasublik iti “pigsak nagsaoak kadagiti kakabsatko, a tinarigagayak a maammuan kadakuada ti gapu ti panagsi-sinnuppiatda.

7 Ket kinunada: Adtoy, dimi maawatan dagiti balikas nga imbaga ti amatayo maipanggep kadagiti napaypayso a sanga ti kayo ti olibo, ken ti maipanggep kadagiti Gentil.

8 Ket kinunak kadakuada: “Nagsaludsodkayo kadin iti Apo?

9 Ket kinunada kaniak: Saan

pay; ta awan ti kasta nga imbagakadakuada ti Apo.

10 Adtoy, kinunak kadakuada: Apay a diyo intalimeng dagiti bilin ti Apo? Apay a mapukaw-kayonto, gapu iti “kinatangken ti panagpuspusoyo?

11 Diyo kadin malagip dagiti banag nga imbaga ti Apo?—No diyo patangkenen dagiti puspusoyo, ket “agsaludsodkayo kaniak a sipapammati, a mamatikayo a maawatyo, iti kinaregta a mangitalimeng kadagiti bilinko, sigurado a maipakaammo dagitoy a banag kadakayo.

12 Adtoy, kunak kadakayo, a naidilig ti balay ti Israel iti kayo ti olibo, babaen ti Espiritu ti Apo nga adda iti amatayo; ken adtoy saantayo kadi a naisina iti balay ti Israel, ken saan kadi a “sanganatayo ti balay ti Israel?

13 Ket ita, ti banag a kayat a sawen ti amatayo maipanggep iti pannakaisilpo dagiti napaypayso a sanga babaen ti kinaan-anay dagiti Gentil, ket, kadagitinto ud-udina nga aldaw, inton dagiti bukeltayo “mapukpukawanen iti pammati, wen, iti uneg ti adu a tawen, ken adunto ti agpakita a kaputotan kalpasan ti ^bMesias kadagiti annak ti tattao, isunton ti pannakaited ti pakabuklan nga ‘ebanghelio ti Mesias kadagiti Gentil, ket yal-

15 3a 1 Cor. 2:10–12;

Alma 12:9–11.

5a PNK Kinarigat.

^b Enos 1:13;

Morm. 6:1.

6a Moises 1:10;

JS—P 1:20, 48.

8a Mosiah 26:13;

Alma 40:3.

PNK Kararag.

10a PNK Ikakalilis.

11a San. 1:5–6;

Enos 1:15;

Moro. 7:26;

DkK 18:18.

PNK Dawat.

12a Gen. 49:22–26;

1 Ne. 10:12–14; 19:24.

PNK Lehi, Ama

ni Nephi.

13a 1 Ne. 12:22–23;

2 Ne. 26:15.

^b PNK Mesias.

^c PNK Ebanghelio.

latiwto dagiti ^dGentil kadagiti natda iti bukeltayo—

14 Ket itinto daya nga aldaw ti pakaammuan dagiti natda a ^abukeltayo nga addada iti balay ti Israel, ken isuda dagiti ^bnatulagan a tao ti Apo; ken sadanto maammuan ken dumteng iti ^cpannakaammo iti nagtaudanda, ken kasta met iti pannakaammo iti ebanghelio ti Mannubotda, nga impaayna kadagiti ammada; gapuna, dumtengto ti pannakaammoda iti Mannubotda ken dagiti tudtuduen ti doktrinana, tapno ammoda no kasano ti yaasidegda kenkuana ket maisalakanda.

15 Ket kalpasanna, didanto kadi agrag-o iti daya nga aldaw ken agdaydayaw iti agnanayon a Diosda, ti ^asarikedked ken pakaisalakananda? Wen, iti daya nga aldaw, didanto kadi umawat iti pigsa ken pannaraon manipud iti pudno a ^blanut? Wen, didanto kadi sumurot iti pudno a sakup ti Dios?

16 Adtoy, kunak kadakayo, Wen; malaglagipdanto manen kadagiti adda iti balay ti Israel; ^amaisilpodanto, gapu iti kinapaypaysoda a sanga ti kayo ti olibo, iti pudno a kayo ti olibo.

17 Ket daytoy ti kayat a sawen ti amatayo; ket kayatna a sawen a saanto a mapasamak agingga

iti kalpasan ti panangwarawara kadakuada dagiti Gentil; ken kayatna a sawen a mapasamakto iti wagas dagiti Gentil, a mabalin nga ipakitanto ti Apo ti bilegna kadagiti Gentil, ta iti talaga a gapu a ^asupringentog dagiti Hudio, wenna iti balay ti Israel.

18 Gapuna, saan la a dagiti bukeltayo ti nagsaritaan ti amatayo, ngem iti pay amin nga adda iti balay ti Israel, nga itudtudona ti katulagan a nasken a matungpal iti ud-udina nga aldaw; a katulagan nga inaramid ti Apo iti amatayo a ni Abraham, a kinunana: Iti ^abukelyonto ti paka-paraburan dagiti amin nga agkakabsat iti daga.

19 Ket napasamak a siak, ni Nephi, adu ti imbagak kadakuada maipanggep kadagitoy a banag; wen, imbagak kadakuada ti maipanggep iti ^apannakaisubli dagiti Hudio kadagiti ud-udina nga aldaw.

20 Ket inyasaasko kadakuada dagiti balikas ni ^aIsaias, a nagsao maipanggep iti pannakaisubli dagiti Hudio, wenna iti balay ti Israel; ket kalpasan ti pannakaisublida saandanton a mailaok, wenna mawarawara manen. Ket napasamak nga adu ti imbagak kadagiti kakabsatko, isu a nagtalnada ken ^bnagpakumbabada iti Apo.

13d 1 Ne. 13:42;
22:5–10;
DkK 14:10.
PNK Gentil.

14a 2 Ne. 10:2;
3 Ne. 5:21–26;
21:4–7.
b PNK Katulagan
ni Abraham.

c 2 Ne. 3:12; 30:5;
Morm. 7:1, 9–10;
DkK 3:16–20. Kitaen
met ti panid ti paulo
ti Libro ni Mormon.

15a PNK Bato.
b Gen. 49:11; Jn. 15:1.
16a Jacob 5:60–68.
17a PNK Pannakailansa

iti Krus.
18a Gen. 12:1–3;
Abr. 2:6–11.
19a 1 Ne. 19:15.
PNK Israel—Ti
pannakaummong
ti Israel.
20a 1 Ne. 19:23.
b 1 Ne. 16:5, 24, 39.

21 Ket napasamak a nagsaoda manen kaniak, a kinunada: Ania ti kaipapanan daytoy banag a nakita ti amatayo iti tagtagai-nep? Ania ti kaipapanan ti ^akayo a nakitana?

22 Ket kinunak kadakuada: Isu ti mangibagi iti ^akayo ti biag.

23 Ket kinunada kaniak: Ania ti kaipapanan ti ^alandok a pagkaptan a nakita ti amatayo, a kimmamang iti kayo?

24 Ket kinunak kadakuada nga isu ti ^abalikas ti Dios; ket asino man a mangipangag iti balikas ti Dios, ken ^bkumpet a naimbag itoy, saandanto a maungaw; wenna dinto ida rimbawan dagiti ^csulisog ken dagiti naranggas a ^dpana dagiti ^ekabusor tapno mabulsek, a mangiturong kadakuada iti pannakadadael.

25 Gapuna, siak, ni Nephi, inggunamgunamko kadakuada nga ^aimdenganda ti balikas ti Apo; wen, inggunamgunamko kadakuada iti amin a kabaelan ti kararuak, ken amin a paglaingan nga adda kaniak, tapno imdenganda ti balikas ti Dios ken laglagipenda a salimetmetan dagiti bilinna iti agnanayon iti amin a banag.

26 Ket kinunada kaniak: Ania ti kaipapanan ti ^akarayan ti danum a nakita ti amatayo?

27 Ket kinunak kadakuada a

kinarugit ti ^adanum a nakita ti amak; ket adu a sabsabali a banag ti inagsep ti panunotna isu a dina naimatangan ti ^bkinarugit ti danum.

28 Ket kinunak kadakuada a nakaam-amak a ^adan-aw, a nangisina kadagiti nadangkes manipud iti kayo ti biag, ken manipud pay kadagiti santo ti Dios.

29 Ket kinunak kadakuada a daytoy ti mangibagi iti nakaam-amak nga ^aimpierno, nga imbag a kaniak ti anghel a naisagana nga agpaay kadagiti nadangkes.

30 Ket kinunak kadakuada a nakita pay ti amatayo nga inlasing met ti ^alinteg ti Dios dagiti nadangkes kadagiti nalinteg; ket kaarngi ti raniagna ti raniag ti gil-ayab, a nagpangato iti Dios iti agnanayon, ken awan ti patinggana.

31 Ket kinunada kaniak: Kayat kadi a sawen daytoy ti panagtuok ti bagi kadagiti aldaw ti ^apammadas, wenna kayatna kadi a sawen ti maudi a kasasasad ti kararuak kalpasan ti ^bipapatay ti naindagaan a bagi, wenna imbagana kadi dagiti banag a naindagaan?

32 Ket napasamak a kinunak kadakuada nga ibagian daytoy dagiti banag a naindagaan ken naespirituan; ta dumtengto ti aldaw a nasken a maukomdanto

21a 1 Ne. 8:10–12.

22a 1 Ne. 11:4, 25;
Moises 3:9.

23a 1 Ne. 8:19–24.

24a PNK Balikas ti Dios.

b 1 Ne. 8:30;
2 Ne. 31:20.

c 1 Ne. 8:23.

PNK Sulisog,

Sulisog.

d Ef. 6:16;

DkK 3:8; 27:17.

e PNK Sairo.

25a DkK 11:2; 32:4;
84:43–44.

26a 1 Ne. 8:13.

27a 1 Ne. 12:16.

b PNK Rugit,

Kinarugit.

28a Luc. 16:26;

1 Ne. 12:18;

2 Ne. 1:13.

29a PNK Impierno.

30a PNK Linteg.

31a Alma 12:24; 42:10;

Hel. 13:38.

b Alma 40:6, 11–14.

kadagiti “aramidda, wen, uray pay dagiti aramid nga inaramid ti naindagaan a bagi kadagiti aldaw a pannakapadasda.

33 Gapuna, no nasken a “matayda iti kinandangkesda, nasken a ^bmapapanawda met, a kas kadagiti banag a naespirituan, a maibatay iti kinalinteg; gapuna, nasken a maisaklangda iti sango ti Dios, tapno ‘maukom kadagiti ^aaramidda; ket no nagaramidda iti rinurugit agtalinaedda a ‘narugit; ket no narugitda nasken a dida ^fmakapagnaed iti pagarian ti Dios; ta no kasta, narugit met ngarud ti pagarian ti Dios.

34 Ngem adtoy, kunak kadakayo, saan a “narugit ti pagarian ti Dios, ket awan ti narugit a banag a makastrek iti pagarian ti Dios; gapuna saan a nasken nga adda lugar a narugit a maisagana nga agpaay iti narugit.

35 Ket adda naisagana a lugar, wen, a kas iti dayta nakaamamak nga “impierno a nasao-kon, ket ti ^bsairo ti nangisagana itoy; gapuna panagnaed iti pagarian ti Dios ti maudi a pagsaadang dagiti kararua ti tattao, wenna mapapanaw gapu iti dayta ‘linteg a nasao-kon.

36 Gapuna, saan a maawat dagiti nadangkes kadagiti nalinteg, kasta met iti dayta “kayo ti

biag, a bungana ti kapatgan ken kangrunaan a ^bmakaay-ayo iti amin a sabsabali a bunga; wen, ket daytoy ti ‘kaindaklanan iti amin a ^asagut ti Dios. Ket dayta ti imbagak kadagiti kakabsatko. Amen.

KAPITULO 16

Narigat ti panangawat dagiti nadangkes iti kinapudno—Asawaen dagiti lallaki nga annak ni Lehi dagiti babbai nga annak ni Ismael—Ti Liahona ti mangiturong kadakuada iti pannagnada iti langalang—No manen maisurat iti Liahona ti damdamag manipud iti Apo—Matay ni Ismael; agdayamudom ti kaamaanna gapu iti panagrigrigatna. Agarup 600–592 s.c.

KET ita napasamak a kalpasan a siak, ni Nephi, ginibusak ti pannakisaok kadagiti kabsatko, adtoy kinunada kaniak: Sika, imbagam kadakami dagiti narikut a banag, a nalablabes ngem iti kabaelanmi nga awaten.

2 Ket napasamak a kinunak kadakuada nga ammok nga imbagak ti nadadagsen a banag a maibusor kadagiti nadangkes, babaen ti kinapudno; ket inkalintegak dagiti nalinteg, ken

32a PNK Aramid, Dagiti.

33a Mosiah 15:26;

Moro. 10:26.

^b Alma 12:12–16;
40:26.

^c PNK Panangukom,
ti Maudi a.

^d 3 Ne. 27:23–27.

^e 2 Ne. 9:16;

DkK 88:35.

^f Sal. 15:1–5; 24:3–4;

Alma 11:37;

DkK 76:50–70;

Moises 6:57.

34a PNK Rugit,
Kinarugit.

35a 2 Ne. 9:19;

Mosiah 26:27.

PNK Impierno.

^b 1 Ne. 14:9;

DkK 1:35.

^c PNK Linteg.

36a Gen. 2:9;

2 Ne. 2:15.

^b 1 Ne. 8:10–12;

Alma 32:42.

^c DkK 6:13.

^d DkK 14:7.

PNK Agnanayon
a Biag.

pinanekneka a rumbeng a maitag-ayda iti kamaudianan nga aldaw; gapuna, narigat nga awaten dagiti “nagbasol ti ^bkinapudno, ta ‘sugatenna ida iti kanguganda.

3 Ket ita kakabsatko, no nalingtegayo ken siaayatkayo a dumngeng iti kinapudno, ket agtalakkayo itoy, a “magnakayo a sililinteg iti sango ti Dios, ngarud saankayo nga agdayamudom gapu iti kinapudno, ket kunaenyo: Agsaoka iti nadagsen a banag a maibusor kadakami.

4 Ket napasamak a siak, ni Nephi, inggunamgunamko kadagiti kabsatko, iti amin a kinaregta, a mangtungpal kadagiti bilin ti Apo.

5 Ket napasamak a “nagpakumbabada iti sango ti Apo; ket iti kasta naragsakanak ken dimakkel ti namnamak kadakua-da, a magnada iti dalan ti kinalinteg.

6 Ita, naibaga ken naaramid amin dagitoy a banag idi agnaed ti amak iti tolda iti tanap a ninagananna iti Lemuel.

7 Ket napasamak a siak, ni Nephi, pinagbalinko nga “asawak ti maysa kadagiti ^bbabbai nga annak ni Ismael; ken kasta met ti inaramid dagiti kabsatko; ket inasawa met ni ‘Zoram ti inauna a babai nga anak ni Ismael.

8 Ket iti kasta natungpal amin ti amak dagiti bilin ti Apo. Ket kasta met a siak, ni Nephi, pinaraburannak ti Apo iti adu.

9 Ket napasamak a nangngeg ti amak ti timek ti Apo iti rabii, ket binilinna a masapul nga ituloyna ti panagdaliasatna iti langalang iti kabigatanna.

10 Ket napasamak nga idi agriing ti amak iti agsapa, ket nagturing iti ruangan ti tolda, nasdaaw unay ta nakakita iti daga iti nagtimbukel a “bola a makaawis ti pannakaaramidna; ket naaramid iti napino a gambang. Ket adda dua a pagitudo iti uneg ti bola; ket itudtudo ti maysa ti dalan a turongenmi iti langalang.

11 Ket napasamak nga inummongmi dagiti banag a masapul nga itugotmi iti langalang, ken kasta met dagiti nabati kadagiti taraon nga inted ti Apo kadakami; ket mangalakami iti amin a kita ti bukел nga itugotmi iti langalang.

12 Ket napasamak nga innalami dagiti toldami ket nagdaliasatkami iti langalang, iti ballasiw ti karayan Laman.

13 Ket napasamak a nagdaliasatkami iti las-ud ti uppat nga aldaw, iti abagatan-a-daya, ket impatakdermi manen dagiti toldami; ket ninagananmi ti lugar iti Shazer.

16 2a Jn. 3:20; 2 Ne. 33:5; Enos 1:23; Hel. 14:10.
PNK Manidsidir a Basol.
b Prov. 15:10; 2 Ne. 1:26; 9:40; Hel. 13:24–26.

c Ara. 5:33; Mosiah 13:7.
3a DkK 5:21.
PNK Magna, Magna iti Dios.
5a 1 Ne. 16:24, 39; 18:4.
7a 1 Ne. 7:1.

b PNK Panagasawa, Mangasawa.
c 1 Ne. 4:35; 2 Ne. 5:5–6.
10a Alma 37:38–46.
PNK Liahona.

14 Ket napasamak nga innalami dagiti bai ken panami, ket nagturonk kami iti langalang nga agsapul iti taraon ti kaamaanmi; ket kalpasan ti panagsapulmi iti taraon ti kaamaanmi; nagsublikami manen kadagiti kaamaanmi iti langalang, iti lugar ti Shazer. Ket nagsublikami manen iti langalang, a sinurotmi daydi sigud a tinurongmi, iti katabaan a paset ti langalang, nga adda iti beddeng nga asideg ti igid ti “Nalabaga a Baybay.

15 Ket napasamak a nagdaliasatkami iti las-ud ti adu nga aldaw, nga agpampana iti taraon iti dalan, babaen ti bai ken panami ken dagiti bato ken palsiitmi.

16 Ket “sinurotmi ti itudtudo ti bola, a nangiturong kadakami iti nataba a paset ti langalang.

17 Ket kalpasan ti panagdaliasatmi iti adu nga aldaw, impaktakdermi ti toldami, tapno aginanakami ken bumirok iti taraon ti kaamaanmi.

18 Ket napasamak nga idi siak, ni Nephi, napanak agpana iti taraon, adtoy, natukkolko ti baik, a naaramid iti nasayaat a “landok; ket idi natukkol ti baik, adtoy, nagpungtot dagiti kabsatko gapu iti pannakadadael ti baik, ta saankamin a makaala iti taraon.

19 Ket napasamak a nagsublikami nga awan ti taraon nga agpaay iti kaamaanmi, ken gapu iti bannogda a nagdaliasat,

napalalo ti panagituredda gapu iti bisinda.

20 Ket napasamak a nangrugi nga agdayamudom iti napalalo da Laman ken Lemuel ken dagiti lallaki nga annak ni Ismael, gapu iti panagsagsagaba ken panagrigrigatda iti langalang; ket kasta met a nangrugi nga agdayamudom ti amak iti Apo a Diosna; wen, nalabes ti panagladingitda amin, ket nagdayamudomda iti Apo.

21 Ket napasamak a siak, ni Nephi, kinaguradak dagiti kabsatko agsipud iti pannakadadael ti baik, ken gapu iti pannakadadael ti parteng dagiti baida, ket nangrugi ti nalaus a panagrigrigatmi, wen, ta saankami a makaala iti taraon.

22 Ket napasamak a siak, ni Nephi, adu ti naisaok kadagiti kabsatko, ta pinatangkenda manen dagiti pusoda, ket uray la a “nagasugda a maibusor iti Apo a Diosda.

23 Ket napasamak a siak, ni Nephi, nagaramidak iti kayo a bai, ken iti pana babaen ti nalinteg a kayo; gapuna, innalak ti bai ken pana, ken batbato ken palsiit. Ket kinunak iti “amak: Sadino ti pangalaak iti taraon?

24 Ket napasamak a “nagsaludsod iti Apo, ta impakumbabada ti bagbagida gapu iti sinaok; ta adu ti naisaok kada kuada iti amin a kabaalak.

25 Ket napasamak a dimmanon iti amak ti timek ti Apo; ket

14a DkK 17:1.

16a 1 Ne. 16:10, 16, 26;
18:12;

Alma 37:38–46.

18a 2 Sam. 22:35.

22a Ex. 16:8; Num. 11:1.

23a Ex. 20:12;

Mosiah 13:20.

24a PNK Kararag.

pudno a “nadusa iti panagdayamudomna iti Apo, ket napalalo ti panagleddaangna.

26 Ket napasamak a kinuna kenkuana ti timek ti Apo: Kita-em ti bola, ket imutektekam dagiti naisurat.

27 Ket napasamak nga idi nakita ti amak dagiti naisurat iti bola, nagbuteng ken nagpigerger iti kasta unay, kasta met dagiti kabsatko ken dagiti lallaki nga annak ni Ismael ken dagiti asawami.

28 Ket napasamak a siak, ni Nephi, naimatangak dagiti pagitudo nga adda iti bola, nga agkutida babaen iti “pammati ken kinapasnek nga impaaymi kadakuada.

29 Ken adda met naisurat kadakuada a baro a sinurat, a nalawag a mabasa, a nangted kadakami iti “pannakaawat maipapan iti pamuspusan ti Apo; ket naisurat ken agbaliwbaliw, babaen iti pammati ken kinapasnek nga aramidenmi iti daytoy. Ket nakitami a babaen ti ^bbassit a pamuspusan makaipaay ti Apo iti dadakkel a banag.

30 Ket napasamak a siak, ni Nephi, nagturonagak iti tuktok ti bantay, babaen ti panangituronag a makita iti bola.

31 Ket napasamak a nagpatayak iti atap nga ayup, a nama-
taudak iti taraon nga agpaay iti kaamaanmi.

32 Ket napasamak a nagsubliak

iti toldami, a siaawit kadagiti ayup a pinatayko; ket ita, idi naimatanganda nga adda insangpetko a taraon, anian a ragsakda! Ket napasamak a nagpakumbabada iti sango ti Apo, ket nagyamanda kenkuana.

33 Ket napasamak a nagdaliasatkami manen, ket nagnakami iti umarngi met laeng iti sigud a dalan; ket kalpasan ti panagdaliasatmi iti adu nga aldaw nangipatakderkami manen iti tolda a paginanaanmi iti umdas a kanito.

34 Ket napasamak a natay ni “Ismael, ket naitabon iti lugar a managan iti Nahom.

35 Ket napasamak a kasta unay ti panagladingit dagiti babbai nga annak ni Ismael, gapu iti ipupusay ti amada, ken gapu iti “panagsagabada iti langalang; ket nagdayamudomda a maibusor iti amak, ta inkuyogna ida manipud iti Jerusalem, a kunkunada: Natay ti amami; wen, nunday ti panagsursormi iti langalang, ket adu ti inturedmi a rigat, bisin, waw, ken bannog; ket kalpasan dagitoy a panagitured masapul a maungawkami iti langalang gapu iti bisin.

36 Ket nagdayamudomda iti amak, ken kasta met kaniak; ta nareggetda nga agsubli iti Jerusalem.

37 Ket kinuna ni Laman ken ni Lemuel ken kadagiti lallaki nga annak ni Ismael: Adtoy, “pata-

25a Ether 2:14.
PNK Dusa,
Pannakadusa.
28a Alma 37:40.
PNK Pammati.

29a PNK Pannakaawat.
b 2 Ari 5:13;
San. 3:4;
Alma 37:6–7, 41;
DKK 123:16.

34a 1 Ne. 7:2–6.
35a PNK Kinarigat.
37a 1 Ne. 17:44.
PNK Pampapatay.

yentayo ti amatayo, ken ti kab-sattayo a ni Nephi, a nangdu-tok iti bagina a ^bmangituray ken mangisuro kadatayo, nga inauna a kabsatna.

38 Ita, kinunana a nakisao kenkuana ti Apo, ken kasta met a timmulong kenkuana dagiti “anghel. Ngem adtoy, ammotayo a nagulbod kadatayo; ket imbagana kadatayo dagitoy a b-nag, ket nagaramid iti adu a sinisikap a wagas, tapno maallilawnatayo, ta pampanunotenna nga iturongnatayo iti di ammo a langalang; ket kalpasanna, kayatna ti agbalin nga ari ket iturayannatayo, tapno maaramidna kadatayo ti pagayatan ken pagragsakanna. Ket kastoy ti pinangriing ni kabsatko a Laman ti pungtot iti pusoda.

39 Ket napasamak nga adda kadakami ti Apo, wen, dimmanon uray pay ti timek ti Apo ket adu ti imbagana kadakuada, ket “dinusana ida iti kasta unay; ket kalpasan ti pannakadusada babaen ti timek ti Apo bimmaaw ti pungtotda, ket nagbabawida kadagiti basolda, iti kasta pinaraburannakami manen ti Apo iti taraon, tapno sankami a maungaw.

KAPITULO 17

Mabilin ni Nephi a mangbanganon iti bapor—Sumuppiat dagiti kabsatna—Bagbagaanna ida babaen

ti panangipalagipna iti pannakilangen ti Dios iti Israel—Mapnuan ni Nephi iti bileg ti Dios—Maiparrit kadagiti kabsatna ti panangsa-gidda kenkuana, amangan no manangragda a kas iti nagango a runo. Agarup 592–591 s.c.

KET napasamak nga intuloymi ti nagdaliasat iti langalang; ket nagdaliasatkami nga agarup agpadaya manipud iti dayta a kinito. Ket nagdaliasatkami iti adu a sagabaen iti langalang; ket nagpasngay iti langalang dagiti asawami.

2 Ket nabuslon ti bendision ti Apo kadakami, ta bayat ti “panagkilawmi iti karne iti langalang, nakaited dagiti assawami iti adu a susuen dagiti tagibida, ket napigsada, wen, uray dagiti lallaki; ket nagdaliasatda a saan nga agdaydayamudom.

3 Ket ngarud nakitami a nasken a matungpal dagiti bilin ti Dios. Ket iti kasta no “tungpalen dagiti annak ti tao dagiti bilin ti Dios, taraonanna ida, ken papigsaenna ida, ken mangisagana iti pamuspusan tapno matungpalda dagiti banag nga imbilinna kadakuada; gapuna, ^binsuronakami iti aramidenmi bayat ti panagyanmi iti langalang.

4 Ket nagtaengkami iti uneg ti adu a tawen, wen, walo a tawen iti langalang.

5 Ket nakadanonkami iti daga a ninagananmi iti Bountiful, gapu iti adu a bunga, ken adu a

37b Gen. 37:9–11;

1 Ne. 2:22; 18:10.

38a 1 Ne. 3:30–31; 4:3.

39a PNK Dusa,

Pannakadusa.

17 2a 1 Ne. 17:12.

3a Mosiah 2:41;

Alma 26:12.

PNK Agtungpal,

Kinamanagtungpal,

Natulnog.

b 1 Ne. 3:7.

tagapulot ti uyukan; ket insagana ti Apo dagitoy tapno sanankami a matay. Ket nakitami ti taaw, nga inawaganmi iti Irreantum, wenno maipatarus nga, adu a danum.

6 Ket napasamak nga impaktakdermi dagiti toldami iti igid ti baybay, ket nupay nagituredkami iti adu a "sagabaen ken pakarikutan wen, ket saanmi a masurat amin dagitoy, napalalo ti ragsakmi idi makadanonkami iti igid ti baybay; ket ninagananmi ti lugar iti Bountiful, gapu kadagiti adu a bunga.

7 Ket napasamak kalpasanna a siak, ni Nephi, nga addan iti Bountiful iti uneg ti adu nga aldaw, immay kaniak ti timek ti Apo, a kinunana: Bumangonka, ket mapanka iti bantay. Ket napasamak a bimmangonak ket napanak iti bantay, ket immawagak iti Apo.

8 Ket napasamak a kinuna ti Apo kaniak, a kinunana: Mangbangonka iti bapor, babaen ti "wagas nga ipakitak kenka, tapno maiballasiwko dagiti kailiam iti daytoy a danum.

9 Ket kinunak: Apo, sadino ti pagsapulak iti minas tapno lunagek, ket mangaramidak iti ramit a pangbangon iti bapor babaen ti wagas nga impakitam kaniak?

10 Ket napasamak nga imbag ti Apo kaniak iti pakasapulak iti minas, tapno aramidek a ramit.

11 Ket napasamak a siak, ni Nephi, nangaramidak iti anguyob a pangyubyob iti apuy, manipud iti lalat ti ayup; ket kalpasan ti panagaramidko iti anguyob, a pangyubyobko iti apuy, pinagpingkik ti dua a bato tapno makaparnuayak iti apuy.

12 Ta saan nga impalubos ti Apo ti panagaramidmi iti adu nga apuy, iti panagdaliasatmi iti langalang; gapu ta kinunana: Pasam-itek dagiti taraonyo tapno saanyo idan a "lutuen.

13 Ket siakto met ti silawyo iti langalang; ket "isaganak ti dalan a pagnaanyo no tungpalenyo la ketdi dagiti bilinko; gapuna, no tungpalenyo la ketdi dagiti bilinko, iturongkayonto iti ^bnaikari a daga; ket "ammuenyonto a naiturongkayo gapu kaniak.

14 Wen, ket kinuna pay ti Apo a: Kalpasan ti idadatengyo iti naikari a daga, "maammuanyo a siak, ti Apo, ket ^bDios; ket siak, ti Apo, insalakankayo iti pannakadadael; wen, ta inyadayokayo iti daga ti Jerusalem.

15 Gapuna, siak, ni Nephi, nagreggetak a mangsalimetmet iti bilbilin ti Apo, ken inggunamgunamko kadagiti kabsatko iti kinapudno ken kinaregta.

16 Ket napasamak a nagaramidak iti ramramit babaen iti minas a linunagko.

17 Ket idi naimatangan dagiti kabsatko a dandanin ti "panangbangonko iti bapor, inrugida ti nangdayamudom kaniak, a

6a 2 Ne. 4:20.

8a 1 Ne. 18:2.

12a 1 Ne. 17:2.

13a Alma 37:38-39.

b 1 Ne. 2:20;

Jacob 2:12.

c Ex. 6:7.

14a 2 Ne. 1:4.

PNK Pammaneknek.

b DkK 5:2.

17a 1 Ne. 18:1-6.

kinunada: Maag ti kabsattayo, ta ipagarupna a makabangon iti bapor; wen, ket ipagarupna pay a maballasiwna dagitoy nalawa a kadanuman.

18 Ket isu a dinayamudomandak dagiti kabsatko, ket tinarigagayanda a saanda nga agbanog agsipud ta saanda a pasien a makabangonak iti bapor; wenna pasien nga insuronak ti Apo.

19 Ket ita napasamak a siak, ni Nephi, nagladingitak iti nakaro gapu iti kinatangken ti panagpuspusoda; ket idi maimatanganda ti panagladingitko, "nagragsakda gapu kaniak, a kinunada: Ammomi a saanka a makabangon iti bapor, gapu ta ammomi a nakurang ti siribmo; gapuna, saanmo a maitungpal ti kasta nga aramid.

20 Ket mayarigka iti amatayo, nga inyaw-awan ti kinamaag nga "arapaap ti pusona; wen, isu ti akinnakem a pumanawtayo iti ili a Jerusalem, ket nagdaliasattayo iti langalang iti adu a tawen; ket nabannog dagiti asawatayo, idinto nga agdadag-senda; ket nagpasngayda iti langalang ket nagituredda iti adu a banag, malaksid ti patay; ket nasaysayaat pay koma a natayda sakbay ti ipapanawda iti Jerusalem ngem ti panagituredda kadagitoy a sagabaen.

21 Adtoy, nagituredkami kadagitoy adu a tawen iti langalang, kadagitoy kanito a pannakairanudmi koma kadagitoy

sanikuami ken ti tinawidmi a daga; wen, ket naragsakkami koma.

22 Ket ammomi a "nalinteg dagiti tao iti Jerusalem; ta tinungpaldagiti linteg ken panggeddeng ti Apo, ken amin dagiti bilinna, babaen iti linteg ni Moises; gapuna, ammomi a nalintegda a tao, ket kinedngan ida ti amatayo ket inyadayonatayo ta tinungpaltayo dagiti saron; wen, ket mayarig kenkuana ti kabsattayo. Kastoy a wagas ti panagsao dagiti kabsatko a nagdayengdeng ken nagdayamudom iti maibusor kadakami.

23 Ket napasamak a siak, ni Nephi, nagsaok kadakuada, a kinunak: Mamatikayo kadi a dagiti ammatayo, nga annak ti Israel, nayadayoda koma manipud iti ima dagiti taga-Egipto no saanda a dimngeg kadagitoy balikas ti Apo?

24 Wen, ipagarupyo kadi a nawayawayaanda iti pannakaadipen, no saan a binilin ti Apo ni Moises a "yadayona ida manipud iti pannakaadipen?

25 Ita ammoyo a "naad-adipen dagiti annak ti Israel; ket ammoyo nga adu dagiti ibakbaklayda a nadagsen nga ^baramid; gapuna, ammoyo a nasayaat no mayadayoda iti pannakaadipen.

26 Ita ammoyo a binilin ti Apo ni "Moises a mangaramid iti dayta naindaklan a trabaho; ket ammoyo a nagudua ti danum ti Nalabaga a Baybay baba-

19a PNK Idadanes,
Panangidadanes.
20a 1 Ne. 2:11.
22a 1 Ne. 1:13.

24a Ex. 3:2-10;
1 Ne. 19:10;
2 Ne. 3:9; 25:20.
25a Gen. 15:13-14.

^b Ex. 1:11; 2:11.
26a Ara. 7:22-39.

en iti ^bbalikasna, ket nagnada iti namaga a daga.

27 Ngem ammoyo met a nalmes dagiti taga-Egipto a buyot ni Faraon iti Nalabaga a Baybay.

28 Ken ammoyo met a nataraonanda ti “manna iti langalang.

29 Wen, ket ammoyo met a “ginudua ni Moises ti bato babaen ti balikasna gapu iti panakabalin ti Dios nga adda kenkuana, ket nagpussuak ti danum, tapno mapedped ti waw dagiti annak ti Israel.

30 Ket nupay kasta, inturong ti Apo a Diosda, a Mannubbotda, a mangtartarabay kadakuada, mangiturturong kadakuada iti aldaw ken mangted iti silaw kadakuada iti rabii, ken mangaramid kadakuada iti amin a banag a “kasapulan nga awaten ti tao, pinatangenda dagiti pusoda ken binulsekda dagiti panunotda ket ^bsimmuppiatda ken ni Moises ken ti pudno ken sibi biag a Dios.

31 Ket napasamak a “dinadaelna ida babaen ti saona; ket ^bindauluanna ida babaen ti saona; ken inaramidna amin a banag nga agpaay kadakuada babaen ti saona; ket awan ti uray ania a banag a maaramid no saan a babaen ti saona.

32 Ket kalpasan ti panangballasiwda iti karayan Jordan inaramidna ida a napigsa a “nangpatalaw kadagiti umili, wen, iti panangwarawarada kadakuada.

33 Ket ita, ipagarupyo, aya, a nalinteg dagiti annak daytoy a pagilian, nga adda iti naikari a daga, a pinapanaw dagiti ammatayo? Adtoy, kunak kadakayo, Saan.

34 Ipagarupyo, aya, nga addadda koma a napili dagiti ammatayo ngem dagitoy no nalintegda? Kunak kadakayo, Saan.

35 Adtoy, “agpapada ti panangipateg ti Apo iti amin a tao; ^bparaburan ti Dios dagiti ‘nalinteg. Ngem adtoy, sinupring dagitoy a tao ti amin a sao ti Dios, ket nailumlomda iti kinamanagbasol; ket sinagrapda ti naan-anay a pungtot ti Dios; ket inlunod ti Apo ti daga a maibusor kadakuada, ket binendisionanna daytoy kadagiti ammatayo; wen, inlunodna daytoy a maibusor iti pannakadadaelda ket binendisionanna daytoy kadagiti ammatayo iti pannanggun-od iti bileg iti daytoy.

36 Adtoy, “pinarsua ti Apo ti ^bdaga a ‘pagtaengan; ket pinar-

26*b* Ex. 14:21–31;

1 Ne. 4:2;

Mosiah 7:19;

Hel. 8:11; DkK 8:3;

Moises 1:25.

28*a* Ex. 16:4, 14–15, 35;

Num. 11:7–8;

Deut. 8:3;

Mosiah 7:19.

29*a* Ex. 17:6; Num. 20:11;

Deut. 8:15;

1 Ne. 20:21.

30*a* DkK 18:18; 88:64–65.

b Ex. 32:8;

Num. 14:2–3;

Eze. 20:13–16;

DkK 84:23–25.

31*a* Num. 26:65.

b 1 Ne. 5:15;

DkK 103:16–18.

32*a* Num. 33:52–53;

Jos. 24:8.

35*a* Ara. 10:15, 34;

Rom. 2:11;

2 Ne. 26:23–33.

b Sal. 55:22;

1 Ne. 22:17.

c 1 Sam. 2:30;

Sal. 97:10; 145:20;

Alma 13:4;

DkK 82:10.

36*a* PNK Agparsua, Panagparsua.

b PNK Daga.

c Isa. 45:18;

Abr. 3:24–25.

suana dagiti annakna tapno tagikuaenda.

37 Ket "bangonenna ti nalin-teg a pagilian, ket dadaelenna ti pagilian dagiti nadangkes.

38 Ket iturongna dagiti nalin-teg iti napateg a "dagdaga, ket ^bdadaelenna dagiti nadangkes, ken ilunodna ti daga gapu kadakuada.

39 Agturay a sidadayag iti langit gapu ta idia ti tronona, ket daytoy daga ti "pagbatayanna.

40 Ket ayatenna dagiti umawat kenkuana a Dios. Adtoy, inayatna dagiti ammatayo, ket "nakitulag kadakuada, wen, kasta met ken ni Abraham, ni ^bIsaac, ken ni ^cJacob; ket nalagipna dagiti katulagan nga inaramidna; gapu iti dayta, inyadayona ida iti daga ti ^dEgipto.

41 Ket inturongna ida iti langalang babaen ti sarukodna, gapu ta "pinatangenda ti pusoda, a kas iti inaramidyo; ket dinusa ti Apo ida gapu iti basolda. Nangibaon iti yanda iti narungsot ken tumayab a ^bserpiente; ket kalpasan ti pannakakagatda nangisagana iti pamuspusan tapno "maagasanda; ket maimutek-teman ti aramid nga ipatungpalda; ket gapu iti ^dkinagagangay ti dalan, wenno iti kinawayana, adu ti naungaw.

42 Ket sinansan a pinatangenda ti pusoda, ket "binusorda ni ^bMoises, ken kasta met ti Dios; nupay kasta, ammoyo a naiturongda iti naikari a daga babaen iti awan umartap a bilegna.

43 Ket ita, kalpasan amin dagitoy, dimting ti kanito a nagbalinda a nadangkes, wen, asidegen ti pannakaluomda; ket diak ammo, ngem kadagitoyen nga aldaw ti pannakada-daelda; ta ammok a nasken a dumteng ti aldaw a madadaelda, ket sumagmamano laeng ti maisalakan, a maiturong iti pagbaludan.

44 Gapuna, "binilin ti Apo ti amak, a masapul a mapan iti langalang; ket pinanggep dagiti Hudio a patayen; wen, kas iti ^bpanggepyo a mangkettel iti biagna; gapuna, mammapataykayo iti pusoyo ket kapadayo ida.

45 "Nalakakayo nga agbasol ngem narigatyo a lagipen ti Apo a Diosyo. Nakakitakayo iti ^banghel, ket nakisao kadakayo; wen, namin-adu a nangngegyo ti timekna; ket nakisao kadakayo iti naalumamay a timek, ngem "awan ti riknayo, ta saanyo a marikna dagiti balikasna; gapuna, nagsao kadakayo iti kasla timek ti gurruod, a nakaiga-

37a Prov. 14:34;
1 Ne. 4:13;
Ether 2:10;
DkK 117:6.

38a PNK Naikari a Daga.
b Lev. 20:22.

39a Isa. 66:1; DkK 38:17;
Abr. 2:7.

40a PNK Katulagan
ni Abraham.

b Gen. 21:12;
DkK 27:10.

c Gen. 28:1-5.
d Deut. 4:37.

41a 2 Ari 17:7-23.

b Num. 21:4-9;
Deut. 8:15;

Alma 33:18-22.

c Jn. 3:13-15;
2 Ne. 25:20.

d Alma 37:44-47;
Hel. 8:15.

42a Num. 14:1-12.
PNK Yaalsa.

b DkK 84:23-24.

44a 1 Ne. 2:1-2.

b 1 Ne. 16:37.

45a Mosiah 13:29.

b 1 Ne. 4:3.
c Ef. 4:19.

puan ti pannakagunggon ti daga a kasla marsuod.

46 Ket ammoyo met a mabalinna a pukawen ti daga babaen ti ^abileg ti mannakabalin a balikasna; wen, ken ammoyo met a babaen ti balikasna, mabalinna a palanasen ti kibbakibbatol a lugar, ket magiddagidday dagiti napalanas a disso. O, ngarud, apay, aya a patangkenenyo dagiti pusoyo?

47 Adtoy, nasneban ti karuaruak iti ladingit gapu kadakayo, ket naut-ot ti pusok; ta mabute ngak, amangan no mailunodkayonto nga agnanayon. Adtoy, ^anapnoak iti Espiritu ti Dios nupay ^bnakapsut ti bagik.

48 Ket napasamak ita a kalpasan ti panangibalikasko kadagitoy, kinaluksawdak, ket nagreggetda a mangitappuak kaniak iti kaadalman a paset ti baybay; ket idi iggamandak, kinunak kadakuada: Iti nagan ti Mannakabalin a Dios, ibilinko a didak ^asagiden, agsipud ta napnoak iti ^bpannakabalin ti Dios, uray pay ti pannakagirsay ti lasagko; ket siasino man a mangiggem kaniak ^cmaangrag a kas iti nagango a runo, ket maungawto iti sango ti pannakabalin ti Dios, gapu ta saplilento ti Dios.

49 Ket napasamak a siak, ni Nephi, kinunak kadakuada a saandan a dayamudoman ti amada; wenna nasken a saanda nga agkedked a tumulong kaniak,

agsipud ta binilinnak ti Dios a mangbangon iti bapor.

50 Ket kinunak kadakuada: ^aNo imbilin ti Dios ti panangaramidko iti ania man a banag, maaramidko. No bilinennak a kunaek iti daytoy a danum, agbalinka a daga, agbalin a daga; ket no kunaek, isu ti maaramid.

51 Ket ita, no addaan iti dakkell a pannakabalin ti Apo, ket nagaramid iti adu a milagro iti sango dagiti annak ti tao, apay ketdin a dinak ^amaisuro, a mangbangon iti bapor?

52 Ket napasamak a siak, ni Nephi, nagsaok iti adu a banag kadagiti kabsatko, iti kasta mariribukanda ket saandak a masuppiat; ket didak met naitured a dissuan wenna sagiden, uray pay iti panaglabas ti adu nga aldaw. Ita saanda a maaramid daytoy amangan ta maangragda iti sangok, ta mannakabalin unay ti ^aEspiritu ti Dios; ta kastoy ti inaramidna kadakuada.

53 Ket napasamak a kinuna ti Apo kaniak: Itanggayam manen dagiti imam kadagiti kabsatmo, ket saandan a maangrag iti sangom, ngem siak ti mamagkintayeg kadakuada, kuna ti Apo, ket aramidek dagitoy, tapno maammuanda a siak ti Apo a Diosda.

54 Ket napasamak nga intanggayak dagiti imam kadagiti kabsatko, ket saanda a naangrag iti sangok; ngem pinagkintayeg ida ti Apo, a kas iti nasaonan.

46a Hel. 12:6–18.

47a Mk. 3:8.

b 1 Ne. 19:20.

48a Mosiah 13:3.

b 2 Ne. 1:26–27.

PNK Bileg.

c 1 Ari 13:4–7.

50a Fil. 4:13;

1 Ne. 3:7.

51a Gen. 6:14–16;

1 Ne. 18:1.

52a PNK Espiritu Santo.

55 Ket ita, kinunada: Ammomi a sitatalged nga adda kenka ti Apo, agsipud ta ammomi a ti pannakabalin ti Apo ti namagkintayeg kadakami. Ket nagkurnoda kaniak, ket “agrukbbabda koma kaniak, ngem saanko nga impalubos, ket kinunak: Siak ti kabsaty, wen, agpapan pay a siak ti inaudi a kabsaty; gapuna, agrukbbakayo iti Apo a Diosyo, ket dayawenyo met ti ama ken ti inayo, tapno ^bagpa-ut ti aldawyo iti daga nga ited kadakayo ti Apo a Dios.

KAPITULO 18

Maileppas ti bapor—Maagapad ti pannakayanak da Jacob ken Jose—Aglayag ti grupo nga agturong iti naikari a daga—Agakaykaysa dagiti annak ni Ismael ken dagiti assawada iti panagragsak ken yaalsada—Mairaked ni Nephi, ket mapasanud ti bapor gapu iti napigsa a bagyo—Maruk-atan ni Nephi, ket agtalna ti bagyo babaen ti kararagna—Makadanon dagiti tao iti naikari a daga. Agarup 591–589 s.c.

KET napasamak a nagdayawda iti Apo, ket nakikuyogda kaniak; ket nagaramidkami iti tarikayo a naidumduma ti kinapintekna. Ket inulit-ulit ti Apo nga impakita kaniak no kasano ti panangaramidko kadagiti tarikayo ti bapor.

2 Ita siak, ni Nephi, saanko nga inaramid dagiti tarikayo iti

pamuspusan nga inadal dagiti tao, ket saanko met a binangon ti bapor iti pagayatan ti tao, ngem iti pamuspusan nga impakita ti Apo kaniak; gapuna, saan nga iti pamuspusan ti tao.

3 Ket siak, ni Nephi, masansan a mapanak iti bantay, ket kanayon nga “agkararagak iti Apo; gapuna adu ti ^bimpakita ti Apo kaniak a naindaklan a banag.

4 Ket napasamak a kalpasan ti panangileppasko iti bapor, a kas iti sao ti Apo, nakita dagiti kab-satko a napintek, ket naipang-pangruna ti pulido ti pannaka-aramidna; gapuna, “nagpakumbabada manen iti Apo.

5 Ket napasamak a nangngeg ti amak ti timek ti Apo, a masapul nga agriingkami ket mapankami iti bapor.

6 Ket napasamak nga iti kabigatanna, kalpasan ti panangisaganami iti amin a banag, adu a bunga ken “karne a naggapu iti langalang, ken nalabon a tagapulot ti uyukan, ken kasapulan a kas iti imbilin ti Apo kadakami, limmugankami iti bapor, agraman ti amin nga awit ken bukbukelmi, ken ania man a banag nga intugotmi, ket matutop ti awit ti tunggal maysa iti tawenna; gapuna, naglugankami amin iti bapor, a kaduami dagiti assawa ken annakmi.

7 Ket ita, naaddaan ti amak iti dua nga annak a lallaki iti langalang, ket nanaganan ti inauna iti “Jacob ket ^bJose ti inaudi.

55a Ara. 14:11–15.
b Ex. 20:12;
Mosiah 13:20.

18 3a PNK Kararag.
b PNK Paltiing.
4a 1 Ne. 16:5.

6a 1 Ne. 17:2.
7a 2 Ne. 2:1.
b 2 Ne. 3:1.

8 Ket napasamak nga idi naka-lugankamin amin iti bapor, ket naalamin amin dagiti balon ken banag a naibilin, naglayagkami iti "taaw nga agturong iti ^bnaikari a daga.

9 Ket kalpasan ti panaglayagmi babaen ti tulong ti angin iti adu nga aldaw, adtoy, rinugian dagiti kabsatko ken dagiti lallaki nga annak ni Ismael ken dagiti assawada ti nagraragsak, iti kasta inrugida ti nagsasala, ken nagkakanta, ken nagsasao iti nakarasasaw, wen, nalipatandan no ania a pannakabalin ti nangisadsad kadakuada ditoy; wen, naisungsongda iti nalabes a kinadursok.

10 Ket siak ni, Nephi, nangrugiak nga agbuteng amangan no makapungtot ti Apo kadakami, ket saplitannakami gapu iti basolmi, ket alun-onennakami ti liweng a paset ti baybay; gapuna, siak, ni Nephi, rinugiak ti makisao kadakuada a sitatanang; ngem adtoy "nagpungtotda kaniak, a kinunada: Dimi ipalubos a ti inaudi a kabsatmi ti ^bmangituray kadakami.

11 Ket napasamak a tinengngel ken pinungodak da Laman ken Lemuel iti tali, ket kasta unay ti kinasabrakda kaniak; nupay kasta "impalubos ti Apo tapno ipakitana ti pannakabalinna, ti pannakatungpal dagiti balikas nga insawangna a maipapan kadagiti nadangkes.

12 Ket napasamak a kalpasan ti panangpungoda kaniak tapno saanak a makagunay, nagsardeng a nagandar ti "kompas nga insagana ti Apo.

13 Gapuna, saanda nga ammo no sadino ti pangituronganda iti bapor, ket dimteng ti napigsa a bagyo, wen, napigsa ken nakabutbuteng a bagyo, ket "napipasanudkami iti danum iti tallo nga aldaw; ket nangrugi ti napalalo a panagbutengda amangan no malmesda iti taaw; nupay kasta saandak a rinuk-atan.

14 Ket iti maikapat nga aldaw, a pannakaipasanudmi, rimmungsot ti bagyo.

15 Ket napasamak a dandanin alun-onennakami ti kaadalman a paset ti baybay. Ket kalpasan ti pannakaipasanudmi iti las-ud ti uppat nga aldaw, nangrugi a "naamiris dagiti kabsatko ti panangukom ti Dios kadakuada, ket masapul a mapukawda malaksid no agbabawida kadagiti basolda; gapuna, immayda kaniak, ket winarwarda ti pungok, ket adtoy, limteg ti pungupunguak; kasta met dagiti palaypalayko, ket nakasaksakit.

16 Nupay kasta, nagtalekak iti Diosko, ket "nagdaydayawak kenkuana iti nagmalem; ket saanak a nagdayamudom iti Apo gapu iti panagsagsagabak.

17 Ita adu a banag ti naibaga ti amak, ni Lehi, kadakuada, ken kadagiti pay lallaki nga annak

8a 2 Ne. 10:20.
b 1 Ne. 2:20.
PNK Naikari a Daga.
10a 1 Ne. 17:17-55.
b Gen. 37:9-11;

1 Ne. 16:37-38;
2 Ne. 1:25-27.
11a Alma 14:11.
12a 1 Ne. 16:10, 16, 26;
2 Ne. 5:12;

Alma 37:38-47;
DKK 17:1.
13a Mosiah 1:17.
15a Hel. 12:3.
16a Alma 36:28.

ni “Ismael; ngem, adtoy, inyebkasda ti adu a panangipangtada iti siasino man a mangisakit kaniak; ket kimmapsut dagiti naggannak kaniak, a nataenganen ken nagitured iti adu a leddaang gapu kadagiti annakda, wen, agingga a naidalitda iti sakit.

18 Gapu iti ladingit ken adu a leddaangda, ken gapu iti basol dagiti kabsatko, immasideg ti kanito a panangsabatda iti Diosda; wen, dandanin maigamer iti tapok dagiti ubanda; wen, asidegen ti ipapanda a sileddaang iti nadanum a tanem.

19 Ket gapu iti kinaubing da Jacob ken Jose, ken kasapulanda ti adu a taraon, nagladingitda iti panagsagaba ti inada; ken kasta met ti “asawak nga aglulua ken agkarkarag, ken kasta met dagiti annakko, saanda a napalukneng ti puso dagiti kabsatko tapno ruk-atandak.

20 Ket awan iti uray ania malaksid ti pannakabalin ti Dios, a nangipangta kadakuada iti pannakadadaelda, ti mabalin a mangpalukneng iti pusoda; gapuna, idi maimatanganda a dandanin ti pannakaalun-onda iti kaadalman a paset ti baybay, nagbabawida kadagiti banag a naaramidda, iti kasta, rinuk-atandak.

21 Ket napasamak a kalpasan ti panangruk-atda kaniak, adtoy, innalak ti kompas, ket nagandar iti ania man a kinalikagumak. Ket napasamak a nagkararagak iti Apo; ket kalpasan ti panagkararagko nagsardeng

ti angin, ken nagsardeng ti bagyo, ket nagari ti linak.

22 Ket napasamak a siak, ni Nephi, inturongko ti bapor, ket naglayagkami manen nga agturong iti naikari a daga.

23 Ket napasamak a kalpasan ti panaglayagmi iti las-ud ti adu nga aldaw nakagtengkami iti “naikari a daga; ket simmangladkami iti daga, ket impaktakdermi dagiti toldami; ket ninagananmi iti naikari a daga.

24 Ket napasamak a rinugianmi a sukayen ti daga, ket rinugianmi ti agmula iti bukbulukel; wen, intukitmi amin a bukbulukel iti daga, nga intugotmi manipud iti daga ti Jerusalem. Ket napasamak a kasta unay ti kinalangtoda; gapuna, nalabon ti paraburmi.

25 Ket napasamak a naduktalanmi iti naikari a daga, bayat ti panagdaliasatmi iti langalang, nga adda dagiti nadumaduma nga ayup iti bakir, babbai ken lallaki a baka, asno ken kabalio, naamo ken naatap a kalding, ken amin a kita ti naatap a dinguen, nga agpaay iti tao. Ken nasarakanmi ti amin a kita ti minas, balitok ken pirak, ken kobre.

KAPITULO 19

Agaramid ni Nephi iti pinanid a minas ket isuratna ti pakasaritaan dagiti taona—Umay ti Dios ti Israel innem a gasut a tawen manipud iti panawen nga ipapanaw ni Lehi iti Jerusalem—Ibaga ni Nephi da-

giti panagitured ken pannakailan-sana—Maumsi ken mawarawaranto dagiti Hudio agingga iti uduina nga aldaw, inton agsublida iti Apo. Agarup 588–570 s.c.

KET napasamak a binilinnak ti Apo, gapuna a nagaramidak iti pinanid a minas a pangikitikitak iti pakaammo dagiti taok. Ket inkitikitko kadagiti “pinanid nga inaramidko ti pakaammo ti ^bamak, kasta met ti panagdaliasatmi iti langalang, ken dagiti pammadto ti amak; kasta met nga inkitikitko ti adu a bukodko a pammadto kadagitoy.

2 Ket diak ammo kadagita a panawen a panangaramidko kadagitoy a bilinennak ti Apo a mangaramid “kadagitoy a pinanid; gapuna, maikitikit kadagiti umuna a pinanid a nasaokon ti pakaammo ti amak, ken ti puon dagiti ammana, ken ti ad-adu a paset dagiti padasmi iti langalang; gapuna, dagiti banag a naaramid sakbay nga inaramidko ^bdagitoy a pinanid, pudno, kangrunaanna a maagapad dagiti umuna a pinanid.

3 Ket kalpasan ti panangaramidko kadagitoy a pinanid babaen ti bilin, siak, ni Nephi, immawat iti bilin a dagiti naespirituan a panagserbi ken dagiti pammadto, dagiti nalawlawag ken napatpateg a pasetda, nasken a maisurat “kadagitoy a

pinanid; ken kasta met a nasken a maitalimeng dagiti banag a naisurat a pangiwawan kadagiti taok, a rumbeng nga agtagikua iti daga, kasta met nga agpaay iti sabsabali a ^bnainsiriban a pakasapulan, nga ammo ti Apo dagita a pakasapulan.

4 Gapuna, siak, ni Nephi, nagaramid iti pakaammuan kadagiti sabsabali a pinanid, a mangted iti pakaammo, wenno mangted iti ad-adu a pakaammo kadagiti gubat ken panagsusupanget ken dagiti pannakadadael dagiti taok. Ket naaramidko daytoy, ket imbilinko kadagiti taok ti rumbeng nga aramidenda inton awanakon; a nasken a maipaima dagitoy a pinanid kadagiti sumarsaruno a kaputotan, wenno kadagiti sumarsaruno a propeeta, agingga iti ad-adu pay a pammilin ti Apo.

5 Ket maitedto ti pakaammuan ti “panangaramidko kadagitoy a pinanid kalpasanna; sa kalpasanna, adtoy, intultuloyko a maibatay iti nasaokon; ket inaramidko daytoy tapno ad-adu ti sagrado a banag a ^bmaitalimeng iti pannakaammo dagiti taok.

6 Nupay kasta, diak mangisurat iti ania man kadagiti pinanid malaksid iti namnamaek a “sagrado. Ket ita, no agbidduktak, uray ta nagbiddut met dagidi immun-una; saan a gapu

19 1a PNK Pinanid.

b 1 Ne. 1:16–17; 6:1–3.

2a 2 Ne. 5:30.

b 1 Ne. 9:1–5.

3a Jacob 1:1–4;

3:13–14; 4:1–4.

b 1 Ne. 9:4–5;

DBM 1:7;

DkK 3:19–20;

10:1–51.

5a 2 Ne. 5:28–33.

b PNK Nasantuan a Kasuratan—Dagiti maitalimeng

a nasantuan a kasuratan.

6a Kitaen ti panid ti paulo ti Libro ni Mormon.

PNK Nasantuan.

ta ikalilisko ti bagik gapu kadagiti sabali a tao, ngem gapu iti ^bkinakapsut nga adda kaniak, iti lasag, ikalilisko ti bagik.

7 Ta dagiti banag nga ibilang ti sumagmamano a tao nga addaan iti pateg, nga agpada iti bagi ken iti kararua, ipapan dagiti sabsabali nga awan ti ^akaes-eskanna ket ilupeklupekda. Wen, ilupeklupek dagiti tao uray pay ti Dios ti Israel; kunak, ^bilupeklupekda ngem kunak iti sabali a balikas—ipapanda nga awan ti kaes-eskanna, ket dida dumngeg kadagiti pammagbagan.

8 Ket adtoy ^aumayto, kas maibatay kadagiti balikas ti anghel, iti ^binnem-a-gasut a tawen manipud iti panawen nga ipapanaw ti amak iti Jerusalem.

9 Ket ukomento isuna ti lubong, gapu iti kinamanagbasolda, a maysa nga awan ti kaes-eskanna a banag; gapuna a dusaenda, ket iturednanto; ken saplitenda, ket iturednanto. Wen, ^atupraanda, ket iturednanto, gapu iti naayat a pa-

nangngaasina ken ti naunday a panagituredna nga agpaay kadagiti annak ti tattao.

10 Ket ti ^aDios dagiti ammatayo, a ^bnapapanaw iti Egipto, a nawayawayaan iti pannakaa-dipen, ken kasta met nga impaknina ida iti langalang, wen, ti ^cDios ni Abraham, ken ni Isaac, ken ti Dios ni Jacob, ^dinsukona ti bagina, kas maibatay kadagiti balikas ti anghel, a kas tao, kadagiti ima dagiti nadangkes a tao, tapno ^emaitag-ay, kas maibatay kadagiti balikas ni ^fZenock, ket ^gmailansa iti krus, kas maibatay kadagiti balikas ni Neum, ket maitabon iti ^htanem, kas maibatay kadagiti balikas ni ⁱZenos, a sinaona maipanggep kadagiti tallo nga aldaw ti ^jsipngget, a maitedito a tanda ti ipapatayna kadagiti agtaeng kadagiti isla ti baybay, kangrunaanna a maited kadagiti adda iti ^kbalay ti Israel.

11 Ta kastoy ti kinuna ti propeta: Awan duadua a ^asarungkaranto ti Apo a Dios ti amin a balay ti Israel iti dayta nga aldaw,

6b Morm. 8:13–17;
Ether 12:23–28.

7a 2 Ne. 33:2;
Jacob 4:14.

b PNK Yaalsa.

8a PNK Jesucristo—
Padpadto
maipanggep iti
pannakaipasgnay
ken ipapatay
ni Jesucristo.

b 1 Ne. 10:4;
2 Ne. 25:19.

9a Isa. 50:5–6;
Mat. 27:30.

10a 2 Ne. 26:12;
Mosiah 7:27;
27:30–31;

Alma 11:38–39;
3 Ne. 11:14–15.

b Ex. 3:2–10; 6:6;
1 Ne. 5:15;
DkK 136:22.

c Gen. 32:9;
Mosiah 7:19;
DkK 136:21.

PNK Jehova.
d PNK Mangsubbot,
Pannubbot.

e 3 Ne. 27:14.
f Alma 33:15; 34:7;
Hel. 8:19–20;
3 Ne. 10:15–16.

PNK Nasantuan
a Kasuratan—
Napukaw a

nasantuan a
kasuratan; Zenock.

g 2 Ne. 6:9;
Mosiah 3:9.
PNK Pannakailansa
iti Krus.

h Mat. 27:60;
Luc. 23:53;
2 Ne. 25:13.

i Jacob 6:1;
Hel. 15:11.
PNK Zenos.

j 1 Ne. 12:4–5;
Hel. 14:20, 27;
3 Ne. 8:3, 19–23; 10:9.

k 3 Ne. 16:1–4.
11a 3 Ne. 9:1–22;
DkK 5:16.

sumagmamano babaen ti timekna, gapu iti kinalintegda, para iti nalaus a rag-o ken pannakaisalakanda, ken kadagiti sababali babaen dagiti ^bgurruod ken kimat ti bilegna, babaen ti bagyo, babaen ti apuy, ken babaen ti asuk, ken alibungubong ti ^csipngget, ken babaen ti panag-rengngat ti ^ddaga, ken babaen ti pannakaisang-at kadagiti ^ebantay.

12 Ket awan duadua a mapasamak ^aamin dagitoy a banag, kinuna ti propeta a ni ^bZenos. Ket nasken a maburakburak dagiti ^fbatbato; ket gapu iti ungunor iti daga, adu kadagiti ari dagiti isla ti baybay ti magutugot babaen ti Espiritu ti Dios, a mangipukkaw: Nagitured ti Dios ti nakaparsuaan.

13 Ket kadakuada nga adda iti Jerusalem, kinuna ti propeta, ^adangranto ida ti amin a tao, gapu ta ^binlansada iti krus ti Dios ti Israel, ket insiasida ti pusoda, sinupringda dagiti tanda ken datdatlag, ken ti bileg ken gloria ti Dios ti Israel.

14 Ket gapu ta insiasida ti pusoda, kinuna ti propeta, ken ^ainumsida ti Nasantuan ti Israel, agallaalladanto iti nainlasagan a bagida, ket mapukawda, ken agbalinda a ^bpagiinnarasaasan

ken ^cpagsasaritaan, ket magurguradanto iti amin a pagilian.

15 Nupay kasta, inton dum-teng dayta nga aldaw, kinuna ti propeta, no ^asaandanton nga isiasi ti pusoda a maibusor iti Nasantuan ti Israel, malagipnanto ti ^bkatulagan nga inaramidna kadagiti ammada.

16 Wen, malagipnanton dagiti ^aisla ti baybay; wen, ken amin dagiti tao nga adda iti balay ti Israel, ^bukkonekto, kinuna ti Apo, kas maibatay kadagiti balikas ti propeta a ni Zenos, manipud iti uppata a suli ti lubong.

17 Wen, ^amakitanto ti sanga-lubongan ti panangisalakan ti Apo, kinuna ti propeta; maparaburanto ti tunggal pagilian, kakabsat, pagsasao ken tattao.

18 Ket siak, ni Nephi, insuratko dagitoy a banag kadagiti taok, ta mabalin a magutugotko ida a manglagip iti Apo a Man-nubbotda.

19 Gapuna, nagsaoak kadagiti amin iti balay ti Israel, no talaga met laeng a gun-odenda ^adagitoy a banag.

20 Ta adtoy, adda dagiti aramidko iti espiritu, a mangupay kaniak a namagkutukot kadagiti susuopko, kadagiti adda iti Jerusalem; ta no saan a naasi ti Apo, a nangipakita kaniak ti

10b Hel. 14:20–27;
3 Ne. 8:5–23.
c Luc. 23:44–45;
3 Ne. 8:19–20.
d 2 Ne. 26:5.
e 3 Ne. 8:10.
12a Hel. 14:20–28.
b Jacob 5:1.
c Mat. 27:51.
13a Luc. 23:27–30.

b 2 Ne. 10:3.
14a Isa. 53:3–6;
Mosiah 14:3–6.
b PNK Hudio.
c Deut. 28:37;
1 Ari 9:7;
3 Ne. 16:9.
15a 1 Ne. 22:11–12.
b PNK Katulagan
ni Abraham.

16a 1 Ne. 22:4;
2 Ne. 10:21.
b Isa. 49:20–22.
PNK Israel—Ti
pannakaummong
ti Israel.
17a Isa. 40:4–5.
19a Enos 1:16;
Morm. 5:12; 7:9–10.

maipanggep kadakuada, a kas kadagiti nagkauna a propetana, napukawak met koma.

21 Ket awan duadua nga impakitana kadagiti nagkauna a “propeta ti amin a banag ^bmaipanggep kadakuada; ken kasta met nga adu ti impakitana a maipanggep kadatayo; gapuna, nasken nga ammotayo ti maipanggep kadakuada ta naisuratda kadagiti pinanid a gambang.

22 Ita napasamak a siak, ni Nephi, insurok dagitoy a banag kadagiti kakabsatko; ken napasamak nga adu a banag ti imbasak kadakuada, a naikitikit kadagiti “pinanid a gambang, tapno maammuanda ti maipanggep iti inar-aramid ti Apo kadagiti sabali a daga, kadagiti nagkauna a tao.

23 Ket adu a banag ti imbasak kadakuada a naisurat kadagiti “libro ni Moises; ngem tapno ad-adda a magutugotko ida a mamati iti Apo a Mannubbotda imbasak kadakuada dagiti sinurat ti propeta a ni ^bIsaias; ta “inaramatko amin a nasantuan a kasuratan kadatayo, tapno agbalinda koma a “pakairanudan ken pagadalantayo.

24 Gapuna nagsaoak kadakuada, a kinunak: Denggenyo dagiti balikas ti propeta, dakayo a

natda iti balay ti Israel, ti “sanga a naisina; denggenyo dagiti balikas ti propeta, a naisurat kadagiti amin a balay ti Israel, ken aramatenyo ida para iti bagbagiyo, tapno maaddaankayo iti namnama ken dagiti kakabsatyo a nakaisinaanyo; ta kastoy a wagas ti insurat ti propeta.

KAPITULO 20

Ipalgak ti Apo dagiti panggepna iti Israel—Mapili ti Israel iti urno ti panagsagaba ket nasken a pumanawda iti Babilonia—Idilig iti Isaias 48. Agarup 588–570 s.c.

IMDENGAN ken denggenyo daytoy, O balay ni Jacob, a naawagan iti nagan ni Israel, ken naggapu iti dandanum ti Judah, wenna iti dandanum a “pagbuniagan, a nangisapata iti nagan ti Apo, ken nangagapad iti Dios ti Israel, ngem dida met insapata ti kinapudno wenna ti kinalinteg.

2 Nupay kasta, inawaganda ti bagbagida a “nasantuan a siudad, ngem dida met ^bintalimeng iti bagbagida ti Dios ti Israel, nga Apo ti Pangen; wen, Apo ti Pangen ti naganna.

3 Adtoy, naipakdaarkon dagiti “immuna a banag manipud idi punganay; ket nagaonda iti

21a 2 Ari 17:13;
Amos 3:7.
PNK Propeta.
b 3 Ne. 10:16–17.
22a 1 Ne. 22:1.
23a Ex. 17:14;
1 Ne. 5:11;
Moises 1:40–41.
b 1 Ne. 15:20;

2 Ne. 25:4–6;
3 Ne. 23:1.
c PNK Nasantuan a
Kasuratan—Pateg
dagiti nasantuan
a kasuratan.
d 2 Ne. 4:15.
24a Gen. 49:22–26;
1 Ne. 15:12;

2 Ne. 3:4–5.
20 1a PNK Buniag,
Panagbuniag.
2a Isa. 52:1.
PNK Jerusalem.
b PIP agpannuray.
3a Isa. 46:9–10.

ngiwatko, ken impakitak kadakuada. Kellaat nga impakitak kadakuada.

4 Ket inaramidko agsipud ta ammok a “nasukirkayo, ken limmandok ti piskel ti tenggedyo, ken gimmambang ti kidayyo;

5 Ken naipakdaarkon kadakayo uray pay idi punganay; naipakitakon kadakayo sakbay a napasamak; ket impakitak kadakayo iti amakko a kunaenyo—Ti “didiosek ti nangaramid kadakuada, ken ti naikitikit a ladauwak, ken ti nagamay a ladauwak ti nangbilin kadakuada.

6 Nakita ken nangngegyo amin dagitoy; ket diyo kadi ipakdaar ida? Ken kasta met a naipakitakon kadakayo dagiti baro a banag manipud itoy a panawen, uray pay dagiti nailemmeng a banag, ngem diyo ida ammo.

7 Ita ti pannakaaramidda, ket saan nga idi punganay, naipakdaarda kadakayo uray pay iti aldaw sakbay a nangngegyo ida, amangan ta kunayo—Adtoy am-ammok ida.

8 Wen, ket saanyo a nangngeg; wen, diyo ammo; wen, saan pay a nalukatan ti lapayagyo iti dayta a kanito, ta ammok a sinisikap ti pannakilangenyoy, ket naawaganda a “managbasol manipud pay iti saklulo.

9 Nupay kasta, alep-epek ti pungtotko gapu iti “naganko,

ket liniklikankayo gapu iti dayawko, ket saankayo a papatayen.

10 Ta, adtoy, dinalusankayo, pinilikayo iti urno ti “panagsagaba.

11 Para iti pagimbagak, wen, para iti pagimbagak aramidek daytoy, ta saanko nga ipalubos a marugitan ti “naganko, ken ^bsaanko nga ited iti sabali ti gloriak.

12 Imdengannak, O Jacob, ken Israel ti awagko, ta siak ti isu; siak ti “immuna, ken siak met ti ^bmaudi.

13 “Impasdekkomet babaen ti imak ti pamuon ti daga, ket rinukod ti kanawan nga imak ti langit. Inawagak ida ket sangsangkamaysada a timmakder.

14 Dakayo amin, agtitiponkayo, ken dumngeg; asino kadakuada ti nangipakdaar kadagitoy a banag kadakuada? Inayat ti Apo; wen, ket “tungpalenna ti balikasna nga impakdaarna kadakuada; ket aramidenna ti pagayatanna iti ^bBabilonia, ket gawat-en ti takiagna dagiti Caldeano.

15 Kasta met, kinuna ti Apo; siak nga Apo, wen, naibagakon; wen, napilikon a mangipakdaar, inkuyogko, ket pagbalinenna a nabunga ti aramidna.

16 Umasidegkayo kaniak; diak pay nagsao iti “nalimed; mani-

4a PIP Israel.

5a PNK Panagrukhab kadagiti Didiosen.

8a Sal. 58:3.

9a 1 Sam. 12:22;

Sal. 23:3;

1 Jn. 2:12.

10a PNK Kinarigat.

11a Jer. 44:26.

^b Isa. 42:8;

Moises 4:1–4.

12a Apoc. 1:17; 22:13.

PNK Alpha ken

Omega; Inauna.

^b PNK Alpha

ken Omega.

13a Sal. 102:25.

PNK Agparsua, Panagparsua.

14a 1 Ari 8:56;

DkK 64:31; 76:3.

^b PNK Babel,

Babilonia.

16a Isa. 45:19.

puḍ idi punganay, nasaokon manipuḍ iti kanito a panangi-pakdaarko; ket ti Apo a Dios, ken ti Espirituna, ti nangibaon kaniak.

17 Ket kasta ti kinuna ti Apo, ti “Mannubbotyo, ti Nasantuan ti Israel; imbaonko, ti Apo a Dios a mangiwanwan kadakayo a magunggonaan, a ^bmangiturong kadakayo iti dana a suroteny, naaramiden.

18 O tapno imdenganyo dagiti “bilinko—ket maaddaankayo iti talinaay a kas iti karayan, ken kas kadagiti dalluyon ti baybay ti kinalintegyo.

19 Kas met iti anay ti ^abukel-yo; kas iti darat sadiay dagiti saringit iti lalaemyo; saan koma a maisina wenno madadael ti naganna iti sangok.

20 ^aMapankayo iti Babilonia, libasanyo dagiti Caldeano, ipakdaaryo iti nasam-it a timek, ibagayo daytoy, yebkasyo iti sangalubongan; kunayo: Nasubboten ti Apo ni Jacob nga ^badipenna.

21 Ket saanda a ^anawaw; imbagnosna ida iti desierto, pinagubbogna ti ^bkabatan nga agpaay kadakuada; binurakna met dagiti bato ket nagpussuak ti danum.

22 Ket iti laksid ti panangaramidna amin kadagitoy, ken adadu pay, awan ti ^akappia, kinuna ti Apo, kadagiti nadangkes.

KAPITULO 21

Silawto ti Mesias kadagiti Gentil ken wayawayaannanto dagiti balud—Maurnongto ti Israel babalen ti bileg kadagiti ud-udina nga aldaw—Dagitinto ari ti manaripato nga amma kadakuada—Idilig iti Isaias 49. Agarup 588–570 s.c.

KET manen: Imdenganyo, O balay ti Israel, dakayo amin a naisina ken napapanaw gapu iti kinadangkes dagiti pastor dagiti taok; wen, dakayo amin a naisina, a naiwaraswaras iti gangannaet, a tattaok, O balay ti Israel. Dumnggekayo, O dakayo nga ^aisla, kaniak, ken dumnggekayo a tattao iti ^badayo; pinusgannak ti Apo manipuḍ iti saklulo; inagapadna ti naganko manipuḍ pay iti tian ti inak.

2 Ket pinagbalinna ti ngiwatko a kas iti natadem nga espada; inlemngnak iti anniniwan ti imana, ken pinagbalinnak a natadem a pika; inlemngnak iti pigergerna;

3 Ket kinunana kaniak: Sika ti ^aadipenko, O Israel, nga igloriakti.

4 Kalpasanna kinunak, nagtrabahoak iti awan kaes-eskana, inibusko ti pigsak nga awan mamaay ken awan kaes-eskana; manamnama a ti pangnged-

17a P^{NK} Mannubbot.
b P^{NK} Pammaregta,
Paregtaen; Paltiing.
18a Ecl. 8:5.
19a Gen. 22:15–19;
Os. 1:10.
20a Jer. 51:6;

DkK 133:5–14.
b Isa. 44:1–2, 21.
21a Isa. 41:17–20.
b Ex. 17:6;
Num. 20:11;
1 Ne. 17:29;
2 Ne. 25:20.

22a P^{NK} Kappia.
21 1a 1 Ne. 22:4;
2 Ne. 10:20–22.
b DkK 1:1.
3a Lev. 25:55;
Isa. 41:8;
DkK 93:45–46.

dengko adda iti Apo, ken ti aramidko adda iti Diosko.

5 Ket ita, kinuna ti Apo—a nangbukel kaniak iti saklulo a siaкто ti adipenna, a mangidatagto manen ken ni Jacob kenkuana—nupay saan a marnong ti Israel, maigloriaakto iti imatang ti Apo, ket tinto Diosko ti pigsak.

6 Ket kinunana: Nalag-an a banag ti panagbalinmo nga adipenko a mangtarabay kadagiti ^atribu ni Jacob, ken mangisubli iti kasisigud dagiti nataginayon iti Israel. Ikkankanto met iti ^bsilaw nga agpaay kadagiti ^cGentil, tapno sikanto ti pakaisalakanak iti panungpalan ti daga.

7 Kastoy ti kinuna ti Apo, ti Mannubbot ti Israel, ti Nasantuan, isu nga inumsi ti tao, isu a ginura dagiti pagilian, iti adipen dagiti agturay: Makita ken tumakderto dagiti ari, agtamedto met dagiti prinsipe, gapu iti Apo a napudno.

8 Kastoy ti kinuna ti Apo: Mangngegkanto iti maanamongan a panawen, O isla ti baybay, ken tulongankanto iti aldaw ti panangisalakan; ken taginayonenkanto, ken itdekto kenka ti ^aadipenko iti katulagan dagiti taok, a mangbangon iti daga, a mangipatawid kadagiti ragangirang a tawid.

9 Tapno masaomto kadagiti

^abalud: Mapankayo; kadakuada nga adda iti ^bkasipngetan: Ipakitayo ti bagbagiyo. Mataronandanto iti daldalan, ket itinanto nangato a luglugar ti ^cpagpas-toranda.

10 Saandanto nga agbisin wenno mawaw, kasta met a saan a madangran ida ti pudot wenno ti init; ta isunto a mangaasi kadakuada ti mangibagnos kadakuada, kasta met nga iturongnanto ida kadagiti ubbog.

11 Ket pagbalineкто amin a bantayko a dalan, ket maitanokto dagiti ^analawa a kalsadak.

12 Ket kalpasanna, O balay ti Israel, adtoy, aggapunto ^adagitoy iti adayo; ken adtoy, aggapu dagitoy iti amianan ken iti laud; ket aggapu dagitoy iti daga ti Sinim.

13 ^aAgkantaka, O langit; ket agrag-oka, O daga; ta maipasdekto ti saksaka dagiti adda iti daya; agkakantakayo, O bambantay; ta saandanton a madangran; ta liwliwaen ti Apo dagiti taona, ken kaasiannanto dagiti masaksakitna.

14 Ngem, adtoy, kinuna ti Zion: Binaybay-annak ti Apo, ken nalipattanakon ti Apo—ngem ipakitananto a saan.

15 Ta malipatan kadi ti ^ababai ti agsussuso nga anakna, nga awan ti kaasina iti anak a nagtaud iti saklulona? Wen, mabalin

5a Isa. 44:24.

6a PNK Israel—Dagiti sangapulo-ket-dua a tribu ti Israel.

b DkK 103:8–10; Abr. 2:10–11.

c 3 Ne. 21:11.

8a 2 Ne. 3:6–15;

3 Ne. 21:8–11; Morm. 8:16, 25.

9a PNK Pannakaisalakan dagiti Natay.

b 2 Ne. 3:5.

c Eze. 34:14.

11a Isa. 62:10;

DkK 133:23–32.

12a Isa. 43:5–6.

13a Isa. 44:23.

15a PNK Babai, Babbai.

a ^bmalipatanda, ngem dikanto malipatan, O balay ti Israel.

16 Adtoy, naikitikitkan kadagiti “dakulapko; agnanayon iti imatango ti bakudmo.

17 Kamatento dagiti annakmo dagiti mangdadael kenka; ket agkamangto kenka dagiti “mangdadael kenka.

18 Ipalawlawmo ti panagkitam ket adtoy; “naguummong amin dagitoy, ket umasidegdanto kenka. Ket bayat ti panagbiagko, kinuna ti Apo, kawesanyonto amin ida, a kas iti arkos, begkesenyonto ida a kas iti nobia.

19 Ta dagiti dadael ken raganrang a luglugarmo, ken ti daga a nakadadaelam, naillet unayen agpapan ita nga agpaya kadagiti agindeg; ket mayadayonto dagiti mangalun-on kenka.

20 Kunanto manen iti lapayagmo, kalpaskan ti pannakapukawmo iti immuna, dagiti agbalin nga annakmo: Naillet unay ti lugar a para kaniak; ikkannak iti lugar a mabalinko a pagindegan.

21 “Samonto kuna iti pusom: Asino ti nangted kaniak kadagitoy, idinto a napukawkon dagiti annakko, ken ^bmalmaldayak, balud, ken agallaalla? Ken asino ti nangyeg kadagitoy? Adtoy, nabatiak nga agmaymay-sa; dagitoy, napanandan?

22 Kastoy ti kinuna ti Apo a Dios: Adtoy, itanggayak ti imak kadagiti “Gentil, ket itudingko ti ^bpagrukodak kadagiti tao; ket bagkatendanto dagiti lallaki nga annakda kadagiti “takiagda, ken ibaklaydanto dagiti babbai nga annakda.

23 Ket dagitinto “ari ti amma a ^bmangtaripato kadakuada, ken dagitinto reyna ti inna a mangtaripato kadakuada; agtameddanto kenka a maiturong dagiti rupada iti daga, ket dilpatanda ti tapok kadagiti dapanmo; ket maammuandanto a siak ti Apo; ta didanto agbain a “manguray kaniak.

24 Ta mailasinto kadi dagiti rinuker kadagiti maingel, wenna mawayawayaanto dagiti “nalin-teg a balud?

25 Ngem kastoy ti kinuna ti Apo, maipanawto met dagiti balud dagiti maingel, ken mawayawayaanto dagiti rinuker dagiti pagam-amkan; ta kasupangetkonto dagiti mangsupangget kenka, ket isalakankonto dagiti annakmo.

26 Ket “ipakankonto kadagiti mangirurumen kenka ti bukodda a lasag; mabartekdanto iti bukodda a dara a kasla nasamit nga arak; ket ^bmaammuanto ti amin a tao a siak, ti Apo, ti Mangisalakan ken Mannubbotmo, ti “Naindaklan ti Jacob.

15b Isa. 41:17;
Alma 46:8;
DkK 61:36.

16a Zac. 13:6.

17a 3 Ne. 21:12-20.

18a Mk. 4:11-13.

21a PIP Zion.

b Isa. 54:1; Gal. 4:27.

22a Isa. 66:18-20.

b Isa. 11:12; 18:3.

c 1 Ne. 22:8;

2 Ne. 10:8-9.

23a Isa. 60:16.

b 1 Ne. 22:6.

c 2 Ne. 6:13;

DkK 98:2;

133:10-11, 45.

24a 1 Ne. 21:25.

26a 1 Ne. 22:13-14.

b Mosiah 11:22.

c PNK Jehova.

KAPITULO 22

Maiwaraswarasto ti Israel iti amin a dagdaga—Taripatuen ken taranonanto dagiti Gentil ti Israel iti ebanghelio kadagiti ud-udina nga aldaw—Maurnong ken maisalakanto ti Israel, ket mapuoranto dagiti nadangkes a kas iti garami—Madadaelto ti pagarian ti sairo, ket mapungonto ni Satanas. Agarup 588–570 s.c.

KET ita napasamak a kalpasan a siak, ni Nephi, nabasak dagitoy a banag a naikitikit kadagiti “pinanid a gambang, inasitgandak dagiti kakabsatko ket kinunada kaniak: Ania ti kayat a sawen dagitoy a banag nga imbasam? Adtoy, nasken kadi a maawatanda a maibatay kadagiti naespirituan a banag, a mapasamakto a maibatay iti espirituan a saan ketdi nga iti lasag?

2 Ket siak, ni Nephi, kinunak kadakuada: Adtoy “naiprangda kadagiti propeta babaen ti timek ti ^bEspiritu; ta maipakaammo ti amin a banag kadagiti “propeta babaen ti Espiritu, a maidanon kadagiti anak ti tattao a maibatay iti lasag.

3 Gapuna, dagiti banag nga imbasak ti bambanag a maipanggep kadagiti banag nga agpadpada a “naindagaan ken naespirituan; ta agparparang a

ti balay ti Israel, iti saan a maibayag, ^bmaiwaraswarasto iti amin a dagdaga, ken kasta met kadagiti amin a pagilian.

4 Ket adtoy, adu dagiti saanen a makaammo kadagiti adda iti Jerusalem. Wen, ad-adu a “tribu ti ^bnaipanaw; ket naiwaraswarasda kadagiti “isla ti baybay; ken no sadino pay awan kadayo ti makaammo, malaksid iti pannakaammotayo a naipawanawda.

5 Ket manipud iti pannakaipawanawda, naipadto dagitoy a banag maipanggep kadakuada, ken maipanggep met kadagiti maiwaraswarasto kalpasanna ken mailaok, gapu iti Nasantuan ti Israel; ta nasukirto dagiti sumupring kenkuana; gapuna, maiwaraswarasdanto kadagiti amin a pagilian ken “kaguranto ti amin a tao.

6 Nupay kasta, kalpasan ti “panangtaripato kadakuada dagiti ^bGentil, ken naitanggep ti Apo ti imana kadagiti Gentil ket naitudingnan ti pagrुकodanna kadakuada, ken naub badan dagiti “annakda, ken naibaklaydan dagiti babbai nga annakda, adtoy naindagaan dagitoy nasaon a banag; ta dagitoy dagiti katulagan ti Apo kadagiti ammatayo; ket kayatna a sawen kadayo kadagiti masu-

22 1a 1 Ne. 19:22;

2 Ne. 4:2.

2a 2 Ped. 1:19–21.

b PNK Espiritu Santo.

c PNK Padto,
Mamadto.

3a DkK 29:31–34.

b 1 Ne. 10:12–14;

2 Ne. 25:14–16.

PNK Israel—Ti
pannakasinasina
ti Israel.

4a PNK Israel—
Dagiti sangapulo
a napukaw a
tribu ti Israel.

b 2 Ne. 10:22.

c 1 Ne. 21:1;
2 Ne. 10:8, 20.

5a 1 Ne. 19:14.

6a 1 Ne. 21:23.

b PNK Gentil.
c 1 Ne. 15:13.

ngad nga aldaw, kasta met kadagiti kakabsattayo nga adda iti balay ti Israel.

7 Ket kayatna a sawen a dumteng ti kanito a kalpasan ti pannakaiwaraswaras ken pannakailaok ti amin a balay ti Israel, mangbangonto ti Apo a Dios iti maingel a pagilian kadagiti ^aGentil, wen, uray iti rabaw daytoy a daga; ket ^bmaiwaraswarasto kadakuada dagiti bukeltayo.

8 Ket kalpasan ti pannakaiwaraswaras dagiti bukeltayo ituloyto ti Apo a Dios ti agaramid kadagiti ^apagsidsiddaawan nga aramid kadagiti ^bGentil, nga agbalinto a ^cnapateg unay kadagiti bukeltayo; gapuna, maipadanto iti panangtaripato kadakuada dagiti Gentil ken ti pannakaubba ken pannakabaklayda.

9 Ken ^anapategto met kadagiti Gentil; ken saan la a kadagiti Gentil ngem ^biti amin a ^cbalay ti Israel, iti pannakaipakaammo dagiti ^dkatulagan iti Ama ti langit ken ni Abraham, a kinunana: ^eBendisionanto dagiti ^fbukelyo dagiti amin a kakabsat iti daga.

10 Ket ipalagipko, kakabsatko, a nasken a maammuanyo a saan

a mabendisionan dagiti amin a kakabsat iti daga malaksid no ^aaramatenna ti pannakabalinna iti imatang dagiti makipagili.

11 Gapuna, ituloy ti Apo a Dios nga aramaten ti pannakabalinna iti imatang dagiti amin a pagilian, iti panangipatungpalna kadagiti katulagan ken ebangheliona kadagiti adda iti balay ti Israel.

12 Gapuna, wayawayaannanto manen ida iti nakabaludanda, ket ^aagtitipondanto kadagiti daga a tawidda; ket mawayawayaandanto iti ^bkasipngetan ken iti pannakauppapay; ket maammuananto a ti ^cApo ti ^dMangisalakken ken Mannubbotda, ti ^eNaindaklan ti Israel.

13 Ket ti dara dayta nabileg ken ^amakarimon a simbaan, a mangabig iti amin a dagdaga, agballatekto met laeng kadagiti uloda; ta ^baggugubatdanto a sangkakadua, ket agdissonto ti ^cilayatda nga espada kadagiti uloda met laeng, ken mabartekdanto iti bukodda a dara.

14 Ket tunggal ^apagilian a manggubat kenka, O balay ti Israel, isudanto met laeng ti agbibinnusor, ket ^bmaipisokdanto iti abut a kinalida a palab-og

7a 3 Ne. 20:27.

b 1 Ne. 13:12-14;

2 Ne. 1:11.

8a Isa. 29:14;

1 Ne. 14:7;

2 Ne. 27:26.

PNK Pannakaisubli ti Ebanghelio.

b 2 Ne. 10:10-11;

3 Ne. 16:4-7;

Morm. 5:19.

c 1 Ne. 15:13-18;

3 Ne. 5:21-26; 21:7.

9a 1 Ne. 14:1-5.

b 2 Ne. 30:1-7.

c 2 Ne. 29:13-14.

d Deut. 4:31.

e PNK Katulagan ni Abraham.

f Gen. 12:2-3;

3 Ne. 20:27;

Abr. 2:9-11.

10a Isa. 52:10.

12a PNK Israel—Ti

pannakaummong ti Israel.

b PNK Kasipngetan, Naespirituan a.

c 2 Ne. 6:10-11.

d PNK Mangisalakken.

e PNK Jehova.

13a PNK Sairo—Ti

simbaan ti sairo.

b 1 Ne. 14:3, 15-17.

c 1 Ne. 21:26.

14a Luc. 21:10.

b Isa. 60:12;

1 Ne. 14:3;

DkK 109:25.

kadagiti tao ti Apo. Ket mada-
daelto amin dagiti ‘bumusor iti
Zion, ket dayta manangabig a
nangballikog kadagiti aramid
ti Apo, wen, dayta nabileg ken
makarimon a simbaan, marban-
to iti “katapokan ket nakaronto
ti pannakaduprakna.

15 Ta adtoy, kinuna ti propeta,
napardas ti yaasideg ti panawen
nga awanton ti bileg ni Satanas a
mamagsubeg kadagiti annak ti
tattao; ta dumtengton ti aldaw
nga agbalin a kasla “garami da-
giti amin a napalanguad ken
dagiti agaramid iti dinadang-
kes; ket dumtengto ti aldaw a
^bmapuoranda.

16 Ta dumtengton ti kanito a
maibukbok ti nakaro a “pungtot
ti Dios kadagiti amin nga annak
ti tattao; ta dinanto ipalubos a
dadaelen dagiti nadangkes ti na-
lilinteg.

17 Gapuna, “taginayonennan-
to dagiti ^bnalinteg babaen ti pan-
nakabalinna, uray pay no dum-
tengto ti nakaro a pungtotna, ket
mataginayon dagiti nalinteg, a
kas iti pannakadadael dagiti ka-
busorda iti apuy. Gapuna, awan
ti rumbeng a pagdanagan dagi-
ti nalinteg; ta kasta ti kinuna ti
propeta, a maisalakanda, uray
pay iti apuy.

18 Adtoy, kakabsatko, kunak
kadakayo, nga asidegen ti pan-

nakapasamak dagitoy a banag;
wen, umayto uray ti dara, ken
apuy, ken ti alibungubong ti
asuk; ket nasken nga iti rabaw
daytoy a daga; ket mapasamak-
to kadagiti tao a maibatay iti la-
sag no patangkenenda dagiti
pusoda a maibusor iti Nasan-
tuan ti Israel.

19 Ta adtoy, saanto a mapu-
kaw dagiti nalinteg; ta talaga a
dumtengto ti panawen a maisi-
nanto amin dagiti mangbusor
iti Zion.

20 Ket awan duadua a ma-
ngisagana ti Apo iti suroten da-
giti taona, iti pannakatungpal
dagiti balikas ni Moises, nga
imbagana, a kinunana: Mangi-
patakderito iti “propeta ti Apo
a Diosyo kadakayo, a kas ka-
niak; mangngegyonto kenkua-
na ti amin a banag a kayatna
nga ibaga kadakayo. Ket mapa-
samakto a ^bmaisinantokadagiti
tao ti amin a di dumngeg iti day-
ta a propeta.

21 Ket ita siak, ni Nephi, ipak-
daarko kadakayo, a daytoy a
“propeta nga imbaga ni Moises
ti Nasantuan ti Israel; gapuna,
ipatungpalnanto ti ^bpanangu-
kom iti kinalinteg.

22 Ket awan ti rumbeng a pag-
danagan dagiti nalinteg, ta isu-
da dagiti saanto a madadael.
Ngem ti pagarian ti sairo, a

14c 2 Ne. 10:13; 27:3.
d Isa. 25:12.

15a Isa. 5:23–24;
Nah. 1:10; Mal. 4:1;
2 Ne. 15:24; 26:4–6;
DkK 64:23–24;
133:64.
b Sal. 21:9; 3 Ne. 25:1;

DkK 29:9.
PNK Daga—
Pannakadalu-
s ti daga.

16a 1 Ne. 14:17.
17a 2 Ne. 30:10;
Moises 7:61.
b 1 Ne. 17:33–40.

20a Jn. 4:19; 7:40.

b DkK 133:63.

21a Deut. 18:15, 18;
Ara. 3:20–23;
1 Ne. 10:4;
3 Ne. 20:23.
b Sal. 98:9;
Moises 6:57.

mabangonto kadagiti annak ti tattao, pagarian a binangonda a nainlasagan—

23 Ket dumtengto a sipapardas ti panawen nga amin a ^asimbaan a nabangon a pamataudan iti sanikua, ken kadagiti amin a nabangon a mangpabileg iti lasag, ken kadagiti nabangon a ^bmakaawis iti imatang ti lubong, ken kadagiti agessem iti tarigagay ti lasag ken kadagiti banag a nailubongan, ken agaramid iti amin a kita ti kinadakes; wen, iti ababa a panna, amin dagiti maibilang iti pagarian ti sairo ti rumbeng nga agdanag, ken mamigerger, ken ^cagkintayeg; isuda dagiti nasken a maingubngob iti katapokan; isuda dagiti nasken a ^dmauram a kasla garami; ket maibatay daytoy kadagiti balikas ti propeta.

24 Ket sipapardas a dumteng ti panawen a nasken a maibagnos dagiti nalinteg a kas iti urbon ti ^abaka iti koral, ket nasken nga iturayan ti Nasantuan ti Israel a sititimbeng, ken namainglan, ken napnuan bileg, ken nagloriaan.

25 Ket ^ainummongna dagiti anakna manipud iti uppap a suli ti daga; ket minarkaanna dagiti karnerona, ket am-ammoda; ket maysa a ^bpastor iti maysa nga

ummong; ket pakanenna ti karnerona, ket iturongna ida iti ^cpagaraban.

26 Ket gapu iti kinalinteg dagiti taona, awan ti bileg ni ^aSatanas; gapuna, saan a makaruk-at iti uneg ti ^badu a tawen; gapu ta awan ti bilegna a mangituray kadagiti tao, ta agbibigda iti kinalinteg, ken ti Nasantuan ti Israel ti ^cagturay.

27 Ket ita adtoy, siak, ni Nephi, kunak kadakayo a mapasamak amin dagitoy a banag a maibatay iti lasag.

28 Ngem, adtoy, agbiagto a sitatalged amin a pagilian, kakabsat, pagsasao, ken tattao iti Nasantuan ti Israel no la ketdi ^aagbabawida.

29 Ket ita siak, ni Nephi, gibusakon; ta isardengkon ti agsao iti maipanggep kadagitoy a banag.

30 Gapuna, kakabsatko, igunamgunamko ti panangubogyo a pudno dagiti banag a naisurat kadagiti ^apinanid a gambang; ken paneknekanda a nasken nga agtungpal ti tao kadagiti bilin ti Dios.

31 Gapuna, diyo kunaen a dakami laeng iti amak ti nangipanekek, ken nangisuro met kadakuada. Gapuna, no la ketdi agtungpalkayo kadagiti ^abilin,

23a 1 Ne. 14:10;
2 Ne. 26:20.
PNK Panaginsasaserdote.
b Luc. 6:26; Alma 1:3.
c 2 Ne. 28:19.
d 2 Ne. 26:6.
24a Amos 6:4;
Mal. 4:2;
3 Ne. 25:2.

25a PNK Israel—Ti pannakaummong ti Israel.
b PNK Naimbag nga Agpaspastor.
c Sal. 23.
26a Apoc. 20:2;
Alma 48:17;
DKK 43:31; 45:55;
88:110; 101:28.

PNK Sairo.
b Jacob 5:76.
c PNK Millennium.
28a PNK Agbabawi, Panagbabawi; Pakawan.
30a 2 Ne. 4:2.
31a Mat. 19:17.
PNK Bilin ti Dios, Dagiti.

ken agibtur agingga iti panung-
palan, maisalakankayonto iti

maudi nga aldaw. Ket kastan.
Amen.

TI MAIKADUA A LIBRO NI NEPHI

Ti pakaammuan iti ipapatay ni Lehi. Sumuppiat dagiti kabsat ni Nephi kenkuana. Patigmaanan ti Apo ni Nephi a mapan iti langalang. Dagiti panagdaliasatna iti langalang, ken dadduma pay.

KAPITULO 1

*Impadto ni Lehi ti daga ti waya-
waya—Masinasina ken masaplit
dagiti bukeln a tallikudanda ti
Nasantuan ti Israel—Binagbaga-
anna dagiti annakna a mangika-
wes iti kalasag ti kinalinteg. Aga-
rup 588–570 s.c.*

KET napasamak a siak, ni Nephi, kalpasan ti panangigibusko iti panangisurok kadagiti kabsatko, adu met a banag ti imbaga ti “amami, ni Lehi, kadakuada, ket inulitna kadakuada, no kasano ti kapateg ti panangiruar ti Apo kadakami iti daga ti Jerusalem.

2 Ket imbagana kadakuada ti maipapan iti “panagrebeldeda iti baybay, ken ti asi ti Dios a nangispal kadakuada, tapno saan ida nga alun-onen ti baybay.

3 Ket imbagana pay kadakuada ti maipapan iti naikari a daga, a nagun-odda—no kasano ti kinamanangngaasi ti Apo

a nangpatigmaan kadakami a pumanaw iti daga ti Jerusalem.

4 Ta, adtoy, kinunana, “napar-matak, a madadael ti ^bJerusalem; ket no nagtalinaedtayo idia y Jerusalem ‘naungawtayo koma met.

5 Ngem, kinunana, iti laksid ti panagsagabatayo, nagun-odtayo ti naikari a ^adaga, ti daga a ^bkasayaatan kadagiti amin a daga; ti daga nga intulag ti Apo a Dios kaniak ti rumbeng a tawiden dagiti bukkelko. Wen, ‘intulag ti Apo daytoy a daga kaniak, ken kadagiti annakko iti agnanayon, ken amin dagiti rumbeng nga iturong ti Apo iti dadduma a pagilian.

6 Gapuna, siak, ni Lehi, agipadtoak babaen iti aramid ti Espiritu nga adda kaniak, nga “awanto ti umay ditoy a daga malaksid no umayda babaen ti ima ti Apo.

7 Gapuna, naikari daytoy a “daga kenkuana a yegnanto. Ket no agpaaydanto kenkuana a kas

[2 NEPHI]

1 1a PNK Patriarka,
Kinapatriarka.
2a 1 Ne. 18:9–20.
4a PNK Parmata.

b 2 Ari 24:14–15;
Jer. 44:2; 1 Ne. 1:4;
Hel. 8:20.
c Alma 9:22.
5a PNK Naikari a Daga.

b Ether 2:9–10.
c PNK Katulagan.
6a 2 Ne. 10:22.
7a Mosiah 29:32;
Alma 46:10, 20.

mayannatup kadagiti bilin nga intedna, ^bnawayadanto iti daytoy a daga; gapuna saandanto a pulos a maadipen, no mapasamak, maaramidto gapu iti kinamanagbasol; ta no aglablabesto ti kinamanagbasol, ^cmailunodto ti daga gapu kadakuada, ngem paraburto iti agnanayon kadagiti nalinteg.

8 Ket adtoy, nainsiriban a malimed pay laeng daytoy a daga kadagiti pannakaammo dagiti sabali a pagilian; ta adtoy, adu a pagilian ti manggamgam iti daga, agingga nga awanton ti disso a matawid.

9 Gapuna, siak, ni Lehi, nangun-odko ti kari, a “no la ketdi tungpalen dagiti iruarto ti Apo a Dios manipud iti Jerusalem dagiti bilinna, ^brumang-aydanto ditoy a daga; ket masalagnibandanto manipud kadagiti sabali a pagilian, tapno matagikuada daytoy a daga. Ket no ^ctungpalenda la ketdi dagiti bilinna maparaburandanto iti daytoy a daga, ket awanto ti mangririkbuk kadakuada, wenna mangagaw iti daga a tinawidda; ket agnanayonto nga agtaengda a sitatalged.

10 Ngem adtoy, no dumtengto ti panawen a mapukaw ti pammatida, kalpasan ti panangawatda iti adu a bendision manipud iti ima ti Apo—a makaammo iti pannakaparsua ti daga, ken

amin a tao, a makaammo iti naindaklan ken datdatlag nga aramid ti Apo manipud iti pannakaparsua ti lubong; nga addaan iti bileg a naited kadakuada a mangaramid iti amin a banag babaen ti pammati; a nakaitedan dagiti amin a bilin manipud idi punganay, ken naiturong babaen ti awan patinggana a kinaimbag iti daytoy naikari a napateg a daga—adtoy, kunak, a no dumteng ti aldaw a tallikudanda ti Nasantuan ti Israel, ti pudno a “Mesias, ti Mannubbot ken Diosda, adtoy, maipaayto kadakuada ti panangukom ti nalinteg.

11 Wen, yegnanto dagiti “sabali a pagilian kadakuada ket ikkannanto ida iti bileg, ket kamkamennanto kadakuada ti dagdagada, ket ^biwaraswaras ken saplitannanto ida.

12 Wen, ket iti ilalasad ti kaputotan iti sabali pay a kaputotan addanto ^aagayus a dara, ken naindaklan a pannakasarungkarda; gapuna, annakko, kayatko a laglagipenyo; wen, kayatko a denggenyo dagiti saok.

13 O ta agriingkayo koma; agriingkayo manipud iti nargaan a pannaturrog, wen, uray pay iti pannaturrog iti ^aimpierno, ket ikkatenyoy dagiti ^bkawar a nangbalud kadakayo, a kawar a nangbalud kadagiti annak ti tao, tapno isuda ti adipen

7b 2 Ne. 10:11.

PNK Wayawaya.

c Alma 45:10–14, 16;

Morm. 1:17;

Ether 2:8–12.

9a 2 Ne. 4:4;

Alma 9:13.

b Deut. 29:9.

c PNK Agtungpal,

Kinamanagtungpal,

Natulnog.

10a PNK Mesias.

11a 1 Ne. 13:12–20;

Morm. 5:19–20.

b 1 Ne. 22:7.

12a Morm. 1:11–19; 4:11.

13a PNK Impierno.

b Alma 12:9–11.

a maiturong iti lansad ti agnayanon a ^ctaaw ti tuok ken rigat.

14 Agriingkayo! ken bumangonkayo manipud iti tapok, ket denggenyo ti timek ti agtig-tigerger a ^anagannak, a ti bangkayna idulinyonto iti saanen a mabayag iti nalamiis ken nau-limek a ^btanem, lugar nga awan ti agdaliasat a makasubli; iti sumagmamano pay nga aldaw surotekton ti ^cdana ti amin a daga.

15 Ngem adtoy, ^asinubbot ti Apo ti kararuak manipud iti impierno; namatmatak ti dayagna, ket inrakusnak iti agarup awan patinggana a ^bbileg ti ^cayatna.

16 Ket tarigagayak a lagipenyo a suroten ti ^alinteg ken panggeddeng ti Apo; adtoy, dagitoy ti kalikagum ti kararuak manipud idi punganay.

17 Masansan a masneban ti pusok iti leddaang, gapu ta sibubutengak, amangan ta ti kintangken ti pusoyo agpungtot ti Apo a Diosyo ket ipaayna kadakayo ti dagsen ti ^apannusa-na, ket ^bmaisina ken madadaelkayo nga agnanayon;

18 Wenno, mailunodkayo iti las-ud ti ^aadu a kaputotan; ket sarungkarannakayo ti espada, ken panagbisin, ken magurgurakayo, ken isungsongnakayo

ti pagayatan ken pammalud ti ^bsairo.

19 O annakko, saan koma a mapasamak kadakayo dagitoy a banag, ngem dakayo koma ti pilien ken ^aayaten ti Apo. Ngem adtoy, matungpal ti pagayatan-na; gapu ta kinalinteg ti ^bidal-dalanna iti agnanayon.

20 Ket kinunana a: "No tungpalenyo dagiti ^bbilinko ^cagrang-aykayo iti daga; ngem no saanyo a tungpalen dagiti bilinko, maipusingkayo iti sangok.

21 Ket ita tapno maragsakan ti kararuak kadakayo, ken tapno pumanaw ti pusok a siraragsak gapu kadakayo, ken tapno saanak koma a naliday ken maldaang a maitanem, tumakderkayo iti tapok, annakko a lallaki, ket agbalinkayo a ^atao, ken agbalinkayo a natibker ken napinget nga ^bagkaykaysa iti panunot ken puso, sangsangkamaysa iti amin a banag, tapno saankayo a madadipen;

22 Tapno saankayo a mailunod iti nasaem a pannakailunod; ken kasta met a tapno saanyo a matukay ti gura ti ^analinteg a Dios, nga agturong iti pannakadadael, wen, ti agnanayon a pannakadadael ti kararuak ken bagi.

23 Agriingkayo, annakko a lal-

13c 1 Ne. 15:28-30;
Hel. 3:29-30.

14a PNK Nagannak.
^b PNK Ipatatay,
Naindagaan nga.
^c Jos. 23:14.

15a Alma 36:28.
PNK Mangsubbot,
Pannubbot.

^b Jacob 6:5; Alma 5:33;
3 Ne. 9:14.

^c Rom. 8:39.
PNK Ayat.

16a Deut. 4:5-8;
2 Ne. 5:10-11.
17a 2 Ne. 5:21-24;
Alma 3:6-19.

^b Mosiah 12:8.
18a 1 Ne. 12:20-23.

^b PNK Sairo.
19a PNK Napili.
^b Os. 14:9.

20a Jarom 1:9;
Mosiah 1:6-7;
Alma 9:13-14.
^b Lev. 26:3-14;
Jl. 2:23-26.
^c Sal. 67:6;
Mosiah 2:21-25.

21a 1 Sam. 4:9;
1 Ari. 2:2.
^b Moises 7:18.
22a DkK 3:4.

laki; ikawesyoy ti “kalasag ti kinalinteg. Lettatenyoy dagitoy kaway nangbalud kadakayoy, ket rummuarkayoy itoy kasipngetan, ken bumangonkayoy manipud itoy tapok.

24 Saanyon a supringen ti kab-satyan, nga addaan itoy kapanunotan a nadayag, ken nagtungpal kadagitoy bilin manipud itoy pimmanawtayoy itoy Jerusalem; ken isuy ti inaramat ti Dios, itoy pannakaiturongtayoy itoy naikari a daga; ta no saan a gapu kenkuana, mabaliny a nataytayoy itoy “bisiny itoy langalang; nupay kasta, pinanggepyoy a ^bkettelen ti biagna; wen, ket nagitured itoy aduy a ladingit gapu kadakayoy.

25 Ket nalaus ti buteng ken kintayegkoy gapu kadakayoy, amangan ta agitured manen; ta adtoy, pinabasolyoy a nangagaw kadakayoy itoy pannakabalin ken panagturay, ngem ammok a saanna a tinarigagayan ti pannakabalin ken “panangituray kadakayoy, ngem tinuntonna ti gloria ti Dios, ken ti agnanayon a pagsayaatanyoy.

26 Ket nagdayamudomkayoy agsipud ta napudno kadakayoy. Kunayoy nga inaramatna ti “kinarungsot kadakayoy; kunayoy a nagpungtot kadakayoy; ngem adtoy, ti pungtotna pungtot ti pannakabalin ti balikas ti Dios, nga adda kenkuana; ket dayta a pungtot ti kinapudno, a kas itoy dayta nga adda itoy Dios, a sa-

anna a malapdan, a mangiparangarang a situtured maipapan itoy kinamanagbasolyoy.

27 Ket masapul nga adda kenkuana ti “bileg ti Dios, uray pay itoy panangbilin kadakayoy a masapul nga agtungpalkayoy. Ngem adtoy, saan nga isuy ngem ti ^bEspiritu ti Apoy nga adda kenkuana, a “nanglukat itoy ngiwatna a nagsaoy ket saanna a makaem.

28 Ket ita, Laman, anakko, ken kasta met kadakayoy Lemuel ken Sam, ken kasta met dagitoy anakko nga annak a lallaki ni Ismael, adtoy, saankayoy a mapukaw no dumngegkayoy itoy timek ni Nephi. Ken no dumngegkayoy kenkuana ibatiankayoy itoy “bendision, wen, uray ti umuna a bendisionko.

29 Ngem alaek ti “umuna a pammendisionko no saankayoy a dumngeg kenkuana, wen, uray ti bendisionko, ket agtalinaedto kenkuana.

30 Ket ita Zoram, kunak kenka: Adtoy, sika ti “adipen ni Laban; nupay kasta, naipanawka itoy daga ti Jerusalem, ket ammok a sika ti pudno a gayyem ni anakko a Nephi, itoy agnanayon.

31 Gapuna, gapu ta napudnoka, mabendisionanto dagitoy bukelmo “kadagitoy bukelna, ket napaut ti panagnaedda a sirarang-ay itoy rabaw daytoy a daga; ken awan, malaksid laeng no agbasolda, ti mangrakrak weno mangriribuk itoy rang-ayda itoy

23a Ef. 6:11–17.

24a 1 Ne. 16:32.

b 1 Ne. 16:37.

25a Gen. 37:9–11.

26a Prov. 15:10;

1 Ne. 16:2; Moro. 9:4;

DkK 121:41–43.

27a 1 Ne. 17:48.

b DkK 121:43.

c DkK 33:8.

28a PNK Saguday ti

Pannakayanak.

29a Abr. 1:3.

30a 1 Ne. 4:20, 35.

31a 2 Ne. 5:6.

rabaw daytoy a daga iti agnanayon.

32 Gapuna, no tungpalem ti bilin ti Apo, idaton ti Apo daytoy a daga nga agpaay iti pagtalgedan ti bukkelmo a kadua dagiti bukkel ti anakko.

KAPITULO 2

Umay ti pannubbot babaen ti Nasantuan a Mesias—Nasken iti panagbiag ken panagrang-ay ti nawaya a panagpili—Natnag ni Adan tapno adda tao—Siwayawaya dagiti tao nga agpili iti wayawaya ken biag nga agnanayon. Agarup 588–570 s.c.

KET ita, Jacob, kunak kenka: Sika ti "inauna nga anakko iti aldaw ti panagtutuokko iti langalang. Ket adtoy, bayat ti kinabungmo nagituredka iti adu a sagabaen ken leddaang, gapu iti kinadursok dagiti kabsatmo.

2 Nupay kasta, Jacob, inauna nga anakko iti langalang, ammom ti kinaimbag ti Dios; ket isu ti mangted-pateg kadagiti sagabaem nga agpaay a pakairanudam.

3 Gapuna, mabendisionan ti kararuam, ket makipagnaedka a sitalged ken ni kabsatmo a Nephi; ket mabubos dagiti aldawmo nga agpaay iti Diosmo.

Gapuna, ammok a nasubbotka, gapu iti kinalinteg ti Mannubbotmo; gapu ta naamirismo a dumtengto a mangisalakan kadagiti tao iti naituding a panawen.

4 Ket "naimatangam iti kinaagtutubom ti kinadayagna; gapuna, nagasatka a kas kadagiti kaskasabaannanto; gapu ta agpadpada ti Espiritu, idi, ita, ken iti agnanayon. Ket naisagana ti dalan manipud idi natnag ti tao, ken ti ^bnawaya a pannakaisalakan.

5 Ket naan-anay ti pannakaiwanwan ti tao a "mangammo iti naimbag ken dakes. Ket naited iti tao ti linteg. Ket babaen ti linteg, awan ti lasag a ^bmalawlawagan; wenno, babaen ti linteg ^cmaisina ti tao. Wen, naisinada babaen ti naindagaan a linteg; ken kasta met a napukawda babaen ti naespirituan a linteg ti kinaimbag, ket nagbalinda a nakakaasi iti agnanayon.

6 Gapuna, dumtengto ti "pannakasubbot ken babaen ti Nasantuan a ^bMesias; agsipud ta napnuan iti ^cparabur ken kinapudno.

7 Adtoy, indatonna ti bagina a "pangsubbot iti basol, a mangsungbat iti pagpatinggaan ti linteg, kadagiti amin a naaddaan iti nasneban a puso ken nap-

2 1a 1 Ne. 18:7.

4a 2 Ne. 11:3; Jacob 7:5.

b PNK Parabur.

5a Moro. 7:16.

b Rom. 3:20;

2 Ne. 25:23;

Alma 42:12–16.

PNK Panangikalina-

tegan, Ikalinteg.

c 1 Ne. 10:6;

2 Ne. 9:6–38;

Alma 11:40–45;

12:16, 24; 42:6–11;

Hel. 14:15–18.

6a 1 Ne. 10:6;

2 Ne. 25:20;

Alma 12:22–25.

PNK Plano ti

Pannakaisalakan.

b PNK Mesias.

c Jn. 1:14, 17;

Moises 1:6.

7a PNK Mangsubbot,

Pannubbot.

nuan babawi nga espiritu; ket awan ti sabali a makasungbat iti ^bpagpatinggaan ti linteg.

8 Gapuna, anian a nagpateg ti pannakaipakaammo dagitoy a banag kadagiti agnaed iti daga, tapno maammuanda nga awan ti lasag a makapagnaed iti sidong ti Dios, “malaksid no adda pammateg, panangngaasi ken parabur ti Nasantuan a Mesias, isu a nangilukon iti biagna iti lasag, ken nangisubli met laeng babaen ti pannakabalin ti Espiritu, tapno maipatungpalna ti ^bpanagungar dagiti natay, ta isu ti umuna a rumbeng nga agungar.

9 Gapuna, isu ti immuna a bunga ti Dios, gapu ta isu ti “mangibabaet iti amin nga annak ti tao; ket maisalakan ti siasino man a mamati kenkuana.

10 Ket gapu iti pannakaibabaet ti ^aamin, umasideg amin a tao iti Dios; gapuna, sumaklangda kenkuana, tapno ^bukomenna ida babaen iti kinapudno ken ^ckinasanto nga adda kenkuana. Gapuna, ti pagpatinggan ti linteg nga inted ti Nasantuan, nga isu ti pannakaipatay ti naituding a dusa, a maisuppiat iti naituding a ragsak, a mangsungbat iti pagpatinggaan ti ^dpannubbot—

11 Ta nasken, nga adda ^apag-susupadian ti amin a banag. No

saan a kasta, inauna nga anakko iti langalang, saan a maipatungpal ti kinalinteg, wenzo ti kinadangkes, wenzo ti kinasanto wenzo kinarigat, wenzo imbag ken dakes. Gapuna, nasken nga agkaykaysa ti amin a banag; gapuna, no masapul a maymaysa ti bagi, nasken nga agtalinaed a kasla natay, nga awanan iti biag wenzo pannakatay, wenzo panagrupsa ken saan a panagrupsa, kinaragsak wenzo kinarigat, wenzo panagrikna wenzo awanan rikna.

12 Gapuna, nalabit a nasken a maparsua iti banag nga awan kaes-eskanna; gapuna nalabit nga awan koma ti banag ti ^anakaigapuan ti pannakaparsuana. Gapuna, masapul a dadaelen ti sirib ti Dios daytoy a banag ken dagiti agnanayon a gandatna, ken uray ti pannakabalin, ken panangngaasi, ken ti ^blinteg ti Dios.

13 Ket no kunayo nga ^aawan ti paglintegan, kunayo met ngarud nga awan ti basol. Ket no kunayo nga awan ti basol, kunayo met ngarud nga awan ti kinalinteg. Ket no awan ti kinalinteg awan ti kinaragsak. Ket no awan ti kinalinteg wenzo kinaragsak awan koma ti pannakadusa wenzo panagrigat. Ket no awan dagitoy a banag

7b Rom. 10:4.

8a 2 Ne. 25:20; 31:21;

Mosiah 4:8; 5:8;

Alma 38:9.

b 1 Cor. 15:20;

Alma 7:12;

12:24–25; 42:23.

PNK Panagungar.

9a Isa. 53:1–12;

Mosiah 14:12;

15:8–9.

10a PNK Mannubbot.

b PNK Panangukom,
ti Maudi a.

c PNK Kinasanto.

d 2 Ne. 9:7, 21–22, 26;

Alma 22:14;

33:22; 34:9.

11a DkK 29:39; 122:5–9.

PNK Kinarigat.

12a DkK 88:25–26.

PNK Daga—

Naparsua a

para iti tao.

b PNK Linteg.

13a 2 Ne. 9:25.

^bawan ti Dios. Ket no awan ti Dios awantayo, wenzo ti daga; ta awan koma ti panagparsua kadagiti banag, wenzo agaramid wenzo aramiden; gapuna, napuwaw koman amin a banag.

14 Ket ita, annakko, ibagak kadakayo dagitoy a banag nga agpaayo nga adal ken pagimbangayo; ta adda Dios, ket ^apinarsuana ti amin a banag, ti langit ken daga, ken amin a banag a linonda, dagiti banag nga agaramid ken banag nga ^baramiden.

15 Ket tapno matungpal ti agnanayon a ^apanggepna iti panungpalan ti tao, kalpasan a pinarsuana dagiti immuna a nagannak kadatayo, ken dagiti ayup iti taltalon ken dagiti tumatayab iti tangatang, ket iti kamaudiananna, nasken nga adda pagsusupadian ti amin a banag a naparsua; a kas iti ^bnaiparit a ^abunga a maisupadi iti ^dkayo ti biag; nasam-it ti maysa ket napait ti sabali.

16 Gapuna, inted ti Apo a Dios iti tao ti karbengan nga ^aagtignay iti bukodna a bagi. Gapuna, saan a makapagtignay ti tao iti bukodna a bagi malaksid no ^barariten ti maysa wenzo ti sabali.

17 Ket siak, ni Lehi, babaen dagiti banag a nabasak, ipapanko a ti maysa nga ^aanghel ti Dios, a kas iti naisurat, ^bnatinnag manipud iti langit; gapuna, nagbalin a ^csairo, ta pinilina ti kinadakes iti sango ti Dios.

18 Ket gapu ta natnag manipud iti langit, ket nagbalin a marigrigat iti agnanayon, ^asinapulna met ti pagladingitan ti amin a tao. Gapuna, kinunana ken ni ^bEva, wen, kas iti dayta nataengan nga uleg, nga isu ti sairo, nga ama ti amin a ^ckinaulbod, gapuna kinunana: Manganka iti maiparit a bunga, ket sankanto a matay, ngem agbalinkanto a kas iti Dios, a ^dmakaammo iti naimbag ken dakes.

19 Ket kalpasan ti ^apannangan da Adan ken Eva iti maiparit a bunga napapanawda iti minuyongan ti ^bEden, tapno sukayenda ti daga.

20 Ket naganakda; wen, kas iti ^akaamaan iti amin a daga.

21 Ket nayatiddog ti aldaw dagiti annak ti ^atao, a kas iti pagayatan ti Dios, tapno ^bmakapagbabawida bayat ti kaaddada iti lasag; gapuna, nagbalin ti kasa-

13b Alma 42:13.
14a PNK Agparsua,
Panagparsua.
b DkK 93:30.
15a Isa. 45:18;
Alma 42:26;
Moises 1:31, 39.
b Gen. 2:16–17;
Moises 3:17.
c Gen. 3:6;
Alma 12:21–23.
d Gen. 2:9;
1 Ne. 15:22, 36;
Alma 32:40.

16a 2 Ne. 10:23;
Alma 12:31.
PNK Kinawaya
nga Agpili.
b DkK 29:39–40.
17a PNK Sairo.
b Isa. 14:12; 2 Ne. 9:8;
Moises 4:3–4;
Abr. 3:27–28.
c PNK Sairo.
18a 2 Ne. 28:19–23;
3 Ne. 18:18;
DkK 10:22–27.
b PNK Eva.

c 2 Ne. 28:8;
Moises 4:4.
d Gen. 3:5; Alma 29:5;
Moro. 7:15–19.
19a Alma 12:31.
PNK Pannakatnag
da Adan ken Eva.
b PNK Eden.
20a DkK 138:38–39.
21a Alma 12:24;
Moises 4:23–25.
b Alma 34:32.
PNK Agbabawi,
Panagbabawi.

saadda a kasasaad ti ^cpannaka-padas, ket napaatiddog ti panawenda, babaen ti bilin nga inted ti Apo a Dios kadagiti annak ti tao. Ta nangted iti bilin a masapul nga agbabawi amin a tao; ta imparangarangna iti amin a tao a ^dnapukawda, gapu iti basol dagiti nagannak kada-kuada.

22 Ket ita, adtoy, no saan a nag-labsing ni Adan, saan koma a natnag, ngem nagtalinaed koma iti minuyongan ti Eden. Ket nag-talinaed koma amin a banag a naparsua iti sigud a kasasaadda kalpasan ti pannakaparsuada; ket nagtalinaedda koma iti ag-nanayon, nga awan patinggana.

23 Ket awan koma ti ^aannak-da; gapuna nagtalinaedda koma iti kasasaad ti kinainosente, nga awanan iti ragsak, ta saanda nga ammo ti rigat; agaramid iti saan a naimbag, gapu ta saanda nga ammo ti basol.

24 Ngem adtoy, naaramid amin a banag ti nasaririt a ^ama-kaammo iti amin a banag.

25 ^aNatnag ni ^bAdan tapno adda tao; ket ^cti panggep dagiti tao, ket tapno maaddaanda iti ^dragsak.

26 Ket immay ti ^aMesias iti naituding a panawen, tapno ^bsubbotenna dagiti annak ti tao manipud iti pannakatnag. Ket

gapu ta nasubbotda manipud iti pannakatnag nagbalinda a ^csiwayawaya iti agnanayon, a makaammo iti naimbag ken da-kes; nga agtignayda iti bagba-gida a saanda a painaknakman, malaksid iti pannusa ti ^apaglin-tegan iti naindaklan ken maudi nga aldaw, babaen ti bilin nga inted ti Dios.

27 Gapuna, ^asiwayawaya ti tao babaen ti lasag; ket naited amin a banag kadakuada a kas kasapulan ti tao. Ket siwaya-wayada nga ^bagpili iti wayawa-ya ken biag nga ^cagnanayon, babaen ti naindaklan a Mangi-babaet iti amin a tao, wenko mangpili iti pannakaadipen ken ipapatay, babaen iti panangadi-pen ken pannakabalin ti sairo; gapu ta kalikagumanna ti pan-nakaitebbang ti amin a tao a kas kenkuana.

28 Ket ita, annakko, kayatko nga agtalekkayo iti naindaklan a ^aMangibabaet, ken denggen-yo dagiti naindaklan a bilinna; ken agbalinkayo a napudno ka-dagiti balikasna, ken pilienyoy ti biag nga agnanayon, babaen ti pagayatan ti Nasantuan nga Es-pirituna.

29 Ket saanyo a pilien ti agna-nayon nga ipapatay, babaen ti pagayatan ti lasag ken ti sairo a mangik-ikut iti daytoy, a mang-

21c PNK Matay,
Pannakatay.
d Jacob 7:12.

23a Moises 5:11.

24a PNK Dios, Kinadios.

25a PNK Adan.

b Moises 6:48.

PNK Pannakatnag
da Adan ken Eva.

c PNK Matay,
Pannakatay.

d Moises 5:10.

PNK Rag-o; Tao,
Tattao.

26a PNK Mesias.

b PNK Plano ti
Pannakaisalakan.

c Alma 42:27;

Hel. 14:30.

d PNK Paglintegan.

27a Gal. 5:1;

Moises 6:56.

b PNK Kinawaya
nga Agpili.

c PNK Agnanayon
a Biag.

28a PNK Mangibabaet.

ted iti espiritu ti sairo ti panna-kabalin a “mangadipen, a mangiturong kadakayo iti ^bimpierno, tapno maiturayannakayo iti pagarianna.

30 Naibagakon dagitoy sumagmamamo a balikas kadakayo amin, annakko a lallaki, iti maudi nga aldaw ti pannakasubokko; ket pinilik ti naimbag a paset, babaen ti balikas ti propeta. Ket awan ti sabali a panggepko malaksid ti agnanayon a pagsayaatan ti kararuayo. Amen.

KAPITULO 3

Nakita ni Jose iti Egipto dagiti Nephite iti parmata—Impadtona ti maipanggep ken ni Joseph Smith, ti mammadto iti ud-udina nga aldaw; ni Moises, a mangispal iti Israel; ken ti idadateng ti Libro ni Mormon. Agarup 588–570 s.c.

KET ita kunak kenka, Jose, a “buridek nga anakko. Sika ti nayanak iti langalang a nagsagabaak; wen, inyanaknaka ti inam iti aldaw a nasnebanak iti leddaang.

2 Ket sapay koma ta italek kenka ti Apo daytoy a “daga, a napnuan pateg a daga, a tawidem ken tawiden dagiti bukel ken dagiti kabsatmo, a pagsadaganyo iti agnanayon, no tung-

palenyo la ketdi dagiti bilin ti Nasantuan ti Israel.

3 Ket ita, Jose, buridek nga anakko, nga intugotko iti langalang a nagsagabaak, sapay koma ta bendisionannaka ti Apo iti agnanayon, tapno saan a “mada-dael amin dagiti bukelmo.

4 Ta adtoy, sika ti bunga ti lomok; ket nagtaudak iti kapupunon ni “Jose a naipan nga ^badipen idiay Egipto. Ket adu ti katulagan nga inaramid ti Apo ken ni Jose.

5 Gapuna, pudno a “nakita ni Jose ti panawentayo. Ket nagunodna ti kari ti Apo, a manipud iti bunga ti lomona, mangipatakder ti Apo a Dios iti ^bnalinteg a “sanga iti balay ti Israel; saan a ti Mesias, ngem maysa a sanga a maisinanto; ngem nupay kasta, malagipto kadagiti katulagan ti Apo a masapul a maiparangarang kadakuada ti “Mesias iti ud-udina nga aldaw, iti espiritu ti bileg, iti pannakairuarda iti “kasipngetan nga agturong iti lawag—wen, manipud iti naimlemeng a kinasipnget ken manipud iti pannakaadipen nga agturong iti wayawaya.

6 Ta pudno a nagsaksi ni Jose, a kinunana: Maysa a “mammadto ti pataudento ti Apo a Diosko, isu a napili a mammadto kadagiti bunga ti ^blomok.

29a Rom. 6:16–18;

Alma 12:11.

^b PNK Impierno.

3 1a 1 Ne. 18:7.

2a 1 Ne. 2:20.

PNK Naikari a Daga.

3a 2 Ne. 9:53.

4a Gen. 39:1–2; 45:4;

49:22–26;

1 Ne. 5:14–16.

^b Gen. 37:29–36.

5a PJS, Gen. 50:24–38;

2 Ne. 4:1–2.

^b Jacob 2:25.

^c Gen. 49:22–26;

1 Ne. 15:12; 19:24.

PNK Bangkag ti Apo.

d 2 Ne. 6:14;

DkK 3:16–20.

^e Isa. 42:16.

6a 3 Ne. 21:8–11;

Morm. 8:16.

PNK Mammadto.

^b DkK 132:30.

7 Wen, pudno a kinuna ni Jose: Kinuna ti Apo kaniak: Maysa a napili a ^amammadto ti pataudek manipud iti bunga ti lomom; ket isunto ti mabigbig kadagiti amin a bunga ti lomom. Ket bilineкто nga agrabaho iti agpay iti bunga ti lomom, dagiti kabsatna, a dakkello ti kaipapananna kadakuada, a kas iti pannakaipakaammo kadakuada kadagiti katulagak nga inaramidko kadagiti ammam.

8 Ket itedkonto kenkuana ti bilin a saanto nga agaramid iti ^asabali nga aramid, malaksid ti aramid nga ibilinko kenkuana. Ket aramidekto a maingel iti imatangko; gapu ta aramidenanto ti aramidko.

9 Ket agbalinto a maingel a kas ken ni ^aMoises, a nasaok a pata-nurekto kenka, a ^bmangispal kadagiti taok, O balay ti Israel.

10 Ket ni Moises ti patanurekto, a mangispal kadagiti taom manipud iti daga ti Egipto.

11 Ngem maysa a mammadto ti patanurekto manipud iti bunga ti lomom; ket itedkonto kenkuana ti ^abileg a mangiwaragawag iti saok kadagiti bukel ti lomom—ken saan laeng a ti pannakaiwaragawag ti saok, kuna ti Apo, ngem ti pannakaawisda iti saok, a naipadamagen kadakuada.

12 Gapuna, ^aagsuratto dagiti bunga ti lomom; ket ^bagsuratto

met dagiti bunga ti lomo ni ^cJuda; ket dagiti isurat dagiti bunga ti lomom, ken ti isurat-to met dagiti bunga ti lomo ni Juda, agsulboddanto a sangsangkamaysa, a ^dpangtubngar kadagiti ulbod a doktrina ken pangpasardeng iti panagsususi, ken pangipatakder iti talna kadagiti bunga ti lomom, ken ^emangted kadakuada iti ^fpannakaammo kadagiti am-mada iti ud-udina nga aldaw, ken kasta met iti pannakaammoda kadagiti katulagak, kuna ti Apo.

13 Ket mapapigsanto manipud iti kinalupoy, iti dayta aldaw a panangrugi ti aramidko kadagiti amin a taok, nga agbanag iti pannakaisublim, O balay ti Israel, kuna ti Apo.

14 Ket kastoy ti panangipadto ni Jose, a kinunana: Adtoy, bendisionanto ti Apo dayta a mammadto; ket mariribukanto dagiti mangipangta a mangda-dael kenkuana; ta matungpalto daytoy a kari, a nagun-odko iti Apo, iti bunga dagiti lomok. Adtoy, namnamaek a matungpal daytoy a kari.

15 Ket maisurotto kaniak ti ^anaganna; ket maisurotto iti ^bnagan ti amana. Ket mayaspingto kaniak; ta ti banag, a payeg ti Apo kenkuana, babaen ti pannakabalin ti Apo maisalakananto dagiti taok.

7a PNK Smith,
Joseph, Jr..
8a DkK 24:7, 9.
9a Moises 1:41.
b Ex. 3:7–10;
1 Ne. 17:24.
11a DkK 5:3–4.

12a PNK Libro ni
Mormon.
b 1 Ne. 13:23–29.
c PNK Biblia.
d Eze. 37:15–20;
1 Ne. 13:38–41;
2 Ne. 29:8; 33:10–11.

e Moro. 1:4.
f 1 Ne. 15:14;
2 Ne. 30:5;
Morm. 7:1, 5, 9–10.
15a DkK 18:8.
b JS—P 1:3.

16 Wen, kasta ti panangipadto ni Jose: Sinanamaak iti daytoy a banag, a kas iti kaawan ti dua-duak iti kari ni Moises; ta kinuna ti Apo kaniak, “taginayonek dagiti bukemo iti agnanayon.

17 Ket kinuna ti Apo: Mangpatanurak iti Moises; ket ikkak iti pannakabalin babaen ti sarukod; ket itdek kenkuana ti panangukom babaen ti surat. Ngem saankonto a lukayan ti dilana, tapno agsao iti adu, ta saanko nga aramiden a nalaing nga agsao. “Ngem isuratkonto kenkuana ti paglintegak, babaen ti imak; ken mangtudingakto iti ^bpannakangiwatna.

18 Ket kinuna met ti Apo kaniak: Mangpatanurak iti bunga ti lomom; ket mangtudingak iti pannakangiwatna. Ket siak, adtoy, itedko kenkuana dagiti isuratnanto a pakasaritaan dagiti bunga ti lomom; ket iwara-gawagto ti pannakangiwat ti lomom.

19 Ket dagitinto isuratna a balikas ti pakaammuan ti sariritko a nasken a maidanon kadagiti “bunga ti lomom. Ket maaramidto a kasla impukkaw kadakuada dagiti bunga ti lomom ^bmanipud iti tapok; gapu ta amok ti pammatida.

20 Ket “umararawdanto manipud iti tapok; wen, a kas ti panagbabawida kadagiti kabsatda, nupay adun a kaputotan ti naglabas kadakuada. Ket ma-

pasamakto a mangngeg dagiti ararawda, a kas maibatay iti kin-alawag ti balikasda.

21 Gapu iti pammatida idanonkonto dagiti “saoda kadagiti kabsatda a bunga dagiti lomom; ket nupay nakapsut ti timekda, papigsaekto kadagiti pammatida, iti pannakaipalagip dagiti katulagan nga imbatik kadagiti ammayo.

22 Ket ita, adtoy, anakko a Jose, kastoy ti “panangipadto ti amak idi un-unana.

23 Gapuna, gapu itoy a katulagan mabendisionanka; ta saanto a madadael dagiti bukel, ta dumngegdanto kadagiti balikas iti libro.

24 Ket addanto mapatanor a maingel kadakuada, nga agaramid iti adu a kinaimbag, nga agpada iti sao ken aramid, a maaramat kadagiti ima ti Dios, nga addaan iti napigsa a pammati, nga agaramid iti naindaklan a kinadatdatlag, ken agaramid kadagiti banag a naindaklan iti imatang ti Dios, iti pannakaipatungpal ti adu a pannakaisubli iti balay ti Israel, ken ti bukel dagiti kabsatmo.

25 Ket ita, nagasatka, Jose. Adtoy, bassitka; gapuna denggem dagiti balikas ti kabsatmo, ni Nephi, ket maaramidto kenka a maibatay kadagiti balikas a naisaokon. Laglagipem dagiti balikas ti agngangabiten nga amam. Amen.

16a Gen. 45:1–8.

17a Deut. 10:2, 4;
Moises 2:1.

^b Ex. 4:16.

19a DkK 28:8.

^b Isa. 29:4;

2 Ne. 27:13; 33:13;

Morm. 9:30;

Moro. 10:27.

20a 2 Ne. 26:16;

Morm. 8:23.

21a 2 Ne. 29:2.

22a 2 Ne. 3:5.

KAPITULO 4

Bagbagaan ken bendisionan ni Lehi dagiti bukelnan—Matay ken maitanem—Dayawen ni Nephi ti kinaimbag ti Dios—Ited ni Nephi ti panagtalekna iti Apo iti agnanayon. Agarup 588–570 s.c.

KET ita, siak, ni Nephi, ibagak ti maipapan kadagiti padto a nasao ti amak, maipapan ken ni “Jose a naipan iti Egipto.

2 Ta adtoy, pudno nga impadtona ti maipapan iti amin a bukkelmo. Ket dagiti “padto nga insuratna, awanen ti napatpateg pay. Ket nagipadto maipapan kadatayo, ken kadagiti sumarsaruno a kaputotantayo; ket dagitoy ti naisurat kadagiti pinanid a gambang.

3 Gapuna, kalpasan a naileppas ti amak ti panagsaona maipapan kadagiti padto ni Jose, inayabanna dagiti annak ni Laman, dagiti annakna a lallaki, ken annakna a babbai, ket kinunana kadakuada: Adtoy, appokok, nga annak ti “inauna nga anakko, kayatko nga imdengandak.

4 Ta kinuna ti Apo a Dios a: “No la ket agtungpalkayo kadagiti bilinko agrang-aykayonto iti daga; ket maipusingkayonto kaniak no saankayo nga agtungpal kadagiti bilinko.

5 Ngem adtoy, anakko, saanak a makapan iti tanemko no dikayo “mabendisionan; ta ad-

toy, ammok a no maiturongkayo iti ^bdalan a rumbeng a papananoy dikayonto sumiasi.

6 Gapuna, no nailunodkayo, adtoy, bendisionankayo, tapno maikkat ti lunod kadakayo ket “sungbatanto dagiti dadakelyo.

7 Gapuna, gapu iti pammen-disionko, “saan nga ipalubos ti Apo a Dios a mataykayo; gapuna, ^bkaasiannakayo ken dagiti bukelyo iti agnanayon.

8 Ket napasamak nga idi nalpasen ti amak ti pannakisaritana kadagiti lallaki ken babbai nga annak ni Laman, dinawatna nga umasideg kenkuana dagiti lallaki ken babbai nga annak ni Lemuel.

9 Ket kinunana kadakuada: Adtoy, appokok a lallaki ken babbai nga annak ti maikadua nga anakko a lalaki; adtoy, bendisionankayo iti kaasping ti impaayko kadagiti lallaki ken babbai nga annak ni Laman; gapuna, saankayonto a madadael amin; ngem mabendisionanto dagiti bukelyo iti kamaudianan.

10 Ket napasamak nga idi nalpas ti amak ti pannakisaona kadakuada, adtoy, kinunana kadagiti annak ni “Ismael, wen, ken kasta met iti amin a kameng ti kaamaanna.

11 Ket idi nalpas ti pannakisaona kadakuada, kinunana ken ni Sam: Nagasatka, ken ti bukkelmo; ta tawidemto ti daga a kas

4 1a Gen. 39:1–2.

2a 2 Ne. 3:5.

3a PNK Inauna.

4a 2 Ne. 1:9.

5a PNK Bendision

ti Patriarka.

b Prov. 22:6.

6a DkK 68:25–29.

7a 2 Ne. 30:3–6;

DkK 3:17–18.

b 1 Ne. 13:31;

2 Ne. 10:18–19;

Jacob 3:5–9;

Hel. 15:12–13.

10a 1 Ne. 7:6.

iti kabsatmo a ni Nephi. Ket maibilangto dagiti bukkelmo kadagiti bukkelmo; ket agbalinkanto a kas iti kabsatmo, ket dagiti bukkelmo kasto kadagiti bukkelna; ket mabendisionankanto iti amin nga aldawmo.

12 Ket napasamak a kalpasan ti pannakisao ti amak, ni Lehi, kadagiti amin a kameng ti kaamaanna, babaen ti rikna ti pusona ken ti Espiritu ti Apo nga adda kenkuana, limmakay. Ket napasamak a natay, ket naitanem.

13 Ket napasamak nga iti saan a nabayag kalpasan ti ipupusayna, kinaguradak da Laman ken Lemuel ken dagiti annak ni Ismael gapu iti ballaag ti Apo.

14 Gapu ta siak, ni Nephi, napilitanak a mangibaga kadakuada, iti maipanggep kadagiti saona; ta adu a banag ti naibagak kadakuada, ket kasta met ti amak, sakbay ti ipapatayna; nga adu kadagitoy a sao ti naisurat kadagiti "sabali a pinanidko; ta naisurat kadagiti sabali a pinanid ti adadu pay a paset ti pakasaritaan.

15 Ket "kadagitoy isuratko dagiti adda iti kaunggak, ken adu kadagiti nasantuan a kasuratan a naikitikit kadagiti pinanid a gambang. Gapu ta naragsak ti kaunggak kadagiti nasantuan a kasuratan, ken ^binutob ti pusok ida, ket isuratko ida a ^cpagadalan ken agpaay kadagiti annakko.

16 Adtoy, naragsak ti "kaung-

gak kadagiti aramid ti Apo; ket agnanayon nga ut-utoben ti ^bpusok dagiti banag a nakita ken nangngegko.

17 Nupay kasta, iti laksid ti naindaklan a "kinaimbag ti Apo, ti panangipakitana kaniak iti naindaklan ken nakaskasdaaw nga aramidna, inyikkis ti pusok: O ^bnakakaasiak a tao! Wen, agladingit ti pusok gapu iti lasagko; agladingit ti kaunggak gapu iti kinamanagbasolko.

18 Awan ti pagpisipisak, gapu iti sulisog ken basol a nalaka a "manglapped kaniak.

19 Ket no kalikagumak ti agrag-o, agasug ti pusok gapu kadagiti basolko; nupay kasta, ammok no asino ti nagtalkak.

20 Ti Diosko ti nagsanggirak; isu ti nangibagnos kaniak manipud iti panagsagabak iti langalang; ken pinakirednak iti rabaw dagiti adalem a danum.

21 Pinunnonak iti "ayatna, nga uray agingga nga agrupsa ti lasagko.

22 Linapdanna dagiti "kabu-sorko, a gapu ti panagarigeng-genda iti sangok.

23 Adtoy, nangngegna ti arawko iti aldaw ket inikkannak iti pannakaammo nga "agparmata iti rabii.

24 Ket naturedak iti aldaw gapu iti napasnek a "panagkaragko iti sangona; wen, dimmanon ti timekko iti ngato; ket

14a 1 Ne. 1:16-17; 9:4.

15a 1 Ne. 6:4-6.

b PNK Utoben;
Nasantuan a
Kasuratan.

c 1 Ne. 19:23.

16a PNK Agyaman,

Napnuan Yaman,
Panagyaman.

b PNK Pusok.

17a 2 Ne. 9:10;

DkK 86:11.

b Rom. 7:24.

18a Rom. 7:21-23;

Heb. 12:1;

Alma 7:15.

21a PNK Ayat.

22a 1 Ne. 17:52.

23a PNK Parmata.

24a San. 5:16;

1 Ne. 2:16.

bimmaba dagiti anghel a nangtarabay kaniak.

25 Ket “intayabnak ti Espiritu-na iti kasta unay ti kangatona a bantay. Ket nakakitaak kadagiti nakaskasdaaw a banag, wen, nakaskasdaaw unay iti tao; ket nabilinak a saan a mangisurat kadagitoy.

26 O no kasta, no nakakitaak kadagiti nakaskasdaaw a banag, no iti pannakipulapol ti Apo iti tao ket simmarungkar kadagiti annak ti tao gapu iti naipanurok a kaasina, “apay a lumdaang ti pusok ken agkumeg ti kaunggak iti tanap ti leddaang, ket mada-dael ti lasagko, ken maibus ti pigsak, gapu iti panagsagabak?

27 Ken apay a “sumukoak iti basol, gapu iti lasagko? Wen, apay a ^bpasulisogak, nga ikkak iti gundaway ti dakes nga agumok ditoy pusok a mangdadael iti “talnak ken mamagtuok iti kaunggak? Apay nga agpungtotak gapu iti kabusorko?

28 Agriingka, kaunggak! Saanka nga agnunog iti basol. Agrag-oka, O, pusok, ket saanmo nga ikkan ti “kabusor iti lugar iti kaunggak.

29 Saankan nga agpungtot gapu kadagiti kabusorko. Dimo pukawen ti pigsak gapu iti panagsagabak.

30 Agrag-oka, O, pusok ket ipukkawmo iti Apo: O, Apo,

agnanayonto a daydayawenka; wen, agrag-o kenka ti kaunggak, Diosko, a “pondasion ti pannakaisalakanko.

31 O, Apo, subbotem kadi ti kararuak? Isalakannak kadi manipud kadagiti ima ti kabusorko? Ithem kadi kaniak tapno agkintayegak no agparang ti “basol?

32 Sapay koma ta agnanayon a siririkep iti sangok ti ruangan ti impierno, ta nasneban daytoy “pusok ket napnuan babawi ti espirituk! O, Apo, dimo rikpan ti ruangan ti kinalinteg, tapno ^bmagnaak iti dalan iti nababa a tanap, tapno gaedak ti magna iti nalawa a dalan!

33 O, Apo, balkotennak koma iti kawes ti kinalintegmo! O, Apo, yaramidannak koma iti dalan nga aglibas kadagiti kabusorko! Aramidem koma a nalinteg ti dalanko! Dika koma mangikabil iti lapped iti dalanko—ngem dalusam koma ti dalan iti sangok, ken dimo koma aladan ti dalanko, ngem ti ketdi dalan dagiti kabusorko.

34 O, Apo, nagtalekak kenka, ket ^aagtalekakto kenka iti agnanayon. Diak ^bpagkammataalkan ti pigsak; agsipud ta ammok a mailunod ti asino man nga agtalek iti pigsana. Wen, mailunodto ti ^cagkammatalek iti tao wenno agtalek iti pigsana.

25a 1 Ne. 11:1;
Moises 1:1-2.

26a Sal. 43:5.

27a Rom. 6:13.

b PNK Sulisogen,
Sulisog.

c PNK Kappia.

28a PNK Sairo.

30a 1 Cor. 3:11.

PNK Bato.

31a Rom. 12:9;

Alma 13:12.

32a PNK Napakumbaba
a Pusol.

b PNK Magna,

Magna iti Dios.

34a PNK Talek.

b Sal. 44:6-8.

c Jer. 17:5;

Morm. 3:9; 4:8.

35 Wen, ammok a “nabuslon ti asi ti Dios kadagiti dumawat. Wen, ikkannak ti Dios, no ^bdumawatak a ‘sipapasnek; isu nga idawatko kenka; wen, isangitko kenka, Diosko, a “pondasion ti kinalintegko. Adtoy, diakto mamingga nga umaw-awag kenka, a pondasion ken agnayon a Diosko. Amen.

KAPITULO 5

Sumina dagiti Nephite kadagiti Lamanite, tungpalenda ti linteg ni Moises, ken agpatakderda iti templo—Mailunod dagiti Lamanite gapu iti kaawan ti pammatida, mailaksidda iti imatang ti Apo, ken agbalinda a mamarparigat kadagiti Nephite. Agarup 588–559 s.c.

ADTOY, napasamak a siak, ni Nephi, nagdawatak a sipapasnek iti Apo a Diosko, gapu iti “pungtot dagiti kabsatko.

2 Ngem adtoy, kimmaro ti gurada kaniak, ket kayatdak a patayen.

3 Wen, dinayamudomandak, a kinunada: Kayatnatayo nga “iturayan ti inaudi a kabsattayo; ket kasta unay ti pannakasuo-tayo gapu kenkuana; gapuna, patayentayo, tapno saantayonton nga agrigat gapu iti sasawenna. Ta adtoy, ditay ipalubos nga iturayannatayo; ta maibilang kadatayo, nga

inauna a kakabsat, ti panangituray kadagito a tao.

4 Saanko nga isurat ita kadagito a pinanid dagiti amin nga intanabutobda kaniak. Ngem umanayen ti panagkunak, a ginandatdak a patayen.

5 Ket napasamak a “binallagannak ti Apo, a siak, ni ^bNephi, nasken a panawak ida ket mapanak iti langalang, a kaduak amin dagiti sumurot kaniak.

6 Gapuna, napasamak a siak, ni Nephi, innalak ti kaamaak, ken kasta met ni “Zoram ken ti kaamaanna, ken ni Sam, ti inauna a kabsatko ken ti kaamaanna, ken da Jacob ken Jose, ti inaudi a kakabsatko, ken dagiti kabsatko a babbai, ken amin dagiti sumurot kaniak. Ket amin dagiti sumurot kaniak mamati iti ^bballaag ken paltiing ti Dios; gapuna dimnggeda kadagiti saok.

7 Ket innalami dagiti toldami ken isu amin a banag a mabalin nga alaenmi, ket nagdaliasatkami iti langalang iti las-ud ti adu nga aldaw. Ket pinatakdermi dagiti toldami kalpasan ti panagdaliasatmi iti las-ud ti adu nga aldaw.

8 Ket kayat dagiti taok a nagananmi ti lugar iti “Nephi; gapuna, ninagananmi iti Nephi.

9 Ket imbilang ti amin a nakikuyog kaniak ti bagida a “tao ni Nephi.

35a San. 1:5.

^b PNK Kararag.

^c Hel. 10:5.

^d Deut. 32:4.

5 1a 2 Ne. 4:13–14.

3a 1 Ne. 16:37–38;

Mosiah 10:14–15.

5a PNK Pammaregta,
Paregtaen.

^b Mosiah 10:13.

6a 1 Ne. 4:35; 16:7;

2 Ne. 1:30–32.

^b PNK Ballaagan,
Ballaag.

8a Omni 1:12, 27;

Mosiah 9:1–4; 28:1.

9a Jacob 1:13–14.

10 Ket tinungpalmi dagiti panggeddeng, ken linteg, ken bilin ti Apo iti amin a banag, a maibatay iti “paglintegan ni Moises.

11 Ket adda kadakami ti Apo; ket napardas ti irarang-aymi; gapu ta nagmulakami iti bukel, ket adu manen ti naapitmi. Ket inrugimi ti nagtaraken kadagiti pangen, arban, ken nadumaduma a dinguen.

12 Ket siak, ni Nephi, intugotko met dagiti kasuratan a naitikit kadagiti “pinanid a gambang; ken kasta met ti ^bbola, wenno ‘kompas, nga insagana ti Apo nga agpaay iti amak, kas nailanad iti naisurat.

13 Ket napasamak a nakapardas ti irarang-aymi, ken ti yaadumi iti daga.

14 Ket siak, ni Nephi, innalak ti “espada ni Laban, a nagtuladanni a nagaramid iti adu nga espada, a saganami iti ania man a pampanunoten dagiti tao a managan iti ^bLamanite a pangdadael kadakami; ta ammok ti gurada kaniak ken kadagiti annakko ken kadagiti maibilang a taok.

15 Ket insurok dagiti taok nga agipatakder iti pasdek, ken mangusar iti amin a kita ti kayo, ken “landok, ken kobre, ken gambang, ken paslep, ken balitok, ken pirak, ken dagiti napateg a minas, a naidumduma ti kaaduda.

16 Ket siak, ni Nephi, nangi-patakderak iti “templo; ket impatakderko a kas iti pannakaaramid ti ^btemplo ni Solomon, malaksid laeng a saan a naaramid iti adu a ‘napateg a banag; agsipud ta awan ti masarakan ditoy a daga, gapuna, saan a mabalin a maipatakder a kas iti templo ni Solomon. Ngem naitapakder a kaarngi ti templo ni Solomon; ket naidumduma ti kinapulido ti pannakaaramidna.

17 Ket napasamak a siak, ni Nephi, pinagbalinko dagiti taok a “nagaget, ken agrabaho a mangaramat iti imada.

18 Ket napasamak a dinawatda a siak koma ti “arida. Ngem siak, ni Nephi, tinarigagayak nga awan koma ti arida; nupay kasta, impaayko kadakuada a maibatay iti amin a kabaelak.

19 Ket adtoy, natungpal kadagiti kakabsatko ti sao ti Apo, a maipapan kadakuada, a masapul a siak ti “mangituray ken ^bmangisuro kadakuada. Gapuna, siak ti nangituray ken nangisuro kadakuada, babaen kadagiti bilin ti Apo, agingga a pinanggepdak a patayen.

20 Gapuna, natungpal ti imbagga ti Apo kaniak, a kinunana: Ket no “saanda a dumngeg iti saom, maisinadanto iti sango ti Apo. Ket adtoy, ^bnaisinada iti imatangna.

10a 2 Ne. 11:4.

PNK Paglintegan ni Moises.

12a Mosiah 1:3–4.

PNK Pinanid.

b Mosiah 1:16.

c 1 Ne. 16:10, 16, 26; 18:12, 21;

Alma 37:38–47;

DkK 17:1.

14a 1 Ne. 4:9;

Jacob 1:10;

DBM 1:13.

b PNK Lamanite.

15a Ether 10:23.

16a PNK Templo, Balay ti Apo.

b 1 Ari 6; 2 Cro. 3.

c DkK 124:26–27.

17a Gen. 3:19;

DkK 42:42.

18a Jacob 1:9, 11.

19a 1 Ne. 2:22.

b PNK Mangisuro, Mannursuro.

20a 2 Ne. 2:21.

b Alma 9:14.

21 Ket inwayatna ti “lunod nga agtupak kadakuada, wen, ti nasaem a lunod, gapu iti kinamanagbasolda. Ta adtoy, pinatangenda dagiti pusoda a maibusor kaniak, ket nagbalinda a kas iti mulinaw; gapuna, iti kinapurawda, ken napintas ken ^bmakakayawda la unay, inaramid ti Apo a Dios a nangisit ti ^ckudilda tapno saan a makayawan dagiti taok kadakuada.

22 Ket isu a kinuna ti Apo a Dios: Aramidek ida a “karimon dagiti taom, malaksid no agbabawida kadagiti basbasolda.

23 Ket mailunodto dagiti bukelmo a “mailaok kadagiti bukelda; ta mailunoddanto iti umarngi a lunod. Ket imbaga dayta ti Apo, ket napasamak.

24 Ket gapu iti lunod a naipaay kadakuada nagbalinda a “sadut a tao, napno iti kinaulpit ken kinasikap, ket nagsapulda iti langalang iti anupenda nga atap nga ayup.

25 Ket kinuna ti Apo a Dios kaniak: Dagitoyto ti dusa dagiti bukelmo, a mangipalagip kaniak kadakuada; ket agingga a didak malagip, ken dida denggen dagiti balikasko, dusaendanto ida agingga iti pannakadadael.

26 Ket napasamak a siak, ni Nephi, “inikkak-pateg da Jacob ken Jose, tapno agbalinda a sa-

serdote ken mamaestro iti daga dagiti taok.

27 Ket napasamak a nagbiagkami iti wagas a naragsak.

28 Ket napalabas ti tallopulo a tawen manipud iti ipapanawmi iti Jerusalem.

29 Ket siak, ni Nephi, insuratko dagiti pasamak kadagiti pinanidko, nga inaramidko, dagiti taok a kas itoy.

30 Ket napasamak a kinuna ti Apo a Dios kaniak: Mangaramidka iti “sabali a pinanid; ket ikitikitmo kadakuada ti adu a banag a nasayaat iti imatangko, nga agpaay a pagimbagan dagiti taom.

31 Gapuna, siak, ni Nephi, tapno matungpalko dagiti bilin ti Apo, napanak ket inaramidko “dagitoy a pinanid a nangi-^ckitikitak kadagitoy a banag.

32 Ket inkitikitko dagiti makaya-ayo iti Dios. Ket no maay-ayo dagiti taok kadagiti aramid ti Dios maay-ayoda met kadagiti inkitikitko kadagitoy a pinanid.

33 Ket no kalikaguman dagiti taok a maammuan ti ad-adu pay a naisalumina a paset ti pakasaritaan dagiti taok nasken nga amirisenda dagiti sabali pay a pinanidko.

34 Ket umdasen nga ibagak a napalabas ti uppat-a-pulo a tawen, ket napasamaken kadakami dagiti gubat ken panagsu-supanget kadagiti kakabsatmi.

21a PNK Lunod,
Lunlunod.
b 4 Ne. 1:10.
c 2 Ne. 26:33;
3 Ne. 2:14–16.
22a 1 Ne. 12:23.

23a PNK Panagasawa,
Mangasawa—
Panagasawa
nga agsupadi
ti pammati.
24a PNK Sadut,

Kinasadut.
26a Jacob 1:18–19;
Mosiah 23:17.
30a 1 Ne. 19:1–6.
31a PNK Pinanid.

KAPITULO 6

Salaysayen ni Jacob ti pakasaritaan dagiti Hudio: Ti pannakabaludda iti Babilonia ken ti isusublida; ti panangituray ken pannakailansa iti krus ti Nasantuan ti Israel; ti tulong a naawat manipud kadagiti Gentil; ken ti pannakaisubli dagiti Hudio iti kasisigudda iti ud-udina nga aldaw no mamatida iti Mesias. Agarup 559-545 s.c.

DAGITI balikas ni Jacob, ti lalaki a kabsat ni Nephi, nga imbaga kadagiti tao ni Nephi:

2 Adtoy, patpatgek a kakabsatko, siak, ni Jacob, kas tinudingan ti Dios, ken naordenan babaen ti wagas ti nasantuan nga urnosna, ken kas inikkanpateg ti kabsatko a ni Nephi, kenkuana a bigbigenyo a kas "ari wenno mangigaga, ken isu a pagsammakedanyo iti pannaalagnib, adtoy ammoyo nga aglaplapusananen ti banag a naibagak kadakayo.

3 Nupay kasta, agsaoak manen kadakayo; ta paggagamgamko ti pagimbagan ti karuayo. Wen, nabileg ti tarigagayko nga agpaay kadakayo; ket ammoyo iti bagbagiyo a talaga a kasta. Ta igunamgunamko kadakayo a sireregta; ken naisurokon kadakayo dagiti balikas ti amak; ken naibagakon kadakayo ti maipanggep kadagiti amin a banag a naisurat, manipud iti pannakaparsua ti lubong.

4 Ket ita, adtoy, agsaoak kadakayo maipanggep kadagiti banag nga addan, ken dumtengto pay; gapuna, ibasak kadakayo dagiti balikas ni "Isaias. Ket isuda dagiti balikas a kalikaguman ti kabsatko a nasken nga ibagak kadakayo. Ket ibagak kadakayo para iti pagimbaganyo, tapno mabigbig ken maitan-okyo ti nagan ti Diosyo.

5 Ket ita, dagiti balikas nga ibasak ti imbaga ni Isaias maipanggep amin iti balay ti Israel; gapuna, mayappengdanto met kadakayo, ta dakayo ti balay ti Israel. Ken adu pay dagiti banag nga imbaga ni Isaias a mayappeng kadakayo, gapu ta dakayo ti balay ti Israel.

6 Ket ita, adtoy dagiti balikas: "Kastoy ti kinuna ti Apo a Dios: Adtoy, itanggayakto dagiti imak kadagiti Gentil, ken itdek ti ^bpagrukodak kadagiti tao; ket awidendanto dagiti annakda a lallaki kadagiti takiagda, ket ibaklaydanto kadagiti abagada dagiti annakda a babbai.

7 Ket dagitinto ari ti manaripato nga amma, ket dagiti reyna ti manaripato nga inna; agrukbaddanto kenka a maikurno ti rupada iti daga, ken dilpatanda ti tapok dagiti dapanmo; ket mammuamto a siak ti Apo; ta didanto ibain ti "aguray kaniak.

8 Ket ita siak, ni Jacob, agsaoak iti banag a maipanggep kadagito a balikas. Ta adtoy, impakita kaniak ti Apo a dagiti adda iti

6 2a Jacob 1:9, 11.

4a 3 Ne. 23:1.

6a Isa. 49:22-23.

b PNK Wagayway.

7a Moises 1:6;

DkK 133:45.

"Jerusalem, a naggapuanmi, napapatay ken ^bnaipanda iti pagbaludan.

9 Nupay kasta, impakita kaniak ti Apo a nasken nga "agsublida manen. Ken impakitana met kaniak a ti Apo a Dios, ti Nasantuan ti Israel, agpakitanto kadakuada iti lasag; ket kalpaskan ti panagpakitana kadakuada dangrandanto ken ^bilansada iti krus, kas maibatay kadagiti balikas ti anghel a nagkuna kaniak.

10 Ket kalpaskan ti panangpatangkenda iti puspusoda ken panagsukirda a maibusor iti Nasantuan ti Israel, adtoy, maipayto kadakuada ti "pangnged-deng ti Nasantuan ti Israel. Ket dumtengto ti aldaw a nasken a masaplit ken agsagabada.

11 Gapuna, kalpaskan ti pannakaabogda nga agsublisubli, ta kasta ti kinuna ti anghel, adunto ti agsagaba iti lasag, ket saanto a maipalubos ti pannakaungawda, gapu kadagiti kararag dagiti napudno; maiwaraswarasdanto, ken masaplit, ken magurguradanto; nupay kasta, kaasianto ida ti Apo, ta "inton dumtengen ti ^bpannakaammoda iti Manubbotda, ^cmaurnongdanto ma-

nen a sangsangkamaysa kadagiti daga a tawidda.

12 Ket nagasatto dagiti "Gentil, isuda nga insurat ti propeta; ta adtoy, no la ketdi agbabawidda ken saanda a makiranget iti Zion, ken saanda nga urnongen ti bagbagida iti dayta nabileg ken ^bmakarimon a simbaan, maisalakandanto; ta tungpalento ti Apo a Dios ti "katulagan nga inaramidna kadagiti annakna; ket daytoy ti gapu ti nangisuratan ti propeta kadagitoy a banag.

13 Gapuna, dilpatanto dagiti makiranget iti Zion ken kadagiti natulagan a tao ti Apo dagiti dapanda; ket saanto nga "agbain dagiti tao ti Apo. Ta tao ti Apo dagiti ^bmanguray kenkuana; ta agur-urayda pay laeng iti idadatang ti Mesias.

14 Ket adtoy, kas maibatay kadagiti balikas ti propeta, itudingto manen ti Mesias ti bagina iti "maikadua a gundaway a mangtunton kadakuada; gapuna, ^bagpakitanto kadakuada a nabileg ken nagloriaan, iti "pannakadadael dagiti kabusorda, inton dumteng dayta nga aldaw a mamatidan kenkuana; ket awanto ti madadael kadagiti mamati kenkuana.

8a Est. 2:6; 1 Ne. 7:13;

2 Ne. 25:10;

Omni 1:15;

Hel. 8:20-21.

b 2 Ari 24:10-16;

25:1-12.

PNK Israel—Ti pannakasinasina ti Israel.

9a 1 Ne. 10:3.

b 1 Ne. 19:10, 13;

Mosiah 3:9;

3 Ne. 11:14-15.

PNK Pannakailansa iti Krus.

10a Mat. 27:24-25.

11a 1 Ne. 22:11-12;

2 Ne. 9:2.

b Os. 3:5.

c PNK Israel—Ti pannakaummong ti Israel.

12a 1 Ne. 14:1-2;

2 Ne. 10:9-10.

b PNK Sairo—Ti simbaan ti sairo.

c PNK Katulagan ni Abraham.

13a 3 Ne. 22:4.

b Isa. 40:31;

1 Ne. 21:23;

DkK 133:45.

14a Isa. 11:11;

2 Ne. 25:17; 29:1.

b 2 Ne. 3:5.

c 1 Ne. 22:13-14.

15 Ket "madadaelto dagiti sanan a mamati kenkuana, agpada a babaen ti ^bapuy, ken ti bagyo, ken ginggined, ken panagayus ti dara, ken ^cangol, ken bisin. Ket maammuandanto a Dios ti Apo, ti Nasantuan ti Israel.

16 "Ta maagaw kadi iti maingel ti nasamsam, wenno mawayawayaan kadi ti ^bnainkalintegang ti pannakabaludna?

17 Ngem kasta ti kinuna ti Apo: Maipanawto met uray dagiti "balud ti maingel, ken maidulin ti sinamsam ti pagamamkan; ta ^bisalakanto ti ^cNaindaklan a Dios dagiti natulagan a taona. Ta kastoy ti kinuna ti Apo: Makirupirakto kadakua da a makirupir kenka—

18 Ken taraonakto dagiti mangirurumen kenka, iti bukodda a lasag; ken mabartekdanto iti bukodda a dara a kasla nasam-it nga arak; ket maammuanto ti amin a tao a siak nga Apo ti Mangisalakan ken ^aMannubbotda, ti ^bNaindaklan ti Jacob.

KAPITULO 7

Agsao ni Isaias a kasla Mesias—Maaddaan ti Mesias iti pagsasao dagiti masirib—Itayananto ti bukotna kadagiti mannaplit—Saan-

to a maibabain—Idilig iti Isaias 50. Agarup 559-545 s.c.

WEN, ta kastoy ti kinuna ti Apo: Pinapanawka kadi, wenno pinagtalawka a saanton nga agsubli iti kaano man? Ta kastoy ti kinuna ti Apo: Yan ti kasuratan ti pannakisina ti inam? Ta pinapanawka, aya, wenno inlakoka, aya, kadagiti agpautang? Wen, asino kadakayo ti inlakok? Adtoy, "inlakoyo ti bagbagiyo gapu iti kinamanagbasolyo, ket napapanaw ti inayo gapu iti basbasolyo.

2 Gapuna, idi immayak, awan ti tao; idi "immawagak, wen, awan ti simmungbat. O balay ti Israel, immababa kadin ti imak ket saanen a makasubbot, wenno awan kadin ti bilegko a mangisalakan? Adtoy, inabbatak ti ^bbaybay gapu iti ungetko, pinagbalinko a langalang dagiti ^ckarayanda ket nalaes dagiti ^dikanda gapu ta naabbat ti danumda, ket natayda gapu iti waw.

3 "Pinagmantok ti langit, ket binungonko ida iti ^bsipnget.

4 Inikkannak ti Apo a Dios iti "pagsasao dagiti masirib, tapno makapagsaoak iti panawenmo, O balay ti Israel. Binigat nga agriing no nabannogkan.

15a 2 Ne. 10:16; 28:15;
3 Ne. 16:8.

PNK Maudi nga
Aldaw, Ud-udina
nga Aldaw.

^b Jacob 6:3.
^c DkK 97:22-26.

16a Isa. 49:24-26.
^b PIP dagiti natulagan
a tao ti Apo, kas

naagapad iti
bersikulo 17.

17a 1 Ne. 21:25.
^b PNK Jehova.
^c 2 Ari 17:39.

18a PNK Mannubbot.
^b Gen. 49:24;
Isa. 60:16.

7 1a PNK Ikakalilis.
2a Prov. 1:24-25;

Isa. 65:12;
Alma 5:37.

^b Ex. 14:21;
Sal. 106:9;
DkK 133:68-69.

^c Jos. 3:15-16.
^d Ex. 7:21.

3a Ex. 10:21.
^b Apoc. 6:12.
4a Luc. 2:46-47.

Riingenna ti lapayagko a dumngeng a kas iti masirib.

5 Linuktan ti Apo a Dios ti "lapayagko, ket saanak a nag-sukir, wenno immadayo.

6 Intayak ti likudko iti "manaplit, ken ti rupak iti nagparut iti buok. Diak inlinged ti rupak iti pannakaibabain ken panna-katupra.

7 Ta tulongannak ti Apo a Dios, ngarud saanak a maibabain. Ngarud insaganak ti rupak a kasla mulinaw, ket ammok a saanakto a mabain.

8 Ket asideg ti Apo, ket inkalintegannak. Asino ti sumuppiat kaniak? Agkaykaysatayo. Asino ti kabusorko? Umasideg koma kaniak, ket saplitek iti bileg ti balikasko.

9 Ta tulongannak ti Apo a Dios. Ket amin dagiti "mama-basol kaniak, adtoy, dumaandanto a kas iti pagan-anay, ket kanento ida ti sanga.

10 Asino kadakayo ti agbuteng iti Apo, ti agtungpal iti "timek ti adipenna, ti magna iti kasipngetan nga awan ti silawna?

11 Adtoy dakayo amin a nangparnuay iti apuy, a nangbalkot iti bagiyo iti rissik, nagna iti lawag ti "apuyyo ken iti rissik a pinarnuayyo. Awatenyonto daytoy kaniak—mataykayonto a sileleddaang.

KAPITULO 8

Kadagiti ud-udina nga aldaw, liwliwaento ti Apo ti Zion ken ummngennanto ti Israel—Dumtengto iti Zion dagiti masubbot a nappuanan rag-o—Idilig iti Isaias 51 ken 52:1–2. Agarup 559–545 s.c.

IMDENGANDAK, dakayo a simmurot iti kinalinteg. Kitaenyo ti "bato a nakatubayanyo, ken ti lawa ti abut a nakakalianyo.

2 Kitaenyo ni Abraham, ti "amayo, ken ni ^bSara, isu a nangyanak kadakayo; ta inawagak a maymaysa, ket binendisionak.

3 Ta liwliwaento ti Apo ti "Zion, liwliwaennanto amin a nadadael a pasetna; ket aramidennanto ti ^blangalangna a kasla Eden, ken kasla hardin ti Apo ti disiertonan. Masarakanto sadiay ti rag-o ken ragsak, pagnagyanan ken samiweng.

4 Imdengandak, tattaok; ket dumngegkayo kaniak, O pagiliak; ta agtaudto kaniak ti "paglintegan, ket ipatawkonto ti lintegko a ^bmangsilaw kadagiti tao.

5 Asidegen ti kinalintegko; naramiden ti "pannakaisalakanko, ket tinta imak ti mangeddeng kadagiti tao. Urayendakto dagiti ^bisla, ket agtalekdanto kaniak.

6 Iturongyo dagiti matayo iti langit, ken kumitakayo iti daga iti baba; ta "agpukawto ti ^blangit

5a DkK 58:1.
6a Mat. 27:26;
2 Ne. 9:5.
9a Rom. 8:31.
10a DkK 1:38.
11a Uk. 17:6.
8 1a PNK Bato.
2a Gen. 17:1–8;

DkK 132:49.
b Gen. 24:36.
3a PNK Zion.
b Isa. 35:1–2, 6–7.
4a MB pannursuro,
doktrina.
Isa. 2:3.
PNK Ebanghelio.

b PNK Silaw,
Silaw ni Cristo.
5a PNK Panna-
kaisalakan.
b 2 Ne. 10:20.
6a 2 Ped. 3:10.
b HEB mawarawara.
Sal. 102:25–27.

a kasla asuk, ket ‘dumaanto ti daga a kasla pagan-anay; ket matayto iti kasta a wagas dagiti agnaed dita. Ngem agnanayonto ti pannakaisalakanko, ket saanto a mawaswas ti kinalintegko.

7 Imdengandak, dakayo a ma-kaammo iti kinalinteg, dakayo a nangisuratak ti pusoda iti paglintegak, diyo “pagamkan ti umsi dagiti tao, kasta met a dikayo agbuteng iti panangsusikda.

8 Ta kanento ida ti sanga a kas iti pagan-anay, ken kanento ida ti igges a kas iti dilana. Ngem mataginayonto ti kinalintegko, ket agtultuloyto iti tunggal kaputotan ti pannakaisalakanko.

9 Agriingkayo, agriingkayo! Ipanyo amin a “pigsayo, O takiang ti Apo; agriingkayo a kas kadagiti nagkauna nga aldaw. Saan kadi nga isu ti nangrangrang kay ken ni Rahab, ken nangsugat iti dragon?

10 Saan kadi nga isu ti nangabbat iti baybay, ti danum ti nalawa a taaw, a nangaramid iti lansad ti baybay a “pagballasiwan dagiti nasubbot?

11 Ngarud, naisubli ti “pannubbot ti Apo, ken dimteng nga ^bagkankanta iti Zion; ket maipatawto iti uloda ti agnanayon a rag-o ken kinasanto; ket magun-oddanto ti kinaragsak ken rag-o; umasiabto ti leddaang ken “panagladladingit.

12 “Siak ti isu; wen, siak ti

nangliwliwa kadakayo. Adtoy, asinoka, sika a rumbeng nga ^bagbuteng iti tao, a matay, ken ti anak ti tao, nga agbalinto a kasla ‘ruot?

13 Ken “nanglipat iti Apo a namarsua kenka, a nanggaw-at iti langit, ken nangipatakder iti pamuon iti daga, ken nagtultuloy a maamak iti inaldaw, gapu iti pungtot ti mangidadanes, a kas man la sisasaganan a mangdaael? Ket sadino ti yan ti pungtot ti mangidadanes?

14 Maganatan ti naibelleng a balud, a mawayawayaan, ken saan koma a matay iti abut, ken saan koma met a matnag ti ti-^anapayna.

15 Ngem siak ti Apo a Diosyo, nga agungor dagiti “dalluyonna; ti Apo ti Pangen ti naganko.

16 Ket naisubokon dagiti balikasko kadakayo, ket nalingdankayon iti anniniwan ti imak, tapno maimulak ti langit ken maikabilkon ti pamuon iti daga, ket kunak iti Zion: Adtoy, dakayo ti “taok.

17 Agriingka, agriingka, tumakderka, O Jerusalem, a binartek ti ima ti Apo iti “kopa ti ^bpungtotna—sika a nabartek iti napespes nga ared-ed iti agkilkilno a kopa—

18 Ket awan ti mangipatuldo kenkuana kadagiti lallaki nga impasngayna; uray man la koma no nangkibin kenkuana,

6c HEB agrupsa.

7a Sal. 56:4, 11;

DkK 122:9.

9a DkK 113:7-8.

10a Isa. 35:8.

11a PNK Pannakasubbot,

Subboten, Nasubbot.

^b Isa. 35:10.

^c Apoc. 21:4.

12a DkK 133:47; 136:22.

^b Jer. 1:8.

^c Isa. 40:6-8;

1 Ped. 1:24.

13a Jer. 23:27.

15a 1 Ne. 4:2.

16a 2 Ne. 3:9; 29:14.

17a Isa. 29:9; Jer. 25:15.

^b Luc. 21:24.

kadagiti annakna a lallaki a tinarakenna.

19 Dumteng kenka dagitoy dua nga “annak a lallaki, asino ti makipagrikna kenka—iti panakaputong ken pannakadaaelmo, ken iti bisin ken iti espada—ken asino ti pangliwliwaek kenka?

20 Natalimudaw dagiti annakmo a lallaki, malaksid dagitoy dua; nadupoyda iti ngudo ti amin a kalsada; a kas iti atap a bumarro iti iket, napnoda iti pungtot ti Apo, ti unget ti Diosmo.

21 Ngarud denggem ita dagitoy, sika nga agsagsagaba, ken “nabartek, ket saan nga iti arak:

22 Kastoy ti kinuna ti Apom, “impakaasi ti Apo ken Diosmo ti pagbanagan dagiti taona; adtoy, innalakon iti imam ti agkilkilno a kopa, ti ared-ed ti pungtotko iti kopa; saankanto nga uminum manen.

23 Ngem “yawatkonto kadagiti namagsagaba kenka; a nagkuna iti kararuam: Agtamedka, tapno makapagtuloykami—ket inyunatmo ti bagim a kasla daga ken kalsada kadagiti magna.

24 “Aagriingka, agriingka, ipanmo amin a ^bpigsam, O ^cZion; yusongmo ti napintas a pagananaymo, O Jerusalem, ti nasantuan a siudad; ta ^dawanen ti umay kenka manipud ita a saan a nakugit ken narugit.

25 Sapridem ti tapok iti bagim; “bumangonka, agtugawka, O Jerusalem; rumuk-atka iti ^bnangbekkel kenka, O balud ti babai nga anak ti Zion.

KAPITULO 9

Maurnongto dagiti Hudio kadagiti amin a daga a naikari kadakuada—Ti Pannubbot ti mangsaka iti tao manipud iti Pannakatnag—Agungarto ti bagi dagiti natay manipud iti tanem, ken dagiti espirituda manipud iti impierno ken iti paraiso—Maukomdanto—Ti Pannubbot ti mangisalakan manipud ken patay, impierno, iti sairo, ken awan patinggana a panagrigat—Maisalakanto dagiti nalinteg iti pagarian ti Dios—Maibanag ti dusa ti basol—Ti Nasantuan ti Israel ti agbambantay iti ruangan. Agarup 559–545 s.c.

KET ita, ay-ayatek a kakabsatko, binasak dagitoy a banag tapno maammuanyo dagiti “tulag ti Apo nga intulagna kadagiti amin a balay ti Israel—

2 A nakisao kadagiti Hudio, babaen dagiti nasantuan a propetana, a kas idi punganay, iti nagsasaruno a kaputotan, agingga a dumteng ti panawen a “pannakaisublida iti pudno a simbaan ken sakup ti Dios; inton ^baguurnongda nga agawid

19a Apoc. 11:3.

21a 2 Ne. 27:4.

22a Jer. 50:34.

23a Zac. 12:9.

24a Isa. 52:1–2.

b DkK 113:7–8.

c PNK Zion.

d Jl. 3:17.

25a PIP bumangon iti tapok ken agtugaw a sidadayaw, ta nasubboten iti kamaudiananna.

b DkK 113:9–10.

9 1a PNK Katulagan ni Abraham.

2a 2 Ne. 6:11.

PNK Pannakaisubli ti Ebanghelio.

b PNK Israel—Ti pannakaummong ti Israel.

iti daga a tinawidda, ken maka-pagsimpadan iti amin a daga a naikari kadakuada.

3 Adtoy, ay-ayatek a kakab-satko, sawek kadakayo dagitoy a banag tapno agrag-okayo, ket "yangadyo ti uloyo iti agnana-yon, gapu iti bendision ti Apo a Dios kadagiti annakyo.

4 Ta ammok nga inggaedyo ti nagamiris, adu kadakayo, ti makaammo iti banag nga umay; gapuna ammok nga ammoyo a masapul a madadael ken matay ti lasagtayo; nupay kasta, makitayatoyonto ti Dios iti "bagitayo.

5 Wen, ammok nga ammoyo nga ipakitananto ti bagina kadakuada nga adda iti Jerusalem, a naggapuantayo ta mainugot kadakuada; ta nasken nga ipalubos nga agsagaba ti naindaklan a "Namarsua tapno paiturayan iti tao iti lasag, ken matay para iti ^bamin a tao, tapno mabalín a paiturayan kenkuana ti amin a tao.

6 Ta matay amin a tao, tapno matungpal ti manangngaasi a "panggep ti mannakabalin a Namarsua, masapul nga adda bileg ti ^bpanagungar, ken masapul a mapasamak iti tao ti panagungar babaen ti pannakatnag; ta

immay ti "pannakatnag gapu iti panagsalungasing; ket gapu ta natnag ti tao "naisina iti Apo.

7 Gapuna, nasken ti "agnanayon a ^bpannakasubbot—ket malaksid no mapasamak ti agnana-yon a pannakasubbot saan a maikkan daytoy a panagrupsa ti bagi iti gundaway a saanen nga agrupsa. Gapuna, ti "immuna a panangukom nga immay iti tao, "mabalín koma met nga awan ti patinggana. Ket no kasta, malungsot ken agrupsa daytoy a lasag iti daga, tapno saanen a bumangon.

8 O ti "sirib ti Dios, ti ^basi ken "paraburna! Ta adtoy, no saanen a bumangon ti "lasag nasken nga agtungpal ti espiritutayo iti dayta anghel a "natnag manipud iti sidong ti Agnana-yon a Dios, ket nagbalin a ^fsairo, ket saantayton a makabangon.

9 Ket masapul nga agbalin dagiti espiritutayo a kas kenkuana, ket agbalintayo a sairo, "anghel iti sairo, a ^bmayadayo iti sango ti Diostayo, ket makipagnaed iti ama ti "kinaulbod, iti panagrigat, a mayarig kenkuana; wen, iti dayta parsua a "nangallilaw kadagiti immuna a nagannak ka-

2c 2 Ne. 10:7-8.

PNK Naikari a Daga.

3a Pjs, Sal. 24:7-10.

4a Job 19:26;

Alma 11:41-45;

42:23;

Hel. 14:15;

Morm. 9:13.

5a PNK Agparsua,
Panagparsua.

^b Jn. 12:32; 2 Ne. 26:24;

3 Ne. 27:14-15.

6a PNK Plano ti
Pannakaisalakan.

^b PNK Panagungar.

^c PNK Pannakatnag
da Adan ken Eva.

^d 2 Ne. 2:5.

7a Alma 34:10.

^b PNK Mangsubbot,
Pannubbot.

^c Mosiah 16:4-5;

Alma 42:6, 9, 14.

^d Mosiah 15:19.

8a Job 12:13; Abr. 3:21.

PNK Kinasirib.

^b PNK Kaasi,
Manangngaasi.

^c PNK Parabur.

^d DkK 93:33-34.

^e Isa. 14:12;

2 Ne. 2:17-18;

Moises 4:3-4;

Abr. 3:27-28.

^f PNK Sairo.

9a Jacob 3:11;

2 Ne. 5:25, 39.

^b Apoc. 12:7-9.

^c PNK Panagulbod.

^d Gen. 3:1-13;

Mosiah 16:3;

Moises 4:5-19.

datayo, a ^a“nangaramid iti bagina a kas ^fanghel ti silaw, ket kiburrenna ti annak ti tao iti ^snalimed a kinnunsabo ti pampapatay ken amin a kita ti nalimed a trabaho ti kinasipnget.

10 O, anian a kinaindaklan ti kinaimbag ti Diostayo, a nangisagana iti dalan nga agpaay iti panaglibastayo manipud iti daytoy nakabutbuteng nga ayup; wen, dayta ayup, ^a“patay ken ^bimpierno, nga awagak iti pannakatay ti bagi, ken pannakatay ti espiritu.

11 Ket gapu iti wagas ti ^a“panangsubbot ti Diostayo, ti Nasantuan ti Israel, yawatto daytoy ^bipapatay a nasaok, a naindagaan, dagiti minatayna; a ti patay ti tanem.

12 Ket daytoy nasaok nga ^a“ipapatay, a naespirituan nga ipapatay, yawatnanto dagiti minatayna; ^bimpierno daytoy a naespirituan a pannakatay; gapuna, masapul a yawat ti patay ken impierno dagiti minatayda, ket masapul a yawat ti impierno dagiti espiritu nga adipenna, ket masapul a yawat ti tanem dagiti bagi nga adipenna, ket ^cagkaykaysanto dagiti bagi ken ^despiritu ti tao; ket babaen

dayta ti pannakabalin ti panangungar ti Nasantuan ti Israel.

13 O, anian a kinaindaklan ti ^a“panggep ti Diostayo! Gapu ta iti sabali a bangir, masapul a yawatna dagiti espiritu ti nalinteg iti ^bparaiso ti Dios, ken yawatna dagiti bagi a nalinteg iti tanem; ket ^cmaisubli manen ti espiritu ken ti bagi iti sigud a kasasaadna, ket agbalin amin a tao a saan nga agrupsa, ken ^dsaan a matay, ket sibibiagda a kararua, nga addaan iti ^enaan-anay a ^fpannakaammo a mayarig kadaytoy iti lasag, malaksid laeng ta ammotayo a naan-anayto.

14 Gapuna, maaddaantayonto iti naan-anay a ^a“pannakaammo kadagiti amin a ^bnagbasolantayo, ken dagiti kinarugittayo, ken ti ^ckinalamolamotayo; ket maaddaanto dagiti nalinteg iti naan-anay a pannakaammo iti panagragragsakda, ket ti ^dkinalintegda, a ^enakawesan iti ^fkinalingdalus, wen, a kas iti ^gkawes ti kinalinteg.

15 Ket mapasamakto nga inton makalasaten amin a tao iti daytoy umuna a pannakatay nga agturong iti biag, gapu ta no sandan nga agrupsa, masapul a

9e 2 Cor. 11:14;

Alma 30:53.

f DkK 129:8.

g PNK Nalimed
a Kinnunsabo.

10a Mosiah 16:7–8;

Alma 42:6–15.

b PNK Impierno.

11a PNK Salakan.

b PNK Ipatatay,
Naindagaan nga.

12a PNK Ipatatay,

Naespirituan nga.

b DkK 76:81–85.

c PNK Espiritu.

d PNK Panangungar.

13a PNK Plano ti

Pannakaisalakan.

b DkK 138:14–19.

PNK Paraiso.

c Alma 11:43.

d PNK Saan a Matay,
Kinaagnanayon.

e PNK Naan-anay.

f DkK 130:18–19.

14a Mosiah 3:25;

Alma 5:18.

b PNK Manidsidir
a Basol.

c Morm. 9:5.

d PNK Nalinteg,
Kinalinteg.

e Prov. 31:25.

f PNK Natarnaw,
Kinatarnaw.

g DkK 109:76.

sumaklangda iti "pangukoman ti Nasantuan ti Israel; ket dumtengton ti ^bpanangukom, ket iti kasta kasapulan a maukomda babaen ti nasantuan a panangukom ti Dios.

16 Ket naipanamna, iti panagbiag ti Apo, ta insao ti Apo a Dios daytoy, ken isu ti agnanayon a ^asaona, a saan a ^bmapukaw, nga isuda a nalinteg agtalinaedto a nalinteg, ket isuda a ^cnarugit agtalinaedto a ^dnarugit; gapuna, dagiti narugit isuda ti ^esairo ken dagiti anghelna, ket agtungpalto iti ^fagnanayon nga apuy; a naisagana nga agpaay kadakuada; ket ti panagtuokda kas iti ^gdan-aw ti apuy ken asupre, a ti gil-ayabna agpangato nga agnanayon ken awan patinggana.

17 O ti kinaindaklan ken ^akinainteg ti Diostayo! Gapu ta aramidenna amin a saona, a nagtaud iti ngiwatna, ket nasken a matungpal ti lintegna.

18 Ngem, adtoy, dagiti nalinteg, dagiti ^asanto ti Nasantuan ti Israel, isuda a namati iti Nasantuan ti Israel, isuda a nakaibtur kadagiti ^bkrus iti lubong, ken nangumsi iti pannakaibabain daytoy, ^ctawidendanto ti ^dpagarian ti Dios, a naisagana nga

agpaay kadakuada ^emanipud iti pannakabukel ti lubong, ket naan-anayto nga ^fagnanayon ti rag-oda.

19 O ti kinaindaklan ti asi ti Diostayo, ti Nasantuan ti Israel! Gapu ta ^ainsalakanna dagiti santona manipud iti ^bnakabutbuteng nga ayup a sairo, ken patay, ken ^cimpierno, ken ti dan-aw ti apuy ken asupre, nga isu ti awan patinggana a panagtutuok.

20 O anian a kinaindaklan ti ^akinasanto ti Diostayo! Ta ^bammona amin a banag, ket awan ti uray ania a banag a saanna nga ammo.

21 Ket immay ditoy lubong tapno ^aisalakanna ti amin a tao no dumngegda iti timekna; ta adtoy, inturedna ti rigat ti amin a tao, wen, ti ^brigat ti amin a sibibiag a naparsua, lallaki, babai, ken ubbing a padapada, a kameng ti kaamaan ni ^cAdan.

22 Ket inturedna daytoy tapno umay ti panagungar kadagiti amin a tao, ta masapul nga agtakder ti amin iti sangona iti naindaklan nga aldaw ti panangukom.

23 Ket imbilinna kadagiti amin a tao a masapul nga ^aag-

15a PNK Panangukom, ti Maudi a.

b Sal. 19:9; 2 Ne. 30:9.

16a 1 Ari 8:56; DkK 1:38; Moises 1:4.

b DkK 56:11.

c PNK Rugit, Kinarugit.

d 1 Ne. 15:33-35;

Alma 7:21;

Morm. 9:14;

DkK 88:35.

e PNK Sairo.

f Mosiah 27:28.

g Apoc. 21:8;

2 Ne. 28:23;

DkK 63:17.

17a PNK Linteg.

18a PNK Santo.

b Luc. 14:27.

c DkK 45:58; 84:38.

d PNK Pannakaitan-ok.

e Alma 13:3.

f PNK Agnanayon

a Biag.

19a DkK 108:8.

b 1 Ne. 15:35.

c PNK Impierno.

20a PNK Kinasanto.

b Alma 26:35;

DkK 38:2.

21a PNK Panna-

kaisalakan.

b DkK 18:11; 19:18.

c PNK Adan.

23a PNK Agbabawi, Panagbabawi.

babawida, ken ^bmabuniaganda iti naganna, nga addaan naan-anay a pammati iti Nasantuan ti Israel, wenno saanda a maisalakan iti pagarian ti Dios.

24 Ket no saanda nga agbabawi ken mamati iti ^anaganna, ken mabuniagan iti naganna, ken ^bagibtur agingga iti panungpalan, masapul a ^cmailunodda; gapu ta kinuna ti Apo a Dios, ti Nasantuan ti Israel.

25 Gapuna, nangted iti ^apaglintegan; ket no ^bawan ti naited a paglintegan awan ti dusa; ket no awan ti dusa awan ti panangeddeng; ket no awan ti panangeddeng ti asi ti Nasantuan ti Israel ti maipaay kadakuada, gapu iti pannakasubbot, ta naisalakanda babaen ti bilegna.

26 Gapu ta sungbatan ti ^apannakasubbot ti kasapulan ti ^blintegna, kadagiti amin a ^csaan a nakayawatan ti ^dpaglintegan, ta naisalakanda iti dayta nakabutbuteng nga ayup, patay ken impierno, ken iti sairo, ken iti dan-aw ti apuy ken asupre, nga isu ti awan patinggana a panagtutuok; ket naisublida iti

Dios a nangted iti ^eangesda, nga isu ti Nasantuan ti Israel.

27 Ngem ay-ay pay ti nakaite-dan ti ^apaglintegan, wen, adda amin kenkuana dagiti bilin ti Dios, a kas kadatayo, ket dinanto tungpalen, ken dadaelenna dagiti aldaw ti pannakasuotna, ta nakaal-alinggetto ti kasasaadna!

28 O ti nasikap a ^apanggep dayta a sairo! O ti ^bkinapasin-dayag, ken kinarukop, ken kinamaag ti tao! Pagarupenda a ^cmasiribda no adda ^dadalda, ket saanda a dumngeg iti ^epammagbaga ti Dios, gapu ta dida ikankano, ta ipapanda nga ammoda ti maipapan kadakuada, gapuna, kinamaag ti siribda ket saanda a magunggonaan iti daytoy. Ket maungawdanto.

29 Ngem nasayaat ti adda adalna no ^adumngegda kadagiti ^bpammagbaga ti Dios.

30 Ngem ay-ay pay dagiti ^abaknang, a nabaknang kadagiti banag iti lubong. Uyawenda ti marigrigat gapu ta baknangda, ken ^bidadanesda ti napakumbaba, ket adda kadagiti kinabaknangda ti puspusoda; gapuna, ti

23b PNK Buniag,
Panagbuniag.

24a PNK Jesucristo—
Panangawattayo iti
nagan ni Jesucristo.

b PNK Agibtur.

c PNK Pannakailunod.

25a San. 4:17.

PNK Paglintegan.

b Rom. 4:15; 2 Ne. 2:13;
Alma 42:12-24.

PNK Agsungbat,
Kaadda ti
Sungsungbatan,
Pakaammo.

26a 2 Ne. 2:10;
Alma 34:15-16.

PNK Mangsubbot,
Pannubbot.

b PNK Linteg.

c Mosiah 3:11.

d Mosiah 15:24;
DKK 137:7.

e Gen. 2:7;

DKK 93:33;
Abr. 5:7.

27a Luc. 12:47-48.

28a Alma 28:13.

b PNK Awan
Kaes-eskanna,

Parammag.

c Luc. 16:15;

2 Ne. 26:20; 28:4, 15.

d Prov. 14:6; Jer. 8:8-9;

Rom. 1:22.

PNK Kinapalang-
guad; Kinasirib.

e Alma 37:12.

PNK Balakad.

29a 2 Ne. 28:26.

b Jacob 4:10.

30a Luc. 12:34;

1 Tim. 6:10;

DKK 56:16.

b PNK Nakurapay.

kinabaknangda ti diosda. Ket adtoy, mapukawto met a kas kadakuada ti kinabaknangda.

31 Ken ay-ay pay dagiti tuleng a saan a ^adumngeg; gapu ta maungawdanto.

32 Ay-ay pay dagiti bulsek a saan a makakita; gapu ta maungawdanto met.

33 Ay-ay pay dagiti natangken ti panagpuspusona, gapu ta tin-to pannakaammoda iti kinada-kesda ti mangdadael kadakuada iti ud-udina nga aldaw.

34 Ay-ay pay ti ^aulbod, gapu ta maitappuakto iti ^bimpierno.

35 Ay-ay pay ti mammapatay nga irantana ti ^apumatay, ta ^bmatayto.

36 Ay-ay pay dagiti ^aman-kiabig ta maitapuakdanto iti impierno.

37 Wen, ay-ay pay dagiti ^aag-daydayaw kadagiti didiosen, gapu ta ti sairo iti amin a sairo agragsak gapu kadakuada.

38 Ket, iti ababa a pannao, ay-ay pay dagiti amin a matay a sibabasal; agsipud ta ^aagsubli-danto iti Dios, ket makitadanto ti rupana, ket agtalinaeddanto iti basbasolda.

39 O, patpatgek a kakabsatko,

laglagipenyo ti kinaalingget ti panagsalungasing iti dayta Nasantuan a Dios, ket kasta met ti kinaalingget ti pananakatinnag iti awis dayta a ^anasikap. Laglagipenyo, a ^bpatay ti ^cnailubongan a pampanunot, ket ^abiag nga ^aagnanayon ti naespirituan a pampanunot.

40 O, patpatgek a kakabsatko, denggenyo dagiti balikasko. Laglagipenyo ti kinaindaklan ti Nasantuan ti Israel. Saanyo a kunaen a nagsaoak iti nadagsen a banag a maibusor kadakayo; ta no aramidenyo, tagidaksenyo ti ^akinapudno; gapu ta nasaok dagiti balikas ti Namarsua kadakayo. Ammok a ^bnadagsen dagiti balikas ti kinapudno kadagiti amin a narugit; ngem saan nga agbuteng dagiti nalinteg kadagitoy, gapu ta ay-ayatenda ti kinapudno ket saanda nga agbuteng.

41 O ngarud, patpatgek a kakabsatko, ^aumaykayo iti Apo, ti Nasantuan. Laglagipenyo a nalinteg ti dalanna. Adtoy, ^bakikid ti ^cdalan nga agpaay iti tao, ngem naiwayat a nalinteg nga agturong iti sangona, ket ti Nasantuan ti Israel ti ^dagban-

31a Eze. 33:30-33;
Mat. 11:15;
Mosiiah 26:28;
DkK 1:2, 11, 14;
Moises 6:27.

34a Prov. 19:9.
PNK Napudno,
Kinapudno;
Panagulbod.

^b PNK Impierno.

35a Ex. 20:13;
Mosiiah 13:21.

^b PNK Kadagsenan
a Pannakadusa.

36a 3 Ne. 12:27-29.

PNK Kinadalus
ti Dayaw.

38a Alma 40:11, 13.

39a 2 Ne. 28:20-22; 32:8;

Mosiiah 2:32; 4:14;
Alma 30:53.

^b Rom. 8:6.

PNK Nailubongan.

^c PNK Ipatapatay,
Naespirituan nga.

^d Prov. 11:19.

^e PNK Agnanayon
a Biag.

40a PNK Kinapudno.

^b 1 Ne. 16:2;

2 Ne. 28:28; 33:5.

41a 1 Ne. 6:4;

Jacob 1:7;

Omni 1:26;

Moro. 10:30-32.

^b 2 Ne. 31:17-21;

Alma 37:46;

DkK 132:22, 25.

^c Luc. 13:24;

2 Ne. 33:9;

Hel. 3:29-30.

^d 2 Ne. 31:9, 17-18;

3 Ne. 14:13-14;

DkK 43:7; 137:2.

tay iti ruangan; ket awan ti tinangdananna nga adipen sadiay, ket awan ti sabali a dalan malaksid ti ruangan; agsipud ta saan a maallilaw, gapu ta Apo a Dios ti naganna.

42 Ket maluktan ti siasino man nga agtuktok kenkuana; ket dagiti “masirib, ken dagiti addaan adal, ken dagiti nabaknang, a ^bmanagpannakkell gapu iti adalda, saririt ken kinabaknangda—wen, isuda dagiti umsienna; ket malaksid no iwaksida dagitoy a banag, ket ibilangda dagiti bagida a “maag iti sango ti Dios, ket agtamedda a “sipapakumbaba, saannanto a luktan ida.

43 Ngem ti adda kadagiti masirib ken kadagiti manakem “maipaidamto kadakuada iti agnanayon—wen, dayta kinaragsak a naisagana nga agpaay kadagiti santo.

44 O, patpatgek a kakabsatko, laglagipenyo dagiti balikasko. Adtoy, uksoyek dagiti kawesko, ket iwagwagko ida iti sangoyo; ikararagko iti Dios ti pannakaisalakanko ta isu ti mangkita kaniak babaen dagiti “nasiput a matana; gapuna, maammuan-yonto iti ud-udina nga aldaw, inton maukom amin a tao kadagiti aramidida, a sinaksian ti Dios ti Israel ti ^bpanangiwagsakko kadagiti basolyo manipud iti

kaunggak, ket agtakderak a silalawag iti sangona, ket “nailisiak iti darayo.

45 O, ay-ayatek a kakabsatko, tallikudanyo dagiti basolyo; “lettatenyo dagiti kawar a nangpungo kadakayo; kumamangkayo iti Dios a ^bpundasion ti pannakaisalakanyo.

46 Isaganayo dagiti kararuayo iti dayta nadayag nga aldaw a pannakaipaay ti “linteg kadagiti nalinteg, a kas iti aldaw ti ^bpanangukom, tapno saankayo nga agarigenggen iti nakaal-alingget a panagbuteng; tapno saanyo a malagip dagiti nakaal-alingget a “panagbasol iti kinnaan-anay, ket mapilitkayo nga agkuna: Nasantuan, nasantuan dagiti panangukomyo, O Apo Dios a “Mannakabalin amin—ngem ammok ti nagbasolak; sinalungasingko ti lintegmo, ket bukodko dagiti basolko; ket inikutannak ti sairo, ta biktimaak ti nakaal-alingget a panagrigrigatna.

47 Ngem adtoy, kakabsatko, masapul, aya, a riingenkayo iti nakaal-alingget a kinapudno dagitoy a banag? Riribukek, aya, ti kaungganyo no natar-naw ti kapanunotanyo? Agbalinak kadi a napudno kadakayo a maibatay iti kinalawag ti kinapudno no nawayawayaankayo iti basol?

42a Mat. 11:25.

b PNK Kinapalangguad.

c 1 Cor. 3:18-21.

d PNK Napakumbaba, Kinapakumbaba.

43a 1 Cor. 2:9-16.

44a Jacob 2:10.

b Jacob 1:19.

c Jacob 2:2; Mosiah 2:28.

45a 2 Ne. 28:22; Alma 36:18.

b PNK Bato.

46a PNK Linteg.

b PNK Panangukom, ti Maudi a.

c Mosiah 3:25.

d 1 Ne. 1:14; Moises 2:1.

48 Adtoy, no nasantuankayo nasantuan ti pannakisaok kadakayo; ngem gapu ta saankayo a nasantuan, ken bigbigendak kas maestro, nasken unay nga "isurok kadakayo dagiti bunga ti ^bbasol.

49 Adtoy, kagura ti kaunggak ti basol, ket pagragsakan ti pusok ti kinalinteg; ket "dayawekto ti nasantuan a nagan ti Diosko.

50 Umaykayo, kakabsatko, tunggal maysa a mawaw, umaykayo iti "dandanum; ken ti asino man nga awanan iti kuarta, umaykayo gumatang ken mangnan; wen, umaykayo gumatang iti arak ken gatas nga awanan ^bkuarta ken awanan gatad.

51 Gapuna, saankayo nga agbusbos iti kuarta iti awan pategna, wenno agpaay ti "bannogyo iti awan kaes-eskanna. Dumnggekayo a sireregta kaniak, ket laglagipenyoy dagiti naibalikasko; ket umasidegkayo iti Nasantuan ti Israel, ket ^bagbussogkayo kadagiti saan a maungaw, wenno marupsa, ket bay-anyo dagiti kararuayo nga agragsak iti kinalukmeg.

52 Adtoy, patpatgek a kakabsatko, laglagipenyoy dagiti balikas ti Diosyo; agkararagkayo kenkuana iti inaldaw, ket "agyamankayo iti nasantuan a naganna iti rabii. Paragsakenyo dagiti pusoyo.

53 Ket adtoy, anian a kinaindaklan ti "katulagan ti Apo, ken anian a kinaindaklan ti pannakipulapolna kadagiti annak ti tao; ket gapu iti kinaimbagna, ken parabur ken ^basina, inkarina kadatayo a saan a madadael amin dagiti bukeltayo, babaen ti lasag, ngem taginayonenna ketdi ida; ket agbalindanto a nalinteg a "sanga iti balay ti Israel kadagiti sumaruno a kaputotan.

54 Ket ita, kakabsatko, adu pay ti kayatko nga ibaga kadakayo; ngem ipalawagkonto kadakayo iti masakbayan ti nabati kadagiti balikasko. Amen.

KAPITULO 10

Ilansanto dagiti Hudio ti Diosda iti krus—Maiwaraswarasdanto agingga a mamatida kenkuana—Daganto ti wayawaya ti America nga awan ti ari nga agturay—Makininnaawatankayo iti Dios tapno magun-odyo ti pannakaisalakan babaen ti paraburna. Agarup 559–545 s.c.

KET ita siak, ni Jacob, makisaoak manen kadakayo, patpatgek a kakabsatko, maipanggep iti daytoy nalinteg a "sanga a nasakon.

2 Ta adtoy, dagiti "kari a nangun-odtayo a karida kadatayo a maibatay iti lasag; gapuna,

48a Alma 37:32.

^b PNK Basol.

49a 1 Ne. 18:16.

50a PNK Nabiag a Danum.

^b Alma 42:27.

51a Isa. 55:1–2.

^b 2 Ne. 31:20; 32:3;

3 Ne. 12:6.

52a PNK Agyaman, Napnuan Yaman, Panagyaman.

53a PNK Katulagan.

^b PNK Kaasi,

Manangngaasi.

^c PNK Bangkag ti Apo.

10 1a 1 Ne. 15:12–16;

2 Ne. 3:5;

Jacob 5:43–45.

2a 1 Ne. 22:8;

3 Ne. 5:21–26;

21:4–7.

kas naipakitan kaniak nga adunto kadagiti annaktayo ti maungaw iti lasag gapu iti kaawan pammati, nupay kasta, naasinto ti Apo kadagiti adu; ket maisublinto dagiti annaktayo, tapno umasidegdanto iti dayta a mangted kadakuada iti pudno a pannakaammo iti Mannubbotda.

3 Gapuna, kas nasaokon kadakayo, kasapulan a rumbeng a ni Cristo—ta imbaga kaniak ti “anghel iti napalabas a rabii a daytoyto ti naganna—^bumayto kadagiti Hudio, kadakuada a nadangdangkes a paset ti lubong; ket ‘ilansadanto iti krus—ta maiparbeng iti Diostayo, ket awan ti sabali a pagilian iti daga a ^dmangilansa iti krus iti ‘Diosda.

4 Ta gutugotento ida dagiti “milagro kadagiti dadduma a pagilian nga agbabawi, ken mangammo nga isu ti Diosda.

5 Ngem gapu iti “panaginsasanto ken kinamanagbasol, sukirento dagiti adda iti Jerusalem, ket mailansanto iti krus.

6 Gapuna, gapu iti kinamanagbasolda, pannakadadael, bisin, angol, ken panagayus ti dara ti mapasamakto kadakuada; ket “maiwaraswarasto iti naduma-

duma a pagilian dagiti saan a madadael.

7 Ngem adtoy, kinuna ti “Apo a Dios: ^bInton dumteng ti aldaw a panamatida kaniak, a siak ti Cristo, itulagkonto kadagiti ammada a maisublida iti lasag, iti daga, iti dagdaga a tawidda.

8 Ket mapasamakto a “maum-mongda manipud iti napaut a panagsisinada, manipud kadagiti ^bpuro iti baybay, ken manipud kadagiti uppat a paset ti daga; ken agbalin a naindaklan dagiti pagilian dagiti Gentil iti imatangko, kinuna ti Dios, iti ‘pannakaitundada kadagiti daga a tawidda.

9 “Wen, dagitinto ari dagiti Gentil ti ama a mangasikaso kadakuada, ken dagitinto reyna ti inna a mangasikaso kadakuada; gapuna, naindaklan dagiti ^bkari ti Apo kadagiti Gentil, ta nasaonan, ket asino ti makabalusingsing?

10 Ngem adtoy, daytoy daga, kinuna ti Dios, ti daga a tawidenyonto, ket maparaburanto dagiti “Gentil iti daga.

11 Ket daganto ti “wayawaya daytoy a daga kadagiti Gentil, ket awanto ti ^bari iti daga, nga agtaud kadagiti Gentil.

3a 2 Ne. 25:19;

Jacob 7:5;

Moro. 7:22.

b PNK Jesucristo—
Padpadto
maipanggep iti
pannakaipasngay
ken ipapatay
ni Jesucristo.

c 1 Ne. 11:33;

Mosiah 3:9;

DkK 45:52–53.

d Luc. 23:20–24.

e 1 Ne. 19:10.

4a PNK Milagro.

5a Luc. 22:2.

PNK Panaginsasaserdote.

6a 1 Ne. 19:13–14.

PNK Israel—Ti
pannakasinagina
ti Israel.

7a PNK Apo.

b 2 Ne. 25:16–17.

8a PNK Israel—Ti
pannakaummong

ti Israel.

b 1 Ne. 22:4;

2 Ne. 10:20–22;

DNK 133:8.

c 2 Ne. 22:8.

9a Isa. 49:22–23.

b 1 Ne. 22:8–9;

DkK 3:19–20.

10a 2 Ne. 6:12.

11a PNK Nawaya,
Wayawaya.

b Mosiah 29:31–32.

12 Ket patibkerekto daytoy a daga a maibusor iti amin a pagilian.

13 Ket "maungawto ti ^bmangbusor iti Zion, kinuna ti Dios.

14 Ta maungaw ti asino man a tumanor nga ari a mangbusor kaniak, ta siak, ti Apo, ti "ari ti langit, ti aridanto, ket siakto ti agnanayon a ^bsilawda, a dumngeg kadagiti balikasko.

15 Gapuna, itoy a gapu, a matungpal dagiti "katulagak kadagiti annak ti tattao, nga aramidek kadakuada bayat ti kaaddada iti lasag, nasken a dadaelek dagiti nalimed nga ^baramid ti "kinasipnget, ken ti panagpapatay, ken dagiti makarimon nga aramid.

16 Gapuna, isu a mangbusor iti "Zion, Hudio man wenno Gentil, balud man wenno naway, lalaki man wenno babai, maungawto; ta ^bisuda dagiti mannakiabig iti amin a daga, ta "kabusordak ^ddagiti ^eawan kaniak, kinuna ti Dios.

17 Ta "tungpalekto dagiti kari kadagiti annak ti tattao, nga aramidekto kadakuada bayat ti kaaddada iti lasag—

18 Gapuna, ay-ayatek a kakabsatko, kinuna ti Dios: Dusaekto

dagiti bukelyo babaen ti ima dagiti Gentil; nupay kasta, paluknengekto ti puspuso dagiti "Gentil, tapno agbalindanto a kasla ama kadakuada; gapuna, ^bmaparaburanto dagiti Gentil ket "maibilangdanto iti balay ti Israel.

19 Gapuna, "ikkak-pategto daytoy a daga kadagiti bukelyo, ken kadakuada a maibilang kadagiti bukelyo, iti agnanayon, para iti daga a tawidda; ta napili daytoy a daga, kinuna ti Dios kaniak, a nangnangruna iti amin a dagdaga, gapuna pagnaedekto dita ti amin a tao tapno dayawendak, kinuna ti Dios.

20 Ket ita, ay-ayatek a kakabsatko, iti pannakakitak nga inted kadatayo ti naasi a Dios ti naindaklan a pannakaammo iti maipanggep kadagitoy a banag, laglagipentayo, ket iwaksitayo dagiti basoltayo, saantayo nga agkurno, ta saantayo a napagtalaw; nupay kasta, "napapanawtayo iti daga a tawidtayo; ngem naiturongtayo iti ^bnasaysayaat a daga, ta inaramid ti Apo ti baybay a "dalantayo, ket nakapantayo iti ^dpuro ti baybay.

21 Ngem nabileg dagiti kari ti Apo kadakuada a napan iti "puro ti baybay; gapuna kas ki-

13a 1 Ne. 22:14, 19.

b Isa. 60:12.

14a Alma 5:50;
DkK 38:21-22;
128:22-23;
Moises 7:53.

b PNK Silaw, Silaw ni Cristo.

15a PNK Katulagan.

b Hel. 3:23.

PNK Nalimed
a Kinnunsabo.

c PNK Kasipngetan,

Naespirituan a.

16a PNK Zion.

b 1 Ne. 13:4-5.

c 1 Ne. 14:10.

d 1 Ne. 22:13-23;

2 Ne. 28:15-32;

3 Ne. 16:8-15;

Ether 2:9.

e Mat. 12:30.

17a DkK 1:38.

18a Luc. 13:28-30;

DkK 45:7-30.

b Ef. 3:6.

c Gal. 3:7, 29;

1 Ne. 14:1-2;

3 Ne. 16:13;

21:6, 22; 30:2;

Abr. 2:9-11.

19a 2 Ne. 3:2.

20a 1 Ne. 2:1-4.

b 1 Ne. 2:20.

PNK Naikari a Daga.

c 1 Ne. 18:5-23.

d Isa. 11:10-12.

21a 1 Ne. 19:15-16; 22:4.

nunana a puro, masapul pay ti ad-adu ngem iti daytoy, ket nagingdegan met ida dagiti kakabsattayo.

22 Ta adtoy, “impanaw ti Apo a Dios iti sumagmamano a daras manipud iti balay ti Israel, kas maibatay iti pagayatan ken pakaragsakanna. Ket ita adtoy, malagip amin ti Apo ida a naisina, gapuna malagipnatayo met.

23 Ngarud, paragsakenyo dagiti pusoyo, ken laglagipenyo a “nawayakayo nga ^bagtignay iti bagbagiyo—a ^cmangpili iti dana ti awan inggana nga ipapatay wenno iti dana ti agnayanon a biag.

24 Gapuna, ay-ayatek a kabsatko, itunosyo ti bagiyo iti pagayatan ti Dios, ket saan nga iti pagayatan ti sairo ken ti lasag; ket laglagipenyo, kalpasan ti pannakitunosyo iti Dios, nga iti laeng ken babaen ti “parabur ti Dios ti ^bpakaisalakananyo.

25 Gapuna, bangonennakayo koma ti Dios manipud iti patay babaen ti bileg ti panagungar, ken kasta met a manipud iti awan inggana nga ipapatay babaen ti bileg ti “panubbot, tapno maawat kayo koma iti agnayanon a pagarian ti Dios, a dayawenyo ti nailangitan a paraburna. Amen.

KAPITULO 11

Nakita ni Jacob ti Mannubbotna—Itakderan ti paglintegan ni Moises ni Cristo ken paneknekanna nga umayto. Agarup 559–545 s.c.

KET ita, adu pay a banag ti imbaga ni “Jacob kadagiti taok iti dayta a panawen; nupay kasta dagitoy laeng a banag ti impalubosko a ^bmaisurat, ta umdasen kaniak dagiti banag a naisuratkon.

2 Ket ita siak, ni Nephi, agsuratak iti ad-adu pay a balikas ni “Isaias, ta magustuan ti kaunggak dagiti balikasna. Ta aramidekto a magustuan dagiti taok dagiti balikasna, ken idanonkonto met kadagiti annakko, ta pudno a nakitana ti ^bMannubbotko, a kas iti pannakakitak kenkuana.

3 Ket ti kabsatko, ni Jacob, “nakitana met a kas iti pannakakitak; gapuna, idanonko dagiti balikasna kadagiti annakko tapno ipaneknekko kadakuada a pudno dagiti balikasko. Gapuna, babaen dagiti balikas dagiti ^btallo, kinuna ti Dios, ipasingkedko ti balikasko. Nupay kasta, nangibaon ti Dios iti ad-adu pay a mamanekek, ket pina- neknekanna amin a balikasna.

4 Adtoy, maragsakan ti kaunggak iti “panangipaneknekko kadagiti taok ti kinapudno

22a 1 Ne. 22:4.

23a PNK Kinawayaya nga Agpili.

b 2 Ne. 2:16.

c Deut. 30:19.

24a PNK Parabur.

b PNK Pannakai-

salakan.

25a PNK Mangsubbot, Pannubbot.

11 1a 2 Ne. 6:1–10.

b 2 Ne. 31:1.

2a 3 Ne. 23:1.

b PNK Mannubbot.

3a 2 Ne. 2:3;

Jacob 7:5.

b 2 Ne. 27:12;

Ether 5:2–4;

DkK 5:11.

4a 2 Ne. 31:2.

KAPITULO 12

ti ^byaay ni Cristo; ta, iti daytoy a panaggibus ti pannakaited ti ^cpaglintegan ni Moises; ta amin dagiti banag nga inted ti Dios manipud iti punganay ti lubong, iti tao, ti mangipalnaad kenkuana.

5 Kasta met a maragsakan ti kaunggak kadagiti “katulagan ti Apo kadagiti ammatayo; wen, maragsakan ti kaunggak iti paraburna, ken iti lintegna, ken bileg, ken kaasi iti naindaklan ken agnanayon a plano ti panakayawat iti patay.

6 Ken maragsakan ti kaunggak iti panangipaneknekk kadagiti taok a maungaw amin a tao “malaksid no umay ni Cristo.

7 Ta no ^aawan ti Cristo awan met ti Dios; ket no awan ti Dios awantayo, ta awan koma ti ^bpanagparsua. Ngem adda Dios, ket isu ti Cristo, ket dimteng iti tumutop a panawenna.

8 Ket ita isuratko ti sumagmamano a balikas ni Isaias, ta siasino man kadagiti taok ti makabasa kadagitoy a balikas mabalina a maitag-ay dagiti pusoda ket agrag-oda para iti amin a tao. Ita dagitoy dagiti balikas, ket mabalina a magustuanyo ken dagiti amin a tao.

Makita ni Isaias ti templo iti ududina nga aldaw, ti panaguummong ti Israel, ken ti panangukom iti milenium a panangukom ken kappia—Maipababanto dagiti napalanguad ken nadangkes iti Maikadua a Yaay—Idilig iti Isaias 2. Agarup 559–545 s.c.

Ti balikas a “nakita ni ^bIsaias, ti lalaki nga anak ni Amoz, mapanggep iti Juda ken Jerusalem:

2 Ket mapasamakto kadagiti ud-udina nga aldaw, inton mapasdek ti ^abantay ti ^bbalay ti Apo iti tuktok dagiti ^cbantay, ken maitan-okto iti ngatuen dagiti turod, ket pagdudupodopan dagiti amin a pagilian.

3 Ket adunto a tao ti mapan ken agkuna, Umaykayo, ket sumang-attayo iti bantay ti Apo, iti balay ti Dios ni Jacob; ket isuronatayo kadagiti wagasna, ket ^amagnatayo iti dana; ta aggapu ti ^bpaglintegan iti Zion, ken aggapu iti Jerusalem ti balikas ti Apo.

4 Ket isunto ti ^amangukom kadagiti pagilian, ken ungtannanto ti adu a tao: pandayendanto

4b Jacob 4:5;
Jarom 1:11;
Alma 25:15–16;
Ether 12:19.

c 2 Ne. 5:10.

5a PNK Katulagan ni Abraham.

6a Mosiah 3:15.

7a 2 Ne. 2:13.

b PNK Agparsua, Panagparsua.

12 1a Inadaw ni Nephi dagiti kapitulo 2–14

ti Isaias kadagiti gambang a pinanid iti 2 Ne. 12–24; adda paggigidiatan dagiti balikas a nasken a makita.

b HEB *khazah*, kayatna a sawen “naparmata.” Kayatna a sawen nga inawat ni Isaias ti mensahena babae ti parmata

a naggapu iti Apo.

2a Jl. 3:17.

PNK Templo,
Balay ti Apo.

c DKK 49:25.

3a PNK Magna,
Magna iti Dios.

b HEB pannursuro,
wenna doktrina.
PNK Ebanghelio.

4a 2 Ne. 21:2–9.

nga arado dagiti espadada, ken dagiti pikada iti kumpay—saan nga itag-ay ti pagilian ti espadana a maibusor iti pagilian, didanton ammo ti aggugubat.

5 O balay ti Jacob, umaykayo ket magnatayo iti silaw ti Apo; wen, umaykayo, ta “naiwaraswaraskayon, ti tunggal maysa iti bukodna a wagas ti kina-dangkes.

6 Ngarud, O Apo, binaybayam dagiti taom, ti balay ti Jacob, ta “umadudanto manipud iti daya, ket imdengandanto dagiti manggagamud a kas kadagiti ^bFilisteo, ket ‘pennekenda ti bagbagida kadagiti anak dagiti ganggannaet.

7 Napno met ti dagada iti pirak ken balitok, ket awan ti pannakaibus ti gamengda; napno met ti dagada iti kabalio, ket awan ti pannakaibus ti karuaheda.

8 Napno met ti dagada iti “didiosen; agdaydayawda iti aramid dagiti imada, ti inaramid dagiti ramayda.

9 Ket “saan nga agtamed dagiti addaan, ken saan nga agpakumbaba dagiti nabileg a tao, ngarud, saan a mapakawan.

10 O dakayo a nadangkes, sumrekkayo iti kabatuan, ket

“aglemmengkayo iti katapukan, ta saplitennakayo ti butengyo iti Apo ken ti nagloriaan a kinatan-okna.

11 Ket mapasamakto a maipakumbabanton ti kinatangsit a langa ti tao ket magupedto ti kinadursok ti tao, ket tinta laeng Apo ti maitan-ok iti dayta nga aldaw.

12 Ta dumtengtongton iti saan a mabayag ti “aldaw ti Apo ti Pangen iti amin a pagilian, wen, iti tunggal maysa; wen, kadagiti ^bnapalangguad ken natangsit, ken iti tunggal maysa a natangig, ket maipababanto.

13 Wen, ket dumtengto ti aldaw ti Apo iti amin a sedro ti Lebanon, ta nangato ken natangigda; ken ti amin a parwa ti Bashan;

14 Ken iti amin a nangato a bantay, ken iti amin a turod, ken iti amin a natangig a pagilian, ken iti tunggal tao;

15 Ken iti tunggal nangato a torre, ken iti tunggal nayalad a pader;

16 Ken iti amin a bapor iti “baybay, ken iti amin a bapor iti Tarsis, ken iti amin a napintas a ladawan.

17 Ken aggibuston ti kina-

5a 2 Ne. 28:14;
Mosiah 14:6;
Alma 5:37.

6a PIP nasupusopan,
naikkan kadagiti
pannursuro,
ganggannaet
a pammati.
Sal. 106:35.

b PNK Filisteo.

c HEB timpagen
iti ima, wenna

mangaramid iti
katulagan iti daytoy.

8a PNK Panagrukbab
kadagiti Didiosen.

9a PIP iti Dios,
nagdaydayaw ketdi
kadagiti didiosen.

10a Alma 12:14.

12a PNK Maikadua a
Yaay ni Jesucristo.

b Mal. 4:1; 2 Ne. 23:11;
DkK 64:24.

16a Addaan iti maysa a
binatog ti bersion ti
Griego (Septuagint)
nga awan iti Hebreo,
ken addaan iti maysa
a binatog ti Hebreo
nga awan iti Griego;
ngem agpadpada
nga adda iti
2 Ne. 12:16.
Sal. 48:7;
Eze. 27:25.

tangsit ti tao, ken magupedton ti kinadursok dagiti tao; ket tinta laeng Apo ti maitan-ok iti "dayta nga aldaw.

18 Ket ibagananto ti pannakaibelleng dagiti didiosen.

19 Ket agkamangdanto kadagiti rukib dagiti bato, ken iti gukayab ti daga, ta saplito ida ti butengda iti Apo ken ti nagloriaan a kinatan-okna, inton bumangon a mamagari-genggen iti daga.

20 "Ipuruakto ti tao iti dayta nga aldaw ti didiosenna a pirak, ken ti didiosenna a balitok, nga inaramidna a pagdaydayawan, kadagiti marabutit ken kadagiti kurarapnit;

21 Mapanto kadagiti bakras dagiti bato, ken iti tuktok ti narusanger a bato, ta saplito ida ti butengda iti Apo ken ti nagloriaan a kinatan-okna, inton bumangon a mamagari-genggen iti daga.

22 Adaywan ti "tao, nga adda ti angesna iti abut ti agongna; ta adda kadi sungsungbatanna?

KAPITULO 13

Madusanto ti Juda ken ti Jerusalem gapu iti kinasukirda—Agpakaasi ti Apo ken ukomenna dagiti taona—Mailunod ken maparparigat dagiti babbai nga annak ti Zion gapu iti kinailubonganda—Idilig iti Isaias 3. Agarup 559–545 s.c.

TA adtoy, ti Apo, ti Apo ti Pangen, a mangipanaw iti Jerusalem, ken iti Juda, dagiti pamedped ken dagiti pagbiag, ti amin a pagbiag a tinapay, ken ti amin a pamedped a danum—

2 Ti maingel a tao, ken ti tao ti gubat, ti ukom, ken ti propeta, ken ti naannad, ken ti nagkauna;

3 Ti kapitan ti limapulo, ken ti madaydayaw a tao, ken ti mamagbaga, ken ti nasikap a salamangkero, ken ti nasalawitwit nga agbitla.

4 Ket ikkakto ida iti annak nga agbalin a prinsipeda, ket iturayanto ida dagiti ubbing.

5 Ket mairurumento dagiti tao, ti tunggal maysa iti sabali, ti tunggal maysa iti kaarrubana; ipagtangsitto ti ubing ti bagina a maibusor iti nagkauna, ken ti nalaad a maibusor iti madaydayaw.

6 No salakniban ti tao ti kab-satna iti balay ti amana, ket kunana: Adda lupotmo, sika ti agturaymi, ket dimo itulok a mapasamak ti "riribuk—

7 Isapatananto iti dayta nga aldaw, a kunana: Saanakto a "mangagas; ta awan iti balayko ti tinapay man wenna lupot; didak aramiden nga agturay dagiti taok.

8 Ta "nariribuk ti Jerusalem, ken ^bnatnagen ti Juda, agsipud ta maibusor iti Apo ti sasawen

17a PIP ti aldaw a pannakaigloria ti Apo.

20a HEB pagtalawen.

22a PIP Agpukaw maibatay iti tao

a matay; bassit ti bilegna a maidilig iti Dios. Moises 1:10.

13 6a Isa. 3:6.

7a HEB barabad

(ti sugat); k.s., diak marisut dagiti parikutyo.

8a Jer. 9:11.

b Un. 1:3.

ken dagiti aramidida, a mangrurod iti mata ti dayagna.

9 Pammanekneko a maibusor kadakuada ti pannakaipakita ti langada, ket maipakdaarto ti basolda a kas iti “Sodoma, ket didanto mailemmeng. Asinto pay ti kararuada, ta dakes ti inggunggonada iti bagbagida!

10 Ipakaammoyo kadagiti nalinteg a “pagsayaatanda; ta maitedto kadakuada ti gunggona ti aramidida.

11 Asi pay dagiti nadangkes, ta maungawdanto; ta maitedto kadakuada ti gunggona ti aramidida!

12 Ken kadagiti taok, ubbing ti mangpamek kadakuada, ken iturayanto ida dagiti babbai. O tattaok, tinta “mangiwardas kadakayo ti mamagbasol kadakayo ken mangdadael iti ayo ti danayo.

13 Agtakderto ti Apo nga “agpakaasi, ken agtakderto a mangukom kadagiti tao.

14 Sumrekto ti Apo iti pangukoman a yan dagiti nagkauna a taona ken dagiti “prinsipe; ta ^bnaibusyon ti bunga iti ^ckaubasan ken dagiti ^dsobra dagiti ^emarigrigat iti balbalayyo.

15 Ania ti kayatmo a sawen? Dinangranyo dagiti taok, ginilingyo ti rupa dagiti marigrigat, kinuna ti Apo a Dios ti Pangen.

16 Kangrunaanna, kinuna ti Apo: Gapu ta natangsit dagiti babbai nga annak ti Zion, ken magnada a nasikkil ti tengngedda ken “makailap dagiti matada, agsarsarugaddeng a magna a mapan, ken mangaramidda iti pulseras dagiti sakada—

17 Ngarud pagkuradento ti Apo ti ulo dagiti babbai nga annak ti Zion, ken “duktalanto ti Apo dagiti nalimed a parteda.

18 Ikkatento ti Apo iti dayta nga aldaw ti arkos ti pulseras nga alahasda, ken dagiti “arkos ti uloda, ken ^bnagbukel a pilid a kas iti bulan;

19 Dagiti kuentas ken pulseras, ken dagiti “abungotda;

20 Dagiti kallugong, ken dagiti arkos kadagiti gurong, ken dagiti tapungor, ken dagiti lapida, ken dagiti aritos;

21 Dagiti singsing, ken al-alahas iti agong;

22 Dagiti “masukansukat a kawes, ken kagay, ken dagiti dalungdong, ken dagiti ipit a pagkulot;

9a Gen. 19:1, 4–7,
24–25.

PNK Pannakinaig
iti Katatao.

10a Deut. 12:28.

12a Isa. 9:16.

13a HEB supanget.

Mk. 6:2; DkK 45:3–5.

14a HEB agturay,
wenno dadaulo.

b HEB narunot,
wenno napuoran.

c Isa. 5:7.

d PIP napukaw
a napagket.

e 2 Ne. 28:12–13.

16a PIP magna iti
ababbaba,
naalisto nga addang
a langana ti
naaringan.

17a HEB ipalgak;
pagsasao a kayatna a
sawen “ibabain ida.”

18a Mabalín nga iket
ti buok. Saan a

masansan nga
umannugot dagiti
agrebngeng iti wagas
a panangarkos ti
babai iti bagina a
nailista kadagiti
bersikulo 18–23.

b PIP arkos a
sinambulan.

19a HEB belo.

22a HEB nasileng
a pagan-anay.

23 Dagiti “sarming, ken napi-
no a lana, ken dagiti atiddog a
belo iti uloda, ken dagiti belo.

24 Ket mapasamakto, imbes a
nasam-it a sayamusom agadi-
wara a buyok; ken imbes a na-
pintas a bariques, “nakersang a
tali; ken imbes a naurnos a bu-
ok, kalbo; ken imbes a ^broba,
rutayrutay; imbes a napintas
“pakaibabainan.

25 Idasayto ti espada ken dagiti
maingel iti gubat dagiti taom.

26 Agladingitto ken agpanes
dagiti ruanganna; ken raga-
ngirangto, ken mapalanasto iti
daga.

KAPITULO 14

---

*Masubbot ken maugasanto ti Zion
ken dagiti babbai nga annakna iti
aldaw a sangaribu—Idilig iti Isa-
ias 4. Agarup 559–545 s.c.*

KET iti dayta nga aldaw, pitonto
a babbai ti mangtagikua iti may-
sa a lalaki, a kunada: Kanenmi
ti tinapaymi, ken aruatenmi ti
kawesmi; laeng ta maawagan-
kami koma iti naganmo tapno
maikkat ti “pannakaibabainmi.

2 Napintasto ken nailangitan
iti dayta nga aldaw ti “sanga ti
Apo; awanto ti pagkuranganna
ken makaay-ayo ti bunga ti daga
kadakuada a naglibas iti Israel.

3 Ket mapasamakto, maawa-
ganto a nailangitan dagiti na-
bati iti Zion ken nagtalinaed
iti Jerusalem, tunggal maysa a
naisurat kadagiti nabiag iti
Jerusalem—

4 “Inton ^bmaugasan aminen ti
Apo ti rugit dagiti babbai nga
annak ti Zion, ken maikkaten ti
naimansa a dara ti Jerusalem
kadakuada babaen ti espiritu
ti panangukom ken babaen ti
espiritu ti “pannapapuor.

5 Ket mamataudto ti Apo iti
tunggal pagnaedan iti bantay ti
Zion, ken kadagiti ummongna,
iti “ulep ken asuk iti aldaw ken
ti lawag ti gumilgil-ayab nga
apuy iti rabii; ta salakan ti amin
a gloria ti Zion.

6 Ket addanto tabernakulo a
“salinong iti aldaw a kapudotna,
ken lugar a pagkamangan, ken
saripda iti bagyo ken iti tudo.

KAPITULO 15

---

*Agbalinto a ragangirang ti kauba-
san (Israel) ti Apo, ket maiwaras-
warasto dagiti taona—Nakaay-ay-
ayto ti pasamakan dagiti kimmalilis
ken naiwaraswaras—Mangitag-ay-
to ti Apo iti wagayway ket ummo-
ngenna ti Israel—Idilig iti Isaias
5. Agarup 559–545 s.c.*

KET kalpasanna kantaekto kada-

23a MB narasay a
pagan-anay.

24a HEB rutrot.

b MB roba.

c MB panagmarka
(marka ti
kinaadipen).

14 1a PIP ti pakababala-

wan ti di pana-
ngasawa wenno
kaawan ti anak.

2a Isa. 60:21;

2 Ne. 3:5;

Jacob 2:25.

4a PIP Idi dinalusan
ti Apo ti daga.

b PNK Bugguan,
Nabugguan,
Pannakabuggo.

c Mal. 3:2–3; 4:1.

5a Ex. 13:21.

6a Isa. 25:4;

DkK 115:6.

giti ipatpategko ti “kanta ti ayatek, a mangsagid iti kaubasanna. Adda kaubasan ti ipatpategko iti nadam-eg a turod.

2 Ket inaladanna, ken inikkatna dagiti bato, ken minulaanna iti napili a “lanut, ken nangbangon iti torre iti tengngana, kasta met a nangaramid idiaiy iti pagpespes; ket inkagumaanna a makapatanor iti ubas, ket nakapatanor iti atap nga ubas.

3 Ket ita, O agindeg iti Jerusalem, ken tattao ni Juda, kednganyo, ikararagankayo, idiligdak iti kaubasak.

4 Ania koma ti naipamaysa a naaramid iti kaubasak a diak naaramid? Gapuna, idi ikagumaanak ti mangpatanor iti ubas, atap nga ubas ti timmanor.

5 Ket ita mapankayo; ibagakto kadakayo ti aramidek iti kaubasak—“ikkatekto idiaiy dagiti tubeng, ket maibus; ken rebbaekto ti paderna, ket marebbanto;

6 Ket baybay-akto a madadadel; saanto a mapukisan wenna marukit; ngem pagtubuanto ti “kalkalunay ken siitan a mula; bilinekto met dagiti ulep a di ^bagtudo idiaiy.

7 Ta ti balay ti Israel ti “kaubasan ti Apo ti Pangen, ket makayayo a mulana dagiti tao ni

Juda; ket tun-oyenna ti ^bpanangukom, ket adtoy, panangirurumen; ta kinalinteg, ngem adtoy, leddaang.

8 Ay-ay pay dagiti agtitipon iti tunggal “balay, agingga nga awanen ti pagyanan, ta maikabildanto nga ^bagmaymaysa iti tengnga ti daga!

9 Kadagiti lapayagko, kinuna ti Apo ti Pangen, iti kinapudnona adunto a balbalay ti mabaybay-an, ken awanto ti agindeg kadagiti dadakkel ken babassit a ciudad.

10 Wen, “sangagalonto laeng ti maala iti uppat nga ektaria a kaubasan, ket sangasalupto laeng ti maapit iti sangapulog a salup nga imula.

11 Ay-ay pay dagiti bumangon a nasapa iti bigat, ta “agii-numdanto iti makabartek, nga agtultuloy agingga iti rabii, ket parungsotento ida ti ^barak!

12 Ket adda kadagiti piestada ti arpa, ken ti biolin, ti pandere-ta, ken pluta, ken arak; ngem “binaybay-anda ti aramid ti Apo, wenna imutektekanda man la koma ti tignay dagiti imana.

13 Ngarud, naibalud dagiti taok, gapu ta awan ti “pannaka-ammoda; ken nabisinin dagiti

15 *1a* PIP Nangputar ti propeta iti kanta wenna naindaniwan a pangngarig ti bangkag, a mangpakita iti kaasi ti Dios ken ti di panangikaskaso ti Israel.
2a Jer. 2:21.

5a Sal. 80:12.
6a Isa. 7:23; 32:13.
b Jer. 3:3.
7a PNK Bangkag ti Apo.
b MB linteg.
8a Mk. 2:1–2.
b PIP mabati nga agmaymaysa.
Kamkamen dagiti nasaliwanwan nga

agtagikua iti daga ti babassit a talon dagiti nakurapay.
10a Eze. 45:10–11.
11a Prov. 23:30–32.
b PNK Nainsiriban a Balikas.
12a Sal. 28:5.
13a Os. 4:6.
PNK Pannakaammo.

madaydayaw a taoda, ket namagman ti ummongda gapu iti waw.

14 Ngarud, limmawa ti impierno, ket saan a marukod ti ngangana; ket ti gloriada, ken ti ummongda, ken ti ngayedda, ken isu nga agragrag-o, maigarrangugong ditoy.

15 Ket maipababa ti tao nga addaan, agpakumbabanto dagiti maingel, ken agpakumbabanto ti mata dagiti natangig.

16 Ngem maipukkawto iti "pangukoman ti Apo ti Pangen, ket maitan-okto ti Dios a nasantuan iti kinalinteg.

17 Kalpasanna mangan dagiti karnero iti wagasda, ken dagiti lugar a di kaykayat dagiti nalukmeg ti panganan dagiti gangannaet.

18 Ay-ay pay dagiti mayasiddeg iti pagbasolan a kawar ti "kinaparammag, ken basol a ^bkasla tali ti karison;

19 Kinunana: Bay-am a "pardasanna, idarasna ti trabahona, tapno ^bmakitatayo; ken bayam ti balakad ti Nasantuan ti Israel nga umasiddeg ken dumteng, tapno maammuantayo.

20 Ay-ay pay dagiti "agkuna a nasayaat ti dakes, ken dakes ti nasayaat, a mangikabil iti ^bsip-

nget iti lawag, ken ti lawag iti sipnget, a mangikabil iti napait iti nasam-it, ken nasam-it iti napait!

21 Ay-ay pay dagiti "masirib iti matada ken nasaririt iti imatangda!

22 Ay-ay pay dagiti maingel nga uminum iti arak, ken napigsa a lallaki a sumango iti makabartek;

23 A mangikalinteg a magunggonan dagiti nadangkes, ken "mangyadayo kenkuana ti kinalinteg dagiti nalinteg.

24 Ngarud, idinto a lamlamuten ti ^aapuy ti ^bgarami, ken ibusen ti gil-ayab ti ^ctaep, malungsot ti ramutda, mapukaw dagiti sabongda a kas iti tapok; agsipud ta dida impateg ti paglintegan ti Apo ti Pangen, "ken inumsida ti balikas ti Nasantuan ti Israel.

25 Ngarud, "nagpungtot ti Apo kadagiti taona, ket intagayna ti imana a maibusor kada kuada, ket sinaplitna ida; ket nagkintayeg dagiti turod, ket nagirsagirsay dagiti bangkayda kadagiti kalsada. Ta saan a maibabawi ti pungtotna, ngem nakatag-ay latta ti imana.

26 Ket mangipatakderito iti "wagayway kadagiti adayo a

16a PNK Jesucristo—
Ukom.

18a PNK Awan Kaes-
eskanna, Parammag.
b PIP Nairakedda
iti basolda a kas
kadagiti ayup
iti imetda.

19a Jer. 17:15.
b PIP Didanto mamati
iti Mesias agingga
a makitada.

20a Moro. 7:14, 18;
DkK 64:16; 121:16.

b 1 Jn. 1:6.

21a Prov. 3:5-7;

2 Ne. 28:15.

23a PIP maipaidam
kenkuana ti
kalinteganna.

24a Abd. 1:18;
Mal. 4:1-2;
2 Ne. 20:17.

b Jl. 2:5;

1 Ne. 22:15, 23;

2 Ne. 26:4, 6;

DkK 64:23-24;
133:64.

c Luc. 3:17;

Mosiah 7:29-31.

d 2 Sam. 12:7-9.

25a DkK 63:32;

Moises 6:27.

26a PNK Wagayway.

pagilian, ket ^bsultipannanto ida agingga iti ngudo ti daga; ket adtoy, agdardarasdanto nga ^cumay; awanto kadakuada ti mabannog ken maitikleb.

27 Awanto ti agdungsa weno maturog; uray no lumukay la koma ti barikes dagiti lomod, weno mapugsat ti kurdon dagiti sapatosda.

28 Dagiti akimpana kadagiti natirad, ket mabennatto ti amin a baida, ket rumsikto ti kasko dagiti kabalioda, ken kaslanto alipugpog dagiti pilidda, agungordanto a kasla leon.

29 Agungordanto a kasla dagiti ^aurbon ti leon; wen, agungordanto, ket didanto palusposan dagiti masibada, ket natalgeddanto a mangipanaw, ket awanto ti maisalakan.

30 Ket agungordanto iti dayta nga aldaw a maibusor kadakuada a kas iti ungor ti baybay; ket no kumitada iti daga, adtoy, sipngget ken liday, ket mapukawto ti lawag iti langit.

KAPITULO 16

Makita ni Isaias ti Apo—Mapakawan dagiti basol ni Isaias—Matudingan a mamadto—Ipadtona ti panangsupring dagiti Hudio kadagiti pannursuro ni Cristo—Agsu-

linto ti natda—Idilig iti Isaias 6. Agarup 559–545 s.c.

ITI ^atawen nga ipapatay ni ari Uzias, nakitak met ti Apo nga agtugtugaw iti trono, nangato ken natan-ok, ket sinaknapan ti ^bkagayna ti templo.

2 Sitatakder iti ngatuenna dagiti ^aserafin; addaan ti tunggal maysa iti innem a payak; dua ti nangabbong iti rupana, ken dua ti nangabbong kadagiti sakana, ken dua ti pagtayabna.

3 Ket impukkaw ti maysa iti sabali, ket kinunana: Nasantuan, nasantuan, nasantuan, ti Apo ti Pangen; napno ti balay iti dayagna.

4 Ket nagunggon dagiti ^aadigi ti ridaw iti timekna a nangipukkaw, ket napno ti balay iti asuk.

5 Kalpasanna kinunak: Ayayak pay! ta ^anadadaelakon; agsipud ta taoak nga addaan iti narugit a bibig; ket makipagnadedak kadagiti tao nga addaan iti narugit a bibig; ta nakitak ti Ari kadagiti matak, ti Apo ti Pangen.

6 Ket timmayab kaniak ti maysa kadagiti serafin, a nangitugot iti ^abeggang, a sinipitna nga innala manipud iti altar;

7 Ket insunelna iti ngiwatko,

26b MB paswit; k.s., tanda ti panaguummong. Isa. 7:18; 2 Ne. 29:2.
c PNK Israel—Ti pannakaummong ti Israel.
29a 3 Ne. 21:12–13.

16 1a PIP agarup 750 s.c.
b PIP ti tupi ti pagan-anayna, weno ti palda.
2a PNK Kerubin.
4a HEB pamuon ti ruangan a nadayyeg.

5a HEB naisina; k.s., rinimbawan ti pannakaammona a mismo kadagiti basolna ken dagiti taona.
6a PIP simbolo ti pannakaugas.

ket kinunana: Adtoy, dumket daytoy kadagiti bibigmo; ket mapunas ti “kinamanagbasolmo, ket maugasan ti basolmo.

8 Nangngegko met ti timek ti Apo, a kinunana: Asino ti ibaonko, ken asino ti mangibagi kadaytoy? Kalpasanna kinunak: Adtoyak; ibaonnak.

9 Ket kinunana: Mapanka ket ibagam kadagitoy a tao—Dumnggekayo ala wen, ngem dida maawatan; ken makitayo ala wen, ngem dida mailasin.

10 Palukmegem ti puso dagitoy a tao, ken pabengbengem dagiti lapayagda, ken rikpam dagiti matada, ket “dumnggeda iti lapayagda, ken umawatda iti pusoda, ket mapasurotda ken maagasanda.

11 Kalpasanna kinunak: Apo, kasano ti kabayagna? Ket kinunana: Agingga a madadael dagiti siudad ket awanen ti agbiag, ken awanen ti tao kadagiti balbalay, ket makunan a naliday ti daga;

12 Ket “inyadayo ti Apo dagiti tao, ta addanto nasaknap a panagallaalla iti daga.

13 Ngem addanto pay laeng apagkapullo, ket agsublidanto, ket malamutdanto, a kas iti lugo, ken kas iti lugo a mabati ti anagda no agregreg dagiti bulongda; isu a ti nasantuan a bin-i ti “anagnanto.

KAPITULO 17

Ilungalong da Efraim ken Siria ti gubat a maibusor iti Juda—Maipasngay ni Cristo iti birhen—Idilig iti Isaias 7. Agarup 559–545 s.c.

KET napasamak kadagidi aldaw ni Ahaz a lalaki nga anak ni Jotam, ti lalaki nga anak ni Uzias, nga ari ti Juda, a ni Rezin, nga ari ti Siria, ken ni Peka a lalaki nga anak ni Remalias, nga ari ti Israel, napan iti Jerusalem a manggubat itoy, ngem saan a nagballigi.

2 Ket naibaga iti balay ni David, a nasao: Kakumplot ti Siria ni “Efraim. Ket natignay ti pu-sona, ken ti puso dagiti taona, a kas iti pananggungon ti angin kadagiti kayo iti kabakiran.

3 Kalpasanna kinuna ti Apo ken ni Isaias: Inka sabtenen ni Ahaz, sika ken ni “Sear Jasub a lalaki nga anakmo, iti ngudo ti kanal a pagayusan ti danum iti dakkal a kalsada a pagtartrabahuan dagiti agar-aramid iti lupot;

4 Ket ibagam kenkuana: Aganadka, ken agulimekka; dika “agbuteng, wenna dika agamak iti dua nga ipus dagitoy a sugso, iti nakaam-amak a pungtot ni Rezin iti Siria, ken iti lalaki nga anak ni Remalias.

5 Gapu ta da Siria, Efraim, ken ti lalaki nga anak ni Remalias,

7a PNK Pannakaugas ti Basbasol.

10a Mat. 13:14–15.

12a 2 Ari 17:18, 20.

13a PIP Kas iti kayo, nupay maiwara dagiti bulongna, agtalinaed ti bag

ken ti kabaelanna nga agpatanor iti bukel.

17 2a PIP Naawagan ti intero nga akin-amanan nga Israel iti nagan nga Efraim, ti dadaulo ti tribu

iti amianan.

3a HEB agsublinto dagiti nabati.

4a PIP Dika agdanag kadagiti rumaut; bassiten ti nabati nga apuy dagitoy dua nga ari.

immawatda iti pammagbaga a maibusor kenka, a nagkuna:

6 Intayo rauten ti Juda ket parigatentayo, ket “mangaramidta-yo iti lugar nga agpaay kadatayo, ken mangipatugawtayo iti ari, wen, ti lalaki nga anak ni Tabeel.

7 Isu a kinuna ti Apo a Dios: Saan a makapagtakder, wenna mapasamak man la koma.

8 Ta ti Damasco ti ulu ti Siria, ket ti Rezin ti ulu ti Damasco; ket iti uneg ti innem-a-puloket-lima a tawen mawarawaranto ti Efraim tapno saan nga agbalin a pagilian.

9 Ket ti Samaria ti ulu ti Efraim, ket ti lalaki nga anak ni Remalias ti ulu ti Samaria. Sigurado a dikayonto mabukel no “dikayo mamati.

10 Kangrunaanna, nakisao manen ti Apo ken ni Ahaz, a kinunana:

11 Dawatem ti “tanda ti Apo a Diosmo; dawatem uray ti kangatuan.

12 Ngem kinuna ni Ahaz: Saanak a dumawat, wenna “suliso-gen man la koma ti Apo.

13 Ket kinunana: Dumngegka ita, O balay ni David; bassit kadi a banag iti biangmo ti mangbannog kadagiti tao, ngem bannogem kadi met ti Diosko?

14 Ngarud, ikkannakanto a mismo ti Apo iti tanda—Adtoy,

aginawto ti “birhen, ket agpasngayto iti lalaki, ket panaganannanto iti ^bImmanuel.

15 Manganto iti mantekilia ken tagapulot ti uyokan, tapno ammonanto ti agkedked iti dakes ket pilienna ti naimbag.

16 Ta sakbay a makasursuro ti “ubing nga agkedked iti dakes ket pilienna ti naimbag, bay-bay-anto dagiti ^barina ti daga a kaguram.

17 “Yegto ti Apo kenka, ken kadagiti taom, ken iti balay ti amam, dagiti aldaw a saan a dimteng manipud iti aldaw nga ipapanaw ni ^bEfraim iti Juda, ti ari ti Asiria.

18 Ket mapasamakto iti dayta nga aldaw a “sultipanto ti Apo dagiti ngilaw nga adda iti kaadaywan a paset ti Egipto, ken dagiti uyokan nga adda iti Asiria.

19 Ket umaydanto, ken agyandanto amin iti ragangirang a tanap, ken kadagiti abut dagiti bato, ken kadagiti amin a sitan a mula, ken kadagiti amin a kakaywan.

20 Ket “kiskisanto ti Apo iti labahas iti dayta met la nga aldaw ti matangdanan, babaen dagiti adda iti karayan, babaen ti ^bari ti Asiria, ti ulu, ken ti barbon ti saka; ken kasta met nga ikisapnanto dagiti barbas.

21 Ket mapasamakto iti dayta

6a HEB bingayentayo.

9a 2 Cro. 20:20.

11a PNK Tanda.

12a PIP tingitingen, padasen, wenna penken.

14a PNK Birhen.

b HEB Dios ti adda

kadatayo.

PNK Immanuel.

16a 2 Ne. 18:4.

b 2 Ari 15:30; 16:9.

17a 2 Cro. 28:19–21.

b 1 Ari 12:16–19.

18a MB paswit; k.s., tanda, ayab.

Isa. 5:26.

20a PIP Paksiatento

dagiti rumaut a

gangannaet dagiti agindeg iti daga.

b 2 Ari 16:5–9.

nga aldaw, a “taraknen ti tao ti urbon a baka ken dua a karnero;

22 Ket mapasamakto, iti kaa-du ti gatas nga itedda mangan-to iti mantikilia; ta mantikilia ken tagapulot ti uyokan ti kenen ti tunggal maysa a mabati iti dayta a daga.

23 Ket mapasamakto iti dayta nga aldaw, itinto tunggal lugar, a yan ti rinibu a kapuon ti ubas nga agpateg iti rinibu a “bagi ti pirak, pagtubunto ti kalkalunay ken siitan a mula.

24 Mapanto sadiay dagiti tao nga addaan iti pana ken bai, ta pagtubunto ti kalkalunay ken siitan a mula ti amin a daga.

25 Ket amin a turod a masukayto iti piko, saanto a pagdaganan nga agtubo ditoy ti kalkalunay ken siitan a mula; ngem pagikkanto iti baka, ken baddebaddeken dagiti “babba-bassit a taraken nga ayup.

KAPITULO 18

Agbalinto ni Cristo a kasla bato a pakaitibkolan ken kabatuan a pagbasolan—Sapulem ti Apo, saan a ti agpaspasuit a salamangkero—Kumamangka iti paglintegan ken iti pammaneknek a para iti pannakaiwanwan—Idilig iti Isaias 8. Agarup 559–545 s.c.

KANGRUNAANNA, naibaga ka-

niak ti balikas ti Apo: Mangalaka iti dakkel a pagsuratan, ket isuratmo itoy babaen ti pluma ti tao, maipanggep ken ni “Mahersalal-has-baz.

2 Ket nangalaak iti napudno a “saksi nga agsurat, ni Uria a saserdote, ken ni Zacarias a lalaki nga anak ni Jeberechiah.

3 Ket napanak iti “babai nga agipadpadles; ket naginaw ken nagpasngay iti anak a lalaki. Kalpasanna kinuna ti Apo kaniak: Panaganam iti Mahersalal-has-baz.

4 Ta adtoy, “awan pannakaammo ti ^bubing ti agsangit, ti amak ken ti inak, sakbay a naipanaw iti imatang ti ari ti Asiria ti kinabaknang ti Damasco ken ti ‘nasamsam iti Samaria.

5 Ket nakisao manen ti Apo kaniak, a kinunana:

6 Ta ngamin lapdan dagitoy a tao ti danum ti “Siloe nga agayus a naannayas, ket indir-ida ni ^bRezin ken ti lalaki nga anak ni Remalias;

7 Ita ngarud, adtoy, yeg ti Apo “kadakuada ti danum ti karyan, napigsa ken adu, uray pay ti ari ti Asiria ken amin a dayagna; ket aglippiasto amin kadagiti pagayusanna, ken iti ngarabna.

8 Ket ^alumasatto iti Juda; aglippiasto nga agayus, dumanonto pay agingga iti tengnged; ket

21a PIP Bassitto la ti agbati kadagiti makalasad.

23a MB tinunen ti pirak.

25a HEB karnero, wenna kalding.

18 1a PIP maliklikan ti

pannakadadael.

2a PNK Saksi.

3a PIP ti kapisina.

4a 2 Ne. 17:16.

b Isa. 8:4.

c 2 Ari 15:29.

6a Gen. 49:10;

PJS, Gen. 50:24.

b Isa. 7:1.

7a PIP umuna pay iti akin-amianan nga Israel.

8a PIP rautento met ti Asiria ti Juda.

sakupento ti masakaban dagiti payakna ti dagam, O^bImmanuel.

9 “Agkaykaysakayo, O tat-tao, ket mawarawarakayonto; ket imdenganyo amin dagiti adayo a pagilian; agtitipkelkayo, ket masayyasayyakayonto a saggaysa; agtitipkelkayo, ket masayyasayyakayonto a saggaysa.

10 Dumngegkayo iti pammagbaga, ket awanto ti mamaayna; sawem ti balikas, ket saanto nga agtalamudok; “ta adda kadakami ti Dios.

11 Ta kasta ti panangibaga ti Apo kaniak iti napigsa nga ima, ket binilinnak a saan a sumurot iti aramid dagitoy a tao, a kinunana:

12 Dimo sawen, Ti “pannakanunong, iti amin a sawen dagitoy a tao, Ti pannakikanunong; iti man panagbuteng iti pagbutnganda, wenna panagalinggaget.

13 Pasantuem ti Apo ti Pangen, ket isu koma ti “pagbutngam, ken isu koma ti pagamkam.

14 Ket isu koma ti “santuuario; ngem^bbato a pakaitibkulan, ken kabatuan a pagbasolan dagiti

balay ti Israel, a makabartek ken allilaw kadagiti agindeg iti Jerusalem.

15 Ket adunto kadakuada ti “maitibkol ken maidugmam, ken mablo, ken maallilaw, ken maala.

16 Urnongem dagiti pammanknek, ikkam ti tanda ti “paglintegan dagiti disipulok.

17 Ket urayekto ti Apo, a “nangilinged iti rupana kadagiti balay ni Jacob, ket sapulekto.

18 Adtoy, siak ken dagiti ubbing nga inted kaniak ti Apo ti agpaay a “tanda ken pagsidsiddaawan iti Israel manipud iti Apo ti Pangen, nga agnaed iti Bantay Zion.

19 Ket inton kunada kenka: Sapulem kadakuada ti addaan iti “am-ammo nga espiritu, ken kadagiti^bsalamangkero nga agpasuit ken agtanabutob— “saan kadi a dawaten ti tao iti Diosda a dumngeg dagiti sibi-biag^akadagiti natay?

20 Iti paglintegan ken iti pammaneknek; ket no “saanda nga agsao a maibatay itoy a balikas, gapu ta awan kadakuada ti lawag.

8b PNK Immanuel.

9a PIP agraragupkayo a sangsangkamaysa.

10a PIP maisalakanto ti Juda (daga ni Immanuel).
Sal. 46:7.

12a PIP nasken a saan nga agkammatalek ti Juda iti nalimed a balabala dagiti dadduma.

13a PIP agrukbab ken agpakumbaba iti sango ti Dios.

14a Eze. 11:15-21.

b 1 Ped. 2:4-8;
Jacob 4:14-15.

15a Mat. 21:42-44.

16a HEB pannursuro, wenna doktrina.
PNK Ebanghelio.

17a Isa. 54:8.

18a PIP Kastoy ti masagsaganad a kayulogan dagiti nagan ni Isaias ken dagiti annakna a lallaki: “Mangisalkan ni Jehova”;

“Dinagdagna dagiti maan-anupan”; ken “Agsublinto ti natda.”
2 Ne. 17:3; 18:3.

19a Lev. 20:6.

b PIP mangkukulam, manggagamud.

c 1 Sam. 28:6-20.

d MB maigapu ken ni.
20a PIP ti espiritista a pamuspusan (kasta met kadagiti bersikulo 21-22).

21 Ket “aglasatdanto iti narkaro a pannakaparparigat ken bisin; ket mapasamakto nga inton mabisinandan, ay-ayendan-to ti bagbagida, ket ilunodda ti ari ken ti Diosda, ket tumangad-danto.

22 Ket kumitadanto iti daga ket maimatanganda ti riribuk, ken sipnget, kinadagem ti panagladingit, ket mayabogdan-to iti kasipngetan.

KAPITULO 19

Agsao ni Isaias iti nanaigan iti Mesias—Makakita dagiti tao iti kasipngetan iti naindaklan a bagnos—Mayanak kadayo ti maladaga—Isunto ti Prinsipe ti Kappia ken agturayto iti trono ni David—Idilig iti Isaias 9. Agarup 559–545 s.c.

NUPAY kasta, saanto a kas iti kinapungtotna ti lidem, apagapaman idi damo a pinagsagabana ti “daga a Zabulon, ken ti daga a Neftali, ken kalpasanna ad-adda a nagsagaba iti nakana iti dana nga agturong iti Nalabaga a Baybay iti labes ti Jordan iti Galilea dagiti pagilian.

2 Nakakita dagiti tao a nagna iti “kasipngetan iti bagnos; isuda a nagnaed iti daga ti anniniwan ni patay, kadakuada agri-mat ti lawag.

3 Napaadum ti pagilian, ken “nanayonam ti rag-o—nagragna-oda iti imatangmo babaen ti rag-o iti panagani, kas iti panagragsak dagiti tao iti panangbingayda iti nasamsam.

4 Gapu ta dinadaelmo ti puon ti dagensenna, ken ti sadag ti imetna, ti panaplit dagiti mangidadan kenkuana.

5 Ta adda parnuayen a riribuk ti tunggal dangadang dagiti mannakigubat, ket natina dagiti pagan-anay iti dara; ngem daytoyto ti manguram ken mangrubrob iti apuy.

6 Ta mayanak kadayo ti “maladaga, maited kadayo ti anak a lalaki; ket maipabaklayto kenkuana ti ^bpanangituray; ket maawaganto iti Nakaskasdaaw, Mamagbaga, Ti “Naindaklan a Dios, Ti “Agnanayon nga Ama, Ti Prinsipe ti “Kappia.

7 “Awan patinggana ti ilalawa ti ^bgobierno ken ti kappia, iti trono ni David, ken aggapu iti pagarianna ti bilin, ken mangipasdek ditoy iti panangukom ken linteg, nga agnanayon. Tinto regta ti Apo ti Pangen ti mangipatungpal itoy.

8 Inted ti Apo ti balikasna ken ni Jacob ket nagsaknap ti lawagna iti “Israel.

9 Ket maammuan to amin a tao, uray pay ni Efraim ken da-

21a PIP maadipento ti Israel gapu ta dida dimngeg.

19 1a Mat. 4:12–16.

2a Ti “kalideman” ken “kasipngetan” ti ikakalilis ken pannakabalud; ni

Cristo ti “bagnos.”

3a Isa. 9:3.

6a Isa. 7:14; Luc. 2:11.

b Mat. 28:18.

c Tit. 2:13–14.

d Alma 11:38–39, 44.

e Jn. 14:27.

7a PNK Gobierno.

b Dan. 2:44.

8a PIP Ballaag ti sumaganad a naimpadtuan a mensahe (bersikulo 8–21) kadagiti tribu iti amianan, a maawagan iti Israel.

giti agindeg iti Samaria, a mangibaga a sipapannakel ken naimpusuan:

10 Margaay dagiti ladrilio, ngem bangonenminto iti nasugog a batbato; napukan dagiti sikamoro, ngem sukatanminto iti sedro.

11 Ngarud mangbukel ti Apo iti kabusor ni “Rezin a mangbusor kenkuana, ken makitunos kadagiti kabusorna;

12 Dagiti Sirio iti sango ken dagiti Palestino iti likud; ket “alun-onenda ti Israel. Ta gapu itoy saan a maikkat ti ^bpungtotna, ngem iwaradiwadna pay ti imana.

13 Ngem saan nga “agsubli dagiti tao iti nangdangran kadakuada, wenno uray koma no sinapulda ti Apo ti Pangen.

14 Ngarud isinanto ti Apo ti ulo ken ipus manipud iti Israel, sanga ken ruot iti maysa nga aldaw.

15 Dagiti nagkauna, isu ti ulo; ket ti propeta a mangisuro iti kinaulbod, isu ti ipus.

16 Ta dagiti dadaulo dagitoy a tao ti mamagbiddut kadakuada; ket madadael dagiti mangidaulo kadakuada.

17 Ngarud saan a maragsakan ti Apo kadagiti agtutuboda, wenno “maasian man la koma kadagiti awanan iti ama ken balo; ta managinsisingpetda amin ken managaramid iti dakes, ken agsao ti tunggal ngiwat iti ^bmi-

namauyong. Saan nga agmawmaw ti pungtotna gapu amin kadagitoy, ngem iwaradiwadna pay ti “imana.

18 Ta manguram ti kinadangkakes a kas iti apuy; ibusenna dagiti kalkalunay ken dagiti siit, ket sumged iti kapuskolan ti kabakiran, ket agpangatoda a kas iti asuk.

19 Agsipngget iti daga babaen ti pungtot ti Apo ti Pangen, ket agbalin dagiti tao a kasla aron ti apuy; “awanto ti tao a makaisalakan iti kabsatna.

20 Ket siggawatenna iti kanawan nga imana ket mabisinan; ket ti kanigidna ti “pagisubona ket saandanto a mapnek; sidaento ti tunggal tao ti lasag ti takia—

21 “Manases, ^bEfraim; ken Efraim, Manases; agkaykaysadanto a mangbusor iti “Juda. Ta saan nga agmawmaw ti pungtotna gapu amin kadagitoy, ngem iwaradiwadna pay ti imana.

KAPITULO 20

Kas iti pannakadadael ti Asiria ti pannakadadaelto dagiti nadangkakes iti Maikadua a Yaay—Bassitto laeng ti tao a mabati kalpasan ti yaay manen ti Apo—Agsublinto dagiti natda ni Jacob iti dayta nga aldaw—Idilig iti Isaias 10. Agarup 559–545 s.c.

AY-AYTO pay dagiti mangipau-

11a 2 Ari 16:5–9.
12a 2 Ari 17:6, 18.
b Isa. 5:25; 10:4.
13a Amos 4:6–12.
17a PNK Kaasi,

Manangngaasi.
b 2 Ne. 9:28–29.
c Jacob 5:47; 6:4.
19a Mk. 7:2–6.
20a Deut. 28:53–57.

21a PNK Manases.
b PNK Efraim.
c PNK Juda.

log kadagiti saan a nalinteg a paulog, ken mangisurat iti pag-nagladladingit nga insuroda;

2 A mangyadayo kadagiti makasapul manipud iti "pan-nakaukom, ken mangilaksid iti kalintegan dagiti nakurapay a tattaok, tapno agbalin dagiti ^bbalo a baludda, ken tapno makawanda dagiti awanan iti ama!

3 Ket anianto ti aramidenyo iti aldaw nga "isasarungkar, ken iti kinaliday nga aggapunto iti adayo? asinonto ti dawatanyo iti tulong? ken sadinonto ti pangibatianyo iti bilegyo?

4 No awanak agbalindanto a balud, ken mapapataydanto. Ta saan nga agmawmaw ti pungtotna gapu amin kadagitoy, ngem iwaradiwadna pay ti imana.

5 O Asirio, ti pannakabalin ti pungtotko, ken ti panaplit iti imada ti nainkalintegan nga "igugurada.

6 Ibaonkonto a "mangbusor iti managinsisingpet a pagilian, ket ikkakto iti pammalubos a mangala iti sinamsam dagiti kapungtotko a tattao, ken agsamsam, ken iludekludeknanto ida a kas iti pitak kadagiti kalsada.

7 Nupay kasta dinanto igagara, wenno marikna man la koma; ngem iti pusona dadaelen ken isinana ti saan la a manmano a pagilian.

8 Ta kinunana: Saan kadi nga aggapada nga ari dagiti prinsipek?

9 Saan kadi a Carkemis ni Calne? Saan kadi nga Arpad ni Hamath? Saan kadi a Damasco ti Samaria?

10 Kas iti panangbangon ti "imak kadagiti pagarian dagiti didiosen, ket rinimbawanda dagiti kinitikitan a didiosen iti Jerusalem ken iti Samaria;

11 Saanko kadi, kas iti inaramidko iti Samaria ken kadagiti didiosenna, a maaramid iti Jerusalem ken kadagiti didiosenna?

12 Gapuna mapasamakto nga inton maiwakasen ti Apo ti aramidna iti Bantay Zion ken iti Jerusalem, dusaekto ti bunga ti "manangituray nga ari ti ^bAsiria, ken ti bileg ti kinapalanguadna.

13 Ta "kinunana: Babaen ti pigsa ti imak ken ti siribko naaramidko dagitoy a banag; ta naan-nadak; ken nayalisko ti beddeng dagiti tao, ken naagawko dagiti sanikuada, ket awan dumak iti malalaki a nangparukma kadagiti agindeg;

14 Ket nagbalin ti imak a kasla umok ti kinabaknang dagiti tao; ket kas iti panamagtitiponko iti daga ti panangurnong ti tunggal maysa iti nabati nga itlog; ket awan ti asino man a nanggaraw iti payak, wenno nangnganga iti ngiwat, wenno naganit-it.

20 *2a* MB Linteg.

b PNK Balo.

3*a* PIP pannusa.

5*a* Isa. 10:5.

6*a* PIP maibusor

iti Israel.

10*a* PIP ti ari ti ima ti

Asiria (bersikulo

10-11).

12*a* PIP ti napalanguad

a panangipampanakkal.

b Sof. 2:13.

13*a* PIP ti ari ti Asiria

(bersikulo 13-14).

15 “Makapagpannakel kadi ti ^bwasay iti nangiwasay kenkuana? Maipateg kadi ti ragadi ti bagina iti nangigudagod kenkuana? A kas iti panangibasnot ti pagsaplit iti bagina iti nangitag-agay kenkuana, wenno kasla maitag-agay ti pagbaut ti bagina a kasla awan ti kayo!

16 Ngarud kinuna ti Apo, ti Apo ti Pangen, ibaonyo dagiti nasalun-atna, nga adda kutkutongna; ket babaen ti “dayagna rumsik ti darang a kas iti darang ti apuy.

17 Ket agbalinto a silaw ti la-wag ti Israel, ket apuyto ti Nasantuanna, ket uramennanto ken ibusennanto dagiti siitna ken dagiti kalkalunayna iti may-sa nga aldaw;

18 Ket ibusennanto ti kinadayag ti kabakiranna, ken ti nabunga a pagtatalonanna, iti “kara-rua ken bagi; ket agbalindanto a kas man iti nadupoy a mangitagtag-agay iti wagayway.

19 Ket “bassitto ti mabati kadagiti kayo iti kabakiranna, a kabal-elanto ida nga isurat ti ubing.

20 Ket mapasamakto iti “day-ta nga aldaw, a dagiti natda iti Israel, ket kas kadagiti naglibas iti ^bbalay ni Jacob, saanton nga ^cagnaed kenkuana

dagiti nangpasakit kadakua-da, ngem makipagtaengdanto iti Apo, ti Nasantuan ti Israel, iti kinapudno.

21 Agsublinto dagiti “natda, wen, kas kadagiti natda ni Jacob, iti naindaklan a Dios.

22 Ta nupay kas iti anay ti baybay dagiti taom, Israel, agsublinto latta dagiti nabati; “aglibbiangto iti kinalinteg ti naipaulog a ^bpannakadadael.

23 Ta “mangaramidto ti Apo ti Pangen iti pangdadael, saan a masaaw iti intero a daga.

24 Ngarud, kasta ti kinuna ti Apo a Dios ti Pangen: O tattaok nga agnaed iti Zion, dikayo agbuteng kadagiti Asirio; saplitennaka iti panaplit, ket layatannakanto iti pagbasnot, a kas iti “naaramid iti Egipto.

25 Ta nupay kasta iti apagdarikmat, ket aggibusen ti pananggura, ken ti pungtotko iti panagdadaelda.

26 Ket ikiburto ti Apo ti Pangen ti pannusa kenkuana a maibatay iti pannakapapatay ni “Midian iti kabatuan ti Oreb; ket iti panangitudona iti pagbasnotna iti baybay intagayna a kas iti napasamak iti Egipto.

27 Ket mapasamakto iti dayta

15a Agpadpada ti saludsod dagiti pangangirig iti daytoy a bersikulo: Agballigi kadi ti tao (e.g., ti ari ti Asiria) a maibusor iti Dios?
b PIP inyarig ti propeta ti ari iti rimienta.

16a PIP ti ari ti Asiria (kasta met dagiti bersikulo 17–19).

18a PIP Mapukawto a mamimpinsan ti Asiria.

19a PIP dagiti nabati iti buyot ti Asiria.

20a PIP ud-udina nga aldaw.

b Amos 9:8–9.

c PIP agpannuray.

21a Isa. 11:11–12.

22a DKK 63:34.

PNK Lubong—Kani-

busanan ti lubong.

b PIP Uray no addanton pannusa, addanto pay laeng kaasi.

23a PIP dadaelenna ti paulog.

24a PIP kas iti inaramid dagiti taga-Egipto idi un-unana.

Ex. 1:13–14.

26a Gen. 25:1–2; Uk. 7:25.

nga aldaw a maikkatto ti “dagen-senna iti abagam, ken ti sangol-na iti tengngedmo, ket madadadelto ti sangol gapu iti ^bpannutok.

28 “Nagtaud ken ni Aiyat, lim-mabas ken ni Migron; indissaag-na dagiti kargana iti Mikmas.

29 Nagpukawda iti sungaban; intugotda dagiti gargaretda idiyai Geba; nagbuteng ni Ramat; naglibas ni Gibeah ti Saul.

30 Agpukkawka, O babai nga anak ni Gallim; ikagumaanam a mangngeg idiyai Lais, O nar-kurapay nga Anathoth.

31 Naikkat ni Madmenah; sangsangkamaysa a naglibas dagiti agtaeng iti Gebim.

32 Ngem nasken nga agbati pay iti Nob iti dayta nga aldaw; iwagisna ti imana iti bantay ti babai nga anak ti Zion, ti turod ti Jerusalem.

33 Adtoy, ti Apo, putdento ti Apo ti Pangen ti bai ti buteng; ket matumbanto dagiti “nangato ti sasaadenna; ken agpakumbabanto dagiti napalanguad.

34 Ket umaennanto ti kapuskolan ti kabakiran, ket parmekento ti maingel ti Lebanon.

KAPITULO 21

Maukomto ti sanga ni Jesse (Cristo)

iti kinalinteg—Agsaknapto iti daga ti pannakaammo iti Dios iti Millennuim—Isaento ti Apo ti wagayway ken ummongenna ti Israel—Idilig iti Isaias 11. Agarup 559–545 s.c.

KET addanto tumaud a “saringit manipud iti ^bpuon ni “Jesse, ket dumakkello ti sanga manipud iti ramutna.

2 Ket lumukonto ti “Espiritu ti Apo kenkuana, ti espiritu ti sirib ken pannakaawat, ti espiritu ti pammagbaga ken kinamaingel, ti espiritu ti pannakaammo ken iti panagbuteng iti Apo;

3 Ket aramidennanto a nalaka a makaawat iti panagbuteng iti Apo; ket saanto a “mangukom babaen ti makitana, wenno mamabalaw babaen ti mangngegna.

4 Ngem ukomennanto dagiti nakurapay babaen ti “kinalinteg, ket ^bbagbagaannanto dagiti “nasingpet iti daga iti panagpapatas; ket saplitennanto ti daga iti panaplit nga agtaud iti ngiwatna, ken ti angsen nga agtaud kadagiti bibigna ti manggudas kadagiti nadangkes.

5 Ket tinto kinalinteg ti barikes iti lomona, ken ti kinapudno ti barikes iti “siketna.

6 Makilaokto met ti lobo iti kar-

27a Isa. 14:25.

b PNK Natudingan.

28a PIP Naduktalan ti panagdur-as dagiti buyot ti Asiria nga agturong iti Jerusalem; sa napangngarigan ti pannakailadawan (bersikulo 33–34) ti tignay ti Apo

a maibusor kadakuada.

33a Hel. 4:12–13.

21 1a DkK 113:3–4.

b DkK 113:1–2.

c Ni Jesse ti tatang ni David; maibatay iti naarian a kapupuon ni David a di pagduaduaan a nakaipasngayan

ni Jesus.

Mk. 5:2; Heb. 7:14.

PNK Jesse.

2a Isa. 61:1–3.

3a Jn. 7:24.

4a Sal. 72:2–4;

Mosiah 29:12.

b HEB mangeddeng.

c PNK Napakumbaba, Kinapakumbaba.

5a MB sibet.

nero, ket makipagnaedto ti leopardo iti urbon ti kalding, ken agkakaiddanto ti urbon ti baka ken ti urbon ti leon ken urbon ti paamo; ket ubingto ti mangpastor kadakuada.

7 Ket mapakanto ti baka ken ti uso; agkakaiddanto dagiti urbona; ket manganto ti leon iti garami a kas iti baka.

8 Ket makiay-ayamto ti agsususo nga ubing iti abut ti ^anagita nga uleg, ken kautento ti kapusot nga ubing ti rukib ti ^bkarasaen.

9 ^aSaandanto a madangran wenno madadael iti amin a nasantuan a bantayko, ta mapnon-to ti daga iti ^bpannakaammo iti Apo, kas iti pananglapunos ti danum iti baybay.

10 Ket addanto ^aramut ni Jesse iti ^bdayta nga aldaw, a pakaibayugan ti wagayway dagiti tao; ^csapulento dagiti ^dGentil; ket nagloriaanto ti panaginana.

11 Ket mapasamakto iti dayta nga aldaw nga isagananto manen ti Apo ti imana iti ^amaikadua a gundaway a mangtunton iti natda kadagiti taona a matintinto, manipud iti Asiria, ken

manipud iti Egipto, ken manipud iti Patros, ken manipud iti Cush, ken manipud iti Elam, ken manipud iti Sinar, ken manipud iti Hamath, ken manipud kadagiti puro iti baybay.

12 Ket mangipatakdero iti ^awagayway para kadagiti pagilian, ken urnongenna dagiti ^bnapagtalaw iti Israel, ken ^curnongenna a pagsangangka-maysaen dagiti nasayyasaya iti Juda manipud iti uppato a sulit ti lubong.

13 Mapukawto met ti ^aapal ni Efraim, ket maisinanto dagiti kabusor ti Juda; saanto nga ^bapalan ni Efraim ti ^cJuda, ken saanto a singaen ti Juda ni Efraim.

14 Ngem ^atumayabdanto iti abaga dagiti Filisteo nga agturing iti laud; sangsangkamaysadanto nga agsamsam iti daya; dangrandanto da Edom ken Moab; ken tungpalento ida dagiti annak ni Ammon.

15 Ket awan duadua a ^adadaelento ti Apo ti bassit a sanga ti karayan ti Egipto; ket babaen ti nabileg nga anginna pagallo-mento ti imana ti karayan, ken pagayusenna iti pito a babassit

8a bassit a nagita nga uleg iti Egipto.

b sabali pay a nagita nga uleg.

9a Isa. 2:4.

PNK Millennium.

b DkK 101:32-33; 130:9.

10a PIP iti ud-udina nga aldaw.

JS—P 1:40.

b Rom. 15:12;

DkK 113:5-6.

c MB kenkuana.

d DkK 45:9-10.

11a 2 Ne. 6:14; 25:17; 29:1.

12a PNK Wagayway.

b 3 Ne. 15:15; 16:1-4.

c Neh. 1:9;

1 Ne. 22:10-12;

DkK 45:24-25.

PNK Israel—Ti

pannakaummong

ti Israel.

13a Jer. 3:18.

b Iti pakasaritaan aggingginnura dagiti tribu nga ipanguluan da

Juda ken Efraim

(kalpasan ti

paspasamak iti

1 Ari 16-20). Iti

ud-udina nga

aldaw aglunitto

daytoy a gura.

Eze. 37:16-22.

PNK Apal.

c PNK Juda.

14a PIP darupen dagiti

akin-laud a turod

a teritorio dagiti

taga-Filisteo.

15a Zac. 10:11.

nga ayus, ket papanenna dagiti lallaki a sakasaka.

16 Ket addanto mabati a “nala-wa a pagnaan dagiti nabati kadagiti taona, manipud iti Asiria, a kas idi iti Israel iti aldaw nga iruruarna iti daga ti Egipto.

KAPITULO 22

Dayawento ti amin a tao ti Apo iti unos ti sangaribu a tawen—Ma-kipagnaedto kadakuada—Idilig iti Isaias 12. Agarup 559–545 s.c.

KET iti dayta nga aldaw kunamto: O Apo, dayawenka; nupay kinapungtotnak idi napukawen ti pungtotmo, ket liniwliwanak.

2 Adtoy, ti Dios ti mangisalakan kaniak; “agtalekak, ken saanak nga agbuteng; ta ti ^bJEHOVA nga Apo ti pigsak ken ti kantak; isu pay ti nagbalin a mangisalakan kaniak.

3 Ngarud, naragsakkanto a mangpapusuak iti “danum iti bubon ti panangisalakan.

4 Ket kunamto iti dayta nga aldaw: “Dayawem ti Apo, awagam ti naganna, ipakdaarmo ti aramidna kadagiti tao, agapadem ti pannakaitan-ok ti naganna.

5 “Kantaam ti Apo; ta nakaa-

ramid kadagiti naan-anay a banag; nagsaknapen iti sangalubongan.

6 “Ipukkawmo ti rag-om, sika nga agtaeng iti Zion; ta naindaklan ti Nasantuan ti Israel iti sakupmo.

KAPITULO 23

Ti pannakadadael ti Babilonia ti kita ti pannakadadael iti Maikadua a Yaay—Aldawto ti pungtot ken panagibales—Matnagto iti agnana-yon ti Babilonia (ti lubong)—Idilig iti Isaias 13. Agarup 559–545 s.c.

TI “dagensen ti ^bBabilonia, a nakita ni Isaias a lalaki nga anak ni Amoz.

2 Ibayugyo ti “wagayway iti nangato a bantay, pukkawan-yo ida, ^biwagisyo ti imayo tapno mapanda iti ruangan dagiti natakneng.

3 Binilinkon dagiti “nasantuak, naawagak metten dagiti mangelko, ta saan nga agpaay ti pungtotko kadakuada a nangirag-o iti ngayedko.

4 Ti ariwawa ti ummong iti kabambantayan kas kadagiti nabileg a tao, “naurnong ti makariribuk nga arimbangaw kadagiti ^bpagarian dagiti pagilian,

16a Isa. 35:8;

DkK 133:27.

22 2a Mosiah 4:6; Hel. 12:1.

b Ex. 15:2; Sal. 83:18.

PNK Jehova.

3a PNK Nabiag

a Danum.

4a PNK Agyaman,
Napnuan Yaman,
Panagyaman.

5a DkK 136:28.

6a Isa. 54:1; Sof. 3:14.

23 1a PIP ti mehsahe
ti dusa.

b Ti napnuan pakasari-taan ti nadangkes a Babilonia, a naipadto iti Isa. 13 ken 14, ti naaramid a pagtuladan ti maudi a panna-kadadael ti intero

a nadangkes a
lubong.

DkK 133:5, 7, 14.

PNK Babel, Babilonia.

2a MB wagayway.

PNK Wagayway.

b PIP agpayapay,
manged iti tanda.

3a PIP Sasanto.

4a Zac. 14:2–3.

b Zac. 12:3.

inummong ti Apo ti Pangen dagiti buyot iti pagbabakalan.

5 Naggapuda iti adayo a pagilian, manipud iti ungo ti langit, wen, ti Apo, ken dagiti igam ti nainkalintegan a panagpungtotna, a mangdadael iti intero a daga.

6 Agpukkawkayo, ta asidegen ti aldaw ti Apo; umayto a pangdadael manipud iti Mannakabalin.

7 Ngarud kumapsutto amin nga ima, lumuknengto ti puso ti tunggal tao;

8 Ket agbutengdanto; iturayanto ida ti sanaang ken leddang; masdaawdanto iti tunggal maysa; ket kaslanto apuy dagiti rupada.

9 Adtoy, dumteng ti aldaw ti Apo, naranggas iti agpada a pungtot ken nakaro a panagunget, a mamagbalin iti daga a ragangirang; ket ^adadaelennanto nga ipakni dagiti managbasol dita.

10 Ta saanto a mangted iti lawag dagiti bituen iti langit ken dagiti planeta; lumidemto ti ^ainit inton agparang, ken saanto nga iburay ti bulan ti lawagna.

11 Ket ^adusaekto ti lubong gapu iti kinadakes, ken dagiti nandangkes gapu iti kinamanagbasolda; pagkalmaekto ti kintangsit dagiti ^bnapalanguad, ken sebsebakto ti kinadursok dagiti pagam-amkan.

12 Aramidekto a napatpateg

nga amang ti ^atao ngem iti napintas a balitok; urayto ti tao nga amang ngem iti bimmalitok a sangkap ni Ophir.

13 Ngarud, pagkintayegekto ti langit, ket ^amaikkatto ti daga iti yanna, iti pungtot ti Apo ti Pangen, ken iti aldaw ti nakaro a panagungetna.

14 Ket kaslanto iti ^anakamat nga urbon ti ugsa, ken iti karnero nga awan ti tao a mangpastor; ket agsublinto ti tunggal maysa kadakuada kadagiti taona, ken talawanto ti tunggal maysa ti dagana.

15 Maduyokto ti tunggal maysa a napalanguad, wen, ket mapasagto iti espada ti tunggal maysa a kimmappon kadagiti nadangkes.

16 Maimatangandanto met ti pannakawarawara dagiti anakda; madadaelto dagiti balbalayda ken maidadanes dagiti assawada.

17 Adtoy, tukayekto dagiti taga-Medo a mangbusor kadakuada, a saan a mapurar iti pirak ken balitok, nga uray manla no maay-ayo itoy.

18 Warawaraento met dagiti baida dagiti agtutubo a lallaki; ket awanto ti asida iti bunga iti saklulo; saanto a pakawanen dagiti matada dagiti ubbing.

19 Ket agbalinto ti Babilonia, ti gloria dagiti pagarian, ti ^angayed ti kinaimbag dagiti Calde-

9a PNK Daga—
Pannakadalus
ti daga.

10a PNK Lubong—
Kanibusanan

ti lubong.

11a Mal. 4:1.

^b DkK 64:24.

12a Isa. 4:1–4.

13a PNK Daga—Maudi

a kasasaad ti daga.

14a MB maan-anup

nga ugsa.

19a PIP kawan

kaes-eskanna.

ano, a kas idi pinarmek ti Dios ti ^bSodoma ken Gomorra.

20 Saanto a pulos a “mapagyanan, wenzo mapagnaedan iti panagsukatsukat ti kaputotan; uray no mangipatakdero la koma dagiti Arabo iti tolda idia; wenzo mangbukel dagiti pastor iti ragup idia.

21 Ngem addanto idia dagiti “atap nga ayup iti disierto; ket mapnonto dagiti balbalayda iti aglaladut a nabia; ket agtaengto met idia dagiti kullaaw, ken agsalanto idia dagiti ^babestrus.

22 Umkisto dagiti atap nga ayup kadagiti puro iti naliday a “balbalayda, ken dagiti ^bdragon iti napintas a palasioda; ket asidegen ti idadateng ti kanitona, ket saanen a maitantan ti aldawna. Ta dadaeleko a sipapardas; wen, ta kaasiakto dagiti taok, ngem maungawto dagiti nadangkes.

KAPITULO 24

*Maummongto ti Israel ket sagra-
pendanto ti panaginana iti unos ti
sangaribu a tarwen—Mapapanaw
ni Lucifer iti langit gapu iti pa-
nagsukir—Abakento ti Israel ti Ba-
bilonia (ti lubong)—Idilig iti Isaias
14. Agarup 559–545 s.c.*

TA kaasianto ti Apo ni Jacob, ket “piliennanto pay laeng ti Is-

rael, ket ipanna ida iti dagada; ket tumiponto kadakuada dagiti ^bganggannaet, ket agtiti-pondanto iti balay ni Jacob.

2 Ket alaento ida dagiti “tao ken itugotda ida iti lugarda; wen, manipud iti adayo agingga iti pagpatinggaan ti daga; ket agsublidanto iti naikari a ^bdagada. Ket tagikuaento ida ti balay ti Israel, ket agpaayto ti daga ti Apo kadagiti “adipen ken dagiti katulongan iti balay; ket agbalindanto a balud kadagiti binaludda; ket isudanto ti mangituray kadagiti nangirurumen kadakuada.

3 Ket mapasamakto iti dayta nga aldaw nga ikkannakayonto ti Apo iti “panaginana, manipud iti panagledleddaangyo, ken iti panagbutbutengyo, ken iti tanikala a namagbalin kadakayo nga agserbi.

4 Ket mapasamakto iti dayta nga aldaw, nga itugotyonto daytoy a pagsasao a maibusor iti ari ti “Babilonia, ket kunayo: No kasano ti panagsardeng dagiti mangidadanes, agsardengto met ti nabalitokan a ciudad!

5 Tinukkol ti Apo ti pagbasnot ti nadangkles, ti setro dagiti agturay.

6 Isu nga awan ressatna a nangbasnot kadagiti tao iti pungtotna, isu a nangituray kadagiti pagilian babaen iti

19b Gen. 19:24–25;
Deut. 29:23;
2 Ne. 13:9.

20a Jer. 50:3, 39–40.

21a Isa. 34:14–15.

^b HEB toro-a-kalding,
wenzo demonio.

22a HEB dagiti palasio.

^b HEB (nalabit) atap
nga aso, wenzo
aso iti bakir.

24 1a Zac. 1:17.

^b Isa. 60:3–5, 10.

2a PIP Tulonganto

dagiti sabali a
pagilian ti Israel.

^b PNK Naikari a Daga.

^c Isa. 60:14.

3a Jos. 1:13;

DKK 84:24.

4a PNK Babel, Babilonia.

gura, mapapatayto, ket awanto ti makatubeng.

7 Aginananto ti sangalubongan, ket naulimekto; sadanto "agkakanta.

8 Wen, agrag-o dagiti "parwa kenka, kasta met dagiti sedro ti Lebanon, a kunada: Gapu ta ^bnapasagkan awanen ti umay pay "mangpukan kadakami.

9 Agtignayto ti "impierno iti baba a mangsabat kadakayo iti idadatengyo; bangonennanto dagiti ^bnatay, uray pay dagiti pangulo iti daga; mabangondanto iti tronoda dagiti amin nga ari iti pagpagilian.

10 Agsaodanto amin ket kunadanto kenka: Agbalinkanto kadi met a nakapsut a kas kadakami? Agbalinkanto kadi met a kas kadakami?

11 Maipanto iti tanem ti panakararaemmo; saanto a mangngegan ti aweng ti biolinmo; pannakaikamenmonto ti igges, ket ulesmonto dagiti igges.

12 "Anian a pannakatnagmo manipud iti langit, O ^bLucifer, lalaki nga anak ti agsapa! Natnagka iti daga, a nangpakapsut kadagiti pagilian!

13 Ta kunanam iti pusom: "Agpangatoakto iti langit, itag-ay-

konto ti tronok iti ngatuen dagiti bituen ti Dios; agtugawakto met iti bantay a paguummungan, iti bangirna ti ^bamianan;

14 Agpangatoakto iti ngatuen ti kangatuan nga ulep; agbalinakto a kas iti Kangatuan.

15 Ngem maingarangugongkanto iti impierno, kadagiti bakrang ti "abut.

16 "Apagapamanto la a kumita kenka dagiti makakita, ket mabigbigdakanto, kunadanto: Daytoy kadi ti tao a namagkin-tayeg iti lubong, a nanggunggon kadagiti pagarian?

17 Ken namagbalin iti lubong a kasla langalang, ken nangda-dael kadagiti siudad kadagito-y, ken saan a nanglukat iti balay dagiti baludna?

18 Amin nga ari dagiti pagilian, wen, isuda amin, naitanemda a nagloriaan, tunggal maysa kadakuada iti "balayna.

19 Ngem maipuruakkanto iti tanemmo a kas iti "makarimon a sanga, ken ti mabati kadagiti napapatay, nagudas babaen ti espada, a magaburan iti ^bbato iti abut; a kasla bangkay a nailudekludek.

20 Saankanto a mairaman kadakuada a maitanem, gapu ta

7a Isa. 55:12.
 8a HEB sipres.
 b PIP iti patay.
 c HEB saanto nga umay kadatayo ti para-pukan (-iti-kayo).
 9a PNK Impierno.
 b PIP napaksiat nga espiritu.
 12a DkK 76:26.
 b HEB bituen iti

agsapa, anak iti parbangon.
 Naagapad ti agturay iti nadangkes a lubong (Babilonia) a kas ni Lucifer, ti agturay iti amin a kinadangkes.
 PNK Sairo; Lucifer.
 13a Moises 4:1-4.
 b PIP ti panagtaeng dagiti didiosen a

maibatay iti pammati dagiti taga-Babilonia.
 Sal. 48:2.
 15a 1 Ne. 14:3.
 16a HEB kumuilap ken kumita kenka.
 18a PIP tanem ti kaamaanna.
 19a PIP ti di naawat a sanga, nasalingsing ken naibelleng.
 b PIP iti lansad.

dinadaelmo ti dagam ken pina-pataymo dagiti taom; saanto a malaglagip ti “bukel dagiti ^bmanagbasol.

21 Isaganam ti pannakarang-rangkay dagiti annakna gapu iti “kinamanagbasol dagiti ammada, tapno saanda a bumangon, wenno tagikuaen ti daga, wenno punnuenda ti lubong iti siudad.

22 Ta bumangonakto a mangbutor kadakuada, kinuna ti Apo ti Pangen, ket ikkatekto iti Babilonia ti “nagan, ken ti nabati, ken lalaki nga anak, ken ^blalaki a kaanakan, kinuna ti Apo.

23 Aramidekto met a “pagnaendan ti kullaaw, ken kadandanuman; ket sagadakto iti ^bkaraykay ti pannakadadael, kinuna ti Apo ti Pangen.

24 Inkari ti Apo ti Pangen, a kinunana: Awan duadua a kas iti napanunotko, a mapasamakto; ket kas iti pinanggepko, matungpalto—

25 Nga itugotkonto dagiti “Asirio iti dagak, ket pagsang-atekto a sakasaka kadagiti ^bbantayko; ket maikkatto ti ‘sangolna kadakuada, ket maikkatto ti dagensenna kadagiti abagada.

26 Daytoy ti panggep a na-

panggep iti sangalubongan; ken daytoy ti ima a naitanggaya iti “amin a pagilian.

27 Ta pinanggep ti Apo ti Pangen, ket asino ti mangbalusingsing? Ket naitanggaya ti imana, ket asino ti mangballikug?

28 Babantot daytoy iti “tawen nga ipapatay ni ari ^bAhaz.

29 Dikayo agram-o, sangabukel a Palestina, agsipud ta natukkolen ti sarukodna a nangbasnot kadakayo; ta tumaudto ti nagita nga uleg iti nagtaudan ti uleg, ket nakaam-amakto a tumayab nga uleg ti bungana.

30 Ket mataraonanto ti umuna nga anak dagiti nakurapay, ket masalaknibanto dagiti makasapul; ket patayekto ti puonmo iti bisin, ket iwalangnanto dagiti nabatim.

31 Agpukkawka, O ruangan; umkiska, O siudad; sika, sangabukel a Palestina, narunaw; ta addanto asuk nga aggapu iti amianan, ta awanto ti agsululo iti naituding a panawenna.

32 Ket anianto ngarud ti sungbat ti agipadpadamag kadagiti pagilian? A nabangonen ti Apo ti “Zion, ket ^bagtalekto itoy dagiti ‘nakurapay a taona.

20a Sal. 21:10-11; 37:28.

b PNK Nadangkes, Kinadangkes.

21a Ex. 20:5.

22a Prov. 10:7.

b Job 18:19.

23a Isa. 34:11-15.

b MB sagad.

25a Ti panggep a nakaibaisan ti idadarup ti Asiria ken pannakatnag

idiay Juda, 701 s.c. (bersikulo 24-27).

2 Ari 19:32-37;

Isa. 37:33-38.

b PIP dagiti bantay ti Juda ken Israel.

c Isa. 10:27.

26a PIP Pagangayanna maabakto amin dagiti nailubongan a pagilian.

28a PIP Iti agarup 720

s.c., naipadto daytoy a dagensen wenno mensahe ti dusa maipanggep kadagiti taga-Filisteo, idinto a tumalged ti Juda.

b 2 Ari 16:20.

32a PNK Zion.

b Sof. 3:12.

c MB kumarapetka iti daytoy.

KAPITULO 25

Agrimat ni Nephi iti kinalawag—Maawatanto kadagiti maudi nga aldaw dagiti padto ni Isaias—Ag-sublinto dagiti Hudio iti Babilonia, ilansada iti krus ti Mesias, ken masayyasayya ken madusada—Maisublido no mamatida iti Mesias—Umunanto nga umay innem a gasut a tawen kalpasan ti ipapanaw ni Lehi iti Jerusalem—Tungpalen dagiti Nephite ti paglintegan ni Moises ken mamatida ken ni Cristo, a Nasantuan ti Israel. Agarup 559–545 s.c.

ITA siak, ni Nephi, agsaoak maipanggep kadagiti balikas a naisuratkon, a nagtaud iti ngiwat ni Isaias. Ta adtoy, nagsao ni Isaias iti adu a balikas a “nari-gat a maawatan ti adu kadagiti taok; ta dida ammo ti maipanggep iti pammadto dagiti Hudio.

2 Ta siak, ni Nephi, diak insuro kadakuada ti adu a pampanu-not maipanggep iti wagas dagiti Hudio; ta aramid iti kasipngetan dagiti “aramidda, ken ti ugalida ugali a makarimon.

3 Gapuna, agsuratak kadagiti taok, kadagiti amin nga umawatto kalpasanna kadagitoy a banag nga isuratko, tapno mamammuanda ti panangukom ti Dios, tapno agsaknap iti amin a pagilian, a maibatay iti balikas nga insaona.

4 Gapuna, dumngegkayo, O

tattaok, nga adda iti balay ti Israel, ket imdenganyo dagiti balikasko; gapu ta saan a nalawag kadakayo dagiti balikas ni Isaias, ngem ketdi nalawagda kadagiti napno iti “espiritu ti ^bpammadto. Ngem itdek kadakayo ti pammadto, a maibatay iti espiritu nga adda kaniak; gapuna mamadtoak a maibatay iti “kinalawag nga adda kaniak manipud pay iti kanito nga iruruarko iti Jerusalem a kaduak ti amak; ta adtoy, maragsakan ti kararuak iti kinalawag nga adda kadagiti taok, tapno makasursuroda.

5 Wen, ken maragsakan ti kararuak kadagiti balikas ni “Isaias, ta naggapuak iti Jerusalem, ket naimatangak kadagiti matak dagiti aramid dagiti ^bHudio, ken ammok a maawatan dagiti Hudio dagiti balikas dagiti propeta, ket awan ti sabali a tattao a makaawat kadagiti balikas a naibaga kadagiti Hudio a kas kadakuada, malaksid no naisuroda iti wagas nga inaramat dagiti Hudio.

6 Ngem adtoy, siak, ni Nephi, saanko nga insuro kadagiti annakko ti wagas dagiti Hudio; ngem adtoy, siak, iti bagik, nagnaedak iti Jerusalem, gapuna ammok ti maipanggep iti aglawlawna; ket naagapadko kadagiti annakko ti maipanggep iti panangukom ti Dios, a “napasamak kadagiti Hudio, kadagiti annakko, a maibatay

25 1a 2 Ne. 25:5–6.

2a 2 Ari 17:13–20.

4a PNK Espiritu Santo.

b PNK Padto,

Mamadto.

c 2 Ne. 31:3; 33:5–6;

Jacob 4:13.

5a 1 Ne. 19:23;

3 Ne. 23:1.

b PNK Hudio.

6a 2 Ne. 6:8;

Hel. 8:20–21.

iti amin a naisao ni Isaias, ket diak isurat ida.

7 Ngem adtoy, ituloyko ti kabukbukodak a pammadto, a maibatay iti "pammalawagko; iti pannakaammok nga awan ti tao nga agbiddut; ngem ketdi, kadagiti aldaw a pannakapasamak dagiti padto ni Isaias amonto dagiti tao nga awan duadua, ti kanito a pannakapasamakda.

8 Gapuna, "napategda kadagiti annak ti tattaw, ket dagiti mangipapan a saan, isudanto a mismo ti pagsaw-ak, ket iturongko dagiti balikas kadagiti ^btaok; ta ammok a kasapulandanto dagitoy kadagiti ^cmaudi nga aldaw; ta maawatandanto dagitoy iti dayta nga aldaw; gapuna, insuratko dagitoy gapu iti pagimbaganda.

9 Ket iti "pannakadadael ti maysa a kaputotan kadagiti Hudio gapu iti kinamanagbasol, madadaelto met dagiti aglabas a kaputotan gapu iti kinamanagbasolda; ket awan koma a pulos ti nadadael kadakuada no saan nga ^bimpakpakauna dagiti propeta ti Apo.

10 Gapuna, naibagan kadakuada ti maipanggep iti pannakadadael a mapasamak kadakuada, kalpasan la unay ti ipapanaw ti

amak iti Jerusalem; ngem ketdi, pinatangenda ti puspusoda; ket "nadadaelda kas maibatay iti pammadtok, malaksid kadagiti ^bnaipanaw a mabalud iti Babilonia.

11 Ket ibagak ita daytoy gapu iti espiritu nga adda kaniak. Ket uray pay no naipanawdan agsublidanto manen, ket tagikuenda ti daga ti Jerusalem; gapuna, "mabukeldanto manen iti daga a tawidda.

12 Ngem, adtoy, aggugubadanto, ken addanto damdamag iti gubgubat; ket inton dumteng ti aldaw a ti "Bugbugtong ti Ama, wen, uray pay ti Ama ti langit ken ti daga, agpakitanto a nainlasagan kadakuada, adtoy, didanto awaten, gapu iti kinamanagbasolda, ken ti kinatangken ti panagpuspusoda, ken ti kinasukirda.

13 Adtoy, "ilansadanto iti krus; ket kalpasan ti ^bpannakaitabonna iti uneg ti ^ctallo nga aldaw ^dagungarto, a mangyeg iti panakapaimbag; ket maisalakan to amin a mamati iti naganna iti pagarian ti Dios. Gapuna, maragsakan ti kaunggak a mangipadto iti maipanggep kenkuana, ta ^enakitakon ti aldawna, ket ipateg ti pusok ti nasantuan a naganna.

7a 2 Ne. 32:7;
Alma 13:23.

8a PNK Nasantuan a Kasuratan—Pateg dagiti nasantuan a kasuratan.

b Enos 1:13-16;
Morm. 5:12-15;
DkK 3:16-20.

c PNK Maudi nga

Aldaw, Ud-udina nga Aldaw.

9a Jer. 39:4-10;
Mat. 23:37-38.

b Amos 3:7; 1 Ne. 1:13.
10a 1 Ne. 7:13; 2 Ne. 6:8;
Omni 1:15;
Hel. 8:20-21.

b 2 Ari 24:14;
Jer. 52:3-16.

11a Es. 1:1-4;
Jer. 24:5-7.

12a PNK Bugbugtong.
13a Luc. 23:33.

b Jn. 19:41-42;
1 Ne. 19:10.

c Luc. 24:6-7;
Mosiah 3:10.

d PNK Panagungar.
e 1 Ne. 11:13-34.

14 Ket adtoy a mapasamakto a kalpasan ti panagungar ti ^aMesias, ket makapagpakitan kadagiti taona, a kas iti kaadu dagiti mamati iti naganna, adtoy, ^bmadadaelto manen ti Jerusalem; ta ay-ayto pay dagiti bumusor iti Dios ken dagiti tao ti simbaanna.

15 Gapuna, ^amaiwaraswarasto dagiti ^bHudio iti amin a pagilian; wen, ken kasta met a madadaelto ti ^cBabilonia; gapuna, masayyasayyanto dagiti Hudio kadagiti sabali a pagilian.

16 Ket kalpasan ti pannakaiwaraswarasda, ken dinusa ti Apo a Dios ida babaen dagiti sabali a pagilian iti uneg ti adu a kaputotan, wen, uray pay iti no mano a kaputotan aingingga a naallukoyda a ^amamati ken ni Cristo, ti Anak ti Dios, ken ti pannakasubbot, nga awan patinggana iti sangkatawan—ket inton dumteng dayta nga aldaw a mamatidan ken ni Cristo, ket agdaydayawda iti Ama babaen ti naganna, nga addaan iti natarnaw a puso ken nadalus nga im-ima, ken saandan nga aguray pay iti sabali a Mesias, ket, iti dayta a kanito, dumteng ti aldaw a rumbeng unay a mamatida kadagitoy a pampanunot.

17 Ket rinugian manen ti Apo iti maikadua a gundaway a ^amangummong kadagiti taona a nadalupo ken nasayyasayya. Gapuna, ituloyna ti agiwakas iti datdatlag ken ^bpagsidsiddaawan nga aramid kadagiti anak ti tattao.

18 Gapuna, itdenna kadakuada dagiti ^abalikasna, dagiti balikas a ^bmangukom kadakuada iti maudi nga aldaw, ta maited kadakuada a panggutugot iti pudno a Mesias, a dida pinati; ken ^cpanggutugot kadakuada a saanen nga aguray pay iti sabali a Mesias, ta awanen ti umay pay, malaksid no ^asinsinan Mesias a mangballaibo kadagiti tao; ta maysa laeng ti Mesias nga inagapad dagiti propeta, ket dayta a Mesias ti saanto nga awaten dagiti Hudio.

19 Ta babaen dagiti balikas dagiti propeta, dumteng ti ^aMesias ^binnem a gasut a tawen manipud iti kanito nga ipapanaw ti amak iti Jerusalem; ken babaen dagiti balikas dagiti propeta, ken kasta met iti balikas ti ^canghel ti Dios, Jesucristo ti nagannanto, ti Anak ti Dios.

20 Ket ita, kakabsatko, nalawag nga imbagak a diyo mabalin ti agbidut. Ket bayat ti kaadda

14a PNK Mesias.

b Luc. 21:24;
JS—M 1:1–18.

15a PNK Hudio.

b Neh. 1:8–9;
2 Ne. 10:6.

c PNK Babel, Babilonia.

16a 2 Ne. 10:6–9; 30:7;
Morm. 5:14.

17a 2 Ne. 21:11–12; 29:1.

PNK Pannakaisubli
ti Ebanghelio.

b Isa. 29:14;
2 Ne. 27:26;
3 Ne. 28:31–33.

18a 2 Ne. 29:11–12;
33:11, 14–15.

b PNK Panangukom,
ti Maudi a.

c 2 Ne. 26:12–13.

d PNK Anticristo.

19a PNK Jesucristo—
Padpadto mai-
panggep iti
pannakaipasgnay
ken ipapatay ni
Jesucristo.

b 1 Ne. 10:4;
3 Ne. 1:1, 13.

c 2 Ne. 10:3.

ti Apo a Dios a "mangiruar iti Israel iti daga ti Egipto, ken pannangtedna ken ni Moises iti bileg a ^bmangagas kadagiti makipagili kalpasan ti panangkagat kadakuada dagiti "nagita nga uleg, no kumitada iti uleg nga impakitana kadakuada, ken kasta met nga inikkanna iti bileg a mangbasnot iti "bato ket pumsuak ti danum; wen, adtoy kunak kadakayo, ta iti kinapudno dagitoy a banag, ken iti kaadda ti Apo a Dios, awan ti sabali a "nagan a maited iti sirok ti langit no di daytoy Jesucristo, a nasaokon, a pakaisalakanan ti tao.

21 Gapuna, daytoy ti puon ti nagkarian ti Apo a Dios kaniak a nasken a maidulin ken mataginayon dagitoy a banag nga "isuratko, ket maipaimanto kadagiti bukelko, kadagiti sumarsaruno a kaputotan, a mabalina a matungpalto ti kari ken ni Jose, a saanto a pulos a ^bmaungaw ti bukelna agingga nga adda ti daga.

22 Gapuna, pagtinnawidanto dagiti kaputotan dagitoy a balikas agingga nga adda ti lubong; ket agtultuloydanto a maibatay iti pagayatan ken paragsakan ti Dios; ket "uko-

mendanto dagiti pagilian a mangikut kadakuada a maibatay kadagiti balikas a naisurat.

23 Ta sireregta a nagtuoktayo a nagsurat, tapno "magutugot dagiti annaktayo, ken kasta met dagiti kakabsattayo, a mamati ken ni Cristo, ken makiinnaawatan iti Dios; ta ammotayo a maisalakantayo babaen ti ^bparabur, kalpasan ti amin nga "aramidtayo.

24 Ket, iti laksid ti panamatitayo ken ni Cristo, "tungpaltayo ti paglintegan ni Moises, ket padaanantayo a sitatalingengen ken ni Cristo, agingga a matungpal ti paglintegan.

25 Ta, iti daytoy a paggibusan ti pannakaited ti "paglintegan; gapuna saan a ^bnaipatungpal kadatayo ti paglintegan, ket nagtalinaedtayo a sibibiag ken ni Cristo gapu iti pammatitayo; ngem intalimengtayo latta ti paglintegan gapu kadagiti bilin.

26 Ket "agsaotayo iti maipanggep ken ni Cristo, agrag-otayo ken ni Cristo, ^bikasabatayo ni Cristo, ipadtotayo ni Cristo, ket agsurattayo a maibatay kadagiti padtotayo, tapno maammuan dagiti "annaktayo ti pa-

20a Ex. 3:7-10;
1 Ne. 17:24, 31; 19:10.
b Jn. 3:14;
1 Ne. 17:41.
c Num. 21:8-9;
Alma 33:19;
Hel. 8:14-15.
d Ex. 17:6;
Num. 20:11;
1 Ne. 17:29; 20:21.
e Os. 13:4;
Ara. 4:10-12;
Mosiah 5:8;

Moises 6:52.
PNK Mangisalikan.
21a 2 Ne. 27:6-14.
b Amos 5:15;
2 Ne. 3:16;
Alma 46:24-27.
22a 2 Ne. 29:11; 33:10-15;
3 Ne. 27:23-27.
23a PNK Ubing, Ubbing.
b Rom. 3:23-24;
2 Ne. 2:4-10;
Mosiah 13:32;
Alma 42:12-16;

DkK 138:4.
PNK Parabur.
c San. 2:14-26.
PNK Aramid, Dagiti.
24a Jacob 4:4-5.
25a PNK Paglintegan
ni Moises.
b Rom. 7:4-6.
26a Jacob 4:12;
Jarom 1:11;
Mosiah 3:13.
b Luc. 10:23-24.
c PNK Ubing, Ubbing.

muidanda a mangkita iti ^apa-kaugasan ti basbasolda.

27 Gapuna, agsaotayo mai-panggep iti paglintegan tapno maammuan dagiti annaktayo ti kaawanan ti bileg ti paglintegan; ket isuda, iti pannakaammoda iti kaawanan ti bileg ti paglintegan, mabalinda ti kumita iti masanguanan a biag nga adda ken ni Cristo, ket mamamuanda no ania ti naited a paggibusan ti paglintegan. Ket kalpasan ti pannakatungpal ti paglintegan ken ni Cristo, a dida patangkenen ti pusoda a maibusor kenkuana no naskenen a maiwaksi ti paglintegan.

28 Ket ita adtoy, tattaok, ^anasukirkayo a tattaok; gapuna, nalawag nga imbagak kadakayo, a di mabalin a diyo maawatan. Ket agbalinto a ^bpammaneknek a maibusor kadakayo dagiti balikas nga imbagak; ta umdasdan a ^cmangisuro iti asino man a tao iti umno a dana; ta ti umno a dana isu ti panamati ken ni Cristo ken saan a panangilibak kenkuana; ta no ilibakmo inlibakmo metten dagiti propeta ken ti paglintegan.

29 Ket ita adtoy, kunak kadakayo a ti umno a dana isu ti panamati ken ni Cristo, ken saan a panangilibak kenkuana; ken ni Cristo ti Nasantuan ti Israel; gapuna nasken nga agtamedkayo kenkuana, ket agdaydayawkayo

kenkuana iti amin a ^akabaelan-ayo, panunot, ken pigsa, ken ti pakabuklan ti kararuayo; ket no aramidenyo daytoy di bumurong a maisinakayo.

30 Ket, kas mayalubog, tungpalenyo dagiti aramid ken ^aordinansa ti Dios agingga a maipatungpal ti paglintegan a naited ken ni Moises.

KAPITULO 26

Mangasabanto ni Cristo kadagiti Nephite—Maar-arep-ep ni Nephi ti pannakadadael dagiti taona—Agsaadanto manipud iti katapukan—Mangbangonto dagiti Gentil iti saan a pudno a simbaan ken nalimed a kinnunsabo—Pawilan ti Apo dagiti tao nga aginsasaserdote. Agarup 559–545 s.c.

KET kalpasan ti ^apanagungar ni Cristo, ^bagpakitanto kadakayo, annakko, ken kadakayo patpatgek a kakabsatko; ket agbalinto a ^cpaglintegan a nasken a surotenyo dagiti balikas nga isaona kadakayo.

2 Ta adtoy, ibagak kadakayo a naawatak nga adunto ti aglabas a kaputotan, ket addanto dadakkel a gubgubat ken panagsusupangget dagiti taok.

3 Ket kalpasanto ti yaay ti Mesias addanto maited kadagiti taok a ^atanda iti ^bpannakayanakna, kasta met ti ipapatay ken ti

26d PNK Pannakaugas ti Basbasol.

28a Mosiah 3:14.

b PNK Pammaneknek.

c 2 Ne. 33:10.

29a Deut. 6:5;

Mar. 12:29–31.

30a PNK Ordinansa.

26 1a 3 Ne. 11:1–12.

b 1 Ne. 11:7; 12:6.

c 3 Ne. 15:2–10.

3a 1 Ne. 12:4–6.

PNK Tanda.

b PNK Jesucristo—

Padpadto maipanggep iti pannakaipasngay ken ipapatay ni Jesucristo.

panagungarna; ket naindaklan ken nakabutbutengto dayta nga aldaw kadagiti nadangkes, ta maungawdanto; ket maungawda ta pinapanawda dagiti propeta, ken dagiti santo, ket binatoda ida, ken pinatayda ida; gapuna agpangatonto iti Dios manipud iti daga ti araraw ti ‘dara dagiti santo a maibusor kadakuada.

4 Gapuna, amin dagiti napalangguad, ken dagiti agaramid iti dinadangkes, umayto dayta nga aldaw a “manguram kadakuada, kinuna ti Apo ti Pangen, ta kasladanto la garami.

5 Ket isuda a nangpatay kadagiti propeta, ken dagiti santo, “alun-onto ida ti kaunggan ti daga, kinuna ti Apo ti Pangen; ket gaburanto ida dagiti ^bban-tay, ken itayabto ida dagiti ali-pugpog, ken tupakanto ida dagiti pasdek ket magirsagirsay ken marumrumekdanto a kasla pulbos.

6 Ket sarungkaranto ida dagiti gurruod, ken kimkimat, ken ginggined, ken amin a kita ti panangdadael, ta agpingkinto ti apuy ti pungtot ti Apo a maibusor kadakuada, ket kasladanto la garami, ket ibusento ida ti dumteng nga aldaw, kinuna ti Apo ti Pangen.

7 O ti saem, ken ti ladingit ti kararuak iti pannakapukaw da-

giti napapatay a taok! Ta siak, ni Nephi, naimatangak, ta asidegen ti pannakadadaelko iti sidong ti Apo; ngem nasken a yararawko iti Diosko: “Nainkalintegan dagiti wagsamo.

8 Ngem adtoy, dagiti nalinteg a dumngeg kadagiti balikas dagiti propeta, ken saan a mangdadael kadakuada, ngem mangnammada ken ni Cristo a sitatalingengen kadagiti tanda a naited, iti baet ti amin a “panangidadanes—adtoy, isuda dagiti ^bsaan a maungaw.

9 Ngem “agparangto kadakuada ti Anak ti Kinalinteg; ket ^bpaimbagennanto ida, ket maaddaandanto iti ‘kappia kenkuana, agingga a lumabas ti ^dtallo a kaputotan, ken adu kadagiti ‘maikapat a kaputotan ti pumusay iti kinalinteg.

10 Ket iti pannakapasamak amin dagitoy a banag dumteng ti nadaras a “pannakadadael dagiti taok; ta, iti baet ti panagsagaba ti kaunggak, naimatangak; gapuna, ammok a mapasamak; ket inlakoda ti bagbagida iti awan kaes-eskana; ta, para iti gunggona ti kinapalangguad ken kinamaagda sagrapendanto ti pannakadadael; ta gapu iti isusukoda iti sairo ket pinilida dagiti aramid iti kasipngentan idinto koma nga iti lawag, ngarud maigarangugongda iti ^bimpierno.

3c Gen. 4:10;

2 Ne. 28:10;

Morm. 8:27.

4a 3 Ne. 8:14–24; 9:3, 9.

5a 1 Ne. 19:11;

3 Ne. 10:14.

b 3 Ne. 8:10; 9:5–8.

7a PNK Linteg.

8a PNK Idadanes,
Panangidadanes.

b 3 Ne. 10:12–13.

9a 3 Ne. 11:8–15.

b 3 Ne. 17:7–9.

c 4 Ne. 1:1–4.

d 1 Ne. 12:11–12;

3 Ne. 27:30–32.

e Alma 45:10–12;

Hel. 13:9–10.

10a Alma 45:9–14;

Morm. 8:1–9.

b PNK Impierno.

11 Ta saan a kanayon a paregeten ti Espiritu ti Apo ti tao. Ket no nagsardengen ti Espiritu a “manggutugot iti tao nadaras metten ti yaay ti pannakadadael, ket daytoy ti mamagleddang iti kaunggak.

12 Ket iti panagsaok maipanggep iti “pannakaallukoy dagiti ^bHudio, a ni Jesus ti “talaga a Cristo, nasken met a maallukoy dagiti Gentil a ni Jesus ti Cristo, ti Agnanayon a Dios;

13 Ken nagpakita kadagiti amin a mamati kenkuana, babaelen ti bileg ti “Espiritu Santo; wen, iti tunggal pagilian, kakabsat, pagsasao, ken tattao, nga agaramid iti naindaklan a milagro, tanda, ken pagsidsiddawan, kadagiti annak ti tattao a maibatay iti pammata.

14 Ngem adtoy, ipadtok kadakayo ti maipanggep kadagiti “maudi nga aldaw; maipanggep kadagiti aldaw a ^byegto ti Apo a Dios dagitoy a banag kadagiti annak ti tattao.

15 Kalpasan ti pannakapukaw ti pammata dagiti bukelko ken ti bukel dagiti kakabsatko, ken nadangran idan dagiti Gentil; wen, kalpasan ti panangkampo ti Apo a Dios iti aglawlawda, ken naalikubkobdan iti bangan, ken nabangonen ti puerto a maibusor kadakuada;

ken kalpasan ti pannakaipadagada iti katapukan, uray no saanda, maisuratto latta dagiti balikas dagiti nalinteg, ket matimudto ti kararag dagiti napudno, ket saanto a malipatan dagiti amin a napukaw ti pammata.

16 Ta agtimekto kadakuada dagiti nadadael manipud iti daga, ket agtaudto ti “timekda iti katapukan, ket kaslanto iti am-ammo nga espiritu ti timekda; ta ikkanto ti Apo a Dios iti bileg, tapno makapagarasasas iti maipanggep kadakuada, a kasla agtaud iti daga; ket arasaasto a lumtuadto iti katapukan ti saoda.

17 Ta kinuna ti Apo a Dios: Isuratdanto dagiti pasamak a maaramidto kadakuada, ket “maisuratdanto ken maitalimeng iti libro, ket saandanto a maited kadagiti napukawan iti pammata, ta ^bkayatda a dadaelen dagiti aramid ti Dios.

18 Gapuna, kas kadagiti nadaael a nadaras ti pannakadadael; ket kaslanto “taep nga aglabas ti ummong dagiti pagamkanda—wen, ta kinuna ti Apo a Dios: Mapasamakto iti apagdarikmat, saan a mapakpakadaan—

19 Ket mapasamakto, a “mandangranto dagiti napukawan

11a Ether 2:15.

12a 2 Ne. 25:18.

b 2 Ne. 30:7;

Morm. 5:14.

PNK Hudio.

c Morm. 3:21.

13a PNK Espiritu Santo.

14a PNK Maudi nga

Aldaw, Ud-udina
nga Aldaw.

b PNK Pannakaisubli
ti Ebanghelio.

16a Isa. 29:4;

Moro. 10:27;

Moises 7:62.

PNK Libro ni

Mormon.

17a 2 Ne. 29:12.

b Enos 1:14.

18a Morm. 5:16–18.

19a 3 Ne. 16:8–9;

20:27–28.

iti pammati kadagiti ima dagiti Gentil.

20 Ket maitag-ayto dagiti Gentil nga adda "palangguad kadagiti matada, ket ^bnaitublakda, gapu iti kinabileg ti ^clappedda, ta nangbangonda iti adu a ^dsimbaan; nupay kasta, imbabada ti bileg ken milagro ti Dios, ket inkasabada iti bagbagida ti bukodda a ^epagsiriban ken bukodda nga adal, tapno adda mauloda ken ^fmagilingda ti rupa dagiti nakurapay.

21 Ket adu a simbaan ti nabanon a nangparnuay iti "inapal, ken panagririri, ken guranggura.

22 Ken adda met nalimed a kinnunsabo, uray pay kadagidi nagkauna a panawen, kas maibatay iti "kinnunsabo ti sairo, ta isu ti nangisungsong amin kadagitoy a banag; wen, insungsongna ti panagpatay, ken dagiti aramid iti kasipngetan; wen, indauluanna ida nga adda nalamuyot a lubid iti tenggedda, aingga a pinungona ida iti nalagda a lubid iti agnayanon.

23 Ta adtoy, patpatgek a kabsatko, kunak kadakayo a saan nga agrabaho ti Apo a Dios iti kasipngetan.

24 Saan nga agaramid iti ania

man malaksid ti pagimbagan ti lubong; ta "patpatgenna ti lubong, uray pay no ipustana ti biagna no mayasidegna la ketdi ^bamin dagiti tao kenkuana. Gapuna, awan ti binilinna a di makiranud iti panangisalakanna.

25 Adtoy, indawatna iti asino man, a kinunana: Umadayoka kaniak? Adtoy, kunak kenka, Saan; ngem kinunana: "Umasidegkayo amin kaniak nga adda iti igid ti daga, ^bgumatangkayo iti gatas ken tagapulot ti uyo-kan, a di agaramat iti kuarta ken di manggatad.

26 Adtoy, binilinna kadi ti asino man a nasken a pumanawda kadagiti sinagoga, weno kadagiti balay a pagdaydayawan? Adtoy, kunak kadakayo, Saan.

27 Binilinna kadi ti asino man a dida makiranud iti "panangisalakanna? Adtoy, kunak kadakayo, Saan; ngem ^bintedna a nawaya iti amin a tao; ket imbilinna kadagiti taona nga alukoyenda ti amin a tao nga "agbabawi.

28 Adtoy, binilin kadi ti Apo ti asino man a saanda a makiranud iti kinaimbagna? Adtoy kunak kadakayo, Saan; ngem naikkan ti "amin a tao iti gun-

20a PNK Kinapalangguad.

b 1 Ne. 13:29; 34.

PNK Ikakalilis.

c Eze. 14:4.

d 1 Ne. 14:10; 22:23;

Morm. 8:28.

e Morm. 9:7-8;

2 Ne. 9:28.

f Isa. 3:15;

2 Ne. 13:15.

21a PNK Apal.

22a PNK Nalimed

a Kinnunsabo.

24a Jn. 3:16.

b 3 Ne. 27:14-15.

25a Alma 5:33-35;

3 Ne. 9:13-14.

b Isa. 55:1-2.

27a PNK Pannakaisalakan.

b Ef. 2:8;

2 Ne. 25:23.

c PNK Agbabawi,

Panagbabawi.

28a Rom. 2:11;

1 Ne. 17:33-35.

daway a kas iti tunggal maysa, ket awan ti mapawilan.

29 Imbilinna nga awan koma ti panaginsasaserdote; ta, adtoy, kayat a sawen ti “panaginsasaserdote nga ikasaba dagiti tao ken itag-ayda ti bagbagida a mangted iti lawag iti lubong, tapno makaullo ken makagun-odda iti ^bpammadayaw iti lubong; ngem dida ikagumaan ti pagimbagan ti Zion.

30 Adtoy, ipawil ti Apo daytoy a banag; gapuna, nangted ti Apo a Dios iti bilin a “panangngaasi ti amin a tao, ta ^bayat ti panangngaasi. Ta awan ti kaeseskanda malaksid no mangngaasida. Gapuna, no adda panangngaasida dida ipalubos a maungaw dagiti mangmangged iti Zion.

31 Ngem nasken a mangged iti “Zion dagiti mangmangged iti Zion; ta maungawdanto no manggedda iti ^bkuarta.

32 Ket manen, “imbilin ti Apo a Dios a nasken a saan a mamapatay ti tao; a nasken a saanda nga agulbod; a nasken a saanda nga agtakaw; a nasken a dida ^bpagang-angawan ti nagan ti Apo a Diosda; a nasken a dida agiinnapal; a nasken a dida agiginnura; a nasken a dida agsisinnupanget; a nasken a dida agaramid iti inaabig; ken nasken a dida agaramid iti ania man kadagitoy a banag; ta ma-

ungaw ti asino man a mangaramid kadagitoy.

33 Ta awan kadagitoy a kinamanagbasol ti asided iti Apo; ta nagaramid iti nasayaat kadagiti annak ti tattao; ket awan ti inaramidna a di nalawag kadagiti annak ti tattao; ket awisenna amin ida nga umasideg kenkuana ket makiranudda iti kinasayaatna; ket awan ti “idaddadumana kadagiti umasideg kenkuana, nangisit ken puraw, adipen ken nawaya; lalaki ken babai; ken malagipna dagiti ^bpagano; ket agpapada ti ‘amin iti Dios, Hudio man ken Gentil.

KAPITULO 27

Agsaknapto iti daga ti kinasipnget ken ikakalilis kadagiti ud-udina nga aldaw—Dumtengto ti Libro ni Mormon—Tallonto a saksi ti mamanecknek iti libro—Kunanto ti deadal a tao a saanna a mabasa ti naserraan a libro—Aramidento ti Apo a datdatlag ken pagsidsiddaawan—Idilig iti Isaias 29. Agarup 559–545 s.c.

NGEM, adtoy, kadagiti “ud-udina nga aldaw, wenno kadagiti aldaw dagiti Gentil—wen, adtoy ti amin a pagilian dagiti Gentil ken kasta met dagiti Hudio, agpada dagiti umayto iti daytoy a daga ken dagiti ma-

29a PNK Panaginsasaserdote.

b DkK 121:34–37.

30a Moro. 7:47–48.

PNK Kaasi.

b PNK Ayat.

31a PNK Zion.

b Jacob 2:17–19;
DKK 11:7; 38:39.

32a PNK Bilin ti
Dios, Dagiti.

b PNK Bassawang.

33a Ara. 10:9–35, 44–45.

b Alma 26:37.

c Rom. 2:11;
1 Ne. 17:35.

27 1a PNK Maudi nga
Aldaw, Ud-udina
nga Aldaw.

pan iti sabali a dagdaga, wen, uray iti amin a dagdaga iti daga, adtoy, mabartekdanto iti kinamanagbasol ken amin a kita ti makarimon nga aramid—

2 Ket inton dumteng dayta nga aldaw sarungkaranto ida ti Apo ti Pangen, a kakuyog ti gurrud ken ginggined, ken napigsa a daranudor, ken bagyo, ken allawig, ken “gil-ayab ti narungsot nga apuy.

3 Ket amin a “pagilian a ^bbumusor iti Zion, ken mangparigat kenkuana, agbalinto a kasla tagtagainep iti rabii ti parmata; wen, addanto kadakuada, a kas iti mabisin a tao a nagtagtagainep, ket adtoy mangantongem makariingto ket palawapawto ti kaungganna; wenna kaslanto iti mawaw a tao nga agtagtagainep, ket adtoy uminumto ngem makariingto ket adtoy agkakapsutto, ket addanto kalikagum ti kaungganna; wen, kastanto met ti ummong iti amin a pagilian a mangbusor iti Bantay Zion.

4 Ta adtoy, dakayo amin nga agaramid iti kinamanagbasol, mabatikayonto a masmasdawa, ta agdung-aw kayonto, ken agdung-aw; wen, mabartek kayonto, ngem saan nga iti arak, agibar-ibarkayonto ngem saan nga iti naingel nga inumen.

5 Ta adtoy, imbukbok ti Apo kadakayo ti espiritu ti nargaan

a pannaturug. Ta adtoy, nagkidemkayo, ket sinupringyo dagiti propeta; ken dagiti agturayyo, ket inlemmengna dagiti mammadto gapu iti kinamanagbasolyo.

6 Ket mapasamakto a yegto “kadakayo ti Apo a Dios ti damag maipanggep iti ^blibro, ket damagto kadakuada a nairidep.

7 Ket adtoy “maserraanto ti libro; ket ^bpaltiingto manipud iti Dios ti linaon ti libro, manipud iti punganay ti lubong agingga iti ^ckanibusananna.

8 Gapuna, gapu kadagiti damag a “naserraan, ^bsaanto a mairakurak dagiti damag a naserraan iti aldaw ti kinadangkaes ken makarimon nga aramid dagiti tao. Gapuna mayadayonto kadakuada ti libro.

9 Ngem maitedto ti libro iti “tao, ket itednanto dagiti balikas iti libro, a balikas dagiti nairidep iti katapokan, ken itednanto dagitoy a balikas iti ^bsabali;

10 Ngem dinanto ited dagiti balikas a naserraan, wenna dinanto met ited ti libro. Ta maserraanto ti libro babaen ti bileg ti Dios, ket maidulinto iti libro ti paltiing a naserraan agingga iti panawen nga inkeddeng ti Apo, a pannakairuardan; ta adtoy, ibutaktakda amin a banag manipud iti panakabukel ti lubong agingga iti kanibusananna.

2a Isa. 24:6; 66:15-16;
Jacob 6:3; 3 Ne. 25:1.

3a Isa. 29:7-8.
b 1 Ne. 22:14.

6a Jarom 1:2;
Morm. 5:12-13.

b 2 Ne. 26:16-17; 29:12.
PNK Libro ni
Mormon.

7a Isa. 29:11-12;
Ether 3:25-27; 4:4-7.
b Mosiah 8:19.

c Ether 13:1-12.
8a Ether 5:1.

b 3 Ne. 26:9-12;
Ether 4:5-6.

9a DKK 17:5-6.
b JS—P 1:64-65.

11 Ket dumteng ti aldaw a mabasanto kadagiti balbalay dagiti balikas iti libro a naserraan; ket mabasadanto babaen ti bileg ni Cristo; ket “maipalgakto amin a banag kadagiti annak ti tattao iti ania man a kanito a kaaddana kadagiti annak ti tattao, ken iti kaano man agingga iti kanibusanan ti lubong.

12 Gapuna, iti dayta nga aldaw a pannakaited ti libro iti tao a nasaokon, mailemmengto ti libro kadagiti mata ti lubong, tapno awanto ti asino man a makakita malaksid dagiti “tallo a ^bsaksi, babaen ti pannakabalin ti Dios, malaksid kenkuana a pakaitedan ti libro; ket paneknekandanto ti kinapudno ti libro ken dagiti balikas a nailanad ditoy.

13 Ket awan ti asino man a mangimutektek, malaksid ti sumagmamano a palubosan ti Dios, a mangipaneknek iti balikasna kadagiti annak ti tattao; ta kinuna ti Apo a Dios a nasken a maisao dagiti balikas dagiti napudno a kasla “agtaud kadagiti natay.

14 Gapuna, ituloy ti Apo a Dios nga ipalgak dagiti balikas iti libro; natibkerto nga agaon ti balikasna iti ngiwat ti adu a saksi a namnamaenna a naimbag; ket ay-ayto pay ti “mangsupring iti balikas ti Dios!

15 Ngem adtoy, mapasamakto nga ibaganto ti Apo a Dios iti pangtedanna iti libro: Alaem dagitoy balikas a saan a naserraan ket itedmo ida kadagiti sabali, tapno maipakitana ida kadagiti masirib, a kunana: “Basaenyo daytoy, ikararagko. Ket kunanto ti masirib: Yegyo ditoy ti libro, ket basaek.

16 Ket ita, sawendanto daytoy gapu iti dayag ti lubong ken tapno “mairanudda, a saan a gapu iti dayag ti Dios.

17 Ket kunanto ti tao: Diak maitugot ti libro, gapu ta naserraan.

18 Sa kunanto ti masirib: Diak mabasa.

19 Gapuna mapasamakto, nga itedto manen ti Apo a Dios ti libro kenkuana a saan a masirib; ket kunanto ti tao a saan a masirib: Saanak a masirib.

20 Isu a kunanto ti Apo a Dios kenkuana: Saanto a basaen ida ti masirib, ta saanda a patpatien ida, ket nabaalak nga inaramid ti trabahok; gapuna nasken a basaem dagiti balikas nga itedkonto kenka.

21 “Dimo sagiden dagiti banag a naserraan, ta siakto ti mangyeg iti intudingko a panawen; ta ipakitakto kadagiti annak ti tattao a kabaalak nga aramiden ti trabahok.

22 Gapuna, inton mabasamon dagiti balikas nga imbilinko

11a Luc. 12:3;
Morm. 5:8;
DkK 121:26–31.

12a 2 Ne. 11:3;
Ether 5:2–4;
DkK 5:11, 15; 17:1.

b Deut. 19:15.
13a 2 Ne. 3:19–20;
33:13–15;
Moro. 10:27.
14a 2 Ne. 28:29–30;
Ether 4:8.

15a Isa. 29:11–12;
JS—P 1:65.
16a PNK Panaginsasaserdote.
21a Ether 5:1.

kenka, ken maalam dagiti "saksi nga inkarik kenka, isunto pay la ti panangiserramto manen iti libro, ket paidulinmonto kaniak, tapno idulinkonto dagiti balikas a dimo nabasa, agingga a makitakton a mainugoten iti pagsiribak ti pannakairakurak dagiti banag kadagiti annak ti tattao.

23 Ta adtoy, Siak ti Dios; ken siak ti Dios dagiti "milagro; ken ipakitak iti lubong a siak ^bmet laeng ti napalabas, agdama, ken ti agnanayon; ken saanak nga agtrabaho kadagiti annak ti tattao malaksid no "maibatay iti pammatida.

24 Ket mapasamakto manen a kunanto ti Apo iti mangbasanto iti libro a maited kenkuana:

25 "Ta agingga nga umasideg kaniak dagitoy a tao nga umararaw, ken ^bdayawendak iti balikasda, ngem yadayoda dagiti puspusoda kaniak, ken gapu ta naisuroda nga agbuteng kaniak babaen ti "pammilin dagiti tao—

26 Ngarud, ituloyko ti agaramid iti "datdatlag nga aramid kadagitoy a tao, wen, ti datdatlag ken ^bpagsidsiddaawan nga aramid, ta maungawto ti kinasirib dagiti mannakaammo ken masiribda, ket mailemmengto ti pannakaawat dagiti naannad.

27 Ket "ay-ay pay dagiti agpanggep a mangilemmeng iti

pammagbagada manipud iti Apo! Ket adda iti sipngget dagiti aramid; ket kunada: Asino ti kumita kadakami, ken asino ti makaammo kadakami? Ken kunada pay: Pudno, maibilangto a kasla iti pitak ti ^bagdamdami-li ti panangbaliktadyo kadagiti banag. Ngem adtoy, ipakitakto kadakuada, kinuna ti Apo ti Pangen, nga ammok amin dagiti aramid. Ta ti aramid a kuna ti nangaramid, dinak inaramid? Wenno ti banag a naisakab a kuna ti nangisakab, awan ti panna-kaawatna?

28 Ngem adtoy, kinuna ti Apo ti Pangen: Ipakitakto kadagiti annak ti tattao a bassit laengen a panawen ket agbalinton ti Lebanon a nataba a pagtatalonan; ket maipategto ti nataba a pagtatalonan a kas iti kabakiran.

29 "Ket itinto dayta nga aldaw mangngegto dagiti tuleng dagiti balikas iti libro, ket makitanton a nalawag dagiti bulsek a nagbibigay iti kasipnggetan.

30 Ket umadunto met ti "napakumbaba, ket ^bagrag-odanto iti Apo, ket agragsakto dagiti nakurapay iti Nasantuan ti Israel.

31 Ta naipanamna iti panagbiag ti Apo a makitadanto ti panagbalin dagiti "pagbutbutngan nga awan mamaayda, ket maungawto dagiti mamarpari-

22a PNK Saksi iti Libro ni Mormon, Dagiti.

23a PNK Milagro.

^b Heb. 13:8.

^c Heb. 11;

Ether 12:7-22.

25a Isa. 29:13.

^b Mat. 15:8.

^c 2 Ne. 28:31.

26a 1 Ne. 22:8;

2 Ne. 29:1-2.

PNK Pannakaisubli ti Ebanghelio.

^b Isa. 29:14;

2 Ne. 25:17.

27a Isa. 29:15.

^b Jer. 18:6.

29a Isa. 29:18.

30a PNK Napakumbaba,

Kinapakumbaba.

^b DkK 101:36.

31a Isa. 29:20.

gat, ket mapukawto met amin dagiti managbasol;

32 Ket isuda a “mamangsalungasing iti tao iti balikas, ket palab-ogannanto ti mangsalaknib iti ^bruangan, ket ⁱpaknidanto dagiti nalinteg gapu iti kinaubaw.

33 Ngarud, kinuna ti Apo, a nangsubbot ken ni Abraham, maipanggep iti balay ni Jacob: Saan itan a mabain ni Jacob, wenno uray no bumsag man la koma.

34 Ngem inton “makitana dagiti annakna, ti aramid dagiti imak, a nanglikmut kenkuana, pasantuendanto ti naganko, ken pasantuenda ti Nasantuan ni Jacob, ket agbutengdanto iti Dios ti Israel.

35 Makaawatto met dagiti espiritu a “nagbiddut, ket ^bmakaadalto met iti doktrina dagiti nagdayamudom.

KAPITULO 28

Adunto ti ulbod a simbaan a mabangon kadagiti ud-udina nga aldaw—Agisurodanto iti inuulbod ken awan serbina ken minamaag a doktrina—Mapasamakto ti ikakalilis gapu kadagiti ulbod a manursuro—Agturayto ti sairo iti puspuso dagiti tao—Isuronanto ti amin a kita ti inuulbod a doktrina. Agarup 559–545 s.c.

KET ita, adtoy, kakabsatko, na-
saokon kadakayo, kas impa-
ganetget kaniak ti Espiritu;
gapuna, ammok a pudno a ma-
pasamakdanto.

2 Ket “napategto unay kadagiti
annak ti tattao dagiti balikas
a maisurat iti ^blibro, ken nang-
nangruna pay kadagiti bukel-
tayo a natda iti balay ti Israel.

3 Ta mapasamakto iti dayta
nga aldaw a dagiti “simbaan a
nabangon, a saan nga agpaay
iti Apo, no kunanto ti maysa iti
sabali: Adtoy, siak, agpaayak
iti Apo; ket kunanto met dagiti
sabali: Siak, agpaayak iti Apo;
ket kastanto ti sawen ti tunggal
maysa a nangbangon kadagiti
simbaan, ket saan nga agpaay
iti Apo—

4 Ket agsusupangetto ti tung-
gal maysa; ket agsusupanget-
to ti tunggal maysa kadagiti
saserdoteda, ket isurodanto ti
“adalda, ket dida pasien ti Espi-
ritu Santo, a nangted iti pam-
maregta.

5 Ket “didanto pasien ti ^bbileg
ti Dios, ti Nasantuan ti Israel;
ket kunada kadagiti tao: Dum-
ngegkayo kadakami, ket imde-
nganyo ti pammilnmi; ta adtoy
“awan ti Dios ita, ta nalpasen ti
Apo ken ti Mannubbot ti ara-
midna, ket naitednan ti bilegna
iti tattao;

6 Adtoy, imdenganyo ti pam-
milinko; no kunada nga adda

32a Luc. 11:54.

31b Amos 5:10.

c 2 Ne. 28:16.

34a Isa. 29:23–24.

35a 2 Ne. 28:14;

DkK 33:4.

b Dan. 12:4.

28 2a PNK Libro
ni Mormon.

b 1 Ne. 13:34–42;
22:9;

3 Ne. 21:6.

3a 1 Cor. 1:10–13;

1 Ne. 22:23;

4 Ne. 1:25–29;

Morm. 8:28, 32–38.

4a 2 Ne. 9:28.

5a 2 Ne. 26:20.

b 2 Tim. 3:5.

c Alma 30:28.

“milagro a pinarnuay ti ima ti Apo, mamatikayo wenna saan; ta saan nga isu ti Dios dagiti milagro ita nga aldaw; nalpasnan ti aramidna.

7 Wen, ket adunto ti agkuna: “Mangan, uminum, ken agrag-sakkayo, ta mataytayonton no bigat; ket makapasayaat kadatayo.

8 Ken adunto pay ti agkuna: Mangan, uminum, ken agrag-sakkayo; nupay kasta, agbutengkayo iti Dios—“pakawannanto ti bassit a naaramidyo a basol; wen, ^bagulbodkayo iti bassit, gundawayanyo ti sabali gapu kadagiti balikasna, ikaliyano iti ^cabut ti kaarrubayo; saan a makadangran daytoy; ket aramidenyo amin dagitoy a banag, ta mataytayonton no bigat; ket no talaga a nagbasoltayo, saplitennatayonto ti Dios iti sumagmamano a pannaplit, ket iti kamaudiananna maisalakan-tayonto iti pagarian ti Dios.

9 Wen, ket adunto ti mangisuro iti kastoy a wagas, inuulbod ken awan serbina ken “minamaag a ^bdoktrina, ket bumsogto iti puspusoda, ket panggependa nga ilemmeng dagiti pammagbaga-da manipud iti Apo; ket addanto iti sipngat dagiti aramidna.

10 Ket umkisto ti “dara dagiti

santo manipud iti daga a maibusor kadakuada.

11 Wen, simmiasida aminen iti “dana; nagbalindan a ^bna-dangkes.

12 Gapu iti “kinapalangguada, ken gapu kadagiti ulbod a mannursuro, ken inuulbod a doktrina, nagbalin a narugit dagiti simbaanda, ken nagbalin a natangig dagiti simbaanda; bimsogda gapu iti kinapalangguad.

13 “Tinakawanda dagiti ^bnakurapay gapu kadagiti napintas a santuarioda; tinakawanda dagiti nakurapay gapu iti napintas a lupotda; ket indadanesda dagiti napakumbaba ken nakurapay ti panagpuspusona, bimsogda gapu iti ^ckinapalangguada.

14 Nagbalinda a “natangig; wen, ket gapu iti kinapalangguad, ken kinadangkes, ken makarimon nga aramid, ken kinamannakiabig, ^bnawarawarada amin malaksid ti sumagmamano, a napakumbaba a pasurot ni Cristo; nupay kasta, naiturongda, nga iti naminadu a gundaway nagbiddutda gapu ta naisuroda babaen ti pammilin ti tattao.

15 O dagiti “masirib, ken deadal, ken nabaknang, a bimsog iti ^bkinapalangguad ti puspusoda,

6a Morm. 8:26; 9:15–26.

7a 1 Cor. 15:32;
Alma 30:17–18.

8a Morm. 8:31.
b DkK 10:25;
Moises 4:4.
PNK Panagulbod.

c Prov. 26:27;
1 Ne. 14:3.

9a Eze. 13:3;

Hel. 13:29.

b Mat. 15:9.

10a Apoc. 6:9–11;
2 Ne. 26:3;
Morm. 8:27;
Ether 8:22–24;
DkK 87:7.

11a Hel. 6:31.

b Morm. 8:28–41;
DkK 33:4.

12a Prov. 28:25.

13a Eze. 34:8.

b Hel. 4:12.

c Alma 5:53.

14a Prov. 21:4.

b Isa. 53:6.

15a Prov. 3:5–7.

b PNK Kinapalangguad.

ken isuda amin a mangika-saba iti inuulbod a doktrina, ken kadagiti mannakiabig, ken mangbarusngi iti nalinteg nga aramid ti Apo, ^cay-ay, ay-ay, ay-ay pay dagitoy, kinuna ti Apo a Dios a Mannakabalin, ta maigarangugongdanto iti impierno!

16 Ay-ay pay dagiti ^amamagbaliw kadagiti nalinteg iti banag nga awan kaes-eskanna ken mangidanem kadagiti nasayaat, ken agkuna nga awan ti kapapayanna! Ta dumtengto ti aldaw a sarungkaranto ti Apo a Dios nga awan sawsawirna dagiti nabiag iti daga; ket maungawdanto iti dayta nga aldaw a ^bnaluomdan iti kinamanagbasol.

17 Ngem adtoy, no agbabawinto dagiti nabiag iti daga iti kinandangkesda ken kadagiti makarimon nga aramidda sandanto a madadael, kinuna ti Apo ti Pangen.

18 Ngem adtoy, dayta nabileg ken makarimon a simbaan, ti ^amannakiabig iti intero a daga, nasken a ^bmaitikleb iti daga, ket nasken a nakaro ti panna-kaingubngobna.

19 Ta nasken a ^amadayyegto ti pagarian ti sairo, ket nasken a mariingto nga agbabawi dagiti agindegna, wenno irugmanto ti ^bsairo kadakuada ti agnanyon a ^ckawarna, ket masulisogdanto nga agpungtot, ket maungawda;

20 Ta adtoy, ^akuriruennanto iti dayta nga aldaw ti puspuso dagiti annak ti tattao, ket gutugotenna ida a manggura iti banag a nasayaat.

21 Ket ^apagtalnaennanto dagiti dadduma, ket allilawennanto ida nga iturong iti nailubongan a talged, tapno kunadanto: Nasayaat amin iti Zion; wen, dumur-as ti Zion, nasayaat amin—ket kasta ti panangkusit ti ^bsairo kadagiti kararuada, ket siaannad a mangiturong kadakuada iti impierno.

22 Ket adtoy, pinatpatirayokanna dagiti dadduma, ket imbagana kadakuada nga awan ti ^aimpierno; ket kinunana kadakuada: Saanak a sairo, ta awan ti kasta—ket kasta ti panangyarasaasna kadagiti lapayagda, agingga nga inrugmana kadakuada ti nakaam-amak a ^bkawarna, ket awan ti mawayayaan dita.

23 Wen, narugmaanda iti patay, ken impierno; ken patay, ken impierno, ken ti sairo, ket nasken a sumarangto iti trono ti Dios dagiti amin a masarakan dita, ket ^amaukomdanto babaen kadagiti aramid, ket manipud dita mapandanto iti lugar a naisangrat kadakuada, uray pay iti ^bdan-aw ti apuy ken asupre, nga awan ti patinggana a panagtutuok.

24 Ngarud, ay-ayto pay dagiti mangyaleng-aleng iti Zion!

15c 3 Ne. 29:5.

16a Isa. 29:21.

^b Ether 2:9–10.

18a Apoc. 19:2.

^b 1 Ne. 14:3, 17.

19a 1 Ne. 22:23.

^b Alma 34:35.

^c Alma 12:11.

20a DKK 10:20–27.

21a Morm. 8:31.

^b 2 Ne. 9:39.

22a PNK Impierno.

^b Alma 36:18.

23a PNK Jesucristo—Ukom; Panangukom, ti Maudi a.

^b 2 Ne. 9:16, 19, 26.

25 Ay-ay pay ti mangipukaw: Nasayaat ti amin!

26 Wen, ay-ay pay ti “dumngeg iti pammilin ti tattao, ken mangtallikud iti bileg ti Dios, ken ti sagut ti Espiritu Santo!

27 Wen, ay-ay pay ti agkuna: Naawatmin, ket ^bawanen ti kasapulanmi!

28 Ket kamaudiananna, ay-ay pay amin dagiti mamigerger, ken “makapungtot gapu iti kinapudno ti Dios! Ta adtoy, awaten a siaayat ti nabangon iti ^bbato; ket mamigerger ti nabangon iti kaanayan a pamuon amangan la ketdi ta matuang.

29 Ay-ay pay ti agkunanto: Naawatmin ti balikas ti Dios, ket “saanmin a ^bkasapulan ti balikas ti Dios, ta addan umdas kadakami!

30 Ta adtoy, kastoy ti kinuna ti Apo a Dios: Itdekto kadagiti annak ti tattao nga ibinsabinsa, bilin iti “bilin, sangkabassit ditoy ken sangkabassit idiy; ket maparaburanto dagiti dumngeg kadagiti bilinko, ken dumngeg iti balakadko, tapno makaadaldanto iti ^bpag-siriban; ta ^cad-adunto pay ti itedko kadagiti ^dumawat; ket kadakuada nga agkunanto, Addan umdas kadakami, maalanto kadakuada ti uray pay ti adda kadakuada.

31 Mailunodto ti mangipaay iti “panagtalekna iti tao, wenna mangaramid iti lasag nga armasna, wenna dumngegto iti bilin ti tattao, malaksid no ti pammilinda ket naited babaen ti bileg ti Espiritu Santo.

32 “Ay-ayto pay dagiti Gentil, kinuna ti Apo a Dios ti Pangen! Ta uray pay no itanggayak ti imak kadakuada iti inaldaw, talikudandak met; nupay kasta, naasiakto latta kadakuada, kinuna ti Apo a Dios, no agbaba-wi ken agkamangda kaniak; ta nakatanggayanto latta ti ^bimak iti uneg ti agmalem, kinuna ti Apo a Dios ti Pangen.

KAPITULO 29

Adunto a Gentil ti saan a mamati iti Libro ni Mormon—Isudanto ti agkuna: Saanmin a kasapulan ti Biblia—Agsao ti Apo iti adu a pagilian—Ukomennanto ti lubong babaen kadagiti maisuratto a libro. Agarup 559–545 s.c.

NGEM adtoy, adunto—iti dayta aldaw a panangituloyko nga agaramid kadakuada iti ^adatdatlag nga aramid, tapno malagip-konto ti ^bkatulagan nga inaramidko kadagiti annak ti tao, tapno maisaadko manen dagiti imak iti ^cmaikadua a gundaway

26a 2 Ne. 9:29.
27a Alma 12:10–11.
28a 2 Ne. 9:40; 33:5.
PNK Yaalsa.
b Mat. 7:24–27.
PNK Bato.
29a 2 Ne. 29:3–10.
b 2 Ne. 27:14;
Ether 4:8.
30a Isa. 28:9–13;

DkK 98:12.
b PNK Kinasirib.
c Luc. 8:18.
d Alma 12:10;
DKK 50:24.
31a DkK 1:19–20.
32a 1 Ne. 14:6.
b Jacob 5:47; 6:4.
29 1a 2 Ne. 27:26.
PNK Pannakaisubli

ti Ebanghelio.
b PNK Katulagan ni Abraham.
c 2 Ne. 6:14;
21:11–12; 25:17.
PNK Israel—Ti pannakaummong ti Israel.

a mangpasubli kadagiti taok, nga adda iti balay ti Israel;

2 Ket kasta met, a tapno malagipko ti karik kenka, Nephi, ken kasta met iti amam, tapno malagipko dagiti bukkelmo; ket iti kasta, ti “sao dagiti bukkelmo agaon koma iti ngiwatko a mai-paay kadagiti bukkelmo; ken ^bagallangogan koma ti saok iti amin a sulì ti daga, a ‘pagtuladán dagiti taok, nga adda iti balay ti Israel.

3 Ket gapu ta agallangoganto ti saok—adunto a Gentil ti agkuna: Ti “Biblia! Ti Biblia! Adda Bibliami, ket awanen ti sabali pay a Biblia.

4 Ngem kuna ti Apo a Dios: O dakayo a maag, maaddaandanto iti Biblia; ket aggapunto kadagiti “Hudio, dagiti nagkauna a natulagan a taok. Ket ania a panagyaman dagiti ^bHudio iti inawatda a “Biblia manipud kadakuada? Wen, ania ti kayat a sawen dagiti Gentil? Malagipda ngata dagiti panagrigrigat, ken bambannog, ken panagtu-tuok dagiti Hudio, paspasanang ken ti kinaregtada kaniak, iti nakaipakaammo ti pannaka-isalakan dagiti Gentil?

5 O dakayo a Gentil, malaglapiyo kadi dagiti Hudio, dagiti nagkauna a natulagan a taok? Saan; ngem inlunod, ken “kina-

gurayo ida, ken saanyo a pinanggep ti mangsapul kadakuada. Ngem adtoy, isublik amin dagitoy a banag kadagiti uloyo; ta siak nga Apo saanko a malipatan dagiti taok.

6 Dakayo a maag, nga agkunananto: Ti “Biblia, addaankamin iti Biblia, ket saanmin a kasapulán ti Biblia. Adda, aya, nagunodyo a Biblia no saan a babaen kadagiti Hudio?

7 Diyo, aya, ammo nga ad-adu ngem maysa dagiti pagilian? Saanyo, aya, nga ammo a Siak, ti Apoyo a Dios, ti “namarsua iti amin a tao, ket iti dayta, malaglagipko dagiti adda iti babassit nga ^bisla iti taaw; ken siak ti mangituray iti nangato a langit ken iti daga iti baba; ket yegko dagiti saok kadagiti anak ti tao, wen, uray iti amin a pagilian ditoy daga?

8 Gapuna agdayamudomkayo kadi, gapu ta adu pay ti awatenyo a saok? Saanyo, aya, nga ammo a ti pammaneknek ti “dua a pagilian ti ^bmangipaneknek kadakayo a siak ti Dios, a lagipek ti maysa a pagilian a kas met iti sabali? Gapuna, sawek dagiti sigud a saok iti maysa a pagilian kas met iti sabali. Ket inton agkaykaysa ti dua a ‘pagilian agkaykaysanto met ti pammaneknek dagitoy a pagilian.

2a 2 Ne. 3:18–21.

b Isa. 5:26;

2 Ne. 15:26;

Moro. 10:28.

c 1 Ne. 21:22.

PNK Wagayway.

3a 1 Ne. 13:23–25.

PNK Biblia; Libro

ni Mormon.

4a DkK 3:16.

b PNK Hudio.

c PNK Juda—Ti

sarukod ti Juda.

5a 3 Ne. 29:8.

6a 1 Ne. 13:38.

7a PNK Agparsua,

Panagparsua.

b 1 Ne. 22:4.

8a Eze. 37:15–20;

1 Ne. 13:38–41;

2 Ne. 3:12.

b Mat. 18:16.

PNK Saksi.

c Os. 1:11.

9 Ket aramidek daytoy tapno paneknekak kadagiti adu a ^asiak met laeng idi kalman, ita, ken iti agnanayon; ket iti dayta isawangko dagiti saok babaen ti pagayatak. Ken gapu ta naisaok ti maysa a ^bbalikas diyo ipagarup a diakon agsao iti sabali pay; gapu ta saan pay a nalpas ti aramidko; wenna malpasta agingga iti panaggibus ti tao, uray manipud iti dayta a kani-to ken iti agnanayon.

10 Gapuna, gapu ta addaanka-yo iti Biblia saanyo a pagarupen a linaonna amin dagiti ^asaok; wenna pagarupenyo a saanko a panggepen nga adda pay ma-isurat.

11 Gapu ta bilinek ti ^aamin a tao, iti daya ken iti laud, ken iti amianan, ken iti abagatan, ken kadagiti isla iti taaw, nga ^bisuratdanto dagiti sao a sawek kadakuada; gapu ta manipud kadagiti ^clibro a maisurat ^dukom-
mekto ti lubong, ti tunggal tao babaen kadagiti aramidna, babaen iti dayta a naisurat.

12 Ta adtoy, agsaoakto kadagiti ^aHudio ket isuratdanto; ket agsaoakto met kadagiti Nephite ket ^bisuratdanto; ket agsaoakto met kadagiti sabali a tribu iti balay ti Israel, nga inturongko nga umadayo, ket isuratdanto;

ket agsaoakto met kadagiti ^camin a pagilian iti daga ket isuratdanto.

13 Ket mapasamakto a maaddaanto dagiti ^aHudio iti sao dagiti Nephite, ket maaddaanto dagiti Nephite iti sao dagiti Hudio; ket maaddaanto dagiti Nephite ken dagiti Hudio iti sao dagiti ^bnapukaw a tribu ti Israel; ket maaddaanto ti napukaw a tribu ti Israel iti sao dagiti Nephite ken dagiti Hudio.

14 Ket mapasamakto a dagiti taok, nga adda iti ^abalay ti Israel, agtitipondanto iti balay iti daga a kukuada; ket maurnongto ti saok iti ^bmaymaysa. Ket iparangrangkonto kadagiti sumuppiat iti saok ken bumusor kadagiti taok, nga adda iti ^cbalay ti Israel, a siak ti Dios, ket ^dnakitulagak ken ni Abraham a laglagipekto ti ^ebukelna iti ^fagnanayon.

KAPITULO 30

Maibilangto dagiti napasurot a Gentil kadagiti natulagan a tao—Adunto a Lamanite ken Hudio ti mamati iti balikas ket agbalinda a naragsak a tattao—Mabukelto manen ti Israel ket madadaelto dagiti nadangkes. Agarup 559–545 s.c.

KET ita adtoy, patpatgek a ka-

9a Heb. 13:8.

b PNK Paltiing.

10a PNK Nasantuan a Kasuratan—Dagiti naipadto nga umay a nasantuan a kasuratan.

11a Alma 29:8.

b 2 Tim. 3:16.

c PNK Libro ti Biag.

d 2 Ne. 25:22;

33:11, 14–15.

PNK Panangukom, ti Maudi a.

12a 1 Ne. 13:23–29.

b 1 Ne. 13:38–42;

2 Ne. 26:17.

c 2 Ne. 26:33.

13a Morm. 5:12–14.

b PNK Israel—Dagiti sangapulo a napukaw a

tribu ti Israel.

14a Jer. 3:17–18.

b Eze. 37:16–17.

c 1 Ne. 22:8–9.

d Gen. 12:1–3;

1 Ne. 17:40;

3 Ne. 20:27; Abr. 2:9.

PNK Katulagan

ni Abraham.

e DKK 132:30.

f Gen. 17:7.

kabsatko, agsaoak kadakayo; ta siak, ni Nephi, diak ipalubos nga ipapanyo a nalinlintegkayonto ngem dagiti Gentil. Ta adtoy, malaksid no italmengyo dagiti bilin ti Dios maungawkayonto met amin; ken gapu kadagiti balikas a nasaon diyo ipapan a naan-anayen ti pannakadadael dagiti Gentil.

2 Ta adtoy, ibagak kadakayo no kasano ti kaadu dagiti agbabawi a Gentil kasta met ti kaadu dagiti ^anatulagan a tao ti Apo; ket no kasano ti kaadu dagiti ^bHudio a di agbabawi kasta met dagiti mapagtalaw; ta awan ti tinulagan ti Apo malaksid dagiti ^cagbabawi ken mamati iti Anakna, nga isu ti Nasantuan ti Israel.

3 Ket ita, ipadtok ti agarup maipanggep kadagiti Hudio ken Gentil. Ta kalpasan ti iruruar ti libro a nasaokon, ken maisurat kadagiti Gentil, ken maitalimeng manen iti Apo, adunto ti ^amamati kadagiti balikas a naisurat; ket ^bidanondanto kadagiti natda iti bukeltayo.

4 Ket kalpasanna maammuan-to dagiti natda iti bukeltayo ti maipanggep kadatayo, no kasano ti iruruartayo iti Jerusalem, ken kasta met a kapupuon ida dagiti Hudio.

5 Ket mairakurakto ^akadakuada ti ebanghelio ni Jesucristo; gapuna, ^bmaisublidanto iti ^cpan-

nakaammo kadagiti ammada, ken iti pay pannakaammo ken ni Jesucristo, nga adda idi kadagiti ammada.

6 Ket kalpasanna agrag-odanto; ta maammuan-danto a bendision kadakuada a naggapu iti ima ti Dios; ket mangruginto a maregreg kadagiti matada dagiti siksikda iti kasipngetan; ket adunto a kaputotan ti saan a makaadayo kadakuada, malaksid no natarnaw ken ^amakaay-ayoda a tattao.

7 Ket mapasamakto a ^amangruginto met a mamati ken ni Cristo dagiti ^bHudio a naiwaras-waras; ket mangruginto met nga agraragupda iti rabaw ti daga; ket kas iti kaadunto ti mamati ken ni Cristo kastanto met ti agbalin a makaay-ayo a tattao.

8 Ket mapasamakto a rugianto ti Apo a Dios ti aramidna iti amin a pagilian, kakabsat, pagsasao, ken tattao, a mangipatungpal iti pannakaisubli dagiti taona iti daga.

9 Ket iti kinalinteg ti ^aukomento ti ^bApo a Dios dagiti nakurapay, ken babalawennanto ti panagpapatas dagiti ^cnapakumbaba iti daga. Ket saplitenanto ti daga iti panaplit nga agtaud iti ngiwatna; ket tinta sang-awna ti panggudasna kadagiti nadangkes.

10 Ta napardasto ti yaay ti

30 2a Gal. 3:26-29.

b Mat. 8:10-13.

PNK Hudio.

c PNK Agbabawi, Panagbabawi.

3a 3 Ne. 16:6-7.

b 1 Ne. 22:8-9.

5a 3 Ne. 21:3-7, 24-26.

b DKK 3:20.

c 1 Ne. 15:14;

2 Ne. 3:12;

Morm. 7:1, 9-10.

6a DKK 49:24; 109:65.

7a 2 Ne. 25:16-17.

b 2 Ne. 29:13-14.

9a Isa. 11:4-9.

b 2 Ne. 9:15.

c PNK Napakumbaba, Kinapakumbaba.

“kanito a mangparnuayto ti Apo a Dios iti dakkal a ^bpannakabinngay dagiti tao, ket dadaelenanto dagiti nadangkes; ket ^cisalakannanto dagiti taona, wen, kasta met a pudno unay a ^ddadaelennanto dagiti nadangkes iti apuy.

11 Ket tinta “kinalinteg ti ibarikesna iti lomona, ket ti kinapudno ti barikes ti panagturayna.

12 Ket kalpasanna ^amakipag-naedto dagiti lobo kadagiti karnero; ket makikaiddanto dagiti leopardo kadagiti ubbing, ken dagiti urbon ti baka, ken dagiti urbon ti leon, ken naamo a dinguen, agkaykaysadanto; ket ubingto ti mangidaulo kada-kuada.

13 Ket mataraonanto dagiti baka ken oso; agkakaidanto dagiti urbonda; ket manganto ti leon iti garami a kas iti baka.

14 Ket ti agsussuso nga ubing makiay-ayanto iti abut ti nagita nga uleg, ken ipanto ti napusot nga ubing ti imana iti umok ti nagita nga uleg.

15 Didanto dangran wenna dadaelen ti amin a nasantuan a bantayko; ta mapnonto ti daga iti pannakaammo iti Apo a kas iti pananglapunos ti danum iti baybay.

16 Gapuna, maammuanto ti bambanag dagiti ^aamin a pagilian; wen, ^bmaipakaammonto

amin a bambanag kadagiti annak ti tattao.

17 Awanto ti ania man a mailimed malaksid no ^amaipalgakto; awanto ti aramid iti kasipngetan malaksid no maipakita iti lawag; ken awan ti mailemmeng iti daga malaksid no nawaya.

18 Gapuna, maipalgakto iti dayta nga aldaw ti amin a banag a naipalgak kadagiti annak ti tattao; ket ^aawanton ti bileg ni Satanas kadagiti puso dagiti annak ti tattao, iti atiddog a panawen. Ket ita, patpatgek a kakabsatko, igibuskon ti panagsaritak.

KAPITULO 31

Ibaga ni Nephi no apay a nabuniangan ni Cristo—Masapul a surotan dagiti tao ni Cristo, agpabuniag, umawat iti Espiritu Santo, ken agibtur agingga iti panungpalan tapno maisalakan—Panagbabawi ken panagbuniag ti ruangan nga agturong iti naillet ken akikid a dalan—Maragpat dagiti mangsalimetmet kadagiti bilinna ti biag nga agnanayon kalpasan ti pannakabuniagda. Agarup 559–545 s.c.

KET ita siak, ni Nephi, gibusakon ti ^apanagipadtok kadakayo, ay-ayatek a kakabsatko. Ket sananak a makasurat no di laeng ti sumagmamano a banag, nga ammok a pudno a mapasamak;

10a P^{NK} Maudi nga Aldaw, Ud-udina nga Aldaw.
b D^K 63:53–54.
c Moises 7:61.
d 1 Ne. 22:15–17, 23.
P^{NK} Daga—

Pannakadalus ti daga.
11a Isa. 11:5–9.
12a Isa. 65:25.
P^{NK} Millennium.
16a D^K 101:32–35; 121:28–29.

b Ether 4:6–7.
17a D^K 1:2–3.
18a Apoc. 20:1–3; Ether 8:26.
31 1a 2 Ne. 25:1–4.

wenno makasuratak ngem sumagmamano laeng kadagiti sao ni Jacob a kabsatko.

2 Gapuna, umdasen dagiti banag a naisuratko, malaksid ti sumagmamano a banag a nasken a sawek a maipapan iti "doktrina ni Cristo; gapuna, agsaoakto a silalawag kadakayo, babaen ti kinalawag ti pammadtok.

3 Gapu ta naragsak ti kaunggak iti kinalawag; gapu ta iti daytoy a wagas, agrabaho ti Apo a Dios kadagiti annak ti tao. Gapu ta mangted ti Apo a Dios iti "lawag ti pannakaawat; ta agsao kadagiti tao babaen ti ^bpagsasao, a maawatanda.

4 Gapuna, kayatko a laglagipenyoy dagiti imbagak kadakayo maipapan iti "propeta nga impakita ti Apo kaniak, a masapul a mabuniagan ti ^bKordero ti Dios, a mangikkat iti basbasol ti lubong.

5 Ket ita, no ti Kordero ti Dios, isu a nasantuan a parsua, nasken a "mabuniagan babaen ti danum, tapno matungpal ti amin a kinalinteg, O, ad-adda pay ngarud a kasapulantayo, datayo a saan a nasantuan, ti mabuniagan, wen, babaen ti danum!

6 Ket ita, kayatko a saludsoden kadakayo, ay-ayatek a kakabsat-

ko, kasano a natungpal ti Kordero ti Dios ti amin a kinalinteg babaen ti pannakabuniagna iti danum?

7 Diyo, aya, ammo nga isu ket nasantuan? Ngem iti labes ti kinasantona, impakitana kadagiti annak ti tao, a babaen ti lasag nagpakumbaba iti sango ti Ama, ket impasingkedna iti Ama nga "agtungpal iti panangsalimetmetna kadagiti bilinna.

8 Gapuna, kalpasan ti pannakabuniagna iti danum, bimamba kenkuana ti Espiritu Santo iti "langa ti maysa a ^bkalapati.

9 Ket manen, impakitana kadagiti annak ti tao ti kinaakikid ti dalan, ken ti kinailet ti "ruangan, a masapul a serkanda, ket isu ti nangipakita iti pagulidananda.

10 Ket kinunana kadagiti annak ti tao: "Surotendak. Gapuna, ay-ayatek a kakabsatko, ^bmasurotantayo, aya, ni Jesus no saantayo met a salimetmetan ti bilin ti Ama?

11 Ket kinuna ti Ama: Agbabawikayo, agbabawikayo, ket mabuniagankayo koma iti nagan ti Ay-ayatek nga Anak.

12 Ket kasta met, nga immay kaniak ti timek ti Anak, a kinunana: Ti siasino man a mabuniagan iti naganko, "itedto ti Amak kenkuana ti Espiritu Santo, a kas

2a 2 Ne. 11:6-7.

3a PNK Silaw,
Silaw ni Cristo.

b DkK 1:24.

4a 1 Ne. 10:7; 11:27.

PNK Juan a

Mammuniag.

b PNK Kordero ti Dios.

5a Mat. 3:11-17.

PNK Buniag,
Panagbuniag.

7a Jn. 5:30.

PNK Agtungpal,
Kinamanagtungpal,
Natulnog.

8a 1 Ne. 11:27.

b PNK Kalapati,
Tanda ti.

9a 2 Ne. 9:41;

3 Ne. 14:13-14;

DkK 22:4.

10a Mat. 4:19; 8:22; 9:9.

b Moro. 7:11;

DkK 56:2.

12a PNK Sagut ti
Espiritu Santo.

kaniak; gapuna, ^bsurotendak, ket aramidenyo dagiti banag a nakitayo nga inaramidko.

13 Gapuna, ay-ayatek a kakabsatko, ammok a no surotenyo ti Anak, nga addaan puso a napuanan tarigagay, nga awanan pananginkukuna ken awanan panangallilaw iti sango ti Dios, ngem ketdi addaan iti pudno a panggep, a mangibabawi kadagiti basolyo, a mangisaksi iti Ama a siaayatkayo nga umawat iti nagan ni Cristo, babaen ti “pannakabuniag—wen, babaen ti panangsurotyo iti Apo ken Mangisalakana kadakayo a bumaba iti danum, babaen kadagiti saona, adtoy, inkayto awaten ti Espiritu Santo; wen, ket umayto ti ^bpannakabuniag iti apuy ken iti Espiritu Santo; ket makapagsa-okayonto iti ‘pagsasao dagiti anghel, ken ipukkawyonto ti panagdaydayaw iti Nasantuan ti Israel.

14 Ngem, adtoy, ay-ayatek a kakabsatko, immay kaniak ti timek ti Anak, a kinunana: Kalpasan ti panagbabawiyo iti basbasolyo, ket paneknekanyo iti Ama a siaayatkayo a mangsali-metmet kadagiti bilinko, babaen ti panagbuniag iti danum, ken pannakabuniag iti apuy ken iti Espiritu Santo, ken makapagsa-okayo iti baro a pagsasao,

wen, a kas iti pagsasao dagiti anghel, ket “ilibakdak kalpasan daytoy, ^bnasaysayaat pay no didak koma naam-ammo.

15 Ket nakangneggak iti timek manipud iti Ama, a kinunana: Wen, agpayso ken pudno dagiti sao ti Ay-ayatek. Asino man a makapagibtur agingga iti panungpalan, isunto met laeng ti maisalakan.

16 Ket ita, ay-ayatek a kakabsatko, ammok kas maibatay itoy, a malaksid no “agibtur ti tao agingga iti panungpalan, a mangsurot iti ^bpagwadan ti Anak ti sibibiag a Dios, saanto a maisalakan.

17 Gapuna, aramidenyo dagiti banag nga imbagak a naimatangak nga aramiden ti Apo ken Mannubbotyo; ta, gapu iti daytoy naipakitada kaniak, tapno maammuanyo ti ruangan a serkanyo. Gapu ta ti ruangan a rumbeng a serkanyo isu ti panagbabawi ken ^apannakabuniag babaen ti danum; ket kalpasan-na, umayto ti ^bpannakapakawan dagiti basolyo babaen ti apuy ken ti Espiritu Santo.

18 Ket addakayon iti daytoy ^anailet ken akikid a ^bdalan nga agturong iti agnanayon a biag; wen, nakastrekkayon iti ruangan; naaramidyon dagiti bilin ti Ama ken ti Anak; ket inawat-

12b Luc. 9:57–62;
Jn. 12:26.

13a Gal. 3:26–27.
^b PNK Sagut ti Espiritu Santo; Apuy.

^c 2 Ne. 32:2–3.
14a Mat. 10:32–33;
Alma 24:30;

DkK 101:1–5.
PNK Di Mapakawan a Basol.
^b 2 Ped. 2:21.
16a Alma 5:13; 38:2;
DKK 20:29.
^b PNK Jesucristo—Pagwadan ni Jesucristo.

17a Mosiah 18:10.
PNK Buniag, Panagbuniag.
^b PNK Pannakaugas ti Basbasol.
18a 1 Ne. 8:20.
^b Prov. 4:18.
PNK Dalan.

yon ti Espiritu Santo, a ‘mang-saksi iti Ama ken iti Anak, iti pannakatungpal ti kari nga inaramidna, a rumbeng nga awatenyo no sumrekkayo iti dayta a dalan.

19 Ket ita, ay-ayatek a kakabsatko, kalpasan ti pannakastrek-yo ditoy naillet ken akikid a dalan, saludsodek no “nalpasen ti amin? Adtoy, kunak kadakayo, Saan; gapu ta saankayo pay a nakaadayo malaksid no babaen ti balikas ni Cristo, nga addaan iti natibker a ^bpammati kenkuana, ken naan-anay a ‘panagtalek kenkuana a kas mannakabalin a mangisalakan.

20 Gapuna, masapul nga “agtultuloykayo a sitatalingenngen ken ni Cristo, nga addaan iti naan-anay a kinalawag ti ^bnamnama, ken ‘ayat iti Dios ken iti amin a tao. Gapuna, no agtultuloykayo, nga agpennek iti balikas ni Cristo, ken ^dagib-tur agingga iti panungpalan, adtoy, kuna ti Ama: maaddan-kayto iti biag nga agnanayon.

21 Ket ita, adtoy, ay-ayatek a kakabsatko, daytoy ti ^adalan; ket ^bawan ti sabali a dalan weno ‘nagan a naited iti sirok ti langit a pakaisalakanan ti tao iti pagarian ti Dios. Ket ita, adtoy, daytoy ti ^ddoktrina ni Cristo, ken ti kakaisuna ken pudno a

doktrina ti ‘Ama, ken ti Anak, ken ti Espiritu Santo, a ^fmay-maysa a Dios, nga awan patinggana. Amen.

KAPITULO 32

Agsao dagiti anghel babaen ti bileg ti Espiritu Santo—Masapul nga agkararag dagiti tao a gumun-od iti sursuro nga agpaay kadakuada manipud iti Espiritu Santo. Agarup 559–545 s.c.

KET ita, adtoy, ay-ayatek a kakabsatko, mamatiak nga utobenyoyo iti pusoyo ti maipapan iti rumbeng nga aramidenyoyo kalpasan ti iseserrekyo iti dayta a dalan. Ngem, adtoy, apay nga utobenyoyo dagitoy a banag iti pusoyo?

2 Diyo kadi malagip a kinunak kadakayo nga apaman a “maawatyo ti Espiritu Santo makapagsaokayon iti ^bpagsasao dagiti anghel? Ket ita, kasano ti pannakapagsaoyo iti pagsasao dagiti anghel no saan a gapu iti Espiritu Santo?

3 Agsao dagiti ^aanghel babaen ti bileg ti Espiritu Santo; gapuna, isasaoda dagiti balikas ni Cristo. Gapuna, imbagak kadakayo, ^bagpennekkayo kadagiti balikas ni Cristo; ta adtoy, ibaga kadakayo dagiti balikas ni

18c Ara. 5:29–32.

19a Mosiah 4:10.

^b PNK Pammati.

^c DkK 3:20.

20a PNK Magna,
Magna iti Dios.

^b PNK Namnama.

^c PNK Ayat.

^d PNK Agibitur.

21a Ara. 4:10–12;

2 Ne. 9:41;

Alma 37:46;

DKK 132:22, 25.

^b Mosiah 3:17.

^c PNK Jesucristo—

Panangawattayo iti nagan ni Jesucristo.

^d Mat. 7:28;

Jn. 7:16–17.

^e PNK Dios, Kinadios.

^f 3 Ne. 11:27, 35–36.

PNK Panagkaykaysa.

32 2a 3 Ne. 9:20.

^b 2 Ne. 31:13.

3a PNK Anghel, Dagiti.

^b Jer. 15:16.

Cristo amin a banag a rumbeng nga aramidenyo.

4 Gapuna, ita kalpasan a nai-saok dagitoy a balikas, a no sa- anyo a maawatan ida, gapu ta saankayo a “nagsaludsod, wen- no saankayo a nagtuktok; ga- puna, saankayo a maipan iti la- wag, ngem nasken a maungaw iti kasipngetan.

5 Gapu ta adtoy, kunak manen kadakayo a no sumrekkayo iti dayta a dalan, ket awatenyo ti Espiritu Santo, ipakitananto ka- dakayo amin a banag a rum- beng nga aramidenyo.

6 Adtoy, daytoy ti doktrina ni Cristo, ket awanton ti doktrina a maited kalpasan a “maipakita- na kadakayo ti bagina iti lasag. Ket inton maipakitana kadaka- yo ti bagina iti lasag, aramiden- yonto dagiti banag nga ibagana kadakayo.

7 Ket ita siak, ni Nephi, dia- kon makapagsao iti adu; pi- nagsardengnak ti Espiritu nga agsao, ket nabatiak nga agladi- ngit gapu iti “saan a panamati, ken kinadangkes, ken ti kina- kuneng, ken ti kinasukir dagiti tao; gapu ta saanda nga agsa- pul iti pagsiriban, wenna ma- kaawat iti naindaklan a pagsi- riban, idinto a naited kadakuada a ^bsilalawag, a kas iti kalawagan a sao.

8 Ket ita, ay-ayatek a kakabsat- ko, mariknak nga ut-utobenyo pay laeng iti pusoyo; ket mala-

dingitanak isu a masapul nga ibagak daytoy a banag. Gapu ta no dumngegkayo iti Espiri- tu a mangisuro iti tao nga “ag- kararag, maammuanyo a ma- sapul nga agkararangkayo; ga- pu ta saan nga isuro ti ^bdakes nga espiritu ti tao nga agkara- rag, ngem isurona a saan nga agkararag.

9 Ngem adtoy, kunak kadaka- yo a masapul nga “agkararagka- yo a kanayon, ken saankayo nga agsardeng; a saankayo nga aga- ramid iti uray ania a banag pa- ra iti Apo a di agkararag nga umuna iti ^bnagan ni Cristo, tap- no isu ti mangted-pateg iti Ama iti nagan kadagiti aramido, tapno agpaay ti aramido iti ‘pagsayaatan ti kararuayo.

KAPITULO 33

*Pudno dagiti balikas ni Nephi—
Paneknekanda ni Cristo—Ma-
mati dagiti mamati ken ni Cristo
kadagiti balikas ni Nephi nga ag-
takderto a kas saksi iti sango ti pa-
ngukoman. Agarup 559–545 s.c.*

KET ita siak, ni Nephi, saanko a maisurat ti amin a banag a nai- suro kadagiti taok; kasta met a diak “nalaing nga agsurat, a kas iti panagsao; gapu ta no ^bagsao ti tao babaen ti bileg ti Espiritu Santo, ipasagepsep ti bileg ti Espiritu Santo iti puso dagiti annak ti tao.

4a PNK Dawat.
6a 3 Ne. 11:8.
7a PNK Kaawan
ti Pammati.
b 2 Ne. 31:2–3;

Jacob 4:13.
8a PNK Kararag.
b Mosiah 4:14.
PNK Sairo.
9a 3 Ne. 20:1;

DkK 75:11.
b Moises 5:8.
c Alma 34:27.
33 1a Ether 12:23–24.
b DkK 100:7–8.

2 Ngem adtoy, adu ti “mangpa-tangken iti puspusoda a mang-busor iti Nasantuan nga Espiritu, ket awan ti lugarna kada-kuada; gapuna, iwaksida ti adu a banag a naisurat ken yarigda nga awanan iti pateg daytoy a banag.

3 Ngem siak, ni Nephi, naisu-ratkon ti naisuratko, ket ibilangko a “napateg unay, nangnangruna kadagiti taok. Ta intultuloyko ti ^bnangikararag kadakuada iti aldaw, ket babasaen ti luluak ti punganko iti rabii, gapu kada-kuada; ket yararawko iti Diosko ti pammatik ket ammok a denggenna ti ararawko.

4 Ket ammok nga ikkan ti Apo a Dios iti pateg dagiti kararagko nga agpaay iti pagsayaatan dagiti taok. Agbalinto a “nabileg kadakuada dagiti balikas a naisuratko bayat ti kinakapsutko; gapu ta ^ballukoyenna ida nga agaramid iti naimbag; maipakaammo kadakuada ti panakabigbig kadagiti ammada; ket sawenna ti maipapan ken ni Jesus, ket allukoyenna ida a mamati kenkuana, ken agibtur agingga iti panungpalan, nga isu ti biag nga ‘agnanayon.

5 Ket “naiget ti panagsaona a maibusor iti basol, babaen ti ^bkinalawag ti kinapudno; gapu-

na, awan ti tao nga agpungtot kadagiti balikas a naisuratko malaksid no addaan daytoy iti espiritu ti sairo.

6 Agdayawak iti kinalawag; agdayawak iti kinapudno; agdayawak ken ni Jesusko, gapu ta “sinubbotna ti kararuak manipud iti impierno.

7 Addaanak iti “saranay kadagiti taok, ken dakkell ti pammatik ken ni Cristo a masarakatto ti adu ken awanan mulit a kararua iti pangukomanna.

8 Addaanak iti saranay nga agpaay kadagiti “Hudio—kunak a Hudio, gapu ta isuda ti kayatko a sawen a naggapuak.

9 Addaanak met iti saranay kadagiti “Gentil. Ngem adtoy, ta awan kadagitoy ti manamnamak malaksid no ^bmakikin-naawatanda ken ni Cristo, ken sumrekda iti ‘akikid a ruangan, ket ^dmagna iti ^enailet a dalan nga agturong iti biag, ket agtuloy iti dalan agingga iti panaggi-bus ti aldaw a pannakasubok.

10 Ket ita, ay-ayatek a kakab-satko, ken kasta met dagiti Hudio, ken kadakayo amin iti daga, denggenyo dagitoy a balikas ken “mamatikayo ken ni Cristo; ket no saankayo a mamati kadagitoy a balikas mamatikayo koma ken ni Cristo.

2a Hel. 6:35–36.

3a PNK Nasantuan a Kasuratan—Pateg dagiti nasantuan a kasuratan.

b Enos 1:9–12; DBM 1:8.

4a Ether 12:26–27.

b Moro. 7:13.

c PNK Agnanayon

a Biag.

5a 1 Ne. 16:1–3;

2 Ne. 9:40.

b 2 Ne. 31:3;

Jacob 4:13.

6a PNK Pannakasubbot, Subboten, Nasubbot.

7a PNK Kaasi.

8a PNK Hudio.

9a PNK Gentil.

b PNK Mangsubbot, Pannubbot.

c 2 Ne. 9:41.

d PNK Magna, Magna iti Dios.

e Hel. 3:29–30; DkK 132:22.

10a PNK Mamati.

Ket no mamatikayto ken ni Cristo mamatikayto kadagitoy a ^bbalikas, ta ^bbalikas dagitoy ni Cristo, ket intedna kaniak dagitoy; ket ^aisurona ti amin a tao nga agaramid iti naimbag.

11 Ket no saan a balikas ni Cristo dagitoy, kednganyo—gapu ta ipakitanto kadakayo ni Cristo, iti ^abileg ken naindaklan a dayag, a saona dagitoy, iti ud-udina nga aldaw; ket agtakterakto iti ^brupanrupa iti pangukomanna; ket maammuan-yonto a binilinnak a mangisurat kadagitoy a banag nupay nakapsutak.

12 Ket ikararagko iti Ama iti nagan ni Cristo nga adu koma kadatayo, no saan man nga amin, ti maisalakan iti ^apagarianna iti ud-udina ken naindaklan nga aldaw.

13 Ket ita, ay-ayatek a kakab-

satko, amin nga adda iti balay ti Israel, ken adda iti amin a suli ti daga, agsaoak kadakayo a kas iti timek ti maysa nga ^aagsangsangit iti tapok: Agpaka-daak, agingga a dumteng ti naindaklan nga aldaw.

14 Ket kadakayo a di maki-binglay iti kinaimbag ti Dios, ken mangdayaw iti ^abalikas dagiti Hudio, ken kasta met kadagiti ^bbalikasko, ken kadagiti balikas nga agtaud iti ngiwat ti Kordero ti Dios, adtoy, agpaka-daak kadakayo iti agnanayon a pakada, agsipud ta ^akedngandakayto dagitoy a balikas iti ud-udina nga aldaw.

15 Ta no ania ti pinatalgedak ditoy daga, mairuato a maibusor kadakayo iti ^apangukoman; gapu ta kasta ti bilin ti Apo kaniak, ket masapul nga agtungpalak. Amen.

TI LIBRO NI JACOB

TI KABSAT NI NEPHI

Dagitoy balikas a pangaskasabana kadagiti kakabsatna. Kinari-kiarna ti lalaki a nagpanggep a mangrimbaw kadagiti doktrina ni Cristo. Sumagmamano a balikas maipanggep iti pakasaritan dagiti tao ni Nephi.

KAPITULO 1

Ikagumaan da Jacob ken Jose nga allukoyen dagiti tao a mamati

ken ni Cristo ken mangsalimetmet kadagiti bilinna—Matay ni Nephi—Agraira ti kinadangkes kadagiti Nephite. Agarup 544–421 s.c.

10b PNK Libro
ni Mormon.
c Moro. 10:27–29.
d 2 Ne. 25:28.
11a Ether 5:4;
Moro. 7:35.

b Apoc. 20:12;
Moro. 10:34.
12a PNK Celestial
a Gloria.
13a Isa. 29:4;
2 Ne. 26:16.

14a PNK Biblia.
b PNK Libro
ni Mormon.
c 2 Ne. 29:11;
Ether 4:8–10.
15a DBM 1:11.

TA adtoy, napasamak a lim-mabas ti limapulo-ket-lima a tawen manipud idi pimmanaw ni Lehi iti Jerusalem; gapuna, inikkannak ni Nephi, siak, ni ^aJacob, iti ^bbilin maipapan kadagiti ^cbabassit a pinanid, a nakaikitikitan dagitoy a banag.

2 Ket binilinnak, siak, ni Jacob, a mangisurat kadagiti pinanid kadagiti sumagmamano a banag nga ibilangko a kapatgan; a nasken a diak sagiden, uray no apagapaman ti maipapan iti pakasaritaan dagitoy a tao a maawagan iti tao ni Nephi.

3 Ta kinunana a nasken a mai-ikitikit ti pakasaritaan dagiti tawona kadagiti napili a pinanidna, ket nasken a taginayonek dagitoy a pinanid ken itedkon- to kadagiti bukelko, kadagiti agsasaruno a kaputotan.

4 Ket no addan sagrado a panangaskasaba, wenna naindaklan a paltiing, wenna panangipadto, a nasken nga ikitikitko dagiti ^apauloda kadagitoy a pinanid, ket sagidek ida agingga iti mabalin, para ken ni Cristo, ken para kadagiti taomi.

5 Ta gapu iti pammati ken nalaus a gagar, pudno a naipakita kadakami ti maipanggep kada-

giti taomi, ta banag a ^amapasamak kadakuada.

6 Ket naaddaankami met iti adu a paltiing, ken espiritu ti adu a padto; gapuna naammuanmi ni ^aCristo ken ti pagarianna, a dumtengto.

7 Gapuna sireregtakami a nagtrabaho kadagiti taomi, ta bareng no magutugotmi ida nga ^aumasideg ken ni Cristo, ken makibinglay kadagiti kinaimbag ti Dios, tapno makastrekdanto iti ^bpaginanaanna, malaksid no iti di maliklikan a gapu makapung- totto a mangikari a dida ^csumrek idia, a kas kadagiti ^dpangrubrob kadagiti aldaw ti panulisog bayat ti kaadda dagiti annak ti Israel iti ^elangalang.

8 Gapuna, ipamatmatmi iti Dios a kabaelanmi nga allukoyen ti amin a tao a saan a ^amangsuppiat iti Dios, a ^bmangaron iti pungtotna, ngem tapno mamati amin a tao ken ni Cristo, ket imatanganda ti ipapatayna, ken ituredna ti pannakailansana iti ^ckrus ket ibturanda ti pannaka- ibabain iti lubong; gapuna, siak, ni Jacob, awatek ti pannakaipa- tungpal ti bilin ti kabsatko a ni Nephi.

9 Itan limmakay ni Nephi, ket nakitana a dandanin ^amatay;

[JACOB]

1 *la* P^{NK} Jacob, Lalaki nga Anak ni Lehi.
b Jacob 7:27.

c 2 Ne. 5:28-33;
Jacob 3:13-14.
P^{NK} Pinanid.

4*a* P^{IP} dagiti kangrunaan, napatpatteg a banag.

5*a* 1 Ne. 12.

6*a* 1 Ne. 10:4-11;
19:8-14.

7*a* 2 Ne. 9:41;
Omni 1:26;
Moro. 10:32.

b P^{NK} Inana.

c Num. 14:23;
Deut. 1:35-37;
DkK 84:23-25.

d Heb. 3:8.

e Num. 26:65;
1 Ne. 17:23-31.

8*a* P^{NK} Yaalsa.
b 1 Ne. 17:30;
Alma 12:36-37;
Hel. 7:18.

c P^{JS}, Mat. 16:25-26;
Luc. 14:27.

9*a* 2 Ne. 1:14.

gapuna, ^btinudinganna ti may-sa a lalaki nga agbalin nga ari ken mangituray kadagiti tao-na, kas mayalubog iti panangituray dagiti ^cari.

10 Aglaplapanan ti panangipateg dagiti tao ken ni Nephi, isu a nabileg a salaknibda, ta inasutna ti ^aespada ni Laban a pangsalaknibna kadakuada, ken nagtrabaho iti amin nga aldawna para iti pagimbaganda—

11 Gapuna, siaayat dagiti tao nga agtalinaed a silalagip iti naganna. Ket isu a mangisaup kenkuana nga agturay awaganto dagiti tao iti, maikadua a Nephi, maikatlo a Nephi, ken no ania pay ti sumaruno, kas maibatay iti panagturay dagiti ari; ket kasta ti panangawag kadakuada dagiti tao, bay-an-yo a maawaganda iti ania man a naikudi kadakuada.

12 Ket napasamak a natay ni Nephi.

13 Ita ^aNephite dagiti tao a saan a ^bLamanite; ket iti kasta, nawaganda iti Nephite, Jacobite, Josephite, ^cZoramite, Lamanite, Lemuelite, ken Ismaelite.

14 Ngem siak, ni Jacob, diak ida bigbigen kadagitoy a nagan-da, ngem ^aawagak ida iti Lamanite nga agkalikagum a mangdadael kadagiti tao ni Nephi, ket awagak iti ^bNephite dagiti man-

nakigayyem ken ni Nephi, weno dagiti ^ctao ni Nephi, kas maibatay iti panagturay dagiti ari.

15 Ket ita napasamak a dagiti tao ni Nephi, babaen ti panangituray ti maikadua nga ari, nangrugi a timmangken ti puspusoda, ket pinabus-oyanda ti bagbagida a nagaramid iti dinadangkis, a kas ken ni lakay a David a ^anagasawa ken nakikamalala iti adu, kasta met ni Solomon, nga anakna.

16 Wen, ket rinugianda met ti nagsapul iti adu a balitok ken pirak, ket nangrugida a nagbalin a napalanguad.

17 Gapuna siak, ni Jacob, in-tedko kadakuada dagitoy a balikas bayat ti panangisurok kadakuada iti ^atemplo, babaen ti panangawatko nga immuna iti ^binkumit kaniak ti Apo.

18 Ta siak, ni Jacob, ken ti kab-satko a ni Jose ^anaikkan-pategkami a kas saserdote ken man-nursuro kadagitoy a tao, babaen ti ima ni Nephi.

19 Ket impategmi ti ^atakemmi iti Apo, imbaklaymi dagiti ^bpag-rebbenganmi, sungbatanmi ti basbasol dagiti tao iti ulomi no dimi insuro kadakuada ti balikas ti Dios iti amin a kinaregta; gapuna, iti panagtrabahomi iti amin a kabaelanmi saanto a mabalina a maikkan ti pagan-

9b PNK Panangpa-tedted iti Lana.

c 2 Ne. 6:2; Jarom 1:7.

10a 1 Ne. 4:9; 2 Ne. 5:14; DBM 1:13; Mosiah 1:16; DkK 17:1.

13a Enos 1:13; DkK 3:18.
b PNK Nephite.

c 1 Ne. 4:35; 4 Ne. 1:36-37.

14a Mosiah 25:12; Alma 2:11.

b 2 Ne. 4:11.

c 2 Ne. 5:9.

15a DkK 132:38-39.

17a 2 Ne. 5:16.
PNK Templo,

Balay ti Apo.

b PNK Akem, Tudi-ngan, Tinudingan ti Dios.

18a 2 Ne. 5:26.

19a PNK Saad, Pangulo.

b DkK 107:99-100.
PNK Agay-aywan, Panagaywan.

anaymi iti ʿdarada; no saan a maparsiakan dagiti pagan-anaymi iti darada, ket dikaminto makapagpakita nga awanan iti mulit iti ud-udina nga aldaw.

KAPITULO 2

Tallikudan ni Jacob ti ayat iti kinabaknang, kinapalangguad, ken kinarugit ti dayaw—Mabalin a sapulen ti tao ti kinabaknang a pangtulongda iti padada a tao—Saan a sarurongan ni Jacob ti awanan iti pammalubos a panagasawa iti adu—Pakaragsakan ti Apo ti kinadalus ti dayaw dagiti babbai. Agarup 544-421 s.c.

DAGITI balikas nga insao ni Jacob, ti kabsat ni Nephi, kadagiti tao ni Nephi, kalpasan ti ipapatay ni Nephi:

2 Ita, patpatgek a kakabsatko, siak, ni Jacob, babaen dagiti pagrebengan nga inted kaniak ti Dios, a mangipateg iti pagrebengak a sipaparbeng, ken tapno mailisik dagiti pagan-anayko kadagiti basolyo, immayak ditoy templo ita nga aldaw tapno ipakdaarko kadakayo ti balikas ti Dios.

3 Ket maubogyo nga adtoyak a naregta iti pateg iti pagrebengan a naipakumit kaniak; ngem ita nga aldaw guyguyodennak ti nabilbileg a tarigagay ken gagar para iti pagimbagan ti kararuayo ngem iti napalabas.

4 Ta adtoy, pay laeng, nagtali-naedkayo a natallugod iti bali-

kas ti Apo, nga intedko kadakayo.

5 Ngem adtoy, imdengandak, ket ammuenyo a babaen ti tulong ti kabilgan iti amin a Namarsua iti langit ken daga maibagak ti adda iti ʿpanunoty, no kasano a mangrugikayon nga agiray iti basol, ti basol a maktak a makarimon, wen, ken makarimon iti Dios.

6 Wen, pagladingitenna ti kararuak ket palnedennak iti bain iti sango ti Namarsua, a nasken nga ipaneknekk kadakayo ti maipanggep iti kinadangkes ti panagpuspusoy.

7 Kasta met a pagladingitennak ket nasken nga agaramatak iti ʿnabatbatad a panagsao maipanggep kadakayo, iti sango dagiti assawa ken annakyo, adu a rikna ti agliplippias iti pammateg ken ʼkinadalus ken nakaininaka iti sango ti Dios, banag a makaparagsak iti Dios;

8 Ket pagarupek nga immayda tapno dumngeg iti makaayo a ʼbalikas ti Dios, wen, ti balikas a mamaglunit iti sugat ti kararu.

9 Gapuna, tutuokenna ti kararuak tapno mapilitnak, gapu iti naiget a bilin nga inawatko iti Dios, tapno palagipankayo maipanggep iti basbasolyo; a mangpalaanlan kadagiti sugat dagiti nasugatanen, idinto koma a liwliwaen ida ken paglaingen dagiti sugatda; ken kadagiti di pay nasugatan, idinto nga agpennekda iti makaayo a balikas

19c 2 Ne. 9:44.
2 5a Alma 12:3;
DkK 6:16.

PNK Dios, Kinadios.
7a DkK 121:43.
b PNK Saguday.

8a Alma 31:5.

ti Dios adda ketdi daga a naika-bil a mangdanar iti kararuada ken mangsugat iti nakain-inka a panunotda.

10 Ngem, iti laksid ti kinaindaklan ti rebbengen, aramidek a mainugot iti kinaiget dagiti "bilin ti Dios, ket ibagak kadakayo ti maipanggep iti kina-dangkesyo ken ti makarimon nga aramidyo, iti imatang dagiti natarnaw ti panagpuspusona, ken ti nasneban a puso, ken ti itataldiap ti ^bnatadem a mata ti Mannakabalin a Dios.

11 Gapuna, nasken nga ibagak kadakayo ti kinapudno babuen ti ^akinalawag a balikas ti Dios. Ta adtoy, kas dinamagko iti Apo, ket immay kaniak ti balikas, a nagkuna: Jacob, mpankanto iti templo inton bigat, ket ipakdaarmo kadagiti tao ti balikas nga itedko kenka.

12 Ket ita adtoy, kakabsatko, daytoy ti balikas nga ipakdaar-ko kadakayo, tapno adu kadakayo ti agsapul iti balitok, ken iti pirak, ken iti amin a kita ti minas a ^anapateg, nga adu a masarakan iti daytoy a daga, a ^bdaga a naikari kadakayo ken kadagiti bukelyo nga aglablabonan.

13 Ket immisem a maay-ayatan kadakayo ti ima ti pannaluad, ta nakagun-odkayo iti nabuslon a kinabaknang; ket gapu ta sumagmamano kadakayo ti nakagun-od iti nabusbuslon ngem

kadagiti kabsatyo "naitag-aykayo iti kinapalanguad ti puspusoyo, ket pinasikkilyo ti tengngedyo ken pinangatoyo ti uloyo gapu iti kangina ti kawesyo, ket indadanesyo dagiti kakabsatyo gapu ta impagarupyo a nasaysayaatkayo ngem isuda.

14 Ket ita, kakabsatko, ipagarupyo kadi a maikalintegannakayo ti Dios itoy a banag? Adtoy, kunak kadakayo, Saan. Ngem kedngannakayo, ket no agpilitkayo laeng kadagitoy a banag nasken nga umay a sidardas ti panangukomna kadakayo.

15 O tapno ipakitana kadakayo a madangrannakayo, ket iti maminsan laeng a panangkita-na kadakayo, maidugmamnakayon iti katapokan!

16 O ta ikkatennakayo itoy a pagbasolan ken makarimon nga aramid. Ken, O tapno dumnggekayo kadagiti pam-milinna, ken tapno diyo itu-luk a dadaelen ti ^akinapalanguad ti puspusoyo dagiti kararuayo.

17 Panunotenyoy dagiti kakabsatyo a kas iti bagbagiyo, ket lasinenyo ti amin ken diyo ipaidam ti ^aadda kadakayo, tapno ^bbumaknangda met a kas kadakayo.

18 Ngem sakbay nga agsapul-kayo iti ^akinabaknang, sapulenyoy pay ti ^bpagarian ti Dios.

10a PNK Bilin ti Dios, Dagiti.

b 2 Ne. 9:44.

11a 2 Ne. 25:4; 31:2-3.

12a 1 Ne. 18:25;

Hel. 6:9-11;

Ether 10:23.

b 1 Ne. 2:20.

PNK Naikari a Daga.

13a Morm. 8:35-39.

16a PNK Kinapalanguad.

17a PNK Limos,

Pananglimos;

Pagimbagan.

b 4 Ne. 1:3.

18a 1 Ari 3:11-13;

Mar. 10:17-27;

2 Ne. 26:31;

DkK 6:7.

PNK Kinabaknang.

b Luc. 12:22-31.

19 Ket inton magun-odyon ti namnama ken ni Cristo magun-odyonton ti kinabaknang, no sapulenyoy; ket sapulenyonto ida iti gagem nga “agaramid iti namimbag—mangkawes kadagiti lamulamo, ken mangpakan kadagiti mabisin, ken mangwayawaya kadagiti balud, ken mangipaay iti bang-ar kadagiti masaksakit ken agsagsagaba.

20 Ket ita, kakabsatko, naisa-okon kadakayo ti maipanggep iti kinapalanguad; ken kadakayo a namagsagaba kadagiti kaarrubayo, ken indadanesyo gapu ta adda kinapalanguad iti puspuso, kadagiti banag nga inted ti Dios kadakayo, ania ti masaoyo itoy?

21 Diyo kadi ipagarup a makarimon dagita a banag kenkuana a namaadda iti lasag? Ket kapatpateg ti panagkitana iti maysa a parsua ti sabali. Ket agtungpalto ti amin a lasag iti tapok; ket agtungpalto ti kapadpadana iti nakaisangratanda, tapno tungpalenda dagiti “bilinna ket igloriada iti agnanayon.

22 Ket ita isardengkon ti agsao kadakayo ti maipanggep iti kinapalanguad. Ket no saan koma a nasken nga agsaoak iti maipanggep iti nadagdagsen a basol, aglaplapanan koma ti rag-o ti pusok gapu kadakayo.

23 Ngem tubngennak ti balikas ti Dios gapu kadagiti na-

dagdagsen a basolyo. Ta adtoy, kinuna ngarud ti Apo: Mangrugin dagitoy a tao nga agbalin a managbasol; dida maawatan ti nasantuan a kasuratan, ta kaykayatda nga iliklik ti bagbagida babaen ti pannakiabigda, gapu kadagiti banag a naisurat maipanggep ken ni David, ken ni Solomon nga anakna.

24 Adtoy, pudno nga adu ti “assawa ken kamalala da David ken ^bSolomon, banag a makarimon kaniak, kinuna ti Apo.

25 Gapuna, kinuna ngarud ti Apo, pinagtalawkon dagitoy a tao iti ruar ti Jerusalem, babaen ti bileg ti imak, tapno bareng makapatanorak iti “nalinteg a sanga manipud iti bunga ti lomo ni Jose.

26 Gapuna, siak nga Apo a Dios diak ipalubos nga agaramid dagitoy a tao iti kas kadagiti nataengan.

27 Gapuna, kakabsatko, denggendak, ken imdenganyo ti balikas ti Apo: Ta awanto kadakayo ti maaddaan iti ad-adu ngem “maysa nga asawa; ken awanto ti kamalalana;

28 Ta siak, ti Apo a Dios, margsakan iti “kinadalus ti dayaw dagiti babai. Ta makarimon nga aramid kaniak ti kinamanakiabig; kinuna ngarud ti Apo ti Pangen.

29 Gapuna, nasken a salimetmetan dagitoy a tao dagiti bi-

19a Mosiah 4:26.

21a DkK 11:20;
Abr. 3:25–26.

24a 1 Ari 11:1;
Neh. 13:25–27.
b 1 Ari 11:1–3;

Es. 9:1–2;

DkK 132:38–39.

25a Gen. 49:22–26;
Amos 5:15; 2 Ne. 3:5;
Alma 26:36.
PNK Lehi, Ama

ni Nephi.

27a DkK 42:22; 49:16.
PNK Panagasawa,
Mangasawa.

28a PNK Kinadalus
ti Dayaw.

linko, kinuna ti Apo ti Pangen, wenzo "mailunodto ti daga para iti pagimbaganda.

30 Ta no, kinuna ti Apo ti Pangen, mangpatanorak iti "bukelko, bilinek dagiti taok; wenzo amangan ta dumngegda kadagitoy a banag.

31 Ta adtoy, siak, ti Apo, nakakitan iti leddaang, ken nangngegkon ti panagdung-aw dagiti babbai nga annak dagiti taok iti Jerusalem, wen, ken iti amin a dagdaga dagiti taok, gapu iti kinadangkes ken makarimon nga aramid dagiti assawada.

32 Ket saankonto nga ipalubos, kinuna ti Apo ti Pangen, a ti sangit dagitoy narasi a babbai nga annak dagitoy a tao, nga inruarko manipud iti Jerusalem, umaydanto kaniak a mangbusor kadagiti tao dagiti taok, kinuna ti Apo ti Pangen.

33 Ta didanto maitaray a baluden dagiti babbai nga annak dagiti taok gapu iti kinasida, malaksid no isarungkarak ida iti nasaem a lunod, a kas iti panakadadael; agsipud ta didanto "makiabig, a kas kadagiti nataengan, kinuna ti Apo ti Pangen.

34 Ket ita adtoy, kakabsatko, ammoyo a naited dagitoy a bilin iti amatayo, ni Lehi; gapuna, idi pay nga ammoyo ida; ta dimtengkayo iti nalabes a panangeddeng; ta nagaramidkayo kadagiti banag a saan koma a rumbeng nga inaramidyo.

35 Adtoy, "nakarkaro ti inaramidyo a pagbasolan ngem da-

giti Lamanite, dagiti kakabsat-tayo. Sinaktanyo ti puspuso dagiti narasi nga assawayo, ken pinukawyo ti panagtalek dagiti annakyo, gapu kadagiti nalaad a waden nga impakitayo kada-kuada; ket ti saibbek ti puspu-soda dumanonto iti Dios a maibusor kadakayo. Ket gapu iti kinaiget ti balikas ti Dios, nga agtupakto kadakayo, adunto a puso ti matay, nga aglak-am iti nauneg a sugugat.

KAPITULO 3

Umawat dagiti natarnaw ti panagpuspusona iti makaay-ayo a balikas ti Dios—Rimbawan ti kinalinteg dagiti Lamanite dagiti Nephite—Mamallaag ni Jacob iti maibusor iti panagdederrep, panaggartem iti lasag, ken kada basol. Agarup 544–421 s.c.

NGEM adtoy, siak, ni Jacob, agsaoak kadakayo a natarnaw ti panagpuspusona. Kumitakayo iti Dios nga addaan iti natibker a panunot, ket agkararagkayo kenkuana iti aglaplapanan a pammati, ket liwliwaennakayonto kadagiti sagsagabaenyo, ket idawatnanto ti pagsayaa-tanyo, ket yetnagnanto ti lintegna kadagiti agpanggep a mangdadael kadakayo.

2 O dakayo amin a natarnaw ti panagpuspusona, yangadyo ti uloyo ket awatenyo ti makaay-ayo a balikas ti Dios, ket agpennekkayo iti ayatna; ta mabalinal-

29a Ether 2:8–12.

30a Mal. 2:15;
DkK 132:61–66.

33a PNK Nagartem,
Kinagartem;
Kinamannakiabig.

35a Jacob 3:5–7.

yo, no “natibker ti panunoty, iti agnanayon.

3 Ngem, ay-ay, ay-aykayo pay, a di natarnaw ti panagpuspupona, a “narugit itoy nga aldaw iti imatang ti Dios; ta malaksid no agbabawikayo mailunod ti daga para iti pagimbaganyo; ket dagiti Lamanite, a saan a narugit a kas kadakayo, nupay kasta ^bmailunodda iti nasaem a pannakailunod, saplitendakayo agingga iti pannakadadael.

4 Ket napardas ti idadateng ti panawen, a malaksid no agbabawikayo tagikuaendanto dagiti daga a tawidyo, ket “yadayo kadakayo ti Apo a Dios dagiti nalinteg.

5 Adtoy, dagiti Lamanite a kakabsaty, a kinagurayo gapu iti kinarugitda ken ti lunod a makita iti kudilda, nalinlintegda ngem dakayo; ta dida “nalipatan ti bilin ti Apo, a naited iti amatayo—a maaddaan iti maymaysa laeng nga asawa, ket awan ti kamalalada, ket awan kadakuada ti nakiabig.

6 Ket ita, intalimengda a tinnungpal daytoy a bilin; gapuna, gapu itoy a panagtungpal, iti panangsalimetmetda itoy a bilin, saan ida a dadaelen ti Apo a Dios, ngem “kaasianna ida; ket agbalindanto a nagasat a tattao inton dumteng ti aldaw.

7 Adtoy, “ay-ayaten dagiti assawa a lallaki dagiti assawada, ken ay-ayaten dagiti assawa a

babbai dagiti assawada; ket ay-ayaten dagiti agassawa dagiti annakda; ket ti dida panamati ken ti gurada kadakayo gapu ti kinamanagbasol dagiti ammada; gapuna, kasano ti kasayaatyo a maidilig kadakuada, iti imatang ti naindaklan a Namarsua?

8 O kakabsatko, amkek a malaksid no ibabawiyo dagiti basolyo napudpudawdanto ngem dakayo inton sumaklangkayo nga agpadpada iti trono ti Dios.

9 Gapuna, ti bilin nga itedko kadakayo, nga isu ti balikas ti Dios, a diyon susiken gapu iti nangisit a kudilda; wenna diyo metten susiken ida gapu iti kinarugitda; ngem laglagipeny, ti bukodyo a kinarugit, ken laglagipeny a dimteng ti kinarugitda gapu kadagiti ammada.

10 Gapuna, laglagipeny dagiti “annakyo, no kasano a pinagla dingityo ti puspusoda gapu iti waden nga impakitayo kadakuada; ken kasta met, laglagipeny a mabalinyo, gapu iti kinarugityo, a maiturong dagiti annakyo iti pannakadadael, ket maikorona kadakayo dagiti basolda iti maudi nga aldaw.

11 O kakabsatko, imdenganyo dagiti balikasko; tignayeny amin a kabaelan ti kararuayo; gunggoneny ti bagbagiyo tapno “mariingkayo iti pannakaidukem ken ni patay; ket waya wayaanyo ti bagbagiyo iti saem ti ^bimpierno tapno saankayo nga

3 2a Alma 57:26–27.

3a PNK Rugit,
Kinarugit.
b 1 Ne. 12:23.

4a Omni 1:5–7, 12–13.

5a Jacob 2:35.
6a 2 Ne. 4:3, 6–7;
Hel. 15:10–13.

7a PNK Kaamaan; Ayat.

10a PNK Ubung, Ubbing.
11a Alma 5:6–9.
b PNK Impierno.

agbalin nga ‘anghel ti sairo, a maigarangugong iti dayta a danaw ti apuy ken asupre nga isu ti maikadua nga ^aipapatay.

12 Ket ita siak, ni Jacob, nagsa-oak iti adu pay a banag kadagiti tao ni Nephi, binallaagak ida iti maibusor iti ^apanagdederrep ken ^bpanaggartem iti lasag, ken amin a kita ti basol, nga imbagak kadakuada ti nakaam-amak a pagbanaganda.

13 Ket ti apagkasangagasut iti tignay dagitoy a tao, nga umad-adun, saan a maisurat ^akadagitoy a pinanid; ngem adu kadagiti tignayda ti naisurat kadagiti daddadakkel a pinanid, ken dagiti gubgubatda, ken dagiti panagsusupangetda, ken ti panagturay dagiti arida.

14 Maawagan dagitoy a pinanid iti pinanid ni Jacob, ket naaramidda babaen ti ima ni Nephi. Ket igibuskon ti mangisao kadagitoy a balikas.

KAPITULO 4

Agdaydayaw amin dagiti propeta iti Ama iti nagan ni Cristo—Kaasping ti panangidaton ni Abraham ken ni Isaac ti Dios ken ti Bugbugtong nga Anakna—Nasken nga itunos dagiti tao ti bagbagida iti Dios babaen ti pannubbot—Saan to a pasien dagiti Hudio ti pamuon a bato. Agarup 544–421 s.c.

ITA adtoy, napasamak a siak, ni Jacob, kalpasan ti panangisurok

iti adu a balikas kadagiti taok, (ket bassit laeng ti maisuratko kadagiti balikasko, gapu iti rikut iti panangikitikit kadagiti balikas iti pinanid) ken ammomi a nasken nga agtalinaed dagiti balikas nga insuratmi kadagiti pinanid;

2 Ngem nasken a maungaw ken mapukaw ti ania man a balikas nga insuratmi malaksid dagiti naisurat kadagiti pinanid; ngem makaisuratkami iti sumagmamano a balikas kadagiti pinanid, a mangted kadagiti annakmi, kasta met kadagiti patpatgenmi a kakabsat, ti sangkabassit a pannakaammo maipanggep kadakami, wenno maipanggep kadagiti ammada—

3 Agrag-okami ita itoy a banag; ket nagtrabahokami a sireregta iti panangikitikitmi kadagitoy a balikas kadagiti pinanid, a mangnamnama nga awatento dagiti patpatgenmi a kakabsat ken dagiti annakmi iti naimpu-suan a panagyaman, ket imutektekanda tapno maadalda a siraragsak a saan ketdi a maldayan, wenno addaan gura, maipanggep kadagiti immuna a naggannak kadakuada.

4 Ta, ta naisuratmi dagitoy a balikas gapu itoy a panggep, tapno maammuanda nga ^aammomi ni Cristo, ken adda namnamami iti dayagna ginasut a tawen sakbay ti yaayna; ken saan la a ti bagbagimi ti addaan iti namnama iti dayagna, ngem

11c 2 Ne. 9:8–9.

^d PNK Ipatatay,

Naespirituan nga.

12a PNK Panagdederrep.

^b PNK Gartem; Nadangkes, Kinadangkes.

13a 1 Ne. 19:1–4;

Jacob 1:1–4.

4 4a PNK Jesucristo.

dagiti pay nasantuan a ^bpropeta nga immun-una ngem dakami.

5 Adtoy, namatida ken ni Cristo ket nagdaydayawda iti Ama babaen ti naganna, kasta met a ^anagdaydayawkami iti Ama babaen ti naganna. Ket tinungpalmi ti ^bpaglintegan ni Moises gapu itoy a panggep, a ^cnaitalimudok ti kararuami kenkuana; ket gapu itoy a gagem napasanto kadakami para iti kinalinteg, a kas iti pannakaipaayna ken ni Abraham iti langalang tapno agbalin a natallugod kadagiti bilin ti Dios iti panangidatonna iti anakna a ni Isaac, a kaasping ti Dios ken ti ^dBugbugtong nga Anakna.

6 Gapuna, inamirismi dagiti propeta, ket adu ti paltiingmi ken espiritu ti ^apanagipadto; ket iti pannakaalami amin kadagitoy a ^bsaksi nakagun-odkami iti namnama, ket nagbalin a saanen a maisin ti pammatimi, kasta met a pudno a ^cmaka-pagbilinkami iti ^dnagan ni Jesus ket tungpalendakami amin dagiti kayo, wenno dagiti bantay, wenno dagiti dalluyon iti baybay.

7 Nupay kasta, impakita kadakami ti Apo a Dios ti ^apag-

kapsutanmi tapno ammomi a babaen ti paraburna, ken ti naindaklan nga ikakanunongna kadagiti anak ti tattao, maaddaankami iti pannakabalin a mangaramid kadagitoy a banag.

8 Adtoy, naindaklan ken datdatlag dagiti aramid ti Apo. Saan a ^amatukod a panunoten ti kauneg dagiti ^bmisteriona; ken pulos a di kabaelan ti tao a takuaten ti amin a wagasna. Ket awan ti tao a ^cmakaammo iti ^dwagasna malaksid no maipalgak kenkuana; gapuna, kakabsat, diyo umsien dagiti paltiing ti Dios.

9 Ta adtoy, immay ti ^atao ditoy daga babaen ti bileg ti ^bbalikasna, iti daga a pinarsuana babaen ti bileg ti balikasna. Gapuna, no nakapagsao ti Dios ket napaadda ti lubong, ken nagsao ket narsua ti tao, O ngarud, apay a dina kabaelan a bilinen ti ^cdaga, wenno dagiti pinarnuay dagiti imana iti rabawna, a maibatay iti pagayatan ken pakaragsakanna?

10 Gapuna, kakabsat, saanyo a gamden a ^abagbagaan ti Apo, ngem umawat kayo iti pamagbaga manipud kenkuana. Ta adtoy, ammoyo a mismo a

4b Luc. 24:25-27;
Jacob 7:11;
Mosiah 13:33-35;
DkK 20:26.
5a Moises 5:8.
b 2 Ne. 25:24;
Jarom 1:11;
Mosiah 13:27, 30;
Alma 25:15-16.
PNK Paglintegan
ni Moises.
c Gal. 3:24.
d Gen. 22:1-14;

Jn. 3:16-18.
PNK Bugbugtong.
6a PNK Padto,
Mamadto.
b PNK Saksi.
c PNK Bileg.
d Ara. 3:6-16;
3 Ne. 8:1.
7a Ether 12:27.
8a Rom. 11:33-36.
b DkK 19:10; 76:114.
PNK Kinadatdatlag
ti Dios.

c 1 Cor. 2:9-16;
Alma 26:21-22.
PNK Pannakaammo.
d Isa. 55:8-9.
9a Morm. 9:17;
Moises 1:32.
b PNK Agparsua,
Panagparsua;
Tao, Tattao.
c Hel. 12:8-17.
10a 2 Ne. 9:28-29;
Alma 37:12, 37;
DkK 3:4, 13.

mamagbaga babaen iti ^bsirib, ken iti linteg, ken napnuan kasi, iti amin nga aramidna.

11 Gapuna, patpatgek a kakabsat, makitunoskayo kenkuana babaen ti "pannubbot ni Cristo, ti ^bBugbugtong nga Anakna, ket magun-odyo ti 'panagungar, babaen ti bileg ti panagungar nga adda ken ni Cristo, ket maidatag iti Dios a kas dagiti "umuna-a-bunga ni Cristo, nga addaan iti pammati, ken nakagun-od iti namnama iti ngayedna sakbay ti panangipakitana iti bagina iti lasag.

12 Ket ita, patpatgek, dikayo masdaaw iti panangibagak kadakayo kadagitoy a banag; ta apay a dikayo "agsao iti pannubbot ni Cristo, ket gun-odenyoy ti naan-anay a pannakaammo kenkuana, a kas iti pananggun-od iti pannakaammo iti panagungar ken ti dumteng a lubong?

13 Adtoy, kakabsatko, isu a mangipadto, bay-anyo a mangipadto iti maawatan dagiti tao; ta agsasao ti "Espiritu iti pudno ket saan nga agulbod. Gapuna, agsaoda kadagiti banag a kas iti ^bkinapudnoda, ken kadagiti banag a kas iti pagbalinandanto; gapuna, naipakita a 'silalawag kadatayo dagitoy a banag, para iti pannakaisala-

kan dagiti kararuatayo. Ngem adtoy, saantayo laeng a saksi kadagitoy a banag; ta imbaga met ida ti Dios kadagiti nagkauna a propeta.

14 Ngem adtoy, "nasukir a tat-tao dagiti Hudio; ket ^binumsida dagiti nalawag a balikas, ken pinatayda dagiti propeta, ket sinapulda dagiti banag a dida maawatan. Gapuna, gapu iti 'kinabulsekda, a napasamak dayta a kinabulsek babaen ti ikitada iti labes ti tun-oyen, nasken a matnagda; ta inikkaten ti Dios kadakuada ti kinalawagna, ket adu a banag ti intedna kadakuada a "dida maawatan, agsipud ta kinalikagumanda. Ket inaramid ti Dios gapu ta kinalikagumanda, tapno maitiklebda.

15 Ket ita siak, ni Jacob, inwardsnak ti Espiritu nga agipadto; ta maawatak babaen dagiti aramid ti Espiritu nga adda kaniak, a babaen ti "pannakaitikleb dagiti Hudio dida ^bpatien ti 'bato a mabalin a bangonenda ket maaddaanda iti natalged a pamuon.

16 Ngem adtoy, kas maibatay iti nasantuan a kasuratan, dumakkelto daytoy a "bato, ket ti maudi, ken ti kakaisuna a sigurado a ^bpamuon, a mabangon dagiti Hudio.

10b PNK Makaammo iti Amin; Kinasirib.

11a PNK Mangsubbot, Pannubbot.

b Heb. 5:9.

c PNK Panagungar.

d Mosiah 15:21-23; 18:9; Alma 40:16-21.

12a 2 Ne. 25:26.

13a PNK Espiritu Santo; Kinapudno.

b DkK 93:24.

c Alma 13:23.

14a Mat. 23:37-38;

2 Ne. 25:2.

b 2 Cor. 11:3;

1 Ne. 19:7; 2 Ne. 33:2.

c Isa. 44:18;

Rom. 11:25.

d 2 Ne. 25:1-2.

15a Isa. 8:13-15;

1 Cor. 1:23;

2 Ne. 18:13-15.

b 1 Ne. 10:11.

c PNK Panuli; Bato.

16a Sal. 118:22-23.

b Isa. 28:16; Hel. 5:12.

17 Ket ita, patpatgek, kasano a “mabalin a dagitoy, kalpasan ti dida panamati iti sigurado a pamuon, mabangonda ditoy, ket agbalinto a pangulo ti panulida?

18 Adtoy, patpatgek a kakabsatko, ipalgakkonto kadakayo daytoy a misterio; no saanak, iti ania man a gapu, a maisin iti kinatibkerko iti Espiritu, ken maitikleb gapu iti nalabes a garko kadakayo.

KAPITULO 5

Adda pannakainaig ti panangadaw ni Jacob ken ni Zenos iti pangngarig dagiti mula ken balang a kayo ti olibo—Kaarngida ti Israel ken dagiti Gentil—Mapattapatta ti pannakasayyasayya ken panagkaykaysa ti Israel—Mayarngi dagiti Nephite ken Lamanite ken dagiti amin a balay ti Israel—Maisilpon-to dagiti Gentil iti Israel—Paganayanna mapuoranto ti bangkag. Agarup 544–421 s.c.

ADTOY, kakabsatko, diyo malagipen a nabasayon dagiti balikas ni propeta a “Zenos, nga insaona iti balay ti Israel, a kinunana:

2 Denggenyo, O dakayo iti balay ti Israel, ket imdenganyo dagiti balikasko, a propeta ti Apo.

3 Ta adtoy, kinuna ngarud ti Apo, magustuankayto, O balay ti “Israel, a kas iti mula nga ^bolibbo, nga innala ken tinaraken ti tao iti ^cbangkagna; ket dimmakel, ken limmakay, ket nangrugi a ^dmarupsa.

4 Ket napasamak a napan ti amo ti bangkag ket nakitana a mangrugin nga agrupsa ti olibona; ket kinunana: Pukisak, ken rukitek, ken taraknek ta bareng no agsaringit pay iti naganus ken nainaka a sangsanga, ket saan a maungaw.

5 Ket napasamak a pinukisanna, ken rinukitna, ken tinarakenna kas iti imbagana.

6 Ket napasamak a kalpasan ti adu nga aldaw in-inut a nagparang ti babassit, naganus ken nainaka a sangsanga; ngem adtoy, in-inut a naungaw ti pama-yorna.

7 Ket napasamak a nakita ti amo ti bangkag ket kinunana iti katulonganna: Maldaanganak iti pannakapukawko itoy a kayo; gapuna, mapanka mangsigpat iti sangsanga ti “balang nga olibo, ket yegmo kaniak ditoy; ket sigpatenta dagiti pamayor a sangsanga a mangrugin a magango, ket ipuruakta iti apuy tapno mapuoranda.

8 Ket adtoy, kinuna ti Apo ti bangkag, ikkatek amin dagitoy naganus ken nainaka a sangsanga, ket isilpok ida iti kayatko a pangsilpuan; ket awan ti aniamanna no nasken man a maungaw ti ramut daytoy a kayo, mabalinko a taginayonen ti bungana; gapuna, alaek dagitoy naganus ken nainaka a sangsanga, ket isilpok ida iti kayatko a pangsilpuan.

17a Mat. 19:30;
DkK 29:30.

5 1a PNK Zenos.
3a Eze. 36:8.

PNK Israel.
b Rom. 11:17–24.
PNK Kayo ti Olibo.
c DkK 101:44.

PNK Bangkag ti Apo.
d PNK Ikakalilis.
7a Rom. 11:17, 24.

9 Alaem ngarud dagiti sanga ti balang nga olibo, ket isilpom ida, iti "pakaisukatanda; ket ipuruakko iti apuy dagitoy sinigpatko tapno mapuoranda, tapno dida salingdan ti bangkagko.

10 Ket napasamak a tinungpal ti katulongan ti Apo ti bangkag ti kas iti imbilin ti Apo ti bangkag, ket insilpona dagiti sanga ti "balang nga olibo.

11 Ket inggunamgunam ti Apo ti bangkag a nasken a marukit, ken mapukisan, ken mataraken, a kinunana iti katulonganna: Maldaanganak iti pannakapukawko itoy a kayo; gapuna, isu a siguro nasayaat a taginayonek dagiti ramutna tapno saanda a maungaw, a taginayonek ida kaniak, naaramidkon daytoy a banag.

12 Gapuna, mapanka; aywanam ti kayo, ken taraknem, kas maibatay kadagiti balikasko.

13 Ket "ikabilko dagitoy iti kababaan a paset ti bangkagko, no sadino ti kayatko, dimo pakasan-aran; ket aramidek tapno mataginayonko dagiti sigud a sanga ti kayo; kasta met, a tapno makapatanorak iti bunga nga idulinko, nga agpaay kaniak; ta maldaanganak iti panakapukawko itoy a kayo ken ti bungana.

14 Ket napasamak a napan ti Apo ti bangkag, ket inlemmengna dagiti sigud a sanga ti naimula a kayo-ti-olibo iti kababaan a paset ti bangkag, sumagmamano iti maysa ken sumagmamano

iti sabali, kas maibatay iti pagayatan ken pakaragsakanna.

15 Ket napasamak a limmabas ti naunday a panawen, ket kinuna ti Apo ti bangkag iti katulonganna: Umayka, mapanta iti bangkag, tapno agrabahota iti bangkag.

16 Ket napasamak a ti Apo ti bangkag, ken kasta met ti katulongan, napanda iti bangkag tapno agrabahoda. Ket napasamak a kinuna ti katulongan iti amona: Adtoy, kumitaka ditoy; adtoy ti kayo.

17 Ket napasamak a kimmita ti Apo ti bangkag ket nakitana ti kayo a nakaisilpuan dagiti sanga ti balang nga olibo; ket nakapagsaringiten ken "agbungan. Ket nakitana a nasayaat; ket kas iti bunga ti sigud ti bungana.

18 Ket kinunana iti katulongan: Adtoy, nagsagrap dagiti sanga ti balang a kayo iti dam-eg manipud iti ramut, a nangted iti kired daytoy a ramut; ket gapu iti umdas a kired a nagtaud iti ramut, nagbunga dagiti sanga ti balang iti kas iti bunga ti naimula. Ita, no saanta nga insilpo dagitoy a sanga, nalabit a naungawen daytoy a kayo. Ket ita, adtoy, agpatanorak iti adu a bunga, manipud iti dayta a kayo; ket agpatanorak dita iti bunga nga idulinko, nga agpaay kaniak.

19 Ket napasamak a kinuna ti Apo ti bangkag iti katulongan: Umayka, mapanta iti kababaan a paset ti bangkag, ket kitaenta

no saan a nakapagbunga dagiti sigud a sanga, ket agpatanorak dita iti bunga nga idulinko, nga agpaay kaniak.

20 Ket napasamak a napanda iti nangipaknian ti amo kadagiti sigud a sanga ti kayo, ket kinunana iti katulongan: Kitaem dagitoy; ket kinitana ti “immuna a nagbunga iti adu; ket nakitana a nasayaat. Ket kinunana iti katulongan: Purosem ti bunga, ket idulinmo, tapno mataginayonto nga agpaay kaniak; ta adtoy, kinunana, naunday daytoy a panawen a panangtarakenko, ket adu ti imbungana.

21 Ket napasamak a kinuna ti katulongan iti amona: Kasano a nakaumayka ditoy a nangimula itoy a kayo, wenno daytoy a sanga ti kayo? Ta adtoy, daytoy ti katikagan a paset ti bangkagmo.

22 Ket kinuna ti Apo ti bangkag kenkuana: Dinak bagbagan; ammok a natikag daytoy a paset ti daga; gapuna, kunak kenka, naunday a panawen a tinartarakenko, ket adtoy a makitam nga adu ti bungana.

23 Ket napasamak a kinuna ti Apo ti bangkag iti katulongan: Kitaem daytoy; adtoy nagmulaak met iti sabali a sanga ti kayo; ket ammom a natiktikag daytoy a paset ti daga ngem ti immun-una. Ngem, kitaem ti kayo. Napaut a panawen a tinartarakenko, ket nagbunga iti adu; ngarud, agpuroska, ket

idulinmo, tapno mataginayon nga agpaay kaniak.

24 Ket napasamak a kinuna manen ti Apo ti bangkag iti katulonganna: Kitaem daytoy, ket kumitaka iti sabali pay a “sanga, nga immulak; nakitam a tinarakenko met, ket nagbunga.

25 Ket kinunana iti katulongan: Kitaem daytoy ket adtoy ti maudi. Adtoy, immulak daytoy iti “nasayaat a lugar; ket napaut a panawen a tinartarakenko, ket sumagmamano laeng a paset ti kayo ti nagbunga iti nasayaat, ket nagbunga ti ^bsabali a paset ti kayo iti rinuker; adtoy, tinarakenko daytoy a kayo a kas kadagiti sabali.

26 Ket napasamak a kinuna ti Apo ti bangkag iti katulongan: Sigpatem dagiti sanga a saan a “nagbunga iti nasayaat, ket ipuruakmo ida iti apuy.

27 Ngem adtoy, kinuna ti katulongan kenkuana: Pukisanta ida, ken rukitenta, ken taraknenta pay iti napapaut, ta bareng no makaibunganton iti nasayaat nga agpaay kenka, nga idulinmo.

28 Ket napasamak a tinaraken ti Apo ti bangkag ken ti katulongan ti Apo ti bangkag dagiti amin a bunga iti bangkag.

29 Ket napasamak a napalabas ti naunday a panawen, ket kinuna ti Apo ti bangkag iti “katulonganna: Umayka, mapanta iti bangkag, tapno agtrabaha manen iti bangkag. Ta

20a Jacob 5:39.

24a Eze. 17:22–24;

Alma 16:17;

3 Ne. 15:21–24.

25a 1 Ne. 2:20.

b 3 Ne. 10:12–13.

26a Mat. 7:15–20;

Alma 5:36; DkK 97:7.

29a DkK 101:55; 103:21.

adtoy, umas-asidegen ti ^bpanawen, ket dumtengton ti ^cpanungpalan; gapuna, nasken nga agidulinak iti bunga, nga agpaay kaniak.

30 Ket napasamak a napan ti Apo ti bangkag ken ti katulongan iti bangkag; ket immasidgeda iti kayo a nasigpat dagiti sigud a sangana, ken nakaisilpuan dagiti sanga ti balang; ket adtoy narnuoyan ti kayo iti ^anadumaduma a bunga.

31 Ket napasamak a rinamanan ti Apo ti bangkag ti bunga, amin a kita a kas iti kaaduna. Ket kinuna ti Apo ti bangkag: Adtoy, napaut a panawen ti panangtarakenko itoy a kayo, ket adun a bunga ti naidulinko.

32 Ngem adtoy, adu ti imbungana itoy a gundaway, ket ^aawan ti nasayaat. Ket adtoy, adda amin a kita ti saan a nasayaat a bunga; ket awan a pulos ti nagunggonak, iti laksid ti amin a panagtrabahota; ket ita maldaanganak ta nasken a mapukawko daytoy a kayo.

33 Ket kinuna ti Apo ti bangkag iti katulongan: Ania ti aramidenta iti kayo, tapno mataginayonko manen iti nasayaat a bunga nga agpaay kaniak?

34 Ket kinuna ti katulongan iti amona: Adtoy, gapu ta insilpom dagiti sanga ti balang a kayo-ti-olibo tinarakenda dagiti ramut, ket nagbiag ken saanda a naungaw; gapuna makitam a nasayaatda pay laeng.

35 Ket napasamak a kinuna ti Apo ti bangkag iti katulongan-na: Awan a pulos ti nagunggonak iti kayo, ket awan met ti magunggonak kadagiti ramut agingga nga agbunga iti saan a nasayaat.

36 Nupay kasta, ammok a nasayaat dagiti ramut, ket tinaginayonko ida para iti bukodko a panggep; ket gapu iti umdas a kiredda, nagbungada ditoy, manipud kadagiti sanga ti balang, iti nasayaat.

37 Ngem adtoy, dimmakel dagiti sanga ti balang ket ^arinimbawanda dagiti ramut; ket gapu ta rinimbawan dagiti sanga ti balang dagiti ramut nagbunga iti adu a saan a nasayaat; ket gapu ta nagbunga iti adu a saan a nasayaat makitamon a mangrugin a maungaw; ket saanen a mabayag sa maluom, ket maipuruakton iti apuy, malaksid no mangaramidta iti pamuspuan a mangtaginayon itoy.

38 Ket napasamak a kinuna ti Apo ti bangkag iti katulongan-na: Mapanta iti kababaan a paset ti bangkag, ket kitaenta no nagbunga met dagiti sigud a sanga iti saan a nasayaat.

39 Ket napasamak a napanda iti kababaan a paset ti bangkag. Ket napasamak a nakitada a nadadael met ti bunga dagiti sigud a sanga; wen, ti ^aimmuna ken ti maikadua kasta met ti naudi; ket nadadaelda amin.

40 Ket rinimbawan ti ^arinuker

29b PNK Maudi nga Aldaw, Ud-udina nga Aldaw.
c 2 Ne. 30:10;

Jacob 6:2.
30a PNK Ikaalilis.
32a JS—P 1:19.
37a DkK 45:28-30.

39a Jacob 5:20, 23, 25.
40a Morm. 6:6-18.

a bunga ti naudi dayta paset ti kayo a nagbunga iti nasayaat, agingga a nagango ti sanga ket natay.

41 Ket napasamak a nagsangit ti Apo ti bangkag, ket kinunana iti katulongan: "Ania koma pay ti nasaysayaat nga inaramidko iti bangkagko?"

42 Adtoy, ammok a dagiti bunga iti bangkag, malaksid dagitoy, nadadaeldan. Ket ita nadadael metten dagitoy nagbunga idi iti nasayaat; ket ita awanen ti pagmamaayan amin dagiti kayo iti bangkagko malaksid iti pannakapukanda ket maipuruakda iti apuy.

43 Ket adtoy ti maudi, a nangangon ti sangana, immulak iti "nasayaat a paset ti daga; wen, pinilik pay ngarud ti kasayaatan a paset ti daga iti bangkagko."

44 Ket naimatangam met ti panangpukanko kadagiti "nangsalinged itoy a paset ti daga, tapno maimulak dita daytoy a kayo."

45 Ket naimatangam a nagbunga ti maysa a pasetna iti nasayaat, ket nagbunga ti maysa a pasetna iti rinuker; ket gapu ta diak sinigpat dagiti sanga ken impuruak iti apuy, adtoy, rinimbawanda dagiti nasayaat a sanga agingga a nagango.

46 Ket ita, adtoy, iti laksid ti pannaripato nga inaramidta iti bangkagko, nadadael dagiti kayo iti las-udna, ket nagbungada iti saan a nasayaat; ket dagitoy ti ninamnamak a taginayonen,

tapno adda maidulinko a bunga, nga agpaay kaniak. Ngem, adtoy, nagbalinda a kas iti balang a kayo-ti-olibo, ket awanen ti pategda ngem ti "mapukan ken maipuruak iti apuy; ket maldaanganak iti pannakapukawko kadakuada."

47 Ngem ania koma pay ti nasaysayaat nga inaramidko iti bangkagko? Nagliwayak kadi, ket saanko a tinaraken? Saan, tinarakenko, ken rinukitko, ken pinukisak, ken ginanaganak; ket nagmalmalem nga "inaramatko dagiti imak, ket asidegen ti ^bpannungpalan. Ket maldaanganak ta nasken a pukanek amin dagiti kayo iti bangkagko, ket ipuruakko ida iti apuy tapno mapuoranda. Asino dayta a nangdadael iti bangkagko?"

48 Ket napasamak a kinuna ti katulongan iti amona: Saan kadi a ti kinalangpaw ti mulam—saan kadi a rinimbawan dagiti sanga dagiti nasayaat a ramut? Ket gapu ta rinimbawan dagiti sanga dagiti ramut, adtoy, narpardas ti panagdakkelda ngem iti kidser dagiti ramut, a paggapuan ti pigsada. Adtoy, kunak, saan kadi a daytoy ti nakaipuonan ti pannakadadael dagiti kayo iti bangkagmo?"

49 Ket napasamak a kinuna ti Apo ti bangkag iti katulongan: Inta pukanen dagiti kayo iti bangkag ket ipuruakta ida iti apuy, tapno dida salinongan ti bangkagko, ta naaramidkon ti

41a 2 Ne. 26:24.

43a 2 Ne. 1:5.

44a Ether 13:20-21.

46a 3 Ne. 27:11.

47a 2 Ne. 28:32;

Jacob 6:4.

b PNK Lubong—
Kanibusanan
ti lubong.

amin. Ania pay ti nasken nga aramidek iti bangkagko?

50 Ngem, adtoy, kinuna ti katulongan ti Apo ti bangkag: Aguraytayo pay “bassit.

51 Ket kinuna ti Apo: Wen, agurayak pay bassit, ta maldanganak a makapukaw kadagiti kayo iti bangkagko.

52 Gapuna, ikkatenta dagiti “sanga dagitoy immulak iti kababaan a paset ti bangkagko, ket isilpota ida iti kayo a naggapuanda; ken sigpatenta dagidiay a sanga a kapaitan iti bunga, ket isilpota kadagiti sigud a sanga ti kayo a nagalaanta.

53 Ket kastoy ti aramidek tapno saan a maungaw ti kayo, tapno, bareng, no mataginayonko dagiti ramut nga agpaay iti pagimbagak.

54 Ket, adtoy, sibibiag pay dagiti ramut dagiti sigud a sanga ti kayo nga immulak; gapuna, a mabalin a taginayonek nga agpaay iti pagimbagak, ikkatek dagiti sanga daytoy a kayo, ket “isilpok kadakuada. Wen, isilpok kadakuada dagiti sanga ti nagtaudanda a kayo, tapno mataginayonko dagiti ramut nga agpaay iti pagimbagak, tapno inton naan-anayen ti pigsada bareng no maikkandakton iti nasayaat a bunga, ket mapnekakto iti bunga ti bangkagko.

55 Ket napasamak nga innalada iti sigud a kayo a nagbalin a rinuker, ket insilpoda kadagiti sigud a kayo, a nagbalin met a rinuker.

56 Ket innalada met dagiti sigud a kayo a nagbalin a di nasayaat, ket insilpoda iti naggapuanda.

57 Ket kinuna ti Apo ti bangkag iti katulongan: Dimo sigpaten dagiti sanga ti balang kadagiti kayo, malaksid dagiti kapaitan; ket isilpom ida a maibatay iti imbagak.

58 Ket taraknenta manen dagiti kayo iti bangkag, ken pukisanta dagiti sangada; ken sigpatenta kadagiti kayo dagiti naluomen a sanga, a nasken a maungaw, ket ipuruakta ida iti apuy.

59 Ket aramidek daytoy tapno, bareng, pumigsa dagiti ramutda gapu iti kinasayaatda; ken gapu iti panagbaliw dagiti sanga, a rimbawan dagiti nasayaat dagiti dakes.

60 Ket gapu ta nataginayonko dagiti sigud a sanga ken dagiti ramutda, ken naisilpok dagiti sigud a sanga kadagiti naggapuanda a kayo, ken nataginayonko dagiti ramut ti naggapuanda a kayo, tapno, bareng, no “agbunga manen iti nasayaat dagiti kayo iti bangkagko; tapno maragsakanak manen iti bunga iti bangkagko, ken, bareng, tapno aglapusanan ti ragsakko ket mataginayonko dagiti ramut ken dagiti sanga ti umuna a bunga —

61 Gapuna, mapanka, ket umawagka kadagiti “katulongan, tapno ^bmakapagtrabahotayo a sireregta iti bangkag, tapno maيسانatayo ti dana, tapno ma-

50a Jacob 5:27.

52a PNK Israel—Ti pannakaummong

ti Israel.

54a 1 Ne. 15:12-16.

60a Isa. 27:6.

61a Jacob 6:2;

DkK 24:19.

^b DkK 39:11, 13, 17.

kapabungaak manen iti kas iti sigud, ti nasayaat a bunga a katpatgan iti amin a bunga.

62 Gapuna, mapantayo ket agrabahotayo iti amin a kabaelan-tayo itoy maudi a gundaway, ta adtoy asidegen ti panungpalan, ket daytoyen ti maudi a panangpukisko iti bangkagko.

63 Isilpoyo dagiti sanga; mangrugikayo iti "maudi tapno isuda ti umuna, ket iti kasta maudi ti immuna, ket rukitenyo dagiti kayo, natangkenan man wenna naganus, ti umuna ken ti maudi; ken ti naudi ken ti umuna, tapno matarakenda manen amin iti maudi a gundaway.

64 Gapuna, rukitenyo ida, ken pukisanyo ida, ken ganagananyo manen ida, iti maudi a gundaway, ta asidegen ti panungpalan. Ket no dumakkello dagitoy maudi nga isilpo, ket agbungada iti kas iti sigud, isaganayonto ti pakaipananda, tapno rumangpayada.

65 Ket bayat ti panagrangpayada dalusanyo dagiti sangada nga agbunga iti napait, a maibatay iti tibker ken rukodda; ket diyo paggigiddanen a "salingsingan dagiti dakes, amangan no napigsa unay dagiti ramut a para iti maisilpo, ket maungaw dagiti maisilpo, ket mapukawko dagiti kayo iti bangkagko.

66 Ta maldaanganak a makapukaw kadagiti kayo iti bang-

kagko; gapuna salingsinganyo ngarud dagiti dakes tapno rumangpaya dagiti nasayaat, tapno agpada ti pigsa ti ramut ken ti uggot, agingga a rimbawan ti nasayaat ti dakes, ket mapukan ti dakes ken maipuruak iti apuy, tapno dida salinongan ti bangkagko; ket ngarud sagadek dagiti dakes iti bangkagko.

67 Ket isilpok manen dagiti sigud a sanga kadagiti sigud a kayo;

68 Ket isilpok dagiti sanga ti sigud a kayo kadagiti sigud a sanga ti kayo; ket iti kasta mapagkaykaysak manen ida, tapno agbunga iti kas iti sigud, ket agkaykaysada.

69 Ket "maipuruak dagiti dakes, wen, uray pay iti amin a daga iti bangkagko; ta adtoy, ita laengen a pukisak ti bangkagko.

70 Ket napasamak nga imbaon ti Apo ti bangkag ti "katulonganna; ket napan ti katulongan ken inaramidna ti kas iti imbilin kenkuana ti Apo, ket nangitugot iti sabsabali pay a katulongan; ket ^bbassitda.

71 Ket kinuna kadakuada ti Apo ti bangkag: Mapankayo, ket "agrabahokayo iti bangkag, iti amin a kabaelananyo. Ta adtoy, daytoyen ti ^bmaudi a gundaway a panangtarakenyo iti bangkagko; ta magawgaw-aten ti panungpalan, ket nakaparpardas ti idadateng ti panawen; ket no makipagtrabahokayo kaniak iti

63a 1 Ne. 13:42;
Ether 13:10-12.

65a DkK 86:6-7.

69a 1 Ne. 22:15-17, 23;

2 Ne. 30:9-10.

70a DkK 101:55; 103:21.

b 1 Ne. 14:12.

71a Mat. 21:28;

Jacob 6:2-3;

DkK 33:3-4.

b DkK 39:17;

43:28-30.

amin a kabaelanyo ‘mairanud-kayto iti bunga nga idulinko para iti panawen a dandanin dumteng.

72 Ket napasamak a napan dagiti katulongan ket nagtrabaha-hoda iti amin a kabaelanda; ket nakipagtrabaho met kadakuada ti Apo ti bangkag; ket tinung-palda amin dagiti bilin ti Apo ti bangkag.

73 Ket napaadda manen ti kas iti sigud a bunga iti bangkag; ket nangrugi a rumangpaya dagiti sigud a sanga ken nagsulbod a di nangin-ines; ket nangrugi a masigpat dagiti sanga ti balang ket naipuruakda; ket pinagbalinda nga agpadpada ti ramut ken ti uggot, a maibatay iti pigsada.

74 Ket kasta ti panagtrabaha-hoda, a sireregta, a maibatay kadagiti bilin ti Apo ti bangkag, agingga a naikkat iti bangkag dagiti dakes, ket tinaginayon ti Apo iti kaungganna nga agbalinto manen dagiti kayo a kas iti sigud a bunga; ket nagbalinda a kasla “maymaysa a bagi; ket agpapada dagiti bunga; ket tinaginayon ti Apo ti bangkag iti kaungganna ti sigud a bunga, nga isu ti kapatgan kenkuana manipud pay idi punganay.

75 Ket napasamak nga idi makita ti Apo ti bangkag a nasayaat ti bungana, ken saanen a dadael ti bangkagna, inawaganna dagi-

ti katulonganna, ket kinunana kadakuada: Adtoy, iti maudi a gundaway a panangtarakentayo iti bangkagko; ket naimatanganyo nga inaramidko a maibatay iti pagayatak; ket tinaginayonko ti sigud a bunga, a nasayaat, a kas idi punganay. Ket “maparaburankayo; agsipud ta naregtakayo a nakipagtrabaho kaniak iti bangkagko, ken tinungpalyo dagiti bilinko, ket naited manen kaniak ti ^bsigud a bunga, a saanen a nagrupsa ti bangkagko, ket naipuruaken dagiti dakes, adtoy makipagrag-okayto kaniak gapu iti bunga ti bangkagko.

76 Ta adtoy, “nabayag a panawen nga indulinko ti bunga ti bangkagko para iti idadateng ti panawen, a sipapardas a dumteng; ket iti maudi a gundaway a panangtarakenko iti bangkagko, ken pinukisak, ken ginanaganak; adtoy idulinko ti bunga nga agpaay kaniak, iti atiddog a panawen, a maibatay iti nasaokon.

77 Ket no dumtengto ti panawen nga addanto manen dakes a bunga iti bangkagko, ummongekto dagiti nasayaat ken dagiti dakes; ket taginayonekto dagiti nasayaat, ket ipuruakkonto dagiti dakes iti naituding a lugarna. Ket dumteng ti “panawen ken ti panungpalan; ket ^bpuorakto ti bangkagko.

71c DkK 18:10-16.

74a DkK 38:27.

75a 1 Ne. 13:37.

^b PNK Israel.

76a 1 Ne. 22:24-26.

PNK Millennium.

77a Apoc. 20:2-10;

DkK 29:22-24;

43:29-33;

88:110-116.

^b PNK Lubong—

Kanibusanan

ti lubong.

KAPITULO 6

Mapasublinto ti Apo ti Israel kada-giti maudi nga aldaw—Sa mapuoranto ti lubong—Nasken a sumurot dagiti tao ken ni Cristo tapno mailiklikda iti dan-aw ti apuy ken asupre. Agarup 544-421 s.c.

KET ita, adtoy, kakabsatko, kas nasaok kadakayon a mangipadtoak, adtoy, daytoy ti padtok— a dagiti banag nga ibaga daytoy propeta a ^aZenos, maipanggep iti balay ti Israel, nga inyarigna a kas iti mula a kayo-ti-olibo, mapasamakto.

2 Ket iti aldaw a panangitagayna manen iti imana iti maikadua a gundaway tapno ^amapasublina dagiti taona, isunto ti aldaw, wen, isunton ti maudi a gundaway, a sumurotto dagiti ^bkatulongan ti Apo iti ^cbilegna, a ^dmangtaraken ken mangpukis iti ^ebangkagna; ket kalpansanna umayton ti ^fpanungpalan.

3 Ket anian a naggasat dagiti nagtrabaho a sireregta iti bangkagna; ken anian a pannakailunod dagiti maipuruakto iti lugar a naituding kadakuada! Ket ^amapuoranto ti lubong.

4 Ket anian a kinamanangngaasi ti Dios kadatayo, ta malagipna ti balay ti ^aIsrael, dagiti man ramut wenno dagiti sa-

nga; ket intanggayana dagiti ^bimana iti agmalem; ket isuda dagiti ^cnasukir ken mannuppiat a tattao; ngem kas iti kaadunto ti di mangpatangken iti pusona ti maisalakan iti pagarian ti Dios.

5 Gapuna, patpatgek a kakabsatko, dawatek kadakayo a sipaparbeng a nasken nga agbawikayo, ket umasidegkayo a sipupuso, ket ^amakikaysakayo iti Dios a kas iti pannakikaysanna kadakayo. Ket bayat ti pannakaitanggaya ti naasi a ^btakiagna kadakayo iti lawag ti aldaw, diyo koma patangkenen dagiti pusoyo.

6 Wen, ita nga aldaw, no mangngegyo ti timekna, diyo patangkenen dagiti pusoyo; ta apay a ^amataykayo?

7 Ta adtoy, kalpasan ti pannakatarakenyo iti napintas a balikas ti Dios iti agmalem, mangtedkayo kadi iti dakes a bunga, tapno ^amapukankayonto ken maipuruak iti apuy?

8 Adtoy, supringenyo kadi dagitoy a balikas? Supringenyo kadi dagiti balikas dagiti propeta; ken supringenyo kadi amin a balikas a nasao maipanggep ken ni Cristo, kalpasan ti adun a nasao maipanggep kenkuana; ket diyo awaten dagiti napintas a balikas ni Cristo, ken ti bileg ti Dios, ken

6 1a Jacob 5:1.

2a 1 Ne. 22:10-12;

DkK 110:11.

PNK Pannakaisubli ti Ebanghelio.

b Jacob 5:61.

c 1 Ne. 14:14.

d Jacob 5:71.

e PNK Bangkag ti Apo.

f 2 Ne. 30:10.

3a 2 Ne. 27:2;

Jacob 5:77;

3 Ne. 25:1.

4a 2 Sam. 7:24.

b Jacob 5:47.

c Mosiah 13:29.

5a PNK Panagkaykaysa.

b Alma 5:33-34;

3 Ne. 9:14.

6a Eze. 18:21-23.

7a Alma 5:51-52;

3 Ne. 27:11-12.

KAPITULO 7

ti “sagut ti Espiritu Santo, ket pagsardengenyo ti Nasantuan nga Espiritu, ket laisenyo ti naindaklan a plano ti pannaka-subbot, a naisagaman a para kadakayo?

9 Diyo kadi ammo a no aramidenyo dagitoy a banag, a ti bileg ti pannubbot ken panagungar, nga adda ken ni Cristo, iturongnakayto nga agtakder a nakababain ken “sidsidiren ti nakaamamak a basol iti ^bpangukoman ti Dios?

10 Ken maibatay iti bileg ti “linteg, ta saan a matallikudan ti linteg, mapankayto iti dayta a ^bdan-aw ti apuy ken asupre, a saan a masebaban ti gil-ayabna, ket agnanayonto nga awan patinggana nga agpangato ti asukna, nga ^cawan patinggana a ^dpanagtutuok ti dan-aw ti apuy ken asupre.

11 O ngarud, patpatgek a kabsatko, agbabawikayo, ket sumrekkayo iti “nailet a ruangan, ket ituloyyo ti magna iti dana nga akikid, agingga a magun-odyo ti agnanayon a biag.

12 O “agalibtakayo; ania pay ti masaok?

13 Kamaudiananna, agpaka-daakon, agingga nga agkikitatayto manen iti makaay-ayo a pangukoman ti Dios, pangukoman a pakasaktanto dagiti nadangkes iti “nakaamamak a buteng ken aligagaw. Amen.

Ilibak ni Sherem ni Cristo, makisinnuppiat ken ni Jacob, agsapul iti tanda, ken masaplit iti Dios—Masao amin dagiti propeta ni Cristo ken ti pannubbotna—Binusbos dagiti Nephite dagiti aldawda a kas agallaalla, nayanakda iti panagrigrigat, ken kagurgura dagiti Lamanite. Agarup 544–421 s.c.

KET ita napasamak kalpasan ti panaglabas ti sumagmamano a tawen, adda timpuar a lalaki kadagiti tao ni Nephi, nga agnagan iti Sherem.

2 Ket napasamak a rinugianna ti mangasaba kadagiti tao, ken mangipakdaar kadakuada nga awan ti Cristo. Ken adu a banag ti inkasabana a makapatiray-ok kadagiti tao; ket inaramidna daytoy tapno marimbawanna ti doktrina ni Cristo.

3 Ket nagtrabaho a sireregta tapno mayadayona ti puspuso dagiti tao, gapu ta nayadayona ti adu a puso; ket isu a makammo a siak, ni Jacob, addaan iti pammati a dumtengto ni Cristo, tinarigagayanna ti adu a gundaway nga umay kaniak.

4 Ket masirib, ket addaan iti naan-anay a pannakaammo iti pagsasao dagiti tao; gapuna, adu ti ammona a pangpatiray-ok, ken dakkel ti kabaellannga agsarita, kas maibatay iti bileg ti sairo.

8a PNK Sagut ti Espiritu Santo.
9a Mosisiah 15:26.
PNK Manidsidir a Basol.

b PNK Panangukom, ti Maudi a.
10a PNK Linteg.
b 2 Ne. 28:23.
PNK Impierno.

c DkK 19:10–12.
d PNK Pannakailunod.
11a 2 Ne. 9:41.
12a Morm. 9:28.
13a Alma 40:14.

5 Ket addaan iti namnama a maisinanak iti pammatik, iti laksiid ti adu a "paltiing ken adu a banag a nakitak maipanggep kadagitoy a banag; ta pudno a nakakitaak kadagiti anghel, ket inwanwandak. Ken kasta met, nangngegko ti timek ti Apo a nagsao kaniak iti tunggal balikas, manen ken manen; gapuna, saanak a maisin.

6 Ket napasamak nga immasiddeg kaniak, ket itoy a kinasirib nagsao kaniak, a kinunana: Kab-sat a Jacob, nabayagen a tinar-tarigagayak a makasaoka; ta nangngegko ken kasta met nga ammok nga adayon ti nada-nonmo, a mangikasaba iti aw-agam iti ebanghelio, wenno ti doktrina ni Cristo.

7 Ket adun a tao ti nayadayom tapno balusingsingenda ti pudno a pagayatan ti Dios, ken "tungpalenda ti paglintegan ni Moises nga isu ti pudno a dalan; ket balikadenda ti paglintegan ni Moises iti panagtamed iti tao a kunam nga umay ginasut a tawen manipud ita. Ket ita adtoy, siak, ni Sherem, ipakaammok kenka a sinasalawasaw daytoy; ta awan ti tao a makaammo iti kakasta a banag; ta ^bsaanna a maibaga dagiti banag nga umay. Ket kastoy a wagas ti panangsuppiat kaniak ni Sherem.

8 Ngem adtoy, imbukbok ti

Apo a Dios ti "Espirituna iti kaunggak, ket iti kasta indaydayawko ti amin a balikasna.

9 Ket kinunak kenkuana: Paglibakam kadi ti Cristo nga umayto? Ket kinunana: No addanto Cristo, diakto ilibak; ngem ammok nga awan ti Cristo, wenno adda idin, wenno addanto.

10 Ket kinunak kenkuana: Matematika kadi iti nasantuan a kasuratan? Ket kinunana, Wen.

11 Ket kinunak kenkuana: Dimo ngarud maawatan ida; ta pudno nga ipaneknekda ni Cristo. Adtoy, kunak kenka nga awan kadagiti propeta ti nangisurat, wenno "nangipadto, malaksiid no naibaga kadakuada maipanggep itoy a Cristo.

12 Ket saan laeng a daytoy—naipakitan kaniak, ta nangngegan ken nakitakon; kasta met a naipakita kaniak babaen ti "pannakabalin ti Espiritu Santo; gapuna, ammok a no awan ti maramid a pannubbot ^bmapukaw amin a sangkatawan.

13 Ket napasamak a kinunana kaniak: Mangipakitaka kaniak iti "tanda ti pannakabalin ti Espiritu Santo, iti ammom unay.

14 Ket kinunak kenkuana: Asinoak a mangibaga iti Dios a mangipakita kenka iti tanda ti banag nga ammom a "pudno? Iti laksiid dayta paglibakam met, gapu ta adda kenka ti ^bsairo. Nupay kasta, saan a ti paga-

7 5a 2 Ne. 11:3;
Jacob 2:11.
7a Jacob 4:5.
b Alma 30:13.
8a PNK Pammaregta,
Paregtaen.
11a Apoc. 19:10;

1 Ne. 10:5; Jacob 4:4;
Mosiah 13:33-35;
DkK 20:26.
PNK Jesucristo.
12a PNK Dios,
Kinadios—Dios
nga Espiritu Santo;

Espiritu Santo.
b 2 Ne. 2:21.
13a Mat. 16:1-4;
Alma 30:43-60.
PNK Tanda.
14a Alma 30:41-42.
b Alma 30:53.

yatak ti matungpal; ngem no saplitennaka ti Dios, dayta koma ti tanda kenka nga addaan iti bileg, nga agpadpada iti langit ken iti daga; kasta met, a dumtengto ni Cristo. Ket ti pagayatak, O Apo, ti maaramid, saan a ti pagayatak.

15 Ket napasamak nga idi siak, ni Jacob, naisaokon dagitoy a balikas, naited kenkuana ti bileg ti Apo, iti kasta a nadalupo iti daga. Ket napasamak a nataraken iti las-ud ti adu nga aldaw.

16 Ket napasamak a kinunana kadagiti tao: Agtitiponkayo amin inton bigat, ta matayakton; gapuna, kayatko a kasarita amin dagiti tao sakbay a matayak.

17 Ket napasamak a nagtitipon ti ummong iti kabigatanna; ket nagsao kadakuada a silalawag ket imbabawina dagiti banag nga insurona kadakuada, ken impudnona ni Cristo, ken ti bileg ti Espiritu Santo, ken dagiti agserserbi nga anghel.

18 Ket silalawag a nagsao kadakuada, a ^anaallilaw iti bileg ti ^bsairo. Ket sinasaona ti impierno, ken ti agnanayon, ken ti awan patinggana a pannakadusa.

19 Ket kinunana: Mabutengak amangan ta nakaaramidak iti ^asaan a mapakawan a basol, ta nagulbodak iti Dios; ta diak inawat ni Cristo, ket imbagak a mamatiak iti nasantuan a kasu-

ratan; a pudno nga isuda ti maneknek kenkuana. Ket gapu ta nagulbodak iti Dios mabute-ngak unay amangan ta ^bnaka-am-amak ti kasok; ngem ag-pudnoak iti Dios.

20 Ket napasamak nga idi mabagana dagitoy a balikas saanen a makasao, ket ^ainsukona ti biagna.

21 Ket idi mapaneknekan ti ummong ti panangisaona kadagitoy a banag sakbay ti panangisukona iti biagna, nasdaawda unay; ket iti kasta bim-maba kadakuada ti bileg ti Dios, ket ^adida nabaelan ket nadalupoda iti daga.

22 Ita, makaay-ayo kaniak daytoy a banag, siak a Jacob, ta indawatko iti Amak nga adda iti langit; ta dinengngegna ti ararawko ken sinungbatanna ti kararagko.

23 Ket napasamak a naisubli manen ti kappia ken ti ayat ti Dios kadagiti tao; ket ^ainadalda ti nasantuan a kasuratan, ket saandan a dinengngeg ti balikas daytoy nadangkes a tao.

24 Ket napasamak nga adu a wagas ti naaramid tapno ^amaala ken maisubli dagiti Lamanite iti pannakaammo iti kinapudno; ngem awan ti ^bnagmamaayan ti amin, ta naragsakanda iti ^cgubgubat ken ^dpanagayus ti dara, ket awan ti inggana ti ^egurada kadakami, a kakabsatda.

18a Alma 30:53.

PNK Allilaw,
Allilawen,
Panangallilaw.

^b PNK Sairo.

19a PNK Di Mapaka-

wan a Basol.

^b Mosiah 15:26.

20a Jer. 28:15-17.

21a Alma 19:6.

23a Alma 17:2.

24a Enos 1:20.

^b Enos 1:14.

^c Mosiah 10:11-18.

^d Jarom 1:6;

Alma 26:23-25.

^e 2 Ne. 5:1-3;

Mosiah 28:2.

Ket tinarigagayanda ti bileg dagiti imada iti agtultuloy a panangdadaelda kadakami.

25 Gapuna, kinaranget ida dagiti tao ni Nephi babaen ti imada, ken iti amin a kabaelanda, nga agtalekda iti Dios ken “pamuon ti pannakaisalakananda; gapuna, nabaelanda ket ngarud, a pinarmek dagiti kabusorda.

26 Ket napasamak a siak, ni Jacob, nangin-inut a limmakay; ket ti pakasaritaan dagitoy a tao naitalimeng iti “sabali a pinanid ni Nephi, gapuna, gibusakon daytoy a pakasaritaan, ipakdaarko a naisuratko bababen ti amin a pannakaammok, iti panagkunak a limmabasen ti panawen kadatayo, kasta met a limmabasen ti ^bbiagtayo a kasman la tagtagainep kadatayo, datayo a naliday ken naulimek

a tao, managallaalla, napapanaw iti Jerusalem, nayanak iti panagrigrigat iti langalang, ken kinagurgura dagiti kakabsat-tayo, a namarnuay iti gubgubat ken panagsusupanget; gapuna, naldaangtayo kadagiti aldaw-tayo.

27 Ket siak, ni Jacob, nakitak nga asidegen ti ipapanako iti tanemko; gapuna, kinunak iti anakko a ni “Enos: Alaem dagitoy a pinanid. Ket imbagak kenkuana dagiti banag nga ^bimbilin kaniak ni kabsatko a Nephi, ket inkarina a tungpalenna dagiti bilin. Ket inggibusko ti panagsuratko kadagitoy a pinanid, iti babassit a panagsurat; ket agpakadaakon iti agbasbasa, a mangnamnama nga adunto kadagiti kakabsatko ti makabasa kadagiti balikasko. Kakabsat, kastan.

TI LIBRO NI ENOS

Agkararag ni Enos iti naimpusuan ket magun-odna ti pannakapakanan dagiti basolna—Sumnek iti panunotna ti timek ti Apo, a mangikarkari iti pannakaisalakan dagiti Lamanite iti masanguanan nga aldaw—Ikagumaan dagiti Nephite nga ibangon manen dagiti Lamanite—Agrag-o ni Enos iti Mannubbotna. Agragup 420 s.c.

ADTOY, napasamak a siak, ani “Enos, siaammoak a ^bnalinteg a tao ti amak—gapu ta “insuronak iti pagsasaona, kasta met ti “pannaripato ken pam-magbaga ti Apo—ket maiday-dayaw koma ti nagan ti Diosko gapu iti daytoy—

2 Ket ibagak kadakayo ti “pannakisinnupangetko iti Dios, sak-

25a PNK Bato.

26a 1 Ne. 19:1–6;

Jarom 1:14–15.

PNK Pinanid.

^b San. 4:14.

27a Enos 1:1.

^b Jacob 1:1–4.

[ENOS]

1 1a PNK Enos, Lalaki nga Anak ni Jacob.

^b 2 Ne. 2:2–4.

^c 1 Ne. 1:1–2.

^d Ef. 6:4.

2a Gen. 32:24–32;

Alma 8:10.

PNK Agbabawi,

Panagbabawi.

bay a naawatko ti ^bpammakawan dagiti basolko.

3 Adtoy, napanak naganup iti kabakiran; ket naimula iti pusok dagiti balikas a masansan a mangngegko iti amak maipapan iti agnanayon a biag, ken ti "ragsak dagiti santo, a ^bsimlep iti pusok.

4 Ket "nabisinan ti kararuak; ket ^bnagparintumengak iti sango ti Namarsua kaniak, ket immawagak kenkuana iti napasnek a ^cpanagkararag ken panangipakumbaba iti bukodko a kararua; ket immawagak kenkuana iti unos dayta nga aldaw; wen, ket idi dimteng ti rabii ipukpukkawko pay laeng ti timekko tapno dumanon iti langit.

5 Ket adda "timek nga immay kaniak, a kinunana: Enos, napakawanen dagiti basolmo, ket mabendisionanka.

6 Ket siak, ni Enos, ammok a saan nga agulbod ti Dios; gapuna, napukaw ti manidsidir a basolko.

7 Ket kinunak: Kasano ti panakaaramidna, Apo?

8 Ket kinunana kaniak; Gapu iti "pammatim ken ni Cristo, a dimo pay nangngegan ken nakita. Ket adu a tawen ti naglabas sakbay nga imparangarangna ti bagina iti lasag; gapuna, mapanka, ta ina-

ramidna a ^bnaan-anay ti pammatim.

9 Ita, napasamak nga idi nangngegko dagitoy a balikas nangrugi a nariknak ti "tarigagay nga agpaay iti pagsayaatan dagiti kabsatko, dagiti Nephite; gapuna, ^bimpaayko ti sibubukel a kararuak iti Dios gapu kadakuada.

10 Ket idi nakipinnettengak iti espiritu, adtoy, immay manen iti "panunotko ti timek ti Apo, a kinunana: Sarungkarakto dagiti kabsatmo a maibatay iti kinaregtada a mangtungpal kadagiti bilinko. ^bIntedko kadakuada daytoy a daga, ket nasantuan daytoy a daga; ket saanko nga "ilunod malaksid laeng no gapu iti kinadakes; gapuna, sarungkarakto dagiti kabsatmo kas iti imbagak; ket ti panaglabsingda ti puon ti ladingit a sumeksek iti uloda.

11 Ket kalpasanna, siak, ni Enos, nangngegak dagitoy a balikas, timmibker ti pammatik iti Apo; ket nagkararagak kenkuana iti napnuan pakaasi nga agpaay kadagiti kabsatko, dagiti Lamanite.

12 Ket napasamak a kalpasan ti "panagkararag ken panagbannogko iti amin a kinaregta, kinunana kaniak ti Apo: Itedkonto kenka dagiti ^btarigagaymo gapu iti pammatim.

2b PNK Pannakaugas ti Basbasol.

3a PNK Rag-o.
b 1 Ne. 10:17-19;
Alma 36:17-21.

4a 2 Ne. 9:51; 3 Ne. 12:6.
b PNK Panagrukbab.
c PNK Kararag.

5a PNK Paltiing.
8a Ether 3:12-13.
PNK Pammati.

b Mat. 9:22.
9a 1 Ne. 8:12;
Alma 36:24.
b 2 Ne. 33:3; DBM 1:8;
Alma 34:26-27.

10a PNK Pammaregta, Paregtaen; Panunot.
b 1 Ne. 2:20.

c Ether 2:7-12.
12a Morm. 5:21; 9:36.
b Sal. 37:4;
1 Ne. 7:12;
Hel. 10:5.

13 Ket ita adtoy, daytoy ti banag a tinarigagayak kenkuana—a no mabalin koma, a dagiti taok, dagiti Nephite, masulisogda nga aglabsing, ken “madadaelda iti uray ania a wagas, ket saan koma a mada-dael dagiti Lamanite, a ^btaginayonen ti Apo a Dios ti kasuratan dagiti taok, dagiti Nephite; a maibatay iti pannakabalin ti nasantuan a takiagna, ta ‘maidatagto koma iti masakbayan nga aldaw kadagiti Lamanite, ta, mabalin, nga “isudanto ti masalakan—

14 Gapu ta iti agdama “awan ti nagmaayan ti panagrigrigatmi iti pannakaisubli kadakuada ti pudno a pammati. Ket insapata gapu iti gurada, a no mabalin, ^bdadaelendakami ken dagiti kasuratanmi, ken kasta met amin a kannawidan dagiti ammami.

15 Gapuna, iti pannakaammok a “nataginayon ti Apo a Dios dagiti kasuratanmi, sinansanko ti immawag kenkuana, ta kinunana kaniak: Awatemto ti ania man a banag a dawatem, a patiem a maawatmo iti nagan ni Cristo.

16 Ket addaanak iti pammati, ket impakaasik iti Dios a “taginayonenna koma dagiti ^bkasuratan; ket intulagna kaniak nga

isunto ti ‘mangidanon kadagito kadagiti Lamanite iti ammona a rumbeng a panawen.

17 Ket siak, ni Enos, ammok a mapasamakto babaen ti katulagan nga inaramidna; gapuna a naginana ti kararuak.

18 Ket kinuna kaniak ti Apo: Kinalikaguman met kaniak dagiti ammayo daytoy a banag; ket mapasamakto kadakuada babaen ti pammatida; gapu ta mayarig iti pammatim ti pammatida.

19 Ket napasamak a siak, ni Enos, napanak kadagiti tao ni Nephi, nga agipadpadto kadagiti banag nga umay, ken mangipaneknek kadagiti banag a nangngeg ken naimatangak.

20 Ket paneknekak a nagregta dagiti tao ni Nephi nga isubli ti pudno a pammati dagiti Lamanite iti Dios. Ngem awan ti nagmaayan dagiti “bannogmi; saan a mapekka ti gurada, ket naiturongda iti sigud a kinadakesda ket nagbalinda a naatap, ken narungsot, ken tattao a mawaw iti ^bdara, napnuan iti ‘panagdaydayaw kadagiti didiosen ken kinarugit; agbibbiag kadagiti atap nga ayup; agnanaed kadagiti tolda, ken agallaalla iti langalang a nakabarikes iti lalat ken nakiskisan dagiti uloda; ket nalaingda iti ^abai, ken iti pana, ken iti wasay. Ket adu kadakuada ti saan a

13a Morm. 6:1, 6.
 b DBM 1:6–11;
 Alma 37:2.
 c Alma 37:19;
 Ether 12:22;
 DkK 3:18.
 d Alma 9:17.
 14a Jacob 7:24.
 b Morm. 6:6.

15a PNK Nasantuan a Kasuratan—Dagiti maitalimeng a nasantuan a kasuratan.
 16a 3 Ne. 5:13–15;
 DkK 3:19–20;
 10:46–50.
 b PNK Libro ni

Mormon.
 c 2 Ne. 27:6.
 20a Moro. 9:6.
 b Jarom 1:6.
 c Mosiah 9:12.
 PNK Panagrukbab kadagiti Didiosen.
 d Mosiah 10:8.

nangan malaksid iti saan a naluto a karne; ket kanayonda nga ikalikagum ti mangdadael kadakami.

21 Ket napasamak a nagsukay dagiti tao ni Nephi iti daga, ket “nagpatanorda iti amin a kita ti bukel, ken bunga, ken pangen ti ayup, ken pangen ti amin a kita ti baka, kalding, ken naatap a kalding, ken adu pay a kabalio.

22 Ket adu a “propeta ti adda kadakami. Ket ^bnasukir nga umili dagiti tao, narigatda a makaaw-awat.

23 Ket awan ti adda sadiay malaksid ti ^akinadursok, ^bpanangikasaba ken panangipadto iti gubgubat, panagririri, ken pannakadadael, ken kanayon a ^cpanangipalagip kadakuada iti patay, ken ti pagpatinggaan ti agnanayon, ken ti panangukom ken pannakabalin ti Dios, ken amin dagitoy a banag—^dkanayon a mangriing kadakuada tapno agbutengda iti Apo. Kunak nga awan ti nagkurangan dagitoy a banag, ta nakalawlawag ti pannakaisaritana, ket matengngelda nga agturong iti napardas a pannakadadael. Ket isuratko ti maipapan kadakuada iti kastoy a wagas.

24 Ket naimatangak ti gubgubat dagiti Nephite ken Lamanite iti panaglabas dagiti aldawko.

25 Ket napasamak a lumaklakayakon, ket napalabas ti sanga-gasut-ken-pitopulo-ket-siam a tawen manipud iti panawen nga “ipapanaw ti amami a ni Lehi iti Jerusalem.

26 Ket nakitak a nasken a mapanakton iti tanem iti saan a mabayag, a naibaonak babaen ti pannakabalin ti Dios a masapul a mangasaba ken mangipadto kadagitoy a tao, ken mangipalawag iti balikas babaen ti kinapudno nga adda ken ni Cristo. Ket inaramatko ti amin nga aldawko a nangipalawag, ket nagrag-oak iti daytoy, a nalablables pay ngem ti lubong.

27 Ket mapanakton iti lugar a ^apaginanaak, a yan ti Mannubotko; gapu ta ammok nga aginanaakto kenkuana. Ket agrag-oakto iti aldaw nga itdenna iti ^bkinataok ti ^csaan a pannakatay, ken agtakderakto iti sango; ket makitakto a siraragsak ti rupana, ket kunananto kaniak: Umayka kaniak, sika a nagasat, adda lugar a naisagana nga agpaay kenka iti ^dmansion ti Amak. Amen.

21a Mosiah 9:9.

22a DBM 1:16–18.

b Jarom 1:3.

23a 1 Ne. 16:2;

2 Ne. 33:5.

b PNK Mangasaba.

c Hel. 12:3.

d Jarom 1:12;

Alma 31:5.

25a 1 Ne. 2:2–4.

27a PNK Inana.

b PNK Matay,

Pannakatay.

c PNK Saan a Matay,

Kinaagnanayon.

d Jn. 14:2–3;

Ether 12:32–34;

DkK 72:4; 98:18.

TI LIBRO NI JAROM

Tungpalen dagiti Nephite ti paglintegan ni Moises, isaganaanda ti ya-ay ni Cristo, ket rumang-ayda iti daga—Adu a propeta ti agtrabaho tapno makapagtalinaed dagiti tao iti dalan ti kinapudno. Agarup 399–361 s.c.

ITA adtoy, siak, ni Jarom, isuratko ti sumagmamano a balikas maipanggep iti bilin ti amak, a ni Enos, a nasken a ma-idulin ti “kapupuontayo.

2 Ket gapu ta “babassit ^bdagitoy a pinanid, ken gapu ta ^cnaisurat dagitoy a banag a para iti pagimbagan dagiti kaksattayo a “Lamanite gapuna, nasken laeng a bassit ti isuratko; ngem diak isurat dagiti banag a maipanggep iti panagipadtok, wenna ti panagipaltiingko. Ta ania koma pay ti isuratko a naisurat metten ti amak? Ta dida kadi impalgak ti plano ti pannakaisalakan? Kunak kadakayo, Wen; ket umdasen kaniak daytoy.

3 Adtoy, mayalubog nga adu ti nasken a maaramid kadagitoy a tao, gapu iti kinatangken ti panagpuspusoda, ken ti kinatulengda, ken ti kinabulsek ti pampanunotda, ken ti “kina-sikkil ti panagtengtengngedda;

nupay kasta, naasi unay ti Dios kadakuada, ket dina pay ida ^bsinagad iti rabaw ti daga.

4 Ket adu kadayo ti addaan iti adu a “paltiing, ta saanda amin a nasukir. Ket kas iti kaa-du ti saan a nasukir ken addaan iti pammati, adda ^bpannaki-kaykaysada iti Nasantuan nga Espiritu, a naipakita kadagiti annak ti tattao, a maibatay iti pammatida.

5 Ket ita, adtoy, dua gasut a tawen ti limmabas, ket pim-migsa dagiti tao ni Nephi iti daga. Pinilida ti “agtungpal iti paglintegan ni Moises ken inaramidda a nasantuan ti ^baldaw ti Apo. Ket saanda a ^cnagbassawang; wenna ^dnagtabbaaw. Ket aglapolapusanan ti kinaiget dagiti paglintegan iti daga.

6 Ket nasayyasayyada iti kasta unay iti rabaw ti daga, kasta met dagiti Lamanite. Ket adaduda nga amang ngem dagiti Nephite; ket pagaayatda ti “ma-mapatay ken uminum iti dara dagiti ayup.

7 Ket napasamak a namin-adu a daras a rinautdakami, dagiti Nephite, a gubaten. Ngem maingel a lallaki dagiti “ari ken pangulomi iti pammati iti Apo; ket insuroda dagiti tao iti wagas ti

[JAROM]

- 1 1a 1 Ne. 3:12; 5:14.
2a Jacob 3:14; Omni 1:1.
b 1 Ne. 6:1–6.
c PNK Nasantuan a Kasuratan—Pateg dagiti nasantuan a kasuratan.
d 2 Ne. 27:6;

- Morm. 5:12.
3a Enos 1:22–23.
b Ether 2:8–10.
4a Alma 26:22;
Hel. 11:23;
DKK 107:18–19.
PNK Paltiing.
b PNK Espiritu Santo.
5a 2 Ne. 25:24;

- Alma 34:13–14.
b Ex. 35:2.
PNK Aldaw a Panaginana.
c PNK Bassawang.
d PNK Agtabbaaw, Tabbaaw.
6a Jacob 7:24; Enos 1:20.
7a Jacob 1:9, 11, 15.

Apo; gapuna, nabaelanmi dagiti Lamanite ket napapanawmi ida iti ^bdagdagami, ket nangrugi a pinapigsami dagiti siudadmi, wenna ania man a lugar iti tawidmi.

8 Ket immadukami a di nangin-ines, ket nagwaraskami iti rabaw ti daga, ket bimmaknangkami iti kasta unay iti balitok, ken iti pirak, ken kadagiti napateg a banag, ken iti nalinis a panagaramid iti muebles a kayo, iti patakder, ken iti makmakina, kasta met iti landok ken kobre, ken bronse ken landok, nga agaramid iti ania man a kita ti alikamen iti ania man a kita a pagtrabaho iti daga, ken ^aig-igam iti gubat—wen, dagiti natirad a pana, ken kampilan, ken gayang, ken pika, ken ania man a panagsagsagana iti gubat.

9 Ket iti kasta a panagsagana a mangsabat kadagiti Lamanite, awan ti namaayda kadakami. Ngem napaneknekan ti balikas ti Apo, nga insaona kadagiti ammami, a kinunana a: Gapu ta tungtungpalenyo dagiti bilinko rumang-aykayo iti daga.

10 Ket napasamak a binallagan dagiti propeta ti Apo dagiti tao ni Nephi, maipanggep iti balikas ti Dios, a no dida agtungpal kadagiti bilin, ngem matnagda ketdi iti panagbasol, ^amada-daeldanto iti rabaw ti daga.

11 Gapuna, dagiti propeta,

ken dagiti saserdote, ken dagiti mannursuro, nagtrabahoda a sireregta, impaganetgetda iti adu a panagsagaba kadagiti tao ti kinaregta; insuroda ti ^apag-lintegan ni Moises, ken ti gapu ti pannakaitedna; ginutugotna ida nga ^bagsagana para iti Mesias, ken mamatida kenkuana nga umay a ^akasla dimtengen. Ket kastoy a wagas ti panangisuroda kadakuada.

12 Ket napasamak nga iti panagaramidda itoy nailiklikda ida iti ^apannakadadael iti rabaw ti daga; ta ^bsinugatda ti puspusoda iti balikas, ket nagtultuloy ti panangsugsogda kadakuada nga agbabawi.

13 Ket napasamak a limmabas ti dua gasut ken tallopulo-ketwalo a tawen—iti wagas ti gubgubat, ken panagsusupanget, ken sinnuppiat, iti uneg ti adu a panawen.

14 Ket siak, ni Jarom, saanakon nga agsurat pay, ta babassit dagiti pinanid. Ngem adtoy, kakabsatko, mabalinyo a basaen dagiti ^asabali pay a pinanid ni Nephi; ta adtoy, naikitikit kadakuada dagiti pakasaritaan ti gubgubatmi, a maibatay iti sursurat dagiti ari, wenna dagiti natudingan a mangisurat.

15 Ket yawatko dagitoy a pinanid ken ni anakko nga Omni, tapno maitalimengda a maibatay iti ^abilbilin dagiti ammak.

7b DBM 1:14.

8a Mosiah 10:8.

10a 1 Ne. 12:19–20;

Omni 1:5.

11a Jacob 4:5;

Alma 25:15–16.

b 2 Ne. 11:4;

Ether 12:18–19.

c 2 Ne. 25:24–27;

Mosiah 3:13; 16:6.

12a Ether 2:10.

b Alma 31:5.

14a 1 Ne. 9:2–4.

15a Jacob 1:1–4.

TI LIBRO NI OMNI

Agsisinnublat da Omni, Amaron, Chemish, Abinadom, ken Amaleki a mangidulin kadagiti pakasaritaan—Matakuatan ni Mosiah dagiti tao ni Zarahemla, a naggapu iti Jerusalem kadagidi aldaw ni Sede-kias—Nagbalin ni Mosiah nga arida—Natakuatan dagiti an-an-nabo ni Mulek ni Coriantumr, ti maudi kadagiti Jaredite—Suktan ni Ari Benjamin ni Mosiah—Nasken nga idaton dagiti tao ti kararuada a kasla daton ken ni Cristo. Agarup 323–130 s.c.

ADTOY, napasamak a siak, ni Omni, babaen ti pammilin ti amak, ni Jarom, a nasken nga agsuratak kadagitoy a pinanid, tapno mataginayon ti kapupu-onmi—

2 Gapuna, kadagiti aldawko, kayatko a nasken a maammuan-yo a namin-adu a nakirangetak iti babaen ti espada tapno mataginayonko dagiti taok, dagiti Nephite, tapno dida matnag kadagiti ima dagiti kabusorda, dagiti Lamanite. Ngem adtoy, maysaak met a nadangkes a tao, ket saanko a sinalimetmetan dagiti alagaden ken bilbilin ti Apo a nasken nga inaramidko.

3 Ket napasamak a dua gasut ken pitopulo-ket-innem a tawen ti limmabas, ket naaddaankami iti adu a panawen ti kappia; ken naaddaankami iti adu a panawen ti nakaro a gubat ken panagayus ti dara. Wen, ket iti kamaudiananna, dua gasut ken

walopulo-ket-dua a tawen ti limmabas, ket intalimengko dagitoy a pinanid a maibatay kadagiti “bilin dagiti ammak; ket intalekko ida iti anakko a ni Amaron. Ket inggibusko.

4 Ket ita siak, ni Amaron, isuratko dagiti banag a kayatko nga isurat, a bassit, iti libro ti amak.

5 Adtoy, napasamak a tallo gasut ken duapulo a tawen ti limmabas, ket “nadadael dagiti nadangdangkes a kameng dagiti Nephite.

6 Ta saan nga ipalubos ti Apo, kalpasan ti panangipanawna kadakuada iti Jerusalem ket intalimeng ken inliklikna ida manipud iti pannakatnag kadagiti ima dagiti kabusorda, wen, dina ipalubos a saan a malawlawan dagiti balikas, nga imbagana kadagiti ammatayo, a kinunana a: No diyo tungpalen dagiti bilinko dikayonto rumangay ditoy daga.

7 Gapuna, sinarungkaran ida ti Apo iti dakkal a panangukom; nupay kasta, insalakanna dagiti nalinteg tapno saanda a maungaw, ngem insalakanna ida manipud iti ima dagiti kabusorda.

8 Ket napasamak nga impanko dagiti pinanid ken ni kabsatko a Chemish.

9 Ita siak, ni Chemish, isuratko ti sumagmamano nga isuratko, iti libro ti kabsatko; ta adtoy, nakitak ti naudi nga insuratna,

nga insuratna iti bukodna nga ima; ket insuratna iti daydi al-daw a panangitedna kaniak. Ket kastoy a wagas ti panangitali-mengmi kadagiti kasuratan, ta maibatay kadagiti bilin dagiti ammami. Ket igibuskon.

10 Adtoy, siak, ni Abinadom, ti anak ni Chemish. Adtoy, napasamak a nakitak ti adu a gububat ken panagsusupanget dagiti tattaok, dagiti Nephite, ken dagiti Lamanite; ket siak, babaen ti espadak, adu ti inutangko ti biagna kadagiti Lamanite iti panangsalaknibko kadagiti kakabsatko.

11 Ket adtoy, naikitikit ti kasuratan dagitoy a tao kadagiti pinanid nga adda kadagiti ari, kas maibatay kadagiti kaputotan; ket awan ti ammok a paltiing malaksid iti naisuraten, wenna pammadto; gapuna, umdasen ti naisurat. Ket igibuskon.

12 Adtoy, siak ni Amaleki, ti lalaki nga anak ni Abinadom. Adtoy, ibagak kadakayo ti maipanggep ken ni Mosiah, a nagbalin nga ari iti daga ti Zarahemla; ta adtoy, gapu ta isu ti binallaagan ti Apo nga aglibas iti daga ti "Nephi, ken kasta met a sumurot kenkuana a ^bpumanaw iti daga dagiti dimngeg iti timek ti Apo, ket mapanda iti langalang—

13 Ket napasamak nga inaramidna iti mainugot iti imbilin kenkuana ti Apo. Ket pimmanawda iti daga iti papanda iti kabakiran, iti kas iti kaadu ti

dimngeg iti timek ti Apo; ket naiturongda babaen ti adu a panursuro ken pammadto. Ket nagtultuloy ti pannakaiwanwanda babaen iti balikas ti Dios; ket naiturongda babaen ti pannakabalin ti imana, iti kabakiran agingga a nakadanonda iti daga a maawagan iti daga ti Zarahemla.

14 Ket natakuatanda dagiti tao, a maawagan iti tao ni Zarahemla. Ita, adda dakkel a panagragsak kadagiti tao ni "Zarahemla; kasta met a naglaplapanan ti panagragsak ni Zarahemla, gapu ta imbaon ti Apo dagiti tao ni Mosiah a nangisangpet kadagiti ^bpinanid a gambang a naglaon kadagiti kasuratan dagiti Hudio.

15 Adtoy, napasamak a natakuatan ni Mosiah a naggapu dagiti "tao ni Zarahemla iti Jerusalem iti panawen a nabalud ni ^bSedekias, ti ari ti Juda, iti Babilonia.

16 Ket nagdaliasatda iti langalang, ket inturong ida ti ima ti Apo a bumallasiw iti nalawa a dandanum, nga agturong iti daga a nakatakuatan ni Mosiah kadakuada; ket nagindegdan idia manipud idi.

17 Ket iti panawen a pannakatakuat ni Mosiah kadakuada, immadudan a kasta unay. Nupay kasta, namin-adu a naggugubatda ken nakaro ti panagsusupangetda, ket masansan a mapasagda babaen ti espada; ket nadadael ti pagsasaoda; ket

12a 2 Ne. 5:6-9.

b Jacob 3:4.

14a PNK Zarahemla.

b 1 Ne. 3:3, 19-20;

5:10-22.

15a Mosiah 25:2.

b Jer. 39:1-10;

Hel. 8:21.

awan ti intugotda a “kasuratan; ket dida pinati ti kaadda ti Namarsuada; ket ni Mosiah, weno dagiti tao ni Mosiah, mawatanda ida.

18 Ngem napasamak nga impamusupan ni Mosiah a maisuro kadakuada ti pagsasaona. Ket napasamak a kalpasan ti pannakaisuro kadakuada ti pagsasao ni Mosiah, inted ni Zarahemla ti kapupuon dagiti ammana, kas maibatay iti pannakalagipna; ket naisuratda, ngem saan a kadagitoy a pinanid.

19 Ket napasamak a “nagkaykaysa dagiti tao ni Zarahemla, ken ni Mosiah; ket nadutokan ni ^bMosiah nga arida.

20 Ket napasamak kadagidi aldaw ni Mosiah, adda dakkell a bato a nakitikitan a naited kenkuana; ket “impatarusna dagiti naikitikit babaen ti sagut ken pannakabalin ti Dios.

21 Ket impakaammoda ti maysa a “Coriantumr, ken ti pannakapapatay dagiti taona. Ket natakuatan dagiti tao ni Zarahemla ni Coriantumr; ket nakipagnaed kadakuada iti uneg ti siam a bulan.

22 Inagapadna met ti sumagmamano a balikas maipanggep kadagiti ammana. Ket naggapu iti “torre dagiti immuna a naggannak kenkuana, iti panawen a ^btinikaw ti Apo ti pagsasao dagiti tao; ket naipataw kadakuada

ti kinaiget ti Apo iti panangukomna, a nainkalintegan; ket naiwarawara ti “tultulanga iti daga iti amianan.

23 Adtoy, siak, ni Amaleki, nayanakak kadagidi aldaw ni Mosiah; ket nagbiagak a nangimatang iti ipapatayna; ket nagturay ni “Benjamin, ti lalaki nga anakna, a sukatna.

24 Ket adtoy, naimatangak, kadagidi aldaw ni ari Benjamin, ti nakaro a gubat ken adu a nabuyat a dara iti nagbaetan dagiti Nephite ken dagiti Lamanite. Ngem adtoy, dakdakkell a gundaway ti naited kadagiti Nephite a maibusor kadakuada; wen, ket iti kasta napasanut ida ni ari Benjamin manipud iti daga ti Zarahemla.

25 Ket napasamak a nangrugin a lumakayak; ket, gapu ta awan ti bukelko, ken ammok a nalinteg a tao ni ari “Benjamin iti Apo, gapuna, ^bitedkonto kenkuana dagitoy a pinanid, a mangipaganetget kadagiti tao nga umasiddeg iti Dios, ti Nasantuan ti Israel, ken mamati iti pammadto, ken kadagiti paltiing, ken iti panagserserbi dagiti anghel, ken iti sagut ti panagsao, ken iti sagut a mangipatarus kadagiti pagsasao, ken iti amin a banag a “nasayaat; ta awan ti nasayaat malaksid no nagtaud iti Apo: ken ta nagtaud ti dakes iti sairo.

26 Ket ita, patpatgek a kakab-

17a Mosiah 1:2–6.

19a Mosiah 25:13.

b Omni 1:12.

20a Mosiah 8:13–19.

PNK Mammadto.

21a Ether 12:1.

PNK Coriantumr.

22a Ether 1:1–5.

b Gen. 11:6–9;

Mosiah 28:17;

Ether 1:33.

c Mosiah 8:8.

23a DBM 1:3.

25a DBM 1:17–18;

Mosiah 29:13.

b DBM 1:10.

c Alma 5:40;

Ether 4:12;

Moro. 7:15–17.

satko, igunamgunamko ti “yaa-sidegoy ken ni Cristo, nga isu ti Nasantuan ti Israel, ket makinanudkayo iti panangisalakan-na, ken ti pannakabalin ti pan-nubbotna. Wen, umasidegkayo kenkuana, ket ^biburayyo ti sibubukel a kararuayo a kas ^cdaton kenkuana, ken ituloyyo ti ^dagayuno ken agkararag, ken agib-turkayo agingga iti panungpa-lan; ket maisalakankayo aging-ga nga adda ti Apo.

27 Ket ita agsaoak iti banag a maipanggep iti sumagmamano a bilang a napan iti langalang nga agsubli iti daga a Nephi; ta adda dakkal a bilang a napnuan iti tarigagay a makaala iti daga a tawidda.

28 Gapuna, napanda iti langa-

lang. Ket ti panguloda gapu ta napigsa ken maingel a tao, ken nasikkil ti panagtengtengnged-na a tao, gapuna pinagsusupa-ngetna ida; ket “napapatayda amin, malaksid ti limapulo, iti langalang, ket nagsublida ma-nen iti daga a Zarahemla.

29 Ket napasamak a nangalada pay iti sabsabali iti nawadwad a bilang, ket nagdaliasatda ma-nen iti langalang.

30 Ket siak, ni Amaleki, adda kabsatko a lalaki, a simmurot kadakuada; ket awanen ti am-mok kadakuada manipud idi. Ket dandaniakon agsubli iti ta-nemko; ket napno “dagitoy a pinanid. Ket igibuskon ti pa-nagsaok.

DAGITI BALIKAS NI MORMON

Yababa ni Mormon dagiti dadakkal a pinanid ni Nephi—Inayonna dagiti babassit a pinanid kadagiti dadduma a pinanid—Ipasdek ni ari Benjamin ti talna iti daga. Agarup K.P. 385.

KET ita siak, ni “Mormon, gapu ta dandanin yawatko ti kasuratan nga ar-aramidek iti ima ti anakko a ni Moroni, adtoy naimatangak ti dandani amin a pannakadadael dagiti taok, dagiti Nephite.

2 Ket “ginasut a tawen kalpa-san ti yaay ni Cristo nga inya-watko dagitoy a kasuratan iti anakko a lalaki; ket ninam-namak a paneknekanna ti pa-kabuklan ti pannakadadael dagiti taok. Ket ipalubos koma ti Dios a mailasatanna amin ida, tapno maisuratna ti banag a maipanggep kadakuada, ken banag a maipanggep ken ni Cristo, ta bareng no ^bpakaira-nudandanto iti masungad nga aldaw.

26a Jacob 1:7;
Alma 29:2;
Moro. 10:32.
b PNK Sakripisio.
c 3 Ne. 9:20.
d PNK Ayuno,

Panagayuno.
28a Mosiah 9:1–4.
30a 1 Ne. 6:1–6.
[DAGITI BALIKAS
NI MORMON]
1 1a 3 Ne. 5:9–12;

Morm. 1:1–4;
8:1, 4–5.
PNK Mormon,
Nephite a Propeta.
2a Morm. 6:5–6.
b DkK 3:16–20.

3 Ket ita, agsaoak iti banag a maipanggep iti naisuratkon; ta kalpasan ti ^apanangyababak iti naggapu kadagiti ^bpinanid ni Nephi, agingga iti panagturay daytoy ari Benjamin, a nasao ni Amaleki, inamirisko dagiti ^ckasuratan a naipaima kaniak, ket natakuatak dagitoy a pinanid, a naglaon iti bassit a pakaammuan kadagiti propeta, manipud ken ni Jacob agingga iti panagturay daytoy ari ^dBenjamin, kasta met ti adu a balikas ni Nephi.

4 Ket ^anaay-ayoak kadagiti balikas a nailanad kadagitoy a pinanid, gapu kadagiti padto maipanggep iti yaay ni Cristo; ken ti pannakaammo dagiti ammak nga adun kadagitoy ti nangtungpal; wen, ket ammok met a kas iti kaadu ti naipadto maipanggep kadakami agingga ita nga aldaw ti napasamaken, ket kas iti kaadu ti makagteng ita nga aldaw nasken a manamna a mapasamak—

5 Gapuna, pinilik ^adagitoy a banag, ti mangileppas iti kasuratan a maipanggep kadakua-da, a nabati iti kasuratan nga inagsawko kadagiti ^bpinanid ni Nephi; ket saanko a maisurat ti ^cmaika-sangagasut a paset maipanggep kadagiti taok.

6 Ngem adtoy, alaek dagitoy a

pinanid, a naglaon kadagitoy a pammadto ken pammaltiing, ket ikabilko ida iti nabati iti kasuratak, ta isuda ti pinilik; ken ammok a piliento met ida dagiti kakabsatko.

7 Ket aramidek daytoy iti ^ana-insiriban a gagem; ta kasta ti nayarasaas kaniak, kas maibatay kadagiti aramid ti Espiritu ti Apo nga adda kaniak. Ket ita, diak ammo amin a banag; ngem ^bammo ti Apo ti amin a banag a dumtengto; gapuna, intedna nga aramidek a maibatay iti pagayatanna.

8 Ket maipanggep kadagiti kakabsatko ti ^akararagko iti Dios, tapno maammuanda manen ti Dios, wen, ti pannubbot ni Cristo; tapno agbalinda manen a ^bmakaay-ayo a tao.

9 Ket ita siak, ni Mormon, intuloyko nga ileppas ti kasuratak, nga innalak kadagiti pinanid ni Nephi; ket inaramidko a maibatay iti pannakaammo ken pannakaawat nga inted kaniak ti Dios.

10 Gapuna, napasamak a kalpasan ti ^apanangyawat ni Amaleki kadagitoy a pinanid ken ni ari Benjamin, innala ken impanna ida kadagiti ^bsabali a pinanid, a naglaon kadagiti kasuratan nga impaima dagiti ^cari, kadagiti nagsasaruno a kapu-

3a DkK 10:44.
b DkK 10:38–40.

c Mosiah 1:6;
Hel. 3:13–15;
Morm. 4:23.

d Omni 1:23.

4a 1 Ne. 6:5.

5a PIP dagiti banag
a makaay-ayo

kenkuana, a
naagapad iti
bersikulo 4.

b 1 Ne. 9:2.
c 3 Ne. 5:8–11;
26:6–12.

7a 1 Ne. 9:5; 19:3;
DkK 3:12–20;
10:1–19, 30–47.

b PPK Makaammo
iti Amin.

8a 2 Ne. 33:3–4;
Enos 1:11–12.

b 2 Ne. 30:6.

10a Omni 1:25, 30.

b 1 Ne. 9:4.

c Jarom 1:14.

totan agingga kadagiti aldaw ni ari Benjamin.

11 Ket naipaimada manipud ken ni ari Benjamin, iti nagsasaruno a kaputotan agingga a nakadanonda “kadagiti imak. Ket siak, ni Mormon, ikararagko iti Dios a taginayonenda koma manipud ita. Ket ammok a mataginayondanto; ta adu dagiti naindaklan a banag a naisurat kadakuada, nga agtaud a ^bpakakednganto dagiti taok ken dagiti kakabsatda iti naindaklan ken maudi nga aldaw, a maibatay iti naisurat a balikas ti Dios.

12 Ket ita, maipanggep itoy nga ari Benjamin—adda bassit pannakisupangetna kadagiti taona.

13 Ket napasamak met a dimteng dagiti buyot dagiti Lamanite iti “daga ti Nephi, tapno sarangtenda dagiti taona. Ngem adtoy, inummong ni ari Benjamin dagiti buyotna, ket nakiranget babaen ti pigsa ti takiagna, a nagiggem iti ^bespada ni Laban.

14 Ket iti bileg ti Apo kinasupangetda dagiti kabusorda, agingga a nakapapatayda iti rinibu a Lamanite. Ket napasamak a nakisupangetda kadagiti

Lamanite agingga a napapanawda ida iti amin a daga a tawidda.

15 Ket napasamak a kalpasan ti kaadda dagiti saan a pudno a “Cristo, ken nagkaem dagiti ngiwatda, ken nadusada a maibatay iti nagbasolanda;

16 Ket kalpasan ti kaadda dagiti saan a pudno a propeta, ken saan a pudno a mangaskasaba ken mannursuro kadagiti tao, ket madusa amin dagitoy kas maibatay kadagiti nagbasolanda; ken kalpasan ti adu a panagsusupanget ken adu a panagsisinnuppiat kadagiti Lamanite, adtoy, napasamak a ni ari Benjamin, iti tulong dagiti nasantuan a “propeta nga adda kadagiti taona—

17 Ta adtoy, “nasantuan a tao ni ari Benjamin, ket inturayanna dagiti taona iti kinalinteg; ket adu ti nasantuan a tao iti daga, ket imbagada ti balikas ti Dios nga addaan iti ^bbileg ken turay; ken nagaramatda iti ^cnatadem a balikas gapu iti kinasikkil ti panagtengtengged dagiti tao—

18 Gapuna, iti tulong dagitoy, impasdek pay naminsan ni ari Benjamin, babaen ti panangaramatna iti amin a kabaelan ti bagi ken ti kararuana, kasta met dagiti propeta, ti kappia iti daga.

11a 3 Ne. 5:8–12;

Morm. 1:1–5.

b 2 Ne. 25:18;

29:11; 33:11–15;

3 Ne. 27:23–27.

13a Omni 1:12.

b 1 Ne. 4:9;

2 Ne. 5:14;

Jacob 1:10;

Mosiah 1:16;

DkK 17:1.

15a PNK Anticristo.

16a Enos 1:22.

17a Alma 13:26.

b Alma 17:2–3.

c Moro. 9:4;

DkK 121:41–43.

TI LIBRO NI MOSIAH

KAPITULO 1

Isuro ni ari Benjamin kadagiti annakna a lallaki ti pagsasao ken dagiti padto dagiti ammada—Mataginayon ti pammati ken ti sursuroda gapu kadagiti kasuratan a naitalimeng iti sumagmamano a pinanid—Mapili ni Mosiah nga ari ken maitalek kenkuana dagiti kasuratan ken dadduma pay a banag. Agarup 130–124 s.c.

KET ita awanen ti panagsu-supanget iti amin a “daga ti Zarahemla, kadagiti tao nga adda iti babaen ni ari Benjamin, isu a nagtultuloy ti talinaay ti pakinakem ni ari Benjamin kadagiti nabati nga aldawna.

2 Ket napasamak a naaddaan iti tallo a lallaki nga annak; ket ninagananna ida iti Mosiah, ken Helorum, ken Helaman. Ket in-keddengna a nasken a “masursuruanda iti amin a ^bpagsasao dagiti ammada, tapno agbalindanto a mannakaawat a tao; ken tapno maammuanda ti maipanggep kadagiti padto a nagtaud iti ngiwat dagiti ammada, nga impaima kadakuada ti Apo.

3 Ken kasta met nga insurona kadakuada ti maipanggep kadagiti kasuratan a naikitikit kadagiti pinanid a gambang, a kunaan: Annakko, kayatko a laglagipenyo a no saan a gapu ka-

dagitoy a “pinanid, a naglaon kadagiti kasuratan ken dagitoy a bilin, agtalinaedtayo koma a ^bkuneng, uray kadagitoy a panawen, a ditayo ammo dagiti kinadatdatlag ti Dios.

4 Ta saan koma a mabalin a malagip amin ti amatayo, a ni Lehi, dagitoy a banag, a maisuroda kadagiti annakna, no saan a gapu iti tulong dagitoy a pinanid; ngarud agsipud ta nasuruan iti “pagsasao dagiti Egipto mabasana dagitoy a kitikit, ken maisurona kadagiti annakna, ket maisuroda met ngarud kadagiti annakda, ket maipanggep dagiti bilin ti Dios, agpapan kadagitoy a panawen.

5 Kunak kadakayo, annakko, no saan a gapu kadagitoy a banag, a naidulin ken “naitalimeng babaen ti Dios, tapno ^bmabasa ken maawatantayo dagiti “kinadatdatlagna, ken makitatayo a kanayon dagiti bilinna, a napukawan iti pammati dagiti ammatayo, ket nagbalintayo koma a kas kadagiti kakabsattayo, dagiti Lamanite, nga awan ti ammoda maipanggep kadagitoy a banag, wenno dida pay pasien no maisuro kadakuada, gapu iti ^dnakaugalian dagiti ammada, a saan nga umisu.

6 O annakko, kayatko a laglagipenyo a pudno dagitoy a pag-

[MOSIAH]

1a Omni 1:13.

2a Mosiah 4:14–15;
DkK 68:25, 28.

b Morm. 9:32.

3a PNK Pinanid.

b Alma 37:8–9.

4a JS—P 1:64.

5a PNK Nasantuan

a Kasuratan—

Dagiti maitalimeng

a nasantuan

a kasuratan.

b Deut. 6:6–8.

c PNK Kinadatdatlag
ti Dios.

d Mosiah 10:11–17.

sasao, ken “pudno met dagitoy a kasuratan. Ket adtoy, pudno met dagiti pinanid ni Nephi, a naglaon kadagiti kasuratan ken pagsasao dagiti ammatayo manipud iti panawen nga ipapanawda iti Jerusalem agingga ita; ket maammuantayo ti kinaagpaysoda gapu ta sangsanguentayo ida.

7 Ket ita, annakko, kayatko a laglagipenyo nga “amirisen ida a sireregta, tapno mairanudkayo; ket kayatko a ^btungpalenyo dagiti bilin ti Dios, tapno ‘rumang-aykayo iti daga a maibatay kadagiti ^dkari ti Apo kadagiti ammatayo.

8 Ken adu pay a banag ti insuro ni ari Benjamin kadagiti annakna a lallaki, a saan a naisurat iti daytoy a libro.

9 Ket napasamak a kalpasan ti panangigibus ni ari Benjamin iti pannursurona kadagiti annakna a lallaki, ket limmakay, ket nakitana a nasken a saanen nga agbayag sa matay; ngarud, napanunotna a maikanada nga italekna ti pagarian iti maysa kadagiti annakna a lallaki.

10 Ngarud, pinaayabanna ni Mosiah; ket dagitoy ti balikas nga imbagana kenkuana, a kinunana: Anakko, kayatko nga iwaragawagmo kadagiti amin a tao iti intero a daga, wenno kadagiti “tao ti Zarahemla, ken dagiti tao ni Mosiah nga agna-

ed iti daga, tapno aguummongda sadiay; ta iwaragawagkonto inton bigat kadagiti taok a sika ti ^bari ken mangituray kadagitoy a tao, nga inted kadatayo ti Apo a Diostayo.

11 Ken maysa pay, ikkak ti “nagan dagitoy a tao, tapno mailasindanto sadiay kadagiti amin a tao nga inruar ti Apo a Dios iti Jerusalem; ket aramidek daytoy gapu ta napasnekda a tao a mangtungtungpal kadagiti bilin ti Apo.

12 Ket ikkak ida iti nagan a saanto a pulos a mamansaan, malaksidto iti “panagbasol.

13 Wen, ket kangrunaanna ibagak kadakayo, a no matnagto dagitoy naipangpangruna a tao ti Apo iti “panagbasol, ket agbalinda a nadangkes ken manna-kiabig a tao, ket yawatto ti Apo ida, ket sadiay agbalindanto a ^bnakapsut a kas kadagiti kakabsatda; ket saannanton ida a ‘taginayonen iti awan umarpad a naisangayan a pannakabalina, a kas iti panangtaginayonna ditoy kadagiti ammatayo.

14 Ta kunak kadakayo, a no dina indiaya ti imana iti panna-
kataginayon dagiti ammatayo nalabit a natnagda koma kadagiti ima dagiti Lamanite, ket nagsagabada koma iti panna-kairurumen.

15 Ket napasamak a kalpasan ti panangigibus ni ari Benjamin

6a 1 Ne. 1:3;
2 Ne. 33:10-11;
Moro. 10:27.
7a PnK Nasantuan
a Kasuratan.
b Mosiah 2:22;

Alma 50:20-22.
c Sal. 122:6;
1 Ne. 2:20.
d Alma 9:12-14.
10a Omni 1:14.
b Mosiah 2:30.

11a Mosiah 5:8-12.
12a PnK Basol.
13a Heb. 6:4-6.
b Hel. 4:24-26.
c DkK 103:8-10.

iti panagsaritana iti anakna, nga inikkanna iti rebbengen mai-panggep iti amin nga aramid iti pagarian.

16 Ken mainayon pay, inikkanna pay iti rebbengen mai-panggep kadagiti kasuratan a naikitikit kadagiti “pinanid a gambang; kasta met dagiti pinanid ni Nephi; kasta met, ti ^bespada ni Laban, ken ti ^cbola wenko kompas, a nangiturong kadagiti ammatayo iti langalang, nga insagana ti Apo a mabalin a pakaituronganda, a tunggal maysa a maibatay iti kinatallugod ken kinaregta nga impakitada kenkuana.

17 Ngarud, gapu ta saanda a napudno saanda a nakaadayo wenko nakapagtuloy iti panagdaliasatda, ngem “napasublida, a nakaigapuan ti di pannakaay-ayo ti Dios kadakuada; ket ngarud nadusada iti bisin ken nakaro a panagsagaba, a mangriing kadakuada a manglagip iti pagrebbe-nganda.

18 Ket ita, napasamak a napan ni Mosiah ket inaramidna ti imbilin ti amana kenkuana, ket inwaragawagna kadagiti amin a tao nga adda iti daga a Zarahemla nga aguummongda a sangsangkamaysa sadiay, a mapan iti templo tapno dumngneg kadagiti balikas nga ibaga ti amana kadakuada.

KAPITULO 2

Agbitla ni ari Benjamin kadagiti taona—Lagipenna ti kinalinteg, kinaimbag, ken naespirituan a panagturayna—Bagbagaanna ida nga agpaay iti Nailangitan nga Ari—Agsagabanto dagiti sumuppiat iti Dios iti nakaro a leddaang a kas iti di masebseban nga apuy. Agarup 124 s.c.

KET napasamak a kalpasan a naaramid ni Mosiah ti imbilin ti amana, ken naipakaammona iti amin a daga, nga aguummong nga agkaykaysa dagiti umili iti amin a daga, tapno mapanda iti templo a dumngneg kadagiti sao nga ited ni ari Benjamin kadakuada.

2 Ket dakkal ti bilangda, aduda unay ket saan a mabilang amin ida; ta immaduda iti kasta unay ket pinunnoda ti daga.

3 Ket nangalada met kadagiti “inauna nga urbon dagiti arbanda, tapno mangtedda iti ^bsakripisio ken napuoran a ^cdaton ^dba-baen ti paglintegan ni Moises;

4 Ken tapno mangtedda met iti panagyaman iti Apo a Diosda, a nangyadayo kadakuada iti daga ti Jerusalem, ken nangilisi kadakuada iti ima dagiti kabusorda, ken “nangpili iti nalinteg a tattao a ^bmangsursuro kadakuada, ken kasta met iti nalinteg a tao nga arida, a na-

16a Mosiah 1:3.
 b 1 Ne. 4:8–19;
 DBM 1:13;
 DkK 17:1.
 c 1 Ne. 16:10.
 17a 1 Ne. 18:12–13.

2 3a Gen. 4:4.
 b PNK Sakripisio.
 c 1 Ne. 5:9.
 d 2 Ne. 25:24;
 Alma 30:3;
 34:13–14.

4a PNK Akem,
 Tudingan,
 Tinudingan ti Dios.
 b Mosiah 18:18–22.
 PNK Mangisuro,
 Mannursuro.

ngipasdek iti talna iti 'daga ti Zarahemla, ken nangisuro kadakuada a "mangtungpal iti bilbilin ti Dios, tapno agragsakda ken mapnuanda iti 'ayat iti Dios ken iti amin a tao.

5 Ket napasamak nga idi nakadanonda iti templo, pinatakderda dagiti toldada iti aglawlaw, iti tunggal tao babaen ti "kaamaanna, a buklen ti asawana, ken dagiti annakna a lallaki, ken dagiti annakna a babbai, ken dagiti annakda a lallaki, ken dagiti annakda a babbai, manipud iti inauna agingga iti inaudi, ti tunggal napaglalasin a kamaan.

6 Ket pinatakderda dagiti toldada iti aglawlaw ti templo, a pinasango ti tunggal tao ti "toldana iti templo, tapno iti kasta agyanda lattan iti toldada a dumnggeg iti ibaga ni ari Benjamin kadakuada;

7 Agsipud ta dakkell unay ti ummong ket saan a maisuro amin ida ni ari Benjamin iti uneg ti templo, isu a nangipatakder iti torre, tapno iti kasta mangnggeg dagiti taona dagiti sao a nasken nga ibagana kadakuada.

8 Ket napasamak a nangrugi a nagsao kadagiti taona manipud iti torre; ket saan a mangnggeg ti amin ti saona gapu iti kadakkell ti ummong; gapuna a pinanggepna a maisurat dagiti sao nga isawangna ket maidanon kadagiti saan a makangnggeg iti ti-

mekna, tapno maawatanda met dagiti saona.

9 Ket dagitoy dagiti balikas nga "inyebkas ken pinanggepna a maisurat, a kinunana: Kakabsatko, dakayo amin a naguummong, dakayo a makangnggeg iti sawek kadakayo iti daytoy nga aldaw; gapu ta saankayo a binilin nga umay iti daytoy a lugar tapno ^bpagang-angawan dagiti sao nga innak sawen, ngem 'dumnggekayo koma kaniak, ket luktanyo dagiti lapayagyoy tapno makangnggekayo, ken ti "puspusoyoy tapno maawatanyo, ken ti 'kapanunotanyo tapno maluktan ti imatangyo iti ^fkinadatdatlag ti Dios.

10 Saankayo a binilin nga umay iti daytoy a lugar tapno "agbutengkayo kaniak, wenna tapno panunotenyoy a naidadadumaak iti tao a matay.

11 Ngem kaslaak met la kadakayo, a makarikna iti amin a kita ti pagkurangan ti bagi ken panunot; ngem siak ti pinili dagitoy a tao, ken inikkan-pateg ti amak, ken napalubosan babaen ti ima ti Apo a masapul a siak ti mangituray nga ari dagitoy a tao; ket siak ti nasalimetmetan ken nataginayon babaen ti awan umasping a pannakabalinna, nga agserbi kadakayo iti amin a kabaelan, panunot ken pigsay, nga inted ti Apo kaniak.

12 Kunak kadakayo a kas iti pannakapalubosko a mangbus-

4c Omni 1:12-15.

d Jn. 15:10.

e PNK Ayat.

5a PNK Kaamaan.

6a Ex. 33:8-10.

9a Mosiah 8:3.

b DkK 6:12.

c PNK Imdengan.

d Mosiah 12:27;

3 Ne. 19:33.

e PNK Panunot.

f PNK Kinadatdatlag ti Dios.

10a PNK Buteng.

bos kadagiti aldawko nga agpaay kadakayo, a kas ita a kanito, ket saanak a dimmawat iti “balitok wenno pirak wenno ania man a kita ti kinabaknangyo.

13 Wenno impalubosko a maipupokkayo kadagiti pagbaludan, wenno pagbalinenyo ti tunggal maysa nga adipen, wenno pumatay, wenno mangranggas, agtakaw, wenno makiabigkayo iti asawa ti sabali; wenno pinalubosankayo nga agaramid iti uray ania a kita ti kinadangkes, ngem insurok kadakayo ti panangtungpalyo kadagiti bilin ti Apo, ti amin a banag nga imbilinna kadakayo—

14 Ket uray pay siak, iti bagik, “nagbannogak kadagiti bukodko nga ima nga agserbi kadakayo, tapno saankayo a madagsenan iti panagbuis, ken tapno awan ti umay a nasaem nga ibaklayyo—ket amin dagitoy a banag nga insaok kadakayo, dakayo ti saksi iti daytoy nga aldaw.

15 Nupay kasta, kakabsatko, saanko nga inaramid dagitoy a banag tapno itangsitko, wenno ibagak dagitoy a banag tapno pabasolenkayo; ngem ibagak dagitoy a banag tapno maammuanyo iti nalawag a “pakinakem a masungbatak iti sango ti Dios iti daytoy nga aldaw.

16 Adtoy, kunak kadakayo nga agsipud ta kinunak kadakayo a

binusbosko ti aldawko a nagserbi kadakayo, saanko a panggep ti agparammag, gapu ta agpapaayak laeng iti Dios.

17 Ket adtoy, ibagak dagitoy a banag kadakayo tapno masursuroyo ti “pagsiriban; tapno maammuanyo a no ^bagserbikayo iti ‘padayo a tao, agserserbikayo laeng iti Dios.

18 Adtoy, inawagandak nga ariyo; ket no siak, nga awaganyo iti ariyo, agbannogak tapno “agserbiak kadakayo, saan, aya, a rumbeng nga agbannogkayo nga agserbi iti tunggal maysa?

19 Ket adtoy met, a no siak, nga aw-agawanyo nga ariyo, a nangbusbos iti aldawna a nagserbi kadakayo, ken iti kasta nagserbi iti Dios, magunggongan iti panagyamanyo, O karbennganyo ti “agyaman iti nailangnigan nga Ariyo!

20 Kunak kadakayo, kakabsatko, a no kasapulan nga itedyo amin a panagyaman ken “panagdayaw a kabaelan ti sibubukel a kararuayo, iti dayta ^bDios a nangparsua kadakayo, ken nangsalmemet ken nangtaginayon kadakayo, ken nakaigapuanan ti panagrag-oyo, ken nangipaay iti natalna a panagiagiyo iti tunggal maysa—

21 Kunak kadakayo a no agserbikayo kenkuana a nangparsua kadakayo manipud idi punganay, ken mangtagtaginayon ka-

12a Ara. 20:33–34.

14a 1 Cor. 9:18.

15a PNK Pakinakem.

17a PNK Kinasirib.

b Mat. 25:40;

San. 1:27;

DkK 42:29–31.

PNK Serbisio.

c PNK Kabsat a

Lalaki, Kakabsat;

Kabsat a Babai.

18a Mat. 20:26–27.

19a PNK Agyaman,

Napnuan Yaman,

Panagyaman.

20a 1 Ne. 18:16.

b PNK Dios, Kinadios.

dakayo iti inaldaw, babaen ti panangipabulodna iti angesyo, tapno agbiag, aggunay ken agaramid iti ania man a "pagayatanyo, ken mangtultulong kadakayo iti tunggal kanito—Kunak, no agserbikayo kenkuana iti amin a kabaelanyo, agbalinkayo pay laeng a ^bdi pakairanudan a babaonen.

22 Ket adtoy, ti laeng panangtungpalyo iti bilbilinna ti kalikagumanna kadakayo; ket inkarina kadakayo a no "tungpalenyog dagiti ^bbilinna agrang-aykayo iti daga; ket pulos a dina ^cbaliwan ti saona; ngarud, bendisionan ken parang-ayennakayo no "tungpalenyog dagiti bilinna.

23 Ket ita, kangrunaanna, pinarsuanakayo ken intedna kadakayo ti biagyo, ket siuutangkayo kenkuana gapu iti dayta.

24 Ken maikadua, kalikagumanna nga aramidenyo ti imbilinna kadakayo; gapu ta no aramidenyo, "bendisionannakayo a dagus; ket ngarud nakabayaden kadakayo. Ket dakayo pay laeng ti siuutang kenkuana, ken siuutang pay laeng, ita, ken iti agnanayon; ngarud, ania ti adda a maipagpanakkelyo?

25 Ket ita saludsodek, makai-bagakayo kadi iti uray ania man iti bagiyo? Sungbatankayo, Saan. Diyo pay makuna a maipadakayo iti tapok ti daga; nu-

pay "naparsuakayo iti ^btapok ti daga; ngem adtoy, agpaay kenkuana a namarsua kadakayo.

26 Ket siak, uray siak, nga awawaganyo nga ariyo, saanak a naim-imbag ngem dakayo; agsipud ta naggapuak met iti tapok. Ket makitayo a lumakayakon, ket dandanin yawatko daytoy nainlasagan a bagi iti naggapuanna nga ina a daga.

27 Gapuna, kas iti kinunak kadakayo a nagserbiak kadakayo, a "magmagna nga addaan iti nadalus a konsensia iti sango ti Dios, a kas iti daytoy a kanito kayatko nga urnosenyo ti bagbagiyo, tapno saanak a madil-law, ket iti kasta saanto a maiturong kaniak ti ^bdarayo inton agtakderak nga ukomen ti Dios kadagiti banag nga imbilinna kaniak maipapan kadakayo.

28 Kunak kadakayo a siak ti nangikalikagum a nasken nga agtitiponkayo tapno "ikkatek ti darayo iti kawesko, iti daytoy kanito a dandaniakon mapan iti tanemko, tapno mapanak koma a sitatalna, ket maitipon ti saan a matay nga ^bespirituk kadagiti ^ckoro idiyang ngato a mangikan-kanta iti panagdaydayaw iti nalinteg a Dios.

29 Ken kasta met, kunak kadakayo, a siak ti nangikalikagum nga aguummongkayo, tapno ipalawagko kadakayo a

21a PNK Kinawayang nga Agpili.

b Luc. 17:7-10.

22a Lev. 25:18-19;

2 Ne. 1:9.

b PNK Bilin ti Dios, Dagiti.

c DkK 3:1-2.

d DkK 14:7; 58:2-3.

24a PNK Bendision, Nabendisionan, Pammendision.

25a PNK Agparsua, Panagparsua.

b Gen. 3:19; Jacob 2:21.

27a PNK Magna, Magna iti Dios.

b Jacob 1:19.

28a Jacob 2:2.

b PNK Espiritu.

c Morm. 7:7.

saanton a mabalin a siak ti mannursuroyo, wenko ti ariyo.

30 Ta uray pay iti daytoy a kano, agtigtigergerak iti kasta unay bayat ti panangpadasko a makisao kadakayo; ngem tululongannak ti Apo a Dios, ket pinalubosannak nga agsao kadakayo, ket binilinnak nga ipalawagko ita nga aldaw, a ti anakko a ni Mosiah ti ari ken mangituray kadakayo.

31 Ket ita, kakabsatko, kayatko nga aramidenyo kas iti araramidenyo agingga ita, gapu ta tinungpalyo dagiti bilinko ken dagiti bilin ti amak, ket nagrang-aykayo, ken nailisikayo iti pannakatnag kadagiti ima dagiti kabusoryo, kastanto met a no salimetmetanyo dagiti bilin ti anakko, wenko dagiti bilin ti Dios a maitedto kadakayo babaen kenkuana, agrang-aykayonto iti daga, ket awanto ti bileg kadakayo.

32 Ngem, O tattaok, agannadkayo amangan no rumsuanto ti “riri iti nagbabaetanyo, ket pilienyoy ti agtungpal iti dakes nga espiritu, a naibaga ti amak a ni Mosiah.

33 Ta adtoy, adda rigat a naisaad kenkuana a mangpili nga agtungpal iti dayta nga espiritu; gapu ta no pilienna ti agtungpal kenkuana, ket agtalinaed ken matay a sibabasol, isu met laeng ti agsagaba iti “pannakada-dael ti kararuana ta inawatna ti gunggonana nga ^bagnanayon a panagsagaba, gapu ta sinalu-

ngasingna ti linteg ti Dios a maikaniwas iti ammona.

34 Kunak kadakayo, nga awan ti siasino man kadakayo, malaksid dagiti babassit nga annakyo, ti saan pay a naisuro maipapan kadagitoy a banag, ngem kadakayo a makaammo a siutangakayo iti nailangitan nga Amayo iti agnanayon, a mangted kenkuana ti amin nga adda kadakayo, ken ti bagbagiyo; ken kasta met a naisuro ti maipapan kadagiti kasuratan a naglaon iti padpadto a naibaga babaen dagiti nasantuan a propeta, a kas kadagidi panawen a pinanawan ti amatayo, ni Lehi, ti Jerusalem;

35 Ken kasta met, amin a naibaga dagiti ammatayo agingga ita. Ket adtoy met, insaoda dagiti imbilin ti Apo kadakuada, ngarud, nalinteg ken napudno dagitoy.

36 Ket ita, kunak kadakayo, kakabsatko, a kalpasan a naam-muan ken nasursuroyo amin dagitoy a banag, ket no aglab-singkayo ken agaramid iti maikaniwas iti dayta a naibagan, dakayo ti mangyad-adayo iti bagbagiyo iti espiritu ti Apo, ket awan ti lugarna kadakayo a mangidalan iti kinasirib tapno mabendisionankayo, agrang-ay, ken mataginayon—

37 Kunak kadakayo, a ti tao a mangaramid iti kastoy, isu met laeng ti rummuar a “mangsup-piat iti Dios; ngarud dimngeg ket nagtungpal iti dakes nga es-

32a 3 Ne. 11:29–30.

33a PNK Pannakailunod.

b DKK 19:6, 10–12.

37a Mosiah 3:12;

Hel. 8:24–25.

PNK Yaalsa.

piritu, ket nagbalin a kabusor ti amin a kinalinteg; gapuna, awan ti lugar ti Apo kenkuana, gapu ta saan nga agindeg iti ^bsaan a nasantuan a templo.

38 Ngarud no ^asaan nga agbabawi dayta a tao, ket agtalinaed ken matay a kabusor ti Dios, riingen ti pagayatan ti nailangitan a ^blinteg ti saan a matay a kararuana iti nabig a rikna iti bukodna a ^cbasol, mangpakessen kenkuana iti imatang ti Apo ken mangpunno iti barukongna iti manidsidir a basol, ken sakit, ken saem, a mayarig iti saan a masebseban nga apuy, ket agpangpangato ti gil-ayabna nga awan patinggana.

39 Ket ita kunak kadakayo, nga awan ti lugar ti ^akaasi iti dayta a tao; ngarud, maudi a dusana ti panagituredna iti awan patinggana a panagtutuok.

40 O, kadakayo amin a nataengan, ken kasta met kadakayo nga agkabannuag, ken dakayo a babassit nga ubbing a makawat kadagiti saok, gapu ta imbagak a silalawag kadakayo tapno maawatanyo, ikararagko nga agriingkayo a ^amanglagip iti nakaal-alingget a kasaasad dagiti naglabsing.

41 Ken kasta met, a tarigagayak a dakayo ti mangusig iti bendision ken ^anaragsak a kasaasad dagiti agtungtungpal kadagiti bilin ti Dios. Ta adtoy,

^bnaparaburanda iti amin a banag, a nainlasagan ken naespirituan; ket no agtalinaedda a ^csitutulnog agingga iti kamaudianan maawatdanto idiai ^dlangit, ket makipagtaengdanto iti Dios iti kasasaad nga awan ti gibusna a kinaragsak. O laglagipenyoy, laglagipenyoy a pudno dagitoy a banag; agsipud ta ti Apo a Dios ti nangisao.

KAPITULO 3

Ituloy ni ari Benjamin ti agbitla—Mangisuronto ti Apo a Mannakabalin kadagiti tao iti tabernakulo a pitak—Tumbog ti dara iti amin a puon ti dutdotna iti panangsubbotna kadagiti basol ti lubong—Ti naganna laeng ti pangrugian ti pannakaisalakan—Mabalin nga ikkaten ti tao ti nailubongan a kinatao ket agbalin a Santo babalen iti Pannubbot—Kaslanto iti dan-aw ti apuy ken asupre ti panagrigat dagiti nadangkes. Agarup 124 s.c.

KET manen kakabsatko, kayatko nga awisen ti imatangyo, agsipud ta adu pay ti kayatko nga ibaga kadakayo; ta adtoy, adda dagiti banag nga ibagak kadakayo maipapan iti masakbayan.

2 Ket impakaammo kaniak ti ^aanghel nga imbaon ti Dios dagiti banag nga ibagak kadakayo. Ket kinunana kaniak: Agri-

37b Alma 7:21.

38a PNK Agbabawi, Panagbabawi.

b PNK Linteg.

c PNK Manidsidir a Basol.

39a Alma 34:8–9, 15–16.

PNK Kaasi, Manangngaasi.

40a Alma 5:18.

41a 4 Ne. 1:15–18. PNK Rag-o.

b PNK Bendision, Nabendisionan, Pammendision.

c DKK 6:13.

d PNK Langit.

3 2a PNK Anghel, Dagiti.

ingka; ket nagriingak, ket adtoy nagtakder iti sangok.

3 Ket kinunana kaniak: Agriingka, ket denggem dagiti ibagak kenka; ta adtoy, immayak ta ipalawagko kenka ti ^anaragsak a damag ti naindaklan a panagrag-o.

4 Gapu ta nangngeg ti Apo dagiti kararagmo, ket inukomna ti kinalintegmo, ket imbaonnak a mangibaga kenka tapno agrag-oka; ket sika met ti mangipalawag kadagiti taom tapno mapnekda met iti ragsak.

5 Ta adtoy, umayto ti kanito, iti saan a mabayag, a ti addaan iti bileg, ti ^aApo a Mannakabalin nga agturay, nga isu idi, ita ken manipud iti agnanayon agingga iti agnanayon, bumabanto manipud iti langit kadagiti annak ti tao, ket agtaengto iti ^btabernakulo a pitak, ken makilangento kadagiti tao, agaramidto kadagiti naisangsangayan a ^cmilagro, kas iti panagagas iti masakit, panangpagungar iti natay, panangpapagna kadagiti pilay, panangpasubli iti panangkita dagiti bulsek, ken pannaknggeg dagiti tuleng, ken panangpaimbag iti amin a kita ti sakit.

6 Ket papanawennanto dagiti ^asairo, wenna dagiti dakes nga espiritu nga agtaeng kadagiti puso dagiti annak ti tao.

7 Ket adtoy agsagabanto kadagiti ^asulisog, ken sakit ti bagi, ^bpanagbisin, pannakawaw ken bannog, a nakarkaro pay ngem ti ^cpanagsagaba ti tao, malaksid laeng iti patay; ta adtoy, ti ^ddara rummuarto manipud iti tunggal puon ti dutdot, napalalonto unay ti ^epanagtuokna gapu iti kinadakes ken kinadangkkes dagiti taona.

8 Ket maawaganto iti ^aJesucristo, ti ^bAnak ti Dios, ti ^cAma iti langit ken daga, ti Namarsua iti amin a banag manipud idi punganay; ket maawaganto ti ^dinana iti ^eMaria.

9 Ket adtoy, agdisnudo nga umay, tapno ^amaisalakan dagiti annak ti tao babaen ti ^bpammati iti naganna; ket kalpasan amin dagitoy ibilangdanto a tao, ket ibagada nga adda ^ckinasairona, ket ^dsaplitendanto ken ^eilansadanto iti krus.

10 Ket ^aagungarto iti ^bmaikatlo nga aldaw manipud ken patay; ket adtoy, agtakderto a ^cmangukom iti lubong; ket adtoy, mapa-

3a Luc. 2:10-11.

5a PNK Jehova.

b Mosiah 7:27;

Alma 7:9-13.

c Mat. 4:23-24;

Ara. 2:22;

1 Ne. 11:31.

PNK Milagro.

6a Mar. 1:32-34.

7a PNK Sulisogen, Sulisog.

b Mat. 4:1-2.

c DkK 19:15-18.

d Luc. 22:44.

e Isa. 53:4-5.

8a PNK Dios,

Kinadios—Dios

nga Anak.

b Alma 7:10.

c Hel. 14:12;

3 Ne. 9:15.

d Mat. 1:16;

1 Ne. 11:14-21.

e PNK Maria, Ina ni Jesus.

9a PNK Pannakaisalakan.

b PNK Pammati.

c Jn. 8:48.

d Mar. 15:15.

e Luc. 18:33;

1 Ne. 19:10;

2 Ne. 10:3.

PNK Pannakailansa iti Krus.

10a PNK Panagungar.

b Mat. 16:21;

2 Ne. 25:13;

Hel. 14:20-27.

c PNK Ukom,

Panangukom.

samakto amin dagitoy a banag tapno nalintegto ti pannakaukom dagiti annak ti tao.

11 Gapu ta adtoy, ket ti met ^adarana ti ^bmangsubbot kadagiti basol dagiti ^cnatinnag babaen ti panaglabsing ni Adan, a natay a di nakaammo iti pagayatan ti Dios maipanggep kadakuada, wenzo nagbasol gapu iti ^akinakuneng.

12 Ngem asi pay, asi pay ti makaammo nga isu ket ^asimuppiat iti Dios! Gapu ta saan a mapasamak ti pannakaisalakan malaksid iti babaen ti panagbabawi ken pammati ken ni ^bApo Jesucristo.

13 Ket imbaon ti Apo a Dios dagiti nasantuan a propetana kadagiti annak ti tao, a mangipalawag kadagitoy a banag iti tunggal kabagian, pagilian, ken pagsasao, tapno iti kasta siasino man a mamati nga umayto ni Cristo, isunto ti umawat iti ^apanakapakawan iti basolda, ket agrag-onto iti napalalo, a ^bkasla ketdin immayen kadakuada.

14 Ngem nakita ti Apo a Dios a nasukir dagiti taona, ket nangipaulog iti linteg nga agpaay kadakuada, a kas iti ^apaglintegan ni Moises.

15 Ket adu a pagilasinan, ken kinadatdatlag, ken ^alanga, ken

anniniwan ti imparangna kadakuada, maipanggep iti yaayna; ken kasta met nga imbaga dagiti nasantuan a propeta ti maipapan iti yaayna; ngem pinatangenda latta ti pusoda, ket saanda a naawatan nga awan ti maipaay ti ^bpaglintegan ni Moises malaksid iti pannubbot babaen ti darana.

16 Ket uray pay no mabalin dagiti babassit nga ^aubbing ti agbasol, saanda a maisalakan; ngem kunak kadakayo a ^bnagasatda; ta adtoy, kas ken ni Adan, wenzo babaen iti nakaparsuaan, matinnagda, ket kasta met a subboten ti dara ni Cristo dagiti basolda.

17 Ket kasta met, kunak kadakayo, nga ^aawanto ti sabali a nagan a maited wenzo uray ania a dalan wenzo wagas para iti ^bpannakaisalakan dagiti annak ti tao, no di laeng babaen ti nagan ni ^cCristo, ti Apo a Manakabalin.

18 Ta adtoy isu ti mangukom, ket nalinteg ti panangukomna; ket saan a mapukaw ti maladaga wenzo matay iti kinamaladagana; ngem inumen dagiti tao ti pannakailunod ti kararuada malaksid no ipakumbabada ti bagbagida ket ^aagbalinda a kas babassit nga ubbing, ket mama-

11a PNK Dara.
b PNK Mangsubbot, Pannubbot.
c PNK Pannakatnag da Adan ken Eva.
d 2 Ne. 9:25-26.
12a Mosiah 2:36-38; Hel. 8:25.
PNK Yaalsa.
b PNK Apo.

13a PNK Pannakaugas ti Basbasol.
b 2 Ne. 25:24-27; Jarom 1:11.
14a PNK Paglintegan ni Moises.
15a PNK Jesucristo— Kita wenzo simbolo ni Cristo.
b Mosiah 13:27-32.

16a PNK Ubing, Ubbing.
b Moro. 8:8-9.
17a Ara. 4:10-12; 2 Ne. 31:21.
b PNK Pannakaisalakan.
c PNK Jesucristo— Panangawattayo iti nagan ni Jesucristo.
18a Mat. 18:3.

tida a ti pannakaisalakan idi, ken ita, ken iti masakbayan, ket gapu iti ^bpannubbot ti dara ni Cristo, ti Apo a Mannakabalin.

19 Agsipud ta kabusor ti Dios ti ^anailubongan a tao, ket kastan manipud iti ^bpannakatnag ni Adan, ket kastanto pay, iti agnanayon, malaksid no ^csumuko iti panangawis ti ^dNasantuan nga Espiritu, ken ikkatenna ti nailubongan a kinatao ket agbalin a ^esanto babaen ti pannubbot ni Cristo nga Apo, ket agbalin a kasla ^fubing, natulnog, nadayaw, napakumbaba, naanus, napnuan ayat, siaayat a mangtungpal iti amin a banag a makita ti Apo a rumbeng nga ipabaklay kenkuana, kas iti ubing a natulnog iti amana.

20 Ket kasta met, kunak kadakayo, a dumtengto ti kanito nga agwarasto ti ^apannakaammo iti Mangisalakan iti ^bamin a pagilian, kakabagian, pagsasao, ken umili.

21 Ket adtoy, no dumtengto dayta a kanito, awanto ti masarakan nga awan ti pakababalawanna iti sango ti Dios, malaksid dagiti babassit nga ubbing, babaen laeng iti panagbabawi ken pammati iti nagan ti Apo a Dios a Mannakabalin.

22 Ket kas iti daytoy a kanito, no naisuromton kadagiti taom

dagiti banag nga imbilin kenka ti Apo a Diosmo, iti dayta met laeng a kanito maammuanda nga ^aawan ti basolda iti imatang ti Dios babaen dagiti sao nga imbagak kenka.

23 Ket ita naibagakon dagiti balikas nga imbilin kaniak ti Apo a Dios.

24 Ket kastoy ti kinuna ti Apo: Agtakderdanto a nalawag a pammaneknek a maibusor kadagitoy a tao, iti aldaw ti panangukom; a pakaukomanto ti tunggal tao babaen dagiti aramidna, naimbagda man, wenna dakesda.

25 Ket no dakesda maitunda da iti nakaal-alingget a ^abuya ti basol ken nakarimrimon nga aramid, a makaigapu iti panagkessenda iti sango ti Apo a punon ti ^bpanagladingitda ken awan ngudona a panagrigat, ket manipud iti dayta saandanton a makasubli; ngarud, inumenda ti pannakailunod ti kararuada.

26 Ngarud, imminumda manipud iti kopa ti pungtot ti Dios, a saanen a malibak ti hustisia kadakuada a kas iti panaglaksid a masapul a matnag ni ^aAdan gapu iti pannanganna iti maiparit a ^bbunga; ngarud, awanton ti pannakatunton ti ^cpanangngaasi kadakuada iti agnanayon.

18b Mosiah 4:2; Hel. 5:9.

19a 1 Cor. 2:11–14;

Mosiah 16:2–3.

^a PNK Nailubongan a Tao.

^b PNK Pannakatnag da Adan ken Eva.

^c 2 Cro. 30:8.

^d Moro. 10:4–5.

^a PNK Espiritu Santo.

^e PNK Santo.

^f 3 Ne. 9:22.

20a DKK 3:16.

^b PNK Aramid ti Misionario.

21a PNK Agsungbat,

Kaadda ti

Sungsubatan,

Pakaammo.

25a Alma 5:18; 12:14–15.

^b Morm. 8:38.

26a Morm. 9:12.

^b Gen. 3:1–12;

2 Ne. 2:15–19;

Alma 12:21–23.

^c PNK Kaasi, Manangngaasi.

27 Ket kas iti ^a“dan-aw ti apuy ken asupre ti ^bpanagtuokda, a saan a masebseban ti gil-ayabna, ket agpangato ti asukna iti agnanayon. Kastoy ti imbilin kaniak ti Apo. Amen.

KAPITULO 4

Ituloy ni ari Benjamin ti bitlana—Dumteng ti pannakaisalakan gapu iti Pannubbot—Mamati iti Dios tapno maisalakan—Agnanayon a pannakapunas ti basol babaen ti kinatulnog—Ibinglayanyo dagiti napanglaw iti sanikuayo—Aramidenyo amin a banag babaen iti sirib ken urnos. Agarup 124 s.c.

KET ita, napasamak nga idi maibaga ni ari Benjamin dagiti balikas nga inted ti anghel ti Apo kenkuana, inwarasna dagiti matana iti ummong, ket adtoy nagpakleb dagitoy iti daga, ta simpeg kadakuada ti ^apanagbuteng iti Apo.

2 Ket nakitada dagiti bagida iti ^anailubongan a kasasaad, a ^bnababbaba pay ngem iti tapok ti daga. Ket sangsangkamaysada a nagpukkaw, a kinunada: O, mangngaasika, ket aramatem kadakami ti ^cmanangsubbot a dara ni Cristo tapno magunodmi ti pannakapakawan ti basolmi, ket maugasan dagiti pusomi; gapu ta mamatikami ken

ni Jesucristo, ti Anak ti Dios, a ^anamarsua iti langit ken daga, ken amin a banag; a bumabantokadagiti annak ti tao.

3 Ket napasamak a kalpasan a naisawangda dagitoy a balikas immay kadakuada ti Espiritu ti Apo, ket napnuanda iti ragsak, ta inawatda ti ^apannakapakawan dagiti basolda, ken kinaltalna ti ^bpakinakemda, gapu iti aglapiplapusanan a ^cpammatida ken ni Jesucristo nga umayto, kas iti imbaga kadakuada ni ari Benjamin.

4 Ket linuktan manen ni ari Benjamin ti ngiwatna ket rinugianna ti nagsarita kadakuada, a kinunana: Gagayyem ken kakabsatko, kakabagian ken kakaliak, kayatko manen nga awisen ti imatangyo, tapno denggen ken awatenyo dagiti nabati pay a balikas nga ibagak kadakayo.

5 Ta adtoy, no ti pannakaammo iti kinaimbag ti ^a“Dios iti daytoy a kanito ti nangriing kadakayo a mangusig iti kinaubbawyo, ken kinaawan ti pategyo ken pannakaiderraasyo—

6 Kunak kadakayo, no ^amaubogyo ti kinasayaat ti Dios, ken awan umasping a pannakabalinna, ken ti kinasiribna, ken ti kinaanusna, ken ti naunday a panagsagabana a maipaay kadagiti annak ti tao; ken kasta met, ti ^bpannubbot a naisagana

27a PNK Manidsidir
a Basol.

b 2 Ne. 9:16;
Jacob 6:10;
DkK 76:36.

4 1a PNK Buteng.

2a PNK Nailubongan.

b Hel. 12:7-8.

c Mosiah 3:18;
Hel. 5:9.

d PNK Agparsua,
Panagparsua.

3a PNK Pannakaugas
ti Basbasol.

b PNK Pakinakem.

c PNK Pammati.

5a Moises 1:10.

6a PNK Dios, Kinadios.

b PNK Mangsubbot,
Pannubbot.

manipud iti ‘pannakaparsua ti lubong, tapno iti kasta dumteng kenkuana ti pannakaisalakan a mamataud iti ^apanagta- lekna iti Apo, ken masapul a naregta nga agtungpal kadagiti bilin, ket agtultuloy ti pam- tatina iti unos ti panagbiagna, kayatko a sawen, ti biag ti nain- lasagan a bagi—

7 Kunak, a daytoy ti tao nga umawat iti pannakaisalakan, ba- baen ti pannubbot a naisagana manipud iti pannakaparsua ti lubong nga agpaay iti amin a tao, iti uray ania manipud iti ^apannakatnag ni Adan, wenno dagiti adda, wenno siasino man nga addanto, agpapan pay iti panungpalan ti lubong.

8 Ket daytoy ti pamuspusan tapno dumteng ti pannakaisa- lakan. Ket ^aawan ti sabali a pa- kaisalakanan malaksid iti nai- bagan; wenno adda uray ania nga annuroten a pakaisalaka- nan ti tao, malaksid kadagiti annuroten a naibagakon kada- kayo.

9 Mamatikayo iti Dios; mama- tikayo nga isu, a pinarsuana ti amin a banag, iti langit ken iti daga; mamatikayo nga adda kenkuana amin a ^akinasirib, ken amin a pannakabalin, iti lan- git ken iti daga; mamatikayo a

saan nga ^bammo ti tao ti amin a banag nga ammo ti Apo.

10 Ket manen, mamatikayo a nasken ti ^apanagbabawiyo iti basbasolyo ket iwagsakyo ida, ken agpakumbabakayo iti sa- ngo ti Dios; ken agkiddawkayo a naimpusuan tapno ^bpakawa- nennakayo; ket ita, no ^cmamati- kayo kadagitoy a banag penken- yo nga ^daramidenyo ida.

11 Ket kunak manen kadakayo a kas nasaok idin, a no naubog- yon ti kinadayag ti Dios, wenno naammuanyon ti kinaimbagna ken ^anapadasyon ti ayatna, ken inawatyon ti ^bpannakapakawan ti basbasolyo, a nangted iti ag- laplapanan a ragsak iti kara- ruayo, agpapan pay a kasta ka- yatko a lagipenyo, ken kanayon a laglagipenyo, ti kinaindaklan ti Dios, ken ti ^ckinanumoyo, ken ti ^dkinaimbagna ken ti naunday a panagsagabana a maipaay ka- dakayo, nga awan kaikarianna a nabiag, ket agpakumbabaka- yo iti awan umasping a ^ekina- pakumbaba, nga inaldaw nga ^fumaw-awag iti nagan ti Apo, ken mangitakder iti natibker a pammati iti dayta umayto, a nagaon iti ngiwat ti anghel.

12 Ket adtoy, kunak kadakayo a kanayonkayonto a naragsak no aramidenyo daytoy, ken

6c Mosiah 15:19.

d Sal. 36:7;

2 Ne. 22:2;

Hel. 12:1.

PNK Talek.

7a PNK Pannakatnag da Adan ken Eva.

8a Ara. 4:12;

2 Ne. 31:21;

Mosiah 3:17.

9a Rom. 11:33-34;

Jacob 4:8-13.

b Isa. 55:9.

10a PNK Agbabawi,

Panagbabawi.

b DkK 61:2.

c Mat. 7:24-27.

d 2 Ne. 31:19-21.

11a Alma 36:24-26.

b PNK Pannakaugas ti Basbasol.

c Moises 1:10.

d Ex. 34:6;

Moro. 8:3.

e PNK Napakumbaba,

Kinapakumbaba.

f PNK Kararag.

mapno iti ^aayat ti Dios, ken ^bag-
tultuloy ti pannakapakawan ti
basbasolyo; ket umadunto ti
ammo maipanggep iti dayag
ti namarsua kadakayo, wenna
iti pannakaammo iti nalinteg
ken iti pudno.

13 Ket awanto ti gagemyo nga
agpipinnasakit iti tunggal may-
sa, ngem agbiagkayonto ketdi a
^asitatalna, ken mangipaay iti
tunggal tao ti naikari kenkuana.

14 Ket diyo ipalubos nga agbi-
sin, wenna aglamulamo dagiti
^aannakyo; wenna ipalubos nga
aglabsingda iti linteg ti Dios,
ken ^bagkakabil ken agaapa ti
tunggal maysa, ken agpaay iti
sairo, nga isu ti pangulo ti ba-
sol, wenna dakes nga espiritu a
naibagan dagiti ammatayo a
kabusor ti amin a kinalinteg.

15 Ngem ^aisuroyo ida a ^bmagna
iti dalan ti kinapudno ken kina-
simbeng; isuroyo ida nga ^cag-
pipinnateg, ken agpaay iti tung-
gal maysa.

16 Ken kasta met, a dakayo ti
^atumulong kadagiti makasapul
iti tulungyo; ibinglayanyo iti ta-
raon nga adda kadakayo dagiti
makasapul; ket diyo ipalubos
nga ^bagpalama ken umararaw-
danto kadakayo nga awan ka-
papayanna, ket baybay-anyonto
ida a mapukaw.

17 Nalabit a ^akunaenyonto: Ti
tao ti nangaramid iti kinapim-

pimanna; gapuna a yadayok ti
imak, ket diak ikkan iti makan
wenna ibinglayan iti taraon
tapno saan nga agruam, ta na-
linteg dagiti dusana—

18 Ngem kunak kenka, O tao,
siasino man a mangaramid iti
kastoy addanto nabileg a pang-
gapuanna nga agbabawi; ket
no saan nga agbabawi iti dayta
nga inaramidna, mapukawto a
mamimpinsan, ket awanto ti
lugarna iti pagarian ti Dios.

19 Ta adtoy, saantayo, aya, a
makilimlimos amin? Saantayo
amin, aya, nga italek iti isu met
laeng a Nabiag, nga isu ti Dios,
ti amin a sanikua nga adda ka-
datayo, ti taraon ken pagan-
anay, ken ti balitok, ken ti pi-
rak, ken ti amin a kinabaknang
nga adda kadatayo?

20 Ket adtoy, uray iti daytoy a
kanito, aw-awaganyo ti nagan-
na, ken idawdawatyto ti panna-
kapakawan ti basbasolyo. Ket
pinaaynakayo kadin? Saan; im-
bukbokna ti Espirituna kadaka-
yo, ket nakaragsakanna a pinun-
no dagiti pusoyo iti ^aragsak, ken
kinppetna dagiti ngiwatyto tap-
no dikay makasao, ta nalaus
unay ti ragsakyo.

21 Ket ita, no ti Dios, a namar-
sua kadakayo, nga isu ti pang-
taltalkanyo iti biagyo ken amin
nga adda kadakayo, itedna ka-
dakayo ti ania man a dawaten-

12a PNK Ayat.

^b Mosiah 4:26;
Alma 4:13–14;
5:26–35;
DkK 20:31–34.

13a PNK Mamagkappia.

14a 1 Tim. 5:8;
DkK 83:4.

^b PNK Panagsu-
supanget.

15a DKK 68:25–28;
Moises 6:58.
PNK Mangisuro,
Mannursuro.

^b PNK Magna,
Magna iti Dios.

^c Mosiah 18:21.

16a PNK Kaasi; Serbisio.
^b Deut. 15:7–11;
Prov. 21:13;
Isa. 10:1–2.

17a Prov. 17:5.

20a PNK Rag-o.

yo a nalinteg, a sipapammati, a mamati a makaawatkayo, O ngarud, nasken nga “agbibin-ninglaykayo iti tunggal nga adda kadakayo iti tunggal maysa.

22 Ket no “ukomenyo ti tao nga umar-araraw kadakayo para iti taraonyo tapno saan a maungaw, ket babalawenyo, narkarkaro la ketdi nga amang ti pannakaipakan ti linteg a mangbabalaw kadakayo gapu iti ^bpanangipaidamyoyo iti taraonyo, a saanyo a kukua no di ket kukua ti Dios, nga isu ti akinkukua iti biagyo; nangruna no dikay immararaw, wenna nagbabawiman la koma kadagiti banag a naaramidyoy.

23 Kunak kadakayo, asi pay dayta a tao, agsipud ta kakuyogna a mapukaw dagiti sanikuana; ket ita, ibagak dagitoy a banag kadakuada a “nasaliwanwan kadagiti banag nga adda iti daytoy a lubong.

24 Ket manen, kunak kadagiti nakurapay, dakayo nga awanan ngem ketdi addaan iti umdas, tapno agbiag iti inaldaw; kayatko a sawen a dakayo amin a saan a nangikaso iti agpalpalama ta awanankayo; kayatko a sawenyo iti pusoyo: saanak a nangted ta awananak, ngem “mangtedak no addaanak.

25 Ket ita, no kunaenyo dagitoy a sipupuso, agtalinaedkayo a nadalus, ket no saan “maked-

ngankayo; ket nainkalintegyan ti pannakakednganyo ta agumanyo ti saanyo pay a naawat.

26 Ket ita, gapu kadagitoy banag a nasaok kadakayo— a, gapu iti panagtultuloy ti pannakaugas ti basbasoloy iti inaldaw, tapno “dumatagkayo nga awanan basol iti Dios—kayatko a masapul a ^bmangtedkayo iti sanikuayoy kadagiti “napanglaw, iti tunggal tao a mayannatup iti adda kenkuana, kas iti “panangpakan iti mabisin, panangkawes iti lamulamo, panangsarungkar iti masakit ken panangipaay iti naespirituan ken naindagan a pakalag-ananda, a mayannatup iti pakasapulanda.

27 Ket penkenyo a maaramid amin dagitoy a banag a nainsiriban ken naurnos; agsipud ta saan a masapul nga agtaray ti tao iti “naparpardas ngem iti kabaelanna. Ket manen, nasken a naregta tapno magunodna ti gunggona; gapuna, amin a banag nasken a naurnos ti panakaaramidna.

28 Ket kayatko a nasken a laglagipenyo, a siasino man kadakayo ti bimmulod iti kaarrubana, masapul nga isublina ti banag a binulodna, a maibatay iti nakitulaganna, wenna dakayo ti agbasol; wenna mapabasoloy met ti kaarrubayo.

29 Ket kamaudiananna, saanko a maibaga kadakayo ti amin

21a PNK Serbisio; Pagimbagan.

22a Mat. 7:1-2; Jn. 7:24.

b 1 Jn. 3:17.

23a DkK 56:16.

24a Mar. 12:44.

25a DkK 56:17.

26a PNK Magna, Magna iti Dios.

b Jacob 2:17-19.

c Zac. 7:10;

Alma 1:27.

PNK Limos,

Pananglimos.

d Isa. 58:10-11;

DkK 104:17-18.

27a DkK 10:4.

a banag a mabalin a pagbaso-lanyo; agsipud ta adda dagiti nadumaduma a dalan ken pamuspusan, nga adu unay ket diak ida mabilang.

30 Ngem daytoy laeng ti maku-nak kadakayo, a no saanyo nga ^aannadan ti bagbagiyo, ken ti ^bpampanunoty, ken ti ^csasao-yo, ken ti aramidy, ken tung-palen dagiti bilin ti Dios, ken panagtultulnogyo iti pammati a nanggeganyo maipapan iti yaay ti Apotayo, agpapan pay iti kamaudianan ti biagyo, masapul a mapukawkayo. Ket ita, O tao, laglagipem, ket saanka a mapukaw.

KAPITULO 5

Agbalin dagiti santo nga annak ni Cristo gapu iti pammati—Maawaganda ngarud babaen iti nagan ni Cristo—Bagbagaan ida ni ari Benjamin nga agtalinaed a natibker ken saan a maupay iti nasayaat nga aramid. Agarup 124 s.c.

KET ita, napasamak nga idi binagbagaan ni ari Benjamin dagiti taona, nangibaon iti mapan kadakuada, ta tinarigagayanna a maammuan kadagiti taona no mamatida kadagiti imbaga-na kadakuada.

2 Ket sangsangkamaysada a nangidir-i, a kinunada: Wen, mamatikami kadagiti amin nga insawangmo kadakami; ket kas-

ta met, nga ammomi ti kinatalged ken kinapudnoda, agsipud ta ti Espiritu ti Apo a Mannakabalin amin, a nangipaay iti naindaklan a ^apanagbalbaliw kadakami, wenno iti puspusomi, nga awanen kadakami ti tarigagay nga agaramid iti ^bkinadakes, ngem ti ketdi agtultuloy a panagaramid iti kinaimbag.

3 Ket dakami, kadakami, kasta met, babaen ti agnanayon a kinaimbag ti Dios, ken ti panangiparangarang ti Espirituna, nga addaankami iti naisangsangayan a pannakasirmata iti dayta umay; ket no koma mabalin, maipadtomi ti amin a banag.

4 Ket ti pammatimi kadagiti banag a naibagan ti arimi ti nangted kadakami iti daytoy naindaklan a pannakaammo, gapuna a nagrag-okami iti kasta unay.

5 Ket siaayatkami a ^amakitulang iti Diosmi nga agaramid iti pagayatanna, ken agtungpal kadagiti bilinna iti amin a banag nga ibilinnanto kadakami, iti amin a nabati nga aldawmi, tapno saanmi nga ibaklay ti ^bawan gibusna a panagrigat, a kas iti naibaga ti ^canghel, tapno dimi mainum iti kopa ti pungtot ti Dios.

6 Ket ita, dagitoy ti balikas a tinarigagayan ni ari Benjamin kadakuada; ket kinunana ngarud kadakuada: Dakayo ti nangyebkas kadagiti balikas a tinariga-

30a Alma 12:14.
PNK Aywanan,
Agaywan.
b Mar. 7:18–23.
PNK Pampanunot.

c Mat. 15:18–20.
PNK Bassawang.
5 2a Alma 5:14.
PNK Maipasngay
Manen, Naipasngay

iti Dios.
b Alma 19:33.
5a Mosiah 18:10.
b Mosiah 3:25–27.
c Mosiah 3:2.

gayak; ket nalinteg a katulagan ti intulagyo.

7 Ket ita, gapu iti katulagan nga inaramidyo maawagankayo nga “annak ni Cristo, annakna a lallaki, ken annakna a babbai; ta adtoy, ^bimpasngaynakayo a naspirituan iti daytoy nga aldaw; gapu ta kinunayo a nangabaruangan dagiti “pusoyo gapu iti pammatiyo iti naganna; ngarud, ^dnaipasngaykayo kenkuana ket nagbalinkayo nga “annakna.

8 Ket “nawayawayaankayo babuen daytoy nga ulo, ket ^bawan ti sabali nga ulo a makawayawaya kadakayo. Awan ti sabali a “nagan a naited a paggapuan ti pannakaisalakan; ngarud, kayatko a ^dgun-odenyoy ti nagan ni Cristo, dakayo a nakitulag iti Dios, ta masapul a natulnogkayo agingga iti kanibusanan ti biagyo.

9 Ket napasamak a siasino man a mangaramid iti daytoy masarakanto iti makanawan nga ima ti Dios, ta ammonanto ti nagan a pakaawaganna; agsipud ta mawaganto iti nagan ni Cristo.

10 Ket ita mapasamak, a nasken a maawagan iti “sabali a nagan ti siasino man a di umawat iti nagan ni Cristo; ngarud, masarakannanto ti bagina iti ^bmakanigid ti Dios.

11 Ket kayatko a masapul a laglagipenyoy met, a daytoy ti “nagan a kinunak a masapul nga itedko kadakayo a saan a mabalin a mamulitan, malaksid no aglabsingkayo; ngarud, agannadkayo tapno saankayo nga aglabsing, tapno saan a mapukaw ti nagan iti puspusoyo.

12 Ket kunak kadakayo, kayatko a masapul a laglagipenyoy a “salimetmetan a kanayon ti nagan a naisurat iti puspusoyo, tapno saankayo a masarakan iti makanigid ti Dios, ngem tapno mangngeg ken mailasinyoy ti timmek a mangawag kadakayo, ken kasta met, ti nagan a pangawagna kadakayo.

13 Gapu ta kasano ti “pannakaammo ti tao iti amo a saanna a nagpaayan, ken isu a ganggan-naet kenkuana, ken adayo iti pampanunot ken panggep ti pusona?

14 Ket manen, alaen, aya, ti tao ti asno ti kaarrubana, ket tagikuaenna? Kunak kadakayo: Saan; dina pay pakarikutan a pakanen dagiti arbanna, ngem bugawenna, ken paruarena ida. Kunak kadakayo, a kasta met ti mapasamak kadakayo no saanyo nga ammo ti nagan a mayawag kadakayo.

15 Ngarud, kayatko a tumib-

7a Mosiah 27:24-26;
Moises 6:64-68.
PNK Lallaki ken Babai nga Annak ti Dios.
b PNK Impasngay.
c PNK Puso.
d Mosiah 15:10-11.
PNK Maipasngay

Manen, Naipasngay iti Dios.
e DkK 11:30.
8a Rom. 6:18; Gal. 5:1; Hel. 14:30.
b Ara. 4:10, 12; Alma 21:9.
c Mosiah 26:18.
d Ara. 11:26;

Alma 46:15.
10a Alma 5:38-39.
b Mat. 25:33.
11a Mosiah 1:11-12.
PNK Jesucristo—Panangawattayoy iti nagan ni Jesucristo.
12a DkK 18:23-25.
13a Mosiah 26:24-27.

kerkayo ken saan a maisin, kanyon nga agaramid iti adu a naimbag, tapno ni Cristo, ti Apo a Dios a Mannakabalin amin, "kupikopannakayo, tapno maipankayo idiy langit, tapno maaddaankayo iti agnanayon a pannakaisalakan ken agnanayon a biag, babaen ti sirib, ken pannakabalin, ken kinalinteg, ken kinamanangngaasina a ^bnamarsua iti amin a banag, idiy langit ken iti daga, nga isu ti Dios a kangatuan. Amen.

KAPITULO 6

Isurat ni ari Benjamin ti nagnagan dagiti tao ken mangtuding iti saserdote a mangisuro kadakuada—Agturay ni Mosiah a nalinteg nga ari. Agarup 124–121 s.c.

KET ita, napanunot ni ari Benjamin a maikanada, kalpaskan ti panagsaona kadagiti tao, a nasken nga "alaenna ti nagnagan dagiti amin a nakitulag iti Dios a mangtungpal kadagiti bilinna.

2 Ket napasamak nga awan ti uray no maysa a kararua, malaksid kadagiti maladaga, a di nakitulag ken immawat iti nagan ni Cristo.

3 Ket manen, napasamak nga idi maigibus ni ari Benjamin amin dagitoy a banag, ken maikkan-pategna ti lalaki nga anakna a ni "Mosiah nga ari ken

mangituray kadagiti taona, ken naitednan amin a pagrebbengan maipanggep iti pagarian, ken ^bnakadutoken iti saserdote a "mangisuro kadagiti tao, a sadiay mangnegda koma ken maammuanda dagiti bilin ti Dios, ken riingenna ida a manglagip iti inaramidda a "sapata, pinagawidna ti ummong, ket nagsublida, tunggal maysa, kas maibatay iti kaamaanda, iti balbalayda.

4 Ket nangrugi ti panangisaup ni "Mosiah iti amana nga agturay. Ket nangrugi nga agturay iti maika-sangapulo-ket-tallo a tawenna, a nangbukel, iti agarup uppat a gasut ken pitopulo-ket-innem a tawen manipud iti ^bkanito nga ipapanaw ni Lehi iti Jerusalem.

5 Ket nagbiag pay ni ari Benjamin iti tallo a tawen sakbay a natay.

6 Ket napasamak a sinurot ni Mosiah ti pagayatan ti Apo, ket tinungpalna dagiti pangngedeng ken alagadenna, ket tinungpalna dagiti bilinna iti amin a banag a paaramidna kenkuana.

7 Ket kayat ni ari Mosiah a nasken a sukayen dagiti taona ti daga. Kasta met, kenkuana, nagsukay iti daga, tapno sadiay "saan nga agbalin a dagensen dagiti taona, tapno maaramidna ti maibatay iti inaramid ti amana

15a PNK Pagakeman ken Panagpili; Pannakapasanto.
b Col. 1:16; Mosiah 4:2; Alma 11:39.

6 1a DkK 128:8.
3a Mosiah 1:10; 2:30.
b PNK Orden, Pannakaorden.
c Alma 4:7.
d Mosiah 5:5-7.

4a PNK Mosiah, Lalaki nga Anak ni Benjamin.
b 1 Ne. 1:4.
7a 2 Cor. 11:9.

iti amin a banag. Ket awan ti panagsusupanget kadagiti taona iti las-ud ti tallo a tawen.

KAPITULO 7

Masarakan ni Ammon ti daga a Lehi-Nephi, a ni Limhi ti ari—Balud dagiti Lamanite dagiti tao ni Limhi—Saritaen ni Limhi ti pakasaritanda—Impaneknek ti maysa a propeta (ni Abinadi) a ni Cristo ti Dios ken Ama ti amin a banag—Agani iti alipugpog dagiti agmula iti kinarugit, ket maisalakan dagiti agtalek iti Apo. Agarup 121 s.c.

KET ita, napasamak a kalpasan ti agtultuloy a kinatalinaay ni ari Mosiah iti las-ud ti tallo a tawen, tinarigagayanna a maammuan ti maipanggep kadagiti tao a “napan nagtaeng iti daga a Lehi-Nephi, wenna iti siudad ti Lehi-Nephi; ta awan ti nangngeg dagiti taona kadakuada manipud iti kanito nga ipapanawda iti daga a ^bZarahemla; ngarud, pinagpulkokda babaen ti pannutilda.

2 Ket napasamak nga impalubos ni ari Mosiah a makapan iti daga a Lehi-Nephi ti sangapulo-ket-innem kadagiti napigsa a lallakida, tapno dumamag maipanggep kadagiti kakabsatda.

3 Ket napasamak a nagrubaatda iti kabigatanna, nga inkuyogda ti maysa nga agnagan iti Ammon, gapu ta napigsa ken maingel a lalaki, ken nagtaud iti kaputotan ni Zarahemla; ket isu met ti dadauloda.

4 Ket ita, dida ammo ti turongenda iti panagdaliasatda iti langalang iti idadanonda iti daga a Lehi-Nephi; ngarud nagallaallada iti adu nga aldaw iti kabakiran, a dimmanon pay iti uppat a pulo nga aldaw ti panagallaallada.

5 Ket kalpasan ti uppat a pulo nga aldaw a panagallaallada nakadanonda iti turod, nga amianan ti daga a “Shilom, ket impatakderda idiay dagiti toldada.

6 Ket nangala ni Ammon iti tallo kadagiti kabsatna, nga Amaleki, Helem, ken Hem ti naganda, ket napanda iti daga a “Nephi.

7 Ket adtoy, nasarakanda ti ari dagiti tao nga adda iti daga a Nephi, ken iti daga a Shilom; ket inalikubkob ida dagiti guardia ti ari, ket innalada ida, ken pinungoda ida, ket naipanda iti pagbaludan.

8 Ket napasamak a kalpasan ti pannakaibaludda iti dua nga aldaw naisaklangda manen iti ari, ket nawarwar ti pungoda; ket nagtakderda iti sango ti ari, ket napalubosanda, wenna nabilinda, a nasken a sungbatanda dagiti saludsodna.

9 Ket kinunana kadakuada: Adtoy, siak ni “Limhi, ti lalaki nga anak ni Noe, a lalaki nga anak ni Zeniff, a naggapu iti daga a Zarahemla tapno tawidenna daytoy a daga, a daga dagiti ammada, a nagbalin nga ari babaen ti timek dagiti tao.

10 Ket ita, kayatko a maam-

7 1a Omni 1:27-30.
b Omni 1:13.

5a Mosiah 9:6, 8, 14.
6a 2 Ne. 5:8.

9a Mosiah 11:1.

muan ti gapu ti panagturedyo nga immasideg iti sarikedked ti ciudad, kaano bayat ti kaad-dak, a mismo, a kaduak dagiti guardiak iti ruar ti ruangan?

11 Ket ita, daytoy ti gapuna a tinarigagayak ti pannakaaywan-yo, tapno pagsaludsodankayo, no saan imbilinko koman ka-dagiti guardiak ti panangpatay-da kadakayo. Mapalubosanka-yo nga agsao.

12 Ket ita, idi maammuan ni Ammon a mapalubosan nga agsao, immasideg ket nagkur-no iti sango ti ari; ket kinunana idi umangad manen: O ari, ag-yamanak unay iti Dios ita nga aldaw ta sibibiagak pay, ken mapalubosanak nga agsao; ket ikagumaak ti agsao iti nalawag;

13 Ta naipanamna kaniak a no am-ammonak koma dimo la ketdi tinarigagayan a ma-pungoak. Ta siak ni Ammon, ket nagtaudak iti kaputotan ni "Zarahemla, ket naggapuak iti daga ti Zarahemla tapno du-mamag maipanggep kadagiti kakabsatmi, nga impanaw ni Zeniff iti dayta a daga.

14 Ket ita, napasamak nga idi mangngeg ni Limhi ti imbaga ni Ammon, naragsakan unay, ket kinunana: Ita, ammokon nga awan pangngadua a sibibiag pay dagiti kabsatko iti daga a Zarahemla. Ket ita, agrag-oak; ket ibagakto inton bigat nga agrag-o met dagiti taok.

15 Ta adtoy, adipendakami da-giti Lamanite, ket "agbubuiska-mi iti buis a nadagsen unay nga

ibaklay. Ket ita, adtoy, wayawa-yaandakami dagiti kabsatmi iti pannakaadipenmi, wenna kada-giti ima dagiti Lamanite, ket ag-balinkaminto nga adipenda; ta nasaysayaat nga adipendakami dagiti Nephite ngem iti agbuis-kami iti ari dagiti Lamanite.

16 Ket ita, binilin ni ari Limhi dagiti gardiana a saandan a punguen ni Ammon ken dagiti kabsatna, ngem palubosanda ida a mapan iti turod iti amia-nan ti Shilom, ket itugotda da-giti kabsatda iti ciudad, tapno manganda idiay, ken uminumda, ken makainanada iti bannogda a nagdaliasat; ta adu a banag ti sinagabada; nagsagabada iti bisin, waw, ken bannog.

17 Ket ita, napasamak nga iti kabigatanna inwaragawag ni ari Limhi kadagiti taona, ket iti kas-ta ummongenda ti bagbagida a mapan iti "templo, tapno dum-ngegda iti ibagana kadakuada.

18 Ket napasamak nga idi na-ummongdan ti bagbagida imba-gana kadakuada iti kastoy a wa-gas, a kinunana: O dakayo, a tat-taok, yangadyo dagiti uloyo ket agliwliwakayo; ta adtoy, dayto-yen ti panawen, wenna saanen nga adayo, nga awantayonton iti bileg dagiti kabusortayo, iti laksid ti adu a sinagabatayo, nga awan nagmamaayanna; ngem agtalekak nga adda pay laeng nabati a nasamay a pan-nakidangandang.

19 Ngarud, yangadyo dagiti uloyo, ket agrag-okayo, ket ag-talekkayo iti "Dios, iti dayta a

Dios nga isu ti Dios ni Abraham, ken ni Isaac, ken ni Jacob; ken kasta met, iti Dios a ^bnangyadayo kadagiti annak ti Israel iti Egipto, ken nangibilin a nas-ken a magnada iti namaga a daga iti ibaballasiwda iti Nalabaga a Baybay, ken pakanenna ida iti ‘mana tapno saanda a maungaw iti langalang; ken adu pay a banag ti inaramidna kadakuada.

20 Ket manen, “impanaw ti isu met laeng a Dios dagiti ammatayo iti Jerusalem, ket intalimeng ken tinaginayonna dagiti taona agingga ita; ket adtoy, gapu iti kinamanagbasoltayo ken ti makarimon nga aramid-tayo ti nangigapuanna a maadipentayo.

21 Ket dakayo amin ti saksi ita nga aldaw, a ni Zeniff, a nagbalin nga ari dagitoy a tao, isu a “naregget unay nga agtawid iti daga dagiti ammana, ngarud iti pannakaallilawna iti sikap ken kinaulbod ni ari Laman, a nakitulag ken ni ari Zeniff, ken nangisuko iti panagtagikua iti paset ti daga, wenna uray pay ti ciudad a Lehi-Nephi, ken ti ciudad a Shilom; ken amin a daga iti aglawlawna—

22 Ket inaramidna amin dagitoy, nga awan sabali a panggepna no di ti “panangpaadipenna kadagitoy a tao. Ket adtoy, agbuistayo ita a panawen iti ari dagiti Lamanite, iti gatad ti kagudua ti maistayo, ken ti seba-

datayo, ken uray pay ti amin a kita ti binukeltayo, ken kagudua ti annak dagiti pangen ken arbantayo; ken uray pay ti kagudua ti amin a kukuatayo a dawaten kadatayo ti ari dagiti Lamanite, wenna ti biagtayo.

23 Ket ita, di kadi nadagsen unay daytoy a yabaga? Ket daytoy, sagsagabaentayo, saan kadi a nakaro? Ita adtoy, anian a nagkaro a puon ti pagladingintantayo.

24 Wen, kunak kadakayo, nakaro dagiti puon ti ladingittayo; ta adtoy manon ti napapatay kadagiti kabsattayo, ket naitubukbok ti darada nga awan kapapayanna, ket gapu amin dagitoy iti kinamanagbasol.

25 Ta no saan koma a natnag dagitoy a tao iti panagbasol saan la ketdi nga impalubos ti Apo nga umasideg kadakuada ti nabileg a sairo. Ngem adtoy, dida denggen dagiti balikasna; ngem timmaud ti panagsusupangetda, a nakaro unay a naitubukbukan ti darada.

26 Ket pinapatayda ti “prope-ta ti Apo; wen, ti napili a tao ti Dios, a nangibaga kadakuada ti kinadangkesda ken ti makarimon nga aramidna, ken nangipadto iti adu a banag a mapasamak, wen, uray pay ti yaay ni Cristo.

27 Ket gapu ta imbagana kadakuada a ni Cristo ti “Dios, ti Ama ti amin a banag, ken imbagana nga agparangto a kalang-

19b Ex. 12:40–41;
Alma 36:28.
c Ex. 16:15, 35;
Num. 11:7–8;

Jos. 5:12.
20a 1 Ne. 2:1–4.
21a Mosiah 9:1–3.
22a Mosiah 10:18.

26a Mosiah 17:12–20.
27a PñK Dios, Kinadios.

langa ti tao, ken isu ti ^blanga a nakaparsuaan ti tao idi punganay; wenzo iti ababa a pannaoy, naparsua ti tao a kalanglanga ti “Dios, ket bumabanto ti Dios kadagiti annak ti tao, ket maaddaanto iti lasag ken dara, ket mapanto iti amin a paset ti lubong—

28 Ket ita, gapu ta imbagana daytoy, pinapatayda; ken adu pay a banag ti inaramidda a nangaron iti pungtot ti Dios kadakuada. Ngarud, asino ti masdaaw iti pannakaadipenda, ken nadusada iti nakaro a panagsagaba?

29 Ta adtoy, kinuna ti Apo: diak “arayaten dagiti taok iti aldaw a panagbasolda; ngem abbengakto ti dalanda tapno sanda a rumang-ay; ket agbalin ti aramidda a tubengda.

30 Ket manen, kinunana: No agmula dagiti taok iti “kinarugit ^baniendanto ti taep iti alipugpog; ket sabidongto ti ibungana.

31 Ket kinunana manen: No agmula dagiti taok iti kinarugit aniendanto ti angin “daya, a mangyeg iti madagdagus a panakadadael.

32 Ket ita, adtoy, natungpalen ti kari ti Apo, ket nadusa ken nagsagabakayo.

33 Ngem no “agsublikayo iti Apo a naimpusuan ti panggepyo, ken agtalekkayo kenkuana, ken agserbikayo kenkuana iti

amin a kinaregta ti panunot, no aramidenyo daytoy, wayawayaannakayo, a maibatay iti pagayatan ken pakaragsakanna, iti pannakaadipen.

KAPITULO 8

Isuro ni Ammon dagiti tao ni Limhi—Adalenna dagiti duapulo-ket-uppat a pinanid a Jaredite—Mabalin a maipatarus dagiti nagkauna a kasuratan babaen dagiti padto—Awan ti nabilbileg a sagut ngem ti kinamammadto. Agarup 121 s.c.

KET napasamak a kalpasan ti panangigibus ni ari Limhi ti pannakisaona kadagiti taona, ta adu a banag ti imbagana kadakuada ken sumagmamano laeng kadagitoy ti insuratko itoy a libro, imbagana kadagiti taona ti amin a banag maipanggep kadagiti kakabsatda nga adda iti Zarahemla.

2 Ket imbilinna a sumango ni Ammon iti ummong, ket ulitenna kadakuada amin a napagteng dagiti kabsatda manipud iti panawen nga ipapanaw ni Zeniff iti daga agpapan pay iti panawen a panangipanawna iti bagina iti daga.

3 Ken inulitna met kadakuada dagiti naudi a balikas nga insuro kadakuada ni ari Benjamin, ket inlawlawagna dagitoy kadagiti tao ni ari Limhi, tapno

27b Gen. 1:26–28;
Ether 3:14–17;
DkK 20:17–18.
c Mosiah 13:33–34;
15:1–4.

29a 1 Sam. 12:15;
2 Cro. 24:20.
30a PNK Rugit,
Kinarugit.
b Gal. 6:7–8;

DkK 6:33.
PNK Ani.
31a Jer. 18:17;
Mosiah 12:6.
33a Morm. 9:6.

bareng maawatanda amin a balikas nga ibagana.

4 Ket napasamak a kalpasan ti panangaramidna amin kadagitoy, a pinalubosan ni ari Limhi ti ummong, ket imbilinna nga agsubli ti tunggal maysa iti balayna.

5 Ket napasamak nga imbilinna a dagiti pinanid a naglaon iti "kasuratan dagiti taona manipud iti panawen nga ipapanawda iti Zarahemla, nasken a maited ken ni Ammon, tapno mabasana ida.

6 Ita, apaman a nabasa ni Ammon ti kasuratan, dinamag ti ari kadakuada tapno maammuanna no maibuksilanna dagiti pagsasao, ket imbaga kenkuana ni Ammon a saan.

7 Ket imbaga ti ari kenkuana: Iti leddaangko gapu iti panagsagaba dagiti taok, ibilinko a nasken nga agdaliasat ti uppata-pulo-ket-tallo a taok iti langalang, ket iti kasta bareng no masarakanda ti daga a Zarahemla, tapno maidawatmi kadagiti kabsatmi a wayawayaandakami iti pannakaadipenmi.

8 Ket nayaw-awanda iti langalang iti las-ud ti adu nga aldaw, ngem naregtada latta, ket nagsublida itoy a daga a dida nasarakan ti daga a Zarahemla, a nagdaliasatda iti daga iti adu a kadandanuman, a nakaduktalanda iti daga a naplagan iti tultulang ti tattao, ken ay-ayup, ken naplagan pay iti rebba ti paspasdek ti nadumaduma a kita, a nadukta-

landa ti daga a nagbiagan ti tattao a kas iti kaadu ti pangen ti Israel.

9 Ket para iti pammaneknek a pudno dagiti banag a nasaoda nangyawidda iti "duapulo-ket-uppat a pinanid a napno iti kikitit, ket puroda a balitok.

10 Ket adtoy, met, nagyawidda iti "kabal, a dadakkel, a naaramidda iti ^bgambang ken kobre, ket nalagdada.

11 Ket manen, nagyawidda iti espada, awanen ti putanda, ken kinnanen ti lati dagiti tademda; ket awan ti asino man iti daga a makaibuksil iti pagsasao a naikitikit kadagiti pinanid. Ngarud kunak kadakayo: Diyo kadi maipatarus?

12 Ket kunak manen kadakayo: Adda kadi asino man nga ammoyo a makaipatarus? Ta tarigagayak a nasken a maipatarus dagitoy a kasuratan iti pagsasaotayo; ta, nalabit, a maammuantayo kadagitoy dagiti nabati kadagiti tao a nadadael, a nagtaudan dagitoy a kasuratan; wenna, nalabit, a maammuantayo kadagitoy a tao a nadadael; ket tarigagayak a maammuan ti puon ti nakadadaelanda.

13 Ita kinuna ni Ammon kenkuana: Maipanamnamak a maibagak kenka, O ari, ti tao a "makaipatarus kadagitoy a kasuratan; ta adda kenkuana daytoy tapno makitana, ken maipatarusna amin a kasuratan iti nagkauna a panawen; ket sagut dayta a naggapu iti Dios. Ket maawagan dagita a banag iti

8 5a Mosiah 9-22.
9a Ether 1:1-2.

10a Ether 15:15.
b Ether 10:23.

13a Mosiah 28:10-17.

^bagibukbuksil, ket awan ti tao a makakita kadagitoy malaksid no nabilin, malaksid no nasken nga adalenna ti saan a masapul ket nasken a mapukaw. Ket asino man a nabilin a mangkita kadakuada, maawagan met iti ‘mammadto.

14 Ket adtoy, ti ari dagiti tao nga adda iti Zarahemla ti tao a nabilin a mangaramid kadagitoy a banag, ken addaan iti naindaklan a sagut a naggapu iti Dios.

15 Ket kinuna ti ari a nabilibleg ti mammadto ngem ti propeta.

16 Ket kinuna ni Ammon a mammaltiing ti mammadto ket kasta met ti propeta; ket awan ti nabilibleg a sagut a magun-od ti tao, malaksid no adda kenkuana ti pannakabalin ti Dios, a di kabaelan ti asino man a tao; ngem maaddaan met ti tao iti naindaklan a pannakabalin nga ited kenkuana ti Dios.

17 Ngem maammuan ti mammadto dagiti banag a napalabas, ken dagiti banag nga umay, ket maipalgak kadakuada amin a banag, wenna, nasaysayaat pay, maipakita dagiti nalimed a banag, ket mailawlawag dagiti nalimed a banag, ket ipakaammo da dagiti banag a di ammo, ket ipakitadanto met amin a banag a saan koma a mabalin a maammuan.

18 Kasta ti pannangted ti Dios iti wagas a ti tao, babaen ti pammati, mabalinna ti agaramid iti nakaskasdaaw a milagro; ngarud agbalin a pangnamnamaan dagiti padana a tao.

19 Ket ita, nalaus ti rag-o ti ari idi maibaga ni Ammon amin dagitoy a balikas, ket nagyaman iti Dios, a kinunana: Awan duadua a naglaon dagitoy a pinanid iti “naindaklan a kinadatdatlag, ket awan duadua a naisagana dagitoy nga agibukbuksil iti panggep a mangipakita amin dagiti nasao a datdatlag kadagiti annak ti tattao.

20 O anian a kinadatdatlag dagiti aramid ti Apo, ken anian a nagpaut ti panagsagabana kadagiti taona; wen, ken anian a kinabulsek ken ti kinarigat a makaaw-awat dagiti annak ti tattao; ta dida tuntonen ti sirib, wenna tarigagayanda man la koma nga iturayanna ida!

21 Wen, kasda la iti atap a pangen a timmaray manipud iti pastor, ket nagwarawara, ket nabugtak, ken linamut ida dagiti ayup iti kabakiran.

TI KASURATAN NI ZENIFF—Ti pakaammo dagiti taona, iti panawen nga ipapanawda iti Zarahemla agingga iti panawen a nawayawayaanda kadagiti Lamanite.

Sakupenna ti kapitulo 9 agingga iti 22.

KAPITULO 9

Idauluan ni Zeniff ti bunggoy a naggapu iti Zarahemla a pangagaw iti daga a Lehi-Nephi—Palubosan ida ti ari a Lamanite nga agtawid iti daga—Adda gubat iti nagbae-

tan dagiti Lamanite ken dagiti tao ni Zeniff. Agarup 200-187 s.c.

SI AK, ni Zeniff, kas nasuruan iti amin a pagsasao dagiti Nephite, ken kas addaan iti pannakaammo iti “daga a Nephi, wenko iti daga nga immuna a tawid dagiti ammami, ken kas naibaon nga espia kadagiti Lamanite tapno espiaak ti bunggoyda, tapno madarup ken mapapatay ida ti buyotmi—ngem idi makitak nga adda naibag kadakuada kinalikagumak a saanda a mapapatay.

2 Ngarud, inrupirko kadagiti kabsatko iti langalang, ta kayatko a makitulag ti agturaymi kadakuada; ngem gapu ta naunget ken mammapatay a tao imbilinna ti pannakapapatayko; ngem naisalakanak iti pannakaibukbok ti nabuslon a dara; ta nagrangget dagiti amma, ken dagiti agkakabsat, ayingga nga adadu iti bilang ti buyotmi ti napapatay iti kabakiran; ket nagsublikami, dakami a naisalakan, iti Zarahemla, a mangipakaammo iti dayta nga estoria kadagiti assawa ken annakda.

3 Ken mainaig pay, gapu iti essemko a mangtawid iti daga dagiti ammak, nangurnongak iti agtarigagay a mapan agtagikua iti daga, ket inrugimi manen ti nagdaliasat iti langalang iti papanmi iti daga; ngem narparigatkami iti bisin ken nakaro a panagsagaba; ta nabuntogkami a manglagip iti Apo a Diosmi.

4 Nupay kasta, kalpasan ti adu nga aldaw a panagallaalla iti langalang impatakdermi dagiti toldami iti nakapapatayan dagiti kakabsatmi, nga asideg iti daga dagiti ammami.

5 Ket napasamak a napanak manen a kinuyog ti uppat kadagiti taok iti ciudad, iti ari, tapno maammuak ti kapanunotan ti ari, ken tapno maammuak no mabalinko ti sumurot kadagiti taok a mangtagikua iti daga a sitatalna.

6 Ket napanak iti ari, ket intulagna kaniak a mabalinko ti mangtagikua iti daga a Lehi-Nephi, ken iti daga a Shilom.

7 Ken imbilinna met a nasken a pumanaw dagiti taona iti daga, ket mapanak ken dagiti taok iti daga tapno tagikuaenmi.

8 Ket rinugianmi ti nagpatakder iti pasdek, ken ti nangtariamaan kadagiti sarikedked ti ciudad, wen, uray pay dagiti sarikedked ti ciudad ti Lehi-Nephi, ken ti ciudad ti Shilom.

9 Ket rinugianmi a sinukay ti daga, wen, uray pay ti amin a kita ti bukbukel, ti bukbukel ti mais, ken ti trigo, ken ti seba-da, ken ti neas, ken ti sheum ken bukbukel ti nadumaduma a bungbunga; ket rinugianmi ti nagpaadu ken rimmang-ay iti daga.

10 Ita ti kinasikap ken kina-manangallilaw ni ari a Laman, ti “namagbalin kadagiti taok nga adipen, ket insukona ti daga a tagikuaenmi koma.

11 Ngarud napasamak, a kal-

pasan ti panagnaedmi iti daga iti las-ud ti sangapulo-ket-dua a tawen in-inut a nariribukan ni ari Laman, amangan ta iti ania man a wagas agbalin a malalaki dagiti taok iti daga, ket saanda idan a madaeran ket agbalinda nga adipen.

12 Ita sadut ken "managruk-babda a tao iti didiosen; ngarud tinarigagayanda nga agbalinkami nga adipen, tapno busogenda ti bagbagida kadagiti nagbannoganmi; wen, tapno pagpiestaanda dagiti pastormi iti talon.

13 Ngarud napasamak a sinugsogan ni ari Laman dagiti taona a makiriri kadagiti taok; ngarud nangrugi ti gubgubat ken panagsusupanget iti daga.

14 Ta, iti maika-sangapulo-ket-tallo a tawen a panagturayko iti Nephi, iti adayo nga abagatan ti Shilom, bayat ti panangpad-padigos ken panangtartaraken dagiti taok kadagiti pastorda, ken panagsuksukayda kadagiti dagada, adu a pangen ti Lamanite ti nangraut kadakuada ket pinapatayda ida, ken tapno maalada dagiti pastorda, ken mais kadagiti talonda.

15 Wen, ket napasamak a nag-talawda, amin dagiti saan a naparmek, uray iti siudad ti Nephi, ket inawagandak a salaknibda.

16 Ket napasamak nga inarmasak ida iti bai, ken iti pana, iti espada, ken iti palang, ken iti pang-or, ken iti palsiit, ken iti amin a kita ti armas a mabalinda

mi nga aramiden, ket rinautmi kadagiti taok dagiti Lamanite.

17 Wen, babaen ti bileg ti Apo napanmi ginubat dagiti Lamanite; ta napasnekkami kadagiti taok a nagdawat iti Apo a dinakami koma baybay-an a maitebbang iti ima dagiti kabusormi, ta nariingkami a manglagip iti pannakawayawaya dagiti ammami.

18 Ket "dinengngeg ti Dios ti dawatmi ken sinungbatanna dagiti kararagmi; ket napankami babaen ti bilegna; wen, napanmi ginubat dagiti Lamanite, ket iti maysa nga aldaw ken maysa a rabii nakapapataykami iti tallo ribu ken uppat-a-gasut-ket-tallo; nagpapataykami kadakuada agingga a napapanawmi ida iti dagami.

19 Ket siak, a mismo, iti imak, timmulongak a nangitanem kadagiti minatayda. Ket adtoy, iti nalabes a leddaang ken ladingitmi, dua gasut ken pitopulo-ketsiam ti natay kadagiti kabsatmi.

KAPITULO 10

Matay ni ari Laman—Narungsot ken nakaam-amak ken mamati iti saan a pudno a kaugalian dagiti taona—Rimbawan ida ni Zeniff ken dagiti taona. Agarup 187–160 s.c.

KET napasamak a rinugianmi manen ti nangbangon iti pagarian ken rinugianmi manen ti nagtagikua iti daga a sitatalna. Ket imbilinko nga adda koma armas a pakigubat a naaramid

iti amin a kita, tapno iti kasta adda armas dagiti taok a kala-sagda iti panawen a yaay manen dagiti Lamanite a manggubat kadagiti taok.

2 Ket nangikabilak iti guardia iti aglawlaw ti daga, tapno saan a makastrek manen dagiti Lamanite a dimi madlaw ket dada-elendakami; ket kasta ti panang-guardiak kadagiti taok ken dagiti pastorko, ket inlisik ida iti pannakatnagda iti ima dagiti kabusormi.

3 Ket napasamak a tinawidmi ti daga dagiti ammami iti adu a tawen, wen, iti las-ud ti duapulo-ket-dua a tawen.

4 Ket imbilinko a nasken a sukayen dagiti lallaki ti daga, ket agpatuboda iti amin a kita ti ^abukbukel ken amin a kita ti nadumaduma a bungbunga.

5 Ket imbilinko nga agtibbi dagiti babbai, ken agbannog, ken agrabaho, ken agabel iti amin a kita ti nalamuyot a seda, wen, ken amin a kita ti ^alupot, tapno mailemmengmi ti kinalamulamomi; ket iti kasta rumang-aykami iti daga—iti kasta nagtultuloy ti talnami iti daga iti las-ud ti duapulo-ket-dua a tawen.

6 Ket napasamak a natay ni ari ^aLaman, ket nangrugi a simublal ti anakna a nagturay. Ket rinugianna a sugsgogan dagiti taona a mangbusor kadagiti taok; ngarud nagsaganada a makigubat, ken umay makidangang kadagiti taok.

7 Ngem imbaonko dagiti es-

piak iti aglawlaw ti ^aShemlon, tapno maduktalak ti panagsagsaganada, tapno maguardiaak ida, tapno saanda a maraut dagiti taok ket dadaelenda ida.

8 Ket napasamak nga immayda iti amianan ti Shilom, iti adu a pangenda, ^atattao a nagtagiarmas iti ^bbai, ken iti pana, ken iti espada, ken iti palang, ken iti bato, ken iti palsiit; ket awan ti abbong ti uloda a pinakalboda; ket nabariksanda iti lalat iti lomoda.

9 Ket napasamak nga imbilinko a mailemmeng iti langalang dagiti babbai ken annak dagiti taok; kasta met nga imbilinko nga amin dagiti lallaki a maka-iggem iti igam, kasta met dagiti agtutubo a lallaki a makabael nga agiggem iti igam, aguur-nongda a sangsangkamaysa a makidangang kadagiti Lamanite; ket inikkak ida iti saad, tunggal lalaki a mainugot iti tawenna.

10 Ket napasamak a napankami nakidangang kadagiti Lamanite, ket siak, mismo a siak, iti kinalakaykon, napanak met nakidangang kadagiti Lamanite. Ket napasamak a napankami nakidangang babaen ti ^abileg ti Apo.

11 Ita, awan ti ammo dagiti Lamanite maipanggep iti Apo, wenno ti bileg ti Apo, ngarud nagpannurayda iti pigsada. Ngem napigsada latta a tao, kas iti kinabileg ti tattao.

12 ^aNarungsotda, ken nakaam-

10 ^a Mosiah 9:9.

5^a Alma 1:29.

6^a Mosiah 9:10-11; 24:3.

7^a Mosiah 11:12.

8^a Jarom 1:8.

^b Alma 3:4-5.

10^a P^{NK} Talek.

12^a Alma 17:14.

amak, ken mammapatayda a tao, a mamati iti ^bkaugalian dagiti ammada, nga isu daytoy — Mamatida a napapanawda iti Jerusalem gapu iti kinamanagbasol dagiti ammada, ken dinangran ida dagiti kabsatda iti langalang, ken nadangranda bayat ti ibaballasiwda iti baybay;

13 Ket manen, a nadangranda bayat ti kaaddada iti daga nga “immuna a tawidda, kalpasan ti ibaballasiwda iti baybay, ket amin dagitoy gapu ta natultulnog ni Nephi a nangtungpal kadagiti bilin ti Apo — ngarud ^bkinanunongan ti Apo, ta nangingeg ti Apo dagiti kararagna ken sinungbatanna ida, ket indauluanna ida iti panagdaliasatda iti langalang.

14 Ket kinapungtot dagiti kabsatna agsipud ta dida ^anaawatan ti pannakilangen ti Apo; ^bkinapungtotda met maipuon iti dandum agsipud iti sukirda iti Apo.

15 Ket manen, kinapungtotda idi makadanonda iti naikari a daga, agsipud ta kinunada nga innalana ti ^akarbengan dagiti tao a mangituray; ket kinalikagumanda a patayen.

16 Ket manen, kinapungtotda agsipud ta napan iti langalang kas iti imbilin kenkuana ti Apo, ket innalana dagiti pinanid a gambang a nakaikitikitan dagiti ^akasuratan, ta kinunada a ^btinakawna ida.

17 Ket kasta nga insuroda dagiti annakda a manggura kada-

kuada, ken nasken a patayenda ida, ken nasken a takawan ken samsamanda ida, ken aramidenda ti amin a kabaelanda a mangdadael kadakuada; ngarud awan inggana ti gurada kadagiti annak ni Nephi.

18 Ta daytoy ti talaga a gapu ni ari Laman, babaen ti kinasi-kapna, ken ti naulbod a kinamanangallilawna, ken dagiti makayayo a karina, a nangallilaw kaniak, nga intugotko dagiti taok ditoy a daga, tapno bareng madadaelda ida; wen, ket nagsagabatayo iti daga kadagitoy a panawen.

19 Ket ita siak, ni Zeniff, kalpasan ti panangibagak amin kadagitoy a banag kadagiti taok maipanggep kadagiti Lamanite, pinarugsok ida a makidangang iti amin a kabaelanda, nga agtalekda iti Apo; ngarud, nakirupirkami kadakuada, iti sangunsango.

20 Ket napasamak a pinapanawmi ida iti dagami; ket pinapataymi ida iti nakaro a pammapatay, nakaad-aduda ket dimi ida mabilang.

21 Ket napasamak a nagsublikami manen iti dagami, ket rinugian manen dagiti taok a sinango dagiti pastorda, ken nangsukay iti dagada.

22 Ket ita siak, gapu ta lakayakon, inyawatko ti pagarian kadagiti annakko a lallaki; ngarud, awanen ti maibagak. Ket sapay koma ta bendisionan ti Apo dagiti taok. Amen.

12b 2 Ne. 5:1–3.

13a 1 Ne. 18:23.

b 1 Ne. 17:35.

14a 1 Ne. 15:7–11.

b 1 Ne. 18:10–11.

15a 2 Ne. 5:3.

16a 2 Ne. 5:12.

b Alma 20:10, 13.

KAPITULO 11

Kinadangkes ti panangituray ni ari Noe—Agrennek iti naringgor a panagbiag iti sidong dagiti assawa ken kamalalana—Ipadto ni Abinadi a maadipen dagiti tao—Panggepen a patayen ni ari Noe. Agarup 160-150 s.c.

KET ita napasamak nga intalek ni Zeniff ti pagarian ken ni Noe, maysa kadagiti annakna a lallaki; ngarud rinugian ni Noe nga insaup ti panagturayna; ket sanna a sinurot dagiti wagas ti amana.

2 Ta adtoy, dina tinungpal dagiti bilin ti Dios, ngem sinurotna ti pagesman ti riknana. Ket naaddaan iti adu nga assawa ken “kamalala. Ket ^bpinalugodanna dagiti taona nga agaramid iti basol, ken agaramid iti makadurmen iti imatang ti Apo. Wen, ken ^cnakiinnabigda ken amin a kita ti kinadangkes.

3 Ket inkeddengna ti apagkalima a buis ti amin a sanikuada, ti apagkalima ti balitok ken pirakda, ken apagkalima ti ^anasilengda, ken ti kobreda, ken ti gambangda ken ti landokda; ken ti apagkalima ti urbonda; kasta met ti apagkalima ti amin a bukbukelda.

4 Ket innalana amin dagitoy a pangsalaknibna iti bagina, ken kadagiti assawa ken kamalalana; ken kadagiti saserdotena, ken dagiti assawa ken kamala-

lada; kasta ti panangbaliwna iti pannakaipagna ti pagarian.

5 Ta inikkatna amin dagiti saserdote a pinusgan ti amana, ket nangtuding iti kabarbaro a sukatda, a kas kadagiti napalangguad.

6 Wen, ket kasta ti pannakasalaknibda iti kinasadutda, ken iti panagrukbabda iti didiosen, ken iti kinamannakiabigda, babaen ti buis nga impaulog ni ari Noe kadagiti taona; kasta ti nalabes a panangitandudoda iti kina-managbasol.

7 Wen, ket nagbalinda pay a managrukbab iti didiosen, agsipud ta naallilawda iti ulbod ken makapatiray-ok a balikas ti ari ken dagiti saserdote; ta nagibagada iti balikas a makapatiray-ok kadakuada.

8 Ket napasamak a nangbangon ni ari Noe iti nadaeg ken dadakkel a pasdek; ket inarkosanna iti kayo a kapintasan ti pannakaaramidna, ken amin a kita ti napateg a bambanag, a balitok, ken pirak, ken landok, ken gambang, ken nasileng, ken kobre.

9 Ken nangbangon met iti dakkel a palasiona, ken trono iti tengnga daytoy, babaen amin iti kayo a kapintasan ken naarkosan iti balitok ken pirak ken napateg a bambanag.

10 Ket imbilinna met nga agaramid dagiti trabahadorna iti amin a kita ti kapintasan nga aramid iti ikub ti templo, iti ka-

11 ^{2a} Jacob 3:5.
^b 1 Ari 14:15-16;
Mosiah 29:31.
^c 2 Ne. 28:15.

^{3a} HEB dagiti mayappeng a balikas: pangilasin, “rumimrimat”;

pangyanag, “mangibaskag wenna pinanid a metal.”

pintasan a kayo, ken kobre, ken gambang.

11 Ket dagiti tugaw a naisaganna kadagiti nangato a saserdote, a naidaddaduma kadagiti sabali a tugaw, inarkosanna iti puro a balitok; ket imbilinna a mayaramidanda iti pagsadagan, tapno adda pangisadaganda iti bagbagida ken dagiti takiagda bagyat ti panagsaoda iti inuulbod ken awan kaes-eskanna a balikas kadagiti taona.

12 Ket napasamak a nangbangon iti “torre iti asideg ti templo; wen, iti nakangatngato a torre, iti kasta a kangato tapno makatakder iti tuktok a mangtannawag iti daga a Shilom, kasta met ti daga a Shemlon, a kinamkam dagiti Lamanite; ken makitana pay ti amin a daga iti aglawlaw.

13 Ket napasamak nga imbilinna ti pannakabangon ti adu a pasdek iti daga a Shilom; ken imbilinna ti pannakabangon ti dakkal a torre iti turod iti amianan ti daga a Shilom, a nagbalin a pagpalpaliwaan dagiti anak ni Nephi iti panawen a panagtalawda iti daga; ket kasta ti nangaramatanna iti kinabaknang a nagun-odna babaen ti buis dagiti taona.

14 Ket napasamak nga imbukbokna ti riknana iti kinabaknangna, ket binusbosna ti panawenna iti naringgor a panagbiag iti sidong dagiti assawa ken dagiti kamalalana; ken kasta met a binusbos dagiti saserdotena

ti panawenda kadagiti balangkantis.

15 Ket napasamak a minulanna iti ubas ti aglawlaw; ken nagbangon iti pagpespesanna, ket nagaramid iti adu nga arak; ket ngarud nagbalin a “mammartek, kasta met dagiti taona.

16 Ket napasamak a nangrugi a rinaut dagiti Lamanite dagiti taona, iti saggabassit a bilang, ken tapno papatayenda ida iti talonda, ken bayat ti panangaywanda kadagiti pastorda.

17 Ket nangibaon ni ari Noe iti guardia iti aglawlaw ti daga tapno matubeng dagitoy; ngemsaan a nangibaon iti umdas a bilang, ket dimteng dagiti Lamanite a mangpapatay kadakuada, ken binugawda dagiti pastorda iti ruar ti daga; kasta ti namuidan dagiti Lamanite a nangdadael kadakuada, ken nangaramatanda iti gurada kadakuada.

18 Ket napasamak nga imbaon ni ari Noe ti buyotna a sumaranget kadakuada, ket napasannudda, wenna pinagsannudda ida a dagus; ngarud, nagsublida a nakaragragsak iti sinamsamda.

19 Ket ita, “timmangsitda iti kinapalangguad ti puspusoda gapu itoy dakkal a balligi; impannakkelda ti pigsada, a kunkunada a kabaelanda a sanguen ti rinibu a Lamanite; ket kasta ti panagpannakkelda, ket naragsakanda iti dara, ken ti pannakabukbok ti dara dagiti kabsatda,

ket gapu daytoy iti kinadangkess ti ari ken dagiti saserdoteda.

20 Ket napasamak nga adda kadakuada lalaki nga agnagan iti “Abinadi; ket nakilaok kada-kuada, ken rinugianna ti agi-padto, a kinunana: Adtoy, kas-toy ti kinuna ti Apo, ket kastoy ti imbilinna kaniak, a kinunana, Mapanka, ket ibagam kada-gitoy a tao, kasta ti kinuna ti Apo—Ay-ayto dagitoy a tao, ta nakitak ti makarimon nga ara-midda, ken ti kinadangkessa, ken ti kinamanangabigda; ket malaksid no agbabawida yet-nagkonto kadakuada ti pung-totko.

21 Ket malaksid no agbaba-wida ken sanguenda ti Apo a Diosda, adtoy, yawatkonto ida kadagiti kabusorda; wen, ket mapagbalindanto nga “adipen; ket parparigatento ida dagiti kabusorda.

22 Ket mapasamakto a maam-muandanto a siak ti Apo a Diosda, ken “managilemak a Dios, a mangeddeng iti kinamanagba-sol dagiti taok.

23 Ket mapasamakto a malak-sid no agbabawi dagitoy a tao ken sanguenda ti Apo a Diosda, mapagbalindanto nga adipen; ket awanto ti mangisalakan kadakuada, malaksidto ti Apo a Mannakabalin a Dios.

24 Wen, ket mapasamakto nga inton umararawda kaniak diak-to imdengana a “dagus ti araraw-

da; wen, ket bay-akto ida a pari-gaten dagiti kabusorda.

25 Ket malaksid no agbabawi-da babaen ti panaguaratda iti nakersang ken panagulgolda iti dapoy, ken umararaw a sipu-pudno iti Apo a Diosda, diak-to “imdengana dagiti kararagda, wenno isalakan kadagiti pag-tutuokanda; ket kastoy ti kinuna ti Apo, ken kastoy ti imbilin-na kaniak.

26 Ita napasamak a kinapung-totda ni Abinadi idi maibaga-na kadakuada dagitoy a bali-kas, ket pinadasda a papatayen; ngem insalakan ti Apo kadagiti imada.

27 Ita idi mangngeng ni ari Noe dagiti balikas nga insawang ni Abinadi kadagiti tao, nagpung-tot met; ket kinunana: Asino ni Abinadi, a mangukom kaniak ken dagiti taok, wenno “asino ti Apo, a mangipaay kadagiti ta-ok iti kasta ti kakarona a pa-nagtuok?

28 Ibilinko kadakayo a yegyo ditoy ni Abinadi, tapno papata-yek, ta imbagana dagitoy a ba-nag a mangaron iti pungtot da-giti taok iti tunggal maysa, ken mamataud iti panagsusupanget dagiti taok; ngarud papatayek.

29 Ita “nabulsekan dagiti tao; ngarud ^bpinatangkenda ti pus-pusoda a maisuppiat ken ni Abinadi, ket pinadasda mani-pud iti dayta a kanito nga alaen. Ket pinatangken ni ari Noe ti

20a PnK Abinadi.
21a Mosiah 12:2; 20:21;
21:13–15; 23:21–23.
22a Ex. 20:5;
Deut. 6:15;

Mosiah 13:13.
24a Mk. 3:4;
Mosiah 21:15.
25a Isa. 1:15; 59:2.
27a Ex. 5:2;

Mosiah 12:13.
29a Moises 4:4.
^b Alma 33:20;
Ether 11:13.

pusona a maisuppiat iti balikas ti Apo, ket saanna nga imbabawi dagiti dakes nga aramidna.

KAPITULO 12

Maibalud ni Abinadi gapu iti panangipadtona iti pannakadadael dagiti tao ken ti ipapatay ni Ari Noe—Adawen dagiti sinsinan saserdote dagiti nasantuan a kasuratan ken agpammarangda a mangsursurot iti linteg ni Moises—Rugian ni Abinadi nga isuro kadakuada ti Sangapulo a Bilin. Agarup 148 s.c.

KET napasamak a kalpasan ti uneg ti dua a tawen a pananglimlimo kadakuada ni Abinadi, tapno dida mailasin, ket rinugianna ti mamadto kadakuada, a kinunana: Kastoy ti imbilin kaniak ti Apo, a kinunana—Abinadi, mapanka ket ikasabam daytoy kadagiti taok, ta pinatangenda ti puspusoda a maisuppiat kadagiti balikasko; saanda nga imbabawi dagiti dakes nga aramidna; ngarud, “yetnagkonto kadakuada ti pungtotko, wen, yetnagkonto ti nakaro a pungtotko kadakuada iti kinamanagbasol ken makarimon nga aramidna.

2 Wen, ay-ayto daytoy a kaputotan! Ket kinuna ti Apo kaniak: Unnatem ti imam ket mamadtoka, a kunam: Kastoy ti kinuna ti Apo, mapasamakto a

daytoy a kaputotan, gapu iti kinamanagbasolda, “maadipento, ket masaplitda iti ^bpingping; wen, ken papanawen dagiti lallaki, ken mapapatay; ket dagiti buitre iti tangatang, ken dagiti aso, wen, ken dagiti atap nga ayup, ti manglamutto iti lasagda.

3 Ket mapasamakto a mapatganto ti “biag ni ari Noe iti kas iti pagan-anay iti napudot nga ^burno; ta maammuannanto a siak ti Apo.

4 Ket mapasamakto nga isaplitkonto daytoy kadagiti taok iti nasaem a sagabaen, wen, iti bisin ken iti “angol; ket bay-akto nga ^bagungorda nga agmalem.

5 Wen, ket bay-akto nga agbaklayda iti “dagensen, ket maabogdanto a kas iti umel nga asno.

6 Ket mapasamakto a pagtinagekto ti uraro kadakuada, ket madangranda; kasta met a madangrاندanto iti “angin nga aggapu iti daya; ket alimutngento met dagiti ^binsekto ti dagada, ken talipuposenda dagiti bukukelda.

7 Ket masaplitdanto iti nakaro nga angol—ket aramidek amin dagitoy gapu iti “kinamanagbasol ken makarimon nga aramidna.

8 Ket mapasamakto a malaksid no agbabawida “dadaelekto ida a di mangin-ines iti rabaw ti daga; ngem mangibatidanto pay iti ^bkasuratan, ket idulin-

12 1a Isa. 65:6.

2a Mosiah 11:21; 20:21;
21:13-15; 23:21-23.

b Mosiah 21:3-4.

3a Mosiah 12:10.

b Mosiah 19:20.

4a DkK 97:26.

b Mosiah 21:9-10.

5a Mosiah 21:3.

6a Jer. 18:17;

Mosiah 7:31.

b Ex. 10:1-12.

7a DkK 3:18.

8a Alma 45:9-14.

b Morm. 8:14-16.

konto ida nga agpaay kadagiti sabali a pagilian a mangtagikua iti daga; wen, aramidek ti kastoy a pangduktalko iti makarimon nga aramid dagitoy a tao iti sabsabali a pagilian. Ket adu a banag ti impadto ni Abinadi a maibusor kadagitoy a tao.

9 Ket napasamak a kinagurada; ket innalada a pinungo nga insaklang iti ari, ket kinunada iti ari: Adtoy, isaklangmi kenka ti tao a nagipadto iti dakes maipanggep kadagiti taom, ket kinunana a dadaelen ida ti Dios.

10 Ken impadtona pay ti dakes maipanggep iti biagmo, ket imbagana a kaslanto ti biagmo iti pagan-anay iti urno nga adada apuyna.

11 Ket manen, imbagana a karngimto ti luganian, uray pay ti nagango a luganian iti talon, nga inasak dagiti ayup ken naluudekludek.

12 Ket manen, kinunana a karngimto ti sabong ti kalunay, a, no naluomen, no agangin, maitayab iti rabaw ti daga. Ket nagpammarang nga imbaga ti Apo. Ket imbagana a mapasamak amin kenka dagitoy malaksid no agbabawika, ket gapu daytoy iti kinamanagbasolmo.

13 Ket ita, O ari, ania a dakkal a kinadakes ti naaramidmo, wenna ania a nakaro a nagbasolan ti naaramid dagiti taom, tapno kedngannatayo ti Dios wenna ukomennatayo daytoy a tao?

14 Ket ita, O ari, adtoy, awan

ti basoltayo, ket sika, O ari, sanka a nagbasol; ngarud, nagulbod daytoy a tao maipanggep kenka, ket nagipadto iti awan kaes-eskanna.

15 Ket adtoy, napigsatayo, santayo a maadipen, wenna maibalud dagiti kabusortayo; wen, ket rimmang-ayka iti daga, ken rumang-aykanto pay.

16 Adtoy, daytoy ti tao, idatagmi kenka; aramidem kenkuana ti namnamaem a pagsayaatam.

17 Ket napasamak nga imbilin ni ari Noe a nasken a maibalud ni Abinadi; ket imbilinna nga agtitipon dagiti “saserdote ta angayenna ti panagnanaming a pangammuanna iti rumbeng nga aramidenna kenkuana.

18 Ket napasamak a kinunada iti ari: Idatagmo tapno pagsaludsodanmi; ket imbilin ti ari ti pannakaidatagna kadakuada.

19 Ket rinugianda a nagsaludsodan, tapno ulawenda, tapno maaddaanda iti panggapuanda a mangpabasol; ngem nalawag ti sungbatna kadakuada, ket nasungbatanna amin a saludsodda, wen, ket nasdaawda; ta “nasungbatanna amin a saludsodda, ket tinikawna ida iti amin a saoda.

20 Ket napasamak a maysa kadakuada ti nagkuna kenkuana: Ania ti kayat a sawen dagiti naisurat a balikas, ken insuro dagiti ammatayo, a kinunana:

21 “Anian a nagpintas iti bambantay dagiti dapanna a nang-

17a Mosiah 11:11.
19a DkK 100:5–6.

21a Isa. 52:7–10;
Nah. 1:15.

yeg iti nasayaat a damdamag; a nangisaknap iti kappia; a nangyeg iti nasayaat a damdamag ti nasayaat; a nangisaknap iti pannakaisalakan; a nagkuna iti Zion, Agturay ti Diosmo;

22 Ipukkawto dagiti bantaymo; nga agtutunosto ti timekda nga agkanta; ta makitadanto iti sangunsango inton yeg manen ti Apo ti Zion;

23 Agrag-okayo; agtutunoskayo nga agkanta nabaybay-an a luglugar ti Jerusalem; ta liniwliwan ti Apo dagiti taona, nasubbotnan ti Jerusalem;

24 Impakitan ti Apo ti nasantuan a ^atakiagna iti amin a pagilian, ket maimatanganto ti sangalubongan ti panangisalakan ti Diostayo.

25 Ket ita kinuna ni Abinadi kadakuada: “Saserdotekayo kadi, ket agpampammarangkayo a mangisuro kadagitoy a tao, ken makaawat iti espiritu ti panangipadto, ket tarigagayanyo pay laeng a maammuan kaniak ti kaipapanan dagitoy a banag?

26 Kunak kadakayo, ay-aykayonto pay iti panangbalusing-singyo iti wagas ti Apo! Ta diyo koma insuro dagitoy a banag no maawatanyo ida; ngarud, binalusing-singyo dagiti wagas ti Apo.

27 Diyo inaramat ti pusoyo nga ^aumawat; ngarud, saankayo a nagbalin a mannakaawat. Ngarud, ania ti isuroyo kadagitoy a tao?

28 Ket kinunada: Isuromi ti paglintegan ni Moises.

29 Ket kinunana manen kadakuada: No isuroyo ti ^apaglintegan ni Moises apay a diyo tungpalen? Apay nga iturongyo ti puspusoyo iti kinabaknang? Apay a ^bmakiin-innabigkayo ken ibusenyo ti pigsayo kadagiti balangkantis, wen, ken pagbalinenyo a managbasol dagitoy a tao, a nakaigapuan ti panangibaon kaniak ti Apo a mangipadto iti maibusor kadagitoy a tao, wen, uray pay ti nakaro a kinadakes a maibusor kadagitoy a tao.

30 Diyo kadi ammo a pudno ti ibagbagak? Wen, ammoyo a pudno ti ibagbagak; ket nasken koma nga agarigenggenkayo iti imatang ti Dios.

31 Ket mapasamakto a masaplitkayonto iti kinamanagbasoloy, ta imbagayo nga insuroyo ti paglintegan ni Moises. Ket ania ti ammoyo maipanggep iti paglintegan ni Moises? Mapasamak kadi ti ^apannakaisalakan babaen ti paglintegan ni Moises? Ania ti masaoyo?

32 Ket insungbatda a mapasamak ti panangisalakan babaen ti paglintegan ni Moises.

33 Ngem ita kinuna kadakuada ni Abinadi: Ammok a maisalakankayo no tungpalenyo dagiti bilin ti Dios; wen, no tungpalenyo dagiti bilin ti Dios nga inyawatna ken ni Moises iti bantay a ^aSinai, a kinunana:

24a 1 Ne. 22:11.

25a Mosiah 11:5.

27a PNK Pannakaawat.

29a PNK Paglintegan

ni Moises.

b PNK Pannakikamalala.

31a Mosiah 3:15; 13:27-32;

Alma 25:16.

33a Ex. 19:9, 16-20;

Mosiah 13:5.

34 “Siak ti Apo a Diosyo, a ^bna-
ngiruar kadakayo iti Egipto, iti
balay ti pannakaadipen.

35 Awan ti “bigbigenyo a Dios
no di siak.

36 Dikayo agaramid iti agpa-
ay kadakayo a kinitikitan a la-
dawan, wenno ti ania man a
kapadpada ti parsua iti langit,
wenno banag nga adda iti uneg
ti daga.

37 Ket ita kinuna ni Abinadi
kadakuada, Naaramidyo kadin
amin dagitoy? Kunak kadakayo,
Saan, saanyo a naaramid. Ket
“insuroyo kadi dagitoy a tao a
nasken nga aramidenda amin
dagitoy a banag? Kunak kada-
kayo, Saan, saanyo a naaramid.

KAPITULO 13

*Salakniban ti nailangitan a bileg ni
Abinadi—Isurona ti Sangapulo a
Bilin—Saan a dumteng ti panna-
kaisalakan babaen ti paglintegan
laeng ni Moises—Mismo a ti Dios
ti mangaramidto iti pannubbot ket
subbotenna dagiti taona. Agarup
148 s.c.*

KET ita idi mangngegan ti ari
dagitoy a balikas, kinunana ka-
dagiti saserdotena: Adaywanyo
daytoy a tao, ken patayenyo; ta
ania ti aramidentayo kenkuana,
agsipud ta agmauyong.

2 Ket timmakderda ken pi-
nanggepda a dissuan; ngem sa-
an a nagsanud, ket kinunana
kadakuada:

3 Didak sagiden, ta sapliten-
nakayo ti Dios no dissuandak,
ta diak pay nayawat ti mensahe
nga inted ti Apo a yawatko;
wenno diak pay naibaga kada-
kayo ti “dinawatyo nga ibagak;
ngarud, saan nga ipalubos ti
Dios a madadaelak itoy a kanito.

4 Ngem nasken a tungpalek
dagiti bilin nga imbilin kaniak
ti Dios; ket kaguradak ta imba-
gak kadakayo ti kinapudno. Ket
manen, inkeddengyo nga agma-
uyongak gapu ta imbakak ti ba-
likas ti Dios.

5 Ita napasamak kalpasan ti
panangibaga ni Abinadi ka-
dagitoy a balikas a saan nga
intuloy dagiti tao ni ari Noe
a dissuan, ta adda kenkuana
ti espiritu ti Apo; ket “nasilna-
gan ti rupana iti aglaplapusa-
nan a rimat, kas iti napasamak
ken ni Moises idia y bantay ti
Sinai, bayat ti pannakisaritana
iti Apo.

6 Ket nagsao nga addaan iti
“bileg ken turay a nagtaud iti
Dios; ket intuloyna dagiti ba-
likasna, a kinunana:

7 Napaneknekanyo nga awan
ti bilegyo a mangpatay kaniak,
ngarud ileppasko ti mensahek.
Wen, ket maawatak a “simlep
iti puspusoyo agsipud ta imba-
gak ti kinapudno maipanggep
iti kinamanagbasolyo.

8 Wen, ket pinunnonakayo da-
giti balikasko iti kinadatdatlag
ken siddaaw, ken pungtot.

9 Ngem ileppasko ti mensahek;

34a Ex. 20:2–4.
b Ex. 12:51;
1 Ne. 17:40;
Mosiah 7:19.

35a Os. 13:4.
PNK Panagrukbab
kadagiti Didiosen.
37a Mosiah 13:25–26.

13 3a Mosiah 12:20–24.
5a Ex. 34:29–35.
6a PNK Bileg.
7a 1 Ne. 16:2.

ket kalpasanna awanton ti aniamanna no mapanak, no kastanto sapay koma ta maisalakanak.

10 Ngem kasta laengen ti maibagak kadakayo, no ania man ti aramidenyo kaniak, kalpaskan daytoy, kastanto ti "kita wenno anniniwan dagiti banag a dumteng.

11 Ket ita ibasak kadakayo dagiti nabati a "bilin ti Dios, ta mawatak a saanda a naisurat iti puspusoyo; mawatak nga inadalyo ken insuroyo ti kinamanagbasol iti kadakkelan a paset ti panagbiagyo.

12 Ket ita, laglagipenyo nga imbagak kadakayo: Dikayo agaramid iti agpaay kadakayo a kinitikitan a ladawan, wenno ti ania man a kapadpada ti parsua iti langit, wenno banag nga adda iti uneg ti daga, wenno adda iti danum iti uneg ti daga.

13 Ket manen: Dikayo agkurno kadakuada, wenno agserbi kadakuada; ta siak nga Apo a Dios managilem a Dios, mangsarungkar iti kinamanagbasol dagiti amma kadagiti ubbing, iti maikatlo ken maikapata a kaputotanda a manggurgura kaniak;

14 Ken mangipakita iti asik kadakuada a rinibu a mangipatpateg kaniak ken mangtungtungpal kadagiti bilinko.

15 Dimo aramaten ti nagan ti Apo a Diosmo iti barengbareng; ta dusaento ti Apo ti mangaramat iti naganna a barengbareng.

16 Laglagipem ti aldaw a "panaginana, tapno mapagtalinedmo a nasantuan.

17 Agtrabahoka iti innem nga aldaw, ket aramidem amin nga aramidmo;

18 Ngem iti maikapito nga aldaw, ti aldaw a panaginana ti Apo a Diosmo, saanka nga agtrabaho iti ania man, sika, wenno ti anakmo a lalaki, wenno ti anakmo a babai, ti katulongam a lalaki, wenno ti katulongam a babai, wenno dagiti pastormo, wenno ti sangsangaili nga adda iti uneg ti inaladam;

19 Ta iti "innem nga aldaw inaramid ti Apo ti langit ken daga, ken ti baybay, ken amin nga adda iti unegda; gapuna binendisionan ti Apo ti aldaw a panaginana, ket pinagbalinna a nasantuan.

20 "Dayawem ti ama ken ti inam, tapno agpaut ti aldawmo iti daga nga inted kenka ti Apo a Diosmo.

21 Dika "mamapatay.

22 Dika "makiabig. Dika ^bagtakaw.

23 Dika agsaksi iti "ulbod a maibusor iti kaarrubam.

24 Dimo "aguman ti balay ti kaarrubam, dimo aguman ti asawa ti kaarrubam, wenno ti lalaki a katulonganna, wenno ti babai a katulonganna, wenno ti bakana, wenno ti asnona, wenno ania man a kukua ti kaarrubam.

10a Mosiah 17:13-19;

Alma 25:10.

11a Ex. 20:1-17.

16a PNK Aldaw a Panaginana.

19a Gen. 1:31.

20a Mar. 7:10.

21a Mat. 5:21-22;

DKK 42:18.

PNK Pammapatay.

22a PNK Pannakikamalala.

^b PNK Agtakaw,

Panagtakaw.

23a Prov. 24:28.

PNK Panagulbod.

24a PNK Agum.

25 Ket napasamak a kalpasan ti panangigibus ni Abinadi kadagitoy a pagsasao nga imbagana kadakuada: Insuroyo kadi dagitoy a tao a nasken a sutotenda dagitoy a banag a panangtungpal kadagitoy a bilin?

26 Kunak kadakayo, Saan; ta no koma inaramidyo, saan koman nga imbilin ti Apo nga umayak ket ipadtok ti dakes a mapasamak kadagitoy a tao.

27 Ket ita nasaoyo a yeg ti paglintegan ni Moises ti panakaisalakan. Kunak kadakayo a mainugot unay a nasken pay a tungpalenyo dagiti "paglintegan ni Moises; ngem kunak kadakayo, a dumtengto ti kanito a ^bsaanen a mainugot a tungpalenyo ti paglintegan ni Moises.

28 Kangrunaanna pay, kunak kadakayo, a saan laeng a ti "paglintegan ti mangyeg iti ^bpanakaisalakan; ken no saan a ti "pannubbot, nga aramiden a mismo ti Dios para kadagiti basol ken kinamanagbasol dagiti taona, tapno saan a maliklikan ti pannakapukawda, uray pay ti paglintegan ni Moises.

29 Ket ita kunak kadakayo a mainugot ti kaadda ti paglintegan a naited kadagiti annak ti Israel, wen, uray pay ti kaigetan a "paglintegan; agsipud ta nasukirda a tattao, ^bnalakada a

makaaramid iti pagbasolan, ken nabuntog a manglagip iti Apo a Diosda;

30 Ngarud adda "paglintegan a naited kadakuada, wen, ti paglintegan ti panagaramid ken dagiti ^bordinansa, ti paglintegan a "surotenda a siiget iti inaldaw, a mangipalagip kadakuada iti Dios ken ti pagrebbe-nganda kenkuana.

31 Ngem adtoy, kunak kadakayo, nga amin dagitoy a banag ti "kita dagiti banag a dumteng.

32 Ket ita, naawatanda kadi ti paglintegan? Kunak kadakayo, Saan, saanda amin a naawatan ti paglintegan; ket gapu daytoy ti kinatangken ti panagpuspusoda; ta dida naawatan nga awan ti asino man a tao a maisalakan "malaksid no babaen ti pannubbot ti Dios.

33 Ta adtoy, di kadi impadto ni Moises kadakuada ti maipanggep iti yaay ti Mesias, ket nasken a subboten ti Dios dagiti taona? Wen, ken kasta pay ti "amin a propeta a namadto manipud iti punganay ti lubong—dida kadi nagsao iti agarup maipanggep kadagitoy a banag?

34 Dida kadi imbaga a bumaba a mismo ti "Dios kadagiti annak ti tao, ket agtagitao, ket mapan nga addaan iti naisangsangayan a bileg iti rabaw ti daga?

27a PNK Paglintegan ni Moises.

b 3 Ne. 9:19-20; 15:4-5.

28a Gal. 2:16.

PNK Pannakasubbot, Subboten, Nasubbot; Pannakaisalakan.

b Gal. 2:21;

Mosiah 3:14-15; Alma 25:15-16.

c PNK Mangsubbot, Pannubbot.

29a Jos. 1:7-8.

b Alma 46:8.

30a Ex. 20.

b PNK Ordinansa.

c Jacob 4:5.

31a Mosiah 16:14;

Alma 25:15.

PNK Simbolismo.

32a 2 Ne. 25:23-25.

33a 1 Ne. 10:5;

Jacob 4:4; 7:11.

34a Mosiah 7:27; 15:1-3.

PNK Dios, Kinadios.

35 Wen, ken dida kadi met im-baga nga ipatungpalna ti “pana-ngungar dagiti natay, ket isu, a mismo, mairurumento ket ag-sagaba?

KAPITULO 14

Agsao ni Isaias a mainugot iti Mesias—Maikari ti pannakaabi ken panagsagabana—Aramiden-na ti kararuana a daton iti basol ken mangibabaet kadagiti manag-basol—Idilig iti Isaias 53. Agarup 148 s.c.

WEN, di kadi met kinuna ni Isaias: Asino ti namati iti padamagtayo, ken asino ti pakai-pakitaan ti ima ti Apo?

2 Ta dumakkello iti sidongna a kas iti naganus a mula, ken kas iti ramut a napag-ut iti namaga a daga; awanan iti buya wenno kayaw, ket no kitaentayo awanan iti ngayed tapno es-mantayo.

3 Naumsi ken saan nga inawat dagiti tao; naliday a lalaki, ken asideg iti leddaang; ditayo tinaliaw; naumsi ket ditayo ri-naem.

4 Awan duadua nga “inibtu-ranna ti ^bleddaangtayo, ken im-baklayna ti ladingittayo; imbi-langtayo pay laeng a dinangran, sinaplit ti Dios, ket nagsagaba.

5 Ngem nasugatan gapu iti “basbasoltayo, nadunor gapu

iti kinamanagbasoltayo; adda kenkuana ti pannusa ti talina-aytayo; ^bmaagsantayo iti pan-naplitna.

6 Datayo amin, kas “karnero, nasayyasayya; inaramid ti tung-gal maysa kadatayo ti kayatna; ket naimatangan ti Apo ti kina-managbasoltayo amin.

7 Nairurumen, ket nagsagaba, ngem “dina latta inungap ti ngi-watna; naipan a kasla ^bkordero iti agparparti, ket kas iti umel a karnero iti sango ti mamukis kenkuana dina ngarud inungap ti ngiawatna.

8 Nairuar iti pagbaludan ken iti pangukoman; ket asino ti mangipakdaar iti kaputotanna? Ta naisina iti daga dagiti sibibiag; ta nadangran gapu iti basbasol dagiti taok.

9 Ket inaramidna ti tanemna iti yan dagiti nadangkis, ken ti “baknang iti ipapatayna; agsi-pud ta awan ti inaramidna a ^bdakes, wenno panangallilaw iti ngiawatna.

10 Naay-ayo latta ti Apo a mangsugat kenkuana; pinagla-dingitna; inton aramidem ti kararuana a daton iti basol makita-nanto ti “bin-ina, nayonannanto dagiti aldawna, ket apitennanto ti pannakaay-ayo ti Apo.

11 Makitananto ti panagtutuok ti kararuana, ket mapnekto; ba-baen ti pannakaammona adun-to ti kalintegan dagiti nalinteg

35a Isa. 26:19;

2 Ne. 2:8.

14 4a Alma 7:11–12.

b Mat. 8:17.

5a Mosiah 15:9;

Alma 11:40.

b 1 Ped. 2:24–25.

6a Mat. 9:36;

2 Ne. 28:14;

Alma 5:37.

7a Mar. 15:3.

PNK Jesucristo.

b PNK Kordero ti

Dios; Paskua.

9a Mat. 27:57–60;

Mar. 15:27, 43–46.

PNK Jose iti

Arimatea.

b Jn. 19:4.

10a Mosiah 15:10–13.

a katulongak; ta “ibaklaynanto ti kinamanagbasolda.

12 Ngarud ibinglayakto iti paset ti dakkel, ket bingayennanto dagiti samsam kadagiti napigsa; gapu ta imbukbokna ti kararua-na iti patay; ket naibilang kadagiti managbasol; ken imbaklayna ti basbasol ti adu, ket “imbabaetna dagiti managbasol.

KAPITULO 15

Kasano a ni Cristo ti Ama ken ti Anak—Agbalin a mangibabaet ken mangibaklay iti basbasol dagiti taona—Isuda ken dagiti nasantuan a propetana ti bukeln—Pasamakennanto ti Panagungar—Addaan iti agnanayon a biag dagiti babassit nga ubbing. Agarup 148 s.c.

KET ita kinuna ni Abinadi kada-kuada: Kayatko a maawatanyo a mismo a ti “Dios ti bumabantokadagiti annak ti tao, ken ^bsubbotenna dagiti taona.

2 Ket gapu ta “makipagtaengto nga addaan iti lasag maawaganto iti Anak ti Dios, ken gapu ta naikkan iti lasag a kas iti pagayatan ti ^bAma, ta isu ti Ama ken ti Anak—

3 Ti Ama, “gapu ta ^bnainaw iti pannakabalin ti Dios; ken ti Anak, gapu iti lasag; kasta ti panagbalinna nga Ama ken Anak—

4 Ket “maymaysada a Dios, wen, ti kakaisuna nga ^bAgnanayon nga “Ama iti langit ken iti daga.

5 Ket kasta ti panangituray ti Espiritu iti lasag, wenna ti Anak iti Ama, a maymaysa a Dios, “nagsagaba iti pannulisog, ket saan a simmuko iti pannulisog, ngem intulokna ti bagina a mauyaw, ken ^bmadusa, ken mapapanaw, ken ^ctallikudan dagiti taona.

6 Ket kalpasan amin daytoy, kalpasan ti panagaramidna iti adu a naindaklan a milagro kadagiti annak ti tao, maiturongto, wen, a “kas iti kinuna ni Isaias, a kas iti umel a karnero iti sango ti mammukis, dina ngarud ^bungapen ti ngiwatna.

7 Wen, kastanto ngarud ti pannakaiturongna, “mailansa iti krus, ken mapapatay, iturayan-to ti patay ti lasag, alimumento ti pagayatan ti Ama ti ^bpagayatan ti Anak.

8 Ket kasta ti panangpekka ti

11a Lev. 16:21–22;
1 Ped. 3:18;
DkK 19:16–19.

12a 2 Ne. 2:9;
Mosiah 15:8;
Moro. 7:27–28.

15 1a 1 Tim. 3:16;
Mosiah 13:33–34.
PNK Jesucristo.

b PNK Pannakasubbot,
Subboten, Nasubbot.

2a Mosiah 3:5; 7:27;
Alma 7:9–13.

b Isa. 64:8;

Jn. 10:30; 14:8–10;
Mosiah 5:7;
Alma 11:38–39;
Ether 3:14.

3a DkK 93:4.

b Luc. 1:31–33;
Mosiah 3:8–9;
Alma 7:10;
3 Ne. 1:14.

4a Deut. 6:4;
Jn. 17:20–23.

PNK Dios, Kinadios.

b Alma 11:39.

c Mosiah 3:8;

Hel. 14:12;
3 Ne. 9:15; Ether 4:7.

5a Luc. 4:2;
Heb. 4:14–15.

b Jn. 19:1.

c Mar. 8:31;
Luc. 17:25.

6a Isa. 53:7.

b Luc. 23:9; Jn. 19:9;
Mosiah 14:7.

7a PNK Pannakailansa
iti Krus.

b Luc. 22:42; Jn. 6:38;
3 Ne. 11:11.

Dios iti ^abegkes ni patay, ta ^bnagballigin iti patay; inikanna ti Anak iti pannakabalin a ^cmangibabaet kadagiti annak ti tao—

9 Gapu ta nagpangaton iti langit, addaan iti lalaem ti panangngaasi; kas napnuan iti pannakipagrikna kadagiti anak ti tao; agtakder iti nagbaetanda iti linteg; a napekkanan ti begkes ni patay, ^ainakonon ti kinamanagbasol ken ti basbasolda, nasubbotnan ida, ken ^bnapenneknan ti kasapulan ti linteg.

10 Ket ita kunak kadakayo, asino ti mangipakdaar iti kaputotanna? Adtoy, kunak kadakayo, nga idi maidaton ti kararuana para iti basol makitananto ti ^abukelna. Ket ita ania ti maku-nayo? Ken asinonto ti bukelna?

11 Adtoy kunak kadakayo, nga asino man ti nakangngeg kadagiti balikas dagiti ^apropeta a nangipadto iti maipanggep iti yaay ti Apo—kunak kadakayo, a kadagiti dimngeg kadagiti balikasda, ken namati a subboten ti Apo dagiti taona, ken nangisagana iti dayta nga aldaw a pannakaugas ti basbasolda, kunak kadakayo, a dagitoy ti bukelna, wenna isuda ti agtawid iti ^bpagarian ti Dios.

12 Ta dagitoy ti ^aimbaklayna

ti basbasolda; dagitoy ti nakai-puonan ti ipapatayna, tapno subbotenna ida iti basbasolda. Ket ita, saanda kadi nga isu ti bukelna?

13 Wen, ken saan kadi a dagiti propeta, tunggal maysa a nangungap iti ngiwatna tapno mangipadto, a saan a natnag iti panagbasol, kayatko a sawen dagiti amin a nasantuan a propeta manipud pay idi punganay ti lubong? Kunak kadakayo nga isuda ti bukelna.

14 Ket dagitoy dagiti ^anangisaknap iti kappia, a nangyeg iti naimbag a damag ti naimbag, a nangisaknap iti pannakaisalakan; ken nagkuna iti Zion: Agturay ti Diosyo!

15 Ket O anian a nagpintas dagiti dapanda iti bambantay!

16 Ket manen, anian a nagpintas ti dapan dagiti mangisak-saknap pay laeng iti kappia iti bambantay!

17 Ket manen, anian a nagpintas ti dapan dagiti mangisak-napto pay laeng iti talna iti bambantay manipud ita, wen, manipud itoy a kanito ken iti agnanayon!

18 Ket adtoy, kunak kadakayo, saan laeng a dagitoy. Ta O anian a nagpintas dagiti ^adapan ti mangyeg iti napintas a damag iti bambantay, nga isu

8a Mosiah 16:7;

Alma 22:14.

^b Os. 13:14;

1 Cor. 15:55–57.

^c 2 Ne. 2:9.

9a Isa. 53;

Mosiah 14:5–12.

^b PNK Mangsubbot,

Pannubbot.

10a Isa. 53:10;

Mosiah 5:7; 27:25;

Moro. 7:19.

11a DkK 84:36–38.

^b PNK Pagarian

ti Dios wenna

Pagarian ti Langit;

Pannakaisalakan.

12a Mosiah 14:12;

Alma 7:13; 11:40–41.

14a Isa. 52:7;

Rom. 10:15;

1 Ne. 13:37;

Mosiah 12:21–24.

PNK Aramid

ti Misionario.

18a 3 Ne. 20:40;

DkK 128:19.

ti nangilungalong iti ^bkappia, wen, nga isu ti Apo, a nangsubbot kadagiti taona; wen, isu a nangted iti pannakaisalakan kadagiti taona;

19 Ta no saan a gapu iti panubbot nga inaramidna kadagiti taona, a naisaganan manipud iti ^apannakabukel ti lubong, kunak kadakayo, no saan a gapu itoy, ^bnapukaw koma aminen ti sangkatawan.

20 Ngem adtoy, mapekkanto ti begkes ni patay, ket agturayto ti Anak, ket adda bilegna dagiti natay, ngarud, ipatungpalna ti panagungar dagiti natay.

21 Ket dumteng ti panagungar, ti ^aumuna a panagungar; wen, kas iti panagungar dagiti nalpasen, ken dagiti agdama, ken dagitinto, nga agingga iti panagungar ni Cristo—ta maawaganto.

22 Ket ita, ti panagungar dagiti amin a propeta, ken amin dagiti namati kadagiti balikasda, wenno amin dagiti nangtungpal kadagiti bilin ti Dios, mairamandanto iti umuna a panagungar; ngarud, isuda ti umuna a panagungar.

23 Napagungarda tapno ^amakipagtaengda iti Dios a nangsubbot kadakuada; isu nga addaanda iti agnanayon a biag babaen ni Cristo, a ^bnangpekka iti begkes ni patay.

24 Ket dagitoy dagiti adda lugarna iti umuna a panagungar; ket dagitoy dagiti natay sakbay a dimteng ni Cristo, iti kinakunengda, saan a naipakaammo kadakuada ti ^apannakaisalakan. Ket isu nga innakman ti Apo ti pannakaisubli dagitoy; ket adda lugarda iti umuna a panagungar, wenno addaan iti agnanayon a biag, kas sinubbot ti Apo.

25 Ket addaan met dagiti ^aubbing iti agnanayon a biag.

26 Ngem adtoy, ken ^aagbutengkayo, ken agpigergerkayo iti sango ti Dios, ta nasken nga agpigergerkayo; ta awan ti sinubbot ti Apo a ^bnangbusor kenkuana ket ^cnatayda iti basbasolda; wen, uray pay amin dagiti natay gapu iti basbasolda manipud pay idi punganay ti lubong, a disnudo a bimmusor iti Dios, a makaammon kadagiti bilin ti Dios, ket saanda a natungpal; ^ddagitoy dagiti ^eawanan iti lugar iti umuna a panagungar.

27 Ngarud dikayo kadi agpigerger? Ta awan ti kasta a maisalakan; ta awan ti kasta a sinubbot ti Apo; wen, ken saan a masubbot ti Apo ti kasta; ta dina maubod ti bagina; ta dina maubod ti ^alinteg no maipakanen.

28 Ket ita kunak kadakayo a

18b Jn. 16:33.
PNK Kappia.

19a Mosiah 4:6.
b 2 Ne. 9:6–13.

21a Alma 40:16–21.

23a Sal. 24:3–4;
1 Ne. 15:33–36;

DkK 76:50–70.

b PNK Ipatapatay,

Naindagaan nga.
24a 2 Ne. 9:25–26;

DkK 137:7.

25a DkK 29:46; 137:10.

PNK Pannakaisalakan—

Pannakaisalakan dagiti ubbing.

26a Deut. 5:29;

Jacob 6:9.

b 1 Ne. 2:21–24.

c Eze. 18:26;

1 Ne. 15:32–33;

Moro. 10:26.

d Alma 40:19.

e DkK 76:81–86.

27a Alma 34:15–16; 42:1.

dumtengto ti kanito a “maiwa-ragawagto ti panangisalakan ti Apo iti tunggal pagilian, kakabsat, pagsasao, ken tattao.

29 Wen, Apo, agpukkawto dagiti “bantaymo; ket agdadang-gaydanto nga agkanta; ta makitadanto iti rupanrupa, inton yeg manen ti Apo ti Zion.

30 Agrag-okayo, agdadang-gaykayo nga agkanta, rebbaenyo ti luglugar ti Jerusalem; ta liniwliwa ti Apo dagiti taona, sinubbotna ti Jerusalem.

31 Impakita ti Apo ti nasantuan a takiagna iti amin a pagilian; ket makitanto ti sangalubongan ti panangisalakan ti Diostayo.

KAPITULO 16

Subboten ti Dios dagiti tao iti pannakapukaw ken pannakatnagda—Agtalinaed dagiti nailubongan a kasla awan ti naaramid a pannubbot—Pasamaken ni Cristo ti panagungar iti awan inggana a biag wenno iti awan inggana a pannakailunod. Agarup 148 s.c.

KET ita, napasamak a kalpasan ti panangibaga ni Abinadi kadagitoy a balikas inunnatna ti imana sana kinuna: Dumtengto ti kanito a makitanto ti amin ti “panangisalakan ti Apo; in-

ton tunggal pagilian, kakabsat, pagsasao, ken tattao makarupanrupa ken ^bagpudnodanto iti sango ti Dios a nainkalintegang dagiti panangukomma.

2 Ket sa “mapapanawto dagiti nadangkes, ket aglaawdanto, ken ^bagsangit, ken aganug-og, ken mangengkem; ket gapu daytoy iti dida panangipangag iti timek ti Apo; ngarud saan a sinubbot ida ti Apo.

3 Ta “nailubongan ken arigda ti sairo, ket adda bileg ti ^bsauro kadakuada; wen, a kas iti uleg idi ugma a ^cnangallilaw kadagiti immuna a nagannak kadatayo, a nakaigapuan ti ^dpannakatnagda; a nakaigapuan ti panagbalin amin a sangkatawan a nailubongan, nagartem, kaarngi ti sairo, ^emakaammo iti kinadakes manipud iti nasayaat, a nangirukma iti bagbagida iti sairo.

4 Kasta ti “pannakapukaw amin a sangkatawan; ket adtoy, awan koman ti patingga ti pannakapukawda no saan a gapu iti panangsubbot ti Dios kadagiti taona iti pannakapukaw ken pannakatnagda.

5 Ngem laglagipenyo nga asino man a mangipetteng iti “naindagaan a kasasaadna, ket agturong iti dana ti basol ken panagsukir iti Dios, agtalinaed

28a PNK Aramid ti Misionario.

29a PNK Aywanan, Agaywan.

16 1a PNK Pannakaisalakan.

b Mosiah 27:31.

2a DkK 63:53–54.

b Mat. 13:41–42;

Luc. 13:28;

Alma 40:13.

3a Gal. 5:16–25;

Mosiah 3:19.

PNK Nailubongan a Tao.

b 2 Ne. 9:8–9.

PNK Sairo.

c Gen. 3:1–13;

Moises 4:5–19.

d PNK Pannakatnag da Adan ken Eva.

e 2 Ne. 2:17–18, 22–26.

4a Alma 42:6–14.

5a Alma 41:11.

PNK Nailubongan.

iti nakatnaganna ket adda amin a bileg ti sairo kenkuana. Ngarud awan ti ^bpannubbot a naaramid kenkuana, ta kabusor ti Dios; a kas met iti sairo a kabusor ti Dios.

6 Ket ita no saan nga immay ni Cristo iti lubong, a nangibaga kadagiti banag a dumteng a "kasla dimtengdan, awan koma ti pannubbot.

7 Ken no saan koma a nungar ni Cristo, wenna dina pinekka ti begkes ni patay tapno saan nga agballigi ti tanem, ken awan ti "pannilud ni patay, awan koma ti panagungar.

8 Ngem adda "panagungar, saan ngarud a nagballigi ti tanem, ket pinarmek ni Cristo ti pannilud ni ^bpatay.

9 Isu ti "silaw ken biag ti lubong; wen, silaw nga awan inggana, a saan a pulos a mapasipnget; wen, ken biag met nga awan inggana, tapno awanton ti patay.

10 Uray daytoy matay a kasaad agbalinton a "kinaagnanayon, ket daytoy a panagrupsa agbalinton a di marupsa, ket maiturongto a ^bsumaklang iti pangukoman ti Dios, tapno "makedngan a maibatay iti aramidda nasayaatda man wenna dakesda—

11 No nasayaatda, iti panagungar ti "awan inggana a biag ken ragsak; ket no dakesda, iti panagungar ti ^bawan inggana a pannakailunod, ta nayawatda iti sairo, a nangituray kadakuada, iti pannakailunod—

12 Gapu ta pinaiturayanda iti nailubongan a kayat ken tarigagayda; gapu ta pulos a dida immawag iti Apo bayat ti panakaitanggaya ti takiag ti kaasi kadakuada; ta naitanggaya ti takiag ti "kaasi kadakuada, ngem dida inkaso; isuda a naballaagan iti kinamanagbasolda ket dida pay la tinallikudan kadagitoy; ken nabilinda nga agbabawi ngem dida pay la nagbabawi.

13 Ket ita, di kadi rumbeng koma nga agpigergerkayo ken ibabawiyo ti basbasolyo, ken laglagipenyo a maisalakankayo babaen ken gapu laeng ken ni Cristo?

14 Ngarud, no isuroyo ti "paglintegan ni Moises, isuroyo met nga isu ti anniniwan dagiti banag a dumteng—

15 Isuroyo ida a dumteng ti pannakasubbot babaen ni Cristo nga Apo, nga isu ti kakaisuna nga "Agnanayon nga Ama. Amen.

5b PNK Pannakasubbot, Subboten, Nasubbot.
6a Mosiah 3:13.
7a Os. 13:14; Mosiah 15:8, 20.
8a Alma 42:15. PNK Panagungar.
b Isa. 25:8; 1 Cor. 15:54-55; Morm. 7:5.

9a DKK 88:5-13. PNK Silaw, Silaw ni Cristo.
10a Alma 40:2. PNK Saan a Matay, Kinaagnanayon.
b PNK Panangukom, ti Maudi a.
c Alma 41:3-6.
11a PNK Agnanayon

a Biag.
b PNK Pannakailunod.
12a PNK Kaasi, Manangngaasi.
14a PNK Paglintegan ni Moises.
15a Mosiah 3:8; 5:7; Ether 3:14.

KAPITULO 17

Patien ken isurat ni Alma dagiti sao ni Abinadi—Agtuok ni Abinadi a matay babaen ti apuy—Ipadtona nga agsakit dagiti nangpapatay kenkuana ken matayda babaen ti apuy. Agarup 148 s.c.

KET ita napasamak nga idi maisawang ni Abinadi dagitoy a balikas, nga imbilin ti ari kadagiti “saserdote a nasken nga alaenda ket patayenda.

2 Ngem adda maysa kadakuada a managanan iti “Alma, a nagtaud iti kaputotan ni Nephi. Maysa nga agtutubo, ket ^bnamati kadagiti balikas nga insawang ni Abinadi, agsipud ta ammona ti maipapan iti kinadakes a pinaneknekan ni Abinadi a maibusor kadakuada; rinugianna ngarud nga impakaasi iti ari a dina kapungtot ni Abinadi, ngem palubosanna a pumamaw a sitatalna.

3 Ngem ad-adda a nagpungtot ti ari, ket imbilinna a paadaywenda ni Alma, ket pinasurotna kadagiti babaonenna tapno patayenda.

4 Ngem intarayanna ida ket naglemmeng tapno dida mabirokan. Ket gapu ta nakapagpakni iti adu nga aldaw “insuratna dagiti amin nga imbaga ni Abinadi.

5 Ket napasamak nga imbilin ti ari kadagiti pagbambantayenna a likmutenda ni Abinadi

ket alaenda; ket pinungoda sada imbalud.

6 Ket kalpasan ti tallo nga aldaw, a pannakiinnumanna kadagiti saserdotena, imbilinna nga idatagda manen kenkuana.

7 Ket kinunana kenkuana: Abinadi, nakasarakkamin iti pammaneknek a maibusor kenka, ket rumbeng a matayka.

8 Agsipud ta kinunam a mismo a ti “Dios ti umasideg kadagiti annak ti tao; ket ita, gapu iti daytoy mapapatayka malaksid no ibabawim amin dagiti imbagam a dakes maipapan kaniak ken dagiti taok.

9 Ket kinuna ita ni Abinadi kenkuana: Ibagak kenka a saanko nga ibabawi dagiti balikas a naibagak kadakayo maipapan kadagitoy a tao, agsipud ta pudnoda; ket impalubosko a matnag ti bagik kadagiti imayo tapno maammuanyo ti kinapudnoda.

10 Wen, ket agsagabaak uray agingga iti patay, ket saanko nga ibabawi dagiti saok, ket agtalinaedda a saksi a maibusor kadakayo. Ket imbukbokyo metten ti “nadalus a dara no patayendak, ket agbalinto met a saksi a maibusor kadakayo iti maudi nga aldaw.

11 Ket isu a, dandani pinarukatan ni ari Noe, gapu ta nagbuteng iti nangngegna; gapu ta nagbuteng nga ukomen ti Dios.

12 Ngem inyikkis dagiti saserdote ti maibusor kenkuana, ket

17 1a Mosiah 11:1, 5–6.

2a Mosiah 23:6, 9–10.

PNK Alma a

Laklakay.

b Mosiah 26:15.

4a PNK Nasantuan

a Kasuratan.

8a Mosiah 13:25, 33–34.

10a Alma 60:13.

immamegda, a kinunada: Lina- isna ti ari. Narubroban ngarud ti pungtot ti ari, ket imbilinna kadakuada a patayenda.

13 Ket napasamak nga inukod ken pinungoda, ken sinaplitda iti nareppet a burrarawit, wen, a kurang la a matay.

14 Ket isu nga idi rugian a lamuten ti gil-ayab, indawatna kadakuada, a kinunana:

15 Adtoy, kas iti inaramidyo kaniak, mapasamakto a dagitinto kaputotanyo ti makaigapu iti panagsagaba ti adu iti kas iti sinagabak, a kas iti “ipapatay iti apuy; ket gapu daytoy iti panamatida iti panangisalikan ti Apo a Diosda.

16 Ket mapasamakto a kaptenakayo ti amin a kita ti sakit gapu iti kinadakesyo.

17 Wen, ket nadumadumanto nga ima ti “mangranggas kadakayo, ket mapapanaw ken masyasayyakayonto, kas iti atap nga arban a paksiaten dagiti atap ken narungsot nga ayup.

18 Ket maanopkayonto iti dayta nga aldaw, ket parmekendakayonto dagiti kabusoryo, ket agsagabakayonto a kas iti panagsagabak, iti nasaem nga “ipapatay babaen ti apuy.

19 Kasta ti “panangbales ti Dios kadagiti mangdadael kadagiti taona. O Dios, awatem daytoy kararuak.

20 Ket ita, idi maisawang ni Abinadi dagitoy a balikas, naldalupo, gapu iti pannakauram-

na; wen, napapatay agsipud ta saanna a tinallikudan dagiti biling ti Dios, iti panangpatalgedna iti kinapudno dagiti balikasna babaen ti ipapatayna.

KAPITULO 18

Mangasaba ni Alma iti nalimed— Ipatungpalna ti katulagan iti panakabuniag ket mangbuniag kadagiti danum ti Mormon— Buan gayenna ti Simbaan ni Cristo ket mangtuding kadagiti saserdote— Tulonganda ti bagbagida ket isuroda dagiti tao— Libasan da Alma ken dagiti taona ni Ari Noe ket agturingda iti langalang. Agarup 147–145 s.c.

KET ita, napasamak a ni Alma, a nanglibas kadagiti adipen ni ari Noe, “nagbabawi kadagiti basol ken kinadakesna, ket napan a sililimed kadagiti tao ket rinugianna nga insuro dagiti balikas ni Abinadi—

2 Wen, maipapan iti dumteng, ken kasta met a maipapan iti panagungar dagiti natay, ken ti “pannakasubbot ti tao, a mapasamak babaen ti ^bpannakabalin, ken panagtuok, ken ipapatay ni Cristo, ken ti panagungarna ken yuulina idiy langit.

3 Ket insurona dagiti adu a dimngeg iti saona. Ket insurona ida iti nalimed, tapno saan a maammuan ti ari. Ket adu ti namati iti saona.

4 Ket napasamak a kas iti ka-

15a Mosiah 13:9–10;

Alma 25:4–12.

17a Mosiah 21:1–5, 13.

18a Mosiah 19:18–20.

19a PNK Panagibales.

18 1a Mosiah 23:9–10.

2a PNK Pannakasubbot,

Subboten, Nasubbot.

^b PNK Mangsubbot,

Pannubbot.

adu dagiti namati kenkuana ti napan iti ^alugar a maaw-awagan iti Mormon, a naadaw ti naganna ti ari, nga adda iti beddeng ti daga nga ayuyang, no dadduma wenno iti naituding a panawen, dagiti atap nga ayup.

5 Ngamin, adda iti Mormon ti ubbog ti nadalus a danum, ket napan sadiay ni Alma, ta adda rimmuong ti babassit a kayo iti asideg ti danum, a paglemmenganna iti aldaw iti panagsapapul ti ari.

6 Ket napasamak a kas iti kadadu dagiti namati kenkuana ti napan sadiay a dumngeg iti saona.

7 Ket napasamak kalpasan ti adu nga aldaw nga adda dakkell a bilang a nagtitipon iti lugar a Mormon, dumngeg iti sao ni Alma. Wen, naurnong ti amin a namati iti saona a dumngeg kenkuana. Ket ^ainsurona ida, ken inkasabana kadakuada ti panagbabawi, ken pannakasubbot, ken pammati iti Apo.

8 Ket napasamak a kinunana kadakuada: Adtoy, addagitoy dagiti danum ti Mormon (gapu ta kastoy ti pannakaawagda) ket ita, gapu iti ^atarigagayyo nga umay iti ^bsalinong ti Dios, ken maawagan a tattaona, ken ^csiaayat a makipagbaklay iti imet ti tunggal maysa, tapno lumag-anda;

9 Wen, ken siaayat a makipag-

ladingit kadagiti agladladingit; wen, ken manglinglingay kadagiti makasapul iti pannakalinglingay, ken agtakder a ^asaksi ti Dios iti amin a kanito ken iti amin a banag, ken iti amin a lugar a yanyo, uray pay agingga ken patay, tapno masubbotnakayo ti Dios, ket maibilangkayonto kadagiti adda iti ^bumuna a panagungar, tapno maaddankayo iti ^cagnanayon a biag—

10 Ket ita kunak kadakayo, no daytoy ti tarigagay ti puspuso-yo, ania ti pamkuatanyo a di ^aagpabuniag iti nagan ti Apo, a kas saksina iti ^bpannakitulagyo kenkuana, nga agpaaykayo kenkuana ken salimetmetanyo dagiti bilinna, tapno nabusbuslon ti panangiburayna iti Espirituna kadakayo?

11 Ket ita idi nangngeg dagiti tao dagitoy a balikas, nagsisipatda gapu iti rag-o, ket kinunada: Daytoy ti tarigagay ti puspusomi.

12 Ket ita napasamak nga inala ni Alma ni Helam, gapu ta isu ti maysa kadagiti immuna, ket napan nagtakder iti danum, ket impukkawna, a kinunana: O Apo, ibukbokmo ti espiritum iti adipenmo, tapno maaramidna daytoy nga aramid a sidadalus ti pusona.

13 Ket idi maisawangna dagitoy a balikas, limmukon kenkuana ti ^aEspiritu ti Dios, ket

4a Alma 5:3.
7a Alma 5:11-13.
8a DkK 20:37.
b PNK Simbaan ni Jesucristo.
c PNK Pannaki-

pagrikna.
9a PNK Aramid ti Misionario; Paneknekan; Saksi.
b Mosiah 15:21-26.
c PNK Agnanayon

a Biag.
10a 2 Ne. 31:17.
PNK Buniag, Panagbuniag.
b PNK Katulagan.
13a PNK Espiritu Santo.

kinunana: Helam, ^bbuniaganka, babaen ti ‘turay a naggapu iti Mannakabalin a Dios, a kas pammaneknek a nakitulagka nga agpaay kenkuana agingga iti ipapataymo iti nainlasagan a bagi; ket sapay koma ta maiburay kenka ti Espiritu ti Apo; ken sapay koma ta itdenna kenka ti agnanayon a biag, babaen ti ^apannubbot ni Cristo, nga insaganana manipud idi ^cpunganay ti lubong.

14 Ket kalpasan ti panangyebkas ni Alma kadagitoy a balikas, agpadada ken Helam a ^anaipabatok iti danum; sa limmung-aw ken timmakdangda a siraragsak, ta napnoda iti Espiritu.

15 Ket manen, nangala ni Alma iti sabali, ket napan iti danum iti maikadua a gundaway, ket binuniaganna a kas iti immuna, ngem saannan nga imbatok ti bagina.

16 Ket binuniaganna iti kastoy a wagas ti tunggal maysa a napan iti lugar a Mormon; ket agdagupda iti dua-gasut-kenuppat a kararua; wen, ket ^ana-buniaganda iti danum idiaiy Mormon, ket napnuanda iti ^bparabur ti Dios.

17 Ket nanagananda iti simbaan ti Dios, wenna ti ^asimbaan ni Cristo, manipud iti dayta a ka-

nito. Ket napasamak a mainayon iti simbaanna ti siasino man a mabuniagan babaen ti panna-kabalin ken turay ti Dios.

18 Ket napasamak a nangorden ni Alma, nga addaan iti ^aturay manipud iti Dios, iti sumagma-mano a saserdote; uray maysa laeng a saserdote iti tunggal limapulo iti bilangka ti inordenanna a mangasaba kadakuada, ken ^bmangisuro kadakuada maipanggep kadagiti banag a maipapan iti pagarian ti Dios.

19 Ket binilinna ida a masapul nga awan sabali nga isuroda malaksid dagiti banag nga insurona, ken nagaon iti ngiwat dagiti nasantuan a propeta.

20 Wen, ket binilinna ida a masapul nga awan ti ^aikasabada malaksid ti panagbabawi ken pammati iti Apo, a nangsubbot kadagiti taona.

21 Ket binilinna ida a masapul a di ^aagsisinnuppiat ti tunggal maysa, ngem agkikinnitada koma iti ^bmaymaysa a mata, iti maymaysa a pammati ken maymaysa a pannakabuniag, iti panagrereppeng ti puspusoda iti ^cpanagkaykaysa ken ayat iti tunggal maysa.

22 Ket ngarud binilinna ida a mangasaba. Ket nagbalinda ngarud nga ^aannak ti Dios.

13b 3 Ne. 11:23-26;
DkK 20:72-74.

c PP 1:5.

PNK Kinasaserdote.

d PNK Pannakasubbot,
Subboten, Nasubbot.

e Moises 4:2; 5:9.

14a PNK Buniag,
Panagbuniag—

Panagbuniag babaen
ti pannakairarem.

16a Mosiah 25:18.

b PNK Parabur.

17a 3 Ne. 26:21; 27:3-8.

PNK Simbaan

ni Jesucristo.

18a PNK Kinasaserdote.

b PNK Mangisuro,

Mannursuro.

20a DkK 15:6; 18:14-16.

21a 3 Ne. 11:28-30.

PNK Panagsu-
supanget.

b Mat. 6:22;

DkK 88:67-68.

c PNK Panagkaykaysa.

22a Moises 6:64-68.

23 Ket binilinna ida a masapul a ngilinenda ti aldaw ti “panaginana, ket pagtalinaedenda a nasantuan, ken kasta met a masapul nga inaldaw nga agyamanda iti Apo a Diosda.

24 Ket imbilinna pay kadakuada a nasken nga agbiag dagiti saserdote nga inordenanna babaen ti bukodda a “bannog.

25 Ket adda maysa nga aldaw iti tunggal lawas a masapul nga aguummongda a mangisuro kadagiti tao, ken “mangdayaw iti Apo a Diosda, ken kasta met, nga agingga a kabaelanda, mansan nga aguummongda.

26 Ket saan nga agpanuray dagiti saserdote kadagiti umili iti pagbiagda; ngem umawatda iti “parabur ti Dios babaen ti bannogda, tapno pumigsa ti Espirituda, a ^bmakaammo iti Dios, tapno makaisuroda nga addaan pannakabalin ken turay a nagtaud iti Dios.

27 Ket imbilin manen ni Alma kadagiti tao ti simbaan a masapul a mangibingayda iti sanikuada, babaen ti adda iti “tunggal maysa; masapul nga ad-adu ti ibingay ti nasansanikua; ket bassit met ti kasapulan kenkuana nga addaan iti bassit; ket masapul a maikkan ti awanan.

28 Ket mangibingayda koma ngarud a sitatallugod kadagiti sanikuada ken addaan naimbag a tarigayag iti Dios, ken kada-

giti saserdote a makasapul, wen, ken iti tunggal makasapul, a lamulamo a tao.

29 Ket imbagana daytoy kadakuada, gapu ta binilin ti Dios; ket “nagnada a sililinteg iti sango ti Dios, a ^bmangmangted iti tunggal maysa iti naindagaan ken naespirituan a maibatay iti kasapulan ken kayatda.

30 Ket napasamak ngarud a naaramid amin dagitoy idiai Mormon, wen, iti “dandanum ti Mormon, iti kabakiran nga adda iti asideg ti dandanum ti Mormon; wen, iti lugar a Mormon, iti dandanum ti Mormon, iti kabakiran ti Mormon, nagngayeden iti imatangda ta simngay ti pannakaammoda iti Mannubbotda; wen, ket anian a pannakaparaburda, ta ikantadanto ti pagdaydayawda kenkuana iti agnanayon.

31 Ket napasamak dagitoy a banag kadagiti “beddeng ti daga, tapno saan a maammuan ida ti ari.

32 Ngem adtoy, napasamak a ti ari, gapu ta naduktalanna ti tignay dagiti umili, nangibaon iti adipenna a mangpaliw kadakuada. Isu a nasarakan ida ti ari iti dayta nga aldaw a panaguummongda a dumngeg iti sao ti Apo.

33 Ket kinuna ngarud ti ari a sugugsugogan ni Alma dagiti tao nga umalsa a maibusor kenkuana; imbaonna ngarud dagi-

23a Mosiah 13:16–19;
DkK 59:9–12.

24a Ara. 20:33–35;
Mosiah 27:3–5;
Alma 1:26.

25a PNK Agdaydayaw.

26a PNK Parabur.

b PNK Pannakaammo.

27a Ara. 2:44–45;

4 Ne. 1:3.

29a PNK Magna,
Magna iti Dios.

b PNK Pagimbagan.

30a Mosiah 26:15.

31a Mosiah 18:4.

ti buyotna a mangungaw kada-kuada.

34 Ket napasamak a “naipakammo ken ni Alma ken dagiti tao ti Apo ti yaay ti buyot ti ari; innalada ngarud dagiti toldada ken dagiti kaamaanda ket naglibasda a nagturing iti langalang.

35 Ket agarup nga agdagupda iti uppat-a-gasut-ken-lima-pulo a tao.

KAPITULO 19

Padasen ni Gideon a patayen ni Ari Noe—Rauten dagiti Lamanite ti daga—Matay ni Ari Noe iti apuy—Agturay ni Limhi a kas emperador a pagbayadan iti buis. Agarup 145–121 s.c.

KET napasamak a nagsubli dagiti buyot ti ari, iti panagsapulda nga awan namaayna kadagiti tao ti Apo.

2 Ket ita adtoy, bassit ti bilang dagiti soldado ti ari, gapu ta nakissayan, ket nangrugi ti panakabingaybingay dagiti nabati kadagiti tao.

3 Ket nangrugi ti basbassit a bi-ngay a nangipeksa iti pammut-butengda iti ari, ket nangrugi ti dakkal a panagsusupangetda.

4 Ket ita adda lalaki kadakuada nga agnagan iti Gideon, ket gapu ta napigsa a lalaki ken kabusor ti ari, inasutna ngarud ti espadana, ket insapatana ti pungtotna a papatayenna ti ari.

5 Ket napasamak a kinarangetna ti ari; ket idi makita ti ari a manggapun a maparmek, nag-

libas a nagtaray ket nagturing iti “torre nga asideg iti templo.

6 Ket kinamat ni Gideon ket dandanin makadanon iti torre tapno patayenna ti ari, ket inwaras ti ari ti panagkitana iti aglawlaw ti daga a Shemlon, ket adtoy, adda ti buyot dagiti Lamanite iti beddeg ti daga.

7 Ket ita nagpakpakaasi ti ari iti nalaus a sakit ti nakemna, a kinunana: Gideon, dinak patayen, ta umasidegen dagiti Lamanite kadata, ket papatayendata; wen, papatayenda dagiti taok.

8 Ket ita saan unay a maseknan ti ari kadagiti taona ngem ketdi iti biagna; nupay kasta, saan a pinapatay ni Gideon.

9 Ket binilin ti ari dagiti tao a nasken a libasanda dagiti Lamanite, ket simmurot met kada-kuada, ket kimmamangda iti langalang, a kaduada dagiti bab-bai ken annakda.

10 Ket napasamak a kinamat ida dagiti Lamanite, ket naabutanda ida, ket rinugianda ida a papatayen.

11 Ita napasamak nga imbilin ti ari kadagiti amin a lallaki a panawanda ti assawada ken dagiti annakda, ket libasanda dagiti Lamanite.

12 Ita adu kadakuada ti saan a pimmanaw, ngem nagtalinaedda ketdi ket natayda a kaduada ida. Ket pinanawan ti dadduma dagiti assawa ken annakda iti panaglibasda.

13 Ket napasamak nga imbilin dagiti nagbati kadagiti assawa ken annakda nga agtakder dagi-

ti napintas a babbalasangda ket agpakaasida kadagiti Lamanite a dida ida patpatayen.

14 Ket napasamak a kinaasian ida dagiti Lamanite, ta naguyugoyda iti pintas dagiti babbai.

15 Ngarud saan a pinatay ida dagiti Lamanite, ket binaludda ida ken insublida ida iti daga a Nephi, ket pinalubosanda ida a mangtagikua iti daga, bababen ti saritaan nga idatagda ni ari Noe kadagiti Lamanite, ken itedda dagiti sanikuada, uray pay ti kagudua ti amin a kukuada, kagudua ti balitokda, ken ti pirakda, ken amin a napateg a kukuada, ket kasta ti panagbayadda iti buis iti ari dagiti Lamanite iti tinawen.

16 Ket ita adda maysa kadagiti annak ti ari kadagiti balud, a “Limhi ti naganna.

17 Ket ita tarigagay ni Limhi a saan koma a mapapatay ti amana; nupay kasta, saan a kuneng ni Limhi iti kinamanagbasol ti amana, idinto nga isu ket nambag a tao.

18 Ket napasamak a sililimed a nangibaon ni Gideon iti lallaki iti langalang, a mangsapul iti ari ken kadagiti kinakuyogna. Ket napasamak a nasagangda dagiti tao iti langalang, isuda amin malaksid ti ari ken dagiti saserdotena.

19 Ita inkarida a sipapasnek nga agsublida iti daga a Nephi, ket no napapatay dagiti assawa ken annakda, kasta met dagiti nagbati kadakuada, ta agibales-

da, ket mairamanda met a mapukaw.

20 Ket imbilin kadakuada ti ari a dida agsubli; ket kinagurada ti ari, ket kinayatda nga agsagaba, uray pay “matay iti apuy.

21 Ket alaenda koma metten dagiti saserdote tapno papatayenda, ket linibasanda ida.

22 Ket napasamak nga agsublida koman iti daga a Nephi, ket nasabetda dagiti tao ni Gideon. Ket imbaga kadakuada ni Gideon ti amin a napasamak kadagiti assawa ken annakda; ket pinalubosan ida dagiti Lamanite nga agtagikua iti daga bababen ti panagbayadda iti buis kadagiti Lamanite iti kagudua ti amin a sanikuada.

23 Ket imbaga dagiti tao kadagiti tao ni Gideon a napataydan ti ari, ken linibasan ida dagiti saserdotena iti langalang.

24 Ket napasamak nga idi maileppasda ti seremonia, a nagsublida iti daga a Nephi, nga agragrag-o, gapu ta saan a napapatay dagiti assawa ken annakda; ken imbagada ken ni Gideon ti inaramidda iti ari.

25 Ket napasamak a “nagsapata kadakuada ti ari dagiti Lamanite, a saan ida a papatayen dagiti taona.

26 Kasta met ni Limhi, gapu ta anak ti ari, gapu ta intalek kenkuana “dagiti tao ti pagarian, nagsapata iti ari dagiti Lamanite nga agbayad kenkuana dagiti taona iti buis, uray pay ti kagudua ti amin a sanikuada.

27 Ket napasamak a rinugian ni Limhi a binangon ti pagarian ken pinatibkerna ti kappia kadagiti taona.

28 Ket nangbatang ti ari dagiti Lamanite iti bantay iti aglawlaw ti daga, tapno mapagtalinaed dagiti tao ni Limhi iti daga, tapno dida mapan iti langalang; ket tinaraybayna dagiti bantayna babaen ti buis a naawatna kadagiti Nephite.

29 Ket ita napagtultuloy ni Limhi ti kappia iti pagarianna iti las-ud ti dua a tawen, a saan ida a riniribuk dagiti Lamanite weno pinadas ida a papatayen.

KAPITULO 20

Agawen dagiti saserdote ni Noe ti sumagmamano kadagiti babbalasang a Lamanite—Makigubat dagiti Lamanite kada Limhi ken dagiti taona—Mapagsanud ken mapagparbeng dagiti pangen ti Lamanite. Agarup 145–123 s.c.

ITA adda lugar iti Shemlon a naguummongan dagiti babbalasang dagiti Lamanite tapno sangsangmaysada nga agkanta, ken agsala, ken mangragrag-sak iti bagbagida.

2 Ket napasamak nga adda maysa nga aldaw a bassitda a naguummong nga agkanta ken agsala.

3 Ket ita dagiti saserdote ni ari Noe, iti bairda nga agsubli iti ciudad ti Nephi, wen, ken naga-makda amangan no papatayen ida dagiti tao, saanda ngarud a

nagtured nga agsubli kadagiti assawa ken annakda.

4 Ket iti panagbatida iti langalang, ken iti pannakaduktalda kadagiti babbalasang dagiti Lamanite, nagiladda a nangbuya kadakuada;

5 Ket idi bassit laeng kadakuada ti naguummong nga agsala, rimmuarda iti paglemlemmenganda ket innalada ida nga inkuyog iti langalang; wen, duapulo-ket-uppat kadagiti babbalasang dagiti Lamanite ti inkuyogda iti langalang.

6 Ket napasamak nga idi madduktalan dagiti Lamanite ti panagpukaw dagiti babbalasangda, kinapungtotda dagiti tao ni Limhi ta impagarupda a dagiti tao ni Limhi.

7 Imbaonda ngarud dagiti buyotda; wen, nakikuyog pay ti ari kadagiti taona; ket nagturingda iti daga a Nephi tapno papatayenda dagiti tao ni Limhi.

8 Ket ita nakita ida ni Limhi manipud iti torre, nakitana pay amin ti panagsagsaganada a makigubat; inuummongna ngarud dagiti taona, ket inurayda ida iti katalalonan ken iti kabakiran.

9 Ket napasamak idi a dumteng dagiti Lamanite, a nagruar dagiti tao ni Limhi iti pagur-urayanda, ket rinugianda ida a papatayen.

10 Ket napasamak a nakaro ti bakal, ta nakirangetda a kasla leon kadagiti inarangda.

11 Ket napasamak a pinaksiat dagiti tao ni Limhi dagiti Lamanite; nupay saanda a makagudua iti kaadu dagiti Lama-

nite. Ngem “nakibakalda para iti biagda, ken kadagiti assawada, ken kadagiti annakda; ngarud impanda amin a kabaelanda ket nakirupakda a kasla dragon.

12 Ket napasamak a nasarakan-da ti ari dagiti Lamanite kadagiti napapatay; ngem saan pay a natay, nasugatan laeng ket naybay-an iti daga, ta nagdar-daras a naglibas dagiti taona.

13 Ket innalada ken binedbe-danda dagiti sugatna, ket insaklangda ken ni Limhi, ket kinunada: Adtoy, daytoy ti ari dagiti Lamanite; nasugatan ket nabati iti yan dagiti natay, ket pinanawanda; ket adtoy, innal-ami nga idatag kenka; ket pa-tayentayon.

14 Ngem kinuna ni Limhi kadakuada: Diyo patpatayen, ngem yeyo ditoy tapno makitak. Ket indatagda. Ket kinuna ni Limhi kenkuana: Ania a gapu ti immayanyo nakigubatan kadagiti taok? Adtoy, saan a dinadael dagiti taok ti “sapatak kenka; ngarud, apay a dinada-elmo ti sapatam kadagiti taok?

15 Ket kinuna ita ti ari: Dinadaelko ti sapatak gapu ta intalaw dagiti taom dagiti babbala-sang dagiti taok; ngarud, gapu iti pungtotko binilinko dagiti taok nga umay makigubat ka-dagiti taom.

16 Ket ita awan ti ammo ni Limhi maipanggep itoy a banag; ngarud kinunana: Palut-potek dagiti taok ket mapapatay ti asino man a nagaramid iti kas-

toy. Ngarud imbilinna ti panna-kapalutpot dagiti taona.

17 Ita idi mangngegan ni “Gideon dagitoy a banag, isu a kapi-tan ti ari, dimmatag a nangibaga iti ari: Ikararagko kenka a dimo ituloy, ket dimo palutpoten da-gitoy a tao, ket dimo ipabasol kadakuada daytoy a banag.

18 Ta dimo kadi malagip dagiti saserdote ti amam, a pinanggep dagitoy a tao a patayen? Ken di met addada iti langalang? Ken saan kadi nga isuda ti nangta-kaw kadagiti babbalasang dagiti Lamanite?

19 Ket ita, adtoy, ken ibagam iti ari dagitoy a banag, tapno ibagana kadagiti taona nga ag-parbengda kadatayo; ta adtoy agsagsaganadan a rumaut ka-datayo; ken adtoy pay a bassit-tayo laeng.

20 Ken adtoy, umayda a dakkal ti pangenda; ket malaksid no pagparbengen ida ti ari maibus-tayo.

21 Ta saan ngata a “matungpal dagiti balikas ni Abinadi, nga impadtona a maibusor kadatayo—ket amin dagitoy gapu ta ditayo dinengngeg dagiti bali-kas ti Apo, ket tallikudantayo ti kinamanagbasoltayo?

22 Ket ita pagparbengentayo ti ari, ket tungpalentayo ti sapatatayo kenkuana; ta nasaysa-yaat a maadipentayo ngem iti mapukawtayo ti biagtayo; nga-rud, lapdantayon ti nabuslon unay a panagayus ti dara.

23 Ket ita imbaga amin ni

Limhi iti ari ti maipanggep iti amana, ken dagiti “saserdote a nagkamang iti langalang, nga akin-aramid iti pannakaitalaw dagiti babbalasangda.

24 Ket napasamak a nagparbeng ti ari kadagiti taona; ket kinunana kadakuada: Mapantayo sabaten dagiti taok, nga awanan iti armas; ket ikarik kadakayo nga addaan iti sapata a saan a papatayen dagiti taok dagiti taom.

25 Ket napasamak a sinurotda ti ari, ket napanda simmabat kadagiti Lamanite nga awan armasda. Ket napasamak a sinabatda dagiti Lamanite; ket nagtamed ti ari dagiti Lamanite kadakuada, ket impakaasina ti pagsayaatan dagiti tao ni Limhi.

26 Ket idi makita dagiti Lamanite dagiti tao ni Limhi, nga awanan iti armas, “naasianda kadakuada ket nagparbengda, ket inkuyogda ti arida a nagsubli iti dagada a sitatalna.

KAPITULO 21

Dangran ken abaken dagiti Lamanite dagiti tao ni Limhi—Maamammo dagiti tao ni Limhi ni Ammon ket mapasurotda—Ibagada ken ni Ammon dagiti duapulo-ketuppat a pinanid ni Jared. Agarup 122–121 s.c.

KET napasamak a nagsubli da Limhi ken dagiti taona iti siudad ti Nephi, ket nangrugida a nagnaed a sitatalna iti daga.

2 Ket napasamak a kalpasan ti

adu nga aldaw nangrugi manen a timmubo ti gurada kadagiti Nephite, ket rinugianda manen ti umasideg iti aglawlaw ti beddeng ti daga.

3 Ita dida ida pinadas a papatayen, gapu iti sapata ti arida ken ni Limhi; ngem “tungpaenda ida, ken aramatenda ti turayda kadakuada; ket rinugianda ti nangipaay iti ^bdagensenda, ket inabogda ida a kasla iti dagmel nga asno—

4 Wen, naaramid amin dagitoy tapno matungpal ti balikas ti Apo.

5 Ket ita nakaro ti sinagaba dagiti Nephite, ket awan ti pamuspusan a makaruk-atda kadakuada, ta linawlaw ida dagiti Lamanite.

6 Ket napasamak a nangrugi nga agtanabutob dagiti tao iti ari gapu iti panagsagabada; ket nangrugi a tinarigagayanda a sarangten ida. Ket pinagsagabada ti ari iti nakaro kadagiti reklamoda; ngarud pinalugodanna ida nga agaramid iti kayatda.

7 Ket naguummongda manen, ket inkapetda dagiti kalasagda, ket sinabatda dagiti Lamanite tapno papanawenda ida iti dagada.

8 Ket napasamak nga inabak ida dagiti Lamanite, ket pinagsanudda ida, ken pinapatayda ti adu kadakuada.

9 Ket ita adda idi nakaro a “panagladingit ken panagleddaang kadagiti tao ni Limhi, ti balo agladingit iti asawana,

26a PNK Pannakipagrikna.
21 3a Mosiah 12:2.

b Mosiah 12:5.
9a Mosiah 12:4.

dagiti annak agladingitda kadagiti ammada, ken dagiti agkakabsat kadagiti kakabsatda.

10 Adu idi ti balo iti daga, ket inaldawda nga agsangsangit, ta napalaus ti butengda kadagiti Lamanite.

11 Ket napasamak a sinagid ti agtultuloy a panagsangitda dagiti nabati a tao ni Limhi ket kinapungtotda dagiti Lamanite; ket napanda manen nakibakal, ngem napasannu da manen, nga ad-adu ti napukawda.

12 Wen, napanda manen iti maikatlo a gundaway, ket kasdi met laeng ti sinagabada; ket nagsubli manen dagiti saan a napapatay iti siudad ti Nephi.

13 Ket imbabada ti bagbagida a kurangna iti katapokan, pina-iturayanda ti bagbagida iti sangol ti pannakaadipen, intulokda ti bagbagida a masaplit, ken maabog nga agsublisubli, ken madagensenan, a maibatay iti pagayatan dagiti kabusorda.

14 Ket "imbabada ti bagbagida a kurangna iti tukot ti kinapakumbaba; ket nagdawatda a sipapasnek iti Dios; wen, uray pay agmalmalem nga agdawatda iti Diosda a ruk-atan-na ida iti sagsagabaenda.

15 Ket ita "nabuntog ti pan-nakangneg ti Apo iti dawatda gapu iti kinamanagbasolda; nupay kasta impangag ti Apo dagiti dawatda, ket in-inut a pinaluknengna ti puspuso dagiti Lamanite tapno in-inut a

lumag-an ti dagensenda; ngem di pay nakita ti Apo a maikaridan a mawayawayaan iti pannakaadipenda.

16 Ket napasamak nga in-inutda a rimmang-ay iti daga iti tunggal tukad, ket in-inut nga immadu ti nasaksakda a buk-bukel, ken pangen, ken arban, tapno dida agsagaba iti bisin.

17 Ita adda dakkel a bilang dagiti babbai, ad-adu ngem dagiti lallaki; ngarud imbilin ni ari Limhi a nasken nga "ibinglayan ti tunggal lalaki dagiti ^bbalo ken dagiti annakda iti saranay, tapno dida matay iti bisin; ket inaramidda daytoy gapu iti kadakkel ti bilang dagiti napapatay.

18 Ita nagtalinaed a sangsang-kamaysa dagiti tao ni Limhi agingga iti mabalin, ket dida binaybay-an dagiti buk-bukel ken pastorda:

19 Ket ti ari a mismo ti saan nga agtaley iti bagina iti ruar ti bakud ti siudad, malaksid no mangikuyog iti guardiana, ta maamak amangan no matnag iti ima dagiti Lamanite.

20 Ket imbilinna kadagiti taona nga agdakiwasda iti aglawlaw ti daga, ta uray no ania ti mapasamak matiliwda dagiti saserdote a nagkamang iti langalang, a nangtakaw kadagiti "babbalasang dagiti Lamanite, ken nakaigapuan ti nakaro a pannakadadaelda.

21 Ta napnuanda iti tarigagay a mangala kadakuada tapno du-

14a Mosiah 29:20.
PNK Napakumbaba,
Kinapakumbaba.

15a Prov. 15:29;
Mosiah 11:23-25;
DkK 101:7-9.

17a Mosiah 4:16, 26.
b PNK Balo.
20a Mosiah 20:5.

saenda ida; ta umayda iti daga a Nephi iti rabii, ket binunagda dagiti binukelda ken adu kadagiti napateg a kukuada; ngarud inurayda ida.

22 Ket napasamak nga awanen ti riribuk iti nagbaetan dagiti Lamanite ken dagiti tao ni Limhi, nga agingga iti panawen nga idadateng da “Ammon ken dagiti kabsatna iti daga.

23 Ket gapu ta adda ti ari iti ruar ti ruangan ti ciudad a kaduana ti guardianana, nakitana ni Ammon ken dagiti kabsatna; ket impagarupna a saserdote ida ni Noe isu nga imbilinna ti pannakatiliwda, ken mapungo, ket “maibaludda. Ket no saserdote koma ida ni Noe imbilinna la ketdi ti pannakapatayda koma.

24 Ngem idi maammuanna a saan, ngem isuda dagiti kabsatna, ken naggapuda iti daga a Zarahemla, nagragsak iti kasta unay.

25 Ita nangibaon ni Limhi, sakbay ti yaay ni Ammon, iti “sumagmamano a lallaki nga ^bagsukisok iti daga a Zarahemla; ngem dida nasarakan, ket napukawda iti langalang.

26 Nupay kasta, nakasarakda iti daga nga adda taona; wen, ti daga a naaplakan iti nagango a “tultulang; wen, ti daga nga adda idi taona ken napapatay; ket isuda, a nangipagarup a daytoy ti daga a Zarahemla, nagsublida iti daga a Nephi, a

nakadanonda iti nagbedngan ti daga sumagmamano nga aldaw sakbay ti yaay ni Ammon.

27 Ket inkuyogda ti kasuratan, nga isu ti kasuratan dagiti tao nga akintulang kadagiti nasarakanda, ken naikitikit kadagiti pinanid a minas.

28 Ket ita agliplippias manen ti ragsak ni Limhi iti pannakangngegna ken ni Ammon nga inikkan ti Dios ni ari Mosiah iti “sagut, a mangipatarus kadagiti kitikit; wen, ket nagrag-o met ni Ammon.

29 Ngem nalaus pay laeng ti liday ni Ammon ken dagiti kabsatna gapu iti kaadu ti napapatay kadagiti kakabsatda;

30 Kasta met a pinalugodan ni ari Noe ken dagiti saserdote-na dagiti tao a makaaramid iti adu a pagbasolan ken maikaniwas iti Dios; ken nagladingitda met iti “ipapatay ni Abinadi; kasta met ti ^bipapanaw ni Alma ken dagiti tao a simmurot kenkuana, a nangbukel iti simbaan ti Dios babaen ti pigsan ken bileg ti Dios, ken pammati kadagiti balikas nga insao ni Abinadi.

31 Wen, nagladingitda iti ipapanawda, ta dida ammo ti napananda. Ita maragsakandan a makitipon kadakuada, ta isuda ti mismo a nakitulagen iti Dios nga agserbida kenkuana ken tungpalenda dagiti bilinna.

32 Ket ita manipud iti yaay ni Ammon, nakitulag met ni ari

22a Mosiah 7:6–13.

23a Hel. 5:21.

25a Mosiah 8:7.

^b Mosiah 7:14.

26a Mosiah 8:8.

28a Omni 1:20–22;

Mosiah 28:11–16.

30a Mosiah 17:12–20.

^b Mosiah 18:34–35.

Limhi iti Dios, kasta met ti adu kadagiti taona tapno agserbida kenkuana ken tungpalenda dagiti bilinna.

33 Ket napasamak a tinari-gagayan ni ari Limhi ken adu kadagiti taona ti mabuniagan; ngem awan ti asino man iti daga ti addaan iti “turay a naggapu iti Dios. Ket saan a kayat ni Ammon nga aramiden daytoy, ta ibilangna ti bagina a saan a maikari a katulongan.

34 Ngarud dida binukel ti bagbagida a simbaan iti dayta a kanito, iti panagurayda iti Espiritu ti Apo. Ita tarigagayanda ti agbalin a kas ken ni Alma ken dagiti kabsatna, a nagkamang iti langalang.

35 Tinarigagayanda ti mabuniagan a kas saksi ken pammaneknek a siaayatda nga agserbi iti Dios iti amin a pusoda; nupay kasta impadpad-engda ti panawen; ket “maitedto ti pakammuan ti pannakabuniagda kalpasan daytoy.

36 Ket ita iti amin a panangam-amiris ni Ammon ken dagiti taona, ken ni ari Limhi ken dagiti taona, rumuk-atda iti ima dagiti Lamanite ken iti pannakaadipen.

KAPITULO 22

Naaramid ti plano iti panaglibas dagiti tao iti pannakaadipen iti Lamanite—Binartekda dagiti Lamanite—Aglibas dagiti tao, agsublida iti Zarahemla, ken iturayan ida ni Ari Mosiah. Agarup 121 s.c.

KET ita napasamak a rinugian da Ammon ken ari Limhi a kainnuman dagiti tao no kasano ti panangwayawayada iti bagbagida iti pannakaadipenda; ken imbilinda pay a nasken nga aguummong dagiti tao; ket inaramidda daytoy tapno mammuanda ti timek dagiti tao maipanggep itoy a banag.

2 Ket napasamak nga awan ti makitada a pamuspusan tapno makaruk-atda iti pannakaadipen, malaksid iti panangalada kadagiti babbai ken annakda, ken dagiti pastorda, ken dagiti arbanda, ken dagiti toldada, ket kumamangda iti langalang; gapu ta nakaad-adu dagiti Lamanite, di mabalin dagiti tao ni Limhi ti makisupanget kada-kuada, iti pampanunotenda a wayawayanda ti bagbagida iti pannakaadipen babaen ti espada.

3 Ita napasamak a napan ni Gideon ket sinangona ti ari, ket kinunana kenkuana: Ita O ari, namin-adu a nangngegmo dagiti balikasko iti pannakisupsupangetta kadagiti kabsatta, dagiti Lamanite.

4 Ket ita O ari, no iti panagkitam ket saanak a mapangnamamaan a katulongan, wenna no denggem dagiti balikasko iti ania man a pangrukodan, ket adda maitulongda kenka, ad-adda pay ti tarigagayka a nasken a dumngegka kadagiti balikasko itoy a kanito, ket agbalinak a katulongan ket mawayawayaan dagitoy a tao iti pannakaadipen.

5 Ket pinalubosan ti ari nga agsao. Ket kinuna kenkuana ni Gideon:

6 Adtoy ti dalam iti likud, iti bakud iti likud, iti akinlikud a paset ti siudad, wenno dagiti guardia dagiti Lamanite, mabartekda iti rabii; ngarud pakaammuanta amin dagiti tao tapno ummongenda dagiti pangen ken arbanda, tapno yabogda ida iti langalang iti rabii.

7 Ket tungpalek ti bilinmo ken agbayadak iti maudi a buis iti arak kadagiti Lamanite, ket mabartekda; ket magnatayonto iti nalimed a pagnaan iti makanigid ti kampoda inton nabartek ken nakaturugdan.

8 Kasta ti ipapanawtayo a kaudatayo dagiti babbai ken anaktayo, dagiti pangentayo, ken dagiti arbantayo iti langalang; ket agdaliasattayo iti lawlaw ti daga a Shilom.

9 Ket napasamak a dinengngeg ti ari dagiti balikas ni Gideon.

10 Ket imbilin ni ari Limhi a nasken nga ummongen dagiti taona dagiti pastorda; ket impatulodna ti buis nga arak kadagiti Lamanite; ken nangipatulod pay iti ad-adu nga arak, a kas sagut kadakuada; ket nahrenrennekda nga imminum iti arak nga impatulod kadakuada ni ari Limhi.

11 Ket napasamak a napan dagiti tao ni ari Limhi iti langalang iti rabii nga inkuyogda dagiti pangen ken arbanda, ket napanda iti aglawlaw ti daga a Shilom iti langalang, sada sinurot ti agturong iti daga a

Zarahemla, nga impanguluan ida ni Ammon ken dagiti kab-satna.

12 Ket naitugotda amin a bali-tokda, ken pirak, dagiti napat-teg nga alikamenda, a maawit-da, kasta met dagiti balonda, iti langalang; ket intuloyda ti panagdaliasatda.

13 Ket kalpasan ti adu nga aldawda iti langalang nakadanda iti daga a Zarahemla, ket timmiponda kadagiti tao ni Mosiah, ket nagbalinda nga iturayanna.

14 Ket napasamak a sirarag-sak ni Mosiah a nangawat kadakuada; ken inawatna met dagiti ^akasuratanda, kasta met dagiti ^bkasuratan a nasarakan dagiti tao ni Limhi.

15 Ket ita napasamak idi naktalan dagiti Lamanite a naglibas dagiti tao ni Limhi iti daga iti rabii, a nangibaonda iti buyot iti langalang tapno kamakamenda ida;

16 Ket kalpasan ti dua nga aldaw a panangkamakamda kadakuada, saandan a nasurotan ti nagturonganda; ngarud nayawawanda iti langalang.

Ti pakaammo ni Alma ken dagiti tao ti Apo, nga inyabug dagiti tao ni Ari Noe iti langalang.

Sakupenna dagiti kapitulo 23 ken 24.

KAPITULO 23

Agkedked ni Alma nga agbalin nga ari—Agakem a nangato a sa-

serdote—Dusaen ti Apo dagiti taona, ken parmeken dagiti Lamanite ti daga a Helam—Ni Amulon, da-daulo dagiti nadangkes a saserdote ni Ari Noe, ti emperador a mangituray iti Lamanite. Agarup 145–121 s.c.

ITA ni Alma, a binallaaganen ti Apo a sapulen dagiti buyot ni ari Noe, kas naipakaammonan kadagiti taona, inummongda ngarud dagiti pastorda, ken inlalada dagiti bukelda, ket napanda iti langalang a simmango kadagiti buyot ni ari Noe.

2 Ket pinapigsa ida ti Apo, tapno saan ida a madaeran a papatayen dagiti tao ni ari Noe.

3 Ket walo nga aldaw ti panagdaliasatda nga agturong iti langalang.

4 Ket nakadanonda iti daga, wen, iti nakapimpintas ken makaay-ayo a daga, ti daga ti natarnaw a danum.

5 Ket insimpada dagiti tol-dada, ket rinugianda a sukayen ti daga, ken rinugianda ti agpatakder iti pasdek; wen, naga-getda, ket kasta unay ti panagtrabahoda.

6 Ket tinarigagayan dagiti tao a ni Alma ti agbalin nga arida, gapu ta ipatpateg dagiti tao.

7 Ngem kinunana kadakuada: Adtoy, saan a rumbeng a maaddaantayo iti ari; ta kastoy ti kinuna ti Apo: “Diyo ipato a nangatngato ti maysa a tao iti sabali, wenno saan a panunoten ti tao a nangatngato ngem

iti sabali; ngarud kunak kada-kayo a saan a rumbeng a maaddaantayo iti ari.

8 Nupay kasta, no mabalin la ketdi nga adda kanayon maikari a lalaki nga agbalin nga ariyo nasayaat unay no maaddaanka-
yo iti ari.

9 Ngem laglagipenyo ti “kina-managbasol ni ari Noe ken dagiti saserdotena; ken siakto pay ket ^bnaikursong iti palab-og, ket nakaaramidak iti adu a banag a makadurmen iti imatang ti Apo, a nakaigapuan ti nalabes a panagbabawik;

10 Nupay kasta, kalpasan ti adu a “panagtutuok, dineng-ngeg ti Apo ti dawatko, ket sinungbatanna dagiti kararagko, ket siak ti inaramatna a mangidanon iti ^badu kadakayo iti panakaammo iti kinapudno.

11 Nupay kasta, saanko a panangipadayaw daytoy, ta saanak a maikari a mangidaydayaw iti bagik.

12 Ket ita kunak kadakayo, inrurumennakayo ni ari Noe, ket nagbalinkayo nga adipenna ken dagiti saserdotena, ket pinagbalindakayo a managbasol; ngarud nagtungpalkayo iti “panakabalin ti kinamanagbasol.

13 Ket ita iti panangaon kadakayo ti pannakabalin ti Dios kadagitoy a pammungo; wen, kasta met iti ima ni ari Noe ken dagiti taona, kasta met iti pammungo ti kinamanagbasol, kasta met a tarigagayak nga “agtalinaedkayo a natibker iti day-

23 7a Mosiah 27:3–5.

9a Prov. 16:12;

Mosiah 11:1–15.

b Mosiah 17:1–4.

10a Dkk 58:4.

b Mosiah 18:35.

12a 2 Ne. 28:19–22.

13a Gal. 5:1.

toy a ^bwayawaya a nakawaya-wayaanyo, ket ^csaankayo nga agtalek iti asino man a tao nga agbalin nga ariyo.

14 Kasta met a saankayo nga agtalek iti asino man nga agbalin a ^amannursuroyo wenko ministroyo, malaksid no tao ti Dios, a mangsursurot iti pagayatanna ken mangtungtungpal kadagiti bilinna.

15 Kasta ti panangisuro ni Alma kadagiti taona, a nasken nga ^aayaten ti tunggal tao ti karubana a kas iti bagina, tapno awan ti ^bsinnupanget iti nagba-etanda.

16 Ket ita, ni Alma ti ^anangato a saserdoteda, isu a nangbangon iti simbaanda.

17 Ket napasamak nga awan ti naaddaan iti ^aturay a mangasaba wenko mangisuro malaksid kenkuana a nagtaud iti Dios. Ngarud inikkan-pategna amin dagiti saserdoteda ken amin dagiti mannursuroda; ket awan ti naikkan-pateg malaksid no mai-kari a tao.

18 Ngarud binantayanda dagiti taoda, ken ^atinarakenda ida kadagiti banag a maipanggep iti kinalinteg.

19 Ket napasamak a rimmang-ayda a di nangin-ines iti daga; ket ninagananda ti daga iti Helam.

20 Ket napasamak nga imma-duda ken rimmang-ayda a di nangin-ines iti daga a Helam:

ket nangbangonda iti siudad, a ninagananda iti siudad ti Helam.

21 Nupay kasta nakita ti Apo a rumbeng a ^adusaenna dagiti taona; wen, subokenna ti ^bpanaganusda ken ti pammatida.

22 Nupay kasta— asino man ti ^aagtalek kenkuana isunto met laeng ti ^bmaitag-ay iti maudi nga aldaw. Wen, kastoy idi kadagitoy a tao.

23 Ta adtoy, ipakitak kadakayo a naadipenda, ket awan ti makaisalakan kadakuada malaksid ti Apo a Diosda, wen, a kas iti Dios ni Abraham ken ni Isaac ken ni Jacob.

24 Ket napasamak nga insalakanna ida, ket impakitana kadakuada ti naindaklan a biligna, ket napalalo ti ragrag-sakda.

25 Ta adtoy, napasamak a bayat ti kaaddada iti daga a Helam, wen, iti siudad ti Helam, bayat ti panangsukayda iti daga iti aglawlaw, adtoy adda ti buyot dagiti Lamanite iti beddeng ti daga.

26 Ita napasamak a pimmanaw dagiti kabsat ni Alma kadagiti talonda, ket naguummongda iti siudad ti Helam; ket kasta unay ti butengda iti panagparang dagiti Lamanite.

27 Ngem napan ni Alma ket nagtakder iti sangoda, ket inggunamgunamna kadakuada a nasken a dida agbuteng, ngem

13b PNK Wayawaya.

c Mosiah 29:13.

14a Mosiah 18:18–22.

15a PNK Ayat.

b 3 Ne. 11:28–29.

16a Mosiah 26:7.

17a PNK Turay;

Kinasaserdote.

18a 1 Tim. 4:6.

21a Hel. 12:3; DkK 98:21.

PNK Dusa,

Pannakadusa.

b PNK Anus.

22a PNK Talek.

b 1 Ne. 13:37.

lagipenda ketdi ti Apo a Diosda ket isalakanna ida.

28 Ngarud pinagkirpada ti dagdagda, ket rinugianda ti nagdawati Apo a paluknengenna ti puspuso dagiti Lamanite, tapno isalakanda ida, ken dagiti assawada, ken dagiti annakda.

29 Ket napasamak a pinalukneng ti Apo ti puspuso dagiti Lamanite. Ket napan da Alma ken dagiti kabsatna ket inyawatda ti bagbagida kadakuada; ket tinagikua dagiti Lamanite ti daga a Helam.

30 Ita napukaw dagiti buyot dagiti Lamanite, a nangsurot kadagiti tao ni ari Limhi, iti langalang iti adu nga aldaw.

31 Ket adtoy, nasarakanda dagidiay saserdote ni ari Noe iti lugar a ninagananda iti Amulon; ket rinugianda ti mangtagikua iti daga nga Amulon ken rinugianda a sukayen ti daga.

32 Ita Amulon ti nagan ti daaulo dagidiay a saserdote.

33 Ket napasamak a nagpakpakaasi ni Amulon kadagiti Lamanite; kasta met nga imbaonna dagiti assawada, a “babbai nga annak dagiti Lamanite, nga agpakpakaasi kadagiti kakabsatda, tapno dida papatayen dagiti assawada.

34 Ket adda “panangngaasi dagiti Lamanite ken ni Amulon ken dagiti kabsatna, ket dida ida pinatay, gapu kadagiti assawada.

35 Ket nakitipon ni Amulon ken dagiti kabsatna kadagiti Lamanite, ket nagdaldaliasatda iti langalang iti panangsapulda

iti daga a Nephi idi masarakanda ti daga a Helam, a tinagikua da Alma ken dagiti kabsatna.

36 Ket napasamak nga inkari dagiti Lamanite kada Alma ken dagiti kabsatna, nga isagutda ti biagda ken wayawayada no isuroda ti dana a kumamang iti daga a Nephi.

37 Ngem saan a tinungpal dagiti Lamanite ti karida kalpasan ti panangipakita ni Alma iti dana a kumamang iti daga a Nephi; ngem nangikabilda iti “mangbantay iti aglawlaw ti daga a Helam, kada Alma ken dagiti kabsatna.

38 Ket napan iti daga a Nephi dagiti nabati kadakuada; ket nagsubli iti daga a Helam dagiti dadduma, ken intugotda met dagiti assawa ken annak dagiti agbambantay a nabati iti daga.

39 Ket impalubos ti ari dagiti Lamanite a ni Amulon ti agbalin nga ari ken mangituray kadagiti taona, nga adda iti daga a Helam; nupay kasta awanan iti bileg a mangaramid iti aniaman a maisuppiat iti pagayatant ti ari dagiti Lamanite.

KAPITULO 24

Idadanes ni Amulon ni Alma ken dagiti taona—Mapapatayda no agkararagda—Palag-anen ti Apo dagiti dagensenda—Wayawayaanna ida iti pannakaadipenda, ket agsublida iti Zarahemla. Agarup 145–120 s.c.

KET napasamak a nakagun-od

ni Amulon iti kaasi manipud iti ari dagiti Lamanite; ngarud, im-palubos ti ari dagiti Lamanite kenkuana ken dagiti kabsatna ti pannakadutokda a mannursuro kadagiti taona, wen, uray pay dagiti tao nga adda iti daga a Shemlon, ken iti daga a Shilom, ken iti daga nga Amulon.

2 Ta tinagikuan dagiti Lamanite amin dagitoy a daga; ngarud, nangdutok ti ari dagiti Lamanite iti ar-ari dagitoy a daga.

3 Ket ita Laman ti nagan ti ari dagiti Lamanite, ta naipanagan kenkuana ti nagan ti amana; ket napanaganan ngarud iti ari Laman. Ket isu ti ari ti adu a tao.

4 Ket nangdutok iti mannursuro kadagiti kakabsat ni Amulon iti tunggal daga a tinagikua dagiti taona; ket kasta a naisuro ti pagsasao ni Nephi kadagiti amin a tao dagiti Lamanite.

5 Ket taoda a mannagiyayem iti tunggal maysa; nupay kasta dida ammo ti Dios; awan a pulos ti insuro dagiti kabsat ni Amulon maipanggep iti Apo a Diosda, uray ti paglintegan ni Moises; wenna insuroda man la koma kadakuada dagiti balikas ni Abinadi;

6 Ngem insuroda ida a nas-ken nga ituloyda ti kasuratanda, ken mabalinda ti agsisinnurat iti tunggal maysa.

7 Ket kasta ti panangrugida dagiti Lamanite a nangpaadu iti kinabaknangda, ken ti panangrugida a makimaro iti tunggal maysa ket agbalinda a nasali-

wanwan, ken ti panangrugida a nasikap ken masirib a tattao, kas iti pagsiriban ti lubong, wen, nakasiksikap a tattao, may-ayo iti amin a kita ti kinadangkeng ken panagagum, malaksid kadagiti kakabsatda.

8 Ket ita napasamak a rinugian ni Amulon nga aramaten ti "turay ken ni Alma ken dagiti kabsatna, ken rinugianna nga indadanes, ken imbilinna nga idadanes dagiti annakna dagiti annakda.

9 Ta am-ammo ni Amulon ni Alma, a "maysa idi kadagiti saserdote ti ari, ken isu ti namati kadagiti balikas ni Abinadi ken napapanaw iti sango ti ari, ket ngarud kinapungtotna; ta iturayan ni ari Laman, ngem inaramatna ti bilegna kadakuada, ket inikkanna ida iti "turay, ken nangtuding iti mangiwanwan kadakuada.

10 Ket napasamak a nakaro unay ti panagsagabada ket rinugianda ti nagdawat iti naindaklan a Dios.

11 Ket binilin ida ni Amulon nga isardengda ti panagdawatda; ket nangikabil iti guardia a mangbantay kadakuada, tapno mapapatay ti asino man a matiliwan nga umaw-awag iti Dios.

12 Ket saan nga impanggeg ni Alma ken dagiti taona ti yaa-wagda iti Apo a Diosda, ngem "imbukbokda ti puspusoda kenkuana; ket ammona ti linaon ti puspusoda.

13 Ket napasamak a dimteng kadakuada ti timek ti Apo iti panagsagabada, a kinunana: Yangadyo dagiti uloyo ket maliwliwakayo, ta ammok ti katulagan nga inaramidyo kaniak; ket makitulagak kadagiti taok ken wayawayaak ida iti pannakaadipen.

14 Kasta met a palag-anek dagiti dagensen nga adda iti abagayo, tapno diyo ida marikrikna iti kaaddada iti likudyo, uray pay iti pannakaadipenyo; ket aramidek daytoy tapno agbalinkayo a "saksi kalpasanna, ken tapno maammuanyo nga awan duadua a siak, ti Apo a Dios, sarungkarak dagiti taok iti ^bpanagsagabada.

15 Ket ita napasamak a limmag-an dagiti dagensen a naipabaklay ken ni Alma ken dagiti kabsatna; wen, "pinatibker ida ti Apo tapno laklakaenda nga ibaklay dagiti ^bdagensenda, ket pinaiturayanda a siraragsak ken ^csiaanun iti amin a pagayatan ti Apo.

16 Ket napasamak a napigsa ti pammatida ken ti panagitudenda ket dimteng manen kadakuada ti timek ti Apo, a nagkuna: Agliwliwakayo, ta wayawayaankayonto iti pannakaadipenyo inton bigat.

17 Ket kinunana ken ni Alma: Mapanka kadagitoy a tao, ket kuyogenka ket wayawayaanta dagitoy a tao iti "pannakaadipen.

18 Ita napasamak nga inum-mong da Alma ken dagiti taona iti rabii dagiti pastorda, kasta met dagiti bukukelda; wen, nagpatnagda a nangumum-mong kadagiti pastorda.

19 Ket iti agsapa pinaturog ti Apo dagiti Lamanite iti "nargaan, wen, ken pinaturogna iti nargaan amin dagiti mangiwanwanda.

20 Ket nagturog da Alma ken dagiti taona iti langalang; ket idi nakapagdaliasatdan iti nagmalem impatakderda dagiti toldada iti tanap, ket ninagananda ti tanap iti Alma, gapu ta indau-luanna ida iti langalang.

21 Wen, ket imbukbokda ti "panagyamanda iti Dios iti tanap ti Alma gapu iti kinamanangngaasina kadakuada, ken pinalag-anna dagiti dagensenda, ken winayawayaanna ida iti pannakaadipen; ta naadipenda, ket awan ti asino man a makawayawaya kadakuada malaksid ti Apo a Diosda.

22 Ket nagyamanda iti Dios, wen, napigsa ti timek dagiti amin a lallakida ken amin dagiti babbaida ken amin dagiti anakda a makapagsao iti panangidaydayawda iti Diosda.

23 Ket ita kinuna ti Apo ken ni Alma: Darasem ket pumanawka ken dagitoy a tao ditoy a daga, ta nakariingen dagiti Lamanite ket kamatendakayo; ngarud pumanawkayo ditoy a daga, ket pagsardengek dagiti Lamanite

14a PNK Saksi.

b PNK Kinarigat.

15a Mat. 11:28-30.

b Alma 31:38; 33:23.

c DkK 54:10.

PNK Anus.

17a PNK Pannakabalud.

19a 1 Sam. 26:12.

21a PNK Agyaman,

Napnuan Yaman,

Panagyaman.

ditoy a tanap tapno dida makamatatan dagitoy a tao.

24 Ket napasamak a pimmanawda iti tanap, ket nagdaliasatda iti langalang.

25 Ket kalpasan ti kaaddada iti langalang iti sangapulo-ketdua nga aldaw nakadanonda iti daga a Zarahemla; ket inawat met ida ni ari Mosiah a siraragsak.

KAPITULO 25

Agbalin a Nephite dagiti an-annabo ni Mulek iti Zarahemla—Maamammoda dagiti tao ni Alma ken ni Zeniff—Buniagan ni Alma ni Limhi ken amin dagiti taona—Tudingan ni Mosiah ni Alma a mangbangon iti Simbaan ti Dios. Agarup 120 s.c.

KET ita kayat ni ari Mosiah nga aguummong amin dagiti tao.

2 Ita saan unay nga adu dagiti annak ni Nephi, wenna saan unay nga adu dagiti an-annabo ni Nephi, a kas iti kaadu dagiti “tao ni Zarahemla, nga an-annabo ni ^bMulek, ken dagiti simurot kenkuana iti langalang.

3 Ket saan unay nga adu dagiti tao ni Nephi ken dagiti tao ni Zarahemla a kas iti kaadu dagiti Lamanite; wen, dida pay makagudua.

4 Ket ita naguummong amin dagiti tao ni Nephi, kasta met amin dagiti tao ni Zarahemla, ket naguummongda iti dua a ragup.

5 Ket napasamak a binasa ni Mosiah, ken imbilinna a maibasa kadagiti taona dagiti kasuratan ni Zeniff; wen, binasana dagiti kasuratan dagiti tao ni Zeniff, manipud iti panawen nga ipapanawda iti daga a Zarahemla agingga iti panagsublida manen.

6 Ken binasana met dagiti pakaammo ni Alma ken dagiti kabsatna, ken ti amin a panagsagabada, manipud iti panawen nga ipapanawda iti daga a Zarahemla agingga iti panawen a panagsublida manen.

7 Ket ita, idi nabasan ni Mosiah ti kasuratan, natignay dagiti taona a nabati iti daga iti nalabes a siddaaw ken pannakakellaat.

8 Ta dida ammo ti panunotenda; ta idi maimatanganda dagiti “nawayawayaan iti pannakaadipen napnoda iti aglaplapusanan a rag-o.

9 Ket manen, napnoda iti led-daang idi malagipda dagiti kabsatda a pinapatay dagiti Lamanite, nagarubos ti luada.

10 Ket manen, idi malagipda ti madagdagus a kinamanangngaasi ti Dios, ken ti bilegna a nangwayawaya kada Alma ken dagiti kabsatna iti ima dagiti Lamanite ken iti pannakaadipen, nalawag ti timekda a nagyaman iti Dios.

11 Ket manen, idi malagipda dagiti Lamanite, a kakabsatda, iti kinamanagbasol ken narugit a kasasaadda, napnoda iti “sa-

em ken pait gapu iti pagimba-
gan dagiti ^bkararuada.

12 Ket napasamak nga isuda
nga anak ni Amulon ken da-
giti kabsatna, a nangasawa ka-
dagiti babbalasang dagiti La-
manite, saanda a naay-ayo iti
ugali dagiti ammada, ngarud
inawatda ti nagan ni Nephi, tap-
no maawaganda nga anak ni
Nephi ken maibilangda kada-
giti maawagan iti Nephite.

13 Ket ita “maibilang a Nephite
amin dagiti tao ni Zarahemla,
ket gapu daytoy iti kaawan ti
nakaitalkan ti pagarian no di da-
giti an-annabo ni Nephi.

14 Ket ita napasamak nga idi
malpas ni Mosiah nga agsao
ken nangibasa kadagiti tao, ti-
narigagayanna nga agsao met
ni Alma kadagiti tao.

15 Ket nagsao ni Alma kada-
kuada, idi makapaguummong-
da iti dakkal a ragup, ket napan
iti tunggal ragup, a nangikasa-
ba kadagiti tao iti panagbaba-
wi ken pammati iti Apo.

16 Ket inggunamgunamna ka-
dagiti tao ni Limhi ken dagiti
kabsatna, amin dagiti nawaya-
wayaanen iti pannakaadipen, a
nasken a laglagipenda a ti Apo
ti nangwayawaya kadakuada.

17 Ket napasamak a kalpasan
ti panangisuro ni Alma kada-
giti tao ti adu a banag, ket ing-
gibusnan ti pannakisaona ka-
dakuada, a tinarigagayan ni ari
Limhi ti pannakabuniagna; ken
tinarigagayan amin dagiti tao-
na ti mabuniagan met.

18 Ngarud, timmapog ni Alma
iti danum ket “binuniaganna
ida; wen, binuniaganna ida iti
wagas nga inaramidna kadagi-
ti kakabsatna iti ^bdanum ti Mor-
mon; wen, ket nagbalin amin
dagiti binuniaganna a kameng
ti simbaan ti Dios; ket gapu day-
toy iti pammatida kadagiti ba-
likas ni Alma.

19 Ket napasamak a pinalu-
bosan ni ari Mosiah ni Alma
a mangbangon iti simbaan iti
amin a daga ti Zarahemla; ken
inikkanna iti “bileg a mangor-
den a saserdote ken mannursu-
ro iti tunggal simbaan.

20 Ita naaramid daytoy gapu
iti kaadu ti tao ket saan a kaba-
elan nga iturong ti maymaysa a
mannursuro; wenna mangnge-
gan ti amin ti balikas ti Dios iti
maymaysa a pagtitiponan.

21 Tinipuntiponda ngarud ti
bagbagida iti nadumaduma a
ragup, a maawagan iti simbaan;
nga addaan ti tunggal simbaan
iti saserdote ken mannursuro,
ket ikasaba ti tunggal saserdote
ti balikas a maibatay iti nagaon
iti ngiwat ni Alma.

22 Ket kastoy, uray pay no adu
ti simbaan maymaysada met la-
eng a “simbaan, wen, nga isu ti
simbaan ti Dios; ta awan ti ania
man a naikasaba iti amin a sim-
baan malaksid iti panagbabawi
ken pammati iti Dios.

23 Ket ita adda pito a simba-
an iti daga a Zarahemla. Ket
napasamak nga asino man nga
agtarigagay nga umawat iti

11b PNK Kararua—Pateg
dagiti kararua.

13a Omni 1:19.

18a Mosiah 21:35.

b Mosiah 18:8-17.

19a PNK Kinasaserdote.

22a Mosiah 18:17.

“nagan ni Cristo, wenko ti Dios, nagkamengda kadagiti simbaan ti Dios;

24 Ket naawaganda iti “tattao ti Dios. Ket imbukbok ti Apo ti Espirituna kadakuada, ket nabendisionanda, ken rimmangayda iti daga.

KAPITULO 26

Adu a kameng ti Simbaan ti in-sungsong nga agbasol dagiti saan a mamatpati—Maikarian ni Alma iti biag nga agnanayon—Magunod dagiti agbabawi ken mabuniagan ti pamakawan—Pakawanento ti Apo dagiti nagbasol a kameng ti simbaan nga agbabawi ken agpudno ken ni Alma; no saan, saandanto a maibilang kadagiti tao ti Simbaan. Agarup 120–100 s.c.

ITA napasamak nga adu kadagiti tumantanor a kaputotan ti di makaawat kadagiti balikas ni ari Benjamin, ta babassitda pay nga ubbing iti panawen a panangibagana kadagiti taona; ket dida patien ti kannawidan dagiti ammada.

2 Dida mamati iti naibagan maipanggep iti panagungar dagiti natay, kasta met a dida mamati iti maipanggep iti yaay ni Cristo.

3 Ket ita gapu iti kinaawan ti pammatida dida “maawatan ti balikas ti Dios; ket natangken ti panagpuspusoda.

4 Ket saandanto a mabuniagan; kasta met a dida agkameng iti simbaan. Ket naisinada a tao iti pammatida, uray pay iti “nailubongan ken managbasol a kasaasadda; ta dida umawag iti Apo a Diosda.

5 Ket ita iti panagturay ni Mosiah saanda pay a makagudua iti bilang dagiti tao ti Dios; ngem gapu iti di “panagtutunos dagiti agkakabsat nagbalinda nga adadu.

6 Ta napasamak nga adu ti inallilawda iti pammatiray-ok a balikasda, nga adda iti simbaan, a namagbalin kadakuada a managbasol; rumbeng ngarud unay kadagiti nagbasol, nga adda iti simbaan, a “ballaagan ida ti simbaan.

7 Ket napasamak a naisaklangda kadagiti saserdote, ket inyawat ida dagiti mannursuro kadagiti saserdote; ket indatag dagiti saserdote ken ni Alma, nga isu ti “kangatuan a saserdote.

8 Ita inikkan ni ari Mosiah ni Alma iti turay a mangiturong iti simbaan.

9 Ket napasamak a di ammo ni Alma ti maipanggep kadakuada; ngem adu ti saksi a maibusor kadakuada; wen, nagtakder dagiti tao ket pinaneknekanda ti kaadu ti nagbasolanda.

10 Ita awan pay ti kasta a napasamak idi iti simbaan; nariribukan ngarud ni Alma babaen

23a PNK Jesucristo—
Panangawattayo iti nagan ni Jesucristo.
24a PNK Katulagan.
26 3a PNK Pannakaawat.

4a PNK Nailubongan a Tao.
5a PNK Ikakililis; Panagsusupanget.
6a Alma 5:57–58; 6:3.

PNK Ballaagan, Ballaag.
7a Mosiah 29:42.

ti espirituna, ket kinayatna a nasken a maidatagda iti ari.

11 Ket kinunana iti ari: Adtoy, adu dagitoy idatagmi kenka, a pinabasol dagiti kabsatda; wen, nagaramidda iti sumagmama-no a pagbasolan. Ket saanda nga ibabawi dagiti nagbasolanda; ngarud indatagmi kenka, ta kedngam ida a maibatay kadagiti basolda.

12 Ngem kinuna ni ari Mosiah ken ni Alma: Adtoy, diak kedngan ida; ngarud "yawatko ida kenka ta sika ti mangeddeng kadakuada.

13 Ket ita nariribukan manen ti espiritu ni Alma; ket napan a nagdamag iti Apo no ania ti aramidenna itoy a banag, ta amkenna a makaaramid iti biddut iti imatang ti Dios.

14 Ket napasamak a kalpasan ti panangibukbokna iti kaungganna iti Dios, immay ti timek ti Apo kenkuana, a nagkuna:

15 Nagasatka, Alma, ken nagasat dagiti nabuniagan iti "dandum ti Mormon. Nagasatka gapu iti aglaplapanan a ^bpammatim kadagiti laeng balikas ti katulongak a ni Abinadi.

16 Ken nagasatda agsipud iti aglaplapanan a pammatida uray kadagiti balikas laeng nga imbagam kadakuada.

17 Ken nagasatka gapu ta bina-

ngonmo ti "simbaan kadagitoy a tao; ket mabangonda, ket agbalindanto a taok.

18 Wen, nagasat dagitoy a tao a siaayat nga umawat iti "naganko; ta maawagandanto iti naganko; ket kukuak ida.

19 Ket gapu ta nagdamagka kaniak maipanggep kadagiti managbasol, nagasatka.

20 Sika ti katulongak; ket itulagko kenka a maaddaanka iti biag nga "agnanayon; ket pagserberiannak ket aggunayka bababen ti naganko, ket ummongem dagiti karnerok.

21 Ket isu a dumngeg iti timekko isunto ti "karnerok; ket awatemto iti simbaan, ket awatekto met.

22 Ta adtoy, daytoy ti simbaanko; asino man a "mabuniagan mabuniaganto iti panagbabawi. Ket asino man nga awatem matintito iti naganko; ket siwayayanto a ^bpakawanek.

23 Ta siak ti "agsagaba kadagiti basol ti lubong; ta siak ti ^bngangparsua kadakuada; ken siak ti mangted kenkuana a mamati agingga iti kanibusanan ti puesto iti makanawanko.

24 Ta adtoy, maawaganda iti naganko; ket no "ammodak umasidegda, ket addanto agnanayon a puestoda iti makanawanko.

12a DkK 42:78-93.

15a Mosiah 18:30.

b Mosiah 17:2.

PNK Pammati.

17a Mosiah 25:19-24.

18a Mosiah 1:11; 5:8.

PNK Jesucristo—

Panangawattayo iti

nagan ni Jesucristo.

20a PNK Napili;

Panagpili;

Agnanayon a Biag.

21a PNK Naimbag nga

Agpaspastor.

22a 2 Ne. 9:23.

PNK Buniag,

Panagbuniag.

b PNK Pakawan;

Pannakaugas

ti Basbasol.

23a PNK Mannubbot.

b PNK Agparsua,

Panagparsua.

24a Jn. 17:3.

25 Ket napasamak nga inton aguni ti "maikadua a trumpeta umayton dagiti pulos a di ^bna-kaam-ammo kaniak ket agtak-derdanto iti sangok.

26 Ket maammuantanton a siak ti Apo a Diosda, a siak ti Mannubbotda; ngem saandanto a masubbot.

27 Kalpasanna ipudnokto kadakuada a pulos a diak "am-ammo ida; ket ^bmapandanto iti "agnanayon nga apuy a naisa-gana iti sairo ken kadagiti ang-helna.

28 Kunak ngarud kenka, nga isu a di "dumngeg iti timekko, kastanto met ti dina pannaka-awat iti simbaanko, ta diakto awaten iti maudi nga aldaw.

29 Kunak ngarud kenka, Ma-panka; ket asino man nga ag-basol kaniak, "ukomemto a ^bmai-batay iti basbasol nga inara-midna; ket no "ipudnona ti bas-basolna kenka ken kaniak, ket ^dagbabawi a naimpusuan, ^epa-kawanemto, ket pakawanekto met.

30 Wen, ket "kas iti kaadu ti ^bpanagbabawi dagiti taok ti pa-nangpakawankonto iti naglab-singanda kaniak.

31 Ket "pakawanenyonto met ti naglabsingan ti tunggal may-sa kadakayo; ta pudno kunak

kenka, isu a di mamakawan iti naglabsingan ti padana a tao no kunana nga agbabawi, kas-tanto met ti pangngeddeng nga awatenna.

32 Ita kunak kenka, Mapanka; ket asinonto man a di mangi-babawi iti basbasolna kastanto met ti dina pannakaibilang ka-dagiti taok; ket kastoy ti masu-rot manipud ita.

33 Ket napasamak nga idi mangngeg ni Alma dagitoy a balikas insuratna ida tapno maalana ida, ken tapno mau-komna dagiti tao iti dayta a simbaan a mayalubog kadagiti bilin ti Dios.

34 Ket napasamak a napan ni Alma ket inukomna dagiti na-kaaramid iti pagbasolan, a ma-ibatay iti balikas ti Apo.

35 Ket asino man a "mangiba-bawi iti basbasolda ken ipud-noda ida, maibilangda kadagiti tao ti simbaan;

36 Ket dagiti saan a mangipud-no iti basbasolda ken saan nga agbabawi iti kinamanagbasol-da, isudanto dagiti saan a mai-bilang kadagiti tao ti simbaan, ket "mapunasto ti naganda.

37 Ket napasamak a tinimbeng ni Alma dagiti aramid iti simba-an; ket nangrugi manen a naad-daanda iti talna ken rimmang-

25a DkK 88:99, 109.
 b DkK 76:81-86.
 27a Mat. 7:21-23.
 b Luc. 13:27.
 c DkK 76:43-44.
 28a 2 Ne. 9:31;
 DkK 1:14.
 29a PNK Ukom,
 Panangukom.
 b PNK Agsungbat,

Kaadda ti
 Sungsungbatan,
 Pakaammo.
 c 3 Ne. 1:25.
 PNK Kumpisar,
 Panagkumpisar.
 d PNK Agbabawi,
 Panagbabawi.
 e PNK Pakawan.
 30a Moro. 6:8.

b Eze. 33:11, 15-16;
 Ara. 3:19-20;
 Mosiah 29:19-20.
 31a 3 Ne. 13:14-15;
 DkK 64:9-10.
 35a PNK Kumpisar,
 Panagkumpisar.
 36a Ex. 32:33; Alma 1:24.
 PNK Libro ti Biag;
 Ekskomunikasion.

ayda a di nangin-ines kadagiti aramid iti simbaan, siaannad a magna iti sango ti Dios, umawat iti adu, ken mangbumbuniag iti adu.

38 Ket ita inaramid ni Alma ken dagiti kaduana a trabahador amin dagitoy a banag nga adda iti simbaan, magna iti amin a kinaregta, mangisursuro iti balikas ti Dios iti amin a banag, agsagsagaba iti amin a kita ti panagsagaba, nga indadanes dagiti amin a di kameng ti simbaan ti Dios.

39 Ket binallaaganda dagiti kabsatda; ken “naballaaganda met, tunggal maysa babaen ti balikas ti Dios, a maibatay iti basbasolna, wenna iti basbasol a naaramidna, ta bilin ti Dios nga ^bagkararag nga awan ressatna, ken ^cagyaman iti amin a banag.

KAPITULO 27

Ipawil ni Mosiah ti panagidadanes ken ipaulogna ti panagpapatas—Padasen da Alma nga ub-ubing ken dagiti uppap a lallaki nga annak ni Mosiah a dadaelen ti Simbaan—Agparang ti anghel ket bilinen na ida nga isardengdan ti dakes nga aramidna—Mapaumel ni Alma—Nasken a maipasngay manen ti amin a sangkatawan tapno magun-odda ti pannakaisalakan—Ipakdaar da Alma ken dagiti lallaki nga annak ni Mosiah dagiti naimbag a damag. Agarup 100–92 s.c.

KET ita napasamak a kimmaro ti panagidadanes nga inaramid dagiti saan a mamati iti simbaan a namunganayan ti panagtanabutob ti simbaan, ken yaasugda kadagiti dadauloda maipanggep itoy a banag; ket immasugda ken ni Alma. Ket indatag ni Alma ti parikut iti arida, ni Mosiah. Ket kinainnuman ni Mosiah dagiti saserdotena.

2 Ket napasamak nga impaiwaragawag ni ari Mosiah iti aglawlaw ti daga nga awan ti asino man a di mamati a “mangidadanes iti asino man a kameng ti simbaan ti Dios.

3 Ket adda naiget a bilin iti amin a simbaan nga awan ti mangidadanes kadakuada, a nasken nga adda “panagpapatas ti amin a tao;

4 A nasken a dida ipalubos a riribuken ti kinapalanguad wenna kinadursok ti “kinatalnada; a nasken a ^braemen ti tunggal tao ti kaarrubana a kas iti bagina, nga agtrabahoda iti imada nga agpaay iti pagbiagda.

5 Wen, ken nasken nga “agtrabaho amin dagiti saserdote ken mannursuroda iti imada nga agpaay iti pagbiagda, iti amin a kasasaad malaksid iti sakit, wenna iti nalabes a pagesman; ket iti panagaramidda kadagitoy a banag, naglablabonanda iti ^bparabur ti Dios.

6 Ket nangrugi manen ti makapnek a talna iti daga; ket nangrugi nga immadu ti tao,

39a PNK Ballaagan, Ballaag.
b 2 Ne. 32:8–9.
c PNK Agyaman, Napnuan Yaman,

Panagyaman.
27 2a PNK Idadanes, Panagidadanes.
3a Mosiah 23:7; 29:32.
4a PNK Kappia.

b PNK Panangipateg.
5a Mosiah 18:24, 26.
b PNK Parabur.

ket nangrugida a nagwaras iti ganggannaet a rabaw ti daga, wen, iti amianan ken iti abagatan, iti daya ken iti laud, nagbangonda iti dadakkel a siudad ken purok iti amin a sulit ti daga.

7 Ket sinarungkaran ken pinarang-ay ida ti Apo, ket nagbalinda a dadakkel ken babaknang a tao.

8 Ita naibilang dagiti lallaki nga annak ni Mosiah kadagiti di mamatpati; kasta met a naibilang kadakuada ti maysa kadagiti ^alallaki nga annak ni Alma, isu a nanaganan iti Alma, a nainpasurot iti amana; nupay kasta, nagbalin a nadangdangkes ken tao a ^bmanagrukbab iti didiosen. Ket isu ti tao nga aduan iti balikas, ket nagsao iti adu a pammatiray-ok kadagiti tao; ngarud naiturongna ti adu a tao a sumurot iti kinamanagbasolna.

9 Ket nagbalin a dakkell nga abheng iti panagdur-as ti simbaan ti Dios; ^ataktakawenna ti puspuso dagiti tao; mangar-aramid iti nalabes a di panagtutunos dagiti tao; mangmangted iti gundaway iti kabusor ti Dios a mangaramat iti bilegna kadakuada.

10 Ket ita napasamak a bayat ti panagsagsaganana a mangdadael iti simbaan ti Dios, ta inaramidna ti kasta a sililimed a kaduana dagiti lallaki nga annak ni Mosiah nga agpanggep a mangdadael iti simbaan, ken mang-

sayyasayya kadagiti tao ti Apo, a maisupadi kadagiti bilin ti Dios, wenno uray pay ti ari—

11 Ket kas nasaokon kadakayo, iti panagsagsaganada nga ^aumalsa iti Dios, adtoy, ^bnagparang kadakuada ti ^canghel ti Apo; ket bimmaba a kasla adda iti ulep; ket nagsao a kasla gurruod ti timekna, a nakaigapuan ti pannakadayyeg ti daga a nagtakderanda;

12 Ket nalaus ti siddaawda, ta natuangda iti daga, ket dida nawawatan dagiti balikas nga imbagana kadakuada.

13 Nupay kasta nagpukkaw manen, a kinunana: Alma, bumangonka ket tumakderka, ta apay nga idadanesyo ti simbaan ti Dios? Ta kinuna ti Apo: ^aDaytoy ti simbaanko, ket ipatakderko; ket awan ti siasino man a mangduprak, malaksid iti panagbasol dagiti taok.

14 Ket manen, kinuna ti anghel: Adtoy, nangngeg ti Apo ti ^akararag dagiti taona, kasta met ti kararag ti katulonganna, ni Alma, nga isu ti amam; ta nagkararag a napnuan iti pammati maipanggep kenka ta maidanon koma kenka ti pannakaammo iti pudno; ngarud, daytoy ti gapu nga immayak tapno allukoyenka iti bileg ken turay ti Dios, tapno masungbatan ti ^bkarakarag dagiti katulonganna a mabatay iti pammatida.

15 Ket ita adtoy, mabalusing-

8a PNK Alma, Lalaki nga Anak ni Alma.
b PNK Panagrukbab kadagiti Didiosen.
9a 2 Sam. 15:1-6.

11a PNK Yaalsa.
b PNK Anghel, Dagiti.
c Ara. 9:1-9; Alma 8:15.
13a PNK Jesucristo—

Dadaulo ti Simbaan.
14a Alma 10:22.
b Morm. 9:36-37.

singmo kadi ti bileg ti Dios? Ta adtoy, di kadi dinayyeg ti timmekko ti daga? Ken dinak kadi makita iti sangom? Ket adtoyak a naggapu iti Dios.

16 Ita kunak kenka: Mapanka, ket laglagipem ti pannakabalud dagiti ammam iti daga a Helam, ken iti daga a Nephi; ken laglagipem dagiti napintas a banag nga inaramidna kadakuada; ta adipenda idi, ket “winayawa-yaanna ida. Ita kunak kenka, Alma, mapankan, ket saanmon a panggepen pay a dadaelen ti simbaan, tapno masungbatan dagiti kararagda, ket daytoy uray no awankanton.

17 Ket ita napasamak a dagitoy ti naudi a balikas nga imbag ti anghel ken ni Alma, ket pimmanawen.

18 Ket ita natuang manen ni Alma ken dagiti kaduana iti daga, ta nalaus ti siddaawda; ta nakitada a mismo kadagiti mata-da ti anghel ti Apo; ket kasla gurruod ti timekna, a nangdayyeg iti daga; ket ammoda nga awan ti asino man malaksid iti bileg ti Dios a makadayyeg iti daga ken makaipuon ti panagarigenggenna a kasla marebbek.

19 Ket ita napaumel ni Alma gapu iti nalaus a siddaawna, ket dina maungap ti ngiwatna; wen, ket kimmapsut, nga uray la a dina makuti dagiti imana; ngarud innala dagiti kaduana, ket awan gawayna a binagkat-

da, agingga a naipaidada iti sango ti amana.

20 Ket inulitda iti amana ti napasamakda; ket nagrag-o ti amana, ta ammona a bileg dayta ti Dios.

21 Ket imbilinna nga aguum-mong ti pangen tapno imatanginganda ti inaramid ti Apo iti anakna, kasta met dagiti kinakuyogna.

22 Ket imbilinna nga agtitipon dagiti saserdote; ket rinugianda ti nagayuno, ken nagkararag iti Apo a Diosda nga ungapenna ti ngiwat ni Alma, tapno makapagsao, tapno pumigsa met dagiti saka ken imana—tapno maluktan ti mata dagiti tao ket makita ken maammuanda ti kinainimbag ken kinatan-ok ti Dios.

23 Ket napasamak kalpasan ti panagayuno ken panagkararagda iti las-ud ti dua nga aldaw ken dua a rabii, pimmigsa dagiti saka ken ima ni Alma, ket timmakder ken rinugianna ti nakisao kadakuada, a dimmawat kadakuada iti liwliwa:

24 Ta, kinunana, nagbabawia-kon iti basbasolko, ket “sinubbotnakon ti Apo; adtoy naipasngayak iti Espiritu.

25 Ket kinuna ti Apo kaniak: Dika masdaaw nga amin a sangkatawan, wen, lallaki ken babai, amin a pagilian, kakabsat, pagsasao ken tattao, nasken a “maipasngay manen; wen, maipasngay iti Dios, ^bmabaliwan iti

16a Mosiah 23:1–4.

24a 2 Ne. 2:6–7.

PNK Pannakasubbot,
Subboten, Nasubbot.

25a Rom. 6:3–11;

Mosiah 5:7;

Alma 5:14;

Moises 6:59.

PNK Maipasngay

Manen, Naipasngay
iti Dios.

^b Mosiah 3:19; 16:3.

‘nailubongan ken managbasol a kasasaad, iti kasasaad a kinalinteg, a sinubboten ti Dios, nga agbalin nga annakna a lallaki ken babbai;

26 Ket kastoy ti panagbalinda a baro a parsua; ket malaksid no aramidenda daytoy, “pulos a dida matawid ti pagarian ti Dios.

27 Kunak kenka, malaksid no kastoy ti mapasamak, mapapanawda; ket ammok daytoy, gapu ta dandaniak met napanaw.

28 Nupay kasta, kalpasan ti ilalasko iti adu a rigat, a nagbabawiak iti asideg ni patay, inallowatnak ti kaasi ti Apo nga inliklik iti “agnanayon a pannakauram, ket naipasngayak iti Dios.

29 Nasubbot ti kararuak iti kapaitan ken pammungo ti kinamanagbasol. Addaak idi iti kasipngetan a derraas; ngem ita makitak ti nakaskasdaaw a lawag ti Dios. “Nairaked ti kararuak iti agnanayon a pannakaparigat; ngem naagawak, ket awanen ti saem iti kararuak.

30 Diak inawat ti Mannubbotko, ket nagintutulngak ti imbaga dagiti ammak; ngem ita a maibagadan nga umayto, ken lagipenna amin a pinarsuana, agpakitanto iti amin.

31 Wen, agparintumengto “amin a tumeng, ket agpudnonto kenkuana amin a dila. Wen, uray pay iti maudi nga al-

daw, inton agtakder amin a tao tapno ^bukomenna, ket isunton ti panagpudnoda nga isu ti Dios; ket isunton ti panagpudnoda, a nagbiag nga ‘awanan iti Dios iti lubong, a ti pannakikeddeng ti agnanayon a panusa ti maikari kadakuada; ket agarigengendanto, ken agpigerger, ken kumsen iti matmat ti ^dmamukbukibok a matana.

32 Ket ita napasamak a rinugian ni Alma iti dayta a kanito nga insuro dagiti tao, ken dagiti kadua ni Alma a nagparangan ti anghel, a nagdaliasat iti aglawlaw ti amin a daga, a mangisaknap kadagiti tao kadagiti banag a nanggegan ken nakitada, ken nangikasaba iti balikas ti Dios iti nakaro a rigat, iti nalaus a panangidadanes dagiti di mamatpati, a sinaplit ti adu kadagitoy.

33 Ngem iti laksid amin daytoy, nangibinglayda iti adu a pangliwliwa iti simbaan, nga impatalgedda ti pammatida, ken inggunamgunamda kadakuada ti panagituren ken adu a panagtutuok iti panagtungpalda kadagiti bilin ti Dios.

34 Ket uppat kadakuada ti “lallaki nga annak ni Mosiah; ket Ammon, ken Aaron, ken Omner, ken Himni ti naganda; dagitoy ti nagan dagiti lallaki nga annak ni Mosiah.

35 Ket nagdaliasatda iti amin a daga ti Zarahemla, ken iti amin

25c PNK Nailubongan.
26a Jn. 3:5.
28a 2 Ne. 9:16.
29a Mosiah 2:38.
31a Fil. 2:9–11;

Mosiah 16:1–2;
DKK 88:104.
b PNK Jesucristo—
Ukom.
c Alma 41:11.

^d PNK Dios.
34a PNK Ammon, Lalaki
nga Anak ni Mosiah.

a tao nga iturayan ni ari Mosiah, sireregtada a nangikarkarigatan a nangpalunit iti amin a sugat a naaramidda iti simbaan, nga impudnoda amin a basbasolda, ken insaknapda amin a banag a nakitada, ken inlawlawagda dagiti padto ken dagiti nasantuan a kasuratan iti amin nga agtari-gagay a dumngeg kadakuada.

36 Ket kastoy ti panagbalinda a ramit iti ima ti Dios iti panangidanonda iti adu iti pannakaammo iti pudno, wen, iti panna-kaammo iti Mannubbotda.

37 Ket anian a gasatda! Ta “insaknapda ti talna; insaknapda dagiti ^bnaimbag a damag ti naimbag; ken impakdaarda kadagiti tao ti panagturay ti Apo.

KAPITULO 28

Maaddaan iti agnanayon a biag dagiti lallaki nga annak ni Mosiah—Mapanda mangasaba kadagiti Lamanite—Babaen ti panangaramatna kadagiti dua a bato ti panangipadto, ipatarus ni Mosiah dagiti pinanid a Jaredite. Agarup 92 s.c.

ITA napasamak a kalpasan ti panangaramid dagiti ^alallaki nga annak ni Mosiah amin dagitoy a banag, nangalada iti sumagmamano ket inkuyogda iti panagsublida iti amada, ti ari, ket indawatda kenkuana nga ipalubosna a mapanda, a kakuyogda

dagiti pinilida, iti daga a ^bNephi tapno ikasabada dagiti banag a nangngeganda, ken iti kasta maiburayda ti balikas ti Dios kadagiti kabsatda, dagiti Lamanite—

2 Ta bareng no maittedda kadakuada ti pannakaammo iti Apo a Diosda, ken magutugotda ida iti kinamanagbasol dagiti ammada; ken bareng no maaganda ida iti ^agurada kadagiti Nephite, tapno mairamanda met nga agrag-o iti Apo a Diosda, tapno agbalinda a mannakigayyem iti tunggal maysa, ken tapno awanen ti panagsusupanget iti amin a daga nga inted kadakuada ti Apo a Diosda.

3 Ita tinarigagayanda a maipakdaar koma ti pannakaisalakan iti amin a parsua, ta dida ^amaawat a matay ti ania man a ^bkararua; wen, uray pay ti amin a panunot a nasken nga agibtur iti ^cawan inggana a panagtutuok ti mamagaringenggen ken mamagpigenger kadakuada.

4 Ket kasta ti panagtrabaho ti Espiritu ti Apo kadakuada, ta isuda ti ^akarugitan kadagiti managbasol. Ket nakita ti Apo a maikanada iti awan inggana a ^bkaasina nga isalakanna ida; nupay kasta sinagabada ti nalaus a leddaang ti kararuada gapu iti kinamanagbasolda, a nalaus ti panagsagaba ken panagdan-danagda ta nasken a mapapanawda iti agnanayon.

37a Isa. 52:7;
Mosiah 15:14–17.
PNK Mangasaba.
^b PNK Ebanghelio.
28 1a Mosiah 27:34.
^b Omni 1:12–13;

Mosiah 9:1.
2a Jacob 7:24.
3a Alma 13:27;
3 Ne. 17:14;
Moises 7:41.
^b PNK Kararua—Pateg

dagiti kararua.
^c Jacob 6:10;
DKK 19:10–12.
4a Mosiah 27:10.
^b PNK Kaasi,
Manangngaasi.

5 Ket napasamak a nagpak-pakaasida iti amada iti adu nga aldaw tapno makapanda iti daga a Nephi.

6 Ket napan nagdamag ni ari Mosiah iti Apo no palubosanna dagiti lallaki nga annakna a mapan mangikasaba iti balikasna kadagiti Lamanite.

7 Ket kinuna ti Apo ken ni Mosiah: Palubosam ida a mapan, ta adunto ti mamati kadagiti balikasda, ket maadda-andanto iti agnanayon a biag; ket "isalakankonto dagiti lallaki nga annakmo iti ima dagiti Lamanite.

8 Ket napasamak nga impalubos ni Mosiah ti papanda ken panangaramidda iti dinawatda.

9 Ket "nagdaliasatda iti langalang iti papanda panangikasaba iti balikas kadagiti Lamanite; ket itdek ti ^bpakaammo iti inaramidda kalpasanna.

10 Ita awan ti asino man a pakaitalkan ni ari Mosiah iti pagarian, ta awan ti asino man kadagiti lallaki nga annakna ti umawat iti pagarian.

11 Ngarud innalana dagiti kasuratan a naikitikit kadagiti "pinanid a gambang, kasta met dagiti pinanid ni Nephi, ken amin a banag nga indulin ken tinaginayonna a kas imbilin ti Dios, kalpasan ti panangipatarusna ken kinayatna a maisurat dagiti kasuratan nga adda kadagiti ^bpinanid a balitok a nasarakan dagiti tao ni

Limhi, nga indatag kenkuana ni Limhi;

12 Ket inaramidna daytoy gapu iti nalaus a gagar dagiti taona; ta saan a marukod ti tarigagayda a mangammo iti maipanggep kadagidiay tao a napapatay.

13 Ket ita impatarusna ida babaen dagidiay dua a "bato a naimuntar iti dua nga iking ti bai.

14 Ita naisagana dagitoy a banag manipud pay idi punganay, ket naipaima iti tunggal kaputotan, iti panggep a panangyulog kadagiti pagsasao;

15 Ket naidulin ken nataginyonda babaen ti ima ti Apo, ta nasken a mangduktal iti tunggal nabiag no asino ti mangtagikua iti daga ti kinamanagbasol ken makarimon nga aramid dagiti taona;

16 Ket asino man a yan dagitoy a banag maawagan iti "mammadto, a naipasurot iti wagas dagiti nagkauna a panawen.

17 Ita kalpasan ti panangipatarus ni Mosiah kadagitoy a kasuratan, adtoy, intedna ti pakammuan kadagiti tao a "napapatay, manipud iti panawen a pannakapapatayda nga agsubli iti pannakaipasdek ti ^bdakkel a torre, iti panawen a "panangkiro ti Apo iti pagsasao dagiti tao ket nasayyasayyada iti gangannaet iti amin a daga, wen, ken uray pay a manipud iti dayta a panawen nga agsubli iti pannakaparsua ni Adan.

7a Alma 19:22-23.

9a Alma 17:6-9.

b Alma 17-26.

11a PNK Gambang a Pinanid.

b PNK Balitok a Pinanid.

13a PNK Urim ken Tumim.

16a Mosiah 8:13-18.

PNK Mammadto.

17a Mosiah 8:7-12.

b Ether 1:1-5.

c Gen. 11:6-9.

18 Ita pinarnuay daytoy a pakaammo ti nalaus a panagleddaang dagiti tao ni Mosiah, wen, napnoda iti ladingit; nupay kasta naikkanda iti nawada a pannakaammo, ket iti dayta nagrag-oda.

19 Ket maisuratto daytoy a pakaammo kalpasanna; ta adtoy, nasken unay a maammuan ti amin a tao dagiti banag a naisurat iti daytoy a pakaammo.

20 Ket ita, kas nasaokon kada-kayo, a kalpasan ti panangaramid ni ari Mosiah kadagitoy a banag, innalana dagiti pinanid a “gambang, ken amin dagiti banag nga indulinna, ket intalekna ida ken ni Alma, nga anak ni Alma; wen, amin dagiti kasuratan, kasta met dagiti ^bagyululog, ket intalekna ida kenkuana, ket imbilinna kenkuana a nasken nga idulin ken ^ctaginayonna ida, kasta met nga idulinna ti kasuratan dagiti tao, nga impaimana iti tunggal kaputusan, a kas met iti pannakaipaimada manipud iti panawen nga ipapanaw ni Lehi iti Jerusalem.

KAPITULO 29

Isingasing ni Mosiah a mapili dagiti ukom a mangsukat iti ari—Idalulan dagiti saan a nalinteg nga ari dagiti taoda nga agaramid iti basol—Mapili ni Alma nga ub-ubing a kangatuan nga ukom babaen ti timmek dagiti tao—Isu pay ti kangatuan a saserdote iti Simbaan—Ma-

tay da Alma a lallakay ken Mosiah. Agarup 92–91 s.c.

ITA idi maiwakas ni Mosiah daytoy impatulodna iti amin a daga, kadagiti amin a tao, a tarigagayna a maammuan ti kayatda maipanggep iti no asino ti agbalin nga arida.

2 Ket napasamak a dimteng ti timek dagiti tao, a nagkuna: Kayatmi a ni Aaron a lalaki nga anakmo ti agbalin nga arimi ken mangituray kadakami.

3 Ita napan ni Aaron iti daga a Nephi, ngarud saan a maitalek ti ari ti pagarian kenkuana; weno maawat ni Aaron ti pagarian kenkuana; weno asino man kadagiti ^alallaki nga annak ni Mosiah ti mayat nga umawat iti pagarian.

4 Ngarud nangipatulod manen ni ari Mosiah kadagiti tao; wen, nangipatulod pay iti surat kadagiti tao. Ket dagitoy ti balikas a naisurat, nga agkuna:

5 Adtoy, O dakayo a taok, weno kakabsatko, ta raemenkayo a kasta, tarigagayak a panunotenyo ti gapu ti nakaayabanyo a panunoten—ta tarigagayanoy ti maaddaan iti ^aari.

6 Ita ipakaammok kadakayo a saan nga inawat ti maikari a pakapaayan ti pagarian, ket dina awaten ti pagarian.

7 Ket ita no adda man sabali a matudingan a mangisaup kenkuana, adtoy amkek ta amangan no pamuidan ti panagsusupangetyo. Ket asino man a maka-

20a Alma 37:3–10.
b PNK Urim
ken Tumim.
c PNK Nasantuan a

Kasuratan—Dagiti maitalimeng a nasantuan a kasuratan.

29 3a Mosiah 27:34.
5a 1 Sam. 8:9–19.

ammo iti anakko, a maikari iti pagarian, agpungtotto ket alannanto ti paset dagitoy a tao, a pakaigapuan ti gubgubat ken panagsusupangetyo, a pakaigapuan ti pannakaibukbok ti dara ken mangbarusngi iti wagas ti Apo, wen, ken mangdadael iti kararua ti adu a tao.

8 Ita kunak kadakayo agpanunottayo koma ket panunotentayo dagitoy a banag, ta awan ti karbengantayo a mangpapatay iti anakko, ken awan ti karbengantayo a mangpapatay iti sabali a matudingan a mangisaup kenkuana.

9 Ket no agsublinto manen ti anakko iti kinapalanguadna ken kadagiti awan kaes-eskana a banag, malagipna dagiti banag nga imbagana, ket tuntonenna ti karbenganna iti pagarian, a mangiduron kenkuana ken dagitoy a tao nga agaramid iti basol.

10 Ket ita agpanunottayo ken sakbayantayo dagitoy a banag, ket aramidentayo ti makapagtalna kadagitiyo a tao.

11 Ngarud siak pay la ti ariyo kadagiti nabati pay nga aldawko; nupay kasta, “mangdutoktayo kadagiti ^bukom, a mangukom kadagitoy a tao a maibatay iti paglintegantayo; ket pabaruentayo nga urnosen dagiti aramid dagitoy a tao, ta mangdutoktayo iti masirib a tattao nga agbalin nga ukom, a mangukom kadagitoy a tao a maibatay kadagiti bilin ti Dios.

12 Ita nasaysayaat a ti Dios ti mangukom iti tao ngem ti tao, ta kanayon a nalinteg ti panangukom ti Dios, ngem saan a kanayon a nalinteg ti panangukom ti tao.

13 Ngarud, no mabalin a maaddaankayo iti “nalinteg a tao nga agbalin nga ariyo, a mangbangon kadagiti linteg ti Dios, ken mangukom kadagitoy a tao a maibatay kadagiti bilinna, wen, no adda taoyo nga agbalin nga ariyo a makaaramid iti kasiti inaramid ti amak a ni ^bBenjamin kadagiti taona—kunak kadakayo, no kastoy a kanayon ti kasasaad mainugot ngarud a nasken a kanayon nga adda ariyo a mangituray kadakayo.

14 Ta nagtrabahoak pay a misimo iti amin a kabaelan ken panunot nga adda kaniak, a mangisuro kadakayo kadagiti bilin ti Dios, ken mangimula iti talna iti amin a daga, tapno awan ti gubgubat wenno panagsusupanget, awan ti panagtakaw, wenno panagsamsam, wenno panagpapatay, wenno ania man a kita ti kinamanagbasol;

15 Ket asino man a nakaaramid iti pagbasolan, “dinusak a maibatay iti naaramidna a basol, a maibatay iti paglintegan nga inted kadatayo dagiti amatayo.

16 Ita kunak kadakayo, a gapu ta saan a nalinteg amin a tao saan a maikanada a maaddaankayo iti ari wenno ar-ari a mangituray kadakayo.

11a Mosiah 29:25–27.
b Ex. 18:13–24.

13a Mosiah 23:8, 13–14.
b DBM 1:17–18.

15a Alma 1:32–33.

17 Ta adtoy, mano a “pagbasolan ti maaramid ti maysa a ^bna-dangkes nga ari, wen, ket anian a pannakadadael!

18 Wen, laglagipenyo ni ari Noe, ti “kinadangkesna ken ti makarimon nga aramidna, kasta met ti kinadangkes ken makarimon nga aramid dagiti taona. Adtoy anian a pannakadadael ti maipatay kadakuada; kasta met a ^bnaadipenda gapu iti kinamanagbasolda.

19 Ket no saan a gapu iti iballael ti kasiriban a Namarsuada, ket gapu daytoy iti naimpu-suan a panagbabawida, di koma naliklikan ti panagtalinaedda nga adipen agingga ita.

20 Ngem adtoy, winayawaya-anna ida gapu iti “panangipakumbabada iti bagbagida kenkuana; ken gapu ta napinget ti ^bpanagdawatda kenkuana winayawayaanna ida iti pannakaadipen; ket kasta ti panagtrabaho ti Apo iti pannakabalinna iti amin a kasasaad kadagiti annak ti tattao, itanggayana ti takiag ti “kaasi kadakuada nga ^dagtalek kenkuana.

21 Ket adtoy, kunak kadakayo, diyo maikkat iti trono ti managbasol nga ari malaksid iti nalabes a panagsusupanget, ken ti nabuslon a pannakaibukbok ti dara.

22 Ta adtoy, adda “gagayyem-na iti kinamanagbasol, ket adda bantayna a nanglawlaw ken-

kuana; ket dinadaelna dagiti paglintegan dagiti nagturay iti kinalinteg nga immuna kenkuana; ket inludekludekna dagiti bilin ti Dios;

23 Ket nagipaulog iti paglintegan, ket inwarasna kadagiti taona, wen, dagiti paglintegan a mainugot iti “kinadangkesna; ket papapatayna ti asino man a di agtungpal kadagiti paglinteganna; ket asino man nga umalsa a maibusor kenkuana ibaonna dagiti buyotna a manggubat kadakuada, ket no kabaelanna papatayenna ida; ket kasta ti panangbarusngi ti saan a nalinteg nga ari iti wagas ti amin a kinalinteg.

24 Ket ita adtoy kunak kadakayo, saan a maikanada a dumteng kadakayo ti kasta a makarimon nga aramid.

25 Ngarud, pumilikayo babaen ti timek dagitoy a tao, iti ukom, tapno maukomkayo a maibatay kadagiti paglintegan nga inted kadakayo dagiti ammatayo, a pudno, nga inyawat kadakuada ti Apo.

26 Ita saan a gagangay a tarigagayan ti timek dagiti tao ti ania man a banag a maisuppiat iti nasayaat; ngem gagangay iti bassit a bilang ti tattao nga agtarigagay iti saan a nasayaat; ngarud daytoy ti surottenyo ken aramidnyo a paglintegan—iti panangaramidyo iti aramidyo babaen ti timek dagiti tao.

17a Alma 46:9–10.

b Mosiah 23:7–9.

18a Mosiah 11:1–15.

b 1 Sam. 8:10–18;

Mosiah 12:1–8;

Ether 6:22–23.

20a Mosiah 21:13–15.

b Ex. 2:23–25;

Alma 43:49–50.

c Eze. 33:11, 15–16;

Mosiah 26:30.

d PNK Talek.

22a 1 Ari 12:8–14.

23a PNK Nadangkes,
Kinadangkes.

27 Ket “no dumteng ti panawen a pilien ti timek dagiti tao ti kinamanagbasol, daytan ti panawen a yaay kadakayo ti panangukom ti Dios; wen, daytan ti panawen a panangisarungkar na kadakayo iti nakaro a panna-kadadael a kas iti isasarungkar na itoy a daga.

28 Ket ita no adda uk-ukomyo, ket saandakayo nga ukomen babaen ti paglintegan a naited, mabalinyo a paukom ida iti nangatngato nga ukom.

29 Ket no saan a mangukom dagiti nangatngato nga ukom iti nalinteg a panangukom, mabalinyo nga idawat nga agtitipon dagiti nababbaba nga ukomyo, ket ukomenna dagiti nangatngato nga ukomyo, a maibatay iti timek dagiti tao.

30 Ket bilinenkayo a mangaramid kadagitoy a banag nga addaan iti amak iti Apo; ket bilinenkayo a mangaramid kadagitoy a banag, ket awan ti ariyo; a no agaramid dagitoy a tao iti basol ken kinamanagbasol tinto uloda ti pagsungbatda.

31 Ta adtoy kunak kadakayo, nagtaud ti basbasol ti adu a tao iti kinamanagbasol dagiti arida; ngarud tinto ulo dagiti arida ti agsungbat iti kinamanagbasolda.

32 Ket ita tarigagayak nga awan koman ti “di panagpapas ditoy a daga, kangrunaanna kadagitoy taok; ngem tarigagayak nga agbalin daytoy a daga a daga ti ^bwayawaya, ket sagra-

pen ti “tunggal tao ti kalintegan ken gundawayna nga agpadpada, agingga a makita ti Apo a mainugottayo nga agyan ken agtawid iti daga, wen, uray pay nga agingga nga agtalinaed dagiti an-annabotayo iti rabaw ti daga.

33 Ken adu pay a banag ti insurat ni ari Mosiah kadakuada, nga impalgakna kadakuada ti amin a pannubok ken parikut ti nalinteg nga ari, wen, amin ti panagtutuok ti kararua para kadagiti taona, kasta met ti amin a daydayamudom dagiti tao iti arida; ket inlawlawagna amin dagitoy kadakuada.

34 Ket imbagana kadakuada a saan koma a kastoy dagitoy a banag; ngem maited koma iti amin a tao ti dagensen, tapno imeten ti tunggal tao ti bingayna.

35 Ken impalgakna met kadakuada dagiti saan a pakairanudan a sinagrapda, iti kaadda ti saan a nalinteg nga ari a nangituray kadakuada;

36 Wen, amin ti kinamanagbasolna ken dagiti makarimon nga aramidna, ken amin a gubgubat, ken panagsusupanget, ken panagayus ti dara, ken ti panagtakaw, ken ti panagsamsam, ken ti kinamannakiabig, ken amin a kita ti kinamanagbasol a saan a mainaganan—imbagana kadakuada a saan koma a kastoy dagitoy a banag, a nabatad a maissuppiat kadagiti bilin ti Dios.

37 Ket ita napasamak, kalpa-

27a Alma 10:19.
32a Alma 30:11.

b 2 Ne. 1:7; 10:11.
PNK Wayawaya.

c Alma 27:9.

san ti panangited ni ari Mosiah kadagitoy a banag kadagiti tao naallukoyda iti kinapudno dagiti balikasna.

38 Ngarud imbabawidan ti tarigagayda a maaddaan iti ari, ket magagaranda unay a maaddaan ti tunggal maysa iti agpadpada a gundaway iti amin a daga; wen, ket impeksa ti tunggal tao ti ayatna a mangsungbat iti bukodna a basol.

39 Ngarud, napasamak nga inummongda ti bagbagida iti intero a daga, tapno itdenda ti timekda maipanggep iti no asino ti agbalin nga uk-ukomda, a mangukom kadakuada a maibatay iti "paglintegan a naite-den kadakuada; ket aglaplapusanan ti ragsakda gapu iti ^bwawayaya a naited kadakuada.

40 Ket timmibkerda iti panagayatda ken ni Mosiah; wen, rinaemda a nalablabes ngem iti asino man a tao; ta dida imbilang a manangilupit nga agsapsapul iti pagsayaatanna, wen, iti dayta a kinabaknang a mangdadael iti kararua; ta saan a nagdawat kadakuada iti kinabaknang, weno dina nagustuan ti panagayus ti dara; ngem pinatibkerna ti "talna iti daga, ket insagutna kadagiti taona ti pannakawayawayada iti amin a pannakaadipen; ngarud rinaemda, wen, aglaplapusanan, a saan a marukod.

41 Ket napasamak a nangduktokda iti "uk-ukom a mangituray kadakuada, weno manged-

deng kadakuada a maibatay iti paglintegan; ket inaramidda daytoy iti intero a daga.

42 Ket napasamak a nadutokan ni Alma nga umuna a kangatuan nga ukom, nga isu met laeng ti kangatuan a saserdote, iti panangitalek kenkuana ti amana iti pagakeman, ken naited kenkuana ti rebbengen maipanggep kadagiti aramid iti simbaan.

43 Ket ita napasamak a "sinurot ni Alma dagiti wagas ti Apo, ken tinungpalna dagiti bilinna, ken nangukom iti nalinteg a panangukom; ket nagtultuloy ti talna iti daga.

44 Ket kasta ti panangrugi ti panagturay dagiti ukom iti intero a daga ti Zarahemla, kadagiti amin a tao a managanan iti Nephite; ket ni Alma ti immuna ken kangatuan nga ukom.

45 Ket ita napasamak a natay ti amana, iti tawenna a walopuloket-dua, a nagbiag tapno tungpalenna dagiti bilin ti Dios.

46 Ket napasamak a natay met ni Mosiah, iti maika-tallopuloket-tallo a tawen ti panagturayna, iti tawenna nga "innemapuloket-tallo; a madagup, lima gasut ken siam a tawen manipud iti panawen nga ipapanaw ni Lehi iti Jerusalem.

47 Ket kasta ti panaggibus ti panangituray dagiti ari kadagiti tao ni Nephi; ket kasta ti panaggibus dagiti aldaw ni Alma, a nangbangon iti simbaan.

39a Alma 1:14.

b PNK Wayawaya.

40a PNK Mamagkappia.

41a Mosiah 29:11.

43a PNK Magna,
Magna iti Dios.

46a Mosiah 6:4.

TI LIBRO NI ALMA

TI LALAKI NGA ANAK NI ALMA

Ti pakaammo ni Alma, a lalaki nga anak ni Alma, ti umuna ken pangulo nga ukom dagiti tao ni Nephi, ken isu pay ti nangato a saserdote ti Simbaan. Ti pakaammuan iti panagturay dagiti ukom, ken dagiti gubat ken panagsusupanget dagiti tao. Kasta met a pakaammuan iti gubat iti nagbaetan dagiti Nephite ken dagiti Lamanite, babaen ti sinurat ni Alma, ti umuna ken pangulo nga ukom.

KAPITULO 1

Isuro ni Nehor dagiti inuulbod a doktrina, mangbangon iti simbaan, yam-ammona ti panaginsasaserdote, ken patayenna ni Gideon—Mapapatay ni Nehor gapu kadagiti inaramidna a krimen—Agsaknap kadagiti tao ti panaginsasaserdote ken panagidadanes—Salakniban dagiti saserdote ti bagbagida, taripatuen dagiti tao dagiti marigrigat, ket rumang-ay ti Simbaan. Agarup 91–88 s.c.

ITA napasamak nga iti umuna a tawen ti panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi, agtultuloy manipud itoy a panawen, gapu ta ^apimmanawen ni ari Mosiah ditoy daga, a nakigubat iti nasayaat a pannakigubat, a nagna a sililinteg iti sango ti Dios, nga awan ti imbatina a mangisuno kenkuana nga agturay; nupay kasta nangipaulog kadagiti ^bpaglintegan, ket inawat ida dagiti tao; ngarud napolitanda nga agtungpal kadagiti paglintegan nga inaramidna.

2 Ket napasamak nga iti imuna a tawen iti panagturay ni Alma iti pangukoman, adda ^atao a naisaklang kenkuana tapno makedngan, dakkell a tao, ken nalatak iti kinapigsana.

3 Ket napan kadagiti tao, a nangikasaba kadakuada iti ^ainawaganna iti balikas ti Dios, a ^bnangsupring iti simbaan; inrakurakna kadagiti tao a rumbeng nga ^caglatak ti tunggal saserdote ken maestro; ken rumbeng a ^ddida agtrabaho kadagiti imada, ngem rumbeng a tulongan ida dagiti tao.

4 Ken impaneknekna met kadagiti tao a nasken a maisalakan ti amin a sangkatawan iti maudi nga aldaw, ken saan a nasken nga agbuteng ken agpigergerda, ngem yangadda ketdi ti ul-uloda ket agrag-oda; ta pinarsua ti Apo ti amin a tao, ken kasta met a sinubbotna amin a tao; ken, iti udina, nasken a maaddaan amin a tao iti agnanayon a biag.

5 Ket napasamak nga insurona dagitoy a banag a sipa-

[ALMA]

1 1a Mosiah 29:46.

b Jarom 1:5;

Alma 4:16;

Hel. 4:22.

2a Alma 1:15.

3a Eze. 13:3.

b PNK Anticristo.

c Luc. 6:26;

1 Ne. 22:23.

d Mosiah 18:24, 26;

27:5.

pasnek isu nga adu ti namati kadagiti balikasna, kasta met a nabuslon isu nga inrugida ti nangtulong kenkuana ket inikanda iti kuarta.

6 Ket rinugianna ti nagpaituray iti pannakkel ti pusona, ket nagaramat iti nakanginngina a kawes, wen, kasta met nga inrugina ti nangbangon iti "simbaan a mayannatup iti kasabana.

7 Ket napasamak bayat ti ipapanna, a mangasaba kadagiti namati iti balikasna, a nasabanna ti tao a kameng ti simbaan ti Dios, wen, maysa kadagiti maestroda; ket rinugianna ti nakisupanget kenkuana a sigugub-sang, tapno bareng mayadayona dagiti tao iti simbaan; ngem pinarmek ti tao, nga imbalakadna kenkuana dagiti "balikas ti Dios.

8 Ita "Gideon ti nagan daydi tao; ket isu ti inaramat dagiti ima ti Dios iti pannakaruk-at dagiti tao ni Limhi iti pannakadipen.

9 Ita, gapu ta pinarmek ni Gideon kadagiti balikas ti Dios kinapungtotna ni Gideon, ket inasutna ti espadana sana rinugian a dinangran. Ita gapu ta adun a tawen a naparparigat ni Gideon, ngarud saanna a naanduran dagiti tagbatna, ngarud "napapatay babaen ti espada.

10 Ket tiniliw dagiti tao ti simbaan ti tao a nangpapatay kenkuana, ket naisaklang ken ni

Alma, tapno "maukom babaen dagiti naaramidna a krimen.

11 Ket napasamak a nagtakder iti sango ni Alma ket impakpa-kaasina ti bagina a sibabatad.

12 Ngem kinuna ni Alma kenkuana: Adtoy, daytoy ti umuna a gundaway a panangisaklang dagiti tao iti "managinsasaserdote. Ket adtoy, saan la a napaneknekan ti kinamanaginsasaserdotem, ngem inkagumaanam pay nga impatungpal babaen ti espada; ket paneknekan ti panakaipatungpal ti panaginsasaserdote kadagitoy a tao ti sapa-sap a pannakadadaelda.

13 Ket pinagayusmo ti dara ti nalinteg a tao, wen, ti tao nga adu ti naaramidna a kinaimbag kadagitoy a tao; ket no didaka patayen umay kadakami ti darana nga "agpaibales.

14 Ngarud makednganka a matay, a maibatay iti paglintegan nga inted kadakami ni Mosiah, ti maudi nga arimi; ken inawat dagitoy a tao; ngarud masapul nga "agtungpal dagitoy a tao iti paglintegan.

15 Ket napasamak nga innalada; ket "Nehor ti naganna; ket insang-atda iti tuktok ti turod a Manti, ket nabilin sadiay, weno naawat, iti nagbaetan ti langit ken daga, a maisuppiat iti balikas ti Dios ti insurona kadagiti tao; ket inawatna sadiay ti nakababain nga ^bipapatay.

16 Nupay kasta, saan a day-

6a 1 Ne. 14:10.

7a PNK Balikas ti Dios.

8a Mosiah 20:17; 22:3.

9a Alma 6:7.

10a Mosiah 29:42.

12a 2 Ne. 26:29.

PNK Panaginsasaserdote.

13a PNK Panagibales.

14a PNK Kadagsenan

a Pannakadusa.

15a Alma 1:2.

b Deut. 13:1-9.

toy ti nagpatinggaan ti panagsaknap ti panaginsasaserdote iti daga; ta adu ti nangipateg iti awan kaes-eskanna a banag iti lubong, ket intuloyda ti nangikasaba kadagiti sinsinan a doktrina; ket inaramidda daytoy para iti "kinabaknang ken dayaw.

17 Nupay kasta, saanda a nagamak nga "agulbod, no ammo koma, iti buteng iti paglintegan, ta nadusa dagiti ulbod; ngarud nagpammarangda a nangasaba a naibatay iti pammatida; ket ita awan ti bileg ti paglintegan iti asino man a tao a para iti ^bpammatina.

18 Ket dida nagamak nga "agtakaw, ta ti panagbuteng iti paglintegan, ta madusa ti kasta; wenna dida nagamak nga agtakaw, wenna ^bmamapatay, ta isu a namapatay nadusa iti "patay.

19 Ngem napasamak a rinugian dagiti saan a kameng ti simbaan nga idadanes dagiti kameng ti simbaan ti Dios, ken nangawat iti nagan ni Cristo.

20 Wen, indadanesda ida, ken pinarigatda ida iti amin a kita ti balikas, ket gapu daytoy iti kinapakumbabada; gapu ta saanda a napalangguad iti imatangda, ken gapu ta imburayda ti balikas ti Dios, iti tunggal maysa, nga awan ti "kuarta ken awan ti gatadna.

21 Ita adda naiget a paglintegan kadagiti tao ti simbaan, a masapul nga awan ti asino a tao, a kameng ti simbaan, a tumakder a "mangidadanes kadagidiay saan a kameng ti simbaan, kasta met nga awan ti panagidadanes iti tunggal maysa kadakuada.

22 Nupay kasta, adu kadakuada ti nagbalin a napalangguad, ken nangrugi a sibabara a nakisupanget kadagiti kabusorda, agingga a nagdidinnanogda; wen, nagdidinnangran ti tunggal maysa babaen dagiti gemgema.

23 Ita daytoy daydi maikadua a tawen ti panagturay ni Alma, ket daytoy ti namunganayan ti adu a rigat ti simbaan; wen, daytoy ti namunganayan ti adu a pannubok iti simbaan.

24 Ta adu ti napatangken ti puspusoda, ket "napunas dagiti naganda, tapno saanton a malagip ida dagiti tao ti Dios. Kasta met nga adu kadakuada ti ^bkimmayakay.

25 Ita dakkal a pannubok daytoy idi kadagidi nagtalinaed iti pammatida; nupay kasta, natibkerda ken saanda a maisin iti panangtungpalda kadagiti bilin ti Dios, ket sinagrapda a "siaanus ti panagidadanes a naigab-suon kadakuada.

16a PNK Kinabaknang;
Awan Kaes-eskanna,
Parammag.

17a PNK Napudno,
Kinapudno;
Panagulbod.

b Alma 30:7-12;
PP 1:11.

18a PNK Agtakaw,
Panagtakaw.

b PNK Pamapatay.

c PNK Kadagsenan
a Pannakadusa.

20a Isa. 55:1-2.

21a PNK Idadanes,
Panagidadanes.

24a Ex. 32:33;
Mosiah 26:36;
Alma 6:3.

PNK Eksko-
munikasion.

b Alma 46:7.

PNK Ikakalilis.

25a PNK Anus.

26 Ket idi pinanawan dagiti saserdote ti “trabahoda tapno ibingayda kadagiti tao ti balikas ti Dios, pinanawan met dagiti tao dagiti trabahoda tapno dumngedga iti balikas ti Dios. Ket idi maibingay dagiti saserdote kadakuada ti balikas ti Dios nagsublida manen a sireregta kadagiti trabahoda; ket ti saserdote, a di nangibilang iti bagina a nangatngato ngem kadagiti dumngeg kenkuana, ta saan a nalalaing ti mangaskasaba ngem dagiti adalan; ket ngarud agpapadada amin, ket nagtrabahoda amin, tunggal tao a ^bmaibatay iti pigsana.

27 Ket “imbingayda ti sanikuada, tunggal tao a maibatay iti adda kenkuana, kadagiti ^bnakurapay, ken dagiti makasapul, ken dagiti masaksakit, ken dagiti marigatan; ket saanda a ngaruat iti nangina a kawes, ngem nadalus ken makaay-ayoda.

28 Ket kasta ti panangbangonda kadagiti aramid ti simbaan; ket kasta ti panangrugida a naaddaan manen iti agtultuloy a kappia, iti laksid ti amin a panakaidadanesda.

29 Ket ita, gapu iti kinatibker ti simbaan nangrugida a ^abim-maknang a di nangin-ines, nawadwadda iti tunggal banag nga ania man a kasapulanda—

nawadwad ti pangen ken arbanda, ken urbon ti nadumaduma a kita, kasta met a nawadwad ti bukbukelda, ken balitok, ken pirak, ken napapateg a banag, ken nawadwad pay ti ^bsedas ken napino ti pannakaabelna a lino, ken amin a kita ti nasayaat a para balay a lupot.

30 Ket iti kasta, iti ^anarangay a kasasaadda, dida pinapanaw ti asino man a ^blamulamo, wenno mabisin, wenno mawaw, wenno masakit, wenno ti saan pay a nataraken; ken dida inturong ti puspusoda iti kinabaknang; ngarud nawayada iti amin, iti nataengan ken iti ubing, iti adipen ken iti nawaya, iti lalaki ken iti babai, iti man ruar ti simbaan wenno iti uneg ti simbaan, iti awan ti ^cpanagraemna kadagiti tao a kas kadagiti makasapul.

31 Ket kasta ti irarang-ayda ken nagbalinda a nasalsaliwanwan ngem kadagiti saan a kameng ti simbaanda.

32 Ta pinanuynoyan dagiti saan a kameng ti simbaan ti bagbagida iti panagan-anito, ken iti ^apanagrukbab kadagiti didiosen wenno ^bkinasadut, ken iti ^ctantanawtaw, ken iti ^dinnapal ken panagririri; panagaruat iti nangina a kawes; ^enaitag-ay iti kinapalangguad kadagiti matada; pa-

26a Mosiah 18:24, 26;
27:3–5.

^b Mosiah 4:27;
DkK 10:4.

27a PNK Limos,
Pananglimos.

^b Luc. 18:22;
Mosiah 4:26;
DkK 42:29–31.

29a PNK Kinabaknang.
^b Alma 4:6.

30a Jacob 2:17–19.

^b PNK Nakurapay.

^c Alma 16:14;
DKK 1:35.

32a PNK Panagrukbab
kadagiti Didiosen.

^b PNK Sadut,

Kinasadut.

^c PNK Dakes a
Panagsasao.

^d PNK Apal.

^e Jacob 2:13;
Alma 31:25;

Morm. 8:28.

PNK Kinapalangguad.

nagidadanes, panagulbod, panagtakaw, panagarang, panna-kiinnabig, ken panagpapatay, ken amin a kita ti kinadangkes; nupay kasta, naipataw ti paglintegan kadagiti amin a nakaaramid iti pagbasolan, agingga a mabalin.

33 Ket napasamak nga iti kasta a pannakaipatungpal ti paglintegan kadakuada, itured ti tunggal tao ti ania man a naaramidna, nagbalinda a natalalna, ket dida nagamak a nagaramid iti ania man a kinadangkes no ammoda la koma; ngarud, nagpaut ti kappia kadagiti tao ni Nephi agingga iti maikalima a tawen ti panagturay dagiti ukom.

KAPITULO 2

Tarigagayan ni Amlici ti agbalin nga ari ket saan nga anamongan ti timek dagiti tao—Aramiden dagiti pasurotna nga ari—Mangparnuay dagiti Amlicite iti gubat kadagiti Nephite ket maabakda—Agkaykaysa ti pigsang dagiti Lamanite ken Amlicite ket maabakda—Patayen ni Alma ni Amlici. Agarup 87 s.c.

KET napasamak iti naggibusan ti maikalima a tawen ti panagturayda a narugian ti panagsusupanget dagiti tao; ta ti maysa a tao, a maawagan iti Amlici, ta nasikap unay a tao, wen, masirib a tao iti pagsiriban ti lubong, isu a kapada ti wagas ti tao a nangpapatay ken ni “Gideon babaen ti espada, a

nangpapatay a maibatay iti paglintegan—

2 Ita, babaen ti kinasikap daytoy nga Amlici, adu a tao ti napasurotna; adu unay ket nagbalinda a nakabilbileg; ket rinugianda a gun-oden ti panna-kaipatugaw ni Amlici nga ari dagiti tao.

3 Ita nabuak dagiti tao ti simbaan iti daytoy, ken kasta met kadagiti amin a di napasurot iti pananggutugot ni Amlici; ta ammoda a maibatay iti paglinteganda a mabukel dagita a banag babaen ti “timek dagiti tao.

4 Ngarud, no mabalin a magun-od ni Amlici ti timek dagiti tao, isu, iti kinadangkesna a tao, “ipaidamna kadakuada dagiti kalintegan ken gundawayda iti simbaan; ta panggepna a dadaelen ti simbaan ti Dios.

5 Ket napasamak nga inum-mong dagiti tao ti bagbagida iti amin a daga, tunggal tao a maibatay iti panunotna, kumanunong man wenna maisuppiat ken ni Amlici, iti maisina a bagbagi, iti adu a di panagkikin-naawatan ken nakaskasdaaw a “panagsusupanget ti tunggal maysa.

6 Ket kasta ti panangummongda iti bagbagida tapno ipukkawda ti maipanggep iti dayta a banag; ket naidatagda kadagiti ukom.

7 Ket napasamak a maisuppiat ti timek dagiti tao ken ni Amlici, a dida pinili nga agbalin nga arida.

8 Ita nangipaay daytoy iti na-laus a rag-o iti puspuso dagiti sumuppiat kenkuana; ngem riniing ni Amlici ti pungtot dagiti umanamong kenkuana a bumusor kadagiti sumuppiat kenkuana.

9 Ket napasamak nga inum-mongda ti bagbagida, ket inik-kan-pategda ni Amlici nga agbalin nga arida.

10 Ita idi nagbalin ni Amlici nga arida binilinna ida a sumar-anget kadagiti kabsatda; ket inaramidna daytoy tapno ag-tungpalda kenkuana.

11 Ita mailasin dagiti tao ni Amlici babaen ti naganna nga Amlici, ket naawaganda iti ^aAm-licite; ket naawagan dagiti na-bati iti ^bNephite, wenna tao ti Dios.

12 Ngarud ammo dagiti tao dagiti Nephite ti panggep da-giti Amlicite, ket nagsaganada ngarud a sumabat kadakuada; wen, inarmasanda ti bagbagida iti espada, ken iti kampilan, ken iti bai, ken iti pana, ken iti batba-to, ken palsiit, ken amin a langa ti ^aarmas iti gubat, ken tunggal kita.

13 Ket kasta ti panagsaganada a sumabat kadagiti Amlicite iti oras ti yaayda. Ket adda dagiti natudingan a kapitan, ken nang-atngato a kapitan, ken pangulo dagiti kapitan, a maibatay iti bilanda.

14 Ket napasamak nga inarma-san ni Amlici dagiti taona iti

amin a langa ti armas ti gubat iti tunggal kita; ken nangtuding met iti agturay ken dadaulo da-giti taona, a mangidaulo kada-kuada a makiranget kadagiti kabsatda.

15 Ket napasamak nga immay dagiti Amlicite iti turod nga Amnihu, iti daya ti ^akarayan Sidon, nga agayus iti ^bdaga a Zarahemla, ket sadiay rinugian-da a ginubat dagiti Nephite.

16 Ita ni Alma, a ^apangulo da-giti ukom ken gobernador dagiti tao ni Nephi, ngarud simmang-atda kadagiti taona, wen, ka-duana dagiti kapitanna, ken da-giti pangulo a kapitan, wen, iti ulo ti buyotna, a makiranget kadagiti Amlicite.

17 Ket rinugianda a pinatay dagiti Amlicite iti turod a daya ti Sidon. Ket nakiranget dagiti Amlicite a sipipinget kadagiti Nephite, isu nga adu kadagiti Nephite ti napasag iti sango da-giti Amlicite.

18 Nupay kasta pinapigsa ti Apo ti ima dagiti Nephite, ket pinapatayda dagiti Amlicite a rinangrangkay, ket rinugianda ti nanglibas kadakuada.

19 Ket napasamak a nagma-lem a kinamat dagiti Nephite dagiti Amlicite, ket pinapatay-da ida a rinangrangkay, isu nga adda sangapulo-ket-dua a ribu lima gasut tallopulo-ket-dua a kararua a ^anapapatay kadagi-ti Amlicite; ken adda innem-a-ribu lima gasut innem-a-pulo-

11a Alma 3:4.
b Jacob 1:13–14;
 Mosiah 25:12;
 Alma 3:11.

12a Mosiah 10:8;
 Hel. 1:14.
 15a Alma 3:3.
b Omni 1:13–15.

16a Mosiah 29:42.
 19a Alma 3:1–2, 26; 4:2.

ket-dua a kararua a napapatay a Nephite.

20 Ket napasamak nga idi saanen a makamatan ni Alma dagiti Amlicite binilinna dagiti taona nga ipatakderda dagiti toldada iti ^atanap ti Gideon, ti tanap a naipanagan ken ni Gideon a napapatay iti ima ni ^bNehor babaen ti espada; ket pinatakder dagiti Nephite dagiti toldada itoy a tanap para iti rabii.

21 Ket nangibaon ni Alma iti agsiim a mangsurot iti nabati kadagiti Amlicite, tapno maammuanna dagiti planoda ken babalalada, tapno masalagnibanna ti bagina kadakuada, tapno mailiklikna dagiti taona manipud iti pannakadadael.

22 Ita naawagan iti Zeram, ken Amnor, ken Manti, ken Limher dagidiay imbaonna a mangwanawan iti kampo dagiti Amlicite; dagitoy dagiti rimmuar a kaduada dagiti taoda a mangwanawan iti kampo dagiti Amlicite.

23 Ket napasamak a nagsublida iti kabigatanna iti kampo dagiti Nephite nga agdardaras, gapu iti nalabes a siddaawda, nakarikhada iti nalaus a buteng, a kinunada:

24 Adtoy, sinurotmi ti kampo dagiti ^aAmlicite, ket iti nalabes a siddaawmi, iti daga a Minon, iti ngatuen ti daga a Zarahemla, iti labes ti daga a ^bNephi, nakitami ti adu a pangen dagiti Lamanite; ket adtoy, kimmappon dagiti Amlicite kadakuada;

25 Ket mapanda kadagiti kab-sattayo iti dayta a daga; ket liblibasanda ida nga intugotda dagiti pastorda, ken dagiti asawada, ken dagiti annakda, nga agturong iti siudadtayo; ket malaksid no agtignaytayo a dagus sakupenda ti siudadtayo, ken papatayenda dagiti ammatayo, ken dagiti assawatayo, ken dagiti annakayo.

26 Ket napasamak nga innala dagiti tao ni Nephi dagiti toldada, ket pimmanawda iti tanap ti Gideon iti panagturongda iti siudadda, a siudat ti ^aZarahemla.

27 Ket adtoy, bayat ti ibabalasiwda iti karayan Sidon, dagiti Lamanite ken Amlicite, gapu iti ^akaaduda, a kas iti ninamnama, a kas iti anay ti baybay, dimtengda a mangdadael kadakuada.

28 Nupay kasta, gapu ta ^apinapigsa ti Apo ti ima dagiti Nephite, gapu ta inkaragda a sipapasnek ti panangisalakanna kadakuada kadagiti ima dagiti kabusorda, ngarud dinengngeg ti Apo ti ararawda, ket pinapigsana ida, ket napasag iti sangoda dagiti Lamanite ken Amlicite.

29 Ket napasamak a kinaranget ni Alma ni Amlici babaen ti espada, iti sangunsango; ket nangangetda a sipipigsa, iti tunggal maysa.

30 Ket napasamak a ni Alma, a tao ti Dios, a nasanay a napnuan ^apammati, immararaw, a kinunana: O Apo, kaasian ken isalkanmo ti biagko, tapno agbali-

20a Alma 6:7.

^b Alma 1:7–15; 14:16.

24a Alma 3:4, 13–18.

^b 2 Ne. 5:8.

26a Omni 1:14, 18.

27a Jarom 1:6.

28a Deut. 31:6.

30a PFK Pammati.

nak nga alikamen dagiti imam a mangisalikan ken mangtaginayon kadagitoy a tao.

31 Ita idi maisao ni Alma dagitoy a balikas nakiranget manen ken ni Amlici; ket napapigsa, isu a napapatayna ni Amlici babaen ti espada.

32 Ket nakiranget met iti ari dagiti Lamanite; ngem linibasan ti ari dagiti Lamanite ni Alma ket impatulodna dagiti salaknibna a sumaranget ken ni Alma.

33 Ngem ni Alma, a kaduana dagiti salaknibna, nakiranget kadagiti salaknib ti ari dagiti Lamanite agingga a napapatay ken napagsanudna ida.

34 Ket kasta ti panangdalusna iti arubayan, wenko ti teppang, nga adda iti lauden ti karayan Sidon, inggabsuonna dagiti bagi dagiti Lamanite a napapatay iti dandanum ti Sidon, tapno maaddaan dita dagiti taona iti waya a bumallasiw ken makinanget kadagiti Lamanite ken kadagiti Amlicite iti akinlaud a paset ti karayan Sidon.

35 Ket napasamak nga idi nakaballasiwdan amin iti karayan Sidon rinugian dagiti Lamanite ken Amlicite ti nanglibas kada kuada iti laksiid ti di pannakabilang ti kaaduda.

36 Ket linibasanda dagiti Nephite iti panagturongda iti langalang iti laud ken amianan, iti adayo a laksiid ti nagbedngan ti daga; ket simamaingel dagiti Nephite a nangkamat kadakuada, ket pinapatayda ida.

37 Wen, sinabat ida ti tunggal

ima, ket napapatay ken napapanawda, agingga a nawarawarada iti laud, ken iti amianan, agingga a nakadanonda iti kabakiran, a maawagan iti Hermons; ket dayta a paset ti kabakiran ti nakaurnongan dagiti atap ken narungson nga ayup.

38 Ket napasamak nga adu ti natay iti kabakiran gapu iti sugatda, ket linamut ida dagiti ayup kasta met dagiti buitre iti tangatang; ket nasarakan dagiti tulangda, ket nagabsuonda iti daga.

KAPITULO 3

Minarkaan dagiti Amlicite ti bagbagida a maibatay iti naimpadtuan a balikas—Nailunod dagiti Lamanite gapu iti yaalsada—Intugtugot dagiti tao dagiti bukodda a lunod—Pinarmek dagiti Nephite ti sabali pay a buyot ti Lamanite. Agarup 87–86 s.c.

KET napasamak a dagiti Nephite a saan a “napapatay babaen dagiti armas ti gubat, kalpasan ti panangipumponda kadagiti napapatay—ita saan a mabilang ti kaadu dagiti napapatay, gapu iti kaaduda—kalpasan ti panangipumponda kadagiti minatayda nagsublida amin iti dagdagada, ken iti balbalayda, ken iti assawada, ken kadagiti annakda.

2 Ita adu a babbai ken ubbing ti napapatay babaen ti espada, kasta met nga adu kadagiti pangenda ken kadagiti arbanda; kasta met nga adu ti nadadael

kadagiti bukel iti kinellengda, ta inasak-asak ida dagiti pangen ti tattao.

3 Ket ita kas iti kaadu dagiti Lamanite ken dagiti Amlicite a napapatay iti teppang ti karayan Sidon ti naipuruak iti “dandanum ti Sidon; ket adtoy adda dagiti tulangda iti lansad ti ^bbaybay, ket aduda.

4 Ket nailasin dagiti “Amlicite kadagiti Nephite, ta ^bminarkaanda ti bagbagida iti nalabaga iti musingda a maibatay iti wagas dagiti Lamanite; nupay kasta dida kiniskisan dagiti uloda a kas kadagiti Lamanite.

5 Ita nakiskisan dagiti ulo dagiti Lamanite; ket “lamulamoda, malaksid iti lalat a naitapar iti lomoda, kasta met ti kalasagda, a naikaratay kadakuada, ken dagiti baida, ken dagiti panada, ken dagiti batoda, ken dagiti palsiitda, ken dadduma pay.

6 Ket nangisit ti kudil dagiti Lamanite, a maibatay iti marka a naikabil kadagiti ammada, a “lunod kadakuada gapu iti kinamanagbasol ken ti yaalsada a maibusor kadagiti kabsatda, a buklen da Nephi, Jacob, ken Jose, ken Sam, a nalinteg ken nasantuan a tattao.

7 Ket pinanggep dagiti kabsatda a dadaelen ida, ngarud nailunodda; ket inikkan ti Apo a Dios ida iti “marka, wen, kada Laman

ken Lemuel, kasta met kadagiti lallaki nga annak ni Ismael, ken dagiti babbai nga Ismaelita.

8 Ket napasamak daytoy tapno mailasin dagiti bukelda kadagiti bukel dagiti kabsatda, tapno iti kasta mataginayon ti Apo a Dios dagiti taona, tapno saanda a “mailaok ken mamati iti biddut a ^bkaugalian a mangipaneknek iti pannakadadaelda.

9 Ket napasamak nga asino man a makipulapol iti bukelnan kadagiti Lamanite mangipaay met iti umarngi a lunod iti bukelnan.

10 Ngarud, asino man a nangitulok iti bagina nga ipanaw dagiti Lamanite maawagan iti dayta nga ulo, ket maikkan iti marka.

11 Ket napasamak nga asino man a di mamati iti “kaugalian dagiti Lamanite, ngem mamati kadagiti sinurat a nairuar iti daga ti Jerusalem, kasta met iti kaugalian dagiti ammada, nga umisu, a namati kadagiti bilin ti Dios ken nangtungpal kadagito, maawaganda iti Nephite, wenno dagiti tao ni Nephi, manipud iti dayta a kanito—

12 Ket isuda a nangidulin kadagiti “pudno a sinurat dagiti taoda, ken kasta met dagiti tao dagiti Lamanite.

13 Ita agsublitayo manen kadagiti Amlicite, ta “namarkaanda

3a Alma 2:15.

b Alma 44:22.

4a Alma 2:11.

b Alma 3:13–19.

5a Enos 1:20;

Mosiah 10:8;

Alma 42:18–21.

6a 2 Ne. 5:21; 26:33.

PNK Lunod,

Lunlunod.

7a 1 Ne. 12:23.

8a PNK Panagasawa,
Mangasawa—
Panagasawa
nga agsupadi
ti pammati.

b Mosiah 10:11–18;

Alma 9:16.

11a Alma 17:9–11.

12a Mosiah 1:6;
Ether 4:6–11.

13a Alma 3:4.

met; wen, nangikabilda iti marka ti bagbagida, wen, ti nalabaga a marka iti musingda.

14 Kasta ti pannakatungpal ti balikas ti Dios, ta kastoy dagiti balikas nga imbagana ken ni Nephi: Adtoy, inlunodko dagiti Lamanite, ket markaak ida tapno isuda ken dagiti bukelda mailasinda kenka ken kadagiti bukkelmo, manipud itoy a kanito nga agtultuloy iti agnanayon, malaksid no ipakawanda ti kinadangkesda ket “umasidegda kaniak tapno itdek kadakuada ti kaasik.

15 Ket manen: Markaak ti mapipulapol ti bukelnan kadagiti kabsatmo, tapno mailunodda met.

16 Ket manen: Markaak ti makiranget kenka ken iti bukkelmo.

17 Ket manen, kunak nga isu a mangpanaw kenka saanton a maawagan a bukkelmo; ket bendisionanka, ken asino man a maawagan a bukkelmo, manipud ita ken iti agnanayon; ket dagitoy ti kari ti Apo ken ni Nephi ken iti bukelnan.

18 Ita saan nga ammo dagiti Amlicite a tungtungpalenda dagiti balikas ti Dios idi rugianda a markaan ti bagbagida iti musingda; nupay kasta nagparangda a nabatad nga “umalsa iti Dios; ngarud mayalubog a mayetnag kadakuada ti lunod.

19 Ita kayatko a kitaem nga ikuyogda ti “lunod iti bagbagida; ken kasta met nga ikuyog ti

tunggal tao a mailunod iti bagina ti bukodna a pangngeddeng.

20 Ita napasamak a saan unay nga adu nga aldaw kalpasan ti bakal a naaramid iti daga a Zarahemla, dagiti Lamanite ken dagiti Amlicite, nga adda sabali a buyot dagiti Lamanite a nangserrerrek kadagiti tao ni Nephi, iti “isu met laeng a lugar a nangsabatan ti immuna a buyot kadagiti Amlicite.

21 Ket napasamak nga adda buyot a naibaon a mangpapapanaw kadakuada iti dagada.

22 Ita gapu iti “pannakasugat ni Alma saan a napan a mismo nakibakal itoy a gundaway kadagiti Lamanite;

23 Ngem nangibaon iti adu a buyot a makirupak kadakuada; ket napanda ket adu ti pinatayda a Lamanite, ket pinaruada dagiti nabati iti beddeng ti dagada.

24 Ket kalpasanna nagsublida manen ket rinugianda a binangon ti kappia iti daga, nga awanen iti dayta a kanito ti kabusor a nangrilibuk kadakuada.

25 Ita napasamak amin dagitoy a banag, wen, nalpas amin dagitoy a gubat ken panagsusupanget ket naggibus iti maikalima a tawen ti panagturay dagiti ukom.

26 Ket iti maysa a tawen riniibu ken pinullo a ribu a kararua ti naibaon iti agnanayon a lubong, tapno apitenda ti “gunggonada a maibatay kadagiti ara-

14a 2 Ne. 30:4–6.

18a 4 Ne. 1:38.

PNK Yaalsa.

19a 2 Ne. 5:21–25;

Alma 17:15.

20a Alma 2:24.

22a Alma 2:29–33.

26a PNK Aramid, Dagiti.

midda, nasayaatda man wenno dakesda, tapno apitenda ti agnanayon a ragsak wenno agnanayon a pagladingitan, a maibatay iti espiritu nga inlistada nga agtungpal, uray no nasayaat nga espiritu wenno dakes.

27 Ta umawat ti tunggal tao iti ^atangdan isu nga inlistana nga ^bagtungpal, ket daytoy maibatay kadagiti balikas ti espiritu ti pammadto; ngarud maaramid koma a maibatay iti kinapudno. Ket kasta ti panaggibus ti maikalima a tawen ti panagturay dagiti ukom.

KAPITULO 4

Rinibu ti mapasurot a buniagan ni Alma—Mastrekk ti kinamanagbasol ti Simbaan, ket natubeng ti panagduras ti Simbaan—Matudingan ni Nephihah a pangulo nga ukom—Ni Alma, kas kangatuan a saserdote, ingaedna ti bagina iti panangasaba. Agarup 86-83 s.c.

ITA napasamak iti maikanem a tawen ti panagturay dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi, awan ti panagsusupanget wenno gubgubat iti ^adaga a Zarahemla;

2 Ngem nagrigat dagiti tao, wen, nalabes a panagrigat iti ^apannakapukaw dagiti kabsatda, ken kasta met ti pannakapukaw dagiti pangen ken dagiti arbanda, ken kasta met ti pan-

nakapukaw dagiti kinelleng a bukbukelda, nga inlupeklupek ken dinadael dagiti Lamanite.

3 Ket nalabes unay ti pannakapargatda ta nagladingit ti tunggal kararua; ket namatida nga isu ti panangukom ti Dios a naited kadakuada gapu iti kinadangesda ken ti kinamanagbasolda; ngarud naringganda a nanglagip iti pagrebbenganda.

4 Ket rinugianda a binangon a naan-anay ti simbaan; wen, ket adu ti ^anabuniagan iti dandanum ti Sidon ken kimmappon iti simbaan ti Dios; wen, nabuniaganda iti ima ni Alma, a nikkann-pateg a ^bnangato a saserdote kadagiti tao ti simbaan, babuen ti ima ti amana a ni Alma.

5 Ket napasamak iti maikapito a tawen ti panagturay dagiti ukom adda agarup a tallo ribu ken lima gasut a kararua a nangikappon iti bagbagina iti ^asimbaan ti Dios ket nabuniaganda. Ket kasta ti panaggibus ti maikapito a tawen ti panagturay dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi; ket nagtultuloy ti kappia iti dayta a panawen.

6 Ket napasamak iti maikawalo a tawen a panagturay dagiti ukom, a nagbalin a palangugad dagiti tao ti simbaan, gapu iti aglaplapanan a ^akinabaknangda, ken dagiti ^bnapino a sedada, ken dagiti nalamuyot ti pannakaabelna a lino, ken gapu iti adu a pangen ken arbanda,

27a Mosiah 2:31-33;
Alma 5:41-42.
b Rom. 6:16;
Hel. 14:29-31.
PNK Agtungpal,

Kinamanagtungpal,
Natulnog.
4 1a Omni 1:12-19.
2a Alma 2:19; 3:1-2, 26.
4a Mosiah 18:10-17.

b Mosiah 29:42.
5a Mosiah 25:18-23;
3 Ne. 26:21.
6a PNK Kinabaknang.
b Alma 1:29.

ken ti balitok ken pirakda, ken amin a kita ti napateg a banagda, a naalada kadagiti pamastre-kanda; ket dagitoy a banag ti namagtangig kadagiti mata-da, ta rinugianda ti nagaruat iti nangina a kawes.

7 Ita daytoy ti gapu ti adu a panagrigat ni Alma, wen, ken adu unay kadagiti tao nga "inikkan-pateg ni Alma nga agbalin a maestro, ken saserdote, ken elder iti simbaan; wen, adu kadakuada ti limdaang iti kinadangkkes a nakitada a nangruging kadagiti taoda.

8 Ta nakita ken naimatanganda a napnuan liday a nangrugig dagiti tao ti simbaan a "timmangig dagiti matada, ken naituon dagiti pusoda iti kinabaknang ken kadagiti awan kaes-eskanna a banag iti lubong, ta nangrugigda a managpungtot, iti tunggal maysa, ket rinugianda ti nangidadanes kadagiti ^bsaan a mamati iti maibatay iti kayat ken pakaragsakanda.

9 Ket kasta, itoy a maikawalo a tawen ti panagturay dagiti ukom, nangrugig ti nalabes a "panagsusupanget dagiti tao ti simbaan; wen, adda ^binnapal, ken riri, ken gura, ken panangidadanes, ken palanguad, a nangrimbaw pay iti palanguad dagiti saan a kameng ti simbaan ti Dios.

10 Ket kasta ti naggibusan ti

maikawalo a tawen ti panagturay dagiti ukom; ken ti kinadangkkes iti simbaan ti dakkellapped kadagiti saan a kameng ti simbaan; ket kasta ti nangrugigian ti pannakatubeng ti irarang-ay ti simbaan.

11 Ket napasamak iti nangrugigian ti maikasiam a tawen, nakita ni Alma ti kinadangkkes iti simbaan, ken nakitana met a nangrugig nga inturong ti "pagwadan ti simbaan dagiti saan a mamatpati manipud iti maysa a kinamanagbasol a maiturong iti sabali, kasta ti pannakayeg ti pannakadadael dagiti tao.

12 Wen, nakitana ti nalabes a di panagpapatas dagiti tao, adda dagiti pinaiturayan iti palanguadda, a nangumsi kadagiti dadduma, a nangtallikud kadagiti "makasapul ken dagiti lamulamo ken dagiti ^bmabisin, ken dagiti mawaw, ken dagiti masakit ken marigatan.

13 Ita dakkell daytoy a gapu ti panagladingit dagiti tao, idinto nga imbaba dagiti dadduma ti bagbagida, nangtulong kadagiti makasapul iti tulongda, a kas iti "panangiburay iti kinabaknangda kadagiti nakurapay ken makasapul, panangtaraon kadagiti mabisin, ken agitured iti amin a kita ti ^bpanagrigat, 'para ken ni Cristo, a nasken nga umay a maibatay iti espiritu ti pammadto;

14 A mangpadaan iti dayta

7a PNK Turay.
8a PNK Kinapalang-guad; Awan Kaes-eskanna, Parammag.
b Alma 1:21.

9a PNK Panag-susupanget.
b PNK Apal.
11a 2 Sam. 12:14;
Alma 39:11.
12a Isa. 3:14;

Jacob 2:17.
b Mosiah 4:26.
13a PNK Limos, Pananglimos.
b PNK Kinarigat.
c 2 Cor. 12:10.

nga aldaw, a “mamagtalinaed iti pannakaugas ti basolda; ta napnoda iti nalaus a ^brag-o gapu iti panagungar dagiti natay, a maibatay iti pagayatan ken bileg ken panangisalakan ni Jesu-cristo manipud kadagiti ima ni patay.

15 Ket ita napasamak a ni Alma, gapu ta nakitana ti panagrigat dagiti napakumbaba a pasurot ti Dios, ken ti panangidadanes a naigabsuon kadakuada babaen dagiti nabati a taona, ken nakitana amin dagiti “dida panagpapada, nangrugi a napnuan ladingit; nupay kasta saan a pinaay ti Espiritu ti Apo.

16 Ket pinilina ti masirib a tao a maibilang kadagiti elder ti simbaan, ken inikkanna iti panna-kabalin a maibatay iti “timek dagiti tao, tapno maikkan iti bileg a mangipatungpal kadagiti ^bpaglintegan a maibatay kadagiti paglintegan a naiteden, ken ipatungpalna a maibatay iti kinadangkkes ken dagiti krimen dagiti tao.

17 Ita Nephiah ti nagan daytoy a tao, ket natudingan a “pangulo nga ukom; ket nagtugaw iti pangukoman tapno mangukom ken mangiturong kadagiti tao.

18 Ita saan nga inted ni Alma kenkuana ti saad a kas nangato a saserdote ti simbaan,

ngem pinagtalinaedna ti saad ti nangato a saserdote kenkuana; ngem intedna ti pangukoman ken ni Nephiah.

19 Ket inaramidna daytoy tapno makapulapol a “mismo kadagiti taona, wenna kadagiti tao ni Nephi, tapno maikasabana ti ^bbalikas ti Dios kadakuada, tapno “riingenna ida a “manglagip iti pagrebbenganda, ken tapno ibabana, babaen ti balikas ti Dios, amin a kinapalanguad ken kinasikap ken amin a panagsusupanget nga adda kadagiti taona, ta nakitana nga awan ti pamuspusan a mangalaw kadakuada malaksid ti panangibinglayna iti natarnaw a “pammaneknek a maisuppiat kadakuada.

20 Ket kasta ti naggibusan ti maikasiam a tawen ti panagturay dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi, intalek ni Alma ti pangukoman ken ni “Nephiah, ket pinagtalinaedna ti bagina iti ^bnangato a kinasaserdote ti nasantuan nga urnos ti Dios, iti pammaneknek iti balikas, a maibatay iti espiritu ti paltiing ken pammadto.

Dagiti balikas nga indatag ni Alma, ti Nangato a Saserdote babaen ti nasantuan nga urnos ti Dios, kadagiti tao iti ciudad ken purokda iti amin a daga.

14a Mosiah 4:12;
Alma 5:26–35.
PNK Panangikalintegan,
Ikalintegan.
^b PNK Rag-o.
15a DkK 38:27; 49:20.

16a Alma 2:3–7.
^b Alma 1:1, 14, 18.
17a Alma 50:37.
19a Alma 7:1.
^b Alma 31:5;
DkK 11:21–22.
^c Enos 1:23.

^d Mosiah 1:17;
Hel. 12:3.
^e PNK Pammaneknek.
20a Alma 8:12.
^b Mosiah 29:42;
Alma 5:3, 44, 49.

Sakupenna ti kapitulo 5.

KAPITULO 5

Tapno magun-odda ti pannakaisalakan, masapul nga agbabawi dagiti tao ken salimetmetanda dagiti bilin, maipasngay manen, dalusanda ti kawesda iti dara ni Cristo, agpakumbaba ket lipatenda ti kinapalangguad ken apal, ket agaramidda iti kinalinteg—Ayaban ti Naimbag a Pastor dagiti taona—Annak ti sairo dagiti agaramid iti dakes—Saksian ni Alma ti kinapudno ti doktrinana ket bilinenna dagiti tao nga agbabawi—Maisuratto iti libro ti biag ti nagan dagiti nalinteg. Agarup 83 s.c.

ITA napasamak a nangrugi ni Alma a “mangipalawag kadagiti ^bbalikas ti Dios kadagiti tao, immuna iti Zarahemla, ket manipud idia nagwaras iti amin a pagilian.

2 Ket dagitoy ti balikas nga imbagana kadagiti tao iti simbaan a naipatakder iti siudad ti Zarahemla, babaen ti bukodna a kasuratan, a kinunana:

3 Siak, ni Alma, gapu ta ^apinusgannak ti amak, ni Alma, nga agbalin a ^bnangato a saserdote iti simbaan ti Dios, isu nga addaan iti ^cpannakabalin ken turay manipud iti Dios a mangaramid kadagitoy a banag, adtoy, kunak kadakayo a nangrugi a mangipatakder iti simbaan iti

^ddaga a pingir ti Nephi; wen, ti daga a naawagan iti daga ti Mormon; wen, ket isu ti nangbuniag kadagiti kabsatna iti dandanum ti Mormon.

4 Ket adtoy, kunak kadakayo, “nailiklikda kadagiti ima dagiti tao ni ari Noe, babaen ti kaasi ken pannakabalin ti Dios.

5 Ket adtoy, kalpasan dayta, nagbalinda nga “adipen dagiti Lamanite iti langalang; wen, kunak kadakayo, nakautiboda, ket manen inispal ida ti Apo manipud iti ^bpannakaadipen babaen ti bileg dagiti balikasna; ket nayegekami iti daytoy a daga, ket inrugimi nga impatakder ti simbaan ti Dios ditoy ken iti amin a paset daytoy a daga.

6 Ket ita adtoy, kunak kadakayo, kakabsatko, dakayo a kameng daytoy a simbaan, naitalimengyo kadi ti lagip ti pannakakautibo dagiti ammayo? Wen, naitalimengyo kadi ti lagip ti panangngaasi ken naunday a panagsagabana gapu kadakuada? Ken kangrunaanna, naitalimengyo kadi ti lagip nga isu ti nangsubbot kadagiti kararuada manipud iti impierno?

7 Adtoy, pinagbalbaliwna dagiti pusoda; wen, riniingna ida manipud iti nargaan a pannaturog, ket bimbangonda iti Dios. Adtoy, addada iti kasipngetan; nupay kasta, nasilnagan dagiti kararuada iti lawag ti agnanayon a balikas; wen,

5 1a Alma 4:19.

b Alma 5:61.

3a PNK Orden,
Pannakaorden.

b Alma 4:4, 18, 20.

c Mosiah 18:13;

3 Ne. 11:25.

d Mosiah 18:4;

3 Ne. 5:12.

4a Mosiah 23:1-3.

5a Mosiah 23:37-39;

24:8-15.

b Mosiah 24:17.

nalakubda iti ^abegkes ni patay, ken iti ^bkawar ti impierno, ken awan ti ngudona a pannakada-dael ti agur-uray kadakuada.

8 Ket ita saludsodek kadakayo, kakabsatko, nadadaelda kadi? Adtoy, kunak kadakayo, Saan, saanda a nadadael.

9 Ket manen saludsodek, naltat kadi ti begkes ni patay, ken limmukay kadi ti kawar ti impierno a nangiraked kadakuada? Kunak kadakayo, Wen, limmukayda, ket kimmur-as dagiti kararuada, ket kinantada ti manangsubbot nga ayat. Ket kunak kadakayo a naisalakanda.

10 Ket ita saludsodek kadakayo no ania ti kasapulan iti ^apannakaisalakanda? Wen, ania ti nangibatayanda a mangnamna ma iti pannakaisalakan? Ania ti gapu ti pannakaruk-atda iti begkes ni patay, wen, ken kasta met iti kawar ti impierno?

11 Adtoy, maibagak kadakayo—saan kadi a namati ti amak, ni Alma, kadagiti balikas a nagaon iti ngiwat ni ^aAbinadi? Ken saan kadi a nasantuan a mammadto? Saan kadi a nagsao iti balikas ti Dios, ken namati kadagitoy ti amak a ni Alma?

12 Ket babaen ti pammatina naaramid ti naindaklan a ^apanagbalbaliw iti pusona. Adtoy,

kunak kadakayo a pudno amin dagitoy.

13 Ket adtoy, ^ainkasabana ti balikas kadagiti ammayo, ket dakkal met ti panagbalbaliw a napasamak iti puspusoda, ket impakumbabada ti bagbagida ket ^bnagtalekda iti pudno ken ^csibibiag a Dios. Ket adtoy, nagtultnogda agingga iti ^apanungpalan; ngarud naisalakanda.

14 Ket ita adtoy, saludsodek kadakayo, kakabsatko iti simbaan, naespirituankayo kadi a ^anaipasngay manen iti Dios? Maipakitayo kadi ti ladawanna iti langayo? Limmansad kadi iti pusoyo daytoy naisangsayan a ^bpanagbalbaliw?

15 Ipatpatungpalyo kadi met laeng ti pammati iti pannubbot ti ^anamarsua kadakayo? Kitkitayenyo kadi met laeng ti masakbayan babaen ti mata ti pammati, ket imatanganyo nga agungar daytoy nainlasagan a bagi iti kinaagnanayon, ken ^bmaital-o daytoy a panagrupsa iti saanen a panagrupsa, tapno tumakder iti sango ti Dios a tapno ^cmaukom a maibatay kadagiti inaramidna iti nainlasagan a bagi?

16 Kunak kadakayo, mapanunoty kadi ti nangngegyo a timek ti Apo, a kinunana kadakayo, iti dayta nga aldaw:

7a Mosiah 15:8.

b Alma 12:11;

DkK 138:23.

10a PNK Pannakaisalakan; Plano ti Pannakaisalakan.

11a Mosiah 17:1–4.

12a PNK Panangpasurot, Pasuroten.

13a Mosiah 18:7.

b PNK Talek.

c Morm. 9:28;

DkK 20:19.

d PNK Agibtur.

14a Mosiah 27:24–27; Alma 22:15.

PNK Maipasngay Manen, Naipasngay iti Dios.

b Rom. 8:11–17;

Mosiah 5:2;

Moises 6:65.

PNK Panangpasurot, Pasuroten.

15a PNK Agparsua, Panagparsua.

b PNK Panangungar.

c PNK Panangukom, ti Maudi a.

Umaykayo kaniak dakayo a “naparaburan, ta adtoy, aramid a nalinteg dagiti inaramidyo iti rabaw ti daga?

17 Wenno napanunotyo kadi a mabalinyo ti agulbod iti Apo iti dayta nga aldaw, ket “kuna-
yo—Apo, nalinteg nga aramid
dagiti inaramidmi iti rabaw ti
daga—ket iti dayta isalakan-
nakayonto?

18 Wenno iti sabali a bangir,
napanunotyo kadi a maidatag-
kayo iti pangukoman ti Dios a
napno ti kaungganyo iti manid-
sindir a basol ken sakit ti nakem,
a malaglagipyo dagiti amin a
basolyo, wen, ti naan-anay a
“pakalaglagipan iti amin a kina-
dangkesyo, wen, ti pakalagipan
a sinalungasingyo dagiti bilin
ti Dios?

19 Kunak kadakayo, maka-
sarangkayo ngatan iti Dios iti
dayta nga aldaw nga addaan iti
natarnaw a puso ken nadalus
nga im-ima? Kunak kadakayo,
makasarangkayo ngatan, a nai-
kitikit ti “ladawan ti Dios iti la-
ngayo?

20 Kunak kadakayo, mapa-
nunotyo kadi a maisalakanka-
yo no itulokyo metten ti bagba-
giyo nga “iturayan ti sairo?

21 Kunak kadakayo, maam-
muanyo iti dayta nga aldaw a
saankayo a “maisalakan; agsi-
pud ta awan ti tao a maisalakan
malaksid no napudaw ti pan-

nakalaba ti ^bkawesna; wen, ma-
sapul a “mapapudaw ti kawes-
na agingga a maikkat amin a
mansana, babaen ti dara dayta
a naibagan dagiti ammatayo, a
masapul nga umay a mangsub-
bot kadagiti taona manipud iti
basbasolda.

22 Ket ita saludsodek kadaka-
yo, kakabsatko, anianto ngata
ti riknayo no tumakderkayo iti
sango ti pangukoman ti Dios, a
mansamansa dagiti kawesyo iti
“dara ken iti amin a kita ti ^bki-
narugit? Adtoy, anianto ti ipa-
neknek dagitoy a banag a mai-
busor kadakayo?

23 Adtoy saanda kadi nga
“ipaneknek a mammapatayka-
yo, wen, ken kasta met a siba-
basolkayo iti amin a kita ti ki-
nadangkes?

24 Adtoy, kakabsatko, ipa-
panyo kadi a ti maysa a kasta
adda lugar a pagtugawanna iti
pagarian ti Dios, kada “Abra-
ham, Isaac, ken Jacob, ken kas-
ta met kadagiti amin a nasan-
tuan a mammadto, a nadalus
ken awanan rugit, awanan mu-
lit ken puraw dagiti kawesda?

25 Kunak kadakayo, Saan;
malaksid no aramidnyo nga
ulbod ti Namarsuatayo mani-
pud idi punganay, wenno ipa-
panyo a managulbod manipud
idi punganay, saanyo a kunaen
a maaddaan ti kasta iti lugar iti
pagarian ti langit; ngem mapa-

16a Mat. 25:31-46.

17a 3 Ne. 14:21-23.

18a Eze. 20:43;

2 Ne. 9:14;

Mosiah 3:25;

Alma 11:43.

19a 1 Jn. 3:1-3.

20a Mosiah 2:32.

21a PNK Panna-
kaisalakan.

b 1 Ne. 12:10;

Alma 13:11-13;

3 Ne. 27:19-20.

c PNK Natarnaw,

Kinatarnaw.

22a Isa. 59:3.

b PNK Rugit,
Kinarugit.

23a Isa. 59:12.

24a Luc. 13:28.

panawdanto gapu ta “annakda iti pagarian ti sairo.

26 Ket ita adtoy, kunak kadakayo, kakabsatko, no nakariknakayo iti “panagbalbaliw iti puso, ken no naaddaankayo iti rikna a nangkanta iti ^bkanta ti manangsubbot nga ayat, kayatko a saludsoden, ‘mariknayoyo kadi ita?

27 Nagnakayo kadi, a nagtali-naed nga “awan ti pakababalananna iti sango ti Dios? Maibagayo kadi, no mataykayo iti daytoy a kanito, iti bagbagiyo, a naan-anay ti ^bkinapakumbabayo? A nadalusan ken napa-puraw dagiti kawesyo iti dara ni Cristo, nga umay ‘mangsubbot kadagiti taona manipud kadagiti basolda?

28 Adtoy, nauksob kadin ti “kinatangigyo? Kunak kadakayo, no saan pay, saankayo a sisasagana a sumabat iti Dios. Adtoy darasenyoy ti agsagana, gapu ta asidegen ti pagarian ti langit, ket ti tao a kasta, saan a maaddaan iti agnanayon a biag.

29 Adtoy, kunak, adda kadi maysa kadakayo a di makai-wagsak iti “apalna? Kunak kadakayo a saan a nakasagana dayta; ket kayatko a darasenna ti agsagana gapu ta asidegen ti oras, ket saanna nga ammo ti

idadateng ti kanito; gapu ta saan a mabalin nga awan ti basol dayta.

30 Ket kunak manen kadakayo, adda kadi maysa kadakayo a “manglalais iti kabsatna, weno mangibunton kenkuana ti panangirurumen?

31 Asi pay dayta, ta saan pay a nakasagana, ket adtoyen ti kanito a masapul nga agbabawiwanno saan a maisalakan!

32 Wen, ken asikayo pay amin nga “agar-aramid iti kinadakes; agbabawikayo, agbabawikayo, gapu ta imbagan ti Apo a Dios!

33 Adtoy, pinakaammuanna ti “amin a tao, gapu ta naidiaya kadakuada ti ^bima ti kaasi, ket kinunana: Agbabawikayo, ket awatenkayo.

34 Wen, kinunana: “Umaykayoy kaniak ket mangankayoy iti ^bbunga ti kayoy ti biag; wen, mangankayoy iti ‘tinapay ken uminum iti danum ti biag a “siwawaya;

35 Wen, umaykayoy kaniak ket itugotyoy dagiti aramid ti kinalinteg, ket saankayoynto a mapukan a maisungrod iti apuy—

36 Ta adtoy, adtoyen ti kanito a siasino man a “mangitugot iti saan a naimbag a bunga, weno siasino man ti saan nga agaramid iti nalinteg, isu met laeng ti

25a 2 Ne. 9:9.

26a PNK Panangpasurot, Pasuroten.

b Alma 26:13.

c Mosiah 4:12; DkK 20:31–34.

27a PNK Panangikalintegan, Ikalintegan.

b PNK Napakumbaba,

Kinapakumbaba.

c PNK Pannakasubbot, Subboten, Nasubbot.

28a PNK Kinapalangguad.

29a PNK Apal.

30a PNK Dakes a Panagsasao.

32a Sal. 5:5.

33a Alma 19:36;

3 Ne. 18:25.

b Jacob 6:5; 3 Ne. 9:14.

34a 2 Ne. 26:24–28;

3 Ne. 9:13–14.

b 1 Ne. 8:11; 15:36.

c PNK Tinapay ti Biag.

d 2 Ne. 9:50–51;

Alma 42:27.

36a Mat. 3:10; 7:15–20;

3 Ne. 14:19;

DkK 97:7.

mangaramid iti pagdung-awan ken pagladingitanna.

37 O dakayo nga agar-aramid iti basol; dakayo a nagbussog iti "awan pateгна a bambanag ditoy lubong, dakayo a nangipalawag nga ammoyo dagiti wagas ti kinalinteg ngem ^bimma-dayokayo, a kas iti "karnero nga awan ti pastorna, nupay maysa a pastor ti "nangayab kadakayo ken umaw-awag pay laeng kadakayo, ngem diyo "ikaskaso ti awagna!

38 Adtoy, kunak kadakayo, nga inawagannakayo ti naimbag a "pastor; wen, inawagannakayo iti naganna, nga isu ti nagan ni Cristo; ket no saankayo a ^bdumngeng iti timek ti "naimbag a pastor, iti "nagan a pakawaganyo, adtoy, saannakayo a karnero ti naimbag a pastor.

39 Ket no saankayo a karnero ti naimbag a pastor, ania a "bunggoykayo? Adtoy, kunak kadakayo, a ti sairo ti ^bpastoroyo, ket addakayo iti sakupna; ket ita asino ti makailibak iti daytoy? Adtoy, kunak kadakayo, nga "ulbod ken "anak ti sairo ti siasino man a mangilibak iti daytoy.

40 Gapu ta kunak kadakayo a

naggapu iti Dios ti ania man a "naimbag, ket naggapu iti sairo ti ania man a dakes.

41 Ngarud, no agaramid ti tao iti "naimbag dumngeng iti timek ti naimbag a pastor, ken sumurot kenkuana; ngem ti siasino man nga agaramid iti dakes, agbalin nga ^banak ti sairo, ta dumngeng iti timekna, ken sumurot kenkuana.

42 Ket siasino man a mangaramid iti daytoy masapul nga awatenna ti "tangdanna kenkuana; ngarud, umawat iti ^bpatay gapu iti "tangdanna, kas iti bambanag a maipapan iti kinalinteg, ta natay para iti amin a naimbag nga aramid.

43 Ket ita, kakabsatko, kayatko a masapul a dumngengkayo kaniak, agsipud ta ibagbagak iti amin a kabaalak, agsipud ta adtoy, imbagakon kadakayo iti nalawag tapno saankayo nga agbiddut, wenna nagsaoak bababen kadagiti bilin ti Dios.

44 Agsipud ta nabagaanak nga agsao iti kastoy a wagas, babaien iti "nasantuan nga urnos ti Dios, nga adda ken ni Cristo Jesus; wen, nabilinak nga agtakder a mangipaneknek kadagitoy a tao kadagiti banag a naibagan da-

37a PNK Awan
Kaes-eskanna,
Parammag.
b 2 Ne. 12:5; 28:14;
Mosiah 14:6.
c Mat. 9:36.
d Prov. 1:24-27;
Isa. 65:12.
e Jer. 26:4-5;
Alma 10:6.
38a PNK Naimbag nga
Agpaspastor.

b Lev. 26:14-20;
DkK 101:7.
c 3 Ne. 15:24; 18:31.
d Mosiah 5:8;
Alma 34:38.
39a Mat. 6:24; Luc. 16:13.
b Mosiah 5:10.
PNK Sairo.
c 1 Jn. 2:22.
d 2 Ne. 9:9.
40a Omni 1:25;
Ether 4:12;

Moro. 7:12, 15-17.
41a 3 Ne. 14:16-20.
PNK Aramid, Dagiti.
b Mosiah 16:3-5;
Alma 11:23.
42a Alma 3:26-27;
DkK 29:45.
b Rom. 6:23.
c Hel. 14:16-18.
PNK Ipatay,
Naespirituan nga.
44a Alma 13:6.

giti ammami maipapan kadagiti banag nga umay.

45 Ket saan laeng a dagitoy. Saanyo kadi a pasien nga "ammok dagitoy a banag? Adtoy, paneknekak kadakayo nga ammok a pudno dagitoy a banag a naibagakon. Ket kasano a pasienyo nga ammok ti kinapudnoda?

46 Adtoy, kunak kadakayo a "naipakaammoda kaniak babaen ti Nasantuan nga Espiritu ti Dios. Adtoy, ^bnagayuno ken nagkararagak iti adu nga aldaw tapno maammuak dagitoy a banag. Ket ita ammok a pudno dagitoy; agsipud ta impasimudaag kaniak ti Apo a Dios babaen ti Nasantuan nga Espiritu; ket daytoy ti espiritu ti "paltiing nga adda kaniak.

47 Ket kasta met, kunak kadakayo a naipaltiing kaniak, a pudno dagiti balikas a naibagan dagiti ammatayo, ket kasta met a babaen ti espiritu ti pamadto nga adda kaniak, nga impaltiing met ti Espiritu ti Dios.

48 Kunak kadakayo, nga ammok nga ania man nga ibagakto kadakayo, maipapan iti dayta nga umay, pudno; ket kunak kadakayo, nga ammok nga umayto ni Jesucristo, wen, ti Anak, ti Bugbugtong nga Anak ti Ama, napnuan iti parabur, ken kina-

manangngaasi, ken kinapudno. Ket adtoy, isu ti umay mangsubbot iti basbasol ti lubong, wen, dagiti basol ti tunggal tao a natibker ti pammatina iti naganna.

49 Ket ita kunak kadakayo a daytoy ti "urnos a nakaawagak, wen, ti mangasaba kadagiti ayayatek a kakabsat, wen, ken iti tunggal maysa nga agtaeng iti daga; wen, ti mangasaba iti amin, nataengan man ken ubbing, adipen man ken siwayawaya; wen, kunak kadakayo a nataengan, ken kasta met dagiti agkabannuag, ken agtutubo a kaputotan; wen, ti mangipakasi kadakuada a masapul nga agbabawida ket ^bmayanakda manen.

50 Wen, kastoy ti kinuna ti Espiritu: Agbabawikayo, dakayo amin nga ungtu ti daga, agsipud ta asidegen ti pagarian ti langit; wen, umay ti Anak ti Dios a "nadayag, nabileg, natan-ok, mannakabalin ken mannakaturay. Wen, ay-ayatek a kakabsatko, kunak kadakayo, a kinuna ti Espiritu: Adtoy ti dayag ti ^bAri ti amin a daga; ket kasta met a dandanin agpakita ti Ari ti langit kadagiti amin nga anak ti tao.

51 Ken kasta met a kinuna kaniak ti Espiritu, wen, indariragna kaniak iti naindaklan a

45a PNK Pammaneknek.

46a 1 Cor. 2:9–16.

^b PNK Ayuno, Panagayuno.

^c PNK Paltiing.

49a PNK Akem, Tudingan, Tinudingan ti Dios; Kinasaserdote.

^b PNK Maipasngay Manen, Naipasngay iti Dios.

50a PNK Gloria; Maikadua a Yaay ni Jesucristo.

^b Sal. 24; Mat. 2:2; Luc. 23:2;

2 Ne. 10:14; DkK 38:21–22; 128:22–23; Moises 7:53. PNK Jesucristo; Pagarian ti Dios wenna Pagarian ti Langit.

timek, a kinunana: Mapanka ket ibagam kadagitoy a tao—Agbabawikayo, ta saanyo a matawid ti pagarian ti ^a“langit no dikayo agbabawi.

52 Ket kunak manen kadakayo, kinuna ti Espiritu: Adtoy, naipakagat ti ^a“wasay iti ramut ti kayo; ngarud ^bmapukanto ken maipuruak iti apuy ti tunggal kayo a saan nga agbunga iti nasayaat, wen, ti apuy nga awan patinggana, apuy a di masebseban. Adtoy, ket laglagipenyoy, ti Nasantuan a Napili ti nagsao.

53 Ket ita ay-ayatek a kakabsatko, kunak kadakayo, mabalusingsingyo kadi dagitoy a balikas; wen, mabalinyo kadi a baybay-an dagitoy a banag, ket ^a“ilupekyo ti Nasantuan; wen, mabalinyo kadi a pagpannakkel ti ^bkinapalanguad ti puspusoyo; wen, ipettengyo kadi pay ti agaruat iti ^cnangina a pagan-anay ken mangisaad iti puspusoyo ti awan pategna a bambanag iti lubong, ti ^dkinabaknangyo?

54 Wen, ipettengyo kadi ti mangipapan a nasaysayaatkayoy ngem dagiti sabali; wen, ipettengyo kadi ti mangirurumen kadagiti kabsat a nangipakumbaba iti bagbagida a magna iti nasantuan nga urnos ti Dios, nga isu ti nakayeganda iti daytoy a simbaan, a ^a“napasanto ba-

baen ti Espiritu Santo, ket inyegda ti aramid a maitutop iti panagbabawi—

55 Wen, ipettengyo kadi a tallikudan dagiti ^a“napanglaw, ken ti makasapul, ken ti mangipaidam iti sanikuayo kadakuada?

56 Ket kamaudiananna, iti amin a mangipettengyo iti kina-dangkesna, kunak kadakayo a dagitoy dagiti mapukanto ken maisungrod iti apuy malaksid no alistuanda ti agbabawi.

57 Ket ita kunak kadakayo, amin nga agtarigagay a mangsurot iti timek ti ^a“naimbag a pastor, liklikanyo dagiti nadangkes, ket ^bmakilasinkayo, ket saanyo a sagiden dagiti narugit nga alikamenda; ket adtoy, ^cmapunasto ti nagnaganda, ket saanto a maibilang ti nagan dagiti nadangkes kadagiti nagan dagiti nalinteg, tapno matungpal ti balikas ti Dios, a nagkuna: Saanto a maila-ok dagiti nagan dagiti nadangkes kadagiti nagan dagiti taok;

58 Gapu ta maisuratto ti nagan dagiti nalinteg iti ^a“libro ti biag, ket ikkacto ida iti tawidenda iti makanawan nga imak. Ket ita, kakabsatko, ania ti maibagayo a maisuppiat iti daytoy? Kunak kadakayo, no agsaokayo iti maisuppiat iti daytoy, awan aniamanna, gapu ta masapul a matungpal ti balikas ti Dios.

59 Ket siasino kadakayo a pas-

51a PNK Langit.

52a Luc. 3:9; DkK 97:7.

^b Jacob 5:46; 6:7;

3 Ne. 27:11–12.

53a 1 Ne. 19:7.

^b PNK Kinapalanguad.

^c 2 Ne. 28:11–14;

Morm. 8:36–39.

^d Sal. 62:10;

DkK 56:16–18.

54a PNK Pannakapasanto.

55a Sal. 109:15–16;

Jacob 2:17;

Hel. 6:39–40.

57a PNK Naimbag nga

Agpaspastor.

^b Es. 6:21; 9:1;

Neh. 9:2; 2 Tes. 3:6;

DkK 133:5, 14.

^c Deut. 29:20;

Moro. 6:7;

DkK 20:8.

58a PNK Libro ti Biag.

tor nga addaan iti adu a karnero ti di mangbantay kadagitoy, tapno saan a sumrek dagiti lobo ket lamutenda dagiti pangenna? Ket adtoy, no serken ti lobo ti pangenna, saanna kadi a paruaren? Wen, ket iti kamaudia-nanna, no makastrek, dadaelenna daytoy.

60 Ket ita kunak kadakayo nga umaw-awag kadakayo ti naimbag a pastor; ket no dumnggekayo iti timekna itiponnakayo iti pangenna, ket agbalinkayo a karnerona; ket bilinennakayo tapno diyo palubosan ti narawet a lobo a sumrek, tapno saankayo a madadael.

61 Ket ita siak, ni Alma, ti mangbilin kadakayo iti pagsasao “ti nangbilin kaniak, a tapno tungpalenyo dagiti pammagbaga a naisaokon kadakayo.

62 Agsaoak babaen ti pammin kadakayo a kameng ti simbaan; ken agsaoak babaen ti panangawis kadagiti saan a kameng ti simbaan, a kunak: Umaykayo ket agpabuniagkayo a napnuan panagbabawi, tapno mairanudkayo met iti bunga ti “kayo ti biag.

KAPITULO 6

Madalusan ken maurnos ti Simbaan iti Zarahemla—Mapan ni Alma iti Gideon tapno mangasaba. Agarup 83 s.c.

KET ita napasamak a kalpasan ti panangigibus ni Alma iti panagsaona kadagiti tao ti simbaan, a nabangon iti ciudad ti Zarahemla, “inordenanna dagiti saserdote ken ^belder, babaen ti panangipatayna kadagiti “dakulapna a maibatay iti urnos ti Dios, a mangiturong ken ^amangkitkita iti simbaan.

2 Ket napasamak nga asino man a di kameng ti simbaan a nangibabawi kadagiti basolda “nabuniaganda a sibababawi, ken naawatda iti simbaan.

3 Ket napasamak met nga asino man a kameng ti simbaan a di “nangibabawi iti kina-dangkesda ken di nangipakumbaba iti bagbagida iti Dios—kayatko a sawen dagiti ^bnamalanguad iti puspusoda—saan a maawat dagitoy, ket “mapunas ti naganda, tapno saan a maibilang ti naganda kadagiti nalinteg.

4 Ket kasta ti panangirugida a mangbangon iti urnos ti simbaan iti ciudad ti Zarahemla.

5 Ita kayatko a nasken a maawatanyo a nawaya ti balikas ti Apo iti amin, nga awan ti ma-paidaman iti gundaway a mangumong iti bagbagida a dumnggek iti balikas ti Dios.

6 Nupay kasta naibilin kadagiti annak ti Dios a nasken nga urnongenda ti bagbagida a nainay, ket makidanggayda iti

61a Alma 5:44.

62a 1 Ne. 8:10;
11:21–23.

6 1a PNK Orden,
Pannaorden.
b PNK Elder.

c PNK Dakulap,
Panangipatay iti.
d DKK 52:39.

2a PNK Buniag,
Panagbuniag.
3a Mosiah 26:6.

b PNK Kinapalanguad.

c Ex. 32:33;
Mosiah 26:36;
Alma 1:24; 5:57–58.
PNK Eksko-
munikasion.

“panagayuno ken napinget a panagkararag nga agpaay iti pagimbagan dagiti kararua dagiti di makaammo iti Dios.

7 Ket ita napasamak a pinanawan ida ni Alma kalpasan ti panangaramidna kadagitoy nga annuroten, wen, manipud iti simbaan nga adda iti siudad ti Zarahemla, ket napanda iti daya ti karayan Sidon, a kimmamang iti “tanap ti Gideon, ta sadiay nabangon ti siudad, a naawagan iti siudad ti Gideon, nga adda iti tanap a naawagan iti Gideon, a naipanangan iti tao a ^bnapapatay iti ima ni Nehor babaen ti espada.

8 Ket napan ni Alma ket rinugianna nga impakdaar ti balikas ti Dios iti simbaan a nabangon iti tanap ti Gideon, a maibatay iti paltiing iti kinapudno ti balikas a naibagan dagiti ammada, ken maibatay iti espiritu ti pammadto nga adda kenkuana, a maibatay iti “pammaneknek ni Jesucristo, ti Anak ti Dios, a nasken nga umay mangsubbot kadagiti taona manipud iti basbasolda, ken iti nasantuan nga urnos a nakaawaganna. Ket kasta ti pannakaisuratna. Amen.

Dagiti balikas ni Alma nga imburayna kadagiti tao iti Gideon, a maibatay iti bukodna a sinurat.

Sakupenna ti kapitulo 7.

KAPITULO 7

Maipasngayto ni Cristo ken ni Maria—Warwarannanto ti panangadipen ni patay ken imetennanto dagiti basol dagiti taona—Dagiti agbabawi, mabuniaganda, ken mangtungpal kadagiti bilin maaddaanda iti agnanayon a biag—Saan a makatawid ti kinarugit iti pagarian ti Dios—Kinapakumbaba, pammati, namnama, ken kaasi ti kasapulan. Agarup 83 s.c.

ADTOY ay-ayatek a kakabsatko, gapu ta makitak a napalubosanakon nga umay kadakayo, ngarud padasek a “kasaritakayo iti pagsasaok; wen, iti mismo a ngiwatko, gapu ta makitak a daytoy ti umuna a gundaway a pannakisaok kadakayo babaen dagiti balikas nga agtaud iti ngiwatko, siak a naan-anay a naitaeng iti ^bpangukoman, saanak a nakaumay kadakayo gapu iti adu nga aramidko.

2 Ken saanak pay koma a nakaumay ita kadakayo no saan a naited iti “sabali ti pangukoman, a mangisaup iti panagturayko; ket manangngaasi unay ti Apo ta pinalubosannak nga umay kadakayo.

3 Ket adtoy, immayak a napanuan iti namnama ken tarigagay a makitak ti panangipakumbabayoy iti bagbagiyo iti Dios, ken intuloyyo ti umararaw iti paraburna, a makitak nga awan ti pakababalawanyo kenkuana, a

6a PNK Ayuno,
Panagayuno.
7a Alma 2:20.

b Alma 1:9.
8a Apoc. 19:10.
7 1a Alma 4:19.

b Mosiah 29:42.
2a Alma 4:16–18.

makitak nga awankayo iti na-kaam-amak ti rikutna a kasasaad nga adda dagiti kabsattayo iti Zarahemla.

4 Ngem madaydayaw koma ti nagan ti Dios, ta impalubosna a maammuak, wen, inikkannak iti aglaplapusanan a rag-o a mangammo a nabangonda manen iti wagas ti kinalintegna.

5 Ket agtalekak, a maibatay iti Espiritu ti Dios nga adda kaniak, a maaddaanak koma met iti rag-o kadakayo; nupay kasta diak tarigagayan a ti rag-ok kadakayo aggapuda iti adu a rig-rigatko ken leddaang a nasagrapko kadagiti kabsat iti Zarahemla, ta adtoy, rimmimbaw ti rag-ok kadakuada kalpasan ti pannakayanudko iti adu a rigat ken leddaang.

6 Ngem adtoy, agtalekak nga awankayo iti kasasaad a nalabes a kaawan ti pammati a kas kadagiti kabsaty; agtalekak a sankayo a naitag-ay iti palanguad ti puspuso; wen, agtalekak a saanyo nga intuon ti puspuso iti kinabaknang ken kadagiti awan ti kaes-eskanna a banag iti lubong; wen, agtalekak a dikayo agdaydayaw kadagiti ^adidiosen, ngem agdaydayaw kayo ketdi iti pudno ken ^bsibibiag a Dios, ken panunoteny ti pannakaugas dagiti basoloy, iti awan inggana a pammati, a dumtengto.

7 Ta adtoy, kunak kadakayo nga adunto ti banag a dumteng; ken adtoy, adda mayasa a banag a kapatgan iti amin—ta adtoy, saanen nga adayo ti ^apanawen ti yaay ken pannakipagindeg ti Mannubbot kadagiti taona.

8 Adtoy, diak ibaga nga umayto kadatayo iti panawen a panagindegna iti matay a tabernakulona; ta adtoy, saan nga imbaga kaniak ti Espiritu a kastoyto ti mapasamak. Ita diak ammo iti daytoy a banag; ngem daytoy ketdi ti ammok, nga adda bileg ti Apo a Dios a mangaramid iti amin a banag a maibatay iti balikasna.

9 Ngem adtoy, namin-adun nga imbaga ti Espiritu kaniak daytoy, a kinunana: Yikkismo kadagitoy a tao, a pagkunaam: ^aAgbabawikayo, ket isaganayo ti dalan ti Apo, ket magnakayo iti danana, a nalilinteg; ta adtoy, magawgaw-aten ti pagarian ti langit, ket ^bumayen ti Anak ti Dios iti rabaw ti daga.

10 Ket adtoy, ^amaipasngayto ken ni ^bMaria, iti Jerusalem a ^cdaga dagiti puontayo, isu a ^abirhen, a napateg ken napili nga instrumento, a marimbawanto ken ^emainaw babaen ti bileg ti Espiritu Santo, ket mangtedto iti anak a lalaki, wen, ti Anak ti Dios.

11 Ket mapanto, nga agitured iti saem ken ^arigat ken amin a

6a 2 Ne. 9:37; Hel. 6:31.

b Dan. 6:26.

7a Alma 9:26.

9a Mat. 3:2–4;

Alma 9:25.

b Mosiah 3:5; 7:27;

15:1–2.

10a Isa. 7:14;

Luc. 1:27.

b Mosiah 3:8.

PNK Maria,
Ina ni Jesus.

c 1 Cro. 9:3;

2 Cro. 15:9;

1 Ne. 1:4;

3 Ne. 20:29.

d 1 Ne. 11:13–21.

e Mat. 1:20;

Mosiah 15:3.

11a Isa. 53:3–5;

Mosiah 14:3–5.

kita ti sulisog; ket daytoy tapno matungpal ti balikas a nagku-na a sagabaennanto ti saem ken saksakit dagiti taona.

12 Ket awatennanto ni "patay, tapno mawarwarna ti begkes ni patay a nangpungo kadagiti taona; ken awatenna ti pagkuranganda, tapno mapno ti lalaemna iti kaasi, a maibatay iti lasag, tapno maammuanna a maibatay iti lasag no kasano nga ^balawenna dagiti taona a maibatay kadagiti pagkura-nganda.

13 Ita "ammo ti Espiritu ti amin a banag; nupay kasta agitured ti Anak ti Dios maibatay iti lasag tapno ^bsagabaenna ti basbasol dagiti taona, tapno mapunasna dagiti nagbasolanda a maibatay iti bileg ti pannakaisalakan-na; ket ita adtoy, daytoy ti pammaneknek nga adda kaniak.

14 Ita kunak kadakayo a nas-ken nga agbabawikayo, ket "maipasngaykayo manen; ta kinuna ti Espiritu a no saankayo a maipasngay manen diyo matawid ti pagarian ti langit; ngarud umaykayo tapno mabuniagankayo iti panagbabawi, tapno maugasan dagiti basolyo, tapno maadda-ankayo iti pammati iti Kordero ti Dios, a nangikkat kadagiti basol ti lubong, a maingel a mangisalakan ken mangdalus iti amin a kinikillo nga aramid.

15 Wen, kunak kadakayo nga umaykayo ket saankayo nga ag-

buteng, ket iwagsakyo amin a basol, a nalaka a "mangisarsarak kadakayo, a nangpungo kadakayo iti pannakadadael, wen, umay ken mapankayo, ket ipakitayo iti Diosyo a sitatallugodkayo a mangibabawi kadagiti basolyo ket makitulagkayo kenkuana a mangtungpal kadagiti bilinna ket paneknekanyo kenkuana itoy nga aldaw babaen ti itatapugyo iti danum ti pabuniag.

16 Ket asino man a mangaramid itoy, ken mangtungpal kadagiti bilin ti Dios kalpasanna, malagipnanto a kinunak kenkuana, wen, malagipnanto a nasaok kenkuana, a maaddaanto iti agnanayon a biag, a maibatay iti pammaneknek ti Nasantuan nga Espiritu, a namaneknek kaniak.

17 Ket ita ay-ayatek a kakabsatko, mamatikayo kadi kadagitoy a banag? Adtoy, kunak kadakayo, wen, ammok a patienyo ida; ket ti panangipakita ti Espiritu nga adda kaniak ti wagas a panakaammok a mamatikayo kadakuada. Ket ita gapu ta napigsa ti pammatiyo maipanggep iti dayta, wen, maipanggep kadagiti banag a nasaokon, nagpaiduma ti rag-ok.

18 Ta kas nasaok kadakayon idi punganay, a tinartarigagayak unay a saankayo a maipada kadagiti kabsatyo a nagsagaba iti narikut a kasasaad, kasta met

12a 2 Ne. 2:8;
Alma 12:24-25.
PNK Pannakailansa
iti Krus.
b Heb. 2:18; 4:15;

DkK 62:1.
13a PNK Dios, Kinadios.
b Mosiah 15:12.
PNK Mangsubbot,
Pannubbot.

14a PNK Maipasngay
Manen, Naipasngay
iti Dios.
15a 2 Ne. 4:18.

a naduktalak a napatgan dagiti tarigagayko.

19 Ta maawatak nga addakayo iti dana ti kinalinteg; maawatak nga addakayo iti dana nga agtungong iti pagarian ti Dios; wen, maawatak nga ar-aramidenyo a “nalinteg dagiti danana.

20 Maawatak a naipakaammon kadakayo, babaen ti pammaneknek ti balikasna, a saan a “makapagna iti killo a dana; wenna sumiasi iti imbagana; wenna addaan iti anniniwan nga agakar-akar iti kanawan ken kanigid, wenna manipud iti umno a mapan iti saan nga umno; ngarud, awan inggana ti maymaysa a tulongna.

21 Ken saan nga agindeg kadagiti “narugit a templo; kasta met a saan a maawat iti pagarian ti Dios ti rinurugit man wenna ania man a narugit; ngarud kunak kadakayo a dumtengto ti panawen, wen, ket itinto maudi nga aldaw, nga asino man a ^bnarugit agtalinaedto iti kinarugitna.

22 Ket ita ay-ayatek a kakabsatko, imbagak dagitoy a banag kadakayo ta bareng no mariingko, ti riknayo iti pagrebbenganyo iti Dios, tapno magnakayo nga awan ti pakababalawanna iti sangona, tapno magnakayo a maikanatad iti nasantuan nga urnos ti Dios, a naawatyon.

23 Ket ita kayatko nga “ag-

pakumbabakayo, ken managpabus-oy ken nalanay; nalaka a kasarsarita; napno iti panaganus ken panagitured; managpalabes iti amin a banag; naregta a mangtungpal kadagiti bilin ti Dios iti amin a kanito; agdawat iti ania man a banag a kasapulanyo, iti agpada a naespirituan ken naindagaan; kanayon nga agyaman iti Dios iti ania man a banag a maawatyo.

24 Ken kitaenyo nga adda “pammatiyo, namnama, ken panangngaasi, ket kalpasanna kanayon nga agaramidkayo iti adu a nasayaat.

25 Ket bendisionannakayo koma ti Apo, ken kanayon koma a nadalus dagiti pagan-anayyo, tapno uray la no makatugaw-kayonto iti abay da Abraham, Isaac, ken Jacob, ken kadagiti nasantuan a propeta manipud pay idi punganay ti lubong, agtalinaed koma dagiti pagan-anayyo a “nadalus a kas kadagiti pagan-anayda, iti pagarian ti langit a saanen a makaruar.

26 Ket ita ay-ayatek a kakabsatko, naisaokon dagitoy a balikas kadakayo a maibatay iti Espiritu a namaneknek kaniak; ket aglaplapanan ti ragsak ti kararuak, gapu iti aglaplapanan a kinaregta ken panangim-deng iti balikasko.

27 Ket ita, agtalinaed koma kadakayo ti “kappia ti Dios, ken

19a Mat. 3:3.

20a 1 Ne. 10:19;

Alma 37:12; DkK 3:2.

21a 1 Cor. 3:16–17; 6:19;

Mosiah 2:37;

Alma 34:36.

b 1 Ne. 15:33–35;

2 Ne. 9:16;

Morm. 9:14;

DkK 88:35.

23a P^{NK} Napakumbaba,

Kinapakumbaba.

24a 1 Cor. 13:1–13;

Ether 12:30–35;

Moro. 7:33–48.

25a 2 Ped. 3:14.

27a P^{NK} Kappia.

kadagiti balay ken dagdagayo, ken kadagiti pangen ken arbanayo, ken amin a kukuayo, dagiti babbai ken annakyo, a maibatay iti pammati ken nasayaat nga ar-aramidyo, manipud ita ken iti agnanayon. Ket kasta ti nasa-
okon. Amen.

KAPITULO 8

Mangasaba ken mamuniag ni Alma iti Melek—Saan a maawat iti Ammonihah ket pumanaw—Bilinen ti anghel nga agsubli ket dawatenna ti panagbabawi dagiti tao—Awaten ni Amulek, ket mangasabada a dua iti Ammonihah. Agarup 82 s.c.

KET ita napasamak a nagsubli ni Alma manipud iti ^adaga ti Gideon, kalpasan ti panangisurona kadagiti tao ni Gideon iti adu a banag a saan a maisurat, kalpasan ti pannakabangon ti urnos ti simbaan, a maibatay iti sigud a naaramid iti daga ti Zarahemla, wen, nagsubli iti bukodna a balay iti Zarahemla tapno aginana manipud kadagiti trabaho a sinangona.

2 Ket kasta ti panaggibus ti maikasiam a tawen a panagturay dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi.

3 Ket napasamak iti naggibusan ti maikasangapulo a tawen a panagturay dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi, a pimmanaw ni Alma sadiay ket nagdaliasat a napan iti daga ti Melek, iti la-

ud ti ^akarayan Sidon, iti laud a nagbedngan ti langalang.

4 Ket rinugianna a sursuruan dagiti tao iti daga ti Melek a maibatay iti ^anasantuan nga urnos ti Dios, a nakaawaganna; ket rinugianna a sursuruan dagiti tao iti intero a daga ni Melek.

5 Ket napasamak nga immasiddeg kenkuana dagiti tao iti intero a beddeng ti daga iti igid ti langalang. Ket nabuniaganda iti intero a daga;

6 Isu nga idi malpasna ti trabahona iti Melek pimmanawen sadiay, ket nagdaliasat iti tallo nga aldaw a biahe a nagpaamianan iti daga ti Melek; ket nakadanon iti siudad a managanan iti Ammonihah.

7 Ita ugali dagiti tao ni Nephi a naganan dagiti dagada, ken dagiti siudad, ken dagiti purokda, wen, uray pay dagiti babassit a purokda, iti nagan ti immuna a nagtagikua kadakuada; ket kasta iti daga ti Ammonihah.

8 Ket napasamak nga idi makadanon ni Alma iti siudad ti Ammonihah inrugina nga inkasaba ti balikas ti Dios kadakuada.

9 Ita napingeten ti ^apananggemgem ni Satanas kadagiti puso dagiti tao iti siudad ti Ammonihah; ngarud dida dinengngeg dagiti balikas ni Alma.

10 Nupay kasta impasnek ni Alma ti ^anagtrabaho iti espiritu, ^bnakigubal iti Dios iti ^cnapinget a kararag, ta itdenna ti espiri-

8 1a Alma 2:20; 6:7.

3a Alma 16:6–7.

4a DkK 107:2–4.

PNK Kinasaserdote

ni Melchizedek.

9a 2 Ne. 28:19–22;

DkK 10:20.

10a Alma 17:5.

b Enos 1:1–12.

c 3 Ne. 27:1.

PNK Kararag.

tuna kadagiti tao nga adda iti siudad; ta ipalubosna koma met ti pannakabuniagda iti panagbabawi.

11 Nupay kasta, pinatangkenda ti puspusoda, a kinunada kenkuana: Adtoy, ammomi a sika ni Alma; ken ammomi a nangato a saserdoteka iti simbaan nga impatakdermo iti adu a disso iti daga, a maibatay iti kannawidam; ket saankami a kameng ti simbaanmo, ken saankami a mamati iti dayta minamaag a kannawidan.

12 Ket ita ammomi a gapu ta saankami a kameng ti simbaanmo ammomi nga awan ti bilegmo kadakami; ken yawatmo ti pangukoman ken ni “Nephihah; ngarud saan a sika ti pangulo nga ukom kadakami.

13 Ita idi maisao dagiti tao daytoy, ket nasarkedanda amin a balikasna; ken indanemda, ken tinupraanda, ken kinayatda a mapapanaw iti siudad, pimmanaw sadiay ket rinugianna ti nagbiahe a mapan iti siudad a managan iti Aaron.

14 Ket napasamak a bayat ti panagbibiahena sadiay, iti panakapadagsenna iti leddaang, a nangisayangkat iti adu a “panagtutuok ken sanaang ti kararua, gapu iti kinadangkes dagiti tao nga adda iti siudad ti Ammonihah, napasamak a bayat ti pannakapadagsen ni Alma iti leddaang, adtoy nagparang kenkuana ti ^banghel ti Apo, a nagkuna:

15 Bendisionanka, Alma; ngarud, yangadmo dayta ulom ket agragsakka, ta adda dakkel a gapu ti pagragsakam; agsipud ta nagbalinka a napudno iti panangtungpalmo kadagiti bilin ti Dios manipud iti kanito a panangawatmo iti umuna a mensahem manipud kenkuana. Adtoy, siak ti “mangidanon kenka.

16 Ket adtoy, naibaonak tapno bilinanka nga agsubli iti siudad ti Ammonihah, ket kasabaam manen dagiti tao iti siudad; wen, kasabaam ida. Wen, ibagam kadakuada, malaksid no agbabawida “dadaelento ida ti Apo a Dios.

17 Ta adtoy, ad-adalenda iti daytoy a kanito a mabalinda a dadaelen ti wayawaya dagiti tao, (ta kasta ti kinuna ti Apo) a maigiddiat iti alagaden, ken panangukom, ken bilbilin a naited kadagiti taona.

18 Ita napasamak a kalpasan ti panangawat ni Alma iti mensahena manipud iti anghel ti Apo nagdardaras a nagsubli iti daga ti Ammonihah. Ket simrek iti siudad iti sabali a dalan, wen, iti dalan iti abagatan ti siudad ti Ammonihah.

19 Ket bayat ti iserserrekena iti siudad nabisinin, ket kinunana iti maysa a tao: Di la mabalin nga ikkam daytoy nakakaasi a babaon ti Dios iti ania man a mabaon?

20 Ket kinuna ti tao kenkuana: Maysaak a Nephite, ket ammok a nasantuanka a propeta ti Dios,

12a Alma 4:20.

14a PNK Kinarigat.

^b Alma 10:7–10, 20.

PNK Anghel, Dagiti.

15a Mosiah 27:11–16.

16a Alma 9:12, 18, 24.

ta sika ti tao nga imbaga ti “anghel iti parmata: Maawatmo. Ngarud, sumurotka kaniak iti balayko ket ibingayanka iti taraonko; ken ammok a bendisionka kaniak iti balayko.

21 Ket napasamak nga inawat ti tao iti balayna; ket maawagan ti tao iti “Amulek; ket inyalanna iti tinapay ken karne ket indasarna ken ni Alma.

22 Ket napasamak a kinnan ni Alma ti tinapay ket nabsog; ket “binendisionanna ni Amulek ken ti balayna, ken nagyaman iti Dios.

23 Ket kalpasan ti pannangan-na ket nabsog kinunana ken ni Amulek: Siak ni Alma, ket siak ti “nangato a saserdote ti simbaan ti Dios iti intero a daga.

24 Ket adtoy, naibaonak a mangikasaba iti balikas ti Dios kadagitoy amin a tao, a maibatay iti espiritu ti paltiing ken pamadto; ket immayak idin ditoy a daga ngem didak inawat, ngem “pinapanawdak ket tumallikudak koman ditoy a daga iti agnanayon.

25 Ngem adtoy, naibilin kaniak a nasken nga agsubliak manen ket agipadtoak kadagitoy a tao, wen, ken mangipaneknek kadakuada ti maipanggep iti kinamanagbasolda.

26 Ket ita, Amulek, gapu ta pinakan ken pinastreknak, mabendisionanka; ta nabisininak, ta nagayunoak iti adu nga aldaw.

27 Ket nagyanyan ni Alma iti yan

ni Amulek iti adu nga aldaw sakbay a rinugianna ti nangasaba kadagiti tao.

28 Ket napasamak a limmanlan ti kinamanagbasol dagiti tao.

29 Ket immay ti balikas ken ni Alma, a nagkuna: Mapanka; kasta met nga ibagam iti katulongak a ni Amulek, mapanka ket mangipadtoka kadagitoy a tao, a kunam—“Agbabawikayo, ta kasta ti kuna ti Apo, a malaksid no agbabawikayo isarungkarkonto kadagitoy a tao ti pungtotko; wen, ket diakto ilaksid ti nakaam-amak a pungtotko.

30 Ket napan ni Alma, kasta met ni Amulek, kadagiti tao, tapno irakurakda dagiti balikas ti Dios kadakuada; ket napnoda iti Espiritu Santo.

31 Ket addaanda iti “bileg a naited kadakuada, ad-adda pay a dida naikaranukon iti pagitaman; wenno saan a nabaelan ti asino a tao a patayen ida; nupay kasta dida inaramat ti ^bbilegda agingga a dida napungo ken napolisok iti pagbaludan. Ita, napasamak daytoy tapno maipakita ti Apo ti bilegna kadakuada.

32 Ket napasamak a napanda ket rinugianda ti mangasaba ken agipadto kadagiti tao, a maibatay iti espiritu ken bileg nga inted kadakuada ti Apo.

Dagiti balikas ni Alma, kasta met dagiti balikas ni Amulek, a nairakurak kadagiti tao nga ad-

20a Alma 10:7–9.

21a PNK Amulek.

22a Alma 10:11.

23a Alma 5:3, 44, 49;

13:1–20.

24a Alma 8:13.

29a Alma 9:12, 18.

PNK Agbabawi,

Panagbabawi.

31a 1 Ne. 1:20.

b Alma 14:17–29.

da iti daga ti Ammonihah. Kasta met a naibaludda, ken insalakan dagiti nakaskasdaaw a bileg ti Dios nga adda kadakuada, a maibatay iti sinurat ni Alma.

*Sakupenna ti kapitulo
9 agingga iti 14.*

KAPITULO 9

Bilinen ni Alma dagiti tao ni Ammonihah nga agbabawi—Manangngaasi ti Apo kadagiti Lamanite kadagiti maudi nga aldaw—No paglikudan dagiti Nephite ti lawag, dadaelento ida dagiti Lamanite—Dumtengton iti mabiit ti Anak ti Dios—Subbotennanto dagiti agbabawi, mabuniagandanto, ken maaddanda iti pammati iti naganna. Agarup 82 s.c.

KET manen, siak, ni Alma, gapu ta binilinnak ti Dios a nasken nga ikuyogko ni Amulek ket mapanak a mangasaba manen kadagitoy a tao, wenno kadagiti tao nga adda iti siudad ti Ammonihah, napasamak nga idi irugik ti mangasaba kadakuada, kinasinnupangetdak, a kinunada:

2 Asinoka? Ipagarupmo kadi a mamatikami iti pammaneknek ti “maysa a tao, uray pay no ikasabana kadakami a mapukawto ti daga?

3 Ita awan a pulos ti naawatanda kadagiti balikas nga insaoda; ta dida ammo a nasken a mapukaw ti daga.

4 Ken kinunada pay: Dimi patien dagiti balikasmo no dimo ipadto a madadaelto daytoy dakkal a siudad iti “maysa nga aldaw.

5 Ita dida ammo a maaramid ti Dios dagiti kasta a nakaskasdaaw nga aramid, ta natangken ti panagpuspuso ken nasukirda a tattao.

6 Ket kinunada: “Asino ti Dios, a ^bsaanen a mangibaon iti turay ngem iti maysa a tao kadagitoy a tao, a mangirakurak kadakuada iti kinapudno dagita na-indaklan ken nakaskasdaaw a banag?

7 Ket nagsaganada a mangdisso kaniak; ngem adtoy, saanda nga inaramid. Ket nagtakderak a sililinteg a nangirakurak kadakuada, wen, sililinteg nga impaneknekk kadakuada, a kinunak:

8 Adtoy, O dakayo a nadangesken ken barusngi a “kaputotan, kasano a nalipatanyo ti kannawidan dagiti ammayo; wen, anian a naglaka a nalipatanyo dagiti bilin ti Dios.

9 Diyo kadi malagip a ti amatayo, a ni Lehi, naipanaw iti Jerusalem babaen ti “ima ti Dios? Diyo kadi malagip nga inturongna amin ida iti langalang?

10 Ken nalipatanyo kadin iti kasta a kasapa no namin-ano nga insalakanna dagiti ammatayo kadagiti ima dagiti kabusorda, ket tinaginayonna ida manipud iti pannakadadael, uray pay kadagiti ima dagiti kabsatda?

9 2a Deut. 17:6.
4a Alma 16:9-10.
6a Ex. 5:2;

Mosiah 11:27;
Moises 5:16.
b Alma 10:12.

8a Alma 10:17-25.
9a 1 Ne. 2:1-7.

11 Wen, ket no saan koma a gapu iti awan kaaspingna a biglegna, ken ti kaasina, ken ti kinamanagibturna para kadatayo, saan la ketdi a naliklikan ti pannakapukawtayo iti rabaw ti daga a nabayagen sakbay pay daytoy a panawen, ken nalabit a naikumittayo iti “awan inggana a ladingit ken kinaay-ay-ay.

12 Adtoy, ita kunak kadakayo a binilinnakayo nga agbabawi; ken malaksid no agbabawikayo, diyo la ketdi matawid ti pagarian ti Dios. Ngem adtoy, saan la a dagitoy—binilinnakayo nga agbabawi, wenna awan duadua a “dadaelennakayo iti rabaw ti daga; wen, sarungkarannakayonto iti pungtotna, ket iti ^bnakaam-amak a pungtotna saanto a tumallikud.

13 Adtoy, diyo kadi malagip dagiti balikas nga imbagana ken ni Lehi, a kinunana: “Agingga a tungpalenyo dagiti bilinko, rumang-aykayonto iti daga? Ket manen nasao nga: Agingga a diyo tungpalen dagiti bilinko maipusingkayonto iti imatang ti Apo.

14 Ita kayatko a laglagipenyo, nga agingga a saan a tungpalen dagiti Lamanite dagiti bilin ti Dios, “naipusingdan iti imatang ti Apo. Ita makitatayo a nalawlawaganen itoy a banag ti balikas ti Apo, ket naipusingen dagiti Lamanite iti imatangna,

manipud iti nangrugian ti basbasolda iti daga.

15 Nupay kasta kunak kadakayo, “nalaglag-anto kadakuada iti aldaw ti panangukom ngem kadakayo, no agtalinaedkayo iti basbasolyo, wen, ken nalaglag-anto kadakuada itoy a biag ngem kadakayo, malaksid no agbabawikayo.

16 Ta adu ti kari a “naited kadagiti Lamanite; ta gapu dayta iti ^bkannawidan dagiti ammada ti nakaigapuan ti panagtalinaedda nga ‘awan ti ammona; ngarud kaasianto ida ti Apo ket “yatiddognanto ti panagyanda iti daga.

17 Ket iti sumagmamano a batang ti panawen “maisaklangdanto a mamati iti balikasna, ken mangammo iti kinabiddut dagiti kannawidan dagiti ammada; ket adunto kadakuada ti maisalakan, ta manangngaasi ti Apo kadagiti ^bumawag iti naggana.

18 Ngem adtoy, kunak kadakayo a no mapukawkayo iti kinadangkkes a saan nga agpaut dagiti aldawyo iti daga, ta maibaonto dagiti “Lamanite kadakayo; ket no saankayo nga agbabawi umaydanto iti kanito a diyo mapakpakadaan, ket masarungkarankayonto iti ^bnakaro a pannakadadael; ket maibatayto iti nakaam-amak a ‘pungtot ti Apo.

11a Mosiah 16:11.

12a Alma 8:16;
10:19, 23, 27.

b Alma 8:29.

13a 2 Ne. 1:20;
Mosiah 1:7;
Alma 37:13.

14a 2 Ne. 5:20–24;
Alma 38:1.

15a Mat. 11:22, 24.

16a Alma 17:15.

b Mosiah 18:11–17.

c Mosiah 3:11.

d Hel. 15:10–12.

17a Enos 1:13.

b Alma 38:5;

DkK 3:8.

18a Alma 16:2–3.

b Alma 16:9.

c Alma 8:29.

19 Ta dinanto ipalubos nga agbiagkayo iti kinamanagbasolyo, a mangdadael kadagiti taona. Kunak kadakayo, Saan; kaykayatna pay a “dadaelen amin dagiti Lamanite dagiti taona a nawagan iti tao ni Nephi, no adda gundawayda a ^bmatnag iti basbasol ken pagbasolan, kalpaskan ti pannakaited kadakuada ti nabuslon a lawag ken pannakaammo nga inted kadakuada ti Apo a Diosda;

20 Wen, kalpaskan ti pannakabilangda a naidaddaduma a tao ti Apo; wen, kalpaskan ti pannakaidaddadumada kadagiti daduma a pagilian, kakabsat, pag-sasao, wenno tattao; kalpaskan ti “pannakaipakaammo kadakuada ti amin a banag, a maibatay iti tarigagayda, ken ti pammatida, ken karkararag, iti dayta a napasamaken, ken mapasamak, ken dumtengto;

21 Kas sinarungkaranen ti Espiritu ti Dios; kas nakasaritan dagiti anghel, ken kas nasaon babaen ti timek ti Apo; ken addaan iti espiritu ti panagipadto, ken ti espiritu ti paltiing, kasta met ti adu a sagut, ti sagut iti panagsao dagiti dila, ken ti sagut ti panangasaba, ken ti sagut ti Espiritu Santo, ken ti sagut ti “panagipatarus;

22 Wen, ken kalpaskan ti “panangiruar kadakuada ti Dios iti daga ti Jerusalem, babaen ti ima ti Apo; kas naisalakan iti bisin,

ken iti sakit, ken amin a kasasad dagiti sakit ti tunggal kita; ken isuda kas napapigsa iti pagbababakalan, tapno saanda a madadael; kas nawayawayaan iti ^bpannakaadipen iti tunggal kaniito, ken kas naidulin ken nataginayon agingga ita; ken dimmur-as agingga a bimmaknganda iti amin a banag—

23 Ket ita adtoy kunak kadakayo, a no dagitoy a tao, nga immawat iti nabuslon a bendision manipud iti ima ti Apo, agbasolda a maisuppiat iti lawag ken pannakaammo iti adda kadakuada, kunak kadakayo a no kastoy ti mapasamak, a no nasken a matnagda iti pagbasolan, adayonto a “nalaglag-an kadagiti Lamanite ngem kadakuada.

24 Ta adtoy, nawayway dagiti “kari ti Apo kadagiti Lamanite, ngem saan kadakayo no agbasolkayo; ta saan kadi nga impeksa ti Apo ti karina ken sititibker nga impaulogna, a no umalsakayo a maibusor kenkuana awan duadua a madadaelkayo iti rabaw ti daga?

25 Ket ita gapu itoy, a saankayo a madadael, imbaon ti Apo ti anghelna a mangsarungkar iti adu a taona, inrakurakna kadakuada a nasken a mapanda ken umararaw a sipapasnek kadagiti tao, a kinunana: “Agbabawikayo, ta asidegen ti pagarian ti langit;

26 Ket iti “saan a nabayag ma-

19a 1 Ne. 12:15, 19–20;

Alma 45:10–14.

b Alma 24:30.

20a PNK Paltiing.

21a Omni 1:20;

Mosiah 8:13–19;

28:11–17.

22a 2 Ne. 1:4.

b Mosiah 27:16.

23a Mat. 11:22–24.

24a 2 Ne. 30:4–6;

DkK 3:20.

25a Alma 7:9;

Hel. 5:32.

26a Alma 7:7.

nipud iti yaay ti Anak ti Dios a nagloriaan; ket ti gloriana agbalinto a gloria ti ^bBugbugtong ti Ama, a napnuan iti ^cparabur, panagpapada, ken kinapudno, napno iti panagitured, ^akaasi, ken panagitured, nadaras a ^amangkanggeg kadagiti araraw dagiti taona ken mangsungbat kadagiti kararagda.

27 Ket adtoy, umay a ^amangsubbot kadagiti ^bmabuniagan iti panagbabawi, babaen ti pammatida iti naganna.

28 Ngarud, isaganayo ti dalan ti Apo, ta asidegen ti kanito nga anien dagiti tao ti gunggona kadagiti ^atrabahoda, a maibatay iti naaramiddan—no nalintegda ^bapitendanto ti pannakaisalakan dagiti kararuada, a maibatay iti bileg ken panangisalakan ni Jesucristo; ket no dakesda apitenda ti ^cpannakailunod dagiti kararuada, a maibatay iti bileg ken pammalud ti sairo.

29 Ita adtoy, daytoy ti timek ti anghel, agpapakakaasi kadagiti tao.

30 Ket ita, ^aay-ayatek a kakabsatko, gapu ta dakayo ti kakabsatko, ket rumbeng a maayatkayo, ken rumbeng a mangidatagkayo kadagiti aramid a mangipakita iti panagbabawi, a makitayo a timmangken ti puspusoyo a maibusor iti balikas ti Dios, ken makitayo a ^bnapukaw ken natnagkayo a tattao.

31 Ita napasamak nga idi siak, ni Alma, naisaokon dagitoy a balikas, adtoy, kinapungtodak dagiti tao gapu ta imbagak kadakuada a natangken ti panagpuspuso ken ^anasukirda a tattao.

32 Kasta met a gapu ta imbagak kadakuada a napukaw ken natnagda a tattao nakaungetda kaniak, ket pinanggepdak a disuan, nga iserrekdak iti pagbaludan.

33 Ngem napasamak a saan a pinalubosan ida ti Apo a mangala kaniak iti dayta a kanito ket iserrekdak iti pagbaludan.

34 Ket napasamak a napan ni Amulek ket nagtakder, ken rinugianna met ti nangasaba kadakuada. Ket ita saan a naisurat amin a ^abalikas ni Amulek, nupay kasta naisurat itoy a libro ti paset dagiti balikasna.

KAPITULO 10

Bimmaba ni Lehi manipud ken ni Manasses—Lagipen ni Amulek ti immanghel a bilin nga impaayna ken ni Alma—Dagiti kararag dagiti nalinteg ti nakaisalakan kadagiti tao—Ipasdek dagiti killo nga abogado ken ukom ti puon ti nakada- daelan dagiti tao. Agarup 82 s.c.

ITA dagitoy dagiti ^abalikas nga inkasaba ni ^bAmulek kadagiti

26b PNK Bugbugtong.

c PNK Parabur.

d PNK Kaasi, Manangngaasi.

e Deut. 26:7.

27a PNK Pannakasubbot, Subboten, Nasubbot.

b PNK Buniag,

Panagbuniag.

28a DkK 1:10; 6:33.

b Sal. 7:16.

c PNK Pannakailunod.

30a 1 Jn. 4:11.

b Alma 12:22.

31a 2 Ne. 25:28;

Mosiah 3:14.

34a Alma 10.

10 1a Alma 9:34.

b Alma 8:21–29.

tao nga adda iti daga ti Ammonihah, a kinunana:

2 Siak ni Amulek; siak ti anak ni Giddonah, nga anak ni Ismael, a kapupuon ni Aminadi; ket isu met la dayta nga Aminadi ti nangibuksil iti sinurat nga adda iti pader ti templo, nga insurat ti ramay ti Dios.

3 Ket ni Aminadi ti kapupuon ni Nephi, nga anak ni Lehi, a pimmanaw iti daga ti Jerusalem, a kapupuon ni ^aManases, nga anak ni ^bJose nga ^cinlako dagiti kabsatna idia y Egipto.

4 Ket adtoy, taoak met a bigbigen dagiti makaam-ammo kaniak iti saan la a sangkabassit; wen, ket adtoy, adu ti kakabsat ken ^agagayyemko, ket naaddaanak met iti nalabon a kinabaknang a nagtaud iti pamastrekak.

5 Nupay kasta, kalpasan amin dagitoy, awan pay unay ti ammok kadagiti aramid ti Apo, ken ti ^akinadatdatlag ken nakaskasdaaw a bileгна. Kinunak nga awan pay unay ti ammok kadagitoy a banag; ngem adtoy, nagbiddutak, ta adun ti nakitak a kinadatdatlagna ken ti nakaskasdaaw a bileгна; wen, uray pay ti pannakataginayon ti biag dagitoy a tao.

6 Nupay kasta, pinatangkenko ti pusok, ta namin-adu a ^anaawaganak ngem saanak a ^bdimngeg; ngarud, naammuak ti maipanggep kadagitoy a banag,

ngem diak pay ammo; ngarud intuloyko ti immalsa iti Dios, iti kinadangkkes ti pusok, uray pay agingga iti maikapit nga aldaw daytoy maikapito a bulan, iti maikasangapulo a tawen ti panagturay dagiti ukom.

7 Bayat ti panagbiahek nga agsapul kadagiti asideg unay a kabsat, adtoy nagparang kaniak ti ^aanghel ti Apo ket kinunana: Amulek, agsublika iti bukodmo a balay, ta pakanem ti propeta ti Apo; wen, ti nasantuan a tao, nga isu ti tao a pinili ti Dios; ta ^bnagayuno iti adu nga aldaw gapu kadagiti basol dagiti tao, ket nabisinin, ket ^cawatem iti balaymo ken pakanem, ket bendisionannakanto ken ti balaymo; ket maipaayto ti bendision ti Apo kenka ken iti balaymo.

8 Ket napasamak a tinungpallo ti timek ti anghel, ket nagsubliak iti balayko. Ket bayat ti papanko sadiay nasarakak ti ^atao a nagkunaan ti anghel kaniak: Awatem iti balaymo—ket adtoy daytoy met la a tao ti nagsasao kadakayo iti maipanggep kadagiti banag ti Dios.

9 Ket kinuna ti anghel kaniak a ^anasantuan a tao; gapuna ammok a nasantuan a tao gapu ta imbaga ti anghel ti Dios.

10 Ket manen, ammok a pudno dagiti banag a pinaneknekan-na; ta adtoy kunak kadakayo, a bayat ti kaadda ti Apo, uray pay

3a Gen. 41:51;

1 Cro. 9:3.

b PNK Jose, Lalaki nga Anak ni Jacob.

c Gen. 37:29–36.

4a Alma 15:16.

5a PNK Kinadatdatlag ti Dios.

6a Alma 5:37.

b DkK 39:9.

7a Alma 8:20.

b Alma 5:46; 6:6.

PNK Ayuno,

Panagayuno.

c Ara. 10:30–35.

8a Alma 8:19–21.

9a PNK Nasantuan.

ti panangibaonna iti “anghelna a mangipakita kaniak kadagitoy a banag; ket inaramidna daytoy bayat ti ^bpanagnaed daytoy nga Alma iti balayko.

11 Ta adtoy, “binendisionanna ti balayko, binendisionannak, ken dagiti babbaik, ken dagiti annakko, ken ti amak ken kaka-bagiak; wen, binendisionanna pay amin dagiti kabsatko, ket naipaay kadakami ti bendision ti Apo a maibatay kadagiti balikas nga insaona.

12 Ket ita, idi maisao ni Amulek dagitoy a balikas nangrugi a nasdaaw dagiti tao, ta nakitada nga adda “ad-adu ngem maysa a saksi a nangpaneknek kadagiti banag a nakapabasolanda, kasta met kadagiti banag a dumteng, a maibatay iti espiritu ti pamadto nga adda kadakuada.

13 Nupay kasta, adda sumagmamano kadakuada a nangpanunot a mangusig kadakuada, a babaen dagiti sinisikap a “namuspusanda matiliwda kadagiti balikasda, a mabalin a makasarakda iti saksi a maibusor kadakuada, a mabalin a yawatda ida kadagiti ukomda tapno maukomda a maibatay iti paglintegan, ken mabalin a mapapatay wenno maipisokda iti pagbaludan, a maibatay iti krimen a pagparangan wenno saksi a maibusor kadakuada.

14 Ita isu dagidiay dagiti tao a nagpanggep a mangdadael ka-

dakuada, nga “abogado, a bina-yadan wenno dinutokan dagiti tao a mangiturong iti paglintegan iti panawen a pannakausigda, wenno iti pannakausig dagiti krimen dagiti tao iti sango dagiti ukom.

15 Ita masirib dagitoy nga abogado kadagiti paglaingan ken panangsikap kadagiti tao; ket naaramid daytoy a mamagbalin kadakuada a nalaing iti pagsapulanda.

16 Ket napasamak a rinugian-da nga inusig ni Amulek, tapno dita mabalinda a baliktaden dagiti balikasna, wenno mangbalusingsing kadagiti balikas a nasken nga ibagana.

17 Ita dida ammo nga ammo ni Amulek dagiti aramidda. Ngem napasamak idi rugienda nga usigen, “naawatanna ti pampannunotenda, ket kinunana kadakuada: O dakayo a nadangkes ken barusngi a ^bkaputotan, dakayo nga abogado ken managinsisingpet, ta isagsaganayo ti pamuon ti sairo; ta mangipakpakatkayo iti ‘palab-og ken silo a mangtiliw iti nasantuan ti Dios.

18 Mangisagsaganakayo iti plano a “mangballikog iti wagas dagiti nalinteg, ken mangidisso iti pungtot ti Dios iti uloyo, uray pay ti makuna a pannakadadael dagitoy a tao.

19 Wen, nasayaat kinuna ni Mosiah, ti naudi nga aritayo, idi sakbay a yawatna ti pagarian,

10a Alma 11:30–31.

b Alma 8:27.

11a Alma 8:22.

12a Alma 9:6.

13a Alma 11:21.

14a Alma 10:24;

11:20–21; 14:18.

17a Alma 12:3;

20:18, 32;

DkK 6:16.

b Mat. 3:7;

Alma 9:8.

c DkK 10:21–27.

18a Ara. 13:10.

nga awan ti pakaitalkanna, a gapu ti pannakaituray dagitoy a tao babaen ti timekda—wen, nasayaat kinunana nga inton dumteng ti panawen a “piliento ti timek dagitoy a tao ti agbasol, dayta, no dumtengto ti panawen a matnag dagitoy a tao iti panagbasol, naluomdanton a madadael.

20 Ket ita kunak kadakayo a nasayaat ti panangukom ti Apo iti basbasolyo; nasayaat ti ipakdaarnanto kadagitoy a tao, babaen ti timek dagiti “anghelna; Agbabawikayo, agbabawikayo, ta asidegen ti pagarian ti langit.

21 Wen, nasayaat ti impakdaarna, babaen ti timek dagiti anghelna nga: “Umayakto kadagitoy taok, nga ikuyogko ti panagpatas ken linteg kadagitoy imak.

22 Wen, ket kunak kadakayo a no saan a gapu kadagitoy ^akararag dagiti nalinteg, nga adda itan iti daga, a masarungkarangkayo uray pay ita iti masao a pannakadadael; ngem saan pay a babaen ti ^blayus, a kas kadagitoy tao kadagidi aldaw ni Noe, ngem babaento ti bisin, ken babaen ti angol, ken ti espada.

23 Ngem naispalkayo babaen ti ^akarkarag dagiti nalinteg; ita ngarud, no paadaywenyo dagiti nalinteg kadakayo saanto a pagtalinaeden ti Apo ti imana; ngem umayto a maibusor kadakayo ti nakaam-amak a pungtotna; sakayonto masaplit iti bisin,

ken babaen ti angol, ken babaen ti espada; ket asidegton ti ^bkani-to malaksid no agbabawikayo.

24 Ket ita napasamak nga adda a rimmungsot dagiti tao ken ni Amulek, ket inyikkisda, a kinunada: Indanem daytoy a tao dagiti paglintegantayo a nalinteg, ken dagiti nasirib nga abogado a pinilitayo.

25 Ngem intag-ay ni Amulek ti imana, ket impakdaarna a simamaingel kadakuada, a kinunana: O dakayo a nadangkes ken barusngi a kaputotan, apay a nairuten ti petpet ni Satanas iti puspusoyo? Apay nga insukoyo ti bagbagiyo kenkuana ket addan bilegna kadakayo, a “mangbulsek kadakayo, tapno diyo maawatan dagiti balikas a nasaron, a maibatay iti kinapudnoda?

26 Ta adtoy, namaneknekak kadi a maibusor iti paglintegantayo? Diyo maawatan; kunayo a nagsaoak iti maibusor iti paglintegantayo; ngem saan, ngem nagsaoak ketdi iti mainugot iti paglintegantayo, iti pakakedngantayo.

27 Ket ita adtoy, kunak kadakayo, a mangrugin a maisagana ti pamuon ti pannakadadael dagitoy a tao babaen ti awan a kinalinteg dagiti ^aabogado ken ukomyo.

28 Ket ita napasamak nga idi maisao ni Amulek dagitoy a balikas inyikkis dagiti tao ti maibusor kenkuana, a kinunada: Ita

19a Mosiah 29:27;
Alma 2:3–7; Hel. 5:2.
20a Alma 8:14–16; 13:22.
21a Mosiah 13:34.
22a San. 5:16;

Mosiah 27:14–16.
^b Gen. 8:21;
3 Ne. 22:8–10.
PNK Layus idi
Panawen ni Noe.

23a PNK Kararag.
^b Alma 34:32–35.
25a 2 Cor. 4:4;
Alma 14:6.
27a Luc. 11:45–52.

ammomin nga anak ti sairo daytoy a tao, ta “nagulbod kadatayo; ta nagsao iti maibusor iti paglintegantayo. Ket ita kuna na a saan a nagsao iti maibusor itoy.

29 Ket manen, indanemna dagiti abogadotayo, ken dagiti ukomtayo.

30 Ket napasamak nga impapuso dagiti abogado a nasken a laglagipenda dagitoy a banag a maibusor kenkuana.

31 Ket adda maysa kadakuada nga agnagan iti Zeezrom. Ita isu ti kangrunaan a “namab-pabasol kada Amulek ken Alma, gapu ta isu ti kalaingan kadakuada, ta isu ti kaaduan iti pamastrekan kadagiti tao.

32 Ita gagem dagitoy nga abogado ti makapastrek; ket makapastrekda a maibatay iti trabahoda.

KAPITULO 11

Naikeddeng ti wagas dagiti Nephite maipanggep iti kuarta—Sumuppiat ni Amulek ken ni Zeezrom—Saanto nga isalakan ni Cristo dagiti tao iti basbasolda—Dagiti laeng mangtawid iti pagarian ti Dios ti maisalakan—Bumangonto amin a tao iti kinaagnanayon—Awan ti patay kalpasan ti Panagungar. Agarup 82 s.c.

ADDA ita iti linteg ni Mosiah a nasken nga awaten ti tunggal tao nga ukom ti linteg, wenno dagiti natudingan nga ukom, ti tangdanda a maibatay iti oras a

nagbannoganda a mangukom kadagiti naidatag iti sanguananda tapno maukom.

2 Ita no nakautang ti tao iti sabali, ket dina bayadan dayta nga inutangna, maipulong iti ukom; ket aramaten ti ukom ti turayna, ket mangibaon kadagiti opisial a mangsukon itoy a tao tapno maidatag kenkuana; ket kednganna ti tao babaen ti linteg ken pammaneknek a maidatag a maibusor itoy, ket iti kasta mapilit ti tao nga agbayad iti utangna, wenno makamkam amin a sanikuana, wenno maiwaragawag a mananakaw ken tulisan.

3 Ket awaten ti ukom ti tangdanna babaen ti orasna—senine a balitok ti maipaay iti maysa nga aldaw, wenno maysa a senum a pirak, a kapada ti senine a balitok; ket maibatay daytoy iti naipaulog a linteg.

4 Dagitoy ita ti nagan dagiti nadumaduma a pidaso ti balitokda, ken ti pirakda, babaen ti pategda. Dagiti Nephite ti nangnagan kadagitoy, ta saanda a nagbilang a kas iti wagas dagiti Hudio nga adda iti Jerusalem; wenno nagrukod babaen ti wagas dagiti Hudio; ngem binaliwanda ti panagbilang ken panagrukodda, babaen ti kapanunotan ken kasasaad dagiti tao, iti tunggal kaputotan, agingga iti panagturay dagiti ukom, nga isuda ti “impasdek ni ari Mosiah.

5 Ita kastoy ti pananggatad—senine a balitok, seon a balitok,

shum a balitok, ken limnah a balitok.

6 Senum a pirak, amnor a pirak, ezrom a pirak, ken onti a pirak.

7 Maipada ti senum a pirak iti maysa a senine a balitok, wenno iti sangasukat a sebada, ken kasta met iti sangasukat ti tunggal kita a bukel.

8 Ita mamindua ti pateg ti maysa a seon ti balitok iti pateg ti senine.

9 Ket mamindua ti maysa a shum a balitok iti pateg ti seon.

10 Ket maysa a limnah a balitok ti pategda amin.

11 Ket katukad ti dua a senum ti pateg ti amnor a pirak.

12 Ket katukad ti uppata a senum ti pateg ti ezrom a pirak.

13 Ket maysa nga onti ti pategda amin.

14 Daytoy ita ti pateg ti nababbaba a numero ti panagbilangda—

15 Kagudua ti senum ti maysa a shiblon; ngarud, maigatang ti maysa a shiblon iti kagudua a sukat ti sebada.

16 Ket kagudua ti maysa a shiblon ti shiblum.

17 Ket kagudua ti shiblum ti Leah.

18 Ita daytoy ti bilangda, babaen ti pananggatadda.

19 Ita katukad ti antion a balitok ti tallo a shiblon.

20 Ita, panggepda laeng ti mariranud, gapu ta umaw-awatda iti sueldo iti pagtartrabahuanda, isu a sinugsuganda dagiti tao nga agririri, ken amin a kita

ti panangriribuk ken kinadangkakes, tapno maaddaanda iti adadu pay a kaso, tapno “makaalada iti nawadwadwad a kantidad babaen ti darum a maidatag kadakuada; iti kasta sinugsuganda dagiti umili a manggura kada Alma ken Amulek.

21 Ket iti daytoy nangrugi a nagsaludsod ni Zeezrom ken ni Amulek, a kinunana: Di la mabalina a sungbatam ti sumagma mano a saludsodek kenka? Ita maysa a tao ni Zeezrom a nalang kadagiti “aramid ti sairo, ket kabaellan a dadaelen ti kinalinteg, ngarud, kinunana ken ni Amulek: Sungbatamto kadi dagiti saludsodko kenka?

22 Ket kinuna ni Amulek kenkuana: Wen, no mayannatup iti “Espiritu ti Apo, nga adda kaniak; agsipud ta awanto ti sawek a maisalungasing iti Espiritu ti Apo. Ket kinuna ni Zeezrom kenkuana; Adtoy, adtoy ti innem nga onti ti pirak, ket itedko amin daytoy kenka no ilibakmo nga adda Kangatuan a Nabiag.

23 Ita kinuna ni Amulek: O sika nga “anak ti impierno, apay a ^bsulisogennak? Dimo kadi ammo a saan a sumuko ti nalinteg iti kasta a pannulisog?

24 Mamatika kadi nga awan ti Dios? Kunak kenka, Saan, ammom nga adda Dios, ngem adadda ti panagayatmo iti dayta a “kinabaknang ngem kenkuana.

25 Ket ita nagulbodka kaniak iti sango ti Dios. Kinunam ka-

20a Alma 10:32.

21a Alma 10:13.

22a PNK Espiritu Santo.

23a Alma 5:41.

^b PNK Sulisogen, Sulisog.

24a 1 Tim. 6:10;

Tit. 1:11.

niak—Adtoy ti innem nga onti, a dakkal a kantidad, itedko kenka—addan iti pusom no kayatmo a tagikuaen dagitoy; ket tarigayam laeng nga ilibakko ti pudno ken sibibiag a Dios, tapno adda pamkuatam a mangdaael kaniak. Ket ita adtoy, gapu iti daytoy dakkal a kinadakes maaddaanka iti gunggona.

26 Ket kinuna ni Zeezrom kenkuana: Kunam kadi nga adda pudno ken sibibiag a Dios?

27 Ket kinuna ni Amulek: wen, adda pudno ken sibibiag a Dios.

28 Ita kinuna ni Zeezrom: Narsurok kadi ngem maysa ti Dios?

29 Ket insungbatna, Saan.

30 Ita kinuna manen ni Zeezrom kenkuana: Kasano ti panna-kaammom kadagitoy a banag?

31 Ket kinunana: Maysa nga “anghel ti nangipakaammo kaniak.

32 Ket kinuna manen ni Zeezrom: Siasino dayta nga umayto? Isu kadi ti Anak ti Dios?

33 Ket kinunana kenkuana, Wen.

34 Ket kinuna manen ni Zeezrom: Isalakanna kadi dagiti taona iti “basbasolda? Ket insungbat ni Amulek kenkuana: Kunak kenka a saannanto nga aramiden, agsipud ta dina magpaglibakan ti balikasna.

35 Ita kinuna ni Zeezrom kadagitoy tao: Penkenyo a diyo ma-

lipatan dagitoy a banag; ta kinunana a maymaysa laeng ti Dios; ngem kinunana met nga umayto ti Anak ti Dios, ngem saannanto nga isalakan dagiti taona— a kasla ketdin adda turayna a mangbilin iti Dios.

36 Ita kinuna manen kenkuana ni Amulek: Adtoy nagulbodka, agsipud ta kinunam nga imbagak a kasla adda turayko a mangbilin iti Dios agsipud ta kinunak a saannanto nga isalakan dagiti taona no sibabasolda.

37 Ket kunak manen kadakayo a dina maisalakan ida iti “basbasolda; agsipud ta saanko a mailibak ti balikasna, ken nasaona nga ^bawan ti narugit a banag a makatawid iti ‘pagarian ti langit; ngarud, kasano ti panna-kaisalakanyo, malaksid no agta-widkayo iti pagarian ti langit? Ngarud, saankayo a maisalakan no sibabasolkayo.

38 Ita kinuna manen kenkuana ni Zeezrom: Ti kadi Anak ti Dios ti Agnanayon nga Ama?

39 Ket kinuna kenkuana ni Amulek: Wen, isu ti “Agnanayon nga Ama iti langit ken iti daga, ken ^bamin a banag nga adda kadakuada; isu ti punganay ken panungpalan, ti umuna ken ti maudi;

40 Ket umayto ditoy ^alubong a ^bmangsubbot kadagitoy taona; ket ^csubbotennanto dagiti naglab-singan dagiti mamati iti nagan-

31a Alma 10:7–10.

34a Hel. 5:10–11.

37a 1 Cor. 6:9–10.

b 1 Ne. 15:33;

Alma 40:26;

3 Ne. 27:19.

PNK Saan a

Nadiosan.

c PNK Pagarian

ti Dios wenno

Pagarian ti Langit.

39a Isa. 9:6.

b Col. 1:16;

Mosiah 4:2.

40a PNK Lubong.

b Rom. 11:26–27.

c Ex. 34:6–7;

Isa. 53:5;

1 Jn. 2:2;

Mosiah 14:5; 15:12;

DkK 19:16–19.

na; ket dagitoyto ti maaddaan iti agnanayon a biag, ket awanto ti sabali a maisalakan.

41 Mabati ngarud dagiti nangdangkes a kasla awan ti ^apannakasubbot a naaramid, malaksid ti pannakawarwar ti begkes ni patay; gapu ta adtoy, bumangonto ti ^bamin manipud ken patay ket tumakderdanto iti sango ti Dios, ket ^cmaukomda babaen ti aramidida.

42 Ita, adda pannakatay a mawagan iti naindagaan a pannakatay; ket ti ipapatay ni Cristo ti mangwarwanto iti ^abegkes daytoy naindagaan a pannakatay, tapno agungarto ti amin manipud iti daytoy naindagaan a pannakatay.

43 ^aAgtiponto manen ti Espiritu ken ti bagi iti naan-anay a langana; maisublinto a padapada dagiti saka ken nagsusuopan iti sigud a pannakasukogna, a kas met laeng iti kasasaadtayo iti daytoy a kanito; ket maisaklangtayonto iti sango ti Dios, nga ammotayo kas iti pannakamotayo ita, ket maaddantayonto iti nalawag a ^bpananglagip iti amin a ^cbasoltayo.

44 Ita, mapasamakto iti amin daytoy a pannakaisubli, nataengan ken ubing, adipen ken siwayawaya, lalaki ken babai, na-

dangkes ken nalinteg, ken kasta met nga awanto ti uray maysa a buok ti uloda a mapukaw; ngem ^amaisublinto ti amin iti naan-anay a bagina, a kas ita, wenno iti bagi, ket maidatagto a mausig ti bagi iti pangukoman ni Cristo nga Anak, ken ti Dios nga ^bAma, ken ti Nasantuan nga Espiritu, a ^cmaymaysa nga Agnanayon a Dios, tapno ^dmaukom babaen ti aramidida, no naimbagda, wenno dakesda.

45 Ita, adtoy, naibagakon kadakayo ti maipapan iti ipapatay ti nainlasagan a bagi, ken kasta met ti maipapan iti ^apanagungar ti nainlasagan a bagi. Kunak kadakayo nga ^bagungarto daytoy nainlasagan a bagi iti ^csaan a matay a bagi, a kas iti immuna nga ipapatay iti biag, tapno saandanton a ^dmatay; makitiponton ti espirtuda iti bagida, a saanton nga agsina; isu nga agbalin ti sibubukel a ^enaespirituan ken saan a matay, ket didanton makita ti panagrupsa.

46 Ita, nasdaaw manen dagiti umili idi maibaga ni Amulek dagitoy kadakuada, ket nagtigerger met ni Zeezrom. Ket kastoy ti panaggibus ti pammagbaga ni Amulek, wenno daytoy laeng ti naisuratko.

41a Alma 12:18;
DkK 88:33.

b Apoc. 20:12–13;
Alma 42:23.

c PNK Panangukom,
ti Maudi a.

42a Alma 12:16.

43a 2 Ne. 9:13;
Alma 40:23.

b 2 Ne. 9:14;

Mosiah 3:25;
Alma 5:18.

c PNK Manidsidir
a Basol.

44a Alma 41:12–15.

b PNK Dios,
Kinadios—
Dios Ama.

c 3 Ne. 11:27, 36.

PNK Dios, Kinadios.

d Apoc. 20:12–13.

45a Alma 40:23;
DkK 88:16.

b PNK Panagungar.

c PNK Saan a Matay,
Kinaagnanayon.

d Apoc. 21:4;
DkK 63:49; 88:116.

e 1 Cor. 15:44.

KAPITULO 12

Sumuppiat ni Alma ken ni Zeezrom—Maited ti kinadatdatlag ti Dios kadagiti laeng napudno—Maukom ti tao babaen ti kapanunotan, pammati, balikas, ken aramidna—Agsagabanto dagiti nadangkes iti naespirituan nga ipapatay—Daytoy nainlasagan a panagbiag ti pakapadasan a kasasaad—Ipatungpal ti wagas ti pannakasubbot ti Panagungar ken, babaen ti pammati, ti pannakaugas ti basbasol—Karbengan ti nagbabawi a tuntonen ti kaasi ti Bugbugtong nga Anak. Agarup 82 s.c.

ITA, iti pannakakita ni Alma a pinagulimek dagiti balikas ni Amulek ni Zeezrom, agsipud ta nakitana a natiliwan ni Amulek ti "panagulbod ken panangallilaw a mangdadael kenkuana, ket nakitana a nangrugi nga agtigerger gapu iti ^bpannakariknana iti basolna, linukatanna ti ngiwatna ket rinugianna ti nakisao kenkuana, ken tapno pasingkedanna dagiti balikas ni Amulek, ken tapno ipalawagna dagiti banag iti labes ti kabaelan, wenno tapno ipakaammona dagiti nasantuan a kasuratan iti labes ti inaramid ni Amulek.

2 Ita nangngeg dagiti tao iti aglikmut dagiti imbaga ni Alma ken ni Zeezrom; agsipud ta dakkel ti ummong, ket kastoy ti pangsiona:

3 Ita, Zeezrom, tangay napaneknekan a natiliwanka a nagul-

bod ken nagsikap, agsipud ta saanka laeng a nagulbod iti tao ngem nagulbodka pay iti Dios; gapu ta adtoy, ammona amin a "pampanunotmo, ket naubogmo a naipakaammo kadakami dagiti pampanunotmo babaen ti Espirituna;

4 Ket naubogmo nga ammomi a nasikap unay ti wagsamo, a kas iti kinasikap ti sairo, agsipud ta ti panangulbod ken panangallilawmo kadagitoy a tao ti mangsugsog kadakuada a bumusor kadakami, a manglais ken mangpapanaw kadakami—

5 Ita daytoy ti panggep ti "kabusormo, ket ipakatna kenka ti pannakabalinna. Ita kayatko a lagipem nga ania man nga ibagak kenka, ibagak iti amin.

6 Ket adtoy kunak kadakayo amin a palab-og daytoy ti kabusor, a mangtiliw kadagiti tao, tapno agrukbabkayo kenkuana, tapno patapatannakayo iti "kawarna, tapno irakednakayo iti agnanayon a pannakadadael, babaen ti pannakabalin ti panangadipenna.

7 Ita idi naibaga ni Alma dagitoy a balikas, nangrugi a nagtigerger ni Zeezrom iti kasta unay, gapu ta naallukoy iti panakabalin ti Dios; ken naallukoy pay nga adda ammo da Alma ken Amulek maipapan kenkuana, gapu ta naallukoy nga ammoda ti pampanunotenna ken panggep ti pusona; agsipud ta naited kadakuada ti pannaka-

12 1a Alma 11:20-38.

^b PNK Pakinakem.

3a Jacob 2:5;

Alma 10:17;

DKK 6:16.

5a PNK Sairo.

6a Alma 5:7-10.

balin tapno maammuanda dagitoy a banag babaen ti espiritu ti panangipadto.

8 Ket nangrugi ni Zeezrom nga agsaludsod kadakuada a sireregta, tapno ad-adu pay ti maammuanna maipapan iti pagarian ti Dios. Ket kinunana ken ni Alma: Ania ti kayat a sawen dagiti sinao ni Amulek maipapan iti panagungar ti natay, nga agungarto ti amin manipud iti patay, ti nalinteg man ken saan a nalinteg, ken maidatagdanto iti Dios ket maukomda babaen iti aramidida?

9 Ket ita rinugian ni Alma nga ipalawag kenkuana dagitoy a banag, a kinunana: Naited daytoy iti adu tapno maammuanda dagiti ^akinadatdatlag ti Dios; nupay kasta naisaadda babaen ti nainget a bilin a saanda ^blaeng nga ibingay babaen ti paset ti balikasna nga intedna kadagiti annak ti tao, babaen ti aramid ken kinaregta nga ipaayda kenkuana.

10 Ket ngarud, siasino man a ^amangpatangken iti pusona, umawatto iti ^bbasbassit a paset ti balikas; ket siasino man a ^csaan a mangpatangken iti pusona, ^dmaitedto kenkuana ti dakdakkel a paset ti balikas, agingga a maited kenkuana ti pannakammo iti kinadatdatlag ti Dios

agingga a maammuanna amin a pakabuklanda.

11 Ket dagiti mangpatangken iti puspusoda, maitedto kadakuada ti basbassit a ^apaset ti balikas agingga nga awan ti ^bmaammuanda maipapan iti kinadatdatlagna; ket isudanto ti agbalin nga adipen ti sairo, ket maiturongda iti pannakadadael babaen ti pagayatanna. Ita daytoy ti kayat a sawen ti ^ckawar ti ^dimpierno.

12 Ket nalawag ti panangibaga ni Amulek ti maipapan iti ^apatay, ken iti panagungar manipud itoy a pannakatay iti kasaad a saan a matay, ken iti pannakaidatag iti pangukoman ti Dios, tapno ^bmaukom babaen iti aramidtayo.

13 Kalpasanna no napatangken dagiti pusotayo, wen, no pinatangkentayo ti puspusotayo a maibusor iti balikas, no saanto a masarakan kadaytoy, ngarud nakaal-alinggetto ti kasasaad-tayo, gapu ta makedngantayo.

14 Gapu ta dagiti ^abalikastayo ti mangkeddeng kadaytoy, wen, kedngandatayo dagiti amin nga aramidtayo; saantayto a masarakan nga awan mulitna; ket kedngandatayo met ti pampapunottayo; ket iti daytoy nakakaskas-ang a kasasaad saantayto a maitured ti pumerreng iti

9a Alma 26:22.
PNK Kinadatdatlag ti Dios.

b Jn. 16:12;
Alma 29:8;
3 Ne. 26:8-11;
Ether 4:7.

10a 2 Ne. 28:27;
Ether 4:8.

b DkK 93:39.

c PNK Napakumbaba,
Kinapakumbaba.

d 2 Ne. 28:30;
DkK 50:24.

11a Mat. 25:29.

b PNK Ikakalilis.

c Jn. 8:34;
2 Ne. 28:19.

d Prov. 9:18;

2 Ne. 2:29.

PNK Impierno.

12a Alma 11:41-45.

b PNK Panangukom,
ti Maudi a.

14a Mat. 12:36;

San. 3:6;
Mosiah 4:29-30.

Diostayo; ket naragragsaktayo pay koman no mabilintayo dagiti bato ken dagiti ^bbantay a ^cmanggabur kadayto tapno malingedtoyto iti imatangna.

15 Ngem saan a mabalin daytoy; masapul a sumaklangtoyto kenkuana iti gloriana, ken iti pannakabalina, ken iti bileg, kinadayag, ken panangiturayna, ket awatentayo ti agnanayon a ^abain a nalinteg ti amin a ^bpanangukomna; a nalinteg iti amin nga aramidna, ken naasi iti annak ti tao, ken addaan iti pannakabalin a mangisalikan iti amin a tao a mamati iti naganna ken mangted iti bunga a kasapulan ti panagbabawi.

16 Ket ita adtoy, kunak kadayto nga umayton ti patay, ti maikadua nga ^aipapatay, nga isu ti naespirituan nga ipapatay, ket isunton ti kanito a siasino man a matay kadagiti basbasolna, kas iti naindagaan a ^bpannakatay, ^cmatayto met a naespirituan; wen, matayto iti bambanag maipapan iti kinalinteg.

17 Ket isunton ti kanito a ti panagrigatda kaslanto iti ^adan-aw ti apuy ken asupre, a ti gil-ayabna agpangato nga agnanayon; ket isunton ti kanito a mairakeddanto iti agnanayon a pannakadadael, babaen ti pannakabalin ken panangadipen ni Satanas,

isu a nangparukbab kadakua da babaen ti pagayatanna.

18 Kalpasanna, kunak kadayto, agtalinaeddanto a kasman ^aawan ti naaramid a pan-nubbot; agsipud ta saan a mabalin a masubbotda babaen ti linteg ti Dios; ket saanda a mabalin ti ^bmatay, ta ngamin awanen ti panagrupsa.

19 Ita napasamak nga idi naisawang ni Alma dagitoy a balikas, ad-addan a nasdaaw dagiti tao;

20 Ngem adda maysa nga Antionah, a kangatuan a panguloda, a dimteng ket kinunana kenkuana: Ania daytoy kinunam, nga agungar ti tao manipud ken patay ket mabaliwan manipud iti patay iti saan a ^apannakatay a kasasaad, tapno saan a matay ti kararua?

21 Ania ti kayat a sawen ti nasantuan a kasuratan, nga agku-na nga inkabil ti Dios ti ^akerubin ken ti umap-apuy nga espada iti akindaya a paset ti minuyongan ti ^bEden, amangan ta sumrek dagiti immuna a nagannak kadayto ket manganda iti bunga ti kayo ti biag, ket agbiagda nga agnanayon? Ket iti daytoy makitatayo nga awan ti gundawayda nga agbiag iti agnanayon.

22 Ita kinuna ni Alma kenkuana: Daytoy ti banag nga ipalawagko. Ita naawatantayo a ^anat-

14b Os. 10:8;

2 Ne. 26:5.

c Job 34:22;

2 Ne. 12:10.

15a Mosiah 3:25.

b 2 Ped. 2:9.

PNK Linteg.

16a PNK Ipapatay,

Naespirituan nga.

b Alma 11:40–45.

c 1 Ne. 15:33;

Alma 40:26.

17a Apoc. 19:20; 21:8;

Mosiah 3:27.

18a Alma 11:41.

b Apoc. 21:4;

Alma 11:45;

DkK 63:49.

20a PNK Saan a Matay,
Kinaagnanayon.

21a Gen. 3:24;

Alma 42:2;

Moises 4:31.

PNK Kerubin.

b PNK Eden.

22a PNK Pannakatnag

da Adan ken Eva.

nag ni Adan babaen ti panna-
nganna iti maiparit a ^bbunga,
babaen iti balikas ti Dios; ket iti
daytoy maawatantayo, a gapu
iti pannakatnagna, ^cnayaw-awan
ken naglabsing amin a tao.

23 Ket ita adtoy, kunak kada-
kayo a no koma mabalin a ni
Adan ti ^amangan iti bunga ti
kayo ti biag iti dayta a panawen,
awan koma ti patay, ket awan
koma ti kaipapanan ti balikas,
a mangipakita nga ulbod ti Dios,
agsipud ta kinunana: ^bNo mang-
nganka sigurado a matayka.

24 Ket maawatantayo nga
umay ti ^apatay iti sangkatawan,
wen ti patay nga imbaga ni
Amulek, ti naindagaan nga ipa-
patay; nupay kasta adda pana-
wen a naited iti ^btao nga agba-
bawi; ngarud nagbalin daytoy
a biag a pakatingitingan; pana-
wen a ^cpanagsagana a sumabat
iti Dios; panawen a panagsaga-
na para iti awan patinggana a
kasasaad a naisaomin, nga isu
ti kalpasan ti panagungar dagi-
ti natay.

25 Ita, no saan a gapu iti ^aplano
ti pannakasubbot, a naisaad ma-
nipud iti punganay ti lubong,
awan koma ti ^bpanagungar ti
natay; ngem adda naisaad a
plano ti pannakasubbot, a ma-

ngipatungpal iti nasaon a pa-
nagungar dagiti natay.

26 Ket ita adtoy, no nawaya ko-
ma dagiti immuna a nagannak
kadatayo a napan nangan iti
^akayo ti biag mabalin nga agna-
nayonda koma a naladingit, ta
awan ti gundawayda nga agsa-
gana; ket napaay koma ti ^bpla-
no ti pannakasubbot, ken awan
koma ti bileg ti balikas ti Dios,
ket awan ti nagmaayanna.

27 Ngem adtoy, saan a kasta;
ngem ^anaituding a masapul a
matay ti tao; ket kalpasan ti ipa-
patay, masapul nga aglasatda iti
^bpanangukom, a kas iti nasaon
a sigud a panangukom, nga isu
ti panungpalan.

28 Ket kalpasan a naituding ti
Dios a nasken a maammuan ti
tao dagitoy, adtoy, nakitana a
nasken a maammuan ti tao da-
giti banag nga intudingna ka-
dakuada.

29 Ngarud nangibaon iti ^aang-
hel a makisao kadakuada, a na-
kaigapuan ti pannakakita ti tao
iti dayagna.

30 Ket rinugianda manipud iti
dayta a kanito ti umawag iti
naganna; isu a ^anakisarsarita ti
Dios kadagiti tao, ket impaka-
ammona kadakuada ti ^bplano ti
pannakasubbot, a naisagana ma-

22b Gen. 3:6;
2 Ne. 2:15–19;
Mosiah 3:26.
c Mosiah 16:4–5.

23a Alma 42:2–9.
b Gen. 2:17.

24a P^{NK} Ipatatay,
Naindagaan nga.
b 2 Ne. 2:21;
Moises 5:8–12.

c Alma 34:32–35.

25a P^{NK} Plano ti
Pannakaisalakan.
b 2 Ne. 2:8;
Alma 7:12; 42:23.

26a Gen. 2:9; 1 Ne. 15:36;
Alma 32:40.
b Alma 34:8–16;
42:6–28;
Moises 6:59–62.

27a Job 7:1; Heb. 9:27;
DkK 42:48.

b P^{NK} Panangukom,
ti Maudi a.

29a Moro. 7:25, 31;
DkK 29:42.

30a Moises 5:4–5; 6:51.
b P^{NK} Plano ti
Pannakaisalakan.

nipud idi ‘punganay ti lubong; ket impakaammona daytoy kadakuada babaen ti pammati ken panagbabawi ken ti nasantuan nga ar-aramidda.

31 Gapuna, nangted iti “bilin kadagiti tao, kadakuada nga immuna a naglabsing kadagiti ^bimmuna a bilin maipapan kadagiti banag a naindagaan, ken panagbalin a kasla dios, a ‘ma-kaammo iti nasayaat manipud iti dakes, a naisaad iti bagbagida iti kasasaad nga ^aagaramid, wenna naisaad iti kasasaad nga agaramid babaen ti pagayatan ken pagragsakanda, nga agaramid iti dakes man wenna iti naimbag—

32 Ngarud nangted ti Dios kadakuada iti bilbilin, kalpaskan ti ^apanangipakaammona kadakuada iti plano ti pannakasubbot, a saanda koma nga agaramid iti dakes, ta ti dusa dayta isu ti maikadua nga ^bipapatay, a patay nga awan patinggana kadagiti banag maipapan iti kinalinteg; iti kasta awan koma ti bileg ti plano ti pannakasubbot, gapu ta saan a madadael dagiti aramid ti ‘linteg, babaen ti kangatuan a kinaimbag ti Dios.

33 Ngem inawagan ti Dios dagiti tao, iti nagan ti Anakna, (ta daytoy ti naikeddeng a plano ti pannakasubbot) a kinunana: No

agbabawikayo, ken saanyo a patangkenen dagiti puspusoyo, kaasiankayo, babaen ti Bugbugtong nga Anakko;

34 Ngarud, siasino man nga agbabawi, ket saanna a patangkenen ti pusona, maaddaan iti karbengan iti ^aasi babaen ti Bugbugtong nga Anakko, iti ^bpannakaugas ti basbasolna; ket sumrekto dagitoy iti ‘paginanaak.

35 Ket siasino man a mangpatangkenen iti pusona ket agaramid iti kinadakes, adtoy, ikarik a sipupungtot a saanto a makastrek iti paginanaak.

36 Ket ita, kakabsatko, adtoy kunak kadakayo, a no patangkenenyo dagiti pusoyo saankayonto a makastrek iti paginanaan ti Apo; ngarud, ti kinadakesyo ti mangkarit kenkuana a mangyetnag iti gurana kadakayo a kas iti ^aimmuna a panangkarit, wen, babaen ti balikasna iti maudi a panangkarit a kas met iti immuna, nga agtungpal iti agnanayon a ^bpannakadadadel ti kararuayo; ngarud babaen ti balikasna, agingga iti maudi nga ipapatay, a kas met iti immuna.

37 Ket ita, kakabsatko, tangay ammotayo dagitoy a banag, ken pudnoda, agbabawitayo, ken santayo a patangkenen dagiti pu-

30c Mosiah 18:13;

Alma 13:3, 5, 7–8.

31a PNK Bilin ti

Dios, Dagiti.

^b Gen. 2:16–17;

2 Ne. 2:18–19.

^c Gen. 3:22–23;

Moises 4:11.

^d 2 Ne. 2:16.

PNK Kinawayaya
nga Agpili.

32a Moises 5:4–9.

^b PNK Ipatatay,
Naespirituan nga.

^c Mosiah 15:27;

Alma 34:15–16;

42:15.

34a PNK Kaasi,

Manangngaasi.

^b PNK Pannakaugas
ti Basbasol.

^c PNK Inana.

36a Jacob 1:7–8;

Alma 42:6, 9, 14.

^b PNK Pannakailunod.

sotayo, tapno saantayo a “kari-ten ti Apo a Dios a mangyetenag iti gurana kadayo iti daytoy maikadua a bilinna a naitedna kadayo; ngem sumrektayo iti ^bpaginanaan ti Dios, a naisagana babaen ti balikasna.

KAPITULO 13

Maawagan dagiti lallaki a nangato a saserdote gapu iti aglaplapusanan a pammati ken nasayaat nga ar-aramid—Isuroda dagiti bilin—Babaen ti kinalinteg mapasanto ken makastrekda iti paginanaan ti Apo—Ni Melchizedek ti maysa kadagitoy—Irakrakurak dagiti anghel ti naimbag a damag iti amin a daga—Ibutaktakdanto ti pudno a yaay ni Cristo. Agarup 82 s.c.

KET manen, kakabsatko, iturongko ti imatangyo iti masakbayan iti kanito a pannangted ti Apo a Dios kadagitoy a bilin kadagiti annakna; ket kayatko a laglagipenyoy nga “inordenan ti Apo a Dios dagiti saserdote, a mainugot iti nasantuan nga urnosna, a mainugot iti urnos ti Anakna, a mangisuro kadagitoy a banag kadagiti tao.

2 Ket naordenan dagidiay a saserdote a mainugot iti “urnos ti Anakna, iti ^bwagas a mabalin a maammuan dagiti tao

iti ania man a wagas a mangkita iti masakbayan iti Anakna para iti pannakasubbot.

3 Ket kastoy ti wagas a panna-kaordenda—kas “naawagan ken ^bnaisagana manipud iti “pamuon ti lubong a maibatay iti ^dpasakbay a pannakaammo ti Dios, a pakaammuan iti aglaplapusanan a pammati ken nasayaat nga ar-aramidda; kangrunaanna gapu ta napalugodanda a “mangpili iti naimbag ken dakes; ngarud isuda a napili a nasayaat, ken mangan-annurot iti aglaplapusanan ti bilegna a ^fpammati, ^gnadutokan iti nasantuan a pagrebbengan, wen, dayta naisagana a nasantuan a pagrebbengan, ken maibatay itoy, kas panangisagana itoy a pannakasubbot.

4 Ket kasta ti “pannakadutokda itoy nasantuan a pagrebbengan a pakaammuan iti pammatida, idinto a di inawat dagiti daduma ti Espiritu ti Dios a pakaammuan iti kinatangken ti panagpuspusoda ken kinabulsek ti pampanunotda, idinto a, no saan koma a gapu itoy naikkanda koma iti dakkel a ^bgundaway a kas kadagiti kabsatda.

5 Wenno iti ababa a pannaoy, kangrunaanna “agpapadada iti kasasaad kadagiti kabsatda; kasta ti pannakaisagana daytoy nasantuan a pagrebbengan mani-

37a 1 Ne. 17:30;
Jacob 1:8; Hel. 7:18.
b Alma 13:6-9.
13 1a Abr. 2:9, 11.
2a DkK 107:2-4.
b Alma 13:16.
3a DkK 127:2.
PNK Panagpili;

Pannakatuding.
b DkK 138:55-56.
c Alma 12:25, 30.
PNK Biag Sabkay ti
Yaay Ditoy Daga.
d DkK 38:2.
e PNK Kinawayaya
nga Agpili.

f PNK Pammati.
g PNK Akem,
Tudingan,
Tinudingan ti Dios;
Kinasaserdote.
4a Ether 12:10.
b 1 Ne. 17:32-35.
5a 2 Ne. 26:28.

pud iti pamuon ti lubong iti dayta a di mamatangken iti puspusoda, kas adda ken babaen ti pannakasubbot ti Bugbugtong nga Anak, a naisagana—

6 Ket kasta ti pannakaidutok daytoy nasantuan a pagrebbe-
ngan, ken naordenan iti nangato a kinasaserdote ti nasantuan nga urnos ti Dios, a mangisuro kadagiti bilinna kadagiti annak ti tattao, tapno makastrekda met iti ^apaginanaanna—

7 Daytoy a nangato a kinasaserdote kas mainugot iti urnos ti Anakna, a dayta nga urnos nagtaud iti pamuon ti lubong; wenna iti sabali a panna, dagiti ^aawanan iti punganay nga aldaw wenna ngudo dagiti tawen, kas naisagana manipud iti agnanayon agingga iti agnanayon, a maibatay iti ^bpasakbay a panna-
kaammona iti amin a banag—

8 Ita ^anaordenanda babaen daytoy a wagas—kas nadutokan iti nasantuan a pagrebbe-
ngan, ken naordenan iti nasantuan nga ordinansa, ket inawatda ti nangato a kinasaserdote ti nasantuan nga urnos, a pagrebbe-
ngan, ken ordinansa, ken nangato a kinasaserdote, awanan iti nangrugian ken panungpala—

9 Kasta ti panagbalinda a ^anangato a saserdote iti agnanayon, a mainugot iti urnos ti Anak, ti

Bugbugtong ti Ama, nga awanan iti namunganayan nga aldaw wenna ngudo dagiti tawen, a napno iti ^bparabur, panagpapada, ken kinapudno. Ket kasta daytoy, Amen.

10 Ita, kas nasaokon maipanggep iti nasantuan nga urnos, wenna daytoy ^anangato a kinasaserdote, adu ti naordenan ket nagbalinda a nangato a saserdote ti Dios; ket dayta ti pakaammuan ti aglaplapanan a pammati ken ^bpanagbabawida, ken ti kinalintegda iti Dios, isuda a nangpili iti panagbabawi ken nalinteg nga aramid a saan ketdi a tapno mapukaw;

11 Ngarud natudinganda babaen ti nasantuan nga urnos, ken ^anapasanto, ken dagiti ^bpagan-anayda nalabaan a napapudaw babaen ti dara ti Kordero.

12 Ita, kalpasan ti ^apannapasantoda babaen ti ^bEspiritu Santo, idi napapudawen dagiti pagan-anayda, a ^cnatarnawen ken awanen ti mansana iti sango ti Dios, saanda a makaperreng iti ^dbasol malaksid iti ^egura; ket aduda, aglaplapanan ti kaaduda, a napatarnaw ken simrek iti paginanaan ti Apo a Diosda.

13 Ket ita, kakabsatko, kayatko nga ipakumbabayo ti bagbagiyo iti sango ti Dios, ken mangitugot

6a Alma 12:37; 16:17.
PNK Inana.

7a Heb. 7:3.

^b PNK Dios, Kinadios.

8a DkK 84:33-42.

PNK Kinasaserdote a Melchizedek.

9a PNK Nangato a Saserdote.

^b 2 Ne. 2:6.

PNK Parabur.

10a DkK 84:18-22.

^b PNK Agbabawi, Panagbabawi.

11a Moises 6:59-60.

^b 1 Ne. 12:10;

Alma 5:21-27;

3 Ne. 27:19-20.

12a Rom. 8:1-9.

PNK Pannapasanto.

^b PNK Espiritu Santo.

^c PNK Natarnaw,

Kinatarnaw.

^d Mosiah 5:2;

Alma 19:33.

^e Prov. 8:13;

Alma 37:29.

iti “bunga a kasapulan iti panagbabawi, tapno makastrek kayo met iti paginanaan.

14 Wen, agpakumbabakayo a kas kadagiti tao kadagiti aldaw ni “Melchizedek, a nangato a saserdote met a naitulad iti isu met laeng nga urnos a nasakon, a nangawat met iti nangato a kinasaserdote iti agnanayon.

15 Ket daytoy met laeng a Melchizedek ti nagbayadan ni “Abraham iti ^bapagkapullo; wen, nagbayad met ni ama Abraham iti apagkapullo ti amin a sanikuana.

16 Ita naited dagitoy nga “ordinansa iti kastoy a wagas, tapno iti kasta mabalin a panunoten dagiti tao ti Anak ti Dios, isu a kas ^bkita ti alagadenna, wenno itoy a kas alagadenna, ken daytoy tapno mabalinda a panunoten a pakaugasan dagiti basolda, tapno bareng makastrekda iti paginanaan ti Apo.

17 Ita ari idi daytoy a Melchizedek iti daga a Salem; ket pimigsa dagiti taona iti kinamanagbasol ken iti makarimon nga aramid; wen, nasayyasayyada; natnagda iti amin a kita ti kina dangkes;

18 Ngem gapu ta sinurot ni Melchizedek ti napigsa a pammati, ken inawatna ti saad ti nangato a kinasaserdote a mai-

batay iti “nasantuan nga urnos ti Dios, inkasabana ti panagbabawi kadagiti taona. Ket adtoy, nagbabawida; ket impasdek ni Melchizedek ti kappia iti daga kadagidi aldawna; ngarud naawagan a prinsipe ti kappia, gapu ta isu ti ari ti Salem; ket ngaturay iti babaen ti amana.

19 Ita, “adu ti immun-una kenkuana, kasta met nga adu kalpasanna, ngem ^bawan ti nabilbileg; ngarud, ad-adu ti nadakamat a maipanggep kenkuana.

20 Ita saanen a nasken nga asaasek ti napasamak; mabalin nga umdasen ti nasaok. Adtoy, adda kadakayon dagiti “nasantuan a kasuratan; no ^bbalusingsingenyoy ida agbalinto a pakadadaelanyo.

21 Ket ita napasamak nga idi maibaga ni Alma kadakuada dagitoy a balikas, intag-ayna ti imana kadakuada ket inkalikagumna iti napinget a timek, a kinunana: Ita ti “panawen a panagbabawi, ta asidegen ti aldaw a panangisalakan;

22 Wen, ket ti timek ti Apo, babaen ti “ngiwat dagiti anghel, impakdaarna iti amin a pagilian; wen, impakdaarna, tapno maddaanda iti naimbag a damag a napnuan rag-o; wen, ket indanonna dagitoy a naimbag a damag kadagiti amin a taona,

13a Luc. 3:8.

14a DkK 84:14.

PJS, Gen. 14:25–40.

PNK Melchizedek.

15a PNK Abraham.

^b Gen. 14:18–20;

Mal. 3:8–10.

PNK Apagkapullo,
Panagbayad iti

Apagkapullo.

16a PNK Ordinansa.

^b PNK Simbolismo.

18a PNK Kinasaserdote

a Melchizedek.

19a Hel. 8:18;

DkK 8:6–16;

107:40–55.

^b DkK 107:1–4.

20a PNK Nasantuan
a Kasuratan.

^b 2 Ped. 3:16;

Alma 41:1.

21a PNK Agbabawi,
Panagbabawi.

22a Alma 10:20.

wen, uray pay kadakuada a nasayyasayya iti ganggannaet a rabaw ti daga; gapuna umayda kadatayo.

23 Ket naipakaammoda kadatayo iti “nalawag a wagas, tapno maawatantayo, tapno saantayo nga agbiddut; ket gapu daytoy iti ^bkinamanagallaallatayo iti ganggannaet a daga; ngarud, naipadpadumatayo, ta adda kadatayo dagitoy naimbag a damag a naipakdaar kadatayo iti amin a paset ti bangkagtayo.

24 Ta adtoy, ipakpakdaar dagiti “anghel iti adu itoy a panawen iti dagatayo; ket panggep daytoy ti mangisagana kadagiti puso dagiti annak ti tattao nga umawat iti balikasna iti kanito a yaayna iti gloriana.

25 Ket ita urayentayo laeng a mangngeg ti napintas a damag a maipakdaar kadatayo babaen ti ngiwat dagiti anghel, iti yaayna; ta dumteng ti panawen, saantayo nga “ammo no kasano ti kaasidegna. Idawatko iti Dios a no mabalin iti koma aldawko; ngem bay-antayo a nasapsapa wenna naladladaw, iti dayta agragsakakto.

26 Ket maipakaammonto kadagiti “nalinteg ken nasantuan a tao, babaen ti ngiwat dagiti anghel, iti kanito ti yaayna, a matungpal dagiti balikas dagiti am-

matayo, a maibatay iti dayta nasaudan maipanggep kenkuana, a maibatay iti espiritu ti pamadto nga adda kadakuada.

27 Ket ita, kakabsatko, “tarigagayak iti kaunggan a paset ti pusok, wen, iti napnuan gagar uray pay no nasaem, a dumngegkayo kadagiti balikasko, ket iwagsakyo dagiti basolyo, ken diyo yaleng-aleng ti aldaw a panagbabawiyo;

28 Ngem agpakumbabakayo iti sango ti Apo, ket awaganyo ti nasantuan a naganna, ket “agsalukag ken agkararagkayo a kanayon, tapno saankayo a ^bmasulisog iti nalablaves ngem iti kabaelayo, ket iti kasta iturongnakayo ti Nasantuan nga Espiritu, nga agbalin a napa-kumbaba, “naemma, managpabus-oy, naanus, napnuan iti ayat ken managitured;

29 “Addaan iti pammati iti Apo; addaan iti namnama nga umawatkayo iti agnanayon a biag; addaan iti ^bayat ti Dios a kanayon iti puspusoyo, tapno maitag-aykayo iti maudi nga aldaw ket makastrekakayo iti “pagina-naanna.

30 Ket sapay koma ta itden kadakayo ti Apo ti panagbabawi, tapno saan nga agtupak kadakayo ti pungtotna, tapno saankayo a maparukma ti kawar ti “im-

23a 2 Ne. 25:7–8;

31:3; 32:7;

Jacob 4:13;

Ether 12:39.

^b Jacob 7:26.

24a Alma 10:10;

39:19.

25a 1 Ne. 10:4;

3 Ne. 1:13.

26a Amos 3:7;

Luc. 2:8–11.

27a Mosiah 28:3.

28a PNK Kararag;

Aywanan, Agaywan.

^b 1 Cor. 10:13.

^c PNK Napakumbaba,

Kinapakumbaba;

Anus.

29a Alma 7:24.

^b DkK 20:31; 76:116.

PNK Kaasi.

^c DkK 84:24.

30a PNK Pannakailunod;

Impierno.

pierno, tapno saanyo a sagaba-en ti maikadua nga ^bipapatay.

31 Ket adu pay ti sinao ni Alma kadagiti tao, a saan a naisurat iti daytoy a libro.

KAPITULO 14

Maibalud ken madangran da Alma ken Amulek—Mapuoran iti apuy dagiti manamati ken dagiti nasantuan a kasuratanda—Awaten ti Apo dagitoy a martir iti gloria—Agbirri ken marpuog dagiti pader ti pagbaludan—Maisalakan da Alma ken Amulek, ken mapapatay dagiti nangidadanes kadakuada. Agarup 82–81 s.c.

KET napasamak kalpasan ti panangigibusna iti panagsaona kadagiti tao adu kadakuada ti namati kadagiti balikasna, ket rinugianda ti nagbabawi, ken nagamiris kadagiti ^anasantuan a kasuratan.

2 Ngem ad-adu kadakuada ti nagtarigagay a mangdadael kada Alma ken Amulek; ta kagurada ni Alma, gapu iti ^akinalawag dagiti balikasna ken ni Zeezrom; ken kinunada met a ^bnagulbod kadakuada ni Amulek, ken indanemna ti paglinteganda kasta met a maibusor kadagiti abogado ken ukomda.

3 Ken kinagurada met da Alma ken Amulek; ket gapu ta nalawag a pinaneknekanda ti kina-dangkesda, pinadasda ida a yadayo a sililimed.

4 Ngem napasamak a dida inaramid; ngem innalada ida ken pinungoda ida iti nalagda a tali, ket indatagda ida iti pangulo nga ukom iti daga.

5 Ket napan dagiti tao tapno agsaksida a maisuppiat kadakuada—pinaneknekanda nga indanemda ti paglinteganda, ken dagiti abogadoda ken ukom iti daga, kasta met dagiti amin a tao nga adda iti daga; kasta met a pinaneknekanda nga adda maymaysa laeng a Dios, a nasken nga ibaonna ti Anakna kadagiti tao, ngem dina ida isalakan; ken adu a banag ti impaneknek dagiti tao a maibusor kada Alma ken Amulek. Ita napasamak daytoy iti sango ti pangulo nga ukom iti daga.

6 Ket napasamak a nasdaaw ni Zeezrom kadagiti balikas a naisao; ken ammona met ti maipanggep iti kinabulsek dagiti panunot, a naaramidna kadagiti tao babaen dagiti inuulbod a balikasna; ket nangrugi a ^apinarigat ti ^bpannakaubogna iti basolna ti kararuana; wen, nangrugi a linakub ti saem ti impierno.

7 Ket napasamak a rinugianna ti nagpakaasi kadagiti tao, a kinunana: Adtoy, ^anakabasolak, ket nadalus dagitoy a tao iti sango ti Dios. Ket rinugianna ti nagpakaasi kadakuada manipud iti dayta a kanito; ngem indanemda, a kinunada: Sinerrek-naka kadi metten ti sairo? Ket tinupraanda, ket ^binyadayoda

30b PNK Ipatatay,
Naespirituan nga.
14 1a 2 Ari 22:8–13.
PNK Nasantuan

a Kasuratan.
2a Alma 12:3–7.
b Alma 10:27.
6a Alma 15:5.

b PNK Pakinakem.
7a Alma 11:21–37.
b Alma 15:1.

kadakuada, kasta met dagiti namati kadagiti balikas nga insao da Alma ken Amulek; ket pina-panawda ida, ket nangbilinda iti tattao a nangbato kadakuada.

8 Ket pinagkukuyogda dagiti assawa ken annakda, ket asino man a mamati wenno nasuruan a mamati iti balikas ti Dios kinayatda a maipuruakda iti apuy; kasta met nga intugotda dagiti sinuratda a naglaon kadagiti nasantuan a kasuratan, ken impuruakda met iti apuy, tapno mauram ken madadaelda iti apuy.

9 Ket napasamak nga innalada da Alma ken Amulek, ket impanda ida iti lugar a pakatayan ti martir, tapno saksianda ti pannakadadael dagiti lamuten ti apuy.

10 Ket idi makita ni Amulek ti sinagaba dagiti babbai ken ubbing a lamlamuten ti apuy, nasaktan met; ket kinunana ken ni Alma: Kasano a saksiantayo daytoy nakaal-alingget a buya? Ngarud itag-ayta dagiti imata, ket aramatenta ti “bileg ti Dios nga adda kadata, ket isalakan-ta ida iti apuy.

11 Ngem kinuna ni Alma kenkuana: Impaganetget kaniak ti Espiritu a diak itag-ay ti imak; ta adtoy awaten ida a mismo ti Apo iti ngato, iti “gloria; ket impalubosna nga aramidenda daytoy a banag, wenno aramiden dagiti tao daytoy a banag kadakuada, a maibatay iti kinatangken ti panagpuspusoda, tapno ti

^b panggeddeng nga aramatenna kadakuada iti pungtotna agbalin a maikanada; ket agbalin a saksi a maibusor kadakuada ti ‘dara dagiti ‘awanan babak, wen, ket sipapasnek a sumupiatdanto kadakuada iti maudi nga aldaw.

12 Ita kinuna ni Amulek ken ni Alma: Adtoy, nalabit a puorandata met.

13 Ket kinuna ni Alma: Mapasamak a maibatay iti pagayatan ti Apo. Ngem, adtoy, saan pay a nalpas ti trabahota; ngarud didata puoran.

14 Ita napasamak nga idi naibus dagiti bagi dagiti naipuruak iti apuy, kasta met dagiti nasantuan a kasuratan a naipasurot kadakuada, dimteng ti pangulo nga ukom iti daga ket nagtakder iti sango da Alma ken Amulek, a sipupungo; ket dinangranna ida iti imana iti rupada, ket kinunana kadakuada: Kalpasan ti naimatanganyo, mangasabakayonto kadi pay kadagitoy a tao, tapno maipuruakkayonto iti “dan-aw ti apuy ken asupre?

15 Adtoy, napaneknekanyo nga awan ti bilegyo a mangisalakan kadagiti naipuruak iti apuy; ken saan met nga insalakan ida ti Dios agsipud ta pinatidakayo. Ket dinangran manen ida ti ukom iti rupada, ket sinalud-sodna: Ania ti masaoyo iti bagbagiyo?

16 Ita tungtungpalen daytoy nga ukom ti urnos ken pam-

10a Alma 8:30–31.

11a PNK Gloria.

b Sal. 37:8–13;

Alma 60:13;

DkK 103:3.

PNK Linteg.

c PNK Martir,

Kinamartir.

d Mosiah 17:10.

14a Alma 12:17.

mati ni “Nehor, a nangpapatay ken ni Gideon.

17 Ket napasamak nga awan ti insungbat da Alma ken Amulek kenkuana; ket dinangranna manen ida, ket inyawatna ida iti agrebbeng tapno maipisokda iti pagbaludan.

18 Ket idi naipisokdan iti pagbaludan iti tallo nga aldaw, adu ti immay nga “abogado, ken ukom, ken saserdote, ken maestro, a kas iti pagsapulan ni Nehor; ket immayda iti pagbaludan a kumita kadakuada, ket nagsaludsodanda ida iti maipanggep iti adu a balikas; ngem awan ti insungbatda kadakuada.

19 Ket napasamak a nagtakder ti ukom iti sangoda, ket kinunana: Apay a diyo sungbatan dagiti balikas dagitoy a tao? Diyo kadi ammo nga adda bilegko a mangipuruak kadakayo iti apuy? Ket binilinna ida nga agsao; ngem awan ti insungbatda.

20 Ket napasamak a pimmanawda ket nagsisinada, ngem immayda manen iti kabigatanna; ket dinangran manen ti ukom ti rupada. Ken adu met ti napan, ket dinangranda ida, a kunada: Tumakderkayonto kadi manen ket ukomenyo dagitoy a tao, ken kednganyo ti paglinterganmi? No adda kasta a bileggo apay a diyo “wayawayaan ti bagbagiyo?

21 Ken adu a banag ti imbagada kadakuada, a kemkemkemandanda ida, ken tuptupraanda ida, ken kunkunada: Kasano ti pannakakitami no nailunodkami?

22 Ken adu pay a banag, wen, adu a kita ti kasta a bambanag ti imbagada kadakuada; ket kasta ti pananglaida kadakuada iti adu nga aldaw. Ket ginesdanda ida iti makan tapno mabisinanda, ken danum tapno mawawda; kasta met nga innalada dagiti lupotda tapno aglamulamoda; kasta met a pinungoda ida iti nalagda a tali, ken impupokda ida iti pagbaludan.

23 Ket napasamak kalpasan ti pannakaparigatda iti adu nga aldaw, (ket maika-sangapulo ket-dua nga aldaw idi, iti maika-sangapulo a bulan, iti maika-sangapulo a tawen a panagturay dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi) a napan ti pangulo nga ukom ti daga ti Ammonihah ken adu kadagiti maestro ken abogado iti pagbaludan a yan da Alma ken Amulek a nakapunguanda iti tali.

24 Ket nagtakder ti pangulo nga ukom iti sangoda, ket dinangranna manen ida, ket kinunana kadakuada: No adda kadakayo ti bileg ti Dios wayawayaan ti bagbagiyo kadagitoy a pungo, ket isunto laeng ti panamatimi a dadaelento ti Apo dagitoy a tao a maibatay kadagiti balikasyo.

25 Ket napasamak a napanda amin a nangdangran kadakuada, nga ulit-ulitenda dagiti isu met laeng a balikas aingga ti naudi; ket idi nakapagsaon ti naudi kadakuada simrek ti “bagbagiyo ti Dios kada Alma ken

16a Alma 1:7–15.

18a Alma 10:14; 11:20.

20a Mat. 27:39–43.

25a Alma 8:31.

Amulek, ket bimmangon ken timmakderda kadagiti sakada.

26 Ket inyararaw ni Alma, a kunana: Kasano ti kapaut ti panagituredmi kadagito y a “rigat, O Apo? O Apo, ikkannakami iti pigsa a maibatay iti pammatimi ken ni Cristo, uray pay ti panakaisalakan. Ket pinugsatda ti tali a nangpungo kadakuada; ket idi nakita daytoy dagiti tao, nagtatarayda, iti amakda a dimtengen kadakuada ti pannakadadaelda.

27 Ket napasamak a kasta unay ti amakda a nakadalebanda iti daga, ket dida nasurotan ti akinruar a ridaw ti “pagbaludan; ket nagunggon ti daga iti kasta unay, ket nagrekka a nagudua ti pader ti pagbaludan, tapno marpuogda iti daga; ket ti pangulo nga ukom, ken dagiti abogado, ken dagiti saserdote, ken dagiti maestro, a nangdangran kada Alma ken Amulek, natayda a nagaburan sadiay.

28 Ket rimmuar da Alma ken Amulek iti pagbaludan, ket saanda a nadangran; ta inikkan ida ti Apo iti bileg, a maibatay iti pammatida nga adda ken ni Cristo. Ket awan sipsiparda a rimmuar iti pagbaludan; ket “nakaruk-atda iti pannakapungoda; ket narpuog ti pagbaludan iti daga, ken tunggal kararua nga adda iti uneg dagiti pader sadiay, malaksid kada Alma ken Amulek, napapatay-

da; ket awan sipsiparda a napan iti ciudad.

29 Ita iti pannakangneg dagiti tao iti rippuog sangsangka-maysa ti ummong a nagtataray nga immay kimmita iti gapuna; ket idi nakitada da Alma ken Amulek a rumrummuar iti pagbaludan, ken narpuogen iti daga dagiti pader sadiay, nakarikhada iti nalaus a buteng, ket nagtatarayda a nanglibas kada Alma ken Amulek a kas iti kalding a nangpanaw iti urbonna kadagiti dua a leon; ket kasta ti pananglibasda kada Alma ken Amulek.

KAPITULO 15

Mapan da Alma ken Amulek iti Sidom ket bangonenda ti simbaan—Agasan ni Alma ni Zeezrom, a nagkameng iti Simbaan—Adu ti mabuniagan, ket rumangay ti Simbaan—Mapan da Alma ken Amulek iti Zarahemla. Agarup 81 s.c.

KET napasamak a nabilin da Alma ken Amulek a pumanaw iti dayta a ciudad; ket pimmanawda, ket rimmuarda pay iti daga ti Sidom; ket adtoy, sadiay nasarakanda amin a tao a pimmanaw iti daga ti “Ammonihah, a ^bnapapanaw ken nabato, gapu ta namatida kadagiti bali-kas ni Alma.

2 Ket sinaritada kadakuada ti amin a napasamak kadagiti “as-

26a San. 5:10–11;
Mosiah 17:10–20;
DkK 121:7–8.

27a Ara. 16:26;

Ether 12:13.

28a Jacob 4:6;
3 Ne. 28:19–22.

15 1a Alma 16:2–3, 9, 11.

^b Alma 14:7.
2a Alma 14:8–14.

sawa ken annakda, kasta met ti maipanggep kadakuada, ken ti ^bbileg ti pannakaisalakanda.

3 Kasta met a naidalit ni Zeezrom iti sakit iti Sidon, iti makauram a gurigor, a nakaigapuan ti nakaro a panagtutuok ti panunotna iti pannakalagipna iti “kinadangkesna, ta impagarupna nga awanen da Alma ken Amulek; ket impagarupna a napatayda gapu iti basolna. Ket daytoy nakaro a basol, ken adu pay a basbasolna, ti namutbuteng iti panunotna agingga a nakaro unayen ti saemna, nga awanen ti pannakaisalakanna; ngarud nangrugi nga indalit ti umap-apuy a bara.

4 Ita, idi mangngegna nga adda da Alma ken Amulek iti daga ti Sidom, nangrugi a naaddaan iti pigsa ti pusona; ket nangipatulod a dagus iti pakaammo kadakuada, a tarigagayanna ti panangsarungkarda kenkuana.

5 Ket napasamak a napanda a dagus, a tinungpalda ti pakaammo nga impatulodna kadakuada; ket simrekda iti balay ni Zeezrom; ket nasarakanda iti iddana, masakit, a nakapsut unayen iti umap-apuy a gurigorna; ket nasaem met unayen ti panunotna gapu iti basbasolna; ket intanggayana ti imana idi makitana ida, ket dinawatna nga agasanda.

6 Ket napasamak a kinuna ni Alma kenkuana, nga inawatna ti imana: “Mamatika kadi iti bileg ni Cristo a mangisalkan?

7 Ket simmungbat a kinunana: Wen, patiek amin a balikas nga insuroyo.

8 Ket kinuna ni Alma: No matatika iti pannubbot ni Cristo “maagasanka.

9 Ket kinunana: Mamatiak a maibatay kadagiti balikasmo.

10 Ket kalpasanna immararaw ni Alma iti Apo, a kunana: O Apo a Diosmi, kaasiam koma daytoy a tao, ket “agasam a maibatay iti pammatina ken ni Cristo.

11 Ket idi maisao ni Alma dagitoy a balikas, “inyaddang ni Zeezrom dagiti sakana, ket rinugianna ti nagna; ket napasamak daytoy iti nalaus a sid-daaw dagiti amin a tao; ket nagwaras daytoy a pannakaammo iti intero a daga ti Sidom.

12 Ket binuniagan ni Alma ni Zeezrom iti Apo; ket rinugianna iti dayta a kanito ti nangasaba kadagiti tao.

13 Ket binangon ni Alma ti simbaan iti daga ti Sidom, ken inikkan-pategna dagiti saserdote ken maestro iti daga, ken namuniag iti Apo iti asino man nga agtarigagay a mabuniagan.

14 Ket napasamak nga aduda; ta nagdupudopda manipud iti amin a paset iti aglawlaw ti Sidom, ket nabuniaganda.

15 Ngem kadagiti tao nga adda iti daga ti Ammonihah, nagtali-naedda pay laeng a natangken ti panagpuspusona ken nasukir a tattao; ket saanda nga imbabawi ti basbasolda, impatoda a

2b Alma 14:28.
3a Alma 14:6–7.
6a Mar. 9:23.

8a PNK Agasan,
Panagagas.
10a Mar. 2:1–12.

11a Ara. 3:1–11.

bileg ti sairo ti adda kada Alma ken Amulek; ta maipadada iti pagsapulan ni “Nehor, ket dida namati iti pannakapakawan ti basbasolda.

16 Ket napasamak a da Alma ken Amulek, gapu ta “tinallikudanen ni Amulek ti amin a balitokna, ken pirak, ken amin a banag a napateg kenkuana, nga adda iti daga ti Ammonihah, para iti balikas ti Dios, isu a ^bdi inawat dagiti sigud a gagayyemna kasta met ti ama ken kabsatna;

17 Ngarud, kalpasan ti panangbangon ni Alma iti simbanan iti Sidom, a nakitana ti dakkel a “lapped, wen, a nakitana a nalapdan dagiti tao iti palanguad iti puspusoda, ket nangrugida a ^bnagpakumbaba iti Dios, ket rinugianda nga inurnos ti bagbagida iti santuarioda tapno “agdaydayawda iti Dios iti altar, agtultuloy nga ^dagsipsiput ken agkararag, tapno maisalakanda ken ni Satanas, ken iti “patay, ken iti pannakadadael—

18 Ita kas nasaokon, iti panna-kaimatang ni Alma kadagitoy a banag, ngarud innalana ni Amulek ket immay iti daga ti Zarahemla, ket innalana iti balayna, ket tinulonganna kadagiti pagtutuokanna, ket pinapigsana iti Apo.

19 Ket kasta ti panaggibus ti maika-sangapulo a tawen ti pa-

nagturay dagiti ukom kadagiti Nephi.

KAPITULO 16

Dadaelen dagiti Lamanite dagiti tao iti Ammonihah—Idauluan ni Zoram dagiti Nephite a mangabak kadagiti Lamanite—Ikasaba da Alma ken Amulek ken adu pay a sabsabali ti balikas—Isuroda nga agparangto ni Cristo kadagiti Nephite kalpasan ti panagungarna. Agarup 81–77 s.c.

KET napasamak iti maika-sangapulo-ket-maysa a tawen a panagturay dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi, iti maikalima nga aldaw ti maikadua a bulan, sadiay adda nabuslon a kappia iti daga ti Zarahemla, sadiay awan ti gubgubat wenno panagusupanget iti sumagmamano a tawen, ayingga iti maikalima nga aldaw ti maikadua a bulan iti maika-sangapulo-ket-maysa a tawen, adda ikkis ti gubat a nangngeg iti intero a daga.

2 Ta adtoy, simrek ti buyot dagiti Lamanite iti bakrang ti langalang, iti nagbedngan ti daga, uray pay iti siudad ti “Ammonihah, ket rinugianda ti nagpatay iti tattao ken dinadaelda ti siudad.

3 Ket ita napasamak, sakbay a nakaurnong dagiti Nephite iti umdas a buyot a mangpapanaw kadakuada iti daga, “nadadael-

15a Alma 1:2–15.

16a Luc. 14:33;
Alma 10:4.

b PNK Idadanes,
Panangidadanes.

17a Alma 16:21.

b PNK Napakumbaba,
Kinapakumbaba.

c PNK Agdaydayaw.

d PNK Kararag;

Aywanan, Agaywan.

e PNK Ipatay,
Naespirituan nga.

16 2a Alma 15:1, 15–16.

3a Alma 9:18.

dan dagiti tao nga adda iti siudad ti Ammonihah, kasta met ti sumagmamano iti aglawlaw ti nagbedngan ti Noe, ken nabalud ti dadduma iti langalang.

4 Ita napasamak a tinarigagayan dagiti Nephite a maala dagiti naipanaw a nabalud iti langalang.

5 Ngarud, isu a natudingan a pangulo a kapitan dagiti buyot dagiti Nephite, (ket Zoram ti naganna, ket addaan iti dua nga annak, da Lehi ken Aha)—ita ni Zoram ken dagiti dua nga annakna, iti pannakaammona a nangato a saserdote ni Alma ti simbaan, ken iti pannakangnegna nga adda kenkuana ti espiritu ti pammadto, ngarud napanda kenkuana ket tinarigagayanda a maammuan kenkuana no kayat ti Apo a mapanda iti langalang a mangsapul kadagiti kabsatda, nga imbalud dagiti Lamanite.

6 Ket napasamak a “dinamag ni Alma iti Apo ti maipanggep itoy a banag. Ket nagsubli ni Alma a nangibaga kadakuada: Adtoy, ballasiwen dagiti Lamanite ti karayan Sidon iti abagatan a langalang, iti adayo ti nagbedngan ti daga ti Manti. Ket adtoy sadiay sabtenyonto ida, iti daya ti karayan Sidon, ket sadiay yawatto ti Apo kadakayo dagiti kabsaty a binalud dagiti Lamanite.

7 Ket napasamak a binallasida Zoram ken dagiti annakna ti karayan Sidon, a kaduada da-

giti buyotda, ket nagnada nga immadayo iti nagbedngan ti Manti iti abagatan ti langalang, nga adda iti dayaen ti karayan Sidon.

8 Ket immasidegda kadagiti buyot dagiti Lamanite, ket nasayyasaya dagiti Lamanite ken naiturongda iti langalang; ket innalada dagiti kabsatda a binalud dagiti Lamanite, ket awan ti uray no maysa a kararua a napukaw kadakuada a nabalud. Ket innala ida dagiti kabsatda a mangtagikua iti dagdagada.

9 Ket kasta ti panaggibus ti maika-sangapulo-ket-maysa a tawen dagiti ukom, ta napanaw dagiti Lamanite iti daga, ken “nadadael dagiti tao ni Ammonihah; wen, ^bnadadael ti tunggal nabiag a kararua dagiti Ammonihahite, kasta met ti dakkal a siudada, a kinunada a di madadael ti Dios, gapu iti kadakkalna.

10 Ngem adtoy, napanawan a naliday iti “maysa nga aldaw; ket rinangrangkay dagiti aso ken atap nga ayup ti langalang dagiti bangkay.

11 Nupay kasta, naurnong dagiti bangkay kalpasan ti adu nga aldaw iti rabaw ti daga, ket nagaburanda iti naingpis a gabur. Ket ita agadiwara ti angot sadiay ket saan a makapan dagiti tao a mangtagikua iti daga ti Ammonihah iti adu a tawen. Ket naawagan iti Kinaliday ni Nehor; ta agpapadada iti pag-sapulan ken ni “Nehor, a napa-

6a Alma 43:23–24.

9a Alma 8:16; 9:18–24;

Morm. 6:15–22.

b Alma 25:1–2.

10a Alma 9:4.

11a Alma 1:15; 24:28–30.

patay; ket nagtalinaed a naliday ti dagdagada.

12 Ket saanen nga immay pay dagiti Lamanite a manggubat kadagiti Nephite agingga iti mai-ka-sangapuloket-uppat a tawen ti panagturay dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi. Ket kasta ti nagtultuloy a kappia iti tallo a tawen dagiti tao ni Nephi iti amin a daga.

13 Ket napan inkasaba da Alma ken Amulek ti panagbawaw kadagiti tao kadagiti "temploda, ken kadagiti santuarioda, kasta met kadagiti ^bsinagogada, a nabangon iti ayo dagiti Hudio.

14 Ket kas iti kaadu dagiti dumngeg kadagiti balikasda, kadakuada ti nakaibingayan ti balikas ti Dios, nga awan ti "naidumduma a tao, a nagtultuloy.

15 Ket kasta ti ipapan da Alma ken Amulek, kasta met ti adu pay a napili iti trabaho, a mangikasaba iti balikas iti amin a daga. Ket nagbalin a gagangay ti pannakabangon ti simbaan iti amin a daga, iti amin a paset iti aglawlaw, kadagiti amin a tao a Nephite.

16 Ket ^aawan ti naidaddaduma kadakuada; imbukbok ti Apo ti Espirituna iti amin a rabaw ti daga a mangisagana iti pampunot dagiti annak ti tattao, wenno mangisagana iti ^bpuspusoda a mangawat iti balikas a

nasken a maisuro kadakuada iti kanito a yaayna—

17 Tapno dida agsukir iti balikas, tapno saanda nga agbalin a di mamati, ket agturongda iti pakadadaelan, ngem umawatda ketdi iti balikas a sirarag-o, ket kas iti ^asanga maisilpoda iti pudno a ^blanut, tapno makastrekda iti ^cpaginanaan ti Apo a Diosda.

18 Ita nangasaba dagiti "saserdote a napan kadagiti tao iti maibusor iti kinaulbod, ken ^bpanangallilaw, ken ^cinnapal, ken rinniri, ken ginnura, ken panangidanem, ken panagtakaw, panagagaw, panagsamsam, panagpapatay, pannakiabig, ken amin a kita ti panaggagartem, inrakurakda a saan koma a kastoy dagitoy a banag—

19 Iti panangngedngedda kadagiti banag a rumbeng nga asidegen a dumteng; wen, nangedngedan ti ^ayaay ti Anak ti Dios, ti panagitured ken ipapatayna, kasta met ti panagungar dagiti natay.

20 Ket adu kadagiti tao ti nagdamag iti maipanggep iti lugar a sangpetan ti Anak ti Dios; ket naisuro kadakuada nga ^aagparangto kadakuada ^bkalpasan ti panagungarna; ket daytoy nangngengan dagiti tao a napnuan iti rag-o ken ragsak.

13a 2 Ne. 5:16.

b Alma 21:4-6, 20.

14a Alma 1:30.

16a Mosiah 18:19-29;
4 Ne. 1:3.

b PNK Napakumbaba
a Pusod.

17a Jacob 5:24.

b PNK Bangkag ti Apo.

c Alma 12:37;
13:10-13.

18a Alma 15:13.

b PNK Allilaw,
Allilawen,
Panangallilaw.

c PNK Apal.

19a PNK Jesucristo—
Padpadto

maipanggep iti
pannakaipasngay
ken ipapatay
ni Jesucristo.

20a 2 Ne. 26:9;
3 Ne. 11:7-14.

b 1 Ne. 12:4-6.

21 Ket ita kalpaskan ti panna-kabangon ti simbaan iti intero a daga—kalpaskan ti “panagbal-ligida a maibusor iti sairo, ken naikasaban ti balikas ti Dios iti amin a kinatarnawna iti intero a daga, ken ibukbukbok ti Apo ti bendisionna kadagiti tao—kasta ti panaggibus ti maika-sangapulo-ket-uppat a tawen ti panagturay dagiti ukom kada-giti tao ni Nephi.

Ti pakaammo dagiti annak ni Mosiah, a di nangawat kadagiti kalinteganda iti pagarian para iti balikas ti Dios, ket napanda iti daga ti Nephi a mangkasaba kadagiti Lamanite; ti panagitu-red ken pannakaisalakanda—maibatay iti sinurat ni Alma.

*Sakupenna ti kapitulo
17 agingga iti 27.*

KAPITULO 17

Addaan iti espiritu ti pammadto ken paltiing dagiti annak ni Mosiah—Mapanda iti sumagmama-no a turongda a mangipakdaar iti balikas kadagiti Lamanite—Ma-pan ni Ammon iti daga ti Ismael ket agbalin a katulongan ni Ari Lamoni—Isalakan ni Ammon da-giti arban ti ari ken patayenna dagiti kabusorna iti danum ti Se-bus. Dagiti bersikulo 1–3, agarup 77 s.c.; bersikulo 4, agarup 91–77

s.c.; ken dagiti bersikulo 5–39, agarup 91 s.c.

KET ita napasamak a bayat ti panagbiahe ni Alma manipud iti daga ti Gideon nga agpaa-bagatan, nga umadayo iti daga ti Manti, adtoy, iti siddawna, “nasabatna dagiti ^bannak ni Mo-siah nga agbiahe nga agturong iti daga ti Zarahemla.

2 Ita kadua dagitoy annak ni Mosiah ni Alma idi nagparang ti anghel kenkuana iti “umuna a gundaway; ngarud nalaus ti ragsak ni Alma a nakakita ka-dagiti kabsatna; ket nainayon pay iti rag-ona, kakabsatna pay la ida iti Apo; wen, ket ad-dadan a pimmigsada iti panna-kaammo iti kinapudno; ta tat-taoda nga addaan iti umno a pannakaawat ken ^binamirisa a sireregta dagiti nasantuan a kasuratan, tapno maammuan-da ti balikas ti Dios.

3 Ngem saan la a daytoy; ad-adun ti panagkararagda iti bag-bagida, ken “panagayuno; nga-rud adda kadakuada ti espiritu ti pammadto, ken ti espiritu ti paltiing, ket no ^bmangisuroda, mangisuroda nga addaan iti bi-leg ken turay ti Dios.

4 Ket insursurodan ti balikas ti Dios iti uneg ti sangapulo-ket-uppat a tawen kadagiti La-manite, a dakkal ti “balligida a ^bnangidanon kadagiti adu iti pannakaammo iti kinapudno;

21a Alma 15:17.

17 1a Alma 27:16.

b Mosiah 27:34.

2a Mosiah 27:11–17.

b PNK Nasantuan
a Kasuratan.

3a PNK Ayuno,
Panagayuno;
Kararag.

b PNK Mangisuro,
Mannursuro—
Panangisuro nga

adda ti Espiritu.

4a Alma 29:14.

b PNK Aramid ti
Misionario.

wen, babaen ti bileg dagiti bali- kasda adu ti nayasidag iti altar ti Dios, tapno awaganda ti naganna ken ‘mangipudno iti basbasolda kenkuana.

5 Ita dagitoy ti pasamak a nangsogda iti panagbiaheda, ta adu ti rigrigatda; nagituredda iti adu, nga agpadpada iti bagi ken iti panunot, kas iti bisin, waw ken bannog, kasta met ti adu a “panagtrabaho ti espiritu.

6 Ita dagitoy ti biaheda: “Pina- nawanda ti amada, ni Mosiah, iti umuna a tawen dagiti ukom; gapu ta ^bdida inawat ti pagarian a tinarigagayan ti amada nga italek kadakuada, kasta met a daytoy ti pampanunoten da- giti tao;

7 Nupay kasta pimmanawda iti daga ti Zarahemla, ket innalada dagiti espadada, ken dagiti gayangda, ken dagiti baida, ken dagiti panada, ken dagiti palsi- itda; ket inaramidda daytoy tapno mataraonanda ti bagba- gida iti kaaddada iti langalang.

8 Ket kasta ti ipapanawda a napan iti langalang a kaduada ti bilang a pinilida, a mapan iti daga ti Nephi, a mangikasaba iti balikas ti Dios kadagiti La- manite.

9 Ket napasamak a nagbiaheda iti adu nga aldaw iti langalang, ket namin-aduda a nagayuno ken “nagkararag tapno itden ti Apo kadakuada ti paset ti Espi-

rituna, ket agtaeng kadakuada, tapno agbalinda a ^bramit dagiti ima ti Dios a mangipaay, no mabalin, kadagiti kabsatda, da- giti Lamanite, ti pannakaammo iti kinapudno, iti pannakaammo iti nakaibatayan dagiti ‘kanna- widan dagiti ammada, a saan nga umisu.

10 Ket napasamak a “sinarung- karan ida ti Apo iti ^bEspirituna, ket kinunana kadakuada: ‘Ag- liwliwakayo. Ket naliwliwada.

11 Ket imbaga pay ti Apo ka- dakuada: Mapankayo kadagiti Lamanite, dagiti kabsatyo, ket imulayo ti balikasko; ngem nas- ken a “naanuskayo iti naunday a panagitured ken rigrigat, tapno makaipakitakayo kadakuada iti nasayaat a pagwadan nga adda kaniak, ket aramidenkayo a ra- mit ti imak iti pannakaisalakan ti adu a kararua.

12 Ket napasamak a ti puspuso dagiti annak ni Mosiah, kasta met dagiti kaduada, rimmegta- da a napan kadagiti Lamanite a nangirakurak kadakuada iti balikas ti Dios.

13 Ket napasamak idi nakada- nonda iti nagbedngan ti daga dagiti Lamanite, a “nagsisinada ket aggigidiat ti napananda, a nagtalekda iti Apo nga agkiki- tadanto manen iti paggibusan ti ^bpanagapitda; ta impapanda a napateg ti trabaho a sangsa- nguenda.

4c PNK Kumpisar,
Panagkumpisar.

5a Alma 8:10.

6a Mosiah 28:1, 5–9.

b Mosiah 29:3.

9a Alma 25:17.

PNK Kararag.

b Mosiah 23:10;

Alma 26:3.

c Alma 3:10–12.

10a DKK 5:16.

b PNK Espiritu Santo.

c Alma 26:27.

11a Alma 20:29.

PNK Anus.

13a Alma 21:1.

b Mat. 9:37.

14 Ket talaga a napateg, ta sinangoda nga inkasaba ti balikas ti Dios kadagiti “atap ken nasukir ken nakaam-amak a tattao; tattao a maay-ayatan nga agpapatay kadagiti Nephite, ken mangtakaw ken mangsamsam kadakuada; ket naiturong ti puspusoda iti kinabaknang, wenna iti balitok ken pirak, ken napapateg a bato; ngem kayatda nga alaan dagitoy a banag babaen ti panagpapatay ken panagsamsamda, tapno saanda a pagrigatan ida kadagiti imada.

15 Kasta ti kinasadutda a tattao, adu kadakuada ti agday-dayaw kadagiti didiosen, ket naitinnag kadakuada ti “lunod ti Dios gapu iti ^bkannawidan dagiti ammada; iti laksid dagiti kari ti Apo a naited kadakuada no la ketdi agbabawida.

16 Ngarud, daytoy ti “gapu nga insayangkat dagiti annak ni Mosiah ti trabaho, ta bareng no mapagbabawida ida; ta bareng no maaramidda ida a mamati iti plano ti pannakasubbot.

17 Ngarud nagsisinada, ket napanda kadakuada, agmaymaysa ti tunggal maysa, a maibatay iti balikas ken bileg ti Dios a naited kenkuana.

18 Ita gapu ta ni Ammon ti panguloda, wenna isu ti nangiturong kadakuada, ken immaydayo kadakuada, kalpasan ti “panangbendisionna kadakuada a maibatay iti sumagmamano a nagsardenganda, a nai-

binglaynan ti balikas ti Dios kadakuada, wenna naiturongnan ida sakbay ti ipapanawna; ket kasta ti panagbiaheda iti intero a daga.

19 Ket napan ni Ammon iti daga ti Ismael, ti daga a nakaipangnaganan dagiti annak ni “Ismael, a nagbalin met a Lamanite.

20 Ket iti iseserrek ni Ammon iti daga ti Ismael, innala dagiti Lamanite ket pinungoda, kas nakairuamanda a mangpungo ti amin a Nephite a matnag kadagiti imada, ket indatagda iti ari; ket kasta ti pannakaibatina iti pagayatan ti ari a mangpatay kenkuana, wenna agtalina-
edda a balud, wenna ipupokda ida iti pagbaludan, wenna pagtalawenda ida iti daga, a maibatay iti pagayatan ken pakaragsakanna.

21 Ket kasta ti pannakaidatag ni Ammon iti ari nga adda iti daga ti Ismael; ket Lamoni ti naganna; ket kapupuon ni Ismael.

22 Ket dinamag ti ari ken ni Ammon no tarigagayanna ti agnaed iti daga a kaduana dagiti Lamanite, wenna kadagiti taona.

23 Ket kinuna ni Ammon kenkuana: Wen, kayatko ti maki-pagtaeng kadagitoy a tao iti sumagmamano a panawen; wen, ket mabalin nga agingga a matayak.

24 Ket napasamak a naragsakan ni ari Lamoni ken ni Ammon, ket pinawarwarna dagiti

14a Mosiah 10:12.

15a Alma 3:6–19;

3 Ne. 2:15–16.

b Alma 9:16–24; 18:5.

16a Mosiah 28:1–3.

18a PNK Bendision,

Nabendisionan,

Pammendision.

19a 1 Ne. 7:4–6.

pungona; ket kinayatna nga alanen ni Ammon ti maysa kadagiti babbalasangna nga agbalin nga asawana.

25 Ngem kinuna ni Ammon kenkuana: Saan, ngem agbalinak a katulongan. Ngarud nagbalin ni Ammon a katulongan ni ari Lamoni. Ket napasamak a natudingan a kaduana dagiti dadduma a katulongan a mangkita kadagiti arban ni Lamoni, a maibatay iti kaugalian dagiti Lamanite.

26 Ket kalpasan ti tallo nga aldaw a panagpaayna iti ari, a pannakaikuyogna kadagiti Lamanite a katulongan a mangyabog kadagiti arbanda iti yan ti danum, a managan iti danum ti Sebus, ken yabog amin dagiti Lamanite dagiti arbanda sadiay, tapno makaalada iti danum —

27 Ngarud, iti panangyabog da Ammon ken dagiti katulongan ti ari kadagiti arbanda iti yan ti danum, adtoy, sumagmamano a Lamanite, nga addadan kadagiti pastorda iti danum, ti timmakder ken nangwarawara kadagiti arban da Ammon ken dagiti katulongan ti ari, ket nawarawarada a ti la adda a nagturturonganda.

28 Ita nagtanabutob dagiti katulongan ti ari, a kinunada: Papatayennatayo ita ti ari, kas kadagiti kabsattayo gapu ta nawarawara dagiti arbanda iti kinadangkess dagitoy a tao. Ket nagsangitda iti kasta unay, a kunada: Adtoy, nawarawaran dagiti arbantayo.

29 Nagsangitda ita gapu iti

butengda a mapapatay. Ita iti pannakakita ni Ammon itoy dimmakkel ti pusona iti rag-o; ta, kinunana, ipakitak ti bilegko kadagitoy kaduak a katulongan, wenna ti bileg nga adda kaniak, iti panangisublik kadagitoy arban iti ari, tapno magun-odko ti puspuso dagitoy kaduak a katulongan, tapno magutugotko ida a mamati kadagiti balikasko.

30 Ket ita, dagitoy ti pampapunoten ni Ammon, idi makitana ti rigrigat dagiti imbilangna a kakabsatna.

31 Ket napasamak a pinatpatiray-okanna ida kadagiti balikasna, a kinunana: Kakabsatko, ag-ragsakkayo ket intayo sapulen dagiti arban, ket ummongentayo ida ken isublityo ida iti yan ti danum; ket iti kasta mataginayontayo dagiti arban iti ari ket saannatayo a papatayen.

32 Ket napasamak a napanda sinapul dagiti arban, ket sinurotda ni Ammon, ket nalaus ti panagdardarada ket sinurotda dagiti arban ti ari, ket inum-mongda manen ida iti yan ti danum.

33 Ket nagsagana manen dagidiay a tao a mangwarawara kadagiti arbanda; ngem kinuna ni Ammon kadagiti kabsatna: Alikubkobenyoy dagiti arban tapno saanda a makaadayo; ket mapanko kasarita dagitoy a tao a nangwarawara kadagiti arbantayo.

34 Ngarud, inaramidda ti imbilin kadakuada ni Ammon, ket napan ken nagsagana a makirupir kadagiti nakasagana iti

yan ti dandanum ti Sebus; ket saan a bassit ti bilangda.

35 Ngarud dida nagbuteng ken ni Ammon, ta impapanda a kabaena a patayen ti maysa kadagiti kaduada a maibatay iti pagragsakanda, ta dida ammo nga inkari ti Apo ken ni Mosiah nga ^aisalakanna dagiti annakna kadagiti imada; ken awan a pulos ti ammoda maipanggep iti Apo; ngarud maayatanda a mangdadael kadagiti kabsatda; ket daytoy a gapu ti namkuatanda a mangwarawara kadagiti arban ti ari.

36 Ngem nakasaganan ni ^aAmmon ket rinugianna a pinalsiitan ida; wen, babaen ti naisangsangayan a pigsana pinalsiitanna ida; ket napapatayna ti ^bsumagmamano kadakuada iti baet ti siddaawda iti pigsana; nupay kasta nagpungtotda gapu iti pannakapapatay dagiti kabsatda, ket inkeddengda a nasken a maparmekda; ngarud, iti pannakakitada a ^cdida matiruan kadagiti batoda, nangalada iti pagpang-or a pangpatayda kenkuana.

37 Ngem adtoy, tunggal tao a mangitag-ay iti pang-or a pangdangran ken ni Ammon, dangranna dagiti takiagda babaen ti espadana; ta nabaenanna dagiti layatda babaen ti panangdangranna kadagiti takiagda babaen ti iking ti espadana, isu a nangrugi a nasdaawda; ket rinugianda ti nanglibas kenkuana; wen, ket saan a bassit ti bi-

langda; ket napagtarayna ida gapu iti pigsana ti takiagna.

38 Ita innem kadakuada ti natuang a napalsiitan, ngem awan kadakuada ti pinatayna malaksid ti dadauloda a nangusaran-na iti espadana; ket dinangranna dagiti takiagda a kas iti kaadu ti nailayat kenkuana, ket saan a bassit ti bilangda.

39 Ket idi napaadayonan ida, nagsubli ket pinainumda dagiti pangenda sada insubli ida iti pagpastoran ti ari, sada napan iti ari, nga impakitada dagiti takiag a pinungsay ti espada ni Ammon, dagiti nagpanggep a mangpatay kenkuana; ket naidatagda iti ari a kas pammaneknek kadagiti banag a naaramidda.

KAPITULO 18

Ipapan ni ari Lamoni a Naindakan nga Espiritu ni Ammon—Isuro ni Ammon iti ari ti Pannakaparsua, ti pannakipulapol ti Dios kadagiti tao, ken ti pannakasubbog a dumteng babaen ni Cristo—Mamati ni Lamoni ket matuang iti daga a kasla natay. Agarup 90 s.c.

KET napasamak nga imbilin ni ari Lamoni a tumakder dagiti katulonganna ket paneknekan-da ti amin a banag a naimatanginganda maipanggep iti napasamak.

2 Ket idi mapaneknekan-da amin dagiti banag a naimatanginganda, ket naammuanna ti

35a Mosiah 28:7;
Alma 19:22–23.

36a Ether 12:15.
b Alma 18:16.

c Alma 18:3.

kinapudno ni Ammon iti pan-nakataginayon dagiti arbanna, kasta met ti naisangayan a pigsana iti pannakisupangetna kadagiti nagpanggep a mangpatay kenkuana, nalaus ti sid-daawna, ket kinunana: Pudno unay, nalablaves pay daytoy ngem iti tao. Adtoy, saan kadi a daytoy ti Naindaklan nga Espiritu a mangyeg iti nakaro a pannusa kadagitoy a tao, gapu iti nadawel a pammapatayda?

3 Ket insungbatda iti ari, a kinunada: Isu man ti Naindaklan nga Espiritu wenno tao, dimi ammo; ngem daytoy ti ammomi unay, a “saan a kabaelan a patayen dagiti kabusor ti ari; wenno mawarawarada dagiti arban ti ari iti pannakaikuyogna kadakami, gapu iti kabaelan ken naisangayan a pigsana; ngarud, ammomi a gayyem ti ari. Ket ita, O ari, dimi pasien nga adda kasta a naindaklan a pigsa ti tao, ta ammomi a saan a mapapatay.

4 Ket ita, idi mangngegan ti ari dagitoy a balikas, kinunana kadakuada: Ita ammok nga isu ti Naindaklan nga Espiritu; ket bimmaba ita itoy a kanito a mangtaginayon iti biagyo, tapno saankayo a “patayen a kas iti inaramidko kadagiti kabsatyo. Ita daytoy ti Naindaklan nga Espiritu a naagapad dagiti amatayo.

5 Ita daytoy ti kannawidan ni Lamoni, nga inawatna manipud iti amana, nga adda “Naindaklan nga Espiritu. Iti laksidna

mamatida iti Naindaklan nga Espiritu, impagarupda nga umno ti ania man nga aramidenda; nupay kasta, nangrugi a nagbuteng ni Lamoni iti napalalo, iti butengna iti pannakaaramid iti maikaniwas iti panangpapatayna kadagiti katulonganna;

6 Ta adu kadakuada ti pinapatayna gapu ta winarawara dagiti kabsatda dagiti arbanda iti yan ti danum; ket iti kasta, napapatayda gapu ta binaybay-anda a mawarawara dagiti arbanda.

7 Ita ugali dagitoy a Lamanite ti agtakder iti yan ti dandanum ti Sebus a mangwarawara kadagiti arban dagiti tao, tapno sadiay adu ti maabogda nga umadayo tapno mawarawarada iti bukodda a daga, ta dayta ti ugali a mangsamsam kadakuada.

8 Ket napasamak a nagsaludsodan ni ari Lamoni dagiti katulonganna, a kinunana: Sadino ti yan daytoy a tao nga addaan iti naindaklan a pigsa?

9 Ket kinunada kenkuana: Adtoy, pakpakanenna dagiti kabalioyo. Ita binilin ti ari dagiti katulonganna, sakbay ti kanito a pannakapainum dagiti arbanda, nga isaganada dagiti kabalio ken karuahena, ket itulodda iti daga ti Nephi; ta adda dakkel a piesta a naituding iti daga ti Nephi, babaen ti ama ni Lamoni, nga ari iti intero a daga.

10 Ita idi nangngeg ni ari Lamoni nga isagsagana ni Ammon dagiti kabalio ken karuahena

ad-addan ti siddaawna, gapu iti kinapudno ni Ammon, a kinunana: Pudno unay awan ti asino man a katulongan kadagiti katulongak a napudpudno ngem daytoy a tao; ta malagipna amin a bilinko nga ipatungpal.

11 Ita pudno unay nga ammok a daytoy ti Naindaklan nga Espiritu, ket kayatko nga umay kaniak, ngem diak maaramid.

12 Ket napasamak nga idi naisaganan ni Ammon dagiti kabalio ken dagiti karuahe a para iti ari ken dagiti katulonganna, napan iti ari, ket nakitana a nagbaliw ti langa ti ari; ngarud agsubli koman.

13 Ket maysa kadagiti katulongan ti ari ti nagkuna kenkuana, Rabboni, a, kas maibuksilan, nabileg ken naindaklan nga ari, iti panangibilangda iti arida a nabileg; ket kastoy ti kinunana kenkuana: Rabboni, tarigagayan ti ari nga agbatika.

14 Ngarud sinango ni Ammon ti ari, ket kinunana kenkuana: Ania kadi ti mabalinko nga aramiden a maipaay kenka, O ari? Ket sinungbatan ti ari kalpasan ti maysa nga oras, a maibatay iti orasda, ta dina ammo no ania ti ibagana kenkuana.

15 Ket napasamak a kinunamanen ni Ammon kenkuana: Ania ti kayatmo nga aramidek? Ngem saan a sinungbatan ti ari.

16 Ket napasamak a ni Ammon, gapu ta napno iti Espiritu ti Dios, ngarud binukelna ti “panunot ti ari. Ket kinunana

kenkuana: Gapu kadi iti panakangngegmo a sinalaknibak dagiti katulongan ken dagiti arbanmo, ken pinatayko ti pito kadagiti kabsatda babaen ti palsiit ken espada, ken impungsayko ti taktakiag dagiti dadduma, tapno masalaknibak dagiti arbanmo ken dagiti katulongam; adtoy, daytoy kadi ti pakaigapuan ti pagsidsiddaawam?

17 Kunak kenka, ania daydiay, a kasta unay laengen ti siddaawmo? Adtoy, taoak, ken katulongannak; ngarud, ania man a nasayaat a tarigagayam, isu ti aramidek.

18 Ita idi mangngegan ti ari dagitoy a balikas, nasdaaw manen, ta napaneknekanna nga “ammo ni Ammon ti pampanunotenna; ngem iti laksid daytoy, inungap ni ari Lamoni ti ngiwatna, ket kinunana kenkuana: Asinoka? Sika kadi ti Naindaklan nga Espiritu, a ^bmakaammo iti amin a banag?

19 Simmungbat ni Ammon ket kinunana kenkuana: Saan a siak.

20 Ket kinuna ti ari: Kasano ti pannakaammom iti pampanunoten ti pusok? Agsaoka koma iti nalawag, ket ibagam kaniak ti maipanggep kadagitoy a banag; kasta met nga ibagam kaniak no ania a bileg ti inaramatmo iti panangpungsay ken panangdangranmo kadagiti takiag dagiti kabsatko a nangwarawara kadagiti arbanko—

21 Ket ita, no ibagam kaniak ti maipanggep kadagitoy a banag,

16a Alma 12:3.

18a PNK Panagrikna,

Sagut ti.

b PNK Dios, Kinadlios.

itedko kenka ti ania man a kalikagumam; ket no kasapulan, salaknibanka kadagiti buyotko; ngem ammok a napigpigsaka ngem kadakuada amin; nupay kasta, itedko amin a kalikagumam kaniak.

22 Ita gapu ta masirib ni Ammon, ngem saan ketdi a makadangran, kinunana ken ni Lamoni: Denggem kadi dagiti balikasko, no ibagak kenka ti bileg nga inaramatko kadagitoy a banag? Ket daytoy ti kalikagumak kenka.

23 Ket insungbat ti ari, a kinunana: Wen, patiek amin a balikasko. Ket dayta a sikap ti nakatiliwana.

24 Ket rinugian ni Ammon ti nagsao kenkuana a “sibatad, ket kinunana kenkuana: Mamatika kadi nga adda Dios?

25 Ket insungbatna, a kinunana kenkuana: Diak ammo ti kayat a sawen dayta.

26 Kalpasanna kinuna ni Ammon: Mamatika kadi nga adda Naindaklan nga Espiritu?

27 Ket kinunana, Wen.

28 Ket kinuna ni Ammon: Daytoy ti Dios. Ket kinuna manen ni Ammon kenkuana: Mamatika kadi a daytoy Naindaklan nga Espiritu, nga isu ti Dios, pinarsuana ti amin a banag nga adda iti langit ken iti daga?

29 Ket kinunana: Wen, patiek a pinarsuana ti amin a banag nga

adda iti daga; ngem diak ammo ti langit.

30 Ket kinuna ni Ammon kenkuana: Ti langit ti lugar a pagnaedan ti Dios ken amin dagiti nasantuan nga anghelna.

31 Ket kinuna ni ari Lamoni: Iti kadi ngato ti daga?

32 Ket kinuna ni Ammon: Wen, ket kitkitaenna iti baba dagiti amin nga annak ti tattao; ket ammona amin a “pampanunoten ken gagem ti puso; ta narparsuada amin manipud iti punganay babaen ti imana.

33 Ket kinuna ni ari Lamoni: Patiek amin dagitoy banag nga imbagam. Imbaonnaka kadi ti Dios?

34 Kinuna ni Ammon kenkuana: Taoak; ket naparsua ti “tao idi punganay a kalanglanga ti Dios, ket natudinganak babaen ti Nasantuan nga Espirituna a ^bmangisuro kadagitoy a banag kadagitoy a tao, tapno maiturongda iti pannakaammo iti dayta nalinteg ken pudno;

35 Ket agnaed kaniak ti paset dayta nga “Espiritu, a nangted kaniak iti ^bpannakaammo, kasta met ti bileg a maibatay iti pammati ken tarigagayko nga adda iti Dios.

36 Ita idi maisao ni Ammon dagitoy a balikas, inrugina iti pannakaparsua ti lubong, kasta met ti pannakaparsua ni Adan, ket imbagana kenkuana amin a banag a maipanggep iti panna-

24a Alma 38:12.

32a Amos 4:13;

3 Ne. 28:6; D&K 6:16.

34a Mosiah 7:27;

Ether 3:13–16.

^b PNK Mangisuro,
Mannursuro—

Panangisuro nga

adda ti Espiritu.

35a PNK Pammaregta,
Paregtaen.

^b PNK Pannakaammo.

katnag ti tao, ket “inulit ken in-datagna kenkuana dagiti sinurat ken dagiti ^bnasantuan a kasuratan dagiti tao, a naagapaden dagiti ^cpropeta, uray pay iti panawen a ti amada, ni Lehi, pimmanaw iti Jerusalem.

37 Ken inulitna met kadakuada (ta para iti ari ken dagiti katulonganna) amin a panagbiahe dagiti ammada iti langalang, ken amin a rigatda iti bisin ken waw, ken ti panagtutuokda, ken dadduma pay.

38 Ken inulitna met kadakuada ti maipanggep kadagiti ya-alsa da Laman ken Lemuel, ken dagiti annak ni Ismael, wen, sinaritana kadakuada ti amin a yaalsada; ket inlawlawagna kadakuada ti amin a sinurat ken nasantuan a kasuratan manipud iti kanito nga ipapanaw ni Lehi iti Jerusalem agingga iti agdama.

39 Ngem saan la a dagitoy; ta inlawlawagna pay kadakuada ti “plano ti pannakasubbot, a naisagana manipud iti pannakabukel ti lubong; kasta met nga imbagana kadakuada ti maipanggep iti yaay ni Cristo, ken imbagana kadakuada ti amin nga aramid ti Apo.

40 Ket napasamak a kalpasan ti panangibagana amin kadagitoy a banag, ken inlawlawagna iti ari, a pinati ti ari amin dagiti balikasna.

41 Ket inrugina ti immararaw iti Apo, a kinunana: O Apo, mangngaasika; a maibatay iti

nabuslon a “kaasim nga impaymo kadagiti tao ni Nephi, a maipaay koma kaniak, ken kadagiti taok.

42 Ket ita, idi maisaona daytoy, naarinuknok iti daga, a kasla natay.

43 Ket napasamak a binagkat dagiti katulonganna ket impanda iti asawana, ken impaiddada iti kama; ket nagidda a kasla natay iti uneg ti dua nga aldaw ken dua a rabii; ket ti asawana, ken dagiti annakna a lallaki, ken babbai, nagladingitda, a mainugot iti wagas dagiti Lamanite, a nalaus ti pagnagledaangda iti pannakapukawna.

KAPITULO 19

Awaten ni Lamoni ti lawag ti agnanayon a biag ken makitana ti Mannubbot—Matuang dagiti kabalayna ket mapamulenglengda, ket adu ti makakita kadagiti anghel—Kasla milagro ti pannakataginayon ni Ammon—Adu ti buniaganna ken ibangonanna ida iti simbaan. Agarup 90 s.c.

KET napasamak a kalpasan ti dua nga aldaw ken dua a rabii bagkatenda koman ti bagina ket ipaiddada iti tanem, nga inaramidda a pagitaneman iti minatayda.

2 Ita idi mangngeg ti reyna ti kinalatak ni Ammon, ngarud nangibaon ken tinarigagayan-na a mapan iti yanna.

36a Mosiah 1:4;
Alma 22:12; 37:9.
b PNK Nasantuan a

Kasuratan.
c Ara. 3:18–21.
39a PNK Plano ti

Pannakaisalakan.
41a PNK Kaasi,
Manangngaasi.

3 Ket napasamak a tinungpal ni Ammon ti naibilin kenkuana, ket napan iti reyna, ket tinari-gagayanna a maammuan ti kayatna a paaramid kenkuana.

4 Ket kinunana kenkuana: Imbaga kaniak dagiti katulongan ti asawak a “propetanaka ti nasantuan a Dios, nga adda bilegmo a mangaramid iti adu a naindaklan a banag iti naganna;

5 Ngarud, no kasta met laeng, kayatko a sumrekka ket kitaem ti asawak, ta nakaidda iti kamana iti las-uden ti dua nga aldaw ken dua a rabii; ket adda dagiti agkuna a saan pay a natay, ngem kuna met ti dadduma a natayen, ket mangrugin nga agangot, ket naskenen a maipan iti tanem; ngem iti biangko, para kaniak saan pay nga agangot.

6 Ita, daytoy ti tinari-gagayan ni Ammon, ta ammona nga adda ni ari Lamoni iti babaen ti pannakabalin ti Dios; ammona a maik-ikkaten ti nangisit a “belo ti di panamati iti panunotna, ket lawlawaganen ti ^blawag ti panunotna, nga isu ti lawag ti gloria ti Dios, nga isu ti nakas-kasdaaw a lawag ti kinaimbagna—wen, ginangtan daytoy a lawag ti rag-o iti kararuana, ket nawakniten ti ulep ti kinasipnget, ket nasindianen iti kararuana ti lawag ti agnanayon a biag, wen, ammona a rinimbawanen daytoy ti gagangay a pakabuklanna, ket naidatagen iti Dios—

7 Ngarud, ti tarigagay ti reyna nga aramidenna ti kakaisuna a tarigagayna. Ngarud, simrek a napan nangkita iti ari a maibatay iti tarigagay ti reyna nga aramidenna; ket nakitana ti ari, ket ammona a saan pay a natay.

8 Ket kinunana iti reyna: Saan pay a natay, ngem pinaturog ti Dios, ket bumangonto inton bigat; ngarud ditay itantanem.

9 Ket kinuna ni Ammon kenkuana: Mamatika kadi itoy? Ket kinunana kenkuana: Awan ti sabali a saksik no di ti balikasmo, ken ti balikas dagiti katulonganmi; nupay kasta mamatiak a mapasamak a maibatay iti imbagam.

10 Ket kinuna ni Ammon kenkuana: Bendisionanka gapu iti aglaplapusanan a pammatim; kunak kenka, babai, awan pay ti kasta ti kapingetna a “pammati kadagiti tao dagiti Nephite.

11 Ket napasamak a nagbantay iti kama ti asawana, manipud iti dayta a kanito ayingga iti oras iti kabigatanna nga inkeddeng ni Ammon nga ibabangonna.

12 Ket napasamak a bimmangon, a maibatay kadagiti balikas ni Ammon; ket iti ibabangonna, intag-ayna ti imana iti babai, ket kinunana: Mabendisionan koma ti nagan ti Dios, ken mabendisionanka koma.

13 Ta sigurado a bayat ti panagbiagmo, adtoy, nakitak ti Mannubbotko; ket umayto, ken

19 4a PNK Propeta.
6a 2 Cor. 4:3–4.
PNK Belo.

b PNK Silaw,
Silaw ni Cristo.
10a Luc. 7:9.

PNK Pammati.

“maipasngayto iti ^bbabai, ken subbotennanto ti sangkatawan a mamati iti naganna. Ita, idi maibagana dagitoy a balikas, dimmakkel ti pusona, ket napatugaw manen iti rag-o; ket napatugaw met ti reyna, gapu ta inturayan ti Espiritu.

14 Ita iti pannakakita ni Ammon ti ilulukon ti Espiritu ti Apo a maibatay kadagiti “kara-ragna kadagiti Lamanite, dagiti kabsatna, a puon ti adu a panagladingit dagiti Nephite, wenno kadagiti amin a tao ti Dios gapu iti basbasolda ken ti ^bkannawidanda, nagparintumeng, ket rinugianna nga inggampor ti kararuana iti kararag ken panagyamanna iti Dios iti inaramidna kadagiti kabsatna; ken naiturayan met iti ‘rag-o; ket iti kasta “napatugawda a tallo iti daga.

15 Ita, idi nakita dagiti katulungan ti ari ti pannakatuangda, rinugianda met ti immararaw iti Dios, gapu ta simnek met kadakuada ti butengda iti Apo, ta “isuda ti nagtakder iti sango ti ari ket pinaneknekanda kenkuana ti maipanggep iti naindakan a bileg ni Ammon.

16 Ket napasamak nga inawaganda ti nagan ti Apo, iti amin a kabaelanda, agingga a natuangda amin iti daga, malaksid ti maysa kadagiti Lamanite a babai, nga Abish ti naganna, a kimmapponen iti Apo iti adun

a tawen, a maammuan iti nakallalagip a parmata ti amana—

17 Kasta, gapu ta kimmapponen iti Apo, ken saan pay a naipakaammo, ngarud, idi makitana a natuang amin dagiti katulongan ni Lamoni iti daga, kasta met ti asawana, ti reyna, ken ti ari, ken naudatal ni Ammon a naidasay iti daga, ammo na a pannakabalina ti Dios; ket iti panangipapanna a daytoy a gundaway, iti panangipakaammona kadagiti tao iti napasamak, nga iti pannakakitada itoy a pasamak “mangiturong kadakuada a mamati iti bileg ti Dios, ngarud nagtaray a namalaybalay, a nagipadamag kadagiti tao.

18 Ket rinugianda nga inummong ti bagbagida iti balay ti ari. Ket immay ti ummong, ket iti siddaawda, nakitada ti ari, ken ti reyna, ken dagiti katulonganda a naudatal iti daga, ket naidasayda amin sadiay a kasla nataydan; ken nakitada met ni Ammon, ket adtoy, maysa a Nephite.

19 Ket ita nangrugi a nagtanabutob dagiti tao iti bagbagida; sumagmamano ti nagkuna a nabileg a sairo ti immay kadakuada, wenno iti ari ken iti balayna, gapu ta impalubosna ti “panagnaed dagiti Nephite iti daga.

20 Ngem sinuppiat ida dagiti dadduma, a kinunada: Insangpet ti ari daytoy a sairo iti balay-

13a PNK Jesucristo—
Padpadto
maipanggep iti
pannakaipasgnay
ken ipapatay

ni Jesucristo.
b 1 Ne. 11:13–21.
14a DkK 42:14.
b Mosiah 1:5.
c PNK Rag-o.

d Alma 27:17.
15a Alma 18:1–2.
17a Mosiah 27:14.
19a Alma 17:22–23.

na, gapu ta pinapatayna dagiti katulonganna a nangwarawara kadagiti arbanda iti “dandanum ti Sebus.

21 Ken sinuppiat met ida dagiti lallaki a nagtakder iti dandanum ti Sebus ken “nangwarawara kadagiti arban a kukua ti ari, ta kinaungetda ni Ammon gapu iti bilang a pinapatayna kadagiti kabsatda iti dandanum ti Sebus, bayat ti panangsalaknibna kadagiti arban ti ari.

22 Ita, maysa kadakuada, a “napapatay ti kabsatna babaen ti espada ni Ammon, gapu iti nakaro a gurana ken ni Ammon, ti nangasut iti espadana ket napan a mangilayat ken ni Ammon, tapno papatayenna; ket iti panangitag-ayna iti espada tapno dangranna, adtoy, natuang a natay.

23 Ita makitatayo a saan a mapapatay ni Ammon, ta imbaga ti “Apo ken ni Mosiah, ti amana: Isalakanko, ket addanto kenkuana a maibatay iti pammatim—ngarud, ^bintalek ni Mosiah iti Apo.

24 Ket napasamak nga idi naimatangan ti ummong a natuang a natay ti lalaki, a nangitag-ay iti espada tapno patayenna ni Ammon, nagbutengda amin, ket dida nagtured a nangsagid kenkuana wenna asino man kadagiti natuang; ket nangrugida manen a nagsiddaaw iti bagbagida no ania ti gapu daytoy naindaklan a bileg, wenna ania ti kayat a sawen amin dagitoy.

25 Ket napasamak nga adu kadakuada ti nagkuna a ni Ammon ti “Naindaklan nga Espiritu, ken kinuna ti dadduma nga imbaon ti Naindaklan nga Espiritu;

26 Ngem sinuppiat amin ida dagiti dadduma, a kinunada a nakaam-amak nga ayup, a naimbaon manipud kadagiti Nephite a mangparparigat kadakuada.

27 Ken adda dagiti nagkuna nga imbaon ti Naindaklan nga Espiritu ni Ammon a mangparigat kadakuada gapu iti basbasolda; ken ti Naindaklan nga Espiritu ti kanayon a mangtarabay kadagiti Nephite, a nangisalakan kadakuada kadagiti imada; ken kinunada a daytoy a Naindaklan nga Espiritu ti nangdadael iti adu kadagiti kabsatda, dagiti Lamanite.

28 Ket kasta ti panangrugi ti nakaro a natadem a sinnupanget kadakuada. Ket bayat ti panagsusupangetda, immasidag ti “babai a katulongan a nangurnos iti ummong, ket idi makitana ti panagsusupanget dagiti adda iti ummong nagladingit iti kasta unay, ket uray la a nagsangit.

29 Ket napasamak a napan ket inatibayna ti reyna babaen ti imana, ta bareng no mapatakderna iti daga; ket apaman a nasagidna ti imana bimmangon ket timmakder kadagiti sakana, ket immararaw iti napigsa a timmek: O nabendisionan a Jesus,

20a Alma 17:26; 18:7.

21a Alma 17:27; 18:3.

22a Alma 17:38.

23a Mosiah 28:7;

Alma 17:35.

^b PNK Talek.

25a Alma 18:2–5.

28a Alma 19:16.

a nangisalakan kaniak iti “naka-amak nga impierno! O nabendisionan a Dios, ^bkaasiam dagitoy a tao!

30 Ket idi maisaona daytoy, nagakub, gapu ta napno iti rag-o, a nagisawang iti balikas a di maawatan; ket idi maaramidna daytoy, innalana ti ari, ni Lamoni, babaen ti ima, ket adtoy bimmangon ket timmakder kadagiti sakana.

31 Ket isu, dagus, a nakakita iti panagsusupanget dagiti taona, napan ket rinugianna nga ungtan ida, ken mangisuro kadakuada kadagiti “balikas a nangngegna manipud iti ngiwat ni Ammon; ket kas iti kaadu ti nakangngeg kadagiti balikasna ti namati, ket kimmapponda iti Apo.

32 Ngem adu kadakuada ti saan a dimngeg kadagiti balikasna; ngarud napanda iti kaykayatda.

33 Ket napasamak nga idi bimmangon ni Ammon intakderanna ida, kasta met amin dagiti katulongan ni Lamoni; ket inrakurakda amin kadagiti tao ti agpadpada a banag—a “nabaliwanen ti puspusoda; nga awanen ti tarigagayda nga agaramid iti ^bdakes.

34 Ket adtoy, adu ti nangirakurak kadagiti tao a nakakitada kadagiti “anghel ken naka-saoda ida; ket kasta nga imbagada kadakuada dagiti aramid ti Dios, ken ti kinalintegna.

35 Ket napasamak nga adu ti namati kadagiti balikasda; ket kas iti kaadu ti namati ti “nabuniagan; ket nagbalinda a nalinteg a tattao, ket nangbangonda iti simbaan nga agpaay kada-kuada.

36 Ket kasta ti nangrugian ti aramid ti Apo kadagiti Lamoni; kasta ti panangrugi ti Apo a nangibukbok iti Espirituna kadakuada; ket makitatayo a naktanggaya ti takiagna iti “amin a tao nga agbabawi ken mamati iti naganna.

KAPITULO 20

Ibaon ti Apo ni Ammon iti Middleton a mangwayawaya kadagiti naibalud a kabsatna—Makita da Ammon ken Lamoni ti ama ni Lamoni, nga ari ti amin a daga—Piliten ni Ammon ti lakay nga ari nga anamonganna ti pannakawayawaya dagiti kabsatna. Agarup 90 s.c.

KET napasamak nga idi nangbangonda ti simbaan iti dayta a daga, a tinarigagayan ni ari Lamoni a kumuyog kenkuana ni Ammon iti daga ti Nephi, tapno maipakitana iti amana.

2 Ket immay ti timek ti Apo ken ni Ammon, a kinunana: Dika mapan iti daga ti Nephi, ta adtoy, paipatli ti ari ti biagmo; ngem mapanka ketdi iti daga ti

29a 1 Ne. 14:3.

b PNK Kaasi,

Manangngaasi.

31a Alma 18:36–39.

33a PNK Maipasngay

Manen,

Naipasngay

iti Dios.

b Mosiah 5:2;

Alma 13:12.

34a PNK Anghel, Dagiti.

35a PNK Buniag,

Panagbuniag.

36a 2 Ne. 26:33;

Alma 5:33.

Middoni; ta adtoy, sibabalud sadiay ti kabsatmo a ni Aaron, kasta met da Muloki ken Ammah.

3 Ita napasamak nga idi nangeg ni Ammon daytoy, kinunana ken ni Lamoni: Adtoy, sibabalud idiay Middoni ti kabsatko ken dagiti kabsatko, ket mapanak ta bareng no mawayawayaak ida.

4 Ita kinuna ni Lamoni ken ni Ammon: Ammok, maaramidmo ti amin a banag babaen ti “pigsa ti Apo. Ngem adtoy, sumurotak kenka iti daga ti Middoni; ta gayyemko ti ari iti daga ti Middoni, nga Antiomno ti naganna; ngarud mapanak iti daga ti Middoni, ta bareng no mapatiray-okak ti ari ti daga, ket paruarena dagiti kabsatmo iti ^bpagbaludan. Ita kinuna ni Lamoni kenkuana: Asino ti nangibaga kenka a sibabalud dagiti kabsatmo?

5 Ket kinuna ni Ammon kenkuana: Awan ti nangibaga kaniak, malaksid ti Dios; ket kinunana kaniak—Mapanmo wayawayaan dagiti kabsatmo, ta sibabaludda iti daga ti Middoni.

6 Ita idi mangngeg ni Lamoni daytoy binilina dagiti katulonganna a mangisagana kadagiti “kabalio ken karuahena.

7 Ket kinunana ken ni Ammon: Umayka, sumurotak kenka iti daga ti Middoni, ket sadiay ipakaasik iti ari a paruarena dagiti kabsatmo iti pagbaludan.

8 Ket napasamak nga idi agbi-biahen da Ammon ken Lamoni, nasabatda ti ama ni Lamoni, nga isu ti ari “iti amin a daga.

9 Ket adtoy, kinuna ti ama ni Lamoni kenkuana: Apay a dika immay iti “piesta iti dayta naindaklan nga aldaw idi pinadayaak dagiti annakko a lallaki, ken dagiti taok?

10 Ket kinunana pay: Sadino ti sumurotam iti daytoy a Nephite, a maysa kadagiti annak ti “ulbod?

11 Ket napasamak nga inulit kenkuana ni Lamoni no sadino ti papananna, ta nagamak a mapagurana.

12 Ket imbagana pay kenkuana ti amin a gapu ti panagtali-naedna iti bukodna a pagarian, a saan a napan iti padaya nga insagana ti amana.

13 Ket ita idi naulit amin ni Lamoni kenkuana dagitoy a banag, adtoy, iti siddaawna, kinapungtot ti amana, ket kinunana: Lamoni, mapanmo wayawayaan dagitoy a Nephite, nga annak a lallaki ti ulbod. Adtoy, tinakawanna dagiti ammatayo; ket ita umay met dagiti annakna kadatayo tapno, babaen ti sikapda ken ti kinaulbodda, allilawendatayo, tapno takawenda manen dagiti sanikuatayo.

14 Ita binilin ti ama ni Lamoni a patayenna ni Ammon iti espada. Ken binilina pay a nasken a saan a mapan iti daga ti Middoni, ngem ketdi agsubli a

20 4a Alma 26:12.

b Alma 20:28–30.

6a Alma 18:9–10.

8a Alma 22:1.

9a Alma 18:9.

10a Mosiah 10:12–17.

kumuyog kenkuana iti daga ti “Ismael.

15 Ngem kinuna ni Lamoni kenkuana: Diak papatayen ni Ammon, wenna agsubliak iti daga ti Ismael, ngem mapanak iti daga ti Middoni tapno wayawayaak dagiti kabsat ni Ammon, ta ammok a nalintegda a tao ken nasantuan a propeta ti pudno a Dios.

16 Ita idi mangngegan ti amana dagitoy a balikas, nakaunget kenkuana, ket inasutna ti espadana tapno gudasenna iti daga.

17 Ngem nagtakder a situtured ni Ammon ket kinunana kenkuana: Adtoy, dimo patayen ti anakmo; nupay kasta, “nasaysayaat nga isu ti matnag ngem ti sika, ta adtoy, ^bnaibabawinan dagiti basolna; ngem no sika ti matnag itoy a kanito, iti pungtotmo, saan a maisalakan ti kararuam.

18 Ket manen, mayalubog nga agparbengka; ta no “patayem ti anakmo, isu nga awan ti basolna a tao, umkis ti darana iti Apo a Diosna manipud iti daga, tapno maipatay kenka ti panagibales; ket mabalin a mapukawmo ti ^bkararuam.

19 Ita idi maibaga ni Ammon kenkuana dagitoy a balikas, sinungbatanna, a kinunana: Ammok a no patayek ti anakko, mangibukbokak iti awanan iti basol a dara; ta sika ti nangdawit iti pannakadadaelna.

20 Ket intag-ayna ti imana tapno papatayenna ni Ammon.

Ngem nadaeran ni Ammon dagiti layatna, kasta met a dinangranna ti takiagna tapno saanna a maaramat.

21 Ita idi makita ti ari a kabaelan a papatayen ni Ammon, rinugianna ti nagpakaasi ken ni Ammon tapno dina gudasen ti biagna.

22 Ngem intag-ay ni Ammon ti espadana, ket kinunana kenkuana: Adtoy, gudasenka malaksid no palubosannak a mangwayawaya kadagiti kabsatko iti pagbaludan.

23 Ita kinuna ti ari, iti butengna a makapukaw iti biagna: No dimo gudasen ti biagko itdek ti ania man a dawatem, uray pay ti kagudua ti pagarian.

24 Ita idi nakita ni Ammon a nagutugotna ti lakay nga ari a maibatay iti tarigagayna, kinunana kenkuana: No ipalubosmo a mawayawayaan dagiti kabsatko iti pagbaludan, kasta met a mapagtalinaed ni Lamoni ti pagarianna, ken dimo paspasakitan, ngem palubosam iti ania man a kayatna nga aramiden a maibatay iti tarigagayna iti “ania man a mapanunotna, isalakanka; no saan gudasenka iti daga.

25 Ita idi maibaga ni Ammon dagitoy a balikas, rinugian ti ari ti nagrag-o gapu iti biagna.

26 Ket idi nakitana nga awan ti tarigagay ni Ammon a mangdadael kenkuana, kasta met nga idi nakitana ti naindaklan nga ayatna iti anakna a ni Lamoni, nalaus ti siddaawna, ket kinu-

14a Alma 17:19.

17a Alma 48:23.

b Alma 19:12–13.

18a PNK Pammapatay.

b DkK 42:18.

24a Alma 21:21–22.

nana: Gapu ta dagitoy laeng ti tarigagaymo, a wayawayak dagiti kabsatmo, ken ipalubosko ti pannakapagtalinaed ni Lamoni iti pagarianna manipud itoy a kanito agingga iti inggana; ken saankon nga iturayan—

27 Ken kasta met a palubosanka a mangwayawaya kadagiti kabsatmo iti pagbaludan, ket makaumayka ken dagiti kabsatmo kaniak, iti pagariak; ta napalaus met ti tarigagayko a makakita kenka. Ta nalaus ti siddaaw ti ari kadagiti balikas nga imbagana, ken kasta met kadagiti balikas nga imbaga ti anakna a ni Lamoni, ngarud “tinarigagayanna unay a maadal ida.

28 Ket napasamak nga intuloy da Ammon ken Lamoni ti panagbiaheda nga agturong iti daga ti Middoni. Ket nakita ni Lamoni ti pammatteg kadagiti mata ti ari ti daga; ngarud nawayawayaan dagiti kabsat ni Ammon iti pagbaludan.

29 Ket nalaus ti leddaang ni Ammon idi makitana ida, ta adtoy lamulamoda, ken nalaus ti pannakaladlad ti kudkudilda gapu iti pannakapungoda iti nalagda a tali. Ken nagituredda met iti bisin, waw, ken amin a kita ti pannakaparparigat; nupay kasta “inibturanda amin a panagrigrigatda.

30 Ken, kas iti pannakapasamakna, gasatda ti matnag kadagiti ima dagiti natangtangken ken nasuksukir a tao; ngarud

dida dimngeg kadagiti balikasda, ket pinapanawda ida, ken dinangranda ida, ken pinapanawda kadagiti balbalay, ken kadagiti luglugar, nga agingga a nakadanonda iti daga ti Middoni; ket sadiay natiliw ken napolisokda iti pagbaludan, ken napungoda iti “nalagda a tali, ken nabaludda iti adu nga aldaw, ken insalakan ida da Lamoni ken Ammon.

Ti pakaammuan iti panangasaba da Aaron, ken Muloki, ken dagiti kabsatda, kadagiti Lamanite.

*Sakupenna ti kapitulo
21 agingga iti 26.*

KAPITULO 21

Isuro ni Aaron dagiti Amalekite ti maipanggep ken ni Cristo ken ti pannubbotna—Maibalud da Aaron ken dagiti kabsatna iti Middoni—Kalpasan ti pannakawayawayada mangisuroda kadagiti sinagoga ket adu ti mapasurotda—Ipalubos ni Lamoni ti nawaya a pammati kadagiti tao iti daga ti Ismael. Agarup 90–77 s.c.

ITA idi “nagsisina da Ammon ken dagiti kabsatna kadagiti nagbedngan ti daga dagiti Lamanite, adtoy nagbiahe ni Aaron nga agturong iti daga a ninaganan dagiti Lamanite iti Jerusalem, nga impasurotda iti daga a nagtaudan dagiti ammada; ket adayo iti nagsasaupan dagiti beddeng ti Mormon.

2 Ita nangbangon dagiti Lama-nite ken dagiti Amalekrite ken dagiti tao ni "Amulon iti dakkel a ciudad, a nananganan iti Jerusalem.

3 Ita naan-anay ti panangpatangkan dagiti Lamanite iti bagbagida, ngem natangtangen pay laeng dagiti Amalekrite ken dagiti Amulonite; ngarud imbilinda kadagiti Lamanite a nasken a patangkenenda pay ti puspusoda, tapno agbalinda a napigsa iti kinadangkens ken iti kinamanagbasolda.

4 Ket napasamak a dimteng ni Aaron iti ciudad ti Jerusalem, ket immuna a kinasabaanna dagiti Amalekrite. Ket rinugianna ti nangasaba kadakuada kadagiti sinagogada, ta nagbangonda iti sinagoga babaen ti "wagas dagiti Nehor; ta adu kadagiti Amalekrite ken kadagiti Amulonite ti sumursurot iti wagas dagiti Nehor.

5 Ngarud, iti iseserrek ni Aaron iti maysa kadagiti sinagogada a mangkasaba kadagiti tao, ken bayat ti panagsaona kadakuada, adtoy adda timmakder nga Amalekrite ket rinugian-na ti nangsuppiat kenkuana, a kinunana: Ania dayta pampañeknekam? Nakakitaka kadin iti "anghel? Apay a saan nga agparang kadakami dagiti anghel? Adtoy saan kadi a nasayaat dagitoy a tao a kas kadagiti taom?

6 Kinunam pay, maungawkami malaksid no agbabawikami. Kasano ti pannakaammom ti

pampanunot ken gagem ti puspusomi? Kasano ti pannakaammom a nabilinkami nga agbabawi? Kasano ti pannakaammom a saankami a nalinteg a tao? Adtoy, nagbangonkami iti santuario, ket naguummongkami nga agdaydayaw iti Dios. Mamatikami nga isalakan ti Dios ti amin a tao.

7 Ita kinuna ni Aaron kenkuana: Mamatika kadi nga umayto ti Anak ti Dios a mangsubbot iti sangkatawan-manipud iti basbasolda?

8 Ket kinuna ti tao kenkuana: Dimi pasien nga adda ammom iti kasta a banag. Saankami a mamati kadagitoy minamaag a kannawidan. Saankami a mamati nga adda ammom kadagiti "banag a dumteng, wenno mamatikami nga ammo dagiti ammam ken dagiti ammami ti maipanggep kadagiti banag nga imbagada, iti dayta a dumtengto.

9 Ita rinugian ni Aaron nga inukrad dagiti nasantuan a kasuratan iti sangoda iti maipanggep iti yaay ni Cristo, ken kasta met ti panagungar dagiti natay, ken awan ti "pannakasubbot ti sangkatawan-malaksid iti ipapatay ken panagitured ni Cristo, ken ti ^bpannakasubbot ti darana.

10 Ket napasamak a kinagurada idi rugianna nga ilawlawag kadakuada dagitoy a banag, ket rinugianda a laisen; ket dida denggen dagiti balikas nga ibagana.

2a Mosiah 24:1;
Alma 25:4-9.
4a Alma 1:2-15.

5a Mosiah 27:11-15.
8a Jacob 7:1-8.
9a Mosiah 5:8;

Alma 38:9.
b FNK Mangsubbot,
Pannubbot.

11 Ngarud, idi makitana a dida denggen dagiti balikasna, pimmanaw iti sinagogada, ket napan iti purok a managanan iti Ani-Anti, ket sadiay nakitana ni Muloki a mangikaskasaba iti balikas kadakuada; kasta met ni Ammah ken dagiti kabsatna. Ket nakisinnuppiatda iti adu maipanggep iti balikas.

12 Ket napasamak a nakitada a patangkenen dagiti tao ti puspusoda, ngarud pimmanawda ket napanda iti daga ti Middoni. Ket inkasabada ti balikas iti adu, ket bassit ti namati kadagiti balikas nga insuroda.

13 Nupay kasta, naipisok iti pagbaludan ni Aaron ken ti sumagmamano a kabsatna, ket naglibas ti nabati kadakuada iti daga ti Middoni kadagiti lugar iti aglawlaw.

14 Ket "nagitured dagiti naipisok iti pagbaludan iti adu a banag, ket winayawayaan ida ti ima da Lamoni ken Ammon, ket napakan ken nabaduanda.

15 Ket napanda manen inrakurak ti balikas, ket kasta ti panakawayawayada iti pagbaludan iti umuna a gundaway; ken kasta ti panagitureda.

16 Ket napanda iti sadino man a nangiturongan kadakuada ti "Espiritu ti Apo, a mangikasaba iti balikas ti Dios iti tunggal sinagoga dagiti Amalekite, wenna iti tunggal paguummongan dagiti Lamanite a pakaawatanda.

17 Ket napasamak a rinugian ti Apo a binendisionan ida, isu

nga adu ti nakaidanonanda iti pannakaammo iti kinapudno; wen, "ginutugotda ti adu kadagiti basolda, ken iti kannawidan dagiti ammada, a saan nga umno.

18 Ket napasamak a nagsubli da Ammon ken Lamoni iti daga ti Ismael, a tinawidda a daga, manipud iti daga ti Middoni.

19 Ket saan nga impalubos ni ari Lamoni nga agpaay kenkuana ni Ammon, wenna agbalin a katulonganna.

20 Ngem imbilinna nga adda koma sinagoga a mabangon iti daga ti Ismael; ken imbilinna a nasken nga aguummong nga agkaykaysa dagiti taona, wenna dagiti tao nga iturayanna.

21 Ket nagrag-o kadakuada, ket adu a banag ti insurona kadakuada. Kasta met nga inrakurakna kadakuada a taoda nga adda iti babaenna, ket iti kasta taoda a nawaya, a nawayada iti pananggemgem ti ari, nga amana; ta impalubos kenkuana ti amana a mabalinna nga iturayan dagiti tao nga adda iti daga ti Ismael, ken iti amin a daga iti aglawlaw.

22 Kasta met nga inrakurakna kadakuada nga addaanda iti "wayawaya nga agdaydayaw iti Apo a Diosda a maibatay iti tari-gagayda, iti sadino man a yanda, no adda iti daga a pagturayan ni ari Lamoni.

23 Ket nangasaba ni Ammon kadagiti tao ni ari Lamoni; ket napasamak nga insurona kada-

kuada ti amin a banag a maipanggep kadagiti banag ti kinalinteg. Ket inaldaw a pinalagipanna ida, iti amin a kinapasnek; ket dimngegda iti balikasna, ket naregtada a nangtungpal kadagiti bilin ti Dios.

KAPITULO 22

Isuro ni Aaron ti ama ni Lamoni iti maipanggep iti Panagparsua, ti pannakatnag ni Adan, ken ti plano ti pannakasubbot babaen ni Cristo—Mapasurot ti ari ken amin a kameng ti kaamaanna—Nailawlawag no kasano ti pannakabingay ti daga a para kadagiti Nephite ken Lamanite. Agarup 90–77 s.c.

ITA, bayat ti kasta nga agtultuloy a panangasaba ni Ammon kadagiti tao ni Lamoni, agsublitayo iti pakaammo ni Aaron ken dagiti kabsatna; ta kalpasan ti ipapanawna iti daga ti Middoni ^ainturong ti Espiritu iti daga ti Nephi, uray pay iti balay ti ari ti intero a daga ^bmalaksid ti daga ti Ismael; ket isu ti ama ni Lamoni.

2 Ket napasamak a napan kenkuana iti palasio ti ari, a kaduana dagiti kabsatna, ket nagtamed iti ari, ken kinunana kenkuana: Adtoy, O ari, dakami ti kabsat ni Ammon, a ^awinayawa-yaam iti pagbaludan.

3 Ket ita, O ari, no isalakanmo ti biagmi, agbalinkami a katulongam. Ket kinuna ti ari kada-kuada: Tumakderkayo, ta itedko kadakayo ti biagyo, ket diak ipa-

lubos nga agbalinkayo a katulongak; ngem ipilitko nga itakderandak; ta marirribukan ti panunotko gapu iti kinamanagayat ken kinaindaklan dagiti balikas ti kabsatyo a ni Ammon; ket tarigagayak a maammuan ti gapu ti dina nakaikuyogan kadakayo manipud iti Middoni.

4 Ket kinuna ni Aaron iti ari: Adtoy, imbaon ti Espiritu ti Apo iti sabali; napan iti daga ti Ismael, tapno isurona dagiti tao ni Lamoni.

5 Ita kinuna ti ari kadakuada: Ania daytoy nasaom a maipanggep iti Espiritu ti Apo? Adtoy, daytoy a banag ti mangrribuk kaniak.

6 Ken maysa pay, ania daytoy kinuna ni Ammon—“No agbabawikayo maisalakankayo, ket no saankayo nga agbabawi, mapagtalawkayonto iti maudi nga aldaw?

7 Ket sinungbatan ni Aaron ken kinunana kenkuana: Mamatika kadi nga adda Dios? Ket kinuna ti ari: Ammok a kinuna dagiti Amalekite nga adda Dios, ken pinalubosak ida nga agpatakder iti santuario, tapno maummongda ti bagbagida nga agdayaw kenkuana. Ket no kunnam ita nga adda Dios, adtoy ^amamatiak.

8 Ket ita idi mangngeg ni Aaron daytoy, nangrugi a nagrag-o ti pusona, ket kinunana: Adtoy, ipanamnamak bayat ti panagbiagmo, O ari, nga adda Dios.

9 Ket kinuna ti ari: Dios kadi dayta “Naindaklan nga Espiritu a nangiruar kadagiti ammatayo iti daga ti Jerusalem?

10 Ket kinuna ni Aaron kenkuana: Wen, isu dayta Naindaklan nga Espiritu, ket “pinarsuana amin a banag iti langit ken iti daga. Mamatika kadi itoy?

11 Ket kinunana: Wen, mamatiak a pinarsua ti Naindaklan nga Espiritu amin a banag, ket tarigagayak nga ibagam kaniak ti maipanggep kadagitoy amin a banag, ket “patiek dagiti balikasmo.

12 Ket napasamak nga idi nakita ni Aaron a pasien ti ari dagiti balikasna, inrugina manipud iti pannakaparsua ni Adan, nga “imbasana ti nasantuan a kasuratan iti ari—no kasano a pinarsua ti Dios ti tao a kalanglangana, ken inikkan ti Dios iti bilbilin, ken gapu iti panagbasol, natnag ti tao.

13 Ket inlawlawag ni Aaron kenkuana ti nasantuan a kasuratan manipud iti “pannakaparsua ni Adan, nga imbaskagna iti sangona ti pannakatnag ti tao, ken ti nailubongan a kasasaad kasta met ti ^bplano ti pannakasubbot, a naisagana ‘manipud iti pannakabukel ti lubong, agingga ken ni Cristo, kadagiti amin a mamati iti naganna.

14 Ket gapu ta “natnag ti tao saanna a ^bmaikari ti bagina iti amin; ngem ‘nasubbot dagiti basolda iti panagitured ken ipapatay ni Cristo, babaen ti pammati ken panagbabawi, ken dadduma pay; kasta met a pinekkana ti begkes ni patay, tapno saan nga agballigi ti ^atanem, ken tapno maalimonda ti sippit ni patay iti panangnamnamada iti gloria; ket inlawlawag ni Aaron amin dagitoy a banag iti ari.

15 Ket napasamak a kalpasan ti panangilawlawag ni Aaron kadagitoy a banag kenkuana, kinuna ti ari: “Ania ti aramidek tapno maaddaanak iti agnana yon a biag a kas iti ibagam? Wen, ania ti aramidek tapno ^bmaipasngayak iti Dios, iti baet ti kaadda daytoy nadanges nga espiritu a nagramut iti barukongko, ket maawatko ti Espirituna, tapno mapnoak iti rag-o, tapno saanak a maisina iti maudi nga aldaw? Adtoy, kinunana, itedko ‘amin a kukuak, wen, tallikudak ti pagariak, tapno maawatko daytoy naindaklan a rag-o.

16 Ngem kinuna ni Aaron kenkuana: No ^atarigagayam daytoy a banag, no agtamedka iti Dios, wen, no ibabawim amin a basbasolmo, ket agtamedka iti Dios,

9a Alma 18:18–28.

10a PNK Agparsua, Panagparsua.

11a PNK Mamati.

12a 1 Ne. 5:10–18; Alma 37:9.

13a Gen. 1:26–28.

b PNK Plano ti Pannakaisalakan.

c 2 Ne. 9:18.

14a PNK Pannakatnag da Adan ken Eva.

b 2 Ne. 25:23;

Alma 42:10–25.

c Alma 34:8–16.

PNK Mangsubbot, Pannubbot.

d Isa. 25:8;

1 Cor. 15:55.

15a Ara. 2:37.

b Alma 5:14, 49.

c Mat. 13:44–46; 19:16–22.

16a PNK Panangpasurot, Pasuroten.

ket awagam ti naganna iti pammati, a mamatika a maawatmo, maawatmo ngarud ti ^bnamnama a tartarigagayam.

17 Ket napasamak nga idi mabaga ni Aaron dagitoy a balikas, "nagtamed ti ari iti Apo, a nagparintumeng; wen, nga uray la a naidasay iti daga, ket ^bnagsangit a siindaklan, a kinunana:

18 O Dios, imbaga ni Aaron kaniak nga adda Dios; ket no adda Dios, ken no sika ti Dios, agpakaammoka koma kaniak, ket lipatek amin a basbasolko tapno maammuanka, ken tapno mabangonak manipud kadagiti natay, ket maisalakanak iti maudi nga aldaw. Ket ita idi maisao ti ari dagitoy a balikas, nadaleb a kasla natay.

19 Ket napasamak a nagtataray dagiti katulonganna ket imbagada iti reyna ti amin a napasamak iti ari. Ket napan iti yan ti ari; ket idi nakitana a naudatal a kasla natay, kasta met ni Aaron ken dagiti kabsatna a kasla isuda ti nakaigapuan ti pannakadalebna, nakapungtot kadakuada, ket binilinna dagiti katulonganna, wenno dagiti katulongan ti ari, a mangpapatay kadakuada.

20 Ita nakita dagiti katulongan ti nakaigapuan ti pannakadaleb ti ari, ngarud dida inlayat dagiti imada ken ni Aaron ken dagiti kabsatna; ket nagpakaasida iti reyna a kinunada: Apay a bilinennakami a mangpapatay kadagitoy a tao, idinto nga adtoy

"nabilbileg ti maysa kadakuada ngem kadakami amin? Ngarud madalebkami iti sangoda.

21 Ita idi nakita ti reyna ti buteng dagiti katulongan nangrugimet a nagbuteng iti kasta unay, a kas man adda dakes a nanglukon kenkuana. Ket binilinna dagiti katulonganna a mapan agayab iti tao, tapno patayenda da Aaron ken dagiti kabsatna.

22 Ita idi nakita ni Aaron ti ganetget ti reyna, isu, a makaammo met iti kinatangken ti panagpuspuso dagiti tao, nagamak ta amangan no agtitipon dagiti ummong, ket tumaud ti nakaro a panagsusupanget ken panangriribuk kadakuada; ngarud intag-ayna ti imana ket binangonna ti ari manipud iti daga, ket kinunana kenkuana: Tumakderka. Ket timmakder kadagiti sakana, iti pannakaawatna iti pigsana.

23 Ita napasamak daytoy iti imatang ti reyna ken ti adu kadagiti katulongan. Ket idi nakitada nagsiddaawda iti kasta unay, ket nangrugida a nagbuteng. Ket nagtakder dita ti ari, ket rinugianna ti "nangisuro kadakuada. Ket insurona ida, agingga a ^bnapasurotna ti sangabukel a sangakabbalayan na iti Apo.

24 Ita adda ummong a naguummong gapu iti bilin ti reyna, ket sadiay nangrugit ti nakaro a tantanabutobda gapu ken ni Aaron ken dagiti kabsatna.

16b Ether 12:4.
17a DkK 5:24.
^b PNK Kararag.
20a Alma 18:1-3.

23a PNK Ministro;
Mangasaba;
Mangisuro,
Mannursuro.

^b PNK Panangpasurot,
Pasuroten.

25 Ngem nagtakder a sitatalged ti ari iti sangoda ket inan-nonganna ida. Ket napagtalna-da nga agturong ken ni Aaron ken dagiti kaduana.

26 Ket napasamak nga idi nakita ti ari a napagtalna dagiti tao, imbilinna nga agtakder da Aaron ken dagiti kabsatna iti tengnga ti ummong, ket iti kasta ikasabada kadakuada ti balikas.

27 Ket napasamak a nangipa-ulong ti ari iti ^apakdaar iti intero a daga, kadagiti taona nga adda iti intero a dagana, nga adda iti amin a lugar iti aglawlaw, a dumanon ti beddengna iti baybay, iti daya ken iti laud, ken nabingay manipud iti daga ti ^bZarahemla babaen ti akikid a paset ti langalang, a naibannuyat iti daya a baybay agingga iti laud a baybay, ken aglikmot iti beddeng ti kadaratan, ken dagiti nagbedngan ti kabakiran nga adda iti amiananen ti daga ti Zarahemla, iti nagbedngan ti Manti, iti uluanan ti karayan Sidon, nga agayus nga agpalaud manipud iti daya—ket kasta ti pannakabingay dagiti Lamanite ken Nephite.

28 Ita, nagingdeg iti langalang dagiti ^anasadsadut a paset dagiti Lamanite, ket nagyanda kadagiti tolda; ket naiwarasda iti langalang iti laud, iti daga ti Nephi; wen, ken kasta met iti laud ti daga ti Zarahemla, kadagiti nagbedngan iti kadaratan, ken iti

laud iti daga ti Nephi, iti lugar nga immuna a tinawid dagiti ammada, iti kasta nagpatingga iti igid ti kadaratan.

29 Ken kasta met nga adu ti Lamanite iti dayaen ti kadaratan, a nagyabugan kadakuada dagiti Nephite. Ket iti kasta dandani naalikubkob dagiti Lamanite dagiti Nephite; nupay kasta nasakupen dagiti Nephite ti amin nga akin-amianan a paset ti daga agingga iti langalang, iti uluanan ti karayan Sidon, iti laud manipud iti daya, iti aglawlaw ti igid ti langalang; iti amianan, uray pay nga agingga a nakadanonda iti daga a ninagananda iti ^aBountiful.

30 Ket nagpatingga iti daga a ninagananda iti ^aDesolation, gapu iti kaadayona nga agpaamianan ta dimmanon pay iti daga a nagnaedan dagiti nadadael a tattao, nga ^bakintulang kadagiti nasaotayon, a naduktalan dagiti tao ti Zarahemla, nga isu ti lugar nga ^cimmuna a simmangladanda.

31 Ket naggapuda sadiay iti papanda iti langalang iti abagatan. Kasta ti pannakanagan ti daga nga agpaamianan iti ^aDesolation, ket nanaganan ti daga nga agpaabagatan iti Bountiful, gapu ta langalang daytoy a napno iti amin a kita ti atap nga ayup a nadumaduma, a paset daytoy ti naggapu iti daga nga agpaamianan nga agpaay a taraon.

27a Alma 23:1–4.
 b Omni 1:13–17.
 28a 2 Ne. 5:22–25.
 29a Alma 52:9; 63:5.

30a Alma 50:34;
 Morm. 4:1–3.
 b Mosiah 8:7–12;
 28:11–19.

c Hel. 6:10.
 31a Hel. 3:5–6.

32 Ket ita, “agadayo laeng iti maysa nga aldaw ken kagudua a panagbiahe ti Nephite, manipud iti Bountiful ken iti daga ti Desolation, agpalaud iti baybay manipud iti daya; ket kasta ti dandani pannakapalawlaw ti daga ti Nephi ken ti daga ti Zarahemla iti danum, sadiay gapu iti bassit a ^btengnged ti daga iti nagbaetan ti daga nga agpaamianan ken ti daga nga agpaabagatan.

33 Ket napasamak a nagnyan dagiti Nephite iti daga ti Bountiful, uray pay manipud iti daya nga agpalaud iti baybay, ket kasta iti pannakaammo dagiti Nephite, a kaduada dagiti salaknib ken buyotda, a naibalem-ben kadagiti Lamanite iti abagatan, tapno sadiay saandan a makatagikua iti amianan, tapno saanda a masakup ti daga nga agpaamianan.

34 Ngarud awanen ti kukua dagiti Lamanite no saan iti daga laeng ti Nephi, ken iti langalang iti aglawlaw. Ita daytoy ti sirib dagiti Nephite—ta kabusor kadakuada dagiti Lamanite, dida ipalubos ti panagrigatda iti tunggal daga, ken kasta met a tapno maaddaanda iti pagilian a kamanganda, a maibatay iti tarigagayda.

35 Ket ita siak, kalpasan ti panangibagak itoy, nagsubliak manen iti pakaammo da Ammon ken Aaron, da Omner ken Himni, ken dagiti kabsatda.

KAPITULO 23

Maipakdaar ti nawaya a pammati— Mapasurot dagiti Lamanite iti pito a dagdaga ken siudad—Awaganda ti bagbagida iti Anti-Nephi-Lehi ket nawayada iti lunod—Sinupring dagiti Amalekite ken Amulonite ti kinapudno. Agarup 90–77 s.c.

ADTOY, ita napasamak a nangipatulod ti ari dagiti Lamanite iti “pakdaar kadagiti taona, a dida disdissuan kadagiti imada ni Ammon, wenzo ni Aaron, wenzo ni Omner, wenzo ni Himni, wenzo asino man kadagiti kabsatda a mapan mangikasaba iti balikas ti Dios, iti sadino man a papananda, iti ania man a paset ti dagada.

2 Wen, nangipatulod iti bilin kadakuada, a saanda nga aramaten dagiti imada a pangpungo kadakuada, wenzo ipisokda ida iti pagbaludan; wenzo uray no tupraanda ida, wenzo dangranda ida, wenzo pagtala-wenda ida kadagiti sinagogada, wenzo saplitenda ida; wenzo dida met ida batuen, ngem nawayada ketdi iti balbalayda, ken kasta met kadagiti templo-da, ken kadagiti santuarioda.

3 Ket iti kasta makapanda mangikasaba iti balikas a maibatay iti tarigagayda, ta napasuroten ti ari iti Apo, ken isuda amin a sangakabbalayan; ngarud impaulogna ti pakdaarna kadagiti taona iti intero a daga, tapno awan ti makalapped iti balikas ti Dios, ngem maiwaras ketdi iti

intero a daga, tapno maallukoy dagiti taona maipanggep iti kinadangkakes ti ^akannawidan dagiti ammada, ken tapno maallukoyda nga agkakabsatda amin, ken tapno saan a rumbeng a mamapatayda, wenno agsam-sam, wenno agtakaw, wenno makiabig, wenno agaramid iti ania man a kita ti kinadangkakes.

4 Ket ita napasamak nga idi naipaolog ti ari ti pakdaarna, a napan ni Aaron ken dagiti kabsatna iti tunggal ciudad, ken iti tunggal balay a pagdaydayawan, a mangbangon iti simsimbaan, ken mangted-pateg kadagiti saserdote ken maestro iti intero a daga kadagiti Lamanite, a mangikasaba ken mangisuro iti balikas ti Dios kadakuada; ket kasta ti nanipudan ti dakkell a balligida.

5 Ket rinibribu ti naikkan iti pannakaammo iti Apo, wen, rinibribu ti naikkan iti panamati kadagiti ^akannawidan dagiti Nephite; ken naisuro kadakuada dagiti ^bkasuratan ken padpadto a naited nga aingga iti agdama.

6 Ket kas iti kinainanama ti panagbiag ti Apo, kasta met ti kinainanama ti kaadu ti namati, wenno kas iti kaadu ti naikkan iti pannakaammo iti kinapudno, babaen ti panangasaba ni Ammon ken dagiti kabsatna, a maibatay iti espiritu ti pamaltiing ken panagipadto, ket agar-aramid kadakuada ti pan-

nakabalin ti Dios iti milagro—wen, kunak kadakayo, iti panagbiag ti Apo, iti kaadu dagiti Lamanite a namati iti panangasabada, ken ^anapasurot iti Apo, ^bpulos a dida nagikay.

7 Ta nagbalinda a nalinteg a tattao; indissoda dagiti armas iti yaalsada, ket saandan a binusor pay ti Dios, wenno asino man kadagiti kabsatda.

8 Ita, isu ^adagitoy dagiti napasurot iti Apo:

9 Dagiti tao dagiti Lamanite nga adda iti daga ti Ismael;

10 Ken kasta met dagiti tao dagiti Lamanite nga adda iti daga ti Middoni;

11 Ken kasta met dagiti tao dagiti Lamanite nga adda iti siudad ti Nephi;

12 Ken kasta met dagiti tao dagiti Lamanite nga adda iti daga ti ^aShilom, ken dagiti adda iti daga ti Shemlon, ken iti siudad ti Lemuel, ken iti siudad ti Shimnilon.

13 Ket dagitoy ti nagan dagiti siudad dagiti Lamanite a ^anapasurot iti Apo; ket dagitoy dagiti nangidisso kadagiti armas iti yaalsada, wen, amin dagiti armasda a pakigubat; ket Lamaniteda amin.

14 Ket saan a ^anapasurot dagiti Amalekite, malaksid ti maysa; wenno uray no maysa la koma kadagiti ^bAmulonite; ngem pinatangenda ti puspusoda, ken kasta met dagiti puso dagiti Lamanite iti dayta a paset ti da-

3a Alma 26:24.

5a Alma 37:19.

^b Alma 63:12.

PNK Nasantuan

a Kasuratan.

6a PNK Panangpasurot,
Pasuroten.

^b Alma 27:27.

8a Alma 26:3, 31.

12a Mosiah 22:8, 11.

13a Alma 53:10.

14a Alma 24:29.

^b Mosiah 23:31-39.

ga a nagnaedanda, wen, amin a purok ken amin a siudadda.

15 Ngarud, ninaganantayo amin a siudad dagiti Lamanite a nagbabawian ken nakamuanda iti kinapudno, ken nakapasurotanda.

16 Ket ita napasamak a napuan tarigagay ti ari ken dagiti napasurot a maaddaanda iti nagan, tapno adda pakailasinanda kadagiti kabsatda; ngarud kinainnuman ti ari da Aaron ken ti adu kadagiti saserdoteda, maipanggep iti nagan nga ipanaganda kadakuada, tapno adda pakailasinan kadakuada.

17 Ket napasamak nga inaramatda ti naganda nga “Anti-Nephi-Lehi; ket naawaganda itoy a nagan ket saandan a naawagan iti Lamanite.

18 Ket nangrugida a nakagagaget a tattao; wen, ket manna-kigayyemda kadagiti Nephite; ngarud, linuktanda ti pannakinnaawatanda kadakuada, ket saanen a sinurot ida ti “lunod ti Dios.

KAPITULO 24

Umay dagiti Lamanite a mangbursor kadagiti tao ti Dios—Aragasak dagiti Anti-Nephi-Lehi ken ni Cristo ket sarungkanan ida dagiti anghel—Pilienda ti agrigat iti patay ngem ti mangsalaknib iti bagbagida—Adu pay a Lamanite ti mapasurot. Agarup 90–77 s.c.

KET napasamak a dagiti Amale-

kite ken dagiti Amulonite ken dagiti Lamanite nga adda iti daga ti Amulon, ken kasta met iti daga ti Helam, ken adda iti daga ti “Jerusalem, ken iti ababa a panna, iti amin a daga iti aglawlaw, a saan pay a napasurot ken saan pay a nangaklon iti nagan nga ^bAnti-Nephi-Lehi, sinugsogan ida dagiti Amalekite ken dagiti Amulonite a manggura kadagiti kabsatda.

2 Ket naglapusanan ti gurada kadakuada, nga uray la a rinugianda ti immalsa iti arida, nga uray la a dida bigbigen nga isu ti arida; ngarud, nakirupakda kadagiti tao dagiti Anti-Nephi-Lehi.

3 Ita intalek ti ari ti pagarian iti lalaki nga anakna, ket ninagananna iti Anti-Nephi-Lehi.

4 Ket natay ti ari iti dayta met la a tawen a panangrugi dagiti Lamanite nga agsagana a makigubat kadagiti tao ti Dios.

5 Ita idi nakita da Ammon ken dagiti kabsatna ken amin dagiti simmurot kenkuana ti panagsagana dagiti Lamanite a mangdadael kadagiti kabsatda, immayda iti daga ti Midian, ket sadiay nasarakan ni Ammon amin dagiti kabsatna; ket manipud sadiay immayda iti daga ti Ismael tapno “makapagiinnu-manda ken ni Lamoni ken kasta met dagiti kabsatna nga Anti-Nephi-Lehi, no ania ti aramidenda a mangsalaknib iti bagbagida kadagiti Lamanite.

6 Ita awan ti uray no maysa a

17a PNK Anti-Nephi-Lehi, Dagiti.

18a 1 Ne. 2:23;

2 Ne. 30:5–6;

3 Ne. 2:14–16.

24 1a Alma 21:1.

^b Alma 25:1, 13.

5a Alma 27:4–13.

kararua kadagiti tao a napasurot iti Apo a nangitag-ay iti armas a maibusor kadagiti kabsatda; awan, dida pay pulos nagsagana iti gubat; wen, ken kasta met ti imbilin kadakuada ti arida.

7 Ita, dagitoy dagiti balikas nga imbagana kadagiti tao mapianggep itoy a banag: Agyamanak iti Diosko, ay-ayatek a tattaok, ta siimbag ti naindaklan a Diostayo a nangibaon kadagitoy kabsattayo, a Nephite, kadatayo tapno kasabaandatayo, ken tapno allukoyendatayo kadagiti "kannawidan dagiti nangdangkes nga ammatayo.

8 Ket adtoy, agyamanak iti naindaklan a Diosko ta inikkanatayo iti paset ti espirituna a mangpalukneng iti puspusotayo, ta naluktantayo ti pannakinnaawatantayo kadagitoy a kakabsat, a Nephite.

9 Ket adtoy, agyamanak pay iti Diosko, ta babaen ti pannakalukat daytoy a pannakikinnaawatan inannugottayo dagiti "basoltayo, ken iti adu a pampapatay a naaramidatayo.

10 Ken agyamanak pay iti Diosko, wen, ti naindaklan a Diosko, ta impalubosna kadatayo ti panangibabawitayo kadagitoy a banag, ken kasta met ti "panangpakawanna kadatayo iti adu a basbasol ken pampapatay a naaramidatayo, ken ti panangikkatna iti ^bmanidsidir a basol iti puspusotayo, babaen ti pannakaikari ti Anakna.

11 Ket ita adtoy, kakabsatko,

agsipud ta daytoy laeng ti maaramidatayo (ta datayo ti kangrunaan a napukaw iti amin a sangkatawan) a mangibabawi iti amin a basbasoltayo ken ti adu a pampapatay a naaramidatayo, ken ti panangawattayo iti Dios a "mangyadayo kadakuada iti puspusotayo, ta ti la naanay a panagbabawi ti maaramidatayo iti Dios tapno maikkat dagiti mansatayo—

12 Ita, kapatgan nga ay-ayatek a kakabsatko, gapu iti panangikkat ti Dios iti mansatayo, ket nagbalin a nasilap dagiti espadatayo, saantayo ngaruden a mansaan pay dagiti espadatayo iti dara dagiti kabsattayo.

13 Adtoy, kunak kadakayo, Saan, pagtalinaedentayo dagiti espadatayo a di mamansaan iti dara dagiti kabsattayo; ta nalabit, a no mansaantayo manen dagiti espadatayo saandanton a "mapasilap pay babaen ti dara ti Anak ti naindaklan a Diostayo, a maibukbokto para iti pannakasubbot ti basbasoltayo.

14 Ket kinaasiannatayo ti naindaklan a Dios, ket impalubosna a maammuantayo dagitoy a banag tapno saantayo a mapukaw; wen, ket insaksakbayna nga impalubos a maammuantayo dagitoy a banag, agsipud ta ay-ayatenna dagiti "kararua-tayo a kas iti panangayatna kadagiti annaktayo; ngarud, gapu iti asina sinarungkarannatayo babaen dagiti anghelna, tapno

7a Mosiah 1:5.
9a DkK 18:44.
10a Dan. 9:9.

^b PNK Manidsidir
a Basol.
11a Isa. 53:4-6.

13a Apoc. 1:5.
14a PNK Kararua—Pateg
dagiti kararua.

maipakaammo ti ^bplano ti panakaisalakan kadatayo ken kasta met kadagiti sumarsaruno a kaputotan.

15 O, anian a kinamanangngaasi ti Dios! Ket ita adtoy, tangay nabelantayon nga inikkat ti mansatayo, ket napasilapen dagiti espadatayo, idulintayo ida tapno agtalinaed ti kinasilapda, a kas pammaneknektayo iti Diostayo iti maudi nga aldaw, wenna iti aldaw a maawagantayo nga agtakder iti sangona tapno maukom, tapno ditayo mamasaan dagiti espadatayo iti dara dagiti kabsattayo manipud iti pannangtedna kadatayo iti balikasna ken pinagbalinnatayo a nadalus manipud idi.

16 Ket ita, kakabsatko, no panggependatayo a dadaelen dagiti kabsattayo, adtoy, ilemmengtayo dagiti espadatayo, wen, uray pay no ikalitayo iti nauneg iti daga, tapno agtalinaedda a nasilap, a pammaneknek a pulos a ditayo ida inaramat, iti maudi nga aldaw; ket no dadaelendatayo dagiti kabsattayo, adtoy, "mapantayo iti Diostayo ket maisalakantayo.

17 Ket ita napasamak nga idi naigibus ti ari ti panagsaona, ken nakapagtitiponen amin dagiti tao, innalada dagiti espadada, ken amin nga armas a naramat iti pannakapagayus ti dara ti tao, ket "inkalida ida iti nauneg iti daga.

18 Ket daytoy ti inaramidda, ta adda iti imatangda ti pammaneknek iti Dios, ken kasta met kadagiti tao, a "pulos a dida aramaten manen dagiti armas a pagpaayus iti dara ti tao; ket daytoy ti inaramidda, a mamasingked ken ^bmakitulag iti Dios, nga idinto a pagayusenda ti dara dagiti kabsatda "itdenda ketdi ti biagda; ken idinto nga alaenda manipud iti kabsat itdenda ketdi kenkuana; ken idinto a palabsenda dagiti aldawna nga awan ar-aramidenda agrabahoda ketdi a sigagaed babaen dagiti imada.

19 Ket kasta a nakitatayo dayta, idi mapapati dagiti Lamanite ken maammuanda ti kinapudno, "natibkerda, ket ituredda ti patay idinto nga agaramidda iti basol; ket kasta a nakitatayo nga inkalida dagiti armasda iti lugar, wenna inkalida dagiti armasda a pakigubat, para iti kappia.

20 Ket napasamak a dagiti kabsatda, a Lamanite, nagsaganada a makigubat, ket immayda iti daga ti Nephi iti panggep a mangdadael iti ari, ken mangipatugaw iti sabali a sukaterna, ken kasta met a mangdadael kadagiti tao nga Anti-Nepi-Lehi iti daga.

21 Ita idi nakita dagiti tao ti irarautda kadakuada napanda sinabat ida, ket "indasayda ida iti sakaananda iti daga, ket rinugianda nga inawagan ti nagan

14b PNK Plano ti
Pannakaisalakan.
16a Alma 40:11-15.

17a Hel. 15:9.
18a Alma 53:11.
b PNK Katulagan.

c PNK Sakripisio.
19a PNK Pammati.
21a Alma 27:3.

ti Apo; ket addada iti kasta a kasaad idi rugian ida a darupen dagiti Lamanite, ken rinugian-da a patayen ida iti espada.

22 Ket kasta nga awan ti nasa-batda a panagkedked, a pina-patayda ti sangaribu ken lima kadakuada; ket ammotayo a nabendisionanda, ta napanda n-kipagnaed iti Diosda.

23 Ita idi nakita dagiti Lama-nite a saan nga agsanud dagiti kabsatda iti espada, wenno ag-lisi iti kanawan nga ima wenno iti kanigid, ngem naidasayda ketdi a “naungaw, ken dinayaw-da ti Dios uray pay iti baet ti pannakaungawda iti espada—

24 Ita idi nakita dagiti La-manite daytoy “nagparbengda a mangpatay kadakuada; ket adu kadakuada ti ^bdimmakkel ti pusona kadagiti kabsatda a natuang iti espada, ta nagbaba-wida kadagiti banag a naaramidda.

25 Ket napasamak nga indis-soda dagiti armas a pakigubat-da, ket saandan a pinidut pay ida, ta nangriknada iti pammapatay a naaramidda; ket inasit-ganda dagiti kabsatda, a nang-namnama iti kaasi dagiti ima a nakalayay a mangpapatay ka-dakuada.

26 Ket napasamak a nagtiti-pon dagiti tao ti Dios iti dayta nga aldaw iti ad-adu pay ngem iti bilang dagiti napapatay; ket

nalinteg a tattao dagiti napapa-tay, ngarud awan ti pamkua-tantayo nga agduadua iti “pan-nakaisalakanda.

27 Ket awan ti nadangkes a tao a kaduada a napapatay; ngem adda nasursurok ngem sangaribu a nakaitedok ti pannakaam-mo iti kinapudno; kasta ti pan-nakakitatayo nga adu a “wagas ti maaramid ti Apo iti panna-kaisalakan dagiti taona.

28 Ita dagiti Amalekite ken Amulonite ti kadakkelan ti bi-lang kadagiti Lamanite a nagpa-patay iti nakaad-adu kadagiti kabsatda, kas iti “wagas dagiti ^bNehor ti kadakkelan iti bilang kadakuada.

29 Ita, kadagiti simmurot kadagiti tao ti Apo, “awan ti Amalekite wenno Amulonite, wenno iti wagas ni Nehor, ngem kapupuon ida da Laman ken Lemuel.

30 Ket kasta ti kinalawag ti pannakarikatnayo, a kalpaskan ti “pannakapalag-an dagiti tao babaen ti Espiritu ti Dios, ken naaddaandan iti nawadwad a ^bpannakaammo kadagiti banag a maipanggep iti kinalinteg, sa kalpasanna ^ckumalilis nga ag-turong iti basol ken agsalunga-sing, agbalinda a natangtang-ken, ket iti kasta agbalin a ^dna-karkaro ti kasasaadda ngem no saanda koma a naam-ammuan dagitoy a banag.

23a Alma 26:32.

24a Alma 25:1.

^b P^{NK} Pannaki-pagrikna.

26a Apoc. 14:13.

27a Isa. 55:8–9;

Alma 37:6–7.

28a Alma 21:4.

^b Alma 1:15; 2:1, 20.

29a Alma 23:14.

30a Mat. 12:45.

^b Heb. 10:26;

Alma 47:36.

^c 2 Ne. 31:14;

Alma 9:19.

^{P^{NK}} Ikakalilis.

^d 2 Ped. 2:20–21.

KAPITULO 25

Agsaknap ti panagraut dagiti Lamanite—Mapukaw ti bukel dagiti saserdote ni Noe a kas impadto ni Abinadi—Adu a Lamanite ti mapasurot ken kumappon kadagiti tao nga Anti-Nephi-Lehi—Mamatida ken ni Cristo ket surotenda ti paglintegan ni Moises. Agarup 90-77 s.c.

KET adtoy, ita napasamak nga ad-adda a rimmungsot dagidiay a Lamanite gapu ta napapatayda dagiti kabsatda; ngarud insapatada ti panagibalesda kadagiti Nephite; ket saandan a ginamgam pay a papatayen dagiti tao nga "Anti-Nephi-Lehi iti dayta a panawen.

2 Ngem innalada dagiti buyotda ket napanda kadagiti nagbedngan ti daga ti Zarahemla, ket dinarupda dagiti tao nga ad-da iti daga ti Ammonihah ket "dinadaelda ida.

3 Ket kalpasanna, adu ti panakirupakda kadagiti Nephite, a nakapasanudan ken nakapapatayanda.

4 Ket naibilang kadagiti Lamanite a napapatay ti dandani amin a "bukel ni Amulon ken dagiti kabsatna, a dagiti saserdote ni Noe, ket napapatayda babaen dagiti ima dagiti Nephite;

5 Ket dagiti nabati, gapu ta nakalibasda iti langalang iti daya, ken gapu ta narabsutda ti

bileg ken panangituray dagiti Lamanite, imbilinda a nasken nga adu kadagiti Lamanite ti "mapukaw iti apuy gapu iti pammatida—

6 Ta adu "kadakuada, kalpasan ti panaglak-amda iti adu a pukaw ken adu a rigat, nangrugida a nasugsogan a manglagip kadagiti ^bbalikas nga inkasaba kadakuada da Aaron ken dagiti kabsatna iti dagada; ngarud rinugianda ti di namati kadagiti "kannawidan dagiti ammada, ket namatida iti Apo, ken inikkanna iti naindaklan a bileg dagiti Nephite; ket iti kasta adu kadakuada ti napasurot iti langalang.

7 Ket napasamak a kinayat dagidiay agturay a nabati kadagiti anak ni "Amulon a ^bmapapatayda, wen, amin dagidiay a namati kadagito y a banag.

8 Ita daytoy a kinabannuar ti nakaigapuan ti kaadu kadagiti kabsatda ti nasugsogan nga agpungtot; ket nangrugi dita ti sinnupanget iti kabakiran; ket rinugian dagiti Lamanite a "inanup ti bukel ni Amulon ken dagiti kabsatna ket rinugianda a pinatay ida; ket kimmamangda iti langalang iti daya.

9 Ket adtoy maan-anupda ita nga aldaw dagiti Lamanite. Kasta ti pannakapasamak dagiti balikas ni Abinadi, nga imbagana maipanggep iti bukel dagiti saserdote a nangayat nga aglakam iti patay iti apuy.

25 1a PNK Anti-Nephi-Lehi, Dagiti.
2a Alma 8:16; 16:9.
4a Mosiah 23:35.
5a Mosiah 17:15.

6a PIP dagiti Lamanite.
b Alma 21:9.
c Alma 26:24.
7a Alma 21:3;

24:1, 28-30.
b PNK Martir, Kinamartir.
8a Mosiah 17:18.

10 Ta kinunana kadakuada: Ania man ti "aramidenyo kaniak kastanto met ti kita dagiti banag nga umay.

11 Ket ita ni Abinadi ti immuna a naglak-am iti "patay iti apuy gapu iti pammatina iti Dios; ita kastoy ti kayatna a sawen, nga adu ti aglak-am iti patay iti apuy, a maibatay iti linak-amna.

12 Ket kinunana kadagiti saserdote ni Noe a kayat dagiti bukelda nga adu ti mapapatay, a kas iti napasamakna, ken maiwarawarada iti gangganna-et ken mapapatay, a kas iti karnero nga awanan iti agpaspastor nga inullaw ken pinatay dagiti atap nga ayup; ket ita adtoy, napaneknekan dagitoy a balikas, ta pinapanaw ida dagiti Lamanite, ken naanupanda, ken nadangranda.

13 Ket napasamak nga idi nakita dagiti Lamanite a dida madaeran dagiti Nephite nagsublida manen iti dagada; ket adu kadakuada ti immay nagnaed iti daga ti Ismael ken iti daga ti Nephi, ket intiponda ti bagbagida kadagiti tao ti Dios, a tat-tao nga "Anti-Nephi-Lehi.

14 Ken kasta met nga "inkalida dagiti armasda a pakigubat, a maibatay iti inaramid dagiti kabsatda, ket nangrugida a nagbalin a nalinteg a tattao; ket nagnada kadagiti wagas ti Apo,

ken tinungpalda dagiti bilinna ken dagiti alagadenna.

15 Wen, ket sinurotda ti paglintegan ni Moises; ta nasken unay a surotenda pay ti paglintegan ni Moises, ta saan pay a natungpal amin. Ngem iti laksid ti "paglintegan ni Moises, insaganaanda ti yaay ni Cristo, iti pannakaamirisda a ^bkita ti yaayna ti paglintegan ni Moises, ken namati a nasken a surotenda dagidiay aramid iti 'ruar agingga iti kanito nga ipalgakna kadakuada.

16 Ita dida impagarup a dumteng ti "pannakaisalakan babaen ti ^bpaglintegan ni Moises; ngem nagbalin ti paglintegan ni Moises a mangpapigsa iti pammattida ken ni Cristo; ket iti kasta napagtalinaedda ti 'namnamada babaen ti pammati, nga agturing iti agnanayon a pannakaisalakan, nga agpampannuray iti espiritu ti pammadto, a nangibaga kadagidiay banag nga umay.

17 Ket ita adtoy, nalaus ti ragsak da Ammon, ken Aaron, ken Omner, ken Himni, ken dagiti kabsatda, iti balligi a naragpatda kadagiti Lamanite, iti pannakakitada iti panangipalubos ti Apo kadakuada a maibatay kadagiti "kararagda, ken kasta met a pinaneknekanna nga imbin-sabinsa kadakuada ti balikasna.

10a Mosiah 13:10.

11a Mosiah 17:13.

13a Alma 23:16-17.

14a Alma 24:15; 26:32.

15a Jacob 4:5; Jarom 1:11.

PNK Paglintegan ni Moises.

b Mosiah 3:14-15;

16:14.

c Mosiah 13:29-32.

16a Mosiah 12:31-37; 13:27-33.

b 2 Ne. 11:4.

c 1 Tes. 5:8-9.

17a Alma 17:9.

KAPITULO 26

Agdaydayaw ni Ammon iti Apo—Mapapigsa dagiti napudno babaen ti Apo ken maikkanda iti pannakaammo—Babaen ti pammati makaawis dagiti tao iti rinibribu a kararua nga agbabawi—Adda iti Dios ti amin a bileg ket matukodna amin a banag. Agarup 90–77 s.c.

KET ita, dagitoy dagiti balikas ni Ammon kadagiti kabsatna, a kastoy ti panangibagana: Kakabsatko a lallaki ken kakabsat, adtoy kunak kadakayo, anian a nagindaklan ti gapu ti pagrag-sakantayo; ta impagaruptayo kadi idi ^anangrugitayo iti daga ti Zarahemla nga itden kadatayo ti Dios ti kastoy a naindaklan a bendision?

2 Ket ita, saludsodek, ania dagiti naindaklan a bendision ti intedna kadatayo? Maibagayo kadi?

3 Adtoy, sungbatak a para kadakayo; ta dagiti kabsattayo, a Lamanite, addada idi iti sipnget, wen, uray pay iti kasipngetan a derraas, ngem adtoy, ^amano kadakuada ti naiturong a mangimatang iti datdatlag a lawag ti Dios! Ket daytoy a bendision ti naipaay kadatayo, ta naaramattayo a ^bramit dagiti ima ti Dios a mangipatungpal itoy naindaklan nga aramid.

4 Adtoy, ^arinibu kadakuada ti

nagragsak, ken naitipon iti ikub ti Dios.

5 Adtoy, naluomen ti ^atalon, ket nagasatkayo, ta impakanyo ti ^bkumpay, ket naganikayo iti kabaelayo, wen, nagmalmalemkayo a nagtrabaho; ket adtoy ti bilang dagiti ^abinettekyo! Ket maurnongdanto iti sarusar, tapno saanda a madadael.

6 Wen, saanto ida a mapuri ti bagyo iti maudi nga aldaw; wenno mapag-ut ida dagiti alipugpog; ngem inton umay ti ^abagyo aguurnongdanto iti lugarda, tapno saan ida a madaleb ti bagyo; wen, wenno maitayab ida ti narurungsot nga angin iti sadino man a pangiturongan kadakuada ti kabusorda.

7 Ngem adtoy, addada kadagiti ima ti Apo ti ^apanagani, ket kukuana ida; ket ^bpagungarenanto ida iti maudi nga aldaw.

8 Madaydayaw ti nagan ti Diostayo; ^aagkantatayo iti panakaidayawna, wen, mangtedtayo iti ^bpanagyaman iti nasantuan a naganna, ta nagaramid iti kinalinteg iti agnanayon.

9 Ta no saantayo a pimmanaw iti daga ti Zarahemla, dagitoy napateg nga ay-ayatentayo a kakabsat, a sipapateg a nangayat kadatayo, nalabit nga agkinkintayegda pay laeng iti nalaus a ^agurada kadatayo, wen, ken nalabit met a ganggannaetda pay laeng iti Dios.

26 1a Mosiah 28:9;

Alma 17:6–11.

3a Alma 23:8–13.

b 2 Cor. 4:5;

Mosiah 23:10.

4a Alma 23:5.

5a Jn. 4:35–37;

DkK 4:4.

b Jl. 3:13.

c DkK 33:7–11; 75:2, 5.

6a Hel. 5:12;

3 Ne. 14:24–27.

7a PNK Ani.

b Mosiah 23:22;

Alma 36:28.

8a DkK 25:12.

b PNK Agyaman,
Napnuan Yaman,
Panagyaman.

9a Mosiah 28:1–2.

10 Ket napasamak nga idi naisao ni Ammon dagitoy a balikas, binabalaw ni kabsatna nga Aaron, a kinunana: Ammon, amkek a pagbalinennaka a palanguad ti rag-om.

11 Ngem kinuna ni Ammon kenkuana: Saanko a "pagpalanguad ti pigsak, wenna ti pannakaammok; ngem adtoy, napnoak iti ^brag-o, wen, aglippias ti pusok iti rag-o, ket idir-ik ti Diosko.

12 Wen, ammok nga awanak; no ti pigsak nakapsutak; ngarud saanko nga "ipalanguad ti bagik, ngem ipalanguadko ti Diosko, ta babaen ti ^bpigsana maaramidko ti amin a banag; wen, adtoy, adu a naindaklan a milagro ti naipakitatayo ditoy a daga, iti dayta idaydayawtayo ti naganna iti agnanayon.

13 Adtoy, mano a ribu dagiti kabsattayo a naruk-atanna iti saem ti "impierno; ket naikuyogda a ^bmangkanta iti mannubbot nga ayat, ket gapu daytoy iti bileg ti balikasna nga adda kadtayo, ngarud awan kadi ti dakkel a kalintegantayo nga agragsak?

14 Wen, adda kalintegantayo a mangidaydayaw kenkuana iti agnanayon, ta isu ti Kangatuan a Dios, ket rinuk-atanna dagiti kabsattayo iti "kawar ti impierno.

15 Wen, nalikmotda iti agnanayon a sipnget ken pannakada- dael; ngem adtoy, intedna kada- kuada ti agnanayon a "lawagna, wen, iti agnanayon a pannakai- salakan; ket nalikmotda iti awan umartap iti kalabon nga ayatna; wen, ket nagbalintayo a ramit dagiti imana a mangaramid itoy naindaklan ken datdatlag nga aramid.

16 Ngarud, "idaydayawtayo, wen, ^bidaydayawtayo ti Apo; wen, agragsaktayo, ta napnon ti rag-otayo; wen, dayawentayo ti Diostayo iti agnanayon. Adtoy, asino ti makaitangsit iti kasta unay iti Apo? Wen, asino ti makaibaga iti kasta unay iti naindaklan a bilegna, ken iti "kaasi- na, ken ti naunday a panagitu- redna para kadagiti annak ti tattao? Adtoy, kunak kadakayo, awan ti masaok uray no sangka- bassit laeng iti mariknak.

17 Asino ti nangipagarup a kasta ti kinamanangngaasi ti Dios ta inagawnatayo iti naka- am-amak, napnuan basol, ken nakarugrugit a kasasaad?

18 Adtoy, nagpungtottayo pay, a nabuyogan iti nakaro a pam- mutbuteng a "mangdadael iti simbaanna.

19 O kalpasanna, apay a dina- tayo inkumit iti nakaam-amak a pannakadadael, wen, apay a dina binay-an nga agdisso ka- datayo ti espada ti lintegna, ket

11a 2 Cor. 7:14.
b DkK 18:14-16.

PNK Rag-o.

12a Jer. 9:24;
Alma 29:9.

b Sal. 18:32-40;

Fil. 4:13; 1 Ne. 17:3.

13a PNK Impierno.

b Alma 5:26.

14a Alma 12:11.

15a PNK Silaw,
Silaw ni Cristo.

16a Rom. 15:17;

1 Cor. 1:31.

b 2 Cor. 10:15-18;

DkK 76:61.

c Sal. 36:5-6.

18a Mosiah 27:8-10.

dusaennatayo iti agnanayon a liday?

20 O, ti kararuak, agarup a kas iti sigud, napunas iti panunot. Adtoy, dina inaramat ti lintegna kadatayo, ngem ti ketdi naindaklan a kaasina ti pinangonna kadatayo iti dayta awan inggana a “taaw ti patay ken ladingit, agingga iti pannakaisalakan dagiti kararuatayo.

21 Ket ita adtoy, kakabsatko, ania ti “gagangay a tao nga adda a makaammo kadagitoy a banag? Kunak kadakayo, awan ti ^bmakaammo kadagitoy a banag, malaksid ti agbabawi a silaladingit.

22 Wen, isu nga “agbabawi ken mangsursurot iti ^bpammati, ken mangyeg kadagiti naintas a balikas, ken agkararag a kanayon nga awan ressatna—iti dayta ti pakaipaayan ti pannakaammo iti ^ckinadatdatlag ti Dios; wen, iti kasta ti maitedto a mangibutaktak kadagiti banag a di pay naibutaktak; wen, ket maitedto dayta a mangyeg iti panagbabawi kadagiti rinibu a kararua, a kas iti pannakaitedna kadatayo a mangipaay iti panagbabawi kadagiti kab-sattayo.

23 Ita malagipyo kadi, kab-satko, a kinunatayo kadagiti kab-sattayo iti daga ti Zarahemla, a mapantayo iti daga ti Nephi, a mangasaba kadagiti kab-

sattayo, dagiti Lamanite, ket kinatawaandatayo nga inumsi?

24 Ta kinunada kadatayo: Ipagarupyo kadi a maiturongyo dagiti Lamanite iti pannakaammo iti kinapudno? Ipagarupyo kadi a magutugotyo dagiti Lamanite iti kinakillo dagiti “kannawidan dagiti ammada, iti ^bkinasukir-da a tao; a maayatan ti puspusoda iti panagayus ti dara; dagiti nangbubos kadagiti aldawda iti kadagsenan a basbasol; a dagiti wagasda wagas dagiti managbasol manipud idi punnganay? Ita kakabsatko, malagipyo a daytoy ti pagsasaoda.

25 Ken kangrunaanna kinunada: Layatantayo ida, tapno da-daelentayo ida ken ti kinamanagbasolda iti daga, amangan la ketdi ta parmekendatayo ket papatayendatayo.

26 Ngem adtoy, ay-ayatek a kab-satko, immaytayo iti langalang nga awan ti gagemtayo a mangdadael kadagiti kab-sattayo, ngem addaan iti gagem a nalabit a maisalakantayo ti sumagmamano kadagiti kararuada.

27 Ita idi nalday ti puspusotayo, ket dandanitayon agtukiad, adtoy, “lininglingaynatayo ti Apo, ket kinunana: Mapankayo kadagiti kab-satyo, dagiti Lamanite, ^bibturanyo ti ^crigrigatyo, ket itdekto kadakayo ti balligi.

28 Ket ita adtoy, nakadanontayon, ket nailaoktayon kada-

20a 2 Ne. 1:13;
Hel. 3:29–30.

21a PNK Nailubongan
a Tao.

b 1 Cor. 2:9–16;
Jacob 4:8.

22a Alma 36:4–5.
PNK Agbabawi,
Panagbabawi.

b PNK Pammati.

c PNK Kinadatdatlag
ti Dios.

24a Mosiah 10:11–17.
b Mosiah 13:29.

27a Alma 17:9–11.

b PNK Anus.

c Alma 20:29–30.
PNK Kinarigat.

kuada; ket naibturantayo dagiti linak-amtayo, ket inturedtayo ti tunggal panagwaywayas; wen, nagbiahetayo a namalaybalay, a nagtalex iti kaasi ti lubong—saan laeng nga iti kaasi ti lubong ngem iti pay kaasi ti Dios.

29 Ket nakastrektayo kadagiti balayda ket insurotayo ida, ken insurotayo ida iti kalkalsada; wen, ken insurotayo ida iti turturodda; ken kasta met a simrektayo kadagiti temploda ken kadagiti sinagogada ket insurotayo ida; ket napapanawtayo, ken nalalais, ken natupran, ken natungpa; ken nabato-tayo, ken natiliw ket napungo iti nalagda a tali, ken naipisok iti pagbaludan; ket babaen ti bileg ken pagsiriban ti Dios nawayawayaantayo manen.

30 Ket linak-amtayo ti amin a kita ti panagrigat, ket amin daytoy, ta nalabit a datayo ti puon ti salakan ti sumagmamano a kararua; ket ipagaruptayo a naan-anay ti “rag-otayo no nalabit a datayo ti puon ti salakan ti sumagmamano.

31 Ita adtoy, mabalintayo ti kumita ket makitatayo ti bungbunga dagiti aramidtayo; ket bassitda kadi: Kunak kadakayo, Saan, “aduda; wen, ket masak-siantayo ti kinapudnoda, gapu iti ayatda kadagiti kabsatda ken kasta met kadatayo.

32 Ta adtoy, kaykayatda pay nga “ibuis ti biagda ngem iti mangkettel iti biag ti kabusorda;

ket ^binkalida iti nauneg iti daga dagiti armasda a pakigubat, gapu iti panagayatda kadagiti kabsatda.

33 Ket ita adtoy kunak kadakayo, adda kadi pay nabilbileg nga ayat iti intero a daga? Adtoy, kunak kadakayo, Awan, awan ti kasta, uray pay kadagiti Nephite.

34 Ta adtoy, layatanda dagiti kabsatda; dida ipalubos a mapapatay ti bagbagida. Ngem adtoy mano kadagitoy ti nangidiaya iti biagda; ken ammotayo a napandan iti Diosda, gapu iti ayatda ken iti gurada iti basol.

35 Ita awan kadi ti kalintegantayo nga agragsak? Wen, kunak kadakayo, awanen ti tattao nga ad-adda nga addaan iti kalintegang nga agragsak ngem datayo, manipud idi punganay ti lubong; wen, ket itaytayoknak ti rag-ok, uray pay iti panangipalangguadko iti Diosko; ta adda kenkuana amin a “bileg, amin a nainsiriban; ken amin a panna-kaawat; ^bmatukodna amin a banag, ket ^cmanangngaasi a Nabiag, uray pay iti pannakaisalakan, kadagiti agbabawi ken mamati iti naganna.

36 Ita no kinapalanguad daytoy, agpalanguad latta; ta daytoy ti biagko ken silawko, ti rag-ok ken ti pakaisalakanak, ken ti pakasubbotak iti awan inggana a kinaay-ay-ay. Wen, madaydayaw ti nagan ti Diosko, a di nangbaybay-a kadagi-

30a DkK 18:15–16.

31a Alma 23:8–13.

32a Alma 24:20–24.

^b Alma 24:15.

35a PNK Bileg.

^b DkK 88:41.

^c PNK Kaasi,
Manangngaasi.

toy a tao, a “sanga ti kayo ti Israel, ken napukaw iti bagina iti ganggannaet a daga; wen, kunak, madaydayaw koma ti nagan ti Diosko, a di nangbaybay-a kadayo, a ^bmanagallaalla iti ganggannaet a daga.

37 Ita kakabsatko, makitatayo a saan a baybay-an ti Dios ti tunggal “tao, uray sadino a daga ti yanda; wen, binilangna dagiti taona, ket adda ti lalaem ti kaasina iti intero a daga. Ita daytoy ti rag-ok, ken naindakan a panagyamanko; wen, ket mangtedak iti panagyaman iti Diosko iti agnanayon. Amen.

KAPITULO 27

Bilinen ti Apo ni Ammon a mangidaulo kadagiti tao nga Anti-Nephi-Lehi iti natalged—Iti panagsaragda ken Alma, inuyos ti rag-o ni Ammon ti pigsana—Ited kadakuada dagiti Nephite ti daga ti Jershon kadagiti Anti-Nephi-Lehi—Maa-waganda iti tattao ni Ammon. Agarup 90–77 s.c.

ITA napasamak nga idi nasarakan dagiti Lamanite a nakigubat kadagiti Nephite, kalpaskan ti adu a risiris a mangdadael kadakuada, nga awan ti nagmamaayan ti panangtuntonda iti pakadadaelanda, nagsubli-da manen iti daga ti Nephi.

2 Ket napasamak a dagiti Amalekite, gapu iti pannakaabakda, nalaus ti pungtotda. Ket

idi nakitada a dida mabales dagiti Nephite, rinugianda a sinugsogan dagiti tao nga agpungtot kadagiti “kabsatda, dagiti tao nga ^bAnti-Nephi-Lehi; ngarud rinugianda manen a da-daelen ida.

3 Ita nagkedked “manen dagitoy a tao a mangala kadagiti armasda, impalubosda ti bagbagida a mapapatay a maibatay iti tarigagay dagiti kabusorda.

4 Ita idi nakita ni Ammon ken dagiti kabsatna daytoy aramid a panangdadael kadagiti ipatpateg nga ay-ayatenda, ken kadagiti nangipateg a nangayat unay kadakuada—ta tinaripatoda ida nga awan dumana kadagiti anghel nga imbaon ti Dios a mangisalakan kadakuada iti awan inggana a pannakadadael—ngarud, idi nakita ni Ammon ken dagiti kabsatna daytoy dakkell nga aramid ti panangdadael, natignayda a maki-pagrikna, ket “kinunada iti ari:

5 Ummongentayo dagitoy tao ti Apo, ket bumabatayo iti daga ti Zarahemla kadagiti Nephite, ket aglibastayo kadagiti ima dagiti kabusortayo, tapno santayo a madadael.

6 Ngem kinuna ti ari kadakuada: Adtoy, dadaelentatayo dagiti Nephite, gapu iti adu a pammapatay ken basbasol a naaramidatayo kadakuada.

7 Ket kinuna ni Ammon: Mapanak agsaludsod iti Apo, ket no kunana kadayo, mapan-

36a Gen. 49:22–26;
Jacob 2:25; 5:25.
b Jacob 7:26.
37a Ara. 10:34–35;

2 Ne. 26:33.
27 2a Alma 43:11.
b Alma 25:1.
PNK Anti-Nephi-

Lehi, Dagiti.
3a Alma 24:21–26.
4a Alma 24:5.

kayo kadagiti kabsaty, mapantayo kadi?

8 Ket kinuna ti ari kenkuana: Wen, no kuna ti Apo a mapantayo, mapantayo kadagiti kabsattayo, ket agbalintayo nga adipenda agingga a maikarotayo ti adu a pampapatay ken basbasol a naaramidtayo kadakuada.

9 Ngem kinuna ni Ammon kenkuana: Maisuppiat iti paglintegan dagiti kabsattayo, nga impaulog ti amak, nga adda kadakuada agbalin nga “adipen; ngarud bumabatayo ket agtalektayo iti kaasi dagiti kabsattayo.

10 Ngem kinuna ti ari kenkuana: Agsaludsodka iti Apo, ket no kunana a mapantayo, mapantayo; wenna mapukawtayo iti daga.

11 Ket napasamak a napan ni Ammon nagsaludsod iti Apo, ket kinuna ti Apo kenkuana:

12 Yadayom dagitoy a tao ditoy a daga, tapno saanda a mapukaw; ta napigsa ti pananggemgem ni Satanas iti puspuso dagiti Amalekite, a nangsugsog kadagiti Lamanite a manggura kadagiti kabsatda tapno patayenda ida; ngarud yadayom ida itoy a daga; ket mabendisionan dagitoy a tao itoy a kaputotan, ta taginayonek ida.

13 Ket ita napasamak a napan ni Ammon imbaga iti ari ti amin a balikas nga imbaga kenkuana ti Apo.

14 Ket inurnongda amin dagiti taoda, wen, amin dagiti tao ti Apo, ken inurnongda amin da-

giti arban ken dingienda, ket pimmanawda iti daga, ket dimtengda iti langalang a nangbingay iti daga ti Nephi ken iti daga ti Zarahemla, ket immasidgedda iti nagbeddangan ti daga.

15 Ket napasamak a kinuna ni Ammon kadakuada: Adtoy, mapankami kadagiti kabsatko iti daga ti Zarahemla, ket agbatikayo ditoy agingga nga agsublikami; ket padasenmi ti puspuso dagiti kabsattayo, no palubosandatayo a mapan iti dagada.

16 Ket napasamak nga iti papan ni Ammon iti daga, a nakasaritada kadagiti kabsatna ni Alma, iti “lugar a nasaon; ket adtoy, naragsak daytoy a panagkikita.

17 Ita napnuan “rag-o ni Ammon nga uray la a napnek; wen, inalimon ti rag-ona iti Dios, nga uray la a ^bnauyos ti pigsana; ket naglusdoy ‘manen iti daga.

18 Ita saan kadi nga aglaplapusanan daytoy a rag-o? Adtoy, rag-o daytoy nga awan ti mabalin nga umawat malaksid ti napudno nga agbabawi a silaladingit ken napakumbaba nga agsapsapul iti ragsak.

19 Ita talaga a napnuan rag-o ni Alma a nangsarabo kadagiti kabsatna, kasta met ti rag-o ni Aaron, ken ni Omner, ken ni Himni; ngem adtoy saan a rinimbawan ti rag-oda ti pigsada.

20 Ket ita napasamak nga indauluan ni Alma dagiti kabsatna nga agsubli iti daga ti Zarahemla; uray pay iti balayna. Ket

9a Mosiah 2:13;
29:32, 38, 40.

16a Alma 17:1–4.
17a PNK Rag-o.

b 1 Ne. 1:7.
c Alma 19:14.

napanda imbaga iti "pangulo nga ukom ti amin a napasamak kadakuada iti daga ti Nephi, kadagiti kabsatda, dagiti Lamnate.

21 Ket napasamak a nangipatulod ti pangulo nga ukom iti pakdaar iti intero a daga, a tari-gagayanna ti timek dagiti tao maipanggep iti panangawatda kadagiti kabsatda, a tattao dagiti Anti-Nephi-Lehi.

22 Ket napasamak a dimteng ti timek dagiti tao, a nagkuna: Adtoy, itedmi ti daga ti Jershon, nga adda iti daya nga asideg ti baybay, a nayariping iti daga ti Bountiful, nga adda iti abagatan ti daga ti Bountiful; ket daytoy daga a Jershon ti daga nga itedmi a tawiden dagiti kabsattayo.

23 Ket adtoy, ikabiltayo dagiti buyottayo iti nagbaetan ti daga ti Jershon ken ti daga ti Nephi, tapno masalaknibantayo dagiti kabsattayo iti daga ti Jershon; ket aramidentayo daytoy para kadagiti kabsattayo, gapu iti butengda a mangitag-ay iti armas a maibusor kadagiti kabsatda wenno makaaramidda iti basol; ket napasamak daytoy nalaus a butengda gapu iti napasnek a panagbabawida, a gapu iti adu a pampapatayda ken nakaam-amak a kinadangkesda.

24 Ket ita adtoy, kastoy ti aramidentayo kadagiti kabsattayo, tapno matawidida ti daga ti Jershon; ket salaknibantayo ida kadagiti kabusorda kadagiti

buyottayo, no la ketdi ibingayandatayo iti taraonda a pangtulongda kadatayo a pangtaginayontayo kadagiti buyottayo.

25 Ita, napasamak nga idi nangngeg daytoy ni Ammon, nagsubli kadagiti tao nga Anti-Nephi-Lehi, ken kasta met a kimmuyog ken ni Alma, iti langalang, a nagipatakderanda kadagiti toldada, ket impakammoda kadakuada amin dagitoy a banag. Ken kasta met nga insarita ni Alma kadakuada ti "pannakapasurotna a kaduana da Ammon ken Aaron, ken dagiti kabsatna.

26 Ket napasamak a nangipaay daytoy iti dakkel a rag-o kadakuada. Ket bimmabada iti daga ti Jershon, ket tinagikuada ti daga ti Jershon; ket inawagan ida dagiti NepHITE iti tattao ni Ammon; ngarud naam-ammoda iti kasta a nagan kalpasanna.

27 Ket naibilangda kadagiti tao ni Nephi, kasta met a naibilangda kadagiti tao nga adda iti simbaan ti Dios. Kasta met a naam-ammoda babaen iti kinareggetda iti Dios, ken kasta met iti tattao; ta awan ti pagkurangan ti "kinapudnoda ken nalintegda iti amin a banag; ken ^bnatibker ti pammatida ken ni Cristo, agingga iti panungpalan.

28 Ket kagurada la unay ti agpaayus iti dara dagiti kabsatda; ket didanto a pulos kabaellan ti agiggem iti armas a maibusor kadagiti kabsatda; ket pulos a dida kinita ti patay iti nakaam-

20a Alma 4:16-18.

25a Mosiah 27:10-24.

27a PNK Napudno,
Kinapudno.

b Alma 23:6.

amak a kasasaad, gapu iti nam-nama ken paniriganda ken ni Cristo ken ti panagungar; ngarud, inalimonda ti patay babanen ti balligi ni Cristo itoy.

29 Ngarud, lak-amenda ni “patay iti kadagsenan ken katuokan a wagas a mabalin nga ipaay dagiti kabsatda, sakbay a mangalada iti espada ken kumpulan a pangdangranda kadakuada.

30 Ket kasta ti karegta ken pannakaay-ayatda a tao, ti naidaddaduma a tattao ti Apo.

KAPITULO 28

Maparmek dagiti Lamanite iti nakaam-amak a dangadang—Pinullo a ribu ti mapapatay—Maigarangugong dagiti nadangkes iti awan inggana a kinaay-ay-ay; maragpat dagiti nalinteg ti dinto pulos agressat a ragsak. Agarup 77–76 s.c.

KET ita napasamak a kalpasan ti panagtalnan dagiti tao ni Ammon iti daga ti “Jershon, ken kasta met a nabangonen ti simbaan iti daga ti Jershon, ken naipalawlaw dagiti buyot dagiti Nephite iti daga ti Jershon, wen, iti amin a beddeng iti aglawlaw ti daga ti Zarahemla; adtoy, sinurot dagiti buyot a Lamanite dagiti kabsatda iti langalang.

2 Ket isu nga adda nakaam-amak a dangadang; wen, uray no maysa la koma a kasta nga ammo dagiti tao iti daga manipud iti panawen nga ipapanaw

ni Lehi iti Jerusalem; wen, ket pinullo a ribu a Lamanite ti napapatay ken naiwarawara iti ganggannaet.

3 Wen, ken kasta met nga adda nakaam-amak a panagrangrangkay kadagiti tao ti Nephi; nupay kasta, “napaksiat ken nawarawara dagiti Lamanite, ket nagsubli manen dagiti tao ni Nephi iti dagada.

4 Ket ita daytoy ti panawen a kaadda ti nakaro a panagleddaang ken panagun-unnoy a nangngeg iti intero a daga, kadagiti tao ni Nephi—

5 Wen, ti sangit dagiti balo a lumlumdaang kadagiti assawada, ken kasta met ti leddaang dagiti amma kadagiti annakda a lallaki, ken dagiti annak a babbai kadagiti kabsatda a lallaki, wen, ti kabsat a lallaki iti ama; ket kasta ti pannakangngeg iti sangit ti panagleddaang kadakuada amin, panagleddaang kadagiti kabagianda a napapatay.

6 Ket ita talaga a daytoy ti nakalkaldaang nga aldaw; wen, ti kanito ti kinapasnek, ken kanito ti “panagayuno ken panagkararag.

7 Ket kasta ti panaggibus ti maika-sangapulo-ket-lima a tawen ti panagturay dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi;

8 Ket kastoy ti pakaammo ni Ammon ken dagiti kabsatna, ti panagdaliasatda iti daga ti Nephi, ti panagrigrigatda iti daga, ti ladingitda, ken dagiti panag-

sagabada, ken ti “di matukod a rag-oda, ken ti pannakaawat ken kinatalek kadagiti kabsat iti daga ti Jershon. Ket ita sapay koma iti Apo, ti Mannubbot iti amin a tao, ta bendisionanna dagiti karuada iti agnanayon.

9 Ket daytoy ti pakaammuan kadagiti gubat ken sinnupangget dagiti Nephite, ken kasta met dagiti gubat iti nagbaetan dagiti Nephite ken dagiti Lamanite; ket naggibus ti maikasangapulo-ket-lima a tawen a panagturay dagiti ukom.

10 Ket napasamak manipud iti umuna ayingga iti maikasangapulo-ket-lima a tawen ti pannakadadael ti adu a ribu a biag; wen, napasamak ti nakam-amak a buya ti panagayus ti dara.

11 Ket naitanem iti daga dagiti bagi ti rinibu, idinto a rinibu ti nagabsuon nga “agruprupsa iti rabaw ti daga; wen, ket rinibribu ti ^bnaldaang iti pannakapukaw dagiti kabagianda, agsipud ta adda pamkuatanda nga agbuteng, a maibatay kadagiti kari ti Apo, a maikumitda iti kasasaad nga awan inggana a kinaay-ay-ay.

12 Idinto a rinibribu dagiti sabali a sipupudno a limdaang iti pannakapukaw dagiti kabagian-da, nagragsakda pay laeng ken nagrampak a napnuan namnama, ken ammoda pay, a maibatay kadagiti “kari ti Apo, a mapagungardanto a makipagtaeng

iti makanawan ti Dios, iti kasasaad a dinto pulos agressat a ragsak.

13 Ket kasta ti pannakakitayo ti kinakaro ti “di panagpapatas ti tao gapu iti basol ken panagbasol, ken iti bileg ti sairo, a dumteng babaen dagiti nasikap a ^bplano nga inaramidna a pang-silo kadagiti puso ti tattao.

14 Ket kasta ti pannakakitayo iti napateg nga awag ti kinaregta ti tattao nga agtrabaho kadagiti “bangkag ti Apo; ken kasta ti pannakakitayo ti napateg a gapu ti ladingit, ken kasta met ti ragragsak—ladingit gapu iti patay ken pannakadadael dagiti tao, ken rag-o gapu iti ^bsilaw ni Cristo iti biag.

KAPITULO 29

Tarigagayan ni Alma nga igunamgunam ti panagbabawi iti nain-anghelan a pammatalged—Ikkan ti Apo iti mannursuro ti amin a pagilian—Idaydayaw ni Alma ti aramid ti Apo ken ti balligi ni Ammon ken dagiti kabsatna. Agarup 76 s.c.

O TA anghelak man koma, ket mapaaddak ti kayat ti pusok, ta makapanak koma agsao babaen ti trumpeta ti Dios, iti timmek a mangdayyeg iti daga, ken igunamgunamko ti panagbabawi ti tunggal tao!

2 Wen, ipakdaarko iti tunggal kararua, iti timmek a kasla gurruod, panagbabawi ken ti pla-

8a Alma 27:16–19.

11a Alma 16:11.

b Alma 48:23;
DkK 42:45–46.

12a Alma 11:41.

13a 1 Ne. 17:35.

b 2 Ne. 9:28.

14a PNK Bangkag ti Apo.

b PNK Silaw,
Silaw ni Cristo.

no ti pannakasubbot, tapno agbabawida ket ^aumasidegda iti Diostayo, tapno awanton ti led-daang iti intero a daga.

3 Ngem adtoy, taoak, ket makaaramidak iti basol; ta kasla mapnekakon kadagiti banag nga inlatang ti Apo kaniak.

4 Saan koma a rumbeng a mariribukak kadagiti tarigagayko iti napinget nga impaolog ti nalinteg a Dios, ta ammok nga itedna kadagiti tao ti ^atarigagayanda, patay man wenno biag; wen, ammok nga inlatanganna ida iti paulog a saan a mabaliwan, a maibatay iti ^bpagayatanda, pakaisalakananda man wenno pakadadaelanda.

5 Wen, ken ammok a dumteng iti tao ti naimbag ken dakes; isu a makaammo nga awan ti naimbag iti dakes awan pakabalawanna; ngem isu a ^amakaammo iti dakes ken naimbag, maited kenkuana ti maibatay iti tarigagayna, tarigagayanna man ti naimbag wenno dakes, biag wenno patay, rag-o wenno ladingit iti ^bkaunggan.

6 Ita iti pannakakitak nga ammok dagitoy a banag, ania pay ti tarigagayak malaksid iti panangaramidko iti aramid a nainpakumit kaniak?

7 Apay pay a tarigagayak nga anghelak koma, a makapagsa-oak iti amin nga igid ti daga?

8 Ta adtoy, impalubos ti Apo

kadagiti ^aamin a pagilian, iti bukodda a pagilian ken ^bpagsasao, a mangisuro iti balikasna, wen, a nainsiriban, amin a ^cmakitana a mainugot nga adda kada-kuada; ngarud makitatayo nga ipatigmaan ti Apo a nainsiriban, a maibatay iti dayta nalinteg ken pudno.

9 Ammok dayta nga imbilin ti Apo kaniak, ket idaydayawko. Diak ^aidaydayaw ti bagik, ngem idaydayawko dayta imbilin kaniak ti Apo; wen, ket daytoy ti idaydayawko, ta nalabit a siak ti ramit dagiti ima ti Dios a magbabawi iti sumagmamano a kararua; ket daytoy ti rag-ok.

10 Ket adtoy, iti pannakakitak iti adu a kakabsatko a sipapasnek nga agbabawi a silaladingit, ken umasideg iti Apo a Diosda, iti dayta napno ti kararuak iti rag-o; iti dayta nalagipko ^ati inaramid kaniak ti Apo, wen, ta nangngegna ti kararagko; wen, iti dayta nalagipko ti manangngaasi a takiagna a naitanggaya kaniak.

11 Wen, ken kasta met a malagipko ti pannakabalud dagiti ammak; ta talaga nga ammok a winayawayaan ida ti ^aApo iti pannakaadipen, ket babaen itoy binangonna ti simbaanna; wen, ti Apo a Dios, ti Dios ni Abraham, ti Dios ni Isaac, ken ti Dios ni Jacob, winayawayaanna ida iti pannakaadipen.

29 *2a* Omni 1:26;

3 Ne. 21:20.

4*a* Sal. 37:4.

b PNK Kinawaya nga Agpili.

5*a* 2 Ne. 2:18, 26;

Moro. 7:15–19.

PNK Panagrikna, Sagut ti.

b PNK Pakinakem.

8*a* 2 Ne. 29:12.

b DkK 90:11.

c Alma 12:9–11.

9*a* Alma 26:12.

10*a* Mosiah 27:11–31.

11*a* Mosiah 24:16–21; Alma 5:3–5.

12 Wen, kanayon a malaglagipko ti pannakabalud dagiti ammak; ken dayta met laeng a Dios a “nangwayawaya kadakuada kadagiti ima dagiti Egip-to ti nangwayawaya kadakuada iti pannakaadipen.

13 Wen, ket dayta met la a Dios ti nangbangan iti simbaan a para kadakuada; wen, ket dayta met la a Dios ti nangtuding kaniak iti nasantuan a pagreb-bengan, a mangikasaba iti balikas kadagitoy a tao, ken nangted kaniak iti adu a balligi, a “nakapnuak iti rag-o.

14 Ngem saanak nga agrag-o iti bukodko laeng a balligi, ngem ad-adda a naan-anay ti rag-ok gapu iti “balligi dagiti kabsatko, nga idi pay nga adda iti daga ti Nephi.

15 Adtoy, sipapasnekda a nagtrabaho, ket nakaikuyogda iti adu a bunga; ket anian a nagdakkal ti gunggonada!

16 Ita, iti panangpanunotko iti balligi dagitoy a kakabsatko naluya-an ti kararuak, a kas man iti pannakaisinana iti bagi, a kas idi, isu a napalalo ti rag-ok.

17 Ket ita ipalubos koma ti Dios kadagitoy, dagiti kabsatko, a makatugawdanto iti pagarian ti Dios; wen, ken kasta met kadakuada a bunga ti panagtrabahoda tapno saandanton a rummuar, ngem dayawendanto ketdi iti agnanayon. Ket sapay koma ta ipalubos ti Dios a maaramid a maibatay kadagiti balikasko, a kas iti nasaokon. Amen.

KAPITULO 30

Uyawan ni Korihor, ti Anti-Cristo, ni Cristo, ti pannakasubbot, ken ti espiritu ti pammadto—Isurona nga awan ti Dios, nga awan ti pannakatnag ti tao, nga awan ti dusa iti basol, ken awan ti Cristo—Panneknekan ni Alma a dumtengto ni Cristo ken ipakita ti amin a banag nga adda Dios—Dawaten ni Korihor ti tanda ket agbalin nga umel—Nagparang ti sairo ken ni Korihor a kas anghel ket insurona kenkuana ti sawenna—Mailudekludek ni Korihor ket matay. Agarup 76–74 s.c.

ADTOY, ita napasamak a kalpasan ti pannakaurnos dagiti “tao ni Ammon iti daga ti Jershon, wen, ken kasta met a kalpasan ti ^bpannakapapanaw dagiti Lamanite iti daga, ket impumpon dagiti tao ti daga dagiti minatayda—

2 Ita saan a mabilang dagiti minatayda gapu iti kaadu ti bilangda; kasta met dagiti minataydagiti Nephite—ngem napasamak kalpasan ti panangitabonda kadagiti minatayda, kasta met a kalpasan dagiti aldaw a panagayuno, ken panagladladingit, ken panagkararag, (ket iti maika-sangapulo-ket-innem a tawen idi ti panagturay dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi) nangrugi ti agtultuloy a kappia iti intero a daga.

3 Wen, ket tinungpal dagiti tao dagiti bilin ti Apo; ket nai-

12a Ex. 14:30–31.

13a DkK 18:14–16.

14a Alma 17:1–4.

30 1a Alma 27:25–26.

PNK Anti-Nephi-Lehi, Dagiti.

^b Alma 28:1–3.

getda a nangtungpal kadagiti “ordinansa ti Dios, a maibatay iti paglintegan ni Moises; ta naisuro kadakuada ti ^bpanangtungpaldada iti paglintegan ni Moises agingga a mapasamak.

4 Ket kasta ti kinatalna dagiti tao iti unos ti maika-sangapulo-ket-innem a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi.

5 Ket napasamak nga iti nag-gibusan ti maika-sangapulo-ket-pito a tawen a panagturay dagiti ukom, nagtultuloy ti kappia.

6 Ngem napasamak iti asidengen nga ungtu ti maika-sangapulo-ket-pito a tawen, adda dimteng a lalaki iti daga ti Zarahemla, ket isu ti “Anti-Cristo, ta rinugianna nga inkasaba kadagiti tao ti maisuppiat kadagiti pammadto a nasaon dagiti propeta, maipanggep iti yaay ni Cristo.

7 Ita awan idi ti paglintegan a maisuppiat iti “pammati ti tao; ta siiget a maisuppiat kadagiti bilin ti Dios a rumbeng nga adda paglintegan a mamagbalin kadagiti tao a di agpapatas.

8 Ta kastoy ti kinuna ti nasantuan a kasuratan: “Pilienyoy itoy nga aldaw, no asino ti pagserbiano.

9 Ita no tarigagayan ti tao ti agserbi iti Dios, karbenganna unay; wenna, no mamati iti Dios karbenganna ti agserbi kenkuana; ngem no saan a mamati

kenkuana awan ti paglintegan a mangdusa kenkuana.

10 Ngem no mamapatay madusa iti “patay; ket no agtakaw madusa met; ket no makiabig madusa met; wen, madusada kadagitoy amin a kinadangkes.

11 Ta adda idi paglintegan a maukom dagiti tao a maibatay iti naaramidda a krimen. Nupay kasta, awan ti paglintegan a maisuppiat iti pammati ti tao; ngarud, madusa laeng idi ti tao iti krimen a naaramidna; ngarud addaan amin a tao iti “agpapada a kalintegan.

12 Ket daytoy nga Anti-Cristo, nga agnagan iti Korihor, (ken awan ti paglintegan a mangsalih-an kenkuana) rinugianna nga inkasaba kadagiti tao nga awan ti Cristo. Ket kastoy ti wagas a panangasabana, a kinunana:

13 O dakayo a napungo iti minamaag ken awan mamaayna a namnama, apay nga isangolyo ti bagbagiyo kadagita minamaag a bambanag? Apay nga agsapulkayo iti Cristo? Ta awan ti tao a makaammo iti ania man a dumteng.

14 Adtoy, dagitoy banag a kun-kunayo a padpadto, a kunayo nga impaima dagiti nasantuan a propeta, adtoy, minamaagda a kannawidan dagiti ammayo.

15 Kasano ti pannakaammoyo iti kinanamnada? Adtoy, diyo maammuan dagiti banag a

3a PNK Paglintegan ni Moises.

b 2 Ne. 25:24–27; Alma 25:15.

6a PNK Anticristo.

7a Alma 1:17.

8a Jos. 24:15.

PNK Kinawayay

nga Agpili.

10a PNK Kadagsenan a Pannakadusa.

11a Mosiah 29:32.

diyo “makita; ngarud diyo marmuan nga addanto Cristo.

16 Kumitakayo iti masakbayan ket kunayo a makitayo ti pannakaugas ti basbasolyo. Ngem adtoy, parnuay dayta ti nariribuk a panunot; ket umay daytoy a pannakakulkol ti pampanunotyo gapu iti kannawidan dagiti ammayo, a nangisungsong kadakayo iti pammati kadagiti banag a saan a pudno.

17 Ket adu pay dagiti kasta a banag nga imbagana kadakuada, nga imbagana kadakuada nga awanto ti maaramid a pannakasubbot iti basbasol dagiti tao, ngem agdaliasat ti tunggal tao itoy a biag a maibatay iti panangiturong ti pannakaparsua; ngarud dumur-as ti tunggal tao a maibatay iti laingna, ken mamarmek ti tunggal tao a maibatay iti pigsana; ken saan a krimen ti ania man nga aramiden ti tao.

18 Ket kasta ti panangasabana kadakuada, a nangikayakay iti puspuso ti adu, a namagtangig kadakuada iti kinandangkesda, wen, a nangyadayo iti adu a babbai, ken kasta met dagiti lallaki, nga agbalin a mannakiabig—nga imbagana kadakuada a no natayen ti tao, daytan ti pagpatinggaanna.

19 Ita nagsursor met daytoy a tao iti daga ti Jershon, a mangikasaba kadagitoy a banag kadagiti tao ni Ammon, a tattao idi dagiti Lamanite.

20 Ngem adtoy nasirsiribda ngem iti adu kadagiti Nephite; ta innalada, ken pinungoda, ken

binagkatda nga insaklang ken ni Ammon, nga isu ti nangato a saserdote dagita a tao.

21 Ket napasamak nga imbilinna a mabagkat koma a mairuar iti daga. Ket dimteng iti daga ti Gideon, ket rinugianna met a kinasabaan ida; ket saan unay a nagballigi ditoy, ta natiliw ken napungo ken naisaklang iti nangato a saserdote, ken kasta met iti pangulo nga ukom iti daga.

22 Ket napasamak a kinuna kenkuana ti nangato a saserdote: Apay nga iwarwarasmo ti panangballikogmo kadagiti wagas ti Apo? Apay nga isurom kadagitoy a tao nga awan ti Cristo, a mangsinga iti panagragragsakda? Apay nga agsa-saoka iti maisuppiat kadagiti amin a pammadto dagiti nasantuan a propeta?

23 Ita Giddonah ti nagan ti nangato a saserdote. Ket kinuna kenkuana ni Korihor: Agsipud ta diak isuro dagiti minamaag a kannawidan dagiti ammayo, ken agsipud ta diak isuro dagitoy a tao a paiturayan ti bagbagida kadagiti minamaag nga ordinansa ken ar-aramid nga insuro dagiti nagkauna a saserdote, a manggun-od iti bileg a mangituray kadakuada, a magtalinaed kadakuada a kuneng, tapno dida yangad ti ululoda, ngem agtamedda ketdi a maibatay kadagiti balikasmo.

24 Kunam a nawaya dagitoy a tao. Adtoy, kunak nga adipenda. Kunam a pudno dagidiay a padto. Adtoy, kunak a dimo ammo a pudnoda.

25 Kunam a nagbasol dagitoy a tao ken natnagda a tao, agsipud iti panagbasol ti naganak. Adtoy, kunak a saan a nagbasol ti anak gapu kadagiti dadakkelnan.

26 Ken kunam pay nga umayto ni Cristo. Ngem adtoy, kunak a dimo ammo nga addanto Cristo. Ken kunam pay a mapapatayto gapu iti “basbasol ti lubong—

27 Ket kasta ti panangitawtawmo kadagitoy a tao babaen ti minamaag a kannawidan dagiti ammayo, ken maibatay iti bukodmo a tarigagay; ket impababam ida, nga awan duma na iti adipen, tapno bussogem ti bagim iti panagbannog dagiti imada, tapno dida gamden ti tumangad, ken tapno dida padasan a lak-amen dagiti kalintegan ken karbenganda.

28 Wen, dida gamden nga usaren dayta kukuada amangan la ketdi ta agkamtudda kadagiti saserdoteda, a mangisangol kadakuada a maibatay iti tarigagayda, ken namapati kadakuada, babaen dagiti kannawidan ken dardarepdepda ken dagiti pagaayatda ken dagiti parmata ken pamarang a kinadatdatlagda, tapno, no saanda nga aramiden a maibatay kadagiti balikasda, dida mapagustuan dagiti sumagmamano a di ammo a naparsua, a kunada a Dios—ti parsua a di pay pulos nakitkita wenno naammuan, a pulos a saan pay ken saanto iti kaano man.

29 Ita idi nakita ti nangato a saserdote ken ti pangulo nga ukom ti kinatangken ti panagpuspusona, wen, idi nakitada a susikenna pay uray ti Dios, dida pulos sinungbatan dagiti balikasna; ngem imbilinda a nasken a mapungo; ket inyawatda kadagiti ima dagiti agrebbeng, ket impatulodda iti daga ti Zarahemla, tapno maisaklang ken ni Alma, ken iti pangulo nga ukom a gobernador iti intero a daga.

30 Ket napasamak nga idi naisaklang ken ni Alma ken iti pangulo nga ukom, inaramidna latta ti kas iti inaramidna iti daga ti Gideon; wen, intultuloyna ti “naguyaw.

31 Ket timmakder a “sipapanakkel dagiti balikasna iti sangon ni Alma, ken sinusikna dagiti saserdote ken mamaestro, a pinabasolna ida a mangisungsungsong kadagiti tao kadagiti minamauyong a kannawidan dagiti ammada, tapno laeng mabsogda iti panagtrabaho dagiti tao.

32 Ita kinuna kenkuana ni Alma: Ammom a dikami agpabpabussog babaen ti panagtrabaho dagitoy a tao; ta adtoy nagtrabahuak uray pay manipud iti naggibusan ti panagturay dagiti ukom agingga ita, babaen dagiti imak tapno agbiagak, iti laksiid ti adu a panagbibiahek iti aglawlaw ti daga a mangipakdaar iti balikas ti Dios kadagiti taok.

33 Ken iti laksid dagiti adu a trabaho a nakakumikomak iti simbaan, pulos a diak immatwat iti nawadwad uray no may-sa la koma a “senine iti panagtrabahok; wenzo uray kadagiti kabsatko, malaksid iti pangukoman; sa kalpasanna immatwatkami laeng a maibatay iti paglintegan para iti orasmi.

34 Ket ita, no saankami nga umawat iti ania man a para iti panagtrabahomi iti simbaan, ania ti masagrapmi iti panagtrabahomi iti simbaan malaksid iti panangipakdaarmi iti kinapudno, tapno maaddaankami iti pagragsakan iti “rag-o dagiti kabsatmi?

35 Kalpasanna apay a kunam a mangasabakami kadagitoy a tao tapno adda masagrapmi, no sika, iti bagim a mismo, ammom nga awan ti masagrapmi? Ket ita, patiem kadi a balballikugenni dagitoy a tao, a nakaigapuan ti panagrag-o ti puspusoda?

36 Ket insungbat ni Korihor, Wen.

37 Ket kalpasanna kinuna kenkuana ni Alma: Mamatika kadi nga adda Dios?

38 Ket insungbatna, Saan.

39 Ita kinuna kenkuana ni Alma: Paglikudamto kadi pay nga adda Dios, ken kasta met a paglikudam kadi ni Cristo? Ta adtoy, kunak kenka, ammok nga adda Dios, ken kasta met nga umayto ni Cristo.

40 Ket ita ania ti pammanek-

nekmo nga awan ti “Dios, wenzo saan nga umay ni Cristo? Kunak kenka nga awan, malaksid laeng ti bukodmo a balikas.

41 Ngem, adtoy, adda amin kaniak a banag a kas “pammaneknek a pudno amin dagitoy a banag; ken adda met kenka amin a banag a kas pammaneknek a pudnoda; ket paglikudam kadi ida? Mamatika kadi a pudno dagitoy a banag?

42 Adtoy, ammok a mamatika, ngem addaanka iti managulbod nga espiritu, ket inwaksim ti Espiritu ti Dios ket awan ti lugarna kenka; ngem adda kenka ti pannakabalin ti sairo, ket isu ti mamagtigtignay kenka, agparnuay tapno madadaelna dagiti annak ti Dios.

43 Ket ita kinuna ni Korihor ken ni Alma: No pakitaannak iti “tanda, a pakagutugotak nga adda Dios, wen, ipakitam kaniak nga adda bilegna, ket isunto pay laeng ti panamatik iti kinapudno dagiti balikasmo.

44 Ngem kinuna kenkuana ni Alma: Adda kenkan ti umdas a tanda; sulisogem kadi pay ti Diosmo? Kunam kadi, Ipakitam kaniak ti tanda, no adda kenkan ti pammaneknek “amin dagitoy kabsatmo, ken kasta met amin dagiti nasantuan a propeta? Adda iti sangom dagiti nasantuan a kasuratan, wen, ket ipamatmat^b amin dagiti banag nga adda Dios; wen, uray pay ti^c daga, ken amin a banag nga

33a Alma 11:3.

34a PNK Rag-o.

40a Sal. 14:1.

41a PNK Saksi.

43a Jacob 7:13-21;

DkK 46:8-9.

PNK Tanda.

44a Mosiah 13:33-34.

^b Sal. 19:1;

DkK 88:47.

^c Job 12:7-10.

adda iti rabawna, wen, ken ti ^apanagpusiposna, wen, ken kas-ta met amin dagiti “planeta nga aggunay iti gagangay a langa-da ti mangpaneknek nga adda Kangatuan a Namarsua.

45 Ket agsursorka kadi pay, a mangyaw-awan kadagiti puso dagitoy a tao, a paneknekam kadakuada nga awan ti Dios? Ket paglikudam kadi pay amin dagitoy a pammaneknek? Ket kinunana: Wen, paglikudak, malaksid no pakitaannak iti tanda.

46 Ket ita napasamak a kinuna kenkuana ni Alma: Adtoy, maldaanganak gapu iti kinatangken ti pusom, wen, ta pagkedkedam pay laeng ti espiritu ti kinapudno, ta madadaelto ti kararuam.

47 Ngem adtoy, “nasaysayaat pay a mapukaw ti kararuam ngem ti sika ti pakaipuonan ti pannakadadael ti adu a kararu, babaen ti panagul-ulbodmo ken babaen dagiti makapatiray-ok a balikasmo; ngarud no paglikudamto pay laeng, adtoy dusaennakanto ti Dios, nga agbalinkanto nga umel, a dimonton maungap ti ngiwatmo iti kaano man, tapno saanmonton a maallilaw dagitoy a tao.

48 Ita kinuna kenkuana ni Korihor: Diak a tallikudan ti kaadda ti Dios, ngem diak mamati nga adda Dios; ket kunak met, a dimo ammo nga adda Dios; ket malaksid no pakitaannak iti tanda, saanak a mamati.

49 Ita kinuna kenkuana ni Al-

ma: Daytoy ti itedko kenka a kas tanda, tapno ^aagbalinka nga umel, a maibatay kadagiti balikasko; ket kunak, nga iti nagan ti Dios, agbalinka nga umel, tapno saankan a makapagbalikas.

50 Ita idi maisao ni Alma dagitoy a balikas, nagbalin nga umel ni Korihor, tapno saanen a makapagsao, a maibatay kadagiti balikas ni Alma.

51 Ket ita idi nakita ti pangulo nga ukom daytoy, inaramatna ti imana a nagsurat ken ni Korihor, a kinunana: Mamatika kadin iti bileg ti Dios? Asino ti tarigagayam a pangipakitaan ni Alma iti tandana? Kayatmo kadi a dangranna dagiti sabali, tapno maipakitana kenka ti tanda? Adtoy, naipakitana kenkan ti tanda; ket ita suppiatem kadi pay?

52 Ket insagana ni Korihor ti imana a nagsurat, a kinunana: Ammok nga umelak, ta saanak a makapagsao; ken ammok nga awan ti sabali malaksid iti pannakabalin ti Dios a makaaramid kaniak itoy; wen, ken kanyon nga ^aammok nga adda Dios.

53 Ngem adtoy, ^ainallilawnak ti sairo; ta ^bnagparang kaniak iti langa ti anghel, ket kinunana kaniak: Mapanka ket pasubliem dagitoy a tao, ta winarawara idan amin ti di am-ammo a Dios. Ket kinunana kaniak: ^cAwan ti Dios; wen, ket insuro-na kaniak ti rumbeng a sawek.

44d Hel. 12:11-15.

e Moises 6:63.

47a 1 Ne. 4:13.

49a 2 Cro. 13:20.

52a Alma 30:42.

53a Jacob 7:14.

b 2 Cor. 11:14;

2 Ne. 9:9.

c Sal. 10:4.

Ket insurok dagiti balikasna; ket insurok ida agsipud ta makaay-ayoda iti ^anailubongan a panunot; ket insurok ida, uray pay nga agingga a nagballigik, kangrunaanna a namatiak unay a pudnoda; ket iti daytoy a gapu dinaerak ti kinapudno, agingga a naalak daytoy naka-ro a lunod kaniak.

54 Ita idi maisaona daytoy, dinawatna nga agkararag ni Alma iti Dios, tapno bareng no maikkat ti lunod kenkuana.

55 Ngem kinuna kenkuana ni Alma: No maikkat daytoy a lunod kenka yaw-awanmonto manen ti puspuso dagitoy a tao; ngarud, agtalinaed kenka a kas iti pagayatan ti Apo.

56 Ket napasamak a saan a nakkat ken ni Korihor ti lunod; ngem napapanaw, ket napan namalaybalay nga agdawat iti kanenna.

57 Ita naiwaras a dagus ti panakaammo iti napasamak ken ni Korihor iti intero a daga; wen, imbilin ti kangatuan nga ukom ti pannakaiwaragawag kadagiti amin a tao iti daga, a naipakdaar kadagiti namati kadagiti balikas ni Korihor a dagdagusenda ti agbabawi, wenna maipaay met kadakuada iti isu met laeng a panggeddeng.

58 Ket napasamak a napaan-nugotda amin iti kinadangkaes ni Korihor; ngarud napasurotda manen amin iti Apo; ket daytoy ti naggibusan ti kinamanagbasol iti wagas ni Korihor. Ket nama-

laybalay ni Korihor, a nagdawat iti taraonna.

59 Ket napasamak nga iti panagsursorna kadagiti tao, wen, kadagiti tao a simmina kadagiti Nephite ken nangawag iti bagbagida iti Zoramite, nga indauluan ti tao nga agnagan iti Zoram—ket iti pannakipulapolna kadakuada, adtoy, nadungpar ken nailudekludek, nga agingga a natay.

60 Ket kasta ti pannakakitayo iti naggibusan ti nangballikog iti wagas ti Apo; ket kasta ti pannakakitayo a saan a ^atulongan ti ^bsairo dagiti annakna iti maуди nga aldaw, ngem nadaras ti panangabogna kadakuada iti ^cimpierno.

KAPITULO 31

Idauluan ni Alma ti mision a mamasubli kadagiti kimmayakay a Zoramite—Paglikudan dagiti Zoramite ni Cristo, mamatida iti sinsinan a kapanunotan ti panagpili, ken agdaydayawda iti napasempaset a kararag—Napno dagiti misionario iti Nasantuan nga Espiritu—Alimonen ti rag-oda ken ni Cristo ti rigrigatda. Agarup 74 s.c.

ITA napasamak a kalpasan ti panaggibus ni Korihor, iti panakaawat ni Alma iti damdamag a barbarusngien dagiti Zoramite dagiti wagas ti Apo, ken isungsungsong ni Zoram, a dadauloda, ti puspuso dagiti tao nga ^aagkurno kadagiti umel

53d PNK Nailubongan.

60a Alma 3:26–27;
5:41–42;

DkK 29:45.

b PNK Sairo.
c PNK Impierno.

31 1a Ex. 20:5;

Mosiah 13:13.

a ^bdidiosen, nangrugi manen a ‘nasaktan ti pusona gapu iti kinamanagbasol dagiti tao.

2 Ta daytoy ti nakaigapuan ti nakaro a “panagladingit ni Alma a nakaammo iti kinamanagbasol dagiti taona; ngarud naglablabet ti leddaang ti pusona gapu iti pannakaisina dagiti Zoramite kadagiti Nephite.

3 Ita naguummong dagiti Zoramite iti daga a ninagananda iti Antionum, nga adda iti dayaen ti daga a Zarahemla, a naibanuyat iti asideg ti nagbedngan iti igid ti baybay, nga adda iti abagatan ti daga a Jershon, a nagpatingga met iti langalang iti abagatan, langalang a napno kadagiti Lamanite.

4 Ita nalaus ti buteng dagiti Nephite amangan ta no makiinnaawatan dagiti Zoramite kadagiti Lamanite, ket kaipapanan dayta ti dakkal a pukaw iti biang dagiti Nephite.

5 Ket ita, iti kadakkal ti namnama nga “iturong ti ^bpanangikasaba iti ‘balikas dagiti tao nga agaramid iti maikanatad—wen, nabilbileg nga amang ti ibungana iti panunot dagiti tao ngem iti espada, wenno ania man a banag, a napasamak kadakuada—ngarud napanunot ni Alma a mainugot laeng a nasken a padasenda ti saguday ti balikas ti Dios.

6 Ngarud innalana ni Ammon,

ken ni Aaron, ken ni Omner; ngem imbatina ni Himni iti simbaan iti Zarahemla; ngem innalana dagiti immuna a tallo, ken kasta met ni Amulek ken ni Zeezrom, nga adda idi iti Melek; ken innalana met ti dua nga annakna a lallaki.

7 Ita dina intugot ti inauna kadagiti annakna a lallaki, a “Helaman ti naganna; ngem Shiblón ken Corianton ti nagan dagiti innalana; ket dagitoy ti nagan dagiti kimmuyog kenkuana a napan kadagiti ^bZoramite, a mangikasaba kadakuada iti balikas.

8 Ita “sumupsuppiat dagiti Zoramite kadagiti Nephite; ngarud inawatda idin ti balikas ti Dios a naikasaba kadakuada.

9 Ngem “natnagda kadagiti dakkal a biddut, ta dida inkaskaso a tinungpal dagiti bilin ti Dios, ken dagiti annurotenna, a maibatay iti paglintegan ni Moises.

10 Kasta met a dida inkaskaso dagiti aramid iti simbaan, a mangituloy iti inaldaw a panagkararag ken yaararaw iti Dios, tapno saanda a maitebbang iti sulisog.

11 Wen, iti ababa a panna, binarusngida dagiti wagas ti Apo iti namin-adu a daras; ngarud, gapu itoy, napan da Alma ken dagiti kabsatna iti daga tapno ikasabada kadakuada ti balikas.

1b 2 Ne. 9:37.

PNK Panagrukkab
kadagiti Didiosen.

c Alma 35:15.

2a Mosiah 28:3;

3 Ne. 17:14;

Moises 7:41.

5a Jarom 1:11–12;

DkK 11:2.

b Enos 1:23; Alma 4:19.

PNK Mangasaba.

c Heb. 4:12; Jacob 2:8;

Alma 36:26.

7a PNK Helaman, Lalaki
nga Anak ni Alma.

b Alma 30:59.

8a Alma 24:30.

9a PNK Ikakalilis.

12 Ita, idi nakagtengda iti daya, adtoy, iti siddaawda nakitadaya a nagbangon dagiti Zoramite iti sinagoga, ket inurnongda ti bagbagida iti maysa nga aldaw iti makalawas, nga inawaganda daya nga aldaw iti aldaw ti Apo; ket agdaydayawda iti wagas a di pay nakita da Alma ken dagiti kabsatna;

13 Ta adda lugar a nabangon iti tengnga ti sinagogada, lugar a pagtakderan, a nangatngato ngem iti ulo; nga aglaon ti rabawna iti maysa laeng a tao.

14 Ngarud, nasken a mapan dita ti agtarigagay nga "agdaydayaw ket agtakder iti rabawna, ket itag-ayna dagiti imana a matitrong iti langit, ket agdawat iti napigsa a timek, a kunana:

15 Nasantuan, nasantuan a Dios; mamatikami a sika ti Dios, ken mamatikami a nasantuanka, ken espirituka idi, ken espirituka ita, ken espiritukanto iti agnanayon.

16 Nasantuan a Dios, mamatikami nga impusingnakami kadagiti kabsatmi; ken saankami a mamati iti kannawidan dagiti kabsatmi, nga impatawid kadakuada nga inuubing dagiti amada; ngem mamatikami a "pinilinakami nga agbalin a ^bnasantuan nga annakmo; ken kasta met nga impakaammom kadakami nga awanto ti Cristo.

17 Ngem sika met laeng ti idi, ita, ken ti agnanayon; ket "pinilinakami tapno maisalakankami, idinto a napili ti amin nga adda iti aglawlawmi nga igarangu-

gong ti pungtotmo iti impierno; ta iti daya a kinasanto, O Dios, agyamankami kenka; kasta met nga agyamankami iti panangpili kadakami, tapno saankami a mayaw-awan iti minamaag a kannawidan dagiti kabsatmi, a namagtitiinkel kadakuada a mamati ken ni Cristo, a nangiturong iti puspusoda nga agallaalla a kumayakay kenka, Diosmi.

18 Ket manen agyamankami kenka, O Dios, ta dakami ti napili ken nasantuan a tattao. Amen.

19 Ita napasamak a kalpaskan ti pannakangngeg da Alma ken dagiti kabsatna ken dagiti anakna a lallaki dagitoy a kararag, saan a marukod ti siddaawda.

20 Ta adtoy, napan ditoy ti tunggal tao a mangidaton iti isu met laeng a kararag.

21 Ita inawaganda ti lugar iti Rameumptom, a maipatpatarus, ti nasantuan a pagtakderan.

22 Ita, manipud ditoy a pagtakderan idatonda, tunggal tao, ti isu met laeng a kararag iti Dios, nga agyamyamanda iti Diosda iti panangpilina kadakuada, ken ti dina panangisungsung kadakuada iti kannawidan dagiti kabsatda, ken ti saan a pannakatakaw ti puspusoda a mamati kadagiti banag a dumteng, nga awan ti ammoda itoy.

23 Ita, kalpaskan a nakaidatonen ti amin a tao iti kastoy a wagas, nagsublida iti balbalayda, a

“pulos a dida pagsasaritaan manen ti Diosda agingga nga aguummongda manen iti nasantuan a pagtakderan, a mangidaton iti panagyaman bababen ti wagasda.

24 Ita “naldaangan ti puso ni Alma idi naimatanganna daytoy; ta nakitana a nadangkes ken barusngida a tao; wen, nakitana a naiturong dagiti pusoda iti balitok, ken iti pirak, ken iti amin a kita ti napintas nga alikamen.

25 Wen, ken nakitana met a “naital-o ti puspusoda iti nalabes a kinapalanguad, iti kinatangsitda.

26 Ket indanonna ti timekna iti langit, ket “impakaasina, a kinunana: O, kasano ti kapautna, O Apo, ti panangipalugodmo nga agtalinaed dagiti katulongam ditoy baba iti lasag, a mangimatang iti kasta a kakaro ti kinadangkes dagiti annak ti tattao?

27 Adtoy, O Dios, “umararawda kenka, ngem agliblibbiang met ti puspusoda iti kinatangsit. Adtoy, O Dios, umararawda kenka iti ngiwngiwatda, idinto a ^bnatangsitda, uray pay iti kinaindaklan, iti awan kaes-eskanna a bambanag iti lubong.

28 Adtoy, O Diosko, dagiti agkakangina nga aruatenda, ken dagiti singsingda, ken dagiti “pulserasda, ken dagiti arkosda a balitok, ken amin dagiti agkakangina a bambanag nga

arkosda; ken adtoy, naituon ti puspusoda kadagitoy, ket umararawda pay kenka a kunada—Agyamankami, O Dios, ta dakami ti tattao a pinilim, idinto a mapukawto dagiti dadduma.

29 Wen, ket kunada nga impakaammom kadakuada nga awanto ti Cristo.

30 O Apo Dios, kasano ti kapaut ti panangipalugodmo iti kasta a kinadangkes ken kinamangliliput kadagitoy a tao? O Apo, ikkannak kadi iti pigsa, tapno maibturak dagiti pagkurangak. Ta saanak a naan-anay, ket masaktan ti kararuak iti kasta a kinadangkes dagitoy a tao.

31 O Apo, agliplippias ti leddang ti pusok; liwliwaem koma ti kararuak “ken ni Cristo. O Apo, ipalubosmo koma a maaddaanak iti pigsa, tapno maibturak nga itured dagitoy a rigat a dumteng kaniak, gapu iti kinamanagbasol dagitoy a tao.

32 O Apo, liwliwaem koma ti kararuak, ket ikkannak iti balligi, ken kasta met dagiti kaduak nga agtartrabaho—wen, ni Ammon, ken ni Aaron, ken ni Omner, ken kasta met ni Amulek ken ni Zeezrom, ken kasta met dagiti “dua nga annakko a lallaki—wen, liwliwaem koma met amin dagitoy O Apo. Wen, liwliwaem koma dagiti kararuada ken ni Cristo.

33 Ipalubosmo koma a maaddaanda iti pigsa, tapno maibturanda dagiti rigatda a dumteng

23a San. 1:21–25.

24a Gen. 6:5–6.

25a Jacob 2:13;

Alma 1:32.

26a Moises 7:41–58.

27a Isa. 29:13.

^b PNK Kinapalanguad.

28a Isa. 3:16–24.

31a Jn. 16:33.

32a Alma 31:7.

kadakuada gapu iti kinama-nagbasol dagitoy a tao.

34 O Apo, “palubosannakami nga agballigi a mangyeg manen kadakuada kenka ken ni Cristo.

35 Adtoy, O Apo, napateg dagiti “kararuada, ket adu kadakuada ti kabsatmi; ngarud, itdem kadakami, O Apo, ti bileg ken pagsiriban, tapno maida-nonmi dagitoy, a kakabsatmi, manen kenka.

36 Ita napasamak nga idi naisao ni Alma dagitoy a balikas, a “nakitinnipat iti ^bdakulap kadagiti amin a kaduana. Ket adtoy, iti pannakitinnipatna kadakuada, napnoda iti Nasantuan nga Espiritu.

37 Ket kalpasan ti panagsisina, a “dida pampanunoten iti bagbagida no ania ti kanenda, wenno ania ti inumenda, wenno no ania ti aruatenda.

38 Ket inikkan ida ti Apo tapno saanda nga agbisin, wenno mawaw; wen, ket inikkanna met ida iti pigsa, tapno saanda nga aglak-am iti ania man a “rigat; malaksid iti panangalimon kadakuada ti rag-o ken ni Cristo. Ita maibatay daytoy iti kararag ni Alma; ket gapu daytoy iti panagkararagna a ^bsipapammati.

KAPITULO 32

Isuro ni Alma dagiti napanglaw a pinagbalin a napakumbaba dagiti

panagsagabada—Pammati ti namnama iti saan a makita ngem pudno—Paneknekan ni Alma a mangisuro dagiti anghel kadagiti lalaki, babbai ken ubbing—Yarig ni Alma ti sao iti bukel—Masapul a maimula ken maaywanan—Ket dumakkel a kayo a pakaburasan iti bunga ti agnanayon a biag. Agarup 74 s.c.

KET napasamak a napanda, ket rinugianda nga inkasaba ti sao ti Dios kadagiti tao, a simrekda kadagiti sinagogada, ken kadagiti balbalayda; wen, inkasabada ti sao uray iti kalkalsada.

2 Ket napasamak a kalpasan ti adu a bannogda, nangrugi a nagsagrapda iti balligi kadagiti ummong dagiti “napanglaw a tao; gapu ta adtoy, naparuada kadagiti sinagoga agsipud iti kinanumo ti kawesda—

3 Ngarud saanda a napalubosan a sumrek kadagiti sinagogada nga agdayaw iti Dios, ta naibilangda a narugit; ngamin ta napanglawda; wen imbilang dagiti kabsatda a narugitda; gapu ta “napanglawda iti nailubongan a bambanag; ken gapu ta napanglawda pay iti puso.

4 Ita, idi manarimaan ni Alma a mangisursuro ken agsasao kadagiti tao iti tuktok ti turod Onidah, adda dakkel a bungoy nga immasideg kenkuana, nga isu dagiti naagapadmi, a “napanglaw ti puspusoda, gapu

34a 2 Ne. 26:33.

35a PNK Kararua—Pateg dagiti kararua.

36a 3 Ne. 18:36–37.

^b PNK Dakulap, Panangipatay iti.

37a Mat. 6:25–34;

3 Ne. 13:25–34.

38a Mat. 5:10–12;

Mosiah 24:13–15;

Alma 33:23.

^b PNK Pammati.

32 2a PNK Nakurapay.

3a Alma 34:40.

4a PNK Nakurapay—

Nakurapay

iti espiritu.

iti kinapanglawda iti nailubongan a bambanag.

5 Ket immasidgeda ken ni Alma; ket kinuna ti dadauloda kenkuana: Adtoy, “ania ti aramiden dagitoy a kakabsatko, ta mauy-uyawda kadagiti amin a tao gapu iti kinapanglawda, wen, ken nangnangruna dagiti saserdotemi; agsipud ta ^bpinapanawdakami manipud iti sinagogami a nagbannoganmi iti bukodmi nga ima; ket pinapanawdakami gapu iti nalabes a kinapanglawmi; ket awan ti lugar a pagdaydayawanmi iti Diosmi; ket adtoy, ‘ania ti aramidenmi?

6 Ket ita idi nangngeg ni Alma daytoy, timmaliaw, a sinangona a dagus, ket naimatanganna iti naindaklan a ragsak; agsipud ta naimatanganna a pudno a “pinagpakumbaba ida ti ^bpanagrigatda, ket ‘sisasaganadan a dumngeg iti sao.

7 Ngarud awanen ti naisaona kadagiti dadduma nga ummong; ngem inyunnatna ti imana, ket impukkawna kadagiti nakitana, a pudno a nagbabawi, ket kinunana kadakuada:

8 Makitak a “napakumbaba ti pusoyo; no kasta, nagasatkayo.

9 Adtoy kinuna ti kabsatyoy, Ania ti aramidenmi?—ta napanawkami iti sinagogami, tapno saankami a makapagdaydayaw iti Dios.

10 Adtoy kunak kadakayo,

pagarupenyo kadi a saankayo a “makapagdaydayaw iti Dios no di laeng iti sinagoga?

11 Ket kasta met, kayatko a sa-ludsoden, pagarupenyo kadi a nasken a dayawenyo ti Dios iti saan laeng a mamimpinsan iti makalawas?

12 Kunak kadakayo, nasayaat ta napapanawkayo kadagiti sinagogayo, tapno agpakumbabakayo, ken tapno maadalyo ti “pagsiriban; agsipud ta nasken nga adalenyo ti pagsiriban; ket gapu iti pannakapapanawyo, nga uy-uyawendakayo dagiti kakabsatyoy gapu iti nalabes a ^bkinapanglawyo, a nagpakumbaba ti puspusoyo; gapu ta nasken nga ammoyo ti agpakumbaba.

13 Ket ita, nagasatkayo ta napilitkayo nga agpakumbaba; ta ti tao no dadduma, no mapilit nga agpakumbaba, birokenka ti agbabawi; ket ita pudno, masarakanto ti siasino man nga agbabawi ti kaasi; ket maisalakanto ti siasino man a mangsapul iti kaasi ken “agitured agingga iti panungpalan.

14 Ket ita, kas naibagakon kadakayo, a nabendisionankayo gapu ta napilitkayo nga agpakumbaba, saanyo kadi a pagarupen a nagasgasat dagiti pudno a mangipakumbaba iti bagbagida gapu iti sao?

15 Wen, nagasat ti pudno a nangipakumbaba iti bagina, ken

5a Prov. 18:23.

b Alma 33:10.

c Ara. 2:37–38.

6a PNK Napakumbaba,
Kinapakumbaba.

b PNK Kinarigat.

c Alma 16:16–17;

DkK 101:8.

8a Mat. 5:3–5.

10a PNK Agdaydayaw.

12a Ecl. 4:13.

b Prov. 16:8.

13a Alma 38:2.

nagbabawi kadagiti basolna, ken nagitured agingga iti panungpala—wen, nagasgasat pay ngem dagiti napilit nga agpakumbaba gapu iti nalabes a kinapanglawda.

16 Ngarud, nagasat dagiti “mangipakumbaba iti bagbagida a saan a napilit nga agpakumbaba; wenna, iti sabali a panna, nagasat ti mamati iti balikas ti Dios, ken nabuniagan nga awan sukir ti pusona, wen, ti saan a napakaammuan iti balikas, wenna napilitan a mangammo, sakbay a namatida.

17 Wen, adu dagiti agkunkuna: No ipakitam kadakami ti “tanda nga aggapu sadi langit, maammuanmi ti kinatalgedna; ket mamatikamin no kua.

18 Ita saludsodek, pammati kadi daytoy? Adtoy, kunak kadakayo, Saan; gapu ta no ammo ti tao ti maysa a banag awan ti panggapuanna a “mamati, agsipud ta ammona.

19 Ket ita, ania pay ti nakaskasang a pannakailunod iti “makaammo iti pagayatan ti Dios ngem saanna met nga aramiden, ngem kenkuana a mamati laeng, wenna addaan laeng iti panggapuan a mamati, ket matnag nga agsalungasing?

20 Ita ukomenyo daytoy a banag. Adtoy, kunak kadakayo, nga adda iti maysa nga ima ket kasta met iti sabali; ket kastanto iti tunggal tao babaen iti aramidna.

21 Ket ita kas nasaokon maipapan iti pammati—ti “pammati saan a ti kaadda ti naan-anay a pannakaammo kadagiti banag; ngarud no adda pammatim ^bmangnamnama iti banag a ‘saan a makita, ngem pudno.

22 Ket ita, adtoy, kunak kadakayo, ket kayatko a laglagipenyo, a manangngaasi ti Dios kadagiti amin a mamati iti naganna; ngarud tarigagayanna, kangrunaanna, a mamatikayo, wen, a kas iti balikasna.

23 Ket ita, ipakaammona ti balikasna kadagiti tao babaen kadagiti anghel, wen, “saan laeng a dagiti lallaki, ngem kasta met kadagiti babbai. Ita saan laeng a dagitoy; namin-adu a daras met a naikkan dagiti babassit nga ^bubbing iti balikas, a mangburibor kadagiti masirib ken nakaadal.

24 Ket ita, ay-ayatek a kakabsatko, gapu ta tinarigagayanyo a maammuan kaniak no ania ti aramidenyo gapu ta naparigatkayo—ita, saanko a tarigagayan nga ipapanyo a panggepek ti mangeddeng kadakayo a maibatay laeng iti pudno—

25 Gapu ta diak kayat a sawen a napilitkayo amin a mangipakumbaba iti bagbagiyo; gapu ta pudno a patiek nga adda sumagmamano kadakayo a nangipakumbaba iti bagbagida, bay-anyo ida iti ania man a kasaadda.

16a PNK Napakumbaba,
Kinapakumbaba.

17a PNK Tanda.

18a Ether 12:12, 18.

19a Jn. 15:22–24.

21a Jn. 20:29;

Heb. 11.

^b PNK Namnama.

^c Ether 12:6.

23a Jl. 2:28–29.

^b Mat. 11:25;

Luc. 10:21;

3 Ne. 26:14–16;

DkK 128:18.

26 Ita, kas iti nasaokon maipapan iti pammati—a saan a naan-anay a pannakaammo—a kas iti nasaokon. Diyo ammo ti kinalgedda iti damo, iti kinaan-anay, nga ad-adda ngem iti pammati nga isu ti naan-anay a pannakaammo.

27 Ngem adtoy, no riingen ken bangonenyo dagiti pampapunoty, uray no padasenyo dagiti balikasko, ken tibnokanyo iti bassit a pammati, wen, uray no diyo “tarigagayan ti ad-adu a panamati, bay-anyo dayta a tarigagay a mangtignay kadakayo, uray no agingga laeng a mamatikayo iti kasasada a makaitedkayo iti lugar a pakaibislinan dagiti balikasko.

28 Ita, yarigtayo ti balikas iti “bukel. Ita, no ikkanyo ti ^bbukel iti lugar a pakaimulaanna iti ‘pusoyo, adtoy, no pudno a bukkel, wenna nasayaat a bukkel, no diyo ibelleng dayta gapu iti ^dawan a panamatiyo, ket suppiatenyo ti Espiritu ti Apo, adtoy mangrugi nga agtubo iti barukongyo; ket no mariknayo daytoy a mangrugi a dumakkel, rugianyo a kunaen iti bagiy—mabalin a nasayaat daytoy a bukkel, wenna naimbag ti balikas, gapu ta rugiannan ti mangpadakkel iti kararuak; wen, rugiannan ti mangsilaw iti ‘panunotko, wen, mangrugin a nananam kaniak.

29 Ita adtoy, saan kadi a daytoy ti mangnayon iti pammati-

yo? Kunak kadakayo, Wen; nu-pay kasta saan a dimmur-as iti naan-anay a pannakaammo.

30 Ngem adtoy, no bumlad ti bukkel, ken agtubo, ken mangrugi a dumakkel, masapul a kunaenyo a nasayaat ti bukkel; agsipud ta adtoy, bimplad, ken nagtubo, ken nangrugi a dumakkel. Ket ita, adtoy, saan kadi nga isu ti mangpapi-gsa iti pammatiyo? Wen, papi-gsaenna ti pammatiyo: ta kunaenyonto ammok a nasayaat daytoy a bukkel; ta adtoy nagtubo ken nangrugi a dumakkel.

31 Ket ita, adtoy, namnamaenyo kadi a nasayaat daytoy a bukkel? Kunak kadakayo, Wen; agsipud ta mangted ti tunggal bukkel iti “kapadpadana.

32 Ngarud, nasayaat ti bukkel no dumakkel, ngem no saan a dumakkel, adtoy, saan a nasayaat, ket nasken a maibelleng.

33 Ket ita, adtoy, agsipud ta pinadasyo ti pamadasan, ket immulayo ti bukkel, ket bimplad ken nagtubo, ken nangrugi a dumakkel, nasken nga ammuenyo a nasayaat ti bukkel.

34 Ket ita, adtoy, naan-anay kadi ti “pannakaammoyo? Wen, naan-anay ti pannakaammoyo maipapan iti dayta a banag, ket nakaturog ti ^bpammatiyo; ket gapu ta ammoyo daytoy, gapu ta ammoyo a ti sao pinadakkel ti balikas ti kararuayo, ket ammoyo met a nagtubo, tapno mangrugi a masilawan ti pan-

27a Mar. 11:24.

28a Alma 33:1.

b Luc. 8:11.

c PNK Puso.

d Mat. 17:20.

e PNK Pannakaawat.

31a Gen. 1:11–12.

34a PNK Pannakaammo.

b Ether 3:19.

nakaammoyo, ken mangrugi a lumawa ti ‘panunotoyo.

35 O, no kasta, saan kadi a pudno daytoy? Kunak kadakayo, Wen, agsipud ta “silaw daytoy; ket nasayaat ti uray ania a silaw, agsipud ta mailasin, ngarud, masapul nga ammukenyo a nasayaat daytoy; ket ita adtoy, kalpasan ti panangpadasyo iti daytoy a silaw naan-anay kadi ti pannakaammoyo?

36 Adtoy kunak kadakayo, Saan; ket saanyo met nga ipakni ti pammatiyo, agsipud ta tinungpalyo laeng ti pammatiyo a mangimula iti bukel tapno padasenyo ti pamadasan a mangammo no nasayaat met laeng ti bukel.

37 Ket adtoy, bayat ti panagdakkel ti kayo, kunayonto: Aywanantayo a nasayaat, tapno agramut, tapno dumakkel, ken mangted iti bunga kadayo. Ket ita adtoy, no taripatuken a nasayaat, agramutto, ken dumakkel, ket agbunga.

38 Ngem no “baybay-anyo ti kayo, ket diyo panunoten ti pannakataripaton, adtoy saan nga agramut; ket no madarangan iti pudot ti init, malaylay gapu ta awan ti ramutna, ket paruten ken ibellengyo.

39 Ita, daytoy saan a gapu ta saan a nasayaat ti bukel, wenno gapu ta saan a makaay-ayo ti bungana; ngem gapu ta natikag

ti “dagayo, ken diyo tinaripato ti kayo, ngarud diyo malakaman ti bungana.

40 Ket iti kasta, no saanyo nga aywanan ti balikas, nga addaan iti pammati a kumitkita iti dayta a bunga, dikayto makapuros iti bunga ti “kayo ti biag.

41 Ngem no aywananyo ti balikas, wen, aywananyo ti kayo bayat ti panagdakkeln, babalen ti pammatiyo a nabugasan iti kinaregta, ken “anus, a mangpaspasungad iti bungana, agramutto, ket adtoy agbalinto a kayo a ^brumangrangpaya nga agturong iti agnanayon a biag.

42 Ket gapu iti “kinaregta ken ti pammatiyo ken iti anusyo a nangtaraken iti balikas, tapno agramut kadakayo, adtoy, iti saan a mabayag purosnyonto ti ^bbungana, a kapatgan, a kasam-itan iti amin a nasam-it, ken kapudawan iti amin a puraw, wen, ken katarnawan iti amin a natarnaw; ket mangankayonto iti daytoy a bunga agingga a mabsogkayo, tapno dikayto agbisin, wenno dikayto mawaw.

43 No kasta, kakabsatko, apitenyonto ti gunggona ti pammatiyo, ken ti kinaregtayo, ken kinaanus, ken atiddog a panagrigat, a mangur-uray iti panangted ti kayo iti bunga kadakayo.

34c PNK Panunot.

35a Jn. 3:18-21.

PNK Silaw,
Silaw ni Cristo.

38a PNK Ikakalilis.

39a Mat. 13:5.

40a Gen. 2:9;

1 Ne. 15:36.

41a PNK Anus.

b Alma 33:23;

DkK 63:23.

42a PNK Kinaregta.

b 1 Ne. 8:10-12.

KAPITULO 33

Insuro ni Zenos a nasken nga agkararag ken agdaydayaw dagiti tao iti amin a lugar ken maibabawi ti panangukom gapu iti Anak—Insuro ni Zenock a maisagut ti kasi gapu iti Anak—Imbayog ni Moises iti langalang ti pagilasinan iti Anak ti Dios. Agarup 74 s.c.

ITA kalpasan ti pannakaisao ni Alma kadagitoy a balikas, immasidegda kenkuana a sitatari-gagay a mangammo no rum-beng a mamatida iti “maysa a Dios, tapno magun-odda daytoy bunga a nasaona, wenna no kasano nga imulada ti ^bbukel, wenna ti balikas a sinaona, nga imbagana a nasken a maimula iti puspusoda; wenna ania a wagas ti pangrugianda a mangsu-rot iti pammatida.

2 Ket kinuna ni Alma kadakua-da: Adtoy, kinunayo a “dikayo makapagdaydayaw iti Diosyo gapu ta napapanawkayo kadagiti sinagogayo. Ngem adtoy, kunak kadakayo, no ipapanyo a dikayo makapagdaydayaw iti Dios, dakkal a bidduty, ket nasken nga amirisenyo ti ^bnasantuan a kasuratan; no ipapanyo nga insuroda daytoy, diyo ida maawatan.

3 Malagipyo kadi a nabasayo ti kinuna ni “Zenos, ti nagkauna a propeta, maipanggep iti panagkararag ken ^bpanagdaydayaw?

4 Ta kinunana: Manangngaasika, O Dios, ta dinengngegmo ti kararagko, uray pay idi addaak iti langalang; wen, manangngaasika idi inkararagko ti maipanggep kadagidiay “kabusorko, ket inliklikmo ida kaniak.

5 Wen, O Dios, manangngaasika kaniak idi immararawak kenka iti “talonko; idi inyara-rawko kenka iti kararagko, ket dinengngegnak.

6 Ket manen, O Dios, dinengngegnak iti kararagko idi sim-mangpetak iti balayko.

7 Ket idi simrekak iti “kuar-tok, O Apo, ket nagkararagak kenka, dinengngegnak.

8 Wen, manangngaasika kadagiti annakmo no umararawda kenka, tapno sika ti makang-ngeg a saan ketdi a dagiti tao, ket denggem ida.

9 Wen, O Dios, manangngaasika kaniak, ket dinengngegmo ti ararawko iti tengnga ti pagu-ummongam.

10 Wen, ket dinengngegnak met idi “napapanawak ken inum-umsidak dagiti kabusorko; wen, dinengngegmo dagiti ararawko, ken nakaungetka kadagiti kabusorko, ket sinarungkaram ida a sipupungtot a sisasagana a mangdadael.

11 Ket dinengngegnak gapu iti sinagsagabak ken iti kinapud-nok; ken gapu iti Anakmo ti

33 1a 2 Ne. 31:21;
Mosiah 15:2–4.
b Alma 32:28–43.
2a Alma 32:5.
b Alma 37:3–10.
3a PNK Nasantuan

a Kasuratan—
Napukaw a
nasantuan a
kasuratan; Zenos.
b PNK Agdaydayaw.
4a Mat. 5:44.

5a Alma 34:20–25.
7a Mat. 6:5–6;
Alma 34:26.
10a Alma 32:5.

nangaasiam kaniak, ngarud yararawko kenka ti amin a sinag-sagabak, ta sika ti rag-ok; ta imbabawim ti panangukommo kaniak, gapu iti Anakmo.

12 Ket ita kinuna ni Alma kadakuada: Mamatikayo kadi kadagiti "nasantuan a kasuratan nga insurat dagiti nagkauna?

13 Adtoy, no mamatikayo, nasken a pasienyo ti imbaga ni "Zenos; ta, adtoy kinunana: Imbabawim ti panangukommo gapu iti Anakmo.

14 Ita adtoy, kakabsatko, saludsodek no nabasayon dagiti nasantuan a kasuratan? No nabasayon, kasano ti diyo panamati iti Anak ti Dios?

15 Ta "saan a naisurat a ni la Zenos ti nangibaga kadagitoy a banag, ngem imbaga met ni ^bZenock dagitoy a banag—

16 Ta adtoy, kinunana: Maku-ungetka, O Apo, kadagitoy a tao, gapu ta dida maawatan dagiti kaasim nga insagutmo kadakuada gapu iti Anakmo.

17 Ket ita, kakabsatko, makitayo a pinaneknekan ti maikadua a nagkauna a propeta ti Anak ti Dios, ket "binato dagiti tao agingga a natay gapu ta dida maawatan dagiti balikasna.

18 Ngem adtoy, saan laeng a daytoy; saan la a dagitoy ti nasao maipanggep iti Anak ti Dios.

19 Adtoy, nasao ni "Moises; wen, ket adtoy ^bnaibayog ti "pagilasinan iti langalang, tapno mabalin nga agbiag ti asino man a kumita itoy. Ket adu ti kimmita ken nagbiag.

20 Ngem manmano ti nakawat iti kaipapanan dagidiay a banag, ket gapu daytoy iti kinatangken ti panagpuspusoda. Ngem adu ti talaga a napatangken tapno saanda a kumita, ngarud napukawda. Ita ti gapu ti dida ikikita ket agsipud ta dida namati a "paimbagenna ida.

21 O kakabsatko, no maimbagankayo babaen ti ikikitayo laeng tapno maimbagan, diyo kadi makita uray apagbiit, weno patangkenenyo kadi ketdi ti puspusoyo a di mamati, ket agbalinkayo a sadut, ket diyo ikikita dagiti matayo, tapno mapukawkayo?

22 No kasta, kinaay-ay-ayto ti masagrapyo; ngem no saan, kumitakayo ngarud ket "mangrugikayo a mamati iti Anak ti Dios, nga umayto a manubbot kadagiti taona, ken agrigatto ken matay a ^bmangsubbot iti basbasolda; ken 'agungarto manen kadagiti natay, a mangipatungpal iti ^dpanagungar, a sumaklangto amin a tao kenkuana, tapno maukom iti maudi ken aldaw a panangukom, a maibatay kadagiti ^earamidda.

12a PNK Nasantuan a Kasuratan.

13a Alma 34:7.

15a Jacob 4:4.

^b 1 Ne. 19:10;

Alma 34:7.

17a PNK Martir,

Kinamartir.

19a Deut. 18:15, 18;

Alma 34:7.

^b Jn. 3:14;

Hel. 8:14-15.

^c Num. 21:9;

2 Ne. 25:20;

Mosiah 3:15.

20a 1 Ne. 17:40-41.

22a Alma 32:27-28.

^b Alma 22:14; 34:8-9.

^c PNK Panagungar.

^d Alma 11:44.

^e PNK Aramid, Dagiti.

23 Ket ita, kakabsatko, tariga-gayak a nasken nga “imulayo daytoy a balikas iti puspusoyo, ket bayat ti panangrugina a dumakkel taraknenyo babaen ti pammatiyo. Ket adtoy, agbalinto a kayo, nga ^bagsaringit kadakayo iti awan inggana a biag. Kalpasanna ipaay koma ti Dios kadakayo a lumag-an dagiti “dagensenyo, babaen ti rag-o ti Anakna. Ket maaramidyo amin dagitoy no kayatyo. Amen.

KAPITULO 34

Paneknekan ni Amulek nga agturong ti balikas nga adda ken ni Cristo iti pannakaisalakan—Nasken a mapukaw amin a tao malaksid no maaramid ti pannubbot—Maiturong ti amin a linteg ni Moises iti pannakaparigat ti Anak ti Dios—Maisaad iti pammati ken panagbabawi ti agnanayon a panggep ti pannakasubbot—Agkararag para iti naindagaan ken naespirituan a pannakabendision—Daytoy a biag ti panawen ti tao nga agsagana a sumabat iti Dios—Ipampuspanyo ti pannakaisalakanyo nga addaan amak ken alingget iti Dios. Agarup 74 s.c.

KET ita napasamak a kalpasan ti panangyebkas ni Alma kadagitoy a balikas kadakuada nagtugaw iti daga, ket timmakder ni “Amulek ken inrugina ti nangisuro kadakuada, a kinunana:

2 Kakabsatko, ipapanko a saankayo nga ignorante kadagiti banag a naibagan maipapan iti yaay ni Cristo, nga insuromi nga isu ti Anak ti Dios; wen, ammok a naisuro “dagitoy a banag kadakayo iti namin-adu sakbay a simmuppiatkayo kadakami.

3 Ket kas iti kalikagumyo a ti ay-ayatek a kabsatko ti masapul a mangipakaammo kadakayo no ania ti rumbeng nga aramidenyo, gapu iti tuokyo; ket binagbagaannakayo tapno maisagana ti panunotyoy; wen, binagbagaannakayo a mangitunda iti pammati ken panaganus—

4 Wen, agingga a maaddaankayo iti nabileg a pammati uray la no “maimula ti balikas iti puspusoyo, tapno mapadasyo ti pamadasan iti kinainbagna.

5 Ket naamirismi a dakkell a saludsod ti adda iti panunotyoy no addanto met laeng ti balikas iti Anak ti Dios, wenna awanto ketdi ti Cristo.

6 Ket naimatanganyo met a pinaneknekan kadakayo ti kabsatko, iti namin-adu a gundaway, nga adda ken ni Cristo ti “balikas a pakaisalakanan.

7 Inyawag ti kabsatko dagiti balikas ni Zenos, a mapasamak ti pannakasubbot babaen iti Anak ti Dios, ken kasta met kadagiti balikas ni Zenock; ken nagpakaasi ken ni Moises, a paneknekanna a pudno dagitoy a banag.

23a Alma 33:1; 34:4.
b Alma 32:41;
DkK 63:23.

c Alma 31:38.
34 1a Alma 8:21.
2a Alma 16:13–21.

4a Alma 33:23.
6a Jn. 1:1, 14.

8 Ket ita, adtoy, “paneknekak kadakayo a pudno dagitoy a banag. Adtoy, kunak kadakayo, nga ammok nga umayto ni Cristo kadagiti annak ti tao, tapno subbotenna dagiti nagbasolanda, ken isu ti ^bmangsubbot iti basbasol ti lubong; gapu ta naibagan ti Apo a Dios.

9 Agsipud ta nasken a maaramid ti ^apannubbot; gapu ta babaen ti naindaklan a ^bpanggep ti Agnanayon a Dios masapul nga adda maaramid a pannubbot, wenno saan a malapdan ti pannakaungaw ti tao; wen, napatangken ti amin; wen, ^cnatnag ken napukaw ti amin, ken masapul a matay malaksid no babaen ti pannubbot a nasken a maaramid.

10 Agsipud ta nasken nga adda naindaklan ken maudi a ^adaton; wen, saan a daton a tao, wenno ayup, wenno iti uray ania a kita ti tumatayab; agsipud ta saan a naglasag a daton; ngem masapul nga ^bawan patinggana ken ^cagnanayon a daton.

11 Ita awan ti uray siasino a tao a makaidaton iti darana a mangsubbot iti basol ti sabali. Ita, no mangpapatay ti tao, adtoy utasen kadi ti lintegtayo, a ^analinteg, ti biag ti kabsatna? Kunak kadakayo, Saan.

12 Ngem sapulen ti linteg ti

biag dayta a ^anangpapatay; awan ngarud ti uray ania a banag nga agkamtud iti awan umarpad a pannubbot a mayannatup iti basbasol ti lubong.

13 Ngarud, nasken nga adda maysa a naindaklan ken maudi a daton, ket addanto met, wenno nasken nga adda koma ^apanaggibus ti pannakaiparukpok ti dara; ket matungpalto ti ^bpaglintegan ni Moises; wen, matungpalto amin, ti tunggal nairsurat ken tuldek, ket awanto ti di mapalabas.

14 Ket adtoy, daytoy ti naan-anay a ^akaipapanan ti ^bpaglintegan, itudo ti tunggal tuldek dayta naindaklan ken maudi a ^cdaton; ket Anak ti Dios dayta naindaklan ken maudi a daton, wen, agnanayon ken awan patinggana.

15 Ket iti kastoy yegnanto ti ^apannakaisalakan kadagiti amin a mamati iti naganna; ta daytoy ti panggep ti maudi a daton, ti pannakayeg ti puso a naasi a mangparukma iti linteg, ken mangipakita iti wagas kadagiti tao tapno mamatida a nasken ti panagbabawi.

16 Ket iti kasta mabalin a penken ti ^aasi ti kiddaw ti ^blinteg, ket arakupenna ida iti takiag ti kinatalged, idinto a ti saan a mangaramat iti pammati iti pa-

8a PNK Paneknekan.
b PNK Mangsubbot, Pannubbot.

9a Alma 33:22.
b Alma 12:22-33;
Moises 6:62.

c PNK Pannakatnag da Adan ken Eva.

10a Moises 5:6-7.

b 2 Ne. 9:7.

c PNK Sakripisio.

11a Deut. 24:16;

Mosiah 29:25.

12a PNK Kadagsenan a Pannakadusa;
Pammapatay.

13a 3 Ne. 9:17, 19-20.

b 3 Ne. 15:5.

14a Alma 30:3.

b PNK Paglintegan ni Moises.

c DkK 138:35.

15a PNK Pannakaisalakan.

16a PNK Kaasi, Manangngaasi.

b PNK Linteg.

nagbabawi maidatag iti sibubukel a dawat ti 'linteg; ngarud dagiti laeng adda pammatina iti panagbabawi ti maikkan iti naindaklan ken agnayon a "gagem ti pannakasubbot.

17 Ngarud sapay koma ta itden ti Dios kadakayo, kakabsatko, tapno rugianyoy koma ti mangaramat iti "pammatiyo iti panagbabawi, ket rugianyoy ti ^bumawag iti nasantuan a naganna, tapno kaasiannakayo;

18 Wen, umararawakayo kenkuana iti kaasi, agsipud ta isu ti nabileg a mangisalahan.

19 Wen, ipakumbabayoy ti bagbagiyo, ken diyo sardayan ti agkararag kenkuana.

20 Umawagkayo kenkuana no addakayo iti katalalonan, wen, iti agpaay iti amin nga arbanyo.

21 "Umawagkayo kenkuana iti balbalayyo, wen, para iti amin a kabbalayyo, iti agsapa, tengnga ti aldaw, ken rabii.

22 Wen, umawagkayo kenkuana a mangduprak iti pannakabalin dagiti kabusoryo.

23 Wen, "umawagkayo kenkuana a mangpaksiat iti ^bsairo, a kabusor ti amin a 'kinalinteg.

24 Umawagkayo kenkuana para iti mulmulayo iti talon, tapno agrang-aykayo kadakuada.

25 Umawagkayo para kadagiti tay-ak, tapno umaduda.

26 Ngem saan nga umdas

amin dagitoy; nasken nga ibubosyo ti kararuayo iti "siledyo, ken iti lugar a nalimed, ken iti langalangyo.

27 Wen, ket no saankayo nga umawag iti Apo, "punnuenyo koma ti ^bpusoyo, paglippiasenyo iti kararag para iti pagimbaganyo, ken kasta met ti pagimbagan dagiti adda iti aglawlawyo.

28 Ket ita adtoy, patpatgek a kakabsatko, kunak kadakayo, saanyo a pagarupen nga umdasen dagitoy; gapu ta no naiwakasyon amin dagitoy a banag, no tallikudanyoy dagiti "makasapul, ken dagiti lamulamo, ken saanyo a sarungkaran dagiti masaksakit ken marigrigat, ken diyo ^bibingayan dagiti makasapul iti taraonyo, no addaanakayo, kadagiti kanayon a makasapul—kunak kadakayo, no saanyo nga aramiden ti uray ania kadagitoy a banag, adtoy, 'awan ti kaes-eskan ti "kararagyo, ket awan ti maipaayna kadakayo, ket kaslakayo kadagiti managinkukuna a mangilibak iti pammati.

29 Ngarud, no saanyo a lagipen ti "kinamanangngaasi, mapadakayo iti rugit, nga ibelleng dagiti agpimpino, (gapu ta awan pategna) ket mapadpaddakan dagiti tao.

30 Ket ita, kakabsatko, kayat-

16c Alma 12:32.
d PNK Plano ti Pannakaisalahan.

17a PNK Pammati.
b PNK Kararag.

21a Sal. 5:1-3;
3 Ne. 18:21.

23a 3 Ne. 18:15, 18.
b PNK Sairo.
c PNK Nalinteg,
Kinalinteg.

26a Mat. 6:5-6.
27a PNK Utoben.
b PNK Pusoy.

28a PNK Nakurapay.
b PNK Limos,
Pananglimos.
c Moro. 7:6-8.
d Mat. 15:7-8.
29a PNK Kaasi.

ko a, kalpaskan ti panangawatyo iti adu a pammaneknek, tangay saksian ti nasantuan a kasuratan dagitoy a banag, umaykayo ket mangtedkayo iti “bunga ti panagbabawi.

31 Wen, kayatko nga umasiddegkayo ket saanyon a patangkennen ti puspusoyo; agsipud ta adtoy, ita ti kanito ken “aldaw ti pannakaisalakanyo; ket ngarud, no agbabawikayo ket saanyo a patangkennen ti pusoyo, nadaras ti pannakaidanon kadakayo ti plano ti pannakasubbot.

32 Agsipud ta adtoy, daytoy a biag ti panawan a “panagsagana ti tao a sumabat iti Dios; wen, adtoy ti aldaw daytoy a biag ti aldaw nga agpaay kadagiti tao a mangaramid iti trabahoda.

33 Ket ita, kas naibagak kadakayo idin, ket naaddaankayo iti adu a saksi, ngarud, dawatek kadakayo a saanyo nga “itantan ti aldaw ti ^bpanagbabawiyoy agingga iti panungpalan; agsipud ta kalpaskan daytoy nga aldaw ti biag, a naited kadaytoy nga agsagana para iti agnanaan, adtoy, no saantayo a pasayaaten ti panawentayo iti daytoy a biag, umayto ti “rabii ti ^dkinasipnget a dinton mabalin ti agtrabaho.

34 Dimo makuna, inton adda-

ka iti dayta nakaal-alingget a “kinarigat, nga agbabawiak, nga agsubliak iti Diosko. Saan, saanyo a makuna daytoy; gapu ta dayta sigud nga espiritu a nangtagikua iti bagbagiyo iti oras a nauyos ti biagyo, isu met laeng dayta nga espiritu ti mangtagikua iti bagiyo iti dayta agnanaan a lubong.

35 Ta adtoy, no itantanyo ti aldaw a panagbabawiyoy agingga iti patay, adtoy, “inturayannakayo ti espiritu ti sairo, ket ^bpatalgedannakayo a kukuana; ngarud, pumanaw ti Espiritu ti Apo kadakayo, ket awan ti lugarna kadakayo, ket adipenenakayo ti sairo; ket daytoy ti panungpalan dagiti nadangkes.

36 Ket ammok daytoy, agsipud ta kinuna ti Apo a saan nga agnaed iti “saan a nasantuan a templo, ngem iti puso dagiti ^bnalinteg ti pagnaedanna; wen, ket kinunana nga agtugawto dagiti nalinteg iti pagarianna, a saanton a rummuar; ngem masapul a mapapudaw ti kawesda babaen ti dara ti Kordero.

37 Ket ita, patpatgek a kakabsatko, kayatko a nasken a laglagipenyo dagitoy a banag, ken masapul nga “agtrabahokayo a sibubuteng iti Dios para iti pannakaisalakanyo, ket saanyo koman nga ilibak ti yaay ni Cristo.

30a Mat. 3:8;
Alma 13:13.

31a Rom. 13:11–12.

32a 2 Ne. 2:21;
Alma 12:24; 42:4–6.

33a Hel. 13:38;
DkK 45:2.

b PNK Agbabawi,

Panagbabawi.

c Jn. 9:4;

DkK 45:17.

d PNK Kasipngetan,

Naespirituan a;

Ipatatay,

Naespirituan nga.

34a Alma 40:13–14.

35a 2 Ne. 28:19–23.

b 2 Ne. 9:9.

36a Mosiah 2:37;

Alma 7:21;

Hel. 4:24.

b PNK Nalinteg,

Kinalinteg.

37a Fil. 2:12.

38 A saankayo koman nga "agririri a maibusor iti Espiritu Santo, ngem awatenyo, ket kupikopanyo ti ^bnagan ni Cristo; nga ipakumbabayo ti bagbagiyo uray agingga iti tapok, ket 'agdayawkayo iti Dios, iti uray ania a disso a yanyo, iti espiritu ken kinapudno; ken ^aagyaman-kayo iti inaldaw, gapu iti nalabon a kaasi ken parabur nga ipapaayna kadakayo.

39 Wen, ket balakadankayo met, kakabsatko, nga "agan-nadkayo iti di mabubos a panagkararagyo, tapno saankayo a mayadayo babaen ti ^bpan-nulisog ti sairo, tapno dinakayo maartapan, tapno dinakayo maadipen iti ud-udina nga aldaw; ta adtoy, gapu ta 'awan ti gunggona a maitedna kadakayo.

40 Ket ita, patpatgek a kakabsatko, ibalakadko ti "panagan-anusyo ket ibaklayyo ti amin a kita ti panagrigat; a saanyo nga ^bidanem dagiti mangum-umsi kadakayo gapu iti nalabes a kinapanglawyo, amangan no agbalinkayo a managbasol a kasla kadakuada;

41 Ngem maaddaankayo koma iti anus, ket maibaklayyo dagiti tuok, nga addaan natibker a namnama nga, iti maysa nga aldaw, aginanakayonto manipud iti amin a rigrigatyo.

KAPITULO 35

Dadaelen ti pannakaikasaba ti balikas ti sikap dagiti Zoramite—Ik-katenda dagiti simmurot, a nakiti-pon kalpasanna kadagiti tao ni Ammon iti Jershon—Agladingit ni Alma gapu iti kinadangkes dagiti tao. Agarup 74 s.c.

ITA napasamak nga idi naigibus ni Amulek dagitoy a balikas, simminada iti ummong ket napanda iti daga ti Jershon.

2 Wen, ken dagiti dadduma pay a kakabsat, kalpasan ti panangikasabada iti balikas kadagiti Zoramite, immayda met iti daga ti Jershon.

3 Ket napasamak a kalpasan ti panagiinnuman ti nalatlatak a bilang dagiti Zoramite maipanggep kadagiti balikas a naikasaba kadakuada, nagpungtotda gapu iti balikas, ta dina-daelna ti ^asikapda; ngarud dida dimngeg kadagiti balikas.

4 Ket imbaon ken inurnongda amin a tao iti intero a daga, ken kinainnumanda ida maipanggep kadagiti nasao a balikas.

5 Ita saan nga impalubos dagiti agturayda ken dagiti saserdoteda ken dagiti maestroda kadagiti tao a mangammo iti maipanggep iti tarigagayda; ngarud inammoda a saggaysa ti pampanunot ti amin a tao.

38a PNK Panagsu-supanget.

b Mosiah 5:8;

Alma 5:38.

c PNK Agdaydayaw.

d Sal. 69:30;

DkK 59:7.

PNK Agyaman,
Napnuan Yaman,
Panagyaman.

39a PNK Aywanan,
Agaywan.

b PNK Sulisogen,
Sulisog.

c Alma 30:60.

40a PNK Anus.

b DkK 31:9.

35 3a PNK Panaginasaserdote.

6 Ket napasamak a kalpasan ti pannakaammoda iti pampanunot ti amin a tao, napapanaw iti daga dagiti umayon kadagiti balikas nga imbaga ni Alma ken dagiti kabsatna; ket aduda; ket immayda met iti daga ti Jershon.

7 Ket napasamak nga insuro ida da Alma ken dagiti kabsatna.

8 Ita nakapungtot dagiti tao dagiti Zoramite kadagiti tao ni Ammon nga adda iti Jershon, ket ti pangulo nga agturay dagiti Zoramite, gapu iti kinadangkesna a tao, impaidanonna kadagiti tao ni Ammon ti tarigagayna a mapapanaw iti dagada amin dagiti immay nakilaok kadakuada iti dagada.

9 Ket adu ti inyebkasna a pamutbuteng kadakuada. Ket ita saan a kinabuteng dagiti tao ni Ammon dagiti balikasda; ngarud dida ida pinapanaw, ngem inawatda amin dagiti nakurapay a Zoramite a nagkamang kadakuada; ket "tinarakenda ida, ken kinawesanda ida, ken inikanda ida iti dagdaga a tawidda; ket inimatonda ida a maibatay iti pagayatanda.

10 Ita daytoy ti nangsugsog kadagiti Zoramite a gumura kadagiti tao ni Ammon, ket rinugianda ti nakilaok kadagiti Lamanite ket sinugsoganda met ida nga agpungtot kadakuada.

11 Ket kasta ti nangrugian dagiti Zoramite ken dagiti Lamanite a nagsagana a makigubat kadagiti tao ni Ammon, ken kasta met kadagiti Nephite.

12 Ket kasta ti naggibusan ti

maika-sangapulo-ket-pito a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi.

13 Ket pinanawan dagiti tao ni Ammon ti daga a Jershon, ket immayda iti daga a Melek, ket nangtedda iti lugar iti daga a Jershon kadagiti buyot dagiti Nephite, tapno makisupangetda kadagiti buyot dagiti Lamanite ken kadagiti buyot dagiti Zoramite; ket kasta ti nagtungpalan ti gubat iti nagbaetan dagiti Lamanite ken dagiti Nephite, iti maika-sangapulo-ket-walo a tawen a panagituray dagiti ukom; ket maited ti "pakaammuan iti gubgubatda manipud ita.

14 Ket nagsubli ni Alma, ken ni Ammon, ken dagiti kabsatda, ken kasta met dagiti dua a lallaki nga annak ni Alma iti daga a Zarahemla, kalpasan ti panagbalinda a ramit kadagiti ima ti Dios a namagbabawi kadagiti "adu a Zoramite; ket kas iti kaadu ti napagbabawi ti napapanaw iti dagada; ngem adda dagdaga a tinawidda iti daga a Jershon, ket intag-ayda dagiti imada a mangikalakag iti bagbagida, ken dagiti assawada, ken annak, ken ti dagdagada.

15 Ita nagladingit ni Alma, gapu iti kinamanagbasol dagiti taona, wen gapu iti gubgubat, ken ti panagayus ti dara, ken ti sinnupangetda; ken ti panangipakdaarda iti balikas, wenna naibaon a mangipakdaar iti balikas, iti amin a tao iti tunggal siudad; ken iti pannakakitana a nangrugi a mapatangken ti pus-

puso dagiti tao, ken nangrugi a “nasaktan gapu iti kinaiget ti balikas, naglapusanan ti puso-na iti leddaang.

16 Ngarud, imbilinna a maurnong dagiti annakna a lallaki, tapno ikkana ti tunggal maysa iti “rebbengen, nga aggigidiat, a maipanggep kadagiti banag a maipapan iti kinalinteg. Ket adda pakaammomi kadagiti bilinna, nga intedna kadakuada a maibatay iti bukodna a sinurat.

Dagiti bilin ni Alma iti anakna a lalaki a ni Helaman.

Sakupenna dagiti kapitulo 36 ken 37.

KAPITULO 36

Paneknekan ni Alma ken ni Helaman ti pannakapasurotna kalpasan ti pannakakitana iti anghel—Inturedna ti saem ti nailunod a kararua; inawaganna ti nagan ni Jesus, ken nayanak iti Dios—Nasam-it a rag-o ti nangpunno iti kararuana—Nakitana ti rimmuong ti anghel nga agdaydayaw iti Dios—Adu kadagiti napasurot ti nakanam ken nakakita ti kas iti nanam ken nakitana. Agarup 74 s.c.

“ANAKKO, denggem dagiti balikasko; isapatak kenka, a no la ketdi tungpalem dagiti bilin ti Dios rumang-aykanto iti daga.

2 Kayatko nga aramidem ti kas iti inaramidko, a manglagip iti pannakabalud dagiti ammatayo; ta “naadipenda, ket awan ti nangisalakan kadakuada malaksid iti ^bDios ni Abraham, ken ti Dios ni Isaac, ken ti Dios ni Jacob; ket talaga nga insalakanna ida iti rigrigatda.

3 Ket ita, O anakko a Helaman, adtoy, addaka iti kinaag-tutubom, ket ngarud, dawatek kenka a denggem dagiti balikasko ken adalem kaniak; ta ammok nga asino man nga agtalek iti Dios matarabaydanto kadagiti “pannubok kadakuada, ken kadagiti parikutda, ken kadagiti rigrigatda, ket ^bmabitibidanto iti maudi nga aldaw.

4 Ket diak kayat a panunotem nga “ammok ti bagik—saan a ti naindagaan no di ketdi naespirituan, saan a ti ^bnailubongan ngem ti Dios.

5 Ita, adtoy, kunak kenka, no saanak a “nayanak iti Dios ^bsa-anko koma nga ammo dagitoy a banag; ngem inaramid ti Dios, babaen ti ngiwat ti naespirituan nga anghelna, dagitoy a banag a maammuak, saan a ti ania man a “pannakaikarrik.

6 Ta napanak a kaduak dagiti lallaki nga annak ni Mosiah, a nagpanggep a “mangdadael iti simbaan ti Dios; ngem adtoy,

15a PNK Ikakalilis.

16a PNK Agay-aywan,
Panagaywan.

36 1a Hel. 5:9–14.

2a Mosiah 23:23;
24:17–21.

b Ex. 3:6;

Alma 29:11.

3a Rom. 8:28.

b Mosiah 23:21–22.

4a 1 Cor. 2:11;

Alma 5:45–46.

PNK Pannakaammo.

b PNK Nailubongan.

5a PNK Maipasngay

Manen, Naipasngay
iti Dios.

b Alma 26:21–22.

c PNK Maikari,
Pannanaikari.

6a Mosiah 27:10.

imbaon ti Dios ti nasantuan nga anghelna a mamagsardeng kadakami iti dalan.

7 Ket adtoy, nagsao kadakami, a kas man la gurruod, ket “nagkintayeg ti sangabukel a daga a paypayatenmi; ket nadalupokami amin iti daga, iti ^bbuteng iti Apo a simmalukob kadakami.

8 Ngem adtoy, kinuna kaniak ti timek: Bumangonka. Ket bimangon ken timmakderak, ket nakitak ti anghel.

9 Ket kinunana kaniak: No kayatmo a di madadael ti bagim, saanmon a panunoten a dadaelen ti simbaan ti Dios.

10 Ket napasamak a nadalupoak iti daga; ket saanko a nangungap ti ngiwatko iti uneg ti “tallo nga aldaw ken tallo a rabii, wenna naaramatko dagiti takiagko.

11 Ket ad-adu pay a banag ti imbaga kaniak ti anghel, a nangngegan dagiti kabsatko, ngem diak ida nangnggeg; ta idi nangnggegko dagiti balikas—No kayatmo a di madadael ti bagim, saanmon a panunoten a dadaelen ti simbaan ti Dios—kinayammetannak ti nakaro a buteng ken pannakasdaaw a nalabit a kurang la a madadaelak, isu a nadalupoak iti daga ket saanakon a makangnggeg.

12 Ngem nasaplitak iti “awan inggana a panagtutuok, ta napanarigat ti kararuak agingga iti

kakaruan a wagas ken nasaplit iti amin a basbasolko.

13 Wen, nalagipko amin dagiti basolko ken ti kinamanagbasolko, a “nagtutuokak iti saem ti impierno; wen, nakitak nga immalsaak a maibusor iti Diosko, ken saanko a natungpal dagiti nasantuan a bilinna.

14 Wen, ken adu ti pinapatayko kadagiti annakna, wenna iti ababa a pannaos insungsongko ida iti pannakadadael; wen, iti sabali a pannaos adu unay ti naramidko a pagbasolan, a ti panangpanunotko a sumaklang iti Dios sinaplitna ti kararuak iti saan a mayebkas nga aligagaw.

15 O, napanunotko, nga “agpukawak ken awanen ti pakammuan kaniak nga agpadpada ti kararuak ken ti bagik, tapno saanak a maidatag iti sango ti Diosko, tapno maukom kadagiti ^baramidko.

16 Ket ita, nasaplitak iti uneg ti tallo nga aldaw ken tallo a rabii, a simmarut ti saem ti “nailunod a kararuak.

17 Ket napasamak a bayat ti pannakasaplitko iti panagtutuok, bayat ti “pannakaparparigatko iti lagip ti adu a basbasolko, adtoy, nalagipko met a nangnggegko ti padto ti amak kadagiti tao maipanggep iti yaay ti maysa a Jesucristo, ti Anak ti Dios, a mangsubbot iti basbasol ti lubong.

18 Ita, iti pannakatiliw ti isip-

7a Mosiah 27:18.

^b PNK Buteng—Panagbuteng iti Dios.

10a Mosiah 27:19–23.

12a DKK 19:11–15.

13a PNK Manidsidir a Basol.

15a Apoc. 6:15–17;

Alma 12:14.

^b Alma 41:3;

DKK 1:9–10.

16a PNK Pannakailunod.

17a 2 Cor. 7:10.

ko itoy a panunot, naimpusuan nga inyararawko: O Jesus, sika ti Anak ti Dios, kaasiannak koma, siak nga adda "iti napait nga apro, ken napalawlawanak iti awan inggana a ^bkawar ni patay.

19 Ket ita, adtoy, idi mapanunotko daytoy, saankon a malagip ti saem; wen, saankon a "maparparigat iti lagip kadagiti basolko.

20 Ket o, anian a "rag-o, ken anian a nakaskasdaaw a lawag ti nakitak; wen, napno ti kararuak iti rag-o a kas iti pannakapnok idi iti saem!

21 Wen, kunak kenka, anakko, nga awan ti nain-inaka ken napapait ngem iti saemko. Wen, ket kunak manen kenka, anakko, nga iti sabali a bangir, awanen ti nain-inaka ken nasamsam-it pay ngem iti rag-ok.

22 Wen, impapanako a nakitak, a kas iti pannakakita ti amak a ni "Lehi, nga agtugtugaw iti tronona, a linawlaw ti saan a mabilang a rimmuong ti anghel, iti galad nga agkankanta ken agdaydayaw iti Dios; wen, ket kinalikaguman ti kararuak nga adda koma sadiay.

23 Ngem adtoy, napasubli manen dagiti takiagko ti "pigsada, ket timmakderak kadagiti sakak, ket impakitak kadagiti tao a ^bnayanakak iti Dios.

24 Wen, ket manipud iti dayta a kanito agingga ita, awan resatna ti panagtrabahok, tapno bareng adda karkararua a mapagbabawik; tapno "maiparamank met kadakuada ti aglaplapanan a rag-o a naramanak; tapno mayanakda met iti Dios, ken ^bmapno iti Espiritu Santo.

25 Wen, ket ita adtoy, O anakko, inikkannak ti Apo iti aglaplapanan a rag-o a bunga dagiti trabahok;

26 Ta gapu iti "balikas nga imbingayna kaniak, adtoy, adu ti nayanak iti Dios, ken nakaraman iti naramanak, ken nakapagsinnarang a sangunsango a kas iti nakitak; ngarud ammada dagitoy banag nga imbagak, a kas iti pannakaammok; ken iti Dios ti pannakaammo nga adda kaniak.

27 Ket natarabayak iti nadumaduma a pannubok ken parikut, wen, ken amin a kita ti panagsagaba; wen, winayawayaanak ti Dios iti pagbaludan, ken iti pannakaadipen ken manipud iti patay; wen, ket nagtalekak kenkuana, ket "wayawayaannak pay laeng.

28 Ket ammok nga "itag-aynakto iti maudi nga aldaw, a makipagtaeng kenkuana iti ^bgloria; wen, ket dayawekto iti agnanayon, ta "inruarna dagiti amatayo iti Egipto, ken linem-

18a PIP iti napasnek
a panagbabawi.
b 2 Ne. 9:45; 28:22;
Alma 12:11;
Moises 7:26.
19a PNK Manidsidir
a Basol.
20a PNK Rag-o.

22a 1 Ne. 1:8.
23a Moises 1:10.
b Alma 5:14.
PNK Maipasngay
Manen, Naipasngay
iti Dios.
24a 1 Ne. 8:12;
Mosiah 4:11.

b 2 Ne. 32:5;
3 Ne. 9:20.
PNK Espiritu Santo.
26a Alma 31:5.
27a Sal. 34:17.
28a 3 Ne. 15:1.
b PNK Gloria.
c Ex. 12:51.

mesna dagiti “Egipsio iti Nalabaga a Baybay; ket inturong-na ida babaen ti bilegna iti naikari a daga; wen, winayawayaanna ida iti pannakaadipen ken pannakabalud manen ken manen.

29 Wen, ken kasta met nga inruarna dagiti ammatayo iti daga ti Jerusalem; ken kasta met a, babaen ti awan inggana a bilegna, winayawayaanna ida iti “pannakaadipen ken pannakabalud, manen ken manen agingga iti agdama; ket kanyon a mabatbatiak a manglaglagip iti pannakabaludda; wen, ken mabatika koma met a manglaglagip, a kas iti inaramidko, iti pannakabaludda.

30 Ngem adtoy, anakko, saan la a daytoy; ta ammom koma a kas iti pannakaammok, a “no la ketdi tungpalem dagiti bilin ti Dios rumang-ayka iti daga; ket ammom koma met a no dimo tungpalen dagiti bilin ti Dios mapapanawkanto iti sangona. Ita maibatay daytoy iti balikasna.

KAPITULO 37

Mataginayon dagiti pinanid a gambang ken dadduma pay a nasantuan a kasuratan tapno maisalakan dagiti kararua—Nadadael dagiti Jaredite gapu iti kinadangkesda—Nasken a mailimed dagiti nalimed a sapata ken katulaganda kadagiti tao—Pabagbagaanka iti Apo iti

amin nga aramidmo—Idinto nga iturong ti Liahona dagiti Nephite, kasta met ti panangiturong ni Cristo kadagiti tao iti agnanayon a biag. Agarup 74 s.c.

KET ita, anakko a Helaman, bilinenka nga alaem dagiti “kasuratan a ^bnaitalek kaniak;

2 Ken kasta met a bilinenka nga isuratmo ti maipanggep kadagitoy a tao, a maibatay iti kasiti inaramidko, kadagiti pinanid ni Nephi, ket salimetmetam amin dagitoy a banag a sagrado a sinalimetmetak, a kasiti panangsalimetmetko; ta para iti “nainsiriban a panggep ti pannakasalimetmetda.

3 Ket dagitoy a “pinanid a gambang, a naglaon kadagitoy a kitikit, a nakaisuratan dagiti nasantuan a kasuratan, a nakairamanan ti kapupuon dagiti appotayo, a manipud pay idi punganay—

4 Adtoy, impadto dagiti ammatayo, a masalimetmetanda, ket maipaimada manipud iti maysa a kaputotan sa dagiti dadduma, ket masalimetmetan ken mataginayonda babaen ti ima ti Apo agingga a maiwarasda iti tunggal pagilian, kabagian, pagsasao, ken tattao, tapno maammuanda dagiti linaonna a “kinadatdatlag.

5 Ket ita adtoy, no masalimetmetanda nasken a mataginayon ti kinasilengda; wen, ket taginayonenda ti kinasilengda;

28d Ex. 14:26–27.

29a Mosiah 24:17; 27:16;
Alma 5:5–6.

30a 2 Ne. 1:9–11;
Alma 50:19–22.

37 1a Alma 45:2–8.

b Mosiah 28:20.

2a Enos 1:13–18;

DBM 1:6–11;

Alma 37:9–12.

3a 1 Ne. 5:10–19.

PNK Gambang
a Pinanid.

4a PNK Kinadatdatlag
ti Dios.

wen, ken kasta met amin dagiti pinanid a naglaon iti dayta nasantuan a surat.

6 Ita ipapanyo a “minamaag kaniak daytoy; ngem adtoy kunak kadakayo, a dagiti ^bbassit ken gagangay a banag agbalindanto a naindaklan a banag; ket adu a gundaway a maibabain ti masirib iti bassit a pamuspusan.

7 Ket nagtrabaho ti Apo a Dios “babaen ti pamuspusan a mangipatungpal kadagiti naindaklan ken awan inggana a panggep; ket babaen dayta ^bbassit a pamuspusan imbabaen ti Apo ti masirib ket impatungpalna ti pannakaisalakan ti adu a kararu.

8 Ket ita, nakemen ti Dios manipud iti dayta a kanito a mataginayon dagitoy a banag; ta adtoy, “pinalawada ti lagip dagitoy a tao, wen, ket ginutugotda ti adu iti biddut kadagiti wagasda, ken inturongda ida iti pannakaammo iti Diosda iti pannakaisalakan ti kararuada.

9 Wen, kunak kadakayo, “no saan koma a gapu kadagitoy banag a linaon dagitoy a kasuratan, saan la ketdi a ^bnagutugot da Ammon ken dagiti kabsatna dagiti rinibribu a Lamanite iti kinabiddut ti kannawidan dagiti ammada; wen, inturong ida dagitoy a kasuratan ken dagiti

“balikasda iti panagbabawi; ket dayta, inturongda ida iti pannakaammo iti Apo a Diosda, ken tapno idir-ida ni Jesucristo a Mannubbotda.

10 Ken asino ti makaammo nga isudanto ti maaramat a mangyasiddeg iti rinibribu kadakuada, wen, ken kasta met ti rinibribu a nasukir a kakabsattayo, dagiti Nephite, a mangpatpatangken iti puspusoda iti basol ken kinamanagbasol, iti pannakaammo iti Mannubbotda?

11 Ita saan pay unay a nalawag kaniak dagitoy a kinadatdatlag; ngarud agparbengak.

12 Ket umdas met ngatan no kunak laeng a nataginayonda iti nainsiriban a panggep, nga ammo ti Dios dayta a panggep; ta “namagbaga a sisisirib kadagiti amin nga aramidna, ken nalinteg dagiti danana, ket ^bawan ti pagtungedan ti turongna.

13 O laglagipem, laglagipem, anakko a Helaman, ti “kinaiget dagiti bilin ti Dios. Ket kinunana: ^bNo tungpalem dagiti bilinko ‘rumang-ayka iti daga—ngem no dimo tungpalen dagiti bilinna, maisinakanto iti imatangna.

14 Ket ita laglagipem, anakko, nga “intalek kenka ti Dios dagitoy a banag, a sagrado, a sinalimetmetanna a ^bsagrado, ken kasta met a tungpalen ken tagi-

6a 1 Cor. 2:14.
b 1 Ne. 16:28-29;
DkK 64:33;
123:15-17.
7a Isa. 55:8-9.
b 2 Ari 5:1-14.
8a 2 Tim. 3:15-17;
Mosiah 1:3-5.

9a Mosiah 1:5.
b Alma 18:36; 22:12.
c PNK Ebanghelio.
12a 2 Ne. 9:28;
Jacob 4:10.
b 1 Ne. 10:19;
Alma 7:20.
13a 2 Ne. 9:41.

b Alma 9:13;
3 Ne. 5:22.
c Mosiah 1:7;
Alma 50:20.
14a DkK 3:5.
b PNK Nasantuan.

nayonenna a para iti ‘nainsiriban a panggepna, tapno maipakitananto ti bilegna kadagiti masungad a kaputotan.

15 Ket ita adtoy, ibagak kenka babaen ti espiritu ti pammadto, no agbasolka kadagiti bilin ti Dios, adtoy, maala manipud kenka dagitoy sagrado a banag babaen ti bileg ti Dios, ket mayawatka ken ni Satanas, tapno ibuyognaka a kasla taep iti angin.

16 Ngem no tungpalem dagiti bilin ti Dios, ken aramidem dagitoy sagrado a banag a maibatay iti imbilin ti Apo kenka, (ta dawatem iti Apo ti amin a banag iti ania man nga aramidem kadakuada) adtoy, awan ti bileg iti daga wenno iti impierno a “makaala kenka, ta nabileg ti Dios iti pannakaipatungpal dagiti balikasna.

17 Ta tungpalenna amin dagiti karina kenka, ta tinungpalna dagiti karina kadagiti ammatayo.

18 Ta inkarina kadakuada a “taginayonenna dagitoy a banag para iti nainsiriban a panggepna, tapno maipakitana ti bilegna kadagiti masungad a kaputotan.

19 Ket ita adtoy, maysa a panggep ti tinungpalna, uray pay ti pannakapasubli ti “rinibiribu kadagiti Lamanite iti pannakaammo iti kinapudno; ket naipakitanan kadakuada ti bilegna, ken ipakitananto pay ti bilegna kadakuada kadagiti ^bmasungad a kaputotan; ngarud mataginayondanto.

20 Ngarud bilinenka, anakko a Helaman, a naregtaka koma a mangtungpal kadagiti amin a balikasko, ken naregtaka koma met a mangtungpal kadagiti bilin ti Dios a kas iti pannakaisuratda.

21 Ket ita, ibagak kenka ti maipanggep kadagidiay “duapuloket-uppat a pinanid, salimetmetam ida, tapno ti kinadatdatlag dagiti aramid ti kinasipnget, ken dagiti nalimed nga aramid, wenno dagiti ^bnalimed nga aramid dagidiay tao a nadadael, mabalin nga ipakita kadagitoy a tao; wen, amin dagiti pammapatayda, ken panagtakawda, ken panagsamsamda, ken amin dagiti kina dangkes ken makarimon nga aramid, mabalin nga ipakita kadagitoy a tao; wen, ket taginayonem dagitoy nga ‘agipatpatarus.

22 Ta adtoy, nakita ti Apo a rinugian dagiti taona ti agrabaho iti kasipngetan, wen, nagaramidda iti nalimed a panagpapatay ken makarimon nga aramid; ngarud kinuna ti Apo, no saanda nga agbabawi nasken a madadaelda iti rabaw ti daga.

23 Ket kinuna ti Apo: Isaganaak ti katulongak a ni Gazelem, iti “bato, a mangted iti lawag iti kasipngetan, tapno maduktalak kadagiti taok no asino ti agserserbi kaniak, tapno maduktalak kadakuada ti ar-aramid dagiti

14c 1 Ne. 9:3–6.

16a JS—P 1:59.

18a DkK 5:9.

19a Alma 23:5.

^b Enos 1:13;

Morm. 7:8–10.

21a Ether 1:1–5.

^b PNK Nalimed a

Kinnunsabo.

^c PNK Urim

ken Tumim.

23a Mosiah 8:13.

kabsatda, wen, dagiti nalimed nga aramidda, dagiti nasipnget nga aramidda, ken ti kinadangkes ken makarimon nga ar-aramidda.

24 Ket ita, anakko, naisagana dagitoy nga agipatpatarus tapno maipatungpal ti balikas ti Dios, nga imbagana, a kinunana:

25 “Iruarko iti kasipngetan tapno malawagan amin dagiti nalimed nga aramid ken makarimon nga aramidda; ket malaksid no agbabawida ^bdadaelek ida iti rabaw ti daga; ket lawagak amin a palimed ken makarimon nga aramidda, iti tunggal pagilian nga agtagikuantu kalpasanna iti daga.

26 Ket ita, anakko, makitata a dida nagbabawi; ngarud nada-daelda, ket kasta ti pannakai-patungpal ti balikas ti Dios; wen, dagiti nalimed a makarimon nga aramidda nairuar iti kasipngetan ket naipakaammo kadayo.

27 Ket ita, anakko, bilinenka nga ibatim amin a sapatada, ken ti katulaganda, ken dagiti nagnanaminganda kadagiti nalimed a makarimon nga aramidda; wen, ken amin dagiti “tanda ken pagsidsiddaawanda ilimedmo kadagitoy a tao, tapno dida maammuan, amangan la ketdi no iti panangpadpada matnagda met iti kasipngetan ket madadaelda.

28 Ta adtoy, adda “lunod amin kadagitoy a daga, a dumtengto ti pannakadadael amin kadagi-

diay agar-aramid iti kasipngetan, a maibatay iti bileg ti Dios, inton naan-anayen ti pannakaluomda; ngarud tarigagayak a saan koma a madadael dagitoy a tao.

29 Ngarud ilimedmo koma dagitoy nalimed a plano kadagiti “sapata ken katulaganda kadagitoy a tao, ket dagiti laeng kinadangkes ken panagpapatayda ken makarimon nga aramidda ti ipakaammom kadakuada; ket isurom ida a ^bmanggura iti kasta a kinadangkes ken makarimon nga aramid ken pammapatay; ken isurom met kadakuada a nadadael dagitoy a tao a pakammuan iti kinadangkesda ken iti makarimon nga aramid ken kinamammapatayda.

30 Ta adtoy, pinapatayda amin dagiti propeta ti Apo a napan kadakuada a mangipakdaar iti maipanggep iti kinamanagbalsolda; ket ti dara dagiti pinapatayda immararaw iti Apo a Diosda iti panagibalesda kadagiti mangpapatay kadakuada; ket kasta ti panangukom ti Dios kadagiti nagtrabaho iti kasipngetan ken nalimed a nakikinunsabo.

31 Wen, ket mailunod koma ti daga iti agnanayon nga awan inggana kadagiti nagtrabaho iti kasipngetan ken nalimed a nakikinnunsabo, ayingga iti panakadadael, malaksid no agbabawida sakbay ti naan-anay a pannakaluomda.

32 Ket ita, anakko, laglagipem

25a DkK 88:108–110.

^b Mosiah 21:26.

27a Hel. 6:22.

28a Alma 45:16;

Ether 2:7–12.

29a Hel. 6:25.

^b Alma 13:12.

dagiti balikas a naibagakon kenka; dimo italek kadagitoy a tao dagidiay nalimed a plano, ngem isurom kadakuada ti awan patinggana nga ^aigugura iti basol ken kinamanagbasol.

33 ^aIkasabam kadakuada ti panagbabawi, ken pammati iti Apo a Jesucristo; isurom ida nga agpakumbaba ken ^bnaemma ken nalukneng ti panagpuspusona; isurom ida a mangpampek iti tunggal ^csulisog ti sairo, babaen ti pammatida iti Apo a Jesucristo.

34 Isurom ida a kaano man di mabannog kadagiti nasayaat nga aramid, ngem agbalinda a naemma ken nalukneng ti panagpuspusona; ta ti kasta ^amainanaan dagiti kararuada.

35 O, laglagipem, anakko, ket adalem ti ^apagsiriban iti kinaagtutubom; wen, adalem iti kinaagtutubom nga agtungpal kadagiti bilin ti Dios.

36 Wen, ket ^aumararawka iti Dios iti amin a kasapulam; wen, italekmo amin nga aramidmo iti Apo, ket sadino man a papanam agturongda koma iti Apo; wen, maiturong koma amin a pampanunotmo iti Apo; wen, bay-am a ti pamateg ti pusom maipaay iti Apo iti agnanayon.

37 ^aPabalakadanka iti Apo iti amin nga aramidem, ket iturongnaka iti pagsayaatam; wen, no agiddaka iti rabii agiddaka

iti Apo, tapno bantayannaka iti pannaturogmo; ket no bumanonka iti agsapa bay-am a mapno ti pusom iti ^bpanagyanan iti Dios; ket no aramidem dagitoy a banag, maitag-aykanto iti maudi nga aldaw.

38 Ket ita, anakko, adda masaok maipanggep iti banag nga inawagan dagiti ammatayo iti bola, wenno mangiturong—wenno ninaganan dagiti ammatayo iti ^aLiahona, a, naipatarus iti kompas; ket insagana ti Apo daytoy.

39 Ket adtoy, awan ti asino man a tao a makaaramid iti kas iti nakaddidillaw a pannakaaramidna. Ket adtoy, naisagana a mangipakita kadagiti ammatayo iti turongen iti panagdaliasatda iti langalang.

40 Ket naaramatda a maibatay iti ^apammatida iti Dios; ngarud, no adda pammatida a mamati a mabilin ti Dios dagiti pagitudo a mangitudo iti dana a turongenda, adtoy, naaramid; ngarud naalada daytoy a milagro, ken kasta met dagiti adu a sabsabali a milagro a ginutugot ti bileg ti Dios, iti inaldaw.

41 Nupay kasta, gapu ta naaramid dagiti milagro iti ^abassit a pamuspusan impakitana kadakuada dagiti nakaskasdaaw nga aramid. Nasadutda, ket nalipatanda nga inaramat ti pammatida ken kinaregtada ket nagpukaw kalpasanna dagiti

32a 2 Ne. 4:31.

33a PNK Mangasaba.
b PNK Napakumbaba,
 Kinapakumbaba.
c PNK Sulisogen,
 Sulisog.

34a Sal. 37:4–7;
 Mat. 11:28–30.
 35a PNK Kinasirib.
 36a PNK Kararag.
 37a Jacob 4:10;
 DkK 3:4.

b DkK 46:32.
 38a 1 Ne. 16:10; 18:12;
 DkK 17:1.
 40a 1 Ne. 16:28.
 41a Alma 37:6–7.

nakaskasdaaw nga aramid, ket saanda a dimmur-as iti panagdaliasatda;

42 Ngarud, nagbatida iti langalang, wenna dida nagbiahe iti maymaysa a turong, ket narparigatda iti bisin ken waw, gapu iti basbasolda.

43 Ket ita, anakko, kayatko a maawatam a di mabalin nga awan ti anniniwan dagitoy a banag; ta iti kinasadut dagiti ammatayo a mangikaso itoy a kompas (ita naindagaan dagitoy a banag) saanda a nagballigi; uray pay no adda kadagiti banag a naespirituan.

44 Ta adtoy, kas iti kalaka a mangikaso iti ^abalikas ni Cristo, a mangitudo kenka iti nalininteg a turong iti agnanayon a pannakapnek, a kas iti panangikaso dagiti ammatayo itoy a kompas, a mangitudo kadakuada iti nalinteg a turong a mapan iti naikari a daga.

45 Ket ita kunak, awan kadi ti pagilasinan itoy a banag? Ta kas iti kinanama daytoy a mangiturong ti nangiturong kadagiti ammatayo, babaen ti panangsurotda iti turongna, iti naikari a daga, dagiti balikas ni Cristo, no surotentayo dagiti turongda, itundadatayo iti labes daytoy a tanap ti leddaang nga agturong iti adayo a nasaysayaat a naikari a daga.

46 O anakko, dimo ipalubos nga agbalintayo a ^asadut gapu iti kinalaka ti ^bwagas; ta kasta kadagiti ammatayo; ta kasta ti

pannakaisaganana kadakuada, a no kumitada mabalinda ti ^cagbiag; kasta met kadatayo. Naisagana ti wagas, ket no kumitatayo mabalintayo ti agbiag iti agnanayon.

47 Ket ita, anakko, kitaem ta ikalakagmo dagitoy sagrado a banag, wen, kitaem a kumitaka iti Dios ken agbiag. Mapanka kadagitoy a tao ket ipakdaarmo ti balikas, ken agparbengka. Anakko, agpakadaakon.

Dagitoy bilin ni Alma iti lalaki nga anakna a ni Shiblón.

Sakupenna ti kapitulo 38.

KAPITULO 38

Naidadanes ni Shiblón gapu iti kinalinteg—Adda ti pannakaisalakan ken ni Cristo, nga isu ti biag ken silaw ti lubong—Pengdam amin a riknam. Agarup 74 s.c.

ANAKKO, denggem dagiti balikasko, ta kunak kenka, a kas iti imbagak ken ni Helaman, a no la ketdi tungpalem dagiti bilin ti Dios rumang-aykanto iti daga; ken no dimo tungpalen dagiti bilin ti Dios mailaksidkan-to iti imatangna.

2 Ket ita, anakko, agtalekak a napalalonto ti rag-ok kenka, gapu iti kinatibker ken kinapudnom iti Dios; ta iti itatallikudmo iti kinaagtutubom a sumarang iti Apo a Diosmo, kasta

44a Sal. 119:105;
1 Ne. 11:25;
Hel. 3:29–30.

46a 1 Ne. 17:40–41.
b Jn. 14:5–6;
2 Ne. 9:41; 31:17–21;

DkK 132:22, 25.
c Jn. 11:25; Hel. 8:15;
3 Ne. 15:9.

met ti panangnamnamak nga "ituloymo iti panagtungtung-palmo kadagiti bilinna; ta nargasat ti ^bmakaibtur agingga iti panungpalan.

3 Kunak kenka, anakko, a nalalalon ti rag-ok kenka, gapu iti kinapudnom ken kinaregtam, ken ti kinaanusmo ken ti naunday a panagituredmo kadagiti tao dagiti "Zoramite.

4 Ta ammok a naadipenka; wen, ken kasta met nga ammok a nabatoka gapu iti balikas; ken inibturam amin dagitoy a banag a "siaanus gapu ta ^badda kenka ti Apo; ket ita ammom nga isalakannaka ti Apo.

5 Ket ita anakko, a Shiblón, kayatko a laglagipem, nga agingga nga adda "panagtalekmo iti Dios kasta met ti ^bpannakawayawayam kadagiti pannubok, ken kadagiti "parikutmo, ken dagiti rigatmo, ket maitagaykanto iti maudi nga aldaw.

6 Ita, anakko, diak kayat a panunotem nga ammok dagitoy a banag iti bagbagik laeng, ngem ti Espiritu ti Dios nga adda kaniak ti nangipakaammo kadagitoy a banag kaniak; ta no saanak koma a "nayanak iti Dios diak la ketdi ammo dagitoy a banag.

7 Ngem adtoy, iti naindaklan a kaasi ti Apo imbaonna ti "ang-

hel a mangipakdaar kaniak a nasken nga isardengko ti aramid a ^bpanagdadael kadagiti taona; wen, ket nakitak ti ang-hel iti rupanrupa, ket nakisao kaniak, ket kasla gurruod ti timekna, ket dinayyegna ti intero a daga.

8 Ket napasamak a tallo nga aldaw ken tallo a rabii a nagsagabaak iti kapaitan a saem ken sanaang iti kararuak; ket iti kano man, agingga nga immararawak iti Apo a Jesucristo iti kaasina, a naawatko ti "pannakaugas dagiti basolko. Ngem adtoy, immararawak kenkuana ket nasarakak ti talna ti kararuak.

9 Ket ita, anakko, naibagakon kenka daytoy tapno masursurom ti pagsiriban, tapno masursurom kaniak nga "awan ti sabali a pamayan wenno pamuspusan a pakaisalakanan ti tao, iti ken babaen laeng ni Cristo. Adtoy, isu ti biag ken ^bsilaw ti lubong. Adtoy, isu ti balikas ti kinapudno ken kinalinteg.

10 Ket ita, iti pannakairugimon a mangisuro iti balikas kayatko met unay nga ituloymo nga isuro; ken kayatko a naregta ken nateppelka iti amin a banag.

11 Kitaem a dika maitag-ay iti kinapalangguad; wen, kitaem a dimo "ipannakkel ti bukodmo

38 2a Alma 63:1–2.

b 2 Ne. 31:15–20;

3 Ne. 15:9;

27:6, 16–17.

3a Alma 31:7.

4a PNK Anus.

b Rom. 8:35–39.

5a Alma 36:27.

PNK Talek.

b Mat. 11:28–30.

c DkK 3:8; 121:7–8.

6a Alma 36:26;

DkK 5:16.

PNK Maipasngay

Manen, Naipasngay

iti Dios.

7a Mosiah 27:11–17.

b Alma 26:17–18;

36:6–11.

8a PNK Pannakaugas

ti Basbasol.

9a Hel. 5:9.

b Mosiah 16:9.

11a PNK Kinapalangguad.

a pagsiriban, wenna ti nalaus a pigsam.

12 Aramatem ti kinabatad, ngem saan nga aglablabes a panangipaawat; ken kasta met a kitaem a pengdam amin a riknam, tapno mapnoka iti ayat; kitaem a liklikam ti kinasadut.

13 Dika agkararag a kas iti aramid dagiti Zoramite, ta nakitamom nga agkararagda a mangngeg dagiti tao, ken tapno maidaydayaw iti kinasiribda.

14 Dimo kunaen: O Dios, agyamanak ta “nalalaingkami ngem dagiti kabsatmi; ngem kunam ketdi: O Apo, pakawanem ti diak ^bpannakaikari, ken laglagipem a kaasian dagiti kabsatko—wen, awatem ti dimo pannakaikari iti sango ti Dios iti amin a kanito.

15 Ket sapay koma ta bendisionan ti Apo ti kararuam, ken awatennaka iti pagarianna iti maudi nga aldaw, nga agtugaw a sitatalna. Ita mapanka, anakko, ket isurom ti balikas kadagitoy a tao. Agparbengka. Anakko, agpakadaakon.

Dagiti bilin ni Alma ken ni Corianton nga anakna.

*Sakupenna ti kapitulo
39 agingga iti 42.*

KAPITULO 39

Nakarimon ti basol a mainaig iti seks a panagbasol—Linapdan dagi-

ti nagbasolan ni Corianton dagiti Zoramite nga umawat iti balikas—Iraman ti panangsubbot ni Cristo dagiti napalabas nga aramid tapno maisalakan dagiti napudno nga immun-una. Agarup 74 s.c.

KET ita, anakko, ad-adu ti ibagak kenka ngem iti naibagak iti kabsatmo; ta adtoy, saanmo, aya, a napaliw ti kinatibker ti kabsatmo, ti kinapudnona, ken ti kinaregtana a mangtungpal iti bilbilin ti Dios? Adtoy, saanna, aya, nga impakita ti nasaya-at a pagulidanan kenka?

2 Agsipud ta saanmo nga inkaskaso unay dagiti balikasko a kas iti kabsatmo, kadagiti “Zoramite. Ita daytoy ti kagurak kenka; nagtultuloyka a nangipanakkal iti pigsang ken siribmo.

3 Ket saan nga umdas daytoy, anakko. Nagaramidka iti nakapaldaang kaniak; ta binaybayam ti naespirituan a panagserbim ket napanka idiay ili ti Siron a sakup dagiti Lamanite, a nangsurot ken ni Isabel a “dakes a babai.

4 Wen, “inagawna ti adu a puso, ngem saan a pambar dayta, anakko. Inkasom koma ti naespirituan a panagserbi a naitalek kenka.

5 Dimo, aya, ammo, anakko, a makarimon “dagitoy a banag iti imatang ti Apo; wen, narimrimon ngem iti amin a basol malaksid iti panangibuyat iti awanan basol a dara wenna panangilibak iti Espiritu Santo?

14a Alma 31:16.
b Luc. 18:10–14.
39 2a Alma 38:3.

3a PNK Nagartem,
Kinagartem.
4a Prov. 7:6–27.

5a PNK Kinaman-
nakiabig.

6 Ta adtoy, no "ilibakmo ti Espiritu Santo a naited la ngaruden kenka, ket ammom nga inilibakmo, adtoy, daytoy ti basol a ^bsaan a mapakawan; wen, ken siasino man a mamapatay a maisuppiat iti silaw ken panakaammo iti Dios, saan a nalaka kenkuana ti manggun-od iti "pammakawan; wen, kunak kenka, anakko, a saan a nalaka kenkuana ti manggun-od iti pammakawan.

7 Ket ita, anakko, sapay koma iti Dios ta saanka a "nakabasol iti kasta ti kadagsenna a basol. Saanko a dakamaten dagiti basolmo, a mangriribuk iti karuaruam, no saan nga agpaay iti pagimbagam.

8 Ngem adtoy, dimo mailem-meng ti basolmo iti Dios; ket malaksid no agbabawika agbalindanto a pammaneknek a maisuppiat kenka iti kamaudianan nga aldaw.

9 Ita anakko, kayatko nga agbabawika ken iwagsakmo dagiti basolmo, ket saanmo nga ikaso ti "paggarteman dagita matam; ngem ^byadayom ti bagim iti amin kadagitoy a banag; ta malaksid no aramidem daytoy, saanmo a matawid ti pagarian ti Dios. O, laglagipem, ken awatem, ken yadayom ti bagim kadagitoy a banag.

10 Ket bilinenka nga awatem ti pammalakad dagiti in-inauna a

kakabsatmo a lallaki kadagiti aramidmo; ta adtoy, ub-ubingka, ket kasapulam ti kibin dagiti kakabsatmo, ket denggem ti pammalakadda.

11 Dimo palugodan ti bagim a maidalan a mayadayo iti uray ania nga awan pateгна wenno minamaag a banag; dimo palugodan ti sairo a mangisungsong manen iti pusom kadagidiay nangkes a dakes a babbai. Adtoy, O anakko, anian a nagbileg ti kinadakes nga intedmo kadagiti "Zoramite; gapu ta idi nakitada ti ^bugalim saandan a namati kadagiti ibagbagak.

12 Ket ita kinuna kaniak ti Espiritu ti Apo: "Bilinem dagiti annakmo nga agaramid iti nasayaat, amangan no iturongda ti puso ti adu a tao iti pannakadadael; ngarud, bilinenka, anakko, nga agbutengka iti Dios, nga adaywam dagiti nagbasolam;

13 Nga agsublika iti Apo iti amin a panunot, kabaelan, ken pigsam; tapno dimo idalan a yadayo ti puso ti dadduma pay nga agaramid iti kinadangkes; ngem agsublika ketdi kadakua-da, ket "akuem ti basol ken bid-dut a naaramidmo.

14 Saanmo a "sapulen ti kinabaknang wenno dagiti awan pateгна a banag iti daytoy a lubong; gapu ta adtoy, saanmo a maitugot ida.

15 Ket ita anakko, ibagak ken-

6a DkK 76:35-36.

b PNK Di Mapakawan a Basol.

c DkK 64:10.

PNK Pakawan.

7a PNK Manidsidir a Basol.

9a PNK Nailubongan.

b 3 Ne. 12:30.

11a Alma 35:2-14.

b Rom. 2:21-23; 14:13;

Alma 4:11.

12a PNK Bilin ti Dios, Dagiti; Mangisuro,

Mannursuro.

13a Mosiah 27:34-35.

14a Mat. 6:25-34;

Jacob 2:18-19;

DkK 6:6-7; 68:31-32.

ka ti maipapan iti yaay ni Cristo. Adtoy, kunak kenka, awan duadua nga umayto a mangikakat iti basol ti lubong; wen, umayto a mangipalawag iti panakaisalakan dagiti taona.

16 Ket ita, anakko, daytoy ti na-kaayabam a naespirituan a panagserbi, ti mangipalawag iti naragsak a damag kadagitoy a tao, a mangisagana iti panunotda; wenna tapno maisalakanda, tapno isaganada ti panunot dagiti “annakda a dumngeg iti sao iti kanito a yaayna.

17 Ket ita paginanaek ti panunotmo iti daytoy a banag. Adtoy, masdaawka no apay a masapul a maammuan dagitoy a banag iti nasakbay unay. Adtoy, kunak kenka, saan kadi a napatteg iti Dios ti kararua kadagitoy a panawen a kas met iti kararua iti panawen a yaayna?

18 Saan kadi a nasken a maipakaammo kadagitoy a tao ken kasta met kadagiti annakda ti wagas ti pannakasubbot?

19 Saan kadi a kas iti kalaka kadagitoy a panawen ti panangibaon ti Apo iti anghelna a mangipalawag kadagitoy naragsak a damag kadatayo ken kadagiti annatayo, wenna kas iti panawen kalpasan ti yaayna?

KAPITULO 40

Yeg ni Cristo ti pannakatungpal ti panagungar ti amin a tao—Ma-

pan iti paraiso ti nalinteg a matay ket mapan iti ruar a nasipnget ti nadangkas a manguray iti aldaw ti panagungarda—Maisublinto ti amin a banag iti sigud ken naan-anay a bagida inton Panagungar. Agarup 74 s.c.

ITA, anakko, adda pay sumagmamano a maibagak kenka; agsipud ta maripiripko a masikuran ti panunotmo maipapan iti panagungar ti natay.

2 Adtoy, kunak kenka, nga awan ti panagungar—wenna, kunaek, iti sabali a panna, a saan nga isuot daytoy nainlagaan a bagi ti “kinaagnanayon, saan nga ^bisuot daytoy panagrupsa ti saan a panagrupsa—^cagingga iti yaay ni Cristo.

3 Adtoy, yegna ti pannakatungpal ti “panagungar ti natay. Ngem adtoy, anakko, awan pay ti panagungar. Ita, ipalgakko kenka ti maysa a datdatlag; nupay kasta, adu a ^bdatdatlag ti ^cnaidulin, nga awan ti makaammo no saan laeng a ti Dios. Ngem ipakitak kenka ti maysa a banag a sinaludsodko a sipapasnek iti Dios tapno maammuan—maipapan dayta iti panagungar.

4 Adtoy, adda panawen a naituding a “panagungar ti amin manipud iti patay. Ita awan ti makaammo no kaano ti yaay daytoy a panawen; ngem ammo ti Dios ti naituding nga oras.

16a PNK Kaamaan—
Pagrebbengan
dagiti nagannak.
40 2a Mosiah 16:10–13.
PNK Saan a Matay,

Kinaagnanayon.
b 1 Cor. 15:53–54.
c 1 Cor. 15:20.
3a PNK Panagungar.
b PNK Kinadatdatlag

ti Dios.
c DkK 25:4; 124:41.
4a Jn. 5:28–29.

5 Ita, no adda man umuna a panawen, wenno ^amaikadua a panawen, wenno maikatlo a panawen a panagungar ti amin a tao manipud iti patay, saan a bale; agsipud ta ^bammo ti Dios amin dagitoy a banag; ket umanayen kaniak ti pannakaammok a kastoy ti maaramid—nga adda naituding a kanito a panagungar ti amin manipud iti patay.

6 Ita masapul nga adda nagbaetan ti kanito ti ipapatay ken ti kanito ti panagungar.

7 Ket ita kayatko a saludsoden no ania ti pagbalinan ti ^akararua dagiti tao manipud iti daytoy kanito ti ipapatay agingga iti naituding a panawen nga agpaay iti panagungar?

8 Ita saan a bale no adda man nasursurok ngem maysa a daras a naituding nga agpaay iti panagungar ti tao; ta saan a matay ti amin a mamimpinsan, ket saan a bale dayta; kasla maysa nga aldaw ti amin iti Dios, ket marukod laeng ti oras kadagiti tao.

9 Ngarud, adda oras a naituding a panagungar ti tao; ket adda nagbaetan ti oras ti ipapatay ken ti panagungar. Ket ita, maipapan iti daytoy nagbaetan ti oras, no ania ti pagbalinan dagiti kararua ti tao ti banag a sinaludsodko a sipapasnek iti Apo tapno maammuak; ket daytoy ti banag nga ammok.

10 Ket inton dumteng ti panawen a bumangon ti amin, maammuandanto nga ammo ti Dios ti amin a ^akanito a naituding iti tao.

11 Ita, maipapan iti kasasaad ti kararua iti nagbaetan ti ^apatay ken ti panagungar—Adtoy, nainpakaammo kaniak babaen ti anghel, a dagiti espiritu ti amin a tao, apaman a suminada manipud iti daytoy nainlasagan a bagi, wen, ti espiritu ti amin a tao, nasayaat man wenno dakes, maipanda iti ^bbalay ti Dios a nangted iti biagda.

12 Ket mapasamakto, a mawat dagiti espiritu dagiti nalingteg iti kasasaad ti ^akinaragsak, a maawagan iti ^bparaiso, ti ^cpanaginana a kasasaad, ti ^dnatalna a kasasaad, a paginanaanda iti amin a parikutda ken amin a panagdandanag, ken panagleddaang.

13 Ket mapasamakto, a dagiti espiritu dagiti nadangkes, wen, dagiti dakes—ta adtoy, awan ti biangda wenno bingayda iti Espiritu ti Apo; gapu ta adtoy, pinilida ti dakes nga aramid a saan a ti naimbag; ngarud simrek ti espiritu ti sairo kadakua, ket tinagikuana ti balayda—ket dagitoy ti maibelleng iti ruar a ^anasipnget; addanto ^bpanagsangit, ken panagdungaw, ken panagngariet, ket gapu daytoy iti kinadakesda, a nai-

5a Mosiah 26:24–25;
DkK 43:18; 76:85.
b PNK Dios, Kinadios.
7a Alma 40:21;
DkK 138.
PNK Kararua.
10a Ara. 17:26.

11a Luc. 16:22–26;
1 Ped. 3:18–19; 4:6;
DkK 76:71–74; 138.
b Ecl. 12:7;
2 Ne. 9:38.
12a PNK Rag-o.
b PNK Paraiso.

c PNK Inana.
d DkK 45:46.
PNK Kappia.
13a PNK Impierno.
b Mat. 8:12;
Mosiah 16:2.

turong a paadipen iti pagaya-tan ti sairo.

14 Ita daytoy ti sasaaden ti kararua dagiti “nadangkes, wen, iti kasipngetan, ken iti nakaal-alingget a kasasaad, ^bsibubuteng a kumitkita iti dumardarang a gura ti pungtot ti Dios kadakuada; ket agtalinaedda iti kastoy a ^ckasasaad, kasta met kadagiti nalinteg nga adda iti paraiso, agingga iti kanito a panagungarda.

15 Ita, adda sumagmamano a nakaawat a daytoy a kasasaad ti kinaragsak ken kinaladingit ti kararua, kasakbayan ti panagungar, ti umuna a panagungar. Wen, awatek a mabalin a maku-na a panagungar, ti ibabangon dagiti espiritu wenno kararua ken ti pannakaisaadda iti kinaragsak wenno kinaladingit, babaen kadagiti sao a naibagan.

16 Ket adtoy, naibaga manen, nga adda ^aumuna a ^bpanagungar, ti panagungar dagiti adda idi, wenno adda ita, wenno addanto, agingga iti panagungar ni Cristo manipud kadagiti natay.

17 Ita, saantayo nga ipapan a daytoy umuna a panagungar, a nasao iti daytoy a kasasaad, mabalin nga isu ti panagungar dagiti kararua ken ti ^apannakaisaadda iti kinaragsak wenno kinaliday. Saanyo a mabalin nga ipapan a daytoy ti kaipananna.

18 Adtoy, kunak kadakayo, Saan; ngem kayatna a sawen ti isusubli ti kararua iti bagi, kadakuada manipud kadagiti aldaw ni Adan agingga iti ^apanagungar ni Cristo.

19 Ita, no agtiponto man a mampinsan ti kararua ken ti bagi dagiti naibagan, a nadangkes ken nalinteg, saanko nga ibaga; bay-an nga umanayen, nga ibagak nga agungardanto amin; wenno iti sabali a panna, mapasamak ti panagungarda ^asakbay ti panagungar dagiti natay kalpasan ti panagungar ni Cristo.

20 Ita, anakko, saanko a sawen nga umayto ti panagungarda iti panagungar ni Cristo; ngem adtoy, itedko a kas kapanunotak, agtiponto manen dagiti kararua ken bagi, dagiti nalinteg, iti panagungar ni Cristo, ken ti ^ayuulina idiy langit.

21 Ngem no maaramidto iti panagungarna wenno kalpasanna, saanko a maibagan; ngem daytoy laeng ti masaok, nga adda ^anagbaetan ti patay ken panagungar ti bagi, ken ti kasasaad ti kararua iti ^bkinaragsak wenno ^ckinaladingit agingga iti kanito a pinili ti Dios nga agungar dagiti natay, ket agtipon, ti kararua ken ti bagi, ket ^dmaidatag iti sango ti Dios, ket ma-ukom babaen ti aramidida.

22 Wen, daytoy ti pannakitungpal ti pannakaisubli dagiti

14a DkK 138:20.

b Jacob 6:13;

Moises 7:1.

c Alma 34:34.

16a Jacob 4:11;

Mosiah 15:21–23.

b PNK Panagungar.

17a DkK 76:17, 32, 50–51.

18a Mat. 27:52–53.

19a Mosiah 15:26.

20a PNK Yuuli.

21a Luc. 23:39–43.

b PNK Paraiso.

c PNK Impierno.

d Alma 42:23.

banag a naibagan babaen dagiti mammadto.

23 “Maisublinto ti ^bkararua iti ‘bagi, ken ti bagi iti kararua; wen, ket ti tunggal gurong ken tulang maisublinto iti bagina, wen, saanto a mapukaw uray maysa a buok ti ulo; ngem maisublinto amin a banag iti sigud ken naan-anay a bagina.

24 Ket ita, anakko, daytoy ti pannakaisubli a “nagaon iti ngiwat dagiti propeta—

25 Ket isunton ti panagrimat dagiti nalinteg iti pagarian ti Dios.

26 Ngem adtoy, umay kadagiti nadangkes ti nakaal-alingget nga “ipapatay; agsipud ta matayda gapu kadagiti banag maipapan iti kinalinteg; agsipud ta narugitda, ket awan ti ^bnarugit a banag a makatawid iti pagarian ti Dios; ngem maibel-lengda, ken naikeddeng a makiraman iti bunga ti bannogda wenno ti aramidida, a kinada-kes; ket uminumda iti ared-ed ti napait a kopa.

KAPITULO 41

Iti Panagungar magun-odto ti tao ti kasasaad nga awan patinggana a ragsak wenno awan patinggana a ladingit—Dinto pulos nga agbalin a ragsak ti kinadangkes—Awan ti Dios dagiti nailubongan a tao iti

lubong—Awaten manen ti tunggal tao ti pannakaisubli iti kasisigud ti ugali ken kababalin a nangun-odna iti nainlasagan a biag. Agarup 74 s.c.

KET ita, anakko, adda sumagmano nga ibagak maipapan iti nasaon a pannakaisubli iti kasisigud; agsipud ta adtoy, ^akinillo dagiti dadduma ti nasantuan a kasuratan, ket ^bimmadayoda gapu iti daytoy a banag. Ket madlawko a maburiboran met ti panunotmo maipapan iti daytoy a banag. Ngem adtoy, ipalawagko kenka.

2 Kunak kenka, anakko, a nas-ken ti plano ti pannakaisubli iti kasisigud ti paglintegan ti Dios; agsipud ta masapul a maisubli ti amin a banag iti rumbeng a pannakaurnosda. Adtoy, kasapulan ken nainkalinteg, babaen ti pannakabalin ken panagungar ni Cristo, a masapul a maisubli ti kararua ti tao iti bagina, ket masapul a maisubli met laeng ti tunggal “paset ti bagi.

3 Ket kasapulan iti “linteg ti Dios a nasken a ^bmaukom ti tao babaen dagiti ‘aramidida; ket no nasayaat ti aramidida iti daytoy a biag, ken nasayaat ti tari-gagay ti puspusoda, ^dmaisublidanto, iti ud-udina nga aldaw, iti dayta a nasayaat.

4 Ket no dakes ti aramidida

23a 2 Ne. 9:12–13;
Alma 11:40–45.
b PIP Espiritu.
DkK 88:15–17.
PNK Kararua.

c PNK Bagi.

24a Isa. 26:19.

26a 1 Ne. 15:33;

Alma 12:16.
b Alma 11:37.
41 1a 2 Ped. 1:20; 3:16;
Alma 13:20.
b PNK Ikakalilis.
2a Alma 40:23.
3a PNK Linteg.
b PNK Agsungbat,

Kaadda ti
Sungsungbatan,
Pakaammo; Ukom,
Panangukom.
c PNK Aramid, Dagiti.
d Hel. 14:31.

^amaisublinto met kadakuada a dakes. Ngarud, maisublinto amin a banag iti rumbeng a pannakaurnosda, iti amin a banag iti sigud a sukogna—ti ^bpannakatay iti saan nga ipapatay, ^cpanagrupsa iti saan a panagrupsa—maitag-ay iti ^dawan patinggana a panagragsak a mangtawid iti pagarian ti Dios, wenzo iti awan patinggana a panagladngit a mangtawid iti pagarian ti sairo, ti maysa iti maysa a bangir ket ti maysa iti sabali—

5 Mabangon ti maysa iti kinaragsak babaen ti tarigagayna nga agragsak, wenzo naimbag babaen ti tarigagayna iti naimbag; ket iti kinadakes ti sabali babaen ti tarigagayna a dakes; gapu ta tinarigagayanna ti agramid iti dakes iti unos ti aldawna kastanto met ti pannakagunggonana iti dakes iti yaay ti rabii.

6 Ket kasta met iti sabali a bangir. No nagbabawi iti basbasolna, ket tinarigagayanna ti kinalinteg agingga iti gibus ti aldawna, kasta met a magungonaanto iti kinalinteg.

7 ^aDagitoy dagiti sinubbot ti Apo; wen, dagitoy dagiti nayadayo, a naisalakan manipud iti dayta awan patinggana a rabii ti kinasipnget; ket iti kasta agtakderda wenzo matinnagda;

ta adtoy, isuda met laeng dagiti ^bukom, no agaramidda iti naimbag wenzo agaramidda iti dakes.

8 Ita, saan a ^amabaliwan dagiti linteg ti Dios; ngarud, naisagana ti dalan tapno mabalin ti sasino man ti magna dita ket maisalakan.

9 Ket ita adtoy, anakko, dimo isagmak ti ^amaysa pay a maibusor iti Diosmo a maibatay iti doktrina, a nakaisagmakam nga agbasol.

10 Dimo ipapan, agsipud ta nabagan ti maipanggep iti pannakaisubli iti kasisigud, a maisublikanto iti kinaragsak manipud iti basol. Adtoy, kunak kenka, saan a mabalin a pagragsakan ti ^akinadangkes iti uray kaano man.

11 Ket ita, anakko, amin a tao nga adda iti ^anakaisigudan a kasasaad, wenzo kunaek, iti ^bnailubongan a kasasaad, addada iti apro ti kinapait ken iti ikub ti kinadakes; ^cawananda iti Dios iti lubong, ket maisupadida iti awid ti Dios; ngarud, addada iti kasasaad a maisupadi iti awid ti panagragsak.

12 Ket ita adtoy, kayat kadi a sawen ti balikas a pannakaisubli iti kasisigud ti panangala iti banag iti nakaisigudan a kasasaad, wenzo ikabil iti kasasaad a sungani iti nakaisigudan?

4a Alma 42:28.
b 2 Ne. 9:12–13;
DkK 138:17.
PNK Panagungar.
c 1 Cor. 15:51–55.
d PNK Agnanayon
a Biag.
7a DkK 76:50–70.

b 2 Ne. 2:26;
Alma 42:27;
Hel. 14:30.
PNK Kinawayaya
nga Agpili.
8a DkK 1:38.
9a DkK 42:23–28.
10a Sal. 32:10;

Isa. 57:20–21;
Hel. 13:38.
11a Mosiah 3:19.
PNK Nailubongan
a Tao.
b PNK Nailubongan.
c Ef. 2:12.

13 O, anakko, saan a kastoy ti mapasamak; ngem ti kayat a sawen ti pannakaisubli iti kasi-sigud ket ti isusubli manen ti dakes iti dakes, wenno nailubongan iti nailubongan, wenno kinasairo iti kinasairo—nasa-yaat iti nasayaat; nalinteg iti nalinteg; nainkalintegani iti nainkalintegani; manangngaasi iti manangngaasi.

14 Ngarud, anakko, kitaem a manangngaasika kadagiti kaksatsatmo; makikaduaka a ^analinteg, ^bmangeddengka a nalinteg, ken itultuloymo ti agaramid iti ^cnaimbag; ket no aramidem amin dagitoy a banag awatemo ti gunggonam; wen, addanto ^dpanangngaasi a maisubli kenka; addanto kinalinteg a maisubli kenka; addanto nalinteg a panggeddeng a maisubli manen kenka; ket magunggonankanto manen iti naimbag.

15 Gapu ta amin nga impadawatmo maisublinto manen kenka ket mapasublinto; ngarud, ad-adda a kedngan ti balikas a pannakaisubli ti managbasol, ket saanna nga ikalintegani iti kaano man.

KAPITULO 42

Panawen a pakatingingan ti panagbiag a nainlasagan a mangted iti tao iti gundaway nga agbabawi ken agserbi iti Dios—Inyeg ti Panakatnag ti naindagaan ken naes-

pirituan nga ipapatay iti amin a tao—Mapasamak ti pannubbot babaen ti panagbabawi—Ti Dios ti nangsubbot kadagiti basol ti lubong—Agaapy ti kaasi kadagiti agbabawi—Adda ti amin iti babaen ti paglintegan ti Dios—Dumteng ti panangngaasi gapu iti Pannubbot—Dagiti laeng pudno a nagbabawi ti maisalakan. Agarup 74 s.c.

KET ita, anakko, madlawko nga adda pay sumagmamano a mangburburibor iti panunotmo, a dimo maawatan—a maipapan iti ^alinteg ti Dios iti pannakadusa dagiti managbasol; agsipud ta ipagarupmo a saan nga umisu a maiturong ti managbasol iti nakakaasi a kasasaad.

2 Ita adtoy, anakko, ilawlawagko daytoy a banag kenka. Ta adtoy, kalpasan ti ^apanangibaon ti Apo a Dios kadagiti imuna a nagannak kadatayo manipud iti minuyongan ti ^bEden, a mangsukay iti daga, nga isu ti naggapuanda—wen, pinagtalawna ti tao, ket inkabilna iti akindaya a pungto ti minuyongan ti Eden, ti ^ckerubin, ken ti kasla umap-apuy nga espada, a mangaywan iti ^dkayo ti biag—

3 Ita, makitatayo a nagbalin ti tao a kas iti Dios, nga ammona ti naimbag ken dakes; ket amangan ta igaw-atna ti imana, ket mangala met iti kayo ti biag, ket mangan ken agbiag nga ag-

14a PNK Napudno, Kinapudno.
b Jn. 7:24;
DkK 11:12.
c DkK 6:13; 58:27–28.

d PNK Kaasi, Manangngaasi.
42 1a 2 Ne. 26:7;
Mosiah 15:26–27.
PNK Linteg.

2a Gen. 3:23–24;
Moises 4:28–31.
b PNK Eden.
c PNK Kerubin.
d Gen. 2:9.

nanayon, inikkan ti Apo a Dios iti kerubin ken iti umap-apuy nga espada, tapno saan a makaraman iti bunga—

4 Ket iti daytoy makitatayo, nga adda naited a kanito iti tao nga agbabawi, wen, ti panawen a “pannakatingiting, panawen a panagbabawi ken panagpaay iti Dios.

5 Ta adtoy, no pimmuos a dagus ni Adan, ket nangan iti kayo ti biag, nagbiag koma nga agnanayon, babaen iti balikas ti Dios; nga awan ti panawen ti panagbabawi; wen, ken kasta met a napukaw koma ti kaipapanan ti balikas ti Dios, ken nangingday ti naindaklan a plano ti pannakaisalakan.

6 Ngem adtoy, naituding a “matay ti tao—ngarud, gapu iti pannakaisinada iti kayo ti biag masapul a suminada met iti rabaw ti daga—ket napukaw nga agnanayon ti tao, wen, nagbalinda a ^bmanagbasol a tao.

7 Ket ita, makita babaen iti daytoy a “naisina dagiti immuna a nagannak kadaytoy iti nainlasagan ken naespirituan iti imatang ti Apo; ket iti kastoy makitatayo a nagbalinda a paspasurot iti bukodda a ^bpagayatan.

8 Ita adtoy, saan a nasken a masubbot manen ti tao manipud iti daytoy nga ipapatay ti

bagi, gapu ta dayta ti makada-ael iti naindaklan a “plano ti panagagsak.

9 Ngarud, idinto ta saan a matay ti kararua iti kaano man, ket inyeg ti “pannakatnag ti amin a tao ti naespirituan a pannakatay ken kasta met ti nainlasagan, iti dayta, naipusingda iti imatang ti Apo, kasapulan unay a masubbot ti tao manipud iti daytoy naespirituan nga ipapatay.

10 Ngarud, iti panagbalinda a “nailubongan, nagartem, ken simmairo, babaen ti ^bkasisigud, nagbalin daytoy “pakatingitingan a kasasaad a panagsagsagana a kasasaad nga agpaay kadakuada; nagbalin a kasasaad a panagsagana.

11 Ket ita laglagipem, anakko, no saan a gapu iti plano ti pannakasubbot, (a naiwalin) apaman a natayda “nakakaasi dagiti kararuada, gapu ta naisinada iti imatang ti Apo.

12 Ket ita, awan ti pamuspusan a masubbot ti tao manipud iti daytoy managbasol a kasasaad, nga impaay ti tao iti bagina met laeng gapu iti kinasubegna.

13 Ngarud, babaen ti linteg, saan a matungpal ti “plano ti pannakasubbot, no di laeng gapu iti ^bpanagbabawi ti tao iti daytoy pannakatingiting a kasasaad, wen, daytoy panagsa-

4a Alma 34:32–33.

6a PNK Ipatatay,
Naindagaan nga.

b Mosiah 16:3–5.
PNK Pannakatnag
da Adan ken Eva.

7a 2 Ne. 2:5; 9:6;
Hel. 14:16.
PNK Ipatatay,

Naespirituan nga.

b PNK Kinawaya nga
Agpili.

8a Alma 34:9;
Moises 6:62.

9a PNK Pannakatnag
da Adan ken Eva.

10a PNK Nailubongan.
b PNK Nailubongan

a Tao.

c PNK Matay,
Pannakatay.

11a 2 Ne. 9:7–9.

13a PNK Plano ti
Pannakaisalakan.

b PNK Agbabawi,
Panagbabawi.

gana a kasasaad; agsipud ta malaksid laeng kadagitoy a kasasaad, awan ti pagmaayan ti panangngaasi malaksid no daaelenna ti aramid ti linteg. Ita saan a mabalin a madadael ti aramid ti linteg; ta no kasta, ti Dios ‘saan koman a Dios.

14 Ket iti kastoy makitatayo a “natnag amin a tao, ket addada iti ikut ti ^blinteg; wen, ti linteg ti Dios, a nangiturong kada-kuada iti agnanayon a panna-kaisina manipud iti imatangna.

15 Ket ita, saan a mapasamak ti plano ti panangngaasi malaksid no maaramid ti pannubbot; ngarud ti Dios met laeng ti “mangsubbot kadagiti basol ti lubong, a mangtungpal iti plano ti ^bpanangngaasi, a mangpennek iti kasapulan ti ^clinteg, tapno ^dnaan-anay ti Dios, nalinteg a Dios, ken manangngaasi met a Dios.

16 Ita, saan a makagteng ti tao iti panagbabawi malaksid no adda pannakadusa, nga isu met ti “agnanayon a kas iti biag ti kararua a kasupadi ti plano ti kinaragsak, nga agnanayon met a kas iti biag ti kararua.

17 Ita, kasano ti panagbabawi ti tao no saan nga “agbasol? Kasano ti panagbasolna no awan ti ^bpaglintegan? Kasano nga adda linteg malaksid no adda dusa?

18 Ita, adda dusa a naituding, ken ti naited a nalinteg a paglintegan, a nangipaay iti panag-leddaang ti “kaunggan ti tao.

19 Ita, no awan ti linteg a naited—masapul a matay ti tao no “nangpapatay—mabuteng ngata koma a matay no isu ti mamapatay?

20 Ken kasta met, no awan ti linteg a naited a maibusor iti basol ti tao saan a mabuteng nga agbasol.

21 Ket no “awan ti naited a paglintegan, ania ti maaramid ti kinalinteg no nagbasol ti tao, wenno ti panangngaasi, gapu ta awan ti kaipasanganda iti dayta a parsua?

22 Ngem adda linteg a naited, ket naituding ti pannakadusa, ken naipalubos ti “panagbabawi; ti panagbabawi a tuntonen ti panangngaasi; no saan a kasta tuntonen ti linteg ti parsua ket ipakanna ti linteg, ket ipatay ti linteg ti pannakadusa; no saan a kasta madadael ti balikas ti kinalinteg, ket ti Dios saanen a Dios.

23 Ngem Diosto latta ti Dios, ket tuntonen ti “panangngaasi ti agbabawi, ken dumteng ti panangngaasi gapu iti ^bpannubbot; ket itden ti pannubbot ti “panagungar dagiti natay; ket ti panagungar dagiti natay ^aisub-

13c 2 Ne. 2:13–14.

14a Alma 22:13–14.

b 2 Ne. 2:5.

15a 2 Ne. 9:7–10;

Mosiah 16:7–8.

PNK Mangsubbot,
Pannubbot.

b PNK Kaasi,
Manangngaasi.

c PNK Linteg.

d 3 Ne. 12:48.

16a DkK 19:10–12.

17a PNK Basol.

b Rom. 4:15.

18a PNK Pakinakem.

19a PNK Pammapatay.

21a 2 Ne. 9:25–26;

Mosiah 3:11.

22a PNK Agbabawi,
Panagbabawi.

23a PNK Kaasi,

Manangngaasi.

b PNK Mangsubbot,
Pannubbot.

c 2 Ne. 2:8; 9:4;

Alma 7:12; 11:41–45;
12:24–25;

Hel. 14:15–18;

Morm. 9:13.

d Alma 40:21–24.

lina ti tao iti imatang ti Dios; ket iti kastoy naisublida iti imatangna, a “maukom babaen iti aramidna, babaen ti paglintage ken linteg.

24 Ta adtoy, aramaten amin ti linteg a karbenganna, ken tuntonen ti kaasi ti kukuana; ket iti kasta, awan ti maisalakan no di dagiti laeng pudno a nagbabawi.

25 Ania, ipagarupyo kadi a mabalin a takawan ti panangngaasi ti “linteg? Kunak kada-kayo, Saan; uray maysa a kabassitan. No kasta, saanen a Dios ti Dios.

26 Ket iti kasta tungpalen ti Dios ti naindaklan ken agnanyon a “panggepna a naisagana manipud iti ^bpanangrugi ti lubong. Ket iti kasta dumteng ti pannakaisalakan ken pannakasubbot ti tao, ken kasta met ti pannakadadael ken panagtuokda.

27 Ngarud, O anakko, “siasino man nga umay, umay ket mairanud iti danum ti biag a siwayaya; ket siasino man a saan nga umay saan a kapilitan nga umay; ngem iti maudi nga aldaw ^bmaisublinto kenkuana ti “inaramidna.

28 No nagayat nga agaramid iti ^adakes, ken saan a nagbabawi iti panawenna, adtoy, mapasamakto kenkuana ti dakes, babaen ti panangisubli ti Dios.

29 Ket ita, anakko, kayatko a

dimo ipalubos a riribukennaka pay dagitoy a banag, ket dagiti laeng basolmo ti pakariribukam, ta dayta a pannakariribuk ti mangiturong kenka iti panagbabawi.

30 O anakko, tarigagayak a saanmo koman a libaken ti linteg ti Dios, saanmo nga ipalubos ti bagim nga agpambar iti kabassitan a banag gapu iti basolmo, babaen ti panangilibalak iti linteg ti Dios; ngem palubosam ti linteg ti Dios, ken ti kinamanangngaasina, ket maikkan iti wayawaya ti anusna nga agpitik dita pusom; ket palubosam a daytoy ti mamagtamed kenka a “sipapakumbaba iti katapokan.

31 Ket ita, O anakko, inawagannaka ti Dios a mangikasaba iti balikas kadagitoy a tao. Ket ita, anakko, mapankan iti dalanmo, ipakdaarmo dagiti balikas babaen iti kinapudno ken kinasimbeng, tapno sika ti mangidalan kadagiti kararua nga agbabawi, tapno tuntonen ida ti naindaklan a plano ti kinamanangngaasi. Ket itden koma ti Dios kenka babaen ti balikas-ko. Amen.

KAPITULO 43

Ikasaba ni Alma ken dagiti annakna a lallaki ti balikas—Agbalin a Lamanite dagiti sumupsuppiat a

23e PNK Panangukom, ti Maudi a.

25a PNK Linteg.

26a 2 Ne. 2:14–30; Moises 1:39.

b Alma 13:3;

3 Ne. 1:14.

27a Alma 5:34;

Hel. 14:30.

PNK Kinawayaya nga Agpili.

b Alma 41:15.

c Isa. 59:18;

Apoc. 20:12.

28a Alma 41:2–5.

30a PNK Napakumbaba, Kinapakumbaba.

a Zoramite ken dadduma a Nephite—Mapan dagiti Lamanite makigubat kadagiti Nephite—Armasan ni Moroni dagiti Nephite iti pangsalaknib a kalasag—Ilatak ti Apo ken ni Alma ti pamuspusan dagiti Lamanite—Salakniban dagiti Nephite ti balbalayda, wayawaya, kaamaan, ken pammatida—Ali-kubkoban dagiti buyot da Moroni ken Lehi dagiti Lamanite. Agarup 74 s.c.

KET ita napasamak a napan dagiti lallaki nga annak ni Alma kadagiti tao, a mangipakdaar iti balikas kadakuada. Ket ni Alma, kasta met, kenkuana, san a makaidna, ket napan met.

2 Ita awanen ti masaotayo pay maipanggep iti panangaskasabada, malaksid iti dayta panangikasabada iti balikas, ken ti kinapudno, a maibatay iti espi-ritu ti pammadto ken pammaltiing; ket nangasabada a mainugot iti ^anasantuan nga urnos ti Dios a nakaawaganda.

3 Ket ita agsubliak iti pakaam-muan iti gubgubat iti nagbaetan dagiti Nephite ken dagiti Lamanite, iti maika-sangapulo-ket-walo a tawen a panagturay dagiti ukom.

4 Ta adtoy, napasamak a nagbalin a Lamanite dagiti ^aZoramite; ngarud, iti nangrugian ti maika-sangapulo-ket-walo a tawen nakita dagiti tao dagiti Nephite nga umas-asideg kadakuada dagiti Lamanite; ngarud nagsaganada a makigubat; wen, inummongda a sangsang-

kamaysa dagiti buyotda iti daga ti Jerushon.

5 Ket napasamak a dimteng dagiti Lamanite a rinibribu; ket dimtengda iti daga ti Antionum, a daga dagiti Zoramite; ket ti lalaki nga agnagan iti Zerahemnah ti dadauloda.

6 Ket ita, iti ad-adda a kina-dangkes ken kinamampapatay a panagug-ugali dagiti Amalek-ite ngem dagiti Lamanite, iti unegda ken kadakuada, ngarud, nangdutok ni Zerahemnah iti pangpangulo a kapitan dagiti Lamanite, ket pasigda nga Amalekite ken Zoramite.

7 Ita inaramidna daytoy tapno mataginayonna ti gurada kadagiti Nephite, tapno mabaw-ing-na ida iti pannakaileppas dagiti planona.

8 Ta adtoy, panggepna a sug-sogan dagiti Lamanite a gumura kadagiti Nephite; inaramidna daytoy tapno bareng no agawenna kadakuada ti nandaklan a bileg, ken kasta met a bareng no marimbawanna dagiti Nephite babaen ti panangadipenna kadakuada.

9 Ket ita panggep dagiti Nephite a salakniban ti dagdagada, ken dagiti balayda, ken dagiti ^aassawada, ken dagiti annakda, tapno mailiklikda ida kadagiti ima dagiti kabusorda; ket kasta met a bareng no mataginayonda dagiti kalintegan ken karben-ganda, wen, ken kasta met ti ^bwayawayada, tapno bareng no makapagdaydayawda iti Dios a maibatay iti tarigagayda.

43 2a PNK Kinasaserdote a Melchizedek.

4a Alma 35:2-14; 52:33.
9a Alma 44:5; 46:12.

b PNK Wayawaya.

10 Ta ammoda a no matnagda kadagiti ima dagiti Lamanite, a no asino man ti ^aagdaydayaw iti Dios iti ^bespiritu ken iti kinapudno, ti pudno ken ti sibibiag a Dios, madadaelda kadagiti Lamanite.

11 Wen, ken kasta met nga ammoda ti nakaro a gura dagiti Lamanite kadagiti ^akabsatda, a tattao dagiti Anti-Nephi-Lehi, a nanaganan iti tattao ni Ammon—ken dida agitag-ay iti armas, wen, nakitulagda ket dida dadaelen dayta—ngarud, no matnagda kadagiti ima dagiti Lamanite madadaelda.

12 Ket saan nga ipalubos dagiti Nephite a madadaelda; ngarud inikkanda ida iti daga a tawidenda.

13 Ket nangted dagiti tao ni Ammon kadagiti Nephite iti dakkel a paset ti kukuada a mangtulong kadagiti buyotda; ket kasta ti pannakapilit dagiti Nephite, laeng, a mangsarked kadagiti Lamanite, a nagbuligan da Laman ken Lemuel, ken dagiti lallaki nga anak ni Ismael, ken amin dagiti simmuppiat kadagiti Nephite, nga Amalekite ken Zoramite, ken dagiti ^akapupon dagiti saserdote ni Noe.

14 Ita kaad-adu dagiti kapupon, dandani, dagiti Nephite; ket iti kasta napilitan dagiti Nephite a makisupanget kadagiti kabsatda, uray pay agayus ti dara.

15 Ket napasamak a bayat ti panaguurnong dagiti buyot dagiti Lamanite iti daga ti Antio-

num, adtoy, nagsagana dagiti buyot dagiti Nephite a sumabat kadakuada iti daga ti Jershon.

16 Ita, ti dadaulo dagiti Nephite, wenna ti lalaki a natudingan a pangulo a kapitan dagiti Nephite—ita indauluan ti pangulo a kapitan ti amin a buyot dagiti Nephite—ket Moroni ti naganna.

17 Ket ni Moroni ti nangiwardas iti amin, ken ti pannakaiturong ti gubgubatda. Ket dua-pulo-ket-limana laeng idi matudingan a pangulo a kapitan dagiti buyot dagiti Nephite.

18 Ket napasamak a sinabatna dagiti Lamanite iti nagbedngan ti Jershon, ket naarmasan dagiti taona iti espada, ken iti kampilan, ken amin a kita ti igam a pakigubat.

19 Ket idi makita dagiti buyot dagiti Lamanite a nagsagana dagiti tao ni Nephi, wenna Moroni, iti kabal ken iti kalasag, wen, ken iti saripda a mangsalaknib iti ul-uloda, ken kasta met a nagaruatda iti nabeng-beng a lupot—

20 Ita saan a nakasagana ti buyot ni Zerahemnah iti kasta a banag; addaanda laeng iti espada ken kampilan, dagiti bai ken panada, dagiti bato ken palsiitda; ken ^alamulamoda, malaksid iti lalat a naibarikes iti lumlomoda; wen, lamulamo ti amin, malaksid dagiti Zoramite ken dagiti Amalekite;

21 Ngem saanda a naarmasan iti kabal, wenna saripda—nga-

10a PNK Agdaydayaw.
b Jn. 4:23-24.

11a Alma 24:1-3, 5, 20;
25:1, 13; 27:2, 21-26.

13a Alma 25:4.
20a Enos 1:20.

rud, nalaus ti butengda kadagiti buyot dagiti Nephite gapu iti salakanda, iti laksid ti bilangda nga ad-adu nga amang ngem dagiti Nephite.

22 Adtoy, ita napasamak a dida nagtured nga immasideg kadagiti Nephite iti beddeng ti Jershon; ngarud pimmanawda iti daga ti Antionum a kimmamangda iti langalang, ket nagdaliasatda iti lawlaw ti langalang, iti adayo iti ulo ti karayan Sidon, ta bareng no makadandongda iti daga ti Manti ket matagikuada ti daga; ta dida impagarup nga ammo dagiti buyot ni Moroni ti napananda.

23 Ngem napasamak, nga apaman a nakapanawda iti langalang nangibaon ni Moroni iti espia iti langalang a mangwanawan iti kampoda; ket ni Moroni, met, iti pannakaammona iti pammadto ni Alma, nangibaon iti tattao kenkuana, a tarigagayanna nga agdamag iti Apo "no salakniban dagiti buyot dagiti Nephite ti bagbagida kadagiti Lamanite.

24 Ket napasamak a dimmanon ti balikas ti Apo ken ni Alma, ket impakaammo ni Alma iti mensahero ni Moroni, a liklikmuten dagiti buyot dagiti Lamanite ti langalang, a mabalin nga umayda iti daga ti Manti, a mabalin nga ikeddengda ti rumubbuot iti nakapkapsut a paset dagiti tao. Ket napan dagiti mensahero indanon ti mensahe ken ni Moroni.

25 Ita ni Moroni, a nangibati

iti paset ti buyotna iti daga ti Jershon, di la ket mamin-ano ta adda kameng dagiti Lamanite nga umay iti daga ken mangkamkam iti siudad, innalana ti nabati a paset ti buyotna ket nagnada a napan iti daga ti Manti.

26 Ket imbilinna a nasken nga aguummong dagiti amin a tao iti dayta nga apagkapat ti daga a makiranget kadagiti Lamanite, a "mangsalaknib iti daga ken ti pagilianda, dagiti kalintegan ken ti wayawayada; ngarud nakasaganada iti kanito a yaay dagiti Lamanite.

27 Ket napasamak nga imbilin ni Moroni a nalimed a sumrek ti buyotna iti tanap nga asideg iti teppang ti karayan Sidon, nga adda iti laud ti karayan Sidon iti langalang.

28 Ket nangikabil ni Moroni kadagiti espia iti aglawlaw, tapno maammuanna no kaano ti yaay ti kampo dagiti Lamanite.

29 Ket ita, iti pannakaammo ni Moroni ti gagem dagiti Lamanite, a gagemda a dadaelen dagiti kabsatda, wenna bawingenda ida ken adipenenda ida tapno maipatakderda ti pagarianda iti bagbagida iti intero a daga;

30 Ken kasta met nga ammona a tarigagay laeng dagiti Nephite a taginayonen ti dagdagada, ken ti "wayawayada, ken ti simbaanda, ngarud napanunotna a saan a basol ti panangsalaknibna kadakuada iti nainsiriban a pamuspusan; ngarud, nasara-

kanna babaen dagiti espiana no ania a turong dagiti Lamanite ti maala.

31 Ngarud, biningayna ti buyotna ket intugotna ti maysa a paset iti tanap, ket inlemmengna ida iti daya, ken iti abagatan ti turod a Riplah;

32 Ket inlemmengna ti nabati iti laud ti tanap, iti laud ti karayan Sidon, ken agpababa iti beddeng ti daga a Manti.

33 Ket kasta ti panangipuestona iti buyotna a maibatay iti tarigagayna, a sisasagana a sumabat kadakuada.

34 Ket napasamak a simmungad dagiti Lamanite iti amianan ti turod, a nakailemmengan ti maysa a paset ti buyot ni Moroni.

35 Ket iti ilalasad dagiti Lamanite iti turod a Riplah, ket simmungadda iti tanap, ket rinugianda a ballasiwen ti karayan Sidon, ti buyot a nailemmeng iti abagatan ti turod, nga impanggulan ti lalaki nga agnagan iti "Lehi, ket impanguluanna ti buyotna a nangalikubkob kadagiti Lamanite iti dayaen ti likudanda.

36 Ket napasamak a dagiti Lamanite, idi nakitada dagiti Nephite a dumarup kadakuada iti likudanda, sinangoda ida ket rinugianda ti nakirupak iti buyot ni Lehi.

37 Ket naggibus ti aramid ti patay iti agsumbangir, ngem nakaskas-ang iti biang dagiti Lamanite, ta naisarang ti "kina-lamulamoda iti nadagsen a ki-

dog dagiti Nephite babaen dagiti espada ken dagiti kampilanda, a nangipaay iti patay iti dandani tunggal layat.

38 Idinto a sabali a bangir, ad-da saggaysa a natuang a tao kadagiti Nephite, babaen dagiti espadada ken naadasan iti dara, ta nasaripdaan dagiti naininaka a paset ti bagida, wenna nasaripdaan dagiti naininaka a paset ti bagida iti layat dagiti Lamanite, babaen dagiti "kabalda, ken dagiti kalasagda, ken dagiti saripda ti uloda; ket kasta ngarud ti panangiwayang dagiti Nephite iti aramid ni patay kadagiti Lamanite.

39 Ket napasamak a napabutangan dagiti Lamanite, gapu iti nakaro a pannakadadaelda, agingga a rinugianda ti naglibas nga agturong iti karayan Sidon.

40 Ket kinamat ida da Lehi ken dagiti taona; ket inabog ida ni Lehi iti danum ti Sidon, ket binalasiwda ti danum ti Sidon. Ket pinagtalinaed ni Lehi dagiti buyotna iti teppang ti karayan Sidon tapno saanda a makaballasiw.

41 Ket napasamak a sinabat ni Moroni ken ti buyotna dagiti Lamanite iti tanap, iti sabali a bangir ti karayan Sidon, ket nangrugi a natnagda kadakuada ken pinatayda ida.

42 Ket naglibas manen dagiti Lamanite, nga agturong iti daga ti Manti; ket sinabat manen ida dagiti buyot ni Moroni.

43 Ita iti kastoy a kasasaad nakiranget dagiti Lamanite iti

kasta unay; wen, saan pay a nakiranget dagiti Lamanite iti kasta a kapigsa ken pinget, saan, uray pay idi punganay.

44 Ket napapingetda kadagiti “Zoramite ken dagiti Amalekita, a panganguloda a kapitan ken dadauloda, ken dagiti Zerahemnah, nga isu ti panguloda a kapitan, wenna panguloda a dadaulo ken agbilbilin; wen, nakirangetda a kasla dragon, ket adu kadagiti Nephite ti napapatay babaen dagiti imada, wen, ta dinangranda ti adu unay iti saripdada iti ulo, ken dinuyokda ti adu a kabalda, ken adu ti dinangranda a takiagda; ket kasta ti panangdangran dagiti Lamanite iti nalaus a pungtotda.

45 Nupay kasta, napapinget dagiti Nephite babaen ti nasaysayaat a panggep, ta saanda a “makirangranget para iti panangituray wenna bileg ngem makirangrangetda para kadagiti balay ken ti ^bwayawayada, dagiti assawa ken dagiti annakda, ken kadakuada amin, wen, iti seremoniada nga agdaydayaw iti simbaanda.

46 Ket ar-aramidenda dayta nariknada a “pagrebengan nga utangda iti Diosda; ta kinuna ti Apo kadakuada, ken kasta met kadagiti ammada, a: ^bNo la ketdi saankayo a nagbasol iti ^cumuna a babak, wenna iti maikadua, diyo itulok ti bagbagiyo a mapapatay babaen dagiti ima dagiti kabusoryo.

47 Ket manen, kinuna ti Apo a: Nasken a “salaknibanyo dagiti kaamaanyo uray pay no agayus ti dara. Ngarud itoy a gapu ti nakisupangetan dagiti Nephite kadagiti Lamanite, tapno salaknibanda ti bagbagida, ken dagiti kaamaanda, ken dagiti dagada, ti pagilianda, ken ti kalinteganda, ken ti pammatida.

48 Ket napasamak nga idi nakita dagiti tao ni Moroni ti dangkok ken pungtot dagiti Lamanite, kumsenda koman ken libasanda ida. Ket ni Moroni, a nakadlaw iti panggepda, impatulodna ket pinareggetna ti puspusoda kadagitoy a pampanunot—wen, ti pampanunot kadagiti dagada, ti wayawayada, wen, ti pannakawayawayada iti pannakaadipen.

49 Ket napasamak a sinangoda dagiti Lamanite, ket “immararawda a sangsangkatimek iti Apo a Diosda, a para iti wayawayada ken pannakawayawayada iti pannakaadipen.

50 Ket rinugianda ti nangsango kadagiti Lamanite a sibibileg; ket iti dayta met laeng nga oras a yaararawda iti Apo para iti pannakawayawayada, rinugian dagiti Lamanite a linibasan ida; ket naglibasda uray pay iti danum ti Sidon.

51 Ita, ad-adun dagiti Lamanite, wen, a mamindua nga ad-adu ngem dagiti Nephite; nupay kasta, napagsanudda agingga

44a Alma 43:6.

45a Alma 44:5.

^b PNK Wayawayaya.

46a PNK Pagrebengan.

^b Alma 48:14;

DkK 98:33–36.

^c 3 Ne. 3:21;

DkK 98:23–24.

47a DkK 134:11.

49a Ex. 2:23–25;

Mosiah 29:20.

a naguurnongda iti maysa a paset ti tanap, iti asideg ti tep-pang ti karayan Sidon.

52 Ngarud inalikubkob ida dagiti buyot ni Moroni, wen, uray pay iti agsumbangir ti karayan, ta adtoy, adda iti daya dagiti tao ni Lehi.

53 Ngarud idi nakita ni Zerahemnah dagiti tao ni Lehi iti daya ti karayan Sidon, ken dagiti buyot ni Moroni iti laud ti karayan Sidon, a naalikubkobda kadagiti Nephite, kasta unay ti butengda.

54 Ita binilin ni Moroni, idi nakitana ti butengda, dagiti tana nga isardengda a pagayusen ti darada.

KAPITULO 44

Bilinen ni Moroni dagiti Lamani-te a mangaramid iti katulagan iti kappia wenno madadaelda—Supringen ni Zerahemnah ti diaya, ket agtuloy ti ranget—Abaken dagiti buyot ni Moroni dagiti Lamani-te. Agarup 74–73 s.c.

KET napasamak nga insardengda ket nagsanudda bassit. Ket kinuna ni Moroni ken ni Zerahemnah: Adtoy, Zerahemnah, a “dimi tarigagayan ti agbalin a tao a naayat iti dara. Ammom nga addaka iti imami, ngem didaka pay la patayen.

2 Adtoy, saankami nga immay a makiranget kadakayo tapno pagayusenmi ti darayo para iti bileg; wenno tinarigagayanmi nga isangol ti asino man iti

pannakaadipen. Ngem daytoy ti talaga a gapu ti yaayo kadakami; wen, ket kaungetdakami gapu iti pammatimi.

3 Ngem ita, makitam nga adda kadakami ti Apo; ket makitam a winayawayaannakayo kadagiti imami. Ket ita kayatko nga awatem a napasamak daytoy kadakami gapu iti pammatimi ken iti panamatimi ken ni Cristo. Ket ita makitam a diyo madadael daytoy pammattimi.

4 Ita makitam a daytoy ti pudno a pammati ti Dios; wen, makitam a tumulong ti Dios, ken mangtungpal, ken mangtaginayon kadakami, no la ketdi ta napudnokami kenkuana, ken iti panamatimi, ken ti pammattimi; ket saanto a pulos nga ipalubos ti Apo a madadaelkami malaksid no matnagkami iti pagbasolan ket tallikudanmi ti pammatimi.

5 Ket ita, Zerahemnah, bilinanka, iti nagan dayta kabilgan a Dios, a nangpapijsa iti taktakiagmi a nangrimbaw kadakayo, babaen ti pammattimi, babaen ti relihionmi, ken babaen ti “seremoniami nga agdaydayaw, ken babaen ti simbaanmi, ken babaen ti sagrado a tulong nga utangmi kadagiti assawami ken dagiti annakmi, babaen dayta ^bwayawaya a namagreppeng kadakami iti dagdagami ken iti pagilianmi; wen, ken kasta met ti pannakapagtalinaed iti sagrado a balikas ti Dios, a nakautanganmi iti amin

a ragsakmi; ken babaen ti amin a napateg kadakami—

6 Wen, ket saan laeng a daytoy; bilinenka babaen ti amin a tarigagaymo iti biag, a yawatoy kadakami dagiti igamyoy a pakigubat, ket saanmi a dawaten ti darayo, ngem dimi gudawen ti biagyo, no mapankayon iti danayo ket saankayon nga agsubli a manggubat manen kadakami.

7 Ket ita, no diyo tungpalen daytoy, adtoy, addakayo iti imami, ket bilinek dagiti taok a mangdarup kadakayo, ket ipatayda ti sugugat ni patay iti bagbagiyo, tapno mapukawkayon; sa kitaenminto no asino ti adda bilegna kadagitoy a tao; wen, kitaenminto no asino ti maadipen.

8 Ket ita napasamak nga idi nanggey ni Zerahemnah dagitoy a sasao immasideg ket inyawatna ti espada ken ti kampilanna, ken ti baina kadagiti ima ni Moroni, ket kinunana kenkuana: Adtoy, dagitoy dagiti igammi a pakigubat; yawatmi idan kadakayo, ngem dimi ipalubos ti bagbagimi nga “agsapata kadakayo, nga ammomi a dadaelenminto, ken kasta met dagiti annakmi; ngem alaenyo dagiti igammi a pakigubat, ket ipalubosyo a pumanawkami nga agturong iti langalang; no saan pagtalinaedenmi dagiti espadami, ket mapukawkami wenno maabak.

9 Adtoy, awankami iti pamatiyo; dimi pasien a Dios ti

nangwayawaya kadakami iti im-imayo; ngem pasienmi a ti kinasikapyo ti nangisalahan kadakayo kadagiti espadami. Adtoy, dagiti “kabal ken kalasagyo ti nangisalahan kadakayo.

10 Ket ita idi malpas ni Zerahemnah nga isao dagitoy a balikas, insubli ni Moroni ti espada ken dagiti igam a pakigubat, nga inawatna, ken ni Zerahemnah, a kinunana: Adtoy, gibusanta ti riri.

11 Ita diak malagip dagiti balikas nga insaok, ngarud iti kaadda ti Apo, dika makapanaw malaksid no pumanawka nga agsapata a dikanto agsubli manen a manggubat kadakami. Ita iti kaaddam iti imami ibukbokmi ti daram iti daga, wenno umannugotka iti saritaan nga insingasingko.

12 Ket ita idi naisao ni Moroni dagitoy a balikas, innala ni Zerahemnah ti espadana, ket kinapungtotna ni Moroni, ket dimmarup a mangpapatay ken ni Moroni; ngem iti panangilayanna iti espadana, adtoy, maysa kadagiti soldado ni Moroni ti nangpaling itoy a nakatnaganna iti daga, ket natukkol ti putanna; ken inarrabisna met ni Zerahemnah a nakalapsian ti kudil ti ulona ket natnag iti daga. Ket timmakkias ni Zerahemnah kadakuada a kimmamang kadagiti soldadona.

13 Ket napasamak a ti soldado a nagtakder, a nanglapsi iti kudil ti ulo ni Zerahemnah, pini-dutna ti kudil ti ulo iti daga

babaen ti buok, ket inkabilna iti tirad ti espadana, ket intagayna kadakuada, a kinunana kadakuada iti napigsa a timek:

14 Natnag daytoy a kudil ti ulo iti daga, a kudil ti ulo ti panguloyo, isu a madaleb kayo met iti daga malaksid no yawatyto dagiti igamyto a pakigubat ket pumanaw kayo nga addaan iti katulagan ti kappia.

15 Ita adu, idi mangngegda dagitoy a balikas ken nakitada ti kudil ti ulo nga adda iti espada, ti sineknan ti buteng; ket adu ti immasid a nangidisso kadagiti igamda a pakigubat iti sakaan ni Moroni, ket simrekda iti "katulagan ti kappia. Ket kas iti kaadu ti simrek iti katulagan napalubosanda a napan iti langalang.

16 Ita napasamak a napalalo ti pungtot ni Zerahemnah, ket sinugsoganna nga agpungtot dagiti nabati a soldadona, a makisupanget a sibibileg kadagiti Nephite.

17 Ket ita nagpungtot ni Moroni, gapu iti kinasukir dagiti Lamanite; ngarud binilina dagiti taona a mangdaleb kadakuada ket patayenda ida. Ket napasamak a rinugianda a papatayen ida; wen, ket nakisupanget dagiti Lamanite kadagiti espada ken ti laingda.

18 Ngem adtoy, nabatad kadagiti espada dagiti Nephite dagiti lamulamo a kudilda ken awan sipsiparna nga uloda; wen, adtoy naduyok ken nangrandanda, wen, ket napardas

ti pannakadalebda kadagiti espada dagiti Nephite; ket nangrugida a nasagad, a kas iti naipadto kadagiti soldado ni Moroni.

19 Ita immararaw ni Zerahemnah, idi makitana a dandanida aminen madadael, ken ni Moroni a sipapakurang, a nagkari a sumrek iti katulagan ken kasta met dagiti taona kadakuada, no itdenda ti nabati pay a biagda, a saandanton a "pulos umay gubaten ida.

20 Ket napasamak nga imbilin ni Moroni a maisardeng manen ti aramid a pammapatay kadagiti tao. Ket innalana dagiti igam a pakigubat kadagiti Lamanite; ket kalpasan ti iseserekda iti "katulagan kenkuana iti kappia napalubosanda a napan iti langalang.

21 Ita saan a mabilang ti kaadu dagiti minatayda gapu iti kaaduna; wen, nakadakkkel ti bilang dagiti minatayda, dagiti Nephite ken dagiti Lamanite.

22 Ket napasamak nga impu ruakda dagiti minatayda iti danum ti Sidon, ket nagpukaw ken naitanemda iti tukot ti baybay.

23 Ket nagsubli dagiti buyot dagiti Nephite, wenna ni Moroni, ken napanda iti balbalayda ken iti dagdagada.

24 Ket kasta ti naggibusan ti maika-sangapulo-ket-walo a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi. Ket kasta ti naggibusan ti sinurat ni Alma, a naisurat kadagiti pinanid ni Nephi.

Ti pakaammo dagiti tao ni Nephi, ken ti gububat ken isusuppiatda, kadagidi aldaw ni Helaman, a maibatay iti sinurat ni Helaman, nga indulin-na kadagidi aldawna.

*Sakupenna ti kapitulo
45 agingga iti 62.*

KAPITULO 45

Patien ni Helaman dagiti balikas ni Alma—Ipadto ni Alma ti panakadadael dagiti Nephite—Bendisionan ken ilunodna ti daga—Mabalin nga innala ti espiritu ni Alma, a kas ken ni Moises—Kumaro ti panagsisinnuppiat iti Simbaan. Agarup 73 s.c.

ADTOY, ita napasamak a napa-laus ti ragsak dagiti tao ni Nephi, gapu ta insalakan manen ida ti Apo kadagiti ima dagiti kabusorda; ngarud nagyaman-da iti Apo a Diosda; wen, ket sinansanda ti ^anagayuno ken sinansanda ti nagkararag, ket nagdaydayawda iti Dios iti nalaus a rag-o.

2 Ket napasamak iti maika-sangapulo-ket-siam a tawen a panagturay dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi, a dimteng ni Alma iti lalaki nga anakna a ni Helaman ket kinunana kenkuana: Mamatika kadi kadagiti balikas nga imbagak kenka a

maipanggep kadagiti ^akasuratan a naitalimeng?

3 Ket kinuna ni Helaman kenkuana: Wen, mamatiak.

4 Ket kinuna manen ni Alma: Mamatika kadi ken ni Jesucristo, nga umayto?

5 Ket kinunana: Wen, patiek amin dagiti balikas nga imbagam.

6 Ket kinuna manen ni Alma kenkuana: ^aTungpalem kadi dagiti bilinko?

7 Ket kinunana: Wen, tungpalek a naimpusuan dagiti bilinmo.

8 Kalpasanna kinuna ni Alma kenkuana: Bendisionanka; ket ^aparang-ayennakanto ti Apo di toy a daga.

9 Ngem adtoy, adda banag nga ^aipadtok kenka; ngem dimonto iwaras ti banag nga ipadtok kenka; wen, saanto a maiwaras ti ipadtok kenka, agingga a matungpal ti padto; ngarud isuratmo dagiti balikas nga ibagak.

10 Ket dagitoy dagiti balikas: Adtoy, makitak a mismo a dagitoy a tao, dagiti Nephite, a maibatay iti espiritu ti pammaltiing nga adda kaniak, iti ^auppat a gasut a tawen manipud iti panagpakita ni Jesucristo kadakuada, mapukawandanto iti ^bpammati.

11 Wen, kalpasanna makitadanto dagiti gubat ken angol,

45 ^{1a} PNK Ayuno, Panagayuno.
^{2a} Alma 37:1-5; 50:38.
^{6a} PNK Bilin ti Dios, Dagiti; Agtungpal, Kinamanagtungpal,

Natulnog.
^{8a} 1 Ne. 4:14;
Alma 48:15-16, 25.
^{9a} PNK Padto, Mamadto.
^{10a} 1 Ne. 12:10-15;

Hel. 13:9;
Morm. 8:6-7.
^b PNK Ikakalilis;
Kaawan ti Pammati.

agingga a “maibus dagiti tao ni Nephi—

12 Wen, ket gapu daytoy ti pannakapukawto ti pammatida ken pannakatnagda iti ar-aramid iti kasipngetan, ken “panaggartem iti lasag, ken amin a kita ti pagbasolan; wen, kunak kadakayo, a gapu ta agbasoldanto a maibusor iti nakalawlawag a pannakaawat ken pannakaammo, wen, kunak kenka, a manipud iti dayta nga aldaw, uray pay ti maikapat a kaputotan santo nga aglabas amin sakbay a dumteng daytoy nalaus a kinamanagbasol.

13 Ket inton dumteng dayta naindaklan nga aldaw, adtoy, asidegto unayen ti yaay ti panawen a dagiti adda ita, a maibilang kadagiti tao ni Nephi, “saandanton a maibilang kadagiti tao ni Nephi.

14 Ngem asino man a mabati, ken saan a madadael iti dayta naindaklan ken nakaal-alingget nga aldaw, “maibilangto kadagiti Lamanite, ket agbalinto a kas kadakuada, amin, malaksid laeng ti sumagmamano a mawaganto a disipulo ti Apo; ket sapulento ida dagiti Lamanite ^bagingga a maibusda. Ket ita, gapu iti kinamanagbasol, matungpalto daytoy a padto.

15 Ket ita napasamak a kalpasan ti panangisao ni Alma kadagito a banag ken ni Helaman,

binendisionanna, ken kasta met dagiti dadduma nga annakna a lallaki; ken kasta met a binendisionanna ti daga para kadagiti “nalinteg.

16 Ket kinunana: Kastoy ti kinuna ti Apo a Dios—“Mailunodto ti daga, wen, daytoy a daga, iti amin a pagilian, kakabsat, pagsasao, ken tattao, iti pannakadadael, a maaramid iti dinadangkes, inton naan-anayen ti luomda; ket kas iti nasakon mapasamakto; ta daytoy ti panangilunod ken ^bpammendision ti Dios iti daga, ta ti Apo saan a makaited iti uray ^ckabasitan a pawayway para iti basol.

17 Ket ita, idi maisao ni Alma dagitoy a balikas binendisionanna ti “simbaan, wen, amin dagiti makaibtur nga agtalinaed iti pammati manipud iti dayta a kanito.

18 Ket pimmanaw ni Alma iti daga a Zarahemla kalpasan ti panangaramidna itoy, a kasla mapan iti daga a Melek. Ket napasamak nga awanen ti nangingegan pay kenkuana; a kas iti ditayo pannakaammo iti ipapatay wenna pannakaitanemna.

19 Adtoy, daytoy ti ammota-yo, a nalinteg a tao daytoy; ket nagwaras iti simbaan iti gangannaet ti pagsasao nga innala ti Espiritu, wenna “naitanem baen ti ima ti Apo, a kas ken ni Moises. Ngem adtoy, kinuna ti

11a Jarom 1:10;
Morm. 8:2-3, 6-7.

12a PNK Gartem.

13a Hel. 3:16.

14a Moro. 9:24.

b Moro. 1:1-3.

15a Alma 46:10; 62:40.

16a 2 Ne. 1:7;

Alma 37:31;

Ether 2:8-12.

b DKK 130:21.

c DkK 1:31.

17a PNK Simbaan
ni Jesucristo.

19a PNK Nagbalaliw
a Parsua.

nasantuan a kasuratan nga in-nala ti Apo ni Moises iti sidong-na; ket ipapantayo nga inawatna met ni Alma iti espiritu, kenkua-na; ngarud, gapu itoy awan ti ammotayo maipanggep iti ipapatay ken pannakaitanemna.

20 Ket ita napasamak iti nangrugian ti maika-sangapulo-ket-siam a tawen ti panagturay dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi, a napan ni Helaman kadagiti tao a mangipakdaar iti balikas kadakuada.

21 Ta adtoy, gapu iti pannakigubatda kadagiti Lamanite ken ti adu a babassit a panagsisinnuppiat ken panangriribuk kadagiti tao, nagbalin a nasken a maipakdaar ti “balikas ti Apo kadakuada, wen, ken maaramid ti pagannurotan ti intero a simbaan.

22 Ngarud, napan da Helaman ken dagiti kabsatna binangon manen ti simbaan iti intero a daga, wen, iti tunggal ciudad iti intero a daga a kukua dagiti tao ni Nephi. Ket napasamak a nangtudingda kadagiti saserdote ken maestro iti intero a daga, kadagiti amin a simbaan.

23 Ket ita napasamak a kalpasan ti panangtuding da Helaman ken dagiti kabsatna kadagiti saserdote ken maestro kadagiti amin a simbaan adda napasamak a “panagsisinnuppiat kadakuada, ket dida dimngeg kadagiti balikas ni Helaman ken dagiti kabsatna;

24 Ngem timmangigda, gapu ta pimmalangguad ti puspuso-

da, gapu iti aglaplapananan a “kinabaknangda; ngarud nagbalinda a nabaknang iti ^bbukodda a mata, ket dida dumngeg kadagiti balikasda, a magna a sililinteg iti sango ti Dios.

KAPITULO 46

Makikinnunsabo ni Amalickiah nga agbalin nga ari—Ibayog ni Moroni ti wagayway ti wayawaya—Pagkaykaysaenna dagiti tao a mangsalaknib iti pammatida—Maawagan dagiti napudno a mamati iti Kristiano—Mataginayon ti nabati ni Jose—Aglibas ni Amalickiah ken dagiti sumupsuppiat nga agturong iti daga a Nephi—Mapapatay dagiti saan a tumulong iti panggep ti wayawaya. Agarup 73–72 s.c.

KET napasamak a kas iti kaadu iti saan a dimngeg kadagiti balikas ni Helaman ken dagiti kabsatna ti naguummong a bumusor kadagiti kabsatda.

2 Ket ita adtoy, nalabes ti pungtotda, isu nga inkeddengda a patayen ida.

3 Ita dakkal ken napigsa a tao ti dadaulo dagiti nagpungtot kadagiti kabsatda; ket Amalickiah ti nanganna.

4 Ket nalaus ti tarigagay ni Amalickiah nga agbalin nga ari; ken nalaus met ti tarigagay dagiti makapungtot a tao nga isu ti agbalin nga arida; ket dakkal ti bilangda ngem dagiti “nababbaba nga ukom iti daga, ket agsapsapulda iti bileg.

21a Alma 31:5.
23a 3 Ne. 11:28–29.

24a PNK Kinabaknang.
b PNK Kinapalangguad.

46 4a Mosiah 29:11,
28–29.

5 Ket inlungalong ida ti pamatpatiray-ok ni Amalickiah, a no tulonganda ken ipatugawda nga arida aramidennanto ida nga agturay dagiti tao.

6 Kasta ti panangilungalong kadakuada ni Amalickiah a sumuppiat, iti laksid ti panangas-kasaba ni Helaman ken dagiti kabsatna, wen, iti laksid ti nalaus a panangipategda iti simbaan, ta nangatoda a saserdote ti simbaan.

7 Ket adu dagiti adda iti simbaan ti namati iti pammatiray-ok ni Amalickiah, ngarud simmuppiatda iti simbaan; ket kasta ti aramid dagiti tao ni Nephi a nakaam-amak ken napeggad, iti laksid ti dakkal a "balligida kadagiti Lamanite, ken ti nalaus a ragragsakda a nagun-odda gapu iti panangisalahan kadakuada ti ima ti Apo.

8 Kasta ti makitatayo a "kalaka dagiti anak ti tattao a makalipat iti Apo a Diosda, wen, anian a naglaka ti agaramid iti pagbasolan, ken mayaw-awan iti dakes.

9 Wen, ket makitatayo met ti maaramid ti nalaus a "kinadankes ti nadankes a tao a mangituray kadagiti anak ti tattao.

10 Wen, makitatayo ni Amalickiah, gapu ta nasikap a tao ken tao a nalaing a mamatpatiray-ok, a nangyaw-awan iti puspuso dagiti adu a tao nga agaramid iti dinadankes; wen, ken

agpanggep a mangdadael iti simbaan ti Dios, ken mangdadael iti pamuon ti "wayawaya nga inted kadakuada ti Dios, wenno bendision nga impaay ti Dios a pagimbagan dagiti ^bnalinteg iti rabaw ti daga.

11 Ket ita napasamak nga idi mangngegan ni Moroni, nga isu ti "pangulo a mangiturong iti buyot dagiti Nephite, dagitoy nga isusuppiat, kinapungtotna ni Amalickiah.

12 Ket napasamak a pinigisna ti kagayna; ket nangala dita iti sangkapirgis, ket insuratna itoy—"Pakalaglagipan iti Dios-tayo, iti pammatitayo, ken wayawaya, ken ti talnatayo, dagiti assawatayo, ken dagiti annak-tayo—ken insingdanna iti murdong ti palo.

13 Ket insingdanna iti bistukolna, ken iti kabalna, ken imbarikesna iti salaknib iti lomona; ket innalana ti palo, a nakaisingdanan ti pirgis ti kagayna, (ket ninagananna iti wagayway ti wayawaya) ket nagkurno iti daga, ket nagkararag a sipapasnek iti Diosna para iti bendision ti wayawaya a maipaay kadagiti kabsatna, agingga nga adda bunggoy dagiti Kristiano a mabati nga agtagikua iti daga—

14 Ta kasta amin dagiti pudno a mamati ken ni Cristo, a kameng ti simbaan ti Dios, a ninaganan dagiti saan a kameng ti simbaan.

7a Alma 44:19–20.

8a Hel. 12:2, 4–5.

9a Mosiah 29:17–18.

10a 2 Ne. 1:7;

Mosiah 29:32.

b 2 Ne. 1:7.

11a Alma 43:16–17.

12a Neh. 4:14;

Alma 44:5.

15 Ket napudno dagiti kameng ti simbaan; wen, amin dagiti napudno a mamati ken ni Cristo inawatda, a siraragsak, ti “nagan ni Cristo, wenno ^bKristiano ti pannakaawagda, gapu iti pammatida ken ni Cristo nga umayto.

16 Ket ngarud, itoy a kanito, inkararag ni Moroni a ti pagsayaatan dagiti Kristiano, ken ti wayawaya ti daga maipaay koma.

17 Ket napasamak nga idi maibukbokna ti kararuana iti Dios, ninagananna amin a daga iti abagatan ti daga a “Desolation, wen, iti ababa a pannao, amin a daga, iti man amianan ken iti abagatan—Ti napili a daga, ken ti daga ti wayawaya.

18 Ket kinunana: Manamna a saan nga ipalubos ti Dios a datayo, a naumsi gapu ta inawattayo ti nagan ni Cristo, mailupeklupek ken madadael, agingga nga aramatentayo a pakadadaelantayo.

19 Ket idi maisao ni Moroni dagitoy a balikas, napan kadagiti tao, nga iwagwagaywayna ti pargis ti “pagan-anayna iti angin, tapno makita ti amin ti surat nga insuratna iti pargis, ket ibagbagana iti napigsa a timek, a kinunana:

20 Adtoy, asino man a magtalinaed itoy a wagayway iti daga, bay-anyo nga umay nga addaan iti pigsa ti Apo, ket sumrekda iti katulagan a pag-

talinaedenda ti kalinteganda, ken ti pammatida, tapno ben-disionan ida ti Dios.

21 Ket napasamak nga idi maipakdaar ni Moroni dagitoy a balikas, adtoy, nagtataray dagiti tao nga immasideg a naibarikes dagiti salaknibda iti lomoda, a pigpigisenda dagiti pagan-anayda a tanda, wenno kas katulagan, a didanto tallikudan ti Apo a Diosda; wenno, iti ababa a pannao, no agkamtudda kadagiti bilin ti Dios, wenno matnagda iti pagbasolan, ket “mabainda a mangawat iti nagan ni Cristo, pirsayen ida ti Apo a kas iti panangpurgisda kadagiti pagan-anayda.

22 Ita daytoy ti katulagan nga inaramidda, ket imbarsakda dagiti pagan-anayda iti sakaan ni Moroni, a kinunada: Makitulagkami iti Diosmi, a madadaelkami, a kas kadagiti kabsatmi iti daga iti amianan, no matnagkami iti pagbasolan; wen, mabalinnakami nga ibarsak iti sakaan dagiti kabusormi, a kas iti panangibarsakmi kadagiti pagan-anaymi iti sakaanam tapno mailudekludek, no matnagkaminto iti pagbasolan.

23 Kinuna ni Moroni kadakuada: Adtoy, datayo ti nabati iti bukel ni Jacob; wen, datayo ti nabati iti ^abukel ni ^bJose, a ti ^ckagayna pinirgipargis dagiti kabsatna iti adu; wen, ket ita adtoy, laglagipentayo a tungpalen

15a Mosiah 5:7–9.

b Ara. 11:26;

1 Ped. 4:16.

17a Alma 22:30–31.

19a PNK Wagayway.

21a 1 Ne. 8:25–28;

Morm. 8:38.

23a Gen. 49:22–26;

1 Ne. 5:14–15.

b PNK Jose, Lalaki
nga Anak ni Jacob.

c Gen. 37:3, 31–36.

dagiti bilin ti Dios, wenno pirgi-pirgisento dagiti kabsattayo dagiti pagan-anaytayo, ket maipisoktayo iti pagbaludan, wenno mailako, wenno mapapatay.

24 Wen, taginayontayo ti wayawayatayo a kas “nabati ni Jose; wen, laglagipentayo dagiti balikas ni Jacob, sakbay ti ipapatayna, ta adtoy, nakitana a ti pirgis ti nabati iti kagay ni Jose nataginayon ken saan a nagrupsa. Ket kinunana—Kas itoy nabati iti pagan-anay ti anakko a nataginayon, mataginayonto met ti ^bnabati ti bukel ti anakko babaen ti ima ti Dios, ket itugotnanto, idinto a mapukawto dagiti mabati iti bukel ni Jose, a kas iti nabati iti pagan-anayna.

25 Ita adtoy, daytoy ti namagleddaang iti kararuak; nupay kasta, adda rag-o ti kararuak iti anakko, gapu iti paset ti bukelna nga alaento ti Dios.

26 Ita adtoy, daytoy ti pagsasao ni Jacob.

27 Ket ita asino ti makaammo no ania ti nabati ti bukel ni Jose, a mapukawto a kas iti pagan-anayna, isuda dagiti simmuppiat kadatayo? Wen, ket kastatayonto met no saantayo a makapagbayag iti pammati ken ni Cristo.

28 Ket ita napasamak nga idi maisao ni Moroni dagitoy a balikas nagtuloy, ken naibaon iti amin a paset ti daga a yan dagiti sinnuppiat, ket inummongna amin dagiti tao nga agtariga-

gay a mamagtalinaed iti wayawayada, a sumaranget ken ni Amalickiah ken dagiti simmuppiat, a nanaganan iti Amalickiahite.

29 Ket napasamak nga idi nakita ni Amalickiah nga ad-adu dagiti tao ni Moroni ngem dagiti Amalickiahite—ken nakitana met nga agduadua dagiti taona maipanggep iti linteg iti panggep nga insayangkatda—ngarud, iti danagna a dina magun-od ti tuntun-oyenna, innalana dagiti taona a mayat ket pimmanawda a napan iti daga ti Nephi.

30 Ita impagarup ni Moroni a saan a nasken nga adda pay puersa dagiti Lamanite; ngarud napanunotna nga isina dagiti tao ni Amalickiah, wenno alaenna ida ket isublina ida, ket papatayenna ni Amalickiah; wen, ta ammona a masugsoganna dagiti Lamanite nga agpungtot kadakuada, ket baonenna ida a manggubat kadakuada; ket ammona daytoy nga aramiden ni Amalickiah tapno magun-odna ti panggepna.

31 Ngarud napanunot ni Moroni a nasken nga alaenna dagiti buyotna, a nagtitipon, ken inarmasanda ti bagbagida, ken simrek iti katulagan a mamagtalinaed iti kappia—ket napasamak nga innalana ti buyotna ket nagnada nga intugotda dagiti toldada iti papanda iti langalang, a mangputed iti pagnaan ni Amalickiah iti langalang.

24a Amos 5:15;
3 Ne. 5:21–24; 10:17.

b 2 Ne. 3:5–24;
Ether 13:6–7.

32 Ket napasamak nga inaramidna a maibatay iti tarigagayna, ket nagna a napan iti langalang, ken indauluanna dagiti buyot ni Amalickiah.

33 Ket napasamak a naglibas ni Amalickiah a kaduana ti bassit a bilang dagiti taona, ket naidatag dagiti nabati kadagiti ima ni Moroni ken naisubli iti daga a Zarahemla.

34 Ita, gapu ta tao ni Moroni a “tinudingan ti pangulo nga ukom ken ti timek dagiti tao, ngarud adda bilegna a maibatay iti pagayatanna kadagiti buyot dagiti Nephite, a mangipasdek ken mangaramat iti turayna kadakuada.

35 Ket napasamak nga asino man kadagiti Amalickiahite a saan a sumrek iti katulagan a tumulong iti gagem ti wayawaya, tapno mataginayonda ti nawaya a gobierno, imbilinna a mapapatay; ket adda laeng sumagmamano a nangtallikud iti katulagan iti wayawaya.

36 Ket napasamak met, nga imbilinna a maisa ti wagayway ti wayawaya iti tunggal torre nga adda iti amin a daga, a kukua dagiti Nephite; ket kasta ti panangimuntar ni Moroni iti simbolo ti wayawaya kadagiti Nephite.

37 Ket nangrugida a naaddaan iti kappia manen iti daga; ket kasta ti panamagtalinaedda iti kappia iti daga ayingga iti dandani gibus ti maika-sangapulo-ket-siam a panagturay dagiti ukom.

38 Ket pinagtalinaed met da Helaman ken dagiti “nangato a saserdote ti urnos iti simbaan; wen, uray pay iti uneg ti uppat a tawen nga addaanda iti kappia ken panagragragsak iti simbaan.

39 Ket napasamak nga adu ti natay, a sititibker a “namati a sinubbot ti Apo a Jesucristo dagiti kararuada; kasta ti iruruada iti lubong nga agragragragsak.

40 Ket adda sumagmamano a natay iti gurigor, a masansan iti sumagmamano a panawen iti tawen iti daga—ngem saan unay iti gurigor, gapu iti kasayaatan a kalidad ti adu a “mula ken ramramut nga insagana ti Dios a pangikkat iti pakaigapuan dagiti sakit a mangsan-ar kadagiti tao babaen ti kasasaad ti klima—

41 Ngem adu ti natay iti kinalakay; ket “naragsak kenkuana dagiti natay iti pammati ken ni Cristo, a mainugot laeng a tula-dentayo.

KAPITULO 47

Aramaten ni Amalickiah ti panangliput, pammapatay, ken panagsikap iti panagbalinna nga ari dagiti Lamanite—Nadangdangkes ken narungrungsot dagiti sumupsuppiat a Nephite ngem dagiti Lamanite. Agarup 72 s.c.

ITA agsublitayo iti kasuratantayo ken ni Amalickiah ken dagi-

ti "nakipaglibas kenkuana iti langalang; ta, adtoy, innalana dagiti simmurot kenkuana, ket napanda iti ^bdaga ti Nephi kadagiti Lamanite, ket sinugso-ganna dagiti Lamanite nga agpungtot kadagiti tao ni Nephi, isu a nangipaulog ti ari dagiti Lamanite iti pakdaar iti amin a dagana, kadagiti amin a taona, a nasken nga aguummongda manen a mapan makiranget kadagiti Nephite.

2 Ket napasamak a nalaus ti butengda idi makadanon kadakuada ti pakdaar; wen, nagbutengda a di mamagusto iti ari, ken nagbutengda met a mapan makibakal kadagiti Nephite amangan la ketdi ta mapukawda ti biagda. Ket napasamak a dida, wenna no ad-adu kadakuada ti di nagtungpal kadagiti bilin ti ari.

3 Ket ita napasamak a nagpungtot ti ari gapu iti dida panagtungpal; ngarud pinalugodanna ni Amalickiah a mangidaulo iti paset ti buyotna a natudio kadagiti bilinna, ket binilinna a nasken a mapan ket pilitenna ida nga agiggem iti armas.

4 Ita adtoy, daytoy ti tinarigagayan ni Amalickiah; ta nasikap unay a tao nga agaramid iti dakes ngarud nangisakab iti plano iti pusona a mangpadisi iti ari dagiti Lamanite.

5 Ket ita nagun-odna ti panangipangulo kadagiti paset ti Lamanite a mangayon iti ari;

ket kinalikagumanna a gun-oden ti yaabuloy kenkuana dagiti saan a natudio; ngarud nagturingda iti lugar a managanan iti "Onidah, ta sadiay ti nagkamangan amin dagiti Lamanite; ta naduktalanda dagiti dumteng a buyot, ket, iti panangipapanda a dumtengda a mangdadael kadakuada, ngarud nagkamangda iti Onidah, iti yan dagiti armas.

6 Ket nangtudingda iti tao nga agbalin nga ari ken mangidaulo kadakuada, iti pannakaiseksek iti pampanunotda ti naikeddeng a panggeddeng a saanda a naikari a makiranget kadagiti Nephite.

7 Ket napasamak nga inuummongda ti bagbagida iti tuktok ti bantay a managanan iti Antipas, iti panagsaganada a makiranget.

8 Ita saan a pinanggep ni Amalickiah ti pannakirangetda a maibatay kadagiti bilin ti ari; ngem adtoy, panggepna a pasuroten dagiti buyot dagiti Lamanite, tapno maisaadna ti bagina a panguloda ken mangpadisi iti ari ket magun-odna ti pagarian.

9 Ket adtoy, napasamak a binilinna ti buyotna a mangpatakder kadagiti toldada iti tanap nga asideg iti bantay Antipas.

10 Ket napasamak nga iti rabii nangibaon iti nalimed nga embahada iti bantay Antipas, iti tarigagayna a ti dadaulo dagiti adda iti bantay, a Lehonti ti naganna, a nasken a sumalog iti

arsadanan ti bantay, ta kayatna a kasarita.

11 Ket napasamak nga idi maawat ni Lehonti ti mensahe saan a simmalog iti arsadanan ti bantay. Ket napasamak a nangibaon manen ni Amalickiah iti maikadua a gundaway, a tinarigagayanna a sumalog. Ket napasamak a saan a nagtungpal ni Lehonti; ket nangibaon manen iti maikatlo a gundaway.

12 Ket napasamak nga idi naktalan ni Amalickiah a dina mapasalog ni Lehonti iti bantay, simmang-at iti bantay, iti asideg ti kampo ni Lehonti; ket impatulodna manen iti maikap a gundaway ti mensahena ken ni Lehonti, a tinarigagayanna a sumalog, ket iti dayta itugotna dagiti salaknibna.

13 Ket napasamak nga idi simmalog ni Lehonti a kaduana dagiti salaknibna iti yan ni Amalickiah, a tinarigagayanna ni Amalickiah a sumalog a kaduana ti buyotna iti rabii, ket alikubkoban dagiti lallaki iti kampo nga inted ti ari kenkuana a bilinenna, a yawatna kadagiti ima ni Lehonti, no aramidenna (ni Amalickiah) a maikadua a dadaulo iti intero a buyot.

14 Ket napasamak a simmalog ni Lehonti a kaduana dagiti taona ket inalikubkobda dagiti tao ni Amalickiah, tapno iti panagriingda iti nariwet pay nga agsapa naalikubkobdan kadagiti buyot ni Lehonti.

15 Ket napasamak nga idi ma-kitada a naalikubkobda, inda-

watda ken ni Amalickiah a palubosanna ida a matnag kadagiti kabsatda, tapno saanda a madadael. Ita daytoy a talaga ti tinarigagayanna ni Amalickiah.

16 Ket napasamak a winayawayaanna dagiti taona, a "maisuppiat iti bilin ti ari. Ita daytoy a banag ti tinarigagayanna ni Amalickiah, tapno matungpalna ti panggepna a mangpadisi iti ari.

17 Ita kausalangan dagiti Lamanite, a no napapatay ti panguloda a dadaulo, tudinganda ti maikadua a dadaulo a pangulo a dadaulo.

18 Ket napasamak a binilin ni Amalickiah ti maysa kadagiti katulonganna a mangsabidong ken ni Lehonti, tapno matay.

19 Ita, idi natayen ni Lehonti, tinudingan dagiti Lamanite ni Amalickiah a dadauloda ken pangulo a mangiwanwanda.

20 Ket napasamak a nakipagpagna ni Amalickiah kadagiti buyotna (ta nagun-odnan ti tarigagayna) iti daga ti Nephi, iti siudad ti Nephi, nga isu ti kangrunaan a siudad.

21 Ket rimmuar ti ari a mangsabat kenkuana nga adda salaknibna, ta impapanna a natungpal ni Amalickiah dagiti bilinna, ken nakaurnong ni Amalickiah iti dakkel a buyot a mapan makiranget kadagiti Nephite.

22 Ngem adtoy, idi napan sinabat ti ari binilin ni Amalickiah dagiti katulonganna a sumabat iti ari. Ket napanda a nagkurno iti ari, a kas panang-

dayawda kenkuana gapu iti kinaindaklanna.

23 Ket napasamak nga intag-ay ti ari ti imana a mangpatakder kadakuada, a kas iti kaugalian dagiti Lamanite, a kas tanda ti kappia, a kaugalian a natawid- da kadagiti Nephite.

24 Ket napasamak nga idi matakderna ti immuna manipud iti daga, adtoy binagsolna ti ari iti batog ti pusona; ket nadalupo iti daga.

25 Ita naglibas dagiti katulongan ti ari; ket impukkaw dagiti katulongan ni Amalickiah, a kinunada:

26 Adtoy, binagsol dagiti katulongan ti ari iti pusona, ket nadalupo ken naglibasda; adtoy, umaykayo ket kitaenyo.

27 Ket napasamak nga imbilin ni Amalickiah a mapan ti buyotna ket kitaenda ti napasamak iti ari; ket idi makadanonda iti lugar, ket nakitada ti ari a naudatal iti napalet a darana, nagpammarang ni Amalickiah a makapungtot unay, ket kinunana: Siasino man a mangipatpateg iti ari, mapan koma, ket kamatenda dagiti katulongan na tapno mapapatayda.

28 Ket napasamak nga amin dagiti mangipatpateg iti ari, idi mangngegda dagitoy a balikas, napan ket kinamatda dagiti katulongan ti ari.

29 Ita idi makita dagiti katulongan ti ari ti buyot a kumamkamat kadakuada, napabutnganda manen, ket kimmamangda iti langalang, ket nakadanonda

iti daga ti Zarahemla ket nakitiponda kadagiti “tao ni Ammon.

30 Ket nagsubli ti buyot a nangkamamat kadakuada, a kimmamat kadakuada nga awan nagma- maayanna; ket kasta ti pannakagun-od ni Amalickiah, bab- en ti sikapna, iti puspuso dagiti tao.

31 Ket napasamak iti sumuno nga aldaw a sinerrekna ti siudad ti Nephi a kaduana ti buyotna, ket inagawda ti siudad.

32 Ket ita napasamak a ti reyna, idi mangngegna a napatay ti ari—ta nangipatulod ni Amalickiah iti embahada iti reyna a nangipakaammo a pinapatay dagiti katulonganna ti ari, a pinakamatna ida iti buyotna, ngem awan nagma- maayanna, ket nakapaglibasda—

33 Ngarud, idi maawat ti reyna daytoy a mensahe impatulodna ken ni Amalickiah, a tinari- gagayanna kenkuana nga isal- akanna dagiti tao ti siudad; ken tinari- gagayanna met a mapan kenkuana; ken kasta met a tinari- gagayanna kenkuana a mangi- tugot iti saksi a mamane- neknek iti maipanggep iti pannakatay ti ari.

34 Ket napasamak nga innala ni Amalickiah ti isu met laeng a katulongan a nangpapatay iti ari, ken isuda amin a kaduana, ket simrekda iti yan ti reyna, iti lugar a pagtugtugawanna; ket pinane- neknekanda amin kenkuana a pinatay dagiti katulongan na met laeng ti ari; ken kinunada pay: Naglibasda; saan kadi

a pammaneknek daytoy a maibusor kadakuada? Ket napenekda ti reyna maipanggep iti ipapatay ti ari.

35 Ket napasamak a dinawat ni Amalickiah ti pammalubos ti reyna, ket innalana nga asawana; ket kasta babaen ti sikapna, ken babaen ti pannarabay dagiti nasikap a katulonganna, nagun-odna ti pagarian; wen, nabigbig nga ari iti intero a daga, kadagiti amin a tao dagiti Lamanite, a “binukel dagiti Lamanite ken dagiti Lemuelite ken dagiti Ishmaelite, ken amin dagiti sumupsuppiat kadagiti Nephite, manipud iti panagturay ni Nephi agingga iti agdama a panawen.

36 Ita dagitoy a “sumupsuppiat, iti kaadda ti isu met la a panangiwardas ken isu met la a pakaammo dagiti Nephite, wen, iti pannakaiwardasda iti isu met la a ^bpannakaammo iti Apo, nupay kasta, karkarna a saritaen, saan a nagbayag kalpaskan ti isusuppiatda nagbalinda a natangkem ken ‘nasubeg, ken ad-addada a gimmaraw, nadangkes, ken ad-adda a nakaam-amak ngem dagiti Lamanite—iti panagareb-ebda kadagiti kannawidan dagiti Lamanite; iti panangwayada iti kinasadut, ken amin a kita ti panaggartem iti lasag; wen, namimpinsan a pananglipat iti Apo a Diosda.

KAPITULO 48

Arunan ni Amalickiah dagiti La-

manite a gumura kadagiti Nephite—Isagana ni Moroni dagiti taona a mangsalaknib iti pagimbagan dagiti Kristiano—Naragsakan a nawaya ken siwawayawaya ken maingel a tao ti Dios. Agarup 72 s.c.

KET ita napasamak nga, apaman a nagun-od ni Amalickiah ti pagarian rinugianna nga inawis ti puspuso dagiti Lamanite a manggura kadagiti tao ni Nephi; wen, nangtuding iti lalaki nga agsao kadagiti Lamanite kadagiti torreda, a maissuppiat kadagiti Nephite.

2 Ket kasta ti panangawisna iti puspusoda a manggura kadagiti Nephite, isu nga iti arinunos ti maika-sangapulo-ket-siam a tawen a panagturay dagiti ukom, isu a nakatungpal iti panggepnan, wen, iti panagbalinnan nga ari dagiti Lamanite, pinanggepna met ti agturay iti amin a daga, wen, ken amin dagiti tao nga adda iti daga, dagiti Nephite ken kasta met dagiti Lamanite.

3 Ngarud natungpalna ti panggepna, ta napatangkenna ti puspuso dagiti Lamanite ken nabulsekna ti pampanunotda, ken nasugsoganna ida nga agpungtot, isu a naurnongna ida a sangsangkamaysa iti adu a pangen a mapan makiranget kadagiti Nephite.

4 Ta nakaikeddengen, gapu iti kaadu ti taona, a mangrimbaw kadagiti Nephite ken mangadi-pen kadakuada.

5 Ket iti kasta nangdutok iti “pangpangulo a kapitan dagiti

35a Jacob 1:13–14.
36a PNK Ikakalilis.

b Heb. 10:26–27;
Alma 24:30.

c Jer. 8:12.
48 5a Alma 43:6.

Zoramite, isuda a makaammo iti puerisa dagiti Nephite, ken ti lugar a pagaliwaksayanda, ken ti kakapsutan a paset dagiti siudadada; ngarud dinutokan-na ida a pangpangulo a kapitan dagiti buyotna.

6 Ket napasamak nga innalada ti kampoda, ket nagturingda iti daga a Zarahemla iti langalang.

7 Ita napasamak a bayat ti pananggun-od ni Amalickiah iti bileg babaen ti sikap ken panangallilaw, ni Moroni, iti sabali a bangir, "isagsagananan ti pampunot dagiti tao nga agtali-naed a napudno iti Apo a Diosda.

8 Wen, pappapigsaennan ti buyot dagiti Nephite, ken mangipatpatakder iti babassit a puerto, wenna luglugar a pagaliwaksayan; a nangaramid iti natatayag a tambak iti aglawlaw a panglakubna iti buyotna, ken kasta met a nagbangon iti pader a bato a nanglikmut kadakuada, iti aglawlaw dagiti siudadada ken iti beddeng ti dagdagada; wen, iti aglawlaw ti dagada.

9 Ket iti kakapsutan a trinserada ti nangikkanna iti ad-adu a bilang dagiti tao; ket kasta ti panangtrinsera ken panangpapgigsana iti daga a tinagikua dagiti Nephite.

10 Ket kasta ti panagsaganana a "mangsalaknib iti wayawaya-da, ti dagdagada, dagiti assa-

wada, ken dagiti annakda, ken ti talnada, ken tapno agbiagda iti Apo a Diosda, ken tapno mataginayonda daya aw-awagan dagiti kabusorda nga itakderan dagiti Kristiano.

11 Ket napigsa ken maingel a tao ni Moroni; tao nga addaan iti naan-anay a "pannakaawat; wen, tao a di maragsakan iti panagayus ti dara; tao nga addaan iti kararua nga agrag-o iti kinawaya ken ti wayawaya ti paglianna, ken dagiti kabsatna iti pannakaadipen ken pannakatagabo;

12 Wen, tao nga addaan iti puso a pinadakkal ti panagyaman iti Diosna, iti adu a gundaway ken bendision nga insagutna kadagiti taona; tao a nagtrabaho iti kasta unay para iti "pagimbagan ken talged dagiti taona.

13 Wen, ken tao a saan a mappekka ti pammatina ken ni Cristo, ket "nagkari iti sapata a salaknibanna dagiti taona, ti kalinteganna, ken ti paglianna, ken ti pammatina, uray pay no pakapukawan ti darana.

14 Ita naisuro kadagiti Nephite ti panangsalaknibda iti bagbagida kadagiti kabusorda, uray pay no pakaibukbokan ti dara no kasapulan; wen, ken naisuroda pay a "di agaramid iti pagkamtudan, wen, ken pulos a di mangitag-ay iti espada malaksid no agpaay iti kabusor, malaksid no panangtaginayon iti biagda.

7a Alma 49:8.

10a Alma 46:12-13.

11a PNK Pannakaawat.

12a PNK Pagimbagan.

13a Alma 46:20-22.

14a Alma 43:46-47;

3 Ne. 3:20-21;

Morm. 3:10-11;

DkK 98:16.

15 Ket daytoy ti pammatida, a no aramidenda parang-ayen ida ti Dios iti daga, wenno iti sabali a panna, no napudnoda nga agtungpal kadagiti bilin ti Dios parang-ayenna ida iti daga; wen, ballaaganna ida nga aglibas, wenno agsagana iti gubat, a maibatay iti pagpegganda;

16 Ken kasta met, nga ipakammo kadakuada ti Dios no mapanda salakniban ti bagbaga kadagiti kabusorda, ket no aramidenda, isalakan ida ti Apo; ket daytoy ti pammati ni Moroni, ket nagloriaan ti puso na itoy; “saan nga iti panagayus ti dara ngem iti panagaramid iti nasayaat, iti panangtaginayonna kadagiti taona, wen, iti panangtungpalna kadagiti bilin ti Dios, wen, ken sumkad iti pagbasolan.

17 Wen, pudno, pudno, kunak kadakayo, no amin a tao kastan, ken kasta, ken kastanto pay, kas ken ni Moroni, adtoy, agararigenggen koman iti agnayanon ti bileg ti impierno; wen, awan koma ti bileg ti “sairo iti puspuso dagiti annak ti tattao.

18 Adtoy, tao a kas ken ni Ammon, ti lalaki nga anak ni Mosiah, wen, ken uray pay dagiti sabali a lallaki nga annak ni Mosiah, wen, ken kasta met ni Alma ken dagiti lallaki nga anakna, ta taoda amin ti Dios.

19 Ita adtoy, awan ti pakaidumaan ni Helaman ken dagiti

kabsatna ken ni Moroni iti panagserbi kadagiti tao; ta inkasabada ti balikas ti Dios, ken binuniaganda iti panagbabawi amin a tao a dimngeg kadagiti balikasda.

20 Ket kasta ti papanda, ket “impakumbaba dagiti tao ti bagbaga gapu kadagiti balikasda, iti kasta awan duadua nga ^binayonan ida ti Apo, ket kasta ti pannakailiklikda iti gubgubat ken sinnupangetda, wen, uray pay iti uneg ti uppat a tawen.

21 Ngem, kas nasaokon, iti arinunos ti maika-sangapulo-ketsiam a tawen, wen, iti laksid ti kappia kadakuada, napilpilitda a nangsupanget kadagiti kabsatda, a dagiti Lamanite.

22 Wen, ket iti ababa a panna, pulos a saan a nagsardeng ti gubgubatda kadagiti Lamanite iti uneg ti adu a tawen, iti laksid ti adu a panagtukkiadda.

23 Ita, “nasakit ti nakemda a mangitag-ay iti armas kadagiti Lamanite, gapu ta dida maragsakan iti panagayus ti dara; wen, ket saan la a dagitoy—nasakit ti nakemda nga isuda ti gapu ti pannakaipan ti adu kadagiti kabsatda iti ruar daytoy a lubong iti agnayanon a lubong, a saan pay a sisasagana a sumabat iti Diosda.

24 Nupay kasta, dida maipalubos a mapukaw ti biagda, tapno dagiti “assawa ken annakda mapapatayda a sidadawel babaen ti naulpit a kinaranggas

16a Alma 55:19.

17a 1 Ne. 22:26;

3 Ne. 6:15.

20a PNK Napakumbaba,
Kinapakumbaba.

b 1 Ne. 17:35.

23a DkK 42:45.

24a Alma 46:12.

dagiti kabsatda idi, wen, ken ^bsimmuppiat iti simbaanda, ken nangpanaw kadakuada ken napan nangdadael kadakuada babaen ti ikakapponda kadagiti Lamanite.

25 Wen, dida mairusok nga agraragsak dagiti kabsatda iti dara dagiti Nephite, agingga nga adda pay la agtungpal kadagiti bilin ti Dios, ta kari ti Apo a, no tungpalenda dagiti bilinna rumang-aydanto iti daga.

KAPITULO 49

Saan a kabaelan dagiti rumaraut a Lamanite nga alaen dagiti natrinseraan a siudad ti Ammonihah ken Noe—Ilunod ni Amalickiah ti Dios ket isapatana nga inumenna ti dara ni Moroni—Ituloy da Helaman ken dagiti kabsatna a papigsaen ti Simbaan. Agarup 72 s.c.

KET ita napasamak iti maikasangapulo-ket-maysa a bulan ti maika-sangapulo-ket-siam a tawen, iti maika-sangapulo nga aldaw ti bulan, a nakita ti yaasideg dagiti buyot dagiti Lamanite iti daga ti Ammonihah.

2 Ket adtoy, nabaliwan a nabangon ti siudad, ket nangipuesto ni Moroni iti buyot kadagiti beddeng ti siudad, ket nagikupayda iti daga iti aglawlaw a saripdada kadagiti pana ken bato dagiti Lamanite; ta adtoy, batbato ken pampana ti pinakirangetda.

3 Adtoy, kinunak a nabaliwan a nabangon ti siudad ti "Ammo-

nihah. Kunak kadakayo, wen, a pasetna ti nabaliwan a nabangon; ket gapu ta dinadaelen naminsan dagiti Lamanite gapu iti kinamanagbasol dagiti tao, impagarupda a nalaka laeng a sibaenda.

4 Ngem adtoy, anian a panna-kadismayada; ta adtoy, nangbuntuon dagiti Nephite iti turod iti aglawlawda, a nangato unay ket saan a maibato dagiti Lamanite dagiti batoda ken dagiti panada kadakuada tapno adda usarda, wenno maasitganda ida malaksid iti lugar a serkanda.

5 Ita itoy a kanito nalaus ti siddaaw dagiti pangulo a kapitan dagiti Lamanite, gapu iti kinasirib dagiti Nephite iti panangisaganada iti lugarda a natalged.

6 Ita impagarup dagiti dadaulo dagiti Lamanite, gapu iti kaaduda, wen, impagarupda a maikanda iti gundaway nga umasideg kadakuada a kas iti inaramiddan; wen, ket sinaganaanda met ti bagbagida iti saripda, ken iti kabal; ken insaganaanda met ti bagbagida iti pagan-anay a lalat, wen, nakabengbengbeng a pagan-anay a mangabbong iti kinalamulamoda.

7 Ket iti kasta a panagsaganada impagarupda a lalakaenda laeng a parmeken ken pakaptan dagiti kabsatda iti sangol ti pannakaadipen, wenno papatayen ken papatayenda a sidadawel ida a maibatay iti pakaragsakanda.

8 Ngem adtoy, iti awan pumadpad a siddaawda, "naisaganaanda ida, iti banag nga iti kaano man saan pay nga ammo dagiti annak ni Lehi. Ita nakasaganada kadagiti Lamanite, a makidangadang a maibatay iti wagas nga insuro ni Moroni.

9 Ket napasamak a dagiti Lamanite, wenno dagiti Amalickiahite, nalaus ti siddaawda iti wagasda a nagsagana iti gubat.

10 Ita, no bimmaba la ni ari Amalickiah iti "daga ti Nephi, iti ulo ti buyotna, nalabit a bini-linna koma dagiti Lamanite a nangdarup kadagiti Nephite iti siudad ti Ammonihah; ta adtoy, awan ania man kenkuana ti dara dagiti taona.

11 Ngem adtoy, saan a bimmaba ni Amalickiah a nakidangadang. Ken adtoy, saan a dinarup dagiti pangulo a kapitanna dagiti Nephite iti siudad ti Ammonihah, ta binaliwan ni Moroni ti panangiwanwanna iti aramid dagiti Nephite, isu a nadismaya dagiti Lamanite iti lugar a nagsanudanda ket saanda ida a maasitgan.

12 Ngarud nagsanudda iti langalang, ket innalada ti kampo-da ken nagnada a nagturing iti daga a Noe, nga impagarupda a sumaruno a kasayaatan a lugar para kadakuada nga umasideg a mangbusor kadagiti Nephite.

13 Ta dida ammo a natrinseran ni Moroni, wenno nangbangon iti "puerto a salaknib, a para iti tunggal siudad iti aglawlaw ti daga; ngarud, nagnada a

nagturing iti daga a Noe nga addaan iti nasged a gagem; wen, immasideg dagiti pangulo a kapitanda ket nagsapatada a dada-elenda dagiti tao dayta a siudad.

14 Ngem adtoy, iti siddaawda, ti siudad ti Noe, a nakapsut a lugar, ita, babaen ni Moroni, pimmigsa, wen, nga uray la a rinimbawanna ti pigsang ti siudad ti Ammonihah.

15 Ket ita, adtoy, sirib daytoy ni Moroni; ta impagarupna a mabutengda iti siudad ti Ammonihah; ket gapu ta ti siudad ti Noe ti kakapsutan a paset ti daga, ngarud nagnada ditoy a makidangadang; ket kasta a maibatay iti tarigagayna.

16 Ket adtoy, tinudingan ni Moroni ni Lehi a pangulo a kapitan dagiti tao iti dayta a siudad; ket "dayta met laeng a Lehi ti nakiranget kadagiti Lamanite iti tanap iti daya ti karyan Sidon.

17 Ket ita adtoy napasamak, nga idi naduktalan dagiti Lamanite a binilin ni Lehi ti siudad nadismayada manen, ta nalaus ti butengda ken ni Lehi; nupay kasta insapata dagiti pangulo a kapitanda iti sapata a rautenda ti siudad; ngarud, innalada dagiti buyotda.

18 Ita adtoy, saan a makastrek dagiti Lamanite kadagiti puerto ti salaknibda iti sabali a dalan malaksid iti pagserkan, gapu iti kangato ti turod a naaramid, ken iti kauneg ti kanal a nakali iti aglawlaw, malaksid iti pagserkan.

19 Ket kasta ti panagsagana dagiti Nephite a mangdadael iti amin a panagpanggep nga umuli a sumrek iti puerto iti sabali a wagas, babaen ti panagibatoda iti batbato ken pampana kadakuada.

20 Kasta ti panagsaganada, wen, ti bagi dagiti kapigsaan a taoda, nga addaan iti espada ken palsiit, a mangdangran iti amin nga agpanggep a sumrek iti lugar ti salaknibda babaen ti lugar a pagserkan; ket kasta ti panagsaganada a mangsalaknib iti bagbagida a maibusor kadagiti Lamanite.

21 Ket napasamak nga innala dagiti kapitan dagiti Lamanite dagiti buyotda iti lugar a pagserkan, ket rinugianda ti nakisupanget kadagiti Nephite, nga umasideg iti lugar ti salaknibda; ngem adtoy, napagsanudda manen ken manen, iti kasta napapatayda a narangrangkay.

22 Ita idi makitada a dida magun-od ti bileg kadagiti Nephite babaen ti serkan, rinugianda a kinali dagiti turod a daga tapno maaddaan iti pagnaan dagiti buyotda, tapno maaddaanda iti agpatas a gundaway a makiranget; ngem adtoy, iti daytoy a panangpadas sinagad ida dagiti bato ken pana a naibato kadakuada; ket idinto a gaburanda dagiti kanal babaen ti panangkalida iti turod a daga, nagabsuonda kadagiti minatay ken nasugatan a bagbagida.

23 Kasta ti panangrimbaw dagiti Nephite kadagiti kabusor-

da; ken kasta ti panangpadas dagiti Lamanite a mangdadael kadagiti Nephite agingga a napapatay amin dagiti pangulo a kapitanda; wen, ket ad-adu ngem sangaribu a Lamanite ti napapatay; idinto, nga iti sabali a bangir, awan iti uray no maysa a kararua a napapatay kadagiti Nephite.

24 Adda agarup a limapulo a nasugatan, a naitangkarang kadagiti pana dagiti Lamanite iti pagserkan, ngem nasaripdaanda kadagiti saripdada, ken dagiti kabalda, ken dagiti bistukolda, iti kasta dagiti laeng sakada ti nasugatan, nga adu kadakuada ti napakaruan.

25 Ket napasamak, nga idi nakita dagiti Lamanite a napapatay aminen dagiti pangulo a kapitanda naglibasda iti langalang. Ket napasamak a nagsublida iti daga ti Nephi, tapno ipadamagda iti arida, a ni Amalickiah, a nayanak a Nephite, maipanggep iti dakkel a pukawda.

26 Ket napasamak a nalaus ti pungtotna kadagiti taona, gapu ta dina nagun-od ti tarigagayna kadagiti Nephite; saanna a napakaptan ida iti sangol ti panakaadipen.

27 Wen, kasta unay ti pungtotna, ket "inlunodna ti Dios, ken kasta met ni Moroni, a ^bnagkari nga addaan iti sapata; ket daytoy gapu ta tinungpal ni Moroni dagiti bilin ti Dios iti panangisaganana iti pannakasalaknib dagiti taona.

28 Ket napasamak, nga iti sabali a bangir, “nagiyaman dagiti tao ni Nephi iti Apo a Diosda, gapu iti di marimbawan a bilegna a nangisalakan kadakuada kadagiti ima dagiti kabusorda.

29 Ket kasta ti panaggibus ti maika-sangapulo-ket-siam a tawen ti panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi.

30 Wen, ket adda nagtultuloy a kappia kadakuada, ken aglaplapanan a kinarang-ay ti simbaan gapu iti kinatulnog ken kinaregtada nga impaayda iti balikas ti Dios, a naipakdaar kadakuada ni Helaman, ken ni Shiblón, ken ni Corianton, ken ni Ammon ken dagiti kabsatna, wen, ken kadagiti amin a naordenan babaen ti “nasantuan nga urnos ti Dios, a nabuniagan iti panagbabawi, ken naibaon a mangasaba kadagiti tao.

KAPITULO 50

Trinseraan ni Moroni dagiti daga dagiti Nephite—Agbangonda iti adu a siudad—Pasamakan dagiti Nephite dagiti gubat ken panna-kadadael kadagiti aldaw ti kina-dangkes ken makarimon nga aramid—Abaken ni Teancum ni Morianton ken dagiti kaduana a sumupsuppiat—Matay ni Nephihah, ket supusopan ti lalaki nga anakna a ni Pahoran ti pangukoman. Agarup 72–67 s.c.

KET ita napasamak a saan a nagsardeng ni Moroni nga agsag-

sagana iti gubat, wenno mangsalaknib kadagiti taona kadagiti Lamanite; ta kayatna a mangrugigi dagiti buyotna iti pangrugian ti maika-duapulo a tawen a panagturay dagiti ukom, a nasken a mangrugida nga agkali iti ginabsuon a daga iti aglawlaw ti amin a siudad, iti intero a daga a kukua dagiti Nephite.

2 Ket imbilinna a maikkan iti troso ti tuktok dagitoy a napaturod a daga, wen, nagikabilda iti troso a kangatngato ti tao, iti aglawlaw ti siudad.

3 Ket imbilinna a nasken nga adda darekdek dagiti mapag-tutuan a troso iti aglawlaw; ket nalagda ken nangatoda.

4 Ket imbilinna a mabangon dagiti torre a mangtannawag kadagiti darekdek, ken imbilinna a mabangon dagiti paglugaran ti salaknib kadagiti torre, tapno saan ida a madangran dagiti bato ken pana dagiti Lamanite.

5 Ket nakasaganada nga agibatito iti bato manipud iti tuktok daytoy, a maibatay iti pagrag-sakan ken iti pigsada, ket papatayenda ti asino man nga agpanggep nga umasideg iti bakud ti siudad.

6 Kasta ti panangisagana ni Moroni iti sarikedked kadagiti dumteng a kabusor, iti aglawlaw ti tunggal siudad iti amin a daga.

7 Ket napasamak nga imbilin ni Moroni a nasken a mapan dagiti buyotna iti daya a langalang; wen, ket napanda inabog

dagiti Lamanite nga adda iti daya a langalang nga inturong kadagiti dagada, nga adda iti abagatan ti daga a Zarahemla.

8 Ket nalinteg nga agpalaud manipud iti daya ti daga a Nephi.

9 Ket napasamak nga idi napanawen ni Moroni amin dagiti Lamanite iti daya a langalang, nga amiananen dagiti daga a kukuada, imbilinna nga agpa-daya iti langalang dagiti agindeg iti daga a Zarahemla ken iti daga iti aglawlaw, agingga iti igid ti kadaratan, ket tagikua-enda ti daga.

10 Ken kasta met a nangipues-to iti buyot iti abagatan, iti igid dagiti kukuada, ket binilinna ida a mangipatakder iti “trinse-ra tapno natalged dagiti buyot-da ken dagiti taoda kadagiti ima dagiti kabusorda.

11 Ket kasta a dinadaelna amin dagiti sarikedked dagiti Lamanite iti daya a langalang, wen, ken kasta met iti laud, a trinse-raanna ti nagbaetan dagiti Nephite ken dagiti Lamanite, iti nagbedngan ti daga a Zarahemla ken ti daga a Nephi, manipud iti laud a baybay, a lumasat iti ulo ti karayan Sidon—kukua dagiti Nephite ti amin a daga nga agpaamianan, wen, uray pay dagiti amin a daga nga agpaamianan iti daga a Bountiful, a maibatay iti pagragsa-kanda.

12 Kasta ni Moroni, ken dagiti buyotna, nga immadu iti inal-daw gapu iti pammatalged iti

pannakaigaga nga indanon dagiti aramidna kadakuada, ti panangpanggepna a mangpu- ted iti puersa ken bileg dagiti Lamanite manipud iti daga a kukuada, tapno awan ti bileg-da kadagiti daga a kukuada.

13 Ket napasamak a rinugian dagiti Nephite ti mangipasdek iti ciudad, ket pinanagananda ti ciudad iti Moroni; ket adda iti daya nga asideg ti baybay; ket adda iti abagatan a nagbedngan dagiti kukua dagiti Lamanite.

14 Ken kasta met a rinugianda ti mangipasdek iti ciudad iti nagbaetan ti ciudad ti Moroni ken ti ciudad ti Aaron, a naisil-po iti nagbedngan ti Aaron ken Moroni; ket ninagananda ti ciudad, wenna ti daga, iti Nep-hihah.

15 Ken kasta met a rinugianda iti isu met la a tawen ti nagba- ngon iti adu a ciudad iti amia- nan, maysa ti naisalsalumina a nanaganan iti Lehi, nga adda iti amianan nga igid ti kadaratan.

16 Ket kasta ti panaggibus ti maikaduapulo a tawen.

17 Ket kadagitoy nabunga ti sasaaden dagiti tao ni Nephi iti rugit ti maikaduapulo-ket-may- sa a tawen a panangituray da- giti ukom kadagiti tao ni Nephi.

18 Ket naglaplapusanan ti ki- narang-ayda, ken nagbalinda a nakabakbaknang; wen, ket im- maduda ken pimmigsada iti daga.

19 Ket kasta a makitatayo ti kinamanangngaasi ken kinalin- teg ti amin a pannakipulapol ti

Apo, iti pannakatungpal ti amin a balikasna kadagiti annak ti tattao; wen, maimatangantayo a nalawlawagan dagiti balikasna, uray pay itoy a kanito, a panagkunana ken ni Lehi, a kinunana:

20 Bendisionanka ken dagiti annakmo; ket mabendisionandanto, no la ketdi tungpalenda dagiti bilinko rumang-aydanto iti daga. Ngem laglagipem, no dida tungpalen dagiti bilinko "maipusingdanto iti imatang ti Apo.

21 Ket makitatayo a nalawlawaganen dagitoy a kari kadagiti tao ni Nephi; ta nagriringgoran ken nagsusupangetanda, wen, ti panagpapatayda, ken ti panagsamsamda, ti panagrukababda kadagiti didiosen, ti kinamanangabigda, ken dagiti makarimon nga aramidida, nga adda kadakuada, a nakaigapuan dagiti gubatda ken ti panakadadaelda.

22 Ket naisalakan iti amin a gundaway dagiti napudno a nagtungpal kadagiti bilin ti Apo, idinto a rinibrihu kadagiti nadangkes a kabsatda ti naikumit iti pannakaadipen, wenno mapukaw babaen ti espada, wenno pannakapukaw ti pammati, ken makipulapol kadagiti ti Lamanite.

23 Ngem adtoy awan ti "nagragsak pay a kanito dagiti tao ni Nephi, manipud kadagiti aldaw ni Nephi, ngem kadagiti aldaw ni Moroni, wen, uray pay itoy a kanito, iti maika-

duapulo-ket-maysa a tawen a panagturay dagiti ukom.

24 Ket napasamak a naggibus met iti kappia ti maika-duapulo-ket-dua a tawen dagiti ukom; wen, ken kasta met ti maika-duapulo-ket-tallo a tawen.

25 Ket napasamak nga iti panangrugi ti maika-duapulo-ket-uppat a tawen a panagturay dagiti ukom, adda koma met kappia kadagiti tao ni Nephi no saan a gapu iti "sinnupanget a napasamak kadakuada maipanggep iti daga a Lehi, ken ti daga a Morianton, a nagtugmok iti beddeng ti Lehi; nga agpadpada nga adda iti igid ti baybay.

26 Ta adtoy, inaguman dagiti tao nga agtagikua iti daga a Morianton ti paset ti daga a Lehi; ngarud dita ti nanipudan ti napudot a sinnupanget iti nagbaetanda, iti kasta innala dagiti tao ni Morianton dagiti armasda a maibusor kadagiti kabsatda, ket inkeddengda a papatayenda ida babaen ti espada.

27 Ngem adtoy, naglibas dagiti tao nga akinkukua iti daga a Lehi a nagturong iti kampo ni Moroni, ket dimmawatda kenkuana iti tulong; ta adtoy awan ti biddutda.

28 Ket napasamak nga idi makita dagiti tao ni Morianton, nga indauluan ti tao nga agnagan iti Morianton, a nagkamang dagiti tao ni Lehi iti kampo ni Moroni, nalaus ti butengda di la ket mamin-ano nga umay kadakuada ti buyot ni Moroni ket dadaelenda ida.

29 Ngarud, impapuso ni Morianton a nasken nga agkamangda iti daga nga agpaamianan, a naaplagnan iti dakkell a bagi ti danum, ket tinagikuada ti daga nga agpaamianan.

30 Ket adtoy, naaramidda koma daytoy a plano, (a nakaigapuan koma ti panagladingit) ngem adtoy, tao ni Morianton nga aduan iti rikna, ngarud kinapungtotna ti maysa kadagiti babbai a katulonganna, ket dinarupna ket dinangranna iti napalalo.

31 Ket napasamak a naglibas, ket nagturing iti kampo ni Moroni, ket imbagana ken ni Moroni ti amin a banag a maipanggep itoy, ken kasta met ti maipanggep iti gagemda nga aglibas nga agturing iti daga nga agpaamianan.

32 Ita adtoy, nagbuteng dagiti tao nga adda iti daga a Bountiful, wenno Moroni, nga amangan no dumnggeda kadagiti balikas ni Morianton ket makitiponda kadagiti taona, ket magtagikuada dagiti paset ti daga, a pagtaudan ti nakasang a pagbanagan dagiti tao ni Nephi, wen, pagbanagan a pakaigapuan ti pannakapadisi ti "wayawayada.

33 Ngarud nangibaon ni Moroni iti buyot, iti kampoda, a nangidaulo kadagiti tao ni Morianton, a mangtubeng iti papanda iti daga nga agpaamianan.

34 Ket napasamak a dida ida indauluan agingga a nakadandaonnda iti igid ti daga a "Desola-

tion; ket sadiay ti nangidauluanda kadakuada, iti akikid a dalan a tumaraigid iti baybay a kumamang iti daga nga agpaamianan, wen, iti baybay, iti laud ken iti daya.

35 Ket napasamak a sinabat ti buyot nga imbaon ni Moroni, nga indauluan ti lalaki nga agnagan iti Teancum, dagiti tao ni Morianton; ket nakasuksukir dagiti tao ni Morianton, (ta naparegtada iti kinadangkesna ken dagiti makapatiray-ok a balikasna) a nangrugi ti panagdadangadanga, a nakapapapayan ni Teancum ken ni Morianton ken nangabakanna iti buyotna, ket innalada ida a balud, ken nagsublida iti kampo ni Moroni. Ket kasta ti naggibusan ti maika-duapulo-ketuppat a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi.

36 Ket kasta ti pannakapasubli dagiti tao ni Morianton. Ket napasublida iti daga a Morianton gapu iti pannakitulagda a mamagtalinaed iti kappia, ket nagturay ti panagkaykaysa kadakuada ken dagiti tao ni Lehi; ken kasta met a napasublida iti dagdagada.

37 Ket napasamak nga iti daydi met la a tawen ti pannakapasubli dagiti tao ni Nephi ti kappiada, a natay, ni Nephihah, ti maikadua a pangulo nga ukom, kalpasan ti panagtakemna iti pangukoman iti naan-anay a kinalinteg iti imatang ti Dios.

38 Nupay kasta, nagkedked a

ni Alma ti mangala kadagiti kasuratan ken kadagiti banag a binigbig ni Alma ken dagiti amana a kasagraduan; ngarud intalek ida ni Alma iti lalaki nga anakna, ni Helaman.

39 Adtoy, napasamak a nadutokan ti lalaki nga anak ni Nephihah nga agtugaw iti pangukoman, a mangisaup iti amana; wen, nadutokan a pangulo nga ukom ken gobernador dagiti tao, nga addaan iti sapata ken sagrado nga ordinansa a mangukom a sililinteg, ken pagtalinaedenna ti kappia ken ti waya-wayaya dagiti tao, ken mangipaay kadakuada kadagiti sagrado a gundawayda nga agdaydayaw iti Apo a Diosda, wen, a tumulong ken mangtaginayon iti pagayatan ti Dios iti amin nga aldawna, ken mangted kadagiti nadangkes iti linteg a maibatay iti kasoda.

40 Ita adtoy, Pahoran ti nanganna. Ket nagtugaw ni Pahoran iti tugaw ti amana, ket rinugianna ti panagturayna iti naggibusan ti maika-duapulo-ket-uppat a tawen, kadagiti tao ni Nephi.

KAPITULO 51

Kayat dagiti lallaki-ti-ari a sukatan ti paglintegan ket mangipatugawda iti ari—Tulongan ti timek dagiti tao da Pahoran ken dagiti nawaya a tao—Piliten ni Moroni dagiti lallaki-ti-ari a mangsalaknib iti pagarianda wenno mapapatayda—Agawen ni Amalickiah ken dagiti Lamanite ti adu a ciudad—

Lapdan ni Teancum ti iraraut dagiti Lamanite ken papatayenna ni Amalickiah iti toldana. Agarup 67–66 s.c.

KET ita napasamak iti rugit ti maika-duapulo-ket-lima a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi, isuda a na-kaipasdeken iti kappia iti nagbaetan dagiti tao ni Lehi ken dagiti tao ni Morianton maipanggep iti dagdagada, ken iti pannakairugi ti maika-duapulo-ket-lima a tawen ti kappia;

2 Nupay kasta, dida napagpa-ut a pinagtalinaed ti nasaknap a kappia iti daga, ta nangrugi sadiay ti sinnupanget dagiti tao maipanggep iti pangulo nga ukom a ni Pahoran; ta adtoy, adda dagiti tao a nagtarigagay iti pannakabalbaliw ti sumagmamano a naipangruna a turongen ti paglintegan.

3 Ngem adtoy, saan a baliwan ni Pahoran wenno ipalubos a mabaliwan ti paglintegan; ngarud, saan a dimngeg kadagiti nangipeksa iti timekda kadagiti dawatda maipanggep iti pannakabalbaliw ti paglintegan.

4 Ngarud, kinapungtot dagiti agtarigagay iti pannakabalbaliw ti paglintegan, ket tinarigagayanda a saanen nga isu ti pangulo nga ukom iti daga; ngarud napasamak ti nabara a sinnuppiat maipanggep itoy, ngem saan ketdi a nagayus ti dara.

5 Ket napasamak a naawagan iti lallaki-ti-ari dagiti nagtarigagay a mapatappuak ni Pahoran iti pangukoman, ta tarigagayanda unay ti pannakabal-

baliw ti paglintegan iti wagas a mapadisi ti nawaya a gobierno ket maipatugaw ti ari iti daga.

6 Ket inawat dagiti nagtarigagay a nasken nga agtalinaed ni Pahoran a pangulo nga ukom ti nagan a nawaya a tattao; ket kasta ti pannakabingayda, ta nagsapata wenno nakitulag dagiti nawaya a tao a pagtalinaedenda ti kalinteganda ken ti pagrebbengan ti pammatida babaen ti nawaya a gobierno.

7 Ket napasamak a rinisut ti timmek dagiti tao daytoy a banag ti panagsusupangetda. Ket napasamak a kimmanunong ti timmek dagiti tao kadagiti nawaya a tao, ket napagtalinaed ni Pahoran ti pangukoman, a nakaigapuan ti panagraggak dagiti kabsat ni Pahoran ken kasta met ti adu a tao ti wayawaya, a namagulimek met kadagiti lallaki-ti-ari, tapno saanda a sumuppiat ngem mapilitanda a mamagtalinaed iti pagsayaatan ti wayawaya.

8 Ita dagiti "nangato a nayanak ti umabuloy kadagiti ari, ket kayatda ti agbalin nga ari; ket inabuloyan ida dagiti agsapsapul iti bileg ken panangituray kadagiti tao.

9 Ngem adtoy, nakain-inaka daytoy a panawen para iti dayta a panagsusupanget dagiti tao ni Nephi; ta adtoy, sinugso-gan manen ni Amalickiah ti puspuso dagiti tao dagiti Lamanite a bumusor kadagiti tao dagiti Nephite, ket nagurnong

iti soldado a naggapu iti amin a paset ti dagana, ket inarmasanna ida, ket nagsagana a maki-gubat iti amin a kinaregta; ta "insapatana nga inumen ti dara ni Moroni.

10 Ngem adtoy, makitatayo a naidardaras ti inaramidna a kari; nupay kasta, insaganana ti bagina ken dagiti buyotna a makidangadang kadagiti Nephite.

11 Ita saan a kas idin ti kapigsa dagiti buyotna, gapu iti rini-bu a napapatay kadagiti ima dagiti Nephite; ngem iti laksid ti dakkell a pukawda, nakaurnong ni Amalickiah iti nakas-kasdaaw ti kadakkella a buyot, isu a saan a nagamak a bimbaba iti daga a Zarahemla.

12 Wen, simmurot ni Amalickiah a bimmaba, iti ulo dagiti Lamanite. Ket maika-duapulo-ket-lima idi a tawen ti panagturay dagiti ukom; ket iti dayta met la a panawen ti panangrugida a nangurnos iti panagsusupangetda maipanggep iti pangulo nga ukom, a ni Pahoran.

13 Ket napasamak nga idi nadamag dagiti tao a managan iti lallaki-ti-ari ti ibababa dagiti Lamanite a makidangadang kadakuada, naragsakan ti puspusoda; ket nagkedkedda nga agiggem iti armas, ta nalaus ti pungtotda iti pangulo nga ukom, ken kasta met kadagiti "tao ti wayawaya, isu a dida immiggem iti armas a pangsalaknibda iti pagilianda.

14 Ket napasamak nga idi na-

kita ni Moroni daytoy, ken kasta met a nakitana ti idadateng dagiti Lamanite iti nagbedngan ti daga, nalaus ti pungtotna gapu iti kinasukir dagidiay tao a sireregta a nagrigrigatanna a tinaginayon; wen, nalaus ti pungtotna; napno ti kararuana iti pungtot a maibusor kada-kuada.

15 Ket napasamak a nangipatulod iti dawat, babaen ti timek dagiti tao, iti gobernador ti daga, a tinarigagayanna a nasken a basaenna, ket itedna kenkuana (Moroni) ti bileg a mangpilit kadagiti sumupsuppiat a mangsalaknib iti pagilianda wenno mapapatayda.

16 Ta immuna a nakaseknanna ti panamagsardengna iti kasta a sinnupanget ken sinnuppiat dagiti tao; ta adtoy, daytoy ti nakaipuonan ti amin a pannakadadaelda. Ket napasamak a naipalubos a maibatay iti timek dagiti tao.

17 Ket napasamak nga imbilin ni Moroni a mapan ti buyotna makiranget kadagiti lallaki-ti-ari, a mangibaba iti kinapalangguadda ken ti kinangato ti kasasaadda ket ipatasda ida iti daga, wenno nasken nga agiggemda iti armas ket tumulongda para iti pagimbagan ti wayawaya.

18 Ket napasamak a dimmarup dagiti buyot a nakiranget kadakuada; ket imbabada ti kinapalangguadda ken ti kinangato ti kasasaadda, isu nga iti panangitag-ayda kadagiti igam-

da a pakigubat kadagiti tao ni Moroni napadsoda ket naipatasda iti daga.

19 Ket napasamak nga adda uppat a ribu dagiti “simmuppiat a napadsoda iti espada; ket natiliw ken naibalud dagiti daulaulo a saan a napapatay iti pagbabakalan, ta awan ti panawen ti pannakabistada itoy a gundaway.

20 Ket simmuko dagiti nabati kadagiti sumupsuppiat, a nasaysayaat ngem ti mapadsoda iti daga babaen ti espada, iti “annuroten ti wayawaya, ket napilitanda a mangibayog iti wayaway ti wayawaya kadagiti torreda, ken kadagiti siudadda, ken agiggem iti armas a pangsalaknibda iti pagilianda.

21 Ket kasta ti panangigibus ni Moroni kadagiti lallaki-ti-ari, tapno awan ti maammuan a kumappon kadagiti lallaki-ti-ari; ket kasta ti panangigibusna iti kinasukir ken kinapalangguad dagidiay a tao a mangipamatmat iti dara ti kinangato ti kasasaad; ngem naipababada a mangipababa iti bagbagida a kas kadagiti kabsatda, ken makiranget a simamaingel para iti pannakawayawayada manipud iti pannakaadipen.

22 Adtoy, napasamak a bayat ti panangputed ni “Moroni kadagiti gubat ken sinnupanget dagiti taona, ken panangiturongna kadakuada iti kappia ken pananakamuli, ken panagaramidna iti annuroten iti panagsagana

iti gubat a maibusor kadagiti Lamanite, adtoy, dimteng dagiti Lamanite iti daga ti Moroni, a nagtunged iti igid ti baybay.

23 Ket napasamak a saan pay a naan-anay ti pigsada dagiti Nephite iti siudad ti Moroni; ngarud napagsanud ida ni Amalickiah, a nangpapatay iti adu. Ket napasamak a sinakup ni Amalickiah ti siudad, wen, panangsakup iti amin a trinserada.

24 Ket dimmanon dagiti naglibas iti siudad ti Moroni iti siudad ti Nephiah; ken kasta met nga inummong dagiti tao ti siudad ti Lehi ti bagbagida, ket nagsaganada nga umawat kadagiti Lamanite a makidangdang.

25 Ngem napasamak a saan a pinalubosan ni Amalickiah dagiti Lamanite a mapan makidangdang iti siudad ti Nephiah, ngem pinagtalinaedna ida iti igid ti baybay, a nangibati iti lalaki iti tunggal siudad a mangasikaso ken mangsalaknib itoy.

26 Ket kasta ti inaramidna, a nangsakup iti adu a siudad, ti siudad ti Nephiah, ken ti siudad ti Lehi, ken ti siudad ti Morianton, ken ti siudad ti Omner, ken ti siudad ti Gid, ken ti siudad ti Mulek, nga agtunged amin dagitoy iti daya nga igid ti baybay.

27 Ket kasta ti pannakagun-od dagiti Lamanite, babaen ti sikap ni Amalickiah, iti adu a siudad, babaen ti di mabilang a pangenda, nga amin dagitoy natrinseranda iti wagas a “panangtrin-

sera ni Moroni; nga amin dagitoy nagbalin a sarikedked dagiti Lamanite.

28 Ket napasamak a nagnada a nagtutrong iti beddeng ti daga a Bountiful, a pinapanawda dagiti Nephite ken adu ti pinapatayda.

29 Ngem napasamak a sinabat ida ni Teancum, a “nangpapatay ken ni Morianton ken nangidaulo kadagiti taona iti ipapanawna.

30 Ket napasamak nga indauluanna met ni Amalickiah, bayat ti pannagnada kadagiti adu a buyotna tapno bareng no masakupna ti daga a Bountiful, ken kasta met ti daga iti amianan.

31 Ngem adtoy nakasabat iti pannakapaay babaen ti pananglapped ni Teancum ken dagiti taona, ta nabilegda a mannakigubat; ta rinimbawan ti tunggal tao ni Teancum dagiti Lamanite iti pigsada ken iti kabalanda iti gubat, isu a nagundawayanda dagiti Lamanite.

32 Ket napasamak a linapdanda ida, isu a pinapatayda ida agingga iti sumipngget. Ket napasamak a binangon ni Teancum ken dagiti taona dagiti toldada iti beddeng ti daga a Bountiful; ken binangon ni Amalickiah dagiti toldana iti beddeng iti pagdaldalluyonan iti igid ti baybay, ket kastoy a wagas ti pannakapapanawda.

33 Ket napasamak nga idi rumabiin, nagar-arudok ni Teancum ken ti katulonganna a rimmuar iti sipngget, ket napanda

iti kampo ni Amalickiah; ket adtoy, rinimbawan ida ti panakaturug gapu iti napalalo a bannogda, a bunga ti panagtrabahoda ken ti pudot iti aldaw.

34 Ket napasamak a sililimed a nagarudok ni Teancum iti tolda ti ari, ket nangikabil iti pika iti pusona; ket napatayna a dagus ti ari a dina nariing dagiti katulonganna.

35 Ket nagsubli manen a sililimed iti kampona, ket adtoy, matmaturug dagiti taona, ket riniingna ida ken imbagana amin a banag nga inaramidna.

36 Ket imbilinna a nasken nga agsagana dagiti buyotna, amangan la ketdi ta makariing dagiti Lamanite ket umayda kadakuada.

37 Ket kasta ti panaggibus ti maika-duapulo-ket-lima a panagturay dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi; ket kasta ti panaggibus dagiti aldaw ni Amalickiah.

KAPITULO 52

Sukatan ni Ammoron ni Amalickiah nga ari dagiti Lamanite—Idauluan da Moroni, Teancum, ken Lehi dagiti Nephite iti naballigian a pananggubatda kadagiti Lamanite—Mapasubli ti siudad ti Mulek, ken mapapatay ni Jacob a Zoramite. Agarup 66–64 s.c.

KET ita, napasamak iti maika-duapulo-ket-innem a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi, adtoy, idi agriing dagiti Lamanite iti umuna

nga agsapa ti umuna a bulan, adtoy, nakitada a natay ni Amalickiah iti toldana; ken nakitada met a sisasagana ni Teancum a makidangadang kadakuada iti dayta nga aldaw.

2 Ket ita, napabutngan dagiti Lamanite idi makitada daytoy; ket tinallikudanda ti panggepda nga agmartsa nga agpaa-mianan iti daga, ket nagsanudda amin kadagiti buyotda iti siudad ti Mulek, ket nagsapulda iti pakaisalakanan kadagiti trinserada.

3 Ket napasamak a natudingan ti kabsat ni Amalickiah nga ari dagiti tao; ket Ammoron ti naganna; isu a ni ari Ammoron, ti kabsat ni ari Amalickiah, ti natudingan a mangsukat iti panagturayna.

4 Ket napasamak nga imbilinna a nasken nga asikasuen dagiti taona dagidiay a siudad, a naalada babaen ti panagayus ti dara; ta saanda koma a nakaala iti ania man a siudad no saanda a nakapukaw iti adu a dara.

5 Ket ita, nakita ni Teancum a sigaganetget dagiti Lamanite a mangasikaso kadagidiay siudad a naalada, ken dagidiay paset ti daga a nasakupda; ken kasta met nga iti pannakakitana iti kinaruay ti bilangda, napanunot ni Teancum a saan pay a mainugot a panggepenna ti rumaut iti trinserada.

6 Ngem pinagtalinaedna dagiti taona iti aglawlaw, a kasla isagsaganaanna ti gubat; wen, ket pudno nga agsagsagana a mangsalaknib iti bagina kada-

kuada, babaen ti "panangbangonna iti sarikedked iti aglawlaw ken ti panangisaganaa iti lugar a pagpalpaliwaan.

7 Ket napasamak nga intultuloyna ti nagsagana para iti gubat agingga a nangipatulod ni Moroni iti dakkal a bilang ti lalaki a mangpapgisa iti buyotna.

8 Ken nangipatulod pay ni Moroni iti bilin kenkuana a nasken a pagtalinaedenna dagiti amin a balud a natnag kadagiti imana; ta iti panangala dagiti Lamanite iti adu a balud, nasken a pagtalinaedenna amin a balud a Lamanite a kas pangsaka kadagiti innala dagiti Lamanite.

9 Ken nangipatulod pay iti bilin kenkuana a nasken a trinse-raanna ti daga a Bountiful, ken pabantayanna ti "nailet a pagnaan nga agturong iti daga nga agpaamianan, amangan la ketdi ta maala dagiti Lamanite dayta a lugar ken maaddaan iti bileg a mangriribuk kadakuada iti agsumbangir a sikigan.

10 Ken impatulod pay ni Moroni kenkuana, a tinarigagayanna a nasken a napudno iti panangasikasona iti dayta nga apagkapat ti daga, ken nasken a sapulenna ti tunggal gundaway a mangdangran kadagiti Lamanite iti dayta nga apagkapat, agingga nga adda bilegna, ta nalabit a maalana manen babaen ti nainsiriban a pamuspusan wenno sabsabali a wagas dagidiay siudad a naalan manipud kadagiti imada; ken kasta met

a nasken a trinse-raanna ken pagpagsaenna dagiti siudad iti aglawlaw, a saan a natnag kadagiti ima dagiti Lamanite.

11 Ken kinunana pay kenkuana, umayakto kenka, ngem adtoy, rautendatayonto dagiti Lamanite iti beddeng ti daga babaen ti baybay iti laud; ket adtoy, mapanak kadakuada, ngarud diak makaumay kada-kayo.

12 Ita, pimmanaw ti ari (ni Ammaron) iti daga a Zarahemla, ket impadamagna iti reyna ti panakatay ti kabsatna, ket nangurnong iti dakkal a bilang ti lalaki, ket nagnada a napan nangbusor kadagiti Nephite iti beddeng babaen ti baybay iti laud.

13 Ket kasta ti panangikarigatanna a mangriribuk kadagiti Nephite, ken mangilaksid iti paset ti bilegda iti dayta a paset ti daga, bayat ti panangbilinna kadagiti imbatina a mangsakup kadagiti siudad a naalana, tapno riribukenda met dagiti Nephite iti beddeng iti baybay iti daya, ken nasken a sakupenda dagiti dagada agingga nga adda bilegda, a maibatay iti bileg dagiti buyotda.

14 Ket kasta dagiti Nephite kadagidi nakaam-amak a kasa-saad iti panaggibus ti maikaduapulo-ket-innem a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi.

15 Ngem adtoy, napasamak iti maikaduapulo-ket-pito a tawen a panagturay dagiti ukom, a ni Teancum, babaen ti bilin ni

Moroni—a nangbukel iti buyot a mangsalaknib iti abagatan ken iti laud a beddeng ti daga, ken nangrugi a magna nga agtutorong iti daga a Bountiful, tapno matarayna ni Teancum kadagiti taona iti panangpasubliada kadagiti ciudad a napukawda—

16 Ket napasamak a nakaawat ni Teancum iti bilbilin a dumarup iti ciudad ti Mulek, ket pasublienna agingga a mabalin.

17 Ket napasamak a nagsagana ni Teancum a dumarup iti ciudad ti Mulek, ket nagnada kadagiti buyotna nga immasided kadagiti Lamanite; ngem nakitana a saan a nalaka a marimbawanna ida bayat ti kaadada kadagiti trinserada; ngarud binaliwanna ti panggepna ket nagsubli manen iti ciudad ti Bountiful, a manguray iti idadateng ni Moroni, tapno maaddaan iti puersa ti buyotna.

18 Ket napasamak a nakadanon ni Moroni ken dagiti buyotna iti daga a Bountiful, iti arinunos ti maika-duapulo-ket-pito a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi.

19 Ket iti panangrugi ti maika-duapulo-ket-walo a tawen, nangangay da Moroni ken Teancum ken adu kadagiti pangulo a kapitan iti sanhedrin ti gubat—no ania ti aramidenda a mangparuar kadagiti Lamanite a makidangadang kadakuada; wenna tapno mapatiray-okanda ida a rummuar kadagiti sarikedkedda, tapno magundawa-

yanda ida ket maalada manen ti ciudad ti Mulek.

20 Ket napasamak a nangibaonda iti sumabat iti buyot dagiti Lamanite, a nangsaluad iti ciudad ti Mulek, iti dadauloda, a Jacob ti naganna, a tarigagayanda a rummuar a kaduana dagiti buyotna a sumabat kadakuada iti patad a nagbaetan ti dua a ciudad. Ngem adtoy, saan a rummuar ni Jacob, a maysa a Zoramite, a kaduana ti buyotna a sumabat kadakuada iti patad.

21 Ket napasamak a ni Moroni, a napukawan iti namnama a makasinnabatda ida iti nawaya a lugar, ngarud, nangikeddeng iti maysa a plano a mabalinna a pangngati kadagiti Lamanite tapno rummuarda iti sarikedkedda.

22 Ngarud imbilinna a mangala ni Teancum iti bassit a bilang ti lallaki ket magnada a bumaba iti asideg ti igid ti baybay; ket magna ni Moroni ken ti buyotna, iti rabii, iti langalang, iti laud ti ciudad ti Mulek; ket iti kasta, iti kabigatanna, idi nakita dagiti salaknib dagiti Lamanite ni Teancum, nagtarayda a napan nangibaga ken ni Jacob, ti dadauloda.

23 Ket napasamak a naga dagiti buyot dagiti Lamanite a nangsabat ken ni Teancum, nga impagarupda a marimbawan ti bilangda ni Teancum gapu iti kabassit ti bilangna. Ket idi makita ni Teancum dagiti buyot dagiti Lamanite a mangsabat kenkuana rinugianna ti nag-

sanud iti igid ti baybay, nga agpaamianan.

24 Ket napasamak nga idi nakita dagiti Lamanite ti panaglibasna, ad-adda a pimmingetda a nangkamat kadakuada. Ket bayat ti kasta a yaadayo ni Teancum kadagiti Lamanite nga awan ti nagmamaayan ti panangkamatda kadakuada, adtoy, imbilin ni Moroni a nasken a magna ti paset ti buyotna a kaduana nga agturong iti siudad, ket sakupenda daytoy.

25 Ket kasta ti inaramidda, ket pinapatayda amin dagiti nabati a mangsalaknib iti siudad, wen, amin dagiti di mangisuko kadagiti igamda a pakigubat.

26 Ket kasta ti pannakagun-od ni Moroni iti panangakupna iti siudad ti Mulek iti paset ti buyotna, bayat ti pannagnana a kaduana dagiti nabati a sumabat kadagiti Lamanite idi agsublida iti panangkamatda ken ni Teancum.

27 Ket napasamak a kinamat dagiti Lamanite ni Teancum agingga a nakaasidegda iti siudad ti Bountiful, sa sinabat ida ni Lehi ken ti bassit a buyot, a nabati a mangsalaknib iti siudad ti Bountiful.

28 Ket ita adtoy, idi makita dagiti pangulo a kapitan dagiti Lamanite ni Lehi a kaduana ti buyotna a sumabat kadakuada, naglibasda a nariribukan, amangan la ketdi a dida makadanon iti siudad ti Mulek sakbay a makamakam ida ni Lehi; ta nabannogda gapu iti pannag-

nada, ket saan pay a nabannog dagiti tao ni Lehi.

29 Ita saan nga ammo dagiti Lamanite nga adda iti likudanda ni Moroni a kaduana ti buyotna; ket ni la Lehi ken dagiti taona ti kinabutengda.

30 Ita saan a tinarigagayan ni Lehi a kamakamen ida agingga a masabatda ni Moroni ken ti buyotna.

31 Ket napasamak a sakbay a nakapagsanud dagiti Lamanite iti adayo naalikubkobdan kadagiti Nephite, babaen dagiti tao ni Moroni iti maysa a bangir, ken dagiti tao ni Lehi iti sabali a bangir, a dida pay amin nabannog ken napigsada; ngem nabannogen dagiti Lamanite gapu iti atiddog a pinagnada.

32 Ket binilin ni Moroni dagiti taona a darupenda ida agingga nga isukoda dagiti igamda a pakigubat.

33 Ket napasamak a ni Jacob, gapu ta isu ti dadaulo, ken kasta met a gapu ta "Zoramite, ken addaan iti saan a maparmek nga espiritu, indauluanna dagiti Lamanite a nakidangadang a sipupungtot ken ni Moroni.

34 Iti kaadda ni Moroni iti ayoda a magna, ngarud sigaganetget ni Jacob a mangpapatay kadakuada ken mangguped iti dalanna nga agturong iti siudad ti Mulek. Ngem adtoy, nabilbileg ni Moroni ken dagiti taona; ngarud saanda a sinanudan dagiti Lamanite.

35 Ket napasamak a nakida-ngadanga a sipupungtot babaen ti dua nga imada; ket adu ti napapatay iti agsumbangir; wen, nasugatan ni Moroni ken natay ni Jacob.

36 Ket dimmarup ni Lehi iti likud a sipupungtot a kaduana dagiti taona, isu nga insuko dagiti Lamanite dagiti igamda a pakigubat; ket dagiti nabati kadakuada, gapu iti pannakariribukda, dida ammo ti papananda wenno ti sarangtenda.

37 Ita iti pannakakita ni Moroni iti pannakariribukda, kinunana kadakuada: No yegyo dagiti igamyo a pakigubat ket isukoyo ida, adtoy isardengmi a pagayusen ti darayo.

38 Ket napasamak nga idi nangngeg dagiti Lamanite dagitoy a balikas, dagiti pangulo a kapitanda, amin dagiti saan a napapatay, immasidegda ket impuruakda dagiti igamda a pakigubat iti sakaan ni Moroni, ken kasta met a binilinda dagiti taoda a tumulad kadakuada.

39 Ngem adtoy, adu ti saan a nagtungpal; ket naala ken nabalud dagiti saan a nangisuko kadagiti espadada, ket naala kadakuada dagiti igamda a pakigubat, ket napilitanda a magna nga agkakabsat nga agturing iti daga ti Bountiful.

40 Ket ita ad-adu ti bilang dagiti nabalud ngem ti bilang dagiti napapatay, wen, ad-adu ngem kadagiti napapatay iti agsumbangir.

KAPITULO 53

Maaramat dagiti balud a Lamanite a trinsera ti siudad ti Bountiful—Ti panagsisinnuppiat dagiti Nephite ti ad-adda a pagballigian dagiti Lamanite—Ipanguluhan ni Helaman ti dua ribu nga agtutubo a lallaki nga annak dagiti tao ni Ammon. Agarup 64–63 s.c.

KET napasamak a nangikabilda iti mangsalaknib kadagiti balud dagiti Lamanite, ket pinilitda ida a mapan mangipumpon kadagiti minatayda, wen, ken kasta met kadagiti minatay dagiti Nephite a napapatay; ket nangikabil ni Moroni iti tattao a mangbantay kadakuada bayat ti panangipatungpalda iti aramidida.

2 Ket napan ni Moroni iti siudad ti Mulek a kaduana ni Lehi, ket impanguluanna ti siudad ken intedna ken ni Lehi. Ita adtoy, tao daytoy a Lehi a nakadua ni Moroni iti ad-adu a nakibakalanna; ket tao a “kasla ken ni Moroni, ket nagragsakda iti talgedda a dua; wen, agpimpinnategda, ken kasta met nga ipatpateg ida amin dagiti tao ni Nephite.

3 Ket napasamak a kalpasan ti panangipumponda kadagiti minatayda ken kadagiti minatay dagiti Nephite, nagnada a nagsubli iti daga a Bountiful; ket imbilin ni Teancum, babaen ti pammilin ni Moroni, a nasken a rugienda ti mangkali iti kanal iti aglawlaw ti daga, wenno ti siudad, a Bountiful.

4 Ket imbilinna a nasken a mangbangonda iti "saripda a truso iti akin-uneg a ngarab ti kanal; ket inggaburda iti saripda a truso ti kinalida iti kanal; ket kasta ti imbilinda nga aramiden dagiti Lamanite agingga a mapalawlawanda ti siudad ti Bountiful iti natibker a bakud a truso ken daga, iti nalabes ti kangatona.

5 Ket nagbalin daytoy a siudad a nabileg a sarikedked kalpasanna; ket sinalaknibanda ditoy a siudad dagiti balud a Lamanite; wen, uray pay iti bakud a naibilin a bangonenda babaen dagiti imada. Ita napilit ni Moroni a mangbilin nga agtrabaho dagiti Lamanite, gapu ta nalaklaka a bantayan ida bayat ti panagtrabahoda; ket tinarigagayanna amin a buyotna idi nasken a darupenda dagiti Lamanite.

6 Ket napasamak a nagballigi ni Moroni iti maysa kadagiti kapigsaan a buyot dagiti Lamanite, ket sinakupda ti siudad ti Mulek, a maysa kadagiti kapigsaan nga iggem dagiti Lamanite iti daga a Nephi; ket iti kasta nangbangon met iti sarikedked tapno mapagtalinaedna dagiti baludna.

7 Ket napasamak a saannan a pinadas pay ti nakidangadang kadagiti Lamanite iti dayta a tawen, ngem pinagtrabahona dagiti taona iti panagsaganada iti gubat, wen, ken iti panagaramidda iti trinsera a salaknib-

da kadagiti Lamanite, wen, ken kasta met a pangiliklikda kadagiti babbaida ken dagiti annakda manipud iti bisin ken rigat, ken panangtaraonda kadagiti buyotda.

8 Ket ita napasamak a nakaala dagiti buyot dagiti Lamanite, iti laud a baybay, abagatan, bayat ti kaawan ni Moroni a pakammuan iti sumagmamano a di pagkikinnaawatan dagiti NepHITE, a nakaigapuan ti panagsinnuppiatda, iti paset ti daga dagiti NepHITE, wen, kasta met a nagun-odda a sakupen ti sumagmamano kadagiti siudadda iti dayta a paset ti daga.

9 Ket kasta gapu iti kinamangbasol kadakuada, wen, gapu iti sinnuppiat ken di panagkikinnaawatan kadakuada naipanda iti nakaam-amak a kasasaad.

10 Ket ita adtoy, adda kayatko nga ibaga maipanggep kadagiti "tao ni Ammon, nga, idi damo, Lamanite; ngem babaen ni Ammon ken dagiti kabsatna, wenna iti pay ketdi bileg ken balikas ti Dios, ^bnapasurotda iti Apo; ket naipanda iti daga a Zarahemla, ket inggaga ida manipud idin dagiti NepHITE.

11 Ket gapu iti sapatada napa-wilanda nga agiggem iti armas a maibusor kadagiti kabsatda; ta nagsapatada a saandanto a "pulosen agpaayus iti dara; ket no ibatay iti sapatada napukawda koman; wen, binayanda koma ti bagbagida a matnag kadagiti ima dagiti kabsatda,

4a Alma 50:2–3.
10a Alma 27:24–26.

b Alma 23:8–13.
11a Alma 24:17–19.

no saan a gapu iti kaasi ken ag-laplapusanan nga ayat nga impaay kadakuada ni Ammon ken dagiti kabsatna.

12 Ket gapu itoy naipanda iti daga a Zarahemla; ket “inggaga ida manipud idin dagiti Nephite.

13 Ngem napasamak nga idi makitada ti peggad, ken ti adu a rigat ken panagtutuok nga impalak-am kadakuada dagiti Nephite, natignayda iti panangngaasi ket “tinarigagayanda ti makiranget a pangsalaknibda iti pagilianda.

14 Ngem adtoy, idi alaenda koman dagiti igamda a pakigubat, rimmimbaw kadakuada ti panangallukoy ni Helaman ken dagiti kabsatna, ta ^adadaelenda koman ti inaramidda a ^bsapata.

15 Ket nagamak ni Helaman amangan la ketdi a no aramidenda mapukawda dagiti kararuada; ngarud mapilit amin dagiti simrek itoy a katulagan a mangkita kadagiti kabsatda nga aglanglangoy iti rigrigatda, iti nakaam-amak a kasasaadda itoy a kanito.

16 Ngem adtoy, napasamak nga adu ti annakda a lallaki, a saan a simrek iti katulagan a di mangala kadagiti igamda a pakigubat a pangsalaknibda iti bagbagida kadagiti kabusorda; ngarud inummongda ti bagbagida itoy a kanito, a kas iti kaadu dagiti makabael nga agiggem iti armas, ket ninagananda ti bagbagida iti Nephite.

17 Ket simrekda iti katulagan a makiranget para iti wayawayadagiti Nephite, wen, a mangsalaknib iti daga iti pannakau-ngaw ti biagda; wen, intulagda pay a didanto a pulos nga isuko ti “wayawayada, ngem makirangetda iti ania man a kasasaad iti panangiliklikda kadagiti Nephite ken ti bagbagida iti pannakaadipen.

18 Ita adtoy, dua ribu dagidiay nga agtutubo a lallaki, a simrek itoy a katulagan ket innalada dagiti igamda a pakigubat a pangsalaknibda iti pagilianda.

19 Ket ita adtoy, kas iti kaano man a di pay narimbawan ida dagiti Nephite, nagbalinda ita itoy a kanito a nabileg met a katulongan; ta innalada dagiti igamda a pakigubat, ket kinayatda a ni Helaman ti dadauloda.

20 Ket agtutuboda amin a lallaki, ket nalaus ti ingel ti “tureda, ken kasta met iti pigsa ken alibtak; ngem adtoy, saan nga umdas daytoy—lallakida a ^bnapudno iti amin a kanito iti ania man a banag a maitalek kadakuada.

21 Wen, lallakida iti kinapudno ken kinaparbeng, ta naisuro kadakuada ti panangtungpalda kadagiti bilin ti Dios ken “magna a sililinteg iti sangona.

22 Ket ita napasamak a magna ni Helaman iti ulo ti “dua ribu nga agtutubo a soldado, a tumulong kadagiti tao iti bed-

12a Alma 27:23.

13a Alma 56:7.

14a Num. 30:2.

b PNK Sapata.

17a Alma 56:47.

PNK Wayawayaya.

20a PNK Tured, Natured.

b PNK Kinadalus.

21a PNK Magna,

Magna iti Dios.

22a Alma 56:3-5.

deng ti daga iti abagatan a laud ti baybay.

23 Ket kasta ti naggibusan ti maika-duapulo-ket-walo a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi.

KAPITULO 54

Pagpatangan da Ammoron ken Moroni ti panagsinnukatda kadagiti balud—Dawaten ni Moroni nga agsanud dagiti Lamanite ken isardengda ti naranggas nga idadarupda—Dawaten ni Ammoron nga idisso dagiti Nephite dagiti igamda ken paiturayanda kadagiti Lamanite. Agarup 63 s.c.

KET ita napasamak iti panangrugi ti maika-duapulo-ket-siam a tawen dagiti ukom, nga impakaammo ni "Ammoron ken ni Moroni ti tarigagayna a makisinnukat kadagiti balud.

2 Ket napasamak a narikna ni Moroni nga agragsak iti napalalo itoy a dawate, ta tinari-gagayanna ti abasto a naibing-lay a tulong kadagiti balud a Lamanite a tulong kadagiti taona; ken tinari-gagayanna pay dagiti taona a pangpapigsa iti buyotna.

3 Ita nangala dagiti Lamanite iti adu a babbai ken ubbing, ket awan ti babai wenno ubing kadagiti balud ni Moroni, wenno kadagiti balud nga innala ni Moroni; ngarud rinisut ni Moroni babaen ti nainsiriban nga aramid a panggun-od iti adu a

balud dagiti Nephite manipud kadagiti Lamanite a kas koma no mabalin.

4 Ngarud nangikur-it iti surat, ket impatulodna babaen iti katulongan ni Ammoron, nga isu met laeng ti nangyeg iti surat ken ni Moroni. Ita dagitoy dagiti balikas nga inkur-itna nga agpaay ken ni Ammoron, a kinunana:

5 Adtoy, Ammoron, naisuratko kenka ti maysa a banag maipanggep itoy a gubat nga inwayangmo a maibusor kadagiti taok, wenno kunaen nga inwayang ti "kabsatmo a maibusor kadakuada, ken sipipingetka pay laeng a mangituloy kalpasan ti ipapatayna.

6 Adtoy, ibagak kenka ti maysa a banag maipanggep iti "linteg ti Dios, ken ti espada ti nailangitan a pungtotna, a nakalayate kenka malaksid no agbabawika ket yadayom dagiti buyotmo iti bukodmo a daga, wenno ti daga a sinakupmo, nga isu ti daga ti Nephi.

7 Wen, ibagak kenka dagitoy a banag no kabaalam ida a denggen; wen, ibagak kenka ti maipanggep iti dayta nakaal-alingget nga "impierno nga agururay nga umawat kadagiti kasta a ^bmammapatay a kas kenka ken ti kabsatmo, malaksid no agbabawika ket lipattem ti panggep-mo a panagpapatay, ket agsublikayo kadagiti buyotmo iti dagdagayo.

8 Ngem kas iti naminsanen a

54 1a Alma 52:3.

5a Alma 48:1.

6a PNK Linteg.

7a PNK Impierno.

b Alma 47:18, 22–24.

PNK Mammapatay.

panangsupringmo kadagitoy a banag, ket nakirangetka kadagiti tao ti Apo, kasta met a namna-maek nga aramidem manen.

9 Ket ita adtoy, sisasaganakami nga umawat kenka; wen, ket malaksid no lipatem dagiti panggepmo, adtoy, yetnagmo kenka ti pungtot dayta a Dios a sinupringmo, nga agturong iti awan duadua a pannakadadaelmo.

10 Ngem, iti panagbiag ti Apo, umay kenka dagiti buyotmi malaksid no umadayoka, ket mataykanto iti saan a mabayag, ta pagtalinaedenmi dagiti siudadmi ken dagiti dagami; wen, ket taginayonenmi ti pammatimi ken ti pagayatan ti Diosmi.

11 Ngem adtoy, ipapanko nga awan ti mamaay ti pannakisaritak kenka maipanggep kadagitoy a banag; wenna ipapanko nga “anaknaka ti impierno; ngarud rikpak ti suratko babaen ti panangibagak a diak makisinnukat iti balud, malaksid iti saritaan a mangtedka iti maysa a lalaki ken ti asawana ken dagiti annakna, para iti maysa a balud; no umannugotka itoy, makisinnukatak.

12 Ket adtoy, no madika, umayak kenka a kaduak dagiti buyotko; wen, armasak pay dagiti babbai ken ubbingko, ket umayak kenka, ket surotenka uray pay iti bukodmo a daga, a daga nga immuna a “tinawidmi; wen, ket agbalin a dara iti dara, wen, biag iti biag; ket kadangadangka

nga uray no agingga a madada-elka iti rabaw ti daga.

13 Adtoy, makapungtotakon, ken kasta met dagiti taok; kayatnakami a papatayen, ket kayatmi laeng a salakniban ti bagbagimi. Ngem adtoy, no kayatnakami a dadaelen, ad-adda pay a kayatdaka a dadaelen; wen, ket alaienmi ti dagami, ti daga nga immuna a tawidmi.

14 Ita irikepkon ti suratko. Siak ni Moroni; siak ti dadaulo dagiti tao a Nephite.

15 Ita napasamak a ni Ammoron, idi maawatna ti surat, nagpungtot; ket nangikur-it iti sabali a surat a para ken ni Moroni, ket kastoy dagiti balikas nga inkur-itna, a kinunana:

16 Siak ni Ammoron, ti ari dagiti Lamanite; siak ti kabsat ni Amalickiah a “pinapataymo. Adtoy, ibalesko kenka ti darana, wen, ket umayak kenka a kaduak dagiti buyotko ta saanak a mabuteng iti pammutbutengmo.

17 Ta adtoy, nagbiddut dagiti ammam kadagiti kabsatda, kasta met a tinakawda kadakuada ti “kalinteganda iti gobierno idinto a nainkalintegan nga agpaay kadakuada.

18 Ket ita adtoy, no idissoyo dagiti armasyo, ket itedyo ti bagbagiyo nga iturayan dagiti nainkalintegan nga agtagikua iti gobierno, isu pay laeng ti panangibilinko kadagiti taok nga idissoda dagiti igamda ket awanen ti gubat.

19 Adtoy, adun ti insawsawangmo a pammutbuteng kaniak ken kadagiti taok; ngem adtoy, saankami a mabuteng kadagiti pammutbutengmo.

20 Nupay kasta, umabuloyak a makisinnukat iti balud a maibatay iti dawatmo, a siraragsak, tapno makaurnongak iti taraon nga agpaay kadagiti taok a pagigubat; ket iwayangmi ti gubat nga awan patinggana, nga uray no sumukonto dagiti Nephite iti panangituraymi wenno ti awan patinggana a pannakapukawda.

21 Ket no maipanggep iti dayta Dios a kinunam a sinupringmi, adtoy, awan ti ammomi a kasta a naparsua; uray dakayo; ngem no agpayso nga adda kasta a naparsua, dimi ammo ngem inaramidnakami kasta met kadakayo.

22 Ket no agpayso nga adda sairo ken impierno, adtoy dinakanto kadi ibaon idiay a makipagtaeng kadagiti kabsatko a pinapataymo, nga imparipiripmo nga addan iti daydiay a lugar? Ngem adtoy saan a pudno dagitoy a banag.

23 Siak ni Ammoron, ken annabo ni “Zoram, a pinarigat ken pinapanaw dagiti ammam iti Jerusalem.

24 Ket adtoy ita, naturedak a Lamanite; adtoy, naiwayangen daytoy a gubat a pangsubbot kadagiti biddutda, ken pangtaginayon ken panggun-od kadagiti kalinteganda iti gobierno; ket rikpak ti suratko ken ni Moroni.

KAPITULO 55

Agkedked ni Moroni a makisinnukat iti balud—Magargari dagiti Lamanite a salaknib nga agbartek, ket marwayawayaan dagiti balud a Nephite—Maala ti siudad ti Gid nga awan ti agayus a dara. Agarup 63–62 s.c.

ITA mapasamak ad-addan ti pungtot ni Moroni idi maawatna daytoy a surat, gapu ta ammona a naan-anay ti pannakammo ni Ammoron iti “kina-managparbona; wen, ammona nga ammo ni Ammoron a saan a nainkalintegan ti panangiwayangna iti gubat kadagiti tao ni Nephi.

2 Ket kinunana: Adtoy, saanak a makisinnukat iti balud ken ni Ammoron malaksid no lipaten-na ti panggepna, a kas inlanadko iti suratko; ta diak palubosan a maaddaan pay iti bileg nga adadu pay ngem iti naalanan.

3 Adtoy, ammok ti lugar a pangbambantayan dagiti Lamanite kadagiti taok a binaludda; ket iti saan a panangbigbig ni Ammoron iti suratko, adtoy, itedko kenkuana a maibatay kadagiti balikasko; wen, itdek kadakuada ni patay agingga a makikappiada.

4 Ket ita napasamak nga idi maisao ni Moroni dagitoy a balikas, imbilinna a maaramid ti panagsukisok kadagiti taona, ta nalabit a makasarak iti tao kadakuada nga an-annabo ni Laman.

5 Ket napasamak a nakasarak-

da iti maysa, a Laman ti nagan-na; ket "maysa kadagiti katulungan ti ari a pinapatay ni Amallickiah.

6 Ita imbilin ni Moroni ken ni Laman ken ti bassit a bilang dagiti taona a nasken a mapan kadagiti salaknib nga adda kadagiti Nephite.

7 Ita nabantayan dagiti Nephite iti siudad ti Gid; ngarud tinudingan ni Moroni ni Laman ket imbilinna a mapan sumurot kenkuana ti bassit a bilang dagiti tao.

8 Ket idi rabiin napan ni Laman kadagiti agbambantay nga adda kadagiti Nephite, ket adtoy, nakitada nga umasideg ket pinukkawanda; ngem kinunana kadakuada: Dikayo agbuteng; adtoy, maysaak a Lamanite. Adtoy, naglibaskami kadagiti Nephite, ket naturogda; ket adtoy nakaalakami iti arakda ket intugotmi.

9 Ita idi nangngegan dagiti Lamanite dagitoy a balikas naragsakda a nangawat kenkuana; ket kinunada kenkuana: Itedmo kadakami dayta arakmo, tapno uminumkami; maragsakankami ta nakaitugotka iti arak ta nabannogkami.

10 Ngem kinuna ni Laman kadakuada: Idulintayo daytoy araktayo agingga a mapantayo makidangadang kadagiti Nephite. Ngem nangipaay la daytoy a sao ti ad-adda a panagtarigagayda nga uminum iti arak;

11 Ta, kinunada: Nabannogkami, ngarud inumentayo ti arak, ta addanto manen maa-

wattayo nga arak nga abastotayo, a mangpapigsa kadayo a mangraut kadagiti Nephite.

12 Ket kinuna ni Laman kadakuada: Aramidenyo ti maibatay iti tarigagayyo.

13 Ket napasamak a siwawayada a nangala iti arak; ket makay-ayo iti panagramanda, ngarud nawaywayada pay a nangala; ket nasanger, ta naisagana a mapasanger.

14 Ket napasamak nga imminumda ken naragsakanda, ket madamdama pay nabartekda aminen.

15 Ket ita idi makita ni Laman ken dagiti taona a nabartekda aminen, ket narnekandan iti turog, nagsublida ken ni Moroni ket imbagada kenkuana amin a napasamak.

16 Ket ita naibatay daytoy iti panggep ni Moroni. Ket insagana ni Moroni dagiti taona nga addaan iti igam a pakigubat; ket napan iti siudad ti Gid, bayat ti nargaan a pannaturog ken pannakabartek dagiti Lamanite, ket inikkanda amin dagiti balud iti igam a pakigubat, isu a naarmasanda amin;

17 Wen, uray pay dagiti babai, ken amin dagiti annakda, a kas iti kaadu dagiti makabael nga agaramat iti igam a pakigubat, idi naikkan aminen ni Moroni dagiti balud iti armas; ket naaramid amin dagitoy a banag iti nauneg nga ulimek.

18 Ngem no koma nariingda dagiti Lamanite, adtoy nabartekda ket napapatay koma ida dagiti Nephite.

19 Ngem adtoy, saan a kastoy ti tarigagay ni Moroni; saan a maragsakan a mamapatay weno iti “panagayus ti dara, ngem maragsakan iti pannakaisalakan dagiti taona iti pannakadadael; ket iti daytoy a gapu saan a nakaipaay iti saan a nainkalin-tegan, saanna a dinarup dagiti Lamanite ken dinadael ida bayat ti pannakabartekda.

20 Ngem nagun-odna ti tarigagayna; ta naarmasanna dagiti balud dagiti Nephite nga adda iti asideg ti bakud ti siudad, ken naikkanna ida iti bileg a mangsakup kadagiti paset nga adda iti asideg ti bakud.

21 Ket kalpasanna binilinna dagiti tao nga inkuyogna a kumayakay kadakuada, ket alikubkobenda dagiti buyot dagiti Lamanite.

22 Ita adtoy naaramid daytoy iti rabii, isu nga idi makariing dagiti Lamanite iti kabigatanna nakitada a naalikubkobda kadagiti Nephite, ken naarmasan dagiti baludda.

23 Ket kasta ti pannakakitada nga awanen ti gawayda kadagiti Nephite; ket iti kastoy a kasasaad nakitada a saan a mainugot a makirangetda kadagiti Nephite; ngarud kinalikaguman dagiti pangulo a kapitanda dagiti igamda a pakigubat, ket innalada nga impuruak iti sakanan dagiti Nephite, a dumawawatda iti kaasi.

24 Ita adtoy, daytoy ti tarigagay ni Moroni. Innalana ida a balud ti gubat, ket sinakupna ti

siudad, ken imbilinna a nasken a mawayawayaan amin dagiti balud, a Nephite; ket timmiponda kadagiti buyot ni Moroni, ket napabileg ti buyotna.

25 Ket napasamak a binilinna dagiti Lamanite, a baludna, a nasken a rugianda ti “agrabaho iti pannakapatibker ti trinsera iti aglawlaw ti siudad ti Gid.

26 Ket napasamak nga idi narinseraannan ti siudad ti Gid, a maibatay iti tarigagayna, imbilinna a maipan dagiti baludna iti siudad ti Bountiful; ken sinalaknibanna met dayta a siudad iti nalaus ti pigsana a buyot.

27 Ket napasamak a sinalakniban ken inggagada, iti laksid ti kinasikap dagiti Lamanite, amin a balud nga innalada, ken kasta met nga inasikasoda amin a daga ken ti gundaway a napasub-lida.

28 Ket napasamak a nangrugi manen dagiti Nephite a nabaligian, ken mamasubli iti kalin-teganda ken karbenganda.

29 Namin-adu a pinanggep dagiti Lamanite nga alikubkobenda ida iti rabii, ngem kadagitoy a panangpanggep adu a balud ti napukawda.

30 Ket namin-adu nga india-yada ti arakda kadagiti Nephite, tapno bareng madadaelda ida iti sabidong weno iti pannakabartek.

31 Ngem adtoy, saan a nabuntog dagiti Nephite a “manglagip iti Apo a Diosda itoy iti panawen a panagrigrigatda. Saanda ida a maparukma iti kusilap-

da; wen, saanda a nakiranud iti arakda, ta naitedda nga immuna kadagiti balud a Lamanite.

32 Ket naannadda unay tapno awan ti sabidong a maited kadakuada; ta no masabidongan ti arakda ti Lamanite masabidongan met ti Nephite; ket kasta a pinadasda amin a nasangerda.

33 Ket ita napasamak a mainugot ken ni Moroni nga agsagana a mangraut iti siudad ti Morianton; ta adtoy, natrinseraan dagiti Lamanite, babaen ti panagtrabaha-hoda, ti siudad ti Morianton agingga a nagbalin a nabileg a sarikedked.

34 Ket nagtutuloy ti panagisangpetda iti baro a buyot iti dayta a siudad, ken kasta met dagiti baro a kasapulan iti abasto.

35 Ket kasta ti panaggibus ti maika-duapulo-ket-siam a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi.

KAPITULO 56

Mangipatulod ni Helaman iti surat ken ni Moroni, a nangisaritanna iti kasasaad ti gubat kadagiti Lamanite—Dakkel a balligi ti nangun-od da Antipus ken Helaman kadagiti Lamanite—Makirangget dagiti dua ribu nga agtutubo a lalaki ni Helaman iti nakaskasdaaw a bileg, ket awan kadakuada ti napapatay. Bersikulo 1, agarup 62 s.c.; dagiti bersikulo 2–19, agarup 66 s.c.; ken dagiti bersikulo 20–57, agarup 65–64 s.c.

KET ita napasamak iti panangrugi ti maika-tallopulo a tawen a panagturay dagiti ukom, iti maikadua nga aldaw iti umuna a bulan, nga immawat ni Moroni iti surat a naggapu ken ni Helaman, a nangilanad iti aramid dagiti tao iti dayta nga apagkapat ti daga.

2 Ket dagitoy dagiti balikas nga insuratna, a kinunana: Ay-ayatek a maipatpateg unay a kabsatko, a Moroni, a kas iti Apo ken iti panagtutuok iti pannakigubatmi; adtoy, patpatgek a kabsatko, adda maysa a banag nga ibagak kenka maipanggep iti pannakigubatmi iti daytoy a paset ti daga.

3 Adtoy, “dua ribu dagiti lalaki nga annak dagiti tao nga inruar ni Ammon iti daga a Nephi—ita naammuam nga an-annabo ni Laman dagitoy, nga inauna a lalaki nga anak ni amatayo a Lehi;

4 Ita saanen a nasken nga ulitek kenka ti maipanggep kadagiti kannawidanda wenno ti pammatida, ta ammomon ti maipanggep amin kadagitoy a banag—

5 Ngarud umdasen kaniak nga ibagak kenka a dua ribu kadagitoy nga agtutubo ti nangala iti igamda a pakigubat, ket kayatda a siak ti dadauloda; ket napankami a mangsalaknib iti pagilianmi.

6 Ket ita ammom met ti maipanggep iti “katulagan nga inaramid dagiti ammada, a dida mangala iti igamda a pakigubat

kadagiti kabsatda a mangpaga-yus iti dara.

7 Ngem iti maika-duapulo-ket-innem a tawen, idi nakitada ti rigatmi ken ti panagtutuokmi kadakuada, dandani "dinadaelda ti katulagan nga inaramidda ket innalada dagiti igamda a pakigubat a pangsalaknib kadakami.

8 Ngem diak palubosan ida a mangdadael iti katulagan nga inaramidda, nga impapanko a papigsaennakami ti Dios, no la ketdi saankamin nga agitured pay iti pannakatungpal ti sapa-ta nga inawatda.

9 Ngem adtoy, daytoy ti mayasa a banag a nakaragsakanmi unay. Ta adtoy, iti maika-duapulo-ket-innem a tawen, siak, ni Helaman, nagnaak a nangidaulo kadagitoy dua ribu nga agtutubo nga agturong iti siudad ti Juda, a tumulong ken ni Antipus, a tinudingan a dadaulo dagiti tao iti dayta a paset ti daga.

10 Ket kimmuyogak kadagiti dua ribu a lallaki nga annakko, (ta maikarida a maawagan iti lallaki nga annak) iti buyot ni Antipus, puerasa a nakaragsakan unay ni Antipus; ta adtoy, kinis-sayan dagiti Lamanite ti buyotna gapu ta pinapatay ti buyotda ti dakkell a bilang dagiti taomi, ket nagladingitkami gapu itoy.

11 Nupay kasta, maliwliwami ti bagbagimi itoy a banag, a natayda para iti pagimbagan ti pagilianda ken iti Diosda, wen, ket "naragsakda.

12 Ket imbati met dagiti Lamanite ti adu a balud, pangulo a

kapitanda amin, ta awan ti sabali nga insalakanda ti biagna. Ket ipapanmi nga addada itan itoy a kanito iti daga ti Nephi; talaga a kasta no saanda a napapatay.

13 Ket ita dagitoy dagiti siudad a nasakup dagiti Lamanite babaen ti panagayus ti dara ti nakaad-adu a maingel a taotayo;

14 Ti daga ti Manti, wenna ti siudad ti Manti, ken ti siudad ti Zeezrom, ken ti siudad ti Cume-ni, ken ti siudad ti Antiparah.

15 Ket dagitoy dagiti siudad a sinakupda idi simmangpetak iti siudad ti Juda; ket nasarakak ni Antipus ken dagiti taona a sigaganetget nga agrabaho a mang-trinsera iti siudad.

16 Wen, ket naupay iti bagi ken iti espiritu, ta nakidangadanga da a simamaingel iti aldaw ken agrabaho iti rabii a mangasikaso kadagiti siudad; ket kasta ti panagituredda iti rigrigat iti amin a kita.

17 Ket ita sigaganetgetda a mangpamek itoy a lugar wenna matayda; ngarud mabalinnmo nga ipapan a daytoy bassit a buyot nga inkuyogko, wen, dagidiay lallaki nga annakko, naikkanda iti dakkell a namnama ken nalabon a rag-o.

18 Ket ita napasamak nga idi nakita dagiti Lamanite a nakaawat ni Antipus iti nabilbileg a puerasa ti buyotna, napilitanda babaen ti bilin ni Ammoron a saan nga umasideg iti siudad ti Juda, wenna maibusor kadakami, a makidangadang.

19 Ket kasta ti panangparabur

ti Apo kadakami; ta no immayda kadakami iti kakapsutmi nalabit a nadadaelda ti bassit a buyotmi; ngem kasta ti panna-kataginayonmi.

20 Binilin ida ni Ammoron a mangasikaso kadagiti siudad a naalada. Ket kasta ti panaggibus ti maika-duapulo-ket-innem a tawen. Ket iti panangrugi ti maika-duapulo-ket-pito a tawen nasaganamin ti siudadmi ken ti bagbagimi a sumalaknib.

21 Ita tinarigagayanmi unay nga umay kadakami dagiti Lamanite; ta dimi tinarigagayan a rauten ida iti sarikedkedda.

22 Ket napasamak a nangikabilkami iti agsiim iti aglawlaw, a mangkita iti tignay dagiti Lamanite, tapno saandakami a malibasan iti rabii wenno iti aldaw a mangraut kadagiti sabali a siudadmi nga adda iti bangirna ti amianan.

23 Ta ammomi a saan nga umdas ti bilegda kadagidiay a siudad a sumabat kadakuada; ngarud tinarigagayanmi, no lumbasda kadakami, a darupen ida iti likudanda, ket iti kasta adda sanguenda iti likud a kas met iti sango. Impapanmi a marimbawanmi ida; ngem adtoy, napaykami itoy iti tarigagaymi.

24 Saanda a limmabas kadakami iti sangabukel a buyotda, wenno nagbibingay, amangan ta saan nga umdas ti pigsada ket matnagda.

25 Kasta met a dida nagna a nagturing iti siudad ti Zarahemla; wenno bimmallasiw iti ulo ti Sidon, nga agturing iti siudad ti Nephihah.

26 Ket kasta, a kaduada dagiti buyotda, ti ganetgetda a mangasikaso kadagidiay a siudad a naalada.

27 Ket ita napasamak iti maikadua a bulan daytoy a tawen, nga adda naidatag kadakami nga adu nga abasto manipud kadagiti amma dagidiay dua ribu nga annakko a lallaki.

28 Ken kasta met nga adda napatulod kadakami a dua ribu a lallaki a naggapu iti daga a Zarahemla. Ket kasta ti panagsaganami kadagiti sangapulo ribu a tao, ken ti abastoda, ken kasta met kadagiti assawada ken dagiti annakda.

29 Ket dagiti Lamanite, iti kasta a pannakakitada ti inaldaw a yaadu ti buyotmi, ken ti panagsangpet ti abastomi a katulunganmi, nangrugida a nagdang, ket rinugianda ti dumarup, no mabalin koma a gupdenda ti panagawatmi iti abasto ken puersa.

30 Ita idi makitami a nangrugi dagiti Lamanite a di makaidna itoy a sirib, tinarigagayanmi ti nangipatungpal kadakuada iti nainsiriban nga aramid; ngarud imbilin kaniak ni Antipus a nasken a magnaak a kaduak dagiti babassit nga annakko a lallaki nga agturing iti kaarruba a siudad, a kasla adda awitmi nga abasto a para iti kaarruba a siudad.

31 Ket magnakami iti asideg ti siudad ti Antiparah, a kasla mapankami iti labes ti siudad, ken iti beddeng iti igid ti baybay.

32 Ket napasamak a nagnaka-

mi, a kasla awitmi ti abastomi, iti papanmi iti dayta a ciudad.

33 Ket napasamak a nagna ni Antipus a kaduana ti paset ti buyotna, nga imbatina ti daduma a mangasikaso iti ciudad. Ngem saan pay a nagna agingga a diak pay nakapanaw a kaduak ti bassit a buyotko, ket immasidegkami iti ciudad ti Antiparah.

34 Ket ita, iti ciudad ti Antiparah ti nakaipasdekan ti kapigsaan a buyot dagiti Lamanite; wen, ti kaaduan.

35 Ket napasamak nga idi mapakaammuan ida dagiti para siimda, immayda kadagiti buyotda ket sinabatdakami.

36 Ket napasamak a linibasanmi ida, nga agpaamianan. Ket kasta ti pananglibasmi iti kabilgan a buyot dagiti Lamanite;

37 Wen, uray pay iti adayo a baet, isu nga idi makitada a dardarundonen ida ti buyot ni Antipus, iti bilegda, saanda a nagpakanawan wenno nagpakanigid, ngem intuloyda ti nagna nga agturong iti yanmi; ket, kas ninamnamami, panggepdakami a papatayen sakbay a makamakam ida ni Antipus, ket daytoy tapno saan ida a maalikubkob dagiti taomi.

38 Ket ita pinartakan ni Antipus, idi makitana nga agpeggadakami, ti nangpapagna iti buyotna. Ngem adtoy, rabii idi; ngarud didakami nakamakam, wenno nakamakam ida ni Antipus; ngarud nagkampokami iti rabii.

39 Ket napasamak a sakbay ti

bannawag iti agsapa, adtoy, darupendakamin dagiti Lamanite. Ita saan nga umdas ti bilegmi a makisupanget kadakuada; wen, diak ipalubos a matnag dagiti babassit nga annakko a lallaki kadagiti imada; ngarud intuloymi ti nagna, ket nagnakami a nagturong iti langalang.

40 Ita saanda a nagpakanawan wenno nagpakanigid amangan la ketdi ta maalikubkobda; kasta met a diak nagpakanawan wenno nagpakanigid amangan la ketdi ta makamakamdak, ket dimi ida madaeran, ngem mapapataykami, ket makapaglibasda; ket iti kasta nagmalmalem a nagtaraykami iti langalang, agingga a nasipngeten.

41 Ket napasamak a nakitamianen, idi agbannawagen iti agsapa, dagiti Lamanite nga umasideg kadakami, ket tinarayanmi ida.

42 Ngem napasamak a kinamatdakami iti saan nga adayo sakbay a nagsardengda; ket agsapa idin iti maikatlo nga aldaw ti maikapito a bulan.

43 Ket ita, no nakamakamman ida ni Antipus dimi ammo, ngem kinunak kadagiti taok: Adtoy, ditayo ammo ngem nagsardengda ta panggepda a mapantayo kadakuada, tapno matiliwdatayo iti palabogda;

44 Ngarud ania ti masaoyo, annakko, mapankayo kadi kadakuada a makidangadang?

45 Ket ita kunak kenka, patpatgek a kabsatko a Moroni, diak pay nakakita iti "napingpinget, saan, uray pay kadagiti Nephite.

46 Ta iti panangawagko kada-kuada iti annakko (ta nakaub-ubbingda amin) kinunada met kaniak: Ama, adtoy adda kada-tayo ti Dios, ket dina ipalubos a matnagtayo; ngarud mapantayo; saantayo a papatayen dagiti kabsattayo no baybay-andatayo; ngarud mapantayo, amangan la ketdi ta abakenda ti buyot ni Antipus.

47 Ita pulos a dida nakiranget, nupay saanda a mabuteng a matay; ket ad-adu ti panangpanunotda iti “wayawaya dagiti ammada ngem iti biagda; wen, insuro ida dagiti ^binnada, a no saanda nga agduadua, isalakan ida ti Dios.

48 Ket inulitda kaniak dagiti balikas dagiti innada, a kinunada: Saankami nga agduadua nga ammo dagiti innami daytoy.

49 Ket napasamak a nagsubliak a kaduak dagiti dua ribuk kadagiti Lamanite a nangkamat kadakami. Ket ita adtoy, nakamatanen ida dagiti buyot ni Antipus, ket narugian ti nakaamamak a dangadang.

50 Iti bannog ti buyot ni Antipus, gapu iti atiddog a pinagnada iti ababa unay a panawen, dandanidan matnag kadagiti ima dagiti Lamanite; ket no saanak koma a nagsubli a kaduak ti dua ribuk nagun-odda koma ti panggepda.

51 Ta napasag ni Antipus iti espada, ken adu kadagiti dadaulona, gapu iti bannogda, a na-

aramid gapu iti partak ti pannagnada—ngarud rinugian dagiti tao ni Antipus, iti pannakaburiborda gapu iti pannakapasag dagiti dadauloda, ti sumuko kadagiti Lamanite.

52 Ket napasamak a pimminget dagiti Lamanite, ket rinugianda a kamaten ida; ket kasta a kamkamatan ida dagiti Lamanite iti napnuan pigsa idi dumteng ni Helaman iti likudanda a kaduana ti dua ribuna, ket rinugianda ti nakaro a panagpapatayda, isu a nagsardeng ti sangabukel a buyot dagiti Lamanite ket sinangoda ni Helaman.

53 Ita idi nakita dagiti tao ni Antipus a tinallikudan ida dagiti Lamanite, inurnongda dagiti taoda ket dimmarupda manen iti likudan dagiti Lamanite.

54 Ket ita napasamak a dakami, a tattao ni Nephi, a tattao ni Antipus, ken siak a kaduak dagiti dua ribuk, inalikubkobmi dagiti Lamanite, ket pinapataymi ida; wen, isu a napilitanda a nangisuko kadagiti igamda a pakigubat ken kasta met ti bagbagida a kas balud ti gubat.

55 Ket ita napasamak nga idi simmukodan kadakami, adtoy, binilangko dagiti agtutubo a kaduak a nakiranget, a madanaganak amangan no adda napatay kadakuada.

56 Ngem adtoy, iti nalaus a rag-ok, awan ti “uray no maysa a kararua kadakuada a naidasay iti daga; wen, ket nakirangetda a kasla adda kadakuada ti bileg

47a Alma 53:16–18.

b Alma 57:21.

PNK Ina.

56a Alma 57:25; 58:39.

ti Dios; wen, awan pay ti tattao a nakiranget iti kasta a datdatlag a pigsá; ken iti kasta a kinamaingel ti bileg nga indissoda kadagiti Lamanite, ket napagbutengda ida; ket iti kastoy a gapu ti simmukuan dagiti Lamanite a kas balud ti gubat.

57 Ket iti kaawan ti lugar a pagikkanmi kadagiti baludmi, tapno mabantayanmi ida a mailiklik kadagiti buyot dagiti Lamanite, ngarud imbaonmi ida iti daga a Zarahemla, ken ti paset dagiti tao a saan a napapatay ni Antipus, kadakuada; ket innalak dagiti nabati ken intiponko ida kadagiti agtutubok nga “Ammonite, ket nagnakami a nagsubli iti Juda.

KAPITULO 57

Salaysayen ni Helaman ti panna-kaala ti Antiparah ken ti isusuko ken kalpasanna ti salaknib ti Cumeni—Simamaingel a makiranget dagiti agtutubona nga Ammonite ket masugatanda amin; ngem awan ti mapapatay—Ipakaammo ni Gid ti pammapatay ken ti panaglibas dagiti balud a Lamanite. Agarup 63 s.c.

KET ita napasamak a nakaawat ita surat manipud ken ni Ammoron, ti ari, a nangibaga a no wayawayaanmi dagiti nati-liwmi a balud ti gubat itedna kadakami ti siudad ti Antiparah.

2 Ngem nangipatulodak iti surat iti ari, a mangnamnakami nga umdas dagiti buyotmi a ma-

ngala iti siudad ti Antiparah ba-baen ti pigsami; ken kinakangel iti biangmi ti panangwayawayami kadagiti balud iti daya a siudad, ken wayawayaanmi laeng dagiti baludmi no adda kasukatda.

3 Ngem saan nga inawat ni Ammoron ti suratko, ta saan a makisinnukat iti balud; ngarud nagsaganakami a rumaut iti siudad ti Antiparah.

4 Ngem pinanawan dagiti tao ti Antiparah ti siudad, ket nagkamanga kadagiti sabali a siudad, a nasakupda, a trinserada; ket iti kasta natnag kadagiti imami ti siudad ti Antiparah.

5 Ket kasta ti panaggibus ti maika-duapulo-ket-walo a tawen ti panagturay dagiti ukom.

6 Ket napasamak nga iti panangrugi ti maika-duapulo-ket-siam a tawen, nakaawatkami iti kasapulan nga abasto, ken kasta met ti nayon ti buyotmi, manipud iti daga a Zarahemla, ken manipud iti daga iti aglawlaw, iti bilang nga innem a ribu a lallaki, malaksid ti innem-a-pulo a “lallaki nga annak dagiti Ammonite nga immay timmipon kadagiti kabsatda, ti bassit a bunggoy a dua ribuk. Ket ita adtoy, napigsakami, wen, ken kasta met nga adu ti abastomi a nayeg kadakami.

7 Ket napasamak a tarigagaymi ti mangiwayang iti dangadang kadagiti buyot a naikabil a mangigaga iti siudad ti Cumeni.

8 Ket ita adtoy, ipakitak kenka a maipatungpalminton ti tariga-

gaymi; wen, iti kaadda ti napigsa a buyotmi, wenna ti paset ti napigsa a buyotmi, inalikubkobmi, iti rabii, ti siudad ti Cumeni, idi agarup nga awatenda ti kapapulanda nga abasto.

9 Ket napasamak a nagkampokami iti aglawlaw ti siudad iti adu a rabii; ngem kinaiddami dagiti espadami, ken adda salaknibmi, tapno saan a makasidagiti Lamanite kadakami iti rabii ket papatayendakami, a pinanggepda iti namin-adu a daras; ngem kas iti kaadu a daras ti panangpanggepda itoy nabukbok ti darada.

10 Kamaudiananna dimteng dagiti abastoda, ket sumrekda koman iti siudad iti rabii. Ket dakami, idinto a Lamanitekami koma, Nephitekami; ngarud, inalami ida ken dagiti abastoda.

11 Ket iti laksid ti pannakaisina dagiti Lamanite kadagiti katulonganda iti kastoy a wagas, napinggetda pay laeng a mangsalaknib iti siudad; ngarud mainugot unay nga alaeami dagidiay nga abasto ket ipatulodmi idiay Juda, ken kadagiti baludmi iti daga a Zarahemla.

12 Ket napasamak a saan nga adu nga aldaw ti limmabas sakbay a nangrugi a napukaw dagiti Lamanite ti amin a namnamaenda a tulong; ngarud insukoda ti siudad kadagiti imami; ket kasta ti pannakaipatungpalmi iti planomi iti pananggun-odmi iti siudad ti Cumeni.

13 Ngem napasamak nga adu unay dagiti baludmi nga, iti laksid ti kaadu ti bilangmi, napili-

tankami a mamaggunay amin kadagiti buyotmi a mamagtalin-naed kadakuada, wenna mangpapatay kadakuada.

14 Ta adtoy, mabalin nga umalsada iti dakkal a bilang, ket makirangetda babaen dagiti bato, ken pang-or, wenna ania man a banag a maiggamanda, isu a napapataymi ti dua ribu kadakuada kalpasan ti isusukoda a balud ti gubat.

15 Ngarud mainugot unay kadakami, a nasken a gibusanmi ti biagda, wenna bayabayen ida, iti espada iti ima, agingga iti daga a Zarahemla; ken kasta met a dandani saanen nga umdas ti abastomi nga agpaay kadagiti taomi, iti laksid ti naalami kadagiti Lamanite.

16 Ket ita, kadagidi narikut a kasasaad, nagbalin a nadagsen a banag a kedngan ti maipanggep kadagitoy a balud ti gubat; nupay kasta, inkeddengmi nga ipatulod ida iti daga a Zarahemla; ngarud nangpilikami kadagiti lallakimi, ket isuda ti pinangidaulomi kadagiti baludmi a mapan iti daga a Zarahemla.

17 Ngem napasamak a nagsublida iti kabigatanna. Ket ita adtoy, dimi dinamag kadakuada ti maipanggep kadagiti balud; ta adtoy, dimteng dagiti Lamanite kadakami, ket nagsubli iti umno a kanito a mangisalikan kadakami iti pannakatnag kadagiti imada. Ta adtoy, pinatulodan ida ni Ammoron iti baro a kasapulan nga abasto ken kasta met ti adu a buyot a lallaki.

18 Ket napasamak a simmang-

pet iti umno a kanito dagiti imbaonmi a nangkuyog kadagiti balud a mangsango kadakuada, ta dandanidakamin abaken.

19 Ngem adtoy, nakiranget iti amin a kabaelanda ti bassit a bunggoy ti dua ribu ken innem-a-pulok; wen, natibkerda a simmango kadagiti Lamanite, ket impakatda ti pampapatay kadagiti amin a manglapped kadakuada.

20 Ket idi sumuko koman dagiti nabati iti buyotmi kadagiti Lamanite, adtoy, natibker ken awanan amak dagiti dua ribu ken innem-a-pulo.

21 Wen, ket tinungpal ken impategda nga awan kurangna ti tunggal balikas a pammilin; wen, a maibatay pay iti pammatida ti inaramidda; ket maglipko dagiti balikas nga imbagada kaniak nga insuro kadakuada dagiti "innada.

22 Ket ita adtoy, isu dagitoy annakko a lallaki, ken dagiti lallaki a napili a mangbayabay kadagiti balud, ti nakautanganmi itoy naindaklan a balligi; ta isuda ti nangabak kadagiti Lamanite; ngarud napasannada iti siudad ti Manti.

23 Ket napagtalinaedmi ti siudadmi a Cumeni, ket saankami amin a nadadael babaen ti espada; nupay kasta, naglak-amkami iti dakkal a pukaw.

24 Ket napasamak a kalpasan ti ipapanaw dagiti Lamanite, nagbilinak a dagus a mailasin dagiti nasugatan a taok kadagiti

natay, ket imbilinko a nasken a maagasan dagiti sugatda.

25 Ket napasamak nga adda dua gasut, kadagiti dua ribu ken innem-a-pulo, ti naglusdoy gapu iti nagsayasay a dara; nupay kasta, kas maibatay iti kinaimbag ti Dios, ken iti nalaus a siddaawmi, ken kasta met ti rag-o ti sangabukel a buyotmi, "awan ti uray no maysa a kararua kadakuada a napukaw; wen, ket awan ti uray no maysa a kararua kadakuada a di im-mawat iti adu a sugat.

26 Ket ita, nakaskasdaaw ti pannakataginayonda iti sangabukel a buyotmi, wen, ta nasken a maisalakanda idinto nga agarup a sangaribu kadagiti kab-satmi ti napapatay. Ket ipatomi lattan nga aramid ti nakaskasdaaw a "bileg ti Dios, gapu iti aglaplapanan a ^bpammatida iti dayta naisuro kadakuada a patienda—nga adda nalinteg a Dios, ket asino man a di agdua-dua, taginayonento ida ti nakaskasdaaw a bilegna.

27 Ita daytoy ti pammati dagitoy nasaokon; ubbingda pay, ken napintek ti panunotda, ken agtululoy ti panagtalekda iti Dios.

28 Ket ita napasamak a kalpasan ti panangtaripatomi kadagiti nasugatan a taomi, ken naitabonmin dagiti minataymi ken kasta met dagiti minatay dagiti Lamanite, nga adu, adtoy, nagdamagkami ken ni Gid maipanggep kadagiti balud nga in-

21a Alma 56:47–48.

25a Alma 56:56.

26a PNK Bileg.

b PNK Pammati.

rugida nga impan iti daga a Zarahemla.

29 Ita ni Gid ti pangulo a kapitan ti bunggoy a natudingan a mangbayabay kadakuada iti daga.

30 Ket ita, dagitoy dagiti balikas nga imbaga kaniak ni Gid: Adtoy, inrugimi ti napan iti daga a Zarahemla a nagkuyoganmi kadagiti baludtayo. Ket napasamak a nasabatmi dagiti para siim dagiti buyottayo, a naibaon a mangwanawan iti kampo dagiti Lamanite.

31 Ket impukkawda kadakami, a kinunada—Adtoy, magmagna dagiti buyot dagiti Lamanite nga agturong iti siudad ti Cumeni; ket adtoy, matnagda kadakuada, wen, ket dadaelenda dagiti taotayo.

32 Ket napasamak a nangngeg dagiti baludtayo ti pukkawda, a nangpakired kadakuada; ket immalsada kadakami.

33 Ket napasamak a gapu iti yaalsada imbilinmi a maaramat dagiti espadami kadakuada. Ket napasamak nga inaramidda kadagiti bagi a sumarakusok kadagiti espadami, a, nakapapattayan ti dakkell a bilangda; ket simmina dagiti nabati nga immadayo kadakami.

34 Ket adtoy, idi nakaadayodan ket dimi ida makamatan, nagnakami a sipapardas nga agturong iti siudad ti Cumeni; ket adtoy, apagisu ti idadanonmi a tumulong kadagiti kabsatmi a mangtaginayon iti siudad.

35 Ket adtoy, nawayawayaan-

kami manen kadagiti ima dagiti kabusormi. Ket nagasat ti nagan ti Diosmi; ta adtoy, isu ti nangisalaman kadakami; wen, a nangaramid kadagitoy naindaklan a banag para kadakami.

36 Ita napasamak nga idi siak, ni Helaman, nangngegak dagitoy a balikas ni Gid, napnoak iti aglaplapanan a rag-o gapu iti kinaimbag ti Dios iti panangtaginayonna kadakami, tapno saankami a mapukaw amin; wen, ket agtalekak a “makastrek dagiti kararua dagiti napapatay iti paginanaan ti Diosda.

KAPITULO 58

Alaen da Helaman, Gid, ken Teomner ti siudad ti Manti babaen ti nainsiraban nga aramid—Agsanud dagiti Lamanite—Mataginayon dagiti lallaki nga annak dagiti tao ni Ammon iti panangipingetda a mangsalaknib iti wayawaya ken pammatida. Agarup 63–62 s.c.

KET adtoy, ita napasamak a sumaruno a gagemmi ti manggun-od iti siudad ti Manti; ngem adtoy, awan ti pamuspusan a mapaadayomi ida iti siudad babaen ti bassit a bunggoymi. Ta adtoy, malagipda ti inaramidmi; ngarud dimi ida “maallilaw nga umadayo iti sarikedkedda.

2 Ket adaduda nga amang ngem ti buyotmi isu a dimi ida napan dinarup iti sarikedkedda.

3 Wen, ket nagbalin a mainugot unay nga isaadmi dagiti taomi a mangasikaso kadagidiay

paset ti daga a napasublimi a sakupen; ngarud nagbalin a ma-inugot unay nga aguraykami, tapno makaawatkami iti ad-adu a puersa manipud iti daga a Zarahemla ken kasta met ti baro a kasapulan nga abasto.

4 Ket napasamak iti kasta a nangibaonak iti mensahero iti gobernador ti dagami, a mangilawlawag kenkuana iti maipanggep kadagiti aramid dagiti taomi. Ket napasamak a naguraykami nga umawat iti abasto ken puersa manipud iti daga a Zarahemla.

5 Ngem adtoy, bassit laeng ti nasagrapmi itoy; ta umaw-awat met dagiti Lamanite iti dakkell a puersa iti inaldaw, ken kasta met ti adu nga abasto; ket kasta ti kasasaadmi iti daytoy a panawen.

6 Ket raut-rautendakami no dadduma dagiti Lamanite, nga inkeddengda babaen ti nainsiriban nga aramid a pangdada-elda kadakami; nupay kasta sankami a makidangadang kada-kuada, gapu kadagiti kamang ken sarikedkedda.

7 Ket napasamak a naguraykami kadagitoy narikut a kasa-saad iti uneg ti adu a bulan, agingga a dandanikami napukaw iti igagawawami iti taraon.

8 Ngem napasamak nga imawatkami iti taraon, nga inyeg kadakami ti buyot ti dua ribu a lallaki a tulong kadakami; ket daytoy laeng ti tulong a naawatmi, a pangsalaknib iti bagbagimi ken iti pagilianmi manipud iti pannakatnag kadagiti ima dagi-

ti kabusormi, wen, a makisupanget iti kabusor a di mabilang.

9 Ket ita ti gapu dagitoy a pan-nakaibabainmi, wenna ti gapu ti dida panangipatulod iti puersa kadakami, dimi ammo; ngarud naladingitankami ken kasta met a napnokami iti buteng, amangan la ketdi nga iti ania man a pamuspunan ipaay ti Dios ti panangukomna iti dagami, iti pan-nakaabakmi ken di pagduaduan a pannakadadael.

10 Ngarud impamaysa ti kararuami ti nagkararag iti Dios, tapno papigsaennakami ken ilisinakami kadagiti ima dagiti kabusormi, wen, ken kasta met nga ikkannakami iti puersa tapno mapagtalinaedmi dagiti siudadmi, ken dagiti dagami, ken dagiti pagsanikuaanmi, a pang-tulongmi kadagiti taomi.

11 Wen, ket napasamak a sinarungkarannakami ti Apo a Diosmi nga impanamnamana nga ilisinakami; wen, isu nga imbagan ti kappia iti kararuami, ket intedna kadakami ti nabileg a pammati, ket imbilinna kadakami a nasken a namnamaenmi nga ilisinakami.

12 Napareggetkami iti bassit a buyot a naawatmi, ken naurnoskami a nakaikeddengen a mangpamek kadagiti kabusormi, ken “mangasikaso kadagiti dagami, ken kadagiti pagsanikuaanmi, ken dagiti assawami, ken dagiti annakmi, ken ti gapu ti ^bwayawayami.

13 Ket kasta ti papanmi iti amin a kabaellanmi a nangbusor

kadagiti Lamanite, nga adda iti siudad ti Manti; ket binangonmi dagiti toldami iti sikigan ti langalang, nga asideg iti siudad.

14 Ket napasamak nga iti kabi-gatanna, a nakita dagiti Lamanite nga addakami iti beddeng ti langalang nga asideg ti siudad, a nangibaonda iti para si-imda iti aglawlawmi tapno m-ammuanda ti bilang ken puer-sa ti buyotmi.

15 Ket napasamak nga idi na-kitada a saankami a napigsa, a maibatay iti bilangmi, ken iti butengda amangan no putden-mi ti paggapuan ti kasapulanda malaksid no rummuarda a makibakal kadakami ken papatayendakami, ken kasta met nga impapanda a lalakaendakami laeng a dadaelen iti kaadu ti buyotda, ngarud nangrugida nga agsagana a rummuar a makibakal kadakami.

16 Ket idi nakitami nga agsag-saganada nga umay kadakami, adtoy, imbilinko a ni Gid, a ka-duana ti bassit a bilang ti lallaki, nasken nga aglemmeng iti langalang, ken kasta met nga aglemmeng ni Teomner ken ti bassit a bilang dagiti lallaki iti langalang.

17 Ita adda ni Gid ken dagiti taona iti kanawan ket adda dagiti dadduma iti kanigid; ket idi nailemmengda ti bagbagida, adtoy, nagbatiak, a kaduak dagiti nabati iti buyotko, iti dayta met la a lugar nga immuna a nagpatakderanmi iti toldami a maibusor iti panawen nga idadateng dagiti Lamanite a makibakal.

18 Ket napasamak a rummuar dagiti Lamanite nga adu ti buyotna a mangbusor kadakami. Ket idi immayda ket darupendakamin kadagiti espadada, imbilinko kadagiti taok, dagiti kaduak, a nasken nga agsanudkami iti langalang.

19 Ket napasamak a sinurotdakami dagiti Lamanite a sipapardas, ta nalaus ti tarigagayda a kumamakam kadakami tapno papatayendakami; ngarud sinurotdakami iti langalang; ket nagnakami iti nagbaetan da Gid ken Teomner, isuda a saan a nadlaw dagiti Lamanite.

20 Ket napasamak nga idi makalabas dagiti Lamanite, wenno idi makalabas dagiti buyot, timmakder da Gid ken Teomner iti nalimed a yanda, ket sinabatda dagiti para siim dagiti Lamanite tapno saanda a makapagsubli iti siudad.

21 Ket napasamak nga idi napatayda ida, nagtarayda a napan iti siudad ket nagtarusda kadagiti guardia a nabati a mangsalaknib iti siudad, isu a dinadaelda ida ken sinakupda ti siudad.

22 Ita naaramid ti kastoy ta pinalubosan dagiti Lamanite ti sangabukel a buyotda, malaksid ti sumagmamano laeng a salaknib, a mapan iti langalang.

23 Ket napasamak a babaen daytoy a pamuspusan nagun-oda Gid ken Teomner ti panagtagikua iti sarikedkedda. Ket napasamak a nagturonk kami, kalpasan ti napapaut a panagbiahemi iti langalang a mapan iti daga a Zarahemla.

24 Ket idi nakita dagiti Lama-nite a magmagnada nga agtu-rong iti daga a Zarahemla, na-laus ti butengda, amangan la ketdi no adda plano a naiwa-yang a mangiturong kadakua-da iti pannakadadael; ngarud rinugianda manen ti nagsanud iti langalang, wen, a nagsublida iti isu met la a dana a nagga-puanda.

25 Ket adtoy, rabii idi ket impa-takderda dagiti toldada, ta impapan dagiti pangulo a kapitan dagiti Lamanite a nabannog da-giti Nephite gapu iti pannagna-da; ken impagarupda a napag-sanudda ti sangabukel a buyot ngarud saandan a pinanunot ti maipanggep iti siudad ti Manti.

26 Ita napasamak nga idi rabi-in, imbilinko a saan a maturog dagiti taok, ngem magnada ket-di nga umasideg babaen ti sabali a dalan nga agturong iti daga a Manti.

27 Ket gapu itoy a pannagnami iti rabii, adtoy, iti kabigatanna addakamin iti labes dagiti La-manite, isu nga inunaanmi ida a nakadanon iti siudad ti Manti.

28 Ket kasta a napasamak, a babaen daytoy nainsiriban nga aramid nasakupmi ti siudad ti Manti nga awan ti naibuyat a dara.

29 Ket napasamak nga idi sim-mangpet dagiti buyot dagiti La-manite iti asideg ti siudad, ket nakitada a sisasaganakami a su-mabat kadakuada, nalaus ti sid-daawda ket sineknanda iti naka-ro a buteng, isu a nagkamangda iti langalang.

30 Wen, ket napasamak a pim-manaw dagiti buyot dagiti La-manite iti amin a paset day-toy apagkapat ti daga. Ngem adtoy, adu ti inkuyogda a bab-bai ken ubbing nga inruar iti daga.

31 Ket “dagiti siudad nga inna-la dagiti Lamanite, addada ami-nen itoy a panawen iti ikubmi; ket dagiti ammami ken dagiti babbaimi ken dagiti annakmi agsublidan iti balbalayda, amin malaksid dagiti nabalud ken in-kuyog dagiti Lamanite.

32 Ngem adtoy, bassit dagiti buyotmi a mangasikaso iti adu a siudad ken adu a pagsani-kuaan.

33 Ngem adtoy, agtalekkami iti Diosmi a nangted kadakami iti balligi kadagitoy a daga, isu a nagun-odmi dagidiay a siudad ken dagidiay a daga, a kukuami.

34 Ita dimi ammo ti gapu no apay a dinakami inikkan ti go-bierno iti puersa; uray dagiti tao nga immay kadakami dida met ammo no apay a dikami nakaa-wat iti nabilbileg a puersa.

35 Adtoy, dimi ammo ngem ti dimo nagballigian, ket napapa-nawmo dagiti buyot a napan iti dayta apagkapat a daga; no ag-payso, saanmi a tarigagayan ti agtanabutob.

36 Ket no saan nga agpayso, adtoy, amkenmi amangan no adda sumagmamano a “sumiasi iti gobierno, ta dida mangipa-tulod iti ad-adu a tao a katulo-nganmi; ta ammomi nga ad-aduda ngem iti imbaonda.

37 Ngem, adtoy, awan ti ania-

manna—agtalekkami iti Dios nga “isalakannakami, iti laksid ti kinakapsut dagiti buyotmi, wen, ket ilisinakami kadagiti ima dagiti kabusormi.

38 Adtoy, daytoy ti maikaduapulo-ket-siam a tawen, iti ud-udina, ket kukuamin dagiti dagami; ket nagkamang dagiti Lamanite iti daga a Nephi.

39 Ket dagidiay lallaki nga anak ni Ammon, nga impangpangrunak nga imbaga, kaduak ida iti siudad ti Manti; ket tinulongan ida ti Apo, wen, ket inlinsina ida a maidasay babaen ti espada, isu nga awan ti uray no “maysa a kararua a napapatay.

40 Ngem adtoy, naglak-amda iti adu a sugat; nupay kasta sanda a maisin iti dayta a “wayawaya a nangwayawayaan kadakuada ti Dios; ket naigetda a manglagip iti Apo a Diosda iti inaldaw; wen, nagtultuloy ti panangsalimetmetda kadagiti alagadenna, ken dagiti panggeddengna, ken dagiti bilinna; ket napigsa ti pammatida kadagiti paltiing maipanggep iti dayta nga umay.

41 Ket ita, patpatgek a kabsatko, a Moroni, sapay koma iti Apo a Diostayo, a nangsubbot kadatayo ken nangwayawaya kadatayo, pagtalinaedennaka koma nga agnanayon iti imatangna; wen, ket sapay koma ta paraburanna dagitoy a tao, ken agballigika koma met a manggun-od kadagiti pagsanikuaan kadagiti amin nga innala dagiti

Lamanite kadatayo, nga agpaay a tulongtayo. Ket ita, adtoy, irikepkon ti suratko. Siak ni Helaman, ti anak ni Alma.

KAPITULO 59

Dawaten ni Moroni a papigsaen ni Pahoran ti buyot ni Helaman—Alaen dagiti Lamanite ti siudad ti Nephiah—Kapungtot ni Moroni ti gobierno. Agarup 62 s.c.

ITA napasamak iti maika-tallopulo a tawen a panagturay dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi, kalpasan ti panangawat ni Moroni ken pannakabasana iti “surat ni Helaman, nalaus ti ragsakna gapu iti pagimbagan, wen, ti aglaplapusanan a balligi ni Helaman, iti pananggun-odna kadagidiay a daga a napukaw.

2 Wen, ket impakaammona kadagiti amin a taona, iti amin a daga iti aglawlaw dayta a paset a yanna, tapno agragsakda met.

3 Ket napasamak a nangipatulod a dagus iti “surat ken ni ^bPahoran, a tinarigagayanna a nasken nga aguummong dagiti tao a mangpapigsa ken ni Helaman, wenna dagiti buyot ni Helaman, iti kasta mabalin a nalaklakana nga asikasuen dayta a paset ti daga a nakaskasdaaw a rim-mang-ayanna iti pannakapasublina.

4 Ket napasamak nga idi napatulod ni Moroni daytoy a surat iti daga a Zarahemla, rinugianna manen ti nangisakab iti

37a 2 Ari 17:38–39.

39a Alma 56:56.

40a PNK Wayawaya.

59 1a Alma 56:1.

3a Alma 60:1–3.

b Alma 50:40.

plano tapno mabalin a magunodna ti nabati kadagidiay a sanikua ken siudad a naala kada-kuada dagiti Lamanite.

5 Ket napasamak nga idi kasta nga agsagsagana ni Moroni a mangraut kadagiti Lamanite a makidangadang, adtoy, rinaut dagiti Lamanite dagiti tao ni Nephiah, a naummong manipud iti siudad ti Moroni ken ti siudad ti Lehi ken ti siudad ti Morianton.

6 Wen, immay pay dagidiay napilit a pumanaw manipud iti daga a Manti, ken manipud iti daga iti aglawlaw, ket nakitiponda kadagiti Lamanite iti daytoy a paset ti daga.

7 Ket kasta ti nalaus a kaaduda, wen, ket umaw-awatda iti puersa iti inaldaw, babaen ti bilin ni Ammoran rinautda dagiti tao ni Nephiah, ket rinugianda ida a pinapatay iti nakaro a panangrangrang kay.

8 Ket nakaad-adu dagiti buyotda a nakapilitan dagiti nabati kadagiti tao ni Nephiah a manglibas kadakuada; ket napanda la ket ngarud nakitipon iti buyot ni Moroni.

9 Ket ita iti panangipapan ni Moroni a nasken nga adda tattao a maipatulod iti siudad ti Nephiah, a mangtulong kadagiti tao a mangasikaso iti dayta a siudad, ken iti panna-kaammona a nalaklaka a malapdan ti pannakatnag ti siudad kadagiti ima dagiti Lamanite ngem iti pannakapasublina kadakuada, impapanna a

nalakada nga asikasuen dayta a siudad.

10 Ngarud imbatina amin a buyotna a mangasikaso kadagidiay a lugar a napasublina.

11 Ket ita, nalaus ti ladingit ni Moroni idi makitana ti pannakapukaw ti siudad ti Nephiah, ket nangrugi nga agduadua, gapu iti kinadangkkes dagiti tao, no dida matnag kadagiti ima dagiti kabsatda.

12 Ita daytoy ti napasamak kadagiti amin a pangulo a kapitan. Nagduaduada ken nasdaawda met gapu iti kinadangkkes dagiti tao, ket gapu daytoy iti balligi dagiti Lamanite kadakuada.

13 Ket napasamak a nakapungtot ni Moroni iti gobierno, gapu iti dida “panangikaskaso iti wayawaya ti pagilianda.

KAPITULO 60

Ireklamo ni Moroni ken ni Pahoran ti panangbaybay-a ti gobierno kadagiti buyot—Ipalubos ti Apo a mapapatay dagiti nalinteg—Aramaten dagiti Nephite ti amin a bileg ken pamuspusanda a mangisalaman iti bagbagida kadagiti kabusorda—Ipangta ni Moroni a makiranget iti gobierno malaksid no maited kadagiti buyotna ti kasapulanda a tulong. Agarup 62 s.c.

KET napasamak a nagsurat manen iti gobernador ti daga, nga isu ni Pahoran, ket dagitoy dagiti balikas nga insuratna, a kinunana: Adtoy, iturongko ti suratko ken ni Pahoran, iti siudad

ti Zarahemla, nga isu ti “pangulo nga ukom ken gobernador ti daga, ken kasta met kadagiti amin a pinili dagitoy a tao a mangituray ken mangiwanwan kadagiti aramid itoy a gubat.

2 Ta adtoy, adda maysa a bannag nga ibagak kadakuada babaen ti pangngeddeng; ta adtoy, ammoyo a mismo a natudingankayo a mamagkaykaysa kadagiti tao, ket armasanyo ida iti espada, ken iti kampilan, ken iti amin a kita ti igam a pakigubat, ket ibaonyo ida a sumarangget kadagiti Lamanite, iti sadino man a lugar a yanda iti dagatayo.

3 Ket ita adtoy, ket kunak kadakayo a nagituredak ken kasta met dagiti taok, ken kasta met ni Helaman ken dagiti taona, nagsagabada iti nalaus a rigat; wen, a kas iti bisin, waw, ken bannog, ken amin a kita ti panagsagaba iti ania man a kita.

4 Ngem adtoy, saankami a nagdayamudom ken nagasug iti amin dagitoy a panagrigatmi.

5 Ngem adtoy, nadawel unay ti pannakapapatay dagiti tao; wen, rinibu ti naidasay babaen ti espada, idinto a sabali koma ti napasamak no impaayanyo dagiti buyotmi iti umdas a puersa ken tulong. Wen, dakkel ti nagkuranganyo kadakami.

6 Ket ita adtoy, tarigagayanmi a maammuan ti gapu daytoy nalaus ti kadakkeln a nagkurangan; wen, tarigagayanmi a maammuan ti gapu ti diyo panangikankano.

7 Kabaelanyo kadi a panunoten ti agtugaw iti tronoyo a di mangikankano iti pannakipagrikna, idinto nga agsaksaknap ti pammapatay dagiti kabusoryo iti aglawlawyo? Wen, bayat ti panagpapatayda iti rinibu a kabsatyo—

8 Wen, a kas kadagiti agpapaisalakan kadakayo, wen, nangikabil kadakayo iti kasasaad a mabalin a tulonganyo ida, wen, mabalinyo koma ti nangipatulod iti buyot kadakuada, ket naisalakanyo koma ti rinibu kadakuada a naidasay babaen ti espada.

9 Ngem adtoy, saan la a daytoy—pinutedyo ti abastoyo kadakuada, isu nga adu ti nakirangget ken nangisebba iti biagda gapu iti dakkel a tarigagayda nga agpaay iti pagimbagan dagitoy a tao; wen, ket inaramidda daytoy idi dandanidan “mapukaw iti bisin, gapu iti nalabes a panangbaybay-ayo kadakuada.

10 Ket ita, patpatgek a kakabsatko—ta nasken a maipategkayo; wen, ken rumbeng a gutugotenyoy ti bagbagiyo a naregretta nga agpaay iti pagimbagan ken ti wayawaya dagitoy a tao; ngem adtoy, nagbaybay-akayo kadakuada isu a maibukbok iti uloyo ti dara dagiti rinibu a kas bales; wen, ta nakadanon iti Dios ti arawwda, ken ti amin a rigrigatda—

11 Adtoy, ipagarupyo kadi a makapagtugawakayo kadagiti tronoyo, ket gapu iti aglaplapanan a kinaimbag ti Dios uray no awan ti aramidenyo isala-

kannakayo? Adtoy, no ipapanyo a kastoy nagipapankayo iti awan kaes-eskanna.

12 "Ipapanyo kadi a, gapu iti kaadu dagiti kabsatyo a napapatay gapu dayta iti kinadangkesda? Kunak kadakayo, no impapanyo daytoy nagipapankayo iti awan kaes-eskanna; ta kunak kadakayo, adu ti napasag babaen ti espada; ket adtoy gapu iti pangngeddengyo;

13 Ta impalubos ti Apo a mapapatay dagiti "nalinteg tapno mayetnag ti linteg ken ti panangukomna kadagiti nadangkes; ngarud diyo ipapan a napukaw dagiti nalinteg gapu ta napapatayda; ngem adtoy, simrekda iti paginanaan ti Apo a Diosda.

14 Ket ita adtoy, kunak kadakayo, nalaus ti danagko amangan ta mayetnag ti panangukom ti Dios kadagitoy a tao, gapu iti nalaus a kinasadutda, wen, a kas iti kinasadut ti gobiernotayo, ken ti nalaus a panangbaybay-ada kadagiti kabsatda, wen, kadagidiay napapatay.

15 Ta no saan a gapu iti "kinadangkes nga immuna a nangrugi iti ulotayo, nabelantayo koma dagiti kabusortayo ket awan koma ti bilegda a nangrimbaw kadatayo.

16 Wen, no saan a "gapu iti bimtak a gubat kadatayo met laeng; wen, no saan a gapu kadagitoy a ^blallaki-ti-ari, a nakai-gapuan ti nabuslon a pannakaibukbok ti daratayo; wen, iti

kanito a panagsusupangettayo, no pinagkaykaysatayo ti puer-satayo a kas iti inaramidatayo ita; wen, no saan a gapu iti tari-gagay iti bileg ken panangituray nga inaramid dagiti lallaki-ti-ari kadatayo; no napudnoda iti pagsayaatan ti wayawayatayo. Ken nakikanunongda kadatayo, a napan nangsaranget kadagiti kabusortayo, idinto nga intag-ayda kadatayo dagiti espadada, a nakaigapuan ti nabuslon a pannakaibukbok ti daratayo; wen, no simmarangettayo koma kadakuada babaen ti bileg ti Apo, nawaratayo koma dagiti kabusortayo, ta naaramid koma, a maibatay iti panakatungpal ti balikasna.

17 Ngem adtoy, ita darupendatayon dagiti Lamanite, umayda sakupen dagiti dagatayo, ken papatayenda dagiti taotayo iti espada, wen, dagiti babbaitayo ken dagiti ubbingtayo, ken kasta met nga alaenda ida a baluden, a pagsagabaenda ida iti amin a kita ti pammarigat, ket gapu daytoy iti nakaro a kinadangkes dagidiay agsapsapul iti bileg ken panangituray, wen, a kas kadagidiay lallaki-ti-ari.

18 Ngem apay nga adu ti ibagak maipanggep itoy a banag? Ta awan ti ammotayo no di ti panaggamgamyoy iti panangituray. Awan ti ammotayo no di ti kinatraidoryo iti pagilianyo.

19 Wenno binaybay-andakami kadi gapu ta addakayo iti puso ti pagiliantayo ket napalawla-

12a Luc. 13:1-5.

13a Alma 14:10-11;

DKK 42:46-47.

15a Alma 51:9, 13.

16a Alma 51:16-19.

b Alma 51:5, 8.

wankayo iti talged, ket diyo napanunot ti nagpaitulod iti tararon kadakami, ken kasta met ti lallaki a mangpapigsa kadagiti buyotmi?

20 Nalipatanyo kadin dagiti bilin ti Apo a Diostayo? Wen, nalipatanyo kadin ti pannakabalud dagiti ammatayo? Nalipatanyo kadin ti namin-adu a daras a pannakawayawayatayo kadagiti ima dagiti kabusortayo?

21 Wenno ipapanyo kadi nga isalakannatayo pay ti Apo, bayat ti panagtugawtayo kadagiti tronotayo ket ditayo aramaten dagiti banag nga impaay kadatayo ti Apo?

22 Wen, agtugawkayo kadi nga awan ti ar-aramidenna bayat ti panangalikubkob kadatayo dagidiay rinibu, wen, ken pinullo a ribu, nga agtugaw met nga awan ti ar-aramidenna, idinto a rinibribu iti aglawlaw dagiti benneg ti daga ti maidasdasay babaen ti espada, wen, sugatsugat ken agdardara?

23 Ipapanyo kadi a kitaennakayo ti Dios nga awan ti basolna idinto nga agtugawkayo lattan a mangbuybuya kadagitoy a banag? Adtoy, kunak kadakayo, Saan. Ita kayatko a laglagipenyo a kinuna ti Dios a nasken a madalusan nga umuna ti “uneg ti pagikkan, kalpasanna madalusan met ti ruarna.

24 Ket ita, malaksid no pagbawianyo ti naaramidyo, ket rugianyo ti bumangon ken agtrabaho, ket agipatulodkayo iti tararon ken lallaki kadakami, ken

kasta met ken ni Helaman, tapno matulonganna dagidiay paset ti pagiliantayo a napasublina, ket tapno mapasublimi met dagiti nabati a sanikuatayo kadagitoy a paset, adtoy mainugot unay a saantayon a makisupanget kadagiti Lamanite agingga a saantayo pay nga umuna a madalusan ti uneg ti pagikkan-tayo, wen, a kas iti kangatuan a pangulo ti gobierno.

25 Ket malaksid no awatenyo ti suratko, ket rummuarkayo ken ipakitayo kaniak ti pudno nga “espíritu ti wayawaya, ket ikagumaanyo a papigsaen ken trinseraan dagiti buyottayo, ket ikkanyo ida iti taroon a saranayda, adtoy mangibatiak iti paset dagiti nawaya a taok a mangasikaso itoy a paset ti dagatayo, ken ibatik ti bileg ken bendision ti Dios kadakuada, tapno awan ti sabali a bileg a mangituray kadakuada—

26 Ket gapu daytoy iti nalaus a pammatida, ken ti panagiturredda iti nakaro a rigatda—

27 Ket umayakto kadakayo, ket no asino man kadakayo ti adda tarigagayna iti wayawaya, wen, no adda uray no rissik ti wayawaya a nabati, adtoy sugsogan-kayo nga umalsa, nga agingga a mapukaw dagidiay adda tarigagayna nga umagaw iti bileg ken panangituray.

28 Wen, adtoy saanak a mabuwang iti bileg ken ti panangiturayyo, ngem ti “Diosko ti pagbutngak; ket maibatay kadagiti bilinna ti yiiggemko iti espada

a pangsalaknibko iti pagiliak, ket gapu iti kinamanagbasolyo ti nagsagrapantayo iti adu a pukaw.

29 Adtoy panawenen, wen, adtoyen ti panawen, a malaksid no allukoyenyo ti bagbagiyo a mangsalaknib iti pagilianyo ken dagiti ubbingtayo, agtillayon ti “espada ti linteg iti ngatuenyo; wen, ket matnagto kadakayo ken sarungkarannakayo uray pay iti awan duadua a pakadadaelanyo.

30 Adtoy, urayek ti tulongyo; ket, malaksid no ipaayandakami iti kaasi, adtoy, umayak kadakayo, uray pay iti daga a Zarahemla, ket dangrankayo iti espada, iti kasta mapukawto ti bilegyo a mangtubeng iti panagdur-as dagitoy a tao para iti wayawayami.

31 Ta adtoy, saan nga ipalubos ti Apo nga agbiagkayo ket pumigsakayo iti kinamanagbasolyo a mangdadael kadagiti nalinteg a taona.

32 Adtoy, ipapanyo kadi nga isalakannakayo ti Apo ket umay a mangukom kadagiti Lamanite, idinto a ti kannawidan dagiti ammada ti nakaigapuan ti gurada, wen, ket pinamindua pay dagidiay pimmanaw kadatayo, idinto a ti kinamanagbasolyo ket gapu iti panagayatyoy iti dayag ken dagiti awan kaeskanna a banag iti lubong?

33 Ammoyo a naglabsingkayo kadagiti paglintegan ti Dios, ken ammoyo nga inlupeklupekyo ida iti saksakayo. Adtoy, kinuna

ti Apo kaniak: No saan nga agbabawi dagiti tinudingam a gobernadormo kadagiti basbalsolda ken iti kinamanagbasolda, mapanka a makibakal kada-kuada.

34 Ket ita adtoy, siak, ni Moroni, napilitanak, a maibatay iti katulagan nga inaramidko a mangtungpal kadagiti bilin ti Diosko; ngarud kayatko a kumarapetkayo iti balikas ti Dios, ket ipatulodyo a dagus kaniak dagiti abastoyo ken dagiti taoyo, ken kasta met ken ni Helaman.

35 Ket adtoy, no diyo aramiden daytoy umayak a dagus kadakayo; ta adtoy, saan nga ipalubos ti Dios a mapukawkami iti bisin; ngarud itedna kadakami dagiti taraonyo, uray pay no kasapulan a babaen ti espada. Ita siguraduenyo a tungpalenyo ti balikas ti Dios.

36 Adtoy, siak ni Moroni, ti pangulo a kapitanyo. Saanak nga “agsapsapul iti bileg, ngem ibabak ketdi. Saanak nga agsapsapul iti dayaw iti lubong, ngem ti dayag ti Diosko, ken ti wayawayaya ken pagimbagan ti pagiliak. Ket kasta ti panangri-kepko iti suratko.

KAPITULO 61

Ibaga ni Pahoran ken ni Moroni ti ibubusor ken yaalsa iti gobierno—Alaen dagiti lallaki-ti-ari ti Zarahemla ket maitipon kadagiti Lamanite—Dumawat ni Pahoran iti tulong ti soldado a panggubat kadagiti immalsa. Agarup 62 s.c.

ADTOY, ita napasamak nga iti saan a nabayag kalpasan ti panangipatulod ni Moroni iti suratna iti pangulo a gobernador, nakaawat iti surat a naggapu ken ni "Pahoran, ti pangulo a gobernador. Ket dagitoy ti naawatna a balikas:

2 Siak, ni Pahoran, a pangulo a gobernador daytoy a daga, ipatulodko dagitoy a balikas ken ni Moroni, ti pangulo a kapitan ti buyot. Adtoy, kunak kenka, Moroni, a saanak nga agrag-o iti napalaus a "rigatyo, wen, pagladingitenna ti kararuak.

3 Ngem adtoy, adda dagidiay agrag-o iti panagrigatyo, wen, ta ngamin timmaudda nga immalsa kaniak, ken kasta met dagidiay taok a "nawaya, wen, ket adu unay dagiti immalsa.

4 Ket isuda dagidiay nagpanggep a mangpadisi kaniak iti pangukoman a nakaigapuan daytoy nakaro a panagbasol; ta nagaramatda iti nabileg a pammatiray-ok, ket inyaw-awanda ti puspuso dagiti taok, a nakaigapuan ti nasaem a panagtutuoktayo; tinipedda dagiti abastotayo, ken binutbutengda dagiti nawaya a taotayo tapno saanda nga umay kenka.

5 Ket adtoy, pinapanawdak, ket nagkamangak iti daga ti Gideon, a kaduak dagiti tao a kabaalak nga itugot.

6 Ket adtoy, nangipatulodak iti pakdaar iti intero a paset

daytoy a daga; ket adtoy, inal-daw nga umayda kadakami, nga adda armasda, a panangsalaknibda iti pagilianda ken iti "wayawayada, ken mangibales kadagiti nagbasolantayo.

7 Ket immayda kadakami, a nakapakaritan dagiti immalsa kadakami, wen, iti kasta nagbutengda kadakami ket nagmakda nga immasiddeg a maki-bakal kadakami.

8 Nasakupda ti daga, wenno ti ciudad, ti Zarahemla; nangtudingda iti arida, ket nagsurat iti ari dagiti Lamanite, a nangilnadanna a nakitiponen kenkuana; nga immannugotanna iti pannakitipon nga asikasuen na ti ciudad ti Zarahemla, a ti impapanna a panangasikaso nagbalin a gundaway dagiti Lamanite a mangpemek kadagiti nabati a daga, ket maipatugawto nga ari dagitoy a tao inton mapemekda iti babaen dagiti Lamanite.

9 Ket ita, iti suratmo a nangbalawam kaniak, ngem awan ti aniamanna; saanak a makagura, ngem maragsakanak iti kadakkel ti panagpuspusom. Siak, ni Pahoran, saanak nga agsap-sapul iti bileg, malaksid la ti panangtaginayonko iti pangukomak tapno mataginayonko dagiti kalintegang ken wayawaya dagiti taok. Agtalinaed a natibker ti kararuak iti dayta a wayawaya a "nangwayawayaan kadatayo ti Dios.

61 *1a* Alma 50:39-40.2*a* Alma 60:3-9.3*a* Alma 51:6-7.6*a* PNK Nawaya,
Wayawaya;
Wayawaya.9*a* Jn. 8:31-36;

DkK 88:86.

10 Ket ita, adtoy, pagkedkedantayo ti kinadangkkes uray pay no pakaibukbokan ti dara. Saantayo a pagayusen ti dara dagiti Lamanite no agtalinaedda iti bukodda a daga.

11 Saantayo a pagayusen ti dara dagiti kabsattayo no saanda nga umalsa ket umiggemda iti espada a maibusor kadatayo.

12 Itdentayo ti bagbagitayo a maisangol iti pannakaadipen no isu ti kasapulan iti linteg ti Dios, wenna no bilinennatayo a mangaramid itoy.

13 Ngem adtoy dinatayo binilin a paiturayan kadagiti kabusortayo, ngem "agtalectayo ketdi kenkuana, ket isalakanatayo.

14 Ngarud, patpatgek a kabsatko, a Moroni, pagkedkedantayo ti dakes, ket no ania man a dakes ti saantayo a "mapagkedkedan kadagiti espadatayo, wen, a kas iti yaalsa ken isusuppiat, pagkedkedantayo ida babaen dagiti espadatayo, tapno mapagtalinaedatayo ti wayawayatayo, tapno agragsaktayo iti naindaklan a gundaway ti simbaantayo, ken iti pagannurotan ti Mannubbottayo ken Diostayo.

15 Ngarud, umayka kaniak a dagus a mangikuyogka iti sumagmamano a taom, ket ibatim kada Lehi ken Teancum dagiti dadduma; ikkam ida iti bileg a mangidaulo iti gubat iti dayta a paset ti daga, a maibatay iti "Espiritu ti Dios, nga isu

met la ti espiritu ti wayawayana nga adda kadakuada.

16 Adtoy impatulodak ida iti bassit nga abasto, tapno saanda a mapukaw agingga a makau-mayka kaniak.

17 Pagkaykaysaem ti ania man a bileg a kabaalam iti pannagnam, ket dagdagusenmi ti mapan sumaranget kadagiti sumupsuppiat, iti bileg ti Diostayo a maibatay iti pammati nga adda kadatayo.

18 Ket sakupentayo ti ciudad ti Zarahemla, tapno makagunodtayo iti ad-adu a taraon nga ipatulodtayo kada Lehi ken Teancum; wen, rautentayo ida babaen ti bileg ti Apo, ket paggibusentayo daytoy dakkal a kinamanagbasol.

19 Ket ita, Moroni, agrag-oak iti pannakaawatko itoy suratmo, ta nagdanagak bassit maipanggep iti nasken nga aramidentayo, no nainkalintegan kadatayo ti mangraut kadagiti kabsattayo.

20 Ngem kinunam, malaksid no agbabawida binilinnaka ti Apo a mapan sumaranget kadakuada.

21 Penkem a "mapapigsam da Lehi ken Teancum iti Apo; ibagam kadakuada a dida agbuteng, ta isalakan ida ti Dios, wen, ken kasta met amin dagiti makaibtur iti dayta wayawayana a nangwayawayaan kadakuada ti Dios. Ket ita irikepkon ti suratko iti patpatgek a kabsatko, a ni Moroni.

KAPITULO 62

Magna ni Moroni a mapan tumulong ken ni Pahoran iti daga a Gideon—Mapapatay dagiti lallaki-ti-ari nga agkedked a mangsalaknib iti pagilianda—Mapasubli da Pahoran ken Moroni ti Nephiahah—Adu a Lamanite ti makitipon kadagiti tao ni Ammon—Papatayen ni Teancum ni Ammoron sa met mapapatay—Mapapanaw dagiti Lamanite iti daga, ket mapatibker ti kappia—Agsubli ni Helaman iti naespirituan a panagserbi ket bangonenna ti Simbaan. Agarup 62-57 s.c.

KET ita napasamak nga idi naawat ni Moroni daytoy a surat naparegta ti pusona, ken napno iti aglaplapusanan a ragogapu iti kinapudno ni Pahoran, a saan met a “mangliliput iti wayawaya ken iti pagsayaatan ti pagilianna.

2 Ngem nalaus met ti ladingitna gapu iti kinamanagbasol dagidiay nangpapanaw ken ni Pahoran iti pangukoman, wen, iti ababa a pannaogapu kadagidiay immalsa iti pagilianda ken kasta met iti Diosda.

3 Ket napasamak a nangala ni Moroni iti bassit a bilang ti lallaki, a maibatay iti tarigagay ni Pahoran, ket inikkanna da Lehi ken Teancum iti pammalubos a mangidaulo kadagiti nabati a buyot, ket nagnada a nagturing iti daga a Gideon.

4 Ket inisana ti “wagayway ti wayawaya iti sadino man a lugar a serkanna, ket nakagunod iti bileg a kabaellanna iti amin a nagnaanna a nagturing iti daga a Gideon.

5 Ket napasamak a rinibu ti nagdadarison iti wagaywayna, ket intagayda dagiti espadada iti panangsalaknibda iti wayawayada, tapno saanda a maadipen.

6 Ket kasta, idi mapagtitipon ni Moroni ti asino man a lallaki iti amin a nagnaanna, nakadanon iti daga a Gideon; ket iti panangikaykaysana iti buyotna kadagiti buyot ni Pahoran nagbalinda a nakapigpigsada, a napigpigsada pay ngem kadagiti tao ni Pachus, nga “ari dagiti sumupsuppiat a nangpapanaw kadagiti wayawaya a tao manipud iti daga a Zarahemla ken nangsakup iti daga.

7 Ket napasamak a napan da Moroni ken Pahoran a kaduada dagiti buyotda iti daga a Zarahemla, ket nagtarusda iti siudad, ket sinabatda dagiti tao ni Pachus, isu a nakidangangda.

8 Ket adtoy, napapatay ni Pachus ket nabalud dagiti taona, ket naisubli ni Pahoran iti pangukomanna.

9 Ket inawat dagiti tao ni Pachus ti pannakausigda, a maibatay iti paglintegan, ket kasta met dagiti lallaki-ti-ari, a naipisok iti pagbaludan; ket “napapatayda a maibatay iti paglinte-

62 1a Alma 60:18.

4a Alma 46:12-13, 36.

PNK Wagayway.

b PNK Wayawaya.

6a Alma 61:4-8.

b Alma 51:5-7.

9a PNK Kadagsenan

a Pannakadusa.

gan; wen, dagiti tao ni Pachus ken dagiti lallaki-ti-ari, asino man a di immiggem iti armas a mangsalaknib iti pagilianda, ngem kinarangetda ketdi, napapatayda.

10 Ket kasta ti mainugot a maaramid tapno maipakan a siiiget daytoy a paglintegan para iti talged ti pagilianda; wen, ket asino man a naduktalan a nangtallikud iti wayawayada napatay a dagus a maibatay iti paglintegan.

11 Ket kasta ti naggibusan ti maika-tallopulo a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi; napasubli da Moroni ken Pahoran ti kappia iti daga a Zarahemla, kadagiti taoda, a nangipataw iti patay kadagiti saan a napudno iti wayawaya.

12 Ket napasamak iti panangrugi ti maika-tallopulo-ket-maysa a tawen iti panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi, imbilin a dagus ni Moroni a maipatulod ti abasto, ken kasta met ti buyot ti innem a ribu a lallaki a maipatulod ken ni Helaman, a tumulong kenkuana iti pannakataginayon dayta a paset ti daga.

13 Ken imbilinna met a ti buyot ti innem a ribu a lallaki, nga addaan iti umdas a taraon, maipatulod kadagiti buyot da Lehi ken Teancum. Ket napasamak a naaramid daytoy a pangtrinsera iti daga kadagiti Lamanite.

14 Ket napasamak a da Moroni ken Pahoran, kalpasan ti panangibatida iti dakkell a bilang ti

lallaki iti daga a Zarahemla, nagnada a kaduada ti dakkell a bilang ti lallaki a nagturong iti daga a Nephiah, ta inkeddengda a paksiaten dagiti Lamanite iti dayta a ciudad.

15 Ket napasamak a bayat ti pannagnada nga agturong iti daga, nangalada iti dakkell a bilang ti lallaki kadagiti Lamanite, ket adu kadakuada ti pinapatayda, ken innalada dagiti abastoda ken dagiti igamda a pakigubat.

16 Ket napasamak kalpasan ti panangalada kadakuada, imbilinda kadakuada a sumrek iti katulagan a saandanton nga umiggem iti igamda a pakigubat kadagiti Nephite.

17 Ket idi makastrekdan itoy a katulagan imbaonda ida a makipagtaeng kadagiti tao ni Ammon, ket agarup nga uppat a ribu ti bilangda a di napapatay.

18 Ket napasamak nga idi mapapanawda ida intuloyda ti nagna nga agturong iti daga a Nephiah. Ket napasamak nga idi makadanonda iti ciudad ti Nephiah, impatakderda dagiti toldada kadagiti patag ti Nephiah, nga asideg iti ciudad ti Nephiah.

19 Ita tarigagay ni Moroni a rummuar dagiti Lamanite a makibakal kadakuada, iti patag; ngem dagiti Lamanite, iti panakaammoda iti nalaus a reggetda, ken iti kaadda ti dakkell a bilangda, ngarud dida nagtured nga immasideg kadakuada; ngarud dida napan nakibakal iti dayta nga aldaw.

20 Ket idi dimteng ti rabii, si-

narakusok ni Moroni ti kasipngetan ti rabii, ket dimteng iti tuktok ti bakud a mangwanawan no ania a paset ti siudad ti nagkampuan ti buyot dagiti Lamanite.

21 Ket napasamak nga addada iti daya, iti asideg ti pagserkan; ket matmaturogda amin. Ket ita nagsubli ni Moroni iti yan ti buyotna, ket imbilinna nga agsaganada a dagus iti nalalagda a tali ken agdan, a maipauyaoy iti akin-uneq a bakrang ti bakud manipud iti tuktokna.

22 Ket napasamak nga imbilin ni Moroni a magna dagiti taona a mapan iti tuktok ti bakud, ket bumabada iti dayta a paset ti siudad, wen, uray pay iti laud, a saan a nangikampuan dagiti Lamanite kadagiti buyotda.

23 Ket napasamak a nakababada amin iti siudad iti rabii, babalen ti nalalagda a tali ken dagiti agdanda; isu nga iti kabigatanna addada aminen iti uneg ti bakud ti siudad.

24 Ket ita, idi makariing dagiti Lamanite ket nakitada dagiti buyot ni Moroni iti uneg ti bakud, nakigtotda iti kasta unay, isu a nagtatarayda a rimmuar.

25 Ket ita idi nakita ni Moroni ti panagdardarasda a manglibas kenkuana, imbilinna kadagiti taona a kamatenda ida, ket adu ti pinapatayda, ken adu ti sabali nga inalikubkobda, ket imbaludda ida; ket kimmamang dagiti nabati kadakuada iti daga a Moroni, nga adda iti beddeng nga igid ti baybay.

26 Kasta ti pannakagun-od da Moroni ken Pahoran a mangsakup iti siudad ti Nephiah nga awan ti uray no maysa a kararua a napukaw; ket adu kadagiti Lamanite ti napapatay.

27 Ita napasamak nga adu kadagiti Lamanite a balud ti nagtarigagay a kumappon kadagiti "tao ni Ammon ken agbalin a nawaya a tattao.

28 Ket napasamak a kas iti kaadu ti nagtarigagay, naited kadakuada ti maibatay iti tarigagayda.

29 Ngarud, kimmappon amin a balud a Lamanite kadagiti tao ni Ammon, ket rinugianda ti napasnek a panagtrabahaya, agsukay iti daga, agpatubo iti amin a kita ti bukbul, ken amin a kita ti dinguen ken arban; ket kasta ti pannakapalag-an dagiti Nephite iti nadagsen nga imetda; wen, iti kasta napalag-ananda kadagiti amin a balud dagiti Lamanite.

30 Ita napasamak a ni Moroni, kalpaskan ti pannakagun-odna a mangsakup iti siudad ti Nephiah, a nakaala iti adu a balud, a nangkissay a di nangin-ines kadagiti buyot dagiti Lamanite, ken pannakapasublina iti adu kadagiti Nephite a nabalud, a nangpapigsa iti uray la nga iti buyot ni Moroni; ngarud napan ni Moroni iti daga a Lehi manipud iti daga a Nephiah.

31 Ket napasamak nga idi nakita dagiti Lamanite nga umasideg ni Moroni kadakuada, nagbutengda manen ket tinarayanda ti buyot ni Moroni.

32 Ket napasamak a kinamat ida ni Moroni ken ti buyotna iti tunggal siudad, agingga a nasabat ida da Lehi ken Teancum; ket tinarayan dagiti Lamanite da Lehi ken Teancum, uray pay iti beddeng nga igid ti baybay, agingga a nakadanonda iti daga a Moroni.

33 Ket sangsangkamaysa a namumong dagiti buyot dagiti Lamanite, iti kasta nagkaykaysada iti daga a Moroni. Ita ni Ammoron, ti ari dagiti Lamanite, naikuyog met kadakuada.

34 Ket napasamak a nagkampo da Moroni ken Lehi ken Teancum a kaduada dagiti buyotda iti aglawlaw a beddeng ti daga a Moroni, iti kasta naalikubkob dagiti Lamanite iti beddeng nga asideg ti langalang iti abagatan, ken iti beddeng nga asideg ti langalang iti daya.

35 Ket kasta ti panangkampoda iti nagpatnag. Ta adtoy, nabanog met dagiti Nephite ken dagiti Lamanite gapu iti atiddog a pinagnada; ngarud saanda a rinisut iti ania man a nainsiriban nga aramid iti rabii, malaksid ni Teancum; ta nalaus ti pungtotna ken ni Ammoron, iti kasta imbilangna ni Ammoron, ken ni Amalickiah a kabsatna, a "puon daytoy dakkal ken napaut a gubatda kadagiti Lamanite, a gapu ti nakaro a gubat ken pannakai-bukbok ti dara, wen, ken nakaro a bisin.

36 Ket napasamak nga iti nakaro a pungtot ni Teancum napan iti kampo dagiti Lamanite,

ket bimmaba iti bakud ti siudad. Ket napan a nangitugot iti tali, a nagakar-akar, iti kasta nasarakanna ti ari; ket "dinuyokna iti pika, a naiwekwek iti asideg ti pusona. Ngem adtoy, nariing ti ari dagiti katulonganna sakbay a natay, iti kasta kinamatda ni Teancum, ket pinapatayda.

37 Ita napasamak nga idi namamuan da Lehi ken Moroni ti ipapatay ni Teancum nalaus ti ladingitda; ta adtoy, isu ti tao a nakiranget a simamaingel para iti paglianna, wen, ti pudno a gayyem ti wayawaya; ket nagsagaba iti adu a nakaro ti saemna a rigat. Ngem adtoy, natay, ket awanen ditoy daga.

38 Ita napasamak a magna da Moroni iti kabigatanna, ket napanda kadagiti Lamanite, iti kasta pinapatayda ida iti nakaro ti kinadawelna a pammapatay; ket pinapanawda ida iti daga; ket pimmanawda, a saanda a nagsubli iti dayta a kanito kadagiti Nephite.

39 Ket kasta ti naggibusan ti maika-tallopulo-ket-maysa a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi; ket kasta ti panaggugubatda, ken nakaibukbokan ti dara, ken bisin, ken rigrigat, iti uneg ti adu a tawen.

40 Ket adda nadangkok a panagpapatay, ken panagsusupanget, ken sinnuppiat, ken amin a kita ti panagbasol dagiti tao ni Nephi; nupay kasta para iti pagsayaatan dagiti "nalinteg,

wen, gapu kadagiti kararag dagiti nalinteg, naisalakanda.

41 Ngem adtoy, gapu iti nalabes a kaatiddog ti gubat dagiti Nephite ken dagiti Lamanite adu ti napatangken, gapu iti nalabes a kaatiddog ti gubat; ken adu ti napalukneng gapu iti “rig-rigatda, iti kasta nga impakumbabada ti bagbagida iti Dios, a kas iti naimpusuan a panagpakumbaba.

42 Ket napasamak a kalpasan ti panangtrinsera ni Moroni kadagitoy a paset ti daga a nabatatad unay kadagiti Lamanite, agingga a naan-anayen ti tibkerda, nagsubli iti siudad ti Zarahemla; ken kasta met a nagsubli ni Helaman iti lugar a tawidna; ket adda manen nabangon a kappia kadagiti tao ni Nephi.

43 Ket inyawat ni Moroni ti panangidaulo kadagiti buyotna iti ima ti lalaki nga anakna, a Moronihah ti naganna; ket naginana iti balayna tapno busbosenna dagiti nabati nga aldawna a siuulimek.

44 Ket nagsubli ni Pahoran iti pangukomanna; ket nagsubli manen ni Helaman a mangisuro kadagiti tao iti balikas ti Dios; ta gapu iti adu a gubat ken sinupanget mainugot unay a maaramid manen ti pagannurotan iti simbaan.

45 Ngarud, napan ni Helaman ken dagiti kabsatna, ket impakdaarda ti balikas ti Dios a napanuan iti bileg a “manggutugot iti adu a tao iti kinadangesda,

a namagbabawi kadakuada kadagiti basolda ken tapno mabuniangan iti Apo a Diosda.

46 Ket napasamak nga impasdekda manen ti simbaan ti Dios, iti intero a daga.

47 Wen, ket naaramid ti paganurotan maipanggep iti paglingtegan. Ket napili dagiti “ukomda, ken dagiti pangulo nga ukomda.

48 Ket nangrugi manen a “rimmang-ay dagiti tao ni Nephi iti daga, ket nangrugida nga umadu ken nagbalinda a nakapigpigsas manen iti daga. Ken nangrugida manen a bimmaknang iti uray la nga.

49 Ngem iti laksid ti kinabaknangda, wenna ti pigsada, wenna ti ibabaknangda, saanda a naitag-ay iti pannakkel kadagiti matada; wenna nabuntog a makalagip iti Apo a Diosda; ngem nalaus ti panangipakumbabada iti bagbagida kenkuana.

50 Wen, nalagipda no kasano ti kinaindaklan dagiti banag nga inaramid kadakuada ti Apo, nga insalakanna ida iti patay, ken iti pannakaadipen, ken iti pagbaludan, ken iti amin a kita ti panagrigat, ken insalakanna ida kadagiti ima dagiti kabusorda.

51 Ket nagtultuloy ti panagkararagda iti Apo a Diosda, iti kasta binendisionan ti Apo ida, isu a nagbalinda a napigsas ken rimmang-ay iti daga.

52 Ket napasamak a naaramid amin dagitoy a banag. Ket na-

tay ni Helaman, iti maika-tallo-pulo-ket-lima a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi.

KAPITULO 63

Alaen ni Shiblón sa kalpasanna ni Helaman iti ikutda ti sagrado a kasuratan—Adu a Nephite ti agbiahe iti daga nga agpaamianan—Agaramid ni Hagoth iti bapor, nga agdaliasat iti laud a baybay—Abaken da Moronihah dagiti Lamanite iti dangadang. Agarup 56–52 s.c.

KET napasamak iti panangrugiti ti maika-tallo-pulo-ket-innem a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi, nga innala ni “Shiblón iti ikutna dagiti ^bsagrado a banag nga inted ni Alma ken ni Helaman.

2 Ket nalinteg a tao, ket nagna a sililinteg iti sango ti Dios; ket tinungpalna ti agaramid iti nasayaat a kankanayon, a mangtungpal kadagiti bilin ti Apo a Diosna; ken kasta met iti kab-satna.

3 Ket napasamak a natay met ni Moroni. Ket kasta ti panaggibus ti maika-tallo-pulo-ket-innem a tawen a panagturay dagiti ukom.

4 Ket napasamak nga iti maika-tallo-pulo-ket-pito a tawen a panagturay dagiti ukom, adda dakkell a ragup ti lallaki, nga umabot iti lima-ribu-ken-uppata-gasut a lallaki, a kaduada dagiti assawa ken annakda, a pim-

manaw iti daga a Zarahemla a nagturong iti daga nga “agpaamianan.

5 Ket napasamak a ni Hagoth, isu a nalaus ti kinamanagusisana a tao, ngarud napan nagaramid iti nalaus ti kadakkellna a bapor, iti beddeng ti daga a Bountiful, iti daga a Desolation, ket indaongna iti laud a baybay, iti “nailet a tengnged nga agturong iti daga nga agpaamianan.

6 Ket adtoy, adu kadagiti Nephite ti simrek itoy ken nagdaliasat nga adu ti abastoda, ken kasta met nga adu ti babbai ken ubbing; ket nagturongda iti amianan. Ket kasta ti naggibusan ti maika-tallo-pulo-ket-pito a tawen.

7 Ket iti maika-tallo-pulo-ket-walo a tawen, nangbangon daytoy a tao iti sabali a bapor. Ket nagsubli met ti immuna a bapor, ket ad-adu pay a tao ti simrek itoy; ken adu met ti intugotda nga abasto, ket nagturongda manen iti daga nga agpaamianan.

8 Ket napasamak nga awanen ti nakangngegan kadakuada. Ket ipapanmi a nalmesda iti lansad ti baybay. Ket napasamak a maysa pay a bapor ti nagdaliasat; ket no sadino ti nagturonganna dimi ammo.

9 Ket napasamak nga itoy a tawen adu a tao ti napan itoy a daga nga “agpaamianan. Ket kasta ti naggibusan ti maika-tallo-pulo-ket-walo a tawen.

10 Ket napasamak iti mai-

63 1a Alma 38:1–2.

b Alma 37:1–12.

PNK Nasantuan.

4a Alma 22:31.

5a Alma 22:32;

Ether 10:20.

9a Hel. 3:11–12.

ka-tallopulo-ket-siam a tawen a panagturay dagiti ukom, natay met ni Shiblón, ket napan ni Coriantón iti daga nga agpaamianan babaen ti bapor, a mangit-ulod iti abasto dagiti tao a napan iti dayta a daga.

11 Ngarud nagbalin a mainugot ken ni Shiblón a mangitalek kadagidiay sagrado a banag, sakbay ti ipapatayna, iti lalaki nga anak ni Helaman, a managan iti Helaman, a naipasurot iti nagan ti amana.

12 Ita adtoy, naisurat ken napatulod amin dagidiay kitikit nga adda iti ikut ni Helaman kadagiti annak ti tattao iti intero amin a daga, malaksid kadagidiay paset nga imbilin ni Alma a^b di papanan.

13 Nupay kasta, nasken a maitalimeng a sagrado dagitoy a banag, ket maipaima kadagiti kaputotan nga aglabas; ngarud, itoy a tawen, naitalekda ken ni

Helaman, sakbay ti ipapatay ni Shiblón.

14 Ket napasamak pay itoy a tawen nga adda sumagmamano a sumupsuppiat a napan kadagiti Lamanite; ket nasugsoganda manen nga agpungtot kadagiti Nephite.

15 Ken iti met la daytoy a tawen bimmabada nga aduan iti buyot a manggubat kadagiti tao ni Moronihah, wenno maibusor iti buyot ni Moronihah, a nakaa-bakanda ken namagsubli kada-kuada iti dagdagada, a naglakam iti adu a pukaw.

16 Ket kasta ti naggibusan ti maika-tallopulo-ket-siam a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi.

17 Ket kasta ti naggibusan ti pakaammo ni Alma, ken ni Helaman nga anakna a lalaki, ken kasta met ni Shiblón, nga anakna.

TI LIBRO NI HELAMAN

Ti pakaammo dagiti Nephite. Dagiti gubat ken sinnupangetda, ken dagiti sinnuppiatda. Ken kasta met dagiti padto ti adu a nasantuan a propeta, sakbay ti yaay ni Cristo, a maibatay kadagiti sinurat ni Helaman, nga anak a lalaki ni Helaman, ken kasta met a maibatay kadagiti sinurat dagiti annakna a lallaki, uray pay iti yaay ni Cristo. Ken kasta met nga adu dagiti Lamanite a napasurot. Ti pakaammuan ti pannakapasurotda. Ti pakaammuan iti kinalinteg dagiti Lamanite, ken ti kinadangkens ken makarimon nga aramid dagiti Nephite, a maibatay iti sinurat ni Helaman, ken da-

11a Kitaen ti paulo ti libro ni Helaman.

12a Alma 18:36.
b Alma 37:27-32.

13a Alma 37:4.
15a Alma 62:43.

giti annakna a lallaki, uray pay iti yaay ni Cristo, a maawagan iti libro ni Helaman, ken dadduma pay.

KAPITULO 1

Agbalin a pangulo ti ukom ni Pahoran a maikadua ket patayen ni Kishkumen—Sukatan ni Pacumeni iti pangukoman—Idauluan ni Coriantumr dagiti buyot dagiti Lamanite, sakupenna ti Zarahemla, ket patayenna ni Pacumeni—Abaken ni Moronihah dagiti Lamanite ket mapasublida ti Zarahemla ken mapapatay ni Coriantumr. Agarup 52–50 s.c.

KET ita adtoy, napasamak iti panangrugi ti maikapata-pulo a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi, narugian ditoy ti nadagsen a kasasaad dagiti tao dagiti Nephite.

2 Ta adtoy, natay ni “Pahoran, ket pimmanaw iti daga; ngarud nangrugi ti nakaro a panagsusupanget maipanggep iti agtugaw iti pangukoman kadagiti agkakabsat, a lallaki nga annak ni Pahoran.

3 Ita dagitoy dagiti nagan dagiti agsinnupanget iti pangukoman, a puon met ti pagsusupangetan dagiti tao: Ni Pahoran, ni Paanchi, ken ni Pacumeni.

4 Ita saan la a dagitoy dagiti lallaki nga annak ni Pahoran (agsipud ta aduda), ngem dagitoy ti agiinnagaw iti pangukoman; ngarud, isuda ti gapu ti nagkatlo a pannakabingay dagiti tao.

5 Nupay kasta, napasamak a ni Pahoran ti dinutokan ti “timek dagiti tao nga agbalin a pangulo nga ukom ken gobernador dagiti tao ni Nephi.

6 Ket napasamak a ni Pacumeni, idi nakitana a dina magunod ti pangukoman, nakikaysa iti timek dagiti tao.

7 Ngem adtoy, ni Paanchi, ken dagiti dadduma a tao nga agtarigagay nga isu ti agbalin a gobernadora, napalaus ti pungtotda; ngarud, patiray-okanna koman dagiti tao nga umalsa kadagiti kabsatda.

8 Ket napasamak nga idi aramidenna koman daytoy, adtoy, natiliw, ket nausig babaen ti timek dagiti tao, ket nakedngan a matay; agsipud ta idauluanna ti yaalsa ken ginandatna ti mangdadael iti “wayawaya dagiti tao.

9 Ita idi nakita dagiti tao nga agtarigagay nga isu ti agbalin a gobernadora a nakedngan a matay, ngarud nakapungtotda, ket adtoy, impatulodda ti mayasa a Kishkumen, uray pay iti pangukoman ni Pahoran, ket pinapatayna ni Pahoran bayat panagtugawna iti pangukoman.

10 Ket kinamat dagiti katulungan ni Pahoran; ngem adtoy, kasta unay ti partak ti panagtaray ni Kishkumen ket awan ti nakakamat kenkuana.

11 Ket napan kadagiti tao a nangibaon kenkuana, ket simrekda amin iti katulagan, wen, nag-

sapatada iti agnanayon a Namarsuada, a didanto ilatak iti asino man a pinapatay ni Kishkumen ni Pahoran.

12 Ngarud, saan a nailasin dagiti tao ni Nephi ni Kishkumen ta nanglimimo iti daydi a kani-to a panangpatayna ken ni Pahoran. Ket ni Kishkumen ken ti bunggoyna, a kaduana iti katulagan, nakilaokda kadagiti tao, iti wagas a dida ida mailasin; ngem kas iti kaadu dagiti nasarakan kadakuada ti nakedngan a matay.

13 Ket ita adtoy, nadutokan ni Pacumeni, a maibatay iti timek dagiti tao, nga agbalin a pangulo nga ukom ken gobernador dagiti tao, a mangituray a mangisaop ken ni Pahoran a kabsatna; ket naibatay iti kalinteganna. Ket naaramid amin dagitoy iti maikapata-pulo a tawen a panagturay dagiti ukom; ket adda gibusna.

14 Ket napasamak iti maikapata-pulo-ket-maysa a panagturay dagiti ukom, a nakaurong dagiti Lamanite iti adu a buyot a lallaki, ket naarmasanda iti espada, ken kampilan, ken pana, ken bai ken bistukol, ken kabal, ken amin a kita ti kalasag.

15 Ket bimmabada manen a makidangadang kadagiti Nephite. Ket indauluan ida ti maysa a lalaki nga agnagan iti Coriantumr, nga an-annabo ni Zarahemla; a sumupsuppiat kadagiti Nephite; ket dakkell ken maingel a lalaki.

16 Ngarud, ti ari dagiti La-

manite, nga agnagan iti Tubaloth, a lalaki nga anak ni Ammoron, a nangipapan a ni Coriantumr, a maingel a lalaki, makatakder a mangbusor kadagiti Nephite, babaen ti pigsana, ken iti naindaklan a siribna, isu nga iti panangipatulodda kenkuana nasken nga abakenna dagiti Nephite.

17 Ngarud sinugsoganna ida nga agpungtot, ket inukkonna amin dagiti buyotna, ket dinu-tokanna ni Coriantumr a dadauloda, ket imbilinna a magna-da a mapan iti daga a Zarahemla a makidangadang kadagiti Nephite.

18 Ket napasamak a gapu iti adu a panagsusupanget ken adu a rigat iti gobierno, a dida nakasagana iti umdas a mangbantay iti daga a Zarahemla; ta impapanda a saan nga umay dagiti Lamanite iti puso ti dagada a manggubat iti dakkell a ciudad ti Zarahemla.

19 Ket napasamak a nagna ni Coriantumr a nangidaulo kadagiti adu a buyotna, ket napanda kadagiti agindeg iti ciudad, ket nalaus ti kapardas ti pannagna-da isu nga awan ti panawen dagiti Nephite a nangurnong kadagiti buyotda.

20 Ngarud pinatay ni Coriantumr ti agbantay iti pagserkan iti ciudad, ket simrek ti sibubukel a buyot iti ciudad, ket pinatayda ti asino man a sumuppiat kadakuada, iti kasta sinakupda ti sibubukel a ciudad.

21 Ket napasamak a ni Pacu-

meni, a pangulo nga ukom, linibasanna ni Coriantumr, iti bakud ti siudad. Ket napasamak a dinangran ni Coriantumr iti bakud, isu a natay. Ket kasta ti naggibusan dagiti aldaw ni Pacumeni.

22 Ket ita idi nakita ni Coriantumr a nasakupnan ti siudad ti Zarahemla, ket nakitana a tinarayan ida dagiti Nephite, ken napapatay, ken natiliw, ken nabalud, ken nagun-odnan a sakupen ti kapigsaan a sarikedked iti amin a daga, napatured ti pu-sona iti kasta dandani nakapan aminen kadagiti daga a sumup-
piat kenkuana.

23 Ket ita saan a nagnaed iti daga a Zarahemla, ngem nagna a kaduana ti dakkal a buyot, nga agturong iti siudad ti Bountiful; ta napinget a sumarakusok babuen iti espada, ta bareng no magun-odna ti akin-amianan a paset ti daga.

24 Ket, no kas pagarigan ta ti kadakkalan a buyotda adda iti tengnga ti daga, ngarud intuloyda ti nagna, a di nangted kadakuada iti panawen nga aguummong malaksid ti bassit a bungoy; ket iti kastoy a wagas natnagda kadakuada ket pinapatayda ida iti daga.

25 Ngem adtoy, nangted daytoy a pannagna ni Coriantumr iti nagtengnga ti daga ken ni Moronihah iti dakkal a gundaway kadakuada, iti laksid ti kadadu ti bilang dagiti napapatay a Nephite.

26 Ta adtoy, impapan ni Mo-

ronihah a saan nga umay dagiti Lamanite iti nagtengnga ti daga, ngem darupenda dagiti siudad iti aglawlaw a beddeng a kas iti inaramiddan; ngarud imbilin ni Moronihah a nasken nga asikasuen dagiti napigsa a buyotda dagiti paset iti aglawlaw nga asideg ti beddeng.

27 Ngem adtoy, saan a nagbungteng dagiti Lamanite a maibatay iti tarigagayna, ngem immayda iti nagtengnga ti daga, ket nalalada ti kangrunaan a siudad nga isu ti siudad ti Zarahemla, ket nagnada iti kangrunaan a paset ti daga, nga agpapatay iti tattao iti nadangkok a panagpapatay, lallaki man, babbai, ken ubbing, a nangsakup iti adu a siudad ken adu a sarikedked.

28 Ngem idi maduktalan ni Moronihah daytoy, dagus nga impatulodna ni Lehi a kadua dagiti buyot iti aglawlaw a mangidaulo kadakuada sakbay a makadanonda iti daga a Bountiful.

29 Ket kasta ti inaramidda; ket indauluanna ida sakbay a nakadanonda iti daga a Bountiful, ket kinadangadanga ida, iti kasta rinugianda ti nagsanud iti daga a Zarahemla.

30 Ket napasamak nga indauluan ni Moronihah ida a nagsanud, iti kasta nagbalin a nadara a dangadang; wen, adu ti napapatay, ket maibilang ni "Coriantumr kadagiti nasarakan a napapatay.

31 Ket ita, adtoy, saan a makapagsanud dagiti Lamanite iti

sadino man, iti man amianan, wenzo iti abagatan, wenzo iti daya, wenzo iti laud, ta naalikubkobda kadagiti Nephite.

32 Ket kasta ti panangiduron ni Coriantumr kadagiti Lamanite iti tengnga dagiti Nephite, iti kasta nga addada iti bileg dagiti Nephite, ket uray isu napatay, ket insuko dagiti Lamanite ti bagbagida kadagiti ima dagiti Nephite.

33 Ket napasamak a sinakup manen ni Moronihah ti siudad ti Zarahemla, ket imbilinna a pumanaw iti daga dagiti Lamanite a naala a balud a sitatalna.

34 Ket kasta ti naggibusan ti maikapat-a-pulo-ket-maysa a tawen a panagturay dagiti ukom.

KAPITULO 2

Agbalin a pangulo nga ukom ni Helaman, ti anak ni Helaman—Idauluan ni Gadianton ti bunggoy ni Kishkumen—Papatayen ti katulongan ni Helaman ni Kishkumen, ket agkamang iti langalang ti bunggoy ni Gadianton. Agarup 50–49 s.c.

KET napasamak iti maikapat-a-pulo-ket-dua a tawen a panagturay dagiti ukom, kalpasan ti panangipasdek manen ni Moronihah iti kappia iti nagbaetan dagiti Nephite ken dagiti Lamanite, adtoy awan ti uray no maysa a maipatugaw iti pangukoman; ngarud nangrug

manen dita ti panagsusupanget dagiti tao maipanggep iti agtugaw iti pangukoman.

2 Ket napasamak a ni Helaman, a lalaki nga anak ni Helaman, natudingan nga agtugaw iti pangukoman, babaen ti timek dagiti tao.

3 Ngem adtoy, naguray ni “Kishkumen, a nangpapatay ken ni Pahoran, iti gundaway a mangdadael met ken ni Helaman; ket intandudo ti bunggoyna, a simrek iti katulagan nga awan ti asino man a makammo iti kinadangkesna.

4 Ta adda maysa a “Gadianton, nga aglaplapihanan ti laingna iti amin a balikas, ken kasta met ti sikapna, a mangipatungpal iti nalimed nga aramid ti pampapatay ken panagtakaw; ngarud nagbalin a dadaulo ti bunggoy ni Kishkumen.

5 Ngarud linamlamiongna ida, ken kasta met ni Kishkumen, a no ipatugawda iti pangukoman itdenna kadagiti kameng ti bunggoyna ti bileg ken panangituray kadagiti tao; ngarud kinalikaguman ni Kishkumen a dadaelen ni Helaman.

6 Ket napasamak nga iti yaasidegna iti pangukoman tapno patayenna ni Helaman, adtoy maysa kadagiti katulongan ni Helaman, a nakapanawen iti rabii, ken naaddaan, babaen ti pananglimlimo, iti ammo kadagiti plano nga inwayang daytoy a bunggoy a mangdadael ken ni Helaman—

7 Ket napasamak a sinabatna ni Kishkumen, ket inikkanna daytoy iti tanda; ngarud imbaga kenkuana ni Kishkumen ti panggep ti tarigagayna, a tinarigagayanna nga iturongna iti pangukoman ta papatayenna ni Helaman.

8 Ket idi naammuan ti katulungan ni Helaman ti adda iti puso ni Kishkumen, ken no kasano ti panggepna a mangpapatay, ken kasta met a ti panggep dagiti amin a kameng ti bunggoy ket pumatay, ken agtakaw, ken manggun-od iti bileg, (ket daytoy ti "nalimed a planoda, ken kinnunsaboda) kinuna ti katulungan ni Helaman ken ni Kishkumen: Mapantayo iti pangukoman.

9 Ita nalaus ti pannakapagusto ni Kishkumen iti daytoy, ta impapanna a maipatungpalna ti panggepna; ngem adtoy, binagsol ti katulungan ni Helaman, bayat ti papanda iti pangukoman, ni Kishkumen a simmalbag iti pusona, a nakaudatalanna a di man la nakapagasug. Ket nagtaray a napan nangibaga ken ni Helaman iti amin a nakita, ken nangngeg, ken inaramidna.

10 Ket napasamak a nangibanon ni Helaman iti mangala itoy a bunggoy dagiti mannanakaw ken nalimed a mammapatay, tapno mapapatayda a maibatay iti paglintegang.

11 Ngem adtoy, nagdanag ni Gadianton idi naduktalanna a saan a nagsubli ni Kishkumen

amangan la ketdi ta nadadael; ngarud imbilinna iti bunggoy-na a surotenda. Ket rimmuarda iti daga, babaen ti nalimed a dalan, iti panagturongda iti langalang; ket kasta ti gapuna a saan a nasarakan ida dagiti imbaon ni Helaman.

12 Ket ad-adu pay ti masao mapanggep itoy a Gadianton kalpasanna. Ket kasta ti panaggi-bus ti maikapata-pulo-ket-dua a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi.

13 Ket adtoy, makitam iti paggibusan daytoy a libro a pinaneknekan daytoy a "Gadianton ti panangpadisi, wen, ti dandani pannakadadael amin dagiti tao ni Nephi.

14 Adtoy diak kayat a sawen ti paggibusan ti libro ni Helaman, ngem kayatko a sawen ti paggibusan ti libro ni Nephi, a nangalaak iti amin a pakaammo nga insuratko.

KAPITULO 3

Adu a Nephite ti agdappat iti daga nga agpa-amianan—Agbangonda iti sementado a balbalay ken adu a kasuratan ti indulinda—Pinullo a ribu ti mapasurot ken mabuniangan—Iturong ti balikas ti Dios dagiti tao iti pakaisalakananda—Ag-tugaw ni Nephi a lalaki nga anak ni Helaman iti pangukoman. Agarup 49–39 s.c.

KET ita napasamak iti maikapata-pulo-ket-tallo a panagturay dagiti ukom, awan ti pa-

nagsusupanget kadagiti tao ni Nephi malaksid iti sangkabassit a palanguad nga adda iti simbangan, a nakaigapuan ti babassit nga ikakayakay dagiti tao, ar-aramid a narisut iti naggibusan ti maikapat-a-pulo-ket-tallo a tawen.

2 Ket awan ti sinnupanget dagiti tao iti maikapat-a-pulo-ket-uppat a tawen; wenzo immadu ti sinnupanget iti maikapat-a-pulo-ket-lima a tawen.

3 Ket napasamak iti maikapat-a-pulo-ket-innem a tawen, wen, adu ti sinnupanget ken ikakayakay; iti dayta nakaad-adu ti pimmanaw iti daga a Zarahemla, ket napanda iti daga iti “amianan a mangtawid iti daga.

4 Ket nagbiaheda iti nalaus ti kaatiddogna, iti kasta nakadandongda iti “dadakkel a bagi ti danum ken adu a karayan.

5 Wen, ket nagwarasda iti amin a paset ti daga, iti ania man a paset a saan a maibilang a ragangirang ken awanan iti kayo, gapu iti adu a nagindeg a nagtawid idi iti daga.

6 Ket ita awan ti paset ti daga a ragangirang, malaksid iti kaykayo; ngem gapu iti kakaro ti “panangdadael dagiti tao nga immuna a nangtawid iti daga nanaganan iti ^bragangirang.

7 Ket adda bassit a kayo iti rabaw ti daga, nupay kasta nagbalin dagiti tao a napan sadiay a nalaus ti laingda nga agrabaho iti semento; ngarud nagbangonda iti balbalay a sementado, a nagnaedanda.

8 Ket napasamak nga immadu ken nagsaknapda, ket napanda iti abagatan a daga ken iti amianan a daga, ket nagsaknapda isu a nangrugi nga inaplaganda ti rabaw ti sangabukel a daga, manipud iti baybay iti abagatan agingga iti baybay iti amianan, manipud iti baybay iti “laud agingga iti baybay iti daya.

9 Ket nagindeg dagiti tao nga adda iti daga iti amianan kadagiti tolda, ken kadagiti sementado a balay, ket impalubosda a dumakkel ti ania man a kayo nga agtubo iti rabaw ti daga, tapno iti saan a mabayag addanto kayo a pagbangonda iti balbalayda, wen, dagiti siudadda, ken dagiti temploda, ken dagiti sinagogada, ken dagiti santuarioda, ken amin a kita ti pasdekda.

10 Ket napasamak iti kinakisang ti kayo iti daga iti amianan, adu ti impatulodda babanen ti “bapor.

11 Ket kasta ti inaramidda tapno makaaramid dagiti tao iti amianan a daga iti adu a siudad, a naaramid iti kayo ken iti semento.

12 Ket napasamak nga adu kadagiti “tao ni Ammon, a nayanak a Lamanite, ti napan met itoy a daga.

13 Ket ita adu ti kasuratan a nakailanadan dagiti aramid dagitoy a tao, ti adu kadagitoy a tao, a nabatad ken dakkel, maipanggep kadakuada.

3 3a Alma 63:4.
4a Mosiah 8:8;
Morm. 6:4.

6a Mosiah 21:25–27.
b Alma 22:31.
8a Alma 22:27, 32.

10a Alma 63:5–8.
12a Alma 27:21–26.

14 Ngem adtoy, ti apagkasangagasut a paset ti nailanad nga aramid dagitoy a tao, wen, ti pakaammo dagiti Lamanite ken dagiti Nephite, ken ti gubgubata, ken sinnupangetda, ken ikakayakay, ken ti panangaskasabada, ken dagiti padtoda, ken ti panagbaporda, ken panagaramidda iti bapor, ken ti panagbangonda kadagiti “templo, ken kadagiti sinagoga ken santuariorida, ken kinalintegda, ken kinadangkesda, ken ti panagpapayatda, ken ti panagtakawda, ken ti panagsamsamda, ken amin a wagas ti pagbasolan ken kinamannakiabigda, saan a mailanad iti daytoy nga aramid.

15 Ngem adtoy, adu ti libro ken adu ti kasuratan a nadumaduma, ket intalimeng ida dagiti Nephite.

16 Ket “naipaimada iti tunggal kaputotan babaen dagiti Nephite, uray pay a natnagda iti pagbasolan ket napapatayda, nasamsam, ken naanupan, ken napapanaw, ken napapatay, ken naiwaraswarasda iti rabaw ti daga, ken nailaokda kadagiti Lamanite agingga a ^bsaandan a maawagan iti Nephite, iti panagbalinda a nadangkes, ken nasabrak, ken nakaamamak, wen, iti panagbalinda a Lamanite.

17 Ket ita agsubliak manen iti pakaammok; ngarud, napasamaken dagiti imbagak kalpasan dagiti dakkal a sinnupanget,

ken panangriribuk, ken gubgubat, ken ikakayakay, dagiti tao ni Nephi.

18 Naggibus ti maikapata-pulo-ket-innem a tawen a panagturay dagiti ukom;

19 Ket napasamak nga adda pay la dakkal a sinnupanget iti daga, wen, uray pay iti maikapata-pulo-ket-pito a tawen, ken kasta met iti maikapata-pulo-ket-walo a tawen.

20 Nupay kasta nagtugaw ni Helman iti pangukoman nga addaan iti linteg ken panagpatas; wen, sinurotna a tungpalen dagiti annuroten, ken ti panangukom, ken dagiti bilin ti Dios; ket nagtultuloy nga inaramidna dagiti banag a maiparbeng iti imatang ti Dios; ket nagana iti wagas ti amana, isu a rimang-ay iti daga.

21 Ket napasamak a naaddaan iti dua nga annak a lallaki. Intedna iti inauna ti nagan a “Nephi, ket iti ub-ubing, ti nagan a ^bLehi. Ket nangrugida a dimakkal iti wagas ti Apo.

22 Ket napasamak a nangrugi a napukaw dagiti gubat ken sinnupanget, iti sangkabassit, kadagiti tao dagiti Nephite, iti arinunos ti maikapata-pulo-ket-walo a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi.

23 Ket napasamak iti maikapata-pulo-ket-siam a tawen a panagturay dagiti ukom, nga adda nagtultuloy a naipasdek

14a 2 Ne. 5:16;
Jacob 1:17;
3 Ne. 11:1.
16a 1 Ne. 5:16–19;

Alma 37:4.
^b Alma 45:12–14.
21a PNK Nephi, Lalaki
nga Anak ni

Helman.
^b PNK Lehi, Nephite
a Misionario.

a kappia iti daga, amin malak-sid dagiti nalimed a kinnunsabo nga impasdek ni “Gadianton a mannanakaw iti nagindeganen a paset ti daga, a saan nga ammo iti dayta a panawen dagiti ad-da iti ulo ti gobierno; ngarud saanda a nadadael iti daga.

24 Ket napasamak nga iti daytoy met la a tawen adda nalaus a panagdur-as iti simbaan, iti kasta rinibu ti nangikappeng iti bagbagida iti simbaan ket nabuniaganda nga agbabawi.

25 Ket dakkell ti dimmur-asan ti simbaan, ket adu ti parabur a naipaay kadagiti tao, nga uray pay dagiti nangato a saserdote ken dagiti maestro a mismo saan a marukod ti siddaawda.

26 Ket napasamak a dimmur-as ti aramid ti Apo iti panamuniag ken ikakanunong iti simbaan ti Dios, adu a kararua, wen, pinullo a ribu.

27 Kasta ti pannakakitatayo a manangngaasi ti Apo kadagiti amin nga, iti kinapudno ti puspusoda, umawag iti nasantuan a naganna.

28 Wen, kasta ti pannakakitatayo a silulukat ti “ruangan ti langit iti ^bamin, uray pay kadagiti mamatinto iti nagan ni Jesucristo, nga Anak ti Dios.

29 Wen, makitatayo nga asino man a kumpet iti ^abalikas ti Dios, a ^bnaalisto ken nabileg, a mamagsina amin a panangbal-laibo ken panangsilo ken dagiti panangallilaw ti sairo, ken ma-

ngiturong iti tao ni Cristo iti “nallet ken akikid a dana a mangballasiw iti dayta agnanayon a ^ataaw ti ladingit a naisagana a mangalimon iti nadangkes—

30 Ken mamasanglad iti kararuada, wen, ti saan a matay a kararuada, iti “makanawan ti Dios iti pagarian iti langit, a makikitungaw ken ni Abraham, ken ni Isaac, ken ni Jacob, ken kadagiti amin a nasantuan nga ammatayo, tapno saandan a rummuar.

31 Ken iti daytoy a tawen adda agtultuloy a ragragsak iti daga a Zarahemla, ken iti amin a lugar iti aglawlaw, uray pay iti amin a daga a tinagikua dagiti Nephite.

32 Ket napasamak nga adda kappia ken aglaplapusanan a rag-o iti nabati iti maikapata-pulo-ket-siam a tawen; wen, ken kasta met nga adda agtultuloy a kappia ken aglaplapusanan a rag-o iti maika-limapulo a tawen a panagturay dagiti ukom.

33 Ket iti maika-limapulo-ket-maysa a tawen a panagturay dagiti ukom adda met kappia, malaksid iti kinapalangguad a nangrugi a simrek iti simbaan—saan nga iti simbaan ti Dios, ngem iti puspuso dagiti tao a nagkuna a kameng iti simbaan ti Dios—

34 Ket naitag-ayda iti “kinapalangguad, uray pay iti pannakaparparigat dagiti adu a kabsatda. Ita dakkell daytoy a kinadakes, a namagsagaba iti ad-adu a

23a Hel. 2:4.
28a 2 Ne. 31:9, 17.
b Ara. 10:28;
Rom. 2:10–11.

29a PNK Balikas ti Dios.
b Heb. 4:12;
DKK 11:2.
c 2 Ne. 9:41; 33:9.

d 1 Ne. 15:28–30.
30a Mat. 25:33–34.
34a PNK Kinapalangguad.

napakumbaba a paset dagiti tao iti nalabes a pannakaparparigat, ken agkayaw-at iti adu a rigat.

35 Nupay kasta, masansanda a ^anagayuno ken ^bnagkararag, ket pimmigsada a pimmigsa iti ^ckinapakumbabada, ken timmiberda a timmiberki iti pammati ken ni Cristo, agingga iti napno ti kararuada iti rag-o ken linglingay, wen, iti ^dpannakapatar-naw ken ti ^epannakapasanto ti puspusoda, pannakapasanto a dimteng gapu iti ^fpanangiturongda iti puspusoda iti Dios.

36 Ket napasamak a naggibus met ti maika-limapulo-ket-dua a tawen iti kappia, malaksid ti aglaplapanan a kinapalangguad a simmeksek iti puspuso dagiti tao; ket gapu dayta ti aglaplapanan a ^akinabaknang ken ti idudur-asda iti daga; ket dimmakkel kadakuada iti inaldaw.

37 Ket napasamak iti maika-limapulo-ket-tallo a tawen ti panagturay dagiti ukom, natay ni Helaman, ket nangrugi a nagturay ni Nephi nga inauna a lalaki nga anakna kas sukatna. Ket napasamak a nagtugaw iti pangukoman nga addaan iti linteg ken panagpapatas; wen, tinungpalna dagiti bilin ti Dios, ken nagna iti wagas ti amana.

KAPITULO 4

Agtipon dagiti bileg dagiti sumup-suppiat a Nephite ken dagiti La-

manite ket alaenda ti daga a Zarahemla—Dumteng ti pannakaabak dagiti Nephite gapu iti kinadangkesda—Bumassit ti Simbaan, ken kumapsut dagiti tao a kas kadagiti Lamanite. Agarup 38–30 s.c.

KET napasamak iti maika-limapulo-ket-uppat a tawen nga adu ti simmuppiat iti simbaan, ken adda met ^asinnupanget kadagiti tao, isu nga adu ti nagayus a dara.

2 Ket napapatay dagiti nasukir ken napapanawda iti daga, ket napanda iti ari dagiti Lamanite.

3 Ket napasamak nga inkari-gatanda a sugsgogan dagiti Lamanite a manggubat kadagiti Nephite; ngem adtoy, nalaus ti buteng dagiti Lamanite, isu a dida dimngeg kadagiti balikas dagiti sumupsuppiat.

4 Ngem napasamak nga iti maika-limapulo-ket-innem a tawen a panagturay dagiti ukom, adda dagiti ^asumupsuppiat a Nephite a napan kadagiti Lamanite; ket nagballigida a nangsugsog kadagiti dadduma a gumura kadagiti Nephite; ket nagsagana-da amin iti dayta a tawen a makigubat.

5 Ket napanda nakidangadang kadagiti Nephite iti maika-limapulo-ket-pito a tawen, ket inrugida ti aramid ni patay; wen, isu nga iti maika-limapulo-ket-walo a tawen a panagturay dagiti ukom nagballigida a nanga-gaw iti daga a Zarahemla; wen,

35a PNK Ayuno,
Panagayuno.

b PNK Kararag.

c PNK Napakumbaba,
Kinapakumbaba.

d PNK Natarnaw,
Kinatarnaw.

e PNK Pannakapasanto.

f 2 Cro. 30:8;
Mosiah 3:19.

36a PNK Kinabaknang.
4 1a 3 Ne. 11:29.

4a Hel. 5:17.

ken kasta met amin dagiti daga, uray pay ti daga iti asideg ti daga a Bountiful.

6 Ket napagsanud dagiti Nephite ken dagiti buyot ni Moronihah agingga iti daga a Bountiful;

7 Ket sadiay natrinseraanda kadagiti Lamanite, manipud iti baybay iti laud, uray pay iti daya; ta maysa nga aldaw a pagnaen ti Nephite, iti nakaibanuyatan ti trinserada ken nangidestinuanda kadagiti buyotda a mangsalaknib iti amianan a paset ti pagilianda.

8 Ket kasta ti pannakagun-od dagiti sumupsuppiat kadagiti Nephite, babaen ti tulong dagiti di mabilang a buyot dagiti Lamanite, iti amin a sanikua dagiti Nephite nga adda iti daga iti abagatan. Ket napasamak amin dagitoy iti maika-limapulo-ketwalo ken siam a tawen a panagturay dagiti ukom.

9 Ket napasamak iti maikanem-a-pulo a panagturay dagiti ukom, nagballigi ni Moronihah ken dagiti buyotna a nanggunod iti adu a paset ti daga; wen, napasublida ti adu a siudad a natnag kadagiti ima dagiti Lamanite.

10 Ket napasamak iti maikanem-a-pulo-ket-maysa a panagturay dagiti ukom ti panagballigida a nangpasubli iti kagudua ti amin a sanikuada.

11 Ita daytoy dakkel a pukaw dagiti Nephite, ken ti kinadawel ti panagpapatayda, saan koma a napasamak no saan a gapu iti

kinadangkesda ken ti kinarimon nga adda kadakuada; wen, ken dagiti pay nangibaga a kamengda ti simbaan ti Dios.

12 Ket gapu dayta iti “kinapalangguad ti puspusoda, gapu iti aglaplapanan a ^bkinabaknangda, wen, gapu iti panangilupitlupitda kadagiti ^cmarigrigat, ti panangyimutda iti taraonda kadagiti mabisin, ti panangyimutda iti lupotda kadagiti lamulamo, ken ti panangtungpada kadagiti napakumbaba a kabsatda, ti pananglaisda iti dayta sagrado, ti dida panamati iti espiritu ti panangipadto ken ti pammaltiing, nadawel a panagpapatay, panagsamsam, panagulbod, panagtakaw, panakiabig, irurukuas iti nakaro a pannakisupanget, ken ipapanaw iti daga ti Nephi, kadagiti Lamanite—

13 Ket gapu itoy ti nalabes a kinadangkesda, ken ti “panangipasasindayagda iti pigsada, napanawanda iti bukodda a pigsas; ngarud saanda a rim-mang-ay, ngem nagrigatda ken nadangranda, ken napapanawda iti sango dagiti Lamanite, agingga a napukawda amin ti panagtagikuada kadagiti dagada.

14 Ngem adtoy, adu a banag ti inkasaba ni Moronihah kadagiti tao gapu iti kinamanagbasolda, ken kasta met kada “Nephi ken Lehi, a lallaki nga annak ni Helaman, nagikasaba met iti adu a banag kadagiti tao, wen, ken

12a Abd. 1:3–4;
DkK 101:42.
b 1 Tim. 6:17;

2 Ne. 9:42.
c DkK 42:30–31.
13a PNK Kinapalangguad.

14a Hel. 3:21.

adu a banag ti impadtoda kadakuada maipanggep iti kinamanagbasolda, ken no ania ti mapasamak kadakuada no sanda nga agbabawi kadagiti basolda.

15 Ket napasamak a nagbabawida, ket isu nga idi nakapagbabawida nangrugida a rimmangay.

16 Ta idi nakita ni Moronihah ti panagbabawida indauluanna ida a napan iti nadumaduma a lugar, ken nadumaduma a siudad, agingga a napasublida ti kagudua ti amin a dagada.

17 Ket kasta ti panaggibus ti maikanem-a-pulo-ket-maysa a tawen a panagturay dagiti ukom.

18 Ket napasamak iti maikanem-a-pulo-ket-dua a tawen a panagturay dagiti ukom, nga awanen ti magun-od ni Moronihah a sanikua kadagiti Lamanite.

19 Ngarud binaybay-anda ti panggepda a manggun-od iti nabati kadagiti dagada, ta saan a mabilang dagiti Lamanite ket saan a mabalin a makagun-od pay dagiti Nephite iti bileg kadakuada; ngarud insagana amin ni Moronihah dagiti buyotna a mangasikaso kadagiti paset a naalana.

20 Ket napasamak, a napalaus ti buteng dagiti Nephite gapu iti kaadu ti bilang dagiti Lamanite, amangan la ketdi no mabakda, ket maidasayda, ken mapapatay, ken madadael.

21 Wen, nangrugi a nalagipda dagiti padto ni Alma, ken kasta met dagiti balikas ni Mosiah; ket nakitada a nasukirda a tat-tao, ken dida impateg dagiti bilin ti Dios;

22 Ket binaliwan ken inludekludekda dagiti "paglintegan ni Mosiah, wenna ti imbilin ti Apo kenkuana nga itedna kadagiti tao; ket nakitada ti pannakada-dael dagiti paglinteganda, ket nagbalinda a nadangkes a tat-tao, isu a nadangkesda a kas kadagiti Lamanite.

23 Ket gapu iti kinamanagbasolda nangrugi a "bimmassit ti simbaan; ket nangrugida a di mamati iti espiritu ti pammadto ken iti espiritu ti pammaltining; ket kinita ida ti pangnged-deng ti Dios iti rupa.

24 Ket nakitada a nagbalinda a "nakapsut, a kas kadagiti kabsatda, a Lamanite, ket saanen a tinaginayon ida ti Espiritu ti Apo; wen, naikkaten kadakuada gapu ta saan nga agtaeng ti ^bEspiritu ti Apo kadagiti ^csaan a nasantuan a templo—

25 Ngarud insardeng ti Apo ti mangtaginayon kadakuada babalen ti nakaskasdaaw ken awan pumadpad a bilegna, ta natagda iti kasasaad a "di panamati ken nakaal-alingget a kinadangkes; ket nakitada nga ad-adu nga amang dagiti Lamanite ngem kadakuada, ket malaksid no ^bmakikappengda iti Apo a

22a Alma 1:1.

23a PNK Ikakalilis.

24a Mosiah 1:13.

^b PNK Espiritu Santo.

^c Mosiah 2:37;

Alma 7:21; 34:36.

25a PNK Kaawan

ti Pammati.

^b Jacob 6:5.

Diosda dida maliklikan ti pan-
napukawda.

26 Ta adtoy, nakitada a kas iti
pigsada ti pigsada dagiti Lama-
nite, uray ti tao iti tao. Ket kasta
ti pannakatnagda itoy nakain-
inaka a pagbasolan; wen, kasta
ti panagbalinda a nakapsut, ga-
pu iti panagbasolda, iti uneg ti
“saan nga adu a tawen.

KAPITULO 5

*Igaed da Nephi ken Lehi ti manga-
saba—Awwisen ida ti naganda a
mangipada iti biagda kadagiti nag-
taudanda—Subboten ni Cristo da-
giti agbabawi—Adu ti mapasurot
da Nephi ken Lehi ket mabaludda,
ket malikmutda iti apuy—Lingdan
ti ulep ti sipnget dagiti tallogasut a
tattao—Madayyeg ti daga, ket bi-
linen ti timek dagiti tao nga agba-
bawi—Makisao da Nephi ken Le-
hi kadagiti anghel, ket likmuten ti
apuy ti ummong. Agarup 30 s.c.*

KET napasamak nga iti daytoy
met la a tawen, adtoy, inyawat
ni “Nephi ti pangukoman iti la-
laki nga agnagan iti Cezoram.

2 Ta gapu iti pannakaipasdek
dagiti paglinteganda ken dagi-
ti gobiernoda babaen ti “timek
dagiti tao, ken ad-adu dagiti
^bnangpili iti dakes ngem kada-
giti nangpili iti nasayaat, nga-
rud maluomdan iti pannakada-
dael, ta madadaelen dagiti pag-
lintegan.

3 Wen, ket saan la a dagitoy;

nasukirda a tattao, isu a saan-
da a masakupan ti paglintegan
wenna linteg, malaksid ti pa-
kadadaelanda.

4 Ket napasamak a nabannog
ni Nephi gapu iti kinamanag-
basolda; ket “insukona ti pa-
ngukoman, ket isu a mismo ti
nangikasaba iti balikas ti Dios
kadagiti amin a nabati nga al-
dawna, ken kasta met ken ni
kabsatna a Lehi, kadagiti amin
a nabati nga aldawna;

5 Ta nalagipda dagiti balikas
nga imbaga kadakuada ni ama-
da a Helaman. Ket dagitoy da-
giti balikas nga insaona:

6 Adtoy, annakko, kayatko a
laglagipenyo a salimetmetan
dagiti bilin ti Dios; ken kayatko
nga ibunannagyo kadagiti tao
dagitoy a balikas. Adtoy, naited-
kon kadakayo ti nagnagan da-
giti immuna a “nagannak kada-
tayo a naggapu iti daga a Jeru-
salem; ket inaramidko daytoy
tapno no malagipyo dagiti na-
ganyo malagipyo ida; ken no
malagipyo ida malagipyo da-
giti aramidda; ken no malagip-
yo dagiti aramidda ammoyo no
kasano ti pannakaisaona, ken
kasta met ti pannakaisuratna, a
^bnasayaatda.

7 Ngarud, annakko, kayatko
nga aramidenyo ti nasayaat, ta
naibaga kadakayo, ken kasta
met a naisurat, a kas iti panna-
kaisao ken pannakaisuratda.

8 Ket ita annakko, adtoy adda
pay banag a tarigagayak kada-

26a Alma 46:8;
Hel. 12:3–4.
5 1a Hel. 3:37.

2a Mosiah 29:25–27.
b Alma 10:19.
4a Alma 4:15–20.

6a 1 Ne. 1:1, 5.
b 2 Ne. 33.

kayo, tarigagay a, a saanyo nga aramiden dagitoy a banag a pagparammag, ngem aramidenyo dagitoy a banag a pangibas-kagyo iti bagbagiyo iti “kinabaknang ti langit, wen, nga agnayanon, ken saan nga agkupas; wen, tapno maited kadakayo dayta ^bnapateg a sagut ti agnayanon a biag, nga adda pangapuanmi a mangipapan a naited kadagiti ammatayo.

9 O laglagipenyo, laglagipenyo, annakko, dagiti “balikas nga imbaga ni ari Benjamin kadagiti taona; wen, laglagipenyo nga awan ti sabali a pamuspusan wenno wagas a pakaisalakanan ti tao, iti laeng ^bpannubbot ti dara ni Jesucristo, nga umayto; wen, laglagipenyo nga umayto a “mangsubbot iti “lubong.

10 Ket laglagipenyo met dagiti “balikas ni Amulek nga imbaga ken ni Zeezrom, iti siudad ti Ammonihah; ta imbaga na kenkuana ta pudno ti yaay ti Apo a mangsubbot kadagiti taona, ngem saanto nga umay a mangsubbot kadakuada iti basbasolda, ngem subbotenna ida manipud kadagiti basolda.

11 Ket adda bilegna nga inted kenkuana ti Ama a mangsubbot kadakuada manipud kadagiti basolda gapu iti panagbabawi; ngarud “imbaonna dagiti anghelna a mangipakdaar ka-

dagiti damag iti kasasaad ti panagbabawi, a mangyeg iti bileg ti Mannubbot, iti pannakaisalakan dagiti kararuada.

12 Ket ita, annakko, laglagipenyo, laglagipenyo a babaento ti “bato ti Mannubbottayo, nga isu ni Cristo, ti Anak ti Dios, a nasken a bangonenyo ti ^bpamuonyo; tapno no yeg ti sairo ti nabileg nga anginna, wen, dagiti gayang iti alipugpog, wen, no amin dagiti uraro ken nabileg a “bagyona sumaplit kadakayo, awanto ti bilegna kadakayo a mangirarem, iti taaw ni ladingit ken awan inggana a kinnaay-ay-ay, gapu iti bato a bina ngonyo, nga awan duadua a pamuon, ti pamuon a no bangonen dagiti tao saanda a matuang.

13 Ket napasamak a dagitoy ti balikas nga “insuro ni Helaman kadagiti annakna a lallaki; wen, adu a banag ti insurona kadakuada a saan a naisurat, ken kasta met nga adu a banag ti naisurat.

14 Ket nalagipda dagiti balikasna; ket ngarud napanda, a tinungpalda dagiti bilin ti Dios, a mangisuro iti balikas ti Dios kadagiti amin a tao ni Nephi, a mangrugi iti siudad ti Bountiful;

15 Ket manipud idia agingga iti siudad ti Gid; ken manipud iti siudad ti Gid agingga iti siudad ti Mulek;

8a 3 Ne. 13:19–21.

b DkK 14:7.

9a Mosiah 2:9.

b Mosiah 3:17–18.

PNK Mangsubbot,
Pannubbot.

c PNK Pannakasubbot,

Subboten, Nasubbot.

d PNK Lubong—

Dagiti tao a di
agtungpal iti bilin.

10a Alma 11:34.

11a Alma 13:24–25.

12a Mat. 7:24–27;

DkK 6:34;

Moises 7:53.

PNK Panuli; Bato.

b Isa. 28:16;

Jacob 4:16.

c 3 Ne. 14:25, 27.

13a Mosiah 1:4.

16 Ken kasta pay a manipud iti maysa a ciudad agingga iti sabali, agingga a nakapanda kadagiti amin a tao ni Nephi nga adda iti daga iti abagatan; ket manipud dita nga agturong iti daga a Zarahemla, kadagiti Lamanite.

17 Ket napasamak a nanga-sabada a napnuan bileg, isu a naibabainda ti adu a “sumup-suppiat a nangpanaw kadagiti Nephite, isu nga immasidegda a nangipudno kadagiti basolda ket nabuniaganda iti panagbabawi, ket dagusda a naisubli kadagiti Nephite tapno ikagumaanda a tarimaanen dagiti biddut a naaramidda.

18 Ket napasamak a nangasaba da Nephi ken Lehi kadagiti Lamanite a napnuan bileg ken turay, ta adda bileg ken turay a naited kadakuada tapno “makapagsaoda, ken kasta met nga addaanda iti nasken nga ibaga kadakuada—

19 Ngarud nagsaoda iti nalaus a siddaaw dagiti Lamanite, a “nangallukoyanda kadakuada, isu nga adda walo ribu a Lamanite iti daga a Zarahemla ken iti aglawlaw a nabuniagan iti panagbabawi, ken nagutugot iti dinadangkkes kadagiti kannawidan dagiti ammada.

20 Ket napasamak a nagtuloy da Nephi ken Lehi manipud idaiy iti daga a Nephi.

21 Ket napasamak nga innala ida dagiti buyot dagiti Lamanite

ket naibaludda; wen, iti met la “pagbaludan a nangipupokan dagiti katulongan ni Limhi kada Ammon ken dagiti kabsatna.

22 Ket kalpasan ti pannakibaludda iti adu nga aldaw a di nataraonan, adtoy, napanda iti pagbaludan tapno bareng maalada ida a papatayen.

23 Ket napasamak a naalikubkob da Nephi ken Lehi a kasla iti “apuy, isu nga iti kasta saanda nga intag-ay dagiti imada iti amakda nga amangan la ketdi ta mauramda. Nupay kasta, saan a nauram da Nephi ken Lehi; ket kasda la nagtakder iti tengnga ti apuy ngem saan a mauram.

24 Ket idi nakitada a nalikmutda iti “adigi nga apuy, ket saanda a napuoran, napapigsa ti puspusoda.

25 Ta nakitada a saan a dinisuan ida dagiti Lamanite; weno uray no immasideg kadakuada, ngem nagtakderda a kasda la napaumel iti siddaawda.

26 Ket napasamak a nagtakder da Nephi ken Lehi ket rinugianda ti nagsao kadakuada, a kinunada: Dikayo agbuteng, ta adtoy, ti Dios ti nangipakita kadakayo itoy nakaskasdaaw a banag, a naipakita kadakayo a diyo maitag-ay dagiti imayo tapno papatayendakami.

27 Ket adtoy, idi maibagada dagitoy a balikas, nadayyeg ti daga iti kasta unay, ket nagung-

17a Hel. 4:4.

18a DkK 100:5–8.

PNK Padto,
Mamadto.

19a PNK Panangpasurot,

Pasuroten; Aramid
ti Misionario.

21a Mosiah 7:6–7; 21:23.

23a Ex. 3:2.

24a Ex. 14:24;

1 Ne. 1:6;

DkK 29:12;

JS—P 1:16.

gon dagiti pader ti pagbaludan a kasla marbada iti daga; ngem adtoy, saanda a narpuog. Ket adtoy, dagiti sumupsuppiat a Lamanite ken Nephite ti adda iti pagbaludan.

28 Ket napasamak a nalingdanda iti ulep ti “sipnget, ken nakaal-alingget a makaidukem a buteng ti immay kadakuada.

29 Ket napasamak nga adda “timek a kasla agtaud iti ngato ti ulep ti sipnget, a nagkuna: Agbabawikayo, agbabawikayo, ket saanyon a panggepen pay ti mangdadael kadagiti katulongak nga imbaonko kadakayo a mangipakdaar iti napintas a damag.

30 Ket napasamak idi nangngedda ti timek, ket nakitada a saan a timek ti gurruod, wenno timek ti makaalimpayeng nga ariwawa, ngem adtoy, “naalumamay a timek a naan-anay ti kinalamuyotna, a kasla iti arasaas, ket ad-adda a simmeksek iti kaunggan ti kararua—

31 Ket iti laksid ti kinalamuyot ti timek, adtoy nadayyeg ti daga iti uray la nga, ket nangunggon manen dagiti pader ti pagbaludan, a kasla marbada iti daga; ket adtoy ti ulep ti sipnget, a nanglinged kadakuada, saan a naakas—

32 Ket adtoy immay manen ti timek, a nagkuna: Agbabawikayo, agbabawikayo, ta magawgaw-aten ti pagarian ti langit; ket saanyon a panggepen pay a dadaelen dagiti katulo-

ngak. Ket napasamak a nadayyeg manen ti daga, ket nagaringengen dagiti pader.

33 Ket manen immay pay iti maikatlo a gundaway ti timek, ket nagsao kadakuada kadagiti nakaskasdaaw a balikas a saan a mabalikas ti tao; ket nagaringengen manen dagiti pader, ket nadayyeg ti daga a kas man la maguduagudua.

34 Ket napasamak a saan a makapaglibas dagiti Lamanite gapu iti ulep ti sipnget a nanglinged kadakuada; wen, ken kasta met a saanda a makagaraw gapu iti buteng nga immay kadakuada.

35 Ita adda maysa kadakuada a nayanak a Nephite, a kameng idi iti simbaan ti Dios ngem simmuppiat kadakuada.

36 Ket napasamak a pinasangona, ket adtoy, nakitana baben ti ulep ti sipnget dagiti rupa da Nephi ken Lehi; ket adtoy, kasta unay ti “rangrangda, a kasla iti rupa dagiti anghel. Ket nakitana nga inturongda dagiti matada iti langit; ket addada iti kasasaad a kasla makisarsarita wenno idandanonda ti timekda iti parsua a makitada.

37 Ket napasamak a pinukawan daytoy a lalaki ti ummong, ket timmaliawda a kimmita. Ket adtoy, adda bileg a naited kadaduada isu a timmaliaw ken kimmitada; ket nakitada dagiti rupa da Nephi ken Lehi.

38 Ket kinunada iti lalaki: Ad-

toy, ania ti kayat a sawen amin dagitoy a banag, ken asino ti karsarsarita dagitoy a lallaki?

39 Ita Aminadab ti nagan ti lalaki. Ket kinuna ni Aminadab kadakuada: Makisarsaritada kadagiti anghel ti Dios.

40 Ket napasamak a kinuna dagiti Lamanite kenkuana: “Ania ti aramidenmi, tapno maikkat daytoy nga ulep ti sipnget a nanglinged kadakami?”

41 Ket kinuna ni Aminadab kadakuada: Nasken nga “agbabawikayo, ket umararawkayo agingga a maaddaankayo iti ^bpammati ken ni Cristo, nga insuro kadakayo ni Alma, ken ni Amulek, ken ni Zeezrom; ket no aramidenyo daytoy, maikkat ti ulep ti sipnget a nanglinged kadakayo.

42 Ket napasamak a rinugian da amin ti immararaw kenkuana a nangdayyeg iti daga; wen, immararawda agingga a naakas ti ulep ti sipnget.

43 Ket napasamak nga idi iturongda dagiti matada itoy, ket nakitada a naakas ti ulep ti sipnget a nanglinged kadakuada, adtoy, nakitada a “nalikmutda, wen tunggal kararua, iti adigi nga apuy.

44 Ket adda da Nephi ken Lehi iti tengngada; wen, nalikmutda; wen, addada iti kasla tengnga ti gumilgil-ayab nga apuy, ngem saanda a mauram, wenno madupirna dagiti pader ti pagba-

ludan; ket napnoda iti dayta a “rag-o a saan a mayebkas ken napno iti dayag.

45 Ket adtoy, bimmaba manipud iti langit ti “Nasantuan nga Espiritu ti Dios, ket simrek kadagiti pusoda, ket napnoda a kasla apuy, ket ^bmakapagsaoda kadagiti nakaskasdaaw a balikas.

46 Ket napasamak a nakangngegda iti timek, wen, iti makaay-ayo a timek, a kasla arasaas, a nagkuna:

47 “Kappia, kappia koma ti sumnek kadakayo, gapu iti pammatiyo iti Ipatpategko Unay, a naggapu iti pamuon ti lubong.

48 Ket ita, idi nangngegda daytoy inyangadda dagiti matada a kasla kumitada iti nagtaudan ti timek; ket adtoy, nakitada ti naglukat a “langit; ket bimmaba dagiti anghel a mangisuro kadakuada.

49 Ket adda agarup a tallo gasut a kararua a nakakita ken nakangngeg kadagitoy a banag; ket naidawat kadakuada a mapanda ket saanda a masdaaw, wenno agduadua.

50 Ket napasamak a napanda, ket insuroda dagiti tao, nga impakdaarda iti intero a lugar iti aglawlaw dagiti amin a banag a nangngeg ken nakitada, isu nga ad-adu a bilang dagiti Lamanite ti naallukoyda, gapu iti kinabileg dagiti pammaneknek a naawatda.

40a Ara. 2:37–39.

41a PNK Agbabawi,
Panagbabawi.

b PNK Pammati.

43a 3 Ne. 17:24; 19:14.

44a PNK Rag-o.

45a 3 Ne. 9:20;
Ether 12:14.

b PNK Sagut ti

Espiritu, Dagiti.

47a PNK Kappia.

48a 1 Ne. 1:8.

51 Ket kas iti kaadu dagiti “nallukoy ti nangidisso kadagiti igamda a pakigubat, ken kasta met iti gurada ken ti kannawidan dagiti ammada.

52 Ket napasamak nga insukoda kadagiti Nephite dagiti dagada.

KAPITULO 6

Mangasaba dagiti nalinteg a Lamanite kadagiti nadangkes a Nephite—Agpada dagitoy a tattao a rumang-ay bayat ti panawen ti kappia ken kinalabon—Riribuken ni Lucifer, ti namataud iti basol, ti puso dagiti nadangkes ken iturongna dagiti mannanakaw ni Gadianton iti nadawel a pammapatay ken kinadangkesda—Sublaten dagiti mannanakaw ti gobierno a Nephite. Agarup 29–23 s.c.

KET napasamak nga iti panag-gibus ti maikanem-a-pulo-ket-dua a tawen a panagturay dagiti ukom, napasamak amin dagitoy a banag ket nagbalin dagiti Lamanite, ti ad-adu kadakuada, a nalinteg a tattao, nga uray la a rinimbawan pay ti “kinalintegda dagiti Nephite, gapu iti kinatibkerda ken ti kinaganetgetda iti pammati.

2 Ta adtoy, adu kadagiti Nephite ti “napatangken ken saan a nakaibtur ken nagbalin a nadangkes, isu a dida inawat ti balikas ti Dios ken amin a panangaskasaba ken pammadto a dimteng kadakuada.

3 Nupay kasta, nalaus ti rag-o dagiti tao ti simbaan gapu iti pannakapagkameng dagiti Lamanite, wen, gapu iti simbaan ti Dios, a naipatakder kadakuada. Ket “kinasinningedda ti tunggal maysa, ket nagrarasakda, ket naaddaanda iti nalaus a rag-o.

4 Ket napasamak nga adu kadagiti Lamanite ti napan iti daga a Zarahemla, ket inrakurakda kadagiti tao dagiti Nephite ti wagas ti “pannakapasurotda, ket inggunamgunamda kadakuada ti pammati ken panagbabawi.

5 Wen, ket adu ti nangasaba iti aglaplapan a bileg ken turay, iti panangiturongda kadakuada iti tukot ti kinapakumbaba, nga agbalin a napakumbaba a pasurot ti Dios ken ti Kordero.

6 Ket napasamak nga adu kadagiti Lamanite ti napan iti daga iti amianan; ken kasta met a napan da Nephi ken Lehi iti “daga iti amianan, a mangasaba kadagiti tao. Ket kasta ti panaggibus ti maikanem-a-pulo-ket-tallo a tawen.

7 Ket adtoy, adda kappia iti amin a daga, isu a napan dagiti Nephite iti sadino man a paset ti daga a kayatda, iti man yan dagiti Nephite wenna dagiti Lamanite.

8 Ket napasamak a napan met dagiti Lamanite iti sadino man a kayatda, iti man yan dagiti Lamanite wenna dagiti Nephite;

51a Alma 31:5.
6 1a Hel. 13:1.
2a Rom. 1:28–32.

3a PNK Sinninged.
4a PNK Panangpasurot,
Pasuroten.

6a Alma 63:4–9;
Hel. 3:11–12.

ket kasta ti pannakaaramid ti nawaya a pannakipulapolda iti tunggal maysa, a gumatang ken aglako, ken rumang-ay, a mayalubog iti tarigagayda.

9 Ket napasamak a nagbalinda a nakabakbaknang, agpada dagiti Lamanite ken dagiti Nephite; ket naaddaanda iti naaad-adu a balitok, ken pirak, ken amin a kita ti napapateg a gameng, agpadpada iti daga iti abagatan ken iti daga iti amianan.

10 Ita naawagan ti daga iti abagatan iti Lehi, ket ^aMulek iti daga iti amianan, a naipanagan iti anak ni Sedekias; ta intugot ti Apo ni Mulek iti daga iti amianan, ket ni Lehi iti daga ti abagatan.

11 Ket adtoy, adda amin a kita ti balitok kadagitoy agpadpada a daga, ken pirak, ken napateg a minas a nadumaduma a kita; ken adda met dagiti managamiris nga agtartrabaho, a nagaramid iti amin a kita ti minas ket pinapinoda daytoy; ket kasta ti panagbalinda a nabaknang.

12 Nakapaaduda iti bukbukel, agpadpada iti amianan ken iti abagatan; ket rimmang-ayda a di naglaplapanan, agpadpada iti amianan ken iti abagatan. Ket immaduda ken pimnigsada iti daga. Ket nagpatanurda iti adu a dinguen ken arban, wen, adu nga urbon.

13 Adtoy nagbannog ken nagabel dagiti babbaida, ket nagaramidda iti amin a kita ti abel, iti napino a seda ken nadumadu-

ma a kita ti abel, a pangabbong iti kinalamulamoda. Ket kasta ti natalna nga ilalabas ti maikanem-a-pulo-ket-uppat a tawen.

14 Ket iti maikanem-a-pulo-ket-lima a tawen naaddaanda met iti nalaus a rag-o ken talna, wen, adu a panangaskasaba ken adu a pammaltiing maipanggep iti dayta nga umay. Ket kasta ti ilalabas ti maikanem-a-pulo-ket-lima a tawen.

15 Ket napasamak nga iti maikanem-a-pulo-ket-innem a tawen a panagturay dagiti ukom, adtoy, pinapatay ti di am-ammo nga ima ni ^aCezoram bayat ti panagtugawna iti pangukoman. Ket napasamak nga iti daydi met la a tawen, a ti anakna a lalaki, a pinusgan dagiti tao a sukatna, napapatay met iti nadawel. Ket kasta ti panaggibus ti maikanem-a-pulo-ket-innem a tawen.

16 Ket iti panangrugi ti maikanem-a-pulo-ket-pito a tawen nangrugi manen a rimmangpaya ti nalaus a kinadangkkes dagiti tao.

17 Ta adtoy, napaut unay ti panangparabur ti Apo kadakuada iti kinabaknang ti lubong tapno saanda a masugsogan nga agpungtot, a makigubat, wenna agpaayus iti dara; ngarud rinugianda nga insaad ti puspusoda iti kinabaknangda; wen, rinugianda ti agsapul iti rumangayanda tapno marimbawanda ti tunggal maysa; ngarud rinugianda ti nagaramid iti ^analimed a nadawel a panagpapatay,

ken agtakaw ken agsamsam, tapno adda maganabda.

18 Ket ita adtoy, bunggoy dagidiay nadawel a mammapatay ken managsamsam a binukel da Kishkumen ken "Gadianton. Ket ita nasken a napasamak nga adu, uray kadagiti Nephite, iti bunggoy ni Gadianton. Ngem adtoy, ad-aduda nga amang kadagiti ad-adda a nadangkes a paset dagiti Lamanite. Ket naawaganda iti managsamsam ken nadawel a mammapatay ni Gadianton.

19 Ket isuda dagiti nadawel a nangpapatay iti pangulo nga ukom a ni Cezoram, ken ti anakna a lalaki, bayat ti kaaddana iti pangukoman; ket adtoy, saanda a nasarakan.

20 Ket ita napasamak nga idi naduktalan dagiti Lamanite nga adda nailaok kadakuada a mananakaw nalaus ti sakit ti nakemda; ket inaramatda ti amin a kabaelanda a mangpukaw kadakuada iti rabaw ti daga.

21 Ngem adtoy, sinugsogan ni Satanas ti puspuso ti ad-adu a bilang dagiti Nephite, isu a nakikaduada kadagidiay bunggoy dagiti mananakaw, ket inkap-pengda iti katulaganda dagiti sapatada, a salakniban ken taginayonenda ti tunggal maysa iti ania man a pakarikutan a pakaipasungalngalanda, tapno saanda a maparigat iti nadawel a panagpapatayda, ken iti panagsamsamda, ken iti panagta-kawda.

22 Ket napasamak nga adda dagiti tandada, wen, dagiti "nali-med a tandada, ken dagiti nali-med a balikasda; ket daytoy tapno mailasinda ti kabsatda a simrek iti katulagan, a saan a madangran ti kabsatna uray no ania a kita ti kinadangkes ti aramiden ti kabsatna, wenno dagidiay saan a kameng ti bunggoy-na, a nangawat itoy a katulagan.

23 Ket iti kasta makapapatayda a nadawel, ken makasamsam, ken makatakaw, ken makaaramid iti innabig ken amin a kita ti kinadangkes, a maibusor kadagiti paglintegan ti pagilianda ken kasta met kadagiti paglintegan ti Diosda.

24 Ket asino man kadagiti kameng ti bunggoyda ti mangibuktak iti lubong iti "kinadangkesda ken kadagiti makarimon nga aramidda, maisaklang, saan a maibatay kadagiti paglintegan ti pagilianda, ngem maibatay kadagiti paglintegan ti kinadangkesda, nga inted da Gadianton ken Kishkumen.

25 Ita adtoy, dagitoy ti nali-med a "sapata ken katulagan nga imbilin ni Alma iti anakna a saan a mapan iti lubong, amangan la ketdi ta dagitoy ti mangiturong kadagiti tao iti pakadadaelanda.

26 Ita adtoy, saan a nakadanon ken ni Gadianton dagidiay "nali-med a sapata ken katulagan manipud kadagiti kasuratan a naited ken ni Helaman; ngem adtoy, naikabilda iti puso ni

18a Hel. 2:4, 12-13.
22a PNK Nalimed
a Kinnunsabo.

24a PNK Nadangkes,
Kinadangkes.
25a Alma 37:27-32.

26a Moises 5:29, 49-52.

Gadianton babaen ^bmet la dayta parsua a nangsulisog kadagiti immuna a nagannak kadatayo a mangan iti maiparit a bunga —

27 Wen, dayta met la a parsua a nangbalabala ken ni ^aCain, a no papatayenna a sidadawel ti kab-satna a ni Abel saanto a maam-muan ti lubong. Ket binalabalana ni Cain ken dagiti pasurotna manipud iti daydi a kanito.

28 Ken kasta met a dayta met laeng a parsua ti nangimula iti puspuso dagiti tao a ^amangbangon iti torre a naan-anay ti kangatona a dumanon iti langit. Ken isu met la dayta a parsua ti nangidaulo kadagiti tao manipud iti dayta a torre nga agturing itoy a daga; a nangisaknap kadagiti aramid ti sipngget ken makarimon nga aramid iti intero a rabaw ti daga, agingga nga induronna dagiti tao iti ^bnaan-anay a pannakadadael, ken iti agnanayon nga impierno.

29 Wen, dayta met laeng a parsua ti nangimula iti puspo ni ^aGadianton a mangituloy iti aramid ti sipngget, ken ti nalimed a nadawel a pammapatay; ken inkuyogna manipud iti punganay ti tao agingga kadagitoy a panawen.

30 Ket adtoy, isu ti ^ananipudan ti basol. Ken adtoy, intululoyna dagiti aramidna iti sipngget ken nalimed a nadawel a pammapatay, ken impaimanna dagiti balabalada, ken dagiti sapatada, ken dagiti katula-

ganda, ken dagiti planoda a nakaam-amak a kinadangkes, iti tunggal kaputotan a maibatay iti pannakatenggelna kadagiti puspo dagiti annak ti tattao.

31 Ket ita adtoy, nairut ti panangtenggelna kadagiti puspo dagiti Nephite; wen, isu a nagbalinda a nadangkes unay; wen, ad-adu kadakuada ti nangtallikud iti kinalinteg, ket ^ainludekludekda dagiti bilin ti Dios, ken nangbangonda kadagiti imahen babaen dagiti balitok ken pirakda.

32 Ket napasamak a dimteng kadakuada amin dagitoy a basbasol iti uneg ti ^asaan unay nga adu a tawen, iti kasta nga ad-adu a pasetna ti dimteng kadakuada iti maikanem-a-pulo-ket-pito, a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi.

33 Ket immaduda iti basbasolda iti maikanem-a-pulo-ket-walo met, iti nalaus a ladingit ken leddaang dagiti nalinteg.

34 Ket kasta a makitatayo a nangrugi dagiti Nephite a napukawan iti pammati, ket kimmaro iti kinadangkes ken makarimon nga aramid, idinto a nangrugi dagiti Lamanite nga immadu iti kasta unay iti panakaammo iti Diosda; wen, nangrugi a sinurotda dagiti pagannurotan ken bilinna, ken magna iti kinapudno ken kinalinteg iti sangona.

35 Ket kasta a makitatayo ti Espiritu ti Apo a nangrugi a

26b 3 Ne. 6:28;
Moises 4:6–12.
27a Moises 5:18–33.
28a Gen. 11:1–4;

Ether 1:3.
b Ether 8:9, 15–25.
29a Hel. 2:4–13.
30a Alma 5:39–42;

Moro. 7:12, 17;
Moises 4:4.
31a 1 Ne. 19:7.
32a Alma 46:8.

“simmina kadagiti Nephite, gapu iti kinadangkkes ken kintangkken ti panagpuspusoda.

36 Ket kasta a makitatayo a nangrugi nga imbukbok ti Apo ti Espirituna kadagiti Lamanite, gapu iti kinalukayda ken kinatallugodda a mamati kadagiti balikasna.

37 Ket napasamak nga inanup dagiti Lamanite ti bunggoy dagiti mananakaw ni Gadianton; ket inkasabada ti balikas ti Dios kadagiti ad-adda a nadangkkes a kaduada, iti kasta awan duadua a nadadael kadagiti Lamanite daytoy a bunggoy dagiti mananakaw.

38 Ket napasamak iti sabali a bangir, a binangon ken tinulungan ida dagiti Nephite, nga inrugida kadagiti ad-adda a nadangkkes kadakuada, agingga, a naisaknapda iti intero a daga dagiti Nephite, ken nasulisogda ti dakdakkal a bilang dagiti nalinteg agingga a bimmabada a namati kadagiti aramidda ken nangan kadagiti tinakawda, ken makikappon kadakuada kadagiti nalimed a nadawel a pammapatay ken kinnunsaboda.

39 Ket kasta ti pannakagunodda iti panagwaywayasda a mangiturong iti gobierno, iti kasta inludekludek ken dinangran ken pinigis ken tinallikudanda dagiti “nakurapay ken naemma, ken napakumbaba a pasurot ti Dios.

40 Ket kasta a makitatayo nga addada iti nakaam-amak a ka-

sasaad, ken “maluomen iti agnanayon a pannakadadael.

41 Ket napasamak a kasta ti panaggibus ti maikanem-a-puloket-walo a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi.

TI PAMMADTO NI NEPHI, A LALAKI NGA ANAK NI HELAMAN—
Ballaagan ti Dios dagiti tao ni Nephi nga isarungkarnanto kadakuada ti pungtotna, iti awan duadua a pannakadadaelda malaksid no agbabawida iti kinadangkkesda. Dusaen ti Dios dagiti tao ni Nephi babaen iti angol; agbabawida ket agtungpalda kenkuana. Mamadto ni Samuel, ti Lamanite, kadagiti Nephite.

*Sakupenna ti kapitulo 7
agingga iti 16.*

KAPITULO 7

---

*Saan a maawat ni Nephi iti amianan ket agsubli iti Zarahemla—
Agkararag iti minuyonganna a torre sa kalpasanna ayabanna dagiti tao nga agbabaw wenno mapukawda. Agarup 23–21 s.c.*

ADTOY, ita napasamak iti maikanem-a-puloket-siam a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao dagiti Nephite, a ni Nephi, ti lalaki nga anak ni Helaman, “nagsubli iti daga a Zarahemla manipud iti daga iti amianan.

35a Mosiah 2:36;

DkK 121:37.

39a Sal. 109:16;

Alma 5:54–56;

DkK 56:16.

40a Hel. 5:2; 11:37;

DkK 18:6.

7 1a Hel. 6:6.

2 Ta nakipagyan kadagiti tao iti daga iti amianan, ket inkasabana kadakuada ti balikas ti Dios, ken impadtona kadakuada ti adu a banag;

3 Ket awan ti inawatda kadagiti balikasna, iti kasta saan a makapagbayag kadakuada, ngem nagsubli manen iti daga a nakayanakanna.

4 Ket iti pannakakitana kadagiti tao iti nakaam-amak a kasaasad ti kinadanges, ken iti panangpunno dagiti mannanakaw ni Gadianton iti pangukoman—iti panangrabsutda iti bileg ken panangituray iti daga; nga impaknida dagiti bilin ti Dios, ket pulos nga awan ti panamatida kenkuana; iti dida pannangted iti linteg kadagiti annak ti tatao;

5 Iti panangkednganda kadagiti nalinteg gapu iti kinalintegda; iti dida panangdusa kadagiti nagbasol ken nadanges gapu iti kuartada; ken kangrunaanna agtakem iti opisina iti ulo ti gobierno, a mangiturong ken agaramid iti maibatay iti pagayatanda, tapno rumang-ayda ken dumayag iti “lubong, ken, kangrunaanna, tapno nalaklakada ti makiabig, ken agtakaw, ken mamapatay, ken agaramid iti kaykayatda—

6 Ita immay kadagiti Nephite daytoy nakaro a pagbasolan, iti uneg ti saan unay nga adu a tawen; ket idi nakita ni Nephi, dimmagsen ti barukongna iti ladingit ti pusona; ket nayebkasna iti panagtutuok ti kararuana:

7 O, adda koma dagiti aldawko kadagiti aldaw ni tatangko a Nephi idi immuna a rimmuar iti daga a Jerusalem, tapno nakipagrag-oak koma kenkuana iti naikari a daga; ket nalaklak koma a nataming dagiti taona, a natibker a mangtungpal kadagiti bilin ti Dios, ken nabuntog a maiturong iti panagaramid iti pagbasolan; ket nupartakda a dumngeg kadagiti balikas ti Apo—

8 Wen, no koma dagiti aldawko ket kadagidi nga aldaw, agrag-o koma ti kararuak iti kinalinteg dagiti kabsatko.

9 Ngem adtoy, naikari a dagitoy ti aldawko, ken mapno ti kararuak iti leddaang gapu iti kinadanges dagiti kabsatko.

10 Ket adtoy, ita napasamak nga iti torre, nga adda iti minuyongan ni Nephi, nga adda iti asideg ti nalawa a kalsada nga agturong iti kangrunaan a tiendaan, nga adda iti siudad ti Zarahemla; ngarud, nagkurno ni Nephi iti torre nga adda iti minuyonganna, a dayta a torre asideg met iti ruangan ti minuyongan a mangdugpa iti nalawa a kalsada.

11 Ket napasamak nga adda lallaki a limmabas ket nakitada ni Nephi bayat ti panangibukbokna iti kararuana iti Dios iti torre; ket nagtarayda a napan nangibaga kadagiti tao iti naimatanganda, ket napan dagiti tao a sangsangkamaysa tapno maammuanda ti gapu ti nalaus a panagleddaang iti kinadanges dagiti tao.

12 Ket ita, idi tumakder ni Nephi nakitana ti ummong dagiti tao a nagkaykaysa.

13 Ket n a p a s a m a k n g a inungapna ti ngiwatna ket kinunana kadakuada: Adtoy, “apay a naguummongkayo? Tapno ibagak kadakayo ti basbasolyo?”

14 Wen, gapu ta immayak ditoy torrek ket ibukbokko ti kararuak iti Diosko, gapu iti nalalus a ladingit ti pusok, a gapu iti basbasolyo.

15 Ket gapu iti panagladingitko ken panangunoy nagkaykaysakayo, ket nasdaawkayo; wen, ket adda nasken unay a pagsiddaawanyo; wen, nasken nga agsiddaawkayo gapu ta napanuynoyankayo isu a nairut ti panangpetpet ti sairo iti puspusoyoy.

16 Wen, kasano a naikkanyo iti gundaway ti pananggargari ti agpanggep a mangiwallages kadagiti kararuayo iti agnanyon a pagladingitan ken awan inggana a kinaay-ay-ay?

17 O agbabawikayo, agbabawikayo! “Apay a mataykayo? Agsublikayo, agsublikayo iti Apo a Diosyo. Apay a binaybayannakayo?”

18 Gapu ta pinatangkenyo ti puspusoyoy; wen, diyo denggen ti timek ti “nasayaan nga agpastor; wen, ^bpinagpungtotyo a maibusor kadakayo.

19 Ket adtoy, idinto nga “urnongennakayo, malaksid no ag-

babawikayo, adtoy, warawarannakayo tapno agbalinkayo a karne a para kadagiti aso ken kadagiti atap nga ayup.

20 O, kasano a nalipatanyo a dagus ti Diosyo iti dayta nga aldaw a panangwayawayana kadakayo?

21 Ngem adtoy, tapno rumangay, tapno dayawen dagiti tao, wen, ken tapno makaalakayo iti balitok ken pirak. Ket insaadyo ti puspusoyoy iti kinabaknang ken iti awan kaes-eskanna a banag iti daytoy a “lubong, ta namapataykayo a sidadawel, ken nagsamsam, ken nagtakaw, ken ^bnamarpardayakayo kadagiti kaarrubayo, ken nagaramidkayo iti amin a kita ti basol.

22 Ket iti daytoy a gapu ayaykayonto pay malaksid no agbabawikayo. Ta no saankayo nga agbabawi, adtoy, daytoy dakkell a siudad, ken kasta met amin dagiti dadakkell a siudad nga adda iti aglawlaw, nga adda iti daga a sakuptyo. Magawto tapno awan ti pagyananyo kadakuada; ta adtoy, dinakayonto ikkan ti Apo iti “pigsas, a kas naaramidnan ditoy, tapno masarkedanyo dagiti kabusoryo.

23 Ta adtoy, kastoy ti kuna ti Apo: Saanko nga ipakita kadagiti nadanges ti pigsak, iti ad-adu ngem maysa iti sabali, malaksid kadagiti agbabawi kadagiti basolda, ken dumngeg

13a Mat. 3:5-8.

17a Eze. 18:23, 31-32.

18a Eze. 34:12;

Jn. 10:14-16;

Alma 5:38-41, 57-60.

PNK Naimbag nga Agpastor.

^b Jacob 1:8;

Alma 12:36-37.

19a 3 Ne. 10:4-7.

21a PNK Kinailubongan.

^b Ex. 20:16;

Mat. 15:19-20.

22a Mosiah 7:29.

kadagiti balikasko. Ita ngarud, kayatko nga imatanganyo kaksatko, a “nasaysayaat dagiti Lamaniite ngem dakayo malaksid no agbabawikayo.

24 Ta adtoy, nalinlintegda ngem dakayo, ta saanda a nagbasol iti dayta naindaklan a pannakaammo a naawatyo; ngarud kaasianto ida ti Apo; wen, “yatiddognanto dagiti aldawda ken nayonanna dagiti bukelda, idinto nga awan duaduantanto a ^bmadadaelkayo malaksid no agbabawikayo.

25 Wen, ay-aykayonto pay gapu iti dayta nalabes a makarimon nga aramid nga immay kadakayo; ket nagkaykaysaanyo, wen, iti dayta “nalimed a bunggoy a binukel ni Gadianton!

26 Wen, “ay-aykayonto pay gapu iti dayta palanguad nga impalubosyo a sumrek iti puspusoy, a nangitag-ay kadakayo iti labes dayta nasayaat gapu iti aglaplapanan a ^bkinabaknangyo!

27 Wen, ay-aykayonto pay gapu iti kinadangkesyo ken makarimon nga aramid!

28 Ket malaksid no agbabawikayo mapukawkayonto; wen, maagawto pay kadakayo dagiti dagayo, ket madadaelkayonto iti rabaw ti daga.

29 Adtoy ita, diak ibaga a mapasamakto dagitoy a banag, iti bagik, gapu ta saan a siak ti “makaammo kadagitoy a banag; ngem adtoy, ammok a pudno dagitoy a banag gapu ta impa-

kaammo kaniak ti Apo a Dios, ngarud paneknekak a kasta-danto.

KAPITULO 8

Ikagumaan dagiti narugit nga ukom nga arunanna dagiti tao a mangbusor ken ni Nephi—Paneknekan da Abraham, Moises, Zenos, Zenock, Ezias, Isaias, Jeremias, Lehi, ken Nephi ni Cristo—Babalen ti pammaregta iwaragawag ni Nephi ti nadawel a pannakapapatay ti pangulo nga ukom. Agarup 23–21 s.c.

KET ita napasamak nga idi maisao ni Nephi dagitoy a balikas, adtoy, adda lallaki nga ukom a kameng met ti nalimed a bunggoy ni Gadianton, ket nagpungtotda, ket impukkawda ti ibubusorda kenkuana, a kinunada kadagiti tao: Apay a diyo tiliwen daytoy a tao ket idatagyo, tapno makedngan a maibatay iti naaramidna a krimen?

2 Apay a kitaenyo daytoy a tao, ken denggenyo a mangsusi kadagitoy a tao ken mangbusor iti paglintegantayo?

3 Ta adtoy, imbaga ni Nephi kadakuada ti maipanggep iti kinarugit ti paglinteganda; wen, adu a banag ti imbaga ni Nephi a di maisurat; ket awan ti imbaga a maisuppiat kadagiti bilin ti Dios.

4 Ket nakaunget kenkuana dagidiay nga ukom gapu ta nalawag ti “panagsaona kadakuada

23a Hel. 15:11–15.

24a Alma 9:16;
DkK 5:33.

^b Alma 9:19.

25a Hel. 3:23.
26a Isa. 5:8–25.

^b Jacob 2:13.

29a Alma 5:45–46.
8a 1 Ne. 16:2–3.

maipanggep kadagiti nalimed nga aramidda iti sipnget; nupay kasta, awan turedda a nangdisso kenkuana, ta nagamakda di la ket mamin-ano ta ipukkawda ti maibusor kadakuada.

5 Ngarud pinukkawanda dagiti tao, a kinunada: Apay nga ipalubosyo a susikennatayo daytoy a tao? Ta adtoy kednganna amin dagitoy a tao, uray pay iti pakadadaelan; wen, ken kasta met a maala kadatayo dagitoy dadakkel a siudadtayo, tapno awan ti pagyanantayo kadakuada.

6 Ket ita ammotayo a saan a mapasamak ti kastoy, ta adtoy, nabilegtayo, ken dadakkel dagiti siudadtayo, ngarud awan ti bileg kadatayo dagiti kabusortayo.

7 Ket napasamak a kasta ti panangsugsogda kadagiti tao nga agpungtot ken ni Nephi, ken namagsusupanget kadakuada met laeng; ta adda sumagma-mano a nangipukkaw: Adaywanyo daytoy a tao, ta nasayaat a tao, ta awan duadua a mapasamakto dagiti banag nga imbaga-na malaksid no agbabawitayo;

8 Wen, adtoy, umayto amin a panggeddeng nga impaneknekna kadatayo; ta ammotayo a namaneknek kadatayo a sili-integ maipanggep iti basbasoltayo. Ket adtoy aduda, ket nalawag nga "ammona amin a banag a maidissuor kadatayo a kas iti pannakaammotayo iti basbasoltayo;

9 Wen, ket adtoy, no saan a

propeta saanna koma a maipane-knek ti maipanggep kadagitoy a banag.

10 Ket napasamak a napilit dagiti tao a nagtarigagay a mangdadael ken ni Nephi gapu iti butengda, ket dida dinissuan; ngarud rinugianna manen ti nagsao kadakuada, iti pannakakitana iti panangayon kenkuana dagiti dadduma kadagiti matada, iti kasta nagbuteng dagiti nabati kadakuada.

11 Ngarud napilitan nga agsao kadakuada iti ad-adu pay a kinunana: Adtoy, kakabsatko, diyo kadi nabasa nga inikkan ti Dios iti bileg ti maysa a tao, a ni Moises, a mangbasnot iti danum ti Nalabaga a "Baybay, ket nabi-ngay ti agsumbangir, iti kasta nagna dagiti Israelite, nga isuda dagiti ammatayo, iti namaga a daga, ket nagrikep ti danum kadagiti buyot dagiti Egipsio ket ginaburanna ida?

12 Ket ita adtoy, no inikkan ti Dios daytoy a tao iti bileg, apay a pagpipinnapilitanyo, ket kunayo a dinak inikkan iti bileg a pakaammuak iti maipanggep kadagiti panggeddeng a maipaay kadakayo malaksid no agbabawikayo?

13 Ngem, adtoy, saan la a diyo pasien dagiti balikasko, ngem diyo pay pasien amin dagiti balikas nga imbaga dagiti ammatayo, ken kasta met dagiti balikas nga imbaga daytoy a tao, a ni Moises, nga addaan iti kasta a naindaklan a pigsa a naited

kenkuana, wen, dagiti balikas nga imbagana maipanggep iti yaay ti Mesias.

14 Wen, dina kadi insurat nga umay ti Anak ti Dios? Ket iti “panangitag-ayna iti gambang nga uleg iti langalang, itag-aynanto met ti umay.

15 Ket kas iti kaadunto ti kumita iti dayta nga uleg ti “agbiagto, ken kastanto met ti kaadu ti kumita iti Anak ti Dios nga addaan pammati, nga addaan iti sibabawi nga espiritu, ti ^bagbiag, uray pay iti dayta biag nga agnanayon.

16 Ket ita adtoy, saan la a pinaneknekan ni Moises dagitoy a banag, ngem dagiti pay “amin a nasantuan a propeta, manipud kadagidi aldawna agingga kadagiti aldaw ni Abraham.

17 Wen, ket adtoy, nakita ni “Abraham ti yaayna, ket napno iti ragsak ket nagrag-o.

18 Wen, ket adtoy kunak kadakayo, saan la nga ammo ni Abraham dagitoy a banag, ngem “adu sakbay dagiti aldaw ni Abraham ti naawagan babaen ti ^burnos ti Dios; wen, uray pay iti urnos ti Anakna; ket daytoy tapno maipakita kadagiti tao, iti naindaklan nga adu a ribu a tawen sakbay ti yaayna, nga umay pay kadakuada ti panna-kasubbot.

19 Ket ita kayatko a maamuanyo, nga uray pay kadagidi aldaw ni Abraham adun dagidi propeta a nangpaneknek kadagitoy a banag; wen, adtoy, nakabatbatad ti pammaneknek ni propeta “Zenos; a puon ti nakapatayanna.

20 Ket adtoy, kasla met ni “Zenock, ken ni Ezias, ken kasta met ni ^bIsaias, ken ni ^cJeremias, (ni met la Jeremias ti propeta a nangpaneknek iti pannakada- dael ti “Jerusalem) ket ita ammotayo a nadadael ti Jerusalem a maibatay kadagiti balikas ni Jeremias. O apay ngarud a saan nga umay ti Anak ti Dios, a maibatay iti padtona?

21 Ket ita susikenyo kadi a nadadael ti “Jerusalem? Kunaenyo kadi a saan a napapatay dagiti ^blallaki nga annak ni Sedekias, amin malaksid ni ^cMulek? Wen, ket diyo kadi makita a kaduatayo ti bukel ni Sedekias, ket napapanawda iti daga a Jerusalem? Ngem adtoy, saan la a dagitoy—

22 Napapanaw ni amatayo a Lehi iti Jerusalem gapu iti panangpaneknekan kadagitoy a banag. Pinaneknekan met ni Nephi dagitoy a banag, ken kasta met ti dandani amin nga amatayo, agpapan pay kadagitoy a panawen; wen, pinaneknekan-

14a Num. 21:6–9;
2 Ne. 25:20;
Alma 33:19–22.
PNK Jesucristo—
Kita wenzo
simbolo ni Cristo.
15a 1 Ne. 17:41;
Alma 37:45–47;
3 Ne. 15:9.

^b Jn. 11:25.
16a Jacob 4:4–5; 7:11.
17a Gen. 22:8–14;
Jn. 8:56.
18a Alma 13:19;
DKK 84:6–16; 136:37.
^b PNK Kinasaserdote
a Melchizedek.
19a Alma 34:7.

20a 1 Ne. 19:10.
^b Isa. 53.
^c 1 Ne. 5:13; 7:14.
^d Jer. 26:18; 1 Ne. 1:4.
21a 2 Ne. 6:8; Omni 1:15.
^b 2 Ari 25:7;
Jer. 39:6; 52:10.
^c Eze. 17:22–23;
Hel. 6:10.

da ti “yaay ni Cristo, ket ur-ura-yenda, ket nagragsakda iti aldawna a dumteng.

23 Ket adtoy, isu ti Dios, ket adda kadakuada, ket nagpakita kadakuada, tapno subbotenna ida; ket intedda kenkuana ti dayag, gapu iti dayta a dumteng.

24 Ket ita, iti pannakakitak nga ammoyo dagitoy a banag ket diyo maliklikan ida malaksid no agulbodkayo, ngarud iti daytoy nagbasolkayon, ta sinupringyo “amin dagitoy a banag, iti laksid ti adu unay a pammaneknek a naawatyo; wen, uray no naawatyon amin dagiti banag, agpadpada a bambanag iti langit, ken amin a bambanag nga adda iti daga, kas pammaneknek a pudnoda.

25 Ngem adtoy, sinupringyo ti kinapudno, ken “immalsakayo a maibusor iti nasantuan a Diosyo; ken agpapan itoy a kanito, idinto koma a kawesanyo ti bagbagiyo kadagiti ^bgameng ti langit, nga awan ti narugit, ken awan ti makaumay a saan a nadalus, ap-apitenyo ti pungtot a maibusor iti aldaw a “panangukom.

26 Wen, maluluomkayon iti daytoy a kanito, gapu kadagiti nadawel a pammapatayyo ken “panagdederreyo ken kina-dangkes, para iti agnanayon a pannakadadael; wen, ket malaksid no agbabawikayo umayto kadakayo iti saan a mabayag.

27 Wen, adtoy addan kadagiti ridawyo; wen, mapankayo iti pangukoman, ket agsukimatkayo; ket adtoy, napapatay a sidadawel ti ukomyo, ket “naudatal iti darana; ket pinapatay a sidadawel ^bti kabsatna, a nagpanggep nga agtugaw iti pangukoman.

28 Ket adtoy, agpadada a kameng ti nalimed a bunggoyyo, a ni Gadianton ti “nangirugi ken dakes a nagpanggep a mangda-dael kadagiti kararua dagiti tao.

KAPITULO 9

Masarakan dagiti mensahero ti pangulo nga ukom a natay iti pangukoman—Mabaludda sada mawayawayaan iti saan a mabayag—Babaen ti pammaregta itudo ni Nephi ni Seantum nga isu ti nadawel a mampapatay—Awaten ti sumagmamano ni Nephi a kas propeta. Agarup 23–21 s.c.

ADTOY, ita napasamak nga idi naibaga ni Nephi dagitoy a balikas, adda lallaki a maibilang kadakuada a nagtaray iti pangukoman; wen, uray la a lima ti napan, ket kinunada iti bagbagida, bayat ti panda:

2 Adtoy, ita ammotayon nga awan duadua no daytoy a lallaki ket propeta ken binilin ti Dios a mangipadto kadatayo kadagiti kasta a nakaskasdaaw

22a PNK Jesucristo—
Padpadto
maipanggep iti
pannakaipasgnay
ken ipapatay
ni Jesucristo.

24a Alma 30:44;
Moises 6:63.
25a Mosiah 2:36–38; 3:12.
^b Hel. 5:8;
3 Ne. 13:19–21.
^c DkK 10:20–23;

121:23–25.
26a PNK Panagdederrep.
27a Hel. 9:3, 15.
^b Hel. 9:6, 26–38.
28a Hel. 6:26–30.

a banag. Adtoy, saantayo a mamati nga inaramidna; wen, saantayo a mamati nga isu ti propeta; nupay kasta, no agpayso dagitoy banag nga imbagana maipanggep iti pangulo nga ukom, a matay, mamatitayo ngarud a pudno dagiti dadduma a balikas nga imbagana.

3 Ket napasamak a nagtarayda iti pempenekda, ket simrekda iti pangukoman; ket adtoy, nadalupo ti pangulo nga ukom iti daga, a "nadigos iti dara.

4 Ket ita adtoy, idi nakitada daytoy nasdaawda iti uray la nga, iti kasta natuangda iti daga; gapu ta dida namati kadagiti balikas nga imbagana ni Nephi maipanggep iti pangulo nga ukom.

5 Ngem ita, namatida idi nakitada, ket nagbutengda amangan no mapasamak amin a panggeddeng nga imbagana ni Nephi kadagiti tao; ngarud nagkintayegda, ket natuangda iti daga.

6 Ita, dagus kalpasan ti nadawel a pannakapapatay ti ukom —isu a binagsol ti kabsatna babuen ti kawes a panglimlimo, sa naglibas, ket nagtataray dagiti katulongan a nangibaga kadagiti tao, nga inyik-ikkisda kadakuada ti pammapatay;

7 Ket adtoy naguurnong dagiti tao iti pangukoman —ket adtoy, iti siddaawda nakitada dagiti lima a lallaki a nadaleb iti daga.

8 Ket ita adtoy, awan ti ammo dagiti tao maipanggep iti ummong a naguummong iti "minuyongan ni Nephi; ngarud kinunada iti bagbagida: Dagitoy

a lallaki ti nangpapatay a sidawel iti ukom, ket sinaplit ida ti Dios tapno saandatayo a malibasan.

9 Ket napasamak a tiniliwda ida, ket pinungoda ida sada imbalud. Ket naipakdaar iti gangannaet ti pannakapapatay ti ukom, ket natiliwen ken naibaluden dagiti nangpapatay a sidawel.

10 Ket napasamak a naguummong dagiti tao iti kabigatanna tapno agladingit ken "agayuno, iti pannakaipumpon ti naindaklan a pangulo nga ukom a napatay.

11 Ken kasta met dagidiay ukom nga adda iti minuyongan ni Nephi, ket nangngegda dagiti balikasna, napanda met iti pumumpon.

12 Ket napasamak a nagdamagda kadagiti tao, a kinunada: Sadino ti yan dagiti lima a naibaon nga agdamag iti maipanggep iti pangulo nga ukom no agpayso a natay? Ket insungbatda: Maipanggep kadagitoy lima nga imbagayo nga imbaonyo, dimi ammo; ngem adda lima nga isuda dagiti nadawel a mamapatay, nga imbaludmi.

13 Ket napasamak a tinarigagayan dagiti ukom a maisaklangda; ket naisaklangda, ket adtoy isuda dagiti lima a naibaon; ket adtoy dinamag dagiti ukom kadakuada ti maipanggep iti dayta a banag, ket imbagada kadakuada ti amin nga inaramidda, a kinunada:

14 Nagtaraykami nga immay

iti pangukoman, ket idi nakitami ti amin a banag a pinaneknekan ni Nephi, nasdaawkami iti uray la nga ket nadalupokami iti daga; ket idi agsubli ti riknami iti pannakasdaawmi, adtoy impandakami iti pagbaludan.

15 Ita, maipanggep iti nadawel a pannakapapatay daytoy a tao, dimi ammo no asino ti akin-aramid; ket daytoy laeng ti ammo mi, nagtaraykami nga immay a maibatay iti tarigagayyo, ket adtoy natayen, a maibatay kadagiti balikas ni Nephi.

16 Ket ita napasamak nga inlawlawag dagiti ukom ti banag kadagiti tao, ket inyikkisda ti ibubusorda ken ni Nephi, a kinunada: Adtoy, ammotayo a nalabit a nakitulag daytoy a Nephi iti no asino a mangpapatay iti ukom, sa kalpasanna ipakda-arna kadatayo, tapno mapasurotnatayo iti pammatina, tapno mapagbalinna ti bagina a naindaklan a tao, a pinili ti Dios, ken propeta.

17 Ket ita adtoy, sapulentayo daytoy a tao, ket ipudnona ti biddutna ken ibagana kadatayo ti pudno a nangpapatay a sidadawel iti ukom.

18 Ket napasamak a nawaya-wayaan dagiti lima iti aldaw ti pamumpon. Nupay kasta, binalawda dagiti ukom kadagiti balikas nga imbagada a maibusor ken ni Nephi, ket kinasupangetda ti tunggal maysa, iti kasta ti panangrikiarda kadakuada.

19 Nupay kasta, imbilinda a matiliw ni Nephi ken mapungo

ket maidatag iti ummong, ket rinugianda a pagsaludsodan iti nasikap a wagas tapno mabalikogda, tapno dusaenda iti patay —

20 Kinunada kenkuana: Naki-kumplotka; asino daytoy a tao a nangaramid iti nadawel a pammapatay? Ita ibagam kadakami, ket awatem ti biddutmo; a kunam, Adtoy ti kuarta; ken kasta met nga itdenmi kenka ti biagmo no ibagam kadakami, ken awatem ti nagtulaganyo kenkuana.

21 Ngem kinuna ni Nephi kadakuada: O dakayo a “maag, dakayo a saan a nakugit ti pusona, dakayo a bulsek, ken dakayo a ^bnasukir a tattao, ammoyo kadi no kasano ti kapaut ti panagib-tur ti Apo a Diosyo iti panangitultuloyyo iti kastoy a wagas ti panagbasolyo?

22 O rugianyoy koman ti agasug ken “agdung-aw, gapu iti dakkal a pannakadadael a mangur-urayen kadakayo itoy a kanito, malaksid no agbabawikayo.

23 Adtoy kunayo nga inabuloyak ti tao a mangpapatay iti nadawel ken ni Seezoram, ti pangulo nga ukomtayo. Ngem adtoy, kunak kadakayo, a gapu daytoy iti panangipaneknekk kadakayo tapno maammuanoy ti maipanggep itoy a banag; wen, uray pay ti agsaksi kadakayo, tapno maammuk ti kinadangkes ken dagiti makarimon nga aramid ti dadduma kadakayo.

24 Ket gapu ta naaramidko

daytoy, kunayon nga inabuloyak ti tao a mangaramid itoy a banag; wen, gapu ta impakitak kadakayo daytoy a tanda kaugnetdakon ken kayatyo a dadaelen ti biagko.

25 Ket ita adtoy, ipakitak kadakayo ti sabali a tanda, ket kitaek no itoy a banag kayatdak a dadaelen.

26 Adtoy kunak kadakayo: Mapankayo iti balay ni Sean-tum, a "lalaki a kabsat ni Seezoram, ket kunayo kenkuana—

27 Immabuloy kadi ni Nephi, ti agpampamarang a propeta, a nangipadto iti adu a kinadakes maipanggep kadagitoy a tao, kenka, iti nadawel a pangngapataymo ken ni Seezoram, a kabsatmo?

28 Ket adtoy, kunana kadakayo, Saan.

29 Ket kunayonto kenkuana: Pinapataymo kadi a sidadawel ti kabsatmo?

30 Ket agbutengton, ket dina ammo ti sawenna. Ket adtoy, aglibakto kadakayo; ket agpammarangto a masdaaw; nupay kasta, ket ipakdaarnanto kadakayo nga awan basolna.

31 Ngem adtoy, untonenyonto, ket makakitakayonto iti dara iti gayadan ti kagayna.

32 Ket no makitayon daytoy, kunayonto: Naggapuan daytoy a dara? Dimi kadi ammo a dara ti kabsatmo?

33 Ket agtigergerto, ken bum-sagto, a kasla dimtengen kenkuana ni patay.

34 Ket kalpasanna kunayonto:

Gapu itoy a buteng ken bebesag a mailadawan iti rupam, adtoy, ammomi a nagbasolka.

35 Ket ad-addanton ti buteng-na; ket kalpasanna agpudnonto kadakayo, ket saannanton nga ilibak nga isu ti akin-aramid itoy nadawel a pammapatay.

36 Ket kalpasanna kunanan-to kadakayo, a siak, ni Nephi, awan ti ammok maipanggep iti dayta a banag malaksid iti pan-nakaitedna kaniak babaen ti bileg ti Dios. Ket isunton ti pan-nakaammoyo a napudnoak a tao, nga imbaonnak ti Dios kadakayo.

37 Ket napasamak a napanda ket inaramidda, iti kas iti imbag-a ni Nephi kadakuada. Ket adtoy, agpayso dagiti balikas nga imbagana; ta maibatay kadagiti balikas nagulbod; ken kasta met a maibatay kadagiti balikas nagpudno.

38 Ket naisaklang a mangpaneknek nga isu a mismo ti nadawel a mampapatay, iti kasta nawayawayaan dagiti lima, ken kasta met ni Nephi.

39 Ket adda sumagmamano kadagiti Nephite a namati kadagiti balikas ni Nephi; ken adda met sumagmamano, a namati gapu iti pammaneknek dagiti lima, ta napasurotda bayat ti ka-addada iti pagbaludan.

40 Ket ita adda sumagmamano kadagiti tao, a nagkuna a propeta ni Nephi.

41 Ket adda dagiti sabali a nagkuna: Adtoy, isu ti Dios, ta no saan nga isu ti Dios dina koma

ammo amin a banag. Ta adtoy, imbagana kadatayo ti adda iti puspusotayo, ket kasta met nga imbagana dagiti banag; ket nainpakaammona kadatayo ti pudno a nadawel a namapatay iti pangulo nga ukomtayo.

KAPITULO 10

Ited ti Apo ken ni Nephi ti bileg a mangsaluad—Maikkan iti bileg a mamagkappeng ken mamagsina iti daga ken iti langit—Bilinenna dagiti tao nga agbabawi wenno mapukaw—Impan ti Espiritu manipud iti ummong agingga iti sabali nga ummong. Agarup 21-20 s.c.

KET napasamak nga adda naring a pannakabingay dagiti tao, iti kasta nabingaybingayda ditoy ken idiaiy ket nagsisinada iti napanan, a pinanawanda ni Nephi a maymaysa, a kasla nagtakder iti nagtengngaanda.

2 Ket napasamak a nagturing ni Nephi iti balayna, a “mangpampanunot kadagiti banag nga impakita kenkuana ti Apo.

3 Ket napasamak iti kasta a panagpampanunotna — bayat ti pannakauppapayna gapu iti kinadangkeng dagiti tao dagiti Nephi, dagiti nalimed nga aramidida iti sipngat, ken dagiti nadawel a panagpapatayda, ken dagiti panagsamsamda, ken amin a kita ti pagbasolan—ket napasamak iti kasta a naimpusuan a panagpampanunot-

na, adtoy, nakanggeg iti timek a nagkuna:

4 Mabendisionanka, Nephi, gapu kadagiti banag nga inaramidmo; ta naimatangak ti dimo “pannakabannog a nangnipakdaar iti balikas, nga in tedko kenka, a para kadagiti tao. Ket saanka a nagbuteng kadakuada, ket saanmo a pinampanunot ti ^bbiagmo, ngem pinanunotmo ti ^cpagayatak, ken iti panangtungpalmo kadagiti bilinko.

5 Ket ita, gapu ta inaramidmo dagitoy nga awan pannakabannogmo, adtoy, bendisionanka iti agnanayon; ket aramidenka a naindaklan iti balikas ken iti aramid, iti pammati ken iti trabaho; wen, uray pay iti “amin a banag a maaramidmo a maibatay iti ^bbalikasmu, ta ^csaanka nga agdawat iti mailabsing iti pagayatak.

6 Adtoy, sika ni Nephi, ket siak ti Dios. Adtoy, ipakdaarko kenka iti sango dagiti anghelko, a maaddaanka iti bileg a mangituray kadagitoy a tao, ken saplitem ti daga iti ^abisin, ken iti angol, ken pannakadadael, a maibatay iti kinadangkeng dagitoy a tao.

7 Adtoy, ikkanka iti bileg, tapno ania man ti patalgedam iti daga ^amapatalgedam met iti langit; ket ania man ti palusposam iti daga mapalusposan met iti langit; ket kasta ti kabilegmo kadagitoy a tao.

10 2a PNK Utoben.
4a PNK Kinaregta.
b PNK Sakripisio.
c 3 Ne. 11:11.
5a 3 Ne. 18:20;

DkK 88:63-65.
b Enos 1:12.
c 2 Ne. 4:35;
DkK 46:30.
6a Hel. 11:4-18.

7a Mat. 16:19.
PNK Panaglantip,
Paglantipen.

8 Ket kasta, a no ibagam a ma-gudua daytoy a templo, maaramid.

9 Ket no ibagam iti daytoy a “bantay, Agkusukoska ket tumapokka, maaramid.

10 Ket adtoy, no ibagam a sap-liten ti Dios dagitoy a tao, mapasamak.

11 Ket ita adtoy, bilinenka, a mapanka ket ipakdaarmo kadagitoy a tao, a kastoy ti kinuna ti Apo a Dios, nga isu ti Kanga-tuan: Malaksid no agbabawika-yo masaplitkayonto, nga uray la a “madadael.

12 Ket adtoy, ita napasamak nga idi naibaga ti Apo dagitoy a balikas ken ni Nephi, nagsar-deng ket saan a nagtuloy iti balayna, ngem nagsubli kadagiti ummong a nawarawara iti rabaw ti daga, ket rinugianna nga impakdaar kadakuada ti balikas ti Apo a naisao kenkuana, maipanggep iti pannakadadael no saanda nga agbabawi.

13 Ita adtoy, iti laksid dayta naindaklan a milagro a naaramid ni Nephi iti panangibagana kadakuada maipanggep iti ipapatay ti pangulo nga ukom, pinatangenda ti puspusoda ken dida dinengngeg dagiti balikas ti Apo.

14 Ngarud impakdaar ni Nephi kadakuada ti balikas ti Apo, a kinunana: Malaksid no agbabawikayo, kasta ti kinuna ti Apo, masaplitkayonto agingga a madadaelkayo.

15 Ket napasamak nga idi napakdaar ni Nephi kadakuada

ti balikas, adtoy, pinatangenda pay la ti puspusoda ken dida dinengngeg dagiti balikasna; ngarud sinusikda, ket pinanunotda a tiliwen tapno maipupokda iti pagbaludan.

16 Ngem adtoy, adda kenkuana ti biling ti Dios, ket saanda a maala nga ipisok iti pagbaludan, ta intalaw ti Espiritu ket inyadayona iti tengngada.

17 Ket napasamak a kasta ti papanna iti Espiritu, iti tunggal ummong, a nangipakdaar iti balikas ti Dios, agingga a naipakdaarnan kadakuada amin, weno naidanonna kadagiti amin a tao.

18 Ket napasamak a saanda a denggen dagiti balikasna; ket nangrugida a nagsusupanget, isu a nabingaybingayda ket papatayenda ti tunggal maysa ba-baen ti espada.

19 Ket kasta ti naggibusan ti maika-pitopulo-ket-maysa a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi.

KAPITULO 11

Allukoyen ni Nephi ti Apo a mangsukat iti gubat iti bisin—Adu a tao ti mapukaw — Agbabawida, ket umararaw ni Nephi iti Apo iti tudo—Adu a paltiing ti awaten da Nephi ken Lehi—Aglemmeng dagiti mannanakaw ni Gadianton iti daga. Agarup 20–6 s.c.

KET ita napasamak iti maika-pitopulo-ket-dua a tawen a panagturay dagiti ukom ti ikaka-

ro ti panagsusupanget, isu nga adda gubgubat iti intero a daga dagiti amin a tao ni Nephi.

2 Ket dagiti "nalimed a bungoy dagiti mannanakaw ti nangilungalong itoy aramid a panagdadael ken kinadangkes. Ket nagpaut daytoy a gubat iti makatawen; ket nagpaut met iti maika-pitopulo-ket-tallo a tawen.

3 Ket napasamak nga itoy a tawen immararaw ni Nephi iti Apo, a kinunana:

4 O Apo, dimo ipalubos a madadael dagitoy a tao iti espada; ngem O Apo, imbes mangyegka ketdi iti "bisin iti daga, a mangriing kadakuada a manglagip iti Apo a Diosda, ket bareng no agbabawida ket agsublida kenka.

5 Ket naaramid ngarud a kasta, a maibatay kadagiti balikas ni Nephi. Ket adda nakaro a bisin iti daga, kadagiti amin a tao ni Nephi. Ket kasta a nagtultuloy ti bisin iti maika-pitopulo-ket-uppat a tawen, ket naisardeng ti aramid a panagdadael babaen ti espada ngem nagbalin a nasaem babaen ti bisin.

6 Ket nagtultuloy met daytoy nga aramid ti panagdadael iti maika-pitopulo-ket-lima a tawen. Ta nasaplit ti daga ket natikag, ket saan a nakapataud iti apit iti panawen ti panagaapit; ket nasaplit ti sangabukel a daga, kadagiti man Lamanite ken kadagiti Nephite, isu a nasaplitda ket rinibu ti napukaw nga ad-adu ti kinadangkes iti daga.

7 Ket napasamak a nakita dagiti tao a dandani mapukawdan iti bisin, ket nangrugi a "nalagipda ti Apo a Diosda; ket nangrugi a nalagipda dagiti balikas ni Nephi.

8 Ket nangrugi dagiti tao a nagpakaasi kadagiti pangulo nga ukomda ken kadagiti daulaoda, ket kinunada ken ni Nephi: Adtoy, ammomi a sika ti tao ti Dios, ket ngarud ipakasim iti Apo a Diosmo nga ilisina kadakami daytoy a bisin, amangan ta mapasamak amin dagiti "balikas nga imbagam a maipanggep iti pannakadadaelmi.

9 Ket napasamak a kinuna dagiti ukom ken ni Nephi, a maibatay kadagiti balikas a tinari-gagayanna. Ket napasamak nga idi nakita ni Nephi a nagbabawin dagiti tao ken impakumbabada ti bagbagida iti nakersang nga aruaten, immararaw manen iti Apo, a kinunana:

10 O Apo, adtoy dagitoy tao a nagbabawi; ket sinagadda ti bungoy ni Gadianton nga inyadayo kadakuada ayingga nga awan ti nabati kadakuada, ken imbutaktakda dagiti nalimed a panggepda iti daga.

11 Ita, O Apo, gapu iti daytoy ti panagpakumbabada yadayom koma ti pungtotmo, ket maibsan koman ti pungtotmo iti pannakadadael dagiti kinadangkes a tao a dinadaelmon.

12 O Apo, yadayom koma ti pungtotmo, wen, ti nakaamamak a pungtotmo, ket ibilin-

mo ti pannakapukaw ti bisin ditoy a daga.

13 O Apo, imdengannak koma, ket ipalubosmo a maaramid a maibatay kadagiti balikasko, ket “pagtuduem iti rabaw ti daga, tapno isangbayna ti bungana, ken ti apitna iti panawen ti apit.

14 O Apo, inimdengam dagiti “balikasko idi kinunak, Adda koma bisin, tapno mapukaw ti angol ti espada; ket ammok nga aramidem, uray itoy a kanito, imdengam dagiti balikasko, ta kinunam a: No agbabawi dagitoy a tao isalakanko ida.

15 Wen, O Apo, ket makitam a nagbabawidan, gapu iti bisin ken iti angol ken pannakadadael, a napasamaken kadakuada.

16 Ket ita, O Apo, yadayom koma ti pungtotmo, ket padasem kadi manen no pagpaayandaka met laeng? Ket no kasta, O Apo, mabendisionam ida a maibatay kadagiti balikasko a nasaomon.

17 Ket napasamak nga iti maika-pitopulo-ket-innem a tawen inyadayo ti Apo ti pungtotna kadagiti tao, ket imbilinna nga “agtudo iti daga, tapno iti kasta isangbayna ti bungana iti panawen ti panagbungana. Ket napasamak a nangisangbay iti apitna iti panawen ti panagapitna.

18 Ket adtoy, nagrag-o dagiti tao ket dinaydayawda ti Dios, ket napno ti daga iti ragrag-o; ket saandan a pinanunot pay a dadaelen ni Nephi, ngem intandudoda ketdi a “naindaklan a propeta, ken tao ti Dios, nga ad-

daan iti naindaklan a bileg ken panangituray nga inted kenkuana ti Dios.

19 Ket adtoy, awan ti uray no “sangkabassit a nakaudian ni Lehi, ti kabsatna, kenkuana maipanggep iti kinalinteg.

20 Ket kasta a napasamak a nangrugi manen dagiti tao ni Nephi a rimmang-ay iti daga, ket rinugianda a binangon dagiti nadadael a lugarda, ken nangrugida nga immadu ken nagwaras, nga agingga a naaplagandan ti rabaw ti daga, nga agpadpada iti amianan ken iti abagatan, manipud iti laud a baybay agingga iti daya a baybay.

21 Ket napasamak a naggibus ti maika-pitopulo-ket-innem a tawen a sitatalna. Ket nangrugi ti maika-pitopulo-ket-pito a tawen a sitatalna; ket nagwaras ti “simbaan iti rabaw ti amin a daga; ken ad-adu ti bilang dagiti tao, kadagiti Nephite ken kadagiti Lamanite nga agpadpada, a kameng ti simbaan; ket naddaanda iti aglaplapanan a naindaklan a talna iti daga; ket kasta ti panaggibus ti maika-pitopulo-ket-pito a tawen.

22 Ken kasta met nga adda talnada iti maika-pitopulo-ket-walo a tawen, malaksid ti saggaysa a panagsusupanget maipanggep kadagiti panirigan iti doktrina nga intuyang dagiti propeta.

23 Ket iti maika-pitopulo-ket-siam a tawen nangrugi nga im-

13a 1 Ari 18:1, 41–46.

14a Hel. 11:4.

17a Deut. 11:13–17.

18a Hel. 10:5–11.

19a Hel. 5:36–44.

21a PNK Simbaan

ni Jesucristo.

madu ti riri. Ngem napasamak a da Nephi ken Lehi, ken adu kadagiti kabsatda a makaamo iti maipanggep kadagiti panirigan iti doktrina, iti kaadu dagiti "paltiing iti inaldaw, ngarud nangasabada kadagiti tao, iti kasta napagsardengda ti riri iti dayta a tawen.

24 Ket napasamak nga iti maika-walopulo a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi, adda bilang dagiti sumupsuppiat manipud kadagiti tao ni Nephi, a sumagmamano a tawenen a kimmappan kadagiti Lamanite, ket inawatda a nagan ti Lamanite, ken kasta met ti bilang dagiti talaga nga an-annabo dagiti Lamanite, a nariing ti pungtotda kadakuada, wenna babaen dagiti sumupsuppiat, ngarud inrugida ti nakigubat kadagiti kabsatda.

25 Ket nagaramidda iti nadawel a panagpapatay ken panagsamsam; sa kalpasanna nagsanudda kadagiti bantay, ken iti langalang ken nalimed a luglugar, nga inlemngda ti bagbagida tapno dida ida masarakan, nga inaldaw nga umad-adu ti bilangda, ayingga nga adda dagiti sumupsuppiat a mapan kadakuada.

26 Ket iti kasta a panawen, wen, uray pay iti uneg ti saan unay nga adu a tawen, nagbalinda a nalabes ti kadakkeln a bunggoy dagiti mannanakaw; ket sinukimatda amin a nalimed a plano ni Gadianton; ket kasta ti panagbalinda a mannanakaw ni Gadianton.

27 Ita adtoy, nagaramid dagitoy a mannanakaw iti nalabes a panagkibur, wen, uray pay iti dakkell a panagdadael kadagiti tao ni Nephi, ken kasta met kadagiti tao dagiti Lamanite.

28 Ket napasamak a kasapuln ti pannakaisardengen daytoy nga aramid a panagdadael; ngarud nangipatulodda iti buyot ti napipigsa a lallaki iti langalang ken kadagiti bantay a mangsapul iti daytoy a bunggoy dagiti mannanakaw, ket tapno dadaelenda ida.

29 Ngem adtoy, napasamak nga iti dayta met la a tawen napagsanudda nga uray la nga iti dagdagada. Ket kasta ti panaggibus ti maika-walopulo a tawen a panangituray dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi.

30 Ket napasamak iti panangrugi ti maika-walopulo-ket mayasa a tawen a napanda manen sinango ti bunggoy dagiti mannanakaw, ket adu ti dinadael; ket sinangbayan met ida ti dakkell a pannakadadael.

31 Ket napilitanda manen nga agsubli a rummuar iti langalang ken rummuar iti kabambantayan a mapan kadagiti dagada, gapu iti nalaus a kadakkell ti bilang dagiti mannanakaw a nangpunno kadagiti bantay ken langalang.

32 Ket napasamak a kasta ti panaggibus daytoy a tawen. Ket immadu ken pimmigsa dagiti mannanakaw, tapno iti kasta dida inkankano dagiti buyot dagiti Nephite, ken kasta met dagiti Lamanite; ket nangparnuayda

iti nakaro a buteng kadagiti tao iti intero a rabaw ti daga.

33 Wen, ta sinarungkaranda ti adu a paset ti daga, ket nakaro ti panangdadaelda kadakuada; wen, adu ti pinapatayda, ket inlalada a balud dagiti sabali iti langalang, wen, ken kangruna-anna nga ad-adu dagiti babbai ken annakda.

34 Ita daytoy nakaro a kina-dakes, a napasamak kadagiti tao gapu iti basolda, ti nangri-ing manen kadakuada a mang-lagip iti Apo a Diosda.

35 Ket kasta ti panaggibus ti maika-walopulo-ket-maysa a tawen a panagturay dagiti ukom.

36 Ket iti maika-walopulo-ket-dua a tawen nangrugi manen a "nalipatanda ti Apo a Diosda. Ket iti maika-walopulo-ket-tallo a tawen nangrugi-da a pimmigsa nga agbasol. Ket iti maika-walopulo-ket-up-pat a tawen dida tinarimaan dagiti wagasda.

37 Ket napasamak iti maika-walopulo-ket-lima a tawen pimmigsa a pimmigsa ti kinapalangguadda, ken iti kinadangkesda; ket kasta ti pannakaluo-omda manen a madadael.

38 Ket kasta ti panaggibus ti maika-walopulo-ket-lima a tawen.

KAPITULO 12

Saan a natalged dagiti lallaki ken maag ken nalakada nga agaramid

iti dakes—Dusaen ti Apo dagiti taona—Maidasig ti kinaubdaw dagiti tao iti bileg ti Dios—Iti aldaw a panangukom, magun-odto dagiti tao ti agnanayon a biag wenno agnanayon a pannakailunod. Agarup 6 s.c.

KET kasta a maimatangantayo no kasano ti kinasinsinan, ken kasta met ti di pannakaidna ti puspuso dagiti annak ti tattao; wen, makitatayo a ti Apo iti di matukod a kinaimbagna bendisionan ken "parang-ayenna dagiti^b agtalek kenkuana.

2 Wen, ket makitatayo iti dayta a kanito a panangparang-ayna kadagiti taona, wen, iti maapit kadagiti talonda, dagiti arban ken dagiti pastorda, ken iti balitok, ken iti pirak, ken iti amin a kita ti napapateg a banag iti amin a langa ken sukog; pannakailisi ti bagbagida, ken panangisalakan kadakuada kadagiti kabusorda; pannakapaluk-neng ti puspuso dagiti kabusorda tapno saanda nga irakurak ti gubgubat a maibusor kadakuada; wen, iti ababa a panna, agaramid iti amin a banag para iti pagimbagan ken pagrag-sakan dagiti taona; wen, ket daytanta ti kanito a "panangpa-tangkenda iti puspusoda, ket malipatanda ti Apo a Diosda, ket^b iludekludekda ti Nasantuan—wen, ket daytoy gapu iti kinalukayda, ken iti aglaplapu-sanan a kinarang-ayda.

3 Ket kasta ti pannakakitatayo

36a Alma 46:8.
12 1a 2 Cro. 26:5;
Sal. 1:2–3.
b Sal. 36:7–8;

2 Ne. 22:2;
Mosiah 4:6.
PNK Talek.
2a PNK Ikakalilis.

b Alma 5:53;
3 Ne. 28:35.

a malaksid no "dusaen ti Apo dagiti taona iti adu a pammari-gat, wen, malaksid no isarung-karna kadakuada ti patay ken didigra, ken iti bisin ken iti amin a kita ti angol, didanto ^bmala-gip.

4 O anian a kinamaag, ken anian a kaawan ti kaes-eskanna, ken anian a kinadakes, ken kinasairo, ken anian a laka ti agaramid iti basol, ken anian a nagbuntog ti agaramid iti nasa-yaat, dagiti annak ti tattao; wen, anian a laka ti dumngeg kadagiti balikas ti dakes, ken mangituron iti "puspusoda kadagiti awan ti kaes-eskanna a banag ti lubong!

5 Wen, anian a laka ti agbalin a "napalanguad; wen, anian a laka ti agpang-as, ken agaramid iti amin a kita ti pagbasolan; ken anian a buntogda a manglagip iti Apo a Diosda, ken dumngeg kadagiti pammagbagana, wen, anian a buntog ti ^bmagna iti dana ti sirib!

6 Adtoy, dida tarigagayan a ti Apo a Diosda, a "nangparsua kadakuada, ti ^bmangiturong ken mangiturayto kadakuada; iti laksid ti naindaklan a kinaimbagna ken ti asina kadakuada, tinagibay-ada dagiti pammagbagana, ket dida kayat nga isu ti mangibagnos kadakuada.

7 O anian a nagdakkal ti "kina-

ubbaw dagiti annak ti tattao; wen, nanumnumoda pay ngem iti tapok iti daga.

8 Ta adtoy, agakar-akar ti tapok ti daga, iti pannakagudua-na, iti pammilin ti naindaklan ken agnanayon a Diostayo.

9 Wen, adtoy ti timekna dagiti turod ken dagiti bantay agtinggerger ken "madayyeg.

10 Ket mawarada babaen ti "bileg ti timekna, ket agbalinda a nalamuyot, wen, uray pay kas iti tanap.

11 Wen, babaen ti bileg ti timekna madayyeg ti "sangabukel a daga;

12 Wen, babaen ti bileg ti timekna, madayyeg dagiti pamuon, uray pay ti tengngana.

13 Wen, ket no ibagana iti daga— Aggunayka—aggunay.

14 Wen, no ibagana iti "daga—^bAgsublika, tapno "paatiddogena ti aldaw iti adu nga oras—maaramid;

15 Ket kasta, a maibatay iti balikasna agsubli ti daga, ket agparang iti tao a saan nga agkutkuti ti init; wen, ket adtoy, agpayso daytoy; ta talaga a ti daga ti agkutkuti a saan ketdi a ti init.

16 Ket adtoy, met, no ibagana kadagiti "danum iti lansad—^bMaabbatanka—maaramid.

17 Adtoy, no ibagana itoy a bantay—bumangonka, ket

3a Mosiah 23:21;
DkK 98:21; 101:8.

b Amos 4:6-11.

4a Mat. 15:19;
Heb. 3:12.

5a Prov. 29:23.
PNK Kinapalanguad.
b PNK Magna,

Magna iti Dios.
6a Isa. 45:9; DkK 58:30;
Moises 7:32-33.

b DkK 60:4.
7a Isa. 40:15, 17;
Mosiah 4:19;
Moises 1:10.
9a 3 Ne. 22:10.

10a 1 Ne. 17:46.
11a Morm. 5:23;
Ether 4:9.
14a Jos. 10:12-14.
b Isa. 38:7-8.
c 2 Ari 20:8-11.
16a Mat. 8:27.
b Isa. 44:27; 51:10.

“umayka a manggabur iti dayta a ciudad, tapno maitanem—adtoy mapasamak.

18 Ket adtoy, no “mangilem-meng ti tao iti kinabaknang iti daga, ket kuna ti Apo—Bay-an a ^bmailunod, gapu iti basolna a nangilemmeng—adtoy, mailunod.

19 Ket no kuna ti Apo—Mailunodka, tapno awan ti tao a makakita kenka manipud ita ken iti agnanayon—adtoy, awan ti tao a makaala manipud ita ken iti agnanayon.

20 Ket adtoy, no kuna ti Apo iti tao—Gapu kadagiti basolmo, mailunodka iti agnanayon—maaramid.

21 Ket no kuna ti Apo—Gapu kadagiti basolmo mapukawka iti imatangko—ibilinna a mapasamak.

22 Ket ay-ay pay ti pangiba-gaanna iti kastoy, ta isunto ti agaramid iti basol, ket saanto a maisalakan; ngarud, gapu itoy, tapno maisalakan dagiti tao, nairakurak ti panagbabawi.

23 Ngarud, nagasat dagiti agbabawi ken dumngeg iti timek ti Apo a Diosda; ta dagitoyto ti “maisalakan.

24 Ket ipalubos koma ti Dios, iti kinaindaklanna, a maiturong dagiti tao iti panagbabawi ken naimbag nga ar-aramid, tapno maisubli kadakuada ti tunggal “parabur, a maibatay kadagiti aramidida.

25 Ket kayatko a maisalakan amin a tao. Ngem mabasatayo nga iti naindaklan ken maudi nga aldaw addanto sumagma-mano a mapapanaw, wen, mapapanaw iti imatang ti Apo;

26 Wen, a maipan iti kasasaad a di maputpot a ladingit, a pakatungpalan dagiti balikas a nagkuna: Isuda a nagaramid iti nasayaat maaddaan iti “agnanayon a biag; ket isuda a nagaramid iti dakes maaddaan iti agnanayon a ^bpannakailunod. Ket kasta. Amen.

Ti padto ni Samuel, a Lamanite, kadagiti Nephite.

*Sakupenna ti kapitulo 13
agingga iti 15.*

KAPITULO 13

Ipadto ni Samuel a Lamanite a madadael dagiti Nephite malaksid no agbabawida—Mailunodda ag-raman ti kinabaknangda—Saanda a pinati ket binatang dagiti propeta, nalawlawda kadagiti demonio, ket sinapulda ti ragsak babaen ti panagaramidda iti kinadakes. Agarup 6 s.c.

KET ita napasamak iti maikawalo-pulo-ket-innem a tawen, nagtultuloy pay laeng ti kina-dangkes dagiti Nephite, wen, iti nalaus a kinadangkes, idinto a nainget met ti panangtungpal dagiti “Lamanite kadagiti bilin

17a 3 Ne. 8:10.
18a Morm. 1:18;
Ether 14:1.
b Hel. 13:17.

23a PNK Pannakaisalakan.
24a PNK Parabur.
26a Mat. 25:46;

Jn. 5:28–29;
Rom. 6:13.
b PNK Pannakailunod.
13 1a Hel. 15:4–5.

ti Dios, babaen iti paglintegan ni Moises.

2 Ket napasamak nga iti daytoy a tawen adda maysa a Samuel, a Lamanite, a dimteng iti daga ti Zarahemla, ket nangrugi a nangasaba kadagiti tao. Ket napasamak nga inkasabana, iti adu nga aldaw, ti panagbabawi kadagiti tao, ket pinagtalawda, ket dandani nagsubli iti ilina.

3 Ngem adtoy, immay ti timek ti Apo kenkuana, a nasken nga agsubli manen, ket ipadtona kadagiti umili ti ania man a banag nga umay iti "pusona.

4 Ket napasamak a dida impalubos a sumrek iti ciudad; ngarud napan iti rabaw ti pader, ket nagdeppa ken nagpukkaw, ket impadtona kadagiti umili dagiti banag nga inseksek ti Dios iti pusona.

5 Ket kinunana kadakuada: Adtoy, siak, ni Samuel, a Lamanite, ibagak dagiti balikas ti Apo nga inseksekna iti pusok; ket adtoy inseksekna iti pusok nga ibagak kadagitoy a tao a maipatay ti "espada ti linteg kadagitoy a tao; ket saan a lumbes ti uppat-a-gasut a tawen sa maipatay ti espada ti linteg kadagitoy a tao.

6 Wen, agur-uray ti nadagsen a "pannakadadael kadagitoy a tao, ket awan duadua nga umay kadagitoy a tao, ket awan ti makaisalakan kadagitoy a tao ma-

laksid ti panagbabawi ken pammati ken ni Apo Jesucristo, nga awan duadua nga umayto iti lubong, ken agsagabanto iti adu a banag ken mapapatayto nga agpaay kadagiti taona.

7 Ket adtoy, impalawag kaniak ti "anghel ti Apo, ket nangyeg iti naragsak a damag iti kararuak. Ket adtoy, naibaonak kadakayo tapno ipalawagko met, tapno maaddaankayo iti ^bnaimbag a damag; ngem adtoy didak awaten.

8 Ngarud, kastoy ti kinuna ti Apo: Gapu iti kinatangken ti puso dagiti Nephite, yadayok ti saok kadakuada malaksid no agbabawida, ken ikkatek ti "Espirituk kadakuada, ket diakto idan maanusan; ket pagbalinek ti puso dagiti kakabsatda a gumura kadakuada.

9 Ken saan a mapalabas ti "uppat-a-gasut a tawen sakbay nga ipaayko ti pannaplitko; wen, isarungkarkonto kadakuada ti espada ken bisin ken angol.

10 Wen, isarungkarkonto kadakuada ti napalaus a pungtotko, ket addanto agbiag kadagiti "maikapat a kaputotan, kadagiti kabusoryo, a mangimatang iti pannakadadaelyo; ket umay daytoy nga awan duadua malaksid no agbabawikayo, kinuna ti Apo; ket yegto dagiti adda iti maikapat a kaputotan ti pannakadadaelyo.

11 Ngem no agbabawikayo

3a DkK 100:5.

5a Alma 60:29;

3 Ne. 2:19.

6a Alma 45:10-14;

Hel. 15:17.

7a Alma 13:26.

b Isa. 52:7.

8a Hel. 6:35.

9a Alma 45:10-12.

10a 1 Ne. 12:12;

2 Ne. 26:9;

3 Ne. 27:32.

ket “agsublikayo iti Apo a Diosyo pagmawmawek ti pungtotko, kinuna ti Apo; wen, kastoy ti kinuna ti Apo, nagasat dagiti agbabawi ken umay kaniak, ngem asi pay dagiti saan nga agbabawi.

12 Wen, “asi pay daytoy dakkell a siudad ti Zarahemla; ta adtoy, naisalakan gapu kadagiti nalinteg; wen, asi pay daytoy dakkell a siudad, ta mapattapattak, kinuna ti Apo, nga adu, wen, uray pay iti kadakkellan a paset daytoy a siudad, ti mangpatangken iti pusoda a maibusor kaniak, kinuna ti Apo.

13 Ngem nagasat dagiti agbabawi, gapu ta isalakanko ida. Ngem adtoy, no saan a gapu kadagiti nalinteg nga adda iti daytoy nabileg a siudad, adtoy, pababaek ti “apuy manipud iti langit ket dadaelenna ida.

14 Ngem adtoy, maispal gapu kadagiti nalinteg. Ngem adtoy, umay ti kanito, kinuna ti Apo, a no paksiatenyo dagiti nalinteg kadakayo, nakasaganakayonton a madadael; wen, asinto pay daytoy nabileg a siudad, gapu iti kinadangkes ken kinarimon nga adda kenkuana.

15 Wen, ken asi pay ti siudad ti Gideon, gapu kadagiti kinadangkes ken kinarimon nga adda kenkuana.

16 Wen, ken asi pay dagiti amin a siudad nga adda iti aglawlaw dayta a daga, a kukua dagiti Nephite, gapu iti kina-

dangkes ken kinarimon nga adda kadakuada.

17 Ket adtoy, dumtengto ti “lunod iti dayta a daga, kinuna ti Apo dagiti Pangen, gapu iti pagimbagan dagiti tao nga adda iti daga, wen, gapu kadagiti kinadangkesda ken narimon nga aramidida.

18 Ket mapasamakto, kinuna ti Apo dagiti Pangen, wen, ti nabileg ken pudno a Diostayo, a siasino man a “mangilemmeng iti kinabaknang ti daga saandanton a masapulan ida, gapu iti dakkell a pannakailunod ti daga, malaksid no italimeng ti nalinteg a tao kas pagayatan ti Apo.

19 Agsipud ta kayatko, kinuna ti Apo, nga italimengda kaniak ti kinabaknangda kas pagayatak; ket mailunod dagiti saan a mangitalimeng ti kinabaknangda kaniak. Gapu ta awan ti mangitalimeng ti kinabaknangda kaniak malaksid laeng dagiti nalinteg; ket ti siasino man a saan a mangitalimeng ti kinabaknangna kaniak kas pagayatak, mailunod, kasta met ti kinabaknang, ket awanto ti makaala gapu iti lunod ti daga.

20 Ket dumtengto ti aldaw nga ilemmengda ti kinabaknangda, agsipud ta naisaad ti pusoda iti kinabaknang; ket agsipud ta insaadda ti pusoda iti kinabaknang, ken ilemmengda ti kinabaknangda inton itarayanda ti kabusorda; agsipud ta saanda

11a 3 Ne. 10:5-7.

12a 3 Ne. 8:8, 24; 9:3.

13a Gen. 19:24;

2 Ari 1:9-16;

3 Ne. 9:11.

17a Hel. 12:18.

18a Morm. 1:18;

Ether 14:1.

a maitalimeng kaniak kas pagayatak, mailunodda ken kasta met ti kinabaknangda; ken masaplitudanto iti dayta nga aldaw, kinuna ti Apo.

21 Adtoy dakayo, tao ti daytoy nabileg a siudad, ket "denggenyo dagiti saok; wen, denggenyo dagiti ibaga ti Apo; gapu ta adtoy, kinunana a mailunodkayo gapu iti kinabaknangyo, ken mailunod ti kinabaknangyo gapu ta insaadyo ti pusoyo kadagitoy, ket saankayo a dimngeg kenkuana a nangted kadagitoy kadakayo.

22 Saanyo a malagip ti Apo a Diosyo kadagiti banag a nangparaburanna kadakayo, ngem kanayonyo a malaglagip ti "kinabaknangyo, a dikayo man la agyaman iti Apo a Diosyo gapu kadagitoy; wen, saan a nakayakay ti puspusoyo iti Apo, ngem dumakdakkelda nga aglablabes iti ^bkinatangsit, iti kinaparammag, ken iti napalalo a kinamanaglablabes, ^cpanagiinnapal, ap-apa, dakes a panunot, panagidadanes, ken pammapatay, ken amin a kita ti kinadakes.

23 Agsipud iti daytoy inked-deng ti Apo a Dios a nasken nga adda lunod iti daga, ken kasta met iti kinabaknangyo, ket gapu daytoy iti kinadakesyo.

24 Wen, asi pay dagitoy a tao, gapu iti daytoy a kanito a dimteng, a "panangpapanawyo

kadagiti propeta, ken nagangangawanyo ida, ket inuboryo ida iti bato, ken pinatayyo ida, ken inaramidyo ti amin a kita ti kinadakes kadakuada, a kas iti naar-aramid idi un-unana a panawen.

25 Ita no agsaokayo, kunayo: No koma adda dagiti aldawmi kadagidi aldaw ti "ammami idi un-unana, saanmi la ketdi a pinatay dagiti propeta; saanmi koma nga inubor ida, ken pina-panaw ida.

26 Adtoy dakdakeskayo ngem kadakuada; ta bayat ti panagbiag ti Apo, no umay ti "propeta kadakayo ket ipalawagna ti sao ti Apo, a mangpaneknek kadagiti basol ken kinadakesyo, ^bagpungtotkayo kenkuana, ket papanawenyo ket aramatenyo ti amin a wagas a mangdadael kenkuana; wen, kunaenyo a saan a pudno a ^cpropeta, a maysa a managbasol, ken pasurot ti sairo, agsipud ta ^dpaneknekan-na a dakes ti aramidyo.

27 Ngem adtoy, no umay ti maysa a tao kadakayo ket kunana: Aramidem daytoy, ket awan ti kinadakes; aramidem dayta ket saankanto nga agsagaba: wen, kunana; Magnakayo a natangsit ti puspusoyo; wen, magnakayo a natangsit ti matmatayo, ken aramidenyo ti ania man a pagayatan ti pusoyo—ket no umay ti maysa a tao kadakayo ket kunana daytoy,

21a PNK Imdengan.

22a Luc. 12:34.

PNK Kinabaknang;

Kinailubongan.

^b PNK Kinapalangguad.

^c PNK Apal.

24a 2 Cro. 36:15-16;

1 Ne. 1:20.

25a Ara. 7:51.

26a 2 Cro. 18:7;

Luc. 16:31.

^b Isa. 30:9-10.

^c Mat. 13:57.

^d Gal. 4:16.

awatenyo, ket annugotenyo nga isu ti “propeta.

28 Wen, itag-ayyonto; ket ikkanyo iti taraonyo; ikkanyo iti balitokyo, ken iti pirakyo, ket kawesanyo iti napateg a pagan-anay; gapu ta agibaga iti “mangpatiray-ok kadakayo, ket kunana a nasayaat ti amin, gapuna awan ti masarakanyo kenuana a basol.

29 O dakayo a nadangkes ken dakayo a sungani a kaputotan; dakayo a nasukir ken natangig a tattao, kasano ti kapaut ti panangipagarupyo a panangananus ti Apo kadakayo? Wen, kasano ti kabayag ti panangitulokyo iti bagbagiyo nga idalan ti “maag ken ^bbulsek a mangitururong? Wen, kasano ti kabayag ti ‘panangpiliyo iti kinasipngget a di ket ti ^dlawag?

30 Wen, adtoy, narubrobanen ti pungtot ti Apo a maibusor kadakayo; adtoy, inlunodna ti daga gapu iti kinadakesyo.

31 Ket adtoy, dumteng ti panawen nga ilunodna ti kinabaknangyo, ket agbalinda a “nagalis, tapno diyo ida maiggaman; ken saanyo a mapagtalinaed ida iti aldaw ti kinapanglawyo.

32 Ket umararawkayonto iti Apo kadagiti aldaw ti kinapanglawyo; ket saanto a masungbatan ti ararawyo, agsipud ta napatagedanen ti pannakadadailyo; ket isunto ti panagsangit ken panagugaogyo iti dayta nga

aldaw, kinuna ti Apo ti Pangen. Ket isunton ti panagladingityo, ket kunayo:

33 O “nagbabawiak koma, ken saanko a pinatay dagiti propeta, ken ^binubor ida, ken pinapanaw ida. Wen, iti dayta nga aldaw kunaenyonto: O nalagipmi koma ti Apo a Diosmi iti aldaw nga intedna ti kinabaknangmi, ta saanda koma a nagbalin a nagalis ken napukawmi ida; gapu ta adtoy, awanen ti kinabaknangmi napukawmin.

34 Adtoy, idissomi ti maysa nga alikamen ditoy, ket inton kabigatanna awanen; ken adtoy, naalada dagiti espadami kadakami idi kasapulanmi ida a pakidangadang.

35 Wen, inlemmengmi dagiti kinabaknangmi ket nagpukawda kadakami, gapu iti pannakailunod ti daga.

36 O no nagbabawikami koma iti aldaw a naawatmi ti sao ti Apo; ta adtoy nailunod ti daga, ket nagbalin amin a banag a nagalis, ket saanmi a maiggaman ida.

37 Adtoy, nalikmutkami kadagiti demonio, wen, nalikmutkami kadagiti anghelna a mangdadael iti kararuami. Adtoy, napalalo ti kinadakesmi. O Apo, saanmo kadi a mapunas ti pungtotmo kadakami? Ket daytoyto ti pagsasaoyo kadagita nga aldaw.

38 Ngem adtoy, napalabasen

27a Mk. 2:11.
PNK Panagin-
sasaserdote.

28a 2 Tim. 4:3–4.

29a 2 Ne. 28:9.
b Mat. 15:14.
c Jn. 3:19.

d Job 24:13.

31a Morm. 1:17–18.
33a Morm. 2:10–15.
b Mat. 23:37.

ti “aldaw a pannakatingitingyo; ^bintantanyo ti aldaw ti pannakaisalakanyo agingga iti nalabes unayen ti kinaladawna, ket napatallengedanen ti pannakadadaley; wen, ta inaramatyo amin nga aldaw ti panagbiagyo iti panagsapulyo kadagiti saanyo a magun-od; ket sinapulyo ti ^crag-sak babaen ti panagaramidyo iti kinadakes, banag a maisupadi iti wadan ti kinalinteg nga adda iti naindaklan ken Agnanayon a Pangulo.

39 O dakayo a tao iti pagilian, sapay koma ta dumngegekayo iti saok! Ket ikararagko a maikat koma ti pungtot ti Apo kadakayo, ken agbabawi ket maisalakankayo.

KAPITULO 14

Ipado ni Samuel ti silaw iti rabii ken ti baro a bituen iti pannakayanak ni Cristo—Subboten ni Cristo ti tao manipud iti nainlasagan ken naespirituan nga ipapatay—Mairaman ti pagilasinan ti ipapatayna ti tallo nga aldaw ti kinasipnget, panaggudua dagiti bato, ken dakkal a riribuk iti nakaparsuaan. Agarup 6 s.c.

KET ita napasamak a nangipadto ni “Samuel, a Lamanite, iti adu pay a banag a saan a maisurat.

2 Ket adtoy, kinunana kadakuada: Adtoy, itedko kadakayo

ti pagilasinan; ta lima pay a tawen ti umay, ket adtoy, umayton ti Anak ti Dios a mangsubbot kadakuada a mamatinto itina ganna.

3 Ket adtoy, daytoy ti itedko a “pagtandaananyo iti kanito a yaayna; ta adtoy, addanto naranig a silsilaw iti langit, kasta met nga iti rabii sakbay nga umay awanto ti sipnget, kasta met nga agparangto iti tao a kas aldaw.

4 Ngarud, addanto maysa nga aldaw ken rabii ken maysa nga aldaw, a kasla maysa nga aldaw nga awan ti rabiina; ket daytoy ti maipaay kadakayo a pagilasinan; gapu ta maammuanoyonto ti ileleggak ti init ken kasta met ti ilelennekna; ngarud maammuanoyonto a sitatalged nga addanto dua nga aldaw ken maysa a rabii; nupay kasta saanto nga agsipnget ti rabii; ket isunto ti rabii sakbay ti “panakayanakna.

5 Ket adtoy, addanto “lumgak a baro a bituen, maysa a saanyo pay a nakita; ket maysa pay daytoy a pagilasinanyo.

6 Ket adtoy saan la a dagitoy, adunto ti pagilasinan ken datlag iti langit.

7 Ket mapasamak a napalaus to ti panagdayaw ken siddaawyo amin, ket “matuangkayo iti daga.

8 Ket mapasamakto a siasinoman a “mamati iti Anak ti Dios,

38a Morm. 2:15.
b Alma 34:33–34.
c Alma 41:10–11.

14 1a Hel. 13:2.
3a 3 Ne. 1:15.

4a PNK Jesucristo—
Padpadto
maipanggep iti
pannakaipasgnay
ken ipapatay

ni Jesucristo.
5a Mat. 2:1–2;
3 Ne. 1:21.
7a 3 Ne. 1:16–17.
8a Jn. 3:16.

maaddaanto iti agnanayon a biag.

9 Ket adtoy, kastoy ti imbilin ti Apo kaniak, babaen ti anghelna, a masapul nga umayak ket ibagak daytoy a banag kadakayo; wen, imbilinna a masapul nga ipadtok dagitoy a banag kadakayo; wen, kinunana kaniak: Ipaganetgetmo kadagitoy a tao, agbabawikayo ket isaganayo ti dalan ti Apo.

10 Ket ita, agsipud ta maysaak a Lamanite, ket naibagak kadakayo dagiti balikas nga imbilin ti Apo kaniak, ken agsipud ta nadagsen dagitoy kadakayo, kinaguradak ket pinanggepdak a dadaelen, ken ^apinapanawdak iti ummongyo.

11 Ket mangngegyonto dagiti balikasko, ta, gapu iti daytoy a panggep simmalpaak iti pader ti ciudad, tapno mangngegyo ken maammuanyo dagiti panggeddeng ti Dios nga agur-uray kadakayo gapu iti kinadakesyo, ken tapno maammuanyo ti kasaad ti panagbabawi;

12 Ken tapno maammuanyo met ti yaay ni Jesucristo, ti Anak ti Dios, ti ^aAma ti langit ken ti daga, ti Namarsua iti isu amin a banag manipud idi punganay; ken tapno maammuanyo ti pagilasinan ti yaayna, iti panggep a mamatikayo koma iti naganna.

13 Ket no ^amamatikayo iti na-

ganna agbabawikayo iti basbasolyo, ket iti kasta mapakawan-kayo gapu iti ^bkinaimbagna.

14 Ket adtoy, manen, sabali pay a pagilasinan ti itedko kadakayo, wen, ti pagilasinan iti ipapatayna.

15 Ta adtoy, nasken a matay tapno mapasamak ti ^apannakaisalakan; wen, nasken kenkuana ken rumbeng unay a matay, tapno matungpal ti ^bpanagungar dagiti natay, tapno iti kasta maidatag ti tao iti sanguanan ti Apo.

16 Wen, adtoy, yeg daytoy nga ipapatay ti pannakatungpal ti panagungar, ken ^asubbotenna ti amin a tao manipud iti imuna nga ipapatay—dayta naespirituan nga ipapatay; ti amin a tao, babaen ti ^bpannakatnag ni Adan a ^cpannakaisinana manipud iti imatang ti Apo, maibilang a ^dpatay, iti agpadpada a banag a nainlasagan ken banag a naespirituan.

17 Ngem adtoy, ^asubboten ti panagungar ni Cristo ti amin a tao, wen, ti amin a tao, ket isublina ida iti imatang ti Apo.

18 Wen, ken yegna ti pannakatungpal ti wagas ti panagbabawi, tapno siasino man nga agbabawi saan a mapukaw ken maitappuak iti apuy; ngem siasino man a di agbabawi mapukaw ken maitappuak iti apuy ken mapasamak manen kada-

10a Hel. 13:2.

12a Mosiah 3:8;

3 Ne. 9:15; Ether 4:7.

PNK Jesucristo.

13a Ara. 16:30–31.

b DkK 19:16–20.

15a PNK Mangisalakan.

b Alma 42:23.

PNK Panagungar.

16a PNK Plano ti

Pannakaisalakan.

b PNK Pannakatnag da

Adan ken Eva.

c Alma 42:6–9.

d PNK Ipatatay,

Naespirituan nga.

17a PNK Pannakasubbot,

Subboten, Nasubbot.

kuada ti naespirituan a panna-katay, wen, ti maikadua nga ipapatay, agsipud ta maisinada manen kadagiti banag a maipapan iti kinalinteg.

19 Agbabawikayo ngarud, agbabawikayo, ta amangan no ti pannakaammoyo kadagitoy a banag ken saanyo a panangaramid kadagitoy ti pagsagabaanyonto iti panggeddeng, ket maigarangugongkayonto iti daytoy maikadua nga ipapatay.

20 Ngem adtoy, kas kinunak kadakayo maipapan iti sabali a "tanda, ti pagilasinan ti ipapatayna, adtoy, iti dayta nga aldaw nga agsagabanto iti ipapatay ^bagsipngetto ti init ket dinto mangted iti lawagna kadakayo; kasta met ti bulan ken dagiti bituen; ket awanto ti lawag iti rabaw daytoy a daga, uray iti kanito a lak-amenna ti patay, iti uneg ti ^ctallo nga aldaw, agingga iti kanito nga agungar manen manipud iti patay.

21 Wen, iti kanito a yawatna ti espiritu ^aaggurruodto ken agkimat iti las-ud ti adu nga oras, ken agginggined ken agarigenggen ti daga; ken dagiti bato nga adda iti daytoy a daga, nga agpapada nga adda iti rabaw ken unegna, nga ammoyo iti daytoy a kanito a sibubukel, wenna iti ragupna maysa a natangken a banag, ^bmaburakto;

22 Wen, magduanto, ket kalpasanna masarakandanto kada-

giti ^arenggat ken nagbirri, ken naburburak iti sibubukel a daga, wen, iti rabaw ken iti uneg ti daga.

23 Ket adtoy, addanto dakkell a bagyo, ken adunto ti agkusukos a bantay, a mayarig iti napatad a daga, ket adunto ti napatad a lugar ti agbalin a nangato a bantay a naidaddaduma ti tayagna.

24 Ket adu a kalsada ti mada-dael, ken adu a ^asiudad ti mabaybay-an.

25 Ket adunto ti ^atanem a malukatan, ket rumuarte dagiti natay; ket adunto a santo ti agparang iti kaaduan.

26 Ket adtoy, kastoy ti panangibaga ti ^aanghel kaniak; ta kinunana nga aggurruodto ken agkimat iti las-ud ti adu nga oras.

27 Ket kinunana kaniak a bayat ti kaadda ti gurruod ken kimat, ken ti bagyo, a masapul a mapasamak dagitoy, ket saku-pen ti ^asinpget ti sibubukel a daga iti las-ud ti tallo nga aldaw.

28 Ken kinuna kaniak ti anghel nga adunto ti makaimatang iti nain-indaklan a banag ngem dagitoy, tapno maipapati kada-kuada ti panggep a mapasamak ^adagitoy a tanda ken dagitoy a pagsidsiddaawan iti sangalubongan, ta kayatna nga awan koma ti pambar a di mamati dagiti annak ti tao—

29 Ket daytoy ti panggep tapno

20a 3 Ne. 8:5–25.

^b Luc. 23:44.

^c Mosiah 3:10.

21a 3 Ne. 8:6.

^b 3 Ne. 10:9.

22a 3 Ne. 8:18.

24a 3 Ne. 9:3–12.

25a Mat. 27:50–54;

3 Ne. 23:9–11.

26a Alma 13:26.

27a 1 Ne. 19:10;

3 Ne. 8:3.

28a 1 Ne. 12:4–5.

siasino man a mamati mabalin a maisalakan, ken ti siasino man a saan a mamati, mabalin a mapataw kadakuada ti nainkalintegan a “panangukom; ken kasta met a no makednganda isuda met laeng ti nangted iti bukodda a pangngeddeng no madusada.

30 Ket ita laglagipenyo, laglagipenyo, kakabsatko, a siasino man a mapukaw, mapukaw gapu kenkuana; ket siasino man nga agaramid iti kinadakes, araramidenna iti bagina; agsipud ta adtoy, “siwawayakayo; mapalubosankayo nga agaramid iti agpaay iti bagbagiyo; ta adtoy, nangted ti Dios kadakayo iti ^bpannakaammo ket pinagbalin-nakayo a nawaya.

31 Intedna kadakayo tapno “maammuanyo ti nasayaat manipud iti dakes, ken intedna kadakayo tapno ^bmapiliyo ti biag wenno patay; ken mabalinyo nga aramiden ti nasayaat ket maisublinto kadakayo dayta a nasayaat, wenno ^cmaisublinto kadakayo dayta a kinasayaat; wenno mabalinyo ti agaramid iti dakes, ket maisublinto kadakayo dayta a kinadakes.

KAPITULO 15

Dinusa ti Apo dagiti Nephte gapu ta ay-ayatenna ida—Natibker ken

napigsa ti pammati dagiti Lamanite nga immawat iti ebanghelio—Kaa-sianto ti Apo dagiti Lamanite iti ud-udina nga aldaw. Agarup 6 s.c.

KET ita, ay-ayatek a kakabsatko, adtoy, ipalawagko kadakayo a malaksid no agbabawikayo “kawawto ti pagtaenganyo.

2 Wen, malaksid no agbabawikayo, addanto dakkell a gapu ti panagladingit dagiti assawayo iti aldaw a panagtagibida; ta padasenyonto ti aglibas ngem awanto ti lugar a pagkamangan-yo; wen, ket asi pay dagiti “tag-tagibian, agsipud ta nadagsenda ket saanda a makataray; ngarud, mabaddebaddekan ken mabatidanto a matay.

3 Wen, asi pay dagitoy tao a maawagan a tao ni Nephi malaksid no agbabawida, no makitadanto amin dagitoy a pagilasinan ken pagsidsiddaawan a maiparangto kadakuada; agsipud ta adtoy, napilida a tao ti Apo; wen, dagiti tao ni Nephi nga inayatna, ken “dinusana; wen, dinusana ida kadagiti aldaw ti panagbasolda gapu ta ay-ayatenna ida.

4 Ngem adtoy kakabsatko, ginurana dagiti Lamanite gapu iti agtultuloy a panagaramidda iti dakes, ket daytoy gapu iti kinadakes ti “kannawidan dagiti amada. Ngem adtoy, immay kadakuada ti pannakaisalakan babaen ti panangikaskasaba dagiti

29a PNK Panangukom, ti Maudi a.

30a 2 Ne. 2:26–29; Moises 6:56. PNK Kinawaya nga Agpili.

b PNK Pannakaammo.

31a Moro. 7:16.

b 2 Ne. 2:28–29; Alma 3:26–27.

c Alma 41:3–5.

15 1a Mat. 23:37–38.

2a Mat. 24:19.

3a Prov. 3:12; Heb. 12:5–11; DKK 95:1.

4a PNK Kannawidan.

Nephite; ken ^bpinaatiddog ti Apo ti aldawda gapu iti daytoy a panggep.

5 Ket kayatko a masapul a makitayo a ^akaaduanna kadakuada ti adda iti dalan ti pagrebbe-nganda, ket magnada a siaan-nad iti sango ti Dios, ket sitatal-lugodda a mangtungpal kadagiti bilin ken dagiti linteg ken dagiti panggeddengna babaen ti paglintegan ni Moises.

6 Wen, kunak kadakayo, nga adu kadakuada ti mangar-aramid iti daytoy, ket inkagumaanda nga awan pannakabannog a kinaregta tapno maidalanda dagiti nabati a kakabsatda a mangammo iti kinapudno; ngarud adu ti mainaynayon iti bilangda iti inaldaw.

7 Ket adtoy, ammoyo iti bagbagiyo, gapu ta nasaksianyo, nga adu kadakuada ti nakaammo ti kinapudno, ken mangammo iti kinadangkkes ken kinarimon ti ugali dagiti ammada, ket naiturongda a mamati iti nasantuan a kasuratan, wen, ti padto dagiti nasantuan a propeta, a naisurat, a nangitunda kadakuada a mamati iti Apo, ken iti panagbabawi, a nangted ti pammati ken panagbabawi iti ^apanagbaliw ti pusoda—

8 Ngarud, kas ti kaadu ti immay iti daytoy, ammoyo iti bagbagiyo a ^anatibker ken napigsa ti pammatiyo, ken iti banag a nakaiked iti wayawaya.

9 Ket ammoyo met nga ^ainkalida dagiti igamda iti gubat, ket mabutengda a mangala kadagitoy amangan ta agbasolda iti babaen ti uray ania a wagas; wen, makitayo a mabutengda nga agbasol—ta adtoy agsagaba ti bagbagida a mabaddekan ken mapapatay babaen ti kabusorda, ket saanda nga ilayat ti kampilanda kadakuada, ket gapu daytoy iti pammatida ken ni Cristo.

10 Ket ita, gapu iti kinasikenda iti dayta banag a pinatida, gapu iti kinatibkerda idi apaman a nalawlawaganda, adtoy, bendisionan ken paatiddogen ti Apo ti aldawda, nupay nagbasolda—

11 Wen, uray no mapukpukawanda iti pammati Apo ^apaatiddogennanto ti aldawda, agingga a dumteng ti kanito a kas naibagan dagiti ammatayo, ken kasta met a babaen ni propeta ^bZenos, ken adu pay a sabali a propeta, maipapan iti ^cpannakaisubli manen dagiti kakabsattayo, dagiti Lamanite, iti pannakaammo iti pudno—

12 Wen, kunak kadakayo, nga iti ud-udina a panawen maited dagiti ^akari ti Apo kadagiti kakabsattayo, dagiti Lamanite, ket nupay adu dagiti rigat a malakamdanto, ken nupay ^bmapagsublisublida ditoy daga, ken maanup, ken masaplit ken masinasina iti sabali a pagilian,

4b Alma 9:16.

5a Hel. 13:1.

7a PNK Panangpasurot,
Pasuroten.

8a Alma 23:6; 27:27;

3 Ne. 6:14.

9a Alma 24:17–19.

11a Alma 9:16.

b Hel. 8:19.

c 2 Ne. 30:5–8.

12a Enos 1:12–13.

b Morm. 5:15.

nga awan ti lugar a pagkama-
nganda, ‘maasianto ti Apo ka-
dakuada.

13 Ket daytoy babaen iti pad-
to, a “maiturongdanto manen
iti pudno a pannakaammo,
nga isu ti pannakaammo iti
Mannubbotda, ken ti naindak-
lan ken pudno a ^bpastorda, ket
maibilangda kadagiti karne-
rona.

14 Ngarud kunak kadaka-
yo, “nasaysayaatto kadakuada
ngem kadakayo malaksid no
agbabawikayo.

15 Ta adtoy, “no maipakita
la ketdi kadakuada dagiti na-
indaklan nga aramid a kas iti
pannakaipakitada kadakayo,
wen, kadakuada a mapukpu-
kaw ti pammatida gapu kada-
giti kannawidan dagiti amma-
da, makitayonto a saanton a ma-
pukaw ti pammatida.

16 Ngarud, kuna ti Apo: Sa-
anko a dadaelen ida a mamim-
pinsan, ngem aramidek nga iti
aldaw a panangikeddengko ag-
sublidanto manen kaniak, ku-
na ti Apo.

17 Ket ita adtoy, kuna ti Apo,
maipapan kadagiti Nephite:
No saanda nga agbabawi, ken
aramiden ti pagayatak, ma-
mimpinsan a “dadaelek ida, ki-
nuna ti Apo, gapu iti saanda a
panamati, nupay adu ti nain-
daklan nga inaramidko para
kadakuada; ket kas iti kaawan
duadua a sibibiag ti Dios, ma-
tungpalto dagitoy a banag, ki-
nuna ti Apo.

KAPITULO 16

*Binuniagan ni Nephi dagiti Ne-
phite a mamati ken ni Samuel—
Saan a mapatay dagiti pana ken ba-
to dagiti di agbabawi a Nephite ni
Samuel—Sumagmamano ti nang-
patangken iti pusoda, ken nakaki-
ta dagiti dadduma kadagiti ang-
hel—Kuna dagiti saan a mamati a
saan a nainkalintegan ti pammati
ken ni Cristo ken ti yaayna iti
Jerusalem. Agarup 6–1 s.c.*

KET ita napasamak nga adu ti
nakangngeg iti sao ni Samuel, a
Lamanite, nga imbagana kada-
giti pader ti siudad. Ket kas iti
kaadu ti namati iti saona napan
ket binirokda ni Nephi; ket idi
napanda, nasarakanda ket im-
pudnoda dagiti basolda ken-
kuana ket saanda nga inlibak,
ta tinarigagayanda ti mabunia-
gan iti Apo.

2 Ngem kas iti kaadu dagiti
saan a namati iti sao ni Samuel
ti nanggura kenkuana; ket bi-
natoda nga impadeg iti pader,
ket adu met ti nangibiat iti pa-
nada kenkuana iti yaampirna
iti pader; ngem adda kenkuana
ti Espiritu ti Apo, iti kasta saan-
da a mapuntaan iti bato wenna
panada.

3 Ita idi makitada a saanda a
mapuntaan, ad-adu manen ti
namati iti saona, ket napanda
ken ni Nephi tapno mabunia-
gan.

4 Agsipud ta adtoy, mangbum-
buniag ni Nephi, mangipad-

12c 1 Ne. 13:31;
2 Ne. 10:18–19;
Jacob 3:5–6.

13a 3 Ne. 16:12.
b PNK Naimbag nga
Agpaspastor.

14a Hel. 7:23.
15a Mat. 11:20–23.
17a Hel. 13:6–10.

padto, ken mangaskasaba, ipak-pakaasina ti panagbabawi dagiti tao, a mangipakpakita iti tanda ken “kinadatdatlag, agar-aramid iti milagro kadagiti tao tapno ammuenda nga ^basidegen ti ya-ay ni Cristo—

5 Ibagbagana kadakuada dagiti banag nga asidegen a mapagteng, tapno maammuan ken malagipda ti kanito ti yaayda dagitoy naipasakbay a naipakaammo kadakuada, iti panggep a mamatida; ngarud kas iti kaadu dagiti namati iti sao ni Samuel ti napan kenkuana a pabuniagan, gapu ta napanda nga agbabawi ken mangipudno kadagiti basolda.

6 Ngem ad-adu kadakuada ti saan a namati iti sao ni Samuel; ngarud idi makitada a saanda a mapuntaan iti bato ken panada, impukkawda kadagiti kapitanda, a kinunada: Tiliwenyo daytoy a tao ket punguenyo ta adtoy, adda kenkuana ti sairo; ket saanmi a mapuntaan iti bato ken panami gapu iti pannakabalin ti sairo nga adda kenkuana; ngarud punguenyo, tiliwenyo ket yadayoyo.

7 Ket idi ilayatda dagiti imada kenkuana, adtoy, timmappuak manipud iti pader, ket naglibas iti pagilianda, wen, nagturing iti bukodna a pagilian, ket nangrugi a nangasaba ken nagipadto kadagiti taona.

8 Ket adtoy, saanen a nangngengan pay dagiti Nephite; ket kasta ti aramid dagiti tao.

9 Ket kastoy ti panaggibus ti walopulo-ket-innem a tawen a panagturay dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi.

10 Ken kasta met ti panaggibus ti maika-walopulo-ket-pito a tawen a panagturay dagiti ukom, a kaaduan kadagiti umili ti nagtultuloy iti kinatangsit ken kinadangkesda, ken basbassit kadakuada ti agbibbiag a siaannad iti imatang ti Dios.

11 Ket daytoy met ti kasa-saad, idi maika-walopulo-ket-walo a tawen ti panagturay dagiti ukom.

12 Ket adda bassit panagbaliw ti aramid dagiti tao, ta kimmaro ti panagbasol, ken panagara-midda iti ad-adu a maisupadi iti bilin ti Dios, iti maika-walopulo-ket-siam a tawen ti panagturay dagiti ukom.

13 Ngem napasamak idi maika-siam-a-pulo a tawen ti panagturay dagiti ukom, adda dagiti “naindaklan a tanda a naited kadagiti tao, ken datdatlag; ket ^bnangrugi a matungpal ti sao dagiti propeta.

14 Ket nagparang dagiti “angel kadagiti tao, masirib a tao, ket napnuanda iti ragsak a nangipalawag kadakuada iti naragsak a damag; ket nangrugi iti daytoy a tawen a matungpal ti nasantuan a kasuratan.

15 Nupay kasta, rinugian dagiti tao ti mangpatangken iti puso-da, isuda amin malaksid dagiti pudno a namati kadakuada, dagiti Nephite ken Lamanite, ket nangrugida a nagtalek iti bu-

kodda a pigsa ken “sirib, a kunkunada:

16 Nalabit a sumagmamano a banag ti napugtuanda nga umno, kadagiti adu; ngem adtoy, ammotayo a saan a mapasamak amin dagitoy naindaklan ken nakaskasdaaw nga aramid, a kas iti naibagan.

17 Ket rinugianda ti nagikalintegan ken nagrigriri, a kunkunada:

18 A “saan a nainkalintegan ti yaayto ti maysa a nabiaq a kas iti Cristo; no kasta, ken no isu ti Anak ti Dios, ti Ama iti langit ken iti daga, a kas iti nasaon, apay a dina iparang ti bagina kadakami ken kadakuada nga addanto idiaq Jerusalem?

19 Wen, apay a dina iparang ti bagina ditoy a daga ken iti daga ti Jerusalem?

20 Ngem adtoy, ammomi a nadangkes a “kannawidan daytoy, nga impatawid kadakami dagiti ammami, a mamatikami iti sumagmamano a naindaklan ken datdatlag a banag a masapul a mapasamak, ngem saan a kadakami, ngem iti ili nga adayo, iti ili a saanmi nga ammo; ngarud mabalin a pagbalinendakami a nakuneng, agsipud ta saan a ^bmasaksian ti matmata-mi a pudno dagitoy.

21 Ken agaramidda, babaen ti kinalaing ken nakaskasdaaw a paglaingan ti maysa a sairo, iti

sumagmamano a nakaskasdaaw a saanmi a maawatan, a kapilitan a mangiturong kadakami nga agbalin nga adipen ti saoda, ken kasta met nga adipenda, agsipud ta nagtalekkami kadakuada a mangisuro kadakami iti balikas; ket iti kastoy aramidendakami a nakuneng no isukomi ti bagbagimi kadakuada, iti unos ti panagbiagmi.

22 Ket adu pay a banag ti inarpaap dagiti umili kadagiti pusoda, a minamaag ken “awan pategna; ket kasta unay ti panna-kariribukda, agsipud ta kiniburida ni Satanas a nagtultuloy nga agaramid iti basol; wen, napan nagiwaras iti sayangguseng ken panagrigriri iti isu amin a paset ti daga, tapno patangkenenna ti puso dagiti umili a maibusor iti naimbag ken iti dayta masapul nga umay.

23 Ken uray adda dagiti pagilasinan ken datdatlag nga inyeg ti Apo kadagiti tao, ken iti adu a milagro nga inaramidda, nabileg ti pananggemgem ni Satanas iti puso dagiti tao iti amin a paset ti daga.

24 Ket kastoy ti panaggibus ti maika-siam-a-pulo a tawen ti panagturay dagiti ukom kadagiti tao ni Nephi.

25 Ket kastoy ti panaggibus ti Libro ni Helaman, babaen ti kasuratan ni Helaman ken dagiti annakna.

15a Isa. 5:21.

18a Alma 30:12–13.

20a PNK Kannawidan.

^b Ether 12:5–6, 19.

22a PNK Awan

Kaes-eskanna,

Parammag.

MAIKATLO A NEPHI TI LIBRO NI NEPHI

TI LALAKI NGA ANAK NI NEPHI, A LALAKI NGA ANAK NI HELAMAN

Ket ni Helaman ti lalaki nga anak ni Helaman, a lalaki nga anak ni Alma, a lalaki nga anak ni Alma nga an-annabo ni Nephi a lalaki nga anak ni Lehi, a pimmanaw iti Jerusalem iti umuna a tawen a panagturay ni Sedekias, ti ari ti Juda.

KAPITULO 1

Pumanaw ni Nephi, a lalaki nga anak ni Helaman, iti pagilian, ket ti lalaki nga anakna a ni Nephi ti mangidulin iti kasuratan—Uray adu dagiti pagilasinan ken datdatlag a mapaspasamak, panggep dagiti nadangkes a papatayen dagiti nalinteg—Dumteng ti rabii a panakayanak ni Cristo—Maited ti pagilasinan, ket lungak ti baro a bituen—Umadu ti panagulbod ken panangallilaw, ket adu ti mapapatay dagiti tulisan a kadua ni Gandianton. Agarup K.P. 1–4.

ITA napasamak a napalabas ti maika-siam-a-pulo-ket-maysa a tawen ken “innem-a-gasut a tawen manipud idi pinanawan ni Lehi ti Jerusalem; ket panawen idi a ni Lachoneus ti pangulo nga ukom ken gobernador iti pagilian.

2 Ket pimmanaw ni Nephi, nga anak ni Helaman, iti ili ti Zarahemla, ket impakumitna ken ni “Nephi, nga inauna nga anakna, ti maipapan iti ^bpina-nid a gambang, ken amin a ka-

suratan a naidulin, ken amin a nasantuan a banag a maidulin manipud iti ipapanaw ni Lehi iti Jerusalem.

3 Ket pimmanaw iti pagilian, ket awan ti makaammo no “sardino man ti napananna; ket ni Nephi nga anakna ti nangidulin iti kasuratan, wen ti kasuratan dagiti kailianna.

4 Ket napasamak nga idi mangrugi ti siam-a-pulo-ket-dua a tawen, adtoy, nangrugi a naan-anay ti pannakaipatungpal ti padto dagidi propeta; agsipud ta adda nangrugi a dakdakkal a pagilasinan ken ad-adu a milagro a naipamatmat kadagiti umili.

5 Ngem adda nangrugi nga agkuna a nalpasen ti kanito a matungpal dagiti balikas, nga “imbaga ni Samuel, a Lamanite.

6 Ket nangrugida nga agrag-ragsak, a kunkunada: Adtoy napalabasen ti kanito, ket saan a natungpal dagiti balikas ni Samuel, ngarud, awan ti mamamay ti ragsakyo ken ti pammatiyo maipapan iti daytoy a banag.

7 Ket napasamak nga inyikkis-

[3 NEPHI]

1 1a 2 Ne. 25:19.

2a PNK Nephi, Lalaki

nga Anak ni Nephi,
Lalaki nga Anak
ni Helaman.

b Alma 37:3–5.

3a 3 Ne. 2:9.

5a Hel. 14:2–4.

da iti amin a pagilian; ket nangrugi nga agladingit dagiti umili a namati, amangan ta saan a mapasamak dagiti banag a nainbagan.

8 Ngem adtoy, inurayda a napuan pammatai dayta nga aldaw ken dayta a rabii ken dayta aldaw nga kasla maysa nga aldaw nga awan ti rabii, tapno maamuanda a saan a barengbareng ti pammatida.

9 Ita napasamak nga adda aldaw nga inlatang dagiti saan a mamati, a masapul a "mapapatay amin dagiti namati kadagita a kannawidan malaksid no mapasamak ti tanda, nga imbaga ni Samuel a propeta.

10 Ita napasamak nga idi naimatangan ni Nephi, ti anak ni Nephi, daytoy a kinadangkes dagiti taona, napalalo ti panagladingit ti pusona.

11 Ket napasamak a rimmuar ket nagrukob iti daga ken immawag a sipapasnek iti Dios nga agpaay kadagiti taona, wen, dagiti dandanin madadael gapu iti pammatida iti ugali dagiti amada.

12 Ket napasamak a sipapasnek nga immawag iti Apo iti "nagmalem; ket adtoy, nangngegna ti timek ti Apo, a kinunana:

13 Yangadmo ti ulom ket agragsakka; ta adtoy, adtoyen ti kanito, ket maipakita ti pagilasi-

nan iti daytoy a rabii, ket umayak iti "kabigatanna tapno iparangarangko iti lubong a tungpalek amin dagiti ^bsaok babaen iti ngiwat dagiti nasantuan a propetak.

14 Adtoy, siak ti "umay, a ^bmangipatungpal iti amin a banag nga impakaammok kadagiti anak ti tao manipud idi "pungunay ken tapno aramidek ti "agpadpada a pagayatan ti Ama ken ti Anak—ti Ama gapu kaniak, ken ti Anak gapu iti lasagko. Ket adtoy, adtoyen ti kanito, ta maipakita ti tanda iti daytoy a rabii.

15 Ket napasamak a natungpal dagiti sao a naited ken ni Nephi, a kas iti pannakaisaoda; ta adtoy, "awan ti sipngget iti ilelennenek ti ininit ket nangrugi a masdawa dagiti umili agsipud ta awan ti sipngget idi dumteng ti rabii.

16 Ket adu kadagiti saan a namati iti sao dagiti propeta, ti "nadalupo iti daga ket nagbalinda a kasla natay, agsipud ta amoda a saan a maaramid ti ^bgandadta a mangdadael kadagiti namati iti sao dagiti propeta; gapu ta addan ti tanda a naited.

17 Ket nangrugi a naammuan da nga asidegen ti panagparang ti Anak ti Dios; wen, iti kamaudiananna, kasta unay ti siddawda ket napakleb iti daga dagiti amin nga umili iti rabaw ti daga manipud iti laud agingga iti

9a PNK Martir,
Kinamartir.

12a Enos 1:4;
Alma 5:46.

13a Luc. 2:10-11.

b PNK Jesucristo—

Padpadto
maipanggep iti
pannakaipasngay
ken ipapatay
ni Jesucristo.

14a Jn. 1:11.

b Mat. 5:17-18.

c Alma 42:26.

d DkK 93:3-4.

15a Hel. 14:3.

16a Hel. 14:7.

b 3 Ne. 1:9.

daya, iti amin a daga iti amianan ken iti daga iti abagatan.

18 Agsipud ta ammoda a pina-neknekan dagiti propeta dagitoy a banag iti adu a tawen, ken dimtengen ti pagilasinan a naited; ket nangrugida a nagbuteng gapu iti basolda ken saanda a panamati.

19 Ket napasamak nga awan ti sipngget iti dayta a nagpatnag, ngem adda lawag a kas iti tengnga ti aldaw. Ket napasamak a lingkak manen ti init iti agsapa, a kas iti gagangay; ken ammoda nga isu ti aldaw a "mayanak ti Apo, gapu iti pagilasinan a naited.

20 Ket napasamak, wen, amin a banag, uray ti kabassitan, kas kinuna dagiti propeta.

21 Ket napasamak met a mayasa a baro a "bituen ti nagparang kas naipadto.

22 Ket napasamak a nangrugi iti daytoy a kanito ti panagulbod a naited kadagiti tao babaen ni Satanas, a mangpatangken iti pusoda, tapno saanda a mamati kadagiti pagilasinan ken datdatlag a naimatanganda; ngem nupay adda daytoy panagulbod ken panangallilaw ad-adu kadagiti umili ti namati, ket namatida iti Apo.

23 Ket napasamak a napan ni Nephi kadagiti tao, ken adu pay ti sabsabali, a nangbuniag iti nagbabawi, isu ti kaadda ti dakkel a "pannakaugas ti basol. Ket kastoy ti panangrugi manen da-

giti umili a maaddaan iti talna iti pagilian.

24 Ket awan ti panagsisinnupiat, malaksid ti sumagmamano a nangrugi a mangasaba, a padpadasenda a paneknekan babaen ti nasantuan a kasuratan a saanen a "nasken a tungpalen ti linteg ni Moises. Nagbiddutda ita iti daytoy a banag, agsipud ta saanda a naawatan ti kasuratan.

25 Ngem napasamak a namatida iti saan a nabayag, ket nakitada ti biddutda, ta naipakammo kadakuada a saan pay a "natungpal ti paglintegan, ket masapul a matungpal agingga iti kabassitan; wen, immay ti sao kadakuada a masapul a matungpal; wen, saan a malabsan ti maysa a paulo wenno tuldek agingga a matungpal amin dagitoy; ngarud naamirisda dagiti biddutda iti daytoy met laeng a tawen ket ^bimpudnoda dagiti basolda.

26 Ket kastoy ti ilalabas ti tawen a siam-a-pulo-ket-dua, a nangted iti naimbag a damag kadagiti tao gapu kadagiti pagilasinan a napasamak, babaen ti pammadto dagiti amin a nasantuan a propeta.

27 Ket napasamak a napalabas met ti siam-a-pulo-ket-tallo a tawen a talna, malaksid kadagiti tulisan ni "Gadianton, a nagtaweng kadagiti bantay, a mangribuk kadagiti umili; agsipud ta napigsa unay ti sarikedkedda ken nalimed ti yanda ket sa-

19a Luc. 2:1-7.

21a Mat. 2:1-2; Hel. 14:5.

23a PNK Pannakaugas ti Basbasol.

24a Alma 34:13.

25a Mat. 5:17-18.

^b Mosiah 26:29.

27a PNK Bunggoy

ti Tulisan ni Gadianton.

an a madaeran dagiti umili ida; ngarud adu a pammapatay ti inaramidda, ket adu ti pinapatayda kadagiti tao.

28 Ket napasamak a pimmar-das ti yaaduda iti maika-siam-a-pulo-ket-uppat a tawen, agsi-pud ta adu ti simmuppiat kadagiti Nephite a kimmamang kadakuada, a nakaigapuan ti kasta unay a panagladingit dagiti Nephite a nagbati iti pagilian.

29 Ket adda met nakaigapu ti kasta unay a panagladingit dagiti Lamanite; ta adtoy, adu ti annakda a dimmakkel ken natennebda iti panaglabas ti tawen, ket nagsulsuloda, ken impusing ida ti sumagmamano a “Zoramite, babaen ti kinaulbod ken makapatiray-ok a sasaoda, tapno makikaduada kadagiti tulisan ni Gadianton.

30 Ket iti kastoy naparigat met dagiti Lamanite, ket nangrugi a kimmapsut ti pammati ken kinalintegda, gapu iti kinadangkes ti dumurdur-as a kaputotan.

KAPITULO 2

Kumaro ti kinadangkes ken makarimon nga aramid kadagiti tao—Agkaykaysa dagiti Nephite ken Lamanite a mangsalaknib iti bagbagida kadagiti tulisan ni Gadianton—Agbalin a puraw dagiti napasurot a Lamanite ket maawaganda iti Nephite. Agarup K.P. 5–16.

KET napasamak a limmabas met ti maika-siam-a-pulo-ket-lima a tawen, ket nangrugi a nalipatan

dagiti tao dagidiay tanda ken pagsidsiddaawan a nangngeddan, ket nangrugin a kimmapsut ti pannakasdaawda iti tanda wenna iti pagsidsiddaawan a naggapu iti langit, isu a nangrugi a timmangken dagiti pusoda, ken nabulsek ti pampannunotda, ket nangrugida a di mamati kadagiti nangngeg ken nakitada—

2 Mangar-arapaap iti sumagmamano nga awan ti kaes-eskanna a banag iti puspusoda, a ginutugot ti tattao ken babaen ti bileg ti sairo, a mangyawawan ken “mangallilaw iti puspuso dagiti tao; ket kasta ti panangtagikua manen ni Satanas kadagiti pusoda dagiti tao, isu a binulsekna dagiti matada ken inyaw-awanna ida tapno mamatida a minamaag ken awan kaes-eskanna a banag ti doktrina ni Cristo.

3 Ket napasamak a kimmario ti kinadangkes ken dagiti makarimon nga aramid dagiti tao; ket dida namati nga adda pay dagiti tanda wenna pagsidsiddaawan a naited; ket “nagsursor ni Satanas, inyaw-awanna ti puspuso dagiti tao, sinulisogna ida ken binilinna ida nga agaramid iti nakaro a kinadangkes iti daga.

4 Ket kasta a napalabas ti maika-siam-a-pulo-ket-innem a tawen; ken kasta met ti maika-siam-a-pulo-ket-pito a tawen; ken kasta met ti maika-siam-a-pulo-ket-walo a tawen; ken kasta met ti maika-siam-a-pulo-ket-siam a tawen;

5 Ket kasta met a sangagasut a tawen ti limmabas manipud kadagiti aldaw ni "Mosiah, a nagari kadagiti tao dagiti Nephite.

6 Ket limmabas ti innem-a-gasut-ken-siam a tawen manipud ti ipapanaw ni Lehi iti Jerusalem.

7 Ket limmabas ti siam a tawen manipud iti panawen a pannakaited ti tanda, a nasao dagiti propeta, a nasken nga umay ni Cristo iti daga.

8 Ita rinugian dagiti Nephite nga amirisen ti orasda manipud itoy a panawen a pannakaited ti tanda, wenna manipud iti yaay ni Cristo; ngarud, limmabas ti siam a tawen.

9 Ket "saan a nagsubli ni Nephi, nga ama ni Nephi, nga akinggem kadagiti kasuratan, iti daga a Zarahemla, ket awan ti pakasarakan iti intero a daga.

10 Ket napasamak a nagtalinaed dagiti tao a nadangkes, iti laksid ti adu a panangasaba ken pammadto a naited kadakuada; ket kasta met ti ilalabas ti maikapullo a tawen; ket limmabas met ti maika-sangapulo-ket-maysa a tawen iti pagbasolan.

11 Ket napasamak iti maika-sangapulo-ket-tallo a tawen a nangrugi ti gubgubat ken sinupanget iti intero a daga; ta nagbalin nga adu unay dagiti tulisan ni Gadianton, ket adu ti pinapatayda kadagiti tao, ken adu ti dinadaelda a siudad, ket insaknapda ti adu a pam-

mapatay ken panangrangay iti intero a daga, a nagbalin a nasken nga amin a tao, dagiti Nephite ken Lamanite nga agpadpada, makidangadang kadakuada.

12 Ngarud, nakikappon amin dagiti Lamanite a napasurot iti Apo kadagiti kabsatda, dagiti Nephite, ket napilitda, para iti pannakasalaknib ti biagda ken dagiti babbaida ken dagiti anakda, a makidangadang kadagidiay tulisan ni Gadianton, wen, ken kasta met a tapno mataginayonda dagiti kalinteganda, ken dagiti karbenganda iti simbaanda ken ti panagdaydayawda, ken ti "wayawaya ken ^bpannakaruk-atda.

13 Ket napasamak a sakbay a limmabas daytoy maika-sangapulo-ket-tallo a tawen nagpeggad dagiti Nephite iti di pagduaduaan a pannakadadael gapu itoy a gubat, a nagbalin a nasaem unay.

14 Ket napasamak a naibilang kadagiti Nephite dagiti Lamanite a nakikaysa kadagiti Nephite;

15 Ket naikkat kadakuada ti "lunodda, ket nagbalin a ^bpuraw ti kudilda a kasla kadagiti Nephite;

16 Ket nagbalin dagiti babbaro ken babbalasangda a makabay-ayo unay, ket naibilangda kadagiti Nephite, ken naawaganda iti Nephite. Ket kasta ti naggibusan ti maika-sangapulo-ket-tallo a tawen.

17 Ket napasamak iti panang-

5a Mosiah 29:46-47.

9a 3 Ne. 1:2-3.

12a PNK Nawaya,

Wayawaya.

b PNK Wayawaya.

15a Alma 17:15; 23:18.

b 2 Ne. 5:21; 30:6;

Jacob 3:8.

rugi ti maika-sangapulo-ket-uppat a tawen, nagtultuloy ken nagbalin a nasaem unay ti gubat iti nagbaetan dagiti mannana-kaw ken dagiti tao ni Nephi; nupay kasta, naikkan dagiti Nephi iti dakdakkal a gundaway ngem dagiti mannanakaw, isu a napanawda ida iti dagdagada a napan iti bambantay ken iti nalimed a luglugarda.

18 Ket kasta ti panaggibus ti maika-sangapulo-ket-uppat a tawen. Ket iti maika-sangapulo-ket-lima a tawen rinautda dagiti tao ni Nephi; ket gapu iti kinadangkis dagiti tao ni Nephi, ken iti adu a panagsusupangetda ken isusuppiatda, adu ti nangatiwan kadakuada dagiti tulisan ni Gadianton.

19 Ket kasta ti naggibusan ti maika-sangapulo-ket-lima a tawen, ket kasta dagiti tao iti nakarigrigat a kasasaad; ket nakatag-ay kadakuada ti “espada ti pannakadadael, isu a kurangna laengen nga agdisso kadakuada, ket daytoy gapu iti basolda.

KAPITULO 3

Dawatan ni Giddianhi, ti dadaulo ni Gadianton, nga isuko da Lachoneus ken dagiti Nephite ti bagbagida ken dagiti dagada—Tudingan ni Lachoneus ni Gidgiddoni a pangulo a kapitan dagiti buyot—Aguummong dagiti Nephite iti Zarahemla ken Bountiful a mangsalaknib iti bagbagida. Agarup k.p. 16–18.

KET ita napasamak nga iti maika-sangapulo-ket-innem a tawen manipud iti yaay ni Cristo, nakaawat ni Lachoneus, ti gobernardor ti daga, iti surat manipud iti dadaulo ken ti gobernardor daytoy bunggoy dagiti mannanakaw; ket dagitoy ti balikas a naisurat, nga agkuna:

2 Lachoneus, a kataknengan ken pangulo a gobernador ti daga, adtoy, isuratko daytoy a surat nga agpaay kenka, ket itdek kenka ti nalaus a panagdayawko gapu iti kinatibkermo, ken kasta met ti kinatibker dagiti taom, iti pannakaasikaso dayta rumbeng koma a kalintegam ken pannakaruk-atmo, ken ti sanikuam, ken ti pagiliam, wenno dayta kayatmo nga inaganan.

3 Ket kasla nakakaasi kaniak, kataknengan a Lachoneus, nga agbalinka a nakaro a maag ken awan kaes-eskanna iti panangipapanmo a madaeram dagiti nakaad-adu a lallaki nga agururay iti bilinko, a nakasagana itan itoy a kanito, a sumsumga unayen iti balikas—Bumabakayo kadagiti Nephite ket daaelenyo ida.

4 Ket siak, a makaammo iti di maparmek nga espirituada, iti pannakapadasdan iti tay-ak ti pagbabakalan, ken iti pannakaammok iti awan inggana a gurada kenka gapu iti adu a bidudut a naaramidmo kadakuada, ngarud no umayda a mangrubbuot kenka idanonda ti awan duadua a pannakadadaelmo.

5 Ngarud naisuratkon daytoy a

surat, a siak a mismo ti mangri-kep, a mangrikrikna iti pagim-bagam, gapu iti kinatibkermo iti dayta patiem a nainkalintegang, ken dayta natakneng nga espiri-tum iti tay-ak ti pagbabakalan.

6 Ngarud suratanka, a tariga-gayak nga isukom kadagitoy taok, dagiti siudadmo, dagiti dagam, ken dagiti sanikuam, ngem iti isuda ti umay a mangi-sarungkar iti espada ket mayeg kenka ti pannakadadael.

7 Wenno iti sabali a panna, sumukoka kadakami, ket maki-kaysaka kadakami ket mai-ruamka kadagiti "nalimed nga aramidmi, ket agbalinka a kab-satmi tapno agbalinka a kas ka-dakami—saan a tagabomi, ngem kabsatmi ken kaduami iti amin a taraonmi.

8 Ket adtoy, "ikarik kenka, no aramidem daytoy, nga addaan iti sapata, saanka a madadael; ngem no dimo aramiden daytoy, ikarik kenka ti sapatak, nga iti sumuno a bulan bilinek dagiti buyotko nga umay kenka, ket dida pagtalnaen ti ima-da ken awan ti ibatida, ngem papatayendaka, ket bay-anda nga agdisso ti espada kenka agingga a mapukawka.

9 Ket adtoy, siak ni Giddianhi; ket siak ti gobernador daytoy "nalimed a gimong ni Gadian-ton; nga ammok a ^bnasayaat a gimong ken dagiti aramid; ket nagtaudda iti ^cnagkauna nga al-daw ken naipaimada kadakami.

10 Ket isuratko daytoy a surat

kenka, Lachoneus, ket mang-namnamaak a yawatmo dagiti dagam ken dagiti sanikuam, nga awan ti maibuyat a dara, tapno maisubli dagitoy taok dagiti kalintegang ken gobier-noda, a simmina kenka gapu iti kinadangkesmo iti panangilak-sidmo kadakuada iti kalinte-gang ken gobiernoda, ket ma-laksid no aramidem daytoy, ibalesko ti naaramid a dakes kadakuada. Siak ni Giddianhi.

11 Ket ita napasamak a napa-lalo ti siddaaw ni Lachoneus a nakaawat iti surat, gapu iti kinadursok ni Giddianhi iti pa-nangdawatna iti panangtagi-kuada iti daga dagiti Nephite, ken kasta met ti panangbutbu-tengna kadagiti tao ken pana-ngibalesna iti dakes nga ara-mid dagiti saan nga immawat iti dakes, malaksid kadagiti "panagaramidda iti dakes iti bagbagida babaen ti ikakaya-kayda a timmipon kadagiti na-dangkes ken makarimon a man-nanakaw.

12 Ita adtoy, daytoy Lachoneus, a gobernador, nalinteg a tao, ken saan a mabutbuteng kadagiti dawat ken pammut-buteng ti "mannanakaw; nga-rud dina dinengngeg ti surat ni Giddianhi, ti gobernador dagiti mannanakaw, ngem imbilin-na ketdi nga umararaw dagiti taona iti Apo iti pigsa nga ag-paay iti panawen a yaay dagiti mannanakaw a mangraut ka-dakuada.

3 7a Hel. 6:22-26.
8a Ether 8:13-14.
9a PNK Nalimed
a Kinnunsabo.

b Alma 30:53.
c Hel. 6:26-30;
Moises 5:29, 49-52.
11a Hel. 14:30.

12a Alma 54:5-11;
3 Ne. 4:7-10.

13 Wen, nangipatulod iti pakaammo kadagiti amin a tao, a pagkaykaysaenda dagiti bab-baida, ken dagiti annakda, dagiti arban ken pastorda, ken amin dagiti taraonda, malaksid ti dagada, iti maysa a lugar.

14 Ket imbilinna a mabangon ti trinsera iti aglawlawda, ket aramidenda a makapnek ti tib-kerna. Ken imbilinna a dagiti buyot, dagiti Nephite ken dagiti Lamanite nga agpadpada, weno isuda amin a naibilang kadagiti Nephite, nasken a maibatangda nga agbantay iti aglaw-law a mangsiput kadakuada, ken mangbantay kadakuada kadagiti mannanakaw iti aldaw ken rabii.

15 Wen, imbagana kadakuada: Iti kaadda ti Apo, malaksid no agbabawikayo iti amin a basbasolyo, ket umararawkayo iti Apo, dikayonto a pulos maisalakan kadagiti ima dagiti tulisan ni Gadianon.

16 Ket nakain-indaklan ken nakaskasdaaw dagiti balikas ken padto ni Lachoneus a namagbuteng kadagiti amin a tao; ket inkagumaanda ti bagbagida a mangtungpal kadagiti balikas ni Lachoneus.

17 Ket napasamak a nangtuding ni Lachoneus iti pangpangulo a kapitan kadagiti amin a buyot dagiti Nephite, a mangbilin kadakuada iti kanito a dumteng dagiti mannanakaw manipud iti langalang.

18 Ita natudingan ti kanga-

tuan kadagiti amin a pangulo a kapitan ken ti naindaklan a mangituray kadagiti amin a buyot dagiti Nephite, ket "Gidgiddoni ti naganna.

19 Ita ugali dagiti amin a Nephite ti mangtuding kadagiti pangulo a kapitanda, (malaksid iti panawen ti kinadangkesda) ti maysa nga addaan iti espiritu ti pammaltiing ken kasta met ti "pammadto; ngarud, naindaklan a propeta daytoy a Gidgiddoni kadakuada, a kas met iti pangulo nga ukom.

20 Ita kinuna dagiti tao ken ni Gidgiddoni: Agkararagka iti Apo, ket umulitayo kadagiti bantay ken mapantayo kadagiti langalang, tapno makadantonayo kadagiti mannanakaw ket dadaelentayo ida ken dagiti dagada.

21 Ngem kinuna ni Gidgiddoni kadakuada: "Ipawil ti Apo; ta no mapantayo kadakuada ^byawatnatayo ti Apo kadagiti imada; ngarud isaganatayo ti bagbagitayo iti tengnga ti dagdagatayo, ket pagkaykaysentayo dagiti buyottayo, ket saantayo a rauten ida, ngem aguraytayo agingga nga isuda ti mangraut kadatayo; ngarud iti kaadda ti Apo, no aramidentayo daytoy yawatna ida kadatayo.

22 Ket napasamak iti maikasangapulo-ket-pito a tawen, iti arinunos ti tawen, nagwaras ti pakaammo ni Lachoneus iti intero a rabaw ti daga, ket innalada dagiti kabalioda, ken dagiti

karuaheda, ken dagiti ayupda, ken amin dagiti arbanda, ken dagiti pastorda, ken dagiti apitda, ken amin dagiti taraonda ket nagnada a rinibu ken pinullo a ribu, agingga a nakadanda ita lugar a naikeddeng a pangummonganda ita bagbagida, a pangsalaknibanda ita bagbagida kadagiti kabusorda.

23 Ket ti daga a Zarahemla ti naikeddeng a daga, ken ti daga a nagbaetan ti daga a Zarahemla ken ti daga a Bountiful, wen, ita uged a nagbaetan ti daga a Bountiful ken ti daga a Desolation.

24 Ket adda rinibu a tattao a maawagan ita Nephite, a nangummong ita bagbagida ita daytoy a daga. Ita imbilin ni Lachoneus a nasken nga urnongenda ti bagbagida ita daga ita abagatan, gapu ita nakaro a lunod ita "daga ita amianan.

25 Ket trinenseraanda ti bagbagida a maibusor kadagiti kabusorda; ket nagnaedda ita maysa a daga, ken sangsangkamaysa ket kinabutengda dagiti balikas nga imbaga ni Lachoneus, isu nga imbabawida amin a basbasolda; ket inturongda dagiti kararagda ita Apo a Diosda, tapno "isalakanna ida ita kanito a dumteng dagiti kabusorda a makibakal kadakuada.

26 Ket nalaus ti sakit ti nakemda gapu kadagiti kabusorda. Ket imbilin ni Gidgiddoni nga agaramidda ita "armasda a pakigubat ita amin a kita, ket

nasken a nabileg ti salakanda, ken addaan ita saripda, ken addaan ita barikes, a mainugot ita panangiwanwanna.

KAPITULO 4

Abaken dagiti buyot a Nephite dagiti tulisan ni Gadianton—Mapatay ni Giddianhi, ket ti sukatina, ni Zemnariyah, maibitin—Agyaman dagiti Nephite ita Apogapu kadagiti balligida. Agarup K.P. 19–22.

KET napasamak nga ita arinunos ti maika-sangapulo-ket-walo a tawen nagsagana dagidiay buyot dagiti mannanakaw a maki-dangadang, ket nangrugida a bimmaba a rumaut manipud ita turturod, ken kadagiti bambantay, ken ita langalang, ken dagiti salakanda, ken dagiti nalimed a lugarda, ket rinugianda a saku-pen dagiti daga, agpadpada ita daga ita abagatan ken ita daga ita amianan, ket rinugianda a saku-pen amin dagiti daga a "pinanawan dagiti Nephite, ken dagiti siudad a napanawan a naliday.

2 Ngem adtoy, awan ti atap nga ayup wenno ayup kadagidiay a daga a pinanawan dagiti Nephite, ket awan ti ayup kadagiti mannanakaw malaksid ita langalang.

3 Ket saan a makapagbiag dagiti mannanakaw malaksid ita langalang, gapu ita kasapulanda a taraon; ta pinanawan dagiti Nephite ti dagada a nali-

day, ken inkuyogda amin nga arbanda ken dagiti pastorda ken amin dagiti taraonda, ket sangsangkamaysada.

4 Ngarud, awan ti gundaway dagiti mannanakaw nga agsam-sam ken makaala iti taraon, malaksid ti yaayda a manggubat kadagiti Nephite; ket iti panagsangsangkamaysa dagiti Nephite, ken iti kaaduda, ken insaganaanda ti bagbagida iti abasto, ken kabkabalio ken ayup, ken pangen a nadumaduma a kita, tapno makapagbiagda iti pito a tawen, nga iti dayta a panawen namnamaenda a madadaelda dagiti mannanakaw iti rabaw ti daga; ket kasta ti ilalabas ti maikasangapuloket-walo a tawen.

5 Ket napasamak nga iti maikasangapuloket-siam a tawen nakita ni Giddianhi a nasken a mapan makidangadang kadagiti Nephite, ta awan ti sabali a pamuspusan tapno agbiagda malaksid iti panagsamsam ken panagtakaw ken nadawel a panagpapatayda.

6 Ket saanda nga inwaras ti bagbagida iti rabaw ti daga tapno makapatanorda iti apit, amangan ta umay dagiti Nephite ket papatayenda ida; ngarud binilin ni Giddianhi dagiti buyotna nga itoy a tawen nasken a mapanda makidangadang kadagiti Nephite.

7 Ket napasamak a napanda nakidangadang; ket iti maikanem a bulan; ket adtoy, naindaklan ken nakaam-amak dayta nga aldaw a papanda pannaki-

dangadang; ket nakawesanda iti kawes dagiti mannanakaw; ket adda imbarikesda iti lomoda a lalat ti karnero, ket natinada iti dara, ket nakuskosan dagiti uloda, ken adda bistukolda; ket nakaro ken nakaam-amak ti langa dagiti buyot ni Giddianhi, gapu iti salakanda, ken gapu iti pannakatinada iti dara.

8 Ket napasamak a dagiti buyot dagiti Nephite, idi nakitada ti langa ti buyot ni Giddianhi, natuanga amin iti daga, ket indanonda ti ararawda iti Apo a Diosda, tapno isalakanna ida ken iliklikna ida kadagiti ima dagiti kabusorda.

9 Ket napasamak nga idi nakita dagiti buyot ni Giddianhi nagpukkwada, gapu iti ragsakda, ta impagarupda a natuanga dagiti Nephite iti butengda gapu iti nakaam-amak a langa dagiti buyotda.

10 Ngem napaayda itoy a banag, ta saan ida a kinabuteng dagiti Nephite; ngem "nagbutengda iti Diosda ket inararawanda iti pannakasalaknibda; ngarud, idi darupen ida dagiti buyot ni Giddianhi nakasaganadan a mangsango kadakuada; wen, iti pigsa ti Apo inawatda ida.

11 Ket nangrugi ti dangadang itoy maikanem a bulan; ket dakkell ken nakaam-amak daydi a dangadang, wen, dakkell ken nakaam-amak daydi a panagrangkay isu nga awanen ti naammuan pay a nakarkaro a panagrangkay kadagiti amin a

tao ni Lehi manipud idi pim-manaw iti Jerusalem.

12 Ket iti laksid dagiti "pam-mutbuteng ken sapata nga in-aramid ni Giddianhi, adtoy, ina-bak ida dagiti Nephite, isu a nagsanudta.

13 Ket napasamak a binilin ni "Gidgiddoni dagiti buyotna a kamatenda ida agingga iti nag-bedngan ti langalang, ken saan-da a pakawanan ti asino man a matnag kadagiti imada iti dalan; ket kasta a kinamatda ida ken pinapatayda ida, iti nagbedngan ti langalang, agingga a natung-palda ti bilin ni Gidgiddoni.

14 Ket napasamak a ni Gid-dianhi, a nagtalinaed ken naki-ranget a sipipinget, kinamatda bayat ti panaglibasna; ket iti bannogna gapu iti napinget a pannakirangetna nakamatan-da ken pinapatayda. Ket kasta ti naggibusan ni Giddianhi a mannanakaw.

15 Ket napasamak a nagsubli manen dagiti buyot dagiti Nep-hite iti lugar ti talgedda. Ket napasamak a napalabas daytoy maika-sangapulo-ket-siam a ta-wen, ket saanen a nagsubli da-giti buyot dagiti mannanakaw a nakidangadang; kasta met iti maika-duapulo a tawen.

16 Ket iti maika-duapulo-ket-maysa a tawen saandan nga immay nakidangadang, ngem immayda iti amin a sikigan a nangalikubkob kadagiti tao ni Nephi; ta impagarupda a no maisinada dagiti tao ni Nephi kadagiti dagada, a no maipas-

lida ida iti tunggal igid, ken no maisinada ida kadagiti amin a kalinteganda iti ruar, tapno mai-bilinda kadakuada nga isukoda ti bagbagida a maibatay iti paga-yatanda.

17 Ita nangtudingda iti maysa a naggapu kadakuada iti sabali a dadaulo, a Zemnariah ti na-ganna; ngarud ni Zemnariah ti nangibilin iti panangalikubkob.

18 Ngem adtoy, nakapasayaat daytoy kadagiti Nephite; ta saan a mabalin kadagiti mannanakaw a mangalikubkob iti umdas a kaatiddog tapno adda kaipas-annganna kadagiti Nephite, gapu iti adu nga abasto nga indulinda.

19 Ket gapu iti kakisang dagiti abasto kadagiti mannanakaw; ta adtoy, awananda malaksid iti karne a pagbiagda, karne a naalada iti langalang;

20 Ket napasamak a kimmi-sang dagiti "atap nga ayup iti langalang isu a dandanin ma-pukaw dagiti mannanakaw iti bisin.

21 Ket nagtultuloy a nagna dagiti Nephite iti aldaw ken iti rabii, ket rinautda dagiti bu-yotda, ket rinibribu kadakuada ti napapatay.

22 Ket kasta a nagbalin a tari-gagay dagiti tao ni Zemnariah a saanen a mangituloy iti pang-gepda, gapu iti nakaro a pan-nakadadael a napasamakda iti aldaw ken rabii.

23 Ket napasamak a binilin ni Zemnariah dagiti taona a sa-andan nga ituloy ti panagali-kubkobda, ket magnada iti ad-

adayo pay a paset ti daga iti amianan.

24 Ket ita, gapu iti pannakaam-mo ni Gidgiddoni iti panggep-da, ken iti pannakaammona iti pagkapsutanda gapu iti pannakasapulda iti taraon, ken ti narako a panagrangkay nga inaramidda, ngarud imbaonna dagiti buyotna iti rabii, ket pinutedda ti dalan a pagsanudanda, ket nangikabil kadagiti buyotna iti dalan a pagsanudanda.

25 Ket inaramidda daytoy iti rabii, ket nagnada iti likud dagiti mannakaw, tapno iti kabigatanna, idi rugian dagiti mannakaw ti pannagnada, sinabat ida dagiti buyot dagiti Nephite nga agpadpada iti sango ken iti likudda.

26 Ken naputed met ti lugar a pagsanudan dagiti mannakaw nga adda iti abagatan. Ket naaramid amin dagitoy a banag babaen ti bilin ni Gidgiddoni.

27 Ket rinibribu ti nangisuko iti bagbagina a baluden dagiti Nephite, ket napapatay dagiti nabati kadakuada.

28 Ket ti dadauloda, ni Zemnariyah, natiliw a naibitin iti kayo, wen, iti tuktokna agingga a natay. Ket idi naibitinda agingga a natay pinukanda ti kayo, ket imkisdas ita napigsa a timek, a kinunada:

29 Taginayonen koma ti Apo dagiti taona iti kinalinteg ken iti kinasanto ti puso, tapno ibilinda ti pannakatuangda iti daga dagiti amin nga agpanggep a

mangpapatay kadakuada gapu iti bileg ken nalimed a kinnun-sabo, a kas iti pannakatuang daytoy a tao iti daga.

30 Ket nagrag-oda ket imkisdas manen iti maymaysa a timek, a kinunada: Salakniban koma ti “Dios ni Abraham, ken ti Dios ni Isaac, ken ti Dios ni Jacob dagitoy a tao iti kinalinteg, no la ketdi ^bawaganda ti nagan ti Diosda a salaknib.

31 Ket napasamak a sangsang-kamaysada, a kas maymaysa, a nagkanta, ken ^anangidaydayaw iti Diosda iti naindaklan a banag nga inaramidna kadakuada, iti panangtaginayonna kadakuada manipud iti pannakatnag kadagiti ima dagiti kabusorda.

32 Wen, insangitda: ^aHosanna iti Kangatuan a Dios. Ket insangitda: Madaydayaw ti nagan ti Apo a Dios a ^bMannakabalin, ti Kangatuan a Dios.

33 Ket dimmakkal ti puspusoda iti rag-o, iti panagayus ti adu a lua, gapu iti naindaklan a kinaimbag ti Dios iti panangilisina kadakuada kadagiti ima dagiti kabusorda; ket ammoda a gapu iti panagbabawida ken iti kinapakumbabada ti nakaliklikanda iti agnanayon a panakadadael.

KAPITULO 5

Agbabawi dagiti Nephite ket tallikudanda dagiti basolda—Isurat ni Mormon ti pakasaritaan dagiti tao-

30a Alma 29:11.

b Ether 4:15.

31a Alma 26:8.

PNK Agyaman,
Napuan Yaman,
Panagyaman.

32a PNK Hosana.

b 1 Ne. 1:14.

PNK Dios, Kinadios.

na ken ipakdaarna kadakuada ti agnanayon a balikas—Maummong ti Israel iti napaut a pannakawarana. Agarup K.P. 22-26.

KET ita adtoy, awan ti nabiag a kararua kadagiti amin a tao dagiti Nephite a nagduadua iti uray bassit laeng kadagiti balikas dagiti amin a nasantuan a propeta a nasaon; ta ammoda a nasken a matungpalda.

2 Ket ammoda a nasken unay nga umay ni Cristo, gapu kadagiti amin a tanda a naiteden, a maibatay kadagiti balikas dagiti propeta; ket gapu kadagiti banag a napasamaken ammoda a nasken unay a mapasamak amin a banag a maibatay kadagita a nasaon.

3 Ngarud linipatda amin a basolda, ken dagiti makarimon nga aramid, ken ti kinamanakiabigda, ket nagserbida iti Dios iti amin a kinaregta iti aldaw ken rabii.

4 Ket ita napasamak nga idi naaladan nga ibalud amin dagiti mananakaw, iti kasta awan ti nakalibas kadagiti saan a napapatay, impisokda dagiti baludda iti pagbaludan, ket imbilinda ti pannakaikasaba kadakuada ti balikas ti Dios; ket kas iti kaadu ti nangibabawi iti basasolda ken simrek iti katulagan a saandan a mamapatay a sidadawel ti ^anawayawayaan.

5 Ngem kas iti kaadu ti di simrek iti katulagan, ken nangitultuloy pay laeng iti nalimed a panagpapatayda a sida-

dawel iti puspusoda, wen, kas iti kaadu ti naduktalan a mangidaydayamudom iti pammutbutengda kadagiti kabsatda ti nakedngan ken nadusa a maibatay iti paglintegan.

6 Ket kasta ti panangigibusda kadagiti amin a nadangkes, ken nalimed, ken makarimon nga aramid a kinnunsabo, a namaadda iti nakaro a kinadangkes, ken adu ti naaramid a nadawel a pampapatay.

7 Ket kasta ti ilalabas ti ^amaika-duapulo-ket-dua a tawen, ken kasta met ti maika-duapulo-ket-tallo a tawen, ken ti maika-duapulo-ket-uppat, ken ti maika-duapulo-ket-lima; ket kasta ti ilalabas ti duapulo-ket-lima a tawen.

8 Ket adu a banag ti naaramid nga, iti panagkita ti dadduma, agbalin a naindaklan ken nakaskasdaaw; nupay kasta, saanda a mabalina a maisurat amin iti daytoy a libro; wen, saan a malaon daytoy a libro ti uray no ti ^aapagkasangagasut la nga inaramid ti adu a tao iti uneg ti duapulo-ket-lima a tawen;

9 Ngem adtoy adu ti ^asinurat a naglaon kadagiti amin nga inaramid dagitoy a tao; ken iti ab-ababa ngem pudno a pakammo ni Nephi.

10 Ngarud insuratko dagitoy a banag a maibatay iti sinurat ni Nephi, a naikitikit kadagiti pinanid a maawagan a dagiti pinanid ni Nephi.

11 Ket adtoy, isuratko kadagiti

pinanid nga inaramidko kadagiti imak.

12 Ket adtoy, maawaganak iti “Mormon, a naisurot iti panna-kaawag ti ^bdaga a Mormon, ti daga a nangbangonan ni Alma iti simbaan kadagiti tao, wen, ti immuna a simbaan a nabangon kadakuada kalpasan ti panag-basolda.

13 Adtoy, disipulonak ni Jesucristo, ti Anak ti Dios. Inawagannak a mangirakurak iti balikasna kadagitoy a tao, tapno bareng maaddaanda iti agnayon a biag.

14 Ket nagbalin a nasken unay a siak, a maibatay iti pagayatan ti Dios, tapno matungpal dagiti kararag dagiti napanen, a nasantuan, a maibatay iti pammatida, nasken nga “isuratko dagitoy a banag a naaramiden—

15 Wen, ti bassit a sinurat a mapanggep iti dayta a napasamak manipud iti kanito nga ipapanaw ni Lehi iti Jerusalem, nga agingga iti agdama a panawen.

16 Ngarud agsuratak manipud kadagiti pakaammo dagiti immun-una ngem siak, agingga iti panangrugi ti aldawko;

17 Ket kalpasanna “isuratko dagiti banag a naimatangak kadagiti matak.

18 Ket ammok a nainkalintegan ken pudno a sinurat dagiti insuratko; nupay kasta adu dagiti banag, a maibatay iti pagsa-saotayo, saantayo a “maisurat.

19 Ket ita gibusakon ti agsao, a siak, ket ituloyko nga ited ti pakaammok kadagiti banag nga immun-una ngem siak.

20 Siak ni Mormon, ken kapupuon a mismo ni Lehi. Ad-da pamkuatak a mangdayaw iti Diosko ken iti mangisalakanko a ni Jesucristo, tapno iruarna dagiti ammatayo iti daga a Jerusalem, (ket “awan ti makaammo malaksid kenkuana ken dagiti iruarna iti dayta a daga) ken iti pannangtedna kaniak ken dagiti taok iti adu a pannakaammo iti pannakaisalakan dagiti kararuami.

21 Awan duadua a binendisio-nanna ti “balay ni ^bJacob, ken “naasi iti bukel ni Jose.

22 Ket “iti kasta a panangtungpal dagiti annak ni Lehi kadagiti bilinna binendisioanna ida ken pinarang-ayna ida a maibatay iti balikasna.

23 Wen, ket awan duadua nga itdennanto manen iti “nabati a bukel ni Jose ti ^bpannakaammo iti Apo a Diosda.

24 Ket kas iti kinaawan duadua a nagbiag ti Apo, nga “ummongenna manipud iti uppata suli ti daga amin dagiti nabati a bukel ni Jacob, a nawarawara iti ganggannaet iti amin a rabaw ti daga.

25 Ket kas iti pannakitulagna kadagiti amin a balay ni Jacob, kastanto met ti pannakatungpal

12a Morm. 1:1–5.

b Mosiah 18:4;
Alma 5:3.

14a Enos 1:13–18;

DkK 3:19–20.

17a Morm. 1:1.

18a Ether 12:25.

20a 1 Ne. 4:36.

21a PNK Israel.

b Gen. 32:28.

c Deut. 33:13–17.

22a 2 Ne. 1:20.

23a Alma 46:24.

b 2 Ne. 3:12.

24a PNK Israel—Ti

pannakaummong
ti Israel.

ti katulagan nga intulagna iti balay ni Jacob iti naituding a panawenna, agingga a “mariing amin a balay ni Jacob a mangammo iti katulagan nga intulagna kada-kuada.

26 Ket isunton ti “pannakaammoda iti Mannubbotda, a ni Jesucristo, ti Anak ti Dios; ket kalpasanna maurnongdanto manipud iti uppat a sulit ti daga kadagiti dagada, manipud iti nakawarawaraanda; wen, kas iti panagbiag ti Apo kastanto met. Amen.

KAPITULO 6

Rumang-ay dagiti Nephite—Lumtuad ti panaggigidiat ti kinapannakkel, kinabaknang, ken kasasaad—Mawara ti Simbaan iti panagsisinnuppiat—Idauluan ni Satanas dagiti tao iti nabatad a yaalsa—Adu a propeta ti nangidawat iti panagbabawi ken napatay—Nagtutulag dagiti nadawel a mammapatay a mangipagna iti gobierno. Agarup κ.ρ. 26–30.

KET ita napasamak a nagsubli amin dagiti tao dagiti Nephite iti dagdagada iti maika-duapulo-ket-innem a tawen, tunggal lalaki, a kaduana ti kaamaanna, dagiti arban ken dagiti pastorna, dagiti kabalio ken dagiti bakana, ken amin a banag a kukuada.

2 Ket napasamak a saanda a nakan amin nga abastoda; ngarud inkuyogda amin a dida napauneg, ti amin a kita ti bukukelda, ken ti balitokda, ken

ti pirakda, ken amin a napateg a gamengda, ket nagsublida iti dagdagada ken iti kukuada, iti amianan ken iti abagatan nga agpadpada, iti daga iti amianan ken iti daga iti abagatan nga agpadpada.

3 Ket intedda kadagiti manna-nakaw a simrek iti katulagan a mamagtalinaed iti kappia iti daga, a sitatarigagay nga agtalinaed a Lamanite, ti dagdaga, a maibatay iti bilangda, tapno maaddaanda, iti panagtrabahoda, iti pagtaudan ti pagbiagda; ket kasta ti panangbangonda iti kappia iti amin a daga.

4 Ket nangrugida manen a rimang-ay ken pimmigsa; ket limmabas ti maika-duapulo-ket-innem ken pito a tawen, ket adda nasayaat nga urnos iti daga; ket binukelda dagiti paglinteganda a maibatay iti panagpapatas ken linteg.

5 Ket ita awan iti amin a daga ti mangtubeng kadagiti tao iti agtultuloy a panagdur-asda, malaksid no agtinnagda iti pagbalsolan.

6 Ket ita ni Gidgiddoni, ken ti ukom, ni Lachoneus, ken dagiti natudingan a dadaulo, ti nangpasingked iti napateg a kappia iti daga.

7 Ket napasamak nga immadu ti nabangon a siudad, ken adu ti natarimaan a daan a siudad.

8 Ket adu ti dadakkel a kalsada a natarimaan, ken adu a kalsada ti naaramid, a namagkakamang kadagiti siudad, ken dagdaga, ken iti tunggal lugar.

9 Ket kasta ti ilalabas ti maika-duapulo-ket-walo a tawen, ket nagtultuloy ti kappia dagiti tao.

10 Ngem napasamak iti maika-duapulo-ket-siam a tawen a nangrugi ti di panagtutunos dagiti tao; ket adda dagiti "pimmalangaud ken pimmangas gapu iti aglaplapanan a kinabaknangda, wen, a nagtungpal iti nakaro a panagidadanes;

11 Ta adu ti agtagtagilako iti daga, ken kasta met nga adu ti agilinlinteg, ken adu ti opisial.

12 Ket nangrugi a nabigbig dagiti tao babaen ti ranggo, a maibatay iti "kinabaknangda ken iti gundawayda nga agadal; wen, awan ti ammo dagiti dadduma gapu iti kinakurapayda, ket naaddaan iti nangato nga adal dagiti dadduma gapu iti kinabaknangda.

13 Pimmalangaud dagiti dadduma, ket nalaus met ti kinapakumbaba dagiti dadduma; agririnniribuk dagiti dadduma, idinto a marirribuk ken maddadanes ken umaw-awat iti nadumaduma a "pammarparigat dagiti dadduma, ket saanda a sumango a ^bmakisusik manen, ngem napakumbaba ken agbawida a silaladingit iti imatang ti Dios.

14 Ket kasta ti panangrugi ti nakaro a di panagpapatas iti amin a daga, iti kasta nangrugi a madadael ti simbaan; wen, iti kasta iti maika-tallopulo a ta-

wen nadadael ti simbaan iti amin a daga malaksid ti sumagmamano a Lamanite a napasurot iti pudno a pammati; ket saanda a pimmanaw itoy, ta natibkerda, ken saan a maisin, ken saan a magaraw, a "sireregta nga agtungpal kadagiti bilin ti Apo.

15 Ita ti gapu daytoy a panagbasol dagiti tao ket daytoy—nabileg ti pannakabalin ni Satanas a mangsugsog kadagiti tao nga agaramid iti amin a kita ti pagbasolan, ken iti panangpabussogna kadakuada iti kinapalangaud, a mangsulisog kadakuada nga agkalikagum iti bileg, ken panangituray, ken kinabaknang, ken dagiti awan kaes-eskanna a banag iti lubong.

16 Ket kasta ti panangiturong ni Satanas iti puspuso dagiti tao nga agaramid iti amin a kita ti pagbasolan; ngarud sumagmamano laeng a tawen ti panagsagrapda iti kappia.

17 Ket kasta, iti panangrugi ti maika-tallopulo a tawen—napalugodan dagiti tao iti atidog a panawen a mayagus kadagiti "sulisog ti sairo iti sadino man a kayatna a pangipananna kadakuada, ken mangaramid iti ania man a pagbasolan a kayatna nga aramidenda—ket kasta iti panangrugi daytoy, ti maika-tallopulo a tawen, adda iti kasasaad a nakaal-alingget a kinadangkes.

6 10a PNK Kinapalangaud.
12a 1 Tim. 6:17-19;
Hel. 4:12.

13a PNK Idadanes,
Panagidadanes.
b Mat. 5:39;
4 Ne. 1:34;

DkK 98:23-25.
14a PNK Kinaregta.
17a PNK Sulisogen,
Sulisog.

18 Ita saanda a nagbasol a “sikukuneng, ta ammoda ti kayat ti Dios maipanggep kadakuada, ta naisuro kadakuada; ngarud sibubulos ti riknada a ^bnag-sukir iti Dios.

19 Ket ita aldaw dagidi ni Lachoneus, ti lalaki nga anak ni Lachoneus, ta sinublat ni Lachoneus ti tugaw ti amana ket inturayanna dagiti tao iti dayta a tawen.

20 Ket nangrugi nga adda lalaki a “naparegta iti langit ken naibaon, a nagtakder kadagiti tao iti amin a dagdaga, a nangikasaba ken nangipaneknek a sibabatad kadagiti basol ken nagbasolan dagiti tao, ken pinaneknekanda kadakuada ti maipanggep iti pannubbot ti Apo kadagiti taona, wenno iti sabali a pannaon, ti panagungar ni Cristo; ket sibabatad a pinaneknekanda ti ^bpannakatay ken panagrigatna.

21 Ita adu kadagidi tao a na-laus ti gurada gapu kadagiti nangpaneknek kadagitoy a banag; ket kangrunaanna a dagiti pangulo nga ukom ti nakagura, ken “isuda a nangato a saserdote ken agilinlinteg; wen, amin dagidi agilinlinteg nakagura kadagidi nangpaneknek kadagitoy a banag.

22 Ita awan ti agilinlinteg wenno ukom wenno nangato a saserdote ti addaan iti bileg a mangkedngan iti asino man iti

patay malaksid no pinirmaan ti gobernador ti daga ti pannakadusada.

23 Ita adu kadagiti nangpaneknek kadagiti banag a maipanggep ken ni Cristo ti sibabatad a nangpaneknek, ti innala ken pinapatay a sililimed dagiti ukom, a saan a naammuan ti gobernador ti daga ti ipapatayda agingga iti kalpasaanen ti ipapatayda.

24 Ita adtoy, maisuppiat daytoy kadagiti paglintegan ti daga, a nasken a mapapatay ti asino man a tao malaksid no adda bilegda a naggapu iti gobernador ti daga—

25 Ngarud dimmanon ti pulong iti daga a Zarahemla, iti gobernador ti daga, a maibusor kadagitoy nga ukom a nangedngan kadagiti propeta ti Apo iti patay, a saan a maibatay iti paglintegan.

26 Ita napasamak a naala ken naisaklangda iti ukom, tapno makednganda iti naaramidda a krimen, a maibatay iti “paglintegan nga inted dagiti tao.

27 Ita napasamak nga adu ti gayyem ken kakabagian dagidiay nga ukom; ket dagiti nabati, wen dandani amin nga agilinlinteg ken nangato a saserdote, ti naguummong, ket nakikanunongda kadagiti kabagian dagidiay nga ukom a madusa koma a maibatay iti paglintegan.

28 Ket simrekda iti “katulagan a saggaysa, wen, uray pay iti

18a Mosiah 3:11.

^b PNK Yaalsa.

20a PNK Pammaregta,
Paregtaen; Propeta.

^b PNK Mangsubbot,

Pannubbot;
Pannakailansa
iti Krus.

21a DKK 121:36–37.
PNK Ikakalilis.

26a Mosiah 29:25;
Alma 1:14.

28a PNK Nalimed a
Kinnunsabo.

dayta a katulagan a nabayagen a naited kadakuada, dayta katulagan nga inted ken inannong ti ^bsairo, nga agkakappeng a mangbusor iti amin a kinalinteg.

29 Ngarud nagkakappengda a nangbusor kadagiti tao ti Apo, ken simrekda iti katulagan a mangdadael kadakuada, ken mangwayawaya kadagiti nagbasol iti nadawel a pammapatay manipud iti gemgem ti linteg, a maipatungpal koman a maibatay iti paglintegan.

30 Ket kinaritda ti paglintegan ken dagiti kalintegangan ti paggilianda; ket nakitulag ti tunggal maysa a mangdadael iti gobernador, ken mangipatakder iti “ari ti daga, tapno saanen a nawaya ti daga ngem addan iti panangituray dagiti ari.

KAPITULO 7

Mapapatay a sidadawel ti pangulo nga ukom, madadael ti gobierno, ket maguduagudua dagiti tao iti tribtribu—ni Jacob, ti Anticristo, agbalin nga ari ti nalimed a kinnunsabo—Ikasaba ni Nephi ti panagbabawi ken pammati ken ni Cristo—Inaldaw nga isuro dagiti anghel, ket bangonenna ti kabsatna kadagiti natay—Adu ti agbabawi ken mabuniagan. Agarup K.P. 30–33.

ITA adtoy, ipakitak kadakayo a saanda a nangipatugaw iti ari iti daga; ngem iti daytoy met la a tawen, wen, ti maika-tallopu-lo a tawen, dinadaelda ti pa-

ngukoman, wen, sidadawel a pinapatayda ti pangulo nga ukom ti daga.

2 Ket nasayyasayya dagiti tao a bumusor iti tunggal maysa; ket nagsisinada a nagbalin a tribu, tunggal lalaki a maibatay iti kaamaanna ken dagiti kabagian ken gagayyemna; ket kasta ti panangdadaelda iti gobierno ti daga.

3 Ket nangipatugaw ti tunggal tribu iti pangulo wenna dadauloda; ket kasta ti panagbalinda a tribu ken dadaulo dagiti tribu.

4 Ita adtoy, awan ti lalaki kadakuada malaksid no adu ti kaamaanna ken adu ti kakabagian ken gagayyemna; ngarud nalaus ti bileg dagiti tribuda.

5 Ita naaramid amin dagitoy, ket awan pay ti gubgubat kadakuada; ket napasamak amin dagitoy a pagbasolan kadagiti tao gapu ta “insukoda ti bagbaga iti bileg ni Satanas.

6 Ket nadadael ti pagannurotan ti gobierno, gapu iti “nalimed a kinnunsabo dagiti gayyem ken kabagian dagiti sidadawel a nangpapatay kadagiti propeta.

7 Ket isuda ti namuidan ti nakaro a panagsusupanget iti daga, iti kasta a dagiti nalininteg a bilang dagiti tao dandanida amin nagbalin a nadangkes; wen, bassit laeng ti nalinteg a tao kadakuada.

8 Ket kasta a saan a limmabas ti innem a tawen manipud iti panangtallikud ti dakdakkell a bilang dagiti tao ti kinalinteg-

da, kas iti aso iti “sarwana, weno ti takong iti panaglubnakna iti pitak.

9 Ita inummong daytoy nali-med a kinnunsabo, a nangyeg iti nalaus a pagbasolan kadagiti tao, ti bagbagida, ket impatugawda iti uloda ti lalaki nga inawaganda iti Jacob;

10 Ket inawaganda nga arida; ngarud nagbalin nga ari daytoy nadanges a bungoy; ket isu ti maysa kadagiti katurayan a nangipeksa iti ibubusorna kadagiti propeta a nangpaneknek ken ni Jesus.

11 Ket napasamak a saanda unay a napigsa iti bilangda a kas kadagiti tribu dagiti tao, a ngakaykaysa malaksid no dagiti dadauloda ti nangbukel kadagiti paglinteganda, ti tunggal maysa a maibatay iti tribuna; nupay kasta agkakabusorda; iti laksidna saanda a nalinteg a tao, ngakaykaysada pay laeng a nanggura kadagiti simrek iti katulagan a mangdadael iti gobierno.

12 Ngarud, iti pannakakita ni Jacob a dakdakkal ti bilang dagiti kabusorda ngem isuda, isu kas ari ti bungoy, binilinna ngarud dagiti taona nga agturingda iti kaamiananan a paset ti daga, ket sadiay ipatakderanda ti bagbagida iti “pagarian, agingga a timmipon kadakuada dagiti kimmayakay, (ta impatiray-okna kadakuada nga adunto ti kumayakay) ket nagbalinda a naan-anay ti pigsana a mangsupanget kadagiti tribu dagiti tao; ket inaramidda.

13 Ket napartak unay ti pannagmartsada ket saan a nalapdan agingga a saan ida a naabutan dagiti tao. Ket kasta ti panaggibus ti maika-tallopulo a tawen; ket kasta ti aramid dagiti tao ni Nephi.

14 Ket napasamak iti maika-tallopulo-ket-maysa a tawen a pannakabingayda iti tribtribu, tunggal lalaki a maibatay iti kaamaan, kakabagian ken gayyemna; nupay kasta napagannaminganda a saanda nga aggugubat; ngem saanda nga agtutunos kadagiti paglinteganda, ken ti wagas ti gobiernoda, ta nabukelda a maibatay iti kapanunotan dagiti panguloda ken dagiti dadauloda. Ngem nangbukelda iti nalaus ti kinaingetna a paglintegan a saan a biangan ti maysa a tribu ti sabali, iti kasta adda masao a kappia iti daga; nupay kasta, kimmayakay ti puspusoda iti Apo a Diosda, ket binatang dagiti propeta ket pinapanawda ida kadakuada.

15 Ket napasamak a ni “Nephi—a nasarungkaranen dagiti anghel ken kasta met ti timek ti Apo, ngarud iti pannakakitana kadagiti anghel, ken iti kinasaksina, ken iti kaadda ti bileg a naited kenkuana tapno mammuanna ti maipanggep ti naespirituan a panagserbi ni Cristo, ken kasta met iti kinasaksina iti napardas a panagsublida iti kinadanges ken makarimon nga ar-aramidda manipud iti kinalinteg;

16 Ngarud, iti panagladingitna iti kinatangken ti puspu-soda ken ti kinabulsek ti pamp-anunotda—napan kadakuada iti dayta met la a tawen, ket rinugianna ti namaneknek, a sibabatad, iti panagbabawi ken pannakaugas ti basbasol ba-baen ti pammati ken ni Apo a Jesucristo.

17 Ket adu a banag ti insurona kadakuada; ket saanda amin a maisurat, ket saan nga umdas ti pasetda, ngarud saanda a naisurat itoy a libro. Ket nangisuro ni Nephi a “sibibileg ken napnuan turay.

18 Ket napasamak a kinagurada, gapu ta addaan iti napig-pigsa a bileg ngem isuda, ta “saan a mabalina dida pasien dagiti balikasna, ta nalaus ti pammatina ken ni Apo a Jesucristo isu nga inaldaw nga insuro dagiti anghel.

19 Ket iti nagan ni Jesus pina-panawna dagiti sairo ken “narugit nga espiritu; ken bina-ngonna pay ti kabsatna kadagiti natay, kalpasan ti pannakabato-na ken panangpapatay kenkuana dagiti tao.

20 Ket nakita dagiti tao, ket nasaksianda, ket kinagurada gapu iti bilegna; ket “adu pay a milagro ti inaramidna, iti imatang dagiti tao, iti nagan ni Jesus.

21 Ket napasamak a limmabas ti maika-tallopulo-ket-maysa a tawen, ket sumagmamano laeng ti napasurot iti Apo; ngem kas

iti kaadu ti napasurot ti sipupudno a nangipakita kadagiti tao a sinarungkaran ida ti bileg ken Espiritu ti Dios, nga adda ken ni Jesucristo, a pinatida.

22 Ket kas iti kaadu ti sairo kadakuada ti napapanaw, ket naagasanda kadagiti sakitda ken kadagiti pagkuranganda, impakitada a sipupudno kadagiti tao a ginutugot ida ti Espiritu ti Dios, ken naagasanda; ken kasta met nga impakitada dagiti tanda ken nagaramidda iti sumagmamano a milagro kadagiti tao.

23 Kasta met ti ilalabas ti maika-tallopulo-ket-dua a tawen. Ket impakaasi ni Nephi kadagiti tao iti panangrugi ti maika-tallopulo-ket-tallo a tawen; ket inkasabana kadakuada ti panagbabawi ken pannakaugas ti basbasol.

24 Ita kayatko met a laglagi-penyo, nga awan ti mapakawan a di “nabuniagan iti danum.

25 Ngarud, adda dagiti inordenan ni Nephi, a lallaki iti naspirituan a panagserbina, nga amin a kas iti dayta nga umay kadakuada mabuniaganda iti danum, ket daytoy kas saksi ken pammaneknek iti Dios, ken kadagiti tao, a nagbabawidan ken inawatda ti “pannakaugas ti basbasolda.

26 Ket adu iti panangrugi daytoy a tawen ti nabuniagan iti panagbabawi; ket kasta ti ilalabas ti dakdakkal a paset ti tawen.

17a PNK Bileg.
18a 2 Ne. 33:1;
Alma 4:19.
19a PNK Espiritu—

Dagiti dakes
nga espiritu.
20a 3 Ne. 8:1.
24a PNK Buniag,

Panagbuniag.
25a DKK 20:37.
PNK Pannakaugas
ti Basbasol.

KAPITULO 8

Allawig, ginggined, ur-uram, alipugpog, ken didigra ti mangipañeknek iti pannakailansa ni Cristo iti krus—Adu kadagiti umili ti madadael—Kinumotan ti sipnget ti daga iti tallo nga aldaw—Dungawan dagiti nagbati ti gasatda. Agarup k.p. 33-34.

KET ita napasamak a babaen ti kasuratanmi, ken ammomi a pudno ti kasuratanmi, ta adtoy, maysa a nalinteg a tao ti nangidulin iti kasuratan—agsipud ta pudno nga adu ti inaramidna a ^amilagro iti ^bnagan ni Jesus; ket awan ti siasino man a tao a makaaramid iti milagro iti nagan ni Jesus malaksid no nadalusan iti uray ti kabassitan a basolna—

2 Ket ita napasamak, no awan ti biddut a naaramid daytoy a tao iti panangpattapattana iti panawenmi, napalabas ti ^atallopulo-ket-tallo a tawen;

3 Ket rinugian dagiti umili ti naguray a sigagagar iti pagilasinan nga inted ni Samuel a propeta, a Lamanite, wen, iti kanito nga umay ti ^asipnget iti daga iti uneg ti tallo nga aldaw.

4 Ket nangrugi ti dakkel a panagduadua ken panagririri dagiti tao uray no adun ti naited a ^atanda.

5 Ket napasamak nga iti maikatallopulo-ket-uppat a tawen, iti umuna a bulan, iti maikapat nga

aldaw ti bulan, immay ti dakkel a bagyo, a di pay napasamak iti amin a pagilian.

6 Ken adda met dakkel ken nakaal-alingget nga allawig; ken adda nakabutbuteng a ^agurrud, a ^bnangdayyeg iti sibubukel a daga a kasla aggu-
dua ket agsina.

7 Ket adda dagiti nalabes ti tademna a kimat, kas iti saan pay a napasamak iti amin a daga.

8 Ket nauram ti ^asiudad ti Zarahemla.

9 Ket limned ti siudad ti Moroni iti tukot ti baybay, ket nalmes dagiti agindeg.

10 Ket naipan ti daga iti siudad ti Moronihah, ket nagbalin a dakkel a bantay ti disso ti siudad.

11 Ket adda dakkel ken nakabutbuteng a pannakadadael iti daga nga agpaabagatan.

12 Ngem adtoy adda dakdakkel ken nakabutbuteng a pannakadadael ti daga nga agpaamianan; ta adtoy, nabaliwan ti sibubukel a daga, gapu iti bagyo ken alipugpog, ken gurrud, ken kimat, ken ti nalabes a panagginggined ti sibubukel a daga;

13 Ket nagrengngarengngat dagiti ^adadakkel a kalsada, ken nadadael dagiti patad a daldalan, ken adu a nalinis a lugar ti nagbalin a narusanger.

14 Ken adu a dadakkel ken na-

8 1a 3 Ne. 7:19-20;

Morm. 9:18-19.

b Ara. 3:6; Jacob 4:6.

2a 3 Ne. 2:8.

3a 1 Ne. 19:10;

Hel. 14:20, 27;

3 Ne. 10:9.

4a PNK Pannakailansa iti Krus.

6a 1 Ne. 19:11;

Hel. 14:21.

b Mat. 27:45, 50-51.

8a 4 Ne. 1:7-8.

13a Hel. 14:24;

3 Ne. 6:8.

latak a siudad ti “limned, ken adu ti nauram, ken adu ti nangunggon agingga a narpuog dagiti pasdek, ket natay dagiti agingdeg, ket napanawan a nabaybay-an dagiti lugar.

15 Ket adda sumagmamano a nabati a siudad; ngem nalabes ti kaadu ti nadadael, ken adu ti natay kadakuada kadagitoy.

16 Ket adda sumagmamano nga intayab ti alipugpog; ket no ania man ti nakaipananda awan tao a makaammo, malak-sid nga ammoda a naitayabda.

17 Isu a nagbalin a nalaad ti rabaw ti daga, gapu iti allawig, gurruod, kimat, ken ginggined.

18 Ket adtoy, nagsisina dagiti “bato a naggudua; naburakburakda iti intero a daga, iti kasta nasarakan a naburakburakda, narumrumek ken naguduagudua, iti intero a daga.

19 Ket napasamak nga idi nagsardeng ti gurruod, ken ti kimat, ken ti bagyo, ken ti allawig, ken ti ginggined—ta adtoy, nagpa-utda iti agarup “tallo nga oras; ken kuna dagiti dadduma a napapaut pay; nupay kasta, napasamak amin dagitoy dadakkel ken nakabutbuteng a banag iti agarup tallo nga oras—ket kalpasanna adtoy, nagsipnget iti rabaw ti daga.

20 Ket napasamak nga adda napuskol a sipnget iti rabaw ti daga, iti kasta “narikna dagiti agingdeg a saan a napasag ti ^balingasaw ti sipnget.

21 Ket awan ti lawag, gapu iti

sipnget, uray kandela, wenno tubong a silaw; wenno adda koma apuy a pamasedg kadagiti nalapat ken nasegged a kayo, isu nga awan a pulos ti uray ania a silaw;

22 Ket awan ti uray ania a silaw a maimatangan, wenno apuy, wenno silaw a nakudrep, wenno ti init, wenno ti bulan, wenno dagiti bituen, agsipud ta nabengbeng unay ti naikumot a sipnget iti daga.

23 Ket napasamak a nagtultuloy iti las-ud ti “tallo nga aldaw nga awan ti lawag a maimatangan; ket nagtultuloy ti nakaro a panagladingit ken panagugaog wenno panagsangangit ti amin a tao; wen, nakaro ti panagasug dagiti tao, gapu iti kinasipnget ken ti dakkel a pannakadadael a napasamak kadakuada.

24 Ket nangngeganda dagiti agsangangit iti maysa a lugar, a kunkunada: O nagbabawikami koma sakbay daytoy naindaklan ken nakaal-alingget nga aldaw, ket naispal koma dagiti kakabsatmi, ken saanda koma a nauram iti dayta naindaklan a siudad ti “Zarahemla.

25 Ket nangngeganda iti sabali pay a lugar dagiti agsangangit ken agladingit, a kunkunada: O naispal koma dagiti inna ken napintas nga annak a babbai, ken dagiti annakmi, ket saanda a naitanem iti dayta naindaklan a siudad ti Moronihah no nagbabawikami sakbay daytoy naindaklan ken nakaal-alingget

14a 1 Ne. 12:4.

18a Hel. 14:21–22.

19a Luc. 23:44.

20a Ex. 10:21–22.

b 1 Ne. 12:5; 19:11.

23a 1 Ne. 19:10.

24a Hel. 13:12.

nga aldaw, ken saanmi a pina-patay ken binato dagiti propeta, ken pinapanaw ida. Ket kastoy ti panagugaog dagiti umili iti napigsa ken nakaal-alingget.

KAPITULO 9

Ipakdaar ti timek ni Cristo iti kasipngetan ti pannakadadael ti adu a tao ken siudad gapu iti kinadangkesda—Ipakdaarna met ti kinadinosna, iwaragawagna ti pannakatungpal ti paglintegan ni Moises, ket awisenna dagiti tao a sumurot kenkuana ket maisalakan. Agarup k.p. 34.

KET napasamak nga adda “timek a nangngeg dagiti amin nga agindeg iti daga, iti amin a rabaw daytoy a daga, a nagkuna:

2 Ay-ay, ay-ay, ay-ay dagitoy a tao; “ay-ay dagiti agindeg iti intero a daga malaksid no agbabawida; ta ^bagkatawa ti sairo, ket agragsak dagiti anghelna, gapu iti pannakapapatay dagiti nasayaat a lallaki ken babbai nga annak dagiti tao, ket gapu iti basol ken makarimon nga aramidida ti nakatnaganda!

3 Adtoy, pinuorak iti apuy dayta dakkal a siudad ti Zarahemla, ken dagiti agindegna.

4 Ket adtoy, imbilinko a lumned dayta dakkal a siudad ti Moroni iti tukot ti baybay, ken malmes dagiti agindegna.

5 Ket adtoy, ginaburak iti daga dayta dakkal a siudad ti Moronihah, ken dagiti agindegna,

tapno mailemmeng ti nagbaso-landa ken dagiti makarimon nga aramidida manipud iti sangok, tapno saanen nga agsubli pay kaniak a maibusor kadakuada ti dara dagiti propeta ken santo.

6 Ket adtoy, imbilinko a lumned ti siudad ti Gilgal, ken dagiti agindegna a maitanem iti tukot ti daga;

7 Wen, ken ti siudad ti Onihah ken dagiti agindegna, ken ti siudad ti Mocum ken dagiti agindegna, ken ti siudad ti Jerusalem ken dagiti agindegna; ket imbilinko a tumakdang ti “dandum kadagitoy, a mangilemmeng iti kinadangkes ken dagiti makarimon nga aramidida iti sangok, tapno saanen nga agsubli pay kaniak a maibusor kadakuada ti dara dagiti propeta ken santo.

8 Ket adtoy, ti siudad ti Gadiadi, ken ti siudad ti Gadiomnah, ken ti siudad ti Jacob, ken ti siudad ti Gimginno, amin dagitoy imbilinko a lumned, ket maaramid ti “turturod ken tantanap kadagita a lugar; ket intanemko iti tukot ti daga dagiti agindeg kadagita, tapno mailemmeng ti kinadangkes ken dagiti makarimon nga aramidida iti sangok, tapno saanen nga agsubli pay kaniak a maibusor kadakuada ti dara dagiti propeta ken santo.

9 Ket adtoy, dayta dakkal a siudad ti Jacobugath, a nagingegan dagiti tao ni ari Jacob, imbilinko a mapuoran iti apuy gapu iti basbasol ken iti kinadangkesda,

9 1a 1 Ne. 19:11;
3 Ne. 11:10.

2a Mat. 11:20-21.
b Moises 7:26.

7a Eze. 26:19.
8a 1 Ne. 19:11.

a nangrimbaw iti amin a kina- dangkes iti intero a daga, gapu kadagiti "nalimed a nadawel a panagpapatay ken kinnunsaboda; ta isuda ti nangdadael iti kappia dagiti tao ken ti gobierno ti daga; ngarud imbilinko a mapuoranda, tapno ^bmadadaelda iti sangok, tapno saanen nga agsubli pay kaniak a maibusor kadakuada ti dara dagiti propeta ken santo.

10 Ket adtoy, ti siudad ti Laman, ken ti siudad ti Josh, ken ti siudad ti Gad, ken ti siudad ti Kishkumen, ibilinko a mapuorran iti apuy, ken dagiti agingdegn, gapu iti kinadangkesda a nangpapanaw kadagiti propeta, ken nangbato kadagiti imbaonko a mangipakdaar kadakuada ti maipanggep iti kinadangkesda ken dagiti makarimon nga aramidida.

11 Ket gapu ta pinapanawda amin ida, nga awan ti nalinteg kadakuada, nangibabaak iti "apuy a mangdadael kadakuada, tapno mailemmeng kaniak ti kinadangkes ken dagiti makarimon nga aramidida, tapno saan nga umasug kaniak ^bmanipud iti daga a maibusor kadakuada ti dara dagiti propeta ken santo nga imbaonko kadakuada.

12 Ken "adu pay a panangdael ti imbaonko ditoy a daga,

ken kadagitoy a tao, gapu iti kinadangkesda ken kadagiti makarimon nga aramidida.

13 O dakayo a "naisalakan gapu ta amang a nalinlintegkayo ngem isuda, saankayo kadi nga agsubli ita kaniak, ket ibabawiyoy dagiti basolyo, ket mapasurotkayo, tapno ^bagasankayo?

14 Wen, pudno kunak kadakayo, no "umaykayo kaniak maaddaankayo iti ^bagnanayon a biag. Adtoy, nakatangaya kadakayo ti manangngaasi nga "imak, ket asino man nga umasideg, awatek; ket mabendisionan dagiti umay kaniak.

15 Adtoy, siak ni Jesucristo nga Anak ti Dios. "Pinarsuak ti langit ken ti daga, ken amin a banag nga adda kadakuada. Addaak idi iti Amak manipud iti punganay. ^bAddaak iti Ama, ken adda ti Amak kaniak; ket siak ti nangigloriaan ti Ama iti naganna.

16 Immayak iti bukbukodko, ket awan ti "nangawat kaniak. Ket natungpal ti nasantuan a kasuratan maipanggep iti yaayko.

17 Ket kas iti kaadu ti nangawat kaniak, kadakuada ti "nangtedak nga agbalin nga annak a lallaki ti Dios; ket kasta met ti aramidek kadagiti adu a mamati iti naganko, ta adtoy, babaen ka-

9a Hel. 6:17-18, 21.

b Mosiah 12:8.

11a 2 Ari 1:9-16;

Hel. 13:13.

b Gen. 4:10.

12a 3 Ne. 8:8-10, 14.

13a 3 Ne. 10:12.

b Jer. 3:22; 3 Ne. 18:32.

14a 2 Ne. 26:24-28;

Alma 5:33-36.

b Jn. 3:16.

c Alma 19:36.

15a Jn. 1:1-3; Col. 1:16;

Hel. 14:12;

Ether 4:7;

DkK 14:9.

b Jn. 17:20-22;

3 Ne. 11:27; 19:23, 29.

16a Jn. 1:11; DkK 6:21.

17a Jn. 1:12.

PNK Tao, Tattao—

Tao, kabaelanna

ti agbalin a kas

iti Nailangitan

nga Ama; Lallaki

nga Babbai nga

Annak ti Dios.

niak umay ti ^bpannakasubbot, ken siak ti pakatungpalan ti ^cpaglintegan ni Moises.

18 Siak ti ^asilaw ken ti biag ti lubong. Siak ti ^bAlpha ken ti ^cOmega, ti pangrugian ken ti paggibusan.

19 Ket ^asaanyon nga idaton pay kaniak ti agayus a dara; wen, maisardengen ti panagidatonyo ken dagiti napuoran a saguty, ta saanakon nga umawat iti datdaton ken napuoran a sagsaguty.

20 Ket idatonyo kaniak a ^adaton ti nasneban a puso ken napnuan babawi nga espiritu. Ket asino man nga umay kaniak nga addaan iti nasneban a puso ken napnuan babawi nga espiritu, ^bbuniagak iti apuy ken iti Espiritu Santo, a kas kadagiti Lamanite, gapu iti pammatida kaniak iti kanito a pannakapasureotda, nabuniaganda iti apuy ken iti Espiritu Santo, ket dida ammo.

21 Adtoy, immayak ditoy lubong a mangyeg iti pannakasubbot ti lubong, a mangisalkan iti lubong iti basol.

22 Ngarud, asino man nga ^aagbabawi ket umay kaniak a kasla bassit nga ^bubing, awatek, ta kasta ti pagarian ti Dios. Adtoy, ta kasta ti ^cnangisangratak iti biagko, ken naalak manen; ngarud agbabawikayo, ket umay-

kayo kaniak dakayo iti ngudo ti daga, ket maisalakankayo.

KAPITULO 10

Adda ulimek iti daga iti adu nga oras—Ikari ti timek ni Cristo nga ummongenna dagiti taona a kas iti panangummong ti pamusian kadagiti piekna—Nataginayonen dagiti nalinlinteg a bilang dagiti tao. Agarup K.P. 34–35.

KET ita adtoy, napasamak a nangngeg amin dagiti tao ti daga dagitoy a sasao, ken nasaksianda. Ket kalpasan dagitoy a sasao adda ulimek iti daga iti uneg ti adu nga oras;

2 Ta napalalo ti pannakasdaaw dagiti tao ta insardengda pay ti nagleddaang ken nagasug iti pannakapukaw dagiti kabagian-da a napapatay; ngarud adda ulimek iti amin a daga iti uneg ti adu nga oras.

3 Ket napasamak nga immay manen ti timek kadagiti tao, ket nangngeg amin dagiti tao, ken nasaksianda, a nagkuna:

4 O dakayo a tao dagitoy ^adakkel a siudad a narba, nga an-annabo ni Jacob, wen, nga adda iti balay ni Israel, no namin-ano a daras ti panangummongko kadakayo a kasla iti panangummong ti pamusian

17b PNK Pannakasubbot, Subboten, Nasubbot.
c 3 Ne. 12:19, 46–47;
15:2–9.

18a PNK Silaw,
Silaw ni Cristo.
b Apoc. 1:8.
PNK Alpha

ken Omega.
c PNK Alpha
ken Omega.

19a Alma 34:13.

20a 3 Ne. 12:19;
DkK 20:37.

b 2 Ne. 31:13–14.

22a PNK Agbabawi,

Panagbabawi.
b Mar. 10:15;
Mosiah 3:19;
3 Ne. 11:37–38.
c Jn. 10:15–18.
10 4a 3 Ne. 8:14.

kadagiti piekna iti sirok dagiti payakna, ket ^btinarakenkayo.

5 Ket manen, “no namin-ano a daras ti panangummongko kadakayo a kasla iti panangummong ti pamusian kadagiti piekna iti sirok dagiti payakna, wen, O dakayo a tao iti balay ni Israel, a narba; wen, O dakayo a tao ti balay ti Israel, dakayo a nagnaed iti Jerusalem, a kas kadakayo a natnag; wen, no namin-ano a ti panangummongko kadakayo a kasla iti panangummong ti pamusian kadagiti piekna, ket diyo ammo.

6 O sika a balay ti Israel nga “insalakanko, no mamin-ano a daras ti panangummongko kadakayo a kasla iti panangummong ti pamusian kadagiti piekna iti sirok dagiti payakna, no agbabawikayo ket ^bagsublikayo kaniak a ‘naimpusuan.

7 Ngem no saan, O balay ti Israel, agbalin a naliday dagiti lugar a pagindeganyo agingga iti kanito a pannakatungpal ti “katulaganyo kadagiti ammayo.

8 Ket ita napasamak a kalpasan ti pannakanggeg dagiti tao kadagitoy a balikas, adtoy, nangrugida a nagsangit ken nagsug manen gapu iti pannakapukaw dagiti kabagian ken gayyemda.

9 Ket napasamak a kasta ti ilalabas ti tallo nga aldaw. Ket bigaten, ket naakasen ti “sipnget

iti rabaw ti daga, ket nagsardeng ti panagkintayeg ti daga, ket nagsardeng ti panaggugudua dagiti bato, ken nagsardeng ti nakaal-alingget nga ung-ungor, ken limmabas amin dagiti makatitileng nga arimbangaw.

10 Ket nagdedekket manen ti daga, a nabati; ket nagsardeng ti ladingit, ken sangsangit, ken an-anug-og dagiti tao a nabati a sibibiag; ket nagbalin a rag-o ti ladingitda, ken ti ledleddangda nagbalin a panagdayaw ken panagyaman iti Apo a Jesusristo, ti Mangisalakanda.

11 Ket kasta ti “pannakatungpal ti nasantuan a kasuratan a nasaon dagiti propeta.

12 Ket dagiti “nalininteg a bilang dagiti tao ti naisalakan, ken isuda ti nangawat kadagiti propeta ken saan a nangbato kadakuada; ken isuda ti di nangpaayus iti dara dagiti santo, a naisalakan—

13 Ket naisalakanda ken saanda a limned ken naitanem iti tukot ti daga; ken saanda a nalmes iti tukot ti baybay; ken saanda a napuoran iti apuy, wenna nadalupo ken nailudek iti patay; ken saanda a naitayab ti alipugpog; wenna rinimbawan ti alibungubong ti asuk ken ti sipnget.

14 Ket ita, asino man a makabasa, mapalubosan koma a mangawat; isu nga addaan iti nasantuan a kasuratan, mapa-

4b 1 Ne. 17:3.

5a Mat. 23:37;

DkK 43:24–25.

6a 3 Ne. 9:13.

b 1 Sam. 7:3;

Hel. 13:11;

3 Ne. 24:7.

c Eze. 36:26.

7a PNK Katulagan.

9a 3 Ne. 8:19.

11a Ara. 3:18–20.

12a 2 Ne. 26:8;

3 Ne. 9:13.

lubosan a “mangamiris, ken mangkita ken mangawat no amin dagitoy nga ipapatay ken pannakadadael babaen ti apuy, ken iti asuk, ken babaen ti bagoy, ken babaen ti alipugpog, ken babaen ti ^bpanagnganga ti daga a mangawat kadakuada, ket amin dagitoy a banag no saanda nga agpaay iti pannakatangpal dagiti padto dagiti adu a nasantuan a propeta.

15 Adtoy, kunak kadakayo, Wen, adu ti nangpaneknek kadagitoy a banag iti yaay ni Cristo, ket ^anapapatay gapu ta pinaneknekanda dagitoy a banag.

16 Wen, pinaneknekan ni propeta a ^aZenos dagitoy a banag, ken kasta met a nagsao ni Zenock iti maipanggep kadagitoy a banag, gapu ta pinaneknekanda a nangnangruna ti maipanggep kadatayo, a natda iti bukelda.

17 Adtoy, pinaneknekan met ti amatayo a ni Jacob ti maipanggep iti ^anatda iti bukel ni Jose. Ket adtoy, saantayo kadi a natda iti bukel ni Jose? Ket dagitoy banag a mangpaneknek kadatayo, saanda kadi a naisurat kadagiti pinanid a gambang nga inruar ni amatayo a Lehi manipud iti Jerusalem?

18 Ket napasamak nga iti naggibusan ti maika-tallopulo-ketuppat a tawen, adtoy, ipakitak kadakayo a dagiti naisalakan a tao ni Nephi, ken kasta met ka-

dagidiay naawagan iti Lama-nite, a naisalakan, napakitaanda iti dakkal ni pammateg, ket nabileg a bendision ti naibukbok kadagiti uloda, iti kasta a kalpaskan ti ^ayuuli ni Cristo iti langit nagpakita a talaga kadakuada—

19 Nga ^aimpakitana ti bagina kadakuada, ken nangisuro kadakuada; ken maitedto kalpaskan ti pakaammuan iti naespirituan a panagserbina. Ngarud igibuskon itoy a kanito ti agsao.

Impakita ni Jesucristo ti bagina kadagiti tao ni Nephi, bayat ti panaguummong ti kaaduan iti daga ti Bountiful, ket kinasabanna ida; ket daytoy a wagas ti panangiparangna iti bagina kadakuada.

*Sakupenna ti kapitulo 11
agingga iti 26.*

KAPITULO 11

Paneknekan ti Ama ti Ay-ayatenna nga Anak—Agparang ni Cristo ket ipalawagna ti pannubbotna—Dapadapen dagiti tao ti lamma dagiti sugat ti dakulap, dapan, ken bakrangna—Ipukkawda ti Hosanna—Ipakitana ti wagas ken kasasaad ti panagbuniag—Aramid ti sairo ti espiritu ti panag-sisinnupanget—Doktrina ni Cristo ti rumbeng a patien ti tao

14a PNK Nasantuan a Kasuratan—Pateg dagiti nasantuan a kasuratan.
b 1 Ne. 19:11;

2 Ne. 26:5.
15a PNK Martir, Kinamartir.
16a Hel. 8:19–20.
17a 2 Ne. 3:4–5;

Alma 46:24;
3 Ne. 5:23–24.
18a Ara. 1:9–11.
19a 3 Ne. 11:12–15.

ken mabuniagan ken umawat iti Espiritu Santo. Agarup k.P. 34.

KET ita napasamak nga adda dakkel nga ummong dagiti tao ni Nephi, iti likmut ti templo nga adda iti daga a Bountiful; ket nasdaaw ken nagsisinnaludsodda, ken nagpipinnakitada kadagiti ^anaindaklan ken nakaskasdaaw a napasamak a panagbalbaliw.

2 Ket nagsasaritaanda met ti maipapan itoy a Jesucristo, a naited ti ^atanda maipapan iti ipapatayna.

3 Ket napasamak a bayat ti panagsasaritada, nangngegda ti ^atimek a kasla naggapu idiay langit; ket inwarasda ti panagkitada iti aglawlaw, ta saanda a naawatan ti timek a nangngenda; saan a nagubsang a timek, saan met a napigsa a timek; ngem ketdi, ken nupay ^bbassit a timek a simmamay iti amin a paset ti bagida tapno agkintayeg; wen, sinamayna ti kaunggan ti kararuada, ken napabarana ti pusoda.

4 Ket napasamak a nangngegda manen ti timek, ket saanda a naawatan.

5 Ket nangngegda manen ti timek iti maikatlo a gundaway, ket linuktanna dagiti lapayagda a dumngeg; ket naiturong dagiti matada iti naggapuan ti timek ket timmangadda idiay langit, a naggapuan ti timek.

6 Ket adtoy, iti maikatlo a daras naawatanda ti timek a nangngegda; ket kinunana kadakuada:

7 Adtoy ti ^aAy-ayatek nga Anak, ^bisu a makaay-ayo kaniak, isu a nangigloriaak ti naganko—isu ti denggenyo.

8 Ket napasamak, apaman a naawatanda inturongda manen dagiti matada iti langit; ket adtoy, ^anakitada ti Lalaki a bumabbaba manipud iti langit; ket nagkawes iti puraw a roba; ket immay bimmaba ket nagtakder iti nagbabaetanda, ket naiturong kenkuana dagiti mata ti amin, ket awan ti bilegda a nangungap kadagiti ngiwatda, uray maysa kadakuada, ket dida maawatan ti kayatna nga ibaga, ta impagarupda nga anghel ti nagparang kadakuada.

9 Ket napasamak nga inngatona dagiti imana ket nagsao kadagiti tao, a kinunana:

10 Adtoy, siak ni Jesucristo, a pinaneknekan dagiti propeta nga umayto ditoy lubong.

11 Ket adtoy, siak ti ^asilaw ken ti biag ti lubong; ket imminumak iti dayta napait a ^bkopa nga inted ti Ama kaniak, ket dinayawko ti Ama iti ^cpanangbaklayko iti basol ti lubong, nga isu ti panangaklonko iti ^dpagayatan ti Ama iti amin a banag manipud idi punganay.

11 1a 3 Ne. 8:11–14.

2a Hel. 14:20–27.

3a Deut. 4:33–36;
Hel. 5:29–33.

b 1 Ari 19:11–13;
DkK 85:6.

7a Mat. 3:17; 17:5;

JS—P 1:17.

b 3 Ne. 9:15.

8a 1 Ne. 12:6;

2 Ne. 26:1.

11a PNK Silaw,

Silaw ni Cristo.

b Mat. 26:39, 42.

c Jn. 1:29;

DkK 19:18–19.

d Mar. 14:36; Jn. 6:38;

DkK 19:2.

12 Ket napasamak a napasagda iti daga idi naisawang ni Jesus dagitoy a sao iti dagup ti ummong; gapu ta nalagipda a "nainpadto nga agparangto ni Cristo kadakuada kalpasan ti yuulina idia langit.

13 Ket napasamak a nagsao ti Apo kadakuada a kinunana:

14 Bumangonkayo ket umaykayo kaniak, tapno "maidapadapyo dagiti imayo iti bakrangko, ken tapno ^bmariknayo ti lamma ti lansa kadagiti imak ken kadagiti sakak, tapno ammuenyo a siak ti "Dios ti Israel ken ti Dios ti "sangalubongan, ket napapatay gapu iti basbasol ti lubong.

15 Ket napasamak nga immasideg ti ummong, ket indapadapda dagiti imada iti bakrangna, ken riniknada ti lamma ti lansa kadagiti ima ken sakana; ket daytoy ti inaramidda, saggaysada a napan agingga a nalpasda amin, ket nakitada kadagiti matada ken nariknada kadagiti imada, ket naammuan da a sitalged ket insuratda, nga "isu, ti insurat dagiti propeta, a rumbeng nga umay.

16 Ket idi napaneknekanda amin, sangsangkamaysada a nangipukkaw, a kinunada:

17 Hosanna! Bendisionam koma ti nagan ti Kangatuan a

Dios! Ket nagruknoyda iti saakaan ni Jesus, ket "nagdaydayawda kenkuana.

18 Ket napasamak a nakisarita ken ni "Nephi (ta maysa ni Nephi kadagiti nakiummong) ket binilina nga umasideg.

19 Ket timmakder ni Nephi ket immasideg, ket inruknoyna ti bagina iti sango ti Apo ken immagep kadagiti sakana.

20 Ket binilin ti Apo a tumakder. Ket nagtakder iti sangona.

21 Ket kinuna ti Apo kenkuana: Itedko kenka ti "pannakabalin a ^bmangbuniagto kadagitoy a tao inton addaakon idia langit.

22 Ket inayaban manen ti Apo dagiti "dadduma, ket kasta met ti imbagana kadakuada; ket in tedna ti pannakabalin a mangbuniag. Ket kinunana kadakuada: Iti daytoy a wagas ti panamuniagyo; ket ^bawanto koma ti agsisinnuppiat kadakayo.

23 Kunak kadakayo, a siasino man ti agbabawi kadagiti basbasolna gapu kadagiti "saoyo, ket ^bkayatna ti mabuniagan iti naganko, daytoy ti rumbeng a panangbuniag kadakuada— Adtoy bumabakayo ket "agtakderkayo iti danum, ket bunia ganyo ida babaen ti naganko.

24 Ket ita adtoy, dagitoy ti ibalikasyonto, awaganyo ida babaen ti naganda, sa kunayo:

12a Alma 16:20.

14a Jn. 20:27.

b Luc. 24:36-39;

DkK 129:2.

c Isa. 45:3; 3 Ne. 15:5.

d 1 Ne. 11:6.

15a PNK Jesucristo—
Panagparang ni

Cristo kalpasan
ti ipapatay.

17a PNK Agdaydayaw.

18a 3 Ne. 1:2, 10.

21a PNK Bileg.

b PNK Buniag,
Panagbuniag.

22a 1 Ne. 12:7;

3 Ne. 12:1.

b 3 Ne. 18:34.

23a 3 Ne. 12:2.

b PNK Buniag,
Panagbuniag—
Kasapulan iti
panagbuniag.

c 3 Ne. 19:10-13.

25 Babaen ti “turay nga inted ni Jesucristo kaniak, buniaganka iti nagan ti ^bAma, ken ti Anak, ken ti Espiritu Santo. Amen.

26 Kalpasanna “iraremyo ida iti danum, sa yaonyo ida.

27 Ket kastoy ti wagas ti panamuniagyo iti naganko; gapu ta adtoy, pudno kunak kadakayo, a “maymaysa ti Ama, ken ti Anak, ken ti Espiritu Santo; ket addaak iti Ama, ket adda ti Ama kaniak, ket maymaysa ti Ama ken Siak.

28 Ket babaen iti bilinko kadakayo kasta ti panamuniagyo. Ket awanto ti “agsisinnuppiat kadakayo, a kas iti kaaddana idi; wenna addanto agsisinnuppiat kadakayo maipapan iti panggep ti doktrinak, a kas iti kaaddana idi.

29 Agsipud ta pudno, pudno kunak kadakayo, saanko a kukua ti addaan espiritu ti “pannakisuppiat, ngem kukua ti ^bsairo, nga ama ti pannakisuppiat, ket kiburena ti puso dagiti tao tapno pagpungtotenna ti tunggal maysa.

30 Adtoy, saan a daytoy ti doktrinak, ti mangkibur iti puso ti tao tapno agpungtot, a ma-

ibusor iti sabali; ngem daytoy ti doktrina, a rumbeng a maikat dagiti kasta a banag.

31 Adtoy, pudno, pudno, kunak kadakayo, ipalawagko kadakayo ti “doktrinak.

32 Ket daytoy ti “doktrinak, ket isu ti doktrina nga inted ti Ama kaniak; ket ^bpaneknekak ti maipapan iti Ama, ket ti Ama ti mangpaneknek iti maipapan kaniak, ket ti “Espiritu Santo ti mangpaneknek iti maipapan iti Ama ken Siak; ket paneknekak a bilinen ti Ama amin a tao, iti uray sadino man, nga agbabawi ken mamati kaniak.

33 Ket siasino man a mamati kaniak, ken “mabuniagan, ^bmaisalakanto; ket isudanto ti “mangtawid iti pagarian ti Dios.

34 Ket siasino man a saan a mamati kaniak, ket saan a mabuniagan, madusanto.

35 Pudno, pudno kunak kadakayo, a daytoy ti doktrinak, ket napaneknekak daytoy manipud iti Ama; ket siasino man a “mamati kaniak, mamati met iti Ama; ket paneknekannak met ti Ama kenkuana, gapu ta sumarungkarto nga addaan iti ^bapuy ken iti “Espiritu Santo.

25a Mosiah 18:13;
DkK 20:73.

PNK Buniag,
Panagbuniag—
Umno a turay.

^b PNK Dios, Kinadios.

26a PNK Buniag,
Panagbuniag—
Panagbuniag babaen
ti pannakairarem.

27a Jn. 17:20–22;
3 Ne. 28:10;
Morm. 7:7;
DkK 20:28.

28a 1 Cor. 1:10;
Ef. 4:11–14;
DkK 38:27.

29a 2 Tim. 2:23–24;
Mosiah 23:15.

PNK Panag-
susupanget.

^b PJS, Ef. 4:26;
Mosiah 2:32–33.

31a 2 Ne. 31:2–21.

32a PNK Doktrina
ni Cristo.

^b 1 Jn. 5:7;
^c 3 Ne. 28:11;

Ether 5:4.

33a Mar. 16:16.
PNK Buniag,
Panagbuniag—
Nasken.

^b PNK Pannakai-
salakan.

^c PNK Celestial
a Gloria.

35a Ether 4:12.

^b 3 Ne. 9:20; 12:2.

^c PNK Espiritu Santo.

36 Ket kastoy ti panangpaneknek ti Ama kaniak, ket ti Espiritu Santo ti mangpaneknek kenkuana iti Ama ken Siak, gapu ta maymaysa ti Ama, ken Siak, ken ti Espiritu Santo.

37 Ket kunak manen kadakayo, masapul nga agbabawikayo, ket ^aagbalinkayo a kas bassit nga ubing, ket mabuniagankayo iti naganko, wenna saankayo a maparaburan kadagitoy a banag.

38 Ket kunak manen kadakayo, masapul nga agbabawikayo, ken mabuniagankayo iti naganko, ken agbalinkayo a kas bassit nga ubing, wenna saanyo a matawid ti pagarian ti Dios.

39 Pudno, pudno, kunak kadakayo, a daytoy ti doktrinak, ket siasino man nga ^aagipatakder ditoy agipatakder iti batok, ket saan nga agballigi ti ^bruangan ti impierno a mangallukoy kadakuada.

40 Ket siasino man a mangiwaragawag ti nasursurok wenna nakurkurang ngem iti daytoy, ket ibagana a naggapu iti doktrinak, naggapu daytoy iti dakes, ket saan a naipatakder iti batok; ngem naipatakder iti ^akadaratan a pondasion, ket silulukat ti ruangan ti impierno nga agur-uray nga umawat kadakuada inton umay ti layus ket sumaplit kadakuada ti angin.

41 Ngarud, mapankayo kadagitoy a tao, ket iwaragawagyo

dagiti naisaokon, iti amin a pa-set ti daga.

KAPITULO 12

Awagan ken dutokan ni Jesus dagiti Sangapulo-ket-dua—Itedna kadagiti Nephite ti palawag a kapadpada ti Sermon idiay Bantay—Isaona ti maipapan iti Naespirituan a Kababalin—Nangatngato dagiti isursurona ngem iti paglintegangan nga inted ni Moises—Maibilin ti panagbalin ti tao a naan-anay a kas kenkuana ken ti Amana—Idilig iti Mateo 5. Agarup K.P. 34.

KET napasamak nga idi naibaga ni Jesus dagitoy a balikas ken ni Nephi, ken kadakuada a nawagan (^asangapulo-ket-dua ita ti bilang dagiti naawagan, ken immawat iti pannakabalin ken turay a mangbuniag) ket adtoy, inyunnatna dagiti takiagna iti ummong, ket imbagana kadakuada, a kinunana: ^bNagasatkayo no ipategyo dagiti sao dagitoy sangapulo-ket-dua a ^cpinilik manipud iti ummongyo nga agserbi kadakayo, ken agbalin a babaonenyo; ket inikkak ida iti pannakabalin a mangbuniag kadakayo iti danum; ket kalpasan ti pannakabuniagyo iti danum, adtoy, buniagankayo iti apuy ken iti Espiritu Santo; ngarud, nagasatkayo no mamatikayo kaniak

37a Mar. 10:15;
Luc. 18:17;
Mosiah 3:19;
3 Ne. 9:22.
39a Mat. 7:24–29;
Hel. 5:12.

PNK Bato.
b 3 Ne. 18:12–13.
40a 3 Ne. 14:24–27.
12 1a 3 Ne. 13:25.
b PNK Bendision,
Nabendisionan,

Pammendision.
c PNK Akem,
Tudingan,
Tinudingan ti Dios.

ken mabuniagankayo, kalpasan ti pannakakitayo kaniak ket nammuanyo a Siak.

2 Ket manen, nagasasatto pay dagiti "mamati iti saoyo gapu ta paneknekanyonto a dakayo ti nakakita kaniak, ken ammo-yo a Siak. Wen, nagasat dagiti mamatinto iti saoyo, ken ^bagpakumbaba ken mabuniagan, agsipud ta isudanto ti papanan "ti apuy ken ti Espiritu Santo, ket awatendanto ti pannakau-gas dagiti basolda.

3 Wen, nagasat dagiti "napanglaw iti espiritu a ^bkumamang kaniak, ta kukuadanto ti pagarian ti langit.

4 Ket manen, nagasat dagiti agladingit, ta maliwliwadanto.

5 Ken nagasat dagiti "naemma, ta tawidendanto ti ^bdaga.

6 Ken nagasat dagiti "mabisin ken ^bmawaw iti ^ckinalinteg, ta mapnodanto iti Espiritu Santo.

7 Ken nagasat dagiti "manangngaasi, ta lak-amendanto ti asi.

8 Ken nagasat dagiti "nadalus ti pusona, ta ^bmakitadanto ti Dios.

9 Ken nagasat amin dagiti "mamagkakappia, ta managanandanto nga ^bannak ti Dios.

10 Ken nagasat dagiti "maidanedes gapu iti naganko, ta kukuada ti pagarian ti langit.

11 Ken nagasatkayo no lalaisendakayo ken idadanesdakayo, ket pagsasawandakayo iti amin a kita ti pammadakes gapu kaniak.

12 Ta maaddaankayonto iti aglaplapanan a ragsak ken kasta unay a rag-o, gapu ta nalabon ti "gunggonayo sadi langit; ta kasta met ti panangidadanesda kadagiti propeta nga immun-una ngem dakayo.

13 Pudno, pudno, kunak kadakayo, intedkayo nga "asin ti daga; ngem no timmamnayen ti asin pangalaan pay ti daga ti asinna? Awanen ti kapapayan ti asin, ngem maibelleng ket baddebaddeken laengen dagiti tao.

14 Pudno, pudno, kunak kadakayo, itedkayo nga agbalin a silaw dagitoy a tao. Saan a mailinged ti siudad a naisaad iti turod.

15 Adtoy, sindian kadi ti tao ti "kandela sana ikabil iti sirok ti salop? Saan, ngem iti kandelero, ket mangted iti lawag kadagiti amin nga adda iti balay;

16 Ngarud bay-anyo nga agraniag ti "silawyo iti sango dagitoy a tao, tapno makitada ti nasaya-at nga aramidyo ket dayawenda ti Amayo nga adda sadi langit.

17 Saanyo a panunoten nga im-

2a DkK 46:13-14.

PNK Mamati.

b Ether 4:13-15.

c 3 Ne. 11:35; 19:13.

3a DkK 56:17-18.

PNK Napakumbaba,
Kinapakumbaba.

b Mat. 11:28-30.

5a Rom. 12:16;

Mosiah 3:19.

PNK Napakumbaba,

Kinapakumbaba.

b PNK Daga.

6a 2 Ne. 9:51; Enos 1:4.

b Jer. 29:13.

c Prov. 21:21.

7a PNK Kaasi,
Manangngaasi.

8a PNK Natarnaw,
Kinatarnaw.

b DkK 93:1.

9a PNK Mamagkappia.

b PNK Lallaki ken

Babbai nga

Annak ti Dios.

10a DkK 122:5-9.

PNK Idadanes,
Panangidadanes.

12a Ether 12:4.

13a DkK 101:39-40.

PNK Asin.

15a Luc. 8:16.

16a 3 Ne. 18:24.

mayak a mangdadael iti paglintegan dagiti propeta. Saanak nga immay a mangdadael ngem mangtungpal.

18 Ta pudno kunak kadakayo, saan a naisiasi iti "paglintegan ti maysa a tuldek wenno maysa a paulo, ngem natungpalda amin kaniak.

19 Ket adtoy, intedko kadakayo ti paglintegan ken bilbilin ti Amak, tapno mamatikayo kaniak, ket agbabawikayo iti basbasolyo, ket umaykayo kaniak nga addaan "nasneban a puso ken napnuan babawi nga espi-ritu. Adtoy, adda dagiti bilin iti sangoyo, ket natungpal ti ^bpaglintegan.

20 Ngarud umaykayo kaniak ket maisalakankayo; ta pudno kunak kadakayo, a malaksid no tungpalenyo dagiti imbilin-ko kadakayo iti daytoy a kani- to, saanyo a mabalin ti sumrek iti pagarian ti langit.

21 Nangngeganyo nga imba- gada idi un-unana a panawen, ket naisurat met iti sangoyo, a saanka a "mamapatay, ket sia- sino man a mamapatay agpeg- gadto iti panangukom ti Dios.

22 Ngem kunak kadakayo, a siasino man a gumura iti kab- satna agpeggadto iti pannaka- ukomna. Ket siasino man nga agkunanto iti kabsatna, Ong- ong, agpeggadto iti sanhedrin; ket siasino man nga agkunanto,

Awan nakemmo, agpeggadto iti impierno nga apuy.

23 Ngarud, no umayka kaniak, wenno tarigagayam ti umay ka- niak, ket lagipem a nasakit ti na- kem ti kabsatmo kenka—

24 Mapanka iti kabsatmo, ket umuna a "makikappiaka ken- kuana, sakanto umay kaniak a naipapuso ti panggepmo, ket awatenkanto.

25 Makikappiaka a dagus iti kabusormo bayat ti pannakiku- yogmo kenkuana iti dalan, ama- ngan ta alaennaka iti uray ania a kanito, ket ikabilnaka iti pag- baludan.

26 Pudno, pudno kunak kenka, dikanto rummuar sadiay, aging- ga a saanmo a mabayadan ti kaudian a "senine. Ket bayat ti pannakabaludmo mabayadam kadi uray maysa a senine? Pud- no, pudno kunak kenka, Saan.

27 Adtoy, insuratda kadagi- di nagkauna a panawen, a dika "makiabig;

28 Ngem kunak kadakayo, nga uray siasino a mangmatmat iti maysa a babai, tapno "gar- temanna, nakiabigen kenkuana iti pusona.

29 Adtoy, ikkankayo iti bilin, a saanyo a palubosan ti uray ania kadagitoy a banag a sum- rek iti "pusoyo.

30 Ta naim-imbag nga ipai- damyo iti bagbagiyo dagitoy a banag, a pangawitanyo iti "krus-

18a PNK Paglintegan
ni Moises.
19a 3 Ne. 9:20.
PNK Napakumbaba
a Puso.
b 3 Ne. 9:17.

21a Ex. 20:13;
Mosiah 13:21;
DkK 42:18.
24a PNK Pakawan.
26a Alma 11:3.
27a 2 Ne. 9:36;

DkK 59:6.
28a DkK 42:23.
PNK Gartem.
29a Ara. 8:22.
30a Mat. 10:38; 16:24;
Luc. 9:23.

yo, ngem ti maitappuakkayonto iti impierno.

31 Naisurat, a siasino man a mamagtalaw iti asawana a babai, maited kenkuana ti surat ti ^apanagsina.

32 Pudno, pudno, kunak kadakayo, a siasino man a ^amamagtalaw iti asawana, gapu iti ^bpanagdederrep, aramidenna a ^cmannakiabig a babai; ket siasino man a mangasawanto iti napagtalaw a babai makabasol iti pannakiabig.

33 Ket manen naisurat, saanka nga agsapata, ngem aramidem dagiti ^asapatam iti Apo.

34 Ngem pudno, pudno, kunak kadakayo, saankayo nga ^aagsapata a pulos; uray iti langit, gapu ta isu ti trono ti Dios;

35 Wenno iti daga, ta isu ti pagsaadan ti sakana.

36 Wenno isapatayo ti uloyo, agsipud ta saanyo a mabalin ti agaramid iti buok a nangisit wenno puraw.

37 Ngem bay-anyo a kastoy ti panagsasaoyo Wen, wen; Saan, saan; ta dakes ti ania man a ma-isawang a surok dagitoy.

38 Ket adtoy, naisurat, ^amata iti mata, ket ngipen iti ngipen.

39 Ngem kunak kadakayo, a diyo ^asarangten ti dakes, ngem siasino man a mangtungpa iti makanawan a pingpingmo, ^bisangom met kenkuana ti bangirna;

40 Ket no adda man tao a mangidarum kenka iti linteg ket alaenna ti kawesmo, bay-am nga alaenna pay ti kagaymo.

41 Ket siasino man a mangpilit kenka a magna iti maysa a milia, kumuyogka kenkuana iti dua.

42 ^aMangtedka iti siasino man a dumawat kenka, ket dimo tallikudan ti siasino man a bumulod kenka.

43 Ket adtoy naisurat met, a rumbeng nga ayatem ti kaarrubam ket guraem ti kabusormo;

44 Ngem adtoy kunak kadakayo, ayatenyo ti ^akabusoryo, ket bendisionanyo ti mangilunod kadakayo, agaramidkayo iti nasayaat kadagiti gumura kadakayo, ket ^bikaraganyo dagiti manguy-uyaw ken mangidadanes kadakayo;

45 Tapno agbalinkayo nga anak ti Amayo nga adda sadi langit; agsipud ta aramidenna ti init a lungak kadagiti dakes ken kadagiti naimbag.

46 Ngarud dagiti banag idi un-unana a panawen, nga adda iti paglintegan, natungpal amin kaniak.

47 Awanen dagiti ^adaan a banag, ket nagbalin amin a banag a baro.

48 Ngarud kayatko a ^anaan-anaykayo a kas kaniak, wenno kas iti kinaan-anay ti Amayo nga adda sadi langit.

31a PNK Dibursio.

32a Mar. 10:11-12.

b PNK Panagdederrep.

c PNK Pannaki-kamalala.

33a PNK Sapata.

34a PNK Bassawang.

38a Lev. 24:20.

39a 3 Ne. 6:13; 4 Ne. 1:34;

DkK 98:23-32.

b PNK Anus.

42a Jacob 2:17-19;

Mosiah 4:22-26.

44a Prov. 24:17;

Alma 48:23.

b Ara. 7:59-60.

47a 3 Ne. 15:2, 7;

DkK 22:1.

48a Mat. 5:48;

3 Ne. 27:27.

PNK Naan-anay.

KAPITULO 13

Isuro ni Jesus kadagiti Nephite ti Kararag ti Apo—Isuda ti mangisad iti kinabaknang idia langit—Nabilin dagiti Sangapulo-ket-dua a saan nga agpanunot iti naindagaan a banag—Idilig iti Mateo 6. Agarup K.P. 34.

PUDNO, pudno, kunak nga inanameak a rumbeng a “limosanyo dagiti napanglaw: ngem agannadkayo ta saankayo nga agited iti limos iti sanguanan dagiti tao; ta no kasta awan ti gunggonayo iti Amayo nga adda sadi langit.

2 Ngarud, inton manglimoskayo dikayto pagunien ti tangguyob iti sangoyo, a kas iti aramididen dagiti aginsisingpet kadagiti sinagoga ken kadagiti kalsada, tapno “dayawen ida dagiti tao. Pudno kunak kadakayo, adda gunggonada.

3 Ngem inton manglimoskayo, saan koma a maammuan ti makanigidyo ti aramididen ti makanawanyo;

4 Tapno nalimed ti limosyo; ket ni Amayo a makakita a sililimed, gunggonaanakayonto.

5 Ket inton “agkararagkayo saanyo a tuladen dagiti aginsisingpet, ta magustuanda ti agkararag a nakatakder kadagiti sinagoga ken kadagiti dalan, tapno makita ida dagiti tao. Pudno kunak kadakayo, adda gunggonada.

6 Ngem dakayo, inton agkararagkayo, sumrekkayo iti siledyo, ket inton nairikepyon ti ridaw, agkararagkayo ken Amayo nga adda iti nalimed; ket ni Amayo a makakita iti nalimed masansanto a gunggonaanakayo.

7 Ngem no agkararagkayo, diyo aramididen ti awan kapapayanna a panangulit-ulit, a kas iti aramid dagiti pagano, ta ipagarupda a mangngeganto ida gapu iti adu a sasaoda.

8 Diyo ngarud tuladen ida; ta “ammon ni Amayo dagiti mapulyo sakbay a dumawatkayo kenkuana.

9 “Kastoy ngarud ti ^bpanagkararago: “Amami nga addaka sadi langit, madaydayaw koma ti naganmo.

10 Maaramid koma ti pagayatam ditoy daga kas sadi langit.

11 Ket pakawanennakami kadagiti ut-utangmi, a kas iti pamakawanmi kadagiti nakautang kadakami.

12 Ket dinakami “yasideg iti sulisog, ket isalakannakami iti dakes.

13 Ta daytoy ti pagariam, ken bileg, ken gloriam nga agnanyon. Amen.

14 Ta, “pakawanennakayto met ti nailangitan nga Amayo no pakawanenyo dagiti tao kadagiti nakabasolanda;

15 Ngem dinakayonto met

13 *1a* PNK Limos, Pananglimos.
2*a* DkK 121:34-35.
5*a* PNK Kararag.
8*a* DkK 84:83.

9*a* Mat. 6:9-13.
b PNK Kararag.
c PNK Dios, Kinadios—Dios Ama.

12*a* PJS, Mat. 6:14.
14*a* Mosiah 26:30-31; DkK 64:9.
PNK Pakawan.

pakawanen ti Amayo kadagiti nagbasolanyo no saanyo a pakawanen dagiti tao kadagiti nakabasolanda.

16 Kangrunaanna, saankayo koma a kasla kadagiti aginsingpet inton “agayunokayo, a naliday, ta baliwanda ti rupada, tapno apparangda a nagayuno kadagiti tao. Pudno kunak kadakayo, adda gunggonada.

17 Ngem inton agayunokayo, lanaanyo ti uloyo ket agdiramoskayo.

18 Tapno di maiparang kadagiti tao nga agayunokayo, no di ken Amayo nga adda iti “nalimed, ket ni Amayo a makakita iti nalimed, gunggonaannakayonto.

19 Saankayo nga agurnong iti kinabaknang nga agpaay kadakayo ditoy daga, a dadaelen ti sanga ken ti lati, ken takawen dagiti mananakaw.

20 Ngem agurnongkayo iti “kinabaknang sadi langit, a di madadael ti sanga ken ti lati, ken di takawen dagiti mannakaw:

21 Ta no sadino ti yan ti kinabaknangyo, isu met ti yan ti pusoyo.

22 Ti mata ti “silaw ti bagi; ngarud, no maipamaysa ti matayo kaniak, nalawagto ti sangabukel a bagiyo.

23 Ngem no maipamaysa ti matayo iti dakes, nasipngetto ti sangabukel a bagiyo. Ngarud, no nakudrep ti silaw nga adda

kadakayo, anian dayta a kinasipnget!

24 Awan ti tao a makabalin nga “agserbi iti dua nga appo; ta guraennanto ti maysa ket ayatennanto ti sabali, wenna sumurotto iti maysa ket guraennanto ti sabali. Diyo mabalin ti agserbi iti Dios ken iti Baknang.

25 Ket ita napasamak nga idi maibaga ni Jesus dagitoy a balikas kinitana dagiti sangapulo ket-dua a pinilina, ket kinunana kadakuada: Laglagipenyo dagiti balikas nga imbagak kadakayo. Gapu ta adtoy, dakayo ti pinilik nga “agserbi kadagitoy a tao. Ngarud kunak kadakayo, ^bdiyo panunoten ti biagyo, no ania ti kanenyonto wenna ania ti inumenyonto; ken uray ti bagiyo, no ania ti ikawesyonto. Saan kadi a natatpatag ti biag ngem iti taranon, ken ti bagi ngem iti kawes?

26 Imutektekanyo dagiti tumatayab iti tangatang, ta dida agmula, wenna dida agani wenna dida agurnong kadagiti kamalig: ngem taraonan latta ida ti Nailangitan nga Amayo. Saankayo kadi a nalalaing ngem dagitoy?

27 Asino kadakayo ti mangpanunot laeng ket manayonnanan iti sangasiko ti katayagna?

28 Ken apay a pakakumikomanyo ti pagan-anay? Usigenyo dagiti lirio iti talon no kasano ti panagdakkelda; saanda nga agbannog, ket dida met mamabi;

29 Ngem kunak kadakayo,

16a Isa. 58:5–7.
PNK Ayuno,
Panagayuno.
18a DkK 38:7.

20a Hel. 5:8; 8:25.
22a DkK 88:67.
24a 1 Sam. 7:3.
25a Pnk Ministro.

b Alma 31:37–38;
DkK 84:79–85.

nga uray pay ni Solomon, a nalatak unay, saan a nakawesan a kas kadagitoy.

30 Gapuna, no kinawesan ti Dios dagiti ruot iti talon, a kas ita, ket maisungrod iti dalikan inton bigat, kasta met a kawesannakayonto, no saan a nakurang ti pammatiyo.

31 Ngarud dikayo agduadua, a kunayo: Ania ti kanenminto? wenno, Ania ti inumenminto? wenno, Yanna ti pagan-anayminto?

32 Ta ammo ti Nailangitan nga Ama a kasapulantayo amin dagitoy a banag.

33 Ngem birokenyo nga umuna ti “pagarian ti Dios ken ti kinalintegna, ket mainayonto amin dagitoy a banag kadakayo.

34 Saanyo ngarud a panunoten ti masakbayan, ta tinta masakbayan ti makaammo iti banag a maipaay. Umdasen ti aldaw dayta a kinadakes.

KAPITULO 14

Ibilin ni Jesus: Dikayo mangeddeng; agdawat kayo iti Dios; agannadkayo kadagiti ulbod a propeta— Ikarina ti pannakaisalakan dagiti agtungpal iti pagayatan ti Ama— Idilig iti Mateo 7. Agarup K.P. 34.

KET napasamak nga idi naisawang ni Jesus dagitoy a balikas sinangona manen ti ummong, ket linukatanna manen ti ngiwatna kadakuada, a kinunana:

Pudno, pudno, kunak kadakayo, Dikayo “mangeddeng, tapno saankayo a makedngan.

2 “Ta iti panangeddengyo, makedngankayonto met; ket ti rukod a pangrukodyo, mairukodto manen kadakayo.

3 Ket apay a kitaenyo ti puling ti kabsatyo, ngem diyo kitaen ti sigkat ti matayo?

4 Wenno kasano ti panagkunayonto iti kabsatyo: Agurayka ta ikkatek ti pulingmo—ket adtoy, adda sigkat ti matayo?

5 Sika nga aginsisingpet, umuna pay nga ikkatem ti “sigkat ti matam; ket iti kasta nalawagto ti panagkitam a mangikkat iti sigkat ti mata ti kabsatmo.

6 Diyo ited ti “nasantuan kadagiti aso, ket diyo met idisso dagiti perlasyo iti sango dagiti baboy, amangan ta payatpayatenda, sadakayonto sublian a girsayen.

7 “Agdawat kayo, ket maikkankayo; agsapulkayo, ket makasarakkayo; agtuktokkayo, ket malukatankayo.

8 Ta siasino man nga agdawat, umawat; ket ti agsapul, makasarak; ket isu nga agtuktok, malukatanto.

9 Wenno asino kadakayo a tao, a, no dumawat ti anak iti tinapay, mangted iti bato?

10 Wenno dumawat iti ikan, mangted kadi iti uleg?

11 No ngarud, dakayo a dakes, ammoyo ti mangted iti nasayat a sagut kadagiti annakyo, di

33a Luc. 12:31.

14 1a PJS, Mat. 7:1–2;

Jn. 7:24.

2a Morm. 8:19.

5a Jn. 8:3–11.

6a PNK Nasantuan.

7a 3 Ne. 27:29.

PNK Kararag.

ket ngatan nangnangruna pay a mangted ti Amayo nga adda sadi langit iti nasayaat a banag no dumawatkayo kenkuana?

12 Ngarud, amin dagiti banag a kayatyonto nga aramiden dagiti tao kadakayo, kasta met ti “aramidenyo kadakuada, ta daytoy ti linteg ken sinurat dagiti propeta.

13 Sumrekkayo iti ruangan a “nailet; ta akaba ti ruangan, ken ^bnalawa a dalan ti mangiturong iti pakadadaelan, ket adu dagiti sumrek idia;

14 Ta nailet ti “ruangan ket ^bakikid ti dalan nga agturong iti biag, ket ^cbassit dagiti makasarak itoy.

15 Agannadkayo kadagiti “sin-sinan a propeta, nga umay kadakayo a nakakawes a kasla karnero, ngem iti uneg loboda a narawet.

16 Mailasinyonto ida kadagiti bungada. Adda kadi, ubas a maburas ti tao iti kalunay, wenno siitan a kayo nga agbunga iti igos?

17 Kasta met a tunggal kayo a nasayaat, agbunga iti nasayaat; ngem ti kayo a rinuker agbunga iti dakes.

18 Ti nasayaat a kayo saan a mabalin nga agbunga iti dakes, wenno ti rinuker a kayo agbunga iti nasayaat.

19 Tunggal kayo a “saan nga agbunga iti nasayaat mapukan, ket maisungrod iti apuy.

20 Gapuna, mailasinyonto ida babaen iti “bungada.

21 Saan a tunggal maysa nga agkuna kaniak, Apo, Apo, sumrekto iti pagarian ti langit; ngem tinta mangaramid iti pagayatan ti Amak nga adda sadi langit.

22 Adunto ti “agkuna kaniak iti dayta nga aldaw: Apo, Apo, saankami kadi a nangipadto babaen ti naganmo, ket iti naganmo pinagtalawmi dagiti sairo, ket iti naganmo nagaramidkami iti adu a naisangsanngayan?

23 Ket kalpasanna ibagakto kadakuada: Iti kaano man dikayo “naam-ammo; ^badaywandak, dakayo nga agar-aramid iti dakes.

24 Ngarud, siasino man a dumngeg kadagitoy a sao ket aramidenna ida, ipariskonto iti maysa a tao a masirib, a nangbangon iti balayna iti “bato—

25 Ket nagtinnag ti “tudo, ket ti layus immay, ket nagangin, ket nagdissuoranda dayta a balay; ket saan a ^bnarba, ta nabangon iti bato.

26 Ket amin a makangngeg kadagitoy a saok ket saanda ida nga aramiden, maiparisto iti maysa a tao a maag, a binangonna ti balayna iti “kadaratan—

12a P^{NK} Pannakipagrikna.

13a Luc. 13:24;
3 Ne. 27:33.
^b DkK 132:25.

14a 2 Ne. 9:41;
31:9, 17–18;
DkK 22:1–4.
^b 1 Ne. 8:20.

^c 1 Ne. 14:12.

15a Jer. 23:21–32;
2 Ne. 28:9, 12, 15.

19a Mat. 3:10;
Alma 5:36–41;
DkK 97:7.

20a Luc. 6:43–45;
Moro. 7:5.

22a Alma 5:17.

23a Mosiah 5:13;
26:24–27.

^b Luc. 13:27.

24a P^{NK} Bato.
25a Alma 26:6;
Hel. 5:12.

^b Prov. 12:7.
26a 3 Ne. 11:40.

27 Ket nagtinnag ti tudo, ket immay ti layus, ket nagangin, ket nagdissuoranda dayta a balay; ket napuri, ket nalawa ti nakarebbaanna.

KAPITULO 15

Ipakaammo ni Jesus a natungpal kenkuana ti paglintegan ni Moises—Dagiti Nephite ti sabali a karnero a nasaona iti Jerusalem—Saan nga ammo dagiti tao ti Apo iti Jerusalem dagiti naisina a karnero ti Israel gapu iti kinadakes. Agarup K.P. 34.

KET ita napasamak nga idi nalpas ni Jesus ti nagsao impalawlawna ti panagkitana iti ummong, ket kinunana kadakuada: Adtoy, nangngegyo dagiti banag nga insurok sakbay nga immuliak iti Amak; ngarud, siasino man a manglagip kadagitoy a saok ket “aramidenna ida, ^bbitibitekto iti maudi nga aldaw.

2 Ket napasamak nga idi naisawang ni Jesus dagitoy a sao, nasirmatana nga adda sumagmamano kadakuada a nasdaaw, ken nagamanga no ania ti aramidenna maipapan iti “paglintegan ni Moises; agsipud ta saanda a naawatan ti makunkuna a naglabasen ti daan a banag, ket nagbalin a baro ti amin a banag.

3 Ket kinunana kadakuada: Saankayo a masdaaw iti imbagak kadakayo a napalabasen ti daan a banag, ket nagbalin a baro ti amin a banag.

4 Adtoy kunak kadakayo a natungpalen ti “paglintegan a naited ken ni Moises.

5 Adtoy, “siak ti nangted iti paglintegan, ken siak ti nakitulag kadagiti taok nga Israel; ngarud, natungpalen ti paglintegan kaniak, ta immayak a ^bnangtungpal iti paglintegan; ngarud adda gibusna.

6 Adtoy, “saanko a dadaelen dagiti propeta, ta nupay adu ti saan a natungpal kaniak, pudno kunak kadakayo, matungpaldanto amin.

7 Ket gapu ta imbagak kadakayo a napalabasen ti daan a banag, saanko a dadaelen dayta naibagan maipapan iti banag nga umayto.

8 Ta adtoy, saan a natungpal amin ti “naitulagko kadagiti taok; ngem naggibusen kaniak ti paglintegan a naited ken ni Moises.

9 Adtoy, Siak ti ^apaglintegan, ken ti ^bsilaw. Kitaendak, ken agituredkayo agingga iti panungpalan, ket ^cagbiagkayto; ta itedko ti agnanayon a biag iti ^dagitured agingga iti panungpalan.

10 Adtoy, naitedko kadakayon dagiti ^abilin; gapuna salimetme-

15 1a San. 1:22.

b 1 Ne. 13:37;

DkK 5:35.

2a PNK Paglintegan ni Moises.

4a Mosiah 13:27–31; 3 Ne. 9:17–20.

5a 1 Cor. 10:1–4;

3 Ne. 11:14.

PNK Jehova.

b Alma 34:13.

6a 3 Ne. 23:1–5.

8a 3 Ne. 5:24–26.

9a 2 Ne. 26:1.

b PNK Silaw,

Silaw ni Cristo.

c Jn. 11:25;

DkK 84:44.

d PNK Agibtur.

10a 3 Ne. 12:20.

tanyo dagiti bilinko. Ket daytoy ti paglintegan ken sinurat dagiti propeta, agsipud ta pudno nga isuda ti ^b nangsaksi kaniak.

11 Ket ita napasamak nga idi naibagan ni Jesus dagitoy a balikas, kinunana kadagiti sanga-pulo-ket-dua a pinilina:

12 Dakayo ti disipulok; ket dakayo ti silaw dagitoy nga umili, a natda iti balay ni ^aJose.

13 Ket adtoy, daytoy ti ^adaga a tawidenyo; ket ti Ama ti nangted kadakayo.

14 Ket saan nga iti uray ania a kanito nangted ti Ama kaniak iti bilin a rumbeng nga ^aibagak kadagiti kabsatyo iti Jerusalem.

15 Wenno iti uray ania a kanito nangted kaniak ti Ama iti bilin tapno ibagak kadakuada ti maipapan iti ^adadduma a tribu ti balay ti Israel, nga inturong ti Ama nga immadayo iti dayta a daga.

16 Kastoy ti kaadu ti bilin ti Ama kaniak, a rumbeng nga ibagak kadakuada:

17 A dagiti dadduma a karnero nga adda kaniak a saan nga agnaed iti daytoy nga ikub, rumbeng met a yegko, ken denggenda ti timekko; ket addanto maymaysa nga ikub, ken maysa a ^apastor.

18 Ket ita, gapu iti kinatangigda ken saanda a panamati saanda a ^anaawatan ti saok; ngarud binilinnak ti Ama a saanen

nga agsao kadakuada iti maipapan kadagitoy a banag.

19 Ngem, pudno, kunak kadakayo nga imbilin kaniak ti Ama, ken ibagak kadakayo, a naisinakayo kadakuada gapu iti kinadakesda; ngarud didakayo ammo gapu iti kinadakesda.

20 Ket pudno, kunak manen kadakayo nga inlasin ti Ama kadakuada dagiti dadduma a tribu; ket ti kinadakesda ti gapu a saanda ida nga ammo.

21 Ket pudno kunak kadakayo, a dakayo ti imbagak: Adda ^adadduma a karnerok nga awan ditoy nga ikub; rumbengda met a yegko, ket denggendanto ti timekko; ket addanto maysa nga ikub, ken maysa a pastor.

22 Ket saandak a maawatan, agsipud ta ipapanda a dagiti ^aGentil; ta saanda a maawatan a dagiti Gentil ti rumbeng nga ^bagbalbaliw babaen ti panangasabada.

23 Ket saandak a naawatan iti panagkunak nga isudanto ti dumngeg iti timekko; ket saandak a naawatan a saan a rumbeng a dumngeg dagiti ^aGentil iti timek iti uray ania a kanito— a saan a rumbeng nga ipanangarangko ti bagik kadakuada malaksid no babaen ti ^bEspiritu Santo.

24 Ngem adtoy, padapadakayo a nakangngeg iti ^atimekko; ken nakitadak ket dakayo dagiti kar-

10b Mosiah 13:33.

12a PNK Jose, Lalaki nga Anak ni Jacob.

13a 1 Ne. 18:22–23.

14a 3 Ne. 5:20.

15a 3 Ne. 16:1–4.

PNK Israel—Dagiti

sangapulo a napukaw a tribu ti Israel.

17a PNK Naimbag nga Agpaspastor.

18a DkK 10:59.

21a Jn. 10:14–16.

22a PNK Gentil.

b Ara. 10:34–48.

23a Mat. 15:24.

b 1 Ne. 10:11.

PNK Espiritu Santo.

24a Alma 5:38;

3 Ne. 16:1–5.

nerok, ket dakayo ti naibilang kadagiti ^binted ti Ama kaniak.

KAPITULO 16

Sarungkarang ni Jesus dagiti dadduma a napukaw a karnero ti Israel—Maipan ti ebanghelio kadagiti Gentil sa iti balay ti Israel iti ud-udina nga aldaw—Agkikitanto dagiti tao ti Apo inton yegna manen ti Zion. Agarup k.p. 34.

KET pudno, pudno, kunak kadakayo nga adda ^asabali a karnerok, nga awan iti daytoy a daga, wenno iti Jerusalem, wenno iti aglawlaw dayta a daga a nangasabaak.

2 Gapu ta ti saan pay a nanganggeg iti timekko ti nagsawak; wenno iti ania man a kanito saanak pay a nagpakita kadakuada.

3 Ngem nakaawatak iti bilin ti Ama a mapanakto ^akadakuada, a tapno dumngegdanto iti timekko, ken maibilangda kadagiti karnerok, tapno addanto maysa nga ikub ken maysa a pastor; ngarud mapanko ipakita ti bagik kadakuada.

4 Ket bilinenkayo a dakayonto ti mangisurat kadagitoy a ^asao kalpasan ti ipapanawko, ta no agpayso a dagiti taok idia Jerusalem, isuda a nakaimatang

ken nakikadua kaniak iti panagpaayko, saanda a dumawat iti Ama babaen iti naganko, tapno mabalinda ti umawat iti pannakaammo kadakayo babaen ti Espiritu Santo, ken kasta met kadagiti sabali a tribu a dida am-ammo, a dagitoy a sao nga isuratyonto maidulinto ken maiparangto kadagiti ^bGentil, tapno gapu iti kinaan-anay dagiti Gentil, ti nabati iti bukelda, a masayyasayya iti rabaw ti daga gapu iti saanda a panamati, mabalin a mayeg, wenno ^cmaammundak, a Mannubbotda.

5 Ket isunto ti ^apanangumongko kadakuada manipud kadagiti uppat a suli ti daga; ket isunton ti panangtungpalko iti ^bkatulagan nga inaramid ti Ama kadagiti amin a tao iti ^cbalay ti Israel.

6 Ket nagasat dagiti ^aGentil, gapu iti pammatida kaniak, ken iti ^bEspiritu Santo, a mangsaksi kadakuada kaniak ken ti Ama.

7 Adtoy, gapu iti pammatida kaniak, kuna ti Ama, ken gapu iti saanyo a panamati, O balay ti Israel, umayto ti kinapudno kadagiti Gentil iti ^aud-udina nga aldaw, tapno maipakaammonto kadakuada ti kinaan-anay dagitoy a banag.

8 Ngem asi pay, kinuna ti Ama, dagiti Gentil a saan a ma-

24b Jn. 6:37;

DkK 27:14.

16 1a 3 Ne. 15:15.

PNK Israel—
Dagiti sangapulo
a napukaw a
tribu ti Israel.

3a 3 Ne. 17:4.

4a PNK Nasantuan

a Kasuratan.

b 1 Ne. 10:14;

3 Ne. 21:6.

c Eze. 20:42-44;
3 Ne. 20:13.

5a PNK Israel—Ti
pannakaummong
ti Israel.

b 3 Ne. 5:24-26.

c 1 Ne. 22:9;

3 Ne. 21:26-29.

6a 1 Ne. 13:30-42;

2 Ne. 30:3.

b 2 Ne. 32:5;

3 Ne. 11:32, 35-36.

PNK Espiritu Santo.

7a PNK Pannakaisubli

ti Ebanghelio.

mati—gapu ta uray immayda ditoy rabaw ti daga, ken “winarada dagiti taok nga adda iti balay ti Israel ket ^bnapapanaw dagiti taok nga adda iti balay ti Israel manipud iti ummongda, ken nabaddebadde-kanda ida;

9 Ken gapu iti asi ti Ama kadagiti Gentil, ken kasta met dagiti panangukom ti Amak kadagiti taok nga adda iti balay ti Israel, pudno, pudno, kunak kadakayo, a kalpasan amin daytoy, ken impalubosko a madangran dagiti taok nga adda iti balay ti Israel, ken maparigat, ken “mapapatay, ken mapapanaw manipud iti ummongda, ken guraenda ida, ket agbalinda a pagiinnarasaasan ken arkos ti dila—

10 Ket imbilin ngarud ti Ama a rumbeng nga ibagak kadakayo: Iti dayta nga aldaw nga agbasolto dagiti Gentil iti ebangheliok, ken dida awaten ti pakabuklan ti ebangheliok, ket itandudoda ti “kinaparammag kadagiti pagilian, ken daeranda ti amin a tao, ken mapnonto iti amin a kita ti kinaulbod, ken panangallilaw, ken kinaulpit, ken amin a kita ti panagpammarang, ken pampapatay, ken ^bpanaginsasaserdote, ken pannakiabig, ken iti nalimed a kinarimon; ket no aramidenda amin dagitoy a banag, ket tallikudanda ti pakabuklan ti ebangheliok, adtoy, kinuna ti

Ama, itdek kadakuada ti pakabuklan ti ebangheliok.

11 Ket isunton ti “pananglagipko iti katulagan nga inaramidko kadagiti taok, O balay ti Israel, ket itdekte ti ebangheliok kadakuada.

12 Ket ipamatmatkonto kenka, O balay ti Israel, a didakayo madaeran dagiti Gentil; ngem laglagipek ti tulagko kadakayo, O balay ti Israel, ket dumtengto ti “pannakaammoyo iti pakabuklan ti ebangheliok.

13 Ngem no agbabawi dagiti Gentil ken agsublida kaniak, kinuna ti Ama, adtoy “maibilangdanto kadagiti taok, O balay ti Israel.

14 Ket saanko a palubosan dagiti taok, nga adda iti balay ti Israel, a mapan kadakuada ket paddakanda ida, kinuna ti Ama.

15 Ngem no saanda nga umay kaniak, ken dumngeg iti timekko, palubosak ida, wen, palubosak dagiti taok, O balay ti Israel, a makiragup kadakuada, ket “paddakandanto ida, ket kasladanto iti asin a napukawna ti ramanna, ket awanton ti kaikarianna no di maibelleng, tapno mabaddekan dagiti taok, O balay ti Israel.

16 Pudno, pudno, kunak kadakayo, kastoy ti panangbilin ti Ama kaniak—a rumbeng nga itedko kadagiti tao daytoy a daga a tawidenda.

17 Ket isunton ti pannakatung-

8a 1 Ne. 13:14;
Morm. 5:9, 15.
b 3 Ne. 20:27–29.
9a Amos 9:1–4.
10a Morm. 8:35–41.
b 2 Ne. 26:29.

11a 3 Ne. 21:1–11;
Morm. 5:20.
12a Hel. 15:12–13.
13a Gal. 3:7, 29;
1 Ne. 15:13–17;
2 Ne. 10:18;

3 Ne. 30:2;
Abr. 2:9–11.
15a Mk. 5:8–15;
3 Ne. 20:16–19;
21:12–21;
DkK 87:5.

pal dagiti “sao ni propeta Isaias, a kinunana:

18 Agpukkawto “dagiti ^bagbambantay; iti timek a buyogandanto iti panagkanta, ta agkikitadanto inton yeg manen ti Apo ti Zion.

19 Agragsakkayo, agkantakayo a sangsangkamaysa, dakayo nabaybay-an a lugar ti Jerusalem; gapu ta liniwiwa ti Apo dagiti taona, sinubbotna ti Jerusalem.

20 Impakita ti Apo ti nasantuan a takiagna iti amin a pagilian, ket makitanto iti amin a suli ti daga ti panangisalaman ti Dios.

KAPITULO 17

Idalan ni Jesus dagiti tao a mangu-sig kadagiti balikasna ken agkarrag nga agpaay iti pannakaawat—Agasanna dagiti masakitda—Ikararaganna dagiti tao, iti panagaramatna iti pagsasao a saan a mabalina a maisurat—Agpaay dagiti anghel ken likmuten ti apuy dagiti babassit nga ubbingda. Agarup K.P. 34.

ADTOY, ita napasamak nga idi naibaga ni Jesus dagitoy a balikas, timmaliaw manen iti ummong, ket kinunana kadakuada: Adtoy, dimtengen ti “kanitok.

2 Madlawko a nakapsutkayo, a saanyo a “maawatan amin a balikasko nga imbilin ti Ama

kaniak nga ibagak kadakayo iti daytoy a kanito.

3 Ngarud, agawidkayo iti balbalayyo, ket “utobenyo dagiti banag nga imbagak, ket dawatenyo iti Ama, iti naganko, tapno maawatanyo, ken ^bisaganayo ti panunotyo iti sumuno a “bigat, ket umayakto manen kadakayo.

4 Ngem ita “mapanak iti Ama, ken ^biparangko met ti bagik kadagiti “napukaw a tribu ti Israel, gapu ta saanda a napukaw iti Ama, agsipud ta ammona no sadino ti nangipananna kadakuada.

5 Ket napasamak nga idi malpas ni Jesus nga agsao, intaliawna manen dagiti matana iti ummong, ket naimatanganna ti panagluluada ket sititibkerda a nangperreng kenkuana a kasla kayatda a dawaten ti panagbayagna pay bassit kadakuada.

6 Ket kinunana kadakuada: Adtoy, umukuok ti “asik kadakayo.

7 Adda kadi masakit kadakayo? Yasidegyo ida. Adda kadi kadakayo lugpi, wenno bulsek, wenno pilay, wenno pukol, wenno agkukutel, wenno napa-kapsutan, wenno umel, wenno marigatan iti uray ania a kita? Yasidegyo ida ta agasak, gapu ta adda asik kadakayo; napno ti lalaemko iti panangngaasi.

17a 3 Ne. 20:11–12.

18a Isa. 52:8–10.

b Eze. 33:1–7.

PNK Aywanan, Agaywan.

17 1a PIP tapno agsubli iti Ama. Kitaen ti

bersikulo 4.

2a Jn. 16:12;

DkK 78:17–18.

3a PNK Utoben.

b DkK 132:3.

c 3 Ne. 19:2.

4a 3 Ne. 18:39.

b 3 Ne. 16:1–3.

c PNK Israel—Dagiti sangapulo a napukaw a tribu ti Israel.

6a PNK Pannakipagrikna.

8 Ta madlawko a tarigagayan-
yo a rumbeng nga ipakitak ka-
dakayo no ania ti naaramidko
kadagiti kakabsatyo idia Jeru-
salem, ta makitak nga “umdas
ti ^bpammatiyo a pamkuatak a
mangagas kadakayo.

9 Ket napasamak nga idi nal-
pasen nga agsao, amin dagiti
ummong, a sangsangkatunos,
napanda a kaduada dagiti ma-
sakitda ken dagiti agtutuok,
ken dagiti lugpida, ken bulsek-
da, ken dagiti umelda, ken da-
giti amin a marigatan iti ania
man a kita; ket “inagasanna ida
a saggaysa apaman a naipanda
kenkuana.

10 Ket inaramidda amin, ka-
dakuada a naagasan ken kada-
kuada nga awan sakitna, nag-
rukbabda iti sakaananna, ken
nagdaydayawda kenkuana; ket
kadagiti makabalin nga umay
manipud iti ummong “inagkan-
da dagiti sakana, iti kasta bi-
nugguanda dagiti dapanna ka-
dagiti luluada.

11 Ket napasamak nga imbilin-
na a maipan dagiti “ubbingda
kenkuana.

12 Iti kasta impanda dagiti ub-
bingda ket indissoda ida iti daga
iti aglawlawna, ket nagtakder ni
Jesus iti tengnga; ket winayaan
ti ummong ti dalan agingga a
naidatagda amin kenkuana.

13 Ket napasamak nga idi nai-
datagda aminen, ket nagtakder
ni Jesus iti tenggada, imbilinna

iti ummong a rumbeng nga “ag-
parintumengda iti daga.

14 Ket napasamak nga idi na-
kparintumengda iti daga, im-
masug ni Jesus iti unegna, ket
kinunana: Ama, “mariribukanak
gapu iti kinadangkes dagiti tao
iti balay ti Israel.

15 Ket idi nayebkasna dagitoy
a balikas, nagparintumeng met
iti daga; ket adtoy nagkararag
iti Ama, ket saan a mabalin a
maisurat dagiti banag nga in-
kararagna, ket dagiti ummong
ti nangpaneknek kadagiti nang-
ngegda kenkuana.

16 Ket kastoy a wagas ti pa-
nangpaneknekda: Saan pay a
nakita ti “mata, wenno nang-
ngegan ti lapayag, iti napala-
bas, dagitoy naindaklan ken
nakaskasdaaw a banag a kas iti
pannakakitami ken pannakang-
ngegmi iti pannakisao ni Jesus
iti Ama.

17 Ket awan ti “dila a maka-
yebkas, wenno adda naisurat ti
asino man a tao, wenno maipa-
lawag ti puso dagiti tao ti nain-
daklan ken nakaskasdaaw a
bambanag a nakita ken nang-
ngegmi nga insao ni Jesus; ket
awan ti asino man a makaipa-
lawag iti ragsak a nangpunno
iti kararuami iti kanito a nang-
ngegmi nga inkararagannaka-
mi iti Ama.

18 Ket napasamak nga idi nal-
pas ni Jesus ti panagkarkararag-
na iti Ama, timmakder; ngem

8a 2 Ne. 27:23;

Ether 12:12.

b Luc. 18:42.

9a Mosiah 3:5;

3 Ne. 26:15.

10a Luc. 7:38.

11a Mat. 19:13-14;

3 Ne. 26:14, 16.

13a Luc. 22:41;

Ara. 20:36.

14a Moises 7:41.

16a Isa. 64:4;

1 Cor. 2:9;

Dkk 76:10, 114-119.

17a 2 Cor. 12:4.

KAPITULO 18

aglaplapanan ti ummong iti "ragsak ket naitukengda.

19 Ket napasamak a nagsao ni Jesus kadakuada, ket imbagana a tumakderda.

20 Ket timmakderda manipud iti daga, ket kinunana kadakuada: Nagasatkayo gapu iti pamatiyo. Ket ita adtoy, naan-anay ti ragsakko.

21 Ket "nagsangit idi naisawangna dagitoy a balikas, ket pinaneknekan ti ummong daytoy, ket inubbana dagiti ubbingda, a sinaggaysa, ken ^bbinendisionanna ida, ken inkararaganna ida iti Ama.

22 Ket nagsangit manen idi naaramidna daytoy;

23 Ket nagsao kadagiti ummong, ket kinunana kadakuada: Kitaenyo dagiti ubbingyo.

24 Ket idi kumitada naiturong dagiti matada iti langit, ket naimatanganda ti panaglukat ti langit, ket nakitada dagiti anghel a bumabbaba manipud iti langit a kasla adda iti tengnga ti apuy; ket bimmabada ken "linawlawda dagiti ubbing, ket nalawlawda iti apuy; ket tinulongan ida dagiti anghel.

25 Ket nakita ken nangngeg ken napaneknekan ti ummong; ket ammoda a pudno ti pammaneknekda; gapu ta nakita ken nangngegda amin, tunggal tao; ket agdagupda a kararua iti dandani dua ribu ken lima gasut; ket buklen ida ti lallaki, babbai, ken ubbing.

Ilungalong ni Jesus ti sakramento kadagiti Nephite—Maibilin kadakuada ti kanayon a panagkararagda iti naganna—Madusa dagiti mangipauneg iti lasag ken uminum iti darana a saan a maikari—Maikkan dagiti disipulo iti pannakabalin a mangited iti sagut ti Espiritu Santo. Agarup K.P. 34.

KET napasamak a binilin ni Jesus dagiti disipulona a mangyeg kenkuana iti sumagmamaano a "tinapay ken arak.

2 Ket idi napanda nangala iti tinapay ken arak, imbilinna kadagiti ummong nga agtugawda iti daga.

3 Ket idi simmangpet dagiti disipulo nga addan "tinapay ken arak, innalana ti tinapay ket pinirsapirsay ken binendisionanna; ket intedna kadagiti disipulona ket imbilinna a manganda.

4 Ket idi nalpasda a mangan ken nabsogda, imbilinna kadakuada a warasanda ti ummong.

5 Ket idi nalpas a mangan ti ummong ken nabsogda, kinunana kadagiti disipulo: Adtoy nasken nga adda maysa a madutokan kadakayo, ket itedko kenkuana ti pannakabalin a "mangpirsay iti tinapay ken bendisionanna ket itedna kadagiti tao iti simbaanko, kadagiti amin a mamati ken mabuniagan iti naganko.

6 Ket daytoy ti kanayon a

18a PNK Rag-o.

21a Jn. 11:35.

^b Mar. 10:14–16.

24a Hel. 5:23–24, 43–45.

18 1a Mat. 26:26–28.

3a PNK Sakramento.

5a Moro. 4.

rumbeng nga aramidenyo, a kas iti inaramidko, a kas iti panangpirsayko iti tinapay ken panangbendision ken pannangtedko kadakayo.

7 Ket aramidenyo daytoy a "mangipalagip kadakayo iti bagik, nga imparangko kadakayo. Ket isunto ti mangipaneknek iti Ama a kanayon a laglagipendak. Ket addanto ti espirituk kadakayo no kanayon a laglagipendak.

8 Ket napasamak nga idi naisawangna dagitoy a balikas, imbilinna kadagiti disipulo a mangalada iti naikopa nga arak ket inumenda, ket ikkandanto ti ummong tapno uminumda met.

9 Ket napasamak nga inaramidda, ket imminum ken nabogda; ket nangtedda iti ummong, ket imminumda, ket nabogda.

10 Ket idi nalpas dagiti disipulo daytoy, kinuna ni Jesus kadakuada: Bendisionankayo iti daytoy a banag nga inaramidyo, agsipud ta panagtungpal daytoy kadagiti bilinko, ket saksian daytoy iti Ama a siaayatkayo a mangaramid kadagiti imbilinko kadakayo.

11 Ket daytoy ti kanayon nga aramidenyonto kadagiti agbabawi ken mabuniagan iti naganako; ket aramidenyonto a panglagip iti darak, nga imbukbokko gapu kadakayo, tapno paneknekanyo iti Ama a kanayon a laglagipendak, ket no kanayon

a laglagipendak addanto ti Espirituk kadakayo.

12 Ket ibilinko kadakayo nga aramidenyonto dagitoy a banag, ket no kanayonto nga aramidenyo dagitoy a banag mabendisionankayo, agsipud ta naipatakderkayo iti "batok.

13 Ngem siasino man kadakayo ti agaramidto iti ad-adu wenna basbassit ngem iti daytoy saan a naipatakder iti batok, ngem naipatakder iti kadaratan; ket inton agtudo, ken aglayus, ken agangin iti napigsa, a mangsagsag kadakuada, "matinnagdanto, ket silulukat ti ^bruangan ti impierno nga umawat kadakuada.

14 Ngarud mabendisionankayo no tungpalenyo dagiti bilinko, nga imbilin ti Ama kaniak a rumbeng nga itedko kadakayo.

15 Pudno, pudno, kunak kadakayo, masapul nga agannad ken "agkararagkayo a kanayon, amangan ta masulisogkayo iti sairo, ket ipanawnakayo nga adipenen.

16 Ket kas iti panagkararagko iti imatangyo kasta met ti panagkararagyo iti simbaanko, kadagiti taok a nagbabawi ken nabuniagan iti naganko. Adtoy siak ti "silaw; nangaramidak iti ^bpagulidananyo.

17 Ket napasamak nga idi nabaga ni Jesus dagitoy a balikas kadagiti disipulona, simmango manen iti ummong ket kinunana kadakuada:

7a Moro. 4:3.

12a PNK Bato.

13a PNK Ikakalilis.

b 3 Ne. 11:39.

15a Alma 34:17-27.

PNK Kararag.

16a PNK Silaw,

Silaw ni Cristo.

b PNK Jesucristo—

Pagwadan ni

Jesucristo.

18 Adtoy, pudno, pudno, kurnak kadakayo, masapul nga agannad ken agkararagkayo a kanayon amangan ta masulisogkayo; gapu ta kayatnakayo a tagikuaen ni "Satanas, tapno yakayakennakayo a kas iti trigo.

19 Ngarud masapul nga agkararagkayo iti Ama iti naganko.

20 Ket "ania man a dawatenyo iti Ama iti naganko, a nalinteg, a mamatikayo a magun-odyo, adtoy maitedto kadakayo.

21 "Agkararagkayo a sangamaan iti Ama, a kanayon iti naganko, tapno mabendisionan dagiti assawa ken annakyo.

22 Ket adtoy, aguummongkayo a masansan; ket saanyo a paritan ti uray asino man a tao nga umay iti ummongyo no aguummongkayo, ngem ketdi palubosanyo nga umayda kadakayo ket saanyo a paritan ida;

23 Ngem "ikararaganyo ida, ket saanyo ida a baybay-an; ket no masansan nga umayda kadakayo ikararaganyo ida iti Ama, iti naganko.

24 Ngarud, itag-ayyo ti "silawyo tapno agraniag iti lubong. Adtoy siak ti ^bsilaw nga itag-ayyo—iti naimatanganyo nga inaramidko. Adtoy nakitayo a nagkararagak iti Ama, ket nasaksianyamin.

25 Ket nasaksianyano nga imbilinko nga "awan kadakayo ti

umadayo, ngem imbilinko ketdi nga umaykayo kaniak, tapno ^bmarikna ken makitayo; ket kasta met ti aramidenyo iti lubong; ket asino man a saan nga agtungpal iti daytoy a bilin itu-lokna ti bagina a mayasideg iti sulisog.

26 Ket ita napasamak nga idi naibagan ni Jesus dagitoy a balikas, inturongna manen ti panagkitana kadagiti disipulo a pinilina, ket kinunana kada-kuada:

27 Adtoy, pudno, pudno, kurnak kadakayo, ikkankayo iti sabali a bilin, ket masapul a mapanakton iti "Amak tapno tungpalek dagiti ^bdadduma a bilin nga intedna kaniak.

28 Ket ita adtoy, daytoy ti bilin nga itedko kadakayo, a saanyo a palubosan a "makiranud iti lasag ken darak ti asino man nga ammoyo a ^bsaan a maikari, no dakayonto ti mangipaay iti dayta;

29 Ta asino man a mangan ken uminum iti lasag ken "darak a ^bsaan a maikari kanen ken inumenna ti pannakailunod ti kararuana; ngarud pawilanyo ti tao no ammoyo a saan a maikari a mangan ken uminum iti lasag ken darak.

30 Nupay kasta, saanyonto a "papanawen, ngem agpaaykayo kenkuana ket ikararaganyo iti

18a Luc. 22:31;
2 Ne. 2:17-18;
DkK 10:22-27.

20a Mat. 21:22;
Hel. 10:5;
Moro. 7:26;
DkK 88:63-65.

21a Alma 34:21.

23a 3 Ne. 18:30.

24a Mat. 5:16.

^b Mosiah 16:9.

25a Alma 5:33.

^b 3 Ne. 11:14-17.

27a PNK Dios,
Kinadios—
Dios Ama.

^b 3 Ne. 16:1-3.

28a 1 Cor. 11:27-30.

^b Morm. 9:29.

29a PNK Dara;
Sakramento.

^b DkK 46:4.

30a DkK 46:3.

Ama, iti naganko; ket no agbaw-i ken mabuniagan iti naganko, isunton ti panangawatyo kenkuana, ken ipaayanyonto iti lasag ken darak.

31 Ngem no saan nga agbabaw-i saan a maibilang kadagiti taok, tapno saanna a dadaelen dagiti taok, ta adtoy ammok ti “karnerok, ket mabilangda.

32 Nupay kasta, saanyo a panawen iti sinagogayo, wenno iti lugar a pagdaydayawanyo, gapu iti kasta agtultuloykayo nga agpaay; gapu ta saanyo nga ammo no kaano ti isusubli ken panagbabawida, ket umayda kaniak nga addaan iti naan-anay a panggep iti pusoda, ket “agasakto ida; ket dakayonto ti puon ti pannakayasidegda iti pannakaisalakan.

33 Ngarud, tungpalenyo dagitoy a sao nga imbilinko kadakayo tapno saankayo a “makedngan; ta asi pay ti kedngan ti Ama.

34 Ket itedko kadakayo dagitoy a bilin gapu iti panagsisinnuppiat a mapasasamak kadakayo, ket nagasatkayo no “awan ti panagsisinnuppiat iti nagbabaetanyo.

35 Ket ita mapanak iti Ama, gapu ta masapul a mapanak iti Ama nga agpaay iti “pagimbaganyo.

36 Ket napasamak nga idi ginibusan ni Jesus ti panagsaona, sinagidna kadagiti “imana da-

giti ^bdisipulo a pinilina, a sagagaysa, agingga a nasagidna amin ida, ket nakisao bayat ti panangsagidna kadakuada.

37 Ket saan a nangngeg ti ummong dagiti balikas nga insawangna, ngarud saanda a napaneknekan; ngem pinaneknekan dagiti disipulona nga intedna kadakuada ti “pannakabalin a mangted iti ^bEspiritu Santo. Ket iparangkonto kadakayo iti masakbayan a pudno daytoy a pammaneknek.

38 Ket napasamak nga idi nasagid amin ni Jesus ida, adda bimmaba nga “ulep ket liningdanna ti ummong tapno saanda a makita ni Jesus.

39 Ket bayat ti pannakalingedda pimmanaw manipud kadakuada, ket immuli sadi langit. Ket nakita ken napaneknekan dagiti disipulona nga immuli manen sadi langit.

KAPITULO 19

Agpaay dagiti sangapuloket-dua a disipulo kadagiti tao ken nagkararagda iti Espiritu Santo—Mabuniagan ken awaten dagiti disipulo ti Espiritu Santo ken ti panagpaay dagiti anghel—Agkararag ni Jesus nga agaramat kadagiti balikas a saan a mabalin nga isurat—Panneknekanna ti aglaplapananan a pammati dagitoy a Nephite. Agarup K.P. 34.

31a Jn. 10:14; Alma 5:38;
3 Ne. 15:24.

32a 3 Ne. 9:13–14;
DkK 112:13.

33a PNK Kedngan,
Panangeddeng.

34a 3 Ne. 11:28–30.

35a 1 Jn. 2:1; 2 Ne. 2:9;
Moro. 7:27–28;
DkK 29:5.

36a PNK Dakulap,
Panangipatay iti.

b 1 Ne. 12:7;

3 Ne. 19:4.

37a PNK Bileg.

b PNK Sagut ti

Espiritu Santo.

38a Ex. 19:9, 16.

KET ita napasamak nga idi im-muli ni Jesus sadi langit, nagsisi-na ti ummong, ket tunggal lalaki innalana ti asawana ken annak-na ket nagsublida iti bukodda a pagtaengan.

2 Ket nagsaknap a dagus ti da-mag kadagiti tao, sakbay a nag-sipngget, a nakita ti ummong ni Jesus, ket nagpaay kadakuada, ket agparangto manen iti kabi-gatanna iti ummong.

3 Wen, ken nagpatnag a nag-dinamag ti maipapan ken Je-sus; ket kasta unay ti panangi-padamagda kadagiti adu a tao, wen, nakaad-adu, ti nagikama-kam iti trabahona iti dayta a rabii, tapno addadanto iti ka-bigatanna iti lugar a pangipa-rangan ni Jesus iti bagina iti ummong.

4 Ket napasamak nga iti kabi-gatanna, idi naguurnong ti um-mong, adtoy, ni Nephi ken ti kabsatna a pinagungarna mani-pud kadagiti natay, a managan iti Timoteo, kasta met ti anakna, a managan iti Jonas, ken ni Mathoni, ken ni Mathonihah, ti kabsatna, ken ni Kumen, ken ni Kumenonhi, ken ni Jeremias, ken ni Shemnon, ken ni Jonas, ken ni Sedekias, ken ni Isaias—ita dagitoy ti nagan dagiti disi-pulo a pinili ni Jesus—ket na-pasamak a napanda nagtakder iti tengnga ti ummong.

5 Ket adtoy, dakkel unay ti ummong isu a biningayda iti sangapulo-ket-dua a ragup.

6 Ket insuro dagiti sangapulo-ket-dua ti ummong; ket adtoy, imbagada a nasken nga agpa-rintumeng ti ummong iti daga, ket nasken nga agkararagda iti Ama iti nagan ni Jesus.

7 Ket nagkararag dagiti disipu-lo iti Ama iti nagan met ni Jesus. Ket napasamak a nagtakderda ket nagpaayda kadagiti tao.

8 Ket idi nayebkasda dagiti balikas a naisaon ni Jesus—nga awan ti maisupadi mani-pud iti balikas nga insawang ni Jesus—adtoy, nagparintumeng-da manen ket nagkararagda iti Ama iti nagan ni Jesus.

9 Ket inkararagda ti kaskenan kadakuada; ket dinawatda a rumbeng a maited kadakuada ti ^aEspiritu Santo.

10 Ket idi malpasda nga ag-kararag timmapogda iti danum, ket simmurot kadakuada ti ummong.

11 Ket napasamak a timma-pog ni Nephi ^aiti danum ket na-buniagana.

12 Ket timmakdang iti danum ket inrugina ti nangbuniag. Ket binuniaganna amin dagiti pini-li ni Jesus.

13 Ket napasamak idi ^anabu-niaganda amin ken timmak-dangda iti danum, bimmaba kadakuada ti Espiritu Santo, ket napnuanda iti ^bEspiritu Santo ken iti apuy.

14 Ket adtoy, ^analikmutda iti kasla apuy; ket immay manipud iti langit, ket nasaksian ti um-

19 ^{9a} 3 Ne. 9:20.

11 ^a 3 Ne. 11:23.

13 ^a PNK Buniag,
Panagbuniag.

^b 3 Ne. 12:2;

Morm. 7:10.

PNK Sagut ti
Espiritu Santo.

14 ^a Hel. 5:23–24, 43–45;

3 Ne. 17:24.

mong, ket pinaneknekanda; ket immay dagiti anghel a bimmaba manipud iti langit ket nagpaayda kadakuada.

15 Ket napasamak a bayat ti panagpaay dagiti anghel kadagiti disipulo, adtoy, dimteng ni Jesus ket nagtakder iti tengnga ket nagpaay kadakuada.

16 Ket napasamak nga imbagna iti ummong, ket imbilinna kadakuada ti panagparintumengda manen iti daga, ken agparintumeng met dagiti disipulona iti daga.

17 Ket napasamak nga idi nakaparintumengda aminen iti daga, imbilinna kadagiti disipulona nga agkararagda.

18 Ket adtoy, nangrugida nga agkararag; ket nagkararagda ken ni Jesus, nga aw-awaganda nga Apo ken Diosda.

19 Ket napasamak a pimmanaw ni Jesus iti yanda, ket immadayo bassit kadakuada ket inruknoyna ti bagina iti daga, ket kinunana:

20 Ama, agyamanak kenka ta intedmo ti Espiritu Santo kadagitoy a pinilik; ket gapu iti pammatida kaniak, pinilik ida manipud iti lubong.

21 Ama, dawatek kenka a sika ti mangted iti Espiritu Santo kadakuada a mamati iti balikasda.

22 Ama, intedmo kadakuada ti Espiritu Santo agsipud ta mamatida kaniak; ket makitam a mamatida kaniak agsipud ta mangngegmo ida, ket agkara-

ragda kaniak; ket agkararagda kaniak gapu ta addaak kadakuada.

23 Ket ita Ama, agkararagak kenka nga agpaay kadakuada, ket kasta met kadagiti amin a mamatinto iti balikasda, tapno mamatida kaniak, tapno addaak kadakuada a “kas kenka, Ama, nga adda kaniak, tapno ^bagkaykaysata.

24 Ket napasamak a kalpasan ti panagkararag ni Jesus iti Ama, napan kadagiti disipulona, ket adtoy, nagtultuloyda, nga awan sardayna, nga agkararag kenkuana; ket saanda a “ninayonan ti adu a balikas, agsipud ta naited kadakuada ti rumbeng nga ^bikararagda, ket napnuanda iti tarigagay.

25 Ket napasamak a binendisionan ni Jesus ti panagkararagda kenkuana; ket naisem ti rupana kadakuada, ket linawagan ida ti silnag ti “rupana, ket adtoy kasda la ^bkatarnaw ti rupa ken kasta met ti kawes ni Jesus; ket adtoy ti kinatarnawna inartapanna ti amin a puraw, wen, awan ti sabali iti rabaw ti daga a mangartap pay iti kinatarnawna.

26 Ket kinuna ni Jesus kadakuada: Ituloyyo ti agkararag; iti kasta saanda a nagsardeng a nagkararag.

27 Ket tinallikudanna manen ida, ket kimmayakay bassit ket inruknoyna ti bagina iti daga; ket nagkararag manen iti Ama, a kinunana:

23a 3 Ne. 9:15.

b Jn. 17:21–23.

PNK Panagkaykaysa.

24a Mat. 6:7.

b DKK 46:30.

25a Num. 6:23–27.

b PNK Panagbalbaliwlanga—Nagbalbaliw ti langada a parsua.

28 Ama, agyamanak kenka ta "pinatarnawmo dagiti pinilik, gapu iti pammata, ket agkararagak a maipaay kadakuada, ken maipaay met kadagiti matintito kadagiti balikasda, tapno tumarnawda koma kaniak, babaen ti pammata iti balikasda, a kas iti pannakadalusda kaniak.

29 Ama, saanak nga agkararag a maipaay iti lubong, ngem maipaay kadakuada nga intedmo kaniak a "naggapu iti lubong, gapu iti pammata, tapno matarnawda kaniak, tapno ad-daak kadakuada, Ama, a kas iti kaaddam kaniak, tapno agkaykaysakami koma, tapno mai-dayawak koma kadakuada.

30 Ket idi maisawang ni Jesus dagitoy a balikas napan manen kadagiti disipulona; ket adtoy nagkararagda a sititibker, nga awan sardengna, kenkuana; ket immisem manen kadakuada; ket adtoy "timmarnawda, a kas ken ni Jesus.

31 Ket napasamak a kimmayakay manen ket nagkararag iti Ama;

32 Ket saan a mayebkas ti dila dagiti balikas ti kararagna, wenna "maisurat ti tao dagiti balikas iti kararagna.

33 Ket nangngeg ti ummong ket pinaneknekanda; ken nalukatan ti pusoda ket naimpusuan ti pannakaawatda kadagiti balikas iti kararagna.

34 Nupay kasta, naindaklan ken nakaskasdaaw dagiti balikas nga inkararagna a saanda a maisurat, wenna "maibalikas ida ti tao.

35 Ket napasamak nga idi nalpas ni Jesus nga agkararag immasideg manen kadagiti disipulona, ket kinunana kadakuada: Nagbilegen a "pammata a diak pulos naimatangan kadagiti Hudio; gapuna saanko a maiparang kadakuada ti naindaklan a milagro, gapu iti "saanda a pammata.

36 Pudno kunak kadakayo, awan kadakuada ti nakaimatangan kadagiti naindaklan a banag a kas iti naimatanganyo; wenna nakangngeg kadagiti naindaklan a banag a kas iti nangngeganyo.

KAPITULO 20

Nakaskasdaaw ti panangisagana ni Jesus iti tinapay ken arak ket manen intakderna ti sakramento kadagiti tao—Maammuan to ti Apo a Diosda dagiti natda ni Jacob ket tawid danto ti America—Propeta ni Jesus a kas ken ni Moises, ket annak dagiti propeta dagiti Nephite—Maummong to ti dadduma kadagiti tao ti Apo iti Jerusalem. Agarup K.P. 34.

KET napasamak nga imbilinna kadagiti ummong ti panagsardengda nga agkararag, ken

28a Moro. 7:48;
DkK 50:28–29;
88:74–75.
PNK Natarnaw,
Kinatarnaw.

29a Jn. 17:6.
30a Mat. 17:2.
32a DkK 76:116.
34a 2 Cor. 12:4;
3 Ne. 17:17.

35a PNK Pammata.
b Mat. 13:58.
PNK Kaawan
ti Pammata.

kasta met dagiti disipulona. Ket imbilinna kadakuada a sanda nga isardeng ti “agkararag iti puspusoda.

2 Ket binilinna ida a bumannong ken agtakderda kadagiti sakada. Ket bimmangonda ket nagtakderda kadagiti sakada.

3 Ket napasamak a nangpirsay manen iti tinapay ket binendisionanna, ket intedna kadagiti disipulona tapno kanenda.

4 Ket idi nalpasda a nangan imbilinna kadakuada a pirsapirsayenda ti tinapay, ket itedda iti ummong.

5 Ket idi naikkandan ti ummong inikkanda pay ida iti arak nga inumenda, ket binilinna ida nga ikkanda ti ummong.

6 Ita, awanen ti “tinapay, weno arak, a maited dagiti disipulo, weno ti ummong;

7 Ngem pudno nga “inikkan-na ida iti tinapay a kanenda, ken arak nga inumenda met.

8 Ket kinunana kadakuada: Asino man a mangan iti daytoy a “tinapay kanenna ti bagik iti kararuana; ket ti uminum iti daytoy nga arak inumenna ti darak iti kararuana; ket saanto a mabisinan weno mawaw ti kararuana, ngem mabsogto.

9 Ita, idi nakapangan ken nakainum ti ummong, adtoy, napnoda iti Espiritu; ket sangsangkamaysada a nangidir-i, ket

indaydayawda ni Jesus, a nakita ken nangngегда.

10 Ket napasamak nga idi nalpasda aminen a nagdayaw ken ni Jesus, kinunana kadakuada: Adtoy, ita nalpaskon ti imbilin ti Ama kaniak maipapan kadagitoy a tao, a natda iti balay ti Israel.

11 Malagipyo nga imbagak kadakayo, ket kinunak nga inton matungpal dagiti “balikas ni ^bIsaias—adtoy naisuratda, adada iti sangoyo, ngarud amirisenyo ida—

12 Ket pudno, pudno, kunak kadakayo, nga inton matungpaldada isunton ti pannakatungpal ti “katulagan nga inaramid ti Ama kadagiti taona, O balay ti Israel.

13 Ket dagiti “natda, a ^bmaiwarasto iti nadumaduma a paset iti rabaw ti daga, ‘maummongda manipud iti daya ken laud, ken manipud iti abagatan ken manipud iti amianan; ket ^dmaam-ammodanto ti Apo a Diosda, a nangsubbot kadakuada.

14 Ket imbilin kaniak ti Ama nga itedko kadakayo daytoy a “daga, a tawidenyo.

15 Ket kunak kadakayo, a no saanto nga “agbabawi dagiti Gentil kalpasan a maawatda ti parabur, kalpasan ti panangiharwasda kadagiti taok—

20 1a 2 Ne. 32:9;

Mosiah 24:12.

6a Mat. 14:19–21.

7a Jn. 6:9–14.

8a Jn. 6:50–58;

3 Ne. 18:7.

PNK Sakramento.

11a 3 Ne. 16:17–20;

23:1–3.

b 2 Ne. 25:1–5;

Morm. 8:23.

12a 3 Ne. 15:7–8.

13a 3 Ne. 16:11–12;

21:2–7.

b PNK Israel—Ti pannakasinasina

ti Israel.

c PNK Israel—Ti pannakaummong ti Israel.

d 3 Ne. 16:4–5.

14a PNK Naikari a Daga.

15a 3 Ne. 16:10–14.

16 Iti dayta, dakayonto a natda iti balay ni Jacob, mapankayo kadakuada; ket makilaokkayonto iti ragup ti kaaduan; ket maysakayonto kadakuada a kasla "leon iti ragup dagiti ayup iti kabakiran, ken kas urbon ti leon iti ragup ti arban a karnero, a no mapan latta ^bilupeklupek ken girsagirsayenda iti sagbabassit, ket awan ti makaisalakan.

17 Mailayatto dagiti imayo kadagiti kabalubalyo, ket mapukawto amin dagiti kabusoryo.

18 Ket "ummongekto dagiti taok nga agkaykaysa a kas iti tao a mangummong kadagiti binettekna iti datar.

19 Ta aramidek dagiti taok a kinatulag ti Ama, wen, aramidek ti "sarayo a landok, ken aramidek ti dapanyo a gambang. Ket adunto ti girsagirsayenyo a tao; ket idatonko iti Apo ti naulloa, ken ti taraonda iti Apo iti sangalubongan. Ket adtoy, siak ti mangaramid.

20 Ket mapasamakto, kinuna ti Ama, a maibitinto ti "espada ti lintegko iti ngatuenda iti dayta nga aldaw; ket agrusodto kadakuada malaksid no agbabawida, kinuna ti Ama, wen, uray kadagiti amin a pagilian dagiti Gentil.

21 Ket mapasamakto nga ur-

nosek dagiti "taok, O balay ti Israel.

22 Ket adtoy, dagitoy a tao ti urnosek ditoy daga, iti panna-kaipatungpal ti "katulagan nga inaramidko iti amayo a ni Jacob; ket isunto ti ^bBaro a Jerusalem. Ket addanto ti pannakabalin ti langit kadagitoy a tao; wen, "addaakto met iti nagbabaetano.

23 Adtoy, siak ti nasao ni Moises, nga agkuna: Mangtudingto ti Apo a Diosyo "iti propeta kadagiti kakabsatyo, a mayarig kaniak; denggenyonto ti amin a banag nga ibagana kadakayo. Ket mapasamakto a maisina kadagiti tao ti tunggal kararua a saan a dumngeg iti dayta a propeta.

24 Pudno kunak kadakayo, wen, ken "amin a propeta manipud ken ni Samuel ken dagiti simmarsaruno, kas iti kaadu dagiti nagsaon, ti nagsaksi mapapan kaniak.

25 Ket adtoy, dakayo ti annak dagiti propeta; ket addakayo iti balay ti Israel; ket addakayo iti "katulagan nga inaramid ti Ama kadagiti ammayo, a kinunana ken ni Abraham: ^bDagitinto bukelmo ti pakaparaburan dagiti amin nga agkakabagian iti daga.

26 Immun-unaak a tinudingan ti Ama ngem kadakayo, ken imbaonak a mangbendision ka-

16a Morm. 5:24;
DkK 19:27;
b Mk. 5:8-9;
3 Ne. 16:14-15; 21:12.
18a Mk. 4:12.
19a Mk. 4:13.
20a 3 Ne. 29:4.
21a 3 Ne. 16:8-15.
22a Gen. 49:22-26;

DkK 57:2-3.
b Isa. 2:2-5;
3 Ne. 21:23-24;
Ether 13:1-12;
DkK 84:2-4.
PNK Baro a
Jerusalem.
c Isa. 59:20-21;
Mal. 3:1; 3 Ne. 24:1.

23a Deut. 18:15-19;
Ara. 3:22-23;
1 Ne. 22:20-21.
24a Ara. 3:24-26;
1 Ne. 10:5;
Jacob 7:11.
25a PNK Katulagan
ni Abraham.
b Gen. 12:1-3; 22:18.

dakayo tapno “mayaonkayo kadagiti basolyo; ket daytoy gapu ta annaknakayo iti katulagan.

27 Ket kalpasan a mabendisio-nankayo, tungpalenen ti Ama ti katulagan nga inaramidna ken ni Abraham, a kinunana: “Dagitinto bukelmo ti pakaparaburan ti amin nga agkakabagian iti daga—iti panagburayok ti Espiritu Santo kadagiti Gentil babaen kaniak, a parabur kadagiti ^bGentil a mangaramidto kadakuada a kabilgan iti amin, iti pannakaiwaras dagiti taok, O balay ti Israel.

28 Ket isudanto ti “dagensen dagiti tao iti daytoy a daga. Nupay kasta, inton maawatda ti pakabuklan ti ebangheliok, ket patangkenendanto ti puso da a maibusor kaniak isublik ti kinadakes kadagiti uloda, kinuna ti Ama.

29 Ket “malagipkonto ti katulagan nga inaramidko kadagiti taok; ket intulagko kadakuada nga ^bummongekto ida iti umno a kanito, tapno itedko manen kadakuada ti ‘daga dagiti am-mada a tawidenda, nga isu ti daga ti ^dJerusalem, isu ti daga a naikari kadakuada iti agnana-yon, kinuna ti Ama.

30 Ket mapasamakto a dum-teng ti kanito, a maikasaba ti pakabuklan ti ebangheliok kadakuada;

31 Ket “mamatidanto kaniak, a siak ni Jesucristo, ti Anak ti Dios, ket agkararagdanto iti Ama babaen ti naganko.

32 Ket ingatonto dagiti “pag-bambantayenda ti timekda, ket iti dayta a timek sangsangka-maysadanto nga agkanta; agsi-pud ta agkikinnitadanto.

33 Kalpasanna ummongento manen ida ti Ama, ket itedna kadakuada ti Jerusalem a daga a tawidenda.

34 Sa maragsakandanto unay—Agtutunoskayo nga “agkanta, dakayo nabaybay-an a lugar ti Jerusalem; gapu ta liniwliwa ti Ama dagiti taona, nasubbotnan ti Jerusalem.

35 Impakita ti Ama ti nasantuan a takiagna kadagiti amin a pagilian; ket makita ti amin a suli ti daga ti panangisalakan ti Ama; ket ti Ama ken Siak maymaysa.

36 Ket iti kasta mapasamakto ti naisurat: “Agriingka, agriingka manen, ket urnongem ti pigsam, O Zion; isuotmo ti napintas a pagan-anaymo, O Jerusalem, nasantuan a siudad, gapu ta manipud ita saanen nga umay kenka ti saan a nakugit ken ti narugit.

37 Iwagsakmo ti tapok ti bagim; tumakderka, agtugawka, O Jerusalem; rumuk-atka iti silo iti tengngedmo, O balud nga anak a babai ti Zion.

26a Prov. 16:6.

27a Gal. 3:8;

2 Ne. 29:14;

Abr. 2:9.

^b 3 Ne. 16:6–7.

28a 3 Ne. 16:8–9.

29a Isa. 44:21;

3 Ne. 16:11–12.

^b PNK Israel—Ti pannakaummong ti Israel.

^c Amos 9:14–15.

^d PNK Jerusalem.

31a 3 Ne. 5:21–26;

21:26–29.

32a Isa. 52:8;

3 Ne. 16:18–20.

PNK Aywanan, Agaywan.

34a Isa. 52:9.

36a Isa. 52:1–3;

DkK 113:7–10.

PNK Zion.

38 Ta kastoy ti kinuna ti Apo: Inlakoyo ti bagbagiyo iti awan kaes-eskanna, ket masubbotkayonto nga awan ti kuarta.

39 Pudno, pudno, kunak kadakayo, nga ammonto dagiti taok ti naganko; wen, iti dayta nga aldaw ammodanto a siak ti nagsao.

40 Ket kunadanto: “Anian a nagpintas dagiti saka iti bantay a mangyeg iti naimbag a damag kadakuada, a ^bmangirakurak iti talna; a mangyeg iti naimbag a damag kadakuada a nasayaat, ken mangirakurak iti pannakaisalakan; nga agkuna iti Zion: Agturay ti Diosmo!

41 Ket kalpasanna umawengto ti pukkaw: “Umadayokayo, umadayokayo, rummuarkayo manipud ita, diyo sagiden ti ^bsaan a nadalus; umadayokayo iti ikubna; ^cnadaluskayo koma nga agig-iggem iti pagikkan ti Apo.

42 Ta ^asaankayo a rummuar a sipapardas, wenno mapan a tumayab; agsipud ta umun-unanto ti Apo ngem dakayo, ket ti Dios ti Israel addanto iti likudanyo.

43 Adtoy, makikaduanto ti adipenko a siaannad; maitanokto ken maidaydayaw ken nangatonto unay.

44 Kas ti adu a nasdaaw kenka—nadadael ti rupana, a nakarkaro ngem iti uray asino a tao, ken nabisbisked ngem kadagiti annak ti tao.

45 Isu a “bisibisannanto ti adu a pagilian; agulimekto dagiti ari, ta makitadanto dagiti saan a naisarita kadakuada; ket utobendanto dagiti saanda a nangngeng.

46 Pudno, pudno, kunak kadakayo, awan duadua a dumtengto amin dagitoy a banag, a kas iti imbilin ti Ama kaniak. Kalpasanna, matungpalto daytoy katulagan nga intulag ti Ama kadagiti taona; ket agtengto manen dagiti taok iti “Jerusalem, ket isunto ti daga a tawidenda.

KAPITULO 21

Maummongto ti Israel in ton rummuar ti Libro ni Mormon—Mabigbigto dagiti Gentil a kas nawaya a tao iti America—Maisalakandanto no mamati ken agtulnogda; no saan, maisinadanto ken madadael—Bangonento ti Israel ti Baro a Jerusalem, ken agsublinto dagiti napukaw a tribu. Agarup K.P. 34.

KET pudno kunak kadakayo, itedko kadakayo ti tanda, tapno maammuanyo ti ^akanito a panakapasamakto dagitoy a banag—nga ummongekto, manipud iti nabayagen a pannakasayyasayyada, dagiti taok, O balay ti Israel, ket buklekto manen kadakuada ti Zion;

2 Ket adtoy, daytoy ti banag

40a Isa. 52:7;
Nah. 1:15;
Mosiah 15:13–18;
DkK 128:19.
b Mar. 13:10;
1 Ne. 13:37.

41a Isa. 52:11–15.
b PNK Nadalus
ken Narugit.
c DkK 133:5.
42a 3 Ne. 21:29.
45a Isa. 52:15.

46a Ether 13:5, 11.
21 1a PNK Maudi nga
Aldaw, Ud-udina
nga Aldaw.

nga itedko a pagtandaananyo—gapu ta pudno kunak kadakayo a no dagitoy banag nga ipalawagko kadakayo, ken ipalawagko kadakayo kalpasan daytoy, ken babaen ti pannakabalin ti Espiritu Santo nga itedto kadakayo ti Ama, maipakaamonto kadagiti Gentil tapno maammuanda ti maipapan kadagitoy tao a natda iti balay ni Jacob, ken maipapan kadagitoy a taok nga iwarasdanto;

3 Pudno, pudno, kunak kadakayo, nga inton naipakaammon ti Ama kadakuada “dagitoy a banag, ken aggapunto ti Ama, agtaud kadakuada nga agpaay kadakayo.

4 Gapu ta nakem ti Ama a rumbeng a maipasdekda ditoy a daga, ken mabigbig a kas “nawaya nga umili babaen ti bileg ti Ama, tapno nalabit nga aggapu dagitoy a banag kadakuada nga agpaay kadagiti natda a bukelyo, tapno matungpal ti ^bkatulagan ti Ama nga intulagna kadagiti taona, O balay ti Israel;

5 Ngarud, inton dagitoy nga aramid ken dagiti aramid nga aramidenyonto kalpasanna a mapagteng “kadagiti Gentil, agingganto kadagiti ^bbukelyo a maksayan ti pammatida gapu iti kinadakes;

6 Gapu iti kastoy inkeddeng ti Ama a rumbeng a mapagteng

kadagiti “Gentil, tapno ipangarangna ti pannakabalinna kadagiti Gentil, ta gapu iti daytoy a dagiti Gentil, no saanda a patangkenen ti pusoda, ken agbabawida ket umasidegda kaniak ket mabuniaganda iti nanganko ket ammuanda ti pudno a panggep ti doktrinak, tapno ^bmaibilangda kadagiti taok, O balay ti Israel;

7 Ket inton mapasamak dagitoy a banag ket rugianto dagiti “bukelmo nga ammuen dagitoy a banag—isunto ti pagilasinanda, tapno maammuanda a nangrugin a matungpal ti aramid ti Ama a kas iti katulagan nga inaramidna kadagiti tao iti balay ti Israel.

8 Ket inton dumteng dayta nga aldaw, mapasamakto nga em-eman dagiti ari ti ngiwatda; agsipud ta makitada dagiti saan a naipadamag kadakuada; ket usigendanto dagiti saanda a nangngegan.

9 Ta iti dayta nga aldaw, gapu kaniak agaramidto ti Ama iti aramid, a naindaklan ken “nakakaskasdaaw nga aramid kadakuada; ket addanto kadakuada saan a mamati, nupay maysa a tao ti mangipalawagto kadakuada.

10 Ngem adtoy, addanto iti imak ti biag ti adipenko; ngarud saandanto a madangran, nupay

3a Ether 4:17;

JS—P 1:34–36.

4a 1 Ne. 13:17–19;

DkK 101:77–80.

b Morm. 5:20.

PNK Katulagan ni Abraham.

5a 3 Ne. 26:8.

b 2 Ne. 30:4–5;

Morm. 5:15;

DkK 3:18–19.

6a 1 Ne. 10:14;

Jacob 5:54;

3 Ne. 16:4–7.

b Gal. 3:7, 29;

3 Ne. 16:13;

Abr. 2:9–11.

7a 3 Ne. 5:21–26.

9a Isa. 29:13;

Ara. 13:41;

1 Ne. 22:8.

PNK Pannakaisubli ti Ebanghelio.

"madadaelto gapu kadakuada. Ngem agasakto, gapu ta ipakitakto kadakuada a nabilbileg ti ^bammok ngem iti sikap ti sairo.

11 Ngarud mapasamakto a siasino man a saan a mamati kadagiti saok, a siak ni Jesu-cristo, nga ibaonto ti Ama kadagiti Gentil, ken itednanto "kenkuana ti pannakabalin a yegnanto kadagiti Gentil, (ma-aramidto a kas iti sinao ni Moises) ^bmaisnadanto kadagiti taok nga adda iti katulagan.

12 Ket dagiti taok a natda ken ni Jacob maibilangda kadagiti Gentil, wen, iti nagtengngaanda a kas leon kadagiti ayup iti kabakiran, a kas urbon ti "leon iti ragup dagiti arban a karnero, a, no makiragup kadakuada ^bpayatenda ken girsagirsayenda, ket awan ti makatulung.

13 Mailayatto dagiti imada kadagiti kabalubalda, ket mau-tasto amin dagiti kabusorda.

14 Wen, asi pay dagiti Gentil malaksid no "agbabawida; gapu ta mapasamakto iti dayta nga aldaw, kinuna ti Ama, nga utasekto dagiti kabalioyo, ket da-daelekto dagiti luganyo;

15 Ket pagsisinaekto dagiti siudad iti pagilianyo, ken rebbaekto amin dagiti sarikedkedyo.

16 Pagsardengekto ti panagan-anito iti dagayo, ket awanton dagiti agipalpalad;

17 Dadaelekto met dagiti "kinitikitanyo a ladawan, ken dagiti sitatakder a ladawan iti nagtengngaanyo, ket saanyonton a dayawen dagiti aramid dagiti imayo;

18 Ket parutek dagiti naimula iti nagtengngaanyo; ket kasta ti panagdadaelko kadagiti iliyo.

19 Ket mapasamakto nga amin a "panagul-ulbod, ken panangal-allilaw, ken panagap-apa, ken panagpungpungtot, ken panaginasaserdote, ken panna-kiab-abig, saanton a maaramid.

20 Gapu ta mapasamakto, kinuna ti Ama, nga iti dayta nga aldaw siasino man a saan nga agbabawi ken umay iti Ay-ayatek nga Anak, ilaksidko ida kadagiti taok, O balay ti Israel;

21 Ket ipakatko ti panagibales ken pungtotko kadakuada, a kas met kadagiti pagano, kas iti saanda a nangngegan.

22 Ngem no agbabawida ket dumngegda iti balikasko, ket saanda a patangkenen ti puspusoda, "ipasdekkko ti simbaanko kadakuada, ken sumrekda iti katulagan ket ^bmaibilangda kadagiti natda ken ni Jacob, a nangtedak iti daytoy a daga nga agpaay a tawidda.

23 Ket tulongandanto dagiti taok, dagiti natda ken ni Jacob, ken kas iti kaadu ti umay iti balay ti Israel, tapno mangipatak-

10a DkK 135:1-3.

^b DkK 10:43.

11a 2 Ne. 3:6-15;

Morm. 8:16, 25.

^b DkK 1:14.

12a Mk. 5:8-15;

3 Ne. 20:16.

^b 3 Ne. 16:13-15.

14a 2 Ne. 10:18; 33:9.

17a Ex. 20:3-4;

Mosiah 13:12-13;

DkK 1:16.

PNK Panagruk-
bab kadagiti

Didiosen.

19a 3 Ne. 30:2.

22a PNK Dispensasion.

^b 2 Ne. 10:18-19;

3 Ne. 16:13.

derda iti siudad, a maawaganto iti “Baro a Jerusalem.

24 Ket tulongandanto dagiti taok tapno maummongda, isuda a naiwaras iti rabaw ti daga, nga umay iti Baro a Jerusalem.

25 Ket kalpasanna bumaba kadakuada ti “pannakabalin ti langit; ket ^bmairamanakto met kadakuada.

26 Ket mangruginton ti aramid ti Ama iti dayta nga aldaw, ken maikasabanto metten ti ebanghelio kadagiti natda kadagitoy a tao. Pudno kunak kadakayo, iti dayta nga aldaw “mangruginto ti aramid ti Ama kadagiti amin a nasayyasayya a taok, wen, uray dagiti tribu a ^bnapukaw, nga inturong ti Ama a pumanaw iti Jerusalem.

27 Wen, mangruginto ti aramid kadagiti “nasayyasayya a taok, ket mangisagana ti Ama iti dalan a pagnaanda nga umay kaniak, tapno awaganda ti Ama iti naganko.

28 Wen, ket mangruginto ti aramid, nga adda ti Ama kadagiti amin a pagilian a mangisagana iti dalan tapno mabalin nga “agkukuyog dagiti taona iti panagawidda iti daga a tawidda.

29 Ket rummuarda iti amin a pagilian; ket saanda a rummuar nga “agdardaras, wenna tuma-yab, agsipud ta un-unaakto ida,

kinuna ti Ama, ken agbantayakto iti likudanda.

KAPITULO 22

Maipasdekto iti ud-udina nga aldaw ti Zion ken dagiti istakana, ket maummongto ti Israel iti asi ken kinaanus—Agballigidanto—Idilig iti Isaias 54. Agarup k.p. 34.

KET mapasamakton dagiti naisurat: Agkantaka, O lupes, sika a saan a nagpasngay; pigsam ti “agkanta, ket yikkismo, sika a saan a nagpasngay; ta ad-adu pay ti annak ti naldaang ngem ti annak ti naasawaan a babai, kinuna ti Apo.

2 Palawaem ti sakup ti toldam, ken ipalubosmo nga ukradenda dagiti kortina dagiti pagtaengam; dimo medmedan, paa-tiddogem dagiti lubidmo ket patibkerem dagiti “istakam;

3 Ta tumpuarkanto iti makawan ken makanigid ket tawidmento ti bukelmo dagiti “Gentil ket punnuendanto iti tao dagiti naliday a siudad.

4 Dika agamak, ta saankanto a mabainan; wenna saanka met a mariribukan, ta saankanto a “maibabain; ta malipatamto ti bain ti kinaagtutubom, ket dimonto malagip ti pannakaumsi ti kinaagtutubom, ken dimonto

23a 3 Ne. 20:22;
Ether 13:1–12.
PNK Baro a
Jerusalem.

25a 1 Ne. 13:37.
^b Isa. 2:2–4;
3 Ne. 24:1.

26a 1 Ne. 14:17;

3 Ne. 21:6–7.

^b PNK Israel—Dagiti sangapulo a napukaw a tribu ti Israel.

27a 3 Ne. 16:4–5.

28a PNK Israel—Ti pannakaummong

ti Israel.

29a Isa. 52:12;
3 Ne. 20:42.

22 1a PNK Agkanta.

2a PNK Istaka.

3a PNK Gentil.

4a 2 Ne. 6:7, 13.

malagipen ti pannakaumsi ti kinabalom.

5 Gapu ta ti nangparsua kenka, ti asawam, Apo ti Pangen ti naganna; ken Mannubbotmo, ti Nasantuan ti Israel—Dios ti sangalubongan ti awagto kenkuana.

6 Agsipud ta inawagannaka ti Apo a kas maysa nga asawa a babai a nabaybay-an ken nalpaldaangan ti espirituna, ken asawa ti agtutubo, no pinagkedkedandaka, kinuna ti Dios.

7 Iti apagkanito binaybay-an-ka, ngem ukkonenkanto a napnuan asi.

8 Iti bassit a pungtotko inlingedko ti rupak kenka iti apagkanito, ngem iti agnanayon a kinamanangngaasi, ^akaasiankanto, kinuna ti Apo a Manubbotmo.

9 Gapu iti ^adaytoy, adda kaniak ti ^bdanum ni Noe; ta kas iti inkarik saanton a layusen ti danum ni Noe ti daga, ta insapatak kenka a saankanton a kapungtot.

10 Ta agpukawto dagiti ^abantay ken maikkatto dagiti turod, ngem ti kinamanagayatko saanto a ^bmapukaw kenka, ket di met maikkat ti katulagak iti kinatalna, kinuna ti Apo nga adnaan asi kenka.

11 O sika a nagsagaba, a pinarigat ti bagyo, ket saan a naliwliwa! Adtoy, isaadkonto dagiti nagtagimaris a ^abatom ken sapironto ti isaadko a pondasionmo.

12 Ken aramidek a rubi dagiti tawam, ken dagiti ruanganmo a karbungko; ken amin dagiti beddengmo a batbato a napateg.

13 Ket maisuronto ti Apo kadagiti ^aamin nga annakmo; ket aglapusananto ti talna kadagiti annakmo.

14 Mabangonkanto iti ^akinalinteg; adayokanto iti pannakairurumen ta saankanto nga agamak, ken iti pagbutbutngan agsipud ta dinto umasideg kenka.

15 Adtoy, awan duadua nga agkaykaysadanto a bumusor kenka, saan a kaniak; siasino man nga agpanggep a bumusor kenka mapasagto gapu iti pagimbagam.

16 Adtoy, pinarsuak ti agpampanday a mangpuyot iti apuy dagiti beggang, ken tapno pandayenna ti ramitna nga agtrabaho; ket nangaramidak iti mangdadael.

17 Awan ti armas a maaramid a maibusor kenka a rumangayto; ket ti tunggal dila a mamerperdi kenka iti panangukom kedngamto. Daytoy ti tawid dagiti katulongan ti Apo, ket ti kinalintegda agpaay kaniak, kinuna ti Apo.

KAPITULO 23

Anamongan ni Jesus dagiti balikas ni Isaias—Ibilinna kadagiti tao nga amirisenda dagiti propeta—Mainayon kadagiti kasuratanda

8a PNK Kaasi,
Manangngaasi.

9a Isa. 54:9.
b PNK Layus idi

Panawen ni Noe.
10a Isa. 40:4.
b Sal. 94:14;
DkK 35:25.

11a Apoc. 21:18–21.
13a Jer. 31:33–34.
14a PNK Nalinteg,
Kinalinteg.

dagiti balikas ni Samuel a Lamanite maipapan iti Panagungar. Agarup K.P. 34.

KET ita, adtoy, kunak kadakayo, a rumbeng nga "amirisenyo dagitoy a banag. Wen, ti bilin nga itedko kadakayo tapno amirisenyo dagitoy a banag a sire-regta; agsipud ta napateg dagiti balikas ni ^bIsaias.

2 Ta awan duadua nga isu ti nagsao kadagiti amin a banag maipapan kadagiti taok nga adda iti balay ti Israel; ngarud kasapulan a makisao met kadagiti Gentil.

3 Ken napasamaken ken "mapasamakto amin dagiti banag a sawenna, uray pay ti maipanggep kadagiti balikas nga insawangna.

4 Ngarud denggenyo dagiti balikasko; isuratyo dagiti banag nga imbagak kadakayo; ket mapandanto kadagiti Gentil babaen ti panawen ken ti pagayatan ti Ama.

5 Ket siasino man a dumngeg kadagiti balikasko ket agbabawi ken mabuniagan, maisalakanto. Amirisenyo dagiti "propeta ta adu kadakuada ti mangpaneknek kadagitoy a banag.

6 Ket ita napasamak nga idi naibagan ni Jesus dagitoy a balikas kinunana manen kadakuada, kalpasan ti panangipalawagna kadagiti nasantuan a kasuratan nga inawatda: Ad-

toy, kayatko nga isuratyo ti dadduma a nasantuan a kasuratan, a saanyo pay a naisurat.

7 Ket napasamak a kinunana ken ni Nephi: Iruarmo ti kasuratan nga indulinmo.

8 Ket idi naited ni Nephi ti kasuratan, ket indissona iti sangoda, kinitana ida ket kinunana:

9 Pudno kunak kadakayo, bini-linko ti katulongak a ni "Samuel, a Lamanite, a nasken a mangpaneknek kadagitoy a tao, nga iti aldaw nga igloria ti Ama ti nagganna kaniak nga ^badu kadagiti 'santo ti rumbeng a ^dbumangon manipud iti patay, ken rumbeng nga agparang kadagiti adu, ken masapul nga agpaay kadakuada. Ket kinunana kadakuada: Saan kadi a kasta?

10 Ket simmungbat dagiti disipulona kenkuana ket kinunada: Wen, Apo, nangipadto ni Samuel babaen iti balikasko, ket natungpalda amin.

11 Ket kinuna ni Jesus kadakuada: Apay a saanyo nga insurat daytoy a banag, nga adu a santo ti nagungar ken nagparang iti adu ken nagpaay kadakuada?

12 Ket napasamak a nalagip ni Nephi a saan a naisurat daytoy a banag.

13 Ket napasamak nga imbilin ni Jesus a masapul a maisurat; ngarud naisurat a kas iti imbilinna.

14 Ket ita napasamak nga idi

23 ^{1a} PNK Nasantuan a Kasuratan.
^b 2 Ne. 25:1-5;
Morm. 8:23.

PNK Isaias.
^{3a} 3 Ne. 20:11-12.
^{5a} Luc. 24:25-27.
^{9a} Hel. 13:2.

^b Hel. 14:25.
^c PNK Santo.
^d Mat. 27:52-53.
PNK Panagungar.

"naipalawagen ni Jesus ti nasantuan a kasuratan, nga insuratda, imbilinna kadakuada nga isuroda dagiti banag nga impalawagna.

KAPITULO 24

Isagananto ti mensahero ti Apo ti dalan ti Maikadua a Yaay—Ag tugawto ni Cristo a mangukom—Mabilin ti Israel nga agbayad iti apagkapullo ken datdaton—Maidulin ti libro ti pakalaglagipan—Idilig iti Malakias 3. Agarup K.P. 34.

KET napasamak a binilinna ida a rumbeng nga isuratda dagiti balikas nga inted ti Ama ken ni Malakias, a nasken nga ibagana kadakuada. Ket napasamak nga impalawagna kadakuada kalpasan ti pannakaisuratda. Ket dagitoy ti balikas nga imbagana kadakuada, a kinunana: Kastoy ti imbaga ti Ama ken ni Malakias—Adtoy, ibakonkonto ti "mensaherok, ket isaganananto ti dalanko, ket ti Apo a birokenyo kellaatto a dumteng iti templona, uray ti mensahero ti katulagan, a kalikagumanyo; adtoy, umayto, kinuna ti Apo ti Pangen.

2 Ngem asino ti "makaandur agingga iti aldaw ti yaayna, ket asinonto ti makalasad inton agparang? Ta mayarigto a kas

^bapuy a manggugor, ken kasanto naingel a sabon.

3 Ket agtugawto a mangpasileng ken mangpatarnaw iti pirak; ket patarnawennanto dagiti lallaki nga "annak ni Levi, ket dalusannanto ida a kas iti balitok ken pirak; tapno ^bmakaida-tagdanto iti Apo iti daton ti kinalinteg.

4 Iti kasta makaay-ayonto iti Apo ti daton ti Juda ken ti Jerusalem, a kas kadagiti aldaw idi ugma ken kas kadagiti tawen idi punganay.

5 Ket umasidegakto kadakayo iti panangukom; ken naalibtakto a saksi a maibusor kadagiti manggagamud, ken maibusor kadagiti mannakikamalala, ken maibusor kadagiti naulbod a managsapata, ken maibusor kadagiti mangilupit iti mangmangged kadakuada, iti balo a babbai ken kadagiti "awanan ama, ken kadagiti di mangpa-sangbay iti ganggannaet ken saan nga agbuteng kaniak, kinuna ti Apo ti Pangen.

6 Ta siak ti Apo, diak agbaliw; ngarud saankayo a maungaw nga annak ni Jacob.

7 Uray pay kadagidi aldaw dagiti ammayo "tinallikudanyon dagiti pagannurotak, ket saanyo a tinungpal ida. ^bAgsublika-yo kaniak, ket agsubliakto kadakayo, kinuna ti Apo ti Pangen. Ngem kunayo: Ania ti pagsublianminto?

14a Luc. 24:44-46.

24 1a DkK 45:9.

2a 3 Ne. 25:1.

b Zac. 13:9;

DkK 128:24.

PNK Daga—

Pannakadulus ti daga; Maikadua a Yaay ni Jesucristo.
3a Deut. 10:8;
DkK 84:31-34.
b DkK 13:1.

5a San. 1:27.

7a PNK Ikakalilis.

b Hel. 13:11;

3 Ne. 10:6;

Moro. 9:22.

8 Takawan kadi ti tao ti Dios? Nupay kasta tinakawandak. Ngem kunayo: Iti ania ti nangtakawanmi kenka? Kadagiti "apagkapullo ken ^bdatdaton.

9 Nailunodkayo iti lunod, ta tinakawandak, uray pay daytoy sibubukel a pagilian.

10 Yegyo ti amin nga "apagkapullo iti kamalig, tapno mapadadda ti karne iti balayko; ket padasendak ita iti daytoy, kinuna ti Apo ti Pangen, no diakto lukatan kadakayo dagiti tawa ti langit, ket ibuyatko kadakayo ti ^bparabur, nga awanto ti umdas a siled a manglaon.

11 Ket ungtakto ti manangdaael para iti pagimbaganyo, ket dinanto dadaelen dagiti bunga dagiti dagayo; uray ti ubasyo dinanto regregen dagiti bunga na iti kinelleng sakbay ti umno a panawen, kinuna ti Apo ti Pangen.

12 Ket amin a pagilian naganandakayto iti nagasat, ta dakayto ti namayengmeng a daga, kinuna ti Apo ti Pangen.

13 Nadagsen dagiti balikasyo a maibusor kaniak, kinuna ti Apo. Nupay kasta kunayo: Ania ti insaomi a maikaniwas kenka?

14 Kinunayo: Ubbaw ti panagserbi iti Dios, ket ania ti gunggonami iti panangaywanmi iti ordinansana, ken iti pan-

nagnami a silaladingit iti saklang ti Apo ti Pangen?

15 Ket ita ibagatayo a naragsak dagiti natangsit; wen, dagiti agar-aramid iti kinadangkkes ti narang-ay; wen, naisalakan dagiti nangsulisog iti Dios.

16 Kalpasanna masansan a "nagsasarita dagiti nagbuteng iti Apo, ket ti Apo dimngeg ken nangipangag; ket maysa a ^blibro a pakalaglagipan ti naisurat iti saklangna nga agpaay kadagiti nagbuteng iti Apo, ken dagiti nanglagip iti naganna.

17 Ket kukuakto ida, kinuna ti Apo ti Pangen, iti aldaw nga "aramidekto dagiti alahasko; ket igagakto ida a kas iti panangigaga ti tao iti anakna a nagserbi kenkuana.

18 Kalpasanna agsublikayto ket "mabigbigyonto ti paggidiatan dagiti nalinteg ken nadangkkes, ti paggidiatan ti agserbi iti Dios ken ti saan nga agserbi kenkuana.

KAPITULO 25

Mauramto dagiti natangsit ken nadangkkes a kas iti naggapasan iti Maikadua a Yaay—Agsublinto ni Elias a propeta sakbay dayta naindaklan ken nakaal-alingget nga aldaw—Idilig iti Malakias 4. Agarup K.P. 34.

8a PNK Apagkapullo, Panagbayad iti Apagkapullo.

b PNK Daton.

10a DkK 64:23; 119:1-7.

b PNK Bendision,

Nabendisionan, Pammendision.

16a Moro. 6:5.

b DkK 85:9;

Moises 6:5.

PNK Libro a

Pakalaglagipan.

17a DkK 101:3.

18a PNK Panagrikna, Sagut ti.

TA adtoy, umay ti aldaw a “manguram a kasla pugon; ket amin dagiti ^bnatangsit, wen, ken amin dagiti agaramid iti dinadangkes, kasladanto naggapasan; ket uramento ida ti aldaw nga umay, kinuna ti Apo ti Pangen, a dinto mangitedda kadakuada iti uray ramut wenno sanga.

2 Ngem kadakayo nga agbuteng iti naganko, lumgakto ti “Anak ti Kinalinteg nga addaan makapasalun-at a paypayak; ket mapan ken ^bdumakkelkayto a kasla kadagiti ^curbon iti apon.

3 Ket “iludekyonto dagiti nandangkes; ta dapodanto iti saakaananyo iti aldaw nga aramidek daytoy, kinuna ti Apo ti Pangen.

4 Lagipenyo ti linteg ni Moises, ti adipenko, nga imbilinko kenkuana idiai “Horeb nga agpaay iti amin nga Israel, nga addaan iti alagaden ken panggeddeng.

5 Adtoy, ibaonkonto kadakayo ni “Elias a propeta iti sakbay ti yaay ti naindaklan ken nakalalingget nga ^baldaw ti Apo;

6 Ket “iturongnanto ti puso dagiti amma kadagiti annak, ken ti puso dagiti annak kada-

giti ammada, no saan umayak ket saplitek ti daga iti lunod.

KAPITULO 26

Ipalawag ni Jesus ti amin a banag manipud iti punganay agingga iti panungpalan—Agsao dagiti maladaga ken ubbing iti nakaskasdaaw a bambanag a saan a mabalin a maisurat—Addaan dagiti adda iti Simbaan ni Cristo kadagiti banag nga agpapada. Agarup K.P. 34.

KET ita napalabas nga idi nabaga ni Jesus dagitoy a banag impalawagna iti ummong; ket impalawagna ti amin a banag kadakuada, dadakkel ken bassit.

2 Ket kinunana: “Dagitoy nasantuan a kasuratan, nga awan kadakayo, imbilin ti Ama a rumbeng nga itedko kadakayo; gapu ta nakemna a rumbeng a maitedda kadagiti sumaruno a kaputotan.

3 Ket impalawagna amin a banag, manipud pay idi punganay agingga iti kanito nga idateng ti “pannakaigloriana—wen, uray amin a banag a rumbeng nga umay iti rabaw ti da-

25 1a Isa. 24:6;
1 Ne. 22:15;
3 Ne. 24:2;
DkK 29:9; 64:23–24;
133:64;
JS—P 1:37.
PNK Daga—
Pannakadalus
ti daga.
b 2 Ne. 20:33.
PNK Kinapalanguad.
2a Ether 9:22.

b DkK 45:58.
c Amos 6:4;
1 Ne. 22:24.
3a 3 Ne. 21:12.
4a Ex. 3:1–6.
5a 2 Ari. 2:1–2;
DkK 2:1; 110:13–16;
128:17–18.
PNK Propeta Elias;
Pannakaisalakan
dagiti Natay;
Panaglanti,

Paglanti.
b PNK Maikadua a
Yaay ni Jesucristo.
6a DkK 2:2.
26 2a PIP Mal. kapitulo
3 ken 4, naadaw
iti 3 Ne. kapitulo
24 ken 25.
3a PNK Jesucristo—
Gloria ni Jesucristo.

ga, uray agingga iti pannakaru-naw dagiti ^belemento gapu iti pudot, ken ^cmalukot ti daga a kas iti papel, ket mapukaw ti langit ken daga;

4 Ken uray ti ^anaindaklan ken maudi nga aldaw, inton ^bsumaklang iti Dios ti amin a tao, ken amin nga agkakabagian, ken amin a pagilian ken pagsasao, tapno maukomda iti aramid, nasayaatda man wenno dakesda—

5 No agsingsingpetda, tapno matun-oyanda ti ^apanagungar iti agnanayon a biag; ken no dakesda, tapno dida makaaon iti panagungar ti pannakailunod; ta agsupadida, ti maysa iti maysa nga ima ket ti sabali iti sabali nga ima, babaen iti asi, ken ti ^blinteg, ken kinasanto nga adda ken ni Cristo, nga addan ^csakbay a nangrugi ti lubong.

6 Ket ita awan ti maisurat iti daytoy a libro uray ti ^amaika-sangagasut a paset dagiti banag a pudno nga insuro ni Jesus kadagiti tao;

7 Ngem adtoy linaon dagiti ^apinanid ni Nephi ti ad-adu a paset dagiti banag nga insurona kadagiti tao.

8 Ket naisuratko dagitoy a banag, a nababbaba a paset ngem dagiti banag nga insurona kadagiti tao; ket naisuratko ida iti

pangep a mayeg manen kadagitoy a tao, ^amanipud kadagiti Gentil, babaen dagiti balikas nga insawang ni Jesus.

9 Ket inton maawatda daytoy, ta kasapulan nga umuna nga adda kadakuada, tapno mapadas ti pammatida, ket no mamatidanto kadagitoy a banag isuntan ti pannakaiparangrang kadakuada dagiti ^anain-indaklan a banag.

10 Ket no saanda a mamati kadagitoy a banag, isunto ti ^apanakalapped dagiti nain-indaklan a banag nga umay kadakuada, agingga iti panangeddeng.

11 Adtoy, dandanin isuratko ida, amin a naikitikit kadagiti pinanid ni Nephi, ngem imparit ti Apo, a kinunana: ^aTingitingek ti pammati dagiti taok.

12 Ngarud siak, ni Mormon, isuratko dagiti banag nga imbilin kaniak ti Apo. Ket ita siak, ni Mormon, igibusko ti agsarita, ket rugiak nga isurat dagiti banag a naibilin kaniak.

13 Ngarud, kayatko nga imutektekanyo a pudno nga insuro ti Apo dagiti tao, iti las-ud ti tallo nga aldaw; ket kalpasanna sinansanna ti ^anagpakita kadakuada, ken sinansanna ti nangpirsay iti ^btinapay, ket binendisionanna, ket intedna kadakuada.

3b Amos 9:13;
2 Ped. 3:10, 12;
Morm. 9:2.
PNK Daga—
Pannakadalus ti
daga; Lubong—
Kanibusanan
ti lubong.
c Morm. 5:23.
4a Hel. 12:25;

3 Ne. 28:31.
b Mosiah 16:10-11.
PNK Panangukom,
ti Maudi a.
5a Dan. 12:2; Jn. 5:29.
b PNK Linteg.
c Ether 3:14.
PNK Jesucristo—
Sakbay a maitao
ni Cristo.

6a Jn. 21:25;
3 Ne. 5:8.
7a PNK Pinanid.
8a 3 Ne. 21:5-6.
9a Ether 4:4-10.
10a Alma 12:9-11.
11a Ether 12:6.
13a Jn. 21:14.
b 3 Ne. 20:3-9.
PNK Sakramento.

14 Ket napasamak nga isu ti nangisuro ken nagpaay kadagiti nasao nga “annak ti ummong, ket ^blinukayanna dagiti dilada, ket nagsaoda kadagiti ammada iti naindaklan ken nakaskasdaaw a banag, a nain-indaklan pay ngem dagiti naipaltiingna kadagiti tao; ket linukayanna dagiti dilada tapno makasaoda.

15 Ket napasamak a kalpasan ti yuulina sadi langit—iti maikadua a panangiparangna iti bagina kadakuada, ket napan iti Ama, kalpasan ti “panangagasna iti isu amin a masakitda, ken dagiti lugpida, ken linukatanna ti mata dagiti bulsekda, ken linukatanna ti lapayag dagiti tuleng, ken inaramidna pay ti amin a kita ti panangagas kadakuada, ken pinagbiagna ti maysa a natay, ken impakitana ti pannakabalinna kadakuada, ket immuli iti Ama—

16 Adtoy, napasamak a nagtitipton ti ummong iti kabigatanna, ket padapada a nakita ken nangngegda dagitoy nga ubbing; wen, uray dagiti “maladaga linukatanda ti ngiwatda ket insaoda dagiti nakaskasdaaw a banag; ket maiparit ti banag nga insaoda ta awan koma ti siasino man a tao a mangisurat kadagitoy.

17 Ket napasamak a nangrugi dagiti “disipulo a pinili ni Jesus manipud iti dayta a kanito a

^bnangbuniag ken nangisuro iti amin nga umasideg kadakuada; ken kas iti kaadu ti nabuniagan iti nagan ni Jesus ti napnuan iti Espiritu Santo.

18 Ket adu kadakuada ti nakakita ken nakangngeg iti saan a maisarita a banag, a “saan a ninkalintegan nga isurat.

19 Ket nangisuroda, ken nagpaayda iti tunggal maysa; ket adda “amin ^bpagpapadaan ti tunggal maysa kadakuada, nasayaat ti pannakikadua ti tunggal tao, iti maysa ken maysa.

20 Ket napasamak nga inaramidda amin ti imbilin ni Jesus kadakuada.

21 Ket naawagan iti “simbaan ni Cristo dagiti nabuniagan iti nagan ni Jesus.

KAPITULO 27

Ibilin ni Jesus kadakuada a nagananda ti Simbaan iti naganna—Ti misionna ken ti pannubbotna ti pakabulkan ti ebangheliona—Maibilin ti panagbabawi ken panagpabuniag ti tao tapno mapasanto babaen ti Espiritu Santo—Agbalinda a kas ken ni Jesus. Agarup K.P. 34–35.

KET napasamak a bayat ti panagdaliasat ken panangikaska-saba dagiti disipulo ni Jesus kadagiti banag a nangngegan ken nakitada, ken panangbuniagda iti nagan ni Jesus, napasamak a

14a 3 Ne. 17:11–12.

b Alma 32:23;
3 Ne. 26:16.

15a 3 Ne. 17:9.

PNK Agasan,
Panagas; Milagro.

16a Mat. 11:25.

17a 3 Ne. 19:4–13.

b 4 Ne. 1:1.

18a 3 Ne. 26:11.

19a 4 Ne. 1:3.

b PNK Mangted-pateg,

Paglintegan iti

Pannangted-pateg.

21a Mosiah 18:17.

PNK Simbaan
ni Jesucristo.

nagtitipon dagiti disipulo ket “nagkaykaysada iti napasnek a panagkararag ken ^bpanagayuno.

2 Ket “imparang manen ni Jesus ti bagina kadakuada, agsipud ta agkarkaragda iti Ama iti naganna; ket dimteng ni Jesus ket nagtakder iti tenggada, ket kinunana kadakuada: Ania ti kayatyo nga itedko kadakayo?

3 Ket kinunada kenkuana: Apo, kayatmi koma nga ibagam ti nagan a pangnaganmi ti daytoy a simbaan; agsipud ta adda saan a pagkikinnaawatan dagiti tao maipapan iti daytoy a banag.

4 Ket kinuna ti Apo kadakuada: Pudno, pudno, kunak kadakayo, apay nga agtanabutob ken agririri dagiti tao gapu iti daytoy a banag?

5 Saanda kadi a binasa dagiti nasantuan a kasuratan, nga agkuna a masapul a kupikopanyo ti “nagan ni Cristo, nga isu ti naganko? Agsipud ta iti daytoy a nagan ti pannakaawagyo iti ududina nga aldaw;

6 Ket siasino man a mangkupi-kop iti naganko, ken “agitured agingga iti panungpalan, isu ti maisalakan iti ud-udina nga aldaw.

7 Ngarud, ania man nga aramidenyo, aramidenyo iti nagan-ko; ngarud nagananyo ti simbaan iti naganko; ken umawag-

kayo iti Ama iti naganko tapno bendisionanna ti simbaan gapu kaniak.

8 Ket kasano nga agbalin a “simbaanko no di met maawagan iti naganko? Ta no maawagan ti simbaan iti nagan ni Moises, maawagan iti simbaan ni Moises; wenna simbaan ti tao no maawagan iti nagan ti tao; ngem no maawagan iti naganko simbaanko dayta, no naipatakder dayta a maibatay iti ebangheliok.

9 Pudno kunak kadakayo, a dakayo ti nangipatakder iti ebangheliok; ngarud awagan-yonto iti uray ania nga awag, iti naganko; ngarud no umawagkayo iti Ama, nga agpaay iti simbaan, no maaramat ti naganko imdengannakayo ti Ama;

10 Ket no naipatakder ti simbaan a maibatay iti ebangheliok iparangto ti Ama ti bukodna nga aramid iti dayta.

11 Ngem no saan a naipatakder a maibatay iti ebangheliok, ket naipatakder a maibatay iti aramid ti tao, wenna iti aramid ti sairo, pudno kunak kadakayo adda ragsakda iti aramid ita apagkanito, ket inton madamdama umay ti panungpalan, ket “mapukandanto ken maipuruakda iti apuy, ket sandanton a makapagsubli.

12 Ta “sumurot kadakuada ti

27 1a DkK 29:6.

b Alma 6:6.

PNK Ayuno, Panagayuno.

2a 3 Ne. 26:13.

PNK Jesucristo— Panagparang ni

Cristo kalpasan ti ipapatay.

5a PNK Jesucristo— Panangawattayo iti nagan ni Jesucristo.

6a 3 Ne. 15:9.

8a DkK 115:4.

PNK Jesucristo—

Dadaulo ti Simbaan.

11a Alma 5:52.

12a Apoc. 14:13;

DkK 59:2.

aramidda, gapu ta ti aramidda ti pakaigapuan ti pannakapukawda; ngarud laglagipenyō dagiti banag a naisaok kadakayo.

13 Adtoy naitedkon kadakayo ti “ebangheliok, ket daytoy ti ebanghelio nga intedko kadakayo—nga immayak ditoy lubong a mangaramid iti ^bpagayatan ti Amak, gapu ta imbaonak ti Amak.

14 Ket imbaonak ti Amak tapno ^amailansa iti krus; ket kalpasan ti pannakailansak iti krus, ^bmayasideg koma amin a tao kaniak, tapno kas iti panangilansa kaniak ti tao, kasta met ti panangidatag ti ama iti tao, nga agtakder iti sangok, a ^cmaukom iti aramidda, no nasayaatda weno dakesda—

15 Ket ^anailansaak gapu iti daytoy; ngarud, babaen ti panakabalin ti Ama yasidegko amin a tao kaniak, tapno maukomda babaen ti aramidda.

16 Ket mapasamakto, a siasino man nga ^aagbabawi ken ^bmabuniagan iti naganko magunggonanto; ket no ^cagibtur agingga iti panungpalan, adtoy, ibagakto nga awan basolna iti sango ti Amak inton tumakderak a mangukom iti lubong.

17 Ket siasino man a saan a makaibtur agingga iti panung-

palan, isu met laeng ti marsing ket maitappuak iti apuy, ket manipud iti dayta saandanton a makapagsubli, gapu iti “linteg ti Ama.

18 Ket daytoy ti balikas nga intedna iti annak ti tao. Ket gapu iti daytoy a gandat natungpalna dagiti balikas nga intedna, ket saan nga agulbod, ngem tungpalenna amin a saona.

19 Ket ^aawan ti narugit a banag a makastrek iti pagarianna; ngarud awan ti sumrek iti ^bpaginanaanna malaksid kadakua da a ^cnanglaba iti kawesda iti darak, gapu iti pammatida, ken ti panangibabawida iti amin a basolda, ken ti kinatallugodda agingga iti panungpalan.

20 Ita daytoy ti bilin: ^aAgbawikayo, amin nga adda iti daga, ket umaykayo kaniak ket ^bmabuniagankayo iti naganko, tapno ^cmakapagtakderkayo babaen ti panangawat ti Espiritu Santo, tapno mapasantokayo nga ^dawan mulitna iti sangok iti ud-udina nga aldaw.

21 Pudno, pudno, kunak kadakayo, daytoy ti ebangheliok; ket ammoyo dagiti banag a rum-beng nga aramidenyo iti simbaanko; agsipud ta dagiti aramid a naimatanganyon nga inaramidko ti aramidenyonto met;

13a DkK 76:40-42.
PNK Ebanghelio.

b Jn. 6:38-39.

14a 1 Ne. 11:32-33;
Moises 7:55.

b Jn. 6:44; 2 Ne. 9:5;
DkK 27:18.

c PNK Jesucristo—
Ukom.

15a PNK Mangsubbot,

Pannubbot.

16a PNK Agbabawi,
Panagbabawi.

b PNK Buniag,
Panagbuniag.

c 1 Ne. 13:37.
PNK Agibtur.

17a PNK Linteg.

19a Alma 11:37.

b DkK 84:24.

PNK Inana.

c Apoc. 1:5; 7:14;
Alma 5:21, 27;
13:11-13.

20a Ether 4:18.

b PNK Buniag,
Panagbuniag—
Nasken.

c PNK Pannakapasanto.
d DkK 4:2.

ta no ania dayta nakitayo nga inaramidko kastanto met ti aramidenyo;

22 Ngarud no aramidenyo dagitoy a banag mabendisionan-kayo, gapu ta maitan-okkayto iti ud-udina nga aldaw.

23 Isuratyo dagiti banag a naki-ta ken nangngeganyo, malaksid kadagiti “maiparit.

24 Isuratyo ti aramid dagitoy a tao, nga isunto, a kas iti naisuraten, iti dayta a naisurat.

25 Ta adtoy, manipud iti libro a naisuraten, ken maisuratto, ti “pakaukoman dagitoy a tao, ta babaen kadakuada maipakaam-mo iti tao ti ^bar-aramidda.

26 Ket adtoy, “naisurat amin a banag babaen iti Ama; ngarud maukomto ti lubong babaen iti libro a maisuratto.

27 Ket ammukenyo a “daka-yonto ti ukom kadagitoy a tao, a mayalubog iti panggeddeng nga itedkonto kadakayo, a nain-kalintegan. Ngarud, ania a ^bkita ti tao ti rumbeng a pagbalinan-yo? Pudno kunak kadakayo, “kas kaniak.

28 Ket ita “mapanak iti Ama. Ket pudno kunak kadakayo, maitedto kadakayo ti ania man a banag a dawatenyo iti Ama iti naganko.

29 Ngarud, “dumawatka, ket umawatkanto; agtuktokka, ket

mailukatto kenka; ta isu a dumawat, umawat; ket kenkuana nga agtuktok, mailukatanto.

30 Ket ita, adtoy, napalalo ti ragsakko, uray iti pannakapnek, gapu kadakayo, ken kasta met iti daytoy a kaputotan; wen, ket agrag-o met uray ti Ama, ken kasta met amin dagiti nasantuan nga anghel, gapu kadakayo ken iti daytoy a kaputotan; ta “awan kadakuada ti mapukaw.

31 Adtoy, kayatko a maawatan-yo; kayatko a sawen dagiti sibibiag “ita iti ^bdaytoy a kaputotan; ket awan kadakuada ti napukaw; ket naan-anay ti “rag-sakko kadakuada.

32 Ngem adtoy, makapalad-ingit kaniak gapu iti “maikapat a kaputotan manipud iti daytoy a kaputotan, agsipud ta naipawan-wa a baludna isu nga anak a lalaki ti manangdadael; agsipud ta ilakodak iti pirak ken iti balitok, ken kadagiti dadaelen ti ^bsimutsimot ken serreken dagiti mananakaw ket takawenda. Ket sarungkarakto ida iti dayta nga aldaw, uray iti panangisublida iti aramid iti uloda.

33 Ket napasamak nga idi nalpas ni Jesus nga ibaga dagitoy a sao kinunana kadagiti disipulona: Sumrekkayo iti “nailet a ruangan; ta nailet ti ruangan, ken akikid ti dalan nga agturong

23a 3 Ne. 26:16.

25a 2 Ne. 33:10–15;
DBM 1:11.

b 1 Ne. 15:32–33.

26a 3 Ne. 24:16.
PNK Libro ti Biag.

27a 1 Ne. 12:9–10;
Morm. 3:19.

b PNK Jesucristo—

Pagwadan ni
Jesucristo.

c Mat. 5:48;
3 Ne. 12:48.

28a Jn. 20:17.

29a Mat. 7:7;
3 Ne. 14:7.

30a Jn. 17:12.

31a 3 Ne. 9:11–13; 10:12.

b 3 Ne. 28:23.

c PNK Rag-o.

32a 2 Ne. 26:9–10;
Alma 45:10, 12.

b Mat. 6:19–21;
3 Ne. 13:19–21.

33a Mat. 7:13–14;
3 Ne. 14:13–14;

DkK 22:1–4.

iti biag, ket manmano ti makasarak; ngem nalawa ti ruangan, ken akaba ti dalan nga agturong iti patay, ket adu dagiti agdaliasat iti dayta, agingga iti yaay ti rabii, nga awan ti tao a makapagtrabaho.

KAPITULO 28

Siam kadagiti Sangapulo-ket-dua ti agtarigagay ken pakaikarian ti tawid iti pagarian ni Cristo inton matayda—Tallo kadagiti Nephite ti agtarigagay ken maikkan iti pannakabalin a mangdaeg iti patay tapno agtalinaedda iti daga agingga iti yaay manen ni Cristo—Mabaliwanda ket makitada dagiti banag a saan a nainkalintegan a maisawang, ket agpapaayda ita kadagiti tao. Agarup K.P. 34–35.

KET napasamak idi naibagan ni Jesus dagitoy a balikas, nakisarita kadagiti disipulona, a saggaysa, a kinunana kadakuada: Ania ti tarigagayanyo kaniak, kalpasan ti ipapanko iti Amak?

2 Ket nagsaoda amin, malaksid ti tallo, a kinunada: Tarigagayanmi a kalpasan ti panagbiagmi iti rumbeng a panawen a kas tao, ti panagpapaaymi, a nangayabam kadakami, agpatingganto koma, tapno nadaras ti yaaymi kenka dita pagariam.

3 Ket kinunana kadakuada: Bendisionankayo agsipud ta tinarigagayanyo daytoy a banag

kaniak; ngarud, kalpasan ti panagtawenyoy ita pitopulo-ket-dua umaykayo kaniak iti pagariak; ket masarakanyo ita denak ti “inana.

4 Ket idi nalpas a nagsarita kadakuada, sinangona dagiti tallo, ket kinunana kadakuada: Ania ti tarigagayyo nga aramidek kadakayo, inton mapanakon ken Ama?

5 Ket nagladingitda iti puspusoda, agsipud ta saanda a kayat nga ibaga kenkuana ti banag a kayatda.

6 Ket kinunana kadakuada: Adtoy, “ammok ti kapanunotanyo, ket tarigagayanyo ti banag a kinayat ni ^bJuan, ti ay-ayatek, a kaduak iti panangaskasabak, sakbay ti panangbangon dagiti Hudio ti krus a nakailansaak.

7 Ngarud, ad-adu a parabur ti umay kadakayo ta saanyonto a “pulos a mapadasan ti ^bmatay; ngem agbiagkayonto a mangsaksi iti amin nga aramid ti Ama kadagiti annak ti tao, nga agingga iti pannakatungpal ti amin a banag babaen ti pagayatan ti Ama, inton umayak a naglorian iti ‘pannakabalin ti langit.

8 Ken diyonto mapadasan ti saem ni patay uray inton kaano man; ngem inton umayak iti gloriak mabaliwankayonto ita apagkirem manipud iti “pannakatay ken ita ^bkinaagnanayon; ket kalpasanna mabendisionankayonto ita pagarian ti Amak.

28 3a PNK Inana.

6a Amos 4:13;

Alma 18:32.

b Jn. 21:21–23;

DkK 7:1–4.

7a 4 Ne. 1:14;

Morm. 8:10–11;

Ether 12:17.

b PNK Nagbalaliw a Parsua.

c 3 Ne. 20:22.

8a 3 Ne. 28:36–40.

PNK Matay,

Pannakatay.

b PNK Saan a Matay,

Kinaagnanayon.

9 Ket manen, dinakayto kapten ti sakit bayat ti panagnaedyo iti lasag, uray ti ladingit malaksid laeng no gapu iti basol ti lubong; ket aramidek amin dagitoy gapu iti banag a tinarigagayanyo kaniak, agsipud ta kayatyo a “yeg koma dagiti kararua ti tao kaniak, bayat ti kaadda pay laeng ti lubong.

10 Gapu iti daytoy maaddaan-kayto iti “naan-anay a ragsak; ket agtugawkayto iti pagarian ti Amak; wen, naan-anayto ti ragsakyo, a kasla iti kinaan-anay ti ragsak nga inted ti Ama kaniak; ket kaslakayonto kaniak, ket kaslaakto iti Ama; ket ti Ama ken siak ^bmaymaysa;

11 Ket paneknekan ti “Espiritu Santo ti kasuratan ti Ama ken kasta met kaniak; ket inted ti Ama ti Espiritu Santo kadagiti annak ti tao, gapu kaniak.

12 Ket napasamak nga idi ma-isawang ni Jesus dagitoy a balikas, kinuldingna ti tunggal maysa kadakuada iti ramayna malaksid dagiti tallo nga agbat, ket pimmanawen.

13 Ket adtoy, nalukatan ti langit, ket “nagpalangitda, ket nakita ken nangnggeda dagiti saan a maisarita a banag.

14 Ket “naiparit kadakuada ti mangyebkas; wenna saan a naited kadakuada ti pannakabalin a mangibaga kadagiti banag a nakitada ken nangnggeda.

15 Ket no addada man iti bagi

wenno iti ruar ti bagi, saanda a maibaga; agsipud ta yarigda man ti kasla “pannakabalbaliw ti langada, ta nagbaliwda manipud iti nainlasagan a bagi iti kinaan-anay a kasasaad, tapno maimatanganda dagiti banag ti Dios.

16 Ngem napasamak a nagpaayda manen iti rabaw ti daga; nupay kasta saanda nga imbaga dagiti banag a nakita ken nangnggeda, gapu iti bilin a naited kadakuada idiaiy langit.

17 Ket ita, no matay wenna saanda a matay, manipud iti aldaw ti pannakabalbaliw ti langada, diak ammo;

18 Ngem kastoy ti kaadu ti ammok, babaen ti kasuratan a naited—napanda iti rabaw ti daga, ket nagpaayda kadagiti amin a tao, a mamagtitipon iti adu iti simbaan a mayat a mamati iti panangaskasabada; buniaganda ida, ket kas iti kaadu ti nabuniangan kasta met ti kaadu ti umawat iti Espiritu Santo.

19 Ket imbalud ida dagiti saan a kameng ti simbaan. Ket saan ida a malaon ti “pagbaludan, ta marpuogda.

20 Ket naikalida iti uneg ti daga; ngem nasarangetda ti daga babaen ti balikas ti Dios, ken kasta met a babaen ti “pannakabalinna naispalda manipud iti uneg ti daga; ket ngarud saanda a makakali iti abot nga umdas a pakaikalianda.

9a Fil. 1:23–24;

DkK 7:5–6.

10a DkK 84:36–38.

b Jn. 17:20–23.

11a 2 Ne. 31:17–21;

3 Ne. 11:32.

13a 2 Cor. 12:2–4.

14a DkK 76:114–116.

15a Moises 1:11.

PNK Panagbalbaliw-

langa.

19a Ara. 16:26;

Alma 14:26–28.

20a Morm. 8:24.

21 Ket namitlo a naikabilda iti “urno ngem saanda a nadangran.

22 Ken namindua a naikabilda iti “rukib ti atap nga ayup; ket adtoy nakipagay-ayamda kadagiti ayup a kas iti agsussuso nga urbon ti karnero, ket saanda a nadangran.

23 Ket napasamak a napanda kadagiti amin a tao ni Nephi, ket inkasabada ti ^aebanghelio ni Cristo kadagiti amin a tao iti rabaw ti daga; ket namatida iti Apo, ket naitiponda iti simbanan ni Cristo, ket iti kasta nabendisonan dagiti tao iti ^bdayta a kaputotan, kas mayalubog iti balikas ni Jesus.

24 Ket ita siak, ni Mormon, isardengko pay laeng ti mangisalaysay iti maipapan kadagitoy a banag.

25 Adtoy, isuratko koman ti “nagan dagiti saan a nairaman iti ipapatay, ngem imparit ti Apo; ngarud, saanko nga isurat ida, agsipud ta nailemmengda manipud iti lubong.

26 Ngem adtoy, naimatangak ida, ket nagpaayda kaniak.

27 Ket adtoy mairamandanto kadagiti Gentil, ket dinto maammuan ida dagiti Gentil.

28 Mairamandanto met kadagiti Hudio, ket dinto maammuan ida dagiti Hudio.

29 Ket mapasamakto, inton makita ti Apo a maikanada iti

siribna nga agpaayda kadagiti amin a “naisina a tribu ti Israel, ken iti amin a pagilian, kakabsat, pagsasao ken tattao, ket mangisaklangdanto iti adu a kararua ken ni Jesus, a mabalina matungpal ti tarigagayda, ken kasta met a gapu iti makaawis a pannakabalin ti Dios nga adada kadakuada.

30 Ket mayarigda nga “anghel ti Dios, ket inton umawagda iti Ama iti nagan ni Jesus mabalinda nga iparang ti bagida iti asino man a tao a madlawda a nasayaat.

31 Ngarud, naindaklan ken nakaskasdaaw nga aramid ti inaramidda, sakbay ti “naindaklan ken ti dumteng nga aldaw a manamnaman a makapagtakder ti amin a tao a sumaklang iti pangukoman ni Cristo;

32 Wen uray dagiti Gentil adadanto “naindaklan ken nakaskasdaaw a maaramidda, sakbay dayta aldaw ti panangukom.

33 Ket no adda kadakayo ti amin a nasantuan a kasuratan a mangipakaammo kadagiti amin a nakaskasdaaw nga aramid ni Cristo, maammuanyonto, baban dagiti balikas ni Cristo, nga awan duadua a dumteng dagitoy a banag.

34 Ket asi pay dagiti “saan a dumnggeg iti balikas ni Jesus, ken ^bdagiti pinilina nga imbaonna kadakuada; agsipud ta siasi-

21a Dan. 3:22–27;
4 Ne. 1:32.

22a Dan. 6:16–23;
4 Ne. 1:33.

23a PNK Ebanghelio.
^b 3 Ne. 27:30–31.

25a 3 Ne. 19:4.

29a PNK Israel—Ti
pannakasinasin
ti Israel; Israel—
Dagiti sangapulo
a napukaw a
tribu ti Israel.

30a PNK Anghel, Dagiti.

31a Hel. 12:25;
3 Ne. 26:4–5.

32a 2 Ne. 25:17.

34a Ether 4:8–12.

^b PNK Propeta.

no man a saan nga umawat kadagiti balikas ni Jesus ken ti balikas dagiti imbaonna dinanto awaten ida iti maudi nga aldaw;

35 Ket nasaysayaat koma no saanda a nayanak. Gapu ta ipagarupyo kadi a maadaywanyo ti linteg ti napasakitan a Dios, isu nga “indadanes ti tao, tapno dumteng ti pannakaisalakan?

36 Ket ita adtoy, bayat ti panagsaok maipapan kadakuada a pinili ti Apo, wen, uray ti tallo a naipangato idiy langit, a sanko nga ammo no nadalusanda manipud iti pannakatay agingga iti saan a pannakatay—

37 Ngem adtoy, iti pay la rugi ti panagsuratko, nagsaludsodakon iti Apo, ket imparangaranga kaniak a masapul nga adda panagbaliw a maaramid iti bagida, wenno kasapulan a ramanda ti patay;

38 Ngarud, tapno saanda a ramanan ti patay adda “panagbaliw a naaramid iti bagida, tapno saanda a malak-am ti ut-ot, wenno liday malaksid laeng no gapu kadagiti basol ti lubong.

39 Ita saan a maipada daytoy a panagbaliw iti dayta mapasamak iti maudi nga aldaw; ngem adda panagbaliw a naaramid kadakuada, kasta met nga awan ti bileg ni Satanas kadakuada, a dina ida “masulisog; ken ^bnapasanto ti lasagda, a ^cnasantunda, ken saan a matengngel ida ti bileg ti daga.

40 Ket iti daytoy a kasasaad

agtalinaedda agingga iti aldaw a panangukom ni Cristo; ket iti dayta nga aldaw umawatdanto iti daddakkel a panagbaliw, tapno maawatda iti pagarian ti Ama a saanen a rummuar, ngem makipagtaeng iti Dios nga agnanayon idiy langit.

KAPITULO 29

Ti idadateng ti Libro ni Mormon ti pagilasinan a rinugianen ti Apo ti mangurnong iti Israel ken mangtungpal kadagiti katulaganna —Mailunodto dagiti mangtallikud kadagiti paltiing ken sagutna iti ud-udina nga aldaw. Agarup K.P. 34–35.

KET ita adtoy, kunak kadakayo nga inton makita ti Apo a maikanada, iti siribna, a “dumteng dagitoy a sao kadagiti Gentil babaen ti balikasna, kalpasanna maammuanyo a mangrugin a maipatungpal ti ^bkatulagan nga inaramid ti Ama kadagiti annak ti Israel maipapan iti pannakaisublida iti daga a tinawidda.

2 Ken mabalin a maammuanyo a dagiti balikas ti Apo, nga insao dagiti nasantuan a propeta, matungpalto amin; ket saan a masapul a kunaenyo nga “itantan ti Apo ti yaayna kadagiti annak ti Israel.

3 Ket saan a masapul a panu-notenyo iti pusoyo nga ubbaw dagiti balikas a naisao, ta adtoy,

35a Hel. 12:2.

38a PNK Nagbalbaliw a Parsua.

39a PNK Sulisogen,

Sulisog.

^b PNK Pannakapasanto.

^c PNK Kinasanto.

29 1a 2 Ne. 30:3–8.

^b Morm. 5:14, 20.

2a Luc. 12:45–48.

laglagipen ti Apo ti katulagan nga inaramidna kadagiti taona iti balay ti Israel.

4 Ket inton makitayo dagitoy a sao nga umay kadakayo, saan-ayon a mabalin nga itarayan dagiti aramid ti Apo, ta ti ^aespada ti ^blinteg adda iti makanawan nga imana; ket adtoy, iti dayta nga aldaw, no itarayanyo dagiti aramidna daytoyton ti mangkamat kadakayo.

5 ^aAy-ay pay ti ^bmangliklik kadagiti aramid ti Apo; wen, asi pay ti ^cmangtallikudto ken ni Cristo ken dagiti aramidna.

6 Wen, ^aay-ay pay ti mangtallikudto iti paltiing ti Apo, ken agkuna a saanen nga agrabaho ti Apo babaen iti paltiing, wenno panangipadto, wenno babaen iti ^bsagut, wenno babaen iti dila, wenno babaen iti panangagas, wenno babaen iti pannakabalin ti Espiritu Santo!

7 Wen, ken asi pay ti agkuna iti dayta nga aldaw, tapno makaala iti ^agunggona, nga ^bawan ti milagro nga aramiden ni Jesucristo; ta ti siasino man a mangaramid iti kastoy agbalinto a kas iti ^clalaki nga anak ti manangdadael, kenkuana nga awanan asi, kas mayalubog iti balikas ni Cristo!

8 Wen, saanen a nasken nga ^aanggayemngemkayo, wenno ^bagpungtot, wenno mangay-

ayam kadagiti ^cHudio, wenno siasino man a natda iti balay ti Israel; ta adtoy, laglagipen ti Apo ti tulagna kadakuada, ket tungpalenna ti inkarina kadakuada.

9 Ngarud diyo panunoten a kabaelayo a yakar ti kanawan nga ima ti Apo iti kanigid, tapno saanna nga ipatungpal ti panangeddeng iti pannakatungpal ti katulagan nga inaramidna iti balay ti Israel.

KAPITULO 30

Mabilin dagiti Gentil iti ud-udina nga aldaw nga agbabawi, umasideg ken ni Cristo, ket maibilangda iti balay ti Israel. Agarup K.P. 34–35.

DUMNGEGKAYO, O dakayo a Gentil, ket denggenyo dagiti balikas ni Jesucristo, ti Anak ti sibibiag a Dios, nga ^aimbilinna kaniak a kasaritak maipapan kadakayo, ta, adtoy binilinnak nga isuratko, a kinunana:

2 Tallikudanyo, dakayo amin a ^aGentil, dagiti nadangkes a wagasyo; ken ^bagbabawikayo kadagiti dakes nga aramidyo, iti panagulbod ken panangallilawyo, ken pannakiabigyo, ken ti nalimed a kinarimonyo, ken ti panagrukbabyo kadagiti ladawan, ken iti panagpapatayyo, ken iti panaginsasaserdoteyo, ken

4a 3 Ne. 20:20.

b PNK Linteg.

5a 2 Ne. 28:15–16.

b Morm. 8:17;

Ether 4:8–10.

c Mat. 10:32–33.

6a Morm. 9:7–11, 15.

b PNK Sagut ti

Espiritu, Dagiti.

7a PNK Panaginsasaserdote.

b 2 Ne. 28:4–6;

Morm. 9:15–26.

c PNK Lallaki

nga Annak ti

Manangdadael.

8a 1 Ne. 19:14.

b 2 Ne. 29:4–5.

c PNK Hudio.

30 1a 3 Ne. 5:12–13.

2a PNK Gentil.

b PNK Agbabawi,

Panagbabawi.

ti panagiinnapalyo, ken ti panagpungpungtotyo, ken manipud iti amin a kinadangkes ken kinarukeryo, ket umaykayo kaniak, ket mabuniagankayo iti

naganko, tapno awatenyo ti pannakaugas ti basolyo, tapno mapnuankayo iti Espiritu Santo, tapno ‘maibilangkayo kadagiti taok nga adda iti balay ti Israel.

MAIKAPAT A NEPHI TI LIBRO NI NEPHI

A LALAKI NGA ANAK NI NEPHI—MAYSA KADAGITI DISIPULO NI JESUCRISTO

Pakaammuan kadagiti tao ni Nephi, babaen ti sinuratna.

Mapasurot amin dagiti Nephite ken Lamanite iti Apo—Agpapadada iti amin a banag, panagaramid iti milagro, ken panagrang-ay iti pagilian—Rumsua kalpasan ti dua a siglo ti pannakabingaybingay, kinadakes, dagiti saan a pudno a simbaan ken pannakairurumen—Agpapada a nadangkes dagiti Nephite ken Lamanite kalpasan ti tallo gasut a tawen—Ilemmeng ni Amaron dagiti sagrado a kasuratan. Agarup K.P. 35–321.

KET napasamak a naglabas ti tallopulo-ket-uppat a tawen, ken kasta met ti tallopulo-ket-lima, ket adtoy nangipatakder dagiti disipulo ni Jesus iti simbaan ni Cristo iti amin a daga iti aglawlaw. Ket adu ti immasideg kadakuada, ket pudno a nagbabawida iti basbasolda, nabuniaganda iti nagan ni Jesus; ket inawatda met ti Espiritu Santo.

2 Ket napasamak nga idi maika-tallopulo-ket-innem a tawen, napasurot dagiti amin a tao iti Apo, iti amin a daga, dagiti Nephite ken Lamanite, ket awan ti nagririri ken nagsisinnuppiat kadakuada, ket nasayaat ti panagkikinnaawatan ti tunggal maysa.

3 Ket agpapadada iti “amin a banag; ngarud awan ti nabaknang ken napanglaw, adipen ken siwawayawaya, ngem nawayada amin ken makipaglaklak-am iti nailangitan a sagut.

4 Ket napasamak a napalabas met ti tallopulo-ket-pito a tawen, ket nagtultuloy pay laeng ti kinatalna ti pagilian.

5 Ket adda naindaklan ken nakaskasdaaw nga inaramid dagiti disipulo ni Jesus, iti kasta “nangagasda kadagiti masakit, ken pinagungarda dagiti natay, ken pinapagnada dagiti pi-

2c Gal. 3:27–29;
2 Ne. 10:18–19;
3 Ne. 16:10–13;
21:22–25;
Abr. 2:10.

[4 NEPHI]
1 3a Ara. 4:32;
3 Ne. 26:19.
PNK Mangted-pateg,
Paglintegan iti

Pannangted-pateg.
5a PNK Agasan,
Panagagas.

lay, ken insublanda ti panagkita dagiti bulsek, ken ti panagdeng-ngeg dagiti tuleng; ken naaramid ti amin a kita ti ^bmilagro kadagiti annak ti tao; ket awan ti inaramidda a milagro a di nainraig iti nagan ni Jesus.

6 Ket kastoy ti panaglabas ti tallopulo-ket-walo a tawen, kasta met ti maika-tallopulo-ket-siam, ken uppat-a-pulo-ket-maysa, ken ti uppat-a-pulo-ket-dua, wen, uray agingga iti uppat-a-pulo-ket-siam a tawen ti napalabas, ken kasta met ti limapulo-ket-maysa, ken ti limapulo-ket-dua; wen, ken agingga a limmabas ti limapulo-ket-siam a tawen.

7 Ket pinagrang-ay ida ti Apo iti pagilian; wen, iti kasta nagipatakderda manen iti siudad kadagiti lugar a nakauraman ti siudad.

8 Wen, impatakderda manen uray pay dayta dakkell a "siudad ti Zarahemla.

9 Ngem adu dagiti siudad a "limned, ket ngimmato ti danum kadagitoy; ngarud saanen a napabaro dagitoy a siudad.

10 Ket ita, adtoy, napasamak a pimmigsa dagiti tao ni Nephi, ket napardas ti yaaduda, ket nagbalinda a "nasayaat ken ma-kaay-ayo nga umili.

11 Ket nagasawada, ken naited a kasimpungalan, ket naparabu-

randa iti adu a kari nga impaay ti Apo kadakuada.

12 Ket saandan a sinurot dagiti "aramid ken pagannurotan iti ^bpaglintegan ni Moises; ngem sinurotda dagiti bilin nga inawatda manipud iti Apo a Diosda, nga intultuloyda ti 'agayuno ken agkararang, ken aguummong tapno sangsangkamaysada nga agkararang ken dumngeg iti balikas ti Apo.

13 Ket napasamak nga awan ti panagririnnupir kadagiti amin a tao, iti amin a pagilian; ngem adda dadakkell a milagro nga inaramid dagiti disipulo ni Jesus.

14 Ket napasamak a napalabas ti maika-pitopulo-ket-maysa a tawen ken kasta met ti pitopulo-ket-dua a tawen, wen, iti ababa a panna, agingga a pitopulo-ket-siam a tawen ti napalabas; wen, napalabasen uray ti sangagasut a tawen, ket dagiti disipulo ni Jesus, a pinilina, napan aminen iti "paraiso ti Dios, malaksid kadagiti ^btallo a rumbeng nga agbati; ket adda dagiti dadduma a sabali a ^cdisipulo a ^dnaordenan iti lugarda; ken kasta met nga adu kadagita a kaputotan ti awanen.

15 Ket napasamak nga "awan ti panagririnnupir iti pagilian, gapu iti ayat ti Dios a nagnaed iti puso dagiti umili.

5b Jn. 14:12.
PNK Milagro.

8a 3 Ne. 8:8.

9a 3 Ne. 9:4, 7.

10a Morm. 9:6.

12a 2 Ne. 25:30;

3 Ne. 15:2-8.

b PNK Paglintegan
ni Moises.

c Moro. 6:5;
DkK 88:76-77.

14a PNK Paraiso.

b 3 Ne. 28:3-9.

PNK Nagbalaliw

a Parsua.

c PNK Disipulo.

d PNK Orden,
Pannakaorden.

15a PNK Kappia.

16 Ket "awan ti innapal, wenzo panagpupungtot, wenzo riribuk, wenzo panagiinnabig, wenzo panagulbod, wenzo pamapatay, wenzo ania man a kita ti ^bpanaggartem; ket pudno awanen ti "naragragsak a tao kadagiti amin a tao a pinarsua ti Dios.

17 Awan ti tulisan, wenzo mamapatay, wenzo adda Lamanite, wenzo uray ania a kita ti -ite; ngem "nagsangsangka-maysada, dagiti annak ni Cristo, ken agtawid iti pagarian ti Dios.

18 Ket anian a naggasatda! Agsipud ta pinaraburan ti Apo ida iti amin nga aramidida; wen, ket naparaburanda ken nagrang-ayda agingga iti sangagasut-ket-sangapulo a tawen ti napalabas; ken idi nakalikuden ti umuna a kaputotan manipud ken ni Cristo, ket awan ti panagririnnupir iti pagilian.

19 Ket napasamak a natay ni Nephi, a nangisurat iti daytoy maudi a kasuratan, (ket insuratna kadagiti "pinanid ni Nephi), ket ti anakna a ni Amos ti nangisurat para kenkuana; ket insuratna met iti pinanid ni Nephi.

20 Ket insuratna iti walopuloket-uppat a tawen, ket adda pay la talna iti pagilian, malaksid ti bassit a bilang ti umili nga im-malsa iti simbaan ket inaramatda a nagan ti Lamanite; ngarud nangrugi manen nga adda Lamanite iti pagilian.

21 Ket napasamak a natay met ni Amos, (ket sangagasut-kensiam-a-pulo-ket-uppat a tawen manipud iti yaay ni Cristo), ket ti Anakna a ni Amos ti nangisurat iti kasuratan; ket isu met ti nangisurat kadagiti pinanid ni Nephi; ket naisurat met iti libro ni Nephi, nga isu daytoy a libro.

22 Ket napasamak a dua gasut a tawen ti napalabas; ket natay amin ti maikadua a kaputotan malaksid ti sumagmamano.

23 Ket ita siak, ni Mormon, kayatko a maammuanyo nga im-madu ti tao, iti kasta naiwarasda iti rabaw ti daga, ket nagbalinda a nabaknang unay, gapu iti panagrang-ayda ken ni Cristo.

24 Ket ita, iti daytoy maikadua-gasut-ket-maysa a tawen nangrugi a timmanor kadakuada ti "napasindayag, kas iti panagaruat iti nangina a kawes, ken amin a kita ti napintas a perlas, ken dagiti napintas a banag iti lubong.

25 Ket manipud iti dayta a panawen saanen a "gagangay kadakuada dagiti sanikua ken taraonda.

26 Ket nangrugidan nga agsupadi iti kasasaad; ket rinugianda ti agipatakder iti "simbaan nga agpaay kadakuada tapno ^bbumaknangda, ket inrugida ti mangtallikud iti pudno a simbaan ni Cristo.

27 Ket napasamak nga idi nag-

16a PNK Panagkaykaysa.

b PNK Gartem.

c Mosiah 2:41;

Alma 50:23.

PNK Rag-o.

17a Jn. 17:21.

PNK Zion.

19a PNK Pinanid.

24a PNK Kinapalanguad.

25a 4 Ne. 1:3.

26a 1 Ne. 22:23;

2 Ne. 28:3;

Morm. 8:32-38.

b DkK 10:56.

PNK Panaginsasaserdote.

labas ti dua-gasut-ket-sanga-pulo a tawen immadu ti simbaan iti pagilian; wen, immadu ti Simbaan nga agkuna nga ammoda ni Cristo, ngem ketdi "tinallikudanda ti ad-adu a paset ti ebangeliona, iti kasta naad-daanda iti amin a kita ti kinadangkkes, ket impaayda dagiti sagrado iti tao a ^bdi rumbeng nga umawat gapu iti saanna a pannakaikari.

28 Ket immadu daytoy a "simbaan iti kasta unay gapu iti basol, ken gapu iti pannakabalin ni Satanas a nagari iti pusoda.

29 Ket manen, adda sabali a simbaan a nangtallikud ken ni Cristo; ket "linalaisda ti pudno a simbaan ni Cristo, gapu iti kinapakumbaba ken pammatida ken ni Cristo; ket pinilawda ida gapu iti adu a milagro a naaramid kadakuada.

30 Ngarud inaramatda ti bileg ken turay kadagiti disipulo ni Jesus a nakipagtaeng kadakuada, ket "imbaludda ida; ngem gapu iti pannakabalin ti balikas ti Dios, nga adda kadakuada, narba ti pagbaludan, ket nagaramidda iti nabileg a milagro kadakuada.

31 Nupay kasta, ken uray adda dagitoy a milagro, pinatangken dagiti tao ti puspusoda, ket kinalikagumanda a patayen ida, a kas iti panagkalikagum dagiti Hudio idiay Jerusalem a mangpatay ken ni Jesus, kas maibatay iti balikasna.

32 Ket inserrekda ida iti "umap-apuy nga ^burno, ket rimmuarda a di nadangran.

33 Ket naiserrekda met iti "rukib dagiti atap nga ayup, ket nakaiy-ayamda kadagitoy a kas iti pannakiy-ayam ti ubing iti karnero; ket rimmuarda manipud kadagitoy, a saanda a nadangran.

34 Nupay kasta, pinatangken dagiti umili ti puspusoda, agsipud iti panangipangulo kadakuada ti adu a saserdote ken saan a pudno a propeta a mangpatakder iti adu a simbaan, ken mangaramid iti amin a kita ti kinadakes. Ket "dinangranda dagiti tao ni Jesus; ngem saan a bimmales dagiti tao ni Jesus. Ket kastoy ti pannakapukaw ti pammatida ken ti kinadangkkesda, iti tinawen, agingga a napalabas ti dua-gasut-ket-tallopulo a tawen.

35 Ket ita napasamak iti daytoy a tawen, wen, iti maika-dua-gasut-ken-tallopulo-ket-maysa a tawen, adda dakkell a pannakabingaybingay dagiti tao.

36 Ket napasamak nga iti daytoy a tawen adda timpuar a tat-tao a maawagan iti Nephite, ket isuda ti pudno a mamati ken Cristo; ket adda maawagan kadakuada iti Lamanite—Jacobite, ken Josephite, ken Zoramite;

37 Ngarud dagiti pudno a mamati ken Cristo, ken ti pudno nga agdaydayaw ken Cristo, (mairaman kadakuada dagiti

27a PNK Ikakalilis.
b 3 Ne. 18:28-29.

28a PNK Sairo—Ti
simbaan ti sairo.

29a PNK Idadanes,
Panangidadanes.

30a 3 Ne. 28:19-20.
32a Dan. 3:26-27.

b 3 Ne. 28:21.

33a 3 Ne. 28:22.

34a 3 Ne. 12:39;

DkK 98:23-27.

“tallo a disipulo ni Cristo a nabati) ti naawagan a Nephite, ken Jacobite, ken Josephite, ken Zoramite.

38 Ket napasamak a maawagan dagiti nangtallikud iti ebanghelio iti Lamanite, ken Lemuelite, ken Ishmaelite; ket saan a napukaw ti pammatida, ngem siaayatda a “simmuppiat iti ebanghelio ni Cristo; ket insuroda dagiti annakda a di mamati, a kas kadagiti ammada, manipud pay idi punganay, kimmapusut met ti panamatida.

39 Ket gapu dayta iti kinadangkes ken kinarimon dagiti ammada, a kas idi punganay. Ket “naisuroda a gumura kadagiti anak ti Dios, kas iti pannakaisuro dagiti Lamanite a manggura kadagiti annak ni Nephi manipud idi punganay.

40 Ket napasamak a dua-gasutken-uppat-a-pulo-ket-uppat a tawen ti napalabas, ket kastoy ti inaramid dagiti tao. Ket kaaduan kadagiti nadangkes a tao ti nagbalin a napigsa, ket adaduda ngem ti bilang dagiti tao ti Dios.

41 Ket intuloyda ti nagipatakder iti simbaan nga agpaay kadakuada, ket inarkosanda iti adu a kita ti napapateg a banag. Ket kastoy ti panaglabas ti dua-gasut-ket-lima-pulo a tawen, ken kasta met ti dua-gasut-ket-innem-a-pulo a tawen.

42 Ket napasamak nga inrugi manen dagiti nadangkes nga

umili a pabilgen ti nalimed a sinnapata ken “kinnunsabo ni Gadianton.

43 Ken kasta met a nangrugi a pimmalangguad ti puso dagiti tao a maawagan a tao ni Nephi, gapu iti nalabes a kinabaknangda, ken nagbalinda a napasindayag a kas kadagiti kakabsatda, a dagiti Lamanite.

44 Ket manipud iti daytoy a panawen nangrugi dagiti disipulo nga agladingit gapu kadagiti “basol ti lubong.

45 Ket napasamak nga idi limmabas ti tallo gasut a tawen, agpada a nagbalin a nadangkes dagiti tao ni Nephi ken dagiti Lamanite a kas iti tunggal maysa.

46 Ket napalabas a nagwaras dagiti tulisan ni Gadianton iti amin a daga; ket awan ti nalinteg malaksid dagiti disipulo ni Jesus. Ket adu ti balitok ken pirak a naidulinda, ket nagsaesda iti amin a kita ti panagsaesda.

47 Ket napasamak a kalpasan ti tallo-gasut-ket-lima a tawen, (ken nagtalinaed pay laeng dagiti umili iti kinadangkes) natay ni Amos; ket ti kabsatna, ni Ammaron, ti nangisurat iti kasuratan.

48 Ket napasamak nga idi tallo-gasut-ket-duapulo a tawen ti napalabas, inlemmeng ni Ammaron, kas ti Espiritu Santo, ti “kasuratan a sagrado—wen, uray amin dagiti nasagraduan

37a 3 Ne. 28:6–7;
Morm. 8:10–11.

38a PNK Yaalsa.

39a Mosiah 10:17.

42a PNK Nalimed a
Kinnunsabo.

44a 3 Ne. 28:9.

48a Hel. 3:13, 15–16.

a kasuratan a nagiinnallowatan dagiti kaputotan, a sagrado—uray agingga iti maika-tallo-gasut-ket-duapulo a tawen manipud iti yaay ni Cristo.

49 Ket inlemmengna dagitoy

iti Apo, tapno “umaydanto manen kadagiti nabati iti balay ni Jacob, kas maibatay kadagiti padto ken kari ti Apo. Ket kas-toy ti naggibusan ti kasuratan ni Ammaron.

TI LIBRO NI MORMON

KAPITULO 1

Iwanwan ni Ammaron ni Mormon maipapan iti sagrado a kasuratan—Mangrugi ti gubat iti nagbaetan dagiti Nephite ken Lamanite—Mayadayo dagiti Tallo a Nephite—Agtultuloy ti kinadangkes, kaa-wan ti pammati, panaggamud, ken panagan-anito. Agarup K.P. 321–326.

KET ita siak, ni “Mormon, karamidek ti ^bkasuratan dagiti banag a nakita ken nangngegak, ket awagak iti Libro ni Mormon.

2 Ket kadagidi panawen nga indulin ni “Ammaron dagiti kasuratan ti Apo, immay kaniak, (dandaniak agtawen iti sangapulo, ket nangrugiak a ^bnasursuruan iti kas ti panna-kaisuro dagiti kailiak) ket kinuna ni Ammaron kaniak: Ma-imatangak a nasimbengka nga ubing, ket napardaska nga ag-paliw;

3 Ngarud, inton dandanika agtawen iti duapulo-ket-uppat

kayatko a lagipem dagiti banag a naimatangam maipapan kadagitoy a tao; ket inton addaka iti dayta a tawen mapanka iti ili ti Antum, iti turod a maawagan iti “Shim; ket idiay indulinko iti Apo, amin dagiti sagrado a kinitikitan a maipapan kadagitoy a tao.

4 Ket adtoy, alaemto ti “pinanid ni Nephi, ket ibatimto ti dadduma iti lugar a nagyandan-da; ket ikitikitmonto iti pinanid ni Nephi amin dagiti banag a napaliwmo maipapan kadagitoy a tao.

5 Ket siak, ni Mormon a nagga-pu iti kaputotan ni “Nephi, (ket Mormon ti nagan ti amak) malagipko dagiti banag nga imbi-lin ni Ammaron kaniak.

6 Ket napasamak a siak, nga agtawen iti sangapulo-ket-maysa, intundanak ti amak iti ili nga agpaabagatan, nga agturong iti ili a Zarahemla.

7 Napidipid ti sangabukel a daga iti pasdek, ket dandani kasla kaadu ti anay ti baybay dagiti tao.

49a Enos 1:13.

[MORMON]

1 1a PNK Mormon,
Nephite a Propeta.

b 3 Ne. 5:11–18.

2a 4 Ne. 1:47–49.

b Mosiah 1:3–5.

3a Ether 9:3.

4a DBM 1:1, 11.

PNK Pinanid.

5a 3 Ne. 5:12, 20.

8 Ket napasamak iti daytoy a tawen a nangrugi ti gubat kadagiti Nephite, a binukel dagiti Nephite, Jacobite ken dagiti Josephite ken dagiti Zoramite; ket gubat daytoy dagiti Nephite, ken Lamanite ken Lemuelite ken dagiti Ishmaelite.

9 Ita naawagan dagiti Lamanite ken dagiti Lemuelite ken dagiti Ishmaelite iti Lamanite, ket dua a buyot dagiti Nephite ken Lamanite.

10 Ket napasamak a nangrugi ti gubat iti nagbeddengan ti Zarahemla, nga asideg ti dandum ti Sidon.

11 Ket napasamak a nangumong dagiti Nephite iti dakkell a bilang ti tao, nga ad-adu pay ngem iti tallopulo a ribu. Ket napasamak iti daytoy met laeng a tawen a namin-aduda a naggugubat, a nangabakan dagiti Nephite kadagiti Lamanite ket adu kadakuada ti napasag.

12 Ket napasamak nga insardeng dagiti Lamanite ti gandatda, ket adda kappia a nagnaed iti pagilian; ket nagtultuloy ti kappia iti baet ti dandani uppat a tawen, ket awan ti nagayus a dara.

13 Ngem nagari ti kinadangkes iti amin a pagilian, iti kasta innala ti Apo dagiti “ay-ayatenna a disipulo. Ket nagsardeng ti aramid a milagro ken panangagas gapu iti makarimon nga aramid dagiti umili.

14 Ket awan ti “sagut manipud

iti Apo, ket saan nga immay ti ^bEspiritu Santo iti uray asino, gapu iti kinadangkes ken “kaawan ti pammatida.

15 Ket siak, nga agtawen iti sangapulo-ket-lima ken mabalin met nga addaan iti nasimbeng a kapanunotan, ngarud sinarungkarannak ti Apo, ket naramanan ken naammuak ti kinaimbag ni Jesus.

16 Ket pinadasko ti nangasaba kadagitoy a tao, ngem narikpan ti ngiwatko, ket naparitanak a mangasaba kadakuada. Ta adtoy siaayatda a “sumuppiat iti Diosda; ket ^bnayadayo dagiti napateg a disipulo manipud iti pagilian, gapu iti kinadakesda.

17 Ngem nagbatiak kadakuada, ngem naparitanak a mangasaba, gapu iti kinatangken ti puspusoda; ket gapu iti kinatangken ti puspusoda “nailunod ti pagilian.

18 Ket dagitoy tulisan ni Gadianon, a naggapu kadagiti Lamanite, nagsaknapda iti pagilian, iti kasta inrugi dagiti tao ti mangilemmeng kadagiti “sanikuada iti uneg ti daga; ket nagpukaw dagitoy gapu ta inlunod ti Apo ti daga, tapno saanda a maiggaman, wenna matagikua manen.

19 Ket napasamak nga adda dagiti manggagamud, ken managan-anito, ken salsalamangka; ket adda iti isu amin a daga ti pannakabalin ti sairo, a kas pannakatungpal dagiti amin a

13a 3 Ne. 28:2, 12.

14a Moro. 10:8–18, 24.

b PNK Espiritu Santo.

c PNK Kaawan

ti Pammati.

16a PNK Yaalsa.

b Morm. 8:10.

17a 2 Ne. 1:7;

Alma 45:10–14, 16.

18a Hel. 13:18–20;

Ether 14:1–2.

balikas ni Abinadi, ken ni pay Samuel a Lamanite.

KAPITULO 2

Idauluan ni Mormon dagiti buyot a Nephite—Malayus ti daga iti dara ken nadawel a panagpatay—Agdung-aw ken agladingit dagiti Nephite iti leddaang dagiti nailunod—Lumabas ti naparaburan nga aldawda—Magun-od ni Mormon dagiti pinanid ni Nephi—Agtuloy ti gubgubat. Agarup K.P. 327-350.

KET napasamak iti dayta met la a tawen a nangrugi manen ti gubat iti nagbaetan dagiti Nephite ken dagiti Lamanite. Ket iti laksid ti kinaubingko pay, dakel ketdi ti bagik; ngarud tinudingandak dagiti tao ni Nephi a mangidaulo kadakuada, wenna dadaulo dagiti buyotda.

2 Ngarud napasamak nga iti maika-sangapulo-ket-innem a tawenken indauluak ti buyot dagiti Nephite, a maibusor kadagiti Lamanite; ngarud maika-tallo-gasut-ken-duapulo-ket-innem a tawen ti limmabas.

3 Ket napasamak nga iti maika-tallo-gasut-ken-duapulo-ket-pito a tawen immay dagiti Lamanite kadakami iti nalaus ti kadakkeln a bileg, iti kasta kinaamak ida dagiti buyotko; ngarud saanda a makirupak, ket rinugianda ti nagsanud nga agturong kadagiti pagilian iti amianan.

4 Ket napasamak a dimtengkami iti siudad ti Angola, ket sinakupmi ti siudad, ket nag-

saganakami a mangsalaknib iti bagbagimi kadagiti Lamanite. Ket napasamak a trininseraanmi ti siudad iti amin a kabaelanmi; ngem iti laksid ti amin a trinserami immay dagiti Lamanite kadakami ket pinapanawdakami iti siudad.

5 Ken kasta met a pinapanawdakami iti daga ti David.

6 Ket nagnakami ken nakadanon iti daga ti Josue, nga adda iti nagbedngan ti igid ti baybay iti laud.

7 Ket napasamak a naguummongkami kadagiti taomi iti kadarasan a kabaelanmi, tapno mabukelmi ida a sangsangkamaysa.

8 Ngem adtoy, napno ti daga kadagiti mananakaw ken kadagiti Lamanite; ket iti laksid ti nakaro a pannakadadael nga agur-uray kadagiti taok, saanda a nagbabawi kadagiti dakes nga aramidida; ngarud nagsaknap iti amin a rabaw ti daga ti dara ken nadawel a panagpapatay, nga agpadpada iti biang dagiti Nephite ken dagiti Lamanite; ket maysa a sangabukel a yaalsa iti amin a rabaw ti daga.

9 Ket ita, addaan dagiti Lamanite iti ari, nga Aaron ti naganana; ket immay kadakami nga addaan iti buyot nga uppat-apulo-ket-uppat a ribu. Ket adtoy, pinasanguak iti uppat-apulo-ket-dua a ribu. Ket napasamak nga inabakko babaen ti buyotko ket linibasannak. Ket adtoy, naaramid amin dagitoy, ket limmabas ti tallo-gasut-ket-tallopulo a tawen.

10 Ket napasamak a rinugian dagiti Nephite ti nagbabawi iti basbasolda, ket rinugianda ti immararaw a kas iti impadto ni Samuel a propeta; ta adtoy awan ti tao a makapagtalinaed iti kukuana, gapu kadagiti man-nibrong, ken dagiti mannana-kaw, ken dagiti nadawel a mam-mapatay, ken ti panagsalamangka, ken ti panagan-anito nga adda iti daga.

11 Kasta ti panangrugi ti panagladladingit ken dungdungaw iti amin a daga gapu kadagitoy a banag, ken kangruna-anna kadagiti tao ni Nephi.

12 Ket napasamak nga idi siak, ni Mormon, nakitak ti panagdung-awda ken ti panagladladingitda ken ti leddaangda iti imatang ti Apo, nangrugi a nagragsak ti pusok iti unegko, iti pannakaammok iti kaasi ken ti naunday a panagitured ti Apo, ngarud impapanko a kaasianna ida tapno agbalinda manen a nalinteg a tattao.

13 Ngem adtoy awan nagma-maayan daytoy a rag-ok, ta saan a panagbabawi ti ^anagleddaanganda, gapu iti kinaimbag ti Dios; ngem panagleddaang ketdi dagiti ^bnailunod, gapu ta saan a kanayon nga ipalubos ti Apo nga ^cagragsakda iti basol.

14 Ket saanda a napan ken ni Jesus nga addaan iti nasneban a ^apuspuso ken napnuan babawi nga espiritu, ngem ^binlu-

nodda ti Dios, ken kinayatda a matay. Nupay kasta nakibalubalda iti espada para iti biagda.

15 Ket napasamak a nagsubli manen kaniak ti leddaangko, ket nakitak a ^alimmabas kada-kuada ti ^baldaw ti ^cparabur, nga agpadpada a naindagaan ken naespirituan; ta nakitak ti rinibu kadakuada a nadaleb iti nabatad a yaalsa iti Diosda, ket nagabsu-onda a kasla ganagan iti rabaw ti daga. Ket kasta ti ilalabas ti tallo-gasut-ken-uppat-a-puloket-uppat a tawen.

16 Ket napasamak nga iti maika-tallo-gasut-ken-uppat-a-puloket-lima a tawen nangrugi a linibasan dagiti Nephite dagiti Lamanite; ket nakamatda agingga a nakadanonda iti daga a Jashon, sakbay a malapdanda iti panagsanudda.

17 Ket ita, asideg ti siudad ti Jashon iti ^adaga a nangidulinan ni Ammaron kadagiti kasuratan iti Apo, tapno saanda a madada-el. Ket adtoy napanak a maibatay iti balikas ni Ammaron, ket naalak dagiti pinanid ni Nephi, ken nangaramidak iti kasuratan a maipanggep kadagiti balikas ni Ammaron.

18 Ket kadagiti pinanid ni Nephi ti nangaramidak iti sanga-bukel a pakaammuan iti amin a kinadangkes ken makarimon nga ar-aramid; ngem kadagitoy a ^apinanid nagparbengak a nangaramid iti sangabukel a pa-

2 13a 2 Cor. 7:10;

Alma 42:29.

^b PNK Pannakailunod.

^c Alma 41:10.

14a PNK Napakumbaba

^a Pusok.

^b PNK Agtabbaaw, Tabbaaw.

15a Jer. 8:20;

DkK 56:16.

^b Hel. 13:38.

^c PNK Parabur.

17a Morm. 1:1-4.

18a PNK Pinanid.

kaammuan iti kinadangkes ken makarimon nga ar-aramidda, ta adtoy, naimatangak ti agtululoy a buya ti kinadangkes ken makarimon nga ar-aramid manipud pay idi naan-anayen ti pannakaimatangko kadagiti wagas ti tao.

19 Ket ay-ayak pay gapu iti kinadangkesda; ta napno ti pusok iti leddaang gapu iti kinadangkesda, iti amin nga aldawko; nupay kasta, ammok a “maitag-ayakto iti maudi nga aldaw.

20 Ket napasamak nga itoy a tawen naanup ken napapanaw manen dagiti tao ni Nephi. Ket napasamak a napapanawkami agingga a nakadanonkami iti amianan a daga a naawagan iti Sem.

21 Ket napasamak a trininseraanmi ti ciudad ti Sem, ket inurnongmi iti uneg dagiti tao mi agingga iti mabalin, tapno bareng maisalakanmi ida iti pannakadadael.

22 Ket napasamak iti maikatallo-gasut-ken-uppat-a-puloket-innem a tawen nga immayda manen kadakami.

23 Ket napasamak a kinsaok dagiti taok, ket sipipinget nga inallukoyko ida, a tumakderda a sibabatad iti sango dagiti Lamanite ket “makirangetda para kadagiti assawada, ken kadagiti annakda, ken kadagiti balbalayda, ken kadagiti pagtaenganda.

24 Ket tinukay ida dagiti bali-

kasko a pinapigsa, iti kasta sanga a naglibas iti sango dagiti Lamanite, ngem nagtakderda a sibabatad a mangbusor kada-kuada.

25 Ket napasamak a nakisupangetkami kadagiti buyot ti tallopulo a ribu a maibusor ti limapulo a ribu. Ket napasamak a nagtakderkami iti sangoda a sipipinget ket linibasandakami.

26 Ket napasamak nga idi naglibasda pinakamatmi ida kadagiti buyotmi, ket sinangomi manen ida, ken inabakmi ida; nupay kasta awan kadakami ti pigsa ti Apo; wen, nabatikami iti bagbagimi, ket saannakami a binayabay ti Espiritu ti Apo; ngarud kimmapsutkami a kas kadagiti kakabsatmi.

27 Ket limdaang ti pusok gapu itoy nakaro a didigra kadagiti taok, gapu iti kinadangkesda ken dagiti makarimon nga aramidda. Ngem adtoy, intuloymi ti nangbusor kadagiti Lamanite ken dagiti tulisan ni Gadianon, agingga a nasakupmi manen dagiti daga a tawidmi.

28 Ket limmabas ti maikatallo-gasut-ken-uppat-a-puloket-siam a tawen. Ket iti maikatallo-gasut-ken-lima-pulo a tawen nangaramidkami kadagiti Lamanite ken kadagiti tulisan ni Gadianon iti tulag, a pakabingbingayan dagiti daga a tawidmi.

29 Ket inted kadakami dagiti Lamanite ti daga iti amianan,

wen, uray pay ti “akikid a sumalpot iti daga iti abagatan. Ket intedmi kadagiti Lamanite ti amin a daga iti abagatan.

KAPITULO 3

Yararaw ni Mormon ti panagbabawi dagiti Nephite—Maragpatda ti naindaklan a balligi ken bileg iti bukodda a pigsa—Agkedked ni Mormon a mangidaulo kadakuada, ket awanan iti pammati dagiti kararagna kadakuada—Awisen ti Libro ni Mormon dagiti sangapulo-ket-dua a tribu ti Israel a mamati iti ebanghelio. Agarup K.P. 360–362.

KET napasamak a saan nga immay manen dagiti Lamanite nakidangadang agingga a limmabas ti sangapulo a tawen. Ket adtoy, binatangak dagiti taok, dagiti Nephite a mangisagana kadagiti dagada ken dagiti armasda para iti kanito ti bakal.

2 Ket napasamak a kinuna ti Apo kaniak: Yararawmo kadagitoy a tao—Agbabawikayo, ket umaykayo kaniak, ken mabuniagan, ket bangonenyo manen ti simbaanko, ket maisalakankayo.

3 Ket immararawak kadagitoy a tao, ngem awan ti nagmamayaanna; ket dida naubog a ti Apo ti nangisalakan kadakuada, ken nangted kadakuada iti gündaway nga agbabawi. Ket adtoy pinatangenda ti puspusoda a maibusor iti Apo a Diosda.

4 Ket napasamak a kalpasan daytoy maika-sangapulo a ta-

wen a limmabas, a nangaramid, iti pakabuklanna, ti tallo-gasut-ken-innem-a-pulo a tawen manipud iti yaay ni Cristo, pinatulodannak iti surat ti ari dagiti Lamanite, a nangipakaammo kaniak nga agsagsaganada manen nga umay makibakal kadakami.

5 Ket napasamak a binilinko dagiti taok a mangummong iti bagbagida iti daga a Desolation, iti siudad nga adda iti nagbedngan, iti naillet a lusotan nga agtutrong iti daga iti abagatan.

6 Ket sadiay ti nangikabilanmi kadagiti buyotmi, tapno malapdanmi dagiti buyot dagiti Lamanite, tapno saanda a masakop ti ania man kadagiti dagami; ngarud trininseraanmi a maibusor kadakuada iti amin a kabaellanmi.

7 Ket napasamak nga iti maikatallo-gasut-ken-innem-a-puloket-maysa a tawen immay dagiti Lamanite iti siudad ti Desolation a makibakal kadakami; ket napasamak nga inabakmi ida iti dayta a tawen, iti kasta nagsublida manen kadagiti dagdagada.

8 Ket iti maika-tallo-gasut-ken-innem-a-pulo-ket-dua a tawen immayda manen nakibakal kadakami. Ket inabakmi manen ida, ket adu kadakuada ti pinapataymi, ket naipuruak iti baybay dagiti minatayda.

9 Ket ita, gapu iti daytoy naindaklan a banag nga inaramidda, dagiti taok, dagiti Lamanite, nangrugi nga “impanakkelda ti

pigsada, ket nangrugi nga insapatada iti langit nga ibalesda ti bagbagida ti dara dagiti kabsatda a pinapatay dagiti buyotda.

10 Ket insapatada iti langit, ken kasta met iti trono ti Dios, a “mapanda makidangadang kadagiti kabusorda, ket ungawenda ida iti rabaw ti daga.

11 Ket napasamak a siak, ni Mormon, nagkedkedak a tala-ga manipud itoy a kanito nga agbalin nga agbilbilin ken dadaulo dagitoy a tao, gapu iti kinandangkes ken makarimon nga aramidida.

12 Adtoy, indauluak ida, iti laksid ti kinandangkesda indauluak ida iti pagbabakalan iti namin-adu a gundaway, ken inayatko ida, a maibatay iti “ayat ti Dios nga adda kaniak, iti amin a pusok; ket naibukbok ti kararuak iti kararagko iti Diosko iti nagmalem a para kadakuada; nupay kasta, ^bawanan iti pammati, gapu iti kinatangken ti puspusoda.

13 Ket namitlo nga insalakanko ida kadagiti ima dagiti kabusorda, ket saanda nga imbabawi dagiti basolda.

14 Ket idi insapatada ti amin nga “impawil kadakuada ti Apo ken Mannubbottayo a ni Jesucristo, a mapanda makibakal kadagiti kabusorda, ken ibalesda iti bagbagida ti dara dagiti kabsatda, adtoy immay kaniak ti timmek ti Apo, a nagkuna:

15 Kukuak ti “panagibales, ket ^bbayadak; ket gapu ta saan a nagbabawi dagitoy a tao kalpasan ti panangisalakanko kadakuada, adtoy, maisinada iti rabaw ti daga.

16 Ket napasamak a sibabatad a nagkedkedak a mapan mangbusor kadagiti kabusorko; ket inaramidko a kas iti imbilin ti Apo kaniak; ket nagtakderak nga awan ar-aramidenna a saksi a mangpakita iti lubong kadagiti banag a nakita ken nangngengko, a maibatay kadagiti panangipakita ti Espiritu a nangipanekek kadagiti banag nga umay.

17 Ngarud “suratankayo, Gentil, ken kasta met kadakayo, balay ti Israel, inton mangrugi ti trabaho, ta makasaganakayon nga agsubli iti daga a tawidyo;

18 Wen, adtoy, agsuratak kadakayo amin nga adda iti igid ti daga; wen, kadakayo, sangapulo a tribu ti Israel, a “makednganto a maibatay kadagiti aramidyo babaen dagiti sangapulo-ket-dua a pilien ni Jesus nga agbalin a disipulona iti daga a Jerusalem.

19 Ken agsuratak met kadagiti natda kadagitoy a tao, nga ukomento met dagiti “sangapulo-ket-dua a pilien ni Jesus ditoy a daga; ket makedngandanto kadagiti sabali a sangapulo-ket-dua a pilien ni Jesus iti daga a Jerusalem.

10a 3 Ne. 3:20-21;
Morm. 4:4.

12a PNK Ayat.
b Morm. 5:2.

14a 3 Ne. 12:34-37.

15a PNK Panagibales.
b DkK 82:23.

17a 2 Ne. 30:3-8;
3 Ne. 29:1.

18a Mat. 19:28;

Luc. 22:29-30;
DkK 29:12.

19a 1 Ne. 12:9-10.

20 Ket dagitoy a banag ti impakita ti Espiritu kaniak; ngarud agsuratak kadakayo amin. Ket gapu itoy agsuratak kadakayo, tapno maammuanyo a sumaklangkayonto amin iti “pangukoman ni Cristo, wen, amin a kararua a maibilang iti sangabukel a ^bkaamaan ni Adan; ket agtakderkayonto a maukom kadagiti aramidyo, nasayaatda man wenno dakes;

21 Ken kasta met a tapno ^amatikayo iti ebanghelio ni Jesuscristo, nga addanto kadakayo; ken kasta met a tapno maddaan dagiti ^bHudio, dagiti natulagan a tao ti Apo, iti sabali a ^csaksi malaksid kenkuana a nakita ken nangngenganda, a ni Jesus, a pinapatayda, isu ti ^dtagala a Cristo ken talaga a Dios.

22 Ket kayatko a magutugotkayo ^aamin iti igid ti daga nga agbabawi ken agsagana a dumatag iti pangukoman ni Cristo.

KAPITULO 4

Agtultuloy ti gubat ken pamapatay—Dusaen dagiti nadangkes dagiti nadangkes—Nakarkaro a kinadangkes ti agturay iti Israel ngem idi un-unana—Babbai ken ubbing ti maitatdaton kadagiti didiosenda—Rugian dagiti Lamanite a pukawen dagiti Nephite iti sangoda. Agarup κ.ρ. 363–375.

KET napasamak nga idi maikatallo-gasut-ken-innem-a-pulo-

ket-tallo a tawen napan dagiti Nephite kadagiti buyotda tapno makigubatda kadagiti Lamanite, iti ruar ti ili a Desolation.

2 Ket napasamak a napasanan manen dagiti buyot ti Nephite iti daga ti Desolation. Ket idinto a sibabannogda pay laeng, dimteng dagiti nasaranta a buyot dagiti Lamanite; ket napinget ti panagrangetda, iti kasta tinagikua dagiti Lamanite ti siudad ti Desolation, ket adu ti napapatayda kadagiti Nephite, ken adu ti pinagbalinda a balud.

3 Ket naglibas dagiti nabati ket timmiponda kadagiti umili iti siudad ti Teancum. Ita adda iti nagbeddeng iti igid ti baybay iti siudad a Teancum; ket asideg met iti siudad ti Desolation.

4 Ket ^agapu ta napan dagiti buyot dagiti Nephite kadagiti Lamanite isu a nangrugida a maparmek; no saan a gapu iti dayta, saan koma ida a nabalalan dagiti Lamanite.

5 Ngem, adtoy, parmeken ti panangukom ti Dios ti nadangkes; ket babaen dagiti nadangkes ^amadusa dagiti nadangkes; agsipud ta dagiti nadangkes ti mangsulisog iti puso dagiti anak ti tao tapno agayus ti dara.

6 Ket napasamak a nagsagana dagiti Lamanite a mapan makigubat iti siudad a Teancum.

7 Ket napasamak iti maikatallo-gasut-ken-innem-a-pulo-ketpapat a tawen ginubat dagiti

20a PNK Panangukom,
ti Maudi a.

b DkK 27:11.

21a DkK 3:20.

b PNK Hudio.

c 2 Ne. 25:18.

d 2 Ne. 26:12;

Mosiah 7:27.

22a Alma 29:1.

4 4a Morm. 3:10.

5a DkK 63:33.

Lamanite ti ciudad ti Teancum, tapno matagikuada met ti ciudad ti Teancum.

8 Ket napasamak a naparmek ken napagsubli ida dagiti Nephite. Ket idi nakita dagiti Nephite a napagsublida dagiti Lamanite impannakkelda manen ti pigsada; ket inusarda manen ti pigsada, ket tinagikuada ti ciudad ti Desolation.

9 Ket ita naiwakasen amin dagitoy a banag, ket rinibribu ti natay iti agsumbangir, kadagiti Nephite ken Lamanite.

10 Ket napasamak a napalabas ti maika-tallo-gasut-ken-innem-a-pulo-ket-innem a tawen, ket nakiranget manen dagiti Lamanite kadagiti Nephite; ngem saan a nagbabawi dagiti Nephite kadagiti dakes a naaramidda, ngem intultuloyda ketdi ti kinadangkesda.

11 Ket awan ti pamuspusan a mabalikas ti dila, wenna ti tao a mangisurat iti naan-anay a panangiladawan iti nakaal-alingget a buya ti dara ken panagpipinnapatay dagiti tao, dagiti Nephite ken Lamanite nga agpadpada; ket napatangken ti tunggal puso, isu a ragsakda ti panagtultuloy ti panagayus ti dara.

12 Ket awan ti nakarkaro a “kinandangkes kadagiti annak ni Lehi, wenna, uray iti amin a balay ti Israel babaen ti balikas ti Apo, ngem kadagitoy a tao.

13 Ket napasamak a tinagikua dagiti Lamanite ti ciudad ti De-

solation, ket daytoy gapu ta “adaduda ngem dagiti Nephite.

14 Ket sinerrekda met ti ciudad ti Teancum, ket pinapanawda dagiti umili, ket nangalada iti adu a baludda a babbai ken ubbing, ket inaramidda a daton kadagiti “pagrukbabanda a diosda.

15 Ket iti maika-tallo-gasut-ken-innem-a-pulo-ket-pito a tawen, nagpungtot dagiti Nephite gapu ta indaton dagiti Lamanite dagiti babbai ken annakda, ket kasta unay ti gurada kadagiti Lamanite, iti kasta dinangranda manen dagiti Lamanite, ken pinapanawda ida iti dagada.

16 Ket saanen a sinunotan dagiti Lamanite ti nakiranget kadagiti Nephite agingga iti maika-tallo-gasut-ken-pitopulo-ket-lima a tawen.

17 Ket iti daytoy a tawen immayda nakiranget kadagiti Nephite iti amin a pigsada; ket saanda a mabilang iti kaaduda.

18 Ket “manipud kadagitoy a panawen saan a nangun-od dagiti Nephite ti panangiturayda kadagiti Lamanite, ngem nangrugida a mapunas a kasla iti linnaaw iti babaen ti init.

19 Ket napasamak a simmalog dagiti Lamanite a nakiranget iti ciudad ti Desolation; ket napagteng ti nadagem a gubat iti daga ti Desolation, ket iti dayta inabakda dagiti Nephite.

20 Ket intarayanda manen ida, ket nakadanonda iti ciudad ti Boaz; ket nakirangetda idia-

kadagiti Lamanite iti naisang-sangayan a kinatured, iti kasta saan a maabak ida dagiti Lamanite agingga a napanda manen iti maikadua a daras.

21 Ket idi kapaminduada ti napan, napapanaw dagiti Nephite ken naisalsalumina ti kaadu ti napapatay; naidaton manen dagiti babbai ken annakda kadagiti didiosen.

22 Ket napasamak nga intarayan manen ida dagiti Nephite, ket inkuyogda amin dagiti umili, kadagiti ili ken purok.

23 Ket ita, siak ni Mormon, idi maimatangak a dandani parmeken dagiti Lamanite ti daga, ngarud napanak iti turod a “Shim, ket innalak amin dagiti kasuratan nga inlemmeng ni Ammaron nga agpaay iti Apo.

KAPITULO 5

Idauluan manen ni Mormon dagiti buyot dagiti Nephite iti pagbabakalan iti dara ken nadawel a pampapatay—Umayto ti Libro ni Mormon a manggutugot iti sangabukel nga Israel a ni Jesus ti Cristo—Gapu iti dida panamatpati, masayyasayyanto dagiti Lamanite, ket agsardengto ti Espiritu a mangtarabay kadakuada—Awatendanto ti ebanghelio kadagiti Gentil iti ud-udina nga aldaw. Agarup K.P. 375–384.

KET napasamak a napanak kadagiti Nephite, ket nagbabiak iti “sapatak a saanko idan a tarabayen; ket impidauluan-

da manen kaniak dagiti buyotda, ta bigbigendak a kasla makawayawaya kadakuada iti rig-rigatda.

2 Ngem adtoy, “awan namnamak, ta ammok ti panangukom ti Apo a maitedto kadakuada; ta saanda a nagbabawi kadagiti nagbasolanda, ngem insayangkatda ti bagbagida a di immawag iti Parsua a nangaramid kadakuada.

3 Ket napasamak nga immaydakami binusor dagiti Lamanite iti panaglibasmi iti ciudad ti Jordan; ngem adtoy, napasannudda ket saanda a naala ti ciudad iti dayta a gundaway.

4 Ket napasamak nga immaydakami manen binusor, ket inasikasomi ti ciudad. Ket adda met sabsabali a ciudad nga inasikaso dagiti Nephite, nga insina ida dagiti sarikedked ket saanda a nakastrek iti pagilian nga adda iti sangomi, tapno dadaelenda dagiti agingdeg iti dagami.

5 Ngem napasamak nga aniaman a dagdaga a mapagnaanmi, ket saan a nagtitipon dagiti agingdegnan, dinadael dagiti Lamanite, ken dagiti ilida, ket dagiti purokda, ken dagiti ciudadda napuoran iti apuy; ket kasta ti ilalabas ti tallo-gasut-ken-pitopulo-ket-siam a tawen.

6 Ket napasamak nga iti maika-tallo-gasut-ken-walopulo a tawen immay manen dagiti Lamanite a makidangadang kadakami, ket sipipingetkami a nangsango kadakuada; ngem awan ti nagmamaayanna amin,

ta nakaad-aduda ket inludekludekda dagiti tao dagiti Nephite.

7 Ket napasamak a pimmanaw-kami manen, ket naparpardas dagidiay nga ipapanaw ngem ti panaglibas dagiti Lamanite, ket napasag ken nadadael dagiti pimmanaw a nakamakam dagiti Lamanite.

8 Ket ita adtoy, siak, ni Mormon, diak tinarigagayan a parigaten dagiti kararua dagiti tao iti panangipakitak kadakuada iti nakaal-alingget a buya ti dara ken nadawel a panagpapatay a kas iti naimatangak; ngem siak, iti pannakaammok a talaga a maipakaammo dagitoy a banag, ken nasken a “maipalgak amin a banag iti tuktok ti balay—

9 Ken kasta met a “dumtengto iti pannakaammo dagiti natda kadagitoy a tao kadagitoy a banag, ken kasta met kadagiti Gentil, nga imbaga ti Apo a ^bmangwarawara kadagitoy a tao, ket maibilangto dagitoy a tao nga awan ti kaes-eskanna kadakuada—ngarud isuratko ti ^cbasit a pangyababaan, nga awan gawayko a mangted iti sanga-bukel a pakaammuan kadagitoy a banag a naimatangak, gapu iti bilin nga inawatko, ken kasta met a tapno saankayo a maaddaan iti nakaro a leddang gapu iti kinadangkes dagitoy a tao.

10 Ket ita adtoy, ibagak daytoy

iti bukelda, ken kasta met kadagitoy Gentil a nangsaluad iti balay ti Israel, tapno mabigbig ken maammuan ti nagtaudan dagiti bendisionda.

11 Ta ammok a dayta ti magleggedaang gapu iti didigra iti balay ti Israel; wen, lumdaangdanto iti pannakadadael dagitoy a tao; lumdaangdanto iti saan a panagbabawi dagitoy a tao ta bareng koma no makadinnakulapda ni Jesus.

12 Ita maisurat “dagitoy a banag kadagiti ^bnatda iti balay ni Jacob; ket naisuratda iti kastoy a wagas, gapu ta ammo ti Dios a saan a yeg ida ti kinadangkes; ket ^cmailemmengda iti Apo tapno umayda iti naituding a kanitona.

13 Ket daytoy ti bilin nga inawatko; ket adtoy, umaydanto a maibatay iti bilin ti Apo, no makitana a mainugoten, iti kapanunotanna.

14 Ket adtoy, mapandanto kadagitoy awan pammatina kadagitoy ^aHudio; ket daytoyto a gagem ti papananda—tapno ^bmallukoyda a ni Jesus ti Cristo, ti Anak ti sibibiag a Dios; tapno dumtengto ti Ama, babaen ti kangrunaan a Patpatgenna, ti naindaklan ken agnanayon a panggepna, iti panangisublina kadagitoy Hudio, wenno ti amin a balay ti Israel, iti daga a tawidda, nga inted kadakuada ti

8a Luc. 12:2–3;

2 Ne. 27:11;

DkK 1:3.

9a 4 Ne. 1:49.

b 3 Ne. 16:8.

c Morm. 1:1.

12a Enos 1:16;

Hel. 15:11–13.

PNK Libro

ni Mormon.

b DkK 3:16–20.

c Morm. 8:4, 13–14;

Moro. 10:1–2.

14a 2 Ne. 29:13; 30:7–8.

PNK Hudio.

b 2 Ne. 25:16–17.

Apo a Diosda, iti pannakatungpal ti ^ckatulaganna;

15 Ken kasta met nga ad-adda a mamati iti ebanghelio ti bukel ^adagitoy a tao, a ^bmaipan kada-kuada manipud kadagiti Gentil; ta ^cmawarawaranto dagitoy a tao, ket agbalinda a ^dnangisit, a narugit, ken makadurmen a tattao, a di kabaelan nga iladawan ti asino man kadayo, wen, uray pay kadagiti kameng dagiti Lamanite, ket gapu daytoy iti kaawan ti pammatida ken ti panagrukbabda kadagiti didiosen.

16 Ta adtoy, insardengen ti Espiritu ti Apo a ^apareggeten dagiti ammada; ket awan ti Cristo ken Diosda iti lubong; ket mapapanawda a kasla ^btaep iti angin.

17 Makaay-ayoda idi a tattao, ket adda ni Cristo a ^apastorda; wen, inturong ida ti Dios nga Ama.

18 Ngem ita, adtoy, ^aiturturong ida ni Satanas, a kas iti taep a maibuyog iti angin, wenno kas iti barko a yalloallon dagiti dalluyon, nga awanan iti layag wenno timon, wenno awanan iti ania man a mangiturong kenkuana; ket kas kenkuana, kas-tada met.

19 Ket adtoy, indulin ti Apo ti bendisionda, a nalabit a naawatda iti daga, para kadagiti ^aGentil a mangtagikua iti daga.

20 Ngem adtoy, mapasamakto

a papanawento ken warawaraen ida dagiti Gentil; ket kalpasan ti panangpapanaw ken panangwarawaranto kadakuada dagiti Gentil, adtoy, isunton ti ^apannakalagip ti Apo iti ^bkatulagan nga inaramidna ken ni Abraham ken iti amin a balay ti Israel.

21 Ken kasta met a malagipto ti Apo dagiti ^akararag dagiti nalinteg, nga inlatangna a para kadakuada.

22 Ket kalpasanna, O dakayo a Gentil, kasano ti pannakaan-duryo iti bileg ti Dios, malaksid no agbabawikayo ken tallikudanyo dagiti dakes a wagasyo?

23 Diyo kadi ammo nga addakayo kadagiti ima ti Dios? Diyo kadi ammo nga addaan iti amin a bileg, ket iti naindaklan a ^abilinna ^bmalukotna ti daga a kas iti malukot a pagbasaan?

24 Ngarud, agbabawikayo, ket agtamedkayo kenkuana, amangan ta maipatay ti linteg a maibusor kadakayo—amangan ta umay kadakayo a kasla ^aleon ti natda iti bukel ni Jacob, ket pirsapirsayennakayo, ket awan ti maisalakan.

KAPITULO 6

Aguummong dagiti Nephite iti ili ti Cumorah para iti maudi a pannakigubat—llemmeng ni Mormon ti

14c 3 Ne. 29:1–3.

15a 3 Ne. 21:3–7, 24–26.

b 1 Ne. 13:20–29, 38;
Morm. 7:8–9.

c 1 Ne. 10:12–14;
3 Ne. 16:8.

d 2 Ne. 26:33.

16a Gen. 6:3;

Ether 2:15.

b Sal. 1:4.

17a PNK Naimbag nga
Agpaspastor.

18a 2 Ne. 28:21.

19a 3 Ne. 20:27–28.

20a 3 Ne. 16:8–12.

b PNK Katulagan

ni Abraham.

21a Enos 1:12–18;
Morm. 9:36–37.

23a Hel. 12:8–17.
b 3 Ne. 26:3.

24a Mk. 5:8;

3 Ne. 20:15–16.

sagrado a kasuratan iti turod ti Cumorah—Agballigi dagiti Lamanite, ket madadael ti pagilian dagiti Nephite—Ginasgasut a ribu ti mapapatay iti espada. Agarup K.P. 385.

KET ita igibusko ti kasuratak maipapan iti ^apannakadadael dagiti kailiak, dagiti Nephite. Ket napasamak a dinarupmi dagiti Lamanite.

2 Ket siak, ni Mormon, sinuratak ti ari dagiti Lamanite, ket dinawatko kenkuana a palubosannakami kadagiti taomi nga aguummong iti ^adaga ti Cumorah, iti turod a managan Cumorah, ket mabalinmi ti makirangget kadakuada idiay.

3 Ket napasamak nga impaay kaniak ti ari dagiti Lamanite ti banag a dinawatko.

4 Ket napasamak a nagturonkami iti ili a Cumorah, ket impatakdermi dagiti toldami iti lawlaw ti turod a Cumorah; ket daytoy ti daga nga aduan iti danum, karayan, ken burayok; ket namnamaenmi a madaegan ditoy dagiti Lamanite.

5 Ket kalpasan ti tallo-gasutken-walopulo-ket-uppat a tawen, naummongmi aminen dagiti natda a taomi iti daga a Cumorah.

6 Ket napasamak nga idi naummongmi amin dagiti taomi iti daga ti Cumorah, adtoy siak, ni Mormon, nangrugi a lumakayen; ket ammok a daytoy ti

maudi a pannakiranget dagiti taok, ken gapu ta imbilin ti Apo a saanko nga ipalubos a matinnag iti ima dagiti Lamanite ti nasagraduan a kasuratan a tawidmi kadagiti ammami, (gapu ta mabalin a dadaelen ida dagiti Lamanite) ngarud inaramidko ^adaytoy a kasuratan manipunid iti pinanid ni Nephi, ket ^bindulinko iti turod ti Cumorah dagiti amin a kasuratan a naitalek kaniak babaen ti ima ti Apo, malaksid ^ckadagitoy sumagmamano a pinanid nga intedko iti anakko a ni ^dMoroni.

7 Ket napasamak a dagiti taok, a kaduada dagiti assawa ken annakda, nakitada ita ti ^abuyot dagiti Lamanite nga umasideg kadakuada; ket iti dayta nakalalingget a buteng iti patay ti nangpunno iti barukong dagiti amin a nadangkes, ket nagurayda nga umawat kadakuada.

8 Ket napasamak nga immayda makiranget kadakami, ket napanuan iti buteng ti tunggal kararua gapu iti kaadu ti bilangda.

9 Ket napasamak a nakirangetda kadakami iti espada, ken iti bai, ken iti pana, ken iti wasay, ken amin a kita ti armas ti gubat.

10 Ket napasamak a napasag dagiti taok, wen, uray ti sangapulo a ribu a kaduak, ket napasagak a nasugatan; ket linab-sandak ket saanda a ginibusan ti biagko.

11 Ket idi nauloyanda ^aamin

6 1a 1 Ne. 12:19;
Jarom 1:10;
Alma 45:9-14;
Hel. 13:5-11.

2a Ether 9:3.
6a PNK Pinanid.
b Ether 15:11.
c DBM 1:2.

d Morm. 8:1.
7a 1 Ne. 12:15.
11a 1 Ne. 12:19-20;
Hel. 15:17.

dagiti taok malaksid kadagiti duapulo-ket-uppat a kaduami, (maysa kadakami ti anakko, ni Moroni) ket dakami a nakalaset, naimatanganmi iti kabigatanna, idi agsubli dagiti Lamanite kadagiti kampoda, manipud iti tuktok ti turod ti Cumorah, ti sangapulo a ribu a taok a napasag, iti sangok.

12 Ket naimatanganmi met ti sangapulo a ribu a tao nga indauluan ti anakko a ni Moroni.

13 Ket adtoy, napasag met ti sangapulo a ribu ni Gidgiddo-nah, ken uray isu iti tengnga.

14 Ket napasag met ni Lamah a kaduana ti sangapulo a ribuna; ket napasag met ni Gilgal ken ti sangapulo a ribuna; ket napasag met ni Limnah ken ti sangapulo a ribuna; ket napasag met ni Jeneum ken ti sangapulo a ribuna; ken ni Cumenihah, ken ni Moronihah, ken ni Antionum, ken ni Shiblom, ken ni Sem, ken ni Josh, napasagda a kaduada ti sagsasangapulo a ribuda.

15 Ket napasamak nga adda pay sangapulo a natay iti espada, a kaduada ti sangapulo a ribu ti tunggal maysa; wen, uray "amin dagiti taok, malaksid ti duapulo-ket-uppat nga adda kaniak, ken ti sumagmamano a naglibas iti akin-abagatan a pagilian, ken ti sumagmano a timmipon kadagiti Lamanite; ket dagiti lasag, ken tulang, ken dara naidarnapda iti rabaw ti daga, a pinanawan dagiti ima a nangpatay kadakuada tapno agbuot iti daga, ken agrupsa ket agsubli iti ina a daga.

16 Ket napno ti kararuak iti leddaang, gapu kadagiti napatay a taok, ket nagsangitak:

17 O dakayo a makaay-ayo, anian ti ipapanawyo manipud iti dalan ti Apo! O dakayo a makaay-ayo, anian ti panangtallikudyo ken ni Jesus, nga addaan iti silulukat a takiang nga umawat kadakayo!

18 Adtoy, no saanyo nga inaramid daytoy, saankayo koma a napasag. Ngem adtoy, napasagkayo, ket ladingitek ti pananakapukawyo.

19 O dakayo a makaay-ayo nga annak a lallaki ken annak a babbai, dakayo nga amma ken inna, dakayo nga assawa a lalaki ken assawa a babai, dakayo a makaay-ayo, anian a pannakapasagyo!

20 Ngem adtoy, simminakayon ket ti ladingitko saannakayo a maisublin.

21 Ket dumtengtong ti aldaw nga ikawes ti ipapatayyo ti kinnaagnanayon, ket dagitoy bagi a bukbuklen ita ti panagrupsa nasken nga agbalin a "saan nga agrupsa a bagi iti saan a mabayag; kalpasanna, kasapulan a maisaklang iti pangukoman ni Cristo, a maukom babaen iti aramidyo; ket no nalintegkayo, dakayonto ti maparaburan a kaduayo dagiti ammayo nga immun-una a simmina ngem dakayo.

22 O nagbabawikayo koma sakbay a dimteng kadakayo daytoy dakkal a pannakadadael. Ngem adtoy, awankayon, ket ti Ama, wen, ti Agnanayon nga

Ama ti langit, ammona ti kasa-saadyo; ket aramidennanto kadakayo babaen ti "linteg ken ^basina.

KAPITULO 7

Awisen ni Mormon dagiti Lama-nite iti ud-udina nga aldaw a mamati ken ni Cristo, awatenda ti ebangheliona, ket maisalakanda—Amin a mamati iti Biblia patienda met ti Libro ni Mormon. Agarup K.P. 385.

KET ita, adtoy, kayatko ti makisarita iti "natda kadagitoy tao a naispal, ket no ipalubos ti Dios nga awatenda dagiti balikasko, tapno ammuenda dagiti banag maipapan kadagiti ammada; wen, agsaritaak kadakayo, dakayo a natda iti balay ti Israel ket dagitoy ti balikas nga isawangko:

2 Ammukenyo a kamengkayo iti "balay ti Israel.

3 Ammukenyo a masapul nga agbabawikayo, weno saankayo a maisalakan.

4 Ammukenyo a masapul nga idissoyo dagiti armasyo iti gubat, ket saanyon a ragsaken ti panagayus ti dara, ket saanyo nga usaren manen ida malaksid no ibilin ti Dios kadakayo.

5 Ammukenyo a masapul a "mammukenyo ti maipanggep kadagiti ammayo, ket ibabawiyoy amin a basol ken kinadakesyo, ket ^bmamatikayo ken ni Jesucristo, nga isu ti Anak ti Dios, ket pinatay dagiti Hudio, ket babaen ti pannakabalin ti Ama nagungar manen, ket iti dayta nagun-odna ti "balligi iti tanem; ket kasta met a gapu kenkuana naparmek ni patay.

6 Ket inyegna a mapasamak ti "panagungar dagiti natay, ta nasken nga agungar ti tao tapno sumaklang iti ^bpangukoman.

7 Ken inyegna ti pannakatungpal ti "pannakasubbot ti lubong, tapno iti dayta asino man a masarakan nga ^bawan mulitna iti sangona iti aldaw ti panangukom maipalubos kenkuana ti "panagnaedna iti imatang ti Dios iti pagarianna, nga agkanta nga agnanayon iti panangidaydayaw a makidanggay kadagiti koro dagiti "agkankanta iti ngato, iti Ama, ken iti Anak, ken iti Espiritu Santo, a "maymaysa a Dios, iti ^fnaragsak a kasasaad nga awan patinggana.

8 Ngarud agbabawikayo, ken agpabuniagkayo iti nagan ni Jesus, ket agkammatalekkayo iti "ebanghelio ni Jesucristo, a maisaadto iti sangoyo, saan la-

22a PNK Linteg.
 b PNK Kaasi,
 Manangngaasi.
 7 1a Hel. 15:11-13.
 2a Alma 10:3.
 5a 2 Ne. 3:12.
 b PNK Mamati;
 Pammati.
 c Isa. 25:8;

Mosiah 16:7-8.
 6a PNK Panagungar.
 b PNK Jesucristo—
 Ukom; Panangukom,
 ti Maudi a.
 7a PNK Pannakasubbot,
 Subboten, Nasubbot.
 b PNK Panangi-
 kalintegan,

Ikalintegan.
 c 1 Ne. 10:21;
 DkK 76:62;
 Moises 6:57.
 d Mosiah 2:28.
 e DkK 20:28.
 f PNK Dios, Kinadios.
 f PNK Rag-o.
 8a PNK Ebanghelio.

eng nga iti daytoy a ^bkasuratan ngem iti pay kasuratan a maited kadagiti Gentil ‘manipud kadagiti Hudio, isu ti kasuratan nga aggapunto kadagiti Gentil a maiturong ^akadakayo.

9 Ta adtoy, “naisurat daytoy gapu iti panggep a ^bmamatikayo koma iti dayta; ket no mamatikayo a pasienyo met daytoy; ket no pasienyo daytoy maammuanyo ti maipapan kadagiti ammayo, ken kasta met dagiti nakaskasdaaw nga aramid a naited babaen ti pannakabalin ti Dios kadakuada.

10 Ket maammuanyo met a dakayo ti natda iti bukel ni Jacob; ngarud dakayo ti naibilang kadagiti tao iti umuna a katulagan; ket no mamatikayo ken ni Cristo, ken mabuniagan, umuna babaen ti danum, kalpasanna ti apuy ken ti Espiritu Santo, a sumurot iti “pagulidanan ti Mangisalakantayo, babaen iti dayta nga imbilinna kadatayo, isunto ti mangitag-ay kadakayo iti aldaw ti pannakaukom. Amen.

KAPITULO 8

Biroken dagiti Lamanite dagiti Nephite tapno dadaelenda ida—Dumteng ti Libro ni Mormon babaen ti pannakabalin ti Dios—Maibalikas ti asi kadagiti manguy-uyaw ken gumurgura iti aramid ti Apo—Umayto ti kasuratan dagiti Nep-

hite kadagiti aldaw ti kinadangkes, kinalupoy, ken panangtallikud iti relihion. Agarup κ.ρ. 400–421.

ADTOY siak, ni “Moroni, nalpas-kon ti ^bkasuratan ti amak, a ni Mormon. Adtoy, adda sumagmamano a banag nga isuratko, dagiti banag nga imbilin kaniak ti amak.

2 Ket ita napasamak a kalpasan ti “nakaal-alingget a gubat iti Cumorah, adtoy, sinapul dagiti ^bLamanite dagiti Nephite, a naglibas iti akin-abagatan a bangir ti daga, agingga a pinapatayda amin ida.

3 Ket pinapatayda met ti amak, ket natdaak a “maymaysa a mangisurat iti nakalkaldaang a pakasaritaan ti pannakadadael dagiti taok. Ngem adtoy, awandan, ket tungpalek ti bilin ti amak. Ket no patayendakto, diak ammo.

4 Ngarud isuratko ket idulinko ti kasuratan iti daga; ket no sadino ti papanak awan aniamanna.

5 Adtoy, inaramid ti amak “daytoy a kasuratan, ket insuratna ti panggep iti dayta. Ket adtoy, kayatko met nga isurat no adda lugar kadagiti ^bpinanid, ngem awan met; ket awan ti gambang kaniak, ta maymaysaak. Napapatay ti amak iti paggugubatan, ken amin dagiti kakabagiak, ket awan gagayyemko wenna asino man a papanak; ket no kasano ti kaatiddog ti

8b PNK Biblia.
c 2 Ne. 29:4–13.
d 1 Ne. 13:38.
9a PNK Libro
ni Mormon.
b 1 Ne. 13:38–41.

10a 2 Ne. 31:5–9.
8 1a PNK Moroni,
Lalaki nga Anak
ni Mormon.
b PNK Pinanid.
2a Morm. 6:2–15.

b DkK 3:18.
3a Moro. 9:22.
5a Morm. 2:17–18.
b Morm. 6:6.

ipalubos ti Apo a panagbiagko diak ammo.

6 Adtoy, uppat a "gasut a tawen ti napalabas manipud iti yaay ti Apo ken Mangisalakantayo.

7 Ket adtoy, binirok dagiti Lamanite dagiti taok, dagiti Nephite, manipud kadagiti amin a ciudad ken kadagiti amin a lugar, agingga iti awanen ti nadda kadakuada; ket napalalo ti "sinagabada; wen, napalalo ken nakaskasdaaw ti pannakadadel dagiti taok, dagiti Nephite.

8 Ket adtoy, ti ima ti Apo ti nangaramid. Ket adtoy met, "aggugubat dagiti Lamanite iti tunggal maysa; ken iti amin a rabaw daytoy a daga agtultuloy ti pampapatay ken panagayus ti dara; ket awan ti siasino man a makaammo iti panagibus ti gubat.

9 Ket ita, adtoy, saanakon nga agsarita maipapan kadakuada, agsipud ta awan malaksid dagiti Lamanite ken "tulisan ti nabati iti rabaw ti daga.

10 Ket awan ti makaammo iti napaypayso a Dios malaksid dagiti "disipulo ni Jesus, a nagnaed iti daga agingga a kimmaro ti kinadangkis dagiti tao ta saan nga ipalubos kadakuada ti Dios a ^bmakipagtaengda kadagiti tao; ket no addada man iti rabaw ti daga awan tao a makaammo.

11 Ngem adtoy, ti "amak ken

siak ti nakakita kadakuada, ket nagpaayda kadakami.

12 Ket siasino man nga umawat iti daytoy a kasuratan, ket saanna a babalawen gapu kadagiti pagkuranganna, maammunnanto ti "ad-adu a banag ngem dagitoy. Adtoy, siak ni Moroni; ket no mabalin koma, kayatko nga ipakaammo amin a banag kadakayo.

13 Adtoy, isardengkon ti agsarita maipapan kadagitoy a tao. Siak ti anak ni Mormon, ket naggapu ti amak iti "an-annabo ni Nephi.

14 Ket siak met laeng ti "nangilemmeng iti daytoy a kasuratan iti Apo; awan mamaay ti pinanid, gapu iti bilin ti Apo. Ta pudno a kinunana nga awan ti makaala kadakuada ^btapno agrang-ay; ngem adda dakkal a kaipapanan ti kasuratan; ket siasino man a mangusar tapno makitana ti silaw, paraburan ti Apo.

15 Ta awan ti makabael a mangidatag iti lawag malaksid no ipalugod ti Dios; gapu ta kayat ti Dios a maaramid babaen ti panagiturong laeng ti "imatang iti pakaidayawanna, wenna iti pagsayaatan dagiti nagkauna ken nabayagen a nasayyasaya a natulagan a tao ti Apo.

16 Ken maparaburanto "ti manglawlawag iti daytoy; agsipud ta ^bmairuarte manipud

6a Alma 45:10.
7a 1 Ne. 12:2-3.
8a 1 Ne. 12:20-23.
9a Morm. 2:8.
10a 3 Ne. 28:7;
Ether 12:17.

PNK Tallo a Nephite
a Disipulo.
b Morm. 1:16.
11a 3 Ne. 28:24-26.
12a 3 Ne. 26:6-11.
13a 3 Ne. 5:20.

14a Moro. 10:1-2.
b JS—P 1:46.
15a DkK 4:5.
16a 2 Ne. 3:6-7, 11, 13-14.
b Isa. 29:18;
2 Ne. 27:29.

iti sipnget nga agturong iti la-wag, babaen iti balikas ti Dios; wen, mairuato ditoy lubong, ket agraniagto manipud iti kasipngetan, ket maammuan to dagiti tao; ket mapasamakto gapu iti pannakabalin ti Dios.

17 Ket no adda ^abiddut, biddut dagitoy ti tao. Ngem adtoy, awan ti ammomi a biddut; gapu ta ammo ti Dios amin a banag; ngarud, siasino man a ^bmangbabalaw, rumbeng nga ammuenna amangan ta agpeggad iti apuy ti impierno.

18 Ket siasino man nga agkuna: Iparangmo kaniak, wenno saplitenka—rumbeng a paganaden amangan ta ibilinna ti iparit ti Apo.

19 Gapu ta adtoy, siasino man a ^amangeddeng iti dinadaras makednganto manen iti dinadaras; ta maibatayto iti aramidna ti awatenna a tangdan; ngarud siasino man a mangsaplit masaplitto met, iti Apo.

20 Adtoy ti kuna ti nasantuan a kasuratan—saanto a sumaplit ti tao, wenno mangeddeng; ta kukuak ti panangukom, kinuna ti Apo, ket kukuak met ti panagibales, ket siakto ti agbayad.

21 Ket siasino man nga agpungtot ken mangsupring iti aramid ti Apo, ken maibusor kadagiti natulagan a tao ti Apo a balay ti Israel, ket kunaenanto: Dadaelentayo ti aramid

ti Apo, ket lipatento ti Apo ti katulagan nga inaramidna iti balay ti Israel—agpeggadto a mapukan ket maisungrod;

22 Gapu ta agtultuloyto ti agnanayon a ^apanggep ti Apo, agingga iti pannakatungpal ti amin a karina.

23 Amirisem dagiti padto ni ^aIsaias. Adtoy, saanko ida a maisurat. Wen, adtoy kunak kadakayo, a dagiti santo a pimmusay nga immun-una ngem siak, a nangtagikua iti daytoy a daga, ^bagsangitdanto, wen, uray manipud iti tapok agsangitda iti Apo; ket gapu ta sibibiag ti Dios, laglagipenna ti tulag a naramidna kadakuada.

24 Ket ammona dagiti ^akara-ragda, nga ikarkararagda dagiti kakabsatda. Ket ammona ti pammatida, ta babaen ti nagganna mabalinda ti manggid-day iti ^bbantay; ket babaen ti nagganna mapagginggedda ti daga; ket babaen ti pannakabalin ti balikasna mabalinda a rippuogen ti ^cpagbaludan; wen, uray ti umap-apuy nga urno saanna a madangran ida, wenno dagiti naatap nga ayup wenno nagita nga uleg, gapu iti pannakabalin ti balikasna.

25 Ket adtoy, agpaay dagiti ^akara-ragda kenkuana a palugodan ti Apo a mangisaknap kadagitoy a banag.

26 Ket saan a nasken a sawen

17a Morm. 9:31, 33;
Ether 12:23–28.

b 3 Ne. 29:5;
Ether 4:8.

19a PJS, Mat. 7:1–2;
3 Ne. 14:1–2;

Moro. 7:14.

22a DkK 3:3.

23a 3 Ne. 20:11; 23:1.

b Isa. 29:4;

2 Ne. 3:19–20; 26:16.

24a Enos 1:12–18;

Morm. 9:36;

DkK 10:46.

b Jacob 4:6;

Hel. 10:9.

c Alma 14:27–29.

25a Morm. 5:21.

ti asino man a saandanto a dumteng, agsipud ta pudno a dumtengdanto, gapu ta naisao ti Apo; gapu ta umaydanto "manipud iti daga, babaen ti ima ti Apo, ket awan ti makalapped kenkuana; ket umayto iti maysa nga aldaw a maibaganto a mapukaw dagiti ^bmilagro; ket umayto a kasla iti maysa nga agsasao "manipud iti natay.

27 Ket dumtengto iti maysa nga aldaw inton agsangit ti "dara dagiti santo iti Apo, gapu iti ^bnalimed a kinnunsabo ken iti aramid ti kasipngetan.

28 Wen, dumtengto iti maysa nga aldaw a matallikudanto ti pannakabalin ti Dios, ken agbalin dagiti "simbaan a narugit ken rumimbaw ti kinapasindayag ti puspusoda; wen, kasta met ti aldaw a rumimbawto ti kinapasindayag iti puso dagiti pangulo ti simbaan ken manursuro, kasta met ti innapal kadagiti kaduada a kameng ti simbaanda.

29 Wen, "umayto iti maysa nga aldaw a pagdidinnamagan ti maipapan iti uram, allawig, ken ^basimbuyok ti asuk iti ganggannaet a daga;

30 Ket addanto met mangngeg a maipapan iti "gubat, ken sayangguseng ti gubgubat, ken

ginggined iti nadumaduma a lugar.

31 Wen, dumtengto iti maysa nga aldaw inton nakaron ti kinarugit iti daga; addanto pampapatay, panagtakaw, ken panagulbod, ken panangallilaw, ken kinamanagabig, ken amin a kita ti makarimon; ket adunto ti agkuna, Aramidem daytoy, wenno aramidem dayta, ket "awan aniamanna, gapu ta ^bayonanto ti Apo dagita iti maudi nga aldaw. Ngem ay-aypay dagita, ta addada iti "apro ti kinapait ken iti pannakaadipen ti kinadakes.

32 Wen, dumtengto ti aldaw nga addanto maipatakder a simbaan nga agkuna: Umaykayo kaniak, ket gapu iti kuartayo mapakawan ti basbasolyo.

33 O dakayo a nadangkkes ken baribar ken natangig a tao, apay a nagpatakderkayo iti simbaan a "pamastrekanyo? Apay a ^bbinaliwanyo ti nasantuan a balikas ti Dios, tapno "madusa dagiti kararuayo? Adtoy, ki-taenyo dagiti paltiing ti Dios; ta adtoy, dumtengto ti kanito iti dayta nga aldaw a masapul a matungpal amin dagitoy a banag.

34 Adtoy, impakita kaniak ti Apo dagiti naindaklan ken na-

26a Isa. 29:4; 2 Ne. 33:13.

b Morm. 9:15-26;
Moro. 7:27-29, 33-37.

c 2 Ne. 26:15-16;
Morm. 9:30;
Moro. 10:27.

27a Ether 8:22-24;
DkK 87:6-7.

b PNK Nalimed

a Kinnunsabo.

28a 2 Tim. 3:1-7;
1 Ne. 14:9-10;
2 Ne. 28:3-32;
DkK 33:4.

29a Jl. 2:28-32;
2 Ne. 27:2-3.

b 1 Ne. 19:11;
DkK 45:39-42.

30a Mat. 24:6;
1 Ne. 14:15-17.

31a 2 Ne. 28:21-22.
b 2 Ne. 28:8.
c Alma 41:11.

33a PNK Panaginsasaserdote.

b 1 Ne. 13:26-29.
c PNK Pannakailunod.

kaskasdaaw a banag maipapan kadagiti masapul nga umay iti saan a mabayag, iti dayta nga aldaw inton umay kadakayo dagitoy a banag.

35 Adtoy, agsaritaak kadakayo a kasla addakayo, ngem awan-kayo met. Ngem adtoy, impakitankayo ni Jesucristo kaniak, ket ammok ti aramidyo.

36 Ket ammok a “magma-nakayo a napasindayag ti puspu-soyo; ket manmano laeng ti saan a ^bmangipasindayag iti bagbagida iti tangig ti puspusoda, iti panagkawes ti ‘napipintas a pagan-anay, iti panagapal ken panagpungpungtot, ken panagsaksakit ti nakem, ken panangidadanes, ken amin a kita ti kinadakes; ken dagiti simbaanyo, wen, kasta met ti amin, nagbalin a narugit gapu iti kinapasindayag dagiti pusoyo.

37 Ta adtoy, patpatgenyo ti “kuartayo, ken ti taraonyo, ken ti napintas a kawesyo, ken dagiti arkos ti simbaanyo, a natpatpateg ngem ti panagayatyo iti napanglaw ken ti makasapul, dagiti masakit ken dagiti marigatan.

38 O dakayo a narugit, wen dakayo a managinsisingpet, dakayo a mannursuro, a mangilako iti bagbagina iti dayta nalungsot, apay a rinugitanyo ti nasantuan a simbaan ti Dios? Apay a “mabainkayo a mangaklon iti nagan ni Cristo? Apay a saanyo a panunoten nga ad-adu

ti kaipapanan ti agnanayon a kinaragsak ngem ti ^bladingit a saan a pulos nga aggibus—gapu iti ‘dayaw ti lubong?

39 Apay nga arkosanyo ti bagbagiyo iti awan biagna, ngem saanyo nga ikaskaso dagiti mabisin, ken dagiti makasapul, ken ti lamulamo, ken ti masakit ken ti maparparigat nga aglabas kadakayo?

40 Wen, apay nga aramideno dagiti “nalimed a kinnunsaboyo tapno makaalakayo iti gungguna, ket ipalubosyo ti panagladingit dagiti balo iti sango ti Apo, ken dagiti ulila nga agladingit iti sango ti Apo, ken kasta met ti dara dagiti ammada ken assawada nga agsangit iti Apo manipud iti daga, gapu ta adda panagibales kadagiti uloyo?

41 Adtoy, nakabitin ti espada ti panagibales iti ngatuenyo; ket dumtengton ti kanito tapno “ibalesna kadakayo ti dara dagiti santo, gapu ta saannan nga ipalubos ti panagsangangitda.

KAPITULO 9

Ipaganetget ni Moroni ti panagbabawi dagiti saan a mamati ken Cristo—Inwaragawagna ti maipapan iti Dios ti milagro, a mangmanged iti palting ken mangibukbok iti sagut ken pagilasinan kadagiti natulnog—Naisardeng dagiti milagro gapu iti saan a panamati—Suroten dagiti pagilasi-

36a P^{NK} Magna,
Magna iti Dios.
b Jacob 2:13.
c Alma 5:53.
37a 2 Ne. 28:9–16.

38a Rom. 1:16;
2 Tim. 1:8;
1 Ne. 8:25–28;
Alma 46:21.
b Mosiah 3:25.

c 1 Ne. 13:9.
40a P^{NK} Nalimed a
Kinnunsabo.
41a 1 Ne. 22:14.

nan dagiti mamati—Mabagbagan dagiti tao nga agsayaat ken mangtungpal kadagiti bilin. Agarup K.P. 401-421.

KET ita, agsaoak met maipapan kadagiti saan a mamati ken Cristo.

2 Adtoy, mamatikayo kadi iti aldaw ti pannakasarungkarayo—adtoy, inton umay ti Apo, wen, uray dayta “naindaklan nga aldaw inton malukot ti ^bdaga a kas iti papel, ket ‘marunaw ti elemento gapu iti pudot, wen, iti dayta naindaklan nga aldaw inton maisaklangkayo iti sango ti Kordero ti Dios—ita sawenyo ngata nga awan ti Dios?

3 Ket tallikudanyonto pay kadi ni Cristo, wenno mabalinyo, aya, ti sumango iti Kordero ti Dios? Pagarupenyo kadi a mabalinyo ti makipagnaed kenkuana babaen ti pannakaammoyo kadagiti basolyo? Pagarupenyo kadi a mabalinyo ti agragsak a makipagnaed iti dayta nasantuan a Biag, no maburibor ti kararuayo iti basol iti kanayon a panangsalungasing iti paglingtenganna?

4 Adtoy, kunak kadakayo nga ad-adda a nakakalkaldaang ti makipagnaed iti maysa a nasantuan ken nalinteg a Dios, gapu iti pannakaammoyo iti kinaru-

gityo iti sangona, ngem iti pan-nakipagnaedyo kadagiti “nailunod a kararua iti ^bimpierno.

5 Ta adtoy, inton maisaklangkayo a kumita iti “kinalamulamoyo iti sango ti Dios, ken kasta met iti dayag ti Dios, ken iti kinasanto ni Jesucristo, pasgedanna kadakayo ti apuy a saan a maiddep.

6 O itan dakayo a “saan a mamati, ^bumasidegkayo iti Apo; umawagkayo a sipapasnek iti Ama iti nagan ni Jesus, ta bareng no makitanakayo nga awan mulitna, ^cnalinis, nasaya-at, ken puraw, a nadalusan babaen iti dara ti ^dKordero, inton umay ti naindaklan a maudi nga aldaw.

7 Ket agsaoak manen kadakayo a “nangtallikud iti paltiing ti Dios, ket kunayo a nalpasdan, nga awan ti paltiing, wenno padto, wenno sagut, wenno panangagas, wenno panagsasao ti dila, ken ti ^bpannakaipatarus ti pagsasao;

8 Adtoy kunak kadakayo, sia-sino man a mangtallikud kadagito a banag saanna nga ammo ti “ebanghelio ni Cristo; wen, saanna a nabasa ti nasantuan a kasuratan; no kasta, saanna a ^bmaawatan ida.

9 Gapu ta saantayo kadi a mabasa a ti Dios “isu met laeng idi

9 2a Mal. 4:5; 3 Ne. 28:31.

b Morm. 5:23;
DkK 63:20-21.
PNK Lubong—
Kanibusanan
ti lubong.

c Amos 9:13;
3 Ne. 26:3.

4a PNK Pannakailunod.

b PNK Impierno.

5a 2 Ne. 9:14.

6a PNK Kaawan
ti Pammati.

b Eze. 18:23, 32;
DkK 98:47.

c PNK Natarnaw,
Kinatarnaw.

d PNK Kordero ti Dios.

7a 3 Ne. 29:6-7.

b 1 Cor. 12:7-10;
PP 1:7.

8a PNK Ebanghelio.

b Mat. 22:29.

9a Heb. 13:8;

1 Ne. 10:18-19;

Alma 7:20; Moro. 8:18;

DkK 20:12.

kalman, ita, ken iti agnanayon, ket kenkuana awan ti naidumduma wenna anniniwan ti panagbalaliw?

10 Ket ita, no inarapaapyo iti bagiyo ti dios a naiduma, ket kenkuana adda anniniwan ti panagbalaliw, iti dayta inarapaapyo met iti bagiyo ti dios a saan a Dios ti milagro.

11 Ngem adtoy, iparanko kadakayo ti Dios ti milagro, uray ti Dios ni Abraham, ken ti Dios ni Isaac, ken ti Dios ni Jacob; ket isu met la dayta ti "Dios a namarsua iti langit ken daga, ken amin a banag nga adda kadakuada.

12 Adtoy, pinarsuana ni "Adan, ket babaen ken ni Adan immay ti ^bpannakatnag ti tao. Ket gapu iti pannakatnag ti tao immay ni Jesucristo, uray ti Ama, ken ti Anak; ket gapu ken Jesucristo immay ti ^cpannakasubbot ti tao.

13 Ket gapu iti pannakasubbot ti tao, nga immay babaen ken ni Jesucristo, naisublida iti imatang ti Apo; wen, daytoy ti nakasubbotan ti amin a tao, napa-samak ti panagungar gapu iti ipapatay ni Cristo a mangyeg iti pannakatungpal ti "panagungar, manipud iti awan patinggana a ^bturog, manipud iti dayta a turog mariing amin a tao

babaen ti bileg ti Dios inton aguni ti tangguyob; ket rummuardanto, dagiti babassit ken dadakkel, ket maisaklang amin a tao iti pangukoman, a nasubbot ken naruk-atan manipud iti agnanayon a ^cpannakaadipenna iti patay, isu ti pannakatay a saan nga agnanayon.

14 Kalpasanna umay ti "panangukom kadakuada ti Nasantuan; kalpasanna umay ti kani-to a ti ^bnarugit narugitto latta; ket ti nalinteg nalintegto latta; ket isu a naragsak naragsakto latta; ket isu a naladingit naladingitto pay laeng.

15 Ket ita, O dakayo amin a nangarapaap iti bagiyo iti dios a "saan a makaaramid iti milagro, saludsodek kadakayo, naglabas kadin amin dagiti banag a naisaok? Immayen, aya, ti panungpalan? Adtoy kunak kadakayo, Saan; ket saan pay a nagsardeng ti Dios a Dios dagiti milagro.

16 Adtoy, saan, aya, a nakasasdaaw kadagiti matayo dagiti banag nga inaramid ti Apo? Wen, ket siasino ti makaawat kadagiti nakasasdaaw nga "aramid ti Dios?

17 Siasino ti makaibaga a saan a milagro ti babaen laeng iti "balikasna napaadda ti langit ken daga; ken babaen ti bileg ti ba-

11a Gen. 1:1;
Mosiah 4:2;
DkK 76:20-24.
PNK Jesucristo.

12a Mosiah 3:26.
^b PNK Pannakatnag da Adan ken Eva.
^c PNK Pannakasub-

bot, Subboten,
Nasubbot.

13a Hel. 14:15-18.
^b DkK 43:18.

^c DkK 138:16.
14a PNK Panangukom, ti Maudi a.
^b Alma 7:21;

DkK 88:35.

15a Moro. 7:35-37;
DkK 35:8.
PNK Milagro.

16a Sal. 40:5;
DkK 76:114;
Moises 1:3-5.

17a Jacob 4:9.

likasna ^bnaparsua ti tao iti ^ctapok ti daga; ken babaen ti bileg ti balikasna naaramid dagiti milagro?

18 Ken asino ti mangibaga a saan a nagaramid ni Jesucristo iti nabileg a ^c“milagro? Ket adu a nabileg a milagro ti nayeg babaen iti ima dagiti disipulo.

19 Ket no adda ^c“milagro a naaramid, ngarud, apay a nagsardeng ti Dios a Dios ti milagro ngem saan met a mabalaliwan a Nabiag? Ket adtoy, kunak kadakayo saan nga agbalaliw; no kasta koma agsardengen a Dios; ngem saan met nga agsardeng a Dios, ket isu, ti Dios ti milagro.

20 Ket no apay a nagsardeng nga agaramid iti ^c“milagro kadagiti annak ti tao, agsipud ta napukaw ti pammatida, ken imadayoda iti nalinteg a dalan, ket saanda nga ammo a rum-beng a ^bpagtalkanda ti Dios.

21 Adtoy, kunak kadakayo a siasino man a mamati ken ni Cristo, nga awan ti pagduadua-anna, maited kenkuana ^c“ania man ti dawatenna iti Ama iti nagan ni Cristo; ket agpaay iti amin daytoy a kari, nga agingga iti gibus ti daga.

22 Ta adtoy, kinuna ni Jesucristo, ti Anak ti Dios, kadagiti disipulona a masapul nga aga-

libtak, wen, ken kasta met kadagiti amin a disipulona, a deng-denggen ti ummong: ^c“Inkayo iti amin a lubong, ket ikasabayo ti ebanghelio iti tunggal parsua;

23 Ket maisalakanto ti mamati ken mabuniagan, ngem ^c“madusanto ti saan a mamati;

24 Ket sumurotto dagitoy a ^c“tanda kadagiti mamati—papanawendanto dagiti ^bsairo babaen ti naganko; agsaodanto iti baro a pagsasao; mangaladanto iti uleg; ket saandanto a madangran no uminumda iti uray ania a makasabidong a banag; ipataydanto dagiti ^c“imada iti masaksakit ket maagasandanto;

25 Ket siasino man a mamatinto iti naganko, nga awan duadua, ^c“patalgedakto amin a balikasko kenkuana, agingga iti panungpalan ti daga.

26 Ket ita, adtoy, asino ti makatakder a mangsuppiat iti aramid ti Apo? ^c“Asino ti makatallikud iti saona? Asino ti sumuppiat iti pannakabalin ti Apo? Asino ti manglais iti aramid ti Apo? Asino ti manglais kadagiti annak ni Cristo? Adtoy, kadagiti amin a ^bmanglais iti aramid ti Apo, masdaawkayonto ken mapukaw.

27 O saankayo ngarud a manglais, ken saankayo nga agsiddaw, ngem dumnggekayo iti ba-

17b PNK Agparsua,
Panagparsua.

c Gen. 2:7;

Mosiah 2:25.

18a Jn. 6:14.

19a DkK 63:7–10.

20a Uk. 6:11–13;

Ether 12:12–18;

Moro. 7:35–37.

b PNK Talek.

21a Mat. 21:22;

3 Ne. 18:20.

22a Mar. 16:15–16.

PNK Aramid

ti Misionario.

23a PNK Pannakailunod.

24a Mar. 16:17–18.

PNK Tanda.

b Ara. 16:16–18.

c PNK Panangbendision
iti Masakit.

25a PNK Paltiing;
Pammaneknek.

26a 3 Ne. 29:4–7.

b Prov. 13:13.

likas ti Apo, ket dawatenyo iti Ama iti nagan ni Jesus no ania man a banag ti kasapulanyo. Dikayo agduadua, ngem mamatikayo, ken rugianyo kas idi un-unana a panawen, ket “umasidegkayo iti Apo iti amin a ^bpusoyo, ket ^cturposenyo ti bukodyo a pannakaisalakan nga addaan panagbuteng ken panagari-genggen iti sangona.

28 “Agsalukagkayo iti aldaw ti pannakatingitingyo; ikkatenyo iti bagbagiyo ti amin a kinarugit; saanyo a dawaten, a runotennakayo ti ^bderrepyo, ngem dawatenyo ti tibker a di maisin, a saankayo a matnag iti sulisog, ngem agpaaykayo iti pudno ken ^csibibiag a Dios.

29 Kitaenyo a saankayo a mabuniagan a “saan a maikari; kitaenyo ta saankayo a makinanud iti sakramento ni Cristo a ^bsaan a maikari, ngem kitaenyo ta aramidenyo amin a banag a ^cmaikari, ket aramidenyo daytoy iti nagan ni Jesucristo, ti Anak ti sibibiag a Dios; ket no aramidenyo daytoy, ket agiturad agingga iti panungpalan, saankayo a maibelleng.

30 Adtoy, agsaritaak kadakayo a kasla “agsasaoak manipud kadagiti natay; agsipud ta ammok a denggenyonto dagiti balikasko.

31 Saandak a babalawen gapu kadagiti “pagkurangak, wenna ti Amak, gapu iti pagkurangan-na, wenna isuda a nagsurat nga immun-una ngem isu; ngem ketdi agyamankayo iti Dios nga isu ti nangiparang kadakayo iti pagkuranganmi, tapno masursuroyo ti agbalin a nasirsirib ngem dakami.

32 Ket ita, adtoy, naisuratmi dagitoy a kasuratan babaen ti pannakaammomi, iti pannaka-isurat babaen iti “napabaro a taga-Egipto, a naipatawid ken nabaliwan, babaen iti wagas ti pagsasaomi.

33 Ket no umdas koma ti kadakel dagiti pinanidmi insuratmi koma iti Hebreo; ngem binaliwanmi met iti Hebreo; ket no insuratmi iti Hebreo, awan koma ti pagkuranganna daytoy kasuratanmi.

34 Ngem ammo ti Apo dagiti banag a naisuratmi, ken kasta met nga awan sabali a tao a makaammo iti pagsasaomi; ket gapu ta awan sabali a tao a makaammo iti pagsasaomi, ngarud nangisagana iti “wagas a panakaipatarusna.

35 Ket naisurat dagitoy a banag tapno ikkatentayo kadagiti kawestayoy ti dara dagiti kabsat-tayoy, a napukaw ti “pammatida.

36 Ket adtoy, dagitoy dagiti

27a Moro. 10:30–32.

b Jos. 22:5;
DkK 64:22, 34.

PNK Puso.

c Fil. 2:12.

28a Jacob 6:12.

b PNK Gartem.

c Alma 5:13.

29a PNK Buniag,

Panagbuniag—
Kasapulan iti
panagbuniag.

b 1 Cor. 11:27–30;

3 Ne. 18:28–32.

c PNK Maikari,
Pannakaikari.

30a Morm. 8:26;

Moro. 10:27.

31a Morm. 8:17;

Ether 12:22–28, 35.

32a 1 Ne. 1:2;

Mosiah 1:4.

34a Mosiah 8:13–18;

Ether 3:23, 28;

DkK 17:1.

35a 2 Ne. 26:15.

banag a “tinariagayanmi maipapan kadagiti kabsatmi, wen, uray ti pannakaisublida iti pammatida ken Cristo, gapu iti kararag dagiti amin a santo nga agnaed iti daga.

37 Ket sapay koma ta ipaay ni Apo Jesucristo a masungbatan

dagiti kararagda babaen ti pammatida; ket sapay koma ta laglagipen ti Dios nga Ama ti katulagan nga inaramidna iti balay ti Israel, ket sapay koma ta benedisionanna ida iti agnanayon babaen ti pammati iti nagan ni Jesucristo. Amen.

TI LIBRO NI ETHER

Ti kasuratan dagiti Jaredite, a naala kadagiti duapulo-ket-uppat a pinanid a nasarakan dagiti tao ni Limhi kadagidi aldaw ni ari Mosiah.

KAPITULO 1

Yababa ni Moroni dagiti kasuratan ni Ether—Maisagana ti kapupuon ni Ether—Saan a nakiro ti pagsasao dagiti Jaredite iti Torre ni Babel—Ikari ti Apo nga idauluanna nga agpili iti daga ket pagbalinen-na ida a nabileg a pagilian.

KET ita siak, ni “Moroni, itukloyko ti mangted iti pakaammuan kadagiti nagkauna a nagindeg a dinadael ti ^bima ti Apo iti rabaw daytoy a kinamianan a pagilian.

2 Ket lalek ti pakaammok iti “duapulo-ket-uppat a pinanid a nasarakan dagiti tao ni Limhi, a maawagan iti Libro ni Ether.

3 Ket iti panangipapanko a ti umuna a paset daytoy a sinurat, a mangibaga iti maipanggep iti

pannakapartuat ti lubong, ken kasta met ken ni Adan, ken iti pakaammo manipud iti dayta a kanito ken uray pay ti dakkel a “torre, ken ania man a banag a naaramid dagiti annak ti tattao agingga iti dayta a kanito, adda kadagiti Hudio—

4 Ngarud diak isurat dagiti banag a naaramid manipud kadagidi aldaw ni “Adan agingga iti dayta a kanito, ngem addadan kadagiti pinanid, ket asino man a makasarak kadakuada, maaddaan met iti bileg tapno maalana ti sangabukel a pakaammuan.

5 Ngem adtoy, diak ited ti sangabukel a pakaammuan, ngem paset ti pakaammuan ti itedko, manipud iti torre agingga iti pannakadadaelda.

6 Ket itedko ti pakaammuan

36a Morm. 8:24–26;
DkK 10:46–49.

[ETHER]

1 1a PNK Moroni,
Lalaki nga Anak
ni Mormon.

b Morm. 5:23;
DkK 87:6–7.

2a Alma 37:21;
Ether 15:33.

3a Omni 1:22;
Mosiah 28:17;

Hel. 6:28.

4a PIP sakupenna ti isu
met la a panawen iti
Genesis, kapitulo
1–10.

iti kastoy a wagas. Ni “Ether ti nangisurat iti daytoy a kasuratan, ket an-annabo ni Coriantor.

7 Ni Coriantor lalaki nga anak ni Moron.

8 Ket ni Moron lalaki nga anak ni Ethem.

9 Ket ni Ethem lalaki nga anak ni Ahah.

10 Ket ni Ahah lalaki nga anak ni Set.

11 Ket ni Set lalaki nga anak ni Shiblón.

12 Ket ni Shiblón lalaki nga anak ni Com.

13 Ket ni Com lalaki nga anak ni Coriantum.

14 Ket ni Coriantum lalaki nga anak ni Amnigaddah.

15 Ket ni Amnigaddah lalaki nga anak ni Aaron.

16 Ket ni Aaron an-annabo ni Heth, a lalaki nga anak ni Hearthom.

17 Ket ni Hearthom lalaki nga anak ni Lib.

18 Ket ni Lib lalaki nga anak ni Kish.

19 Ket ni Kish lalaki nga anak ni Corom.

20 Ket ni Corom lalaki nga anak ni Levi.

21 Ket ni Levi lalaki nga anak ni Kim.

22 Ket ni Kim lalaki nga anak ni Morianton.

23 Ket ni Morianton an-annabo ni Riplakish.

24 Ket ni Riplakish lalaki nga anak ni Shez.

25 Ket ni Shez lalaki nga anak ni Heth.

26 Ket ni Heth lalaki nga anak ni Com.

27 Ket ni Com lalaki nga anak ni Coriantum.

28 Ket ni Coriantum lalaki nga anak ni Emer.

29 Ket ni Emer lalaki nga anak ni Omer.

30 Ket ni Omer lalaki nga anak ni Shule.

31 Ket ni Shule lalaki nga anak ni Kib.

32 Ket ni Kib lalaki nga anak ni Orihah, a lalaki nga anak ni Jared;

33 Nga immayan ni “Jared ken ti kabsatna ken ti kaamaanda, ken sabsabali pay ken dagiti kaamaanda, manipud iti dakkel a torre, iti kanito a ^bkiniro ti Apo ti pagsasao dagiti tao, ket insapatana iti pungtotna a mawarawaradanto iti amin a “rabaw ti daga; ket nawarawara dagiti tao a naibatay iti balikas ti Apo.

34 Iti kadakkel ken kinamalalaki ti “kabsat ni Jared, ken lalaki nga idaddaduma ti Apo, kinuna ni Jared, ti kabsatna, kenkuana: Umararawka iti Apo, tapno dinatayo tikawen ket saantayo a maawatan dagiti balikastayo.

35 Ket napasamak nga immararaw ti kabsat ni Jared iti Apo, ket naasian ti Apo ken ni Jared; ngarud saanna a kiniro ti pagsasao ni Jared; ket saan a nati-kaw ni Jared ken ti kabsatna.

36 Kalpasanna kinuna ni Jared iti kabsatna: Umararawka manen iti Apo, ket bareng no ilik-

6a Ether 12:2; 15:34.

33a PNK Jared.

b Gen. 11:6–9.

c Mosiah 28:17.

34a PNK Jared, Lalaki a Kabsat ni.

likna ti pungtotna kadagiti gay-yemtayo, tapno saanna a ki-ruen ti pagsasaoda.

37 Ket napasamak nga immararaw ti kabsat ni Jared iti Apo, ket naasian ti Apo kadagiti gay-yemda ken kasta met kadagiti kaamaanda, ket saanda a nati-kaw.

38 Ket napasamak a nagsao manen ni Jared iti kabsatna, a kinunana: Mapanmo damagen iti Apo no papanawennatayo iti daga, ket no papanawennatayo iti daga, yararawmo kenkuana no sadino ti papanantayo. Ket asino ti makaammo no di ti Apo laeng a mangipan kadatayo iti daga a “naisalsalumina iti amin a daga? Ket no mapasamak a kasta, agbalintayo a napudno iti Apo, tapno mawattayo a tawiditayo.

39 Ket napasamak nga immararaw ti kabsat ni Jared iti Apo maipanggep iti nagaon iti ngiwat ni Jared.

40 Ket napasamak a nangngeg ti Apo ti kabsat ni Jared, ket nasasian kenkuana, ket kinunana kenkuana:

41 Mapanka ket urnongem dagiti arbanmo, lalaki ken babai, iti amin a kita; ken kasta met ti bukel ti daga a nadumaduma; ken dagiti “kaamaam, ken kasta met ti kabsatmo a ni Jared ken ti kaamaanna; ken kasta met dagiti ^bgayyemmo ken dagiti kaamaanda, ken dagiti gayyem ni Jared ken dagiti kaamaanda.

42 Ket inton maaramidmo da-

gitoy “mapanmo ida idauluan iti tanap nga agpa-amianan. Ket sadiayto ti pangsabatak kenka, ket ^bkuyogenkanto a mapan iti daga a “naisalsalumina iti amin a daga.

43 Ket sadiayto a bendisio-nanka ken ti bukelmo, ket pata-norekto dagiti bukelmo, ken ti bukel ti kabsatmo, ken dagiti sumurot kenka, a dakkal a pagilian. Ket awanto ti pagilian a nabilbileg ngem iti pangpatano-rak iti bukelmo, iti amin a rabaw ti daga. Ket kasta ti aramidek kenka gapu iti daytoy naunday a panawen a yaararawmo kaniak.

KAPITULO 2

Isagana dagiti Jaredite ti panagdaliasatda nga agturong iti naikari a daga—Daytoy ti napili a daga a nasken a pagserbian dagiti tao ken ni Cristo wenno masagadda—Kasarita ti Apo ti kabsat ni Jared iti tallo nga oras—Agaramid dagiti Jaredite iti bilog—Ibaga ti Apo iti kabsat ni Jared a mangisingasing iti pamay-an no kasano a maikkan iti silaw dagiti bilog.

KET napasamak a napan ni Jared ken ti kabsatna, ken dagiti kaamaanda, ken kasta met dagiti gayyem ni Jared ken ti kabsatna ken dagiti kaamaanda, iti tanap iti amianan, (ket “Nimrod ti nagan ti tanap, a naipanagan iti maingel a mangnganup) nga inkuyogda dagiti ar-

38a PnK Naikari a Daga.

41a Ether 6:20.

b Ether 6:16.

42a 1 Ne. 2:1–2;

Abr. 2:3.

b DkK 84:88.

c 1 Ne. 13:30.

2 1a Gen. 10:8.

banda nga inurnongda, lalaki ken babai, iti amin a kita.

2 Ken nangipakatda met iti silo ket nakatiliwda kadagiti tumatayab; ken nangisaganada met iti sasakayan, a nangikargaanda kadagiti ikan ti dandanum nga intugotda.

3 Ken nangitugotda met iti deseret, nga, iti pannakaipatarusna, uyokan; iti kasta adu a pangen ti uyokan ti inkuyogda, ken iti amin a kita nga adda iti rabaw ti daga, bukbukel a nadumaduma.

4 Ket napasamak nga idi makadanonda iti tanap ti Nimrod bimmaba ti Apo ket nakisarita iti kabsat ni Jared; ket adda iti “ulep, ket saan a nakita ti kabsat ni Jared.

5 Ket napasamak a binilin ida ti Apo a nasken a mapanda iti langalang, wen, iti dayta a kapat a di pay nakap kapanan ti tao. Ket napasamak a napan ti Apo kadakuada, ket nakisarita kadakuada bayat ti panagtakderna iti “ulep, ket inturongna ida iti rumbeng a papananda.

6 Ket napasamak a nagdaliasatda iti langalang, ken nagramidda iti bilog, a pinangballasiwda iti adu a dandanum, iti agtultuloy a panangiturong ti ima ti Apo.

7 Ket saan nga ipalubos ti Apo nga agsardengda iti langalang iti ballasiw ti baybay, ngem kayatna a makadanonda iti “daga

ti kari, a napili a naisalsalumina kadagiti amin a daga, nga inlatang ti Apo a Dios kadagiti nalinteg a tao.

8 Ket insapatana ti pungtotna iti kabsat ni Jared, nga asino man a mangtagikua iti daytoy daga ti kari, manipud iti dayta a kanito agingga iti agnanayon, nasken nga “agserbi kenkuana, ti pudno ken maymaysa a Dios, wenno nasken a ^bmasagaddanto inton dumteng kadakuada ti pakabuklan ti pungtotna.

9 Ket ita, makitatayo dagiti paulog ti Dios maipanggep iti daytoy a daga, a daytoy ti naikari a daga; nga ania man a pagilian a mangtagikua iti daytoy agserbi iti Dios, wenno masagaddanto inton dumteng kadakuada ti pakabuklan ti pungtotna. Ket dumtengto kadakuada ti pakabuklan ti pungtotna inton naluomdan iti basol.

10 Ta adtoy, daytoy ti daga a napili a naisalsalumina kadagiti amin a daga; gapuna isu a mangtagikua iti daytoy agserbinto iti Dios wenno masagadto; ta daytoy ti agnanayon a paulog ti Dios. Ket saandanto agingga iti “pannakatungpal ti basol dagiti annak ti daga, a ^bmasagad.

11 Ket umay daytoy kadakayo, O dakayo a “Gentil, tapno maammuanyo dagiti paulog ti Dios—tapno agbabawikayo, ket saanyo nga ituloy dagiti basba-

4a Num. 11:25;
DkK 34:7–9;
JS—P 1:68.
5a Ex. 13:21–22.
7a 1 Ne. 4:14.

PNK Naikari a Daga.
8a Ether 13:2.
b Jarom 1:3, 10;
Alma 37:28;
Ether 9:20.

10a 2 Ne. 28:16.
b 1 Ne. 17:37–38.
11a 2 Ne. 28:32.

solyo agingga iti yaay ti pannakatungpal, tapno diyo yeg ti pannakatungpal ti pungtot ti Dios kadakayo a kas iti inaramid dagiti agindeg iti daga.

12 Adtoy, daytoy ti napili a daga, ket ania man a pagilian a mangtagikua “mawayawaya-anto iti pannakaadipen, ken iti pannakabalud, ken kadagiti amin a pagilian iti sirok ti langit, no la ketdi ta ^bagserbida iti Dios ti daga, nga isu ni Jesucristo, a naimatanganen kadagiti banag a naisurattayon.

13 Ket ita ituloyko ti kasuratak; ta adtoy, napasamak nga impan ti Apo ni Jared ken ti kabsatna iti dayta dakkell a baybay a nangbingay iti dagdaga. Ket iti idadanonda iti baybay impatakderda dagiti toldada; ket ninagananda ti lugar iti Moriancumer; ket nagnaedda kadagiti tolda, ket nagnaedda kadagiti tolda iti igid ti baybay iti uneg ti uppat a tawen.

14 Ket napasamak iti naggibusan ti uppat a tawen a napan manen ti Apo iti kabsat ni Jared, ket nagtakder iti ulep ket nagsao kenkuana. Ket talló nga oras a nagsao ti Apo iti kabsat ni Jared, ket “dinusana ta nalipatanna ti ^bimmawag iti nagan ti Apo.

15 Ket nagbabawi ti kabsat ni Jared iti dakes nga inaramidna, ket immawag iti nagan ti Apo para kadagiti kabsatna a kaduana. Ket kinuna ti Apo kenkuana: Pakawanenka ken dagiti kabsat-

mo iti basbasolda; ngem saankayon nga agbasolto manen, ta laglagipenyo a saan a kanayon a “makitakunaynay ti ^bEspirituk iti tao; gapuna, no agbasolkayo agingga iti naan-anayen ti pannakaluomyo mayadayokayo iti imatang ti Apo. Ket daytoy ti pampanunotko iti daga nga itedko a tawidyo; ta daytoy ti daga a napili a ‘naisalsalumi-na kadagiti amin a daga.

16 Ket kinuna ti Apo: Mapankayo agtrabaho ket agaramidkayo, iti kalanglanga dagiti bilog nga aramidenyonto. Ket napasamak a napan nagtrabaho ti kabsat ni Jared, ken kasta met dagiti kabsatna, ket nagaramid-da kadagiti bilog a kalanglanga dagiti naaramiddan, a maibatay kadagiti “panangiwanwan ti Apo. Ket babassitda, ken nalag-anda iti danum, a kas iti kalag-an ti tumatayab iti danum.

17 Ket naaramidda iti wagas a napnuan “pintek, a mabalin pay a pagtaya iti danum a kas iti malukong; ken napintek ti tupiana a kas iti malukong; ken timmirad ti murdongda; ket napintek ti tuktokda a kas iti malukong; ket ti kaatiddogda kas iti kaatiddog ti kayo, ket ti ridawna, no mairikep, napintek a kas iti malukong.

18 Ket napasamak nga immararaw ti kabsat ni Jared iti Apo, a kinunana: O Apo, naaramidkon ti trabaho nga imbilinmo kaniak, ket naaramidkon dagi-

12a PNK Wayawaya.
b Isa. 60:12.

14a PNK Dusa,
Pannakadusa.

b PNK Kararag.
15a Gen. 6:3;
2 Ne. 26:11;
Morm. 5:16.

b Ether 15:19.
c Ether 9:20.
16a 1 Ne. 17:50-51.
17a Ether 6:7.

ti bilog a maibatay iti imbagam kaniak.

19 Ket adtoy, O Apo, awan ti silawda; pangituronganmi? Ken kasta met a mapukawkami, ta iti unegda a saankami a makaa- nges, malaksid iti angin nga adda iti unegda; ngarud mapu- kawkami.

20 Ket kinuna ti Apo iti kabsat ni Jared: Adtoy, mangaramidka- yo iti abut iti tuktok, ken kasta met iti tupia; ket no kasapulan- yo ti angin luktanyo ti abut ket makalang-abkayo iti angin. Ket no mapasamak a serkennakayo ti danum, adtoy, sullatanyo ti abut, tapno saankayo a mapu- kaw iti layus.

21 Ket napasamak nga inaramid ti kabsat ni Jared, a maiba- tay iti imbilin ti Apo.

22 Ket immararaw manen iti Apo a kinunana: O Apo, adtoy naaramidkon ti imbilinmo ka- niak; ket naisaganakon dagiti sasakayan a para kadagiti taok, ken adtoy awan ti silawda. Ad- toy, O Apo, ipalubosmo kadi a daliasatenmi daytoy dakkell a danum iti kasipngetan?

23 Ket kinuna ti Apo iti kabsat ni Jared: Ania ti kayatmo nga aramidek tapno maaddaankayo iti silaw kadagiti sasakayanyo? Ta adtoy, diyo mabalin ti maad- daan iti tawa, ta maribkaribkas- danto laeng; kasta met a dikayo makaitugot iti apuy, ta saanka- yo a mapan babaen ti lawag ti apuy.

24 Ta adtoy, kaslakayonto ba- lienia iti tengnga ti baybay; ta gu-

maborto kadakayo dagiti kasla bantay a dalluyon. Nupay kasta, ilung-awkayonto manen mani- pud iti tukot ti baybay; ta mai- buston ti “angin nga agtaud iti ngiwatko, ken kasta met ti tudo ken dagiti ^blayus nga imbaonko.

25 Ket adtoy, isaganakayo a mangbusor kadagitoy a banag; ta saanyo a maballasiw daytoy dakkell a taaw malaksid no isa- ganakayo a mangbusor kadagiti dalluyon ti baybay, ken dagiti lumabas nga angin, ken dagiti dumteng a layus. Ngarud ania ti kayatmo nga isaganak kada- kayo tapno maaddaankayo iti silaw no alimonennakayo ti tu- kot ti baybay?

KAPITULO 3

Makita ti kabsat ni Jared ti ramay ti Apo iti panangsagidna kadagiti sangapulo-ket-innem—Ipakita ni Cristo ti bagina nga espiritu iti kabsat ni Jared—Saan a mayada- yo iti belo dagiti addaan iti naan- anay a pannakaammo—Mapaad- da dagiti agipatpatarus a mangi- pakaammo iti kasuratan a Jaredite.

KET napasamak a napan ti kab- sat ni Jared (ita walo ti bilang dagiti sasakayan a naisagana) iti bantay, a ninagananda iti ban- tay Shelem, gapu iti nalabes a kinatayagna, ken nangsukog manipud iti bato iti sangapulo- ket-innem a babassit a bato; ket puraw ken natarnawda, a kas iti aganninaw a sarming; ket intu- gotna ida iti tuktok ti bantay,

ket immararaw manen iti Apo, a kinunana:

2 O Apo, kinunam a nasken a malakubkami kadagiti layus. Ita adtoy, O Apo, ket dimo koma kaunget ti adipenmo gapu iti pagkuranganna kenka; ta ammomi a nasantuanka ken agnaedka iti langit, ken saankami a maikari kenka; gapu iti "pannakatnag nagtultuloy a nagbalin a dakes ti ^bkasasaadmi; nupay kasta, O Apo, inikkannakami iti bilin a nasken nga umawagkami kenka, a manipud kenka umawatkami iti maibatay iti tarigagayanmi.

3 Adtoy, O Apo, sinaplitnakami gapu iti kinamanagbasolmi, ken pinapanawnakami, ket kadagitoy adu a tawen addakami iti kabakiran; nupay kasta, "nasika kadakami. O Apo, kitaenak koma a siaasi, ket iwaksim ti pungtotmo kadagitoy a tattatom, ket dimo ipalubos nga agballasiwda iti daytoy narungsot a taaw iti kasipngetan; ngem adtoy dagitoy banag a sinukogko manipud iti bato.

4 Ket ammok, O Apo, nga adda kenka ti amin a "pannakabalin, ket maaramidmo ti amin a kayatmo a pagimbagan ti tao; ngarud sagidem dagitoy a bato, O Apo, iti ramaymo, ket isaganam ida tapno agrimatda iti kasipngetan; ket agrimatda kadakami iti sasakayan nga insaganami, tapno adda silawmi bayat ti iballasiwmi iti baybay.

5 Adtoy, O Apo, maaramidmo daytoy. Ammomi a kabaalam nga ipakita ti naindaklan a bilegmo, a "kasla bassit iti panna-kaawat dagiti tao.

6 Ket napasamak nga idi maisao ti kabsat ni Jared dagitoy a balikas, adtoy, intag-ay ti "Apo ti imana ket sinagidna dagiti bato a saggaysa iti ramayna. Ket naikkat ti ^bbelo kadagiti mata ti kabsat ni Jared, ket nakitana ti ramay ti Apo; ket kasla iti ramay ti tao, kas iti lasag ken dara; ket nadalupo ti kabsat ni Jared iti sango ti Apo, ta nadaleb iti bu-teng.

7 Ket nakita ti Apo a nadalupo ti kabsat ni Jared iti daga; ket kinuna ti Apo kenkuana: Buma-ngonka, apay a nadalupoka?

8 Ket kinunana iti Apo: Nakitak ti ramay ti Apo, ket nagbutengak amangan la ketdi no dang-rannak; ta diak ammo a nagtagilasag ken adda dara ti Apo.

9 Ket kinuna ti Apo kenkuana: Gapu iti pammatim nakitam nga addaanak iti "lasag ken dara; ket awan pay ti asino man a tao nga immasideg kaniak nga addaan iti aglaplapusanan a pammati a kas kenka; ta no saan dimo koma nakita ti ramayko. Adda kadin nakitam a nalablabes ngem iti daytoy?

10 Ket insungbatna: Saan; Apo, agpakitaka kaniak.

11 Ket kinuna ti Apo kenkuana: Mamatika kadi kadagiti balikas nga ibagat?

3 2a PNK Pannakatnag da Adan ken Eva.
b Mosiah 3:19.
3a Ether 1:34-43.

4a PNK Bileg.
5a Isa. 55:8-9;
1 Ne. 16:29.
6a PNK Jesucristo.

b Ether 12:19, 21.
9a PNK Lasag;
Jesucristo; Matay,
Pannakatay.

12 Ket kinunana: Wen, Apo, ammok nga agsasaoka iti pudno, ta sika ti Dios ti kinapudno, ket “saanka a makapaglibak.

13 Ket idi maisaona dagitoy a balikas, adtoy, “nagpakita ti Apo kenkuana, ket kinunana: ^bGapu ta ammom dagitoy a banag masubbotka iti panna-katnag; ngarud maisublika iti imatangko; ngarud ^cagpakitaak kenka.

14 Adtoy, siak ti naisagana manipud iti pamuon ti lubong a “mangsubbot kadagiti taok. Adtoy, siak ni Jesucristo. Siak ti ^bAma ken ti Anak. Siak ti pagtaudan ti ^cbiag ti amin a tao, ken iti agnanayon, kasta met dagiti mamati iti naganko; ket agbalinda a ^dlallaki ken babbai nga annakko.

15 Ket saanak pay a nagpakita iti tao a pinarsuak, ta awan pay ti tao a “namati kaniak a kas kenka. Makitam a naparsuaka a ^bkalanglangak? Wen, kasta met a naparsua amin a tao manipud pay idi punganay a kalanglangak.

16 Adtoy, daytoy a bagi, a makitkitam, ti bagi ti “espirituk; ket pinarsuak ti tao a kalanglanga ti bagi ti espirituk; ket uray no agpakitaak kenka iti espiritu agpakitaak kadagiti taok iti lasag.

17 Ket ita, kas nasaok, siak

ni Moroni, saanko a maaramid ti naan-anay a pakaammuan dagitoy a banag a naisurat, ngarud umdasen nga ibagak a nagpakita ni Jesus iti daytoy a tao iti espiritu, a kas iti wagas ken kalanglanga ti isu met la a bagi nga “impakitana kadagiti Nephite.

18 Ket insurona a kas iti panangisurona kadagiti Nephite; ket amin daytoy, tapno maammuan daytoy a tao nga isu ti Dios, gapu kadagiti adu a naindaklan nga aramid nga impakita kenkuana ti Apo.

19 Ket gapu iti pannakaammo daytoy a tao saan a nalapdan a kumita iti ^abelo; ket nakitana ti ramay ni Jesus, nga, idi makitana, nadalupo iti butengna; ta ammona a ramay ti Apo; ket napukaw ti pammatina, ta ammona, nga awanan duadua.

20 Gapuna, iti pannakagunodna iti naan-anay a pannakaammo iti Dios, awanen ti ^amailimed kenkuana iti belo; ngarud, nakitana ni Jesus; ket isu ti nangisuro kenkuana.

21 Ket napasamak a kinuna ti Apo iti kabsat ni Jared: Adtoy, dimo ipalubos nga agwaras iti lubong dagitoy banag a nakita ken nangngegam, agingga a dumteng ti “panawen a panangiglioriak iti naganko iti lasag; gapuna, ipategmo dagiti banag

12a Heb. 6:18.

13a DkK 67:10–11.

^b Enos 1:6–8.

^c PNK Jesucristo—Sakbay a maitao ni Cristo.

14a PNK Pannakasubbot, Subboten, Nasubbot;

Mannubbot.

^b Mosiah 15:1–4.

^c Mosiah 16:9.

^d PNK Lallaki ken Babbai nga Annak ti Dios.

15a PNK Mamati.
^b Gen. 1:26–27;

Mosiah 7:27;

DkK 20:17–18.

16a PNK Espiritu.

17a 3 Ne. 11:8–10.

19a PNK Belo.

20a Ether 12:19–21.

21a Ether 4:1.

a nakita ken nangngegmo, ket awan ti tao a pangipakitaam.

22 Ket adtoy, inton umayka kaniak, isuratmonto ida ken italimengmo, tapno awan ti makai-patarus kadakuada; ta isuratmonto ida iti pagsasao a dida mabasa.

23 Ket adtoy, itedko kenka dagitoy ^adua a bato, ket italimengmonto met ida iti yan dagiti banag nga isuratmo.

24 Ta adtoy, kinirokon ti pagsasao nga isuratmo; gapuna ibilinkonto iti naituding a panawenko nga isilnagto dagitoy a bato kadagiti mata dagiti tao dagitoy banag nga isuratmo.

25 Ket idi maisao ti Apo dagitoy a balikas, impakitana iti kabsat ni Jared ^aamin a nabiaq iti daga, ken amin dagiti agnaedto; ket dina pinengdan ida iti imatangna, uray pay iti igid ti daga.

26 Ta naibaganaan kenkuana iti napalabas a panawen, a ^{no}^bmamati kenkuana a maipakitana kenkuana ^camin a banag—maipakitanto kenkuana; ngarud saan a mapengdan ti Apo kenkuana ti ania man, ta ammo na a maipakita ti Apo kenkuana ti amin a banag.

27 Ket kinuna ti Apo kenkuana: Isuratmo dagitoy a banag ket ^dsaluadam; ket ipakitakto ida iti naituding a panawenko kadagiti annak ti tattao.

28 Ket napasamak a binilin ti Apo nga italimengna dagiti dua

a ^ebato a naawatna, ket dina ida ipakpakita, agingga nga ipakita ida ti Apo kadagiti annak ti tattao.

KAPITULO 4

Mabilin ni Moroni a mangitalimeng kadagiti sinurat ti kabsat ni Jared—Saandanto a maipalgak agingga a di maaddaan dagiti tao iti pammati a kas iti kabsat ni Jared—Bilinen ni Cristo dagiti tao a mamati kadagiti balikasna ken kadagiti disipulona—Mabilin dagiti tao nga agbabawi, mamati iti ebanghelio, ket maisalakanda.

KET binilin ti Apo ti kabsat ni Jared a sumalog iti bantay iti imatang ti Apo, ket ^fisuratna dagiti banag a nakitana; ket mapawilanda a mapan kadagiti annak dagiti tao ^gagingga a kalpasan ti pannakailansana iti krus; ket daytoy a gapu ti nangidulinan ni Mosiah kadakuada, tapno saanda nga umay iti lubong agingga a kalpasan ti panagpakita ni Cristo kadagiti taona.

2 Ket kalpasan ti pudno a panagpakita ni Cristo kadagiti taona imbilinna a nasken a mapakitada.

3 Ket ita, kalpasan dayta, napukawanda iti pammati; ket awan malaksid dagiti Lamanite, ket dida inawat ti ebanghelio ni Cristo; ngarud nabili-nak nga ^hilemmengko manen ida iti daga.

23a PNK Urim
ken Tumim.
25a Moises 1:8.
26a Ether 3:11–13.
b PNK Mamati.

c Ether 4:4.
27a 2 Ne. 27:6–8.
28a DkK 17:1.
4 1a Ether 12:24.
PNK Nasantuan

a Kasuratan.
b Ether 3:21.
3a Morm. 8:14.

4 Adtoy, insuratko kadagitoy a pinanid ti tunggal banag a nakita ti kabsat ni Jared; ket sadiay awanen ti nain-indaklan a banag a naipakita ngem kadagidiay naipakita iti kabsat ni Jared.

5 Gapuna binilinnak ti Apo a mangisurat kadakuada; ket insuratko ida. Ket binilinnak a “mangsaluad kadakuada; ken kasta met nga imbilinna nga italimengko ti patarus; gapuna intalimengko dagiti ^bagipatpatarus, a maibatay iti bilin ti Apo.

6 Ta kinuna ti Apo kaniak: Saandanto a mapan kadagiti Gentil agingga iti aldaw a panagbabawida iti kinamanagbawida, ket agbalinda a nadalus iti sango ti Apo.

7 Ket iti dayta nga aldaw a panangaramatda iti pammatida kaniak, kinuna ti Apo, a kas iti inaramid ti kabsat ni Jared, tapno “mapasantoda kaniak, isunton ti panangipakitak kadakuada kadagiti banag a nakita ni Jared, uray pay ti pannakaibutaktak kadakuada dagiti amin a paltiingko, kinuna ni Jesucristo, ti Anak ti Dios, ti ^bAma ti langit ken daga, ken amin a banag nga adda kadagitoy.

8 Ket isu a “mangsupanget iti balikas ti Apo, bay-am a mailunod; ket isu a ^bdi umawat kadagitoy a banag, bay-am a mailu-

nod; ta ‘diak pakitaan ida iti nain-indaklan a bambanag, kinuna ni Jesucristo; ta siak ti nagkuna.

9 Ket babaen ti bilinko aglukat ti langit ken “agrikep; ket iti balikasko ^bagarigenggen ti daga; ket iti bilinko pumusatoy dagiti agindeg, a kasto iti apuy.

10 Ket isu a di mamati kadagiti balikasko saan a mamati kadagiti disipulok; ket no kastanto a saanag nga agsao, kednganyo; ta maammuanyonto a siak ti agsao, iti “maudi nga aldaw.

11 Ngem isu a “mamati kadagitoy a banag a nasaokon, isunton ti sarungkarak a pakaipakitaan iti Espirituk, ket ammonanto ken mamanekek. Ta gapu iti Espirituk ^bmaammuannanto a ‘pudno dagitoy a banag; ta allukoyenna dagiti tao nga agaramid iti nasayaat.

12 Ket ania man a banag a mangallukoy kadagiti tao nga agaramid iti nasayaat kukuak; ta awan ti sabali a paggapuan ti “nasayaat no di siak. Siak met laeng ti mangidaulo kadagiti tao iti amin a nasayaat; isu a ^bdi mamati kadagiti balikasko saanto a mamati kaniak—a siak; ket isu a di mamati kaniak saanto a mamati iti Amak a nangibaon kaniak. Ta adtoy, siak ti Ama, siak ti ^clawag, ken ti ^dbiag, ken ti kinapudno iti lubong.

5a Ether 5:1.

b DkK 17:1; JS—P 1:52.

PNK Urim ken Tumim.

7a PNK Pannakapasanto.

b Mosiah 3:8.

8a 3 Ne. 29:5–6;

Morm. 8:17.

b 2 Ne. 27:14; 28:29–30.

c Alma 12:10–11;

3 Ne. 26:9–10.

9a 1 Ari 8:35; DkK 77:8.

b Hel. 12:8–18;

Morm. 5:23.

10a 2 Ne. 33:10–15.

11a DkK 5:16.

b PNK Pammaneknek.

c Ether 5:3–4;

Moro. 10:4–5.

12a Alma 5:40;

Moro. 7:16–17.

b 3 Ne. 28:34.

c PNK Silaw,

Silaw ni Cristo.

d Jn. 8:12; Alma 38:9.

13 “Umaykayo kaniak, O dakayo a Gentil, ket ipakitak kadakayo dagiti nain-indaklan a banag, ti pannakaammo a nai-lemmeng gapu iti kinaawan ti pammati.

14 Umaykayo kaniak, O dakayo a balay ti Israel, ket “maipakitanto kadakayo no kasano ti kinaindaklan dagiti banag nga inlatang ti Ama nga agpaay kadakayo, manipud iti pannakabukel ti lubong; ket saan nga immay kadakayo gapu iti kaawan ti pammatiyo.

15 Adtoy, inton ray-abenyo dayta belo ti kaawan ti pammatiyo a nakaigapuan ti panagtalinaedyo iti nakaam-amak a kasasaad ti kinadanges, ken kinatangken ti puso, ken kinabulsek ti panunot, tinta ngarud naindaklan ken nakaskasdaaw a bambanag a “nailimed kadakayo manipud iti pannakabukel ti lubong—wen, inton awaganayo ti Ama babaen ti naganko, nga addaan iti nasneban a puso ken sibabawi nga espiritu, isunton ti pannakaammoyo a nalagip ti Ama ti katulagan nga inaramidna kadagidi ammayo, O balay ti Israel.

16 Ken isunton ti pannakaipalgak dagiti “paltiingko nga imbilinko nga isurat ti katulongak a ni Juan kadagiti mata dagiti amin a tao. Laglagipenyo, inton

makitayo dagitoy a banag, ammoyonton a magawgaw-aten ti panawen a pannakaipakitada iti amin nga aramid.

17 Ngarud, “inton awatenyo daytoy a kasuratan ammoyonton a nangrugin ti aramid ti Ama iti amin a rabaw ti daga.

18 Ngarud, “agbabawikayo amin nga adda iti ig-igid ti daga, ket umaykayo kaniak, ken mamatikayo iti ebangheliok, ket ^bmabuniagankayo iti naganko; ta isu a mamati ken mabuniagan maisalakanto; ngem isu a di mamati mailunodto; ket surotento ti ‘tanda dagiti mamati iti naganko.

19 Ket mabendisionanto ti makita a “napudno iti naganko iti maudi nga aldaw, ta maitag-ayto a makipagnaed iti pagarian a naisagana a para kenkuana manipud iti ^bpannakabukel ti lubong. Ket adtoy siak ti nangibaga iti dayta. Amen.

KAPITULO 5

Agtakderto a mamanekeket iti kinapudno ti Libro ni Mormon dagiti tallo a saksi ken ti aramid a mismo.

KET ita siak, ni Moroni, naisuratkon dagiti balikas a naibilin kaniak, a maibatay iti lagipko; ket naibagakon kadakayo dagiti banag a “sinaluadak; nga-

13a 3 Ne. 12:2-3.

14a DkK 121:26-29.

15a 2 Ne. 27:10.

16a Apoc. 1:1;

1 Ne. 14:18-27.

17a 3 Ne. 21:1-9, 28.

18a 3 Ne. 27:20;

Moro. 7:34.

b Jn. 3:3-5.

PNK Buniag,
Panagbuniag—
Nasken.

c PNK Sagut ti
Espiritu, Dagiti.

19a Mosiah 2:41;

DkK 6:13.

PNK Jesucristo—

Panangawattayo iti
nagan ni Jesucristo.

b 2 Ne. 9:18.

5 1a 2 Ne. 27:7-8, 21;

Ether 4:4-7.

rud diyo ida sagsagiden tapno maipatarusyo; ta maipawil kadakayo dayta a banag, malaksid no nakemton ti Dios inton agangay.

2 Ket adtoy, nalabit a mapadayawankayonto a mangipakita kadagiti pinanid “kadagidiay tumulongto a mangipatungpal iti daytoy nga aramid;

3 Ket maipakitanto kadagiti “tallo babaen ti bileg ti Dios; gapuna ^bammodanto nga awan duadua a ^cpuḍno dagitoy a banag.

4 Ket agtaudto iti ngiwat dagiti tallo a “saksi dagitoy a banag; ket ti pammaneknek dagiti tallo, ken daytoy nga aramid, ti pakaipakitaanto ti bileg ti Dios ken kasta met ti aramidna, a nangipaneknekan ti Ama, ken ti Anak, ken ti Espiritu Santo—ket amin dagitoy tumakderdanto a pammaneknek a maibusor iti lubong iti maudi nga aldaw.

5 Ket no kastanto nga agbabawida ket “umayda iti Ama iti nagan ni Jesus, maawatdanto iti pagarian ti Dios.

6 Ket ita, no awan ti turayko kadagitoy a banag, kednganyo; ta ammoyonto nga addaanak iti turay inton makitadak, ket dumatagtayonto iti Dios iti maudi nga aldaw. Amen.

KAPITULO 6

Iturong ti angin dagiti bilog a Jaredite iti naikari a daga—Dayawen dagiti tao ti Apo gapu iti kinaimbagna—Madutokan ni Orihah nga arida—Pumusay da Jared ken ti kabsatna.

KET ita siak, ni Moroni, ituloyko ti mangted iti kasuratan ni Jared ken ti kabsatna.

2 Ta napasamak kalpasan ti panangisagana ti Apo kadagiti “bato nga intugot ti kabsat ni Jared iti bantay, simmalog ti kabsat ni Jared iti bantay, ket inkabilna dagiti bato iti sasakayan a naisagana, a saggaysa ti tunggal murdongda; ket adtoy, nangtedda iti lawag kadagiti sasakayan.

3 Ket kasta ti panamaglawag ti Apo kadagiti bato iti kasipngetan, a mangted iti silaw kadagiti lallaki, babbai, ken ubbing, tapno saanda nga agballasiw iti nalawa a dandanum iti kasipngetan.

4 Ket napasamak nga idi maisaganada amin a kita ti taraon, tapno iti kasta makapagpautda iti danum, ken kasta met ti taraon dagiti arban ken pastorda, ken ania man a narungsot a nabiaḡ wenna ayup wenna tumatayab nga itugotda—ket napasamak nga idi naaramiddan amin dagitoy a banag nagluganda kadagiti sasakayan wenna bilogda, ket inturongda iti bay-

2a 2 Ne. 27:12–14;
DkK 5:9–15.

3a 2 Ne. 11:3; 27:12.
b DkK 5:25.

c Ether 4:11.

4a Kitaen ti DkK 17

a paulo ti benneg
ken bersikulo 1–3;

kitaen met ti Ti
Pammaneknek

dagiti Tallo a Saksi
kadagiti pangrugian

a panid ti Libro
ni Mormon.

5a Morm. 9:27;
Moro. 10:30–32.

6 2a Ether 3:3–6.

bay, nga intalekda ti bagbagida iti Apo a Diosda.

5 Ket napasamak nga imbilin ti Apo a Dios a nasken nga adda “narungsot nga angin a maipuyot iti rabaw ti danum, nga agturong iti naikari a daga; ket kasta ti panangipuruk ti angin kadakuada kadagiti dalluyon ti baybay.

6 Ket napasamak a namin-adu a darasda a nairareb iti tukot ti baybay, gapu kadagiti bantay a dalluyon a naiburak kadakuada, ken kasta met dagiti dadakkel ken nakaam-amak a bagyo a pinaltuad ti rungsot ti angin.

7 Ket napasamak nga idi marirebda iti tukot awan ti danum a makadangran kadakuada, ta “napintek ti sasakayanda a kas iti malukong, ken kasta met a napintekda a kas iti ^bdaong ni Noe; ngarud idi nalikmotda iti dandanum immararawda iti Apo, ket pinatapawna manen ida.

8 Ket napasamak a saan a nagsardeng ti angin a nangipugso nga agturong iti naikari a daga idi addada iti dandanum; ket kasta ti panangyabog kadakuada ti angin.

9 Ket “nagkantada iti panagdayawda iti Apo; wen, nagkantata ti kabsat ni Jared iti panagdayaw iti Apo, ket ^bnagyaman ken nagdaydayaw iti Apo iti nagmalem; ket idi dumteng ti rabii, saanda a nagsardeng a nagdaydayaw iti Apo.

10 Ket kasta ti pannakayabog-

da; ket awan ti nakaam-amak nga ayup ti baybay a nakaburak kadakuada, wenna baliena a nakadadael kadakuada; ket nagtultuloy nga adda silawda, addada man iti rabaw wenna iti uneg ti danum.

11 Ket kasta ti pannakayabogda, iti tallo-gasut-ken-uppat-apulo-ket-uppat nga aldaw iti danum.

12 Ket simmangladda iti kadaratan ti naikari a daga. Ket idi maibaddekda dagiti sakada iti igid ti baybay ti naikari a daga nagpaklebda iti rabaw ti daga, ket impakumbabada ti bagbagida iti Apo, ket nagarubos ti luada iti ragsakda iti Apo, gapu iti kaadu ti naumbi a kaasina kadakuada.

13 Ket napasamak a napanda iti rabaw ti daga, ket rinugianda a sinukay ti daga.

14 Ket adda uppat a lallaki nga annak ni Jared; ket naawaganda iti Jacom, ken Gilgah, ken Mahah, ken Orihah.

15 Ket naaddaan met ti kabsat ni Jared iti annak a lallaki ken babbai.

16 Ket nagdagup iti duapulo-ket-dua a kararua dagiti “gayyem da Jared ken ti kabsatna; ket naaddaanda met iti annak a lallaki ken babbai sakbay nga immayda iti naikari a daga; ket ngarud nangin-inutda nga immadu.

17 Ket naisuroda a “magna a sipapakumbaba iti sango ti Apo; ken ^bnaisuroda met idiy ngato.

5a Ether 2:24-25.

7a Ether 2:17.

b Gen. 6:14;
Moises 7:43.

9a PNK Agkanta.

b 1 Cro. 16:7-9;

Alma 37:37;
DkK 46:32.

16a Ether 1:41.

17a PNK Magna,
Magna iti Dios.

b PNK Paltiing.

18 Ket napasamak a nangrugida a nagwaras iti rabaw ti daga, ken immaduda ket sinukayda ti daga; ket pimmigsada iti daga.

19 Ket nangrugi a limmakay ti kabsat ni Jared, ket nakitana nga iti saan a mabayag sumalogton iti tanem; gapuna kinunana ken ni Jared: Ummongenta a sangsangkamaysa dagiti taota tapno mabilangta ida, tapno maammuanta kadakuada ti tari-gagayda kadata sakbay a sumalogta iti tanemta.

20 Ket kas maibatay naguummong a sangsangkamaysa dagiti tao. Ita duapulo-ket-dua a kararua ti bilang dagiti annak a lallaki ken babbai ti kabsat ni Jared; ket sangapulo-ket-dua ti bilang dagiti annak a lallaki ken babbai ni Jared, isu nga addaan iti uppat nga annak a lallaki.

21 Ket napasamak a binilangda dagiti taoda; ket kalpasan ti panangbilangda kadakuada, tinarigagayanda kadakuada dagiti banag a kayatda nga aramiden sakbay a sumalogda iti tanemda.

22 Ket napasamak a tinarigagayan dagiti tao kadakuada a nasken a “mangtudingda iti maysa kadagiti lallaki nga anakda nga agbalin nga arida.

23 Ket ita adtoy, nadagsen daytoy kadakuada. Ket kinuna kadakuada ti kabsat ni Jared: Awan duadua a “mangiturong daytoy iti pannakabalud.

24 Ngem kinuna ni Jared iti kabsatna: Bay-am ida a maaddaan iti ari. Ket kinunana nga-

rud kadakuada: Mangpilikayo kadagiti annaktayo a lallaki ti agbalin nga ari, uray asino ti kayatyo.

25 Ket napasamak a pinilida ti inauna nga anak ti kabsat ni Jared; ket Pagag ti naganna. Ket napasamak a nagkedked ket saan nga isu ti agbalin nga arida. Ket kinayat dagiti tao a piliten ti amana, ngem saan nga immanugot ti amana; ket binilinna ida a dida piliten ti asino man nga agbalin nga arida.

26 Ket napasamak a pinilida ti amin a lallaki a kakabsat ni Pagag, ngem dida kinayat.

27 Ket napasamak a kasta met dagiti lallaki nga annak ni Jared, uray pay isuda amin malaksid ti maysa; ket ni Orihah ti natudingan nga ari dagiti tao.

28 Ket nangrugi nga agturay, ket nangrugi a rimmang-ay dagiti tao; ket nagbalinda nga aglaplapanan ti kinabaknganda.

29 Ket napasamak a natay ni Jared, ken kasta met ti kabsatna.

30 Ket napasamak a nagna a sipapakumbaba ni Orihah iti sango ti Apo, ken linaglagipna ti kinaindaklan dagiti banag nga inaramid ti Apo iti amana, ken kasta met nga insurona kadagiti taona dagiti naindaklan a banag nga inaramid ti Apo kadagiti ammada.

KAPITULO 7

Agturay ni Orihah iti kinalinteg—Iti baet ti panagiinnagaw ken

panagririri mabangon dagiti ag-balubal a pagarian da Shule ken Cohor—Babalawen dagiti propeta ti kinadangkes ken ti panagruk-bab dagiti tao iti didiosen, a nagbabawi met laeng.

KET napasamak nga impatungpal ni Orihah ti pangngeddeng iti daga babaen ti kinalinteg iti amin nga aldawna, nga adu unay nga aldaw.

2 Ket naaddaan iti annak a lallaki ken babbai; wen, naaddaan iti tallo-pulo-ket-maysa, a dua-pulo-ket-tallo kadakuada ti lallaki.

3 Ket napasamak a naaddaan met iti anak a Kib idi lakayen. Ket napasamak a ni Kib ti nangsukat kenkuana a nagturay; ket anak ni Kib ni Corihor.

4 Ket idi agtawenen ni Corihor iti tallo-pulo-ket-dua sinukirna ti amana, ket napan nagnaed iti daga a Nehor; ket naaddaan iti annak a lallaki ken babbai, ket nagbalinda a nalaus ti pintasna; gapuna adu a tao ti naawis ni Corihor nga immasideg kenkuana.

5 Ket idi nakaurnongen iti buyot napan iti daga a Moron a pagnaedan ti ari, ket innalana a balud, a namasingked iti kinuna ti “kabsat ni Jared a mabaluddanto.

6 Ita ti daga a Moron, a pagnaedan ti ari, a sideg iti daga a ninaganan dagiti Nephite iti Desolation.

7 Ket napasamak a nagtalinaed a balud ni Kib, ken dagiti taona babaen ni Corihor nga anak-

na, agingga a nalabesen ti kinalakayna; nupay kasta naaddaan ni Kib iti anak a ni Shule idi lakayen, idi adda pay la iti pagbaludan.

8 Ket napasamak a naka-pungtot ni Shule iti kabsatna; ket nagbalin a napigsa ni Shule, ken nagbalin a maingel a kas iti kapigsa ti lallaki; ken kasta met a maingel iti panangeddeng.

9 Gapuna, immay iti turod nga Efraim, ket nagtunaw iti turod, ken nagaramid iti espada manipud iti landok a para kadagiti napaasidegna kenkuana; ket kalpasan ti panangarmasna kadakuada iti espada nagsubli iti siudad ti Nehor, ket kinadangdangna ti kabsatna a ni Corihor, nga iti dayta a panglakagan nangun-odna ti pagarian ken naisublina iti amana a ni Kib.

10 Ket ita gapu iti banag nga inaramid ni Shule, inyawat ti amana kenkuana ti pagarian; ngarud inrugina ti nangituray a sukat ti amana.

11 Ket napasamak nga impatungpalna a pangngeddeng babaen ti kinalinteg; ket pinagsaknapna ti pagarianna iti amin a rabaw ti daga, ta immadu dagiti tao a kasta unay.

12 Ket napasamak a naaddaan met ni Shule iti adu nga annak a lallaki ken babbai.

13 Ket nagbabawi ni Corihor iti adu a dakes nga inaramidna; gapuna inikkan ni Shule iti bileg iti pagarianna.

14 Ket napasamak nga adu ti lallaki ken babbai nga annak ni

Corihor. Ket kadagiti annak ni Corihor adda maysa nga agnagan iti Noe.

15 Ket napasamak a nagsukir ni Noe ken ni Shule, ti ari, ken kasta met iti amana a ni Corihor, ket inyadayona ti kabsatna a ni Cohor, ken kasta met amin dagiti kabsatna ken adu kadagiti tao.

16 Ket kinadangadangna ni Shule, ti ari, a nakagun-odanna iti daga nga umuna a tawidda; ket nagbalin nga ari iti dayta a paset ti daga.

17 Ket napasamak a kinadangadangna manen ni Shule, ti ari; ket innalana ni Shule, ti ari, ket innalana a balud iti Moron.

18 Ket napasamak idi papatayenna koman, nagarudok dagiti lallaki nga annak ni Shule iti balay ni Noe iti rabii ket pinapatayda, ken dinadaelda ti ridaw ti pagbaludan ket inruarda ti amada, ket impanda iti tronona iti pagarianna.

19 Gapuna, nangbangon ti lalaki nga anak ni Noe iti pagarian iti naganna; nupay kasta saandan a nagun-od pay ti bileg manipud ken ni Shule nga ari, ket rimmang-ay a kasta unay ken pimmigsa dagiti tao nga adda iti babaen ti panagturay ni Shule nga ari.

20 Ket nabingay ti pagilian; ket adda dua a pagarian, ti pagarian ni Shule, ken ti pagarian ni Cohor, ti lalaki nga anak ni Noe.

21 Ket ni Cohor, ti lalaki nga anak ni Noe, imbilinna a maki-dangadang dagiti taona kada

Shule, a nangabakan kadakua-da da Shule ken nangpapatayanda ken ni Cohor.

22 Ket ita adda lalaki nga anak ni Cohor a nanaganan iti Nimrod; ket insuko ni Nimrod ti pagarian ni Cohor ken ni Shule, ket nakagun-od iti panagraem iti imatang ni Shule; gapuna inted kenkuana ni Shule ti dakkell a tulong, ket inaramidna iti pagarian ni Shule a maibatay iti pagayatanna.

23 Ken kasta met nga iti panagturay ni Shule immay kadagiti tao dagiti propeta, nga imbaon ti Apo, a mangipadpadto a mangyeg iti lunod iti daga ti kinadangkes ken "panagrukbabda iti didiosen, ket masapul a madadaelda no dida agbabawi.

24 Ket napasamak a sinusik dagiti tao dagiti propeta, ken linaisda ida. Ket napasamak nga impatungpal ni ari Shule ti pangngeddeng a maibusor kadagiti amin a nangsusik kadagiti propeta.

25 Ket impatungpalna ti paglintegan iti amin a daga, a nangted iti bileg kadagiti propeta a masapul a mapanda iti sadinoman a kayatda; ket babaen daytoy nagbabawi dagiti tao.

26 Ket gapu ta nagbabawi dagiti tao iti kinamanagbasolda ken panagrukbabda kadagiti didiosen pinakawan ida ti Apo, ket nangrugi manen a rimmangayda iti daga. Ket napasamak a naaddaan ni Shule iti annak a lallaki ken babbai idi lakayen.

27 Ket awanen ti gubgubat ka-

dagiti aldaw ni Shule; ket nalagipna dagiti naindaklan a banag nga inaramid ti Apo kadagiti ammana iti panangitundana kadakuada iti naikari a daga babaen ti "ibaballasiwda iti nalawa a taaw; gapuna impatungpalna ti pangngeddeng babaen ti kinalinteg iti amin nga aldawna.

KAPITULO 8

Adda riribuk ken panagsusupanget iti pagarian—Mangbukel ni Akish iti tulag a nalimed a kinnunsabo a mangpapatay iti ari—Kukua ti sairo ti nalimed a kinnunsabo ket agbanag iti pannakadadael dagiti pagilian—Maballaagan dagiti kabaruanan a Gentil a maibusor iti nalimed a kinnunsabo nga agpanggepto a mangagaw iti wayawaya iti amin a daga, il-ili, ken pagilian.

KET napasamak a naaddaan iti anak nga Omer, ket sinukatan ni Omer a nagturay. Ket naaddaan ni Omer iti anak a ni Jared; ket naaddaan ni Jared iti annak a lallaki ken babbai.

2 Ket sinukir ni Jared ti amana, ket immay nagnaed iti daga a Heth. Ket napasamak nga adu a tao ti pinatpatiray-okanna, gapu kadagiti makaar-arit a balikasna, agingga a nagun-odna ti kagudua ti pagarian.

3 Ket idi magun-odna ti kagudua ti pagarian nakidangadang iti amana, ket innalana a balud ti amana, ket pinagpaayna a sibabalud;

4 Ket ita, kadagiti aldaw a

panagturay ni Omer adda iti pagbaludan iti kagudua dagiti aldawna. Ket napasamak a naaddaan iti annak a lallaki ken babbai, a pakaibilangan da Esrom ken Coriantumr;

5 Ket nalaus ti pungtotda gapu kadagiti aramid ni Jared a kabsatda, iti kasta nangummongda iti buyot ket nakidangadangda ken ni Jared. Ket napasamak a nakidangadangda iti rabii.

6 Ket napasamak nga idi napatayda ti buyot ni Jared papatayenda koma metten; ket nagpakaasi kadakuada a dida patpatayen, ket isukona ti pagarian iti amana. Ket napasamak nga intedda kenkuana ti biagna.

7 Ket ita nagbalin a nalaus ti ladingit ni Jared gapu iti panna-kapukaw ti pagarianna, ta impapusona ti pagarian ken amin a dayaw iti lubong.

8 Ita iti nalaus a laing ti babai nga anak ni Jared, ket nakitana ti ladingit ti amana, napanunotna ti mangaramid iti plano a pakaisublianna iti pagarian iti amana.

9 Ita nalaus ti pintas ti babai nga anak ni Jared. Ket napasamak a kinasaritana ti amana, a kinunana kenkuana: Ania unay ti pagladingitan ti amak? Dina kadi nabasa dagiti sinurat nga inkuayog dagiti ammatayo nga imballasiw iti nalawa a taaw? Adtoy, awan kadi ti kasuratan maipanggep kadakuada a nataengan, nga isuda babaen ti "nalimed a planoda nagun-odda dagiti pagarian ken dakkel a dayaw?

10 Ket ita, ngarud, palubosan- nak koma ti amak a mapan iti yan ni Akish, ti lalaki nga anak ni Kimnor; ket adtoy, napintasak, ket "agsalaak iti sangona, ket gargariiek, tapno tarigagayannak nga agbalin nga asawana; gapuna no tarigagayannaka a mangted kaniak nga asawana, kunamto: Itedko no idatagmo kaniak ti ulo ti amak, nga ari.

11 Ket ita gayyem ni Akish ni Omer; gapuna, idi maibaon ni Jared ken ni Akish, nagsala ti babai nga anak ni Jared iti sangona tapno gargarienna, iti kasta tinarigagayanna nga agbalin nga asawana. Ket napasamak a kinunana ken ni Jared: Itedmo nga asawaek.

12 Ket kinuna ni Jared kenkuana: Itedko kenka, no idatagmo kaniak ti ulo ti amak, nga ari.

13 Ket napasamak nga inurnong ni Akish iti sango ti balay ni Jared amin dagiti kabagianna, ket kinunana kadakuada: Ikarriyo kadi nga agtalinaedkayo a napudno kaniak iti banag a tarigagayak kadakayo?

14 Ket napasamak a "nagkarida amin kenkuana, babaen ti Dios iti langit, ken kasta met dagiti langit, ken kasta met iti daga, ken kadagiti uloda, nga asino man a sumuppiat iti tumulong a tarigagayan ni Akish mapukawna ti ulona; ket asino man a mangibutaktak ti ania man a banag nga ibaga kadakuada ni Akish, mapukawna met ti biagna.

15 Ket napasamak a kasta ti napagnaninganda kada Akish. Ket "pinagsapata ida ni Akish iti naited kadakuada idi un-unana a nagsapul met iti bileg, a nagallaallatiw manipud ken ni ^bCain, a narungsot a mamapatay manipud idi punganay.

16 Ket naparegtada babaen ti bileg ti sairo a mangaramid iti sapata kadagiti tao, a mamagtalinaed kadakuada iti kasipngetan, a tumulong a mangsapul iti bileg a manggun-od iti bileg, ken narungsot a mamapatay, ken agsamsam, ken agulbod, ken agaramid iti amin a kita ti kinadangkes ken kinamanakiabig.

17 Ket ti babai nga anak ni Jared ti nangimula iti pusona a mangtunton kadagitoy a banag iti un-unana; ket immula ni Jared iti puso ni Akish; gapuna, inaramid ni Akish kadagiti kabagian ken gagayyemna, a nangiturong kadakuada iti napintas a karkari a mangaramid iti tunggal banag a tarigagayanna.

18 Ket napasamak a nangbukelda iti nalimed a "kinnunsabo, a kas iti un-unana; dayta kinnunsabo a kakaruan a makadurmen ken kadangkesan iti amin, iti imatang ti Dios;

19 Ta saan nga agaramid ti Apo iti nalimed a kinnunsabo, wenno agaramid iti pakaibukbokan ti tao iti darana, ngem ipawilna amin dagitoy a banag, manipud pay idi punganay ti tao.

10a Mar. 6:22-28.

14a PNK Agtabbaaw,
Tabbaaw.

15a PNK Sapata.

b Gen. 4:7-8;
Moises 5:28-30.

18a PNK Nalimed a
Kinnunsabo.

20 Ket ita siak, ni Moroni, diak isurat dagiti wagas ti sapata ken kinnunsaboda, ta naipakammo kaniak nga addada kadagiti amin a tao, ket addada kadagiti Lamanite.

21 Ket isuda ti nakaigapuan ti “pannakadadael dagitoy a tao a sarsaritaek ita, ken kasta met ti pannakadadael dagiti tao ni Nephi.

22 Ket ania man a pagilian a mangitandudo iti dayta a nalimed a kinnunsabo, a mamataud iti bileg ken rang-ay, ayingga a maiwarasda iti pagilian, adtoy, madadaeldanto; ta saan nga ipalubos ti Apo a ti “dara dagiti santona, nga ibukbokda, agnayanonto nga um-umkis kenkuana manipud iti daga nga agdawati iti ^bpanagibales ngem dinanto met ida ibales.

23 Gapuna, O dakayo a Gentil, nakem ti Dios a maipakita kadakayo dagitoy a banag tapno iti dayta mabalinyo nga ibabawi dagiti basolyo, ket dina ipalubos a rumimbaw kadakayo daytoy kinnunsabo a makapapatay, a nabangon tapno makagun-od iti “bileg ken rangay—ken ti aramid, wen, uray pay ti aramid a makadadael umay kadakayo, wen, uray pay ti espada ti linteg ti Agnayanon a Dios agdisso kadakayo, para iti pakapadisianyong ken pakadadaelanyong no ipalubosyo a maaramid dagitoy a banag.

24 Gapuna, imbilin kadakayo ti Apo, nga inton makitayo a dumteng kadakayo dagitoy a banag a nasken nga agriingka-yonto iti rikna ti nakaam-amak a kasasaadyo, gapu iti daytoy nalimed a kinnunsabo nga addanto kadakayo; wenna ay-ayto pay, gapu iti dara dagiti napapatay; ta umkisdamanipud iti tapok para iti panagibales iti dayta, ken kasta met kadagiti nangbukel iti daytoy.

25 Ta mapasamakto nga asinoman a mangbangon iti daytoy kayatnanto a padisien ti “wayawaya dagiti amin a daga, il-ili, ken pagilian; ket mapasamakna ti pannakadadael ti amin a tao, ta binukel ti sairo, nga ama ti amin a kinaulbod; nga isu met la dayta ulbod a ^bnangallilaw kadagiti immuna a nagannak kadatayo, wen, isu met la dayta ulbod a nangsugsog iti tao nga agaramid iti narungsot a pammapatay manipud idi punganay; a nangpatangken iti puspuso dagiti tao ket pinapatayda dagiti propeta, ken binatoda ida, ken pinapanawda ida manipud idi punganay.

26 Gapuna, siak, ni Moroni, nabilinak a mangisurat kadagitoy a banag tapno mapapanaw ti dakes, ken tapno dumteng ti panawen nga “awanton ti bileg ni Satanas iti puspuso dagiti anak ti tattao, ngem ^bmaallukoyda ketdi nga agaramid iti nasa-

21a Hel. 6:28.

22a Morm. 8:27, 40–41.

^b PNK Panagibales.

23a 1 Ne. 22:22–23;

Moises 6:15.

25a PNK Nawaya,

Wayawaya.

^b Gen. 3:1–13;

2 Ne. 9:9;

Mosiah 16:3;

Moises 4:5–19.

26a 1 Ne. 22:26.

^b 2 Ne. 33:4;

Moro. 7:12–17.

yaat nga awan ressatna, tapno dumtengda iti ubbog ti amin a kinalinteg ket maisalakanda.

KAPITULO 9

Aglasat ti pagarian iti tunggal maysa babaen ti kapupuon, sinnair, ken nadawel a panagpapatay—Nakita ni Emer ti Anak ti Kinalinteg—Adu a propeta ti mangyarararaw iti panagbabawi—Riribuken ti bisin ken nagita nga ul-uleg dagiti tao.

KET ita siak, ni Moroni, ituloyko ti suratko. Ngarud, adtoy, napasamak a gapu iti “nalimed a kinnunsabo da Akish ken dagiti gayyemna, adtoy, napadisida ti pagarian ni Omer.

2 Nupay kasta, naasi ti Apo ken ni Omer, ken kasta met kadagiti annakna a lallaki ken kadagiti annakna a babbai a saan a nanggamgam iti pannakadaaelna.

3 Ket binallaagan ti Apo ni Omer iti tagtagainep a nasken a pumanaw iti daga; gapuna a pimmanaw ni Omer iti daga a kaduana ti kaamaanna, ket nagdaliasat iti adu nga aldaw, ket nakadanon ken limmabas iti turod ti “Shim, ket nakadanon iti lugar ^ba nakadadaelan dagiti Nephite, ket nagpadaya manipud dita, ket nakadanon iti lugar a managanan iti Ablom, iti igid ti baybay, ket sadiay bina ngonna ti toldana, ken kasta met dagiti annakna a lallaki ken dagiti annakna a babbai, ken amin

a kabbalayna, malaksid ni Jared ken ti kaamaanna.

4 Ket napasamak a natudingan ni Jared nga ari dagiti tao, babaen ti ima ti kinadangkes; ket in tedna ti anakna a babai ken ni Akish nga agbalin nga asawana.

5 Ket napasamak a kinalikaguman ni Akish ti biag ti katuganganna a lalaki; ken inaramatna kadagiti nangisapataanna kadagiti nagkauna, ket nagun-odda ti ulo ti katuganganna a lalaki, bayat ti panagtugawna iti tronona, a makisarsarita kadagiti taona.

6 Ta nakaro unay ti panagwaras daytoy a nadangkes ken nalimed a gimong ta rinupsana ti puspuso dagiti amin a tao; ngarud nadawel a napapatay ni Jared iti tronona, ket sinukat ni Akish nga agturay.

7 Ket napasamak a nangrugi nga agilem ni Akish iti anakna a lalaki, ngarud impupokna iti pagbaludan, ket pinagtalinaedna dita nga addaan iti bassit wenno awan a taraon agingga a naglak-am iti patay.

8 Ket ita nakapungtot ti kabsat ti naglak-am iti patay, (a Nimrah ti naganna) iti amana gapu iti dayta a naaramid ti amana iti kabsatna.

9 Ket napasamak nga inummong ni Nimrah ti bassit a bilang ti lallaki, ket naglibasda iti daga, ket napanda nakipagnaed ken ni Omer.

10 Ket napasamak a naaddaan ni Akish iti sabali pay nga annak a lallaki, ket naallukoy-

da ti puspuso dagiti tao, nupay kasta naikaridan kenkuana nga aramidenda ti amin a kita ti pagbasolan a maibatay iti tarigagayanna.

11 Ita nalaus ti tarigagay dagiti tao ni Akish a rumang-ay, a kas iti panagtarigagay ni Akish iti bileg; gapuna, indiayaan ida dagiti lallaki nga annak ni Akish iti kuarta, iti kasta a wagas ti pangangallukoyda iti dakdakkal a bilang dagiti tao nga umasideg kadakuada.

12 Ket nangrugi ti gubat iti nagbaetan da Akish ken dagiti lallaki nga annakna, a nagpaut iti adu a tawen, wen, agingga iti pannakadadael ti dandani amin a tao iti pagarian, wen, dandani amin, malaksid ti tallopulo a kararua, ken dagiti pimmanaw a kadua iti balay ni Omer.

13 Gapuna, napasubli manen ni Omer iti daga a tawidna.

14 Ket napasamak a limmakay ni Omer; nupay kasta, naaddaan iti anak nga Emer idi lakayen; ket tinudinganna ni Emer nga ari a mangsukat kenkuana nga agturay.

15 Ket kalpasan ti panangtudingna ken ni Emer nga ari nakitana ti kappia iti daga iti uneg ti dua a tawen, ket natay, iti panakakitana iti adu unay nga aldaw, a napno iti leddaang. Ket napasamak a ni Emer ti nagturay a sukatna, ket sinupusopanna dagiti tugot ti amana.

16 Ket rinugian manen ti Apo nga ikkaten ti lunod iti daga, ket nalaus ti panagrang-ay ti balay

ni Emer iti babaen ti panangiturayna; ket iti uneg ti innem-apulo-ket-dua a tawen nagbalinda a nakapigpigma, iti kasta nagbalinda a nakabakbaknang—

17 Ta addaanda iti amin a kita ti bunga, ken bukbul, ken sed-seda, ken napino a lino, ken balitok, ken pirak, ken agkaka-pateg a banag;

18 Ken kasta met ti amin a kita ti dinguen, ken ayup, ken baka, ken karnero, ken baboy, ken kalding, ken kasta met ti adu a kita ti ayup a napateg a taraon ti tao.

19 Ken addaanda met iti “kabalio, ken asno, ken addada elepante ken curelom ken cumom; napategda amin iti tao, ken nangnangruna pay dagiti elepante ken curelom ken cumom.

20 Ket kasta ti panangibukbok ti Apo iti bendisionna iti daytoy a daga, a “napili a naisalalumina iti amin a dagdaga; ket imbilinna nga asino man a mangtagikua iti daga nasken a tagikuaenna iti Apo, wenna^b madadaeldanto inton malumonda iti basbasol; ta iti dayta, kinuna ti Apo: Ibukbokkonto ti pakabuklan ti pungtotko.

21 Ket impatungpal ni Emer ti panggeddeng iti kinalinteg babaen ti amin nga aldawna, ket naaddaan iti adu nga annak a lallaki ken babbai; ket naaddaan iti anak a Coriantum, ket tinudinganna ni Coriantum a mangsukat kenkuana nga agturay.

22 Ket kalpasan ti panangtudingna ken ni Coriantum a

mangsukat kenkuana nga agturay nagbiag iti uppat a tawen, ket nakitana ti kappia iti daga; wen, ken kasta met a nakita ti “Anak ti Kinalinteg, ken nag-ragsak ken nagdaydayaw iti aldawna; ket natay a sitatalna.

23 Ket napasamak a sinurot ni Coriantum dagiti tugot ti amana, ket nagbangon iti adu a dadakkel a ciudad, ket insurona ti naimbag kadagiti taona iti amin nga aldawna. Ket napasamak nga awanan iti anak agingga idi lakay unayen.

24 Ket napasamak a natay ti asawana, iti tawenna a sangagasut-ket-dua. Ket napasamak nga innala ni Coriantum nga asawa, idi lakayen, ti ubing a katulongan, ket naaddaan iti annak a lallaki ken babbai; gapuna nagbiag agingga nga imabot iti sangagasut-ken-uppat-a-pulo-ket-dua a tawen.

25 Ket napasamak a naaddaan iti anak a Com, ket sinukatan ni Com nga agturay; ket nagturay iti uppat-a-pulo-ket-siam a tawen, ket naaddaan iti anak a ni Heth; ken naaddaan met iti sababali pay nga annak a lallaki ken babbai.

26 Ket nagwaras manen dagiti tao iti amin a rabaw ti daga, ket sadiay manen a nangrugi ti nakaro a kinadangkes iti rabaw ti daga, ket nangrugi nga inarakup ni Heth dagiti nalimed a plano idi un-unana, a mangdaael iti amana.

27 Ket napasamak a pinadisina ti amana, ta pinapatayna iti es-

padana met laeng; ket sinukattanna nga agturay.

28 Ket dimteng manen dagiti propeta, a mangyar-araraw kadakuada ti panagbabawi—a nasken nga isaganada ti dalan ti Apo wenna adda dumteng a lunod iti rabaw ti daga; wen, ken addanto pay nakaro a bisin, a pakadadaelandanto no saanda nga agbabawi.

29 Ngem saan a pinati dagiti tao dagiti balikas dagiti propeta, ngem pinapanawda ketdi ida; ket sumagmamano kadakuada ti impuruakda iti abut sada binaybay-an ida a mapukaw. Ket napasamak nga inaramidda amin dagitoy a banag a maibatay iti bilin ti ari, ni Heth.

30 Ket napasamak a nangrugi ti nakaro a gawat iti daga, ket nagbalin a napardas unay ti pannakadadael dagiti agindeg gapu iti gawat, ta awan ti tudo iti rabaw ti daga.

31 Ket adda met dimteng a nagigita nga uleg iti rabaw ti daga, ket adu ti nasabidongan kadagiti tao. Ket napasamak a rinugian dagiti arbanda ti naglibas kadagiti nagita nga uleg, nga agturong iti daga iti abagatan, nga inawagan dagiti Nephite iti “Zarahemla.

32 Ket napasamak nga adu kadakuada ti napukaw iti dalan; nupay kasta, sumagmamano kadakuada ti naglibas iti daga iti abagatan.

33 Ket napasamak a binilin ti Apo dagiti “uleg a saanen a kumamat kadakuada, ngem agba-

langanda ketdi iti dalan tapno saan a makapagna dagiti tao, tapno asino man nga agpanggep a magna matnagda kadagiti nagita nga uleg.

34 Ket napasamak a sinurot dagiti tao ti turong dagiti narungsot nga ayup, ket linamutda ti bangkay dagiti nadalupo iti dalan, agingga a nalamutda amin ida. Ita idi nakita dagiti tao a mapukawda rinugianda ti “nagbabawi kadagiti basbasolda ket immararawda iti Apo.

35 Ket napasamak nga idi “impakumbabada ti bagbagida a naan-anay iti sango ti Apo nangibaon iti tudo iti rabaw ti daga; ket nangrugi manen a nakaungar dagiti tao, ket sadiay nangrugi a nagbunga kadagiti pagilian iti amianan, ken kadagiti amin a pagilian iti aglawlaw. Ket impakita ti Apo ti bilegna kadakuada iti panangisalakanna kadakuada iti bisin.

KAPITULO 10

Masukansukat ti ari—Sumagma-mano kadagiti ari ti nalinteg; nanganges dagiti dadduma—No agturay ti kinalinteg, mabendisio-nan dagiti tao ket parang-ayen ida ti Apo.

KET napasamak a ni Shez, nga an-annabo ni Heth—ta napukaw ni Heth iti bisin, ken amin dagiti kabbalayna malaksid ni Shez—gapuna, rinugian manen

ni Shez a buklen dagiti nadangran a tao.

2 Ket napasamak a nalagip ni Shez ti pannakadadael dagiti ammana, ket nangbangon iti nalinteg a pagarian; ta nalagipna ti inaramid ti Apo iti “ibaballasiw-da Jared ken ti kabsatna iti taw; ket magna kadagiti wagas ti Apo; ket naaddaan iti annak a lallaki ken babbai.

3 Ket nagsukir kenkuana ti inauna nga anakna a lalaki, a Shez ti naganna; nupay kasta, pinapatay ti mannanakaw ni Shez, gapu iti aglaplapanan a kinabaknangna, a nangyeg manen ti kappia iti amana.

4 Ket napasamak a nagbangon ti amana iti adu a siudad iti rabaw ti daga, ket nangrugi manen a nagsaknap dagiti tao iti amin a rabaw ti daga. Ket nagbiag ni Shez agingga iti nakalaklakayen; ket naaddaan iti anak a ni Riplakish. Ket natay, ket ni Riplakish ti simmublat kenkuana a nagturay.

5 Ket napasamak a saan nga inaramid ni Riplakish ti nasaya-at iti imatang ti Apo, ta nagasawa ken “nakikamalala iti adu, ket impabaklayna kadagiti tao ti nadagsen nga imeten; wen, pinagbuisna ida iti nadagsen a buis; ket babaen dagiti buis nangbangon iti dadakkel a pasdek.

6 Ket nangpatakder iti nalaus ti pintasna a tronona; ken nangbangon iti adu a pagbaludan, ket asino man a di nagtungpal iti panagbuis impisokna iti pag-

baludan; ken asino man a di napagbayad iti buisna impisokna iti pagbaludan; ket imbilinna a nasken ti agtultuloy a panagtrabahoda nga agpaay iti kasapulanda; ket imbilinna ti pannakapapatay ti asino man nga agkedked nga agtrabaho.

7 Gapuna nagun-odna amin a nasayaat nga aramidna, wen, imbilinna pay a mapalinis dagiti nalinis a balitokna iti pagbaludan; ken imbilinna a masurot iti pagbaludan ti amin a wagas ti nasayaat nga aramid. Ket napasamak a nagsagaba dagiti tao iti kinamannakiabigna ken kadagiti makarimon nga aramidna.

8 Ket immalsa dagiti tao a maibusor kenkuana idi makapagturay iti uneg ti uppat-a-puloket-dua a tawen; ket nangrugi manen ti gubat iti daga, iti kasta napapatay ni Riplakish, ket napapanaw dagiti an-annabona iti daga.

9 Ket napasamak a kalpasan ti adu a tawen, inummong ni Morianton, (gapu ta an-annabo ni Riplakish) ti buyot dagiti napadisi, ket napanda nakidangadag kadagiti tao; ket nagun-odna ti bileg iti adu a siudad; ket kimmaro a kasta unay ti gubat, ket nagpaut iti adu a tawen; ket nagun-odna ti bileg iti amin a daga, ket impatugawna ti bagina nga ari iti amin a daga.

10 Ket kalpasan dayta panangipatugawna iti bagina nga ari pinalag-anna ti imet dagiti tao, a nakaguyugoyan dagiti tao kenkuana, ket tinudinganda nga arida.

11 Ket nalinteg kadagiti taona, ngem saan iti bagina gapu iti adu a pannakiabigna; gapuna naisina iti imatang ti Apo.

12 Ket napasamak a nagbangon ni Morianton iti adu a siudad, ket bimmaknang a kasta unay dagiti tao iti babaen ti turayna, kadagiti man pasdek, ken iti balitok ken pirak, ken iti panagapitan, ken kadagiti arban, ken pastor, ken kaarngida a banag a naisubli kadakuada.

13 Ket nagbiag ni Morianton iti nakaad-adu a tawen, sa kalpasanna naaddaan iti anak a Kim; ket ni Kim ti nagturay a sukak ti amana; ket nagturay iti walo a tawen, sa natay ti amana. Ket napasamak a saan a nagturay ni Kim a nalinteg, gapuna saan a nagustuan ti Apo.

14 Ket immalsa ti kabsatna a maibusor kenkuana, a nangibaludanna kenkuana; ket nagtalinaed a balud bayat ti panagbiagna; ket naaddaan iti annak a lallaki ken babbai iti pagbaludan, ket naaddaan iti anak a Levi idi lakayen; sa natay.

15 Ket napasamak a nagtalinaed ni Levi iti pagbaludan kalpasan ti ipapatay ti amana, iti uneg ti uppat-a-puloket-dua a tawen. Ket nakigubat iti ari ti daga, a nakagun-odanna iti pagarian.

16 Ket kalpasan ti pannakagun-odna iti pagarian inaramidna ti maitutop iti imatang ti Apo; ket rimmang-ay dagiti tao iti daga; ket nagbiag iti nasayaat a panaglakay, ket naaddaan iti annak a lallaki ken babbai;

ken kasta met a naaddaan iti anak a ni Corom, a tinudinganna a sukatna nga ari.

17 Ket napasamak nga inaramid ni Corom ti naimbag iti imatang ti Apo iti unos ti panagbiagna; ket naaddaan iti adu nga annak a lallaki ken babbai; ket pimmusay kalpasan ti pannakakita kenkuana iti adu nga aldaw, a kas kadagiti dadduma iti daga; ket sinukatan ni Kish nga agturay.

18 Ket napasamak a pimmusay met ni Kish, ket sinukatan ni Lib nga agturay.

19 Ket napasamak nga inaramid met ni Lib ti naimbag iti imatang ti Apo. Ket nadadael dagiti "nagita nga uleg kadagiti aldaw ni Lib. Gapuna napanda iti daga iti abagatan, nga agsapul iti taraon dagiti tao iti daga, ta naaplakan ti daga iti ayup ti kabakiran. Ket nagbalin met ni Lib a naindaklan a mangnganup.

20 Ket nangbangonda iti dakel a siudad iti naillet a tengged ti daga, iti lugar a nangguduaan ti baybay iti daga.

21 Ket tinaginayonda ti daga iti abagatan a para iti langalang, a pagalaan iti ayup. Ket naaplakan kadagiti agindeg ti sibubukel a rabaw ti daga iti amianan.

22 Ket nalaus ti kinagagetda, ket nagatangda ken naglako ken nakiminnaroda, tapno rumang-ayda.

23 Ket nagtrabahoda iti amin a kita ti minas, ket nagaramidda

iti balitok, ken pirak, ken "landok, ken gambang, ken amin a kita ti metal; ket nagkalida iti daga; gapuna, binuntuon a daga ti kinutkotda tapno makaalada iti minas, balitok, ken pirak, ken landok, ken kobre ket nagaramidda iti amin a kita ti nalinis nga aramid.

24 Ken addaanda iti seda, ken napino ti nginabrasna a lino; ket nagtrabahoda iti amin a kita ti lupot, tapno makawesanda ti bagbagida iti kinalamulamoda.

25 Ket nagaramidda iti amin a kita ti ramit a pagsukayda iti daga, a pagarado ken pagpu-ruakda, a paggapas ken pagmuriskida, ken kasta met a pagwagwagda.

26 Ken nagaramidda iti amin a kita ti ramit nga aramatenda kadagiti ayupda.

27 Ken nagaramidda iti amin a kita ti igamda a pakigubat. Ken nagaramidda iti amin a kita ti aramid a naidaddaduma ti kinapulidona.

28 Ket awan ti rumimbaw kadakuada iti pannakapagasat, ken ad-adda a naparang-ay ti ima ti Apo. Ket addada iti daga a naisalsalumina ti pannakapilina iti amin a daga, ta nasao ti Apo.

29 Ket napasamak a nagbiag ni Lib iti adu a tawen, ket naaddaan iti annak a lallaki ken babbai; ken kasta met a naaddaan iti anak a ni Hearthom.

30 Ket napasamak a ni Hearthom ti nangsukat iti amana a nagturay. Ket idi nagturay ni

Hearthom iti duapulo-ket-uppat a tawen, adtoy, naagaw ti pagarian kenkuana. Ket nabalud iti adu a tawen, wen, iti amin a nabati nga aldawna.

31 Ket naaddaan iti anak a ni Heth, ket nagbiag ni Heth iti pagbaludan iti unos ti panagbiagna. Ket naaddaan ni Heth iti anak a ni Aaron, ket nagindeg ni Aaron iti pagbaludan iti unos ti panagbiagna; ket naaddaan iti anak a ni Amnigaddah, ket nagindeg met ni Amnigaddah iti pagbaludan iti unos ti panagbiagna; ket naaddaan iti anak a ni Coriantum, ket nagindeg ni Coriantum iti pagbaludan iti unos ti panagbiagna; ket naaddaan iti anak a ni Com.

32 Ket napasamak a naala ni Com ti kagudua ti pagarian. Ket inturayana ti kagudua ti pagarian iti uppat-a-pulo-ket dua a tawen; ket napan nakidangadang iti ari, a ni Amgid, ket nagdangadanga iti unos ti adu a tawen, a kadagidi a panawen naparmek ni Com ni Amgid, ket nagun-odna ti bileg iti nabati iti pagarian.

33 Ket nangrugi a limtuad dagiti mananakaw iti daga kadagidi aldaw ni Com; ket sinurotda dagiti daan a plano, ket impatungpalda dagiti “sapata a mayarngi kadagiti nagkauna, ket pinanggepda manen a daaelen ti pagarian.

34 Ket nakiranget ni Com kadakuada iti kasta unay; nupay kasta, saanna ida a nabaelan.

KAPITULO 11

Rimbawan dagiti gububat, sinuppiat, ken kinadangkes iti panagbiag dagiti Jaredite—Ipadto dagiti propeta ti di maliklikan a pannakadadael dagiti Jaredite malaksid no agbabawida—Supringen dagiti tao dagiti balikas dagiti propeta.

KET adu met a propeta ti dimteng kadagiti aldaw ni Com, ket impadtoda ti pannakadadael dagiti naindaklan a tao malaksid no agbabawida, ket umasidegda iti Apo, ket tallikudanda ti kinamampapatay ken kinadangkesda.

2 Ket napasamak a sinupring dagiti tao dagiti propeta, ket kimmamanga ken ni Com a paisalakan, ta sinapul ida dagiti tao a papatayen.

3 Ket adu a banag ti impadtoda ken ni Com; ket nabendisonan kadagiti nabati nga aldawna.

4 Ket nagbiag a nasayaat iti panaglakayna, ken naaddaan iti anak a ni Shiblom; ket ni Shiblom ti simmublat kenkuana a nagturay. Ket immalsa ti lalaki a kabsat ni Shiblom kenkuana, ket nangrugi dita ti nalaus ti kaddakelna a gubat iti daga.

5 Ket napasamak nga imbilin ti lalaki a kabsat ni Shiblom a mapapatay amin dagiti propeta a nangipadto iti pannakadadael dagiti tao;

6 Ket adda nakaro a didigra iti amin a daga, ta pinaneknekanda nga adda dumteng a nakaro a lunod iti daga, ken kasta met

kadagiti tao, ket iti kasta ad-danto nakaro a pannakadadael kadakuada, kas iti di pay napasamak iti rabaw ti daga, ket agbalin dagiti tulangda a kasla “buntuon ti daga iti rabaw ti daga malaksid no agbabawida iti kinadangkesda.

7 Ket dida dimngeg iti timek ti Apo, gapu iti nadangkes a panagkukunsaboda; gapuna, nangrugi ti gubgubat ken sin-nupanget iti amin a daga, ken kasta met nga adu ti panagbi-sin ken angol, iti kasta adda na-karo a pannakadadael, kas iti di pay pulos napasamak iti ra-baw ti daga; ket amin dagitoy napasamak kadagidi aldaw ni Shiblom.

8 Ket nangrugi dagiti tao a nagbabawi iti basbasolda; ket iti kasta nga inaramidda “ki-naasian ida ti Apo.

9 Ket napasamak a napapatay ni Shiblom, ket nabalud ni Set, ket nagnaed iti pagbaludan iti unos ti panagbiagna.

10 Ket napasamak a nagun-od ni Ahah, ti lalaki nga anakna, ti pagarian; ket inturayanna da-giti tao iti unos ti panagbiagna. Ket inaramidna amin a kita ti pagbasolan iti unos ti panag-biagna, a nangibilinanna ti pan-nakaibukbok ti dara; ket bassit-ten ti aldawna.

11 Ket nagun-od ni Ethem, kas an-annabo ni Ahah, ti pagarian; ket inaramidna met ti kinadang-kes kadagiti aldawna.

12 Ket napasamak a dimteng

ti adu a propeta kadagiti aldaw ni Ethem, ket impadtoda ma-nen kadagiti tao; wen, impad-toda nga awan duadua a dada-elento ida ti Apo iti rabaw ti daga malaksid no agbabawida kadagiti basolda.

13 Ket napasamak a pinatang-ken dagiti tao ti puspusoda, ket saanda a “dimngeg kadagiti ba-likasda; ket nagladingit dagiti propeta ken pimmanawda ka-dagiti tao.

14 Ket napasamak nga impa-tungpal ni Ethem ti pangnged-deng babaen ti kinadangkes iti unos ti panagbiagna; ket naad-daan iti anak a ni Moron. Ket napasamak a simmublat ni Mo-ron a nagturay; ket inaramid ni Moron ti kinadangkes iti sango ti Apo.

15 Ket napasamak a nariing ti “yaalsa kadagiti tao, gapu iti dayta nalimed a kinnunsabo a nabukel a panggun-od iti bileg ken rang-ay; ket adda limtuad a maingel a lalaki kadakuada a managbasol, ket kinarangetna ni Moron, a nangpadisianna iti kagudua ti pagarian; ket inasi-kasona ti kagudua ti pagarian iti adu a tawen.

16 Ket napasamak a pinadisi ni Moron, ket nagun-odna ma-nen ti pagarian.

17 Ket napasamak nga adda manen sabali a limtuad a mai-ngel a lalaki; ket an-annabo ti kabsat ni Jared.

18 Ket napasamak a pinadisi-na ni Moron ket nagun-odna ti

pagarian; gapuna, nagnaed ni Moron iti pagbaludan kadagiti amin a nabati nga aldawna; ket naaddaan iti anak a ni Coriantor.

19 Ket napasamak a nagnaed ni Coriantor iti pagbaludan iti unos ti panagbiagna.

20 Ket dimteng met ti adu a propeta kadagiti aldaw ni Coriantor, ket impadtoda dagiti naindaklan ken nakaskasdaaw a banag, ket inyararawda ti panagbabawida kadagiti tao, ket malaksid no agbabawida ipatungpal ti Apo a Dios ti ^a pangngeddeng a mangiturong kadakuada iti awan duadua a pannakadaael;

21 Ket iti kasta mangyeg ti Apo a Dios iti ^a sabali a tattao a mangtagikua iti daga, babaen ti bilegna, a kas iti wagas a panangyegna kadagiti ammada.

22 Ket sinupringda amin dagiti balikas dagiti propeta, gapu iti nalimed a gimong ken nadangkis a makarimon nga aramidida.

23 Ket napasamak a naaddaan ni Coriantor iti anak a ni ^a Ether, sa natay, iti panagindegna iti pagbaludan iti unos ti panagbiagna.

KAPITULO 12

Gutugoten ni propeta Ether dagiti tao a mamati iti Dios—Lagipen ni Moroni dagiti nakaskasdaaw ken

datdatlag a naaramid ti pammati—Inikkan ti pammati ti kabsat ni Jared iti gundaway a makakita ken ni Cristo—Ikkan ti Apo dagiti tao iti pagkapsutan tapno agbalinda a napakumbaba—Pinagaraw ti kabsat ni Jared ti Bantay Zerim babaen ti pammati—Napateg iti pannakaisalakan ti pammati, namnama, ken panangngaasi—Nakita ni Moroni ni Jesus iti rupanrupa.

KET napasamak dagiti aldaw ni Ether kadagiti aldaw ni Coriantumr; ket ni ^a Coriantumr ti ari iti intero a daga.

2 Ket ni ^a Ether ti propeta ti Apo; gapuna dimteng ni Ether kadagiti aldaw ni Coriantumr, ket rinugianna ti nagipadto kadagiti tao, ta saan a ^b malapdan gapu ta adda kenkuana ti Espiritu ti Apo.

3 Ta ^a immararaw manipud iti agsapa, nga agingga a lumneken ti init, a manggutgutugot kadagiti tao a mamati iti Dios ket agbabawida di la ket mamin-ano ta ^b madadaelda, a kununana kadakuada a mapasamak amin a banag babaen ti ^c pammati—

4 Gapuna, dakkal ti ^a namnama ti mamati iti Dios iti nasaysayaat a lubong, wen, uray pay iti lugar iti makanawan ti Dios, a yeg ti pammati dayta a namnama, a ^b lumansad iti kaunggan dagiti tao, a mangikkat iti duaduada ken mamatibker kadakuada, a kanayon a mangsur-

20a PNK Ukom,
Panangukom.

21a Ether 13:20–21.

23a Ether 1:6; 15:33–34.

12 1a Ether 13:13–31.

2a PNK Ether.

b Jer. 20:9;

Enos 1:26;

Alma 43:1.

3a DkK 112:5.

b Ether 11:12, 20–22.

c PNK Pammati.

4a PNK Namnama.

b Heb. 6:19.

surot kadagiti ‘naimbag nga aramid, ta naibagnosda a ^amangigloria iti Dios.

5 Ket napasamak nga impadtoni Ether dagiti naindaklan ken datdatlag a banag kadagiti tao, a dida pinati, gapu ta dida ida nakita.

6 Ket ita, siak, ni Moroni, adda ibagak maipanggep kadagitoy a banag; ipakitak iti lubong a bambanag ti ^apammati a mabalin a ^bnamnamaen ken ^csaan a makita; gapuna, saanyo a balusingsingen gapu ta diyo makita, ta awan ti maawatyo a saksi agingga iti ^apannakasuot ti pammatiyo.

7 Ta babaen ti pammati ti nagpakitaan ni Cristo kadagiti amatayo, kalpaskan ti ibabangonna iti tanem; ket saan a nagpakita kadakuada agingga a naaddaanda iti pammati kenkuana; gapuna, nasken unay nga adda pammati dagiti dadduma kenkuana, ta saan a nagpakita iti lubong.

8 Ngem nagpakita iti lubong gapu iti pammati dagiti tao, ket intan-okna ti nagan ti Ama, ken nangisagana iti pamuspusan a mabalin a pakiranudan dagiti dadduma iti nailangitan a sagut, ta bareng no mangnamnamada kadagidiay banag a dida makita.

9 Gapuna, mabalinyo met ti maaddaan iti namnama, ken makiranud iti sagut, no adda la ketdi pammatiyo.

10 Adtoy babaen ti pammati ti ^anakaawagan dagidi nagkauana a naibatay iti nasantuan nga urnos ti Dios.

11 Gapuna, naited ti paglintergan ni Moises babaen ti pammati. Ngem iti sagut ti Anakna nangisagana ti Dios iti ^anasaysayaat a wagas; ket natungpal babaen ti pammati.

12 Ta no awan ti ^apammati dagiti annak ti tao saan a makaramid ti Dios iti ^bmilagro kadakuada; gapuna, saan a nagpakita agingga nga adda pammatida.

13 Adtoy, ti pammati da Alma ken Amulek ti nangrebba iti ^apagbaludan iti daga.

14 Adtoy, ti pammati da Nephi ken Lehi ti nanggutugot iti ^apanagbalbaliw dagiti Lamanite, tapno mabuniaganda iti apuy ken iti ^bEspiritu Santo.

15 Adtoy, ti pammati da ^aAmmon ken dagiti kabsatna ti nanggutugot iti ^bnaindaklan a milagro kadagiti Lamanite.

16 Wen, ken kasta met amin dagiti nanggutugot kadagiti ^amilagro ginutugotda babaen ti ^bpammati, uray dagiti immununa ngem ni Cristo ken kas-

4c 1 Cor. 15:58.

d 3 Ne. 12:16.

6a Heb. 11:1.

b Rom. 8:24–25.

c Alma 32:21.

d 3 Ne. 26:11;

DkK 105:19; 121:7–8.

10a Alma 13:3–4.

PNK Akem,

Tudingan,
Tinudingan ti Dios.

11a 1 Cor. 12:31.

12a 2 Ne. 27:23;

Mosiah 8:18;

Moro. 7:37;

DkK 35:8–11.

b Mat. 13:58;

Morm. 9:20.

13a Alma 14:26–29.

14a Hel. 5:50–52.

b Hel. 5:45; 3 Ne. 9:20.

15a Alma 17:29–39.

b PIP kas nasao iti

Alma, kapitulo

17–26.

16a PNK Milagro.

b Heb. 11:7–40.

ta met dagiti simmaruno kenkuana.

17 Ket babaen ti pammati nagun-od dagiti tallo a disipulo ti kari a ^adida maramanan ti patay; ket saanda a nagun-od ti kari agingga a namatida.

18 Ket awan ti nagutugotda a milagro iti kaano man agingga a namatida; gapuna immuna pay a namatida iti Anak ti Dios.

19 Ket adu ti aglaplapanan ti pigs a ti pammatida, uray pay idi ^asakbay a dumteng ni Cristo, a saan a nailinged iti ^bbelo, ngem pudno a nakitada kadagiti matada dagiti banag a nakitada babaen ti mata ti pammati, ket naragsakanda.

20 Ket adtoy, makitatayo iti daytoy a kasuratan a maysa kadagitoy ti kabsat ni Jared; ta nalaus ti pammatina iti Dios, ta idi isagid ti Dios ti ^aramayna saanna a nailinged iti imatang ti kabsat ni Jared, gapu iti balikas nga imbagana kenkuana, ti balikas a nagun-odna babaen ti pammati.

21 Ket kalpasan ti pannakakita ti kabsat ni Jared iti ramay ti Apo, gapu iti ^akari a nagun-od ti kabsat ni Jared babaen ti pammati, awan ti ania man a mailinged ti Apo iti imatangna; gapuna nga impakitana amin a banag kenkuana, ta awanen ti mailimed kenkuana ti ^bbelo.

22 Ket babaen ti pammati ti nakagun-odan dagiti ammak

iti ^akari a dumteng dagitoy a banag kadagiti kabsatda babaen dagiti Gentil; ngarud binilinnak ti Apo, wen, nga isu ni Jesucristo.

23 Ket kinunak kenkuana: Apo, laisento dagiti Gentil dagitoy a banag, gapu iti ^akinakapsutmi nga agsurat; ta Apo inaramidnakami a maingel iti balikas babaen ti pammati, ngem dinakami inaramid a ^bmaingel nga agsurat; ta inaramidmo a nalasing amin dagitoy a tao nga agsao, gapu iti Espiritu Santo nga intedmo kadakuada;

24 Ket inaramiddakami a makasurat laeng iti sangkabassit, gapu iti kinatiweng dagiti imami. Adtoy, dinakami inaramid a maingel nga ^aagsurat a kas iti kabsat ni Jared, ta inaramidyo a naindaklan dagiti banag nga insuratna a kas iti arte, iti nalaus a pannakaammo ti tao a mangbasa kadagitoy.

25 Inaramidmo met dagiti balikasmi a nabileg ken naindaklan, nga uray la a dimi ida kabaellan nga isurat; gapuna, nadlawmi ti pagkapsutanmi idi agsuratkami, ket nagbiddutkami iti panagilugarmi kadagiti balikasmi; ket maamakak di la ket maminano ta ^alaisen dagiti Gentil dagiti balikasmi.

26 Ket idi maisaok daytoy, ngasao kaniak ti Apo, a kinunana: ^aManglais dagiti maag, ngem

17a 3 Ne. 28:7;
Morm. 8:10–12.

19a 2 Ne. 11:1–4;
Jacob 4:4–5;
Jarom 1:11;
Alma 25:15–16.

b Ether 3:6.
PNK Belo.
20a Ether 3:4.
21a Ether 3:25–26.
b Ether 3:20;
DkK 67:10–13.

22a Enos 1:13.
23a Morm. 8:17; 9:33.
b 2 Ne. 33:1.
24a PNK Pagsasao.
25a 1 Cor. 2:14.
26a Gal. 6:7.

agladingitdanto; ket umdas ti kaasik kadagiti naemma, tapno saanda a gundawayan ti pagkapsutanyo;

27 Ket no umasideg kaniak dagiti tao ipakitak kadakuada ti ^apagkapsutanda. ^bInikkak dagiti tao iti pagkapsutan tapno agpakumbabada; ket umdas ti ^cparaburko iti amin a tattao a ^dmangipakumbaba iti bagbagida kaniak, ket adda pammatida kaniak, sakonto aramiden a napigsa kadakuada dagiti ^enakapsut a banag.

28 Adtoy, ipakitakto kadagiti Gentil ti pagkapsutanda, ken ipakitakto kadakuada a mayeg kaniak ti ^apammati, namnama ken kaasi—ti burayok ti amin a kinalinteg.

29 Ket siak, ni Moroni, iti pananakangngegko kadagitoy a balikas, naliwliwaak, ket kinunak: O Apo, maaramidto ti kinalintegmo, ta ammok nga agrabahoka kadagiti annak ti tattao a maibatay iti pammatida;

30 Ta kinuna ti kabsat ni Jared iti bantay Zerim, ^aMaikkatka, ket naikkat. Ket no awan ti pammatina saan koma a naisin; gapuna agrabahokayo a kas iti kaadda ti pammati dagiti tao.

31 Ta kasta ti panagpakitam kadagiti disipulom; ta idi maaddaandan iti ^apammati, ken nagsaoda babaen ti naganmo,

nagpakitaka kadakuada a napnuan bileg.

32 Ken kasta met a malagipko nga imbagam nga insaganam ti balay ti tao, wen, uray pay dagiti ^adakkel ken nadaeg a balay ti Amam, a pakagun-odan ti tao iti nabilbileg a ^bnamnama; gapuna nasken a mangnamnama ti tao, wenna saanna a maawat ti tawidna iti lugar nga insaganam.

33 Ken manen, malagipko nga imbagam nga ^aay-ayatem ti lubong, nga uray pay no ibuismo ti biagmo para iti lubong, a mabalin nga alaem manen tapno isaganam ti lugar a para kadagiti annak ti tattao.

34 Ket ita ammok a kaasi daytoy ^aayat nga insangratmo kadagiti annak ti tattao; gapuna, malaksid no adda kaasi dagiti tao dida matawid ti lugarda nga insaganam iti dakkel ken nadaeg a balay ti Amam.

35 Gapuna, ammok iti daytoy a banag nga imbagam, a no awan ti kaasi dagiti Gentil, gapu iti pagkapsutanmi, a paneknekam kadakuada, ket ikkatem ti ^apag-siribanda, wen, uray pay dayta naawatdan, ket itedmo kadagiti umawat a nabusbuslon.

36 Ket napasamak nga inkaragko iti Apo nga ikkana dagiti Gentil iti ^aparabur, tapno maaddaanda iti kaasi.

27a Jacob 4:7.

b Ex. 4:11; 1 Cor. 1:27.

c PnK Parabur.

d Luc. 18:10–14;

DkK 1:28.

PnK Napakumbaba,
Kinapakumbaba.

e Luc. 9:46–48;

2 Cor. 12:9.

28a 1 Cor. 13:1–13;

Moro. 7:39–47.

30a Mat. 17:20; Jacob 4:6;

Hel. 10:6, 9.

PnK Bileg.

31a PnK Pammati.

32a Jn. 14:2; Enos 1:27;

DkK 72:4; 98:18.

b PnK Namnama.

33a Jn. 3:16–17.

34a Moro. 7:47.

PnK Kaasi; Ayat.

35a Mat. 25:14–30.

PnK Sagut; Talento.

36a PnK Parabur.

37 Ket napasamak a kinuna ti Apo kaniak: No awan ti kaasida awan ti aniamanna kenka, sika a napudno; gapuna, maaramidto a “nadalus ti pagan-anaymo. Ket gapu ta nakitam ti ^bpagkapsutam mapapigsakanto, uray pay iti pagtugawam a lugar nga insaganak iti dakkal ken nadaeg a balay ti Amak.

38 Ket ita, siak, ni Moroni, agpakadaakon kadagiti Gentil, wen, ken kasta met kadagiti kabsatko nga ay-ayatek, agingga nga agkikitatayo iti “pangukoman ni Cristo, a pakaammuan amin a tao a saan a natulawan ti ^bpagan-anayko iti darayo.

39 Ket isunton ti pannakaam-moyo a “nakitak ni Jesus, ken nagsaokami a ^brupanrupa, ken imbagana a sipapakumbaba, a kas iti panangibaga ti tao iti sabali iti pagsasaok, maipanggep kadagitoy a banag;

40 Ket sumagmamano laeng ti insuratko, gapu iti kinakapsutko nga agsurat.

41 Ket ita, ipaganetgetko a “sapulenyoy daytoy a Jesus nga insurat dagiti propeta ken apostol, tapno ti parabur ti Dios nga Ama, ken kasta met ti Apo a Jesucristo, ken ti Espiritu Santo, a nangipaneknek kadakuada iti ^bkasuratan, mabalín ken surotendakayo iti agnanayon. Amen.

KAPITULO 13

Ibaga ni Ether ti Baro a Jerusalem a mabangon iti America babaen ti bukel ni Jose—Agipadto, mapapanaw, isuratna ti pakasaritaan dagiti Jaredite, ken ipadlesna ti pannakadadael dagiti Jaredite—Bumtak ti gubat iti amin a daga.

KET ita siak, ni Moroni, ituloyko nga ileppas ti kasuratak maipanggep iti pannakadadael dagiti tao nga isursuratko.

2 Ta adtoy, sinupringda amin dagiti balikas ni Ether; ta sipupudno nga imbagana kadakuada amin a banag, manipud iti punganay ti tao; ken kalpasan ti “pannakaabbat ti dandanum iti rabaw daytoy a daga a napili a daga a naisalsalumina iti amin a daga, ti napili a daga ti Apo; gapuna kayat ti Apo nga ^bagserbi kenkuana amin dagiti tao a nagnaed iti dayta a daga;

3 Ken dayta ti lugar ti “Baro a Jerusalem, a ^bbumabanto manipud iti langit, ken ti nasantuan a santuario ti Apo.

4 Adtoy, nakita ni Ether dagiti aldaw ni Cristo, ket nagsao maipanggep iti “Baro a Jerusalem iti daytoy a daga.

5 Ken nagsao met maipanggep iti balay ti Israel, ken ti “Jerusalem a paggapuan ni ^bLehi—

37a DkK 38:42;
88:74–75; 135:4–5.

^b Ether 12:27.

38a PNK Jesucristo—
Ukom.

^b Jacob 1:19.

39a PNK Jesucristo—
Panagparang ni

Cristo kalpasan
ti ipapatay.

^b Gen. 32:30;

Ex. 33:11.

41a DkK 88:63; 101:38.

^b 3 Ne. 11:32.

13 2a Gen. 7:11–24; 8:3.

^b Ether 2:8.

3a 3 Ne. 20:22; 21:23–24.

PNK Baro a
Jerusalem.

^b Apoc. 3:12; 21:2.

4a PNK Zion.

5a PNK Jerusalem.

^b 1 Ne. 1:18–20.

kalpasan ti pannakadadaelna mabangonto manen, ti nasantuan a siudad ti Apo; gapuna, saanton a baro a Jerusalem ta adda idin iti nagkauna a panawen; ngem mabangonto manen, ket agbalin a 'nasantuan a siudad ti Apo; ket mabangonto iti balay ti Israel—

6 Ken mabangonto dayta a "Baro a Jerusalem iti daytoy a daga, kadagiti natda a bukel ni ^bJose, nga adda idin a 'kita dagitoy a banag.

7 Ta kas iti panangipan ni Jose iti amana iti daga ti "Egipto, kasta ti pannakatayna sadiay; gapuna, nangitugot ti Apo iti natda iti bukel ni Jose manipud iti daga a Jerusalem, ta nagbalin a manangngaasi iti bukel ni Jose tapno saanda a ^bmapukaw, a kas iti panangngaasina iti ama ni Jose tapno saan a mapukaw.

8 Gapuna, mabangonto iti daytoy a "daga ti nabati iti balay ni Jose; ket agbalinto a daga a tawidda; ket mangbangondanto iti nasantuan a siudad ti Apo, a kas iti daan a Jerusalem; ket ^bsaandanton a madadael, agingga a dumteng ti kanibusanan inton awanen ti daga.

9 Ket addanto "baro a langit ken baro a daga; ket maipada-

danto iti daan malaksid no lumabas ti daan, ket agbalin a baro amin a banag.

10 Kalpasanna dumtengton ti Baro a Jerusalem; ket nagsatto dagiti agindeg iti daytoy, ta isuda dagiti addaan iti pagan-anay a "napapuraw babalen ti dara ti Kordero; ket isuda dagiti naibilang kadagiti nabati a bukel ni Jose, nga adda iti balay ti Israel.

11 Ken kasta met a dumteng ti daan a Jerusalem; ken dagiti agindeg sadiay, nagasatda, ta naugasanda iti dara ti Kordero; ket isuda dagiti "nawarawara ken naummong manipud iti uppata a suli ti daga, ken manipud kadagiti pagilian iti ^bamianan, ken dagiti makiranud iti pannakatungpal ti katulagan nga inaramid ti Dios iti amada, ni 'Abraham.

12 Ket inton dumteng dagitoy a banag, mangidatengto iti nasantuan a kasuratan nga agkuna, adda dagiti "immuna, a maudinto; ken adda dagiti naudi, nga umunanto.

13 Ket ad-adu koma ti isuratko, ngem maparitanak; ngem naindaklan ken datdatlag dagiti padto ni Ether; ngem imbilangda nga awan kaes-eskanna, ken pinapanawda; ket naglemmeng iti rukib ti bato iti aldaw, ket iti

5c Apoc. 21:10;
3 Ne. 20:29-36.

6a DkK 42:9;
45:66-67; 84:2-5;
PP 1:10.

b PNK Jose, Lalaki
nga Anak ni Jacob.

c Alma 46:24.

PNK Simbolismo.

7a Gen. 46:2-7; 47:6.

b 2 Ne. 3:5.

8a PNK Naikari a Daga.

b Moro. 10:31.

9a 2 Ped. 3:10-13;

Apoc. 21:1;

3 Ne. 26:3;

DkK 101:23-25.

10a Apoc. 7:14;

1 Ne. 12:10-11;

Alma 5:27.

11a PNK Israel—Ti
pannakaummong
ti Israel.

b DkK 133:26-35.

c PNK Katulagan
ni Abraham.

12a Mar. 10:31;

1 Ne. 13:42;

Jacob 5:63;

DkK 90:9.

rabii binuyana dagiti banag a mapasamak kadagiti tao.

14 Ket bayat ti panagindegna iti rukib ti bato inamidna ti nabati iti daytoy a kasuratan, a binuybuyana ti pannakadadael a napasamak kadagiti tao, iti rabii.

15 Ket napasamak nga iti dayta met la a tawen a pannakapapanawna iti yan dagiti tao nangrugi ti dakkel a gubat kadagiti tao, ta adu ti timmanor, a maingel a lallaki, ket kayatda a dadaelen ni Coriantumr babaen dagiti nalimed a plano ken kinadangkeda, a naagapaden.

16 Ket ita ni Coriantumr, iti pannakaadalna, nga isu a mismo, iti amin nga arte ti gubat ken amin a panangallilaw iti lubong, gapuna nakidangadang kadagiti nagpanggep a mangdadael kenkuana.

17 Ngem saan a nagbabawi, kasta met dagiti makaay-ayo nga annakna a lallaki ken babbai; kasta met dagiti makaay-ayo a lallaki ken babbai nga annak ni Cohor; kasta met dagiti makaay-ayo a lallaki ken babbai nga annak ni Corihor; ket iti ababa a panna, awan kadagiti makaay-ayo nga annak a lallaki ken babbai iti rabaw ti amin a daga ti nagbabawi kadagiti basolda.

18 Gapuna, napasamak nga iti immuna a tawen a panagindeg ni Ether iti rukib ti bato, adu ti tao a napapatay babaen ti espada dagiti ^analimed a kinunsabo, ti nakiranget ken ni

Coriantumr tapno magun-odda ti pagarian.

19 Ket napasamak a nakiranget dagiti lallaki nga annak ni Coriantumr iti kasta unay ket nagsayasay ti darada.

20 Ket iti maikadua a tawen dimmanon ti balikas ti Apo ken ni Ether, a nasken a mapanna ipadto ken ni ^aCoriantumr, no agbabawi, ken amin dagiti kabbalayna, ited kenkuana ti Apo ti pagarianna ken isalakanna dagiti tao—

21 No saan madadaelda, ken amin a kabbalayna malaksid kenkuana. Ket agbiagto laeng tapno maimatanganna ti pannakatungpal dagiti padto a nasao maipanggep kadagiti ^asabali a tao nga umawat iti daga a tawidda; ket umawatto ni Coriantumr kadakuada iti tanem; ket nasken a madadaelto ti tunggal kararua malaksid ni ^bCoriantumr.

22 Ket napasamak a saan a nagbabawi ni Coriantumr, weno dagiti kabbalayna, weno dagiti tao; ket saan a nagsardeng ti gubgubat; ket kinalikagumanda a papatayen ni Ether, ngem linibasanna ida ket naglemmeng manen iti rukib ti bato.

23 Ket napasamak a timpuar ni Shared, ket nakidangadang met ken ni Coriantumr; ket inabakna, iti kasta iti maikatlo a tawen nagbalin a baludna.

24 Ket dagiti lallaki nga annak ni Coriantumr, iti maikapataw, inabakda ni Shared, ket

18a Ether 8:9–26.
20a Ether 12:1–2.

21a Omni 1:19–21;
Ether 11:21.

^b Ether 15:29–32.

nagun-odda manen ti pagarian ti amada.

25 Ita nangrugi ti gubat iti amin a rabaw ti daga, tunggal lalaki iti bunggoyna makiranget iti kaykayatna.

26 Ket adda dagiti mannana-kaw, ket iti ababa a panna, amin a kita ti kinadangkkes iti amin a rabaw ti daga.

27 Ket napasamak a kasta unay ti pungtot ni Coriantumr ken ni Shared, ket napanna kinadangadang a kaduana dagiti buyotna; ket simmabatda a sipupungtot, ket simmabatda iti tanap ti Gilgal; ket nakaro unay ti dangadang.

28 Ket napasamak a kinaranget ni Shared iti uneg ti tallo nga aldaw. Ket napasamak nga inabak ni Coriantumr, ket kinamatna agingga iti patad ti Heshlon.

29 Ket napasamak a kinadangadang manen ni Shared iti patad; ket adtoy, inabakna ni Coriantumr, ket pinagsanudna manen iti tanap ti Gilgal.

30 Ket kinadangadang manen ni Coriantumr ni Shared iti tanap ti Gilgal, a nangabakanna ken ni Shared ken nangpapatayanna iti daytoy.

31 Ket nasugatan ni Shared ni Coriantumr iti luppo, ket saan a napan nakidangadang manen iti uneg ti dua a tawen, nga iti dayta a panawen amin dagiti tao iti rabaw ti daga agibukbok iti dara, ket awan ti makawanawa kadakuada.

KAPITULO 14

Mangyeg iti lunod iti daga ti basbasol dagiti tao—Makigubat ni Coriantumr ken ni Gilead, sa ken ni Lib, sa ken ni Shiz—Aplagan ti dara ken nadawel a pammapatay ti daga.

KET ita nangrugi ti nakaro a “lunod iti amin a daga gapu iti basbasol dagiti tao, a, no idisso ti tao ti ramitna wenno ti espadana iti pagikkanna, wenno iti lugar a pagiduldulinanna, adtoy, iti kabigatanna, saannan a masapulan, ket kasta ti kakaro ti lunod iti daga.

2 Gapuna pisien ti tunggal lalaki ti kukuana, babaen dagiti imana, ket saan nga agpabulod wenno bumulod; ket tunggal lalaki petpetan ti kanawan nga imana ti putan ti espadana, iti panangikalakagna iti kukuana ken ti biagna ken kadagiti assawa ken annakna.

3 Ket ita, kalpasan ti dua a tawen, ken kalpasan ti ipapatay ni Shared, adtoy, limtuad ti kabsat ni Shared ket nakidangadang ken ni Coriantumr, a nangabakan kenkuana ni Coriantumr ken nangkamatanna kenkuana iti langalang ti Akish.

4 Ket napasamak a kinadangadang ti kabsat ni Shared iti langalang ti Akish; ket nagbalin a nakaro ti dangadang, ket rinibu ti napasag iti espada.

5 Ket napasamak nga inalikubkob ni Coriantumr ti langalang; ket rimmuar ti kabsat ni Shared

iti langalang iti rabii, ket pina-patayna ti sumagmamano iti buyot ni Coriantumr, bayat ti pan-nakabartekda.

6 Ket nakadanon iti daga a Moron, ket nagtugaw iti trono ni Coriantumr.

7 Ket napasamak a nagnaed ni Coriantumr iti langalang a kaduana ti buyotna iti uneg ti dua a tawen, a nakaawatanna iti dakkal a pigsa ti buyotna.

8 Ita ti kabsat ni Shared, a Gilead ti naganna, immawat met iti dakkal a pigsa ti buyotna, gapu iti nalimed a kinnunsabo.

9 Ket napasamak a pinapatay ti nangato a saserdotena bayat ti panagtugawna iti tronona.

10 Ket napasamak a maysa kadagiti nalimed a kinnunsabo ti nangpapatay kenkuana a sidadawel iti nalimed a dalan, ket nagun-odna ti pagarian; ket Lib ti naganna; ket dakkal ti panag-bagbagina a tao ni Lib, kadakkelan iti asino man a lalaki kadagiti amin a tao.

11 Ket napasamak nga iti umuna a tawen ni Lib, dimteng ni Coriantumr iti daga a Moron, ket nakidangadang ken ni Lib.

12 Ket napasamak a nakiranget ken ni Lib, a nangtagbatan ni Lib iti takiagna a nakasugatan-na; nupay kasta, dinarup ti buyot ni Coriantumr ni Lib, a nagsanudanna iti nagbedngan iti igid ti baybay.

13 Ket napasamak a kinamat ni Coriantumr; ket kinadandang ni Lib iti igid ti baybay.

14 Ket napasamak a dinangran ni Lib ti buyot ni Coriantumr,

isu a naglibasda manen iti langalang ti Akish.

15 Ket napasamak a kinamat ni Lib agingga a nakadanon iti patad ti Agosh. Ket inkuyog amin ni Coriantumr dagiti tao iti pananglibasna ken ni Lib iti dayta nga apagkapat ti daga a naglibasanna.

16 Ket idi nakadanon iti patad ti Agosh nakidangadang ken ni Lib, ket tinagbatna agingga a natay; nupay kasta, sinarakusok ti kabsat ni Lib ni Coriantumr, ket kimmaro ti dangadang, a nanglibasan manen ni Coriantumr iti buyot ti kabsat ni Lib.

17 Ita Shiz ti nagan ti kabsat ni Lib. Ket napasamak a kinamat ni Shiz ni Coriantumr, ket adu ti inabakna a siudad, ket pina-patayna uray dagiti babbai ken ubbing, ken pinuoranna dagiti siudad.

18 Ket nagsaknap ti buteng ken ni Shiz iti amin a daga; wen, nagsaknap ti ikkis iti daga—Asino ti makadaer iti buyot ni Shiz? Adtoy, sinagadna ti daga iti sangona!

19 Ket napasamak a rinugian dagiti tao ti nagtitipon a kasla buybuyot, iti amin a rabaw ti daga.

20 Ket nabingayda; timmipon ti dadduma iti buyot ni Shiz, ket timmipon ti dadduma iti buyot ni Coriantumr.

21 Ket nakaro ken napaut ti gubat, ket atiddog ti buya ti panagayus ti dara ken panagpapatay a sidadawel, isu a naabbongan ti daga kadagiti "bangkay.

22 Ket nakaparpartak ken na-

kadardaras ti gubat isu nga awan ti nabati nga agitabon kadagiti natay, ngem intuloyda ti nagibukbok iti dara, ket nabati dagiti bangkay dagiti lallaki, babbai, ken ubbing a naidasay iti rabaw ti daga, tapno agbalinda a sidaen dagiti “igges ti lasag.

23 Ket nagadiwara ti angot iti rabaw ti daga, uray pay iti amin a rabaw ti daga; gapuna nariribukan dagiti tao iti aldaw ken rabii, gapu iti dayta nga angot.

24 Nupay kasta, saan a nagsardeng ni Shiz a nangkamat ken ni Coriantumr; ta insapatana nga ibalesna ken ni Coriantumr ti dara ti kabsatna, a napapatay, ken iti balikas ti Apo a dimteng ken ni Ether a saan a mapasag ti espada ni Coriantumr.

25 Ket kasta a makitatayo a sinarungkaran ti Apo ida iti amin a pungtotna, ket insagana ti kinadangkkes ken makarimon nga aramidida ti dalanda iti agnanyon a pannakadadael.

26 Ket napasamak a kinamat ni Shiz ni Coriantumr nga agpadaya, agingga iti beddeng iti igid ti baybay, ket sadiay kinadangadangna ni Shiz iti uneg ti tallo nga aldaw.

27 Ket nakaam-amak ti pannakadadael dagiti buyot ni Shiz ket nangrugi a nagbuteng dagiti tao, ket rinugianda ti nanglibas kadagiti buyot ni Coriantumr; ket kimmamangda iti daga a Corihor, ket sinagadda amin nga agindeg, amin a di kumappon kadakuada.

28 Ket binangonda dagiti toldada iti tanap ti Corihor; ket bi-

nangon ni Coriantumr ti toldada iti tanap ti Shurr. Ita asideg ti tanap ti Shurr iti turod ti Comnor; gapuna, inummong ni Coriantumr dagiti buyotna iti turod ti Comnor, ket pinuyotna ti trumpeta kadagiti buyot ni Shiz a pangawisna kadakuada a makidangadang.

29 Ket napasamak nga immayda, ngem napasannuuda manen; ket immayda iti maikadua a gundaway, ket napasannuuda manen iti maikadua a gundaway. Ket napasamak nga immayda manen iti maikatlo a gundaway, ket kimmaro ti dangadang.

30 Ket napasamak a tinagbat ni Shiz ni Coriantumr a nangipayanna iti adu a sugat; ket ni Coriantumr, iti pannakaadasna iti dara, naidasay, ket naipanaw a kasla natayen.

31 Ita iti pannakaibus ti lallaki, babbai ken ubbing iti agsumbangir nakaro unay a nangibilinan ni Shiz kadagiti taona a saandan a kamaten dagiti buyot ni Coriantumr; gapuna, nagsublida iti kampoda.

KAPITULO 15

Linaklaxa a Jaredite ti mapapatay iti pagbabakalan—Ummongen da Shiz ken Coriantumr dagiti amin a tao a makirapukrapok—Isardeng ti Espiritu ti Apo ti mangtarabay kadakuada—Madadael a kasta unay ti pagilian a Jaredite—Ni la Coriantumr ti mabati.

KET napasamak idi makaungar

ni Coriantumr kadagiti sugatna, linagipna dagiti “balikas nga imbaga kenkuana ni Ether.

2 Nakitana nga agarup a duan a laksa a tattao ti napapatay iti espada, ket nangrugi a nakarikna iti liday iti pusona; wen, addan dua a laksa a maingel a lallaki, ken kasta met dagiti assawa ken annakda.

3 Rinugianna ti nagbabawi iti dakes nga inaramidna; rinugianna a linagip dagiti balikas a nagaon iti ngiwat dagiti propeta, ket nakitana ti pannakapasamakda, uray ti ultimo a kabassitan; ket nagladingit ti kaungganna ket nagkedked a maliwliwa.

4 Ket napasamak a sinuratanna ni Shiz, a tarigagayanna a kaasianna dagiti tao, ket isukona ti pagarian tapno agbiag laeng dagiti tao.

5 Ket napasamak nga idi naawat ni Shiz ti suratna sinuratanna ni Coriantumr, a no isukona ti bagina, a mabalin a papatayenna iti espadana, maisalakanna ti biag dagiti tao.

6 Ket napasamak a saan a nagbabawi dagiti tao iti basbasolda; ket nakasuron dagiti tao ni Coriantumr kadagiti tao ni Shiz; ket nakasuron dagiti tao ni Shiz kadagiti tao ni Coriantumr; gapuna, nakidangadang dagiti tao ni Shiz kadagiti tao ni Coriantumr.

7 Ket idi makita ni Coriantumr a dandanin maabak nagpakaasi manen kadagiti tao ni Shiz.

8 Ket napasamak a nakadanon

iti dandanum ti Ripliancum, nga, iti panangipatarus, dakkel, wenno rimbawanna ti amin; gapuna, idi makadanonda kadagitoy a dandanum impatakderda dagiti toldada; ket impatakder met ni Shiz ti toldana iti asidegda; ket ngarud iti kabigattanna umayda manen makidangadang.

9 Ket napasamak a nakiranggetda iti nakaro a dangadang, a nakasugatan manen ni Coriantumr, ket nadalupo iti panagsayasay ti dara.

10 Ket napasamak a dinarup dagiti buyot ni Coriantumr dagiti buyot ni Shiz ket inabakda ida, a nakaigapuan ti pananglibasda kadakuada; ket naglibasda iti abagatan, ket impatakderda dagiti toldada iti lugar a naawagan iti Ogath.

11 Ket napasamak nga impatakder ti buyot ni Coriantumr dagiti toldada iti turod a Rama; ket iti dayta met la a turod ti “nangilemmengan ni amak a ni Mormon kadagiti sinurat ti Apo, a nasagraduan.

12 Ket napasamak a nagtitipon amin dagiti tao iti amin a rabaw ti daga, a saan a napapatay, malaksid ni Ether.

13 Ket napasamak a naimatangan amin ni Ether dagiti araramiden dagiti tao; ket naimatanganna a nakiummong dagiti tao a mangayon ken ni Coriantumr iti buyot ni Coriantumr; ket nakiummong dagiti tao a mangayon ken ni Shiz iti buyot ni Shiz.

14 Gapuna, uppat a tawen nga inum-ummongda dagiti tao, tapno maummongda amin nga adda iti rabaw ti daga, ken bareng no maawatda ti amin a pigsa a mabalinda nga awaten.

15 Ket napasamak nga idi maummongda aminen, ti tunggal maysa iti buyot a kayatna, a kaduada dagiti assawa ken annakda—lallaki, babbai ken ubbing a naarmasan kadagiti igam a pakigubat, nga addaan iti kalasag, ken “kabal, ken bistokol, ken nakawesan iti pakigubat—nagmartsada a nagaabay ken nagsasaruno a napan makidangadang; ket nakirangetda iti nagmalem, ket saanda a naabak.

16 Ket napasamak a nabannogda idi rabiin, ket naginanada kadagiti kampoda; ket kalpasan ti panaginanada kadagiti kampoda nagasugda ken nagdung-aw gapu iti pannakapukaw dagiti napapatay a tattao; ket napigsa ti sangsangitda, ti as-asug ken dungdung-awda, ket pinisangda ti tangatang iti uray la nga.

17 Ket napasamak nga iti kabigatanna napanda manen nakidangadang, ket naindaklan ken nakaam-amak dayta nga aldaw; nupay kasta, saanda a naparmek, ket idi dumteng manen ti rabii pinisangda ti tangatang iti sangsangitda, ken iti as-asugda, ken iti dungdung-awda, iti pannakapukaw dagiti napapatay a tattao.

18 Ket napasamak a sinuratan manen ni Coriantumr ni Shiz, a tinarigagayanna a saan koman

nga umay pay makidangadang, ngem alaenna ti pagarian, ket isalakanna ti biag dagiti tao.

19 Ngem adtoy, insardengen ti Espiritu ti Apo ti nangtarabay kadakuada, ket sinnerken ti bileg ni “Satanas ti puspuso dagiti tao; ta insukodan iti kinatangken ti panagpuspusoda, ken ti kinabulsek ti pampanunotda tapno madadaelda; gapuna napanda manen nakidangadang.

20 Ket napasamak a nagmalem a nakirangetda, ket idi dumteng ti rabii naturogda kadagiti espadada.

21 Ket iti kabigatanna nakirangetda pay agingga a dimteng ti rabii.

22 Ket idi dumteng ti rabii “nabartekda iti pungtot, a kas iti pannakabartek ti lalaki iti arak; ket naturogda manen kadagiti espadada.

23 Ket iti kabigatanna nakirangetda manen; ket iti rabii napasagda amin babaen ti espada malaksid ti limapulo-ket-dua kadagiti tao ni Coriantumr, ken innem-a-pulo-ket-siam kadagiti tao ni Shiz.

24 Ket napasamak a naturogda kadagiti espadada iti dayta a rabii, ket iti kabigatanna nakirangetda manen, ket nagtalexda iti kinamaingelda kadagiti espadada ken iti kalkalasagda, iti nagmalem.

25 Ket idi dumteng ti rabii adda tallopulo-ket-dua a tattao ni Shiz, ken duapulo-ket-pito ti tattao ni Coriantumr.

26 Ket napasamak a nangan

ken naturogda, ken nagsagana-da iti patay iti kabigatanna. Ket dadakkel ken maingelda a lalaki a kas iti kabileg ti lallaki.

27 Ket napasamak a nakiranggetda iti uneg ti tallo nga oras, ket nagludoyda iti pannakaadasda iti dara.

28 Ket napasamak nga idi na-kaawat dagiti tao ni Coriantumr iti umdas a pigsang tapno maka-pagnada, ikalakagda koman ti biagda; ngem adtoy, timmakder ni Shiz, ken kasta met dagiti taona, ket insapatana ti pungtotna a papatayenna ni Coriantumr wenno mapukaw babaen ti espada.

29 Gapuna, kinamatna ida, ket iti kabigatanna naabutanna ida; ket nagrarangetda manen babaen ti espada. Ket napasamak nga idi naidasayda “aminen babaen ti espada, malaksid ken ni Coriantumr ken ni Shiz, adtoy nagludoy ni Shiz iti pannakadasna iti dara.

30 Ket napasamak nga idi agsagdag ni Coriantumr iti espadana,

a naginana bassit, tinagbatna ti ulo ni Shiz.

31 Ket napasamak nga idi matagbatna ti ulo ni Shiz, a timmakder ni Shiz kadagiti imana sa nadalupo; ket kalpasan dayta nagbugsot, sa natay.

32 Ket napasamak a nadalupo ni “Coriantumr iti daga, ket nagbalin a kasla awanen ti biagna.

33 Ket nagsao ti Apo ken ni Ether, a kinunana kenkuana: Mapanka. Ket napan, ket naimatanganna a natungpal aminen dagiti balikas ti Apo; ket inleppasna ti “kasuratanna; (ket saanko nga insurat ti maikasangagasut a pasetna) ket indulinna iti wagas a pannakasarak dagiti tao ni Limhi kada-kuada.

34 Ita dagitoy dagiti maudi a balikas nga insurat ni “Ether: Nagayatan man ti Apo a maipatarusko, wenno tinungpalko ti pagayatan ti Apo iti lasag, saan a napateg, no la ketdi dayta ti pakaisalakanak iti pagarian ti Dios. Amen.

TI LIBRO NI MORONI

KAPITULO 1

Agsurat ni Moroni para iti pagsayaatan dagiti Lamanite—Mapapatay dagiti Nephite a saan a mangtallikud ken ni Cristo. Agarup K.P. 401–421.

ITA siak, ni “Moroni, kalpasan ti panangyababak iti pakaammuan dagiti tao ni Jared, impapanko a saanakan nga agsurat pay, ngem saanak pay a napapatay, ket saanko nga inyam-ammo ti bagik ka-

29a Ether 13:20–21.
32a Omni 1:20–22.
33a Mosiah 8:9;
Alma 37:21–31;

Ether 1:1–5.
34a Ether 12:2.
[MORONI]
1 1a PNK Moroni,

Lalaki nga Anak ni Mormon.

dagiti Lamanite amangan ta patayendak.

2 Ta adtoy, narungsot unay ti "panagraranggetda; ket gapu iti gurada ^bpatayenda ti tunggal Nephite a saan a mangtallikud ken ni Cristo.

3 Ket siak, ni Moroni, saanko a "tallikudan ni Cristo; gapuna, agsursursorak iti sadino man a mabalinko a papanan a pakasalakniban ti biagko.

4 Gapuna, mangisuratak pay iti sangkabassit a banag, a maisupadi iti panangipagarupko; agsipud ta impagarupko a saanak nga agsuraten; ngem isuratko ti sumagmamano pay a banag, amangan no napategdanto kadagiti kabsatko, dagiti Lamanite, iti masakbayan nga aldaw, a maibatay iti pagayatan ti Apo.

KAPITULO 2

Inted ni Jesus kadagiti sangapuloket-dua a Nephite a disipulo ti bileg a mangipaay iti sagut ti Espiritu Santo. Agarup K.P. 401-421.

DAGITI balikas ni Cristo, nga imbagana kadagiti "disipulona, dagiti sangapuloket-dua a pinilina, bayat ti panangipatayna kadagiti dakulapna kadakuada—

2 Ket inawaganna ida babaen ti nagan, a kinunana: Umawagkayonto iti Ama babaen ti naganko, iti napasnek a kara-

rag; ket kalpasan a maaramidyo daytoy maaddaankayonto iti "pannakabalin ta siasino man a pangipatayano iti ^bdakulapyo, "itedyonto ti Espiritu Santo; ket babaen ti naganko itedyonto, ta kasta ti ar-aramiden dagiti apostolko.

3 Ita imbaga ni Cristo dagitoy a balikas kadakuada iti umuna a panagparangna; ket saan a nangngeg ti ummong, ngem nangngeg dagiti disipulona; ket kas iti kaadu dagiti "nangipatayanda kadagiti dakulapda, naited kadakuada ti Espiritu Santo.

KAPITULO 3

Ordenan dagiti elder dagiti saserdote ken dagiti maestro babaen ti pannakaipatay ti dakulap. Agarup K.P. 401-421.

Ti wagas nga inaramat dagiti disipulo, a maaw-awagan iti "elder iti simbaan, iti ^bpanangorden kadagiti saserdote ken maestro—

2 Kalpasan ti panagkararagda iti Ama iti nagan ni Cristo, impatayda dagiti dakulapda kadakuada, ket kinunada:

3 Iti nagan ni Jesucristo ordenanka nga agbalin a saserdote, (wenno, no maestro, ordenanka nga agbalin a maestro) a mangikasaba iti panagbabawi ken

2a 1 Ne. 12:20-23.

b Alma 45:14.

3a Mat. 10:32-33;

3 Ne. 29:5.

2 1a 3 Ne. 13:25.

2a PNK Bileg.

b PNK Dakulap,

Panangipatay iti.

c 3 Ne. 18:37.

3a Ara. 19:6.

3 1a Alma 6:1.

PNK Elder.

b PNK Orden,

Pannakaorden.

“pannakaugas ti basbasol babaen ni Jesucristo, iti kinatibker ti pammati iti naganna agingga iti panungpalan. Amen.

4 Ket kastoy ti wagas a “panangordenda kadagiti saserdote ken maestro, babaen iti ^bsagsagut ken panangawag ti Dios kadagiti tao; ket inordenanda ida babaen ti “pannakabalin ti Espiritu Santo, nga adda kadakuada.

KAPITULO 4

Nailawlawag no kasano ti panangbendision dagiti elder ken saserdote iti tinapay iti sakramento. Agarup K.P. 401-421.

Ti “wagas dagiti ^belder ken saserdote a mangbendision iti lasag ken dara ni Cristo iti simbaan; ket “binendisionanda babaen kadagiti bilin ni Cristo; gapuna ammomi a pudno ti wagas; ket ti elder wenna saserdote ti nangbendision—

2 Ket nagparintumengda iti simbaan, ket nagkararagda iti Ama iti nagan ni Cristo, a kinunada:

3 O Dios, Agnanayon nga Ama, dawatenmi kenka iti nagan ti Anakmo, ni Jesucristo, a bendisionan ken pasantuem daytoy a “tinapay kadagiti ka-

rarua dagiti amin a mairanud iti daytoy, tapno lak-amenda a ^bsilalagip iti bagi ti Anakmo, ken paneknekanda kenka, O Dios, Agnanayon nga Ama, tapno siaayatda a mangawat iti “nagan ti Anakmo, ken kanayon a laglagipenda, ken tungpalenda dagiti bilin nga intedna kadakuada, tapno kanayon nga agtaeng kadakuada ti “Espirituna. Amen.

KAPITULO 5

Maaramid ti wagas ti pannakabendision ti danum iti sakramento. Agarup K.P. 401-421.

Ti “wagas ti pannakabendision ti danum—Adtoy, innalada ti kopa, ket kinunada:

2 O Dios, Agnanayon nga Ama, dawatenmi kenka, iti nagan ti Anakmo, ni Jesucristo, a bendisionan ken pasantuem daytoy a “danum kadagiti kararua dagiti amin nga uminum iti daytoy, tapno aramidenda a ^bsilalagip iti dara ti Anakmo, a nagsayasay gapu kadakuada; tapno paneknekanda kenka, O Dios, Agnanayon nga Ama, tapno kanayon a laglagipenda, tapno agtaeng kadakuada ti Espirituna. Amen.

3a PNK Pannakaugas ti Basbasol.

4a DkK 18:32; 20:60.

b PNK Sagut.

c 1 Ne. 13:37;

Moro. 6:9.

4 1a 3 Ne. 18:1-7.

b PNK Elder.

c DkK 20:76-77.

3a PNK Sakramento.

b Luc. 22:19;

1 Cor. 11:23-24;

3 Ne. 18:7.

c PNK Jesucristo—
Panangawattayo iti nagan ni Jesucristo.

d PNK Espiritu Santo.

5 1a 3 Ne. 18:8-11;

DkK 20:78-79.

2a DkK 27:2-4.

PNK Sakramento.

b Luc. 22:19-20;

1 Cor. 11:25.

KAPITULO 6

Mabuniagan ken matarabay dagiti tao a nagbabawi—Mapakawan dagiti kameng ti simbaan nga agbabawi iti basolda—Maaramid dagiti gimong babaen ti pannakabalin ti Espiritu Santo. Agarup K.P. 401-421.

KET ita ilawlawagko ti maipapan iti ^apanagbuniag. Adtoy, nabuniagan dagiti elder, saserdote, ken maestro; ket saanda a nabuniagan malaksid no saanda nga agbunga iti ^bmaikari.

2 Wenko inawatda dagiti mabuniagan malaksid no umayda nga addaan ^anasneban a puso ken napnuan babawi nga espiritu, ket paneknekanda iti simbaan a pudno a nagbabawida iti basbasolda.

3 Ket awan ti naawat a mabuniagan malaksid no ^aadda kadakuada ti nagan ni Cristo, nga addaanda iti pangngeddeng nga agpaay kenkuana agingga iti panungpalan.

4 Ket kalpasan ti pannakaawatda a mabuniagan, ket naaramid ti ^apannakadulus babaen ti panakabalin ti Espiritu Santo, nabibilangda kadagiti kameng ti simbaan ni Cristo; ket ^bnaala ti

nagnaganda, tapno malaglagipda ken mataraonanda kadagiti nasayaat a balikas ti Dios, tapno maiturongda iti umno a dalan, tapno ^cmaaywananda iti panagtultuloy ti naannad a panagkararag, nga ^dagtaltalek laeng iti kinapateg ni Cristo, nga isu ti ^eakin-aramid ken nangpasantak iti pammatida.

5 Ket naggigimongda a ^amasansan iti ^bsimbaan, tapno ^cagayunoda ken agkararag, ken makapagsao maipapan iti pagimbagan ti kararuada.

6 Ket naggigimongda a masansan tapno mairanudda iti tinapay ken arak, a panglagip ken ni Apo Jesus.

7 Ket nainget ti panagtungpalda tapno ^aawan koma ti kinamanangbasol kadakuada; ket siasino man a maduktalan nga agaramid iti basol, ket ^btallo a saksi ti simbaan ti nangedngan kadakuada iti sango dagiti ^celder, ket no saanda nga ^dagbabawi, ken saanda nga agpudno, ^emapunas ti nagnaganda, ket saandan a maibilang kadagiti tao ni Cristo.

8 Ngem ^ano naynay ti panagbabawida ken sapulenda ti pamakawan, nga addaan naimpuosan a gandat, ^bmapakawanda.

6 ^{1a} PNK Buniag, Panagbuniag.
^b PNK Maikari, Pannakaikari.
^{2a} PNK Napakumbaba a Puso.
^{3a} PNK Jesucristo—Panangawattayo iti nagan ni Jesucristo.
^{4a} PNK Natarnaw, Kinatarnaw.
^b DkK 20:82.

^c Alma 34:39;
³ Ne. 18:15-18.
^d 2 Ne. 31:19;
DkK 3:20.
^e Heb. 12:2.
^{5a} 3 Ne. 18:22;
⁴ Ne. 1:12;
DkK 88:76.
^b PNK Simbaan ni Jesucristo.
^c PNK Ayuno, Panagayuno.

^{7a} DkK 20:54.
^b DkK 42:80-81.
PNK Saksi.
^c Alma 6:1.
PNK Elder.
^d PNK Kumpisar, Panagkumpisar.
^e Ex. 32:33; DkK 20:83.
PNK Ekskomunikasion.
^{8a} Mosiah 26:30-31.
^b PNK Pakawan.

9 Ket "inturong ti simbaan ti panagmimitingda iti wagas a pagayatan ti Espiritu, ken babaen ti pannakabalin ti ^bEspiritu Santo; ta inturong ida ti panna-kabalin ti Espiritu Santo a mangasaba, wenna mangigunamgunam, wenna agkararag, wenna agkalikagum, wenna agkanta, ket kasta ti naaramid.

KAPITULO 7

Naited ti awis iti iseserrek iti paginanaan ti Apo—Agkararag a naimpusuan—Itden ti Espiritu ni Cristo iti tao ti kabaelan a mangammo iti naimbag ken iti dakes—Allukoyen ni Satanas ti tao a mangtallikud ken ni Cristo ken agaramid iti dakes—Ilawlawag dagiti propeta ti yaay ni Cristo—Babaen ti pammati, mayeg dagiti milagro ken agserbi dagiti anghel—Masapul a mangnamnama ti tao iti agnanayon a biag ken agtalek iti panangngaasi. Agarup K.P. 401-421.

KET ita siak, ni Moroni, isuratko ti sumagmamano a balikas ni amak a Mormon, a sinaona maipapan iti ^apammati, namnama, ken panangngaasi; ket kastoy ti wagas ti panangisaona kadagiti tao, iti panangisurona kadakua-da iti sinagoga nga impatakderda a lugar a pagdaydayawanda.

2 Ket ita siak, ni Mormon, ibagak kadakayo, ay-ayatek a ka-

kabsatko; ket babaen ti parabur ti Dios nga Ama, ken ti Apotayo a ni Jesucristo, ken iti nasantuan a pagayatanna, gapu iti sagut ti ^apanangawagna kaniak, a napalubosanak a mangibaga kadakayo iti daytoy a kanito.

3 Gapuna, kayatko nga ibaga kadakayo a kameng ti simbaan, a natalna a paspasurot ni Cristo, ken nakagun-od iti umdas a namnama a mabalinyonto ti sumrek iti ^apaginanaan ti Apo, manipud iti daytoy a kanito agingga iti makipaginanakayo kenkuana idia langit.

4 Ket ita kakabsatko, kedngak dagitoy a banag maipapan kadakayo gapu iti kinatalnayo a ^amangtartarabay kadagiti annak ti tattao.

5 Agsipud ta malagipko ti balikas ti Dios a kinunana a ^amabigbigmo ida babaen dagiti aramidida; ta no naimbag dagiti aramidida, ngarud naimbagda met.

6 Ta adtoy, kinuna ti Dios a no ^adakes ti tao, dina mabalin ti agaramid iti naimbag; ta awan ti magun-odna no mangidaton iti sagut, wenna ^bagkararag iti Dios, malaksid no aramidenna iti naimpusuan a panggep.

7 Ta adtoy, saan a maibilang kenkuana a kinalinteg.

8 Ta adtoy, no mangted ti ^adakes a tao iti sagut, aramidenna a ^bmapilpilit; gapuna maibilang nga adda met laeng kenkuana ti

9a DkK 20:45; 46:2.

^b PNK Espiritu Santo.

7 1a 1 Cor. 13:1-13;

Ether 12:3-22, 27-37;

Moro. 8:14; 10:20-23.

2a PNK Akem, Tudingan, Tinudingan ti Dios.

3a PNK Inana.

4a 1 Jn. 2:6; DkK 19:23.

5a 3 Ne. 14:15-20.

6a Mat. 7:15-18.

^b Alma 34:28.

PNK Kararag.

8a Prov. 15:8.

^b DkK 64:34.

sagut; gapuna maibilang a dakes iti sango ti Dios.

9 Ket kasta met a maibilang a dakes ti tao, no agkararag a saan a “napudno iti pusiona; wen, ket awan ti magun-odna, agsipud ta awan ti awaten ti Dios a kasta.

10 Gapuna, saan a maaramid ti dakes a tao ti naimbag; wenno mangted iti nasayaat a sagut.

11 Ta adtoy, saan a makaited iti nasayaat a danum ti napait nga “ubbog; wenno mangted iti napait a danum ti nasayaat nga ubbog; gapuna, saan a mabalin ti tao nga adipen ti sairo ti ^bsumurot ken ni Cristo; ket saanna a mabalin ti paadipen iti sairo no sumurot ken ni Cristo.

12 Gapuna, aggapu iti Dios ti amin a banag a “nasayaat; ket dayta ^bdakes aggapu iti sairo; ta kabusor ti Dios ti sairo, ket makiranget a kanayon kenkuana, ken mangaw-awis ken mangay-ayo iti “panagbasol, ken panagtultuloy nga agaramid iti dakes.

13 Ngem adtoy, nadosan dayta aggapu iti Dios nga awis ken “ay-ayo iti kanayon a panagaramid iti nasayaat; ngarud, ^bpagayatan ti Dios ti amin a banag a mangawis ken mangay-ayo nga agaramid iti nasayaat, ken agayyat iti Dios.

14 Gapuna, agannadkayo, ayayatek a kakabsatko, ta saanyo nga ikeddeng ti “dakes a kasaramid ti Dios, wenno dayta nasayaat ken aramid ti Dios a kukua ti sairo.

15 Ta adtoy, kakabsatko, adakadakayo a “mangngeddeng, tapno maammuanyo ti naimbag ken ti dakes; ket nalawag ti wagas a mangngeddeng, tapno maammuanyo ti naan-anay a pannakaammo, a kas iti aldaw manipud iti rabii.

16 Ta adtoy, naited ti “Espiritu ni Cristo iti tunggal tao, tapno ^bmaammuanna ti nasayaat manipud iti dakes; gapuna, imparangko kadakayo ti wagas a mangngeddeng; ta amin a banag a makaawis tapno agaramidka iti nasayaat, ken mangalukoy iti panamati ken Cristo, naibaon babaen iti pannakabalin ken sagut ni Cristo; gapuna maammuanyo iti naan-anay a pannakaammo dagitoy iti Dios.

17 Ngem ania man a banag a mangalukoy iti tao nga agaramid iti “dakes, ken saan a mamati ken ni Cristo, ket tallikudanna, ken saan nga agpaay iti Dios, ammoyon iti naan-anay a pannakaammo, a kukua ti sairo; ta kastoy a wagas ti panagtrabaho ti sairo, ta saan a ma-

9a San. 1:6–7; 5:16;
Moro. 10:4.

11a San. 3:11–12.
b Mat. 6:24;

2 Ne. 31:10–13;
DkK 56:2.

12a San. 1:17; 1 Jn. 4:1–2;
Ether 4:12.

b Alma 5:39–42.

c Hel. 6:30.

PNK Basol.

13a 2 Ne. 33:4;
Ether 8:26.

b PNK Pammaregta,
Paregtaen.

14a Isa. 5:20; 2 Ne. 15:20.

15a PNK Panagrikna,
Sagut ti.

16a PNK Pakinakem;
Silaw, Silaw
ni Cristo.

b Gen. 3:5;
2 Ne. 2:5, 18, 26;
Mosiah 16:3;
Alma 29:5;
Hel. 14:31.

17a PNK Basol.

ngallukoy iti tao nga agaramid iti nasayaat, saan, uray maysa; wenzo dagiti anghelna; uray kadagiti mangiruknoy iti bagbagida kenkuana.

18 Ket ita, kakabsatko, maki-tak nga ammoyo ti silaw a pakikeddenganyo, a dayta a silaw ti ^asilaw ni Cristo, kitaenyo ta dikayo agbiddut a mangngeddeng; ta dayta ^bpangngeddengyo ti pakakednganyonto met.

19 Gapuna, balakandakayo kakabsat, a sapulenyoy a sireregta ti ^asilaw ni Cristo tapno maammuanyo ti naimbag manipud iti dakes; ket no agtalekkayo iti tunggal nasayaat a banag, ket saanyo a babalawen, pudno nga ^bannaknakayo ni Cristo.

20 Ket ita, kakabsatko, kasano ti panagtalekyo iti tunggal nasayaat a banag?

21 Ket ita madanonko dayta a pammati, nga imbagak a saritaek; ket ibagak kadakayo ti wagas tapno makapagtalekkayo iti tunggal nasayaat a banag.

22 Ta adtoy, gapu ta ti Dios ^aammona amin a banag, manipud ita ken iti agnanayon, adtoy, nangibaon kadagiti ^banghel nga agpaay kadagiti annak ti tao, tapno ipatungpalna ti panangiparangarangna iti maipapan iti yaay ni Cristo; ket aggapunto amin a nasayaat a banag ken ni Cristo.

23 Ket imbaga met ti Dios kadagiti propeta, babaen ti bukodna a panagsao, a masapul nga umay ni Cristo.

24 Ket adtoy, nadumaduma a wagas ti panangipakitana kadagiti banag kadagiti annak ti tao, a naimbag; ket aggapu amin a naimbag a banag ken ni Cristo; no saan a kasta ^anatnag koma ti tao, ket awan ti nasayaat a nagbanaganda.

25 Gapuna, babaen ti panagserserbi dagiti ^aanghel, ken babaen ti tunggal balikas nga agtaud iti Dios, rinugian ti tao ti maaddaan iti pammati ken ni Cristo; ket babaen ngarud ti pammati, nagtalekda iti tunggal nasayaat a banag; ket kastoy ti napasamak agingga iti yaay ni Cristo.

26 Ket kalpasan ti yaayna, naisalakan dagiti tao babaen ti pammatida iti naganna; ken babaen ti pammatida, nagbalinda nga annak ti Dios. Ket kas iti kinapudno a sibibiag ni Cristo insawangna dagitoy a balikas kadagiti ammatayo, a kinunana: ^aAnia man a dawatenyo iti Ama iti naganko, a naimbag, ken addaan pammati a maawatyon, adtoy, maitedto kadakayo.

27 Gapuna, ay-ayatek a kakabsatko, nagsardeng kadi dagiti ^amilagro gapu ta immuli ni Cristo sadi langit, ket nagtugaw iti makanawan nga ima ti

18a Mosiah 16:9;
DkK 50:24; 88:7–13.
PNK Silaw,
Silaw ni Cristo.
^b PJS, Mat. 7:1–2;
Luc. 6:37; Jn. 7:24.
19a DkK 84:45–46.

^b Mosiah 15:10–12;
27:25.
PNK Lallaki ken
Babbai nga
Annak ti Dios.
22a PNK Dios, Kinadios.
^b Moises 5:58.

PNK Anghel, Dagiti.
24a 2 Ne. 2:5.
25a Alma 12:28–30.
26a 3 Ne. 18:20.
PNK Kararag.
27a PNK Milagro.

Dios, tapno ^bdawatenna iti Ama ti kalinteganna a mangngaasi kadagiti annak ti tattao?

28 Gapu ta nasungbatanna ti panaggibus ti paglintegan, ket adda kalinteganna kadagiti amin nga adda pammatina kenkuana; ket kadakuada nga addaan pammati kenkuana ^aagtalek iti tunggal nasayaat a banag; gapuna ^binsakitna ti panggep dagiti annak ti tao; ket agnaed nga awan patinggana idiaiy langit.

29 Ket gapu ta inaramidna dagitoy, ay-ayatek a kakabsatko, nagsardeng kadin dagiti milagro? Adtoy kunak kadakayo, Saan; uray dagiti anghel saan a nagsardeng ti panagpaayda iti annak ti tao.

30 Ta adtoy, agrukbabda kenkuana, nga agpaay babaen iti bilinna, a mangiparang iti bagbagida kadakuada nga addaan iti napigsa a pammati ken iti natibker a kapanunotan iti tunggal wagas a nadosan.

31 Ket pagrebbenganda nga ipatungpal ti panangibagada kadagiti tao ti panagbabawi, ken mangtungpal ken mangaramid iti akem iti katulagan ti Ama, nga inaramidna kadagiti annak ti tao, a mangisagana iti dalan babaen kadagiti annak ti tao, babaen ti panangipalawag ni Cristo kadagiti napili nga instrumento ti Apo, tapno isuda ti mangpaneknek kenkuana.

32 Ket babaen iti dayta, isagana ti Apo ti dalan tapno maaddaan iti ^apammati ken ni Cristo ti natda kadagiti tao, tapno maaddaan ti Espiritu Santo iti lugar iti puspusoda, babaen ti pannakabalinna; ket iti daytoy a wagas yeg ti Ama ti pannakatungpal ti katulagan nga inaramidna kadagiti annak ti tao.

33 Ket kinuna ni Cristo: ^aNo adda pammatiyo kaniak maaddankayo iti pannakabalin nga agaramid iti ania man a banag a ^bmainugot kaniak.

34 Ket kinunana: ^aAgbabawikayo amin nga adda iti daga, ket umaykayo kaniak, ta mabuniagankayo iti naganko, ken maaddaan iti pammati kaniak, tapno maisalakankayo.

35 Ket ita, ay-ayatek a kakabsatko, no kasta a mapaneknekan a pudno dagitoy banag a naisaok kadakayo, ket iparang ti Dios kadakayo, nga addaan iti ^apannakabalin ken naindaklan a gloria iti maudi nga ^baldaw, a pudno dagitoy, ket no pudno dagitoy nagsardeng kadin ti aldaw dagiti milagro?

36 Wenno nagsardeng kadin dagiti anghel nga agparang kadagiti annak ti tao? Wenno ^aimpaidamna kadi ti pannakabalin ti Espiritu Santo kadakuada? Wenno aramidenna kadi, bayat ti kaadda ti panawen, wenno iti panagtultuloy ti daga, wenno

27b Isa. 53:12;
Mosiah 14:12.

28a Rom. 12:9;
DkK 98:11.

b 1 Jn. 2:1; 2 Ne. 2:9.

PNK Mangibabaet.

32a PNK Pammati.

33a Mat. 17:20.

b DkK 88:64-65.

34a 3 Ne. 27:20;

Ether 4:18.

35a 2 Ne. 33:11.

b DkK 35:8.

36a Moro. 10:4-5, 7, 19.

maymaysanto kadi a tao ti mai-salakan iti daga?

37 Adtoy kunak kadakayo, Saan; gapu ta maaramid dagiti "milagro babaen ti pammati; ket gapu iti pammati, agparang dagiti anghel ken agpaayda kadagiti tao; gapuna, no nagsardeng dagitoy a banag asi pay dagiti annak ti tao, agsipud ta gapu iti ^bsaan a panamati, ket awan serbi ti amin.

38 Ta awan ti tao a maisalakan, kas maibatay iti balikas ni Cristo, malaksid no adda pammatida iti naganna; gapuna, no nagsardeng dagitoy a banag, ngarud agsardeng met ti pammati; ket nakaam-amak ti kasa-saad ti tao, ta kasla awan pan-nakasubbot a naaramid.

39 Ngem adtoy, ay-ayatek a kakabsatko, makitak dagiti naysaat a banag kadakayo, ta ammok nga adda pammatiyo ken ni Cristo gapu iti kinapakumbabayoy; ta no awan ti pammatiyo kenkuana saankayo ngarud a "maikari a maibilang kadagiti tao iti simbaanna.

40 Ket manen, ay-ayatek a kakabsatko, kayatko nga ibaga kadakayo ti maipapan iti "namnama. Kasano a magun-odyo ti pammati, malaksid no adda namnamayo?

41 Ket ania ti "namnamaenyo?

Adtoy kunak kadakayo nga addanto ^bnamnamayo gapu iti panangsubbot ni Cristo ken ti pan-nakabalin ti panagungarna, nga agungar iti ^cbiag nga agnana-ayon, ket daytoy gapu iti pammatiyo kenkuana babaen iti kari.

42 Gapuna, no adda "pammati ti tao ^bmasapul nga adda namnamana; ta no awan ti pammati awan ti uray ania a namnama.

43 Ket manen, adtoy kunak kadakayo a saan a maaddaan iti pammati ken namnama, malaksid no "nadayaw, ken napakumbaba ti pusona.

44 No kasta, eppes ti "pammati ken namnamana, ta awan ti kasta a maawat iti sango ti Dios, malaksid dagiti nadayaw ken napakumbaba ti puspusoda; ket no nadayaw ti tao ken napakumbaba ti pusona ket ^bipudnona babaen ti pannakabalin ti Espiritu Santo a ni Jesus ti Cristo, masapul nga adda kenkuana ti asi; ta no awan kenkuana ti asi awan pateгна; gapuna masapul nga adda kenkuana ti asi.

45 Ket naandur ti "asi, ken nanus, ken saan a ^bnaapal, ken saan a managpannakel, saanna a sapulen ti bukodna, saan a nalaka a makapungtot, saan nga agpanunot iti dakes, ken saan nga agragsak iti kinadakes

37a Mat. 13:58;
Morm. 9:20;
Ether 12:12-18.
b Moro. 10:19-24.

39a PNK Maikari,
Pannanaikari.

40a Ether 12:4.
PNK Namnama.

41a DkK 138:14.

b Tit. 1:2;
Jacob 4:4;
Alma 25:16;
Moro. 9:25.

c PNK Agnanayon
a Biag.

42a PNK Pammati.
b Moro. 10:20.

43a PNK Napakumbaba,

Kinapakumbaba.
44a Alma 7:24;
Ether 12:28-34.

b Luc. 12:8-9.

PNK Kumpisar,
Panagkumpisar;
Pammaneknek.

45a 1 Cor. 13:1-13.

b PNK Apal.

ngem agragsak iti pudno, baklayenna amin a banag, mangnamnama iti amin a banag, ibturan-amin amin a banag.

46 Gapuna, ay-ayatek a kakabsatko, no awan ti asi kadakayo, awan ti pategyo, ta ti asi awan pagkamtudanna. Gapuna, agtalakkayo iti panangngaasi ta daytoy ti kapatgan iti amin, ta adda pagkamtudan ti amin a banag.

47 Ngem ti "asi ti nadalus nga bayat ni Cristo, ket agibtur nga agnanayon; ket siasino man a maaddaan iti daytoy iti maudi nga aldaw, agpaayto a pagsaya-atanna.

48 Gapuna, ay-ayatek a kakabsatko, "agkararagkayo iti Ama iti amin a kabaelan ti pusoyo, tapno maaddaankayo iti daytoy nga ayat, nga impaayna iti amin a napudno a ^bpasurot ti anakna, ni Jesucristo; tapno agbalinkayo nga annak ti Dios; tapno inton agparang, agbalintayonto a kas kenkuana, ta makitatayonto met laeng a kas isu, tapno maadda-antayo itoy a namnama; tapno ^amapatarnawtayo a kas iti kinatarnawna. Amen.

KAPITULO 8

Nadagsen a basol ti panangbuniag kadagiti babassit nga ubbing—Sibibiag ken ni Cristo dagiti babassit nga ubbing gapu iti Pannakasubbot

—*Pammati, panagbabawi, kinadayaw ken kinapakumbaba ti puso, panangawat iti Espiritu Santo, ken panagibtur agingga iti panungpalan ti mangiturong iti pannakaisalakan. Agarup* κ.ρ. 401–421.

Ti surat ti "amak a ni Mormon, a naisurat kaniak, ni Moroni; ket naisurat kaniak iti saan a nabayag kalpaskan ti pannakaawagko nga agserbi. Ket kastoy a wagas ti panagsuratna kaniak, a kinunana:

2 Ay-ayatek nga anakko, Moroni, maragsakanak unay a dinaka nalipatan ni Apom a Jesucristo, ket inawagannaka nga agserbi kenkuana, ken iti nasantuan nga aramidna.

3 Pampanunotenka a kanayon iti kararagko, kanayon a panagkararag iti Dios Ama iti nagan ti Nasantuan nga Anakna, ni Jesus, nga isu, babaen ti awan patinggana a "kinaimbag ken ^bparaburna, tarabayennaka nga agibtur iti pammati iti naganna agingga iti panungpalan.

4 Ket ita, anakko, ibagak kenka ti maipapan iti pakaladingitak unay; ta maladingitanak no addanto ^apanagsisinnuppiat a rumsua kadakayo.

5 Ta, no pudno ti naammua, adda napasamak a panagsisinnuppiatyoy maipapan iti panangbuniag kadagiti babassit nga ubbingyo.

47a 2 Ne. 26:30.

PNK Kaasi.

b Jos. 22:5.

PNK Ayat.

48a PNK Kararag.

b PNK Jesucristo—

Pagwadan ni

Jesucristo;

Agtungpal,

Kinamanagtungpal,

Natulnog.

c 1 Jn. 3:1–3;

3 Ne. 27:27.

d 3 Ne. 19:28–29.

PNK Natarnaw,

Kinatarnaw.

8 1a DBM 1:1.

3a Mosiah 4:11.

b PNK Parabur.

4a 3 Ne. 11:22, 28; 18:34.

6 Ket ita, anakko, kalikagumak nga agrtrabahoka a sireregta, tapno maikkat daytoy dakkel a biddut kadakayo; agsipud ta daytoy ti gapu ti nangisuratak iti daytoy.

7 Ta apaman a naammuak dagitoy a banag maipapan kenka nagsaludsodak iti Apo maipanggep iti dayta a banag. Ket simnek kaniak ti ^abalikas ti Apo babaen ti pannakabalin ti Espiritu Santo, a kinunana:

8 Denggenyo dagiti balikas ni Cristo, ti Mannubbotyo, ti Apo ken Diosyo. Adtoy, immayak ditoy lubong, saan nga umawag kadagiti nalinteg ngem kadagiti managbasol nga agbabawi; saan a kasapulan dagiti ^anaan-anay ti mangngagas, ngem dagiti masakit; gapuna, ^bnaan-anay dagiti babassit nga ^cubbing, agsipud ta saanda a kabaelan ti ^dagbasol; gapuna naikkat ti lunod ni ^eAdan manipud kadakuada gapu kaniak, ket awan ti bilegna kadakuada; ket natungpal kaniak ti linteg ti ^fpannakakugit.

9 Ket kastoy ti wagas ti panangiparangarang ti Espiritu Santo iti balikas ti Dios kaniak; gapuna, ay-ayatek nga anakko, ammok a nakaro a pananglais iti Dios, ti panangbuniagyo kadagiti ubbing.

10 Adtoy kunak kadakayo a daytoy a banag ti isuroyonto—panagbabawi ken panangbuniag kadakuada nga ^aagsungbat ken makabael nga agaramid iti basol; wen, isuroyo iti nagannak a masapul nga agbabawi ken mabuniaganda, ken agpakumbabada a kasla kadagiti ^bubbingda, ket maisalakan danto amin agraman dagiti ubbingda.

11 Ket saanen a nasken nga agbabawi, wenna mabuniagan dagiti ^aubbingda. Adtoy, agpaay ti pannakabuniag kadagiti nagbabawi iti pannakatungpal ti bilin iti ^bpannakaugas ti basol.

12 Ngem sibibiag dagiti ^aubbing ken ni Cristo, uray manipud idi punganay ti lubong; no saan a kasta, manangidumdua a Dios ti Dios, ken managbaliw met a Dios, ken ^bmanagpili iti tao; agsipud ta adu ti ubbing a natay a saan a nabuniagan!

13 Gapuna, no saan a maisalakan dagiti ubbing no saanda a mabuniagan, mabalin nga addan dagitoy iti mangliwengliweng nga impierno.

14 Adtoy kunak kadakayo, a siasino man a mangipapan a kasapulan dagiti ubbing ti mabuniagan adda iti apro ti kinapait ken iti ikut ti panangidumdua

7a PNK Balikas ti Dios.
 8a Mar. 2:17.
 b Mosiah 3:16;
 DkK 74:7.
 c Mar. 10:13-16.
 d PNK Basol.
 e 2 Ne. 2:25-27.
 PNK Pannakatnag
 da Adan ken Eva.
 f Gen. 17:10-11.

PNK Panagkugit.
 10a PNK Agsungbat,
 Kaadda ti
 Sungsubatan,
 Pakaammo.
 b PNK Ubing, Ubbing;
 Napakumbaba,
 Kinapakumbaba.
 11a PNK Buniag,
 Panagbuniag—

Kasapulan iti
 panagbuniag;
 Ubing, Ubbing.
 b PNK Pannakaugas
 ti Basbasol.
 12a DkK 29:46-47; 93:38.
 b Ef. 6:9;
 2 Ne. 26:33;
 DkK 38:16.

ma; ta awan kenkuana ti “pam-mati, namnama, wenno panangngaasi; gapuna, rumbeng a ma-ikkat bayat ti kaaddana iti panunot, rumbeng a mapan idiaiy impierno.

15 Agsipud ta nakaam-amak a kinadangkkes ti mangipapan nga isalakan laeng ti Dios ti maysa nga ubing no mabuniagan, ket masapul a mapukaw dagiti daduma gapu ta saanda a nabuniagan.

16 Asi pay dagiti mangsuppiat iti dalan ti Apo maipapan iti daytoy a wagas, ta mapukawda malaksid no agbabawida. Adtoy, ibagak a sibabatad, nga addaan iti “turay ti Dios; ket sanak a mabuteng no ania man ti aramiden ti tao; ta ^bpukawen ti naan-anay nga ^cayat ti amin a panagbuteng.

17 Ket napnuanak iti ^aasi, nga agnanayon nga ayat; gapuna, padapada kaniak amin nga ubbing; gapuna, ayatek dagiti ^bubbing iti naan-anay nga ayat; ket padapadada amin ket mairanudda iti pannakaisalakan.

18 Ta ammok a saan a manangidumduma a Dios ti Dios, wenno managbaliw a nabia; ngem saan a ^anagbalbaliw iti

^bkaano man agingga iti agnanayon.

19 Saan a makapagbabawi dagiti ^ababassit nga ubbing; gapuna, nakaal-alingget a kinadangkkes ti mangtallikud iti natarnaw a kaasi ti Dios kadakuada, ta sibibiagda amin kenkuana gapu iti ^basina.

20 Ket isu nga agkuna a nasken a mabuniagan dagiti babassit nga ubbing tallikudanna ti asi ni Cristo, ket pilawenna ti ^apannakasubbot ken ti pannakabalin ti pannubbotna.

21 Asi pay dagita, ta agpeggad-da iti patay, ^aimpierno, ken ^bawan patinggana a panagtuok. Ibagak a sibabatad; imbilin kaniak ti Dios. Denggenyo ida ken agannadkayo, wenno busorendakayonto iti ^cpangukoman ni Cristo.

22 Ta adtoy ^asibibiag ken ni Cristo dagiti amin nga ubbing ken kasta met dagiti amin nga awanan iti ^bpaglintegan. Ta dumteng ti pannakabalin ti ^cpannakasubbot kadagiti amin nga awanan iti paglintegan; gapuna, isu a saan a makedngan, wenno isu a saan a nakedngan, saan a makapagbabawi; ket iti kasta saan a nasken ti pannakabuniag—

14a 1 Cor. 13:1–13;
Ether 12:6;
Moro. 7:25–28;
10:20–23.

16a PNK Turay.

^b 1 Jn. 4:18.

^c PNK Ayat.

17a PNK Kaasi.

^b Mosiah 3:16–19.

18a Alma 7:20;

Morm. 9:9.

PNK Dios, Kinadios.

^b Moro. 7:22.

19a Luc. 18:15–17.

^b PNK Kaasi,
Manangngaasi.

20a PNK Mangsubbot,
Pannubbot; Plano
ti Pannakaisalakan.

21a PNK Impierno.

^b Jacob 6:10;

Mosiah 28:3;

DkK 19:10–12.

^c PNK Jesucristo—
Ukom.

22a PNK Pannakaisalakan—
Pannakaisalakan
dagiti ubbing.

^b Ara. 17:30;

DkK 76:71–72.

^c PNK Pannakasubbot,
Subboten, Nasubbot.

23 Ngem pananglais daytoy iti Dios, panangtallikud iti asi ni Cristo, ken ti pannakabalin ti Nasantuan nga Espirituna, ken panagtalek iti ^anatay nga aramid.

24 Adtoy, anakko, saan a mabalin ti kastoy a banag; ta agpaay ti ^apanagbabawi kadagiti nadedngan ken nailunod iti panaglabsingda iti paglintegan.

25 Ket ti ^apannakabuniag ti umuna a bunga ti ^bpanagbabawi; ket dumteng ti pannakabuniag babaen ti pammati iti panagtungpal kadagiti bilin; ket yeg ti panagtungpal kadagiti bilin ti ^cpannakaugas ti basol;

26 Ket yeg ti pannakaugas dagiti basol ti ^akinadayaw, ken kinapakumbaba ti puso; ket gapu iti kinadayaw ken kinapakumbaba ti puso umasideg ti ^bEspiritu Santo, a penken ti ^cMangliwliwa iti ^dnamnama ken nan-anay nga ^eayat, ti ayat a makaibtur babaen iti ^fkinaregta ken ^gpanagkararag, agingga a dumteng ti panungpalan, inton mapkipagnaed ti amin a ^hsanto iti Dios.

27 Adtoy, anakko, agsurataкто manen kenka no saanak a masapa a mapan bumusor kadagiti Lamanite. Adtoy, ti ^akinapasin-dayag daytoy a pagilian, wenno dagiti tao dagiti Nephite, impa-

neknekda ti pannakadadaelda malaksid no agbabawida.

28 Ikararagam ida, anakko, a dumteng koma ti panagbabawi kadakuada. Ngem adtoy, maramak amangan ta nagsardengen ti ^apanangtartarabay ti Espiritu kadakuada; ken balbalabalaenda iti daytoy a paset ti daga a dadaelen ti amin a pannakabalin ken turay nga aggapu iti Dios; ket ^btaltallikudanda ti Espiritu Santo.

29 Ket kalpasan ti panangtallikudda iti naindaklan a pannakaammo, anakko, nasken a mapukawdanton kas iti pannakitungpal ti padto a naibaga dagiti mammadto, ken kas met kadagiti balikas mismo ti Mannubottayo.

30 Agpakadaakon, anakko, agingga nga agsurataкто kenka, wenno inton agkitata manen. Amen.

Ti maikadua a surat ni Mormon iti anakna a ni Moroni.

Sakupenna ti kapitulo 9.

KAPITULO 9

Agpapada dagiti Nephite ken Lamanite a killo ken nadadael ti pakinakemda—Agpipinnarigat ken ag-

23a DkK 22:2.

24a PNK Agbabawi, Panagbabawi.

25a Moises 6:58–60.

^b PNK Buniag, Panagbuniag—Kasapulan iti panagbuniag.

^c DkK 76:52.

PNK Pannakaugas ti Basbasol.

26a PNK Napakumbaba, Kinapakumbaba.

^b PNK Espiritu Santo.

^c PNK Mangliwliwa.

^d PNK Namnama.

^e 1 Ped. 1:22;

1 Ne. 11:22–25.

^f PNK Kinaregta.

^g PNK Kararag.

^h PNK Santo.

27a DkK 38:39.

PNK Kinapalanguad.

28a Morm. 5:16.

^b Alma 39:6.

PNK Di Mapakawan a Basol.

pipinnatayda—Ikararag ni Moron a maipaay koma ken ni Moroni ti agnanayon a parabur ken kinaimbag. Agarup k.p. 401–421.

AY-AYATEK nga anakko, agsuratak manen kenka tapno amuem a sibibiagak pay laeng; ngem kasla nadagem ti suratko.

2 Ta adtoy, napinget ti panna-kirangetko kadagiti Lamanite, a saanmi a nagballigian; ket natay ni Archeantus babaen ti espada, ket kasta met ni Luram ken ni Emron; wen, ket adu a bilang ti napukawmi kadagiti pinilimi a tao.

3 Ket ita adtoy, anakko, amkek amangan ta dadaelento dagiti Lamanite dagitoy a tao; gapu ta saanda nga agbabawi, ket agtululoy ti panangkibur kadakuada ni Satanas a mamagpungtot iti tunggal maysa.

4 Adtoy, agtululoy a kaduadad nga agrabaho; ket idi ibagak ti balikas ti Dios a “sibatad nagpigengerda ken kinapungtotdak; ket no diak inaramat ti kinabatad patangkenenda ti puspusoda a maibusor iti dayta; gapuna, amkek amangan ta saanen nga ituloy ti Espiritu ti Apo ti ^bmangtarabay kadakuada.

5 Gapu ta nalabes ti panagpungtotda ket nariknak nga awan ti butengda iti patay; ken napukawda ti ayatda, iti tunggal maysa; ket kanayon a “mawawda iti dara ken iti panagibales.

6 Ket ita, ay-ayatek nga anakko, nupay nasukirda, agrabaho hotayo a ^asireregta; ta no agsardengtayo nga ^bagrabaho, makedngantayo; agsipud ta adda trabaho nga iwakastayo bayat ti kaaddatayo ditoy pitak a tabernakulo, tapno maparmektayo ti kabusor ti amin a kalininteg, tapno aginana ti kararuatayo iti pagarian ti Dios.

7 Ket ita isuratko ti maipapan iti kasla panagsagaba dagitoy a tao. Ta maibatay iti pannakammo a naawatko ken ni Amoron, adtoy, addaan dagiti Lamanite iti adu a balud, nga innalada manipud iti torre ti Sherri-zah; ket adda lallaki, babbai ken ubbing.

8 Ket napapatay ti assawa ken amma dagiti babbai ken ubbing; ket pinakanda dagiti babbai iti lasag dagiti asawada, ket dagiti ubbing iti lasag dagiti ammada; ken awan ti danum, malaksid iti bassit laeng, nga itedda kadakuada.

9 Ket iti baet daytoy nakaro a kinadakes dagiti Lamanite, saan a naidumduma dagiti taomi iti Moriantum. Ta adtoy, adu kadagiti babbai nga annak dagiti Lamanite ti imbaludda; ket kalpasan ti panagdadaelda iti dayta kapatgan ken kangrunaan iti amin a banag, nga isu ti “kinadalus ti dayaw ken ^bsaguday—

10 Ken kalpasan a naaramidda daytoy a banag, pinapatayda ida iti kadaksan unay a wagas, a

9 4a 2 Ne. 1:26–27;
DkK 121:41–43.
b DkK 1:33.
5a Morm. 4:11–12.

6a PNK Kinaregta.
b Jacob 1:19;
Enos 1:20.
PNK Pagrebbengan.

9a PNK Kinadalus
ti Dayaw.
b PNK Saguday.

pinarparigatda ida agingga iti natayda; ket kalpasan ti panangaramidda iti kastoy, sindada ti lasagda a kas kadagiti atap a narungsot nga ayup, gapu iti kinatangken ti puspusoda; ket inaramidda a kas tanda ti kinatured.

11 O ay-ayatek nga anakko, kasano dagiti tao a kastoy, nga awan sursurona—

12 (Ket sumagmamano laeng a tawen ti naglabas, nadayaw ken nakaay-ayoda idi a tao)

13 Ngem O anakko, kasano a maaramid dagiti tao ti kastoy, a pagay-ayatda ti nalabes a kinadakes—

14 Kasano a manamnamami a saan nga “isaad ti Dios ti imana iti panangukom a maibusor kadakami?

15 Adtoy, agsangit ti pusok; Asi pay dagitoy a tao. Umay ti pannakaukom, O Dios, ket ilem-mengda ti basbasolda, ken ti kinadangkesda, ken kinarimonda iti rupam!

16 Ket manen, anakko, adu dagiti “balo ken dagiti annakda a nabati idiy Sherrizah; ken ti natda a taraon a saan nga in-nala dagiti Lamanite, adtoy, impanaw ida ti buyot ni Zenep-hi, ket nabatida nga agsursur-sor iti sadino man a pakabiro-kanda iti taraonda; ket adu ti naglusdoy a babbaket iti dalan ket natayda.

17 Ket nakapsut ti buyot nga adda kaniak; ket nagtengnga-anmi ken ni Sherrizah ti bu-

yot dagiti Lamanite; ket kas ti kaadu ti napan nagkamang iti buyot ni “Aaron ti nagsagaba iti nakaam-amak a kinarungsotda.

18 O, ti kinadakes dagiti taok! Awananda iti urnos ken awananda iti asi. Adtoy, maysaak laeng a tao, ket pigsa la ti tao ti adda kaniak, ket saankon a maipapilit ti bilinko.

19 Ket limmanlan ti panagbasolda; ket agpapadada a narungsot, nga awan idumdumada, nataengan man wenno agtutubo; ket naayatda iti amin a banag malaksid iti nasayaat; ket awan umartap iti panagsagaba dagiti babbai ken annakmi iti amin a rabaw daytoy a daga; wen, di maibalikas ti dila, ket saan met a mabalin a maisurat.

20 Ket ita, anakko, saankon nga iladawan pay daytoy nakaam-amak a buya. Adtoy, ammom ti kinadangkes dagitoy a tao; ammom nga awananda iti pagbatayan, ken awananda iti rikna; ket “nalablables pay ti kinadangkesda ngem dagiti Lamanite.

21 Adtoy, anakko, saanko ida a maikalikagum iti Dios amangan ta dusaennak.

22 Ngem adtoy, anakko, ikalikagumka iti Dios, ken agtalekak ken ni Cristo a maisalakanka; ket ikararagko iti Dios nga “ispalenna ti biagmo, a mangsaksi iti panagsubli dagiti taona kenkuana, wenno ti mamimpinsan a pannakadadaelda; agsipud ta ammok a masapul a matayda

malaksid no ^bagbabawi ken ag-sublida kenkuana.

23 Ket no mapukawda mayarigdanto kadagiti Jaredite, gapu iti kinasukir dagiti pusoda, a mangsapsapul iti ^adara ken ^bpanagibales.

24 Ket no kasta met laeng a mapukawda, ammomi nga adu kadagiti kakabsatmi ti ^anagtalaw kadagiti Lamanite, ket adunto pay kadakuada ti agtalaw, iti kasta, agsuratka iti sumagmamano a banag, no sika ti maispal ket siak ti mapukaw ket dikanto makita; ngem agtalekak a sapay koma ta makitaka iti saan a mabayag; ta adda kaniak ti nasagraduan a sinurat a kayatko a ^byawat kenka.

25 Anakko, agtalinaedka a napudno ken ni Cristo; ket saanka koma a maladingitan kadagiti banag nga insuratko, a mangdagdag kenka nga agturong ken patay; ngem bitibitennaka koma ni Cristo, ket ti koma ^apanagsagaba ken ipapatayna, ken ti panangiparangna iti bagina kadagiti ammatayo, ken ti asina ken ti atiddog a panagsagabana, ken ti namnama ti dayagna ken iti biag nga ^bagnanayon, agtalinaed koma iti ^ckapanunotam iti agnanayon.

26 Ken sapay koma ta ti asi ti Dios Ama, nga adda ti tronona iti nangato a langit, ken ti Apo-

tayo a ni Jesucristo, a situtugaw iti nabileg a ^amakanawan nga imana, agingga iti agrukbabto amin a banag kenkuana, sapay koma, ket agtalinaed kenka iti agnanayon. Amen.

KAPITULO 10

Dumteng ti pammaneknek iti Libro ni Mormon babaen ti pannakabalin ti Espiritu Santo—Maited dagiti sagut ti Espiritu kadagiti napudno—Kanayon a kakuykuyog ti naespirituan a sagut ti pammati—Aggapu dagiti balikas ni Moroni iti tapok—Umasidegkayo ken ni Cristo, agbalinkayo a naan-anay kenkuana, ket pasantuanyo ti kararuayo. Agarup K.P. 421.

ITA siak, ni Moroni, agsuratak ta kasla nasayaat kaniak, ket agsuratak kadagiti kakabsatko, dagiti ^aLamanite; ket kayatko a rumbeng a maammuanda nga ad-adu ngem uppat-a-gasutket-duapulo a tawen ti napalabas manipud iti pannakaited ti pagilasinan ti yaay ni Cristo.

2 Ket ^aitalimengko dagitoy a kasuratan, kalpasan a maibagak ti sumagmamano a balikas babaen ti pammatalged kadakayo.

3 Adtoy, igunamgunamko nga inton basaenyo dagitoy a banag, no nakemto ti Dios a rumbeng a basaenyo ida, tapno malagip-

22b Mal. 3:7;
Hel. 13:11;
3 Ne. 10:6; 24:7.

23a Morm. 4:11–12.
b Ether 15:15–31.

24a Alma 45:14.
b Morm. 6:6.

25a PNK Mangsubbot,

Pannubbot.
b PNK Agnanayon
a Biag.

c PNK Panunot.

26a Luc. 22:69;
Ara. 7:55–56;
Mosiah 5:9;
Alma 28:12.

10 1a DkK 10:48.

2a Morm. 8:4, 13–14.
PNK Nasantuan a
Kasuratan—Dagiti
naipadto nga
umay a nasantuan
a kasuratan.

yo no kasano ti kinamanangngaasi ti Apo kadagiti annak ti tao, manipud iti pannakaparsua ni Adan agingga iti kanito nga awatenyonto dagitoy a banag, ket “usigenyo iti ^bpuspusoyo.

4 Ket inton awatenyo dagitoy a banag, igunamgunamko a “dawatenyo iti Dios, ti Agnanayon nga Ama, iti nagan ni Cristo, no ^bsaan a pudno dagitoy a banag; ket no ^cnaimpusuan ti idadawatyo, ken addaan iti “pudno a panggep, ken addaan iti ^epammati ken ni Cristo, ^fiparangrangna ti ^gkinapudnona kadakayo, babaen ti pannakabalin ti Espiritu Santo.

5 Ket babaen ti pannakabalin ti Espiritu Santo “maammuanyo ti ^bkinapudno ti amin a banag.

6 Ket nalinteg ken pudno ti ania man a naimbag a banag; gapuna, awan ti pudno a mangtallikud ken ni Cristo, ngem bigbigenna ti kinasiasinona.

7 Ket ammuenyonto nga isu, babaen ti pannakabalin ti Espiritu Santo; gapuna igunamgunamko a saanyo a tallikudan ti pannakabalin ti Dios; ta agaramid babaen ti pannakabalin, a “maibatay iti pammati dagiti annak ti tao, a kas, ita ken iti kabigatanna, ken iti agnanayon.

8 Ket manen, igunamgunam-

ko, kakabsatko, a saanyo a tallikudan dagiti “sagut ti Dios, gapu ta adu dagitoy; ket aggapuda iti isu met la a Dios. Ket ^bnadumaduma ti wagas a panangipaay kadagitoy a sagut; ngem isu met laeng a Dios ti agaramid iti amin; ket maitedda babaen ti panangiparangrang ti Espiritu ti Dios kadagiti tao, tapno magun-odda ida.

9 Ta adtoy, naikkan “ti maysa babaen ti Espiritu ti Dios, tapno ^bisurona ti nainsiriban a balikas;

10 Ket iti sabali, tapno isurona ti balikas iti pannakaammo babaen ti isu met laeng nga Espiritu;

11 Ken iti sabali, ti aglaplapusanan a “pammati; ket iti sabali ti sagut ti ^bpanangagas babaen ti isu met laeng nga espiritu.

12 Ket manen, iti sabali, tapno agaramid kadagiti naindaklan a “milagro;

13 Ket manen, iti sabali, tapno makaipadto maipapan iti amin a banag;

14 Ket manen, iti sabali, ti panangimatang kadagiti anghel ken dagiti agpapaay nga espiritu;

15 Ket manen, iti sabali, amin a kita ti pagsasao;

16 Ket manen, iti sabali, ti pannakaipatarus dagiti pagsa-

3a Deut. 11:18–19.

PNK Utoben.

b Deut. 6:6–7.

4a PNK Kararag.

b 1 Ne. 13:39; 14:30;

Mosiah 1:6;

Ether 4:10–11; 5:3.

c PNK Napudno,

Kinapudno.

d San. 1:5–7;

Moro. 7:9.

e PNK Pammati.

f PNK Paltiing.

g PNK Kinapudno.

5a DkK 35:19.

PNK Panagrikna,

Sagut ti;

Pammaneknek.

b Jn. 8:32.

7a 1 Ne. 10:17–19.

8a PNK Sagut ti Espiritu, Dagiti.

b DkK 46:15.

9a 1 Cor. 12:8–11;

DkK 46:8–29.

b DkK 88:77–79, 118.

11a PNK Pammati.

b PNK Agasan,

Panagagas.

12a PNK Milagro.

sao ken iti nadumaduma a kita ti "pagsasao.

17 Ket amin dagitoy a sagut umay babaen ti Espiritu ni Cristo; ket kanayon nga umayda iti tunggal tao, babaen ti pagaya-tanna.

18 Ket igunamgunamko, ayayatek a kakabsatko, a laglagipenyoy nga aggapu ken ni Cristo ti "tunggal nasayaat a sagut.

19 Ket igunamgunamko, ayayatek a kakabsatko, tapno laglagipenyoy nga "isu met laeng idi kalman, ita, ken iti agnanayon, ken amin dagitoy a sagut a naespirituan, saanto a mapukaw, ayingga nga addanto ti lubong, a maibatay laeng iti ^bsaan a panamati ti anak ti tao.

20 Gapuna, masapul nga adda "pammati; ket no kasapulan nga adda pammati masapul met nga adda namnama; ket no masapul nga adda namnama masapul nga adda met panangngaasi.

21 Ket malaksid no adda "panangngaasiyo saankayonto a maisalakan iti pagarian ti Dios; wenna saankayo a maisalakan iti pagarian ti Dios no awan ti pammatiyo; wenna awan namnamayo.

22 Ket no awan ti namnamayo, mauppapaykayo; ket umay ti uppapay gapu iti basol.

23 Ket pudno a kinuna ni Cris-

to kadagiti ammatayo: "No adda pammati maaramidmo amin a banag a napateg kaniak.

24 Ket ita ibagak iti amin a suli ti daga—a no umay ti aldaw a mapukaw kadakayo ti panna-kabalin ken sagut ti Dios, mapasamakto "gapu iti ^bsaanyo a panamati.

25 Ket asi pay dagiti annak ti tao no daytoy ti mapasamak; ta "awanto ti agaramid iti nasayaat kadakayo, awan uray maysa. Ta no adda maysa kadakayo nga agaramid iti nasayaat, agrabaho babaen iti pannakabalin ken sagut ti Dios.

26 Ket asi pay dagiti mangaramidto kadagitiyo a banag ken matay, ta "matayda a ^bsibasol, ket saanda a mabalin ti maisalakan iti pagarian ti Dios; ket ibagak dagitoy babaen dagiti balikas ni Cristo; ket saanak nga agul-ulbod.

27 Ket igunamgunamko a laglagipenyoy dagitoy a banag; ta napardas ti kanito nga umay ket maammuanyonto a saanak a nagulbod, ta makitadako iti pangukoman ti Dios; ket kunaen kadakayo ti Apo a Dios: Diak kadi impalawag dagiti "balikasko kadakayo nga insurat daytoy a tao, a kasla maysa nga ^bumas-asug manipud iti patay, wen, kas iti maysa nga agsarsarita manipud iti "tapok?

16a PNK Pagsasao,
Sagut ti.

18a San. 1:17.

19a Heb. 13:8.

b Moro. 7:37.

20a Ether 12:3-37.

21a 1 Cor. 13:1-13;

Moro. 7:1, 42-48.

PNK Kaasi.

23a Moro. 7:33.

24a Moro. 7:37.

b PNK Kaawan
ti Pammati.

25a PJS, Sal. 14:1-7;

Rom. 3:10-12.

26a Eze. 18:26-27;

1 Ne. 15:32-33;

Mosiah 15:26.

b Jn. 8:21.

27a 2 Ne. 33:10-11.

b 2 Ne. 3:19-20;

27:13; 33:13;

Morm. 9:30.

c Isa. 29:4.

28 Ipalawagko dagitoy a banag iti pannakatungpal dagiti padto. Ket adtoy, isudanto ti maagapad manipud iti ngiwat ti agnanayon a Dios; ket ^amayarasaasto ti balikasna iti amin a kaputotan.

29 Ket iparangto ti Dios kadakayo, a pudno dayta insuratko.

30 Ket igunamgunamko manen kadakayo nga ^aumasidegkayo ken ni Cristo, ket agtalekkayo iti amin a nasayaat a sagut, ket saanyo a ^bsagiden ti dakes a sagut, wenna ti narugit a banag.

31 Ket ^aagriingka, ken bumangonka manipud iti tapok, O Jerusalem; ket yarwatmo ti naintas a kawesmo, O anak a babai ti ^bZion; ket ^cpapigsaem dagiti ^distakam ket palawaem dagiti igidmo iti agnanayon, tapno ^esaankan a mababalaw, tapno ti katulagan ti Agnanayon nga Ama nga inaramidna kenka, O balay ti Israel, ket matungpal koma.

32 Wen, ^aumasidegkayo ken ni Cristo, ket agbalinkayo a ^bnaan-anay kenkuana, ket tallikudanyo ti amin a saan a nadiosan; ket no tallikudanyo ti

amin a saan a nadiosan, ket ^cayatenyo ti Dios iti isu amin a kabaelan, panunot ken pigsayo, agpaay kadakayo ti paraburna, ket babaen ti ^dparaburna agbalinkayo a naan-anay ken ni Cristo; ket no babaen ti parabur ti Dios naan-anaykayo ken ni Cristo, saanyo a mabalin a tallikudan ti pannakabalin ti Dios.

33 Ket manen, no naan-anaykayo ken ni Cristo babaen ti parabur ti Dios, ken saanyo a tallikudan ti pannakabalinna, ngarud ^amapasantokayo ken ni Cristo babaen ti parabur ti Dios, gapu iti panagayus ti ^bdara ni Cristo, nga adda iti katulagan ti Ama iti ^cpannakaugas ti basbasolyo, tapno agbalinkayo a ^dnasantuan, nga awan mulitna.

34 Ket ita agpakadaakon kadakayo amin, agpakadaakon. Innakton ^aaginana iti ^bparaiso ti Dios, agingga nga ^cagtiponto manen ti ^despiritu ken ti bagik, ken sibaballigiak nga allinen ti ^eangin, a mangsabat kadakayo iti sango ti ^fmakaay-ayo a pangukoman ti naindaklan a ^gJehova, ti Agnanayon nga ^hUkom dagiti sibibiag ken natay. Amen.

28a 2 Ne. 29:2.

30a 1 Ne. 6:4; Morm. 9:27;

Ether 5:5.

b Alma 5:57.

31a Isa. 52:1-2.

b PNK Zion.

c Isa. 54:2.

d PNK Istaka.

e Ether 13:8.

32a Mat. 11:28;

2 Ne. 26:33;

Jacob 1:7;

Omni 1:26.

b Mat. 5:48;

3 Ne. 12:48.

PNK Naan-anay.

c DkK 4:2; 59:5-6.

d 2 Ne. 25:23.

33a PNK Pannakapasanto.

b PNK Mangsubbot,

Pannubbot.

c PNK Pannakaugas

ti Basbasol.

d PNK Kinasanto.

34a PNK Inana.

b PNK Paraiso.

c PNK Panagungar.

d PNK Espiritu.

e 1 Tes. 4:17.

f Jacob 6:13.

g PNK Jehova.

h PNK Jesucristo—

Ukom.